Ŋwàk Nwĭ Ma Rʉ̀k Nə̀ Fi

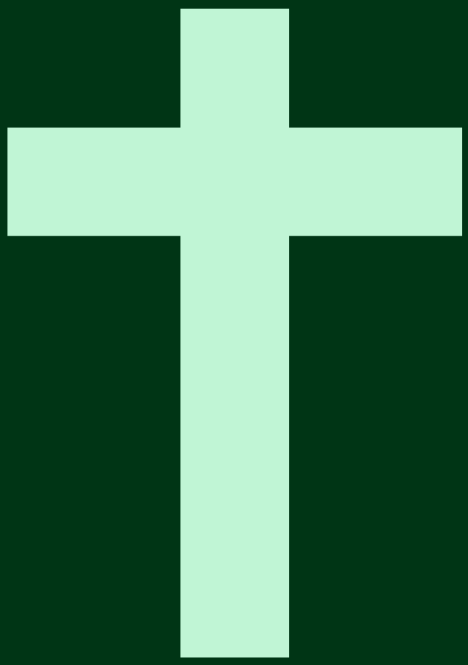

New Testament in Yamba

Ŋwàk Nwì Ma Rʉ̀k Nə̀ Fi
New Testament in Yamba

copyright © 2011 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: (Yamba)

Contributor: Wycliffe Bible Translators, Inc.

All rights reserved.

2020-12-01

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 18 Apr 2025 from source files dated 29 Jan 2022
c475d5b3-da44-51cf-93ca-f255b72fe481

Contents

Màtiyò 1
Mak 50
Luk 79
Jon 128
Ŋgàa Ntum Jisòs 167
Rumà 215
1 Korè 237
2 Korè 259
Gàlesiyà 273
Efesò 282
Fìlipiyà 290
Kòlosì 296
1 Tètàlonikà 301
2 Tètàlonikà 306
1 Timatì 309
2 Timatì 316
Taitòs 321
Filimù 324
Hibrù 326
Jem 344
1 Pità 349
2 PITÀ 355
1 Jon 359
2 Jon 365
3 Jon 366
Jud 367
Bum Nwì à Nìtsə' Fa 369

Ntirà nà Bàboŋ nà MÀTIYÒ

Ntirà nà bàboŋ nà Màtiyòènə sə tsà' də Jisòos ŋkum ŋgà gèm bwìŋ nà Nwì à kà' də yi nà vàə nə. Nà' sə tsà' də bum sà Jisòs à gʉ̀ sə, à ye bum sà wo ànə còm yà' ndzənə ŋwàk rʉ̀k nà zəm nə, ya bwìiŋ riŋ də yi ŋkum nə nà zìnə.

Ŋwàk ènə togà Jisòs də nà'a cicà nà ghaŋ nà yi tse' ŋàŋ ŋgòtsòho rɛŋsə fa bwìŋ lʉ̀ʉk Nwì yi nə. Yi tse' ŋàŋ sà' yi ŋgòtsòho fa bwìŋ nzak gaŋ ŋkum Nwì.

Ŋgwì Bʉ̀ nà Jisos Krɛst À Tesə BohòWo (Luk 3:23-38)

1 Yè'e mvè'nà ŋgwì bʉ̀ nà Jisos Krɛst à
tesə bohòwo à ye. Jisòs à tesə bohòŋgwì
bʉ̀ nà Devìd. Devìd à tesə bohòŋgwì bʉ̀
nà Abràham.
2 Abràham dzə Azìk;
Azìk dzə Jàkop;
Jàkop dzə Judà bə bwe ma ye wèŋ.
3 Judà à dzə Perè bə Zerà. (Liŋ ma àwo à
ye də Tamà.)
Perè dzə ye Hezròŋ;
Hezròŋ dzə Ràm;
4 Ràm dzə Àminadàp;
Àminadàp dzə Nasòŋ;
Nasòŋ dzə Samòŋ;
5 Samòŋ dzə Bowàs. (Liŋ ma Bowàs à ye
də Rahàp.)
Bowàs dzə Obè.
(Liŋ ma Obè à ye də Rus.)
Obè nə à dzə ye Jesì;
6 Jesì à dzə ŋkum Devìd yi.
Devìd nə dzə Sòlomù. (Ma Sòlomù nə ànə
ye to me ŋgwe Yùriyà sà'.)
7 Sòlomù dzə Rèhobòm;
Rèhobòm dzə Àbijà;
Àbijà dzə Asà;
8 Asà dzə Jèhosafà;
Jèhosafà dzə Joràm;
Joràm dzə Uziyà;
9 Uziyà dzə Jotàm;
Jotàm dzə Ahàs;
Ahàs dzə Hèzìkayà;
10 Hèzìkayà dzə Mànasì;
Mànasì dzə Amòn;
Amòn dzə Jòsayà;
11 Jòsayà dzə Jèkòniyà bə bwe ma ye
wèŋ. Yi à dzə yà' ghà nà bʉ̀ʉ Babilòŋ wèŋ
à kà ko kùrə lòbʉ̀ʉ Izùrɛ wèŋ la'à wo co
ŋkwɛ̀ŋ yà'a.
12 Ghà nà wo ànə jəŋ lo me wo mvwe'
lak Babilòŋ anə vɛ'nə fana
Jèkòniyà dzə Seatì;
Seatì dzə Zèrubabè;
13 Zèrubabè dzə Àbiyù;
Àbiyù dzə Èliyakìm;
Èliyakìm dzə Azò;
14 Azòdzə Zadòk;
Zadòk dzə Acìm;
Acìm dzə Eliyù;
15 Eliyù dzə Eliyazà;
Eliyazà dzə Matàn;
Matàn dzə Jàkop;
16 Jàkop dzə Jòsep nà yi à ye ndu Mèri.
Mèri nà yi à ye ma Jisòs, wo to yi
mok də Krɛst. (A yà'a də, ŋkum
ŋgà gèm bwìŋ.)
17 A yà'a də, ye jəŋ mʉni'ì Abràham
kə dzeŋ mʉni'ì Devìd, yà' sə nìtsə' də
tàcicii bwìŋ à ye hum-ncòp-kwè. Ye jəŋ
bwi mʉni'ì Devìd kə dzeŋ mvè'nà wo à ko
lòbʉ̀ʉ sə mvwe' lak Babilòŋ fana tàcicii
bwìŋ à ye sà' hum-ncòp-kwè. Ye ŋga'a
fa'nə kə dzeŋ mvè'nà wo à dzə Krɛst nə,
a sà' hum-ncòp-kwè.

Wo Dzə Jisòs (Luk 2:7)

18 Nsàp mandzà nà wo ànə dzə Jisòs
Krɛst à ye mʉmvè' nè'e. Jòsep à sə sak
ma ye Mèri gù. Yi kà nà' ntòsə jə fana
Mèri nə tse' zʉm bə ŋàaŋ Yòŋsə nà Rərɛŋ
nə. Bwìŋ à rɛɛŋ də Mèri bə zʉm.
19 Jòsep à ye ŋwà nəmòk nà yi à sə
gʉ̀gə̀ bum ye pwe' bə mandzà nà kəkʉrə.
Fana yi kà dzəm də yi fa Mèri marè'tu
mʉtsətsə'rə bwìŋ dzəm. Yi sə tsərə
mʉmvə'nà yi nə co'rə fis bo sənə nzak gù
nà bə Mèri tse' nə gəe'.
20 Yi ànə sə tsərə bum yè'sə fana
masinjà Tà Nwì và bohòyi ndzə loò, nə
dʉk fa yi də, <<Wùu Jòsep ŋgwì bʉ̀ Devìd,
kà də wu wəp ŋgòjə Mèri də yi ye ŋgwe
yo dʉk. Bʉsə yi a tse' zʉm yà'sə bə ŋàaŋ
Yòŋsə nà Rərɛŋ nə.

21 Mèri nə nə dzə mombam. Yi dzə nà', wù to fa yi liŋ də Jisòs, bʉ̀ʉsə̀ a yi nə̀ yi nə fis bʉ̀ʉ ye wèŋ mvwe' bʉp awo sə̀ wo gʉ̀ʉ.>>

22 Bum yè'sə à sə ye vɛ'nə pwe'fo' ŋgògʉ̀ də ya yusə̀ Tà Nwì ànə cep casə yà' mʉ cùhù ŋgàa tsòhòbum ye wèeŋ bʉʉŋ və zìnə. Wo à tsə̀' də,

23 <<Mʉwà'ŋgwèŋ nə̀ yi ka ŋwèmbam riŋ yuk nə zʉʉ. Yi nə dzə mwembam, wo to liŋ ye də Ìmanùwè.>> (Liŋ yà'sə də, Nwì cu venə wèŋ.)

24 Jòsep ànə yəəŋ və fana yi gʉ megu sə̀' mʉmvè'nə̀ masinjà Tà Nwì anə tsok yi sə. Yi jəŋ Mèri ŋgòye ŋgwe ye.

25 Bə nà' à ka kè co ŋgwe bə ndum be'lə lok tè yi dzə mo nə. Yi à dzə nà', Jòsep to fa nà' liŋ də Jisòs.

2

Bʉ̀ʉ Ma Ntonùm Wèŋ Vàə

1 Wo à dzə Jisòs mvwe' mʉbuk lak Betèrèhem, mvwe' nzeŋgòŋ Jùdiyà. Ghà nə̀ wo à dzə yi nə, à ye ŋga Heròcu ŋkum yi. Â ka ŋkʉ̀ʉŋ sap fana bʉ̀ʉ səmok sə̀ wo rì fàha ŋkə̀ŋkàŋ wèŋ və ma ntonùm. Wo à kə̀ dzèŋ mvwe' lak Jòrosalèm,

2 wo fek də, <<Ŋkum bʉ̀ʉ Jus wèŋ nə̀ wo dzə yi nə fòlɛ? Vès yə ŋkə̀ŋkà ye ŋga nà' tesə kok ma nùm fana vès və̀ də vèes kə kuksə yi.>>

3 Ŋkum Heròànə yuk bum yè'sə fana yà' fa yi ŋgə' vɛ'ɛ wùriŋ. Yà' fa bʉ̀ʉ sə̀ mvwe' lak Jòrosalèm pwe' ŋgə' sə̀'.

4 Fana yi to benə ŋgàa fa satikà' sə̀ ghaŋ sə̀ wo fagə̀ Nwì satikà' mʉmvwe' ndap Nwì nə̀ ghaŋ nə, nə ye bə ŋgàa yə'rə̀ fa bwìŋ lʉ̀k wèŋ. Yi to benə yà' mvwe' mò'fis, nə fek yà'wèŋ dʉk də, <<Wo à də wo nə̀ dzə Ŋkum ŋgà gèm bwìŋ nə yè'e ma nə̀ fò?>>

5 Wo dʉk fa yi də, <<Mvwe' buk lak Betèrèhem nə̀ mvwe' nzeŋgòŋ Jùdiyà. Bʉsə̀ ŋgàa tsòhòbum Nwì wèŋ à còm nòŋsə vɛ'nə də,

6 <Mʉbuk lak Betèrèhem nə̀ mvwe' nze Judà, wù ka bʉ̀ʉ ŋkəŋkum sə̀ mvwe' nze Judà pwe' wù jə'rə ghak. A vɛ'nə bʉ̀ʉsə̀ ŋwà nə̀ mantombì mòok nə tesə bohòwù nə̀ yi nə sə jəŋ ŋkərà bohòbʉ̀ʉ am Izùrɛ yi.> >>

7 Ŋkum Heròànə yuk me vɛ'nə fana yi to swihi lo bʉ̀ʉ sə̀ wo và ma ntonùm sə mvwe' mok. Yi fek tsə'rə yà'wèŋ ghà nə̀ wo anə ye ŋga sèŋ nə ko' nə bàboŋ.

8 Yi ànə fek wes wo fana yi dʉk fa yà'wèŋ də, <<Wèeŋ du mvwe' lak Betèrèhem sə. Wèeŋ kà dzèeŋ, wèŋ lap tse' mvwe' sə̀ mo nə cu sə bàboŋ. Wèeŋ yə yi, wèŋ gʉ co mʉ riŋ ya mʉ nə geŋ kə kuksə yi yàm sə̀'.>>

9 Wo ànə yuk vɛ'nə, wo lo. Â kə̀ wès mandzà, wo ye fe'lə sè nə sèmok. Ânə ye megu sə̀' ŋkə̀ŋkà nə̀ wo à yə nà' ma ntonùm nə. Nà' à sə lòmantombìi wo tètè nà' kə təəŋ mam mvwe' sə̀ mo nə cu sə.

10 Wo à kwa, ni' mòk boŋ wo vɛ'ɛ nsàp mòk, mvəsə̀ wo ànə ye ŋkə̀ŋkà nə!

11 Wo ni lo mʉnda'à anə, nə ye mo nə bə ma ye Mèri. Wo təəŋ bə tumfərə, nə kuksə mo nə. Wo muk bàam awo, nə fis dasə fa mo nə bum səmok. Bum sə̀ wo à fa yi sə à ye nsàp mbàm mòk nə̀ wo togə̀ nà' də guù. Bə nsàp làmindà mòk nə̀ wo to nà' də frankisì. Nə ye bə nsàp mve' nəmòk nə̀ wo togə̀ nà' də meè.

12 Ânə geŋ, Nwì tipsə wo ndzənə lo də yà'wèeŋ kà bohòŋkum Heròmok bwìŋ fohòlòfe'lə. Wo à bɛ' mandzà nə̀ zok, nə foho lo la'à wo.

Wo Caŋsə Lòjisòs Mvwe' Lak Ijìp

13 Bʉ̀ʉ yè'sə ànə lo wes me fana masinjà Tà Nwì kə cep bohòJòsep ndzə loòdə, <<Lòkok mʉtsə̀, nə jəŋ mo nə bə ma ye, wenə wèeŋ caŋ lo mvwe' nzeŋgòŋ Ijìp. A kə̀ dzèŋ fo', wèŋ cum tètè nùmbu nə̀ mʉ tsə̀' weŋ də wèeŋ bwi foho və ŋkuŋ. Mʉ̀ dʉk yè'sə bʉ̀ʉsə̀ ŋkum Heròo nə lap mandzà də yi zə nà'.>>

14 Jòsep à lòkok nòoŋ, nə jəŋ mo nə bə ma nə wèŋ pwe', wo caŋ lo nooŋ mvwe' lak Ijìp anə ndzəmə̀.

15 Wo à cu fo' tètè Heròkpʉ. Yè'sə ànə ye vɛ'nə ya yusə̀ Tà Nwì ànə cep casə cùhu ŋgàa tsòhòbum Nwì wèeŋ ye zìnə. Yusə̀ wo à cèp sə à ye də, <<Mʉ̀ a to fis və mo àm mvwe' nzeŋgòŋ Ijìp.>>

Ŋkum HeròZə Wes Bəbweŋke' Wèŋ

16 Ghà nà Heròànə riŋ ŋga'a də bʉ̀ʉ sə ma ntonùm wèŋ sə bòrə yi laŋ fana ntʉm yaaŋ yi wùriŋ. Yi fa ŋàŋ də wo lo mvwe' lak Betèrèhem nə ye bəbwe buhu lak sə yà' kʉəp fo' pwe', nə zə bweŋke' sə mbəmbam. Yi də wo zə sə wo lùumŋgòŋ ba nə foho və ma ŋkwèŋ pwe'. Yi à sə cèp yè'sə, yi sə fʉhʉ lo bə mvək nə bʉ̀ʉ sə wo à və ma ntonùm wèŋ à tsə' yi də sɛ̀ nə à tesə nə.

17 Yè'sə ànə gʉ fana yusə Jèrèmiyà nə yi à ye ŋgà tsòhòbum Nwì ànə cep bʉʉŋ və zìnə. Yi ànə cep də,

18 <<Ŋgì mòk sə yuhu və mvwe' lak Ramà.
A ŋgì ŋgùŋ bə waŋ vɛ'ɛ nəbʉp.
Recà sə wa bwe ye wèŋ.
Yi sə wa yà' nsàp nə wo tsəpsə yi bʉ̀ə̀,
bʉ̀ʉsə wo kpʉ wes pwe' nə pwe'.>>

Jòsep Bə Mèri Fəsə Ko' Jisòs Sə Ijìp

19 Heròna ànə kpʉ fana masinjà Tà Nwì à və bohòJòsep ndzə loòmvwe' nzeŋgòŋ Ijìp anə sèmok,

20 nə dʉk fa nà' dʉk də, <<Lòkok mʉtsə, nə jəŋ mo nə bə ma ba fo'. Wenə wèeŋ bwi lo mvwe' lak Izùrɛ, bʉ̀ʉsə bʉ̀ʉ sə wo ànə sə lap mandzə də wo zə mo nə sə a kpʉ wes pwe' laŋ.>>

21 Fana Jòsep lòkok, nə jəŋ ma mo nə, bə mo nə wèŋ bwi foho və fe'lə mvwe' lak Izùrɛ.

22 Jòsep ànə yuk də Acilaòa kok gaŋ tɛ̀' ye Heròco ŋkum Jùdiyà yi fana yi wəp ŋgòcu mʉmvwe' ànə. Wo à kə̀ tipsə fe'lə yi ndzə loòsèmok fana yi lo kə cum mvwe' nze Galìli.

23 À kə̀ dzèŋ fo', yi ci lak ye mʉmvwe' nəmòk nə wo to fo' də Nazàrɛ. Yi ànə gʉ vɛ'nə fana yusə ŋgàa tsòhòbum Nwì wèŋ à cèp bʉʉŋ və zìnə. Yusə wo à cèep sə də, <<Wo nə to fa mo nə liŋ mok də ŋwə lak Nazàrɛ.>>

3

TsətsòhòNə Jon
Ŋgà Bàptɛsə Bwìŋ
(Mak 1:1-8; Luk 3:1-9, 15-17; Jon 1:19-28)

1 Mvək ànə à ye, ŋga Jon ŋgà bàptɛsə bwìŋ à vəə, nə sə tsoho nzak Nwì. Yi à sə cu sə ŋgəà, bwìŋ sə tesə və mvwe' nzeŋgòŋ Jùdiyà nə sə kə yuk yusə yi sə cèep.

2 Yi à sə tsòho dʉk də, <<Wèeŋ kupsə, nə bwi fa bʉp awèŋ ŋkwɛ̀ŋ, njo nə gaŋ ŋkum sə mʉbu kʉəp ŋgòye sə nzeŋgòŋ fɛŋ laŋ.>>

3 Ŋwə nəmòk à ye ŋgà tsòhòbum Nwì taŋntɛ̀ŋ nə liŋ ye à ye Izayà nà'a à dʉk də,

<<Ŋgì ŋwə nəmòk sə cèp torə və sə ŋgəà,
nə sə yuhu də,
<Gʉ̀ tsə'rə fa Tà Nwì mandzə ye,
rəŋsə tsə'rə fa yi bwe cwèe mandzə
ŋgògì cà ca.> >>

Yi à sə cèp yè'sə ŋga yi sə dʉk yà'sə Jon ŋgà bàptɛsə bwìŋ nə.

4 Jon à sə ni nsàap cə̀ək mok sə wo à sə gʉ̀ yà' bə nwɛ̀ɛs nàm nəmòk nə wo togə nà' də kàme. Yi à ni tse' korə ŋgùp sə mbwèe yi. Yi à sə zʉ ŋgwim bə nu.

5 Bwìŋ à tesə və mvwe' lak Jòrosalèm nə ye nzeŋgòŋ Jùdiyà pwe' ŋgòkə̀ tsèŋ yi. Mok sə və mvwe' lak sə yà' kʉəp ndzəp Jòridàŋ pwe'.

6 Wo à və, nə dʉk də wo kəàcù bə bʉp awo laŋ fana yi bàptɛsə yà'wèŋ sənə ndzəp Jòridàŋ nə.

7 Jon à yə ŋga bòp bʉ̀ Faràsi bə bòp bʉ̀ Sadusì wèŋ sə kpəəŋ vəə də yi baptɛsə wo. Yi dʉk fa yà'wèŋ də, <<Wèŋ ŋgwì bʉ̀ no, tsə' weŋ ŋga'a ndà də wèeŋ caŋ, nə swirə ŋgə' nə Nwìi nə fa bwìŋ è?

8 Wèeŋ gʉ yusə aco yà' ni tsok də wèŋ bwìŋ fa bʉp awèŋ ŋkwɛ̀ŋ laŋ.

9 Wèeŋ kà də wèeŋ sə tsərə də wèeŋ nə swirə bʉ̀ʉsə wèŋ sə dʉhʉ də, <Tàcici avès à ye Abràham> dʉk. Bʉsə mʉ̀ sə tsə' weŋ də aco Nwì jəŋ lìis yè'e, nə gʉ fa Abràham bwe bə zeŋ.

10 Yuk a. Njàm nə nòsə kʉ̀' ŋgògbɛ̀' màk tʉ nə sə mbwè. Tʉ nə fòpwe' nə nà'a kà-a nto'o sə bəboŋ zəm, wo nə gbɛ' mak nà' sə nze, nə te' tɛŋ gèsə nà' sə misə.

11 Mʉ bàptɛsə mègù yàm bwìŋ bə ndzəp ŋgònìtsə' də wo a bwìŋ fa bʉp awo ŋkwɛ̀ŋ laŋ. Ŋwə nə yi nə və maŋkwɛ̀ɛŋ mʉ̀ʉ nə baptɛsə bwìŋ ye bə Yòŋsə nə Rərɛŋ nə nə ye bə mis. Yi yam ghak mʉ

yi. Mʉ ka yè'e kàkʉrà co mʉ bək fa yi kùuŋgùp ye yeŋ.
12 Yi tse' wàam nzaŋ ye ndzə bohòyi ŋgòcìs nzaŋ bə zeŋ. Yi nə nəmsə nzaŋ
sə mʉ tàpə, nə tɛŋ dzədzəə sə sə mvwe'
mis nè nà'a kà liìgè.>>

Jon Bàptɛsə Jisòs
(Mak 1:9-11; Luk 3:21-22)

13 Mvèk nè Jon à sə bàptɛsə bwìŋ ànə
à ye fana Jisòs ye'e me'rə nzeŋgòŋ Galìli,
nə lo mvwe' ndzəp Jòridàŋ. A kè dzèŋ fo',
yi kə ye Jon də nà'a baptɛsə yi.
14 Jon lap mandzè ŋgògʉ də ya Jisòos
teŋsə. Yi dʉk fa Jisòs nə də, <<A nə ye co
wu bàptɛsə mʉ wù, wù sə və bwìŋ də mʉ
bàptɛsə wu mʉ yè'sə va?>>
15 Jisòs dʉk fa nà' də, <<Mʉ rì vɛ'nə
sə' laŋ, bàptɛsə mʉ ntèŋ. Bʉsə a gʉ-a
vɛ'nə ye də a gʉ yà'sə yusə yà'a kəkʉrə
bohòNwì.>> Yi ànə dʉk vɛ'nə, Jon nə
dzəm.
16 Mvèk nè wo ànə bàptɛsə wes yi ntèŋ
fana Jisòs tesə kok sə ndzəpə anə. Ntòbu
à mùhu nòoŋ to. Yi ye ŋga Yòŋsə nè Nwì
nə tsə tesə və mbwa co kəkəbʉ̀ŋ, nə kə
naaŋ yi mʉtuhù.
17 Ànə geŋ, ŋgì mòk cep tsoŋ mʉbu anə
də, <<Nè'e mo àm nè mʉ dzəm yi sə ntʉʉ
mʉ. Mʉ kwagè bohòyi vɛ'ɛ wùriŋ.>>

4

Satà Mùmsə Jisòs
(Mak 1:12-13; Luk 4:1-13)

1 Yòŋsə nə à jə lòJisòs mvwe' səmok sə
ŋgəà də ya Satà nè yi ŋkum ze' nə mumsə
ja'a nà'.
2 Ghà nè yi à cu fo' ndzəm hum kwè
bə maràŋ sə' hum kwè ŋga yi ka mʉzəp
yumok kə cùhù gesə lok fana njè yaŋ yi.
3 Fana Satà nə və bohòyi, nə dʉk fa Jisòs
də, <<A ye-a də wu mo Nwì, cep-a ya lìis
yè'e bʉʉŋ na bɛŋ ŋga wu zʉ.>>
4 Jisòs à dʉk fəsə fa nà' də, <<Wo à còm
nòŋsə ndzənə Ŋwàk Nwì dʉk də, <Kaco
ŋwè cum megu bʉ̀ʉ ŋàaŋ zʉzʉ yeŋ.> >>
5 Ànə gèŋ, Satà nə jə lo Jisòs mvwe'
ntʉm lak nè rərɛŋ nə. Ntʉm lak nè rərɛŋ
nà'nə, a lak Jòrosalèm. Yi kə tes nà' mʉ
ndùndap Nwì nè ghaŋ nə, mvwe' sè yà'
sàp wùriŋ,
6 nə dʉk fa Jisòs nə də, <<A ye-a də wu
mo Nwì, wù li gbʉ tsoŋ lo-a sə nze-è. Bʉsə
yà' cu ndzənə ŋwàk Nwì də, <Nwìi nə fa
masinjàa ye ŋàŋ ŋgòjə ŋkərè bohòwù, də
yà'wèeŋ kotse' wu mʉtsə bə bo awo ya
wu nə kà kù nə kù ta.> >>
7 Jisòs cep fəsə fa yi də, <<Ŋwàk Nwì sə
dʉk sə' də, <Wù ka tse' ŋgòbʉə ja'a Tà nè
yi Nwì yòyeŋ.> >>
8 Satà nə jəŋ mali lo yi mʉmvwe' tu nda
mòk nə nà' sàp lòmʉtsə vɛ'ɛ wùriŋ. Wo
à təəŋ mbwa, yi niŋ tsok fa Jisòs lak bə
ghàak sə sənə nzeŋgònè'e pwe'.
9 Yi dʉk fa nà' də, <<A ye-a ŋga wù təəŋ-
na bə tumfərə, nə kuksə mʉ fana bum
sə wù sə yə yà' yè'e pwe', mʉ nə fa wu
yà'.>>
10 Jisòs dʉk fa nà' də, <<Satà, coho gɛsə
fo'. Ŋwàk Nwì sə dʉk də, <Ŋwè tse'
ŋgòkùksə mègù Tà nè yi Nwì ye, nə fak
megu sə' bohòyi yiìyi.> >>
11 Yà'a mvwe' sè Satà nə à mè'rə Jisòs,
nə lo. Masinjàa Nwì wèŋ və, nə kə jəŋ
ŋkərè bohòJisòs nə.

Jisòs Yèto Fàk
Mvwe' Nzeŋgòŋ Galìli
(Mak 1:14-15; Luk 4:14-15)

12 Jisòs ànə yuk də wo nisə Jon
ndapndzəm fana yi ye'e lo yuye mvwe'
nzeŋgòŋ Galìli.
13 Yi à ka mok mvwe' lak ye Nazàrɛ
cum. Yi à kə cu mok mvwe' lak Kàpanùm.
Kàpanùum mʉlak mòk nè nà'a ŋgʉ tèm
Galìli. Tse' nze nə fo' bʉ̀ʉ Zebulòbə bʉ̀ʉ
Naptalè wèŋ.
14 Yi à kè cu fo' ya yusè ŋgà tsòhòbum
Nwì nè liŋ yee Ìzayà à cèep ye zìnə. Yusè
yi à cèp sə də,
15 Nze bʉ̀ʉ Zebulòbə bʉ̀ʉ Naptalè
nə nà' kʉəp mvwe' ndzəp nè ghaŋ, nè
nà'a ŋga wù to càsə Jòridàŋ. Wo
togè nze nə də
Galìli, lak bʉ̀ mvumvum wèŋ.
16 Wèŋ sə wèeŋ cugè sənə ndzəm, wèŋ a
yə marɛŋ mòk nè ghaŋ.

Marɛŋ nə nə rɛɛŋ bohòwèŋ sə wèŋ à sə cu sə mvwe' nzeŋgòŋ ŋgə' kpʉ yà'a.

17 À yè jə mvèk ànə, Jisòs sə tsoho kɛ' ncèp ye. Yi sə dʉk də, <<Wèeŋ kupsə, nə bwi fa bʉp awèŋ ŋkwèŋ, bʉ̀ʉsə gaŋ ŋkum sə mʉbu kʉəp ŋgòye sə nzeŋgòŋ fɛŋ laŋ.>>

Jisòs To Ŋgàa Fàak Ye Sə Mantombì Kwè
(Mak 1:16-20; Luk 5:1-11)

18 Mvəsə Jisòs à sə gì ŋgʉ tèm Galìli fana yi ye ŋwè nəmòk bə moma ye wo ba. Wo à ye Saimʉ̀ (nə wo togə yi sə' də Pità) bə Andrù. Wo à ye ŋgàa ko fuk ŋga wo sə fuk bə ram. 19 Jisòs dʉk fa yà'wèŋ də, <<Wèeŋ bɛ' və mʉ ya mʉ yə'rə weŋ ŋgòko jə və fa mʉ bwìŋ.>>

20 Wo à yuk vɛ'nə ntèŋ, wo me'rə mak noŋsə ram awo sə, nə yuŋ lo yi.

21 Yi à lòghàr, yi ye fe'lə mok sə' bwìŋ ba. À ye sə' bwe ŋwə nə mò'fis. Liŋ awo à ye Jem bə Jon. Liŋ tɛ' awo à ye də Zebèdi. Yi à yə wo ŋga wo cu sə ŋgwesə bə tɛ' awo nə wèŋ ŋga wo sə gʉ̀hʉ tsə'rə ram awo. Jisòs to wo.

22 Wo à yuk ntèŋ, wo me'rə ŋgwes awo bə tɛ' awo sə', nə yuŋ lo Jisòs nə.

Jisòs À Yə'rə Bwìŋ, Nə Gʉŋsə Ŋgàa Yiyaŋ Wèŋ

23 Jisòs à kɛ' nzeŋgòŋ Galìli pwe'. Yi sə yə'rə bwìŋ mʉmvwe' ndap pìriyà bʉ̀ʉ Jus, nə sə tsoho Ntirè nə Bèboŋ nə nà'a bə nzak gaŋ ŋkum Nwì nə. Yi à sə gʉŋsə bwìŋ bə nsàp yiya nə fòpwe' nə wo à tse'.

24 Bwìŋ à yuk lòwes yusə yi à sə gʉ̀ sə mvwe' lak yà'sə, nə ye mvwe' nze Sìriyà nə pwe'fo'. Yà'sə à gʉ̀ʉ, wo sə jə və fa yi bʉ̀ʉ sə wo à tse' nsàp yiyaŋ nə fòpwe'. Mok à ye bʉ̀ʉ sə yòŋsə ze' à ye ndzə ni'ì wo, sə wo sə gbʉ̀ nənò' bə sə wo à kpʉ sak kɛ' ni' mamòk wèŋ pwe'. Wo à jə və wo vɛ'nə, yi gʉ wo pwe', wo gʉŋ.

25 Mfèŋ-bwìŋ à tesə, nə sə yuŋ lo yi. Bʉ̀ʉ yè'sə à tesə və mvwe' Galìli, Dìkàpolìs, Jòrosalèm, Jùdiyà nə ye ma ndzəp Jòridàŋ mamòk.

5

Jisòs Tsòho Nza' Nwì Mʉ Ndàhà
(Luk 6:20-23)

1 Jisòs à yə mvè'nə bwìŋ à kə mà wùriŋ fana yi kok lo mʉmvwe' nda nəmòk. Ŋgàa fàak ye wèŋ à kə gʉ̀m yi ghʉ̀r fana yi cum tsoŋ nze,

2 nə yeto ŋgòyə'rə wo dʉk də,

Kwəkwa Nə Nà'a Zìnə

3 <<A rɛŋsi bohòbʉ̀ʉ sə wo rì də wo ka kəkʉrə bohòNwì yeŋ, bʉ̀ʉsə tse' gaŋ sə mʉbu nsàp bʉ̀ ànə.

4 A rɛŋsi bohòbʉ̀ʉ sə wo sə tɛ', bʉ̀ʉsə Nwìi nə yìsə fa wo ndzəplis awo.

5 A rɛŋsi bohòbʉ̀ʉ sə wo fʉ̀ə, bʉ̀ʉsə Nwìi nə ghaksə wo bə yusə yi à kà' də yi nə fa bʉ̀ʉ ye wèŋ.

6 A rɛŋsi bohòbʉ̀ʉ sə tsətsərəə awo cu ghak ŋkʉ̀ʉŋ ŋgògʉ̀ yusə yà'a kəkʉrə bohòNwì, bʉ̀ʉsə Nwìi nə kə ze'sə wo bə yusə wo sə tsərə sə.

7 A rɛŋsi bohòbʉ̀ʉ sə wo koksəgə manziŋ bohòbwìŋ, bʉ̀ʉsə Nwìi nə koksə manziŋ bohòwo sə'.

8 A rɛŋsi bohòbʉ̀ʉ sə wo tse' ntʉm sə rərɛŋ, bʉ̀ʉsə wo nə kə yə Nwì bə lis.

9 A rɛŋsi bohòbʉ̀ʉ sə wo fagə fifi mʉtsətsə'rəə bwìŋ, bʉ̀ʉsə Nwìi nə to wo də bwe ye.

10 A rɛŋsi bohòbʉ̀ʉ sə bwìŋ sə yeŋsə wo ŋgə' njo nə wo sə gʉ̀ yusə yà'a kəkʉrə bohòNwì, bʉ̀ʉsə tse' gaŋ sə mʉbu sə nsàp bʉ̀ ànə.

11 <<A rɛŋsi bohòwèŋ ŋga bwìŋ sə yàk weŋ, sə fa weŋ ŋgə', nə sə ci' nsàap mvwèes sə bʉp pwe' mʉ tuhù wèŋ njo nə wèŋ sə yù mandzə àm.

12 Wèeŋ kwa, nə kà fʉ̀' bʉ̀ʉsə wèeŋ nə kə tse' lèlàk mʉbu ŋkʉ̀ʉŋntèŋ. Yà'a mègù sə' mvə'nə wo ànə yeŋsə ŋgàa tsòhòbum Nwì wèŋ sə wo à ye to mantombìi wèŋ ŋgə' sə' vɛ'nə.>>

Ŋgàa Gaŋ Ŋkum Nwì Wèeŋ Ye Co Ci' Bə Marɛŋ
(Mak 9:50; Luk 14:34-35)

13 <<Wèeŋ co ci' bohòbwìŋ sə nzeŋgòŋ pwe'fo'. A ye-a ŋga ci' cwɛ̀'lə bʉp,

mandzə nə ŋgògʉ̀ yà' lʉ̀m fe'lə kà mok ye. Yà' kà fàk mok tse', wo nə kɛ'mak yà' sə nze, maŋgòŋ nəŋ ca kù mbwa.

14 <<Wèeŋ co marɛŋ bohòbwìŋ sə nzeŋgòŋ pwe'fo'. Wo ci tes-a lak mʉtu nda, kaco yà' ye səswihì yeŋ.
15 Kaco ŋwè bwe' laàm, nə swihi nà' sənə tasà yeŋ. Yi nə tes nà' mʉnə yumok jəja ya nà'a sə rɛŋ bohòbwìŋ mʉ nda'à anə pwe'.
16 Yà' mègù sə' vɛ'nə də wèeŋ gʉ marɛŋ awèeŋ rɛŋ bohòbwìŋ. Nà'a rɛŋ ya ŋga wo yə bəbo àwèŋ nə wèŋ sə gʉ̀ʉ̀, wo kuksə Tɛ̀' awèŋ nə yi cu mʉbu.

Yəyə'rə Nə Bə Nzak Lʉ̀k

17 <<Kà də wèeŋ tsəm də mʉ̀ a və ŋgòləsə lʉ̀ʉ̀k Musì nə ye bum sə ŋgàa tsòhòbum Nwì wèŋ à yə'rə fa bwìŋ yà'a dʉk. Mʉ̀ a ka ŋgòləsə yà' və, mʉ̀ a və ŋgòkə gʉ̀ fàak am də ya bwìiŋ riŋ də, yusə wo à yə'rə sə yà' kʉ̀rə lòbə zeŋ.
18 Wèeŋ yuk, nə tsərə tse' yusə mʉ̀ sə cèp yè'e bəboŋ. A ye-a ŋga ntòbu bə nzeŋgòŋ cu mali mvə'nə yà'a yè'e, ye də mʉbè'lə yumòok nə kà ndzənə lʉ̀k nə mò'fis momjo vɛ'ɛ coho tesə yuk. A nə kà cohòyuk tətè fàak awo kə me ŋkuŋ.
19 Ye də a ye-a ŋga mʉbè'lə lʉ̀k mègù-a momjo vɛ', ŋwè kà nà' nòŋsə, nə yə'rə fa bwìŋ sə' də wo kà nà' sə' nòŋsə, fana ye də ŋwə ànə nə ye momntilip mvwe' gaŋ ŋkum Nwì. Nə ye sə' də, a ye-a sə ndà pwe' nə yi noŋsə lʉ̀ʉ̀k sə, nə yə'rə fa bwìŋ ŋgònòŋsə yà' sə' fana ŋwə ànə nə ye ŋwè nə ghaŋ mvwe' gaŋ Nwì.
20 Mʉ̀ sə tsə' fa weŋ də, kaco wèeŋ nə cu mvwe' gaŋ Nwì yeŋ tse'ŋga wèŋ dzəm zìnə ŋgògʉ̀ yusə yà'a kəkʉrə bohòNwì nə ghak casə mvəsə ŋgàa yə'rə bwìŋ lʉ̀k nə ye bʉ̀ʉ Faràsi wèeŋ gʉ̀gəə.

Jisòs Yə'rə Fa Bwìŋ Bə Nzak Jəjò'
(Luk 12:57-59)

21 <<Wèŋ ànə yuk də wo à dʉk fa bʉ̀ njamòk wèŋ də, kà də ŋwèe zə ŋwè dʉk. Də a ye-a ŋga ŋwə nəmòk zə mòk fana wo nə jəŋ və yi mvwe' nzak.
22 Mʉ̀ sə tsə' weŋ nə ŋga'a nè'e də, a ye-a ŋga ŋwə nəmòk jòk bohòmòk wà jì njo, yi nə tse' nzak. Nə ye sə' də a ye-a sə ndà, ŋga yi to-a moma ye mòk də <Wu yu nə wà> fana yi nə ye li kaŋsurù ŋkuŋ. Nə ye mali sə' də, a ye-a ŋga ŋwè to ŋwə nəmòk də <Wùu ləm>, fana yi tse' ŋgə' nə ŋgòkə sə sə misə.
23 Ye də a ye-a ŋga wù də wu kuksə Nwì bə fəfa yò, nə kə dzeŋ-a mvwe' kàm nə wo fagə Nwì fəfa mbwa nə fana wù tsərə kok də moma yo mòk tse' jəjòk bohòwù,
24 wù me'rə tes yusə wù anə də wu fa sə fo', nə lo kə mesə və weŋ moma yònə. Wenə mèsə ŋkuŋ wù bwi və, nə kə fa Nwì fəfa yònə.
25 A ye-a ŋga ŋwə nəmòk də yi gʉ nzak wenə mʉ kot, boŋ ghak də wenə mesə bə mvək nə wèŋ ka mʉ kot anə ntòkə dzeŋ. Bʉsə wu kə dzeŋ mʉ kot, yi nə fa wu ndzə bohòŋgà sak nzak. Ŋgà sak nzak nə nə fa wu bohòŋgàa tàm wèŋ fana wo nisə wu ndapndzəm.
26 Mʉ tsə' wu yusə zìnə də wu nə cum mam mbwa tətè tse'ŋga wù làk wes mbàam sə, dolà kà cu ŋkuŋ wù tesə.

Nzak Sàhà

27 <<Wèŋ ànə yuk laŋ də wo à dʉk də, ŋwèe kà nto ko.
28 Nə ŋga'a nè'e mʉ̀ sə tsə' weŋ də, a ye-a ŋga ŋwə nəmòk kʉ̀k mègù-a ŋwàŋwè bə lis də ŋwà nè'e bòco bə nà' nooŋ fana ye də yi ko nto bə nà' sə ntʉʉ̀ yi yà'sə laŋ.
29 Ye də a ye-a ŋga lis yo sə ma mòk sə gʉ̀-a wu ŋgògʉ̀ bʉp fana wù fis mak tosə yà', a dzəm nà' ye lis yo sə ma zʉ. Bògha' də ni' yònə bisə ma mòk vɛ'nə ntɛ̀ŋ nə noŋsə nə də yà'a cum fo' lòoŋ, wù kə ni bə zeŋ mvwe' ŋgə' nə sə misə.
30 Nə ye sə' də a ye-a ŋga bo ma zʉʉ yo sə gʉ̀-a wu ŋgògʉ̀ bʉp fana wù gwɛ' tiŋ mak nà'. Bògha' nə də ni' yòo nə bisə ma mòk vɛ'nə ntɛ̀ŋ nə noŋsə nə də nà'a cum fo' pwe', wù kə ni bə zeŋ sə misə.

Nzak Ga'a Gù
(Mat. 19:9; Mak 10:11-12; Luk 16:18)

31 <<Wo ànə dʉk sə' də, ŋwə nə yi dʉk-a də yi me'rə ŋgwe ye fana yi com fa nà' ŋwàk ndzə bohòdə yi mè'rə nà' laŋ.

32 Nə ye də mʉ̀ sə tsə̀' weŋ ŋga'a də, a
ye-a ŋga ŋwè me'rə ŋgwe ye, ŋga ka bʉ̀ʉ
njo nə̀ də nà' sə yù mbəmbam sə mbiŋ
yeŋ fana ye də yi gʉ̀ ŋwà nə yi ŋkuŋ nà'
ko nto. Ŋwə̀ nəmòok kə jə-a ŋwà nə̀ wo
me'rə yi nà'nə, ye də ŋgə̀ŋgàŋ ko sə̀' nto.

Nzak Nkèŋ

33 <<Wèŋ nà yuk sə̀' də wo à dʉk fa bʉ̀
njamòk wèŋ də, ŋwèe nə kà wà kɛ̀ŋ basə̀.
Də yusə̀ ŋwè kɛ̀ŋ yà' bohòTà laŋ àlɛ yà'
təəŋ megu vɛ'nə.
34 Nə̀ ŋga'a nè'e mʉ̀ sə tsə̀' weŋ də a
ye-a ŋga wù də wu kak tes yusəmok fana
wù kà kɛ̀ŋ lok nə̀ kɛ̀' mò'fis. Kà də wu kɛŋ
ntòbu dʉk, bʉ̀ʉsə̀ nà'a yà'sə kapràk Nwì.
35 Kà ŋgùp nze nè'e sə̀' kɛ̀ŋ bʉ̀ʉsə̀ nà'a
yà'sə mvwe' sə̀ Nwì tes kùu ye. Ŋwèe
kà lak Jòrosalèm sə̀' kɛ̀ŋ bʉ̀ʉsə̀ yà'a yà'sə
ntʉm lak ŋkum nə̀ ghaŋ nə.
36 Ŋwèe kà tu ye sə̀' kɛ̀ŋ lok, bʉ̀ʉsə̀
kaco wu gʉ kupsə riŋ to nʉ̀ə̀mtu nə̀ mò'fis
ŋgòye fəfop kɛ̀ səseŋ àlɛ' yeŋ.
37 Yusə̀ wù dʉk-a də wu cep pwe',
yà'a ye megu <Ŋ bə Hai'> ba. A càsə-
a mʉ mvə̀' ènə ye də yà' və̀ yà'sə mok
bohòSatà.

Nzak Gʉ̀ Fəsə̀ Bʉp Bə Bʉp
(Luk 6:29-30)

38 <<Wo ànə dʉk sə̀' də, lis bə lis, nzòŋ
bə nzòŋ.
39 Nə̀ ŋga'a nè'e mʉ̀ sə tsə̀' weŋ də,
ŋwə̀ nəmòok gʉ̀-a wu bʉp, wù kà yi bʉp
gʉ̀ fəsə̀ fa. A ye-a ŋga ŋwə̀ nəmòk sam
wu mbumbuk ma zʉ mpaaŋ, wù me'rə yi
sam wu mbumbuk ma ŋkwìp sə̀'.
40 A ye-a ŋga ŋwè somsə wu mʉ kot, nə
jəŋ cə̀k yòfana wù me'rə yi jəŋ nə̀ ndzə
tsətsə'rə̀ nə sə̀'.
41 A ye-a ŋga ŋgà tàm mòk ko wu bə
ŋàŋ də wu bək bum ye, wù bək casə
mvwe' sə̀ yi də kʉ̀rə sə.
42 Ŋwèe lɛŋ-a yumok bohòwù, wù fa
yi. Ŋwə̀ nəmòok dʉk-a də wu samsə fa
yi yumok, wù samsə fa yi yà'.

Dzəm Bʉ̀ʉ Sə̀ Wo Bɛ̀ŋgə̀ Wu
(Luk 6:27-28, 32-36)

43 <<Wo ànə dʉk sə̀' də, dzəm ŋge' yo
wèŋ, nə bɛŋ bʉ̀ʉ sə̀ wo bɛ̀ŋgə̀ wu.
44 Mʉ̀ dʉk yàm ŋga'a də, dzəm bʉ̀ʉ sə̀
wo bɛ̀ŋgə̀ wu sə sə̀', nə sə lɛŋ fa bʉ̀ʉ sə̀
wo sə yeŋsə wu ŋgə' wèŋ pìriyà.
45 Wèeŋ gʉ vɛ'nə, wèŋ ye bwe Tɛ̀' awèŋ
nə̀ yi cu mʉbu nə, bʉ̀ʉsə̀ yi gʉ̀gə̀ nùm ye
nà' sə to bohòbʉ̀ʉ sə̀ bʉp bə sə̀ bə̀boŋ
wèŋ pwe' yəyərə̀. Nə ye fe'lə sə̀' də yi
gʉ̀gə̀ mbʉ̀ŋ li bohòbʉ̀ʉ sə̀ bə̀boŋ bə sə̀
bʉp pwe' sə̀' yəyərə̀.
46 A ye-a ŋga wèŋ sə dzəm mègù bʉ̀ʉ
sə̀ wo sə dzəm weŋ, ye də aco Nwì lak
weŋ bʉ̀ʉ yà? A mègù-a bʉ̀ʉ sə̀ bʉp sə̀ wo
ŋgàa benə̀ mbàam tas yà'a wo gʉ̀gə̀ ka
sə̀' vɛ'nə yeŋ à?
47 Nə̀ ye də a ye-a ŋga wèeŋ cepsə
megu-a ŋge' awèŋ, ye də yusə̀ wèŋ gʉ̀ fis
zok sə yè'sə yà? Mʉ̀ də bʉ̀ pegè wèeŋ
gʉ̀gə̀ sə̀' vɛ'nə àlaa.
48 Wèŋ tse' ŋgògʉ̀ bə̀boŋ bə bum pwe'
mvə̀'nə̀ Tɛ̀' awèŋ nə̀ mʉbu gʉ̀gə̀ə.

6

Kà Bum Njo Nə̀ Bwìiŋ Ye Nga Wo Kwasə Wu Gʉ̀

1 <<Jəŋ ŋkərə̀ də wu kà fàha Nwìi yo
mantombìi bwìŋ də ya wo kwasə wu gʉ̀.
Bʉsə̀ wu gʉ̀-a bum yè'sə mvwe' bwìŋ
vɛ'nə fana Tɛ̀' yo nə̀ yi cu mʉbu nə kà
wu làk.
2 Ye də a ye-a ŋga wù də wu fa ŋwə̀
nə̀ yi ka yumok tse' yumok fana wù kà də
wu yəm bʉsə yà' ŋkì dʉk. A yəmgə̀ nsàap
ŋkìi yà'sə ŋgàa tè'èŋkup yà'a. Wo gʉ̀gə̀
vɛ'nə mvwe' ndap pìriyà bə ŋgʉ mandzə̀
də ya bwìiŋ ye wo, nə kwasə wo. Mʉ tsə̀'
weŋ kek də wo gʉ̀ vɛ'nə yà'sə ye də wo
tse' wes lə̀là' awo yà'sə laŋ.
3 Bə̀boŋ də wu dzəm-a ŋgòfa ŋgà jìŋ
yumok fana wu gʉ̀ co bo ma mòok kà
yusə̀ bo ma mòk sə gʉ̀ʉ rì.
4 Yà'a nə ye səswihì, fana Tɛ̀' nə̀ yi yəgə̀
mvwe' səswihì nə nə lak wu.

Nzak Pìriyà
(Luk 11:2-4)

5 <<Nə ye də wèeŋ cu ŋgògʉ̀ pìriyà fana
wèŋ kà də wèeŋ gʉ co ŋgàa tè'èŋkup yà'a
dʉk. Wo dzəmgə̀ ŋgòlòkok təəŋ mʉtsə̀,
nə sə lɛŋ pìriyà mʉmvwe' ndaap pìriyà
nə ye mvwe' ga'a ndumandzə̀ wèŋ də ya

bwìiŋ ye wo. Mʉ tsə̀' weŋ zìnə də nsàp bʉ̀ ànə gʉ̀ vɛ'nə yà'sə, ye də wo tse' làlà' awo yà'sə laŋ.
6 Yusə də wu dzəm ŋgògʉ̀ pìriyà fana wù ni lo ndzə rum nda'à wù, nə kosə ncù, nə gʉ pìriyà bohòTɛ̀' yo nə̀ yi cu mvwe' sə̀swihì nə. Wu gʉ̀ mvə̀' ànə fana Tɛ̀' yo nə̀ yi yəgə̀ bum sə̀ ya'a sə̀swihì nə nə lak wu.
7 Nə ye sə̀' də wèeŋ cu ŋgògʉ̀ pìriyà nə fana wèŋ kà də wèeŋ sə dʉhʉ yiskok yusə̀ ya' ka fàk tse' co bʉ̀ pegè wèŋ dʉk. Wo tsərəgə̀ yàwo də wu lɛŋ-a, nə sə cep fəsə sə̀' yusə̀ wu cèep sə tətè àlɛ, Nwì yuk pìriyà nə bʉ̀ʉ zeŋ.
8 Wèeŋ kà də wèeŋ ye co wo dʉk, bʉ̀ʉsə̀ ŋkuŋ wù sə muk cù ŋgòfek Tɛ̀' yo nə yumok fana ŋga yi nə riŋ lo ye yusə̀ wù sə dzəm bohòyi sə tè.
9 <<Ye də wèeŋ nə sə lɛŋ mʉmvə̀k nè'e:
<Tɛ̀' avès nə̀ wù cu mʉbu, kə̀kùksə̀ə ye bə liŋ yo.
10 Gaŋ Ŋkum yòsə və.
Yusə̀ wù dzəm də ya'a fak, wù gʉ ya' fak sə nzeŋgòŋ sə̀' mʉmvə̀'nə̀ wu gʉ̀gə̀ bum yo sə fak mʉbu.
11 Fa a ves bɛŋ sə̀ vèes nə zʉ ya' ntinə.
12 Swì fa vèes bʉp avès sə̀' mvə̀'nə̀ ves swì fagə̀ bʉ̀ʉ sə̀ wo gʉ̀gə̀ ves bʉp.
13 Nə kà ves mvwe' sə̀ co mə̀mumsə̀ kə tseŋ ves jə lò.
Mvwe' sə̀ Satà nə cu, wù caŋsə gɛsə fis ves fo'.*>
14 Bʉsə̀ a ye-a ŋga ŋwè gʉ̀ wu bʉp, wù swi fa yi fana Tɛ̀' yo nə̀ yi cu mʉbu nə nə swi fa wu yòsə̀'.
15 Wu kà-a bwìŋ bʉp sə̀ wo gʉ̀ bohòwù swì fa fana Tɛ̀' yo nə kà wu yòsə̀' swì fa.

Nzak Dzə̀ Zʉzʉ

16 <<A sə̀' də ghà nə̀ wèŋ sə dzə̀ zʉzʉ fana wèŋ kà də wèeŋ gʉ̀ tse' si awèŋ co ŋwə̀ nə̀ njè sə ya yi, mvəsə̀ ŋgàa tè'èŋkup wèeŋ gʉ̀gə̀ ya'a dʉk. Wo gʉ̀ tse'gə̀ si awo co njè sə ya wo vɛ'ɛ də ya bwìiŋ ye riŋ də wo sə dzə̀ zʉzʉ. Mʉ̀ sə tsə̀' fa weŋ zìnə də wo gʉ̀ vɛ'nə fana ye də wo tse' wes làlà' awo yà'sə laŋ.
17 Ghà nə̀ wù cu-a də wu dzə zʉzʉ fana wù kwak si yo làaŋ, nə swak tu yo bə̀boŋ.
18 Ya bwìiŋ kà də wù sə dzə̀ zʉzʉ rì. A riŋ megu Tɛ̀' yo nə̀ yi cu mvwe' sə̀swihì nə yiìyi. Tɛ̀' yo nə̀ yi rìgə̀ yusə̀ yà' cu mvwe' sə̀swihì ènə nə lak wu yi.

Tse' Ghàk Ma Mʉbu
(Luk 11:34-36, 12:33-34)

19 <<Kà də wèeŋ loksə ghàha awèŋ sə nzeŋgòŋ fɛŋ dʉk. A fɛɛŋ mvwe' sə̀ aco ndu bə nzək nə ye ŋgàa yə̀ wèŋ gʉ bʉpsə yà'.
20 Bògha' də wèeŋ loksə ghàha awèŋ lɛ mʉbu. A mbwa mvwe' sə̀ kaco nzək bə ndu nə ye ŋgàa yə̀ wèŋ gʉ lok yà' yumok yeŋ.
21 Mʉ̀ dʉk vɛ'nə bʉ̀ʉsə̀ mvwe' sə̀ ghàha awèŋ cu-a fana ntʉm awèeŋ nə cum megu sə̀' fo'.
22 Lis yoo marɛŋ nə̀ ndzə ni'ì wù yi. A ye-a ŋga lis yoo bə̀boŋ fana ye də ni' yònə, nə rwiŋ bə marɛŋ.
23 Yà'a sə̀' də a ye-a ŋga lis yo ka bə̀boŋ yeŋ fana ye də ni' yòpwe' rwiŋ bə mandzəm. Ye də a ye-a ŋga ni' yo nə rwiŋ bə mandzəm vɛ'nə ye də a ŋgʉŋgʉi' ndzəm nə̀ fɛŋ bʉ̀ə̀.

Nwì Nə Ye Mbàm
(Luk 12:22-31, 16:13)

24 <<Kaco ŋwè fak ŋkwɛ̀ŋ bohòmasà ba yeŋ. Yi nə dzəm fis mòk, nə bɛŋ mòk kènə aco yi sə fak bohòmòk zìnə nə kà mòk nə co yumok jə lok. Kaco wù fak bohòNwì nə ye bohòmbàm yeŋ.
25 Ye də mʉ̀ sə tsə̀' weŋ də, kà də wèeŋ sə tɛ' kɛ'ca bə yòŋsə̀ə awèŋ njo zʉzʉ bə nəno kènə də bə cə̀ək sə̀ ŋgònitse' mʉ ni'ì wèŋ àlɛ' dʉk. Yam gha' ka yòŋsə̀ ŋwè nə noŋsə zʉzʉ yeŋ à? Nə ye sə̀' də yam gha' ka ŋgùpni' ŋwè nə casə cə̀k yeŋ à?
26 Wèeŋ kʉk ja'a na swiŋ sə̀ ya'a mʉbu yè'e nɛ̀. Wo kà yumok mʉnzuù bìgə̀, nə kà sə̀' kʉp nə kà tàp sə̀' tse'. Wo ye-a sə̀ vɛ'nə, Tɛ̀' awèŋ nə̀ mʉbu fagə̀ wo zʉzʉ. Ghak yè'sə wèŋ kè swiŋ ɛ?

* **6:13 6:13** Aco ncèp ènə ye sə̀' də, *Caŋsə fis gɛsə lo ves mvwe' bʉp.* Ŋwàha mok sə̀ zəm naaŋ gesə lo də, *Gaŋ ŋkum sə̀ yò, ŋàŋ ye sə̀ yò, kə̀kuk ye sə̀ yò, mvèsə̀ nə̀ mvèsə̀. Yà'a ye vɛ'nə.*

27 A mʉŋgorà wèŋ ndà nà də aco yi naaŋ gesə nùumbu mok mʉnə nùumbu ye də bʉ̀ʉsə yi jìk yi ɛ?
28 Bə ma nà càk, wèŋ sə tɛ' bə nzak càk ye bʉ̀ʉ yà? Tsərə a bə nzàamŋgaŋ sə̀ yà'a fomgə̀ yè'e mʉmvə̀'nə̀ yà'a kùkgə̀ə è. Wo kà ndàp caŋsə̀gə̀, nə kà càk sə̀' ba'.
29 Ye də mʉ̀ sə tsə̀' weŋ də a megu-a sə̀ ŋkum Sòlomù bə ghàha ye sə̀ yi à tse' sə pwe', yi à ka nsàp càk mòk co nzàamŋgaŋ yè'sə ni yuk.
30 A ye-a də ŋgaŋ sə̀ wà sə̀ aco wù ye yà' ntinə, a ye zòŋ ŋga wo tèŋ səsə yà' laŋ yè'e Nwì sə jəŋ ŋkərə bohòwo vɛ'nə, ye də kaco yi jəŋ casə ghak ŋkərə bohòŋwè yeŋ à? Oòbʉ̀ʉ am wèŋ, wèŋ ka Nwì ntʉm awèŋ pwe' fa.
31 Bum yè'sə nə yeè nə vɛ'nə fana kà də wèeŋ sə tɛ' kɛ'ca də vèes nə zʉ kok yè'sə yà lɛ-ò, vèes nə no kok yè'sə yà lɛ-òkè də vèes nə jəŋ kok càk yè'sə fòlɛ-òdʉk.
32 Bʉsə̀ a làpgə̀ nsàap bum yè'sə gʉgʉŋ bʉ̀ʉ sə̀ wo ka Nwì riŋ. Bohòma njàwèŋ fana Tɛ̀' awèŋ nə̀ mʉbu rìŋ də wèŋ tse' ŋgòtse' bum yè'sə pwe' laŋ.
33 Làp to mantombì lɛ gaŋ ŋkum Nwì, nə ye ŋgòye kə̀kʉrə̀ mantombìi yi ŋkuŋ fana bum mok yè'e pwe' nə ye sə̀' sə̀ yàwèŋ.
34 Ye də ŋwèe kà də yi tɛ' fa zòŋ dʉk, zòoŋ nə tɛ' tu ye yi. Nùmbu nə̀ fòpwe' tse' ŋgə' nje kə̀kʉrə̀ bə nùmbu nə.

7

Kà Ŋwə̀ Nəmòk Sak
(Luk 6:37-38, 41-42)

1 <<Kà də wu sak ŋwə̀ nəmòk dʉk ya Nwìi kà wu yòsə̀' kə̀ sak.
2 Mʉ̀ dʉk vɛ'nə bʉ̀ʉsə̀ Nwìi nə̀ kə̀ sak wu sə̀' mvə̀'nə̀ wù sə sak bʉ̀ʉ mok wèŋ. A sə̀' də mvə̀'nə̀ wu fʉ̀' fa bwìŋ fana yi nə̀ fʉ̀k fəsə fa wu sə̀' vɛ'nə.
3 Njo nə̀ wu kʉ̀kgə̀ mʉjep nə̀ jo nə̀ nà' cu mʉ lisə̀ moma yo, nə swi də bès tʉ nə̀ ghaŋ cu mʉ lisə̀ wùu yè'e bʉ̀ʉ yà?
4 Kènə aco wù dʉk fa to moma yo mòk də, <Tse' vesə lis ya mʉ̀ fis fa wu mʉ jep nə̀ mʉ lisə̀ wu> nà'a, ŋga ŋkə̀ŋkʉ̀m jep nə jep cu ma mʉ lisə̀ wù yè'sə va?
5 Wèŋ ŋgàa tè'èŋkup wèŋ, fis to lɛ ntòjep nə̀ ghaŋ nə̀ mʉ lisə̀ wù nà'a ŋkuŋ ya wu nə tse' mandzə̀ ŋgòyə rì nə̀ jo nə̀ nà' cu mʉ lisə̀ moma yo nə.
6 <<Kà də wu fa bʉ̀ʉ sə̀ wo bèŋ bum sə̀ yà'a rərɛŋ bə ma nə̀ Nwì dʉk, bʉ̀ʉsə̀ wo nə kà yà' co yumok jə. Wo nə nəŋ bʉpsə yà' bə kù, nə bʉʉŋ ko wu lʉ̀.

Mandzə̀ Nə̀ ŊgòTse' Yumok
(Luk 6:31, 11:9-13)

7 <<Lɛŋ Nwì ya yi nə fa wu, làap ya wu nə tse', kùum ya wo nə muk fa wu.
8 Bʉsə̀ ŋwə̀ nə̀ yi lɛŋ-a, ŋgə̀ŋgàaŋ nə tse', ŋwə̀ nə̀ yi lap-a, ŋgə̀ŋgàaŋ nə ye, ŋwə̀ nə̀ yi kum-a, wo nə muk fa ŋwə̀ ànə.
9 Wèŋ sə̀ wèeŋ tè'ɛ bwe, mòk cu yo nə̀ ŋga mo ye lɛŋ-a bɛŋ, yi fa nà' lìs à?
10 Kènə mòok yo nə̀ mo ye fek-a də nà'a fa yi fuk, nà' fa yi no-ɛ?
11 A ye-a ŋga wèŋ sə̀ wèeŋ bʉp yè'e riŋ ŋgòfa bwe awèŋ bum sə̀ bə̀boŋ, ye də aco Tɛ̀' nə̀ mʉbu nə, nə fa bum sə̀ bə̀boŋ bohòbʉ̀ʉ sə̀ wo lɛŋ yi sə wèŋ wùriŋ.
12 Bum yè'sə də yusə̀ wu dzəm-a də bwìiŋ gʉ fa wu, wù gʉ fa wo sə̀' vɛ'nə. Yà'a yusə̀ lʉ̀ʉk Musì bə ncèep ŋgàa tsòhòbum Nwì wèŋ pwe' sə cèp vɛ'nə.

Mandzə̀ Lùŋ
(Luk 13:24)

13 <<Ni mvwe' ncùu ŋka' sə̀ yà'a fəferə̀ yà'a, bʉ̀ʉsə̀ ncùu ŋka' sə̀ wəwə̀ŋ sə̀ yà' tse' mandzə̀ nə̀ bə̀boŋ yà'a, a mandzə̀ kpʉ. Bwìiŋ ŋkʉ̀ʉŋ sə̀ wo sə yù lònà'.
14 Ncùu ŋka' lùuŋ fəferə̀, mandzə̀ nə gʉŋ te'lə sə̀' nə̀bʉp. Bʉ̀ʉ sə̀ wo yə mandzə̀ ènə, wo moòm gha bʉ̀ə̀.

Rì Tʉ Bə Nto'o Ye
(Mak 1:22; Luk 6:43-49, 13:25-27)

15 <<Wèeŋ jəŋ ŋkərə bohòbʉ̀ʉ sə̀ wo sə gʉ̀ basə̀ də wo ŋgàa tsòhòbum Nwì yà'a. Wo vàə, wù sə ye mʉŋgùpni' də a nsùŋgaŋ ŋga wo ma ndzə tsətsə'rə furù' nə̀ bʉp.
16 Wèeŋ nə riŋ wo bə nsàp mandzə̀ nə̀ wo sə gʉ̀ bum awo. Kaco lèmu zəm yuk mʉnə ntwìnənɛ' yeŋ, nə ye sə̀' də kaco wo kwiŋ yuk pià mʉnə ndi'ntsə̀ə sə̀' yeŋ.

17 Tʉ sə̀ bə̀boŋ pwe' zəmgə̀ nto'o sə̀ bə̀boŋ. Tʉ sə̀ bʉp zəm sə̀' nto'o sə̀ bʉp.
18 Kaco tʉ nə̀ bə̀boŋ zəm nto'o sə̀ bʉp yeŋ. Tʉ nə̀ bʉp kà nto'o sə̀ bə̀boŋ sə̀' zəm bwìŋ.
19 Tʉ nə̀ fòpwe' nə̀ nà' ka-a nto'o sə̀ bə̀boŋ zəm, wo gwɛ' mak nà' sə nze, nə te' tɛŋ gesə nà' sə misə̀.
20 Nà'a njo nə̀ mʉ̀ dʉk weŋ də wèeŋ nə riŋ bʉ̀ʉ sə̀ wo sə gʉ̀ basə də wo ŋgàa tsòhòbum Nwì sə wèŋ bə nsàp mandzə̀ nə̀ wo sə gʉ̀ bum awo sə.

21 <<Ka də ndàaŋwè pwe' nə̀ yi togə̀ mʉ də Tàa nə̀ kə̀ ni mvwe' gaŋ ŋkum sə̀ mʉbu sə yeŋ. A nə̀ kə̀ ni mbwa ŋwə̀ nə̀ yi sə gʉ̀ yusə̀ Tɛ̀' am nə̀ mʉbu nə sə dzəm də ŋwèe gʉ.
22 Nùmbu sak nzak kə̀ dzèŋ nùu fana bwìŋ ŋkʉ̀ʉŋ nə sə kə dʉhʉ fa mʉ dʉk də, <Tà, Tà, mʉ̀ də vès à sə cèp bum Nwì bə liŋ yo àlaa. Vès à bɛ' fis fa bwìŋ yòŋsəə ze' wèŋ bə liŋ yo, nə sə gʉ bum maŋgəŋgèŋ sə̀' bə liŋ yo.>
23 Mʉ nə tsok fa wo də, <Coho gɛsə lo ŋgʉ ni'ì mʉ̀ fo', mʉ̀ ka weŋ co bʉ̀ʉ am riŋ yuk. Wèŋ ŋgàa gʉ̀ bʉp wèŋ.>

24 <<Ŋwə̀ nə̀ yi yuk-a ncèp àm nə̀ mʉ̀ cèep, nə gʉ mvə̀'nə̀ mʉ̀ dʉk sə, fana ye də yi co ŋgà ŋkərə̀ nə̀ yi à bom ndap ye mʉnə lìs.
25 Yi ànə ci nà' mbwa fana mbʉ̀ŋ li, ndzəp rwiŋ bə fə̀fə̀ wèŋ pwe' bwi' ndap nə, nà' kà gbʉ̀ bʉ̀ʉsə̀ wo à ci nà' mʉnə lìs.
26 Nə ye sə̀' də ŋwə̀ nə̀ yi yuk-a ncèp àm nə, nə kà mvə̀'nə̀ mʉ̀ dʉk sə gʉ̀ fana ye də yi ye co ŋwə̀ nə̀ ləm nə̀ yi à kə̀ ci ndap nje mʉnə ŋgwansa.
27 Yi ànə ci wes nà' fana mbʉ̀ŋ li, ndzəp rwiŋ bə fə̀fə̀ wèŋ kə bwi' ndap nə nà' gbʉ. Gbʉ̀ nə̀ nà' à gbʉ̀ʉ nə à ka gbʉ̀ nə̀ jo yeŋ.>>

28 Jisòs ànə cep wes bum yè'sə fana maŋgo bʉ̀ nə̀ nà' ànə ye fo' nə à sɛ̀ɛŋ mam təəŋ bə nsàp yəyə'rə̀ nə̀ wo yuk nə.
29 Wo à sɛ̀ɛŋ vɛ'nə bʉ̀ʉsə̀ yi à sə yə'rə ye sə zok co ŋwə̀ nə̀ yi tse' ŋàŋ. Yi à ka ye sə co bʉ̀ʉ sə̀ wo yə'rə fagə̀ bwìŋ lʉ̀ʉk Musì wèŋ yà'a yeŋ.

8

Jisòs Mèsə Fa Ŋgà Kuturu Yiya Ye (Mak 1:40-45; Luk 5:12-16)

1 Jisòs ànə sə tsooŋ mʉndahà anə fana maŋgo bʉ̀ mòk yuŋ yi vɛ'ɛ nəbʉp.
2 Ànə geŋ, ŋgà kuturu nəmòk və, nə kə bʉhʉ kə̀ mantombìi Jisòs, nə dʉk fa yi də, <<Tà, a bò-a wu co wù tɛsə mʉ na, wù gʉ fa mʉ yiya àm nè'e me.>>
3 Yi ànə dʉk vɛ'nə fana Jisòs fis bo, nə jwɛŋ nà' bə zeŋ. Yi à sə jwɛ̀ŋ nà', yi sə dʉk də, <<Mʉ̀ dzəm laŋ, yiya yònə nà'a me.>> Yiya ye nə à mè mègù fo' sə̀' ghà ànə.
4 Yi dʉk fa fe'lə nà' də, <<Dù, nə kà ŋwə̀ nəmòk tsə̀' fa swì. Cà lògù bohòŋgà fa satikà', nə ni fa yi ni' yò, yi kʉk ja'a wu. Yi kʉ̀' mèsə, wù fa fəfa nə̀ Musì à dʉk nə, ŋgònì tsə̀' fa bwìŋ də yiyaŋ yòa mè laŋ.>>

Jisòs Bə Ŋkum Sojà Mòk Nə̀ Ŋwè Lakmvum (Luk 7:1-10)

5 Jisòs ànə və mvwe' lak Kàpanùm. Mvə̀'nə̀ yi à ni və ntɛ̀ŋ, ŋkum sojà mòk kə tseŋ yi mʉtsə̀, nə sə lɛŋ nà'.
6 Yi sə dʉk fa Jisòs nə də, <<Tà, mo mòk nə̀ vesi cugəə yi sə tɛsə mʉ bə fàk, yi nòyiyaŋ nda'à mʉ̀ anə vɛ'ɛ nə̀ co wù kà cèp to. Yiya nə a kpʉsə yi ni' nsàp nə̀ co yi kà bʉ̀ʉŋ lok.>>
7 Jisòs dʉk fa ŋgà' nə də, yi nə və kə gʉ mo nə ya nà'a gʉŋ.
8 Ŋkum sojà nə dʉk də, <<Hai', kà wù və Tà, bʉ̀ʉsə̀ mʉ̀ ka kə̀kʉrə̀ co wù kə ni mʉnda'à mʉ̀ yeŋ. Cep megu lɛ bə cù fana ya mo fàk àm nə nə gʉŋ.
9 Mʉ̀ rì vɛ'nə bʉ̀ʉsə̀ mʉ yè'sə ŋwə̀ nə̀ mʉ̀ tse' ŋkwàha bʉ̀ʉ mok mantombìi mʉ̀ sə̀ mʉ̀ sə yuk bohòwo sə̀'. Sojàa mok cu sə̀ wo yukgə̀ yàwo bohòmʉ̀ sə̀' yo. Aco mʉ̀ to mòk dʉk də, <Vəə>, yi və. Mʉ̀ dʉk fa mòk də <Lòfa'>, yi geŋ. Nə dʉk fa mali mòk də <Gʉ̀ yu yè'e>, yi gʉ yà'.>>
10 Jisòs ànə yuk yusə̀ yi à cèep fana yi mərə, nə dʉk fa bohòbʉ̀ʉ sə̀ wo à yù və yi fo' sə də, <<Mʉ̀ sə tsə̀' fa weŋ ŋkèm dʉk də, a mègù-a sə̀ mʉtsətsə'rəə bʉ̀ʉ Izùrɛ ma, mʉ̀ ka ŋwə̀ nəmòk fo' nə̀ yi tse' nsàp

dzədzəm nè də aco mʉ̀ gʉ to fàk bə ncèp cù àm ye yuk.>>

11 Yi dʉk fe'lə də, <<Mʉ̀ sə cèp zìnə də ntsə' dinà nè mvwe' gaŋ sè mʉbu sə kè wès nùmbu nə fana bwìiŋ nə və mvwe' bòop lak sè wo tse' ŋgwìi bwìŋ fo' zəzok, nə kə zʉ be'lə bə Abràham wèŋ. Wo zʉ be'lə bə Azìk nə ye Jàkop wèŋ bəbɛ'.

12 Wo nə zʉ fo' vɛ'nə ŋga bʉ̀ʉ Jus sè a nə ye co wo zʉ fo' lɛ wo sə, wo nə bɛ' fis gɛsə wo sə mbiŋ mvwe' ndzəm. Wo nə cum ca sə waŋ, nə sə zʉ nzòŋ.>>

13 Jisòs bʉ̀ʉŋ dʉk fa bohòŋkum sojà nə dʉk də, <<Bwì foho lòlak. Mvè'nè wù dzəm tse' sə ntʉʉ̀ wù yà'a, yà'a nə ye sè' vɛ'nə.>> Yiya mo ŋgà' nə à mè gù sè' ghà nè wo à sə cèep nə.

Jisòs À Gʉŋsə Ŋgàa Yiyaŋ Ŋkʉ̀ʉŋ (Mak 1:29-34; Luk 4:38-41)

14 Jisòs à kə ni mʉnda'à Pità, nə tseŋ malii nà' mbwa ŋga yi nònze bə yiyaŋ.

15 Jisòs jwɛŋ bo ŋwà nə fana yiya nə me. Ŋwà nə lokok, nə lap fa wo zʉzʉ.

16 Nùmbu ànə à ye ŋga nùm sə co tsə lòo fana wo jə və fa yi bʉ̀ʉ sè wo à tse' yòŋsəə ze' ndzə ni'ì wo vɛ'ɛ wùriŋ. Yi à cèp gù ncèp mò'fis, nə bɛ' fis wes ze' sə bə zeŋ pwe'. Yi à gʉŋsə bʉ̀ʉ sè wo à sə yaya wèŋ sè'.

17 Yi à gʉ̀ vɛ'nə ya yusə Ìzayà ŋgà tsòhòbum Nwì ànə ceep bʉʉŋ və zìnə. Ìzayà nə ànə cep dʉk də, <<Yi a jə lògɛsə wòwoo avès bə yiyaŋ avès yi bə tu ye.>>

ŊgòBɛ' LòJisòos Gʉgʉŋ (Luk 9:57-62)

18 Jisòs ànə ye mvè'nè bwìŋ mà ŋgʉ ni'ì yi wùriŋ fana yi dʉk fa ŋgàa fàak ye wèŋ də bə yà'wèeŋ to lo ŋkùp ndzəp mamòk.

19 Fana ŋgà' nəmòk nè yi ŋgà yə'rə fa bwìŋ lʉʉk Musì caŋ və, nə kə dʉk fa nà' də, <<Cicà, mʉ̀ dzəm də mʉ nə bɛ' lo wu ma nè fòlòoŋ fo' nè wù sə lòo.>>

20 Jisòs dʉk fa nà' də, <<Còp wèŋ tse' mvòk co wo cum ca, swiŋ wèŋ tse' ndap awo fana mʉ̀ʉ mo ŋwè mʉ̀ ka mvwe' sè co mʉ̀ noŋsə tsoŋ tu am nə nooŋ yoŋsə tse'.>>

21 Ŋgà fàk nəmòk dʉk fa yi də, <<Tà, mʉ foho lo-a maŋkwèŋ, nə kə tuuŋ tè' lam ŋkuŋ è.>>

22 Fana Jisòs dʉk fəsə fa nà' də, <<Yuŋ və mʉ, nə me'rə bʉ̀ʉ sè wo kpʉ laŋ wèeŋ tuuŋ bʉ̀ kpʉkpʉ awo.>>

Jisòs Gʉ̀ Fèfè Nà' Teŋsə (Mak 4:35-41; Luk 8:22-25)

23 Jisòs ànə ni lo sənə ŋgwes nə fana ŋgàa fàak ye wèŋ sə yuŋ lo yi sè'.

24 Mvè'nè wo à sə lòo, fèfè nè bʉp cwiŋ və ye mʉ ndzəpè anə. Nà' sə bwi'lə kɛ' ŋgwes nə, ndzəp sə ci ni lo ca nsàp nèbʉp. Yè'sə à sə ye vɛ'nə lòoŋ ŋga Jisòs nə sə dzəm ye lo.

25 Wo à kə to yèmsə yi, nə dʉk fa yi də, <<Tà, vesùwèŋ sə kpʉ yè'e kpʉ.>>

26 Yi dʉk fa yà'wèŋ dʉk də, <<Wèeŋ wəp yè'sə yà, wèŋ ŋgàa dzədzəm moòmjo wèŋ.>> Yi à dʉk vɛ'nə, yi lokok, nə dʉk fa fèfè nə ye ndzəp nə də, <<Teŋsə, nə kà mok cà fe'lè.>> Yi ànə cep ntèŋ, bum pwe' teŋsə, ci'i təəŋ fo' wʉmm.

27 Bʉ̀ʉ sə wèŋ à mərə vɛ'ɛ, nə dʉk də, <<Nè'e nsàp ŋwè nə fò, fèfè bə ndzəp wèŋ sə yuk yi ɛ?>>

Jisòs Gʉŋsə Bwìŋ Ba Sè Wo Tse' Yòŋsəə Ze' (Mak 5:1-20; Luk 8:26-39)

28 Yi ànə to tesə lo nto ndzəp ma nja fana yi tesə və mvwe' lak Gadàrin. Bʉ̀ʉ səmok wèŋ à kə tsèŋ yi bwìŋ ba. Bʉ̀ʉ yè'sə wèŋ ànə tse' yòŋsəə ze' ndzə ni'ì wo. Wo à sə cu mvwe' sè wo tuuŋgè bwìŋ. Yòŋsəə ze' sə à sə gʉ̀ wo, wo bʉp ntʉm vɛ'ɛ nsàp nè co ŋwè kà mandzè ma nè wo cu nə cà.

29 Wo ànə ye Jisòs ntèŋ, wo cep torə fis dʉk də, <<Mo Nwì, wu làp bohòvès yà? Wù və də wu sə kə fa ves ŋgə' ŋga mvèk nə ka ntòkʉrə à?>>

30 Ànə ye ŋga bòp ŋgùnaŋ mòk nè ghaŋ à sə zʉ kɛ'cà mʉmvwe' nəmòk fo' sè moòm səsap.

31 Fana ze' sə lɛŋ Jisòs də a ye-a ŋga nà' də nà'a bɛ' fis wo àlɛ, nà'a dʉk də wo kə ni ndzə ni'ì bòp ŋgùnaaŋ yà'a.

32 Jisòs dʉk fa yà' də yà'a geŋ. Wo tesə, nə kə ni ndzənə ŋgùnaaŋ sə. Ŋgùnaaŋ

sə pwe' à ca durə tsə ndzə baàŋ anə, nə kə gbʉ ni sənə ndzəp Galìli nə, nə kpʉ wes ca pwe'.
33 A nə ye vɛ'nə fana, bʉ̀ʉ sè wo à sə gʉ̀msə ŋgùnaaŋ sə wèŋ carə lo yàwo sə mʉ ntòlak anə fana nə tsoho fa bwìŋ yusè yà' anə ye sə pwe'. Wo à tsə' bwìŋ yusè yà' anə gʉ̀ ŋgàa yòŋsəə ze' wèŋ sə sè'.
34 Bʉ̀ʉ sè mʉ ntòlak sə pwe'fo' à tesə və ŋgòkə yə Jisòs. Wo ànə ye yi fana wo lɛŋ nà' də nà'a lo gɛsə mvwe' lak awo fo'.

9

Jisòs Gʉŋsə Ŋwà Nə Yi À Bù'rə
(Mak 2:1-12; Luk 5:17-26)

1 Jisòs à ni sə ŋgwesè, nə to tesə lo ntondzəp ma nə nja, nə tesə və mvwe' lak ye.
2 A kə dzèŋ fo' fana bʉ̀ʉ səmok wèŋ bək jə və fa yi ŋwə nəmòk mʉkèhe ŋga ŋgəŋgàŋ à bù'rə bù'rə. Jisòs à yə də wo tse' dzədzəm nə də aco yi gʉ yiyaŋ ŋwə nə me. Yi dʉk bohòŋwə nə yi kà gìgə nə də, <<Mo àm, kà wəp, mʉ̀ swì fa wu bʉp yo laŋ.>>
3 Ŋgàa yə'rə fa bwìŋ lʉ̀k mok wèŋ à ye fo', nə yuk yusè Jisòs cèp yè'sə. Wo dʉk sə vəə wo də, <<Ŋwə ènə sə gʉ̀ bʉpsə liŋ Nwì wà.>>
4 Jisòs riŋ yusè wo sə tsərə sə ntʉʉ̀ wo sə, nə dʉk fa yà'wèŋ də, <<Wèŋ sə tsərə nsàp bʉp ànə sə ntʉʉ̀ wèŋ vɛ'nə bʉ̀ʉ yà?
5 Co joho gha' yè'e nə ŋgòdʉk də, <Mʉ̀ swì fa wu bʉp yòlaŋ>, kè nə ŋgòdʉk də, <Lòkok mʉtsə, nə gi lo yuyo> ɛ?
6 Fana mʉ nə niŋ fa weŋ də mʉ̀ʉ mo ŋwè, mʉ̀ tse' ŋàŋ sə nze ŋgòswì fa bwìŋ bʉp awo.>> Fana yi dʉk fa ŋgà' nə yi kà gìgə nə də, <<Lokok, te' kəà yò, nə lo la'à wù.>>
7 Jisòs à dʉk vɛ'nə, yi lokok, nə lo yuye.
8 Bʉ̀ʉ sè wo à ye fo' sə à yə vɛ'nə fana wo wəp, nə kuksə Nwì nə yi a fa bwìŋ nsàp ŋàŋ ànə.

Jisòs To Màtiyò
(Mak 2:13-17; Luk 5:27-32)

9 Jisòs ànə casə fa'nə fana yi ye ŋwə nəmòk nə liŋ yee də Màtiyò. Yi à yə Màtiyònə ŋga nà' cu mvwe' sə wo là'gə mbàam tas fo'. Jisòs dʉk fa nà' də, <<Bɛ' və mʉ.>> Yi à lòkok, nə bɛ' lo nà'.
10 Jisòs à kə cu mʉnda'à Màtiyònə ŋgòzʉ zʉzʉ mbwa. Ŋgàa ko mbàam tas bə bʉ̀ʉ sè wo ŋgàa gʉ̀ bʉp wèŋ à kə cu be'lə bə nà' nə ye ŋgàa fàak ye wèŋ.
11 Bʉ̀ʉ Faràsi wèŋ ànə ye vɛ'nə fana wo fek ŋgàa fàak Jisòs sə wèŋ də, <<Cicà àwèŋ nə sə zʉ be'lə zʉzʉ bə ŋgàa ko tas, nə ye bʉ̀ʉ mok sè ŋgàa gʉ̀ bʉp wèŋ bʉ̀ʉ yà?>>
12 Jisòs à yuk fana yi dʉk fa yà'wèŋ də, <<Bʉ̀ʉ sè wo ka yiyaŋ tse', wo kà doktà làpgè. A làp mègù doktà ŋwə nə yi sə yaya.
13 Wèeŋ mum vəm bə ncèp nə wo à còm nà' ndzənə Ŋwàk Nwì də, <Mʉ̀ dzəm ghak yàm ntʉm nə nà' tse' koksèmanziŋ nə noŋsə ŋgòfa satikà' nə lʉ̀k sə dzəm.> Mʉ̀ dʉk vɛ'nə bʉ̀ʉsè mʉ̀ à ka bʉ̀ʉ bʉ̀ʉ sè bèboŋ wèŋ və, mʉ̀ à və ŋgòto bʉ̀ ŋgàa gʉ̀ bʉp wèŋ.>>

Nzak Dzə Zʉzʉ ŊgòKùksə Nwì
(Mak 2:18-22; Luk 5:33-39)

14 Ŋgàa fàak Jon wèŋ à və kə fek Jisòs də, wo bə bʉ̀ʉ Faràsi wèeŋ dzègə zʉzʉ nùumbu mok, nə sə gʉ pìriyà, ŋgàa fàak ye kà yàwo gʉ̀ yè'sə bʉ̀ʉ yàlɛ?
15 Yi dʉk fəsə fa yà' də, <<Aco bʉ̀ʉ sè wo və mvwe' sè wo sə zʉ bum gù wèŋ dzə zʉzʉ à? Ka vɛ'nə sè yeŋ. Mvèk nəmòk cu nə wo nə jəŋ gɛsə lo ndugù nə, fana bʉ̀ʉ sə nə dzə zʉzʉ mvèk ànə.
16 Wèeŋ yuk-a, kaco ŋwè jəŋ cèk nə fi, nə te' lok cèk nə nà' vèp laŋ bə zeŋ yeŋ. Bʉsè nə fi nə nə saha tesə ndzənə nə zəm nə fana yam ghak wesə ŋga'a mvwe' sè nà' sàha maŋkwèŋ sə.
17 Yumook sè' də wo kà dzə rùk sənə bès nə zəm kep gèsègè, bʉ̀ʉsè yà'a nə duk, nə vok bès nə. Fana rùuk sə nə bʉp bə bès nə mwè. Bògha' lɛ də wo gesə dzə rùk sənə bès nə fi ya rùuk sə bə bès nə pwe' cum fo' bèboŋ.>>

Jisòs Gʉŋsə Ŋwà Nə Nà' Jwèŋ Yi Cèk Nə Luŋsə Mo Jairòs
(Mak 5:21-43; Luk 8:40-56)

18 Jisòs ànə sə cep mali bohòwo ntòvɛ'nə fana ŋkwà' ŋwè nəmòk nè mʉmvwe' ndap pìriyà bʉ̀ʉ Jus wèŋ və kə tseŋ yi fo'. Yi təəŋ mantombìi Jisòs bə tumfərə, nə dʉk fa nà' dʉk də, <<Mo àm nè ŋwàŋwè kpʉ fana kwəkwè' vàə, nə kə naaŋ fa yi bo yo ya yi luŋ səmok.>>

19 Jisòs à lòkok, nə bɛ' lo yi. Ŋgàa fàak Jisòs sə wèŋ à yù lòwo sə̀' fo'.

20 Ànə geŋ, ŋwà nəmòk nè ndʉəm à sə ca yi ndzə ni'ì mʉnə lùumŋgòŋ hum-ncòp-ba à nee və fʉ ŋkwɛ̀ɛŋ Jisòs, nə jwɛŋ gesə cù cə̀k nà' bə bo.

21 Yi à jwɛŋ nà' ŋga yi sə tsərə sə ntʉ̀ʉ̀ yi də, a ye-a ŋga yi jwɛ̀ŋ megu-a cù cə̀k nà' nə àlɛ, yiya ye nə nə me.

22 Jisòs à bʉ̀ʉŋ kʉ̀' ŋwà nə. Yi à yə nà', yi dʉk fa nà' də, <<Ko ntʉm njɛ̀'gù. Dzədzəm yònà wù tse' nə gʉŋsə wu laŋ.>> Yi à dʉk mèsə vɛ'nə ntɛ̀ŋ, yiya ŋwà nə me gu sə̀' fo' ghà ànə.

23 Jisòs ànə kə ni mʉnda'à ŋkwà' ŋwè nè nà' anə to yi nə fana yi ye bʉ̀ ŋgàa kà kpʉ wèŋ ŋga wo rwiŋ fo' hip. Wo sə fʉəp ŋkìi kpʉ bə ntàŋ, nə sə kɛ'ŋgùŋ.

24 Yi dʉk fa yà' də, <<Wèeŋ tesə sə mbi pwe'. Mo ènə ka kpʉ, yi sə dzəm mègù lo.>> Wo à yuk vɛ'nə fana wo ywì'lə yi swee.

25 Wo anə fis wes bʉ̀ʉ sə wèŋ sə mbi anə fana yi ni lo mʉnda'à anə, nə kə ko bo mʉŋwà nə. Yi à ko bo nà' sə vɛ'nə fana nà' lokok.

26 Yusə̀ yi à gʉ̀ yè'sə à yuhu mvwe' lak sə̀ fo' sə pwe'fo'.

Jisòs Gʉŋsə Ŋgàa Ntwì Lis Wèŋ Ba

27 Jisòs à mè'rə fa'nə, nə sə lo fana ŋgàa ntwì lis mok wèŋ bwìŋ ba və, nə sə waŋ torə yuŋ yi. Wo sə dʉk də, <<Mo Devìd, koksə-a manziŋ bohòvès-è.>>

28 Yi ànə kə ni mʉnda'à fana bʉ̀ʉ sə̀ ba sə wèŋ kə tseŋ yi mbwa. Yi fek yà' də yà' dzəm sə ntʉ̀ʉ̀ yà' də aco yi gʉ to nsàp fàk ènə àlɛ? Bʉ̀ʉ sə də hòli, Tà.

29 Fana yi jwɛŋ lis yà'wèŋ sə bə bo ye. Yi à sə jwɛ̀ŋ yà', yi sə dʉk də, <<Yà'a ye bohòwèŋ sə̀' mʉmvə'nə wèŋ dzəm tse' sə ntʉ̀ʉ̀ wèŋ sə.>>

30 Lis awo sə à mùhu. Ànə geŋ Jisòs cep bohòwo vɛ'ɛ gʉgʉŋ də yà'a kà ŋwè nəmòk tsə̀' fa swì.

31 Wo à lòyàwo, wo to lo liŋ nà' sə mvwe' lak yà'sə vɛ'ɛ pwe' nè pwe'.

Jisòs Gʉŋsə Ŋgà Kà Cù Cèp Nəmòk

32 Bʉ̀ʉ yè'sə wèŋ à sə tesə lòfana bʉ̀ʉ mok wèŋ jə və fa Jisòs ŋwè nəmòk ŋga yi kà cù cèpgə. Yi à sə kà cèp vɛ'nə bʉ̀ʉsə̀ yòŋsə̀ ze' à cu ndzə ni'ì yi anə.

33 Jisòs ànə bɛ' fis ze' nə ntɛ̀ŋ, ŋgà' nə yeto ŋgòcèp cù. Bʉ̀ʉ sə̀ wo à ye fo' sə à mərə. Wo dʉk də, <<Vès ka yàvès yumok mvwe' nzeŋgòŋ Izùrɛ mʉmvə̀' nè'e nùmbu mòk ntòye yuk.>>

34 Bʉ̀ʉ Faràsi wèŋ dʉk yàwo də Jisòs sə bɛ' fis ze' sə bə ŋàaŋ sə̀ sə fa yi yà' ŋkum ze'.

Jisòs À Tse' Kosəmanziŋ BohòBwìŋ

35 Ànə geŋ Jisòs kɛ' kɛ' fo' mvwe' buhu lak sə̀ jo bə sə̀ ghaŋ wèŋ pwe'. Yi à sə yə'rə kɛ' mʉmvwe' ndaap pìriyà wèŋ, nə sə tsoho fa wo Ntirə nə̀ Bə̀boŋ bə nzak gaŋ ŋkum Nwì. Yi à sə gʉ̀ lòbʉ̀ ŋgàa yiyaŋ wèŋ gʉŋ. Sə̀ yà' sə ya bə nsàp yu yà lòoŋ yi gʉŋsə yà'wèŋ.

36 Yi à kʉ̀k ja'a bʉ̀ʉ sə̀ wo à mà fo' fana manziŋ ko yi wùriŋ bʉ̀ʉsə̀ bʉ̀ʉ sə wèŋ à cu ncu ŋgə', ŋwà nè co nà' tɛsə wo ye bʉ̀ə̀. Wo ye co nsùŋgaaŋ sə̀ wo sə jàm kɛ' jì ganakù'.

37 Fana yi cep bohòŋgàa fàak ye sə wèŋ dʉk də, <<Nzum sə ŋkʉ̀ʉŋ, ŋgàa kʉkʉp sə ye ŋga'a kə jo.

38 Wèeŋ lɛŋ bohòTà ŋgà nzum nə ya yi tumsə vesə bʉ̀ʉ sə̀ co wo kʉp.>>

10

Jisòs Swè'fis Bʉ̀ʉ Ye Mok Hum-ncòp-ba ŊgòYe Ŋgàa Ntum

(Mak 3:13-19, 6:7-13; Luk 6:12-16, 9:1-6)

1 Jisòs à to benə ŋgàa fàak ye sə̀ hum-ncòp-ba, nə fa yà'wèŋ ŋàŋ ŋgòbɛ' fis fa bwìŋ yòŋsə̀ə ze'. Yi à fa yà' ŋàŋ ŋgògʉŋsə bʉ̀ʉ sə̀ wo tse' nsàp yiya nə̀ fòpwe' sə̀'.

2 Liŋ ŋgàa ntum ye wèŋ sə̀ hum-ncòp-ba sə də vɛ'ɛ: Saimʉ̀ nə̀ liŋ ye mook də

Pità, Andrù moma Pità nə. Jem nə liŋ tɛ' yee də Zebèdi. Jem nə à ye bə moma ye Jon sə' bwìŋ ba.
3 Filìp, Bàtòlomì, Tomos, Màtiyònə ŋgà ko mbàam tas, Jem mòk sə' nə liŋ tɛ' yee də Alfòs, bə Tàdiyòs.
4 Saimʉ̀ nə yi à ye mòk bə bòp bʉ̀ nə wo togə wo də Kenènat. Nə ləsə Judàs Iskarəyà nə yi ànə seŋ Jisòs nə.

5 Jisòs à tumsə bʉ̀ʉ sə hum-ncòp-ba yè'sə, nə tipsə yà'wèŋ dʉk də, wo kà bohòbʉ̀ lakmvum nə ye bʉ̀ʉ nzeŋgòŋ Sàmàriyà wèŋ lò.
6 Yà'wèeŋ lo lɛ bohòbʉ̀ʉ Izùrɛ wèŋ sə wo co nsùŋgaaŋ Nwì sə wo ànə jàm bisə jàmə.
7 Yà'wèeŋ lòo, yà' tsoho lo nzak Nwì də gaŋ ŋkum sə mʉbu sə yà' kʉəp ŋgòye sə nzeŋgòŋ fɛŋ laŋ.
8 Də wo gʉŋsə ŋgàa yiyaŋ wèŋ, nə lokoksə bwìŋ mvwe' kpʉ, nə mesə fa ŋgàa kuturu wèŋ yiyaŋ awo, nə bɛ' fis fa bwìŋ yòŋsəə ze' ndzə ni'ì sə'. <<Ŋàaŋ sə mʉ̀ fa weŋ yè'sə, wèŋ ka yà' ywiywiŋ, ye də wèeŋ gʉ fa lo bwìŋ sə' wà.>>

9 Yi tsok yà' sə' də yà'a cu ŋgòlòo, yà' kà mʉzèp mbàm sə' jə tse' lò.
10 Wo kà bàm rìp, kà cək nə ŋgòkə ni kupsə jə tse', kà kùuŋgùp kè a megu-a sə ntʉmbàŋ jə tse'. <<Mʉ̀ də wèeŋ kà bum yè'sə jə vɛ'nə bʉ̀ʉsə mvwe' sə ŋwèe fàa', yi zʉ sə' fo'.
11 Wèeŋ kə ni-a mvwe' lak sə ghaŋ kè mʉbuk lak nə jo àlɛ' pwe', wèŋ lap kɛ'ca fo', nə ye ndap ŋwə nə yi tse' ntʉm nə bəboŋ, nə cum fo'. Mvwe' lak sə mò'fis, wèŋ kà ndap kupsə tè wèŋ tesə mvwe' lak yà'sə.
12 Mvə'nə wèeŋ ni lòmvwe' ndap nə fana wèŋ cepsə wo fo' pwe' də, <Fifi ye bohòwèŋ.>
13 A ye-a ŋga wo jə weŋ co bwìŋ, wèŋ me'rə fa wo fifi awèŋ nə. A kà-a vɛ'nə ye, fifi àwèŋ nə bwi foho və fe'lə bohòwèŋ.
14 A ye-a ŋga ŋwə nəmòk ka weŋ mvwe' ndap ye kè lak awo dzəm kè də wo kà-a yusə wèŋ sə cèep sə yu'rə fana wèŋ kɛ'sə mak mfəmfəə kùu awèŋ fo', nə ca bɛ' mandzə.
15 Mʉ tsə' weŋ də a ye-a ŋga bòp lak mòk gʉ-a vɛ'nə fana nùmbu nə wo sak nzeŋgòŋ, boŋ ghak ŋgə' nə lak Sodòm bə Gòmorà nə noŋsə nə njàwo nə.>>

Ŋgə' Nə Nà' Cu Mantombì
(Mak 13:9-13; Luk 21:12-17)

16 Jisòs à dʉk fa wo də, <<Wèeŋ jəŋ ŋkərə bʉ̀ʉsə mʉ̀ sə tum lòweŋ yè'sə co nsùŋgaŋ mʉtsətsə'rəə furùk wèŋ. Fana a bəboŋ də wèeŋ kərə co no, nə kà yumok bʉpsə co bʉ̀ŋ.
17 Wèeŋ nə sə kʉk kʉ̀'ʉ, bʉ̀ʉsə bwìiŋ nə ko lo weŋ mʉ kaŋsurù, bʉ̀ʉ sə wo tse' ndap pìriyà wèeŋ nə ləp weŋ mʉnə ndap pìriyàa sə sə'.
18 Wo nə soŋ dapsə lo weŋ mantombìi ŋkwàha bʉ̀ʉ gomè bə ŋkəŋkum wèŋ bʉ̀ʉ mʉ̀. Anə ye vɛ'nə ya wèeŋ tsoho fa wo nə ye bʉ̀ʉ sə wo ka Nwì riŋ sə wèŋ ncèp nə njàm.
19 A ye-a ŋga wo ko lòwu, kà də wu sə jik də wu nə cep valɛ kènə də wu nə dʉk də yàlɛ dʉk. Mʉ dʉk vɛ'nə bʉ̀ʉsə yusə wu nə cep sə nə və kə cùhu wù ghà nə wù sə də wu cep nə.
20 Bʉsə yusə wèeŋ nə sə cep sə, nə kà sə yàwèŋ ye. Yòŋsə tɛ' awèŋ nə nə sə cep casə bohòwèŋ anə yi.
21 <<Mvək ànə nə ye, bwìiŋ nə fa bwema awo də wo zə yà'wèŋ. Tɛ'ɛ nə gʉ bohòbwe awo sə' vɛ'nə. Bwe wèeŋ nə gʉŋ tu nə lap mandzə ŋgòzə tɛ' awo sə'.
22 Bwìŋ pwe' nə bɛŋ weŋ njo liŋ am sə. Megu də ŋwə nə yi təəŋ-a gʉgʉŋ tətè nə kə ləsə, fana nà'a yi nə yi nə tse' lùŋ.
23 A ye-a ŋga wo fa ŋgə' mvwe' lak mok fana wèŋ caŋ lo mvwe' lak mok sə zok. Mʉ dʉk vɛ'nə bʉ̀ʉsə mʉ̀ rì də wèeŋ nə kà fàak awèŋ sə wèŋ tse' ŋgògʉ̀ mvwe' lak Izùrɛ sə mèsə ŋga mʉ̀ʉ mo ŋwè mʉ̀ bwì foho və laŋ.
24 <<Wèeŋ yuk, kaco mo sùkuù mòk yam ghak cicà ye yeŋ. Kaco ŋkwèŋ mòk yam casə ŋwə nə yi sə fàk ŋkwèŋ bohònà' nə yeŋ.
25 Nə yeè nə vɛ'nə fana mo sùkuù tse' ŋgòkwa ŋga yi kə dzeŋ-a co cicà ye, ŋgà fàk ŋkwèŋ kwa ye sə' wup, ŋga yi dzèŋ co ŋwə nə yi sə fà' bohònà'. A ye-a də wo

to fa ŋwà nà yi tu ndap nə liŋ də Bezebù, ŋkum ze', ye də wo nə to bʉ̀ʉ sà mʉmvwe' ndap ànə lòoŋ bə liŋ sà yà' bʉp càsə sà də Bezebù sə.

Ŋwà Nà Aco Wèŋ Wəp Yi (Luk 12:2-9)

26 <<Nə yeè nə vɛ'nə fana kà də wèeŋ wəp ŋwè dʉk. Bʉsà yusà wo sès lok-a yà' pwe' nə yəhə ntsə'mòk jəja. Yusà yà'a sàswihì pwe'fo', bwìiŋ nə riŋ yà' ntsə'mòk.
27 Yusà mʉ̀ tsà' fa weŋ ndzə ndzəmà wèŋ tsok yà' maràŋ. Yusà wèŋ yuk yà' mvwe' sàswihì, wèŋ fuŋ yà' mʉ ndùndap.
28 Kà də wèeŋ wəp ŋwà nà aco yi zə ŋgùpni' yò, nə kà yòŋsà zə to nè'e dʉk. Wəp lɛ Nwì nà aco yi gʉ bʉpsə to ni' yòbə yòŋsà yòba fo' mvwe' ŋgə' nà sə misà.
29 Njoroŋ sà aco wù ywiŋ ba dolà ba yè'e kaco mòk gbʉ tsooŋ sə nze ŋga tɛ̀' awèŋ ka bə zeŋ riŋ yeŋ.
30 Bohòwù nà wu yòŋwè, riŋtse' də nʉ̀əmtu sà mʉtuhù wèŋ yà'a pwe' yi a ta yà' taa.
31 Fana kà də wèeŋ wəp dʉk, bʉ̀ʉsà wèŋ gha' njoroŋ sə wèŋ.

Wu Dzèeŋ-a Jisòs Yi Dzeeŋ Wu Sà'

32 <<Ye də bə bum yè'sə, ŋwà nà yi cep fis-a jəja mvwe' bwìŋ də yi ŋwà àm fana mʉ nə kə dʉk fa yi sà' vɛ'nə mantombìi Tɛ̀' àm mʉbu.
33 Yà' ye sà' də a ye-a ŋga ŋwà nəmòk dzeeŋ mʉ mantombìi bwìŋ də yi ka ŋwà àm yeŋ, ye də mʉ nə dzeeŋ yi mantombìi Tɛ̀' am nà yi mʉbu, nə də mʉ̀ ka yi sà' riŋ.

Mʉ̀ Ka Fifi Jə Və, Mʉ̀ Jə Và Dzè' (Luk 12:51-53, 14:26-27)

34 <<Kà də wèeŋ tsərə də yusà mʉ̀ a və ŋgògʉ̀ sə nze fɛɛŋ nə jə və gu fifi dʉk. Mʉ̀ a ka fifi jə və, mʉ̀ a jə và fèk dzè'.
35 Mʉ̀ a và ŋgòlòkoksə mwe ŋgòlʉ̀ bə tɛ̀' ye. Mo nà wà'ŋgwèŋ ŋgòlʉ̀ bə ma ye. Yep bwe wèeŋ nə lʉ bə malii awo sà'.
36 Ŋwà nà yi nə bɛŋ wuu nə ye sà' ŋwà nà mʉ nda'à wù.
37 Ŋwà nà wu dzəm-a tɛ̀' yo kè ma yo àlɛ nə casə mvà'nà wù dzəm mʉ, ye də wù ka yà'sə kàkʉrà ŋgòye ŋwà àm yeŋ. Ye sà' də ŋwà nà yi dzəm-a mombam ye kè mo ŋwàŋwè nə casə mʉ ye də yi ka yà'sə kàkʉrà ŋgòye ŋwà àm sà' yeŋ.
38 Ŋwà nà yi kà-a də yi bək jəŋ ntàəŋ ye ya yi bɛ' lo mʉ dʉk, ye də yi ka kàkʉrà ŋgòye ŋwà àm sà' yeŋ.
39 Ŋwà nà yi lap-a də yi nə tse' swe'e yòŋsà ye yi fana yi nə bisə nà'. Ŋwà nà yi jə yòŋsà nà nje co yusà wà bʉ̀ʉ mʉ̀ fana yi nə tse' swe'e sə.

Lə̀làk (Mak 9:41)

40 <<Ŋga ŋwà nəmòok jə-a weŋ nə də <Və bəboŋ>, ye də yi dʉk fa yà'sə bohòmʉ̀. Nə ye də ŋwà nà yi dʉk-a mʉ də <Və bəboŋ> ye də yi dʉk fa yà'sə bohòŋwà nà yi à tum mʉ nə.
41 Ŋwà nà yi dʉk fa ŋgà tsòhòbum Nwì də <Və bəboŋ>, bʉ̀ʉsà nà'a ŋgà tsòhòbum Nwì fana yi nə tse' lə̀làk sà' co ŋgà tsòhòbum Nwì. Ŋwà nà yi dʉk fa-a ŋwà nà yi kàkʉrà mʉlisà Nwì də <Və bəboŋ> fana yi tse' sà' lə̀làk nà co ŋwà nà yi kàkʉrà mʉlisà Nwì.
42 Ŋwà nà yi fa-a bwe yè'e wèŋ mòk ŋgàp ndzəp nà fifi də bʉ̀ʉsà nà'a ŋgà fàk àm fana mʉ tsok fa weŋ zìnə də kaco lə̀làk ŋgəŋgàŋ bisə yeŋ.>>

11

Jon Tumsə Ŋgàa Fàak Ye ŋgòFek Jisòs Yumok (Luk 7:18-35, 10:13-15)

1 Mvàk nà Jisòs ànə tip wes ŋgàa fàak ye sà hum-ncòp-ba sə fana yi me'rə mvwe' yà'sə, nə lo. Yi à lòo, nə sə kə yə'rə bwìŋ mʉmvwe' ndaap pìriyà bʉ̀ʉ Jus wèŋ, nə sə tsoho lo fa bwìŋ Ntirè nà Bəboŋ nə mʉmvwe' buk lak sà Galìli sə.
2 Ànə geŋ Jon yuk bə bum sà Jisòs nà yi Ŋkum ŋgà gèm bwìŋ nə à sə gʉ̀ʉ fana yi tirə gesə lo fa nà' yumok cùhù ŋgàa fàak ye mok. Ànə ye yè'sə ŋga Jon nə cu mʉ ndapndzəmà.
3 Jon nə də yà'a kə fek nà' də, <<Wu yà'sə ŋwà nà wo à dʉk də yi nà vəə nə kè, vèes kʉk də yi cu ntòzok-ɛ?>>

4 Â kà dzèeŋ fana Jisòs dʉk fa wo də,
<<Wèeŋ du, nə kə tsok fa Jon yusə̀ wèŋ
yuk, nə ye sə̀ wèŋ yə bə lis awèŋ.
5 Bʉ̀ʉ sə̀ wo à loho lis sə yə fe'lə bum
səmok, bʉ̀ʉ sə̀ wo ànə sə ka gi sə gìi.
Ŋgàa kuturu wèŋ sə gʉŋ, bʉ̀ʉ sə̀ wo à
loho ntu' wèŋ sə yuk fe'lə bum. Mʉ̀ sə
lòkoksə bwìŋ mvwe' kpʉ, nə sə tsoho fa
ŋgàa jìŋ wèŋ Ntirə nə Bəboŋ nə sə̀'.
6 Nə tsok ləsə fa yi də mʉ̀ dʉk də, rɛŋsi
bohòŋwə̀ nə yi ka məmərə sə ntʉʉ̀ yi bʉ̀ʉ
mʉ̀ tse' lok.>>
7 Wo ànə bwi ŋkwɛ̀ŋ də wo lòo, fana
Jisòs nə ye ŋgòtsòho fa bʉ̀ʉ sə̀ fo' yumok
bə liŋ Jon nə. Yi sə cep də, <<Wɛ̀ŋ ànə
lo ŋgəà fa' ŋgòkʉ̀k ja'a yà? Â ye ŋgòkə̀
ja'a ŋwə̀ nəmòk nə̀ yusə̀ bwìŋ cèep, yi sə
dzəm kɛ' gu yusə̀ wo cep sə nduk à? Ka
lɛ vɛ'nə yeŋ.
8 Ye də wèŋ à lòŋgòkə̀ yə yè'sə yu yà
lɛ? Ànə ye də wèeŋ kə ye ŋwə̀ nəmòk
nə̀ yi à nitse' cəək sə̀ bəboŋ à? Nə yeè
nə sə̀' də nsàap bʉ̀ʉ sə̀ wo nigə̀ cəək sə̀
bəboŋ yè'sə kà ŋgəà cugə̀. Wo cugə̀ ma
mʉmvwe' nto'o ŋkəŋkum wèŋ.
9 Ye də wèŋ ànə tesə̀ lo yè'sə ŋgògʉ̀ yà?
Â ye ŋgòkə̀ yə ŋgà tsòhòbum Nwì à? Ŋ,
a vɛ'nə zìnə, yi yam gha' ŋgàa tsòhòbum
Nwì nsàp nə̀ wèŋ rì yàwèŋ anə laŋ.
10 Nà'a masinjà nə̀ wo à còm nòŋsə
bum mok ndzənə Ŋwàk Nwì bə liŋ ye nə.
Wo à còm də,
<Yeè, mʉ̀ tumsə lòmasinjà àm kə̀ man-
tombìi wù.
Masinjà àm nə nə gʉ tsə'rə noŋsə fa wu
mandzə̀ yo nə.> >>
11 Fana Jisòs nə cep mali səmok də,
<<Mʉ̀ sə tsə̀' weŋ yusə̀ zìnə də bwe sə̀
wo à dzə wo sə nzeŋgòoŋ fɛŋ pwe'fo', wo
ka mòk nə̀ yi càsə Jon ŋgà bàptɛsə bwìŋ
ntòdzə. Yi ye-a sə̀' vɛ'nə fana ŋwə̀ nə̀ də
yi jə'rə càsə gha' mvwe' gaŋ ŋkum Nwì yi
nə yam gha' Jon nə.
12 Ye jəŋ ghà nə̀ Jon à sə tsòho, nə sə
bàptɛsə bwìŋ tè ŋga'a, gaŋ ŋkum Nwì sə
sə ni fʉ ntu'ù bwìŋ bə ŋàŋ wùriŋ. Bwìŋ
sə lʉ̀ mègù bə ŋàŋ ŋkuŋ nə kə ni fo'.
13 Lʉ̀ʉk Musì bə ŋgàa tsòhòbum Nwì
wèŋ pwe' à sə cèp sə̀' bə nzak gaŋ Nwì
yè'sə tètè ŋkuŋ Jon sə kə və ye maŋkwɛ̀ŋ.
14 Nə ye də a ye-a də wèŋ dzəm bə zeŋ
fana Jon nə yà'sə Àlajà nə̀ wo à tsòho də
yi nə̀ və ntsə'mòk nə.
15 Ŋwə̀ nə̀ yi tse'-a ntu' ŋgòyuk bum fo',
yi yuk.
16 <<Aco mʉ fʉhʉ ŋgwì bʉ̀ nə̀ niè' nə
yè'sə bə yà lɛ-ò? Wo yè'sə co bwe mok sə̀
wo tə mʉntɛ̀ŋ, nə sə dʉk fa ŋge' awo sə̀
bə yà'wèeŋ ŋàhagə̀ jap də,
17 <Vès yəm ŋkìi sə̀ wo fisgə̀ ŋwàŋwè
fo', wèŋ kà dzeŋ nə kà. Vès yəm ŋkìi kpʉ,
wèŋ kà mbɛŋ sə̀ kom lok.>
18 Mʉ̀ dʉk vɛ'nə bʉ̀ʉsə̀ Jon nə ànə və
ye, yi kà rùk sə no, nə sə dzə zʉzʉ. Bwìŋ
à yə vɛ'nə wo də yi tse' yòŋsə̀ ze' ndzə ni'ì
yi anə.
19 Mʉ̀ʉ mo ŋwè, mʉ̀ a və yàm, mʉ̀ sə
zʉ bɛŋ, nə sə no rùk sə̀'. Fana bwìŋ a yə
vɛ'nə, wo dʉk də, <Wèeŋ ye ŋgà no jʉ̀hʉ̀
rùk bə tà zʉ bum kà ze' mòok nè'.> Wo
to mʉ də ŋge' ŋgàa gʉ̀ bʉp bə ŋgàa ko
mbàam tas wèŋ. Mègù də yumok kə̀ làgə̀
ŋkuŋ bwìŋ riŋ də a bəboŋ kè bʉp àlɛ.>>
20 Yà'sə à mèe, Jisòs ye ŋga'a ŋgòyàk
buhu lak sə̀ yi à gʉ̀ maŋgəŋgèeŋ ye fo',
wo ye nə kà bʉp awo ŋkwɛ̀ŋ bwìŋ fa sə.
21 Yi sə cep də, <<Lak Corazì bə lak
Bèsadà, wèŋ cu bʉp. Mʉ̀ dʉk vɛ'nə bʉ̀ʉsə̀
bʉ̀ʉ lak Tayà bə Sidòŋ wèŋ ànə ye-a
nsàap bum sə̀ mʉ̀ à gʉ̀ tsə̀' fa weŋ yà'a
wo bwɛ̀rɛ wo a kupsə laŋ. Â ye-a wo də
wo a ni gàa cək, nə yok və ŋgònìtsə̀' də
wo kəàcù laŋ.
22 Mʉ̀ sə tsə̀' weŋ də nùmbu sak nzak
nə̀ kà dzèeŋ, Nwìi nə koksə ghak manziŋ
bohòbʉ̀ʉ lak Tayà bə Sidòŋ nə noŋsə wèŋ
yè'e.
23 Wèŋ bʉ̀ʉ lak Kàpanùm, wèŋ sə nɛ̀
ni' co də wèeŋ nə kok lo mʉbu à? Wèeŋ
nə lo tsətsoŋ mvwe' ŋgə' vɛ'ɛ bòŋ. Bum
maŋgəŋgèeŋ sə̀ wo à gʉ̀ yà' bohòwèŋ
yà'a ànə ye-a mvwe' lak Sodòm də bwɛ̀rɛ
lak awo sə cu mali niè' ntòfo'.
24 Mʉ̀ sə tsə̀' weŋ də nùmbu sak nzak
ye nùu, Nwìi nə koksə ghak manziŋ
bohòbʉ̀ʉ lak Sodòm wèŋ nə noŋsə
wèŋ.>>

Và BohòMʉ̀

Ŋga Wu Cum Yoŋsə
(Luk 10:21-22)

25 Mvàk ànə à ye fana Jisòs cep fis də, <<Mʉ̀ kwasə wu-o, Tɛ̀'. Tà mʉbu bə nə sə nzeŋgòŋ ba fo'. Wù a swìhi gɛsə bum yè'sə bohòŋgàa ŋkərə nə ye bʉ̀ʉ sə̀ aco wo rɛɛŋ bum wèŋ, nə niŋtsok fa yà' bohòbʉ̀ʉ sə̀ wo co bweŋke' wèŋ.
26 Hòli, mʉ̀ kwasə wu Tɛ̀', bʉ̀ʉsə̀ yà' bòkok wu sə vəə wù də wu gʉ yà' vɛ'nə.>>
27 Yi cep fe'lə sə̀' də, <<Tɛ̀' am a fa bum pwe'fo' ndzə bohòmʉ̀. Ŋwà nəmòk ka mwe nə riŋ, rì mègù Tɛ̀' nə. Ŋwà nəmòk ka Tɛ̀' nə sə̀' riŋ. Rì mègù yi mwe nə, nə ye bʉ̀ʉ sə̀ mwe nə dzəm də yi niŋ tsok fa yà'wèŋ sə.
28 Wèŋ sə̀ wèŋ fàak, nə wo sə, wèeŋ və bohòmʉ. Wèŋ sə̀ wèŋ bàk bum sə̀ rərwi', wèeŋ və bohòmʉ̀ sə̀' ya mʉ gʉ weŋ, wèŋ yoŋsə.
29 Wèeŋ yuŋ nsàp mandzə̀ njàm, nə sə yə'rə jəŋ bum bohòmʉ̀. Bʉsə̀ mʉ fʉ̀ə̀, nə tse' ntʉm nə̀ bəboŋ. Wèeŋ gʉ-a vɛ'nə ya wèeŋ nə yoŋsə.
30 Bʉsə̀ mandzə̀ àm ka gʉgʉŋ yeŋ, nə ye sə̀' də bum sə̀ mʉ nə naaŋ mʉ tuhù wèŋ sə fufup.>>

12

Jisòs Cèp Bə Nzak Nùmbu Dzə̀
(Mak 2:23-28; Luk 6:1-5)

1 Nùmbu dzə̀ mòk à ye, Jisòs bə ŋgàa fàak ye wèŋ sə gi ca mvwe' nzum nzaŋ bʉ̀ʉ mok wèŋ. À ye ŋga njè sə ya ŋgàa fàak ye sə wèŋ wùriŋ. Wo ye ŋgòkʉp tu nzaŋ mok də ya wo zʉ.
2 Bʉ̀ʉ mok wèŋ à ye fo', ŋga wo bʉ̀ʉ Faràsi. Wo ànə ye mvəsə̀ yà' gʉ̀ vɛ'nə fana wo cep bohòJisòs. Wo dʉk fa nà' də, <<Ŋgàa fàak yo wèŋ sə gʉ̀ yusə̀ lʉ̀ʉk avès ka vɛ'nə dzəm. Wo sə kʉp nzaŋ nùmbu dzə̀ bʉ̀ʉ yà?>>
3 Jisòs bʉʉŋ dʉk fa wo də, <<Wèŋ ka yusə̀ Devìd bə bʉ̀ʉ ye wèŋ à gʉ̀ʉ ŋga njè ya wo yà'a ndzənə ŋwàk taŋ yuk à?
4 Mʉ̀ sə də mvə'nə̀ njè ànə yaŋ wo, bə bʉ̀ʉ ye wèŋ kə ni mʉnda'à Nwì, nə yep zʉ ntuk brɛɛd sə̀ wo à nòŋsə ŋgòkùksə Nwì fo' yà'a. Ŋga ànə ye də kaco ŋwè zʉ lok fʉk brɛd ànə yeŋ, tse'ŋga zʉ mègù nà' ŋgàa fa satikà' wèŋ.
5 Mòok sə̀' də wo à còm ndzənə ŋwàk lʉ̀ʉk Musì də a dzèŋgè nùumbu dzə̀ fana ŋgàa fa satikà' wèŋ sə gʉ̀ fàk mʉ nda'à Nwì, ŋga lʉ̀k sə kà vɛ'nə dzəm, nə kà nzak fo' tse'. Wèŋ ka yà'sə sə̀' yuk yuk à?
6 Mʉ̀ də mʉ tsok weŋ də yumook yè' sə̀ yà' yam ghak ndap Nwì nə.
7 Ànə ye-a də wèŋ rì yusə̀ Nwì à cèp də yi kwa ghak ŋga bwìŋ sə koksə manziŋ nə noŋsə ŋga wo sə fa yi satikà'. Wèŋ ànə rɛɛŋ-a ncèp ènə bwèrɛ də wèŋ ka bʉ̀ʉ sə̀ wo ka jòŋ gʉ də wo bʉp dʉk fa.
8 Yusə də mʉ̀ʉ mo ŋwè, mʉ Tà nə̀ mʉ̀ tse' ŋàŋ bə nùmbu dzə̀ nə mʉ̀.>>

Ŋwə̀ Nə̀ Yi À Kpʉ Bo Ma Mò'fis
(Mak 3:1-6; Luk 6:6-11)

9 Ànə geŋ, yi ye'e me'rə fa'nə, nə kə ni mʉmvwe' ndap pìriyà awo mòk.
10 Ŋwà nəmòk à ye mbwa nə̀ bo ye à kpʉ ma mò'fis. Bʉ̀ʉ sə̀ fo' sə fek Jisòs dʉk də, <<Co lʉ̀k ka dzəm də wo luŋsə ŋwè nùmbu dzə̀ dzəm à?>> Wo ànə sə fek yi vɛ'nə də ya wo ko yi bə nzak də yi gʉ̀ fàk nùmbu dzə̀.
11 Yi dʉk fəsə fa yà'wèŋ də, <<A fɛɛŋ ndà nə̀ yi tse'-a nsùŋga ye mò'fis, fana nà' gbʉ ni sənə wʉ ŋga a nùmbu dzə̀, yi me'rə nà' ca, nə kà nà' sə̀ fis-ɛ?
12 Wèŋ rì yàwèŋ sə̀' də yòŋsə̀ ŋwè gʉ ghak nsùŋgaŋ. Sə tsə̀' yà'sə də aco ŋwè gʉ li bəboŋ nùmbu dzə̀ anə.>>
13 Fana yi bʉʉŋ dʉk fa ŋgà' nə̀ ŋgà bo bʉp nə də nà'a nɛp fis yak kwiŋ nà' sə. Ŋgà' nə nɛp fis yà', fana yà' gʉŋ sə̀' co ma mòk nə.
14 Bʉ̀ʉ Faràsi wèŋ à yə vɛ'nə, wo lo yàwo ŋgòkə̀ cu kwe' mʉtuhù yi mvə'nə̀ wo nə zə yi.
15 Jisòs ànə riŋ bə zeŋ fana yi coho me'rə fo'. Bwìŋ à yù lòyi sə̀' wùriŋ fana yi gʉ wo yiyaŋ awo me pwe'.
16 Yi tipsə yà'wèŋ sə̀' də kà də yà'a gʉ co bwìŋ riŋ bə bum sə̀ yi sə gʉ̀ sə də dʉk.
17 Bum yè'sə ànə sə ye vɛ'nə də ya bum sə̀ ŋgà tsòhòbum Nwì nə̀ liŋ yee Izayà nà'a à cèep bʉʉŋ və zìnə.

18 Yi à cèp də Nwì à dʉk də,
<<Nè'e ŋgà fàk àm nə mʉ̀ a cokfis yi.
Mʉ̀ dzəm yi wùriŋ, ntʉm àm sə kwa
bohòyi sə̀' wùriŋ.
Mʉ nə fa yi yòŋsə̀ àm sə̀',
ya yi tsoho lo fa buhu lak sə̀ sə nzeŋgòŋ
sə pwe'fo' mvə̀'nə̀ mʉ̀ sə sak.
19 Yi nə kà cù sə fenə̀, nə kà bwìŋ sə
mandzə̀ bə ŋàŋ sə̀' ko kɛ'cà.
20 Yi nə ye fʉ̀ʉ̀ bohòbʉ̀ʉ sə̀ wo jì ŋàŋ,
nə sə gʉ bəboŋ bohòbʉ̀ʉ sə̀ wo ka
tətɛsə̀ tse'.
Yi nə təəŋ megu vɛ'nə, nə kà teŋsə̀
tətè zìnə ye nə nə̀ ghak lì ntsə'mòk.
21 A nə ye vɛ'nə fana, bwìŋ pwe' nə naaŋ
megu tu mok bohòyi.>>

Wo Dʉk Də Jisòs Tse' Ŋàaŋ Ze' (Mak 3:22-30; Luk 6:43-45, 11:14-23, 12:10)

22 Ànə geŋ, bʉ̀ʉ səmok wèŋ jəŋ və fa
Jisòs ŋwə̀ nəmòk nə̀ yi à loho lis, nə kà
cù sə̀' sə cèp. Yi à ye vɛ'nə bʉ̀ʉsə̀ yi à tse'
yòŋsə̀ ze' mòk ndzə ni'ì yi. Jisòs à gʉŋsə
ŋwə̀ ènə. Lis ye sə à mùhu fana yi cep
fe'lə cù sə̀'.
23 Ŋgo bwìŋ nə̀ à ye fo' nə pwe' à mərə
bə nsàp yu nə̀ Jisòs gʉ̀ nə. Wo sə fek kɛ'ca
fo' dʉk də, <<Ŋwə̀ ènə ŋgwàaŋ yi nə̀ wo
à dʉk də liŋ yee nə̀ ye də Mo Devìd* nə
àlɛ-ò?>>
24 Bʉ̀ʉ Faràsi wèŋ à yuk bum yè'sə fana
wo dʉk də, <<Yi bɛ' fisgə̀ ze' bə ŋàaŋ sə̀
a fagə̀ yi yà' ŋkum ze' wèŋ, nə̀ liŋ yee
Bezebù nà'a.>>
25 Jisòs à rì yusə̀ wo sə tsərə sə, fana
yi dʉk fa wo də, <<A ye-a ŋga lak mok
gà'a zəzok, nə sə lʉ mòk bə mòk, fana
lak yà'sə yà' kà tətè cu. Nə ye sə̀' də buk
lak mòok ga'a na bə bòp zəzok, nə sə lʉ
mòk bə mòk, nà'a nə gbʉ sə̀' ghà nə. A
ye-a sə̀ ndap ŋwè, yà' megu sə̀' vɛ'nə.
26 Ye də a ye-a ŋga Satà bɛ' fis ze' nə̀
Satà nə ye də yà'sə sə niŋtsok də wo ka
yà'sə cù mò'fis yeŋ. Ye də gaŋ Satà sə nə
gbʉ mvək mwejo.
27 A ye-a də mʉ̀ sə bɛ'fis ze' bə ŋàaŋ
Bezebù fana bʉ̀ʉ awèŋ wèeŋ bɛ'fisgə̀
yàwo bə ŋàaŋ sə̀ ndà? Nsàp fàk bʉ̀ʉ
awèŋ nə, sə nìtsə̀' dʉk də wèeŋ bə jòŋ.
28 A ye-a də mʉ̀ sə bɛ'fis yà' bə bo sə̀
Nwì fana ye də gaŋ ŋkum sə̀ Nwì sə yà'
kʉəp və bohòwèŋ laŋ.
29 Kaco ŋwə̀ nəmòk ni to mʉnda'à ŋgà
ŋàŋ, nə fis jəŋ lo yumok mbwa yeŋ.
Tse'ŋga yi ko kì nòŋsə to ŋgà ŋàŋ nə bə
kʉ̀ ŋkuŋ yi ni to ndap nà' nə.
30 <<Ŋwə̀ nə̀ yi ka-a vesi yeŋ, ye də yi
ŋwə̀ nə̀ yi sə bɛ̀ŋ mʉ. Ŋwə̀ nə̀ yi sə kà-a
vesi bəbɛ' tè'e benə̀, ye də yi sə sɛ̀sə ye
sɛ̀sə.
31 Mʉ̀ sə tsə̀' weŋ də nsàp bʉp nə̀ ŋwè
gʉ̀ nà' kè yi cèp cèepə àlɛ' pwe', aco wo nə̀
swi fa yi nà'. Megu də kaco wo nə̀ swi fa
yuk ŋwə̀ nə̀ yi bʉpsə liŋ Yòŋsə̀ nə̀ Rərɛŋ
nə yeŋ.
32 A ye-a ŋga ŋwə̀ nəmòk cèp yumok sə̀
bʉp bə liŋ am, mʉ̀ʉ mo ŋwè fana aco wo
nə̀ swì fa yi yà'. Ŋwə̀ nə̀ yi cep-a ye yusə̀
bʉp bə liŋ Yòŋsə̀ nə̀ Rərɛŋ nə fana wo nə̀
kà yi yà' swì yuk fa mvèsə̀ nə̀ mvèsə̀.
33 <<Wèeŋ riŋ də wu tse'-a tʉ nə̀ bəboŋ
fana ye də tʉ nə zəm sə̀' nto'o sə̀ bəboŋ.
A ye-a ŋga tʉ nə nə̀ bʉp, ye də nto'o ye sə
nə ye sə̀' sə̀ bʉp. Wo rìgə̀ tʉ bə nsàp nto'
nə̀ yi sə zəm.
34 Wèŋ ŋgwì bwìŋ no, wèŋ tsəm də aco
wèŋ cep yusə̀ yà'a bəboŋ yè'sə va ŋga
wèŋ bʉp vɛ'nə-ɛ. Cùu ŋwèe cèp fis mègù
yusə̀ yà' rwiŋ cu sə ntʉʉ̀ yi.
35 Ŋwə̀ nə̀ yi bəboŋ, lòksəgə̀ yusə̀ yà'a
bəboŋ, nə sə fis və sə̀' zeŋ. Ŋwə̀ nə̀ yi
lòksəgə̀ ye bʉp, fis vəgə̀ ye sə̀' bʉp sə.
36 Wèeŋ riŋtse' pap dʉk də, nùmbu nə̀
wo nə̀ sak bwìŋ, ndàaŋwè pwe' nə̀ sak bə
ncèep sə̀ yà' à tesə yuk kə̀ cùhù ŋgə̀ŋgàŋ
pwe'fo', a dzəm ye sə̀ yi à cèp basə wà
pwe'.
37 Wo nə̀ sak ndàaŋwè pwe' bə yusə̀ yà'
tesə tsə sə̀' kə̀ cùhu yi. Anə ye zeŋ sə̀ yà'a
nə gʉ wu, wù gbʉ nzak, kè ka' àlɛ.>>

Bwìŋ Dzəm ŊgòYə Maŋgəŋgèŋ (Mak 8:11-12; Luk 11:29-32)

38 Ŋgàa yə'rə̀ fa bwìŋ lʉ̀k bə bʉ̀ʉ Faràsi
mok wèŋ à dʉk fa Jisòs də wo dzəm də

* **12:23 12:23** Bʉ̀ʉ Jus wèŋ à rìŋ də ŋkum ŋgà gèm bwìŋ nə, nə̀ tesə bohòŋgwì bʉ̀ Devìd. Nà'a njo nə̀ wo à sə
fek də Jisòos mo Devìd àlɛ nə.

nà'a gʉ niŋtsok fa wo yu maŋgəŋgèŋ ya wo ja'a nə riŋ də yi tse' ŋàaŋ sə̀ Nwì a fa yi àlɛ.

39 Jisòs də, <<Kàcò! Ja'a na yòo mvə̀'nə̀ bʉ̀ʉ sə̀ ŋga'a yè'e bʉp, nə kà Nwì sə̀' rì-è. Wèŋ fek mʉ də mʉ gʉ yu maŋgəŋgèŋ, mʉ nə kà nà' gʉ. Maŋgəŋgèŋ nə̀ wèeŋ nə ye nə mègù nə̀ nà' à ye bohòŋgà tsòhòbum Nwì nə̀ liŋ yee Jonà nà'a.

40 Mvə̀'nə̀ Jonà à cu sə vəə fuk maràŋ tɛ' ndzəmə̀ sə̀' tɛ' yà'a, mʉ̀ʉ mo ŋwè, mʉ nə cum sə ntònze sə̀' vɛ'nə.

41 Nùmbu nə̀ Nwìi nə̀ sak nzeŋgòŋ fana bʉ̀ʉ lak Nenevì wèeŋ nə lokok sə̀', nə cep fis də wèŋ sə̀ niè' yè'e wèŋ gbʉ̀ nzak. A nə ye vɛ'nə bʉ̀ʉsə̀ Jonà ànə tsoho fa bʉ̀ʉ Nenevì wèŋ fana wo kupsə, nə bwi fa bʉp awo ŋkwɛ̀ŋ. Nə ye də yumook yè' sə̀ yà' yam càsə Jonà nə.

42 Nùmbu nzak nə ye sə̀', ŋkum nə̀ yi ŋwàŋwè nə̀ yi à tesə və̀ mvwe' lak Sibà nà'a nə̀ lòkok sə̀' mʉ tuhù wèŋ, nə cep fis sə̀' də wèŋ gbʉ̀ nzak. Anə ye vɛ'nə bʉ̀ʉsə̀ yi à lòkok haaŋ mvwe' sə̀ səsap wùriŋ ŋgòkə̀ yu'rə ncèep ŋkərəə sə̀ Sòlomù à sə cèep. Nə ye də yumook yè' sə̀ yà' gʉ ghak Sòlomù nə.

Mvə̀'nə̀ Yòŋsə̀ Nə̀ Bʉp Lògəə, Nə Sə Bwi Və
(Mak 3:31-35; Luk 8:19-21, 11:24-26)

43 <<A yegə̀ də a ye ŋga yòŋsə̀ ze' tesə mè'rə-a ŋwè, yi gì jàm dzoŋ kɛ' mvwe' nze nə̀ jì ndzəp nà'a ŋgòlàp mvwe' ncum. Yi kà mvwe' ncum sə yə,

44 fana yi tsərə də, <Mʉ nə bwi foho lo fe'lə mvwe' ndap àm nə̀ mʉ̀ a tesə və̀ fo' nə.> Yi bwìŋ foho və̀ fo' fana yi yə ŋga nà' nòwà, ŋga wo kùrə rɛŋsə nòŋsə nà' bəboŋ làaŋ.

45 Fana yi lo, nə kə to jəŋ və fe'lə yòŋsəə ze' mok sə̀ wo bʉp càsə yi wèŋ sàmba, wo kə ni cum fo'. A ye vɛ'nə fana yà' bʉp wesə bohòŋwə̀ ènə mok maŋkwɛ̀ŋ nə noŋsə mvə̀'nə̀ à ye to mantombì. A nə̀ kə̀ ye bohòwèŋ bʉ̀ʉ sə̀ bʉp sə̀ ŋgà'a yè'e sə̀' vɛ'nə.>>

Ma Nə Ye Bwema Jisòs

46 Yi ànə sə cep mali bohòbʉ̀ʉ sə̀ wèŋ ntòvɛ'nə fana ma ye bə bwema ye wèŋ kə təəŋ sə mbi də wo dzəm də nà'a və bə yà'wèeŋ cep yu səmok.

47 Ŋwə̀ nəmòk tsok yi də, <<Ma yo bə bwe ma yo wèŋ tə sə mbi də wenə wèeŋ cep.>>

48 Fana yi fek ŋwə̀ nə̀ nà' tsə̀' yi nə də, <<Ma am bə bwema am wèeŋ ndà wèŋ? >>

49 Yi niŋ gesə lo ŋgàa fàak ye sə wèŋ bə bo, nə sə cep də, <<Curə ya' yè'e ma am bə bwema am wèŋ sə.

50 Ŋwə̀ nə̀ yi gʉ-a yusə̀ tɛ̀' àm mʉbu sə dzəm sə, ye də yi yà'sə moma am, nə ye njɛ̀' am, bə ma am sə̀' yi.>>

13

Gbʉ' Ngà Bì Ŋgwìi Bum
(Mak 4:1-9; Luk 8:4-8)

1 Jisòs à tesə tsə mʉnda'à sə̀' nùmbu ànə, nə kə cum ŋgʉ ndzəp Galìli.

2 Bwìŋ kə maŋ mvwe' sə̀ yi cu sə wùriŋ, fana yi ni cum ye sə mok sənə ŋgwes mòk. Bʉ̀ʉ sə wèŋ pwe' təəŋ yàwo ma mʉ mfèŋ.

3 Yi sə tsoho fa yà'wèŋ bum ŋkʉ̀ʉŋntɛ̀ŋ bə gbʉ'. Yi à cèp mòk də, <<Ŋgà bì ŋgwìi bum mòk à lo də yi kə ŋwə ŋgwìi bum mok.

4 Fana mvə̀'nə̀ yi à sə ŋwə̀ yà', mok gbʉ ŋgʉ mandzə̀ fana swiŋ wèŋ kə te'e zʉ lo yà'.

5 Ŋgwìi mok gbʉ mvwe' nze lìs. Ncàk kà fo' ŋkʉ̀ʉŋ ye fana yà' to, nə kà mandzə̀ ŋgòsòŋgàŋ tse'.

6 Nùm à to kok fana yi tɛŋ zə yà'. Mvə̀'nə̀ yà' ànə ka ŋgàŋ bəboŋ tse' fana yà' kpʉ.

7 Ŋgwìi mok gbʉ yàwo mvwe' ndik sə̀ bə njàk. Ndik sə kuk, nə lim te'lə tse' yà'.

8 Mok à gbʉ̀ yàwo mvwe' nze nə̀ bəboŋ, nə zəm ŋgwì. Mok zəm wùriŋ co ŋkʉ̀ mò'fis, mok hum ntùŋfu, mok hum tɛ'.

9 Ŋwə̀ nə̀ yi tse'-a ntu' ŋgòyuk bum fo', yi yuk-a.>>

Jisòs Tsə̀' Njo Nə̀ Yi Cèp Bum Bə Gbʉ' Nə
(Mak 4:10-12; Luk 8:9-10)

10 Ànə geŋ, ŋgàa fàak ye sə wèŋ kə fek yi də, <<Wù sə cèp mègù bohòwo bə gbʉ' bʉ̀ʉ yà?>>

11 Yi dʉk fəsə fa yà'wèŋ dʉk də, <<A bʉ̀ʉsə̀ wo ka yàwo mandzə̀ nə̀ Nwì a fa wo co wo rɛɛŋ bum sə̀ yà' cu swìhi mvwe' gaŋ ŋkum Nwì sə tse'. Nwì à fa weŋ yàwèŋ mandzə̀ ànə laŋ.
12 Yusə də, ŋwə̀ nə̀ yi tse'-a yumok, Nwìi nə jo naaŋ fa fe'lə yi mok sə̀' ya yi tse' ŋkʉ̀ʉŋntɛ̀ŋ. Nə ye də bohòŋwə̀ nə̀ yi ka ye yumok tse', Nwìi nə jəŋ fis gɛsə lo moòm nə̀ yi tse' nə fo'.
13 Njo nə̀ mʉ̀ sə cèp bohòwo bə gbʉ' nə də bʉ̀ʉsə̀ wo tse' lis, nə kà bum sə yə, wo tse' ntu', nə kà bum sə̀' sə yuk. Wu tsə̀'-a wo yumok, wo kà sə̀' rɛɛŋ.
14 Ye də bum sə ŋgà tsòhòbum Nwì nə̀ liŋ yee Ìzayà à cèp yà'a kə̀ kʉ̀rə zìnə mʉtuhù wo. Yusə yi à cèp sə də,

<Wèeŋ nə yuk bum, nə kà yà' rɛɛŋ yuk,
Wèeŋ nə sə kʉk, nə kà yə.
15 Bʉsə̀ ntʉm bʉ̀ʉ yè'sə wèŋ a gʉ bʉp laŋ.
Ntu' awo loho, fana wo lok lis awo sə̀'.
Ka-a vɛ'nə yeŋ də bwɛ̀rɛ wo yə rì bə lis awo, nə yuk bə ntu',
Fana nə rɛɛŋ sə ntʉʉ̀ wo,
Ya wo bʉʉŋ və bohòmʉ̀, mʉ̀ luŋsə wo.>
16 Fana rɛŋsi bohòwèŋ bʉ̀ʉsə̀ lis awèŋ sə yə fana ntu' awèŋ sə yuk bum yo.
17 Mʉ̀ sə tsə̀' weŋ yè'e yusə̀ yà'a zìnə də ŋgàa tsòhòbum Nwì bə bʉ̀ʉ sə̀ wo kə̀kʉrə̀ bohòNwì wèeŋ vɛ'ɛ wùriŋ sə̀ wo à dzəm co wo ye ja'a bum sə̀ wèŋ sə yə yè'e, nə kà mandzə̀ nə tse'. Wo dzəm sə̀' co də wo yuk bum sə̀ wèŋ sə yuk yè'e, nə kà sə̀' yuk.

Jisòs Tsə̀' Rɛŋsə Gbʉ' Ŋgà Bì Bum Nə (Mak 4:13-20; Luk 8:11-15)

18 <<Wèeŋ yuk-a ŋga'a mvə̀'nə̀ mʉ nə tsok rɛŋsə gbʉ' ŋgà bì bum nə.
19 Ŋwèe yuk ncèp gaŋ ŋkum Nwì, nə kà bə zeŋ rɛɛŋ fana ze' nə və, nə kə jəŋ fis lo yusə̀ wo bì yà' sə ntʉʉ̀ yi sə. Nà'a yà'sə ŋgwìi sə̀ yà' à gbʉ̀ ŋgʉ mandzə̀ sə.
20 Ŋgwìi sə̀ wo à ŋwə̀ yà' fana yà' gbʉ mʉnə nze nə̀ a fo' bə lìs nə, a ŋwə̀ nə̀ yi yuk ncèp nə fana yi kwa boŋsə toho bə zeŋ vɛ'ɛ wùriŋ.
21 Fana nà' kà ŋgàŋ sə ntʉʉ̀ yi sò. Yi təəŋ moòm ghàr. Ghà nə̀ ŋgə' və̀ bohòyi gbʉ gɛsə lo fo'.
22 Ŋgwìi sə̀ wo à ŋwə̀ yà' mvwe' ndik sə̀ bə njàk sə, nà'a yi nə̀ yi yuk ncèp nə fana bum nzeŋgòŋ nə ye ntʉm nə̀ ŋgòtse' ghàk wèŋ kə lim te'lə tse' ncèp nə fana nà' kà zəm.
23 Nə ye də ŋgwìi sə̀ yà' à gbʉ̀ mʉmvwe' nze nə̀ bəboŋ sə ŋwə̀ nə̀ yi yuk ncèp nə, yi rɛɛŋ bə zeŋ. Fana yi zəm ŋgwì ghà mòk ŋkʉ̀ mò'fis, mok hum ntùŋfu bə hum tɛ' wèŋ.>>

Jisòs Màk Gbʉ' Tɛ' Mvə̀'nə̀ Gaŋ Ŋkum Sə̀ Mʉbu Cu (Mak 4:30-34; Luk 13:18-21)

24 Yi à tsə̀' fa fe'lə yà'wèŋ gbʉ' mòk sə̀' də <<Aco wo fʉ'rə kok gaŋ ŋkum sə̀ mʉbu sə bə ŋwə̀ nəmòk nə̀ yi à kə̀ bì ŋgwìi bum sə̀ bəboŋ mʉ nzuù yi.
25 Yi ànə sə nooŋ dzəm lo fana ŋwə̀ nəmòk nə̀ nà'a bèŋgə̀ yi kə bi ŋgaŋ sə̀ bʉp sə̀ yà' səsə nzaŋ mvwe' nzaŋ sə̀ yi anə bi sə. Yi bi ŋgaŋ sə vɛ'nə fana yi bɛ' mandzə̀ ye, nə lo yuye.
26 Ghà nə̀ nzaŋ sə à kùk tətè nə ye ŋgòfis tu fana ŋgaŋ sə lokok sə̀'.
27 Bwe ŋgàa fàak ŋgà nzum nə kə fek yi də, <Tà, vès də wù à bì mègù mʉ nzuù wù ŋgwìi bum sə̀ bəboŋ àlaa. Ŋgaŋ sə̀ bʉp nə və nə fo' fò?>
28 Ŋgà nzum nə dʉk fəsə fa wo də, <Gʉ̀ yu yà'sə ŋwə̀ nəmòk nə̀ yi ka mʉ dzəm.> Wo fek fe'lə yi dʉk də, <Ye də wù dzəm də vèes lo kə co'rə mak yà' à?>
29 Yi dzeeŋ də yi ka dzəm. Yi də bʉ̀ʉsə̀ aco ghà nə̀ wo sə də wo cok mak ŋgaŋ sə fana wo co'rə bʉpsə nzaŋ mok bə ŋgaŋ sə̀ yà' səsə nzaŋ sə.
30 Mè'rə yà'a kuk mvwe' mò'fis vɛ'nə tətè mvək nə̀ ŋgòkʉp yà' kə dzeŋ. Mvək ànə dzèŋ nùu fana mʉ̀ tsok fa ŋgàa kəkʉp sə wèŋ də, <Wèeŋ co'rə be'lə to ntòŋgaŋ sə̀ bʉp yà'a mvwe' mò'fis, nə kiŋ yà' bə mbək bə mbək ya wo tɛŋ yà'. Nə tsok wo sə̀' də wo kʉp naaŋ gesə fa mʉ nzaŋ sə mʉ tà'a mʉ̀.> >>
31 Jisòs à tsə̀' fa mali wo gbʉ' mòk sə̀ də, <<Gaŋ ŋkum sə̀ Nwì sə co ŋgwì tʉ nəmòk

nè wo to nà' də mostà, nè ŋwè nəmòk à kè bì nà' mʉ nzuù yi.
32 Nà' jə'rə càsə ŋgwìi bum sè wo bìgè mʉ nzuù pwe'fo' yi. Ghà nè nà'a kùuk, nà' yam casə mok sə pwe'fo' sè' yi. Nà' bʉʉŋ tʉ nè ghaŋ wùriŋ. Swiŋ wèŋ və, nə sə kə ci ndap awo mʉnə ntaŋ ye sə.>>
33 Yi cep fe'lə gbʉ' mòk də, <<Gaŋ Nwì sə co yis sè ŋwàŋwèe jəgè yà', nə gesə sənə tasàa mfòŋ tɛ', nə top yà' tètè yà' kok pwe' yè'e.>>
34 Bum yè'sə pwe'fo', Jisòs à sə tsòho fa gù bʉ̀ʉ sə wèŋ yà' bə gbʉ' bə gbʉ'. Yusè co yi à tsè' fa wo jì gbʉ' à ka yeŋ.
35 Yi à gʉ̀ vɛ'nə ya yusè ŋgà tsòhòbum Nwì à cèp bə liŋ ŋgà gèm bwìiŋ bʉʉŋ və zìnə. Yusè yi à cèp sə də,
<<Mʉ nə muk cùu am, nə sə cep bum lòoŋ
fo' bə gbʉ' bə gbʉ'.
Mʉ nə cep bum sè mvè'nè nzeŋgòŋ à
yè yèe, yà' sə cum megu mvwe'
sèswihì.>>
36 Ànə geŋ, yi me'rə kwe' bʉ̀ nè fo', nə ni lo yuye mʉ nda'à. Ŋgàa fàak ye wèŋ a bɛ' lòyi fo', nə sə fek yi də nà'a tsok rɛŋsə fa wo gbʉ' nè də wo à bì ŋgaŋ sè bʉp mvwe' nzum nà'a.
37 Yi sə tsòho rɛŋsə fa yà'wèŋ dʉk də, <<Ŋwè nè ŋgà bì ŋgwìi bum sè bèboŋ sə, a mʉ̀ʉ mo ŋwè.
38 Nzum sə nzeŋgòŋ nə, ŋgwìi sè bèboŋ sə, a bʉ̀ʉ sè wo cu yàwo mvwe' gaŋ ŋkum Nwì sə fana ŋgaŋ sè bʉp sə yàwo bʉ̀ʉ sè wo cu yàwo ma nè ze'.
39 Ŋwè nè yi à bì ŋgaŋ sè bʉp sə, a ze' nə bə tu ye. Mvèk nè ŋgòkʉp bum sè wo à bì sə yà'a nzeŋgòŋ nə mvè'nè nà' mèe, fana ŋgàa kʉp bum sə yà'sə masinjàa Nwì wèŋ.
40 Mvè'nè wo à benə ŋgaŋ sə, nə tɛŋ yà' yà'a, anə ye nùmbu nè nzeŋgòŋ nə mè sè' vɛ'nə.
41 Mʉ̀ʉ mo ŋwè, mʉ nè tumsə masinjàa am ŋgòte'e fis yusè yà' cu mvwe' gaŋ sə, sè co yà' jəŋ və bʉp, nə ye bə ŋgàa gʉ̀ bʉp wèŋ pwe'fo'.
42 Wo swekfis wes wo vɛ'nə fana wo kə mak gesə lo wo sə mvwe' sè mis sə kʉə. Yà'a mvwe' sè bwìiŋ nə sə waŋ, nə sə zʉ nzòŋ fo'.
43 Nà'a sè' mvèk nè bʉ̀ʉ sè wo yàwo kèkʉrè ma nè Nwì wèeŋ nə sə to rɛŋ co nùm mvwe' gaŋ tɛ' awo. Ŋwè nè yi tse'-a ntu' ŋgòyuk bum bə zeŋ, yi yuk a.

Jisòs Cèp Fe'lə Bə Nzak Gaŋ Ŋkum Sè Mʉbu

44 <<Gaŋ sè Nwì sə yà'a co yumok sè yà' gʉ ntɛŋ sè yà' à swìhi nòoŋ mvwe' səmok. Ŋwè nəmòk anə kə ye yà' fana yi ses lok yà'. Yi kwa vɛ'ɛ, nə kə caŋ seŋ bum sè yi tse' pwe'fo', nə kə ywiŋ jəŋ nzum sè mvwe' yà'sə.
45 <<Gaŋ sè Nwì sə yà'a sè' co ŋgà gì gìi ntɛŋ nè yi à sə làp nsàp lìs mòk nè wo togè nà' də perèl.
46 Yi ànə ye perèl nè mò'fis nè nà' gʉ ntɛŋ fana yi lo, nə kə seŋ bum ye sè yi tse' sə pwe'fo', nə kə ywiŋ nà' bə zeŋ.
47 <<Gaŋ sè Nwì sə sè' co ram mòk nè wo màk gèsə nà' sə ndzəpè fana nsàap fuk kwəəŋ ni ca zəzok zəzok nduk.
48 Nà' ànə rwiŋ fana wo fis lo nà' mʉ mfèŋ fana nə cum nze, nə ye ŋgòte'e yà'. Wo sə swèk gèsə lòsə bèboŋ sənə yumok, nə sə fis mak sè bʉp sə.
49 Nùmbu nè nzeŋgòoŋ mèe, anə ye sè' vɛ'nə. Masinjàa Nwì wèeŋ nè vàə, nə kə gapsə fis bʉ̀ʉ sè wo yàwo kèkʉrè ma nè Nwì bə sè wo ka yàwo kèkʉrè yeŋ wèŋ zok.
50 Wo mak gesə lo bʉ̀ʉ sè wo ka kèkʉrè yeŋ sə mvwe' nəmòk nè mis sə kʉə ca. Yà'a mvwe' sè ŋwèe nə sə waŋ, nə sə zʉ nzòŋ ca.>>
51 Yi fek yà' də yà' rɛɛŋ bə bum sè yi cèp yè'sə pwe'fo' laŋ àlɛ. Wo də hòli.
52 Yi tsok fa fe'lə yà'wèŋ də, <<Ye də wèŋ rì də ŋgà yə'rə lʉ̀k nè yi a bʉ̀ʉŋ də mʉ yə'rə yi mvè'nè gaŋ sè Nwì cu, yi co ŋwè nəmòk nè yi tse' tàap ye. Aco yi fis və to bum sè zəm mʉ tà'a yi, nə fis sè fi sè'.>>
53 Jisòs ànə cep wes gbʉ' yè'sə fana yi me'rə fa'nə, nə lo.

Bʉ̀ʉ Lak Jisòs Wèŋ Bèŋ Yi (Mak 6:1-6; Luk 4:16-30)

54 À kè dzèŋ la'à yi fana yi kə yə'rə bwìŋ mʉmvwe' ndaap pìriyà àwo wèŋ. Wo à mərə vɛ'ɛ wùriŋ, nə sə cep dʉk də,

<<Ŋwà nè'e a jə nsàp ŋkərà nè'e nə ye nsàap fàak sà yà' gʉ wùriŋ yè'e fòvɛ'nəɛ?
55 Nè'e ka mo kapindà nà'a yeŋ-è? Nè'e ka yi nà wo to liŋ ma ye də Mèri nà'a yeŋ-è? Jem bə Jòsep bə Saimʉ̀ nə ye Judàs wèŋ ka bwema ye wèŋ yeŋ nè?
56 A cugà fɛɛŋ ka sà' ves njè' ye wèŋ pwe' yeŋ nè? Aco yè'sə ye vɛ'nə va?>>
57 Fana wo kà yi mok dzəm. Ànə geŋ Jisòs nə tsok fa ye yà'wèŋ də, <<A yegà də wo jəgà ŋgà tsòhòbum Nwì ma nà yi lòfòpwe' co ŋwè. A kà dzèŋ mvwe' lak ye, nə ye mʉ nda'à yi fana wo kà yi co yumok jə.>>
58 Yi à ka fàak sà yà' gʉ fa'nə ŋkʉ̀ʉŋ gʉ bʉ̀ʉsà bʉ̀ʉ sà fo' sə wèŋ à ka dzədzəm sə ntʉʉ̀ wo tse'.

14

Kpʉ Jon Ŋgà Bàptɛsà Bwìŋ
(Mak 6:14-29; Luk 9:7-9; Jon 6:1-14)

1 Ghà ànə à ye, ŋkum Heròyuk bə bum sà Jisòs sə gʉ̀ʉ sə.
2 Herònə dʉk fa ncìnda'a ye wèŋ dʉk də, <<A Jon ŋgà bàptɛsà bwìŋ, yi a tesə và fe'lə mvwe' kpʉ yà'sə laŋ. Nà'a njo nà yi sə gʉ̀ to bum maŋgəŋgèŋ sə.>>
3-4 Yusə də Heròà fis jə ŋgwe moma ye Filìp. Yi ànə gʉ vɛ'nə fana Jon sə dʉhʉ gəgeŋ fa yi də, <<Ka bàboŋ bohòwù ŋgòjə ŋwà ànə co ŋgwe yo yeŋ.>> Ànə ye vɛ'nə fana Hèrodiyà ŋgwe Filìp nə fimsə mis tàtè Herònə ko nisə Jon ndapndzəm.
5 Yi ànə dzəm də yi zə Jon nə fana yi sə wəp sà' bʉ̀ʉsà bwìiŋ dʉkgà də Jon nə ŋgà tsòhòbum Nwì.
6 Nùmbu nà wo à dzə Herònə à dzèŋ sèmok fana mo Hèrodiyà nə nà ŋgwèŋgwɛ̀ŋ à kà kà dzeŋ mvwe' sà bwìŋ à mà cu sə. Yi kaŋ vɛ'ɛ tàtè ni' boŋ Herònə.
7 Herònə kɛŋ də yusà nà' dzəm yà' pwe'fo' yi nə fa tsoŋ nà'.
8 Mvà'nà ma ye tip yi fana yi dʉk fa Herònə də, <<Fa mʉ tu Jon ŋgà bàptɛsà bwìŋ nà'a ŋga'a fɛŋ mʉnə tasà.>>
9 Manziŋ à ko ŋkum nə vɛ'ɛ wùriŋ. Fana njo nà yi anə kɛŋ to laŋ, nə ye fe'lə sà' bʉ̀ʉ bʉ̀ʉ sà wo mà fo' sə fana yi dʉk də yà'a kə jəŋ və fa nà'.
10 Yi à tum lòo, wo kə gwɛ' tiŋ fis tu Jon mʉ ndapndzəmà anə.
11 Wo jəŋ və yà' mʉnə tasà, nə kə fa mʉŋwà nə. Yi jəŋ yà', nə jəŋ lo fa ma ye.
12 Ŋgàa fàak Jon nə wèŋ à kə jə vèŋ ni' ye nə, nə kə tuuŋ nà'. Wo à tuuŋ wes, wo lo, nə kə tsok fa Jisòs.
13 Jisòs ànə yuk vɛ'nə fana yi ni ŋgwes mòk, nə lo mvwe' mòk sà bwìiŋ fo' bʉ̀ə̀. Mfèŋ bʉ̀ nə ànə yuk vɛ'nə fana wo tesə mvwe' buhu lak sà yà' kʉəp fo' pwe', nə yuŋ lo yi sà' bə kù.
14 Yi à kà tesə ŋgʉ ndzəp fana yi ye bwìŋ vɛ'ɛ nduk nà nduk. Ntʉm ye rwiŋ bə manziŋ fana yi gʉ mesə fa sà wo tse' yiyaŋ, yiyaŋ awo sə.

Jisòs Fa Bwìŋ Ncùhù Tàŋ Zʉzʉ
(Mak 6:30-44; Luk 9:10-17; Jon 6:1-14)

15 Nùm à co fana ŋgàa fàak ye wèŋ və bohòyi, nə kə dʉk fa yi də, <<Yè'e mvwe' sà bwìŋ kà fɛnə cugà, nùm nə coònə sà' laŋ. A bàboŋ də wu dʉk bʉ̀ʉ yè'e wèeŋ lo ndzə ntòlak, nə kə ywiŋ zʉ yumok nja.>>
16 Jisòs dʉk ye də, <<Yà'wèeŋ nə kà lò. Wèeŋ kʉk fa wo yumok wo zʉ.>>
17 Wo dʉk fa yi də, wo tse' mègù ntuhu brɛd tàŋ bə fuk ba nà ba.
18 Yi də yà'a jəŋ və fa yi yà' fɛn.
19 Ànə geŋ yi dʉk fa bʉ̀ʉ sə wèŋ pwe' də yà'a cum nze mʉnə ŋgaŋ. Yi jəŋ kotse' ntuhu brɛd sà tàŋ nə ye fuk sà ba sə, nə kʉk gesə lo mʉbu. Yi kwasə Nwì, nə sə bə'rə yà', nə sə faha ŋgàa fàak ye sə wèŋ. Wo jəŋ, nə gap lo fa maŋgo bʉ̀ nə pwe'.
20 Wo à zʉ wo pwe', nə ze' bàboŋ. Fana wo te'e benə sà yà' à bwehe cu sə, yà' tesə kwès hum-ncòp-ba.
21 Bʉ̀ʉ sà wo zʉ sə à ye co mbəmbam ncùhù tàŋ. Wù kà bàba bə bweŋke' wèŋ yàwo ta.

Jisòs Gì Mʉ Ndzəpà
(Mak 6:45-52; Jon 6:16-21)

22 Wo à mèsə, Jisòs gʉ də bwe yee ni ŋgwes, nə lo mantombì ŋgòto lòmamòk. Yi cum ye maŋkwèŋ, nə cepsə bwìŋ ya wo lo la'à wo.

23 Yi ànə mam, nə cepsə wo, wo lo.
Fana yi lo ye mʉmvwe' nda mòk ŋgòkə̀
gʉ̀ pìriyà mbwa yiìyi. Ndzəm à sə də a
seŋ və fana ŋga yi cu mbwa yiìyi.
24 Mvək ànə à ye ŋga ŋgwes nə lòndzə
tsətsə'rə ndzəp anə səsap wùriŋ. Ndzəp
sə bwi'lə ŋgwes nə vɛ'ɛ nə bʉp bʉ̀ʉsə̀
fəfə à sə və ma nə wo à sə dzəm ŋgòlònə.
25 A kə̀ dzèŋ mvə'nə mvəp à yè ŋgòtorə
ndzəmə̀ anə fana Jisòs və bohòwo ŋga yi
sə gì və ma mʉ ndzəpə̀.
26 Ŋgàa fàak ye sə ànə ye yi mvə'nə̀ yi
sə gì mʉ ndzəpə̀ anə fana wʉə ko wo vɛ'ɛ
nəbʉp. Wo dʉk ŋgwàaŋ də, a maze' mòk,
nə kɛ' nooŋ ŋgùŋ.
27 Ànə geŋ yi to yà'wèŋ sə̀' ntèŋ, nə dʉk
fa wo də, <<A mʉ̀, wèeŋ kà wəp.>>
28 Pità cep gesə fa nà' də, <<Tà, a ye-a
ŋga də a wù zìnə, wù dʉk mʉ ya mʉ gi
və ŋgòkə̀ yə wu sə̀' mʉ ndzəpə̀ anə.>>
29 Yi dʉk fa nà' də <<Vàə.>> Fana Pità
nə tesə sə ŋgwesə̀ anə, nə sə gi sə̀' mʉ
ndzəpə̀ anə ŋgòkə̀ yə Jisòs nə.
30 Ànə geŋ yi ye mvə'nə̀ fəfə sə fa ŋgə'
nə̀ bʉp fana wʉə ko yi, yi ye ŋgòcəəŋ
lòsə ndzəpə̀ anə. Yi waŋ torə fis dʉk də,
<<Ɛtɛè, Tà tɛsə mʉ.>>
31 Jisòs fa bo sə̀' ntèŋ, nə ko nà'. Yi à sə
ko nà' vɛ'nə, yi sə dʉk fa nà' sə̀' dʉk də,
<<O' òhoò, dzədzəm yòjə'rə vɛ'ɛ wùriŋ.
Wù anə mərə bwi bʉ̀ʉ yà?>>
32 Wo ànə kə ni sənə ŋgwes nə fana
fəfə nə teŋsə.
33 Bʉ̀ʉ sə̀ wo à ye sənə ŋgwes nə
pwe'fo' à kùksə yi. Wo dʉk fa yi də, <<Wu
mo Nwì zìnə bə zìnə.>>

Jisòs Lʉ̀ŋsə Ŋgàa Yiyaŋ Sə̀ Mvwe' Lak Jènesarè (Mak 6:53-56)

34 Wo à to tesə lòmʉmfèŋ fana wo tesə
və mvwe' lak Jènesarè.
35 Bʉ̀ʉ lak sə̀ fo' sə ànə ye riŋ yi fana wo
tirə lo mvwe' lak sə̀ yà'a fo' sə pwe'fo', wo
sə jəŋ və fa yi ŋgàa yiyaŋ sə̀ fo' sə pwe'.
36 Wo à jə və yà'wèŋ vɛ'nə fana wo lɛŋ
yi də nà'a me'rə ŋgàa yiyaŋ sə wèeŋ jwɛŋ
megu cù cə̀k ye ya wo gʉŋ. Bʉ̀ʉ sə̀ wo à
jwɛ̀ŋ pwe'fo', à gʉ yu awo.

15

Bum Lak Bʉ̀ʉ Jus Wèŋ (Mak 7:1-23)

1 Ànə geŋ, bʉ̀ʉ Faràsi mok bə ŋgàa
yə'rə̀ fa bwìŋ lʉ̀k wèŋ à və bohòJisòs
ŋgòfek yi bum səmok. Wo à tesə və
mvwe' lak Jòrosalèm. Wo à fek yi dʉk də,
2 <<Ŋgàa fàak yo wèeŋ kà bum lak sə̀
bʉ̀ ŋkwàha bwìŋ wèŋ à nòŋsə yùgə̀ bʉ̀ʉ
yà? * Vès dʉk vɛ'nə bʉ̀ʉsə̀ wo zʉgə̀ bɛŋ
ŋga wo kà bo awo cuk.>>
3 Yi fek bʉsə ye yà'wèŋ sə̀' də, <<Njo
nə̀ wèeŋ kà lʉ̀ʉk Nwì nòŋsə̀gə̀ bʉ̀ʉsə̀ wèŋ
dzəm ŋgòbɛ' bum lak awèŋ-e bʉ̀ʉ ya?
4 Bʉsə̀ Nwì à cèp də, <Wəp ma yo bə tɛ̀'
yo. Ŋwə̀ nə̀ yi yò-a ma kè tɛ̀' ye àlɛ, wo zə
megu yi zəə.>
5 Wèŋ cwiŋ bʉsə yàwèŋ dʉk də, a ye-a
ŋga ŋwè tse' yumok sə̀ co yi tɛsə ma ye
kè tɛ̀' ye bə zeŋ, nə kà yà' tɛsə, nə dʉk fa
yà'wèŋ də yusə̀ yi tse' sə a sə̀ Nwì, ye də
yi ka nzak bohòma bə tɛ̀' ye nə mok tse'.
6 Wèŋ yə mvə'nə̀ wèŋ a gʉ̀ bʉ̀sə ncèp
Nwì mok yusə̀ wà bʉ̀ʉ bum lak awèŋ nà?
7 Wèŋ ŋgàa tè'èŋkup wèŋ! Yusə̀ Izayà
ànə cèp mantombì sə kum weŋ à ye zìnə.
Yi à còm də,
8 <Bʉ̀ʉ yè'e wèŋ sə kwasə mègù mʉ bə cù
wà,
fana ntʉm awo ye səsap bohòmʉ̀.
9 Wo sə kùksə basə mʉ ŋgwàŋ,
nə sə yə'rə yusə̀ bwìŋ à cèp wo co yà'a
lʉ̀ʉk Nwì.> >>

Yusə̀ Aco Yà' Bʉpsə Ŋwè

10 Ànə geŋ Jisòs to benə və bʉ̀ʉ sə wèŋ
pwe'fo' ŋgʉ ni'ì yi, nə dʉk fa yà'wèŋ də,
<<Wèeŋ yu'rə nə rɛɛŋ yusə̀ mʉ̀ sə də mʉ
tsok weŋ yè'e bəboŋ. Yusə də,
11 yusə̀ yà' ni lògə̀ mʉ cùhù ŋwè kəkok
kà ŋwè bʉpsə̀gə̀. A bʉpsəgə̀ yi yusə̀ yà'
sə tesə tsə mʉ cùhù yi anə tsətsoŋ.>>
12 Fana ŋgàa fàak ye wèŋ və, nə kə dʉk
fa yi də, <<Wù rì də mvə'nə̀ wù cèp vɛ'nə

* **15:2 15:2** Bum lak yè'sə, a bum sə̀ bʉ̀ʉ Jus sə̀ wo ŋgàa yə'rə̀ fa bwìŋ lʉ̀k wèŋ ànə yamsə naaŋ lòmʉnə lʉ̀ʉk Musì sə.

yà'sə, bùu Faràsi wèŋ jòk bohòwù vɛ'ɛ wùriŋ à?>>

13 Yi cep fəsə fa yà'wèŋ duk də, <<Ŋgwì yu nə tɛ̀' am Nwì a ka nà' yi bi pwe', yi nə cok mak nà' sə nze.

14 Mè'rə wo vɛ'nə. Wo ka lis tse', nə sə də wo niŋtsok fa bùu mok wèŋ mandzə̀. Nə ye də a ye-a ŋga ŋgà jì lis sə nìtsə̀' lòfa ŋgà jì lis mòk mandzə̀ fana wo ba fo' nə gbu lo sə wurə̀.>>

15 Pità fek nà' də nà'a tsok rɛŋsə fa wo gbu' nə̀ də yusə̀ yà'a tesə tsəgə̀ kə̀ cùhù gù bupsəgə̀ ŋwè nà'a.

16 Yi fek busə fe'lə Pità nə də, <<Wèeŋ sə̀' ŋgàa kà bum rɛɛŋ mok à?

17 Wèŋ ka riŋ də yusə̀ yà'a ni lògə̀ mu cùhù ŋwè pwe'fo' cà lògə̀ sə vəə, nə ca tesə lo sə̀' riŋ à?

18 Nə ye də yusə̀ yà'a tesə tsəgə̀ mu cùhù ŋwèe kokgə̀ yà'sə sə ntuù yi. Yà'a zeŋ sə̀ aco yà' gu bupsə ŋwè.

19 A vɛ'nə bùusə̀ tsətsərəə sə̀ bup sə̀ co ŋgòzə ŋwè, ko nto, kohòsàhà, yə̀, ŋgòci' mvwès, nə ye ŋgòbupsə liŋ bwìŋ pwe'fo' tesə kokgə̀ ma sə ntuù ŋwè.

20 Yà'a bum sə̀ yà'a gù bupsəgə̀ ŋwè. Ŋgòzu yumok bə bo sə̀ wù ka yà' cuk, ka nzak tse'.>>

Ŋwà Lakmvum Nə̀ Yi À Naaŋtu BohòJisòs (Mak 7:24-30)

21 Ànə geŋ, Jisòs ye'e me'rə mvwe' yà'sə, nə lo mvwe' nzeŋgòŋ nə̀ lak Tayà bə Sidòŋ.

22 Fana ŋwà nəmòk nə̀ yi cugə̀ fo' kə̀ tsèŋ yi. Ŋwà nə sə lɛŋ Jisòs nə də, <<Oò, Tà, mo Devìd, koksə-a manziŋ bohòmù è. Yòŋsə̀ ze' tse' mo àm mòk nə̀ yi nə̀ ŋwàŋwè vɛ'ɛ nsàp nəbup.>> Ŋwà ènə à sə cèp bum yè'sə vɛ'nə ŋga yi ka ŋwà Jus yeŋ, yi à ye ŋwà lak Kanà.

23 Yi à sə cèp yè'sə pwe'fo', Jisòs kà cù bohònà' mùk lok. Ŋgàa fàak Jisòs sə wèŋ kə lɛŋ Jisòs də a bəboŋ co nà' duk ŋwà ènə lo bùusə̀ nà' sə loksə kɛ'cà wo ntu' wùriŋ.

24 Jisòs nə cèp bwìŋ ye kə də, <<Nwì à tumsə mègù mu bohòbùu Izùrɛ sə̀ wo co nsùŋgaaŋ sə̀ wo a jàm bisə jàmə.>>

25 Ŋwà nə à və̀ kə̀ təəŋ mali kə̀ man-tombìi Jisòs bə tumfərə, nə sə cep də, <<Tà tɛsə mu.>>

26 Jisòs cep fe'lə səmok də, <<Ka bəboŋ ŋgòjə bɛŋ mwe, nə mak fa ŋgbu † yeŋ.>>

27 Ŋwà nə də, <<Tà, wù rì yo sə̀' də wo fagə̀ bwe bɛŋ, ŋgbu sə te'e sə̀ yà' sə gbù tsoŋ sə nze sə̀'.>>

28 Fana Jisòs duk fa bwi nà' də, <<Kɛ', ŋwà nè'e wù tse' dzədzəm sə ntuù wù vɛ'ɛ wùriŋ. Yusə̀ wù dzəm tse' yà'sə, yà'a nə ye mumvə̀'nə̀ wù lɛŋ sə.>> Ànə geŋ yiya mo ŋwà nə à mè mègù sə̀' ghà nà'nə vɛ'ɛ ghes.

Jisòs Fa Bwìŋ Ncùhù Kwè Zuzu (Mak 8:1-10)

29 Jisòs à yè'e mè'rə fa'nə, nə sə gihi ca ŋgu ndzəp Galìli. Yi à lò, nə kə kok lo mumvwe' nda mòk, nə cum mbwa nze ŋgòyə'rə bwìŋ.

30 Bwìŋ à kpəəŋ və̀ fo' ŋgòkə̀ yə yi vɛ'ɛ sə̀' wùriŋ. Wo à bəhə jə və̀ fa yi bùu sə̀ wo kà gìgə̀ wèŋ, sə̀ wo à kpu sa' ni' ma mòk wèŋ, ŋgàa jì lis bə sə̀ wo kà cù cèpgə̀ wèŋ, nə ye bə ŋgàa yiyaŋ zəzok ŋkùuŋntɛ̀ŋ. Wo à bəhə jə və̀ yà' vɛ'nə, nə kə təmsə noŋsə ŋgu ni'ì Jisòs anə bìkìkìkì. Yi à guŋsə yà'wèŋ sə̀' lòoŋ.

31 Bùu sə̀ wo à kə̀ mà fo' sə à mərə vɛ'ɛ wùriŋ. Wo à mərə bùusə̀ wo yə ŋga bùu sə̀ wo à sə kà cù cèpgə̀ wèŋ cèp cù, sə̀ wo à kpu sa' ni' ma mòk wèŋ guŋ fe'lə sə̀', sə̀ wo à sə kà gìgə̀ wèŋ gi fe'lə, nə ye bə sə̀ jì lis wèŋ sə ye fe'lə bum səmok. Bùu sə wèŋ à kùksə liŋ Nwì bùu Izùrɛ wèŋ bùu bum sə̀ wo à yə yè'sə.

32 Anə geŋ Jisòs to benə ŋgàa fàak ye sə wèŋ ŋgu ni'ì yi, nə duk fa wo də, <<Manziŋ sə ko mu bohòbùu yè'e cɛ̀bùə̀, bùusə̀ wo cu vesiwèŋ ntinə nùumbu tɛ', nə kà yumok zu. Mù ka sə̀' dzəm co mù duk də wo lo njè vɛ'nə sə̀' dzəm, bùusə̀ aco mòk kə gbu njè mandzə̀.>>

† **15:26 15:26** Mvə̀'nə̀ Jisòs ànə cep bə nzak nə̀ ŋgòmak fa ŋgbu bɛŋ yà'a fana yi à sə duk yà'sə də, ŋgòjə yusə̀ yà'a sə̀ bùu Jus nə fa bù lakmvum.

33 Ŋgàa fàak ye sə wèŋ à yuk vɛ'nə, wo
fek yi də, <<Aco wo jəŋ bɛŋ ŋgòŋ fɛɛŋ
fòco a fa bwìŋ wùriŋ vɛ'ɛ nɛ?>>
34 Fana Jisòs fek yà'wèŋ də, yà'wèŋ tse'
ntuhu brɛd fa'nə sʉ̀ nɛ? Wo də, <<Vès tse'
mègù ntuk sàmba bə bəbwe fuk mok.>>
35 Fana Jisòs dʉk fa bʉ̀ʉ sə pwe'fo' də
yà'a cum nze.
36 Yi jəŋ ntuhu brɛd sə̀ sàmba bə fuk
sə, nə kotse' yà'. Yi kwasə wes Nwì fana
yi bə'rə yà', nə sə fa bohòŋgàa fàak ye sə
wèŋ. Wo jəŋ, nə sə fa bwi bʉ̀ʉ sə wèŋ.
37 Bʉ̀ʉ sə pwe'fo' à zʉ, nə ze' vɛ'ɛ bəboŋ.
Wo à te'e benə mfəmfòok sə̀ yà' à sə gbʉ̀
sə nze ghà nə̀ wo à sə zʉ sə kwès sàmba.
38 Bʉ̀ʉ sə̀ wo à zʉ sə à ye bwìŋ ncùhù
kwè, wù kà bəba bə bweŋke' wèŋ ta.
39 Yi ànə gʉ wes bʉ̀ʉ sə wèŋ sam lo fana
yi ni fe'lə sə ŋgwesə̀, nə lo yuye mvwe'
nzeŋgòŋ lak Màgadàn.

16

Wo Də Jisòos Gʉ Niŋtsok Fa Wo Maŋgəŋgèŋ
(Mak 8:11-13; Luk 12:54-56)

1 Nùmbu mòk à ye, bʉ̀ʉ Faràsi mok nə
ye bʉ̀ʉ Sadusì wèŋ à və̀ də wo kə mumsə
ja'a Jisòs. Wo fek yi də nà'a gʉ niŋtsok fa
wo maŋgəŋgèŋ mòk nə̀ aco nà' niŋ fa wo
də yi tse' ŋàaŋ Nwì.
2-3 Yi dʉk fa yà'wèŋ dʉk də, <<Wèŋ rì
mègù ŋgòkʉ̀k gèsə lo mʉbu, nə riŋ də
anə ye ŋga'a vɛ'ɛ bə vɛ'ɛ wèŋ. Wèeŋ tesə
zəzòŋ nə ye ŋga ntòbu bəbaŋ fana wèŋ
də anə ye ntinə bʉp. Nə̀ nconùum ye ŋga
ntòbu bʉ̀ʉŋ bəbaŋ, wèŋ də anə ye zòŋ
bəboŋ. Wèŋ riŋ yà'sə, nə kà bum sə̀ yà'a
co mvək ŋgònìtsə' bum sə̀ niè' riŋ bʉ̀ʉ
yà?
4 Wèŋ sə̀ niè' yè'sə, wèeŋ bʉ̀ʉ sə̀ bʉp,
ŋgàa kà Nwì rì wèŋ. Wèŋ dʉk mʉ də mʉ
gʉ niŋ fa weŋ maŋgəŋgèŋ è? Kàcò. Mʉ
nə kà nà' gʉ̀. Maŋgəŋgèŋ nə̀ wèeŋ nə ye
mègù nə̀ co à ye bohòŋgà tsòhòbum Nwì
nə̀ liŋ yee Jonà nà'a.>> Yi ànə cep wes
vɛ'nə, fana yi me'rə yà'wèŋ, nə lo gɛsə
yuye.

Jisòs Yə'rə Bwe Ye Wèŋ ŊgòRɛɛŋ Yi
(Mak 8:14-21)

5 Bə ŋgàa fàak ye wèŋ à to tesə lònto
ndzəp ma nja fana ŋga ŋgàa fàak ye sə
swì ŋgòjə tse' lòbrɛd.
6 Jisòs dʉk fa wo də, <<Wèeŋ jəŋ ŋkərə̀
bə nsàap yis bʉ̀ʉ Faràsi bə bʉ̀ʉ Sadusì
wèŋ.>>
7 Ànə geŋ wo sə cep kɛ' mʉtsətsə'rə̀ə
wo anə dʉk də yi dʉk vɛ'nə bʉ̀ʉsə̀ a swì
ŋgòjə tse' və̀ brɛd.
8 Jisòs riŋ yusə̀ wo sə cèp sə, nə dʉk fa
yà'wèŋ də, <<Kɛ' àmaa, wèŋ ka dzədzəm
bə yusə̀ mʉ̀ sə gʉ̀ʉ tse'. Wèŋ sə cèp kɛ' də
wèŋ swì ŋgòjə tse' brɛd yè'sə bʉ̀ʉ yà?
9 Co wèŋ ka yè'e ntòsə̀' rɛɛŋ geŋ nà? Co
wèŋ sə kà mvə̀'nə̀ mʉ̀ à fa bwìŋ ncùhù tàŋ
ntuhu brɛd sə̀' tàŋ yà'a mok tsərə à? Wo
à zʉ yà' vɛ'nə, wèŋ te'e benə fe'lə sə̀ sə
nze kwès sʉ̀ nɛ?
10 Nə ye sə̀' də wèŋ swì ntuhu brɛd sə̀
sàmba sə̀ bwìŋ ncùhù kwè à zʉ yà'a sə̀'
è? Wo à zʉ wes, wèŋ te'e benə sə̀ sə nze
kwès sʉ̀ nɛ?
11 Anə gʉ va ŋkuŋ mʉ cèep, wèŋ kà rì
də mʉ̀ sə kà yè'sə brɛd nə̀ brɛd nè'e dʉk
ɛ? Yusə̀ mʉ̀ sə dʉk sə də, wèeŋ jəŋ ŋkərə̀
bə yis bʉ̀ʉ Faràsi bə bʉ̀ʉ Sadusì wèŋ.>>
12 Ànə geŋ fana bwe ye sə wèŋ rɛɛŋ də
yi anə sə ka yà'wèŋ də wo jəŋ ŋkərə̀ bə
yis sə̀ wo gʉ̀gə̀ brɛd bə zeŋ yè'e dʉk. Wo
riŋ də yi anə sə cep yà'sə də wo jəŋ ŋkərə̀
bə bum sə̀ bʉ̀ʉ Faràsi bə bʉ̀ʉ Sadusì wèŋ
sə yə'rə fa bwìŋ.

Pità Dʉk Də Jisòos Ŋkum Ŋgà Gèm Bwìŋ
(Mak 8:27-30; Luk 9:18-21)

13 Jisòs à kə̀ dzèŋ nzeŋgòŋ Sìsàriyà
Filìpi fana yi fek ŋgàa fàak ye sə wèŋ də,
<<Bwìiŋ dʉkgə̀ də mʉ̀, mo ŋwè, mʉ yè'sə
ndà?>>
14 Wo sə dʉk fa yi də, <<Mok dʉkgə̀
də wu Jon ŋgà bàptɛsə̀ bwìŋ, mok də
wu Àlajà, mok də a Jèrèmiyà kè ŋgà
tsòhòbum Nwì mòk nə̀ yi à ye fa' àlɛ'.>>
15 Fana yi fek mali wo sə̀' də, <<Wèŋ
yàwèŋ nɛ? Wèeŋ dʉkgə̀ yàwèŋ də mʉ
yè'sə ndà?>>

16 Saimʉ̀ Pità dʉk də, <<Wu Ŋkum ŋgà gèm bwìŋ, nè wo à dʉk nə, nè wu mo Nwì nè yi cu ŋwəm nə.>>
17 Fana Jisòs nə dʉk fəsə fa nà' də, <<Rɛŋsi yòSaimʉ̀ mo Jonà. Bʉsə ka wu yè'sə ŋwè tsok fa. Tsə̀' fa wu yà' Tɛ̀' am nə̀ yi cu mʉbu.
18 Nə ye sə̀' də mʉ̀ sə to fa wu liŋ ŋga'a də Pità (lìs), mʉ nə ci cos àm mʉmvwe' lìs ènə. Ŋàaŋ kpʉ nə kà cos àm nə yumok gʉ̀.
19 Mʉ nə fa wu ki ncùu gaŋ sə̀ Nwì sə. Yusə̀ wù kì tes yà' sə nze fɛɛŋ nə ye megu mʉbu sə̀' vɛ'nə. Yusə̀ wù fìrə me'rə yà' sə nze nə ye mʉbu sə̀' vɛ'nə.>>
20 Fana yi tipsə ŋgàa fàak ye sə wèŋ vɛ'ɛ gʉgʉŋ də yà'a kà ŋwə̀ nəmòk də yi yè'e ŋkum ŋgà gèm bwìŋ nè wo à dʉk nə tsə̀' fa lok.

Jisòs Tsə̀' Mvə̀'nə̀ Kpʉ Ye Nə Ye (Mak 8:31-9:1; Luk 9:22-27)

21 Å yè jə mvə̀k ànə nə lo mantombì, Jisòs yeto ŋgòtsòhòfa ŋgàa fàak ye sə wèŋ jəja də yi nə lo tsoŋ li mvwe' lak Jòrosalèm, nə kə ye ŋgə' fo' wùriŋ. Yi nə ye ŋgə' nə ndzə bohòbʉ̀ ŋkwàha bʉ̀ʉ sə̀ fo' bə ŋgàa fa satikà' sə̀ ghaŋ wèŋ bə ŋgàa yə'rə fa bwìŋ lʉ̀k. Də wo nə zə yi sə̀'. Nùmbu nə̀ tɛ' ye, yi lokok fe'lə mvwe' kpʉ sə̀mok.
22 Yi ànə dʉk vɛ'nə, Pità ko soŋsə gɛsə lo yi fo', nə sə jwa nà'. Pità nə sə dʉk də, <<Kaco Nwì dzəm yeŋ Tà! Kaco yè'sə ye lok fʉk bohòwù vɛ'nə yeŋ.>>
23 Yi bʉʉŋ, nə dʉk fa Pità nə də, <<Coho gɛsə ŋgʉ ni'ì mʉ̀ wùu Satà! Wu yà'sə nsàp yumòk nə̀ nà' sə təhə lok mʉ mandzə̀, bʉ̀ʉsə̀ yusə̀ wù cèp yà'sə, a tsətsərə̀ nə̀ bwìŋ tse' nà' wo, ka nə̀ Nwì yeŋ.>>
24 Fana Jisòs tsok fa ŋgàa fàak ye sə wèŋ də, a ye-a ŋga ŋwə̀ nəmòk dzəm-a ŋgòyù lòyi fana nà'a nə bɛŋ to ntòbum sə̀ ni' nà' sə dzəm yà', nə bək jəŋ ntəəŋ nà' ŋkuŋ nə bɛ' lo yi.
25 Yi də, <<Bʉsə̀ ŋwə̀ nə̀ yi gəhə tse'-a yòŋsə̀ ye fana nà'a nə bisə wà. Nə ye də ŋwə̀ nə̀ yi jə yòŋsə̀ ye co yusə̀ wà bʉ̀ʉ mʉ̀ fana yi nə kə tse' nà'.
26 Bʉsə̀ swe'e sə̀ ŋwèe nə tse' sə yè'sə yà, ŋga yi tse'-a nzeŋgòŋ nə pwe'fo', nə kə bisə yòŋsə̀ ye ɛ? Kènə yusə̀ aco ŋwè kupsə yà', yà' kʉrə bə yòŋsə̀ ye yè'sə yu yà?
27 Bʉsə̀ mʉ̀ nə mʉ mo ŋwè, ves masinjàa am wèeŋ nə̀ və bə ŋàaŋ Tɛ̀' am, nə lak ndàaŋwè pwe'fo' mvə̀'nə̀ yi à gʉ̀ fàak ye.
28 Mʉ̀ sə tsə̀' weŋ yè'e zìnə də bʉ̀ʉ mok wèŋ tə fɛnə sə̀ wo nə kà ntòkpʉ ŋga wo yə mʉ̀ʉ mo ŋwè mvə̀'nə̀ mʉ̀ sə və bə gaŋ ŋkum am sə.>>

17

Jisòs Kupsə Nsəsə̀ Mʉ Ndàhà (Mak 9:2-13; Luk 9:28-36)

1 Å cà nùumbu ntùŋfu fana Jisòs to jəŋ Pità bə Jem nə ye Jon nə̀ yi moma Jem nə, bə yà'wèŋ kok lo mʉmvwe' nda mòk nə̀ səsap. Wo à kə̀ cu mègù mbwa woòwo.
2 Fana wo ye ŋga nsəsəə Jisòs kupsə bʉʉŋ mok nsàp nə̀ zok. Si ye sə rɛŋ co nùm, cək ye sə rɛŋ co marɛŋ vɛ'ɛ.
3 Wo ye fe'lə sə̀' ŋga Musì bə Àlajà tesə və mʉbu, nə sə taaŋgàm bə Jisòs nə wèŋ.
4 Fana Pità nə dʉk fa Jisòs də, <<Tà, yà' bòvɛ'ɛ wùriŋ mvə̀'nə̀ vesùwèeŋ fɛŋ yè'sə. A ye-a ŋga wù dzəm fana mʉ̀ ci ba'rə tes bwe duŋ fɛŋ tɛ'. Mò'fis nə̀ njò, mòk nə̀ Musì, mòk ye nə̀ Àlajà.>>
5 Yi ànə sə cep mali ntòfo' fana mbàk mòk nə̀ nà' sə fop vɛ'ɛ wùriŋ à və, nə kə təhə lok wo. Wo yuk ŋga ŋgì ŋwə̀ nəmòk sə cep vesə ndzənə mbàk nə də, <<Nè'e mo àm nə̀ mʉ̀ dzəm yi sə ntʉʉ̀ mʉ̀, mʉ kwagə̀ bohòyi wùriŋ. Yusə̀ yi cèp pwe', wèeŋ yuk fa yi.>>
6 Ŋgàa fàak ye sə wèŋ ànə yuk vɛ'nə fana wʉə ko wo vɛ'ɛ nsàp nə̀ co wù kà cèp to. Wo coho gbʉ fə'ə gesə lo si awo ma sə nze wo pwe'.
7 Jisòs və, nə kə jwɛŋ wo bə bo ye. Yi dʉk fa wo də, <<Wèeŋ kà wəp, wèeŋ lokok mʉtsə̀.>>
8 Wo à mùk kok lis awo, wo kà ŋwè fo' mok yə. Wo ye megu Jisòs yiìyi.

9 Mvè'nə wo à sə tsə mʉndahà anə fana
Jisòs tipsə wo də, <<Wèeŋ kà ŋwə nəmòk
bum sə̀ wèŋ yə yè'sə tsə̀' tətè ŋga mʉ̀ʉ
mo ŋwè, mʉ̀ lòkok mvwe' kpʉ ŋkuŋ.>>
10 Ŋgàa fàak ye sə wèŋ à fek yi sə̀' də,
<<Njo nə̀ ŋgàa yə'rə fa bwìŋ lʉ̀k wèŋ sə
dʉk də Àlajàa nə və tsoŋ ŋkuŋ Krɛst və
ŋgòtɛsə ves, a bʉ̀ʉ yà?>>
11 Yi dʉk fəsə fa yà'wèŋ də, <<A zìnə
də Àlajàa nə və. Yi nə və ŋgògʉ̀hʉ tsə'rə
fəsə bum pwe'.
12 Nə ye də mʉ̀ sə tsə̀' weŋ də Àlajà nə
à və laŋ, fana wo kà yi rì. Wo à jə yi, nə
gʉ yi mvə'nə̀ wo dzəm. Nə ye sə̀' də mʉ̀ʉ
mo ŋwè, mʉ nə ye ŋgə' ndzə bohòwo sə̀'
vɛ'nə.>>
13 Ànə geŋ bwe ye sə wèŋ rɛɛŋ bə zeŋ
də yi sə dʉk Jon ŋgà bàptɛsə̀ bwìŋ.

Jisòs Tɛsə Mo Nəmòk
Nə̀ Yi Tse' Yòŋsə̀ Ze'
(Mak 9:14-32; Luk 9:37-45)

14 Wo ànə bwi foho və mvwe' sə̀ bwìŋ à
mà cu sə fana ŋwə nəmòk caŋ və bohòyi,
nə kə təəŋ fo' bə tumfərə. Ŋwə̀ nə sə cep
də,
15 <<Tà, koksə-a manziŋ bohòmo àm è.
Mo àm nə ŋgà gbʉ̀ nànò'. Yi sə yə ŋgə'
bə zeŋ vɛ'ɛ wù kà fʉ̀'. Yi gbʉ̀ yisko'gè mʉ
misə̀ riŋ riŋ, nə sə gbʉ ni sə ndzəpə̀ sə̀'
riŋ riŋ.
16 Mʉ̀ jə lòyi bohòŋgàa fàak yo, nà'
ghak ŋàŋ mvə'nə̀ co wo gʉ nà' me.>>
17 Jisòs ànə yuk vɛ'nə, yi cep də,
<<Wèeŋ yè'sə gʉgʉtu, wèŋ ka dzədzəm
nə̀ co wèŋ luŋsə ŋwè fo' sə ntʉʉ̀ wèŋ tse'.
Mʉ nə cum geŋ vesùwèŋ, nə sə ko ntʉm
vɛ'nə tətè kə dzeŋ sè? Wèeŋ jəŋ və fa mʉ
yi fɛn.>>
18 Jisòs jwa yòŋsə̀ ze' nə̀ nà' a sə gʉ̀
ŋkuŋ yi sə yaŋ nə fana nà' tesə gɛsə lo
ndzə ni'ì yi anə sə̀' ghà ànə.
19 Ànə geŋ ŋgàa fàak Jisòs sə lo, nə kə
fek swihi yi də, <<Vès anə fis fʉk yàvès
nà' bʉ̀ə yè'sə bʉ̀ʉ yà?>>
20 Yi dʉk fa yà'wèŋ də, <<A bʉ̀ʉsə̀
dzədzəm àwèŋ nə̀ ŋgòlùŋsə bwìŋ bə zeŋ
nə, nà'a jo. Mʉ̀ sə tsə̀' weŋ sə̀' də a ye-a
ŋga wèŋ tse' mègù-a mʉdzədzəm momjo
co mvèm nzaŋ vɛ'ɛ fana aco wù dʉk fa
nda nè'e də, <Coho fa'nə, nə kə təəŋ fa'>,
nà' coho lo. Yumok kà sə̀ co wèŋ kà yà'
gʉ̀ to mok ye. [
21 Aco bɛ'fis to megu nsàp ènə pìriyà
bə dzə̀ zʉzʉ ba bwɛ̀rɛ yumok ka mok ye
fe'lə.]>>
22 Wo sə kɛ' kɛ'ca nzeŋgòŋ Galìli anə.
Ànə geŋ wo və mvwe' mò'fis fana Jisòs
dʉk fa bwe ye sə wèŋ dʉk də, <<Wo nə
jəŋ mʉ̀ʉ mo ŋwè, nə fa ndzə bohòbwìŋ.
23 Wo nə zə mʉ, nùmbu nə̀ tɛ' dzèeŋ,
mʉ̀ tesə fe'lə və mvwe' kpʉ sə sàmok.>>
Bwe ye sə wèŋ ànə yuk vɛ'nə fana manziŋ
ko wo vɛ'ɛ nəbʉp.

Nzak Làk Tas Mʉmvwe' Ndap Nwì Nə̀
Ghaŋ

24 Jisòs bə bwe ye sə wèŋ à kə̀ dzèŋ
mvwe' lak Kàpanùm, nə cum fo'. Nùmbu
mòk à ye bʉ̀ʉ sə̀ wo jəgə̀ mbàam tas sə̀
bwìiŋ là'gə̀ yà' mʉmvwe' ndap Nwì nə̀
ghaŋ nə wèŋ kə fek Pità də, <<Masà àwèŋ
nè'e là'gə̀ mbàam yè'sə sə̀ laŋ à?>>
25 Yi dzəm də, <<Ŋ, nà'a là'gəə.>> Ànə
geŋ yi bwi lo yuye nda'à wo. À kə̀ dzèeŋ
ŋga yi ka yumok ntòcep lok fana Jisòs
fek nà' də, <<Wù tsəm yòyè'sə da Pità?
Ŋkəŋkum sə̀ sə nze fɛɛŋ ko jəgə̀ mbàam
tas awo yè'sə bohòndà wèŋ? Wo jəgə̀ yà'
bohòbwe awo kè bohòbʉ̀ʉ sə̀ zok wèŋ nɛ?
>>
26 Yi dʉk də a yegə̀ bohòbʉ̀ʉ sə̀ yà'wèŋ
ka bwe awo yeŋ. Fana Jisòs cep fe'lə sə̀'
də, <<Ye də bwe awo ka yàwo nzak tse',
ka vɛ'nə yeŋ nà?*
27 Nə yeè nə də ŋgògʉ̀ də ya wo kà jòk
fana dù sə mantùŋ. Wu kà dzèŋ ca, wù
mak gesə lop sə ndzəpə̀ anə. Fuk nə̀ wu
ko to nà' mantombì, wu nə ye mbàm mʉ
cùhù yi anə. Wù fis jəŋ mbàm nə, nə
kə fa wo ŋgòlà' tiŋ tu yòbə sə̀ yàm bə
zeŋ.>>

18

Ŋwə̀ Nə̀ Ghaŋ Ndà?
(Mak 9:33-37; Luk 9:46-48)

* **17:26 17:26** Bʉ̀ʉ Jus wèŋ sə̀ mbəmbam sə̀ wo dzèŋ lùumŋgòŋ hum ba wèŋ à sə̀ làkgə̀ mbàam mok sə̀ wo à sə̀ gʉ̀hʉ tsə'rəgə̀ ndap Nwì nə̀ ghaŋ nə bə zeŋ lùlùm.

1 Mvèk ànə à ye fana ŋgàa fàak Jisòs
sə wèŋ və bohòyi, nə sə fek nà' də,
<<Mvə'nə gaŋ sə mʉbu cu, nsàp ŋwə nə
yi yam gha' mok fo' mantombìi Nwì yi
yè'sə ndà lɛ?>>
2 Jisòs to və mo nəmòk, nə tes nà'
mʉtsətsə'rəə yà'wèŋ.
3 Fana yi tsok fa yà'wèŋ də, <<Mʉ sə
tsə' weŋ yè'e zìnə də tse'ŋga wèŋ kupsə,
nə ye co bəbweŋke' ŋkuŋ bwɛ̀rɛ wèŋ kà
mvwe' gaŋ sə Nwì sə kə ni yuk.
4 Ŋwə nə yi jə lo-a ni' ye sə nze co mo
nè'e fana nà'a yi nə yi yam càsə mok wèŋ
mvwe' gaŋ sə Nwì sə yi.
5 Ŋwə nə yi jə-a nsàp mo nə co nè'nə
mʉnə liŋ am fana ye də yi jə yà'sə mʉ.

Nza' Məmumsə
(Mak 9:42-48; Luk 15:3-7; 17:1-2)

6 <<Nə ye sə' də a ye-a ŋga ŋwə mòk
gʉ bəbwe sə wo dzəm bohòmʉ yè'sə mòk
də yi gʉ bʉp fana boŋ ghak bohòyi co wo
jəŋ ŋgòk, nə swi' kə'ə fa ŋwə ànə nà' kə
mìhi, nə mak gesə lo yi sə mvwe' ndzəp
nə cəco.
7 Bʉ̀ʉ sə sənə nzeŋgòŋ nə cu bə ŋgə'
njo nə məmumsəə sə aco yà' gʉ ŋwè
ŋgògʉ bʉp yè'sə cu fo'. Məmumsəə nə və
tsooŋ li, megu də a ŋgə' nə bʉp bohòŋwə
nə yi sə jə və məmumsə nə.
8 Nə ye sə' də a ye-a ŋga bo yo kè kùu
yo àlɛ' sə gʉ wu ŋgògʉ bʉp fana wù gwɛ'
tiŋ mak yà'. Bòghak də wu kə ni lak lùŋ
bə bo kè kù ma mò'fis nə noŋsə nə ŋgòkə
mà' gesə lòwu sənə mis sə yà'a kà liìŋgə
bə bo kè kù ma ba fo'.
9 Nə ye də a ye-a ŋga lis yo sə gʉ wu,
wù sə gʉ bʉp fana wù so'rə fis mak yà'.
Bòghak co wù kə ni mvwe' lùŋ bə lis ma
mò'fis nə noŋsə ŋgòkə ni mvwe' ŋgə' nə
sə misə bə lis ma ba fo'.
10 <<Wèeŋ jəŋ ŋkərə də wèeŋ kà
bəbweŋke' yè'e wèŋ nə mò'fis co yusə
wà jə. Mʉ sə tsə' weŋ də mvə'nə
yà' cu mʉbu, masinjàa bəbweŋke' yè'sə
wèeŋ cugə bə Tɛ̀' am wèŋ mvwe' mò'fis
nùumbu pwe'fo'. [
11 Mʉ̀ʉ mo ŋwè, mʉ à və ŋgòkə làp yə
bʉ̀ʉ sə wo à bisə.]
12 A ye-a wù, wù dʉk bə ncèp nè'e
də yà? A ye-a ŋga ŋwə nəmòk tse'-a
nsùŋgaaŋ ye ŋkʉ̀ mò'fis, fana nə mò'fis
jam bisə ca, yi nə lap lo nə mò'fis, nə
me'rə sə hum vəke'-ncòp-vəke' sə də yà'a
sə zʉ tse' ŋgaŋ mʉndahà, ka vɛ'nə ye à?
13 Nə ye də, a ye-a ŋga yi kə làp yə nà',
mʉ tsok weŋ də yi nə kwa ghak bə zeŋ
nə noŋsə sə hum vəke' ncòp sə' vəke' sə
yà' ka yàwo bisə sə.
14 Ye də wèeŋ riŋ də tɛ̀' am nə mʉbu nə
sə kà dzəm də mʉmweŋke' nə mò'fis bisə
dzəm.

Ncèp Nə BohòMoma Yo Nə Yi Gʉ̀ Wu Bʉp (Luk 17:3)

15 <<A ye-a ŋga moma yo mòk gʉ̀ wu
bʉp, wù lo bohòyi, wenə ye ba, wù tsok
fa yi yusə yà' yaaŋ wu wenə sə. A ye-a
ŋga yi dzəm yusə wù tsə' yi sə, ye də wù
ko fəsə və moma yo nə ma ŋkwɛ̀ŋ laŋ.
16 A ye-a ŋga yi ka wu njònə yuk fa, wù
to jəŋ fe'lə lo ŋwə nəmòk kè bwìŋ ba àlɛ'
səmok. Ya yusə wù sə cèp pwe', bʉ̀ʉ yè'sə
wèeŋ nə ye yàwo ŋgàa yuk ntu' ŋgòdə wo
à yuk yàwo vɛ'ɛ bə vɛ'ɛ.
17 A ye-a ŋga yi ka yà'wèŋ sə' yuk fa, wu
jəŋ lo nzak nə mok mantombìi cos. A ye-
a ŋga cos cèep, yi kà sə' dzəm malì fana
wèŋ jəŋ yi mok co yi pegè kè co ŋgà ko
mbàm tas àlɛ'.
18 Mʉ sə tsə' weŋ yè'e zìnə də, a ye-a
ŋga wèŋ kì-a yumok sə nze də yà' tə vɛ',
wo nə kiŋ yà' mʉbu sə' vɛ'nə. Nə ye sə'
də wèeŋ fìrə-a yumok sə nze, wo nə firə
yà' mʉbu anə sə'.
19 Mʉ sə tsə' fa weŋ mòk sə' də a ye-
a ŋga wèŋ ba dzəm tse' cù mò'fis bə yà
lòoŋ, nə lɛŋ pìriyà bə zeŋ fana tɛ̀' am nə
yi cu mʉbu nə nə gʉ fa weŋ yà'.
20 Njo nə bwìŋ ba kè tɛ' àlɛ' kə benə-a
mvwe' mò'fis bʉ̀ʉ liŋ am fana mʉ nə ye
mʉtsətsə'rəə wo anə.>>

Gbʉ' Mofàk Nə Yi Kà Ŋwè Yumok Swìfagə̀

21 Ànə geŋ Pità kə fek Jisòs nə də, <<Tà,
aco moma am gʉ mʉ bʉp kɛ̀' sʉ̀, mʉ sə
swifa yi-ɛ? Co kɛ̀' sàmba vɛ'ɛ àlɛ?>>
22 Jisòs nə dʉk fa nà' də, <<Mʉ ka də
a kɛ̀' sàmba dʉk, a kɛ' hum sàmba bòp
sàmba.

23 Aco a fʉhʉ gaŋ sə mʉbu sə bə ŋkum mòk nə yi à dzəm də yi taŋ ja'a mbàam ye bə ŋgàa fàak ye ya yi riŋ mvə'nə bwe fàak sə wèŋ sə gʉ̀ bə mbàam ye sə.

24 Yi à yèto ŋgòta ntɛ̀ŋ, wo ko jəŋ və fa yi mòk nə yi tse' ŋkum nə malà' mbàm.

25 Mvə'nə yi ànə ka mbàam sə̀ co yi lak tse' fana ŋkwà' ŋwə̀ ye nə dʉk də wo seŋ yi co ŋkwɛ̀ŋ. Wo seŋ nà' bə ŋgwe nà' nə ye bwe nà' bə bum nà' sə̀ nà' tse' pwe' ya wo lak ka nà' sə fo'.

26 Ŋgà fàk nə təəŋ tsoŋ sə nze bə tumfərə, nə wup fa ŋkwà' ŋwə̀ ye nə bo vɛ'ɛ wùriŋ. Yi lɛŋ nà' vɛ'ɛ də, <Tà, ko ntʉm, mʉ nə lak wes fa wu mbàam yo pwe', yumook nə kà bisə̀.>

27 Manziŋ à ko ŋkwà' ŋwə̀ nə. Yi me'rə ŋgà fàk nə, nə swi fa nà' mbàam sə̀ nà' tse' yi sə.

28 Ŋgà fàk ànə à tesə tsə ntɛ̀ŋ, yi kʉrə bə ŋgà fàk mòk sə̀' co yi ŋga yi à sə bɛ' megu nà' mbàm ncùhù co tàŋ vɛ'ɛ. Yi tap ko ŋam pik tse' nà' kə̀ mìhi, nə sə dʉk də, <Lak fa mʉ mbàam am sə.>

29 Ŋgà fàk ènə gbʉ ye sə̀' sə nze, nə sə lɛŋ nà' də, <Kwəkwè', ko-a ntʉm, mʉ nə lak wes fa wu mbàam yo.>

30 Yi kà dzəm. Yi kə nisə nà' ndap-ndzəm də tse'ŋga nà' làk yi ŋkuŋ.

31 Ŋgàa fàak mok sə̀ a yegə̀ bə yà'wèŋ à yə yusə̀ yi gʉ̀ yè'sə fana yà' yaaŋ wo vɛ'ɛ wù kà fʉ̀'. Wo lo, nə kə tsok fa ŋkwà' ŋwə̀ àwo nə bum sə̀ yà' ye yè'sə pwe'fo'.

32 Anə geŋ ŋkwà' ŋwə̀ nə to yi və. Yi dʉk fa nà' də, <Wù mo nə bʉp! Mʉ̀ a swìfa wu ka sə̀ wù tse' mʉ yà'a pwe'fo' bʉ̀ʉsə̀ wù a lɛŋ mʉ.

33 Nə ye də kaco wù koksə̀ manziŋ bohòŋgà fàk mòk sə̀' mvə'nə mʉ̀ gʉ̀ bohòwù yà'a yeŋ à?>

34 Mvə'nə ntʉm à sə yaaŋ yi fana ŋkwà' ŋwə̀ ye nə à jə yi, nə fa sə̀' ndzə bohòŋgà yeŋsə bwìŋ ŋgə' də wo nisə nà' ndapndzəm, nə ye də tse'ŋga nà' làk wes fa yi mbàam ye sə sə̀' pwe'fo'.

35 Yà'a sə̀' mvə'nə Tɛ̀' am nə yi cu mʉbu nə gʉ bohòwèŋ sə̀' vɛ'nə, ŋga a ye-a də wù ka moma yo sə ntʉʉ̀ wù swifa na.>>

19

Nza' Mè'rə Ŋgwe
(Mak 10:1-12; Luk 16:18)

1 Ânə geŋ mvə'nə Jisòs ànə cep wes bum yè'sə fana yi ye'e me'rə nzeŋgòŋ Galìli anə. Yi lo mvwe' nzeŋgòŋ Jùdiyà nə̀ nà'a ma ndzə ntondzəp Jòridàŋ.

2 Bwìŋ à yù lòyi fo' vɛ'ɛ nəbʉp, yi gʉ mesə fa wo yiyaŋ awo fo'.

3 Bʉ̀ʉ Faràsii mok wèŋ à və kə̀ tsèŋ yi də ya wo mumsə ja'a yi. Wo fek yi də, <<Aco lʉ̀k dzəm də ŋwèe mè'rə ŋgwe ye bə njo nə̀ nà' bòyi, ye də yi ka yà'sə bʉp gʉ à?>>

4 Yi cep fəsə fa wo də, <<Wèŋ a ka mvəsə̀ wo à còm də Nwì ànə gʉ to ŋwè, yi gʉ ŋwèmbam bə ŋwàŋwè yà'a ntòtaŋ à?

5 Yi ànə gʉ wo vɛ'nə fana yi dʉk də,
<Nà'a njo nə̀ ŋwèe nə me'rə tɛ̀' ye bə ma ye, nə kə be'lə bə ŋgwe ye.
Wo sə̀ ba sə nə ye mok ŋgùpni' nə̀ mò'fis.>

6 Ye də wo ka mok ba yeŋ fe'lə, wo mok ŋgùpni' nə̀ mò'fis. Ye də yusə̀ Nwì a be'lə yà' mvwe' mò'fis fana ŋwə̀ nəmòk kà də yi gapsə yà' dʉk.>>

7 Wo fek fe'lə yi də, <<Ânə geŋ Musì nə dʉk də aco ŋwè com fa ŋwà nə ŋwàk nə̀ ŋgònìtsə̀' də yi mè'rə nà' laŋ nə me'rə yi lo ɛ?>>

8 Yi dʉk fa fe'lə yà'wèŋ səmok də, <<Musì à mè'rə də wèeŋ mè'rə yep awèŋ bʉ̀ʉsə̀ ntʉm awèŋ gʉ nəbʉp, bwɛ̀rɛ mvə'nə yà' à yeto mantombì à ka vɛ'nə yeŋ yuk.

9 Mʉ̀ sə tsə̀' weŋ sə̀' də a ye-a ŋga ŋwè me'rə ŋgwe ye, ŋga yi ka nà' bʉ̀ʉ njo nə̀ də ŋwà nə sə ko nto me'rə, nə jəŋ fe'lə ŋwà mòk səmok fana ye də yi yà'sə ŋgà ko nto.>>

10 Ŋgàa fàak ye wèŋ dʉk fa yi də, <<A ye-a ŋga nzak ŋgwe bə ndum mʉ mvək ènə, ye də bòghak co ŋwè kà ŋwàŋwè jə lo'.>>

11 Yi dʉk fa fe'lə wo də, <<Kaco bwìŋ pwe' dzəm ncèp ènə yeŋ. Aco dzəm megu nà' bʉ̀ʉ sə̀ Nwì a fa wo ncèp nə yi.

12 Bwìŋ cu yo sə̀ wo à dzə wo ləm. Bwìŋ cu sə̀' yo sə̀ wo à ya' wo ŋkuŋ wo bʉʉŋ ləm. Mook sə̀' yo sə̀ wo bʉ̀sə ni' awo co

ləm njo gaŋ ŋkum Nwì. Ŋwə̀ nə̀ yi rì də aco yi dzəm to ncèp ènə fana yi dzəm sə̀ ntɛ̀ŋ.>>

Jisòs Sè Bəbweŋke' Wèŋ (Mak 10:13-16; Luk 18:15-17)

13 Ànə geŋ wo jəŋ və fa yi bəbweŋke' wèŋ də yi naaŋ fa yà' bo, nə gʉ pìriyà. Ŋgàa fàak ye wèŋ ànə ye vɛ'nə, wo jwa sa'rə bʉ̀ʉ sə də yà'a kà vɛ'nə gʉ̀.

14 Jisòs dʉk də, <<Wèeŋ me'rə bəbweŋke' wèeŋ və bohòmʉ̀, nə kà wo mandzə̀ lok, bʉ̀ʉsə̀ gaŋ ŋkum sə̀ mʉbu sə, tse' yà' nsàap sə̀ co wo yè'sə.>>

15 Fana yi naaŋ fa yà'wèŋ bo ye mʉ tuhù, nə se wo ŋkuŋ nə yè'e me'rə lo yuye.

Ŋgə' Nə̀ Bə Ghàk (Mak 10:17-31; Luk 18:18-30)

16 Ŋwə̀ nəmòk və bohòJisòs, nə dʉk fa nà' də, <<Cicà, yusə̀ bəboŋ sə̀ co mʉ̀ gʉʉ yè'sə yà, ŋkuŋ ya mʉ nə kə tse' lùŋ nə̀ nà'a nə̀ kà mè ɛ?>>

17 Yi dʉk fəsə fa nà' də, <<Wù sə fek mʉ yòyusə̀ bəboŋ sə fe'e nà? Ŋwə̀ nə̀ yi bəboŋ mègù nə̀ mò'fis. A ye-a ŋga wù dzəm də wu nə kə tse' lùŋ, wù noŋsə lʉ̀ʉk sə bəboŋ.>>

18 Yi fek mali Jisòs də, <<A yè'sə lʉ̀ʉk sə̀ fòlɛ-ò?>> Jisòs taŋ fa yi də, <<Kà ŋwè zə. Kà nto ko. Kà yə̀ yə̀. Kà gèem mvwès ko.

19 Wəp tɛ̀' yo bə ma yo, nə dzəm moma yo co mvə̀'nə̀ wu dzəmgə̀ ni' yò.>>

20 Mʉ wà'ŋwə̀ nə dʉk fa fe'lə nà' də, <<Bum sə̀ wù taŋsə yè'sə pwe', mʉ̀ a gʉ̀ wes yà' laŋ. Yusə̀ mʉ̀ ka yà' ntògʉʉ yè'sə yà?>>

21 Jisòs dʉk fa nà' də <<A ye-a ŋga wù dzəm də wu ye kəkʉrə̀ pap, wù lo kə seŋ bum sə̀ wù tse', nə fa ŋgàa jìŋ mbàam sə ya wu nə tse' ghàk mʉbu, nə bɛ' mandzə̀ nə yuŋ və mʉ.>>

22 Wà'ŋwə̀ nə à yuk vɛ'nə, ŋgùpcù gbʉ yi yə̀k, yi coho lo, bʉ̀ʉsə̀ yi à tse' bum vɛ'ɛ wùriŋ.

23 Fana Jisòs bʉʉŋ dʉk bohòŋgàa fàak ye wèŋ dʉk də, <<Mʉ̀ sə tsə̀' weŋ ŋkèm dʉk də, gʉ wùriŋ bohòŋgà ghàk ŋgòkə̀ ni mvwe' gaŋ Nwì.

24 Mʉ tsok weŋ sə̀' də joho cà bohònàm nə̀ yi yam co nàmbà'rə̀ nà'a ŋgòcà torə̀ tesə̀ ndzənə wʉ patà', nə noŋsə bohòŋgà ghàk ŋgòni mvwe' gaŋ ŋkum sə̀ mʉbu.>>

25 Ŋgàa fàak Jisòs sə à yuk vɛ'nə fana vèm kok wesə wo nəbʉp. Wo fek də, <<Ye də aco ŋwə̀ nə̀ yi tse' to lùuŋ yè'sə ndà? >>

26 Jisòs kʉk gesə yà'wèŋ, nə dʉk fa wo də, <<Aco yumok gʉŋ ghak li ŋwè, yumok kà Nwì-e gʉŋ ghak yuk.>>

27 Ànə geŋ Pità cep fəsə fa nà' də, <<Ja'a na yòo mʉmvə̀'nə̀ vès a mè'rə bum avès pwe' nə̀ pwe', nə bɛ' wu, yusə̀ vèes nə kə tse' sə yè'sə yu yà?>>

28 Jisòs dʉk fa fe'lə wo sə̀' də, <<Mʉ̀ sə tsə̀' weŋ zìnə də, bə nzeŋgòŋ nə̀ fi nə̀ nà'a nə̀ kə̀ ye ntsə'mòk nə fana mʉ̀ʉ mo ŋwè, mʉ nə̀ kə̀ cu mʉnə kapràk àm co ŋkum nə̀ ghaŋ. Wèŋ sə̀ hum-ncòp-ba sə̀ wèŋ a bɛ' mʉ yè'e nə cum sə̀' mʉnə kapràak yàwèŋ. Fana wèŋ sə sak buhu lak Izùrɛ sə̀ hum-ncòp-ba sə.

29 Nə ye sə̀' də ndàaŋwè pwe' nə̀ yi a me'rə ndap ye, kè bwema ye, kè njɛ̀'ɛgùu ye, kè tɛ̀' ye, kè ma ye, kè bwe nə ye nzum àlɛ' pwe' bʉ̀ʉ liŋ am, yi nə̀ kə̀ tse' fe'lə kɛ̀' ŋkʉ̀ mò'fis. Kà yà'sə mègù, yi nə̀ kə̀ tse' lùŋ nə̀ nà'a nə̀ kà mè nə sə̀'.

30 Mvək ànə ye, bwìŋ ŋkʉ̀ʉŋ sə̀ wo ŋga'a mantombìi nə ye mok maŋkwèŋ, fana ŋkʉ̀ʉŋ sə̀ wo ŋga'a maŋkwɛ̀ɛŋ nə ye mantombì.>>

20

Gbʉ' Bʉ̀ʉ Sə̀ Wo À Fàk Mʉnzuù Ŋkwà' Ŋwə̀ Mòk

1 Jisòs à cèp ncèp mòk də, <<Gaŋ sə̀ Nwì sə yà'a co ŋkwà' ŋwə̀ nəmòk nə̀ yi à yàaŋ tesə̀ ntsə'mòk də yi lo kə lap ŋgàa fàk, ya wo fak mʉnzuù yi.

2 Yi ànə cep tes bə bʉ̀ʉ sə wèŋ mvə' mbàm nə̀ yi nə lak yà' nùmbu nə̀ mò'fis nə fana yi gesə lo yà' mʉnzuù yi anə.

3 Nùm à sə ye lòco nùm bɛŋ, yi lo nə kə ye fe'lə bʉ̀ʉ səmok, ŋga wo sə təəŋ dzòoŋ mʉ ntɛɛ̀ŋ wà.

4 Yi dʉk fa yà' də, <Wèeŋ du kə fak mʉ
nzuù mʉ̀ sə̀' ya mʉ nə lak weŋ kə̀kʉrə̀.>
Ànə geŋ wo lo fo' sə̀'.
5 Yi à tesə lòfe'lə ŋga nùum maràŋ, nə
ye ŋga nùm càsə maràŋ sə̀', nə kə gʉ sə̀'
vɛ'nə.
6 Nùm à sə naaŋ lo bə cùu nda, yi lo, nə
kə ye mali bʉ̀ʉ mok sə̀' ŋga wo sə təəŋ sə̀'
wà anə. Yi fek yà'wèŋ də, <Wèŋ sə təəŋ
càsə bʉpsə mvə̀k fɛɛŋ wà vɛ'nə bʉ̀ʉ yà?
>
7 Wo dʉk fa yi də, <A bʉ̀ʉsə ŋwə̀ nəmòk
ka ves yumok də vèes gʉ fa.> Yi dʉk fa wo
də, <Wèeŋ du kə fak mʉ nzuù mʉ̀ anə
sə̀'.>
8 Nùm à co, yi dʉk fa ŋgà fàk ye nə̀
mantombì də, <To bʉ̀ʉ sə̀ wo fàk sə, nə
lak wo. Làk yè jəŋ ŋwə̀ nə̀ yi və̀ ləsə
maŋkwɛ̀ŋ, nə kə ləsə bə ŋwə̀ nə̀ yi anə
və̀ to.>
9 Bʉ̀ʉ sə̀ wo anə və ŋgòfàak ŋga nùm
sə naaŋ lòbə cùu nda à və̀ə, wo lak wo
mbàm nə̀ wo làkgə̀ ŋwè ŋga yi fàk yiskok
nùmbu mò'fis.
10 Bʉ̀ʉ sə̀ wo à yèto ŋgòfàk wo sə wèŋ
à və̀ə, wo sə tsəm də wo nə lak wo yàwo
zok. Wo fa megu yà' sə̀' mvə̀'nə̀ wo làk
bʉ̀ʉ mok sə.
11 Wo ànə jəŋ yà' fana wo ye ŋgòcèp
ŋwəm kɛ'cà bə liŋ ŋkwà' ŋwə̀ nə.
12 Wo sə dʉk də, <Bʉ̀ʉ sə̀ wo və̀ ləsə tsə
yàwo ŋga'a yè'e fàk mègù ghàr vɛ'ɛ, anə
geŋ wù lak wo sə̀' yəyərə̀ bə vès sə̀ vès
fàk yə yiskok ŋgə' bə nùm nə̀ nà' sə to
barə bwìŋ nè'e.>
13 Yi dʉk fəsə fa mòk mʉtsətsə'rə̀ə wo
anə də, <Ŋge' àm, mʉ̀ ka weŋ bʉp gʉ lok.
Mbàm nə̀ mʉ̀ làk weŋ nə ka mvə̀'nə̀ anə
cep tes sə yeŋ à?
14 Jəŋ mbàm yò, nə lo gəe'. Mʉ̀ dzəm
mʉ̀ də mʉ fa bʉ̀ʉ sə̀ wo və̀ ləsə yè'e sə̀'
mvə̀'nə̀ mʉ̀ fa wu.
15 A ye-a ŋga mʉ̀ tse' mbàam am, kaco
mʉ̀ gʉ fo' mvə̀'nə̀ mʉ̀ dzəm yeŋ à? Kènə
də ntʉm sə yaaŋ wu bʉ̀ʉsə mʉ̀ sə fa bwìŋ
mbo-ɛ?> >>
16 Fana Jisòs ləsə ncèp nə də, <<Yà'a
mvə̀'nə̀ bʉ̀ʉ sə̀ wo maŋkwɛ̀ɛŋ nə̀ kə ye
ntsə'mòk mantombì, sə̀ wo à ye man-
tombì kə ye mok maŋkwɛ̀ŋ.>>

Jisòs Cèp Mvə̀'nə̀ Kpʉ Ye Nə Ye Sə̀mok
(Mak 10:32-34; Luk 18:31-34)

17 Mvə̀'nə̀ Jisòs à sə kok lòmʉ Jòrosalèm
fana yi jəŋ lo ŋgàa fàak ye sə̀ hum-ncòp-
ba sə. À kə̀ dzèŋ mandzə̀, yi ləksə gesə
yà' ŋgʉʉ̀ŋ jo, nə cep bohòwo də,
18 <<Wèeŋ ye, mvə̀'nə̀ a sə lòmʉ
Jòrosalèm yè'e, wo nə fa mʉ̀ʉ mo ŋwè
ndzə bohòŋgàa fa satikà' sə̀ ghaŋ bə ŋgàa
yə'rə̀ fa bwìŋ lʉ̀k wèŋ. Wo nə sak mʉ, nə
dzəm tes də mʉ̀ mègù ŋgà kpʉ.
19 Wo nə fa mʉ ndzə bohòbʉ̀ lakmvum
də ya wo ywi'lə mʉ, ləp mʉ, nə tɛ'lə mʉ
mʉ ntə̀əŋ. Nùmbu nə̀ tɛ' dzèeŋ, mʉ̀ lokok
mvwe' kpʉ.>>

Yusà Ma Bwe Zebèdi Wèŋ À Lɛŋ
(Mak 10:35-45)

20 Ànə geŋ, ma bwe Zebèdi wèŋ à və̀ bə
bwe ye sə̀ wo ŋgàa fàak Jisòs ba, nə kə ye
Jisòs nə. Yi kə təəŋ kə̀ mantombìi nà' bə
tumfərə, nə də yi dzəm ŋgòlɛŋ yumok.
21 Fana Jisòs fek ŋwà nə də yusə̀ nà'
dzəm yàlɛ? Màmi nə də, <<Kàk fa mʉ-ɛ
də ghà nə̀ wu nə̀ ye ŋkum, wu nə jəŋ bwe
am sə̀ ba yè'e, nə cumsə mòk ma màk nə
cumsə mòk ma ŋkwìip wù-è.>>
22 Jisòs nə dʉk fa nà' də, <<Wù ka yusə̀
wù sə fek mʉ də mʉ gʉ yà'sə riŋ. Aco
wèŋ ye to ŋgə' nə̀ mʉ nə ye nə à?>> Wo
də, <<Ŋ, aco vès ye to ŋgə' nə.>>
23 Yi dʉk fa fe'lə yà'wèŋ də, <<A zìnə də
wèeŋ nə ye. Yusə megu də, mʉ̀ ka ŋàaŋ
sə̀ ŋgòswe' bʉ̀ʉ sə̀ wo nə cum mʉ ma
màk bə ma ŋkwìp mʉ̀ tse'. Mvwe' ncum
yà'sə sə̀ bʉ̀ʉ sə̀ Tɛ̀' àm a cok noŋsə wo
yi.>>
24 Bwe ye mok sə̀ hum sə à yuk yu yè'sə
fana wo jok bohòbwe ma sə̀ ba sə wùriŋ.
25 Fana Jisòs to benə və wo pwe', nə tsok
wo də, <<Wèŋ rì də, ŋkəŋkum sə̀ wo tse'
dzòk sə nzeŋgòŋ fɛɛŋ gʉ̀gə̀ bwìŋ ŋkʉ̀ì'.
Bʉ̀ʉ sə̀ yà' tse' ŋàŋ mʉ tùhù wo sə niŋtsok
fa wo ŋàŋ sə̀'.
26 Yè'sə ka tse' ŋgòye bohòwèŋ yàwèŋ
vɛ'nə yeŋ. Ŋwə̀ nə̀ yi dzəm-a ŋgòye ŋwə̀
nə̀ ŋkʉ̀ʉŋ mʉtsətsə'rə wèŋ fana yi tse'
ŋgòfàk co mweŋke' bohòmok sə lòoŋ fo'.

27 Nə ye sə̀' də, ŋwə̀ nə̀ yi dzəm-a
ŋgòye mantombì yi, yi tse' ŋgòye ŋkwɛ̀ŋ
bohòwɛ̀ŋ pwe'.
28 Bʉsə̀ mʉ̀ʉ mo ŋwè bə tu am, mʉ̀ à
ka də bwìiŋ fak bohòmʉ̀ və. Mʉ̀ à və̀
ŋgòfàk fà'a, nə fa yòŋsə̀ àm ŋgòywiŋ fəsə
jə yòŋsə̀ə bwìŋ ŋkʉ̀ʉŋntɛ̀ŋ.>>

Jisòs Mùk Fa Bwìŋ Ba Lis Awo (Mak 10:46-52; Luk 18:35-43)

29 Wo à kə̀ dzɛ̀ŋ Jèrikù nə də wo lo fana
bwìŋ yuŋ və Jisòs vɛ'ɛ co wù kà cèp.
30 Fana bʉ̀ ŋgàa jì lis mok ba à sə cu
ŋgʉ mandzə̀. Wo yuk də Tà Jisòs sə cà
yi. Wo waŋ torə fis də, <<Koksə-a manziŋ
bohòvès-è, mo Devìd!>>
31 Bʉ̀ʉ sə̀ wo à ye fo' sə wɛ̀ŋ gham
wo, də yà'a cum gəe'. Bʉ̀ʉ sə wɛ̀ŋ torə
ghaha co wo kwɛ'sə wo kə kwɛ'sə. Wo sə
torə də, <<Tà, mo Devìd, koksə manziŋ
bohòvès.>>
32 Ânə geŋ Jisòs foho təəŋ, nə to fek
yà'wɛ̀ŋ də, <<Yusə̀ wɛ̀ŋ dzəm də mʉ gʉ
fa weeŋ yè'sə yà?>>
33 Wo dʉk fa yi də, <<Tà, mùk fa mègù
ves lis avès.>>
34 Manziŋ à ko Jisòs, yi jwɛŋ lis awo sə
bə bo ye. Lis awo sə muhu gu sə̀' ghà ànə,
wo gi yuŋ lo Jisòs nə.

21

Jisòs Ni Lak Jòrosalèm Co Ŋkum (Mak 11:1-11; Luk 19:28-40; Jon 12:12-19)

1 Wo ànə sə kʉəp lo Jòrosalèm anə fana
wo wɛs mvwe' lak Befà. A fo' mvwe' nda
nə̀ wo togə̀ nà' də Nda Olìp. Fana Jisòs
tumsə lo ŋgàa fàak ye ba.
2 Yi tsok yà'wɛ̀ŋ dʉk də, <<Wèeŋ du
mvwe' lak sə̀ ndzə yà'a. Wèeŋ ni kok lòfo'
ntɛ̀ŋ, wɛ̀ŋ ye ŋga wo tsòoŋ tes mvomndè'
mòk fo' bə mʉmo ye. Wɛ̀ŋ fiŋ jəŋ və fa
mʉ yà'.
3 A ye-a ŋga ŋwə̀ nəmòk fek-a weŋ
yumok, wɛ̀ŋ dʉk yi də, <Tà dzəm də vèes
jəŋ və fa yi yà'.> Wèeŋ dʉk-a vɛ'nə, yi nə
me'rə weŋ sə̀ ntɛ̀ŋ də wèeŋ lo bə zeŋ.>>*
4 Yè'sə à ye vɛ'nə də ya bum sə̀ ŋgà
tsòhòbum Nwì à cèp sə bʉʉŋ və zìnə.
Yusə̀ yi à cèp sə də,
5 Nwì a dʉk də,
<<Tsòk fa bʉ̀ʉ sə̀ mvwe' ntòlak Zayòŋ wɛ̀ŋ
də,
<Wèeŋ yeè, ŋkum awèŋ sə və̀ bohòweŋ.
Yi jə ni' ye sə nze,
nə kok cuù nə mʉnə mvomndè',
mʉŋgwɛ̀ŋ mvomndè'.> >>
6 Fana ŋgàa fàak sə wɛ̀ŋ lo nə kə gʉ megu
sə̀' mvə̀'nə̀ Jisòs ànə tsok wo sə.
7 Wo jəŋ və mvomndè' nə bə mʉmwe nə.
Wo saŋ naaŋ cə̀ək awo mbwa fana yi kok
cum mbwa.
8 Bwìŋ à və̀ ŋkʉ̀ʉŋntɛ̀ŋ, nə sə fweŋ saŋ lo
cə̀ək awo sə mandzə̀. Mok wɛ̀ŋ kə caŋ ci'
və mvùu tʉ, nə sə noŋsə lo yà' sə mandzə̀
anə.
9 Bʉ̀ʉ sə̀ wo à ye mantombì bə maŋkwɛ̀ŋ
wɛ̀ŋ pwe'fo' à sə gùrə. Wo sə dʉk də,
<<Hòsanà bohòmo Devìd! Nwìi se yi nə̀
yi və̀ mʉnə liŋ Tà. Hòsanà ye bohòNwì
nə̀ yi yam càsə yà lòoŋ fo'.>>
10 Yi ànə kə ni mʉ ntòlak Jòrosalèm anə
fana ntòlak nə curə wʉk. Wo sə fe'rə
kɛ'ca də, <<Nè'nə yè'sə ndà?>>
11 Fana ŋgo bʉ̀ nə̀ yi à və̀ bə yà'wɛ̀ŋ nə
sə dʉk də, <<Nè'e ŋgà tsòhòbum Nwì nə̀
liŋ yee Jisòs nə. Yi və̀ mvwe' lak Nazàrɛ
nə̀ mvwe' nzeŋgòŋ Galìli.>>

Jisòs Bɛ'fis Ŋgàa Sèŋ Bum Mʉ Ndap Nwì Nə̀ Ghaŋ Nə (Mak 11:15-19; Luk 19:45-48; Jon 2:13-22)

12 Ânə geŋ, Jisòs lo, nə kə ni mʉmvwe'
ntòmbi ndap Nwì nə̀ ghaŋ nə. Yi bɛ'fis
bʉ̀ʉ sə̀ wo à sə sèŋ bum nə ye sə̀ wo
à sə ywiŋ bum mbwa sə pwe'. Yi bwi'
kɛ'mak teberə̀ə bʉ̀ʉ sə̀ wo à sə kupsə
mbàam awo mbwa sə bə dzòok ŋgàa sèŋ
kəkəbʉ̀ŋ wɛ̀ŋ pwe'. †
13 Yi dʉk fa yà' də, <<Wo à còm nòŋsə
ndzənə ŋwàk Nwì sə kum ndap Nwì nə̀
ghaŋ ènə də, <Liŋ ndap àam nə ye də
ndap pìriyà.> Fana wɛ̀ŋ jə bʉsə nà' ndap
ŋgàa yè wɛ̀ŋ.>>

* **21:3 21:3** Aco ncèp ènə ye sə̀' də, <<Ŋkwà' ŋwə̀ àvès dzəm də vèes jəŋ və fa yi nà' fana yi nə tum fəsə vesə nà' sə̀' ŋga'a yè'sə.>> † **21:12 21:12** Kəkəbʉ̀ŋ yà'sə, a sə̀ wo à sə fa satikà' bə zeŋ.

14 Anə geŋ, ŋgàa ləlohòlis bə sə wo kà gìgə̀ wèŋ və kə tseŋ yi mʉ mvwe' ndap
Nwì nə̀ ghaŋ nə, yi sə gʉŋsə yà'wèŋ.
15 Ŋgàa yə'rə̀ fa bwìŋ lʉ̀k bə ŋgàa fa
satikà' sə̀ ghaŋ wèŋ à yə nsàap bum
maŋgəŋgèeŋ sə̀ yi à sə gʉ̀ʉ fana wo jok.
Yusə̀ wo à jòk bʉ̀ʉ zeŋ, mòk à ye mvə̀'nə̀
bweŋkɐ' wèŋ à sə fu fa yi mʉ nda'à Nwì
nə̀ ghaŋ nə də, <<Hòsanàa ye bohòmo
Devìd.>>
16 Fana wo fek yi də, <<Wù sə yuk bum
sə̀ bwe yè'e sə cèp sə̀ laŋ à?>> Jisòs dʉk
fa wo də, <<Ŋ mʉ̀ sə yuk. Wèŋ ka yusə̀
wo à còm də, <Nwì à fʉ̀hʉ cùu bweŋkɐ'
sə̀ wo sə no malì mbwi wèŋ ŋgòkwasə yi
bə zeŋ> yà'a taŋ à?>>
17 Yi ànə me'rə wo fana yi tesə mʉ
ntòlak anə, nə lo mvwe' lak Betanì, nə kə
nooŋ fo'.

Jisòs Yàk Tʉ Nà' Kpʉ Yum Ghà Ànə (Mak 11:12-14, 20-24)

18 Tsok à rɛŋ, nə̀ zəzòŋ ŋga yi sə bwìŋ
foho lòfe'lə mʉ ntòlak anə fana ye mok
ŋga njè sə ya yi.
19 Yi à fəsə lis, nə ye tʉ mòk nə̀ wo togə̀
nà' də fik, ŋga nà' tə ŋgʉ mandzə̀. Yi geŋ
fo', nə kə dzeŋ ŋga nà' tse' mègù mvù, nə
kà zəm. Fana yi dʉk fa tʉ nə də, <<Wu nə
kà mok zəm yuk.>> Yi ànə cep vɛ'nə ntèŋ,
tʉ nə yum sə̀ ghà ànə.
20 Ŋgàa fàak ye wèŋ à yə vɛ'nə fana wo
mərə vɛ'ɛ wùriŋ də tʉ nə yum tsə mègù
ghà nə yè'sə valɛ.
21 Jisòs dʉk fa wo də, <<Mʉ̀ sə tsə̀' weŋ
zìnə də a ye-a ŋga wèŋ tse' dzədzəm, nə
kà sə mərə̀ kɛ', wèeŋ nə gʉ yusə̀ yà' yam
gha' yusə̀ mʉ̀ gʉ̀ bohòtʉ nè'e yè'sə. Aco
wèŋ dʉk fa nda nè'e də, <Coho fa'nə, nə
kə kəəŋ gbʉ lo sənə ndzəp nà'a;> yà' fak.
22 Nə ye sə̀' də ŋga wèeŋ tse'-a dzədzəm
fana yusə̀ wèŋ lɛŋ yà' bə pìriyà pwe', wèŋ
tse' yà'.>>

Fa Jisòs Ŋàŋ Ndà? (Mak 11:27-33; Luk 20:1-8)

23 Jisòs à kə̀ foho ni fe'lə mʉmvwe'
ntòmbi ndap Nwì nə̀ ghaŋ nə, nə sə
yə'rə bwìŋ mbwa səmok. Yi ànə sə yə'rə
wo fana ŋgàa fa satikà' sə̀ ghaŋ bə bʉ̀
ŋkwàha bʉ̀ʉ Jus wèŋ kə tseŋ yi. Wo fek
yi də, <<Wù gʉ̀ bum sə̀ wù sə gʉ̀ʉ yè'sə
bə ŋàaŋ sə̀ fò? Kènə fa wu ŋàŋ ndà də
wu gʉ yà' ɛ?>>
24 Yi dʉk fəsə fa yà'wèŋ də, <<Mʉ nə
fek weŋ yu səmok yàm sə̀'. A ye-a ŋga
wèŋ tsə̀' fa mʉ fana mʉ̀ tsok fa weŋ nsàp
ŋàŋ nə̀ mʉ̀ tse' ŋgògʉ̀ bum yè'sə bə zeŋ
nə sə̀'.
25 Ncèp nə də, ŋàaŋ sə̀ Jon à sə bàptɛsə
bwìŋ bə zeŋ yà'a à və̀ bohòNwì kè yà' à
tesə bohòbwìŋ-ɛ?>> Wo à yèto ŋgòcèp bə
zeŋ mʉtsətsə'rə wo dʉk də, <<A tsok fa yi
yè'sə da? Bʉsə̀ a dʉk-a də ŋàaŋ sə à sə və̀
bohòNwì, fana yi nə fek fe'lə ves də, anə
geŋ vesùwèŋ kà yusə̀ Jon à sə cèp dzəm
bʉ̀ʉ yàlɛ?
26 Nə ye sə̀' də a dʉk-a də yà' à və̀
bohòbwìŋ fana a sə wəp yusə̀ bwìiŋ nə
gʉ sə bʉ̀ʉsə̀ wo dzəm tse' yàwo də Jon nə
ŋgà tsòhòbum Nwì.>>
27 Fana wo dʉk fa Jisòs də wo ka riŋ.
Jisòs dʉk bwi fa wo ye sə̀' də, <<Ye də mʉ
nə kà weŋ nsàp ŋàŋ nə̀ mʉ̀ tse' ŋgògʉ̀
bum yè'e bə zeŋ nə sə̀' tsə̀'.

Gbʉ' Bwe Mok Sə̀ Wo À Ye Bwìŋ Ba

28 <<Wèŋ tsəm bə ncèp nè'e da? Ŋwə̀
nəmòk à ye, yi tse' bwe ye ba. Yi kə dʉk
fa nə̀ mantombì nə də, <Mo àm, dù, nə
kə fak mʉ nzuù ntinə.>
29 Mo nə də, <Mʉ nə kà gə̀.> A ye
maŋkwèŋ yi kupsə ntʉm ye, nə lo.
30 Fana yi lo bohòmo ye nə̀ ba, nə dʉk
fa nà' sə̀' vɛ'nə. Mo nə də, <Mʉ̀ yuk laŋ
pàpa a. Mʉ nə geŋ>, nə kà yuye gə̀.
31 Sə tsətsə'rəə bwe sə̀ ba yè'sə, ŋwə̀ nə̀
yi à gʉ̀ yusə̀ tɛ̀' à dzəm à ye nə̀ fò?>> Wo
də, <<A nə̀ mantombì nà'a.>> Jisòs dʉk
fa wo də, <<Mʉ̀ sə tsə̀' weŋ yè'e zìnə də,
bʉ̀ʉ sə̀ bʉp sə̀ wo ŋgàa benə̀ mbàam tas
bə ŋgàa kohòsàhà wèeŋ nə ni to lo mvwe'
gaŋ ŋkum Nwì wo, nə noŋsə wèŋ.
32 Njo nə də Jon ŋgà bàptɛsə̀ bwìŋ à
və̀, nə sə tsoho fa weŋ mandzə̀ nə̀ nà'a
kə̀kʉrə nə, wèŋ kà yi sə̀' yuk fa. Bʉ̀ʉ
sə̀ bʉp sə̀ ŋgàa ko tas bə ŋgàa kohòsàhà
wèŋ nə dzəm fa yi yusə̀ yi à sə cèp sə.
Wèŋ ye bum yè'sə, nə kà də wèeŋ kupsə
ntʉʉm awèŋ nə dzəm fa yi sə̀ dʉk.>>

Gbʉ' Ŋgàa Kʉ̀k Nzum Sə̀ Wo À Ye Bʉp
(Mak 12:1-12; Luk 20:9-19)

33 Ànə geŋ Jisòs dʉk wo də, <<Wèeŋ yuk gbʉ' mòk nè' sə̀'. Ŋkwà' ŋwə̀ nəmòk à ye nə̀ yi ànə tse' nzum ndik nəmòk nə̀ wo togə̀ nà' də grep. Nə gʉm yà' bə ŋka', nə tuŋ tsə'rə mvwe' sə̀ wo nə sə nəŋ fis ndzəp ndzənə nto'o greep sə fo', nə ci tes yumok fo' co wu kok cum mbwa, nə sə tək nzum sə, nə tes yà' bohòbʉ̀ʉ səmok, nə ye'e lo gì mvwe' səmok. 34 Mvə̀k à kʉəp nə̀ ŋgòkwì ŋgwìi bum sə̀ mʉ nzuù anə fana yi tumsə ŋgàa fàak ye wèŋ də wo kə tseŋ bʉ̀ʉ sə̀ wo cu mʉ nzuù anə, nə jəŋ fa yi ŋgwìi bum sə ma njè.

35 Bʉ̀ʉ sə̀ wo à sə cu mʉ nzuù anə wèŋ sə ko ŋgàa fàak ye sə wèŋ, nə ləp mòk, nə zə mòk, nə təprə mòk bə lìs.

36 Yi tumsə fe'lə ŋgàa fàak ye mok, wo yam ghak mok sə̀ ye to fa' mantombì sə. Wo gʉ yà'wèŋ sə̀' mvə̀'nə wo ànə gʉ sə̀ mantombì sə.

37 Yi tumsə ləsə mok mo ye nə̀ yi à dzə nà' ndzə vəə yi. Yi sə dʉk ye də, <Wo nə wəp tsoŋ li nà'.>

38 Bʉ̀ʉ sə̀ wo à sə cu mʉ nzuù anə à yə mo ye nə fana wo dʉk də, <Nè'e ŋga'a mo ye nə̀ ndzə vəə yi, nə̀ ŋkwà' ŋwə̀ nə kà-a ye, yi nə cum mvwe' kùu ye yi nə. Wèeŋ və a zə yi ŋga a tse' bum ye sə vès.>

39 Wo kə ko fis yi mʉ nzuù anə, nə zə yi.

40 Nə ye də a ye-a ŋga ŋgà nzum nə və-a, yi nə gʉ bʉ̀ʉ sə̀ wo cugə̀ mʉ nzuù anə va?>>

41 Wo dʉk yi də, <<Yi nə ko bʉ̀ʉ sə̀ bʉp yè'sə, nə zə yà' vɛ'ɛ jì manziŋ, nə jəŋ nzum nə fa yà' bohòbʉ̀ʉ mok sə̀ wo nə sə fa yi ŋgwìi bum ye ghà nə̀ yà' zəm.>>

42 Jisòs dʉk fa wo də, <<Wèŋ a ka mvə̀'nə̀ wo à còm ndzənə ŋwàk Nwì yà'a taŋ yuk à? Də,

<Lìs nə̀ ŋgàa ci ndap wèŋ à dzèeŋ màk
nòŋsə nà' də nà'a bʉp nə kə̀ tse'
gha' fe'lə fàk mok sə̀' zeŋ.
À gʉ̀ yè'sə Tà Nwì, fana yà' ye
maŋgəŋgèŋ mʉ lisə̀ vesùwèŋ
nəbʉp.‡>

43 Ye də mʉ̀ sə tsə̀' weŋ yè'e zeŋ də wo nə jəŋ gɛsə mvwe' gaŋ ŋkum Nwì sə bohòwèŋ, nə fa yà' bohòbʉ̀ʉ sə̀ wo nə zəm riŋ ŋgwìi sə. [

44 Ŋwə̀ nə̀ yi gbʉ̀-a mʉnə lìs ènə, ŋgèŋgàŋ tiiŋ sam zəzok. Nə ye sə̀' də a ye-a ŋga lìs nə gbʉ-a mʉ ni'ì ŋwə̀ nəmòk, nà' gok fam ŋgèŋgàŋ.]>>

45 Ŋgàa fa satikà' sə̀ ghaŋ bə bʉ̀ʉ Faràsi wèŋ à yu'rə wes gbʉ' yè'sə fana wo riŋ də nà' sə cèp yè'sə bohòwo.

46 Fana wo lap mandzə̀ də wo ko yi. Wo sə wəp fe'lə bwìŋ, bʉ̀ʉsə̀ bʉ̀ʉ sə wèŋ à jəŋ yi yàwo co ŋgà tsòhòbum Nwì.

22

Gbʉ' Nə̀ Wo À To Kɛ'cà Bwìŋ ŋgòKə̀ Zʉ Bum Gù
(Luk 14:15-24)

1 Ànə geŋ Jisòs nə tsok fa fe'lə wo gbʉ' mòk sə̀' də,

2 <<Aco wo fʉhʉ gaŋ sə̀ mʉbu sə co bə ŋkum nəmòk nə̀ yi à fʉ̀hʉ gùu mo ye də bwìiŋ kə zʉ fa yi.

3 Ànə geŋ yi tumsə lo ŋgàa fàak ye wèŋ də ya'a kə to və bʉ̀ʉ sə̀ yi to ya'wèŋ də a ta wo və sə. Wo kà yu awo və̀.

4 Yi tumsə fe'lə bwe ye mok səmok də wo kə tsok bʉ̀ʉ sə də yi fʉ̀hʉ wes zʉzʉʉ ye laŋ. Də, <Mʉ̀ sʉə ndum mbòoŋ am nə ye mbòoŋ sə̀ mʉ̀ à ya' wo ya'a wèŋ nduk. Mʉ̀ gʉ̀ wes bum pwe'fo' laŋ, wo və nə kə zʉ.>

5 Bʉ̀ʉ sə wèŋ kà mbɛŋ nə̀ mbɛŋ kom lok. Mòk bɛ' mandzə̀ ye lo nzuù yi, mòk lo mvwe' sèŋ bum ye.

6 Mok sə̀ wo bwehe cu sə wèŋ ko ŋgàa fàak ye sə, nə tʉksə wo, nə zə wo.

7 Ŋkum nə à jòk vɛ'ɛ kpʉ nə kpʉ, nə tum sojàa ye wèŋ kə zə bʉ̀ʉ sə̀ wo à zə bwìŋ sə. Sojàa ye sə wèŋ à tèŋ vàpsə lak bʉ̀ʉ sə wèŋ sə̀'.

8 Fana yi dʉk bwe ye sə wèŋ də, <Mʉ̀ fʉ̀hʉ bum sə̀ mvwe' gùu sə laŋ. Megu də

‡ **21:42 21:42** Jisòs à sə cèp yè'sə ncèp mòk nə̀ nà'a ndzənə ŋwàk Sàam118:22. Yi à sə fʉ̀hʉ ni' ye bə lìs, nə sə fʉhʉ ŋgàa ci ndap sə bə ŋgàa fa satikà' nə ye bʉ̀ʉ Jus mok sə̀ mantombì.

bʉ̀ʉ sə̀ mʉ̀ to wo sə ka bʉ̀ʉ sə̀ anə ye co mʉ̀ to wo sə yeŋ.
9 Ye də wèeŋ lo sə mandzə̀, ŋwə̀ nə̀ wèŋ yə lòoŋ, wèŋ to wo ŋgòvə̀ mvwe' gùu sə.>
10 Bwe ye sə wèŋ à lòsə mandzə̀, nə to benə bʉ̀ʉ sə̀ wo yə pwe'. Bʉ̀ʉ sə̀ bə̀boŋ bə sə̀ bʉp wèŋ pwe' nduk. Ndap nə̀ wo à sə gʉ̀ gùu sə mbwa nə à rwiŋ vɛ'ɛ ŋkiŋ bə bwìŋ.
11 <<Ŋkum nə à lòdə yi kʉk ja'a bʉ̀ʉ sə̀ wo və̀ sə fana yi ye ŋwə̀ nəmòk mbwa mò'fis nə̀ yi à ka cə̀ək sə̀ wo ni lògə̀ yà' mvwe' gù sə nitse'.
12 Yi fek nà' də, <Ŋge', wù yè va ŋkuŋ nə kə ni cum fɛŋ jì cə̀k gù ɛ?> Ŋgà' nə cum dədok, nə kà cù mùk.
13 Fana ŋkum nə to bʉ̀ʉ sə̀ wo sə fə̀k bohòyi, nə dʉk fa yà' də, <Wèeŋ ko kiŋ ŋwə̀ nè'e. Wèeŋ kiŋ tasə bo ye bə kùu ye pwe'fo', nə kə mak gesə lo yi mvwe' sə̀ ndzəm sə seŋ fo'. Bwìiŋ nə sə waŋ, nə sə zʉ nzòŋ fo'.> >>
14 Jisòs mesə ncèp nə də, <<Yà'a mvə̀'nə̀ wo a to bwìŋ ŋkʉ̀ʉŋ fana nə cok fis jəŋ megu moòm jo.>>

Fa Nwì Yuye Nə̀ Fa Ŋkum Kaisà Yusə̀ Ye
(Mak 12:13-17; Luk 20:20-26)

15 Ànə geŋ fana bʉ̀ʉ Faràsi wèŋ lo kə cum kwe', nə lap mandzə̀ də ya wo tam Jisòs bə dʉk.
16 Wo tum be'lə bʉ̀ʉ sə̀ wo fə̀kgə̀ bohòwo mok bə bʉ̀ʉ Heròwèŋ bohòJisòs anə. Wo kə dʉk yi də, <<Cicà, vès rì də wu ŋwə̀ nə̀ zìnə. Vès rì də wu yə'rə fagə̀ bwìŋ mandzə̀ Nwì bə zìnə, nə kà yusə̀ ŋwèe nə cèp sə̀ wəp, bʉ̀ʉsə̀ wu kà yòdə nè'e ŋwə̀ nə̀ ŋkʉ̀ʉŋ kè nə̀ jo àlɛ' tsərəgə̀.
17 Tsok-a ves yusə̀ wù tsəm yò. Lʉ̀ʉk vesùwèŋ sə tsə̀' də, a bə̀boŋ ŋgòlàk fa ŋkum Kaisà nə̀ mvwe' lak Rumà mbàam tas kè ka' ɛ?>>
18 Wo à sə cèp yè'sə ŋga Jisòs rì wes yusə̀ wo sə lirə ca sə pwe' nə̀ pwe', fana yi fek yà'wèŋ də, <<Wèŋ ŋgàa tè'èŋkup, wèŋ sə də wèeŋ mumsə yè'sə ndà?
19 Wèeŋ jəŋ və fa a mʉ mbàm nə̀ wèeŋ làkgə̀ tas bə zeŋ nə è.>> Fana wo jəŋ və fa yi mbàm mòk.
20 Jisòs fek wo də, <<Wo còm naaŋ mʉnə mbàm nə yè'e liŋ ndà, nə ye mbwa yè'e sə̀' si ndà?>>
21 Wo dʉk də, <<A sə̀ ŋkum Kaisà.>> Fana yi dʉk yà' də, <<Ye də wèeŋ lak fa Kaisà yusə̀ yà'a sə̀ ye, nə lak fa Nwì yusə̀ yà'a sə̀ Nwì.>>
22 Wo ànə yuk vɛ'nə fana wo mərə vɛ'ɛ, nə bɛ' mandzə̀ àwo, nə lo dədok, nə me'rə tes yi fo'.

Nzak Nə̀ ŋgòLòkok Mvwe' Kpʉ
(Mak 12:18-27; Luk 20:27-40)

23 À ye sə̀' nùmbu ànə, bʉ̀ʉ Sadusì mok wèŋ və bohòJisòs. Wo bòp bʉ̀ nə̀ wo dʉkgə̀ yàwo də kaco ŋwè lokok fe'lə mvwe' kpʉ yeŋ wèŋ.
24 Wo və kə fek yi də, <<Cicà, Musì à dʉk də, a ye-a ŋga ŋwè jə ŋwàŋwè, nə kpʉ ŋga bə nà' ka bwe tse' fana moma yee nə jəŋ tsoŋ ŋwà nə, ya bə nà'a dzə fa tətà ye nə̀ yi kpʉ nə bwe.
25 Nə yeè nə də vès tse' bwema mok fɛŋ bwìŋ sàmba. Fana nə̀ mwè nə jəŋ ŋwàŋwè, nə kpʉ me'rə nà' ŋga bə nà' ka mwe tse'. Yi me'rə noŋsə lo fa moma ye ŋwà nə.
26 Fana nə̀ ba nə kpʉ sə̀' ŋga bə nà' ka mwe sə̀' tse'. Nə̀ tɛ' kpʉ sə̀' vɛ'nə tətè kə dzeŋ bə nə̀ sàmba nə.
27 Wo ànə kpʉ wes pwe' fana ŋwà nə kpʉ ye sə sə̀'.
28 Nùmbu nə̀ bwìiŋ kə̀ lòkok mvwe' kpʉ kə dzèŋ nùu, ŋwà nə nə ye yè'sə ŋgwe ndà? Bʉsə̀ wo à tse' yi wo pwe'fo' laŋ.>>
29 Jisòs dʉk fa wo də, <<Wèeŋ ŋgàa jòŋ. A bʉ̀ʉsə̀ wèŋ ka yusə̀ yà' cu ndzənə ŋwàk Nwì riŋ, nə kà ŋàaŋ Nwì sə̀' rì.
30 Yusə də mvə̀k nə̀ bʉ̀ʉ kpʉkpʉ nə lokok mvwe' kpʉ, wo nə ye co masinjàa Nwì mʉbu, ŋwə̀mbam bə ŋwàŋwèe nə kà gù mok cu fe'lə.
31 Bə nzak nə̀ ŋgòlòkok mvwe' kpʉ, wèŋ a ka yusə̀ Nwì à cèp bohòwèŋ yà'a taŋ à?
32 Yi à dʉk də, <Mʉ Nwì Abràham nə ye Nwì Azìk nə ye Nwì Jàkop>. Nwì à cèp vɛ'nə ŋga wo à kpʉ lòlaŋ. Yà'a sə nìtsə̀' də bʉ̀ʉ yè'sə cu fe'lə ŋwəm, njo nə̀ yi ka Nwì bʉ̀ kpʉkpʉ yeŋ, yi Nwì bʉ̀ʉ sə̀

wo cu ŋwəm. Yà'a mvwe' sə̀ wèeŋ bə jòŋ nəbʉp.>>
33 Bʉ̀ʉ sə wèŋ ànə yuk bum yè'sə fana
wo mərə fʉk nsàp yəyə'rə ànə bʉ̀ə̀.

Lʉ̀k Nə̀ Nà' Gʉ Càsə Mok (Mak 12:28-37; Luk 20:41-44)

34 Bʉ̀ʉ Faràsi wèŋ ànə yuk də Jisòs lok
bʉ̀ʉ Sadusì wèŋ cù co wo kà yusə̀ ŋgòcèp
fe'lə tse' fana wo baaŋ yàwo sə mvwe'
mò'fis.
35 Fana mòk mʉtsətsə'rəə wo nə̀ yi ŋwə̀
nə̀ yi rì lʉ̀k wùriŋ fek Jisòs nə yumok
ŋgòmùmsə ja'a nà'.
36 Yi fek nà' də, <<Cicà, lʉ̀k nə̀ nà' gʉ
gha' lʉ̀ʉk mok pwe'fo' yi yè'sə nə̀ fò?>>
37 Yi dʉk fa nà' də, <<A nə̀ də, <Wù tse'
ŋgòdzəm Tà Nwì yòbə ntʉm yòpwe'fo',
dzəm yi bə yòŋsə̀ yòpwe'fo', nə dzəm yi
bə ŋkərə̀ yòsə̀' pwe'fo' nà'a.>
38 Nè'e yè'e lʉ̀k nə̀ nà' gʉ càsə mok sə
pwe'fo' nə ye nə̀ mantombì sə̀' zeŋ nə.
39 Lʉ̀k nə̀ ba nə̀ nà' gʉ càsə nə səsə sə̀'
co mòk nə. Nà'a də, <Wu tse' ŋgòdzəm
tsə moma yo co wù dzəm ni' yò.>
40 Bum sə̀ lʉ̀ʉk mok sə cèep, nə ye bə
bum sə̀ ŋgàa tsòhòbum Nwì wèŋ à sə cèp
pwe'fo' yà' na mègù mʉŋkwɛ̀ɛŋ lʉ̀ʉk sə̀
ba yè'sə.>>

Nzak Nə̀ Bə Liŋ Krɛst

41 Mvè'nə̀ bʉ̀ʉ Faràsi wèŋ sə à baaŋ tə
malì ntòmvwe' mò'fis fana Jisòs fek wo
yumok.
42 Yi à fek wo də, <<Wèŋ tsərə bə ŋwə̀
nə̀ wo to liŋ ye də Ŋkum ŋgà gèm bwìŋ
nà'a da? Wèŋ tsəm də yi mo ndà?>> Wo
dʉk fa yi də, <<Yi ŋgwì bʉ̀ Devìd.>>
43 Yi fek fe'lə yà' də, <<Nə ye va ŋkuŋ
Devìd nə bə tu ye to bwi ŋwə̀ ènə də Tà
ŋga yòŋsə̀ nə̀ Nwì nə à gʉ̀ yi ɛ?
44 Devìd nə à cèp də,
<Tà Nwì à dʉk fa Tà àm də,
<<Cum fɛɛŋ bo ma mà'a mʉ̀
tətè mʉ nə gʉ bʉ̀ʉ sə̀ wo bɛ̀ŋgə̀ wu,
wo ye sə mvə̀'kùu wù.>> >
45 A ye-a də Devìd nə sə to nà' də Tà, ye də
aco yi ye bwi bohòDevìd anə mwe yè'sə
valɛ?>>
46 Ŋwə̀ nə̀ mò'fis co yi cep fəsə fa nà'
yumok à ka yeŋ. Ye jəŋ nùmbu ànə, nə lo
mantombì, ŋwè kà co yi fek fe'lə yi yumok
mok ghʉ̀sə ja'a lo' fʉ̀'.

23

Jisòs Də Bwìiŋ Kərə Bə Ŋgàa Yə'rə̀ Lʉ̀k Nə̀ Ye Bʉ̀ʉ Faràsi Wèŋ (Mak 12:38-40; Luk 20:45-47)

1 Ànə geŋ Jisòs dʉk fa ŋgàa fàak ye bə
bʉ̀ʉ sə wo à mà fo' sə wèŋ də,
2 <<Ŋgàa yə'rə̀ fa bwìŋ lʉ̀k bə bʉ̀ʉ
Faràsi wèeŋ wo sə̀ wo tə mvwe' kùu Musì.
3 Nə ye də bum sə̀ wo tsə̀' weŋ pwe',
wèŋ gʉ mvə̀'nə̀ wo dʉk sə. Megu də wèŋ
kà də wèeŋ gʉ bɛ' lo mvə̀'nə̀ wo sə gʉ̀
yàwo dʉk. Bʉsə̀ wo tsòhogə̀, nə sə gʉ lo
yusə̀ zok.
4 Wo gʉ̀ fagə̀ bwìŋ lʉ̀k ŋkʉ̀ʉŋ sə̀ yà'a
co bum sə̀ rərwi', sə̀ yà'a gʉgʉŋ ŋgòbə̀ə',
nə sə naaŋ fa bwìŋ yà' mʉ tuhù, nə kà
ndubo nə̀ mò'fis ŋgòjə bə̀' yàwo yà' fəsə̀
ja'à lok.
5 Wo gʉ̀ mègù bum yàwo də ya bwìiŋ ye
wo. Kʉ̀k ja'a yàwèeŋ ncòròok sə̀ mʉ sihì
bə ndzə kwìì wo yà'a, mvə̀'nə̀ yà' wərə.
Nə ja'a nɛ ncàam sə̀ ndzə cə̀'ə wo mvə̀'nə̀
yà' sàap è. 6 Wo dzəm də wo lòmvwe' nzu
yumok fana wo kə cum megu mvwe' sə̀ ya
bwìiŋ wəp wo co bʉ̀ʉ sə̀ ghaŋ. Wo dzèŋ
mʉmvwe' ndaap pìriyà, wo lap ŋgòcu
mʉnə dzòok sə̀ yà' bòghak pwe' wo.
7 Wo dzəm sə̀' də a dzèŋ mʉ ntɛ̀ɛ̀ŋ,
bwìŋ sə kə cepsə wo, nə sə to wo mvwe'
bwìŋ də cicà, cicà.
8 <<Bohòwèŋ yàwèŋ, wèŋ ka tse' ŋgògʉ̀
ni' awèŋ də bwìiŋ sə to weŋ də cicà,
bʉ̀ʉsə̀ wèeŋ pwe'fo' bwema, nə tse' mègù
nə cicà nə̀ mò'fis.
9 Nə ye sə̀' də kà də wèeŋ to ŋwə̀ nəmòk
sə nze fɛɛŋ də tɛ̀' awèŋ dʉk, njo nə̀ wèŋ
tse' mègù tɛ̀' nə̀ yi mò'fis, yi cu mʉbu.
10 Nə kà də wèeŋ gʉ bwìŋ də wo sə
to weŋ də masà sə̀' dʉk, njo nə̀ wèŋ tse'
mègù masà nə̀ mò'fis, yi Ŋkum ŋgà gèm
bwìŋ.
11 Ŋwə̀ nə̀ yi də yi nə̀ ghaŋ mʉtsətsə'rə
wèŋ pwe' yi, tse' ŋgòye ŋkwɛ̀ŋ àwèŋ.
12 Ŋwə̀ nə̀ yi koksə lò-a ni' ye mʉtsə̀,
Nwìi nə̀ jəŋ tsoŋ và yi sə nze. Ŋwə̀ nə̀ yi

jə tse' lo-a ni' ye sə nze, Nwì jə fis kok lòyi mʉtsə̀.

Jisòs Dʉk Fa Bʉ̀ʉ Faràsi Nə Ye Ŋgàa Yə'rə̀ Lʉ̀k Də Wo Ŋgàa Tè'èŋkup (Luk 11:37-54; 13:34-35)

13 <<Wèŋ ŋgàa yə'rə̀ bwìŋ lʉ̀k bə bʉ̀ʉ Faràsi wèŋ, wèeŋ ŋgàa tè'èŋkup. Wèŋ cu bʉp! Wèŋ sə lok fa bwìŋ mandzə̀ nə̀ ŋgòlòmvwe' gaŋ Nwì. Wèŋ sə kà mbwa lò, nə kà bʉ̀ʉ sə̀ wo sə dzəm də wo ni mbwa wèŋ mandzə̀ sə̀' fa.

[

14 <<Wèŋ ŋgàa yə'rə̀ fa bwìŋ lʉ̀k bə bʉ̀ʉ Faràsi wèŋ, wèŋ cu bʉp. Wèeŋ ŋgàa tè'èŋkup. Wèŋ sə limzʉ bàa ŋgwemfə wèŋ, nə sə gʉ bʉpsə ndap awo. Wèŋ rì ŋgògʉ̀ basə pìriyàa sə̀ səsap. Ŋgə' nə̀ njàwèeŋ nə̀ kə̀ yam gha' pwe'fo' njo bum yè'sə.]

15 <<Tətè'èŋkup ŋgàa yə'rə̀ lʉ̀k bə bʉ̀ʉ Faràsi wèŋ-a, wèŋ cu bə ŋgə' nəbʉp. Wèeŋ to càgə̀ sə ndzəpə̀, nə sə gi bə sə nzehè wèŋ pwe'fo' də ya wèeŋ gʉ ŋwə̀ nə̀ mò'fis bɛ' mandzə̀ lʉ̀ʉk Musì. Nə̀ mò'fis bʉ̀ʉŋ fana wèŋ gʉ fe'lə yi sə̀' wèŋ, yi bʉp casə wèŋ sə̀ wèŋ sə lòmvwe' ŋgə' nə̀ sə misə̀ sə kɛ̀' ba.

16 <<Wèŋ sə̀ wèŋ də wèŋ sə nìtsə̀' lòfa bwìŋ mandzə̀ nə ye yàwèŋ sə̀' jì lis, wèŋ cu bʉp. A sə̀' wèŋ sə̀ wèeŋ dʉkgə̀ də a ye-a ŋga ŋwè kɛ̀ŋ ndap Nwì nə̀ ghaŋ nə, ye də yà'sə kà nzak tse'. Nə ye də, a ye-a ŋga ŋwè kɛ̀ŋ bum sə̀ wo à gʉ̀ yà' bə guù sə̀ yà'a mʉ nda'à Nwì anə ŋkuŋ yi gʉ tsoŋ mvə̀'nə̀ yi kɛ̀ŋ sə.

17 Wèeŋ jì lis nə ye ləm sə̀'. A yè'sə də gʉ gha' nə̀ fò? Bum sə̀ mʉnə ndap Nwì sə, kè ndap Nwì nə̀ ghaŋ nə bə tu ye nə̀ nà' gʉ̀ ŋkuŋ bum sə̀ mbwa sə tse' fàk ɛ?

18 Wèeŋ dʉkgə̀ sə̀' də, <A ye-a ŋga ŋwè kɛ̀ŋ kàm nə̀ wo à ci ŋgòtɛ̀ŋ fa Nwì bum satikà' mbwa nà'a, yà'sə ka nzak tse', də tse'ŋga yi kɛ̀ŋ bum sə̀ wo naaŋ yà' mbwa sə ŋkuŋ àlɛ yà' tse' fàk.>

19 Wèeŋ ŋgàa jì lis, gʉ gha' yè'sə nə̀ fò? Bum sə̀ wo fa nə naaŋ yà' mbwa sə kè, kàm nə̀ yi gʉ̀ yi ŋkuŋ bum sə̀ mbwa sə tse' fàk-ɛ?

20 Yusə də a ye-a ŋga ŋwè kɛ̀ŋ-a kàm ànə, ye də yi kɛ̀ŋ be'lə fo' bə bum sə̀ mbwa sə pwe'.

21 Nə ye sə̀' də a ye-a ŋga ŋwè kɛ̀ŋ ndap Nwì nə̀ ghaŋ nə fana yi kɛŋ nà' bə Tà ŋgà ndap nə pwe'fo' sə̀'.

22 Ŋwə̀ nə̀ yi kɛ̀ŋ-a ntòbu, ye də yi kɛ̀ŋ kapràak Nwì bə ŋwə̀ nə̀ yi cugə̀ mbwa nə sə̀'.

23 <<Wèŋ ŋgàa tè'èŋkup wèŋ, ŋgàa yə'rə̀ bwìŋ lʉ̀k bə bʉ̀ʉ Faràsi wèŋ, wèŋ cu bʉp. Njo nə̀ wèeŋ fagə̀ Nwì bòp mò'fis sənə hum bə bum awèŋ, nə fa tətè bə mvùu bum sə̀ wo lam rèmsə tsə'rə njàp bə zeŋ wèŋ, nə me'rə noŋsə lʉ̀ʉk sə̀ gʉgʉŋ co ŋgòye yəyərə̀ bohòbwìŋ bə bum pwe', nə tse' koksèmanziŋ, nə ye ŋwə̀ ŋgà gʉ̀ bum bə mandzə̀ nə̀ zìnə. Anə ye co wèŋ sə gʉ yè'sə, nə sə gʉ mok sə sə̀'.

24 Jì lis, ŋgàa nìfa bwìŋ mandzə̀ wèŋ. Wèŋ sə kpès fis màk ndzə̀ nə̀ jo nə̀ wà nè'e, nə sə mi lo nàmbà'rə̀ sə̀' sə vəə wèŋ anə.

25 <<Ŋgàa yə'rə̀ bwìŋ lʉ̀k bə bʉ̀ʉ Faràsi wèŋ, wèŋ cu bʉp. Wèeŋ ŋgàa tè'èŋkup, wèeŋ cùkgə̀ yàwèŋ ŋkwɛ̀ɛŋ ŋgàp bə ŋkwɛ̀ɛŋ tasà, fana rwiŋ cum ma ndzə tsətsə'rə̀ wèŋ anə ŋgwap nə ye wa bum bwìŋ.

26 Bʉ̀ʉ Faràsi ŋgàa jì lis wèŋ. Wèeŋ cuk rɛŋsə to ŋgàp awèŋ ma sə ntòŋkuŋ ya ma nə̀ mʉŋkwèŋ nə rɛŋ sə̀'.

27 <<Ŋgàa yə'rə̀ bwìŋ lʉ̀k bə bʉ̀ʉ Faràsi wèŋ, wèŋ cu bʉp. Wèŋ mègù co sèe sə̀ wo yok fopsə yà' bə bwèŋ, ŋga rwiŋ cu nja vəp bʉ̀ kpʉkpʉ bə bum sə̀ bʉp wèŋ.

28 Wèŋ sə yəəŋ mʉ lisə̀ bwìŋ co bʉ̀ʉ sə̀ kəkʉrə̀ bohòNwì, ŋga wèŋ rwiŋ nja bə tè'èŋkup nə ye bə bʉp.

29 <<Ŋgàa yə'rə̀ bwìŋ lʉ̀k bə bʉ̀ʉ Faràsi weŋ, wèŋ cu bʉp. Wèeŋ ŋgàa tè'èŋkup, njo nə̀ wèeŋ ci tsə'rəgə̀ sèe ŋgàa tsòhòbum Nwì wèŋ, nə sə gʉ tsə'rə bum sə̀ wo à ci tes yà' ŋgòkwasə liŋ bʉ̀ʉ Nwì wèŋ.

30 Wèŋ sə cep kə̀ cùhu də, <Vès ànə ye-a ghà nə̀ tè' avès wèŋ à ye bwèrɛ vès ànə ka bo mvwe' sə̀ wo à sə zə bʉ̀ ŋgàa tsòhòbum Nwì yà'a fa gèsə̀.>

31 Wèeŋ to wo də tɛ̀' awèŋ vɛ'nə, ye də wèŋ sə nìŋtsə̀' də wèeŋ bwe bʉ̀ʉ sə̀ wo à zə ŋgàa tsòhòbum Nwì wèŋ sə.
32 Wèeŋ geŋ mantombì, nə gʉ wes bum sə̀ tɛ̀' awèŋ ànə gʉ to sə.
33 No, wèŋ ŋgwì bʉ̀ no wèŋ, aco wèŋ tsəm də wèeŋ nə̀ kà mvwe' ŋgə' nə̀ sə misə̀ kə̀ ni anə yè'sə va?
34 Ye də mʉ̀ tum fa weŋ ŋgàa tsòhòbum Nwì nə ye ŋgàa ŋkərə̀ bə ŋgàa yə'rə̀ bwìŋ lʉ̀k wèŋ. Wèeŋ nə zə mok, wèŋ tɛ'lə mok mʉ ntəəŋ, nə ləp mok mʉmvwe' ndaap pìriyà awèŋ. Wèeŋ nə bɛ' tʉksə mok wo caŋ ni mvwe' buk lak nə̀ fòpwe', wèŋ sə yuŋ.
35 A ye vɛ'nə fana ndʉəm bʉ̀ʉ Nwì sə̀ wo à zə wo sə nze fɛɛŋ pwe'fo' nə ye mʉ tuhù wèŋ. Ye jəŋ bə ndʉəm Abè nə̀ wo à zə yi ŋga yi ka yumok riŋ tətè kə dzeŋ mʉ ni'ì Sàkàriyà nə̀ wèŋ à zə yi mʉ ntòndap Nwì nə̀ ghaŋ nə. À ye ŋga yi tə mʉtsətsə'rəə kàm satikà' fo' bə mvwe' rum nə̀ wo togə̀ nà' də ndap nə̀ rərɛŋ nà'a.
36 Mʉ̀ sə tsə̀' weŋ zìnə də, ŋgə' bʉ̀ʉ yè'sə pwe'fo' nə və mʉ tuhù bʉ̀ʉ sə̀ niè' yè'sə.
37 <<Webee, lak Jòrosalèm, lak Jòrosalèm! Wèeŋ zəgə̀ ŋgàa tsòhòbum Nwì, nə sə tərə ŋgàa gə̀ ntum Nwì wèŋ bə lìs. A yè'sə ghɛ̀' sʉ̀ mvə'nə̀ mʉ̀ sə làp də mʉ ko wumsə gesə weŋ ndzə ni'ì mʉ̀ co məma mvəp sə wumsə bwe ye, wèŋ kà dzəm ɛ?
38 Bo am ka mok bə lak awèŋ yà'sə yeŋ, yà'a mok fəəm lak wà.
39 Mʉ̀ tsə̀' weŋ də ye jəŋ ŋga'a lo mantombì, wèeŋ nə kà mʉ mok yə fe'lə̀ tətè nùmbu nə̀ wèŋ yə fe'lə mʉ, ye mok ŋga wèŋ sə dʉk də, <Nwìi se ŋwə̀ nə̀ yi və̀ mʉnə liŋ sə̀ Tà nə ŋkuŋ.> >>

24

Jisòs Tsə̀' Bum Sə̀ Yà'a Nə̀ Ye Ŋga Yi Kəp ŋgòVə̀

(Mak 13:1-27; Luk 17:22-24, 21:5-28)

1 Jisòs à sə ye'e mè'rə mvwe' ndap Nwì nə̀ ghaŋ nə ŋgòlòo fana ŋgàa fàak ye wèŋ və ŋgònì fa yi ndaap Nwì, sə də yi kʉk bʉrə ja'a mvə'nə̀ wo à ci bòŋsə yà'.
2 Jisòs nə cep fəsə fa yà'wèŋ də, <<Wèŋ sə ya bum yè'e pwe'fo', ka vɛ'nə yeŋ nè? Mʉ̀ sə tsə̀' weŋ zìnə də lìs nə̀ mò'fis nə kà mʉnə mòk fenə naàŋ mam. Wo nə kʉəmsə wes yà' pwe'.>>
3 Yi ànə geŋ də yi kə cum mʉmvwe' nda Olìp nə fana bwe ye wèŋ və woòwo, nə kə tseŋ yi. Wo sə fek yi də, <<Tsok fa a ves ghà nə̀ bum yè'sə nə ye-è. Nə tsok fa ves yusə̀ yà'a nə niŋtsok də wù kʉəp ŋgòbwìŋ vəə ya nzeŋgòŋ nə nə me sə sə̀'.>>
4 Fana Jisòs nə cep fəsə fa wo də, <<Wèeŋ jəŋ ŋkərə̀ ya ŋwə̀ nəmòok kà weŋ bòrə̀.
5 Bʉsə̀ bwìiŋ nə və ŋkʉ̀ʉŋ sə̀ wo nə ci' mvwès də, wo Ŋkum ŋgà gèm bwìŋ nə̀ wo à sə dʉk nə wo, nə borə lo bwìŋ vɛ'ɛ wùriŋ.
6 Wèeŋ nə sə yuk kɛ'ca də dzè'e fa' mvwe' səsap bə mvwe' jəjo wèŋ nduk. Wèeŋ yuk vɛ'nə, wèŋ kà wəp bʉ̀ʉsə̀ yè'sə nə ye tsoŋ vɛ'nə. Yà'a ye vɛ'nə, kà yà'sə də nze nə mè yà'sə laŋ sə̀' ntòye.
7 Bʉsə̀ bòp lak nə lʉ bə bòp lak mok. Ŋkum mòk lʉ bə ŋkum mòk sə̀'. Njèe nə ko, nzeŋgòŋ nə sə tsoho kɛ'ca fa' bə ma fa' wèŋ.
8 Yè'sə pwe'fo' mègù ntòco mvə'nə̀ ŋwàŋwèe ghà to ko'gə̀ mwe ntòghàa yè'e.
9 <<Fana wo nə ko weŋ, nə yeŋsə weŋ ŋgə', nə zə weŋ. Lak pwe'fo' nə bɛŋ weŋ bʉ̀ʉsə̀ wèeŋ bwe am.
10 Mvèk ànə ye vɛ'nə, bwìŋ ŋkʉ̀ʉŋ nə caŋ me'rə mandzə̀ njàm nə. Bwìiŋ nə sə seŋ mòk bə mòk, nə sə bɛŋ kɛ'ca mòk bə mòk sə̀'.
11 Ŋgàa mvwès wèeŋ nə ye sə̀' wùriŋ sə̀ wo nə sə dʉk də wo ŋgàa tsòhòbum Nwì wèŋ. Wo nə borə jəŋ lo bwìŋ vɛ'ɛ nduk.
12 Mvə'nə̀ bwìiŋ dzəmgə̀ mʉʉ nə fi lo mok maŋkwɛ̀ŋ njo nə̀ bʉp yam lòmok mantombì vɛ'ɛ wùriŋ.
13 Megu də ŋwə̀ nə̀ yi təəŋ-a gʉgʉŋ tətè, nə kə ləsə fana yi nə tse' lùŋ.
14 Ncèp Ntirə̀ nə̀ Bəboŋ nə̀ nà' sə tsə̀' bə gaŋ ŋkum yè'sə nə yuhu lo sənə nzeŋgòŋ nə pwe'fo' də ya ndàaŋwè pwe' yuk gesə fə ntu'ù yi ye sə̀'. Yà'a ŋga'a mvə'nə̀ nzeŋgòŋ nə nə lə sə.>>

Ŋgə' Nəbʉp Bohò Nzeŋgòŋ Jùdiyà
(Mak 13:14-27; Luk 17:23-24, 21:20-28)

15 Nùmbu mòok nə kə̀ və̀ nə wèeŋ yə ŋga wo lòkoksə tes bʉp nə̀ nà'a bə jòŋ nə mvwe' sə̀ rərɛŋ, bʉp nə̀ Danà ŋgà tsòhòbum Nwì à cèp nə.* (Ŋwə̀ nə̀ yi sə ta ŋwàk nə rɛɛŋ bə zeŋ bə̀boŋ.)
16 Wèeŋ yə vɛ'nə, bʉ̀ʉ sə̀ wo cu mvwe' nzeŋgòŋ Jùdiyà wèeŋ caŋ kok lo mʉ ndahà.
17 Ŋwə̀ nə̀ yi sə cu yòŋsə mʉ ndùndap† kà mvə̀k ŋgòsuhu tsə, nə kə jəŋ fis bum ye sə̀ mʉ nda'à yi tse'. 18 Ŋwə̀ nə̀ yi mʉnə nzum fàak nə kà maŋkwɛ̀ŋ də yi sə kə̀ jə cə̀k fohòlò.
19 Ho'm, megu də anə ye ŋgə' bohòbàa sə̀ bə zʉm nə ye sə̀ wo sə fa bwe sə̀ lʉə mbwi bə nùumbu yà'sə.
20 Wèeŋ lɛŋ Nwì də yi gʉ co wèeŋ kà mvə̀k mbʉ̀ŋ nə̀ bə mbʉəp wùriŋ ca, kè nùmbu dzə̀ àlɛ'.
21 Njo nə̀ ŋgə' nə̀ nà'a nə ye mvə̀k ànə nə bʉp vɛ'ɛ nsàp nə̀ nzeŋgòŋ à yè yèe, à ka vɛ'nə ye yuk. Nə ye sə̀' də anə kà vɛ'nə mok sə̀' kə̀ ye yuk fe'lə̀.
22 Nə ye də Nwì a ka-a nùumbu yà'sə làm ci' fəsə də bwɛ̀rɛ ŋwə̀ nə̀ mò'fis kà bwehe cu lok. Megu də yi nə ci' fəsə yà' làm bʉ̀ʉ tu bʉ̀ʉ ye wèŋ sə̀ yi a cok fis yà'wèŋ.

23 <<A ye-a ŋga ŋwə̀ nəmòk dʉk-a weŋ də <Ŋkum ŋgà gèm bwìŋ nə̀ wo à sə dʉk nə nè'>, kè də, <yi fʉ fa'> àlɛ, kà də wu dzəm swì dʉk.
24 Bwìiŋ nə sə borə kɛ' də wo Krɛst, nə sə dʉk də wo ŋgàa tsòhòncèp Nwì. Wo nə sə gʉ nsàap bum maŋgəŋgèŋ mok vɛ'ɛ wùriŋ də co wo borə bʉ̀ʉ sə̀ Nwì a cok fis nòŋsə sə bə zeŋ, ŋga wo tse'-a mandzə̀ nə na.
25 Wèeŋ jəŋ-a ŋkərə̀, mʉ̀ tsə̀' nòŋsə weŋ bum yè'sə ŋga cu ntòcuu.
26 Ye də a ye-a ŋga ŋwə̀ nəmòk dʉk weŋ də, <Nà' cu ŋgòŋ fa',> kà də wu tesə lo fo' dʉk. Kè wo dʉk-a sə̀ də <Yi cu mà mbwèndap nè'>, wù kà dzəm.
27 Bʉsə̀ mʉ̀ nə̀ mʉ mo ŋwè, mʉ nə və co mvə̀'nə̀ mbʉ̀ʉŋ ba'a kokgə̀ mà mbwèbu, nə ca bʉʉŋ kə̀ tu bu yè'e.
28 Mvwe' sə̀ vèŋ ni' kpʉ nooŋ-a sə̀ fòpwe', jìgawà' wèeŋ nə kə̀ benə fo'.
29 <<Ghà nə̀ ŋgə'ə sə̀ yà'a nə̀ ye nùmbu ànə cà wes ntɛ̀ŋ fana nùum nə kɛŋ ndzəm. Ŋwə kà mok sə̀' se, ŋkə̀ŋkàŋ sə gbʉhʉ tsoŋ mʉbu anə fana nsàap ŋàaŋ sə̀ mʉtsə̀ sə tsoho sə̀'.
30 Mvə̀k mòok nə yəəŋ mʉbu nə̀ nà'a mvə̀k nə̀ njàm, mʉ̀ʉ mo ŋwè, fana ŋgwìi bʉ̀ʉ sə̀ sə nzeŋgòŋ pwe' nə tɛ'. Wo ye ŋga'a mvə̀'nə̀ mʉ̀ʉ mo ŋwè mʉ̀ sə tsə tesə mʉbu ndzənə mbàk bə ŋàŋ, nə sə fom rɛŋ boŋsə nəbʉp.
31 Fana mʉ nə tumsə masinjàa am sə̀ mʉbu ŋgòto lòbwìŋ bə ntàŋ nə̀ nà' sə cep vɛ'ɛ wùriŋ. Wo to benə və bʉ̀ʉ am sə̀ mʉ̀ à cok fis sə wèŋ ma ŋkùup nzeŋgòŋ sə̀ kwè sə mvwe' mò'fis, ye jəŋ mvwe' sə̀ nzeŋgòŋ nə yeto nə ye mvwe' sə̀ nà' kə̀ ləsə.

Yə'rə Jəŋ Yumok BohòTʉ
(Mak 13:28-31; Luk 21:29-33)

32 <<Mʉ̀ dzəm də wèeŋ yə'rə jəŋ ŋkərə̀ bohòtʉ fik nà'a. Wu yə ghà nə̀ nà' yè ŋgòfom, nə sə top, fana wù riŋ sə̀' də mvə̀k mbʉ̀ŋ kʉəp laŋ.
33 Yà' megu sə̀' vɛ'nə də wèeŋ yə bum yè'sə vɛ'nə fana wèŋ riŋ də mo ŋwè kʉəp ŋgòvə̀ laŋ, yi mègù mok ŋgʉ ncù.
34 Mʉ̀ tsə̀' weŋ zìnə də bʉ̀ʉ sə̀ wo cu ŋga'a yè'e wèeŋ nə kà ntòkpʉ lə̀ wes ŋga bum yè'sə yà' gʉ̀ laŋ.
35 Ntòbu bə nzeŋgòŋ ba fo' nə̀ cà gɛsə lòwà, ncèp àm kà ye cà yuk.

Ŋwè Ka Nùmbu Nə Kè Mvə̀k Nə Riŋ
(Mak 13:32-37; Luk 12:41-48; Luk 17:26-30, 34-36)

36 <<Yusə də ŋwè ka nùmbu nə bə mvə̀k nə̀ bum yè'sə nə ye riŋ. A mègù-a masinjàa Nwì mʉbu nə ye Mo ye nə sə̀', wo ka sə̀' riŋ. Rì mègù tɛ̀' nə yiiyi.

* **24:15 24:15** Taŋ Danà 9:27 † **24:17 24:17** Bʉ̀ʉ Jus wèŋ à sə ci ndap awo fana wo gʉ ndùndap nə mbwa rèəm, co bwìŋ sə kə cum yoŋsə mbwa.

37 Mo ŋwèe và nùmbu nə fana bum
pwe' nə ye sə' mvə'nə̀ yà' ànə ye ghà nə̀
Nuà ànə ye ye nà'a.
38 Mègù sə' mvə'nə̀ ànə ye fa' mantombì
ŋga ndzəp ànə ka ntòrwiŋ yà'a, bwìŋ à sə
zʉ, nə sə no vəpsə. Bʉ̀ʉ mok wèŋ sə geŋ
gù tətè nùmbu nə̀ Nuà à ni ŋgwes dzeŋ.
39 Wo à sə gʉ̀ vɛ'nə, nə kà sə rì tətè
ndzəp kə bək wes wo vɛ'ɛ wis. Mʉ̀ʉ mo
ŋwè, mʉ nə̀ và ntsə'mòk yà' megu sə'
mvə'nə̀ ànə ye yà'sə.
40 Nùmbu ànə ye, mbəmbam baa nə sə
fàk nzum, wo jəŋ fis lo mòk, nə me'rə
mòk.
41 Bəba baa nə ye mvwe' ŋgòk, nə sə
gok bɛŋ, wo jəŋ fis lo mò'fis, nə me'rə
mòk fo'.
42 Ye də wèeŋ sə jəŋ ŋkərə̀, bʉ̀ʉsə̀ wèŋ
ka nùmbu nə̀ Tà àwèeŋ nə̀ bwìŋ và nə
riŋ.
43 Wèeŋ riŋtse' yumòk nè' sə' də a ye-a
ŋga tà ŋgà ndap nə riŋ-a ghà nə̀ ŋgà yəə
nə và, bwɛ̀rɛ yi nə so nooŋ tətè tsok rɛŋ
ya nà'a kà kə̀ ni.
44 Ye də wèeŋ cu, wèŋ ye fəfʉhʉ̀ ghà yà
lòoŋ, bʉ̀ʉsə̀ mo ŋwèe nə̀ và ŋga wèŋ sə
kà bə zeŋ tsərə̀.

Mo Fàk Ŋgà Yuk Dʉk Nə Ye Mo Fàk Ŋgà Kà Dʉk Yuk

45 <<Mo fàk nə̀ yi zìnə nə tse' ŋkərəə
yè'sə nə̀ fò? A nə̀ masà ye nə à fa bum sə̀
mʉ nda'à yi bohònà', nə dʉk də nà'a nə
sə fa bwe ye wèŋ bum zʉzʉ bə mvək nə̀
kəkʉrə̀.
46 A rɛŋsi bohòmofàk nə̀ masà ye bwì
vəə, nà' tseŋ yi ŋga yi sə gʉ̀ mvə'nə̀ nà'
ànə dʉk noŋsə lo yi sə.
47 Mʉ tsok weŋ zìnə də masà nə nə fa
nsàp mofàk ànə ŋàŋ ŋgòkotse' bum ye sə̀
yi tse' pwe'fo' nà'.
48 A ye-a ŋgà fàk nə̀ yi bʉp, yi nə dʉk də,
<Masà àm nə nə kà nənàk bwìŋ fohòvə̀.>
49 Yi yeto ŋgòlèp ŋgàa fàak mok sə
wèŋ, nə sə zʉ, nə sə no roŋ kɛ'ca bə ŋgàa
jʉ̀hʉ̀ rùk wèŋ bəbɛ'.
50 Fana masà ŋgà fàk ànə nə bwi və
ntsə'mòk nùmbu nə̀ yi sə kà vɛ'nə tsərə̀,
nə ye bə mvək nə̀ yi ka bə zeŋ sə̀' riŋ.
51 Yi nə gbɛ' ci'lə nà' ba, nə be'lə nà' bə
ŋgàa tè'èŋkup wèŋ mvwe' mò'fis. Bwìiŋ
nə sə waŋ, nə sə zʉ nzòŋ fo'.

25

Gbʉ' Wàhaŋgwèŋ Sə̀ Wo À Ye Hum

1 <<Nùmbu ànə kə̀ ye fana gaŋ ŋkum
sə̀ mʉbu sə nə ye co wàhaŋgwèŋ sə̀ wo
à ye hum yà'a. Wo à jə laàm awo, nə lo
ŋgòkə̀ tək ndugù nə̀ yi sə và ŋgòkə̀ jə lo
ŋge' awo mòk nùmbu ànə.*
2 Sə̀ tàŋ à ye ləm, sə̀ tàaŋ mok ye yàwo
ŋgàa ŋkərə̀.
3 Sə̀ ləm sə wèŋ à jə laàm awo, nə kà
kàràsi jə tse'.
4 Sə̀ ŋgàa ŋkərə̀ sə wèŋ à jə tse' kɛ'
lòkàràsi awo mok sənə botòrò.
5 Ndugù nə à ka və toho fana bàa sə
wèŋ dzooŋ lo tətè wo dzəmlo.
6 À kə̀ dzèŋ ntəntʉmtsok, wo to fuŋ də,
<Ndugù nə̀ và laŋ, wèeŋ tesə və kə tseŋ
yi.>
7 Bàa sə̀ hum sə lokok wo pwe', nə
koksə laàm awo sə.
8 Sə̀ ləm sə dʉk fa sə̀ ŋgàa ŋkərə̀ sə də,
<Wèeŋ fa a ves kàràsi awèŋ səmok bʉ̀ʉsə̀
laàm avès sə də a liiŋ.>
9 Sə̀ ŋgàa ŋkərə̀ sə wèŋ dʉk fəsə fa
wo də, <Kàmòk yà'a nə kà bohòvesùwèŋ
pwe'fo' kʉ̀rə̀. Bòlɛ co wèŋ lo kə ye bʉ̀ʉ
sə̀ wo sə sèŋ sə, nə ywiŋ jəŋ yàwèŋ
bohòwo.>
10 Wo à lòdə wo kə ywiŋ fana ndugù nə
və. Ndugù nə jəŋ sə̀ wo à fʉ̀hʉ yàwo laŋ
sə, bə yà'wèŋ ni lo mʉmvwe' ndap nə̀ wo
sə zʉ gù mbwa nə. Wo à ni lòmbwa, wo
ko jəŋ ncù lok mpʉ̀ŋ.
11 À cu ghàr, bàa mok sə wèŋ bwi və
yàwo sə sə̀'. Wo təəŋ sə mbi, nə sə dʉhʉ
də, <Tɛ'mòk, Tɛ'mòk, mùk fa ves ncù.>
12 Yi dʉk fəsə gesə fa wo ca də, <Mʉ̀ sə
cep yè'e ŋkèm dʉk də, mʉ̀ ka weŋ riŋ.>
>>

* **25:1 25:1** Yà'à sə yegə̀ bohòbʉ̀ʉ Jus wèŋ də bwìŋ tse' ŋgòkə̀ tsèŋ ndugù nə mandzə̀ ŋkuŋ, fana bə yà'wèŋ lo mvwe' ndap nə̀ wo nə zʉ gù fo' nə.

13 Jisòs à làsə ncèp nə də, <<Ye də wèeŋ
sə kʉk-a kʉ'ʉ, bʉʉsə wèŋ ka nùmbu nə kè
mvək nə riŋ.>>

Gbʉ' Bwìŋ Tɛ'
Sə Wo À Fa Wo Mbàm
(Luk 19:11-27)

14 <<Gaŋ Nwì sə nə ye co mvə'nə ŋwə
nəmòk à ye ŋga yi də yi lo gì fana yi to
benə ŋgàa fàak ye wèŋ. Yi à to wo fana
yi fa bum ye pwe'fo' ndzə bohòyà'wèŋ.
15 Yi fa mòk bàam mbàm tàŋ, nə fa mòk
bàm ba. Yi fa ŋwə nə tɛ' ye bàm mbàm
mò'fis. Yi à gàp fa yà'wèŋ yè'sə mvə'nə yi
riŋ də ŋàaŋ awo sə cu co ŋwè kotse' to sə
ye. Yi à fa wes wo vɛ'nə, yi bɛ' mandzə,
nə lo yuye.
16 Ŋwə nə yi ànə tse' ye bàam mbàm
tàŋ nə à lòntɛ̀ŋ, nə kə gi gìi ntɛŋ bə zeŋ.
Yi tse' swe' mbwa sə' bàam mbàm tàaŋ
mok.
17 Ŋwə nə yi à tse' ye bàam mbàm ba
nə à kə tse' swe'e ye sə' bàam mbàm ba.
18 Nə yi à jə ye bàm mò'fis nə à lò, nə kə
tuŋ wʉ, nə ses lok gesə bàm mbàm ŋkwà'
ŋwə nə ca.
19 <<Mvək ànə sap fana ŋkwà' ŋwə nə
bwìŋ və. Yi kə taŋsə ja'a yusə wo a gʉ̀ bə
mbàam sə.
20 Ŋwə nə yi à tse' ye bàam mbàm tàŋ
nə à vəə, nə jə və bàam mbàam mok sə'
tàŋ. Yi dʉk fa ŋkwà' ŋwə nə də, <Tɛ'mòk,
wù à fa mʉ bàm tàŋ, mʉ̀ a kə tse' fe'lə
mok bə zeŋ sə' bàm tàŋ.>
21 Ŋkwà' ŋwə ye nə kwasə nà' də,
<Wusùkù' mo àm-a', wù gʉ̀ bəboŋ. Wù nì
tsə' zìnə yòbə mʉyu nə nà'a momjo laŋ.
Mʉ nə gʉ wu ŋga'a ŋgòtse' ŋàŋ mʉnə sə
yà'a ŋkʉ̀ʉŋ. Vəə kə ròŋ ni' bə bum ŋkwà'
ŋwə yònə.>
22 Ŋwə nə yi à tse' ye bàm ba nə à və ye
sə'. Yi dʉk də, <Tɛ'mòk, wù a fa mʉ bàm
ba. Yeè, mʉ̀ kə tse' fe'lə və mok bə zeŋ
sə' bàm baa mok.>
23 Ŋkwà' ŋwə ye nə kwasə nà' sə' də,
<Wusùkù' mo àm-a', wù gʉ̀ bəboŋ. Wù
nì tsə' zìnə yo bə yu nə nà'a momjo laŋ.
Mʉ nə gʉ wu ŋga'a ŋgòtse' ŋàŋ mʉnə sə
yà'a ŋkʉ̀ʉŋ. Və kə ròŋ ni' bə bum ŋkwà'
ŋwə yònə.>
24 Ŋwə nə yi à fa nà' ye bàm mò'fis nə
à və ye sə'. Yi dʉk fa ŋkwà' ŋwə nə də,
<Tɛ'mòk, mʉ̀ rì wu rìi də wu ŋwə nə wù
gʉ wùriŋ. Wu kʉp zʉgə mvwe' sə wù à
ka wù bi, nə kà fo' wù sə' fàk.
25 Mʉ̀ a wəp, fana nə kə tuuŋ mbàam
yo sə sə nzehè. Yeè, mbàam yo sə yà'a
yè'.>
26 Ŋkwà' ŋwə nə yak nà' də, <Wù mo
nə bʉp ŋgà wɛ' mòk wà. Wù də wù riŋ
də mʉ kʉp zʉgə mvwe' sə mʉ̀ à ka fo' bi,
nə kà fo' sə' fàk, ka vɛ'nə yeŋ à?
27 Anə boŋ ghak co wù noŋsə fa
mʉ mbàam sə bohòbʉ̀ʉ sə wo fàkgə
mʉmvwe' ŋgwa' yà'a. Ya mʉ bwìŋ vəə,
mʉ tse' mʉswe' mʉnə mbàam am sə.>
28 Ŋkwà' ŋwə nə də, <Wèeŋ jəŋ fis
mbàam sə bohòyi sə, nə fa ŋwə nə yi nə
tse' bàam mbàm hum nà'a.>
29 Yi dʉk fe'lə də, <Ŋwə nə yi tse'-a, wo
nə fa yamsə mok, ya yi tse' mok nduk
nə nduk. Nə ye də bohòŋwə nə yi ka ye
yumok tse' nə, a mègù-a sə mʉyu nə jo
nə yi tse' nà' nə, wo nə jəŋ fis gɛsə nà'
ndzə bohòyi anə fo'.
30 Wèeŋ ko jəŋ ŋgà fàk nə bʉp ènə, nə
mak gesə lo yi mvwe' sə ndzəm sə kɛ̀ŋ sə
mbi yà'a. Bwìiŋ nə sə waŋ, nə sə zʉ nzòŋ
ca.>

Wo Nə Gàpsə Bwìŋ Co
Wo Sə Gapsə Ndzə Bə Nsùŋgaŋ

31 <<Ghà nə mo ŋwèe kə və nùu bə
masinjàa ye fana yi kə kok cum mʉnə
kapràak ye bə ŋàaŋ ŋkum wùriŋ.
32 Bʉ̀ʉ sə sənə nzeŋgònə pwe' nə kə
benə kə mantombìi yi. Wo benə vɛ'nə yi
gapsə wo co ganakù' sə gapsə fis ndzə bə
nsùŋgaŋ.
33 Yi nə tes nsùŋgaaŋ sə bo ma màk, nə
tes ndzə bo ma ŋkwìp.
34 Fana yi nə yi ŋkum nə, nə dʉk fa sə
bo ma màk sə wèŋ də, <Wèeŋ və. Tɛ' am
a sè weŋ yi. Wèeŋ və kə ni cum mvwe'
gaŋ ŋkum Nwì sə wo à fʉ̀hʉ noŋsə fa weŋ
ŋga wo ka nzeŋgònə ntòfʉk sə.
35 Bʉsə njè à sə ya mʉ, wèŋ fa mʉ zʉzʉ.
Ntʉm à sə sə mʉ, wèŋ nə fa mʉ ndzəp.
Mʉ̀ à ye ŋkʉ̀ìŋ, wèŋ nə nisə mʉ mʉ nda'à
wèŋ.

36 Mʉ à ye nswɛ̀'mbwè, wèŋ fa mʉ cə̀k. Mʉ à nòoŋ yiyaŋ, wèŋ sə kə tɛsə mʉ. Mʉ à cu mʉ ndapndzəmə̀, wèŋ sə kə cepsə mʉ.>
37 Bʉ̀ʉ sə̀ kə̀kʉrə̀ yà'sə wèeŋ nə cep fəsə fa yi də, <Vès ànə ye wu yè'sə sè ŋga njè sə ya wu, vès nə fa wu zʉzʉ-ɛ Tà? Kè də ŋga ntʉm sə sə wu, vès nə fa wu ndzəp-ɛ?
38 Wù ànə ye ŋkʉ̀ìŋ fòŋkuŋ vès nisə wu mʉ ndà'à-nɛ, kè də wù ànə ye nswɛ̀'mbwè sè ŋkuŋ vès nə fa wu cə̀k-ɛ?
39 Nə ye sə̀' də vès ànə ye wu yè'sə ma fòŋga wù sə yayaa, kè ŋga wù cu mʉ ndapndzəmə̀ ŋkuŋ vès kə cepsə wu-ɛ?>
40 Yi nə cep fəsə fa wo də, <Mʉ̀ sə cep yè'e kek də, bum sə̀ wèŋ à gʉ̀ fa-a bè'lə bwema am yè'e, ye də wèŋ à gʉ̀ fa yà'sə bohòmʉ̀.>
41 Fana mʉ yi dʉk fa bʉ̀ʉ sə̀ bo ma ŋkwìpə yi sə wèŋ də, <Coho gɛsə ŋgʉ ni'ì mʉ̀ fo', wèŋ sə̀ Nwì a naaŋ fa weŋ ŋgə' mʉ tuhù. Wèeŋ du sə mvwe' mis nə̀ wo à gʉ̀ nòŋsə fa ze' nə bə masinjàa ye wèŋ nà'a.
42 Njè à sə ya mʉ, wèŋ kà mʉ bɛŋ fa. Ntʉm sə sə mʉ, wèŋ kà mʉ ndzəp sə̀' fa.
43 Mʉ̀ à ye ŋkʉ̀ìŋ, wèŋ kà mʉ mʉ nda'à wèŋ nisə̀. Mʉ̀ ye nswɛ̀'mbwè, wèŋ kà mʉ cə̀k fa. Mʉ̀ sə yaŋ nə ye ŋgà ndapndzəm, wèŋ kà mʉ kə̀ cèpsə̀ lok.>
44 Fana wo nə cep fəsə fa yi sə̀' də, <Tà, ànə ye yè'sə sè nə̀ vès à yə wu ŋga njè sə ya wu, kè ŋga ntʉm sə sə wu, kè ŋga wu ŋkʉ̀ìŋ vès kà wu mʉ nda'à vès nisə̀-ɛ? Kènə à ye fònə̀ vès à yə wu ŋga wu nswɛ̀'mbwè, kè ŋga wù sə ya, kè ŋga wù cu ndapndzəm vès kà wu kə̀ cèpsə̀-ɛ?>
45 Yi dʉk fəsə fa wo də, <Mʉ̀ sə cèp yè'e kek nə̀ kek də, wèŋ ànə ka-a bohòbè'lə moma am nə̀ mò'fis gʉ fa, ye də wèŋ à ka mʉ yà'sə gʉ fa.>
46 Bʉ̀ʉ yà'sə nə lo sənə ŋgə' nə̀ nà'a kà mègə̀. Bʉ̀ʉ sə̀ wo à sə bɛ' yàwo mandzə̀ Nwì, lo yàwo mvwe' lùŋ nə̀ nà'a nə̀ kà mè yuk.>>

26

Wo To Làm Mʉtuhù Jisòs
(Mak 14:1-2; Luk 22:1-2; Jon 11:45-53)

1 Ghà nə̀ Jisòs ànə tsok wes fa wo bum yè'sə pwe' fana yi bʉʉŋ dʉk fa ŋga'a bohòŋgàa fàak ye wèŋ də,
2 <<Wèŋ rìŋ də bwehe cu mègù mok nùumbu ba ya ŋkàk Pasobà nə kə dzeŋ. Mvə̀k ànə ye, wo nə fa mʉ̀ʉ mo ŋwè də wo tɛ'lə mʉ mʉntəəŋ.>>
3 Sə̀' mvə̀k ànə, ŋgàa fa satikà' sə̀ ghaŋ bə bʉ̀ ŋkwàha bʉ̀ʉ Jus wèŋ kə be'lə mʉ ntòmbìi Kayofàs. Kayofàs nə à ye ŋkum ŋgàa fa satikà'.
4 Wo à cèp tes fo' mvə'nə̀ wo nə borə ko Jisòs, nə zə yi.
5 Wo dʉk fe'lə sə̀' dʉk də, <<Kaco vesùwèŋ ko yi nùmbu ŋkàk yeŋ, bʉ̀ʉsə̀ bwìŋ nə gham vesùwèŋ ŋga'a.>>

Wo Yok Fa Jisòs Kù Bə Làmindà Mvwe' Lak Betanì
(Mak. 14:3-9; Jon 12:1-8)

6 Â ye ŋga'a ŋga Jisòos mvwe' lak Betanì. Fana yi lo kə cum mʉ nda'à Saimʉ̀ nə̀ yiya kuturu à ko yuk yi mantombì.
7 Ŋwà nəmòk nikok bə ndo làmindà nə̀ nà' gʉ ntɛŋ vɛ'ɛ wùriŋ. Ŋwà nə jəŋ yà', nə kɛ' tsoŋ fa Jisòs mʉtuhù ŋga yi cu sə zʉ bɛŋ.
8 Ŋgàa fàak ye wèŋ à yə vɛ'nə fana wo jok də ŋwà nə kɛ̀' bʉpsə yà' vɛ'nə bʉ̀ʉ yàlɛ.
9 Wo də anə ye co wo seŋ làmindà sə mbàm wùriŋ, nə fa ŋgàa jìŋ wèŋ.
10 Jisòs à rì yusə̀ wo à sə cèp sə, nə dʉk fa yà'wèŋ dʉk də, <<Wèŋ sə fa ŋwà ènə ŋgə' vɛ'nə bʉ̀ʉ yà? Yusə̀ yi gʉ̀ bohòmʉ̀ yè'sə, a bəboŋ wùriŋ.
11 Wèeŋ nə̀ sə ye maligə̀ ŋgàa jìŋ fo', mʉ nə kà yàm vesùwèŋ cu malì.
12 Mvə̀k nə̀ yi kɛ̀' tsə fa mʉ làmindà yè'sə mʉni'ì vɛ'nə, yi sə gʉ̀ tsərə yà'sə ŋgùpni' àm nə mvə'nə̀ wo nə tuuŋ nà'.
13 Mʉ tsok fa weŋ ncèp nə̀ nà'a ŋkèm dʉk də, mvwe' sə̀ fòpwe' sə̀ wo nə̀ tsoho Ntirə̀ nə̀ Bəboŋ nə sənə nzeŋgònə fana yusə̀ yi gʉ̀ yè'sə wo nə̀ sə tsərə maligə̀ yi bʉ̀ʉ zeŋ.>>

Ŋkà'a Pasobà
(Mak 14:10-25; Luk 22:3-23; Jon 13:21-30)

14 Yà'a ŋga'a mvèk nə̀ Judàs Iskarəyà
nə̀ yi sə̀' mòk mʉŋgorə̀ ŋgàa fàak ye sə̀
hum-ncòp-ba sə̀ à lòo, nə̀ kə̀ ye ŋgàa fa
satikà' sə̀ ghaŋ wèŋ.
15 Yi fek yà'wèŋ də̀, <<A ye-a ŋga mʉ̀ ko
fa weŋ Jisòs nə̀, wèŋ fa mʉ yà?>> Wo à
làk fa yi mbàm hum tɛ' fo' ndzə̀ bohò.*
16 À nə̀ yè jəŋ ŋga'a mvèk ànə̀ nə̀ lo
mantombì, Judàs sə̀ lap mandzə̀ ŋgòsèŋ
Jisòs.
17 À kə̀ dzèŋ nùmbu nə̀ wo à yèto ŋkàk
nə̀ wo zʉgə̀ brɛd sə̀ jì yis yà'a fana ŋgàa
fàak Jisòs wèŋ və̀ nə̀ kə̀ fek nà' də̀, nà'
dzəm də̀ nà'a nə̀ zʉ ŋkàk nə̀ ma fòlɛ, ya
wo kə̀ gʉhʉ tsə'rə̀ mvwe' sə̀.
18 Yi dʉk fa yà'wèŋ dʉk də̀, <<Wèeŋ du
ndzə̀ ntòlak, nə̀ dʉk fa ŋgà' nà'a dʉk də̀,
<Cicà də̀ mvèk ye kʉ̀rə̀ laŋ, yi bə̀ ŋgàa
fàak ye wèeŋ nə̀ zʉ ŋkàk Pasobà mʉnda'à
wù.> >>
19 Ŋgàa fàak ye sə̀ wèŋ à kə̀ gʉ̀ sə̀'
mvə̀'nə̀ Jisòs dʉk wo sə̀. Wo fʉhʉ zʉzʉ
Pasobà sə̀ fo'.
20 Nùm à co, yi bə̀ ŋgàa fàak ye sə̀ hum-
ncòp-ba sə̀ wèŋ lo ŋgòzʉ zʉzʉ.
21 Wo ànə̀ sə̀ zʉ fana yi dʉk fa yà'wèŋ
dʉk də̀, <<Mʉ̀ sə̀ tsə̀' weŋ nè'e ŋkèm dʉk
də̀ ŋwə̀ nə̀ mò'fis mʉtsətsə'rə̀ wèŋ fɛɛŋ
nə̀ seŋ mʉ.>>
22 Wo à yuk vɛ'nə̀, manziŋ ko wo vɛ'ɛ
wùriŋ. Wo ye ŋgòfek yi mò'fis, mò'fis,
dʉk də̀, <<Tà, a mʉ̀ à?>>
23 Yi dʉk fa yà'wèŋ də̀, <<Ŋwə̀ nə̀ yi fa
kʉ̀rə̀ tsə̀ bo ye bə̀ yàm sənə̀ zʉzʉ, a yi nə̀
yi nə̀ seŋ mʉ nə̀.
24 Mʉ̀ mo ŋwè, mʉ nə̀ kpʉ lo mvə̀'nə̀
ŋwàk Nwì sə̀ dʉk. Fana ŋgə' nə̀ bʉp cu
bohòŋwə̀ nə̀ yi seŋ mʉ ànə̀. Ànə̀ boŋ ghak
bohòŋwə̀ ànə̀ co wo kà yi dzə̀ lok.>>
25 Judàs nə̀ nà' à sè yi nə̀ fek ye sə̀' də̀,
<<Cicà, a mʉ̀ à?>> Jisòs dʉk fa nà' də̀,
<<Wù cèp mʉmvə̀'nə̀.>>

Zʉzʉ Nə̀ Nà'a Làsə̀ mbwè: Losopà (Mak 14:22-26; Luk 22:14-20; 1 Korè 11:23-26)

26 Wo ànə̀ sə̀ zʉ fana Jisòs jəŋ brɛd,
nə̀ kwasə̀ Nwì, nə̀ bə'rə̀ fa ŋgàa fàak ye
sə̀. Yi dʉk də̀, <<Wèeŋ jəŋ, nə̀ zʉ. Nè'e
ŋgùpni' àm.>>
27 Ànə̀ geŋ yi jəŋ ŋgàp sə̀'. Yi ànə̀ kwasə̀
wes me Nwì fana yi fa yà'wèŋ də̀ yà'a no.
Yi à fa yà' yi sə̀ cep də̀, <<Wèeŋ no wèŋ
pwe'.
28 Yè'sə̀ ndʉəm am sə̀ yà' sə̀ fè'e ŋgòswì
fa bwìŋ bʉp awo. Ndʉəm sə̀, a zeŋ sə̀
yà' kì ŋge' ndzənə̀ rʉ̀k nə̀ njàm bohòbwìŋ
ŋkʉ̀ʉŋ.
29 Mʉ̀ tsə̀' weŋ də̀ mʉ nə̀ kà rùuk yè'sə̀
vesùwèŋ mok no be'lə̀ yuk tətè nùmbu nə̀
mʉ nə̀ no fe'lə̀ nà' mok fi vesùwèŋ mvwe'
gaŋ ŋkum Tɛ̀' àm.>>
30 Fana wo yəm ŋkì, nə̀ tesə̀ lo mvwe'
nda Olìp.

Jisòs Də̀ Pitàa Nə̀ Dzeeŋ Yi (Mak 14:27-31; Luk 22:31-34; Jon 13:36-38)

31 Ànə̀ geŋ Jisòs tsok fa yà'wèŋ də̀, <<Bə̀
ndzəm nə̀ ntinə̀ nè'e, wèŋ pwe' nə̀ caŋ
me'rə̀ mʉ mʉmʉ̀. Mʉ̀ rìŋ vɛ'nə̀ bʉʉsə̀ yà'
cu ndzənə̀ ŋwàk Nwì də̀, <Mʉʉ Nwì, mʉ
nə̀ ləp ganakù' nə̀ fana nsùŋgaaŋ sə̀ nə̀
sam wes.>
32 Anə̀ ye sə̀' də̀ ghà nə̀ mʉ nə̀ lokok
mvwe' kpʉ, mʉ nə̀ lo mantombìi wèŋ
mvwe' nzeŋgòŋ Galìli.>>
33 Yi ànə̀ dʉk vɛ'nə̀ fana Pità cep fəsə̀
fa nà' dʉk də̀, <<A ye-a ŋga bwìŋ pwe' ca
me'rə̀-a wu sə̀ ca, mʉ nə̀ kà wu yàm ca
me'rə̀ yuk.>>
34 Jisòs dʉk fa yi də̀, <<Mʉ tsok wu
ŋkèm dʉk də̀, bə̀ ndzəm nə̀ ntinə̀ nè'e,
ntomvəp sə̀ kə̀ to kàmòk ŋga wù də̀ wù
ka mʉ riŋ kɛ̀' tɛ'.>>
35 Pità nə̀ cep fe'lə̀ səmok dʉk də̀, <<A
mègù-a sə̀ ŋgòkpʉ vesù, kaco mʉ̀ bɛŋ wu
yeŋ.>> Ŋgàa fàak ye mok sə̀ wèŋ dʉk sə̀'
vɛ'nə̀, wo pwe'.

Jisòs Sə̀ Gʉ̀ Pìriyà Mvwe' Sə̀ Wo Togə̀ Də̀ Gèsemanì (Mak 14:32-42; Luk 22:39-46)

36 Ànə̀ geŋ, Jisòs bə̀ bwe ye sə̀ wèŋ lo
mvwe' səmok sə̀ wo togə̀ fo' də̀ Gèsemanì.
À kə̀ dzèŋ fo', yi dʉk fa yà'wèŋ dʉk də̀,
<<Wèeŋ cum yàwèŋ mvwe' yè'e ya mʉ
sooŋ lo yàm mantombì, nə̀ gʉ pìriyà.>>

---

* **26:15 26:15** Judàs à sèŋ mà' Jisòs nə̀ yè'e bə̀ ntɛŋ nə̀ bʉʉ Jus wèŋ à tiŋ nòŋsə̀ ŋgòywiŋ mo ŋkwɛ̀ŋ njamòk yà'a.

37 Fana yi jəŋ Pità nə ye bwe Zebèdi ba sə', wo lo. Ghà ànə à ye, ntʉm ye ŋgòrwì' yi vɛ'ɛ, yi kà kwəkwa mok tse' lok.
38 Yi dʉk fa yà' dʉk də, <<Tsətsərà nè bə manziŋ sə ntʉ̀ʉ̀ mʉ̀ nè bʉp co mʉ̀ coho gbʉ kpʉ. Vesùwèeŋ cum fɛɛŋ, nə sə so, nə kà lo dzəm.>>
39 Yi ànə sooŋ lo momjo fana yi gbʉ fə'ə gesə lo si ye sə nze, nə sə gʉ pìriyà. Yi sə cep dʉk də, <<Tɛ̀' àm, a ye-a ŋga mandzàə yo, wù jəŋ gesə lo ŋgàp ŋgə' nè'e bohòmʉ̀ fo'. Mʉ dʉk-a sə̀ vɛ'nə, wù gʉ lɛ mʉmvə'nə̀ wù dzəm wù, kà mʉmvə'nə̀ mʉ̀ dzəm mʉ̀ gʉ̀.>>
40 Ânə geŋ yi bwi foho və, nə kə ye ŋgàa fàak ye sə̀ tɛ' sə ŋga wo sə dzəm lo. Yi yəmsə yà', nə fek Pità də, <<Kaco wèŋ cum to nca vesùwèŋ mvə̀k mwejo yeŋ à?
41 Wèeŋ so, nə sə gʉ pìriyà sə̀' ya mèmumsəə kà wèŋ gha'. Ntʉm yo, megu də ŋàŋ ka yeŋ.>>
42 Yi lo fe'lə sèmok ŋgòkə̀ gʉ̀ pìriyà nə kɛ̀' ba. Yi lɛŋ də, <<Tɛ̀' am, a ye-a ŋga wù dʉk də kaco yè'sə ca gɛsə yeŋ tse'ŋga mʉ̀ yə ŋgə' nə ŋkuŋ, fana mʉ̀ dzəm sə̀' cùu yo sə.>>
43 Ânə geŋ yi bwi foho və fe'lə, nə kə tseŋ yà' ŋga yà' sə dzəm fe'lə sə̀ lo sə. Ânə ye ŋga lo sə ko zèm tse' wo lis vɛ'ɛ nsàp nə bə jòŋ.
44 Fana yi me'rə fe'lə yà'wèŋ, nə lo ŋgòkə̀ gʉ̀ fe'lə pìriyà sèmok nə̀ kɛ̀' tɛ'. Yi sə cep fe'lə gu sə̀' yusə̀ yi anə cep to mantombì.
45 Yi bwi və fe'lə bohòŋgàa fàak ye sə wèŋ, nə fek yà'wèŋ dʉk də, <<Wèŋ sə nòoŋ yòŋsə malì yu awèŋ fo' à? Wèeŋ ye, mvə̀k kʉ̀rə laŋ nə wo sèŋ mʉ̀ʉ̀ mo ŋwè, mʉ̀ cu mok ndzə bohòbʉ̀ ŋgàa gʉ̀ bʉp wèŋ.
46 Wèeŋ lokok a lo. Yeè, ŋwà nə yi sèŋ mʉ nə nè'.>>

Wo Ko Jisòs
(Mak 14:43-50; Luk 22:47-53; Jon 18:2-12)

47 Â ye ŋga Jisòs sə cèp malì ntòfo', fana Judàs nə yi ŋgà fàk ye mòk sə̀' nə tesə və bə bʉ̀ʉ̀ səmok vɛ'ɛ wùriŋ ŋga wo rə̀p fèk, nə tse' ntòk. Â nə tumsə wo ŋgàa fa satikà' sə̀ ghaŋ bə bʉ̀ʉ̀ sə̀ mantombì.
48 Ânə ye ŋga ŋwà nə̀ yi ànə seŋ Jisòs nə nə tsok noŋsə fa bʉ̀ʉ̀ sə wèŋ yusə̀ yi nə gʉ laŋ. Yi à dʉk fa yà' də, yà'a yə ŋwà nə̀ yi kə cèpsə nà' bàboŋ co ŋge' à lɛ, yà' riŋ də nà'a yi nə, yà' ko nà'.
49 Judàs nə à vàə, yi cà jwaŋ, nə kə ye Jisòs, nə to nà' də <<Cicà, mʉ̀ cepsə wu>> fana nə cepsə nà' co ŋge'.
50 Jisòs fek nà' də, <<Ŋge' àm, wù sə gʉ̀ fɛnə yà?>> Fana bʉ̀ʉ̀ sə wèŋ kə koho tse' Jisòs cʉ̀k.
51 Ŋwà nəmòk nə̀ yi à ye ye bə Jisòs nə wèŋ à sə̀ co'fis fèk ye, nə gbɛ' tiŋ mak fa ŋkwɛ̀ŋ mòk ntu' sə nze. Ŋwà nə̀ wo à gwɛ̀' ci' yi ntu' nə à ye ŋkwɛ̀ŋ bohòŋkum ŋgà fa satikà'.
52 Jisòs dʉk fa nà' dʉk də, <<So fəsə gesə fèk nə mà mba'à. Wù rì də ndàaŋwè pwe' nə̀ yi lʉ̀-a bə fèek nə kə̀ kpʉ sə̀' bə zeŋ.
53 Wù tsəm də kaco mʉ̀ dʉk fa to tɛ̀' àm də yi tumsə fa mʉ masinjàa ye, bòop sə̀ ghaŋ hum-ncòp-ba ŋgòtɛsə mʉ yeŋ à?
54 Nə ye də wo à còm nòŋsə ndzənə ŋwàk Nwì də bum yè'sə nə ye tsoŋ vɛ'nə. Mʉ to bwìŋ-a ŋga'a masinjàa Nwì, bum yè'sə ye fe'lə zìnə anə va?>>
55 Mvə̀k ànə à ye, Jisòs fek bʉ̀ʉ̀ sə wèŋ də <<Wèŋ tesə co wèŋ lòmvwe' bɛ' ŋgà yə bə fèk nə ye ntòk yè'e bʉ̀ʉ̀ mʉ̀ à? Vesùwèeŋ yiskokgə̀ mʉmvwe' ndap Nwì nə̀ ghaŋ səsa, mʉ̀ sə yə'rə bwìŋ, wèŋ kà mʉ ko.
56 Nə ye də bum yè'sə vɛ'nə pwe'fo' də ya yusə̀ ŋgàa tsòhòbum Nwì wèŋ à còm ndzənə ŋwàk Nwìi ye vɛ'nə.>> Yà'a ŋga'a mvə̀k nə̀ ŋgàa fàak ye sə wèŋ à mè'rə yi, nə caŋ lo wes pwe'.

Wo Sak Jisòs Mʉ Kaŋsurù
(Mak 14:53-65; Luk 22:54-55, 63-71; Jon 18:13-14, 19-24)

57 Fana bʉ̀ʉ̀ sə wo à ko Jisòs sə à jə lòyi bohòKayofàs, ŋkum ŋgà fa satikà' nə. Bʉ̀ ŋgàa yə'rə fa bwìŋ lʉ̀k bə bʉ̀ ŋkwàha bʉ̀ʉ̀ Jus wèŋ à benə cu sə̀' fa'nə.
58 Pità à sə yù və maŋkwɛ̀ŋ moòm sèsap tètè kə dzeŋ mvwe' ntòmbi ŋkum ŋgà fa satikà' nə wo də wo nə sak fo' nə. Yi ni lo mbwa, nə kə cum bə ŋgàa kʉ̀k ndap Nwì wèŋ ya yi ye mvè'nə bum nə kə lə.

59 Ŋgàa fa satikà' bə kaŋsurù nə pwe' à
sə làp bum sə̀ ŋgònaaŋ mʉ tuhù Jisòs də
ya wo zə nà', dzəm ŋga yà'a mvwès.
60 Wo kà yumok sə̀ yə. Bʉ̀ʉ sə̀ wo à ka
yumok sə̀ ye, nə sə kə dzəm borə də wo
à yə laŋ wèŋ à ye fo' sə̀' wùriŋ. A kə lòə,
ŋgàa ci' mvwèes yè'sə wèŋ à tesə və bwìŋ
ba,
61 nə dʉk də, <<Vès a yuk bə ntu' avès
ŋga ntèrèŋgòŋ nè'nə sə dʉk də, aco yi
kʉəmsə mak ndap Nwì nə̀ ghaŋ nə, nə ci
wes megu nà' mʉnə nùumbu tɛ'.>>
62 Ŋkum ŋgà fa satikà' nə à lòkok
mʉtsə̀, nə fek Jisòs də, <<Wù ka yumok
ŋgòcèep tse' à? Bʉ̀ʉ yè'e sə dʉk də wù a
dʉk də ɛ?>>
63 Jisòs cum megu dədok. Ŋgà fa satikà'
nə cep fe'lə də, <<Mʉ̀ sə fek wu bə liŋ Nwì
nə̀ yi ŋwəm nə zìnə də, wu yè'e mo Nwì,
ŋkum ŋgà gèm bwìŋ nə à?>>
64 Jisòs dʉk fa nà' də, <<Wù cèp yà'sə
mvə'nə. Mʉ̀ sə tsə̀' weŋ zìnə də, ghà nə̀
bum yè'sə mè fana wèŋ ye mʉ̀ʉ mo ŋwè
ŋga mʉ cu nze bo ma mà'a Nwì nə̀ ŋgà
ŋàŋ, nə ye fe'lə mʉ ŋga mʉ̀ sə tsə və
ndzənə mbàk mʉbu.>>
65 Yi ànə dʉk wes vɛ'nə fana ŋkum ŋgà
fa satikà' nə jok, nə soŋ sarə cə̀k nə̀ mʉ
ni'ì yi. Yi sə dʉk də, <<Jisòs də nà'a mo
Nwì, ye də nà' bʉpsə liŋ Nwì laŋ. Njo nə̀ a
lap yis fe'lə ŋwə̀ nəmòk ŋgòkə̀ rɛŋsə fe'lə
yumok ka mok yeŋ. Bʉsə̀ bwìŋ yuk wes
mvwèes nà' sə mok bə ntu' laŋ.
66 Wèŋ dʉk yàwèŋ də yà?>> Bʉ̀ʉ sə
wèŋ dʉk də, wo zə mègù yi zəə.
67 Fana wo te gesə fa yi nte mʉlisə̀, nə
ləp yi. Bʉ̀ʉ mok sə wo à ləp yi sə wèŋ à
sə dʉk də,
68 <<Wù də wu Ŋkum ŋgà gèm bwìŋ nə
wù, riŋ-a ŋgèŋgàŋ è.>>

Pità Bèŋ Jisòs
(Mak 14:66-72; Luk 22:56-62; Jon 18:15-18, 25-27)

69 Ànə ye ŋga Pità cu ye sə mbi fana
mʉŋwà nəmòk kə dʉk fa yi də, <<Wù
yegə̀ sə̀' weŋ Jisòs nə̀ mvwe' lak Galìli
nə.>>
70 Yi bèŋ mantombìi wo anə pwe' də yi
ka yusə̀ yà' sə cèp yà'sə riŋ lok.
71 Yi ànə tesə tsoŋ fa'nə ntɛ̀ŋ, mʉŋwà
mòk ye fe'lə yi, nə tsok fa bʉ̀ʉ sə̀ wo tə
fo' sə wèŋ də, <<Ŋwə̀ nè'e a ye sə̀' bə Jisòs
nə̀ mvwe' lak Nazàrɛ nə.>>
72 Yi bɛŋ fe'lə nà' sə̀mok, nə kɛŋ də yi
ka Jisòs riŋ.
73 Ànə sap kok ghàr fana bʉ̀ʉ sə̀ wo nə
təəŋ fo' sə wèŋ kə dʉk fa Pità nə də nà'
gù tsə gù lɛ mòk. Də mvə'nə̀ yi sə cep àlɛ,
ncèp cù nà' nə sə nìtsə̀' jəja də nà'a mòk.
74 Yà' à bà vɛ'nə, fana Pità yak ni' ye,
nə kɛŋ mok Nwì də, <<Nwìi riŋ yi, mʉ̀
ka ŋwə̀ ànə riŋ.>> Yi à sə cèp wes ntɛ̀ŋ,
mvəp to.
75 Pità tsərə ŋga'a yusə̀ Jisòs ànə cep sə
də, <<Ŋkuŋ ntomvəp nə sə to ntinə ŋga
wù bèŋ fis mʉ kɛ̀' tɛ' də wù ka mʉ riŋ.>>
Yi tesə lo sə mbi, nə kə waŋ ca vɛ'ɛ nəbʉp.

27

Judàs Fəsə Mbàam
Sə̀ Yi À Sèŋ Jisòs Bə Zeŋ
(Mak 15:1; Luk 23:1-2; Jon 18:28-32; Ŋgàa Ntum Jisòs 1:18-19)

1 Nə̀ zəzòŋ à dzèeŋ, ŋgàa fa satikà' sə̀
ghaŋ bə bʉ̀ ŋkwàha bʉ̀ʉ Jus sə wèŋ cum
kwe' də wo zə Jisòs.
2 Wo ko kiŋ yi, nə jəŋ lo fa bohòPalè nə̀
yi ànə ye govənòghà ànə yi nə.
3 Judàs nə̀ yi à sèŋ Jisòs nə à yə də wo
bʉpsə Jisòs fana ntʉm ye bʉʉŋ. Yi və
ŋgòfəsə mbàam sə̀ hum tɛ' sə̀ yi à sèŋ
Jisòs bə zeŋ sə. Yi à jə və yà' ŋgòfa fəsə
bohòŋgàa fa satikà' nə ye ŋkwàha bʉ̀ʉ sə
wèŋ.
4 Yi à dʉk də, <<Mʉ̀ gʉ̀ bʉp laŋ bʉ̀ʉsə̀
mʉ̀ gʉ̀ də wo zə ŋwə̀ nəmòk ŋgwàŋ ŋga
yi ka yumok riŋ lok.>> Bʉ̀ʉ sə wèŋ dʉk fa
yi də, <<Yà'sə ka nzak njàvès yeŋ. Wù rì
bə zeŋ wù.>>
5 Yi lo, nə kə mak noŋsə mbàam sə̀ hum
tɛ' sə mʉmvwe' ndap Nwì nə̀ ghaŋ nə sə
nze. Yi lo, nə kə jəŋ kʉ̀, nə kə kə'ə kpʉ
yuye.
6 Ŋgàa fa satikà' sə wèŋ à kə̀ te' mbàam
sə, nə dʉk də, <<Yè'e mbàam ndʉəm
ŋwè, fana kaco a gesə yà' sənə bàam
mbàam sə mʉnə ndap Nwì yeŋ bʉ̀ʉsə̀ wo
dzègə̀ dzèə.>>

7 Wo à cu kwe', nə jəŋ mbàam sə, nə
fa bohòŋgà bom kʉ̀ŋ mòk ŋgòywiŋ jə
mvwe' sə̀ wo nə sə tuuŋ ŋkʉ̀ìŋ wèŋ fo'.
8 Nà'a njo nə̀ wo togə̀ mʉmvwe' ànə də
mvwe' nze ndʉəm haaŋ ntinə sə.
9 Bum yè'sə ànə ye vɛ'nə fana bum
sə̀ Jèrèmiyà ŋgà tsòhòbum Nwì à cèp sə
bʉʉŋ və zìnə. Yi ànə cep də, <<Wo jə
mbàm hum tɛ', mbàam sə̀ bʉ̀ʉ Izùrɛ wèŋ
a dzəm də ntɛŋ ŋwèe nə kʉ̀rə vɛ'nə.
10 Wo kə ywiŋ nze bohòŋgà bom kʉ̀ŋ
bə zeŋ. Wo à sə ywiŋ vɛ'nə ŋga Tà Nwì à
tsə̀' mʉ yi.>>

Jisòs Tə Mantombìi Palè
(Mak 15:2-15; Luk 23:3-25; Jon 18:33-19:16)

11 Jisòs ànə təəŋ kə̀ mantombìi Palè
nə̀ yi govənònə fana yi fek Jisòs də,
<<Wu ŋkum bʉ̀ʉ Jus wèŋ wu à?>> Jisòs
cep fəsə fa nà' dʉk də, <<Wù dʉk yà'a
mvə̀'nə.>>
12 Nə ye də mvə̀k nə̀ ŋgàa fa satikà' bə
bʉ̀ ŋkwàha bʉ̀ʉ Jus wèŋ à sə làp yi bə
nzak pwe', yi kà cù mùk lok fʉ̀'.
13 Mvə̀k nə̀ yi à sə cu mègù dədok vɛ'nə
fana Palè fek nà' də, <<Wù sə kà bum
ŋkʉ̀ʉŋ sə̀ wo sə cèp mʉtuhù wù yè'e yuk
à?>>
14 Jisòs à ka cù ŋgòcèp fəsə muk mali,
fana govənònə à mərə vɛ'ɛ wùriŋ.

15 Å sə yegə̀ lèlùm mvə̀k ŋkàak Pasobà
fana govənònə sə fis me'rə fa bʉ̀ʉ sə wèŋ
ŋgà ndapndzəm mò'fis. Yi fis fa megu
yà'wèŋ ŋwə̀ nə̀ wo dzəm də yi fis me'rə.
16 Ànə geŋ ŋga wo tse' ŋgà ndapndzəm
mòk nə̀ liŋ yee də Bàrabà. Bwìŋ ŋkʉ̀ʉŋ
à rì Bàrabà nə də yi ŋgà ndapndzəm nə̀
bʉp.
17 Wo ànə kə benə mvwe' mò'fis fana
Palè fek wo dʉk də, <<Wèŋ dzəm də mʉ
fis me'rə fa weŋ ndà? Bàrabà kè Jisòs nə̀
wo to yi mok də Krɛst nà'a nɛ?>>
18 Bʉsə̀ yi rì də wo ko jə və̀ Jisòs bohòyi
yè'sə ŋga wo à sə bɛ̀ŋ nà' jì njo.

19 Sə va' mwè, ghà nə̀ Palè nə à cu
mʉmvwe' dzə̀' ye nə̀ yi sakgə̀ nzak mbwa
nə fana ŋgwe ye tirə vesə fa yi ntirə̀.
Ntirə̀ nə à ye də, <<Kà də wu gʉ ŋwə̀ nə̀
yi ka jòŋ tse' ànə yumok dʉk. Mʉ̀ yə nòoŋ
lo sə̀ bʉp bʉ̀ʉ yi ntinə wùriŋ.>>

20 Ŋgàa fa satikà' bə bʉ̀ ŋkwàha bʉ̀ʉ sə
wèŋ sə gʉ megu bwìŋ də yà'a dzəm də
wo fis me'rə Bàrabà, nə zə Jisòs.
21 Govənònə fek fe'lə yà' sàmok də,
<<Mʉtsətsə'rəə bwìŋ ba yè'e, wèŋ dzəm
də mʉ fis me'rə fa weŋ nə̀ fò?>> Bʉ̀ʉ sə
pwe' kwi' də <<Bàrabà.>>
22 Palè fek fe'lə yà'wèŋ də, <<Wèŋ dzəm
də mʉ gʉ bə Jisòs nə̀ wo togə̀ liŋ ye mok
də Krɛst nà'a va?>> Bʉ̀ʉ sə pwe' dʉk də,
<<Tɛ'lə yi mʉ ntəəŋ.>>
23 Yi də bʉ̀ʉ yà, ŋwə̀ ènə bʉpsə yà?
Kàyà', wo sə fuŋ ghaha fuu də, <<Tɛ'lə
yi mʉ ntəəŋ.>>
24 Palè ànə ye də bum sə̀ yi sə cèp sə
pwe' sə cà mègù wà co ndzəp, nə sə yəəŋ
sə̀' co də ndàaŋ nə tesə fana yi jəŋ ndzəp,
nə cuk bo ye mantombìi bʉ̀ʉ sə wèŋ. Yi à
sə cùk yà', yi sə kəa njo nje də, <<Bo am
ka sənə ndʉəm ŋwə̀ nè'e yeŋ. Wèŋ rì bə
zeŋ wèŋ.>>
25 Yi ànə dʉk vɛ'nə fana bʉ̀ʉ sə wèŋ
pwe'fo' dʉk də, <<Ŋ, ndʉəm yee ye
mʉ tuhù vès nə ye mʉ tuhù bwe avès
wèŋ.>>
26 Yi jəŋ Bàrabà, nə fis me'rə fa yà'wèŋ.
Yi ləp Jisòs bə ŋkwès, nə fa wo də wo kə
tɛ'lə nà' mʉ ntəəŋ.

Sojà Wèŋ Ywì'lə Jisòs
(Mak 15:16-20; Jon 19:2-3)

27 Sojàa govənònə wèŋ jəŋ lo Jisòs mʉ
nto' govənòanə, nə to benə sojàa mok sə
fo' lòoŋ.
28 Wo fweŋ fis cəək ye, nə ni fa yi mòk
nə̀ bəbaŋ. Cək nə à ye bəbaŋ co cək
ŋkum.
29 Wo lim ndik nəmòk nə̀ bə njàk co
tàm ŋkum, nə ta fa yi nà' mʉ tuhù. Wo
fa yi ntatʉ mòk də yi kotse' ndzə bohòco
ntʉmbà ŋkum. Wo sə kə təəŋ mantombìi
yi bə tumfərə, nə sə cepsə nà' co ŋkum
dʉk də, <<Ŋgəə̀, ŋkum bʉ̀ʉ Jus wèŋ.>>
Wo sə ywì'lə yi co ləm.
30 Fana wo te yi bə nte, nə jəŋ ntò' nə̀
nà' ànə ye ndzə bohòyi nə, nə ləp yi bə
zeŋ mʉtuhù.

31 Wo ànə ywi'lə kʉrə yi fana wo fweŋ fis cək nə ghaŋ bəbaŋ nə, nə ni fəsə fa yi cəək ye sə səmok. Wo jə lo yi də wo kə tɛ'lə yi.

Wo Tɛ'lə Jisòs Mʉ Ntəəŋ
(Mak 15:21-32; Luk 23:26-43; Jon 19:17-27)

32 Mvə'nə wo à sə tesə tsoŋ mʉnto' anə vɛ'ɛ fana wo kʉrə bə ŋgà' nəmòk. Wo tap ko yi fo' bə ŋàŋ də nà'a bək jəŋ ntəəŋ Jisòs sə. Liŋ ŋgà' nə à ye Saimʉ̀. Wo to lak ye də Sìrinì.

33 Wo ànə kə dzeŋ mvwe' mok, wo togə fo' də Gòrìgotà (a yà'a də nzʉ̀ə tu bwìŋ),

34 wo fa yi rùk də yi no ŋga wo tòrə yà' bə yu cʉcʉk. Yi ànə yu'rə ja'a yà' fana yà' ye co yi kà no.

35 Wo ànə tɛ'lə wes yi fana wo təm gapsə cəək ye sə bə bèŋ.

36 Wo cum nze, nə sə so nà' fo'.

37 Wo com naaŋ yak njo kpʉ ye ma mʉ tuhù yi. Yusə wo à còm naaŋ sə à ye də: Nɛ'ɛ Jisòs Ŋkum Bʉ̀ʉ Jus Wèŋ Nə.

38 Wo à tɛ'lə be'lə yi bə ŋgàa yəə mok wèŋ, wo bwìŋ ba. Mòk bo ma ŋkwìp, mòk ma zʉ. Yi ye ye mʉtsətsə'rə.

39 Bʉ̀ʉ sə wo à sə cà fo' wèŋ à sə yà'rə yi, nə sə mək tu awo dʉk də,

40 <<Nà'a wù nə wù à dʉk də, aco wù kʉəmsə mak ndap Nwì nə ghaŋ, nə ci fəsə wes nà' mʉnə nùumbu tɛ' nə. Tɛsə-a ni' yòɛ̀! A ye-a də wu mo Nwì zìnə, wù suhu tsoŋ na mʉntəəŋ fa'nə-le.>>

41 Ŋgàa fa satikà' bə ŋgàa yə'rə fa bwìŋ lʉ̀k nə ye bə bʉ̀ ŋkwàha bʉ̀ʉ Jus wèŋ pwe' à ywì'lə yi sə'. Wo sə dʉk də,

42 <<Yi tɛsə rì bòŋsə mègù bʉ̀ʉ mok wèŋ, nə kà ni' nə nje tɛsə̀ rì. Yi də yi ŋkum bʉ̀ʉ Izùrɛ wèŋ yi. Yi suhu tsoŋ-a mʉ ntəəŋ fa'nə ŋga'a ya vèes dzəm bohòyi.

43 Yi naaŋgə tu ye bohòNwì. Nwìi tɛsə-a yi ŋga'a ŋga Nwìi dzəmgə-a yi na. Bʉsə yi dʉkgə də yi mo Nwì.>>

44 Bʉ̀ ŋgàa yəə sə wo ànə tɛ'lə be'lə bə yà' sə wèŋ yak yi sə' vɛ'nə.

Jisòs Kpʉ
(Mak 15:33-41; Luk 23:44-49; Jon 19:28-30)

45 Ànə ye ŋga nùum maràŋ kaŋ fana ndzəm seŋ mvwe' nzeŋgòŋ nə pwe' tətè kə dzeŋ co nùm səm.

46 À kə dzèŋ nùm səm anə fana Jisòs waŋ bə ŋgì nə ghaŋ dʉk də, <<Eli, Eli, làma sabatàni?>> A yà'a bə ncèep lak yà'sə də, <<Nwì àm, Nwì àm, wù mà' mʉ bʉ̀ʉ yà?>>

47 Bʉ̀ʉ mok sə wo à tə fo' à yuk, nə dʉk də, <<Ŋwə̀ ènə sə to Àlajà.>>

48 Ŋwə̀ nəmòk nə yi à ye sə̀' fo' caŋ ntèŋ, nə kə tsəp və yumok co kùsa vɛ'ɛ sənə rùk mòk nə cʉcʉk, nə tse' gesə mʉ cùhù Jisòs bə ntatʉ də nà'a no.

49 Bʉ̀ʉ mok sə wèŋ dʉk yàwo də, <<Wèeŋ yuk, a ja'a na kèe Àlajà nə və ŋgòkə̀ tɛsə yi àlɛ'.>>

50 Jisòs waŋ fe'lə bə ŋgì nə ghaŋ səmok, nə me'rə yòŋsə ye lo.

51 Ghà nə yi ànə kpʉ ànə à ye fana cək nə nà' à sə gàpsə rum ndap mòk mʉmvwe' ndap Nwì nə ghaŋ nə à sàha jəŋ mʉtuhù wàrr kə dzèŋ sə mbwèŋ. Nze à tsòho fo', lìs sə voho sə̀'.

52 Sèe bwìŋ à mùhu sə̀'. Bʉ̀ʉ sə wo à kpʉ ŋga wo bʉ̀ʉ Nwì wèŋ à lòkok mvwe' kpʉ.

53 Nùmbu nə Jisòs à lòkok mvwe' kpʉ à ye, wo me'rə mvwe' sèe sə, nə lo Jòrosalèm nə nà'a lak sə rərɛŋ sə. Wo à ni mʉ ntòlak anə, bwìŋ ye wo wùriŋ.

54 Ŋkum sojà nə yi à ye fo' bə sojàa mok wèŋ sə wo à sə kʉ̀k Jisòs ànə ye mvə'nə nze ànə tsoho, nə ye bə bum sə̀ yà' à ye fo' pwe' fana wʉə ko wo. Wo dʉk də, <<Kɛ', ŋwə̀ ènə nə ye mo Nwì nə zìnə.>>

55 Bəba mok à ye fo' sə̀' wùriŋ. Wo à təəŋ səsap, nə sə ja'a. Bàa yè'sə wèŋ à yù və Jisòs mvwe' nzeŋgòGalìli, nə sə tɛsə yi.

56 Mok à ye fo' Mèri Màdàlinà, nə ye Mèri ma Jem bə Jòsep nə ye fe'lə ma bwe Zebèdi.

Wo Tuuŋ Jisòs
(Mak 15:42-47; Luk 23:50-56; Jon 19:38-42)

57 Nə nconùm à ye fana Jòsep nəmòk nə mvwe' lak Àrìmàtayà və. Yi à ye ŋgà ghàk, nə sə bɛ' lòJisòs sə̀'.

58 Yi à lòbohòPalè, nə lɛŋ nà' də nà'a
fa yi vèŋ ni' Jisòs nə ya yi kə tuuŋ. Palè
dzəm, nə dʉk də, wo kə fa nà'.
59 Jòsep jəŋ vèŋ ni' ye nə, nə lim gesə
nà' ndzənə cək nè fi.
60 Yi jəŋ nà', nə gesə lo mvwe' sèe ye.
Sèe sə à ye sè fi ŋga yi tu yà' ndzənə lìs.
Yi ànə gesə wes, yi bwi' təhə lok ncùu sèe
sə bə ŋkèŋkʉ̀m lìs mòk, nə bɛ' mandzè
lo.*
61 Ànə ye ŋga Mèri Màdàlinà bə Mèri
mòk nə à sə yə. Wo à cu ma nja vɛ'ɛ, nə
sə kʉk gesə lo sèe sə.

Wo Tes Bwìŋ ŊgòSòSèe Jisòs

62 Tsok à rɛŋ, ŋga nùmbu nè wo à sə
fʉ̀hʉ ŋgòcu dzè càa, fana ŋgàa fa satikà'
bə bʉ̀ʉ Faràsi wèŋ baaŋ mvwe' mò'fis, nə
kə ye govənòPalè.
63 Nə dʉk fa nà' də, <<Mbè, vès sə tsərə
malì mvè'nè ŋwè ènə à sə bòrə kɛ'cà
bwìŋ fɛɛŋ də yi nsàp yumòk, nə dʉk də,
<A kè dzèŋ nùumbu tɛ' mʉ̀ lokok mvwe'
kpʉ sèmok.>
64 Ye də bòco wù fa ŋàŋ, wo sə so sèe
ye sə mʉnə nùumbu tɛ' sə. Bʉsə aco
ŋgàa fàak ye sə wèŋ kə yə fis lo nooŋ
yi ndzəmə, nə borə bwìŋ də nà' lòkok
mvwe' kpʉ laŋ. Nə ye də wo gʉ-a nsàp
yumòk vɛ'nə zìnə, mvwès ènə nə gʉŋ
ghak nè nà' à ye mantombì nà'a.>>
65 Palè dʉk fa yà'wèŋ dʉk də, <<Wèŋ
tse' sojà wèŋ co wo so yo. Wèeŋ du, nə
kə so sèe sə nsàp nè wèŋ rì vɛ'ɛ pap nè
pap.>>
66 Ànə geŋ wo lo, nə kə zərə lok ncùu
sèe sə mpʉ̀ŋ. Nə jəŋ sojà wèŋ tes fo' də
yà'a sə so.

28

Jisòs Lòkok Mvwe' Kpʉ
(Mak 16:1-18; Luk 24:1-12, 36-49; Jon 20:1-23; Ŋgàa Ntum Jisòs 1:6-8)

1 Nùmbu dzè à càa, ŋga tsok sə rɛɛŋ
tsə nù Sondè Mèri Màdàlinà bə Mèri mòk
lokok də wo kə kʉk ja'a sèe Jisòs sə.
2 Wo à kè dzèŋ fo', ŋga nze à tsoho. Â
ye ŋga masinjà Tà Nwì tsə mʉbu, nə kə
bwi' gɛsə lìs nè mvwe' ncùu sèe sə fo', nə
kok cum yuye mbwa.
3 Si ye à sə rɛŋ co mbʉ̀ŋ bà'a yi, cək ye
sə fop co mbàk.
4 Bʉ̀ʉ sè wo à sə sòsèe sə wèŋ à kà bə
wʉə vɛ'ɛ, nə bʉʉŋ co bʉ̀ kpʉkpʉ.
5 Masinjà Nwì nə à cèp bohòbàa sə wèŋ.
Yi dʉk fa yà' də, <<Wèeŋ kà wəp! Mʉ̀ rì
də wèŋ sə làp Jisòs nè wo à tɛ'lə yi mʉ
ntèəŋ nà'a.
6 Yi ka fɛnə yeŋ. Yi lòkok mvwe' kpʉ
laŋ mvè'nè yi à dʉk də yi nə lokok yà'a.
Wèeŋ və fɛn, nə kə kʉk ja'a yàwèeŋ
mvwe' sè yi à nòoŋ nɛ̀.
7 Wèeŋ caŋ lo-a, nə kə tsok fa ŋgàa
fàak ye wèŋ də yi lòkok mvwe' kpʉ laŋ.
Yi gà cà nà' mantombìi wèŋ ŋgòlòmvwe'
nzeŋgòGalìli. Wèeŋ nə kə tseŋ yi fo'.
Wèeŋ tsərə tse' bum sè mʉ̀ tsè' weŋ yè'e,
nə kà swì.>>
8 Ànə geŋ wo me'rə mvwe' sèe sə bə
caŋ. Wʉə sə ko wo, kwəkwa rwiŋ wo sə
ntʉʉ̀ sè' dak. Wo sə caŋ lo də wo kə tsok
fa ŋgàa fàak ye sə wèŋ.
9 Mvè'nè wo à sə lòo sə, Jisòs kə tseŋ
wo vak, nə dʉk fa yà'wèŋ dʉk də, <<Mʉ̀
cèpsə weŋ.>> Wo à vè, nə kə kotse' kùu
ye, nə kuksə yi.
10 Jisòs nə dʉk fe'lə fa wo dʉk də,
<<Wèeŋ kà wəp. Wèeŋ du, nə kə tsok
fa bwema am wèŋ də wo lo mvwe'
nzeŋgòGalìli, vesi wèeŋ nə yenə fo'.>>

Yusè Sojàa À Kè Cèp BohòŊkwàha Bwìŋ

11 Mvè'nè bàa sə wèŋ à sə lòyàwo fana
sojàa sè wo à sə sòsèe sə wèŋ mok à
lòmvwe' ntòlak nè fo' nə. Nə tsoho fa
ŋgàa fa satikà' wèŋ yusè yà' ye sə pwe'.
12 Ŋgàa fa satikà' sə à kè cu be'lə bə
bʉ̀ ŋkwàha bʉ̀ʉ sè fo' sə wèŋ, nə kiŋ cù
bə yusè wo nə gʉ. Wo à fa sojàa sə wèŋ
mbàm vɛ'ɛ wùriŋ.
13 Nə tsok fa yà' də a gèə, yà' tsok də wo
ànə dzəm swi lo ndzəmə àlɛ, ŋgàa fàak
ye wèŋ kə yə fis bisə lo vè ni' ye nə.

* **27:60 27:60** Bʉ̀ʉ Jus wèŋ à sə tugè wʉ ndzənə lìs, nə sə tuuŋ bwìŋ nja. Wo nòŋsə wes mè vèŋ ŋwè nə nja fana wo lap sè' lìs mòk nə lok ncùu sə bə zeŋ.

14 Wo dʉk fe'lə də, <<A ye-a ŋga govənòyuk bum yè'sə fana vèes nə riŋ mvəsə ŋgòtsə' yi ya yi dzəm də a zìnə. Wèeŋ kà wəp də wèeŋ nə tse' nzak wəp lok.>>
15 Bʉ̀ʉ sə wo à sə kʉ̀k sèe sə wèŋ à jə mbàam sə, nə kə gʉ megu sə' mvə'nə wo anə tsok wo sə. Haaŋ kə dzeŋ ntinə, yà'a yusə bʉ̀ʉ Jus wèeŋ dʉkgə də yà' ànə ye vɛ'nə.

Jisòs Yəhə BohòƝgàa Fàak Ye

16 Ŋgàa fàak Jisòs sə hum-ncòp-mò'fis sə wèŋ à lo mvwe' nzeŋgòGalìli, nə lo mvwe' nda nə Jisòs à tsə' wo də wo lo fo' nə.
17 Wo ànə ye yi, wo kuksə yi. Wo à gʉ̀ vɛ'nə ŋga mok wèŋ sə mərə mali yi ntòmərə.
18 Anə geŋ, Jisòs sòoŋ kʉəp və wo, nə cep də, <<Nwì a fa ŋàaŋ sə mʉbu bə sə sə nze pwe' bohòmʉ̀.
19 Wèeŋ du lo-a ŋga'a bohòbwìŋ ma fòpwe', nə gʉ bʉsə wo ŋgàa bɛ' mandzə àm. Wèeŋ bàptɛsə wo mʉnə liŋ Tɛ̀', bə liŋ Mwe, nə ye Yòŋsə nə Rərɛŋ nə.
20 Wèeŋ yə'rə wo ŋgònòŋsə bum sə mʉ̀ a tsə' weŋ də wèeŋ nə sə gʉ yà'a pwe'. Fana wèeŋ sə tsərə tse' sə' də, mʉ nə sə ye vesùwèŋ nùumbu pwe' tətè nzeŋgòŋ kə me.>>

Ntirə nə Bəboŋ nə MAK

Ŋwàk Mak sə tsə' yumok bə liŋ Jisos Krɛst nə yi Mo Nwì nə. Nà' sə nìtsə' Jisòs ŋja co ŋwə nə yi tse' ŋàŋ, nə sə gʉ fàk bə zeŋ.

Jisòs nə sə to liŋ ye də yi Mo Ŋwè. A yà'sə də yi ŋwə nə yi tse' ŋàŋ bohòNwì ŋgòtsòho bum. Liŋ yè'sə sə nìtsə' sə' də yi ŋwè bə ni' nə zìnə. Liŋ sə də Mo Ŋwè yè'sə, a liŋ sə wo à còm yà' ndzənə Ŋwàk Danà taaŋntèŋ. (Taŋ Danà 7:13, 14.) Kàmòk Jisòs à to liŋ ye vɛ'nə bʉʉsə yi dzəm ŋgònìtsə' fa bwìŋ də yi ŋkum ŋgà gèm bwìŋ nə Nwì à kà' də yi nə tum vesə nə.

TsətsòhòNə Jon Ŋgà Bàptɛsə Bwìŋ
(Mat. 3:1-12; Luk 3:1-18; Jon 1:19-28)

1 Yè'e mʉmvə'nə Ntirə nə Bəboŋ nə Jisòs Krɛst mo Nwì à yèto.
2 Nà' à yèto ŋga Jon tesə və sə ŋgəà. Yi ànə tesə və mvəsə ŋgà tsòhòbum Nwì Ìzayà à còm də,

Nwì à dʉk də, <<Yèè, nè'e masinjà àm,
mʉ nə tumsə gesə lo yi mantombìi
wù ŋgògʉ fʉhʉ fa wu mandzə.>>

3 Yi à còm mok sə' də,

Ŋgì ŋwə nəmòk sə cèp torə və sə ŋgəà,
nə sə yuhu də, <<Gʉ tsə'rə fa Tà
mandzə ye, rəŋsə tsə'rə fa yi bwe
cwèe mandzə ŋgògì cà ca.>>

4 À ye vɛ'nə, Jon ŋgà bàptɛsə bwìŋ tesə və sə ŋgəà, nə sə tsoho fa bwìŋ ncèp nə də, <<Wèeŋ kupsə, nə bwi fa bʉp awèŋ ŋkwèŋ, nə baptɛsə, ya ŋga Nwìi swifa weŋ bʉp awèŋ.>>
5 Fana bwìŋ à tesə və mvwe' nzeŋgòŋ Jùdiyà bə ntòlak Jòrosalèm pwe'fo' ŋgòkə yuk yusə Jon sə cèp sə. Wo à kəà cù bə bʉp awo sə wo gʉgəə, fana Jon bàptɛsə wo sənə ndzəp Jòridàŋ.
6 Jon à sə ni nsàap cəək sə ŋgàa tsòhòbum Nwì wèŋ. Wo à gʉ yà' bə nwèɛs nàm nəmòk nə wo togə nà' də kàme. Yi swi' tse' bə korə ŋgùp sə mbwèe yi. Zʉzʉʉ ye à ye ŋgwim bə nu.
7 Yi à tsə' fa bwìŋ dʉk də, <<Ŋwə nəmòok nə və ma ŋkwèɛŋ mʉ nə yi yam càsə mʉ yi. Mʉ ka kəkʉrə co mʉ bʉhʉ tsoŋ sə nze ŋgòfìrə kʉʉ kùuŋgùp ye yeŋ.
8 Mʉ bàptɛsə mègù weŋ yàm bə ndzəp, fana yi nə baptɛsə weŋ ye bə Yòŋsə nə Rərɛŋ.>>

Satà À Mùmsə Jisòs Ghà Nə Wo À Bàptɛsə Yi
(Mat. 3:13-4:11; Luk 3:21-22, 4:1-13)

9 À ka sap Jisòs mè'rə lak Nazàrɛ nə nà'a mvwe' nzeŋgòGalìli, fana Jon bàptɛsə yi sənə ndzəp Jòridàŋ.
10 Mvə'nə Jisòs à tesə kok sə ndzəpə anə ntèŋ, yi ye ŋga ntòbu mùhu fana Yòŋsə Nwì sə tsoŋ və bohòyi co kəkəbʉŋ.
11 Ŋgì mòk sə yuhu tsooŋ mʉbu anə dʉk də, <<Wu mo àm nə mʉ dzəm wu sə ntʉʉ mʉ ŋkʉʉŋntèŋ. Mʉ sə kwa bohòwù wùriŋ.>>
12 Yòŋsə nə gʉ yi sə' ntèŋ ŋgòlòmvwe' səmok sə ŋgəà.
13 Yi à cu fo' nùumbu hum kwè, Satà sə mumsə yi. Yi à ye fo' bə nàam ŋgòŋ wèŋ fana masinjàa Nwì sə jəŋ ŋkərə bohòyi.

Jisòs To Ŋgàa Ko Fuk
(Mat. 4:18-22; Luk 4:14-15; 5:1-11)

14 A ye ŋga wo nisə Jon ndapndzəm, fana Jisòs lòmvwe' nzeŋgòGalìli, nə sə tsòho Ntirə nə Bəboŋ nə nà' və bohòNwì.
15 Yi sə dʉk də, <<Mvək kʉrə laŋ nə gaŋ ŋkum Nwì kʉəp ŋgòye sə nzeŋgòfɛŋ laŋ. Wèeŋ kupsə, nə bwi fa bʉp awèŋ ŋkwèŋ, nə dzəm Ntirə nə Bəboŋ nə.>>
16 Nùmbu mòk à ye ŋga Jisòs sə gìhi ŋgʉ ndzəp Galìli, yi ye bʉ ŋgàa fu'fuk ba, Saimʉ bə moma ye Andrù ŋga wo sə fu'fuk bə ram.
17 Jisòs dʉk fa wo də, <<Wèeŋ bɛ' və mʉ ya mʉ yə'rə weŋ ŋgòko bwìŋ.>>
18 Wo ànə yuk vɛ'nə ntèŋ, wo me'rə mak noŋsə ram awo sə fo', nə yuŋ lo yi.
19 Yi à gì lòjo, yi ye fe'lə bwe ŋgà' nəmòk nə wo togə yi də Zebèdi ŋga wo bwìŋ ba, Jem bə moma ye Jon. Yi à kə tsèŋ wo ŋga wo cu sənə ŋgwes, nə sə gʉhʉ tsə'rə ram awo.

20 Yi à to yà' sə̀', wo bɛ' lòyi, nə me'rə tɛ̀' awo Zebèdi bə ŋgàa fàak awo sə ŋgwesə̀ anə, nə lo bə Jisòs.

Jisòs Bɛ' Fis Yòŋsə̀ Ze' Ndzə Ni'ì Ŋwə̀ Nəmòk (Luk 4:31-37)

21 Wo à gì lòmvwe' mò'fis, nə kə dzeŋ lak mok sə̀ wo togə̀ fo' də Kàpanùm. Fana nùmbu dzə̀ awo à wɛ̀ɛs, Jisòs lo mvwe' ndap pìriyà bʉ̀ʉ Jus, nə ye ŋgòyə'rə wo ncèp Nwì mbwa.

22 Bʉsə̀ yi à cèp nsàp nje zok bə ŋàŋ, fana bwìŋ mərə bʉ̀ʉsə̀ wo rì də cicàa sə̀ wo à sə yə'rə lʉ̀k à sə kà vɛ'nə cèpgə̀.

23 Ŋwə̀ nəmòk à ye mbwa nə̀ yi à tse' yòŋsə̀ ze' ndzə ni'ì yi. Yi ye ŋgòwa torə fis də,

24 <<Jisòs nə̀ mvwe' lak Nazàrɛ, wù tse' yà vesùwèŋ nɛ? Mʉ̀ rì wu bəboŋni, wu ŋwə̀ nə̀ rərɛŋ nə̀ wù və̀ bohòNwì. Wù və̀ yè'sə ŋgòzə ves à?>>

25 Jisòs à ghamsə yòŋsə̀ nə, nə dʉk fa yi də, <<Lok cùu yo, nə ca tesə ndzə ni'ì ŋwə̀ ènə.>>

26 Yòŋsə̀ nə à yuk vɛ'nə ntɛ̀ŋ, yi tsə'rə ŋgà' nə nəbʉp, nə waŋ torə vɛ'ɛ, nə tesə ndzə ni'ì ŋgà' nə.

27 Bwìŋ à mərə vɛ'ɛ nəbʉp, nə sə dʉk də, <<Hàva'! Yè'sə yà vɛ'nə ɛ? Nsàp yəyə'rə nə̀ fi və̀ yè' laŋ. Ŋwə̀ nè'e tse' to ŋàŋ ŋgòcèp bohòyòŋsə̀ə ze' wèŋ fana wo yuk cùu ye.>>

28 Ghàr vɛ'ɛ ŋga liŋ Jisòs ca yuhu mvwe' nzeŋgòGalìli pwe'fo' laŋ.

Jisòs Gʉŋsə Ŋgàa Yiyaŋ Ŋkʉ̀ʉŋ (Mat. 8:14-17; Luk 4:38-41)

29 Jisòs bə yà'wèŋ à tesə tsə mʉnə ndap pìriyà nə, fana yi Jisòs nə bə Saimʉ̀ nə ye Andrù, Jem bə Jon wèŋ à lòmvwe' ndap Saimʉ̀ bə Andrù.

30 Wo à dzèeŋ ŋga malii Saimʉ̀ nòbə yiyaŋ. Wo tsok fa Jisòs vɛ'nə.

31 Yi lo, nə kə ko bo nà', nə lokoksə nà' mʉtsə̀, yiya nə me fana yi lokok təəŋ, nə kə lap fa wo zʉzʉ.

32 Nùmbu ànə à ye ŋga nùm sə co tsə lòo, wo jə və̀ fa Jisòs ŋgàa yiyaŋ pwe', nə jə və fe'lə bʉ̀ʉ sə̀ wo à tse' yòŋsə̀ə ze' ndzə ni'ì wo.

33 Bwìŋ à tesə bə lak yà'sə pwe', nə kə maŋ mvwe' ntòmbi ànə bìkìkìkì.

34 Jisòs à gʉ̀ bʉ̀ʉ sə̀ wo à tse' nsàap yiyaŋ zok zok wo gʉŋ ŋkʉ̀ʉŋntɛ̀ŋ, nə bɛ' fis ze' ndzə ni'ì wo maŋgəŋgèŋ. Bʉsə̀ ze' sə à rì yi bə̀boŋ fana yi kà yà' mandzə̀ ŋgòtsə̀' fa bwìŋ vɛ'nə fa.

Jisòs Tsòho Ncèp Nwì Mvwe' Nzeŋgòŋ Galìli Pwe' (Luk 4:42-44)

35 Tsok à kʉəp, ŋga cu ntòbə ndzəm, Jisòs lokok, nə tesə lo mʉmvwe' nəmòk, nə kə gʉ pìriyà fo' yiìyi.

36 À cu ghàr wo kà yi yə, fana Saimʉ̀ bə bʉ̀ʉ səmok sə lap kɛ' ca yi.

37 Wo à yə yi, wo tsok yi də, <<Bwìŋ sə̀ làp wu maŋgəŋgèŋ.>>

38 Yi dʉk fa yà' də, <<Yusə̀ yà' a jə və̀ mʉ fɛɛŋ, a ŋgòtsòho ncèp Nwì. Vesùwèeŋ lo lɛ mvwe' lak mok sə̀ yà' kʉəp fɛɛŋ yè'e, nə tsoho fo' sə̀'.>>

39 Yi à gì dzòoŋ nzeŋgòŋ Galìli pwe', nə sə tsoho kɛ' ncèp Nwì mvwe' ndaap pìriyà, nə sə bɛ'ɛ fis yòŋsə̀ə ze' wèŋ ndzə ni'ì bwìŋ.

Jisòs Mèsə Fa Ŋgà Kuturu Yiya Ye Nə (Mat. 8:1-4; Luk 5:12-16)

40 Nùmbu mòk à ye, ŋgà kuturu nəmòk à və̀ə, nə kə təəŋ mantombìi yi bə tumfərə, nə lɛŋ nà' də nà'a tɛsə yi. Yi dʉk fa Jisòs də, <<Tà, a bò-a wu co wù tɛsə mʉ na, wù gʉ fa mʉ yiya àm nè'e me.>>

41 Jisòs ànə yuk vɛ'nə, ntʉm ye rwiŋ bə manziŋ, fana yi fis bo, nə jwɛŋ nà' bə zeŋ, nə dʉk də, <<Mʉ̀ dzəm laŋ, yiya yònə nà'a me.>>

42 Yiya nə à mè gù sə̀ ghà ànə fo', yi gʉŋ lo yuye.

43 Jisòs à tipsə yi gʉgʉŋ, nə me'rə yi lo.

44 Yi dʉk fa nà' də, <<Dù, nə kà ŋwə̀ nəmòk tsə̀' fa swì. Cà lògù bohòŋgà fa satikà', nə kə ni fa yi ni' yò, ya yi kʉk ja'a də yiya yòmè laŋ àlɛ. Yi kʉ̀' mèsə, wù fa fəfa nə̀ Musì à dʉk nə, ŋgònìŋtsə̀' fa bwìŋ də yiya yònə a mè laŋ.>>

45 Ŋwə̀ ènə à lòyuye, nə tsoho lo bwìŋ pwe', nə tsoho wesə nsàp nə̀ co Jisòs kà mʉ ntòlak jəja mok gì fe'lə̀. Yi sə cum kɛ'

mok mvwe' sə bwìŋ ka fo' yeŋ. Bwìŋ sə və ma nə fòlòoŋ, nə sə kə tseŋ yi fo'.

2

Jisòs Gʉŋsə Ŋwə Nə Yi À Bù'rə
(Mat. 9:1-8; Luk 5:17-26)

1 À cà nùumbu jo, Jisòs foho lo mvwe' lak Kàpanùm. Fana bwìŋ yuk lo də yi cu mʉ ntòlak anə.
2 Bwìŋ və ŋkʉ̀ʉŋ. Ncù à loho mègù bə bwìŋ, fana mandzè kà ŋgòtsèŋ Jisòs ye. Jisòs à sə tsòho fa wo ncèp Nwì.
3 Bwìŋ kwè və, nə bək və ŋwə nəmòk ŋga ŋgèŋgàŋ à bù'rə bù'rə, ŋgòkə fa Jisòs.
4 Bʉsə bwìŋ à ye ŋkʉ̀ʉŋ fana wo kà mandzə ŋgòjə lòŋwə nə ŋgʉ ni'ì Jisòs tse'. Fana wo kok mʉ ndùndap, nə cok tosə mvwe' sə Jisòs tə sə.* Wo à cok tosə, wo le' gesə ŋwə nə ca bohòJisòs mʉnə kəà.
5 Jisòs à yə də wo tse' dzədzəm də aco yi gʉ yiyaŋ ŋwə nə me. Yi dʉk bohòŋwə nə yi kà gìgə nə də, <<Mo àm, mʉ̀ swìfa wu bʉp yo laŋ.>>
6 Bʉ̀ ŋgàa yə'rə fa bwìŋ lʉ̀k mok à cu fo'. Wo ànə yuk yusə Jisòs à dʉk, nə tsərə də,
7 <<Aco yi duk vɛ'nə va? Yi sə gʉ̀ bʉpsə liŋ Nwì wà. Mègù Nwì nə aco yi swì fa ŋwè bʉp ye.>>
8 Jisòs riŋ yusə wo sə tsəm sə sə ntèŋ, fana yi dʉk fa wo də, <<Wèŋ sə tsəm sə ntʉʉ̀ wèŋ vɛ'nə bʉ̀ʉ yà?
9 Co joho gha' yè'e nə ŋgòdʉk bohòyi də, <Mʉ̀ swì fa wu bʉp yo laŋ,> kè nə ŋgòdʉk də, <Lòkok mʉtsə, nə bək jə kəà yò, nə gi lo yuyo> ɛ?
10 Fana mʉ nə niŋ fa weŋ də mʉ̀ʉ mo ŋwè, mʉ̀ tse' ŋàŋ sə nzeŋgòŋ ènə ŋgòswì fa bwìŋ bʉp awo.>>
11 Fana yi dʉk fa ŋgà' nə yi kà gìgə nə də, <<Mʉ̀ dʉk wu də lòkok, te' kəà yò, nə lo la'à wù.>>
12 Mvə'nə wo à təəŋ nə sə ja'a mali, fana ŋwə nə te' kəà ye, nə gi lo yuye. Wo mərə pwe', nə kwasə Nwì də, <<Vès ka nsàp yu nè'e ye yuk.>>

Jisòs To Levì
(Mat. 9:9-13; Luk 5:27-32)

13 Jisòs à foho lòsə ŋgʉ ndzəp Galìli. Bwìŋ ŋkʉ̀ʉŋ bɛ' lòyi, fana yi ye ŋgòkə yə'rə yà'wèŋ.
14 Mvə'nə yi à sə gì lòo yi ye ŋwə nə yi kogə mbàam tas, ŋga yi cu mvwe' sə yi fàkgə fàk. Ŋwə ànə à ye Levì mo Alfòs. Jisòs dʉk fa yi də, <<Bɛ' və mʉ.>> Yi lòkok, nə yuŋ lo nà'.
15 À ye ghàr fana Jisòs sə zʉ zʉzʉ mʉmvwe' ndap Levì nə. Bʉ̀ ŋgàa ko tas nə ye bʉ̀ ŋgàa gʉ̀ bʉp ŋkʉ̀ʉŋntèŋ à be'lə yi bə ŋgàa fak ye ŋgòzʉ zʉzʉ mvwe' mò'fis. Bʉ̀ʉ sə wo à ye ŋkʉ̀ʉŋ yè'sə wo à sə yù kɛ' yi.
16 Bʉ̀ ŋgàa yə'rə lʉ̀k mok à ye fo', sə wo à ye bòp bʉ̀ Faràsi wèŋ. Wo à yə ŋga Jisòs sə zʉ bɛŋ bə ŋgàa gʉ̀ bʉp nə ye ŋgàa ko tas. Wo fek bʉ̀ ŋgàa fàak ye də, <<Yi sə zʉ be'lə ye bə ŋgàa gʉ̀ bʉp nə ye ŋgàa ko tas wèŋ bʉ̀ʉ ya?>>
17 Jisòs yuk, nə bʉsə də, <<Bʉ̀ʉ sə wo ka yiyaŋ tse', wo kà doktà làpgə, a lap megu doktà ŋwə nə yi sə yaya. Fana bohòmʉ̀ yàm, mʉ̀ à ka njo bʉ̀ʉ sə wo kəkʉrə bohòNwì wèŋ və, mʉ̀ à və ŋgòto bʉ̀ ŋgàa gʉ̀ bʉp wèŋ.>>

Nzak Dzə Zʉzʉ ŊgòKùksə Nwì
(Mat. 9:14-17; Luk 5:33-39)

18 À ye mvək mòk, bʉ̀ʉ sə wo à sə bɛ' Jon ŋgà bàptɛsə bwìŋ bə bʉ̀ʉ Faràsi wèŋ sə dzə zʉzʉ ya wo kuksə Nwì. Bʉ̀ʉ mok və bohòJisòs, nə fek yi də, <<Bʉ̀ʉ sə wo sə bɛ' Jon ŋgà bàptɛsə bwìŋ nə ye bʉ̀ʉ Faràsi wèŋ sə dzègə zʉzʉ nùumbu mok, bwe yo kà yàwo dzègə bʉ̀ʉ yà lɛ?>>
19 Jisòs cep fəsə fa wo də, <<Aco wo dʉk fa bʉ̀ʉ sə wo və mvwe' sə wo sə zʉ bum gù də wo dzə zʉzʉ anə va? Ka vɛ'nə yeŋ. Mvək nə ndugù nə cu malì bə yà'wèŋ, fana wo nə kà vɛ'nə cu.
20 Fana nùmbu nə sə vəə nə wo nə jəŋ gɛsə lo ndugù nə, fana wo nə dzə zʉzʉ mvək ànə.
21 <<Yusə də, kaco ŋwè jəŋ cək nə fi, nə te' lok nə nà' vèp laŋ bə zeŋ yeŋ. Bʉsə nə

* **2:4 2:4** Ye Màtiyò24:17

fi nə nə saha tesə ndzənə nè zəm nə fana yam ghak wesə ŋga'a mvwe' sə nà' saha maŋkwèŋ sə.
22 Yumook sə' də wo kà dzə rùk sənə bès nə zəm kep gèsəgə, bùusə yà'a nə duk, nə vok bès nə. Fana rùuk sə nə bup bə bès nə mwè. Bògha' lɛ də wo gesə dzə rùk sənə bès nə fi.>>

Jisòs Cep Bə Nzak Nùmbu Dzə (Mat. 12:1-8; Luk 6:1-5)

23 Nùmbu dzə mòk à ye, Jisòs gi cà mvwe' nzum nzaŋ mok. Mvə'nə ŋgàa fàak ye à sə bɛ' yi fana wo sə kup jəŋ tu nzaŋ.
24 Fana bùu Faràsi duk fa Jisòs də, <<Yeè, lùk avès ka dzəm də wo gu vɛ'nə nùmbu dzə dzəm.>>
25 Jisòs cep fəsə fa wo duk də, <<Wèŋ à ka yusə Devìd à gù taŋ yà'a yuk à? Mvəsə yi à dzəm yumok ŋgòzu ŋga njè à ya yi bə bwe ye wèŋ,
26 fana yi lo kə ni mu nda'à Nwì, nə kə jəŋ zu ntuk brɛd nə wo à nòŋsə ŋgòkùksə Nwì fo'. Àbiyadà à ye ŋkum bù ŋgàa fa satikà' ghà nà'nə yi. Ŋga lùk avès sə tsə' də aco zu megu yà' ŋgàa fa satikà' wèŋ fana Devìd zu yà', nə fa bùu ye sə'.>>
27 Jisòs à cèp mèsə ncèp nə duk də, <<Nwì à gù nùmbu dzə ŋgòtɛsə ŋwè, ka də wo à gù ŋwè bùu nùmbu dzə yeŋ.
28 Ye də mùu mo ŋwè, mu Tà nə mù tse' ŋàŋ bə nùmbu dzə nə mù.>>

3

Ŋwə Nə Yi À Kpu Bo Ma Mò'fis (Mat. 12:9-14; Luk 6:6-11)

1 Nùmbu mòk à ye Jisòs gì bùuŋ və muмvwe' ndap pìriyà mòk ŋga ŋwè nəmòok mbwa nə bo ye mok à kpu.
2 Bùu səmok à ye mu ndà'à anə sə wo à dzəm ŋgòlàp Jisòs bə nzak. Fana wo sə kuk tse' yi də kè yi gù bòŋsə-a ŋwè ènə nùmbu dzə àlɛ'. Də ya wo ko yi bə nzak də yi gù fàk nùmbu dzə.
3 Yi duk fa ŋgà bo bup nə də, <<Lòkok və kə təəŋ kù mantombìi mù fɛn.>>
4 Ŋgà' nə à vəə, Jisòs fek bùu mok sə də, <<Yusə lùk dzəm də aco a gu yà' nùmbu dzəə yà? A bəboŋ ŋgòtɛsə bwìŋ kè ŋgògù bup ɛ, a bəboŋ ŋgòtɛsə yòŋsə ŋwè kè ŋgòzə nà' ɛ?>> Wo à cu gù dədok, nə kà cù mùk.
5 À bup Jisòs. Yi jok bohòwo bùu nsàap ntum sə bup sə wo tse' yà', nə duk fa ŋwə nə kpukpu bo nə də, <<Nèp fis yak a bo yo sə è.>> Yi à nèp fis yà' ntèŋ, fana yà' guŋ.
6 Bùu Faràsi à yə vɛ'nə, fana wo à lòo, nə kə to bùu mok sə wo ma nə ŋkum Herò, fana bə yà'wèŋ cum kwe' mu tuhù yi mvə'nə wo nə zə yi.

Bwìŋ Kpəəŋ Və ŋgòYə Jisòs

7 Jisòs bə ŋgàa fàak ye à ye'e lòŋgu ndzəp Galìli. Bwìŋ kə tsèŋ wo fo' ŋkùuŋntèŋ. Bùu yè'sə à tesə və mvwe' nzeŋgòGalìli bə Jùdiyà.
8 Bùu mok wèŋ à tesə mvwe' lak Jòrosalèm, mok və mvwe' nzeŋgòIdumiyà bə nzeŋgònə ma ndzə nto ndzəp Jòridàŋ. Mok tesə mvwe' sə yà' kuəp lak Tayà bə Sidòŋ sə'. Bùu yè'sə à və ŋgòyə Jisòs bùusə wo à yuk yusə yi à sə gùu.
9 Bùu sə à ye wùriŋ, fana yi duk ŋgàa fàak ye də wo lap fa yi ŋgwes yi ni ca ŋga wo kà yi sə nze bwì' màk.
10 A ye vɛ'nə bùusə yi à guŋsə ŋgàa yiyaŋ nùmbu ànə ŋkùuŋntèŋ. Fana ŋgàa yiyaŋ mok wèŋ sə nik lo gu va' də wo kə jwɛŋ gesə gu yi bə bo.
11 À ye fo' də, bùu sə wo à tse' yòŋsəə sə bup ndzə ni'ì wo yə yi fana wo gbù mantombìi yi sə nze, nə sə duk də, <<Wùu mo Nwì.>>
12 Yi sa'rə yòŋsəə ze' sə guguŋ də wo cum gəe', nə kà də wo tsok bwìŋ də yi mo Nwì wo du'.

Jisòs Swè'fis Bùu Ye Mok Hum-ncòp-ba ŋgòYe Ŋgàa Ntum Ye (Mat. 10:1-4; Luk 6:12-16)

13 Jisòs à kok lòmu ndahà, nə to benə bùu sə yi sə dzəm də bə yà'wèeŋ lo, fana wo yuŋ lo yi.
14 Ànə geŋ, yi swekfis bwìŋ hum-ncòp-ba mutsətsə'rəə wo də wo ye ŋgàa ntum ye. Yi duk fa yà'wèŋ də yi nə sə cum bə

yà'wèŋ, nə tum wo ŋgòtsòho lòncèp nə nje.
15 Fana yi fa wo ŋàŋ ŋgòbɛ'fis fa bwìŋ yòŋsàə ze' ndzə ni'ì.
16 Liŋ bʉ̀ʉ sə hum-ncòp-ba sə à ye Saimʉ̀ nə yi à to fa nà' liŋ mòk də Pità.
17 Jem bə moma ye Jon wo à ye bwe Zebèdi. Jisòs à to wo də Bwànàjis. Liŋ ŋge' yà'sə dʉk də, Mbʉ̀ŋ saha.
18 Nə ye Andrù, Filìp, Bàtòlomì, Màtiyò, Tomos, Jem mo Alfòs, Tàdiyòs, Saimʉ̀ nə yi à ye mòk bə bòp bʉ̀ nə wo to wo də Kenènat,
19 nə ye fe'lə Judàs Iskarəyà nə yi à sèŋ Jisòs.

Wo Dʉk Də Jisòs Tse' Ŋàaŋ Ze'
(Mat. 12:22-32; Luk 11:14-23, 12:10)

20 Jisòs bə bwe ye à kə ni mʉnə ndap nəmòk, fana bwìŋ yuŋ wo nsàp nə wo làp mandzə ŋgòkə zʉ bɛŋ bʉ̀ə.
21 Mʉmvə'nə yà' à ye vɛ'nə, fana ma ye nə ye bwema ye wèŋ yuk, nə sə və ŋgòkə jə lòyi. Bʉsə bwìŋ à sə dʉhʉ də, <<Ŋkərə nà' sə də a bʉp.>>
22 Bʉ̀ ŋgàa yə'rə lʉ̀k sə wo à tsə və Jòrosalèm dʉk yàwo də yi tse' ze' Bezebù ndzə ni'ì yi, nə nà'a ŋkum ze' wèŋ. Nà' a fagə yi ŋàŋ fana yi sə bɛ'fis ze' bə zeŋ.
23 À ye vɛ'nə fana Jisòs to benə bʉ̀ʉ sə ŋgʉ ni'ì yi, nə fek yà' gbʉ' mòk də, <<Aco Satà bɛ'fis ni' ye yè'sə va?
24 Ŋga wo gàpsə-a lak mòk bə bòp də wo lʉ̀, fana ye də lak yà'sə nə gbʉ.
25 Ŋga wo gàpsə-a ndap ŋwə̀ nəmòk bə bop zəzok də wo sə lʉ̀, fana ye də ndap ànə nə gbʉ nze sə̀'.
26 Megu yà'a sə̀' vɛ'nə də a ye-a ŋga Satà kʉ̀əm bə ndap ye kaco nà' təəŋ yeŋ, nà'a nə gbʉ, nə lə.
27 <<Kaco ŋwə̀ nəmòk ni to mʉnda'à ŋgà ŋàŋ, nə fis jəŋ lo yumok mbwa yeŋ. Tse'ŋga yi ko kì nòŋsə to ŋgà ŋàŋ nə bə kʉ̀ ŋkuŋ yi ni mʉ ndà'à nà' anə.
28 <<Mʉ̀ sə tsə̀' fa weŋ nè'e ŋkèm ncèp dʉk də, nsàap bʉp sə̀ bwìŋ gʉ̀gə̀-a lòoŋ, wo nə tse' sòswìfa bə zeŋ, nə ye bə bum sə̀ bʉp sə̀ wo cèpgəə.
29 Fana ŋwə̀ nə̀ yi bʉpsə liŋ Yòŋsə̀ nə̀ Rərɛŋ, fana yi nə kà sòswìfa tse' yuk, bʉ̀ʉsə̀ yi gʉ̀ yà'sə bʉp nə̀ nà'a nə̀ kà mè yuk.>>
30 Jisòs à dʉk vɛ'nə bʉ̀ʉsə̀ bʉ̀ʉ səmok à dʉk də yi tse' yòŋsə̀ nə̀ bʉp ndzə̀ ni'ì yi.

Jisòs Bə Ma Ye Nə Ye Bwema Ye
(Mat. 12:46-50; Luk 8:19-21)

31 Ma Jisòs bə bwema ye wèŋ à vəə, nə kə təəŋ sə ntòmbi, nə dʉk də wo to Jisòs də yi və.
32 À ye ŋga bwìŋ rwiŋ mʉ nda'à anə wùriŋ, fana bʉ̀ʉ yè'sə tsok fa yi də ma ye bə bwema ye wèŋ sə to yi sə ntòmbi.
33 Mvə̀'nə̀ Jisòs à yuk vɛ'nə, fana yi fek bʉ̀ʉ sə dʉk də, <<Ma am bə bwema am wèeŋ ndà wèŋ?>>
34 Fana yi fəsə lis, nə kʉk yak bʉ̀ʉ sə̀ wo curə ya' ŋgʉ ni'ì yi, nə dʉk fa wo də, <<Curə ya' yè'e ma am bə bwema am sə.>>
35 Nə dʉk fe'lə dʉk də, <<Ŋwə̀ nə̀ fòpwe' nə̀ yi gʉ̀gə̀-a yusə̀ Nwì sə dʉk də yi gʉ̀, fana ye də yi mo tɛ̀' am nə ye njɛ̀' am nə ye ma am sə̀'.>>

4

Gbʉ' Ŋgà Bì Ŋgwìi Bum
(Mat. 13:1-9; Luk 8:4-8)

1 À ye nùmbu mòk Jisòs lo ŋgòyə'rə fe'lə bwìŋ ŋgʉ ndzəp Galìli, fana bwìŋ kə benə fo' maŋgəŋgèŋ. Yi ni cum sənə ŋgwes mʉ ndzəpə̀. Bwìŋ təəŋ yàwo mʉ mfèŋ.
2 Mvə̀'nə̀ yi à sə yə'rə yà', yi sə tsoho fa yà'wèŋ bum ŋkʉ̀ʉŋntèŋ. Yi cep yà' bə gbʉ'. Fana yi tsok wo dʉk də,
3 <<Wèeŋ yu'rə bəboŋ. Ŋwə̀ nəmòk à lòŋgòŋwə̀ ŋgwìi bum mʉ nzuù.
4 Ŋgwìi mok gbʉhʉ nooŋ sə mandzə̀. Swiŋ və, nə kə te' zʉ lo yà'.
5 Mok gbʉ mvwe' lìs ŋga nze ka fo' ŋkʉ̀ʉŋ yeŋ, nə to ca jwaŋ, bʉ̀ʉsə̀ nze à ye fo' jo.
6 Nùm to, yà' yum, nə kpʉ wes pwe' bʉ̀ʉsə̀ yà' à ka ŋgàŋ səsap so.
7 Mok gbʉ mvwe' ndik sə̀ bə njàk, ndik sə kuk, nə ram te'lə bʉpsə yà', yà' kà zəm.
8 Mok à gbʉ̀ mvwe' nze nə̀ bəboŋ, nə kuk nə zəm, mok hum tɛ', mok hum ntùŋfu wèŋ, mok zəm ŋkʉ̀ mò'fis.>>

9 Yi ləsə ŋgòcèp də, <<Ŋwə nə wù tse'-a ntu' ŋgòyuk yusə mʉ̀ cèp yè'sə, wù yuk.>>

Jisòs Tsə' Rɛŋsə Gbʉ' Nə (Mat. 13:10-23; Luk 8:9-15)

10 Jisòs à kə cu mègù mok bə bwe ye sə hum-ncòp-ba nə ye bʉ̀ʉ mok sə', fana wo ye ŋgòfek yi dʉk də, <<Tsok rɛŋsə fa ves gbʉ' nə wù cèp màk taaŋ nà'a nɛ̀.>>

11 Yi dʉk fa yà' də, <<Nwì à gʉ̀ weŋ yàwèŋ ŋgòrì yu səmok bə gaŋ ŋkum ye sə yà'a səswihì bohòbʉ̀ʉ səmok. Fana bʉ̀ʉ sə wo yàwo sə mbi, wo yuk gù yàwo gbʉ' nə.

12 Fana wo sə kʉk nə kʉk, nə kà yə rì. Wo sə yuk nə kà rɛɛŋ. Bwɛ̀rɛ wo bʉʉŋ və bohòNwì yi swifa wo.>>

13 Jisòs yèto ŋgòdʉk fa wo də, <<Wèŋ ka gbʉ' nè'e rɛŋ yè'e də wèeŋ nə rɛŋ yuk gbʉ' mok sə' laŋ à?

14 Ŋgà ŋwèŋwə à ŋwə ncèp Nwì sə ntʉʉ̀ bwìŋ.

15 Ntʉm bʉ̀ʉ mook co mandzə, wo yuk ncèp Nwì ntɛ̀ŋ, Satà və, nə kə jəŋ gɛsə ncèp nə sə ntʉʉ̀ wo anə.

16 Bʉ̀ʉ səmok yàwo co ŋgwìi sə yà' à gbʉ̀ mvwe' nze nə bə lìs. Yà'a wo sə wo yuk ncèp Nwì, wo kwa bə zeŋ wùriŋ.

17 Mègù də ncèp nə kà sə ntʉʉ̀ wo cəco lò, fana ŋgə' və bohòwo bʉ̀ʉ ncèp Nwì àlaa, wo təəŋ moòm ghàr nə yamak, nə gbʉ gɛsə lo fo'.

18 Bʉ̀ʉ mok yàwo yè'e co ŋgwìi sə yà' à gbʉ̀ mvwe' ndik. Yè'e bʉ̀ʉ sə wo yuk ncèp Nwì fana,

19 bum nzeŋgòŋ kə jipsə tes wo, fana wo swi ncèp nə, nà' kà ŋgwì zəm. Bum sə co ghàk bə bum mok sə bwìŋ sə dzəm yà' sə nzeŋgòŋ anə ŋkʉ̀ʉŋntɛ̀ŋ, yà' kə jipsə ncèp nə.

20 Ŋgwìi sə yà' à zəm mok hum tɛ', mok hum ntùŋfu, bə ŋkʉ̀ mò'fis wèŋ yà'a, yà'sə ntʉm bʉ̀ʉ səmok sə wo yuk ncèp Nwì, nə dzəm nà' fana nà' ye co wo bì yumok mvwe' nze nə bəboŋ fana yà' zəm vɛ'nə.>>

Gbʉ' Laàm (Luk 8:16-18)

21 Jisòs dʉk malì dʉk də, <<Wo bwe'gə laàm, wo tes gesə ma sə ŋkò'o, kè wo tes gesə ma sə mbwè kè ɛ? Hai', ka vɛ'nə yeŋ. Wo tesgə nà' mʉmvwe' dzòk.

22 Yumok sə yà'a səswihì, də yà'a nə kà kə yəəŋ ka yeŋ. Yè'sə də yusə yà' cu mvwe' ndzəm nə kə və mvwe' marɛŋ.>>

23 Yi sə dʉk fe'lə mali də, <<Ŋwə nə yi tse'-a ntu' ŋgòyuk bum bə zeŋ, yi yuk.>>

24 Yi tsok fa malì wo də, <<Njo nə wo nə fʉk fəsə fa wu sə' bə nsàp yu nə wu fʉ̀k fagə bwìŋ ca, ghàmòk casə njo nə, fana yu'rə yusə wù yuk bəboŋ.

25 Wo nə fa ŋwə nə yi tse' ŋkʉ̀ʉŋ səmok, fana ŋwə nə yi ka ye tse', wo nə jəŋ gɛsə bwe bè'ləə sə yi tse' sə pwe'.>>

Gbʉ' Nə Mvə'nə Ngwìi Bum Kùkgəə

26 Jisòs à dʉk fe'lə mok sə' dʉk də, <<Gaŋ ŋkum Nwì sə co nzum ŋwə nə yi à ŋwə nzaŋ mʉ nzuù yi.

27 Yi nə dzəm lo, nə sə yəəŋ, nə dzəm lo, nə sə yəəŋ. Ŋgwìi nzaŋ sə to, nə sə kuk. Yi kà yuye yusə yà' gʉ̀ yà' kuk rì.

28 Nze nə bə tu ye gʉ ntseŋ nə ŋgòkùuk, nə kə tse' mvèm. A yəəŋ to ntòntseŋ nə, ghàr tu nə yəəŋ, fana ŋgwì zəm nə gʉŋ.

29 Yà' gʉŋ ntɛ̀ŋ, yi jəŋ fɛ̀cɛ̀s, nə kə ci', bʉ̀ʉsə mvèk nə ŋgòkʉp kʉ̀rə laŋ.>>

Gbʉ' Ngwì Mostà (Mat. 13:31-32; Luk 13:18-19)

30 Jisòs jə və fe'lə ncèp mòk də, <<Aco a fʉ̀hʉ kok gaŋ Nwì sə yè'sə bə yà, kènə aco a fʉhʉ nà' yè'sə bə nsàp gbʉ' nə fò?

31 A co mʉŋgwì tʉ nəmòk nə wo togə nà' də mostà. Wo bìgə nà', nà' jə'rə casə ŋgwìi bum sə nzeŋgòŋ pwe' zeŋ.

32 Ghàr ŋga nà' kùuk, fana nà' yam casə tʉ pwe' sə' yi. Yi fis ma nsàap ntaŋ mok sə ghaŋ. Swiŋ sə kə ci ndap awo mbwa, mvwe' fifi.>>

33 Jisòs à tsòho fa bwìŋ ncèp nə bə nsàap gbʉ' yè'sə ŋkʉ̀ʉŋntɛ̀ŋ ya wo yuk, nə rɛɛŋ bəboŋni.

34 Ghà yà lòoŋ fo' nə yi à sə cèp bohòwo, yi sə cèp megu bə gbʉ'. Fana yi kə cu mègù mok bə ŋgàa fàak ye, yi tsòho rɛŋsə fa wo bum sə làaŋ.

Jisòs Gʉ̀ Fàfà Nà' Teŋsə
(Mat. 8:23-27; Luk 8:22-25)

35 Á mègù nùmbu ànə ŋga nùm co tsə lòo, Jisòs dʉk fa ŋgàa fàak ye sə dʉk də bə yà'wèeŋ to lo nto ndzəp ma nja.
36 Bwe ye à ni ŋgwes nè yi ànə ye ca nə. Ŋgwes mok à ye bə nè Jisòs wèŋ nə mʉ ndzəpè anə mvwe' mò'fis. Wo à lòo, nə me'rə bʉ̀ʉ sè wo à ye fo' wùriŋ sə maŋkwèŋ.
37 Fàfà nè bʉp à yèto ŋgòcàa, nə sə bwi'lə ŋgwes nə mʉ ndzəpè anə nsàp nè bə jòŋ. Ndzəp ni ca, tàtè nà' kʉəp də nà'a rwiŋ.
38 Á ye ŋga Jisòs naaŋ tu ye bə pilù, nə sə dzəm yuye lo mà ŋkwèɛŋ bʉ̀ʉ sè wo à cu sənə ŋgwes nə. Bwe ye sə yəmsə yi, nə fek yi dʉk də, <<Cicà, wù sə kà mbɛŋ kom yè'e də vèes kpʉ ntèŋ à?>>
39 Yi à lòkok mʉtsə, nə dʉk fa fəfà nə də, <<Teŋsə, kà mok cà fe'lə>>, nə dʉk bohòndzəp nə sə' də, <<Naaŋ yòsə' gəe'! >> Fəfà à dʉk gù dok, fana ci'i təəŋ fo' mok wʉmm.
40 A mèe, yi fek bwe ye sə də, <<Wèŋ sə wəp yè'sə yà? Kaco wèŋ fa ntʉm awèŋ bohòmʉ̀ yeŋ à?>>
41 Vèm à kok wo kiŋ, wo mərə, nə sə dʉk də, <<Nè'e nsàp ŋwà nè fò? Fəfà bə ndzəp sə yuk yi ɛ?>>

5

Ŋwà Nə̀ Yi Cugə̀ Mvwe' Sè
Nə Tse' Yòŋsə̀ Nəbʉp
(Mat. 8:28-34; Luk 8:26-39)

1 Nùmbu ànə à ye Jisòs bə bwe ye wèŋ to tesə lo nto ndzəp Galìli ma nja, nə tesə və ma ndzə nzeŋgòŋ Gerasàn.
2 Mʉmvə'nə Jisòs à tesə sə ŋgwesə anə ntèŋ, ŋwà nəmòk nè yi nòoŋ kɛ'gə̀ mvwe' sè və kə tseŋ yi.
3 Ŋwà ènə à tse' yòŋsə nè bʉp ndzə ni'ì yi, nə sə nòoŋ kɛ'cà mvwe' sə̀ wo tuuŋgə̀ bwìŋ. Mandzə̀ nè co wo ko kiŋ noŋsə yi bə kwaŋ kà mok ye.
4 Wo à sə kì yi bo bə kù lòoŋfo' kɛ̀' ŋkʉ̀ʉŋntèŋ bə kwaŋ, fana yi sə sòoŋ tirə yà' pwe'. Yi à gʉ vɛ'ɛ nsàp nè ŋwè kà yi ko to.
5 Nè maràŋ bə nè ndzəmè pwe' yi sə jàm kɛ' dzòoŋ mvwe' sè nə ye mʉ ndahà wèŋ. Yi sə waŋ kɛ', nə sə dzəp swɛ'lə ni' ye bə lìs.
6 Yi à təəŋ, nə ye gesə lo Jisòs, fana yi caŋ lo, nə kə gbʉ təəŋ kù mantombìi nà' bə tumfərə.
7 Yi waŋ torə fis bə ŋàŋ dʉk də, <<Jisòs mo Nwì nè ghaŋ, wù sə làp bohòmʉ̀ yà? Mʉ̀ lɛŋ wu mʉnə liŋ Nwì də wu kà mʉ ŋgə' fa.>>
8 Yi ànə dʉk vɛ'nə bʉ̀ʉsə Jisòs à dʉk fa yi də, <<Wùu yòŋsə nè bʉp, tesə ndzə ni'ì ŋwà ènə.>>
9 Jisòs fek nà' də, <<Liŋ yoo ndà?>> Yi dʉk də, <<Liŋ aam Bòp, bʉ̀ʉsə vèes ndzə ni'ì ŋwà ènə wùriŋ.>>
10 Yi lɛŋ Jisòs vɛ'ɛ wùriŋ də nà'a kà yòŋsəə sə̀ bʉp sə mvwe' lak yà'sə bɛ'fis gɛsə̀.
11 Á ye ŋga bòp ŋgùnaaŋ mòk nə̀ ghaŋ à sə zʉ mvwe' nda nəmòk fo' wùriŋ.
12 Fana yòŋsəə sə̀ bʉp sə lɛŋ Jisòs də, nà'a dʉk fa wo də wo kə ni ndzə ni'ì ŋgùnaaŋ sə.
13 Jisòs à dzəm, nə də wo geŋ, fana yòŋsəə sə tesə ndzə ni'ì ŋgà' nə, nə kə ni ndzə ni'ì ŋgùnaaŋ sə. Ŋgùnaaŋ sə à ye fo' co ncùhù ba. Fana wo caŋ durə tsoŋ ndzə baàŋ anə, nə kə gbʉ kpʉ lo wes sənə ndzəp Galìli nə.
14 Bʉ̀ʉ sə wo à sə gʉmsə ŋgùnaaŋ sə à carə lòo, nə kə tsoho fa bʉ̀ʉ sə̀ mvwe' lak yà'sə pwe'. Fana bwìŋ tesə və ŋgòkə̀ ja'a nsàp yu nə̀ nà' gʉ̀ nə.
15 Wo à və bohòJisòs, nə ye ŋga ŋwà nè yi anə tse' yòŋsəə sə̀ bʉp ndzə ni'ì yi nə ni tse' cə̀k, nə cum fe'lə bə ŋkərə ye làaŋ. Fana wʉə ko wo nəbʉp.
16 Bʉ̀ʉ sə wo à kə yə, à sə tsòho lòbwìŋ yusə̀ yà' ye bohòŋwà nè yi tse'gə̀ yòŋsəə sə̀ bʉp nə, nə sə tsoho fa bwìŋ yusə̀ yà' gʉ̀ ŋgùnaaŋ sə sə̀'.
17 Á ye vɛ'nə, fana bʉ̀ʉ sə̀ mvwe' lak yà'sə ye ŋgòlɛŋ Jisòs də nà'a me'rə lak awo sə, nə lo.
18 Mvə'nə Jisòs à sə də yi ni lo sə ŋgwesə, fana ŋgà' nə yi ànə tse' yòŋsəə sə̀ bʉp nə dʉk fa nà' də bə nà'a lo.

19 Jisòs à dzèeŋ. Yi dʉk fa nà' də, nà'a lo la'à nà', nə kə tsok fa bwema nà' wèŋ mvəsə̀ Tà Nwì koksə manziŋ bohònà', nə tɛsə̀ nə nà' sə.
20 Ŋgà' nə à lòmvwe' nze Dìkàpolìs, nə tsoho fa bwìŋ yusə̀ Jisòs gʉ̀ bohòyi. Bʉ̀ʉ sə̀ wo à yuk à mərə nèbʉp.

Jisòs Gʉŋsə Ŋwà Nə̀ Nà' À Jwèŋ Yi Cə̀k Bə Mo Jairòs
(Mat. 9:18-26; Luk 8:40-56)

21 Fana Jisòs ànə to fe'lə sənə ŋgwes, nə tesə lo ma mòk. À kə̀ dzèŋ fo', bwìŋ à kə̀ tsèŋ yi ŋgʉ ndzəp anə maŋgəŋgèŋ.
22 Ŋwə̀ nəmòk à və̀ fo' nə̀ wo à sə to yi də Jairòs. Yi ànə ye ŋwə̀ nə̀ mantombì mʉnə ndap pìriyà. Yi à yə Jisòs ntèŋ, yi kə gbʉ nooŋ kù mantombìi nà',
23 nə lɛŋ yi vɛ'ɛ bə zìnə ye pwe'fo' də, mo ye nə̀ ŋwàŋwè sə də yi kpʉ. Yi dʉk fa nà' də, <<Vəə kə̀ jwèŋ mo àm nə bə bo yo ya yi gʉŋ.>>
24 Fana bə nà' à lòo. Bwìŋ yuŋ fɛ'lə wo sə̀' nduk nsàp nə̀ co wo kà Jisòs yə gèsə lò.
25 Mvə̀'nə̀ wo à sə lòo, ŋwà mòk à ye nə̀ ndʉəm à sə ca ndzə ni'ì yi mʉnə lùumŋgòŋ hum-ncòp-ba.
26 Yi à yə ŋgə' cèbʉ̀ə̀, nə bʉpsə wes mbàam ye bohòŋgàa ncə̀p pwe', nə kà bə̀boŋ tse' lok. Yiyaŋ sə lo megu mantombì nùumbu pwe'.
27 Njo à ye də yi ànə yuk nsàp fàk nə̀ Jisòs à sə gʉ̀ʉ, fana yi nik ca mʉtsətsə'rə bwìŋ, nə kə jwɛŋ gesə cə̀k nà'.
28 Yi à gʉ̀ vɛ'nə bʉ̀ʉsə̀ yi à sə tsərə də, <<Mʉ jwɛŋ mègù-a cə̀k ye bə bo am, yiya àm nə me.>>
29 Mvə̀'nə̀ yi à jwèŋ gèsə nà' ntèŋ, ndʉəm sə teŋsə ŋgòca, yi riŋ ndzə ni'ì yi sə̀' də yiyaŋ nə mè laŋ.
30 Jisòs riŋ ye sə̀' də ŋàaŋ sə̀ yi lùŋsəgə̀ bwìŋ bə zeŋ sə mamòk tesə ndzə ni'ì yi anə. Fana yi bʉuŋ mʉtsətsə'rə bʉ̀ʉ sə, nə fek wo dʉk də, <<Jwèŋ cə̀k àm ndà? >>
31 Ŋgàa fàak ye dʉk fa yi də, <<Aco wù sə ye mvə̀'nə̀ bwìŋ sə fɛ'lə kɛ'cà vɛ'ɛ, wù sə fek də, jwèŋ wu ndà yè'e nsàp nə̀ fò? >>
32 Jisòs sə kʉksə malì mʉtsətsə'rə bʉ̀ʉ sə də yi ye riŋ tsoŋ ŋwə̀ nə̀ nà' jwèŋ yi nə ŋkuŋ.
33 Ŋwà nə riŋ yusə̀ yà' ànə gʉ bohòyi, fana yi wəp, nə tesə və mantombìi Jisòs, nə sə kaŋ, fana nə gbʉ nooŋ sə nze, nə tsoho fa nà' yusə̀ yi gʉ̀ sə pwe'fo'.
34 Yi ànə yuk vɛ'nə, yi dʉk fa ŋwà nə dʉk də, <<Mʉmvə̀'nə̀ wù dzəmtse' sə ntʉʉ̀ wù bohòmʉ̀ yà'sə, gʉŋsə wu zeŋ. Lòkok mʉtsə̀, nə lo bə fifi sə ntʉʉ̀ wù. Yiya yònə mè sə̀' laŋ, mo àm.>>
35 Jisòs à sə dʉk də yi cèp mèsə bohòŋwà ènə ntèŋ, bwìŋ caŋ və ŋgòtsə̀' fa Jairòs də, mo nà' nə kpʉ laŋ. Nà'a kà cicà nə ŋgə' mok ŋgwàŋ fa yisko'.
36 Jisòs kà yuye yusə̀ wo sə tsə̀' fa Jairòs sə co yumòk jə, nə dʉk fa nà' də, <<Kà yumok wəp, tse' megu yòdzədzəm.>>
37 À ye vɛ'nə, yi kà mok dzəm də bwìŋ ŋkʉ̀ʉŋ yuŋ lo yi mvwe' ndap Jairòs nə dzəm. Yi jəŋ megu bwìŋ tɛ', Pità bə Jem nə ye Jon moma Jem nə.
38 Wo à kə̀ dzèŋ mvwe' ndap nə, wo ye ŋga bwìŋ sə warə nə sə kɛ' ŋgùŋ nèbʉp, nə jip yusə̀ co wo gʉ̀.
39 Yi à ni lòmʉ nda'à anə, nə fek yà'wèŋ dʉk də, <<Wèŋ sə kɛ̀' dʉksə ŋgù yà? Mo nə ka kpʉ, yi sə dzəm lo.>>
40 Wo à ywì'lə swee bʉ̀ʉsə̀ yi à dʉk də mo nə sə dzəmlo. Yi bɛ' yà' fo' pwe', nə to ma bə tɛ̀'ɛ mo nə, nə ye bwe ye sə̀ tɛ' sə̀ yi anə və bə yà'wèŋ sə. Wo ni lo mvwe' sə̀ mo nə nòsə.
41 Yi kotse' bo nà', nə dʉk fa nà' bə ncèep lak nà' də, <<Talità, kumì.>> A yà'a də, <<Njɛ̀'gù, lòkok mʉtsə̀.>>
42 Mʉŋgwɛŋ nə à lòkok wap kɛ̀' mò'fis, nə gi yuye. À ye ŋga mʉŋgwɛŋ nə lùumŋgòŋ hum-ncòp-ba. Vèm à ko' bwìŋ vɛ'ɛ kùŋ bə məmərə̀.
43 Jisòs à cèp vɛ'ɛ, nə soŋ wo ntu' də ŋwèe kà ŋwə̀ nəmòk tsə̀' fa swì, nə dʉk də yà'a lap fa nà' yu zʉzʉ.

6

Bʉ̀ʉ Lak Jisòs Wèŋ Bèŋ Yi
(Mat. 13:53-58; Luk 4:16-30)

1 Jisòs à ye'e mè'rə fa'nə, nə lo la'à yi. Bwe ye yuŋ lo yi sə̀'.

2 Nùmbu dzə à ye, yi sə yə'rə bwìŋ mʉ
ndap pìriyà. Bwìŋ à ye mbwa wùriŋ.
Mvəsə wo à yuk yusə yi à sə cèep, fana
wo mərə nəbʉp, nə sə dʉk də, <<Hàva',
yi a jə nsàp nè'nə yè'e ma fò? Wo a fa yi
yè'e nsàp ŋkərə nə fòvɛ'nə ɛ? Yi sə gʉ̀ bə
bum maŋgəŋgèŋ mwè.
3 Nè'e ka kapindà, mo Mèri yeŋ nɛ̀,
tətàa Jem bə Josìs bə Judàs nə ye Saimʉ̀
yeŋ è? Cu fɛŋ yè'e ka njɛ̀'ɛ ye yeŋ à?>>
Fana wo bɛŋ yi.
4 Jisòs dʉk fa wo də, <<A yegə̀ də
wo jəgə̀ ŋgà tsòhòbum Nwì ma nə̀ yi
lòfòpwe' co ŋwè. A kə̀ dzèŋ mvwe' lak ye,
nə ye mʉ nda'à yi fana wo kà yi co yumok
jə. Bwe tɛ̀' nə ye bə bwema ye wèŋ kà yi
co yumòk sə̀' jə.>>
5 Yi à ka mandzə̀ nə̀ co yi gʉ
maŋgəŋgèŋ fa'nə tse' lok, megu də yi à
bɛŋ naaŋ fa ŋgàa yiyaŋ mok wèŋ bo, fana
wo gʉŋ yu awo. Wo à ye mègù moòm jo.
6 Mʉmvə'nə̀ bʉ̀ʉ sə̀ fo' sə à ka dzədzəm
bohòJisòs tse', fana yi mərə nəbʉp. Fana
yi sə yə'rə lòkɛ' bwìŋ mok mvwe' buhu
lak sə̀ yà' à ye fo' sə.

Jisòs Tumsə Bwìŋ Hum-ncòp-ba (Mat. 10:5-15; Luk 9:1-6)

7 Jisòs à to be'lə bwe ye sə̀ hum-ncòp-ba
sə mvwe' mò'fis, nə tumsə lo wo ba ba, nə
fa wo ŋàaŋ sə̀ ŋgògha' yòŋsəə sə̀ bʉp.
8 Yi dʉk fa yà' dʉk də, <<Wèeŋ cu
ŋgòlòo, wèŋ kà yumòk jə tse' lò. Wèŋ
jəŋ mègù ntʉmbàŋ, nə kà bɛŋ kè bàm kè
mbàm sə bàam cə̀'ə wèŋ jə tse'.
9 Wèeŋ so megu kùuŋgùp, nə kà cə̀k nə̀
nini mòk jə tse'.>>
10 Yi tsok fe'lə wo mok sə̀' dʉk də,
<<Mvwe' ndap nə̀ wèŋ nòoŋ fo' wèŋ cum
megu mvwe' ndap nà'nə tèè wèŋ mè'rə
lak yà'sə.
11 Ŋga wèŋ lò-a mvwe' səmok, bʉ̀ʉ sə̀
fo' kà weŋ mvwe' ndap awo dzəm, kènə
də wo kà yusə̀ wèŋ sə cèep yuk àlɛ',
wèŋ me'rə fo', nə kɛ'sə mak mfə̀mfəə kùu
awèŋ fo'. Yà'a nə ye yumok ŋgònì tsə̀' də
wo à ka weŋ fo' dzəm.>>
12 Yi ànə dʉk wo vɛ'nə, fana wo lo, nə
sə tsoho lo fa bwìŋ də wo kupsə, nə bwi
fa bʉp awo ŋkwɛ̀ŋ.
13 Wo à bɛ'fis yòŋsəə ze' ŋkʉ̀ʉŋntɛ̀ŋ, nə
yok ŋgàa yiyaŋ ŋkʉ̀ʉŋ bə mve', wo sə
gʉŋ.

Kpʉ Jon Ŋgà Bàptɛsə̀ Bwìŋ (Mat. 14:1-12; Luk 9:7-9)

14 Ŋkum Heròà yuk bum yè'sə sə̀',
bʉ̀ʉsə̀ liŋ Jisòs à yuhu mʉmvwe' ànə
pwe'fo'. Bʉ̀ʉ səmok à sə dʉk də Jon
ŋgà bàptɛsə̀ bwìŋ a tesə vè fe'lə mvwe'
kpʉ laŋ. Nà'a njo nə̀ yi sə gʉ̀ to bum
maŋgəŋgèeŋ yè'sə.
15 Mok dʉk yàwo də, yi Àlajà. Mok sə
dʉk yàwo sə̀' də yi ŋgà tsòhòbum Nwì co
sə̀ wo à ye taaŋ mantombì yà'a.
16 Heròànə yuk, fana yi dʉk də, a lù Jon
nə̀ yi à gwɛ̀' tiŋ nà' tu nà'nə.
17 Bʉsə̀ Heròbə tu ye à fa ŋàŋ, fana wo
ko Jon, nə kiŋ yi bə kʉ̀, nə kə nisə yi
ndapndzəm. Heròà gʉ̀ vɛ'nə njo nə̀ Jon
nə à ka dzəm də nà'a fep jəŋ Hèrodiyà
ŋgwe moma ye Filìp dzəm.
18 Jon à yuk vɛ'nə, yi sə tsoho Heròsəsa
də, a bʉp bohònà' ŋgòkə̀ jə ŋgwe moma
ye.
19 A ye vɛ'nə, fana Hèrodiyà jok, nə sə
rom də yi nə zə Jon. Yi kà mandzə̀ nə sə̀'
tse' njo Herò.
20 Heròà sə wəp Jon wəpə bʉ̀ʉsə̀ yi à rì
də Jon ŋwə̀ nə̀ kə̀kʉrə nə ye rərɛŋ. Fana
yi sə nòŋsə Jon nə bəboŋ. Yusə̀ Jon cèep,
yà' yaaŋ Heròsə ntʉʉ̀ nəbʉp. Yi sə dzəm
mali co yi yu'rə mali yusə̀ nà' sə cèp sə
fo'.
21 Hèrodiyà à tse' mandzə̀ ye nùmbu
nə̀ wo à tse' ŋkàk də nùmbu nə̀ wo à
dzə Heròkə̀ dzèeŋ. Heròà gʉ̀ dinà, nə
to bʉ̀ ŋgàa fàak gomè sə̀ ghaŋ, bə ŋkum
sojà wèŋ, nə ye bʉ̀ʉ sə̀ ghaŋ sə̀ mvwe'
nzeŋgòŋ Galìli pwe'fo'.
22 Mo Hèrodiyà mòk nə̀ ŋgwèŋgwèŋ à
kà dzeŋ, boŋ Heròbə bʉ̀ʉ sə̀ yi à to yà' sə
pwe'. Fana Heròdʉk fa mo ŋwà nə də yi
nə fa nà' nsàp yu nə̀ nà' dzəm lòoŋ.
23 Yi à kɛ̀ŋ vɛ'ɛ nə̀ zìnə də, yusə̀ nà'
dzəm pwe', yi nə fa nà', də a ye-a sə̀' də

yi gàpsə nze ye mʉtsətsə'rə, nə fa nà' ma mok, yi nə fa nà'.
24 Mo nə yuk vɛ'nə, yi lo, nə kə fek ma ye də, yi kə dʉk də wo fa yi yè'sə yà lɛ. Ma ye nə dʉk də, <<Dù kə dʉk də, tu Jon ŋgà bàptɛsə bwìŋ.>>
25 Mo nə caŋ foho lo, nə kə dʉk fa Heròdə, <<Mʉ̀ sə dzəm ŋga'a də wu fa mʉ tu Jon ŋgà bàptɛsə bwìŋ mʉnə tasà.>>
26 Ŋkum nə à yuk vɛ'nə, ŋgùp cù gbʉ̀ yi yək, manziŋ ko yi nəbʉp. Mandzə nə co yi bèŋ ye sə' bʉ̀ə̀ bʉ̀usə yi anə kèŋ, bʉ̀ʉ sə yi a to sə pwe' sə yuk.
27 Fana ŋkum nə tumsə sojà nə nà'a kʉ̀kgə̀ yi də nà'a kə gwɛ̀' cok və tu Jon jwè. Sojà nə à lòmʉ ndapndzəmə̀ anə, nə kə gwɛ' cok fis və tu Jon sə.
28 Yi à jə və yà' mʉnə tasà, nə kə fa mʉŋwà nə. Yi jəŋ, nə kə fa ma ye.
29 Ŋgàa fàak Jon wèŋ à yuk də wo zə Jon laŋ, wo və, nə kə bək jəŋ lo ve ni' Jon nə, nə kə tuuŋ.

Jisòs Fa Bwìŋ Ncùhù Tàŋ Zʉzʉ
(Mat. 14:13-21; Luk 9:10-17; Jon 6:1-14)

30 Ŋgàa ntum Jisòs à bwìŋ vəə, nə kə tseŋ Jisòs, nə tsoho fa yi yusə wo gʉ̀ʉ nə yə'rə fa bwìŋ.
31 Bwìŋ à sə və ŋkʉ̀ʉŋ, nə sə lo ŋkʉ̀ʉŋ nsàp nə Jisòs bə ŋgàa ntum ye à ka mvək ŋgòyòŋsə tse'. Fana yi dʉk fa wo də, <<A lo mvwe' səsap sə anə ye megu fo' vesùwèŋ, ya ŋga a yoŋsə.>>
32 Fana wo à mè'rə, nə ni sənə ŋgwes woòwo ŋgòlòmvwe' sə bwìiŋ fo' bʉ̀ə̀.
33 Mvəsə wo à sə lòo, bwìŋ sə ye tasə tse' wo, nə sə carə lo sə' mvwe' sə wo sə lòo sə, nə kə dzeŋ to fo' ntòwo. Bʉ̀ʉ yè'sə à sə tesə və mvwe' bòop lak zəzok.
34 Jisòs à dʉk də yi tesə sənə ŋgwes, yi ye ŋga bwìŋ təm tə yè' ŋkʉ̀ʉŋ. Fana ntʉm ye rwiŋ bə manziŋ bʉ̀usə wo co nsùŋgaaŋ sə jì ganakù'. Fana yi ye ŋgòyə'rə wo bum ŋkʉ̀ʉŋ.
35 Mvək à càa, ŋgàa fàak ye wèŋ və bohòyi, nə kə dʉk fa yi də, <<Nùm lòlaŋ, fana ka fɛɛŋ la'à ye.
36 Tumsə bʉ̀ʉ yè'sə wo lo mvwe' nzum nə ye buhu lak sə̀ yà' tərə yà'a ŋgòlàp ywiŋ yumok ŋgòzʉ.>>
37 Yi dʉk fa wo dʉk də, <<Wèeŋ kʉk fa wo yumok wo zʉ.>> Wo fek yi də, <<Wù dzəm də vèes lo kə bʉpsə bàm mbàm mò'fis, nə ywiŋ bɛŋ ŋgòfa wo à?>>
38 Yi fek fe'lə wo dʉk də, wo tse' ntuk brɛd sʉ̀ nɛ? Dù nə kə kʉk ɛ. Wo à foho vəə, wo dʉk fa yi də, <<Vès tse' ntuk brɛd tàŋ, nə ye fuk ba.>>
39 Jisòs dʉk fa wo də, <<Cumsə bʉ̀ʉ sə mʉnə nʉ̀əm ŋgaŋ fa'a bə bòp zəzok.>>
40 Fana bʉ̀ʉ sə à cu bə bòp zəzok, mok ŋkʉ̀ mò'fis, mok hum tàŋ wèŋ.
41 Fana Jisòs jəŋ ntuk brɛd sə̀ tàŋ, nə ye fuk sə̀ ba sə. Yi kʉ̀k gesə lis mʉbu, nə kwasə Nwì, nə bək brɛd sə, nə fa ŋgàa fàak ye də yà'a gap fa bʉ̀ʉ sə. Yi à gàpsə fuk sə̀ ba sə sə̀', nə fa wo lòoŋ.
42 Wo à zʉ wo pwe', nə ze' bəboŋ.
43 Ŋgàa fàak ye à te'e benə sə̀ bwehe sə kwès hum-ncòp-ba.
44 Bʉ̀ʉ sə̀ wo à zʉ sə à ye mbəmbam ncùhù tàŋ.

Jisòs Gì Mʉ Ndzəpə̀
(Mat. 14:22-36; Jon 6:16-21)

45 Ànə geŋ, Jisòs gʉ̀ də bwe yee ni ŋgwes, nə lo mantombì ŋgòto lòma ndzə mvwe' lak sə̀ wo togə̀ fo' də Bèsadà. Yi nə cum ye maŋkwèŋ, nə cepsə bwìŋ ya wo lo la'à wo.
46 Yi ànə cepsə wo, wo lo. Fana yi lo ye mʉmvwe' nda mòk ŋgòkə̀ gʉ̀ pìriyà mbwa.
47 Nùm à co ŋga ndzəm sə seŋ vəə, ŋgwes nə ye mok mʉtsətsə'rə ndzəp ŋga Jisòs cu malì mvwe' sə̀ yi anə lo sə yiìyi.
48 Yi ànə riŋ ye də yà' sə yə ŋgə' bə ŋgwes nə nəbʉp, bʉ̀ʉsə̀ fəfə̀ à sə̀ və ma nə̀ wo à sə dzəm ŋgòlòo nə. À kə̀ dzèŋ mvə̀'nə̀ mvəp à yè ŋgòtorə ndzəmə̀ anə fana Jisòs və bohòwo ŋga yi sə gì və mʉ ndzəpə̀, nə sə ca lo càa.
49 Bwe ye sə ànə ye yi mvə̀'nə̀ yi sə gì mʉ ndzəpə̀, fana wʉə ko wo vɛ'ɛ nəbʉp. Wo dʉk ŋgwàaŋ də, a maze' mòk, nə kɛ̀' nooŋ ŋgùŋ.

50 Bʉsə wo ànə ye yi, wʉə ko wo lòoŋ
fo'. Ànə geŋ yi to yà'wèŋ sə' ntɛ̀ŋ, nə dʉk
fa wo də, <<A mʉ̀, wèeŋ kà wəp.>>
51 Yi à ni lòsənə ŋgwes nə, fana fəfə nə
teŋsə. Bwe ye sə mərə bʉ̀ə̀.
52 Bʉsə wo ànə ka nzak ntuhu brɛd sə
tàŋ sə riŋ, fana wo kà yè'sə rɛɛ̀ŋ. Ntʉm
awo à ye malì gʉguŋ.
53 Wo à to tesə lòmʉmfèŋ fana wo tesə
və mvwe' lak Jènesarè, fana wo me'rə tes
ŋgwes awo sə ŋgʉ ndzəp anə.
54 Mvə'nə̀ wo à tesə sənə ŋgwes nə
ntɛ̀ŋ, bwìŋ ye riŋ Jisòs sə̀ ntɛ̀ŋ.
55 Fana wo yeto ŋgòcarə lòla'à wo, nə
bək jəŋ və ŋgàa yiyaŋ awo pwe' mʉ
ntəəŋ, nə sə yuŋ lo kɛ' Jisòs bə zeŋ
mʉmvwe' nə̀ wo yuk də yi fo'.
56 Mvwe' sə̀ Jisòs à sə kɛ' lòpwe',
mvwe' mʉbuk lak kè lak sə̀ ghaŋ è', wo
bəhə noŋsə ŋgàa yiyaŋ awo mvwe' jəja.
Mvə'nə̀ Jisòs à càa, wo sə lɛŋ yi də nà'a
me'rə ŋgàa yiyaŋ sə wèeŋ jwɛŋ megu cù
cə̀k ye ya wo gʉŋ. Bʉ̀ʉ sə̀ wo à jwɛ̀ŋ
pwe'fo', à gʉ yu awo.

7

Bum Lak Bʉ̀ʉ Jus Wèŋ
(Mat. 15:1-9)

1 Bʉ̀ʉ Faràsi, nə ye bʉ̀ ŋgàa yə'rə̀ lʉ̀k
à tesə mvwe' lak Jòrosalèm, nə kə tseŋ
Jisòs,
2 nə ye də ŋgàa fàak Jisòs mok sə zʉ
bɛŋ nə kà bo bə mandzə̀ nə̀ bʉ̀ʉ Faràsi
dzəmgəə nə cùk.
3 Bʉsə̀ bʉ̀ʉ Faràsi bə bʉ̀ʉ Jus pwe'
cùkgə̀ bo awo bə nsàp mandzə̀ nə̀ tɛ̀' awo
sə̀ mantombì à tsə̀' wo ŋkuŋ nə zʉ yumok.
4 Wo bwi və ntɛŋ, wo kà yumok zʉ
tè ŋga wo cùk bo ŋkuŋ. Bum mok sə̀'
ŋkʉ̀ʉ̀ŋntɛ̀ŋ sə̀ wo à sə yùu, co ŋgòcùk
ŋgàp bə kʉ̀ŋ, tasà nə ye dzòho ncum sə̀'.
5 À ye vɛ'nə bʉ̀ʉ Faràsi bə bʉ̀ ŋgàa yə'rə̀
lʉ̀k wèŋ sə fek Jisòs də, ŋgàa fàak nà' sə
kà bum lak sə̀ ŋkwàha bwìŋ wèŋ à nòŋsə
yù, nə sə zʉ bɛŋ bə bo jep bʉ̀ʉ yà?
6 Jisòs dʉk wo də, <<Yusə̀ Izayà ànə cep
mantombì sə kum weŋ ŋgàa tè'èŋkup à
ye zìnə. Yi à còm də,
<Bʉ̀ʉ yè'e wəpgə̀ mʉ bə cù, fana ntʉm
awo ye mvwe' sə̀sap bohòmʉ̀.
7 Wo sə kùksə basə mʉ ŋgwàŋ, bʉ̀ʉsə̀ wo
sə yə'rə yusə̀ bwìŋ à cèp wo co yà'a
lʉ̀ʉk Nwì.>
8 Wèŋ mè'rə lʉ̀ʉk sə̀ Nwì sə maŋkwɛ̀ŋ,
ŋgòyù bum sə̀ bwìŋ sə dʉk wo gʉguŋ.>>
9 Jisòs dʉk malì də, <<Wèŋ tse' nsàp ŋkərə̀
nə̀ ŋgòmè'rə lʉ̀ʉk Nwì, nə kotse' bum lak
awèŋ.
10 Musì à dʉk də, <Wəp ma yo bə tɛ̀' yo.
Ŋwə̀ nə̀ yi yò-a ma kè tɛ̀' ye àlɛ, wo zə
megu yi zə.>
11 Fana wèŋ cwiŋ bʉsə yàwèŋ dʉk də, a
ye-a ŋga ŋwè tse' yumok sə̀ co yi tɛsə ma
ye bə tɛ̀' ye bə zeŋ, nə kà yà' tɛsə̀, nə dʉk
fa yà'wèŋ də, <Yusə̀ mʉ̀ tse' sə Korbàn>
(a yà'a dʉk də, yà'a sə̀ Nwì),
12 nə kà-a ma bə tɛ̀' mòk sə̀ tɛsə̀, wèŋ sə
dʉk də, yi ka nzak tse'.
13 Nà'a mandzə̀ nə̀ wèŋ sə jəŋ ncèp nə̀
Nwì co yusə̀ ŋgwàŋ bʉ̀ʉ bumlak sə̀ wèŋ
yuk jəŋ bohòtɛ̀' awèŋ sə. Bum mok cu
sə̀' ŋkʉ̀ʉŋ sə̀ co nè'nə sə̀ wèŋ sə yù tse'
yà'.>>

Yusə̀ Aco Yà' Bʉpsə Ŋwè
(Mat. 15:10-20)

14 Ànə geŋ Jisòs to benə və bʉ̀ʉ sə wèŋ
pwe'fo' ŋgʉ ni'ì yi, nə dʉk fa yà'wèŋ də,
<<Wèeŋ yu'rə, nə rɛɛŋ yusə̀ mʉ̀ sə də mʉ
tsok weŋ yè'e bəboŋ.
15 Wèeŋ riŋ tse' bəboŋ də, yusə̀ yà'a
ni lògə̀ ma ndzə ni'ì ŋwè, nə gʉ bʉpsə
ŋgə̀ŋgàaŋ bʉ̀ə̀. A bʉpsəgə̀ ŋwè yusə̀ yà'
tesə ya' ndzə ni'ì yi tesə. (
16 Ŋwə̀ nə̀ yi tse'-a ntu' ŋgòyuk bum fo',
yi yuk.)>>
17 À kə̀ dzèŋ ghà nə̀ yi à mè'rə bʉ̀ʉ sə,
nə lo mʉ nda'à, fana ŋgàa fàak ye wèŋ
və, nə kə fek yi yumok bə gbʉ' nə̀ yi nə
cep nə.
18 Jisòs dʉk fa wo də, <<Wèŋ ka sə̀' rɛŋ
co bʉ̀ʉ mok à? Wèŋ ka riŋ də yusə̀ yà'a
ni lògə̀ ma ndzə ni'ì ŋwè, yà' ka ŋgògʉ̀
bʉpsə yi yeŋ riŋ à?
19 Njo nə də yà'a kà ma sə ntʉʉ̀ yi lògə̀.
Yà'a lògə̀ ma sə vəə, nə ca tesə lo.>> Yi à
cèp yè'sə ŋgòtsə' də nsàp zʉzʉ nə fòlòoŋ
bəboŋ co ŋwè zʉ yà'.

20 Yi sə cèp malì sèmok də, <<À gʉ̀ bʉpsəgè ŋwè yusè yà' tesə ya' ndzə ni'ì yi tesə.
21 Bʉsè bʉp yètogè ma sə ntʉʉ̀ ŋwè. Yi tsərə ŋgònòoŋ ŋwàŋwè, yèyè, zə ŋwè, nòoŋ ŋgwe ŋwè,
22 waŋ bum ŋwè mòk, ŋkʉ̀ì', ci' mvwès, jì marè'tu, gʉ̀ bʉpsə liŋ ŋwè, nɛ̀ ni', nə ye bum ləm.
23 Bum sè bʉp yè'e pwe'fo' tesə yakgè ndzə ni'ì ŋwè, nə bʉpsə ŋwè nə.>>

Ŋwà Lakmvum Nè Yi À Naaŋ Tu BohòJisòs (Mat. 15:21-28)

24 Jisòs à mè'rə Galìli, nə lo mvwe' nzeŋgòTayà, nə kə ni cum mʉmvwe' ndap nəmòk də ya bwìiŋ kà rì də yi fo' rì. Fana mandzè kà bohòyi ŋgòswìhi ye.
25-26 Mʉŋwà nəmòk nè yi à tse' yòŋsè nə bʉp à ye mvwe' lak yà'sə. Fana ma ye yuk də Jisòs vè ntɛ̀ŋ, yi və bohònà', nə kə gbʉ sə nze, nə sə lɛŋ nà' də nà'a kə bɛ'fis fa yi yòŋsè nèbʉp ndzə ni'ì mwe. Yi à sə lɛŋ nà' vɛ'nə ŋga yi ŋwà lakmvum. Yi à ye ŋwà Fònisiyà mvwe' nzeŋgòŋ Siriyà.
27 Fana yi dʉk fa ŋwà nə də, <<Ka bèboŋ ŋgòjə bɛŋ mwe, nə mak fa ŋgbʉ yeŋ. Bòdə a fa bwe zʉzʉ ŋkuŋ>>*
28 Ŋwà nə dʉk də, <<Tà, wù rì yòsə' də wo fagè bwe bɛŋ, ŋgbʉ sə te'e sè yà' sə gbʉ̀ tsoŋ sə nze sè'.>>
29 Yi dʉk fa fe'lə ŋwà nə dʉk də, <<Dù-a, yòŋsè nè bʉp nə mè'rə mo yònə laŋ, bʉ̀ʉsè wù cèp ncèp nè bèboŋ.>>
30 Yi bwi foho lo, nə kə tseŋ mo ye nə ŋga nà' nòmʉ kèhe ŋga yòŋsè ze' nə lòlòye kwà'kə.

Jisòs Gʉ̀ Ŋwà Nəmòk Yi Yuk Bum, Nə Cep Cù

31 Jisòs à ye'e Tayà fa'nə, nə lo mvwe' lak Sidòŋ, nə ca lo mvwe' ndzəp Galìli, nə ca mvwe' nzeŋgòDìkàpolìs.
32 À kə dzèŋ fo', wo jəŋ və fa yi ŋwè nəmòk nè yi kà cù bèboŋ cèpgè nə kà bum sè' sə yuk. Nə lɛŋ yi də yi jwɛŋ nà' bə bo.
33 Jisòs à jə gɛsə lònà' yiìyi, nə kə so gesə fa yi ndubo fə ntu'ù, nə te nte, nə jwɛŋ lʉm nà' bə zeŋ,
34 nə kʉk gesə lo lis mʉbu, nə som cɛ̀bʉ̀è, nə dʉk bə ŋàŋ də, <<Mùhu.>> A bə ncèep lak sè yi à cèep sə də, <<Efatà.>>
35 Ntu'u sə à mùhu, lʉm fiiŋ yi, fana yi cep bum làaŋ.
36 Jisòs cep soŋ bʉ̀ʉ sə fo' sə ntu' də wo kà bwìŋ tsə' fa. Yi dʉkgè vɛ'nə, wo kà mbɛŋ nə̀ mbɛŋ kom lok, wo sə tsoho lo gù mantombì.
37 Bwìŋ à mərə cɛ̀bʉ̀è, nə sə dʉhʉ də, <<Yi gʉ̀ bòŋsə bum mbà, yi gʉ ŋgàa jì ntu' yuk bum, nə gʉ ŋgàa jì cù ŋgòcèp cù.>>

8

Jisòs Fa Bwìŋ Ncùhù Kwè Zʉzʉ (Mat. 15:32-39)

1 Nùmbu mòk à ye sə̀', bwìŋ à baaŋ və mvwe' mò'fis ŋkʉ̀ʉŋntɛ̀ŋ ŋgòyuk Jisòs, fana nə kà yusè ŋgòzʉ tse'. Jisòs to benə ŋgàa fàak ye ŋgʉ ni'ì yi, nə dʉk fa wo də,
2 <<Manziŋ sə ko mʉ bohòbʉ̀ʉ yè'e cɛ̀bʉ̀è bʉ̀ʉsè wo cu vesiwèŋ ntinə nùumbu tɛ', nə kà yumok zʉ.
3 Mʉ dʉk-a də wo bwi foho lo ŋga wo ka yumòk zʉ, aco mok kè gbʉ̀ njè mandzè bʉ̀ʉsè mok və mvwe' sèsap.>>
4 Bwe ye sə fek yi də, <<Aco ŋwè jəŋ zʉzʉ ŋgəà fɛɛŋ fòŋkuŋ nə fa bʉ̀ʉ yè'e lòoŋ ɛ?>>
5 Yi fek fe'lə wo də, yà'wèŋ tse' ntuhu brɛd fɛɛŋ sʉ̀ nɛ? Wo dʉk də, mègù sàmba.
6 Yi jəŋ ntuhu brɛd sè sàmba sə, nə dʉk bwìŋ pwe' cum nze. Yi à kwasə wes Nwì, yi bə'rə yà', nə fa ŋgàa fàak ye də yà'a fa ndàaŋwè pwe'fo' zʉ.
7 Bwe fuk mok à ye fo' jo sə̀'. Yi jəŋ yà', nə kwasə Nwì, nə dʉk bwe fàak ye də wo fa bʉ̀ʉ sə wo zʉ.
8 Wo zʉ, nə ze' bèboŋni. Fana wo te'e fe'lə sè yà'a nə bwehe sə kwès sàmba.
9 Bwìŋ à ye co ncùhù kwè sə wo ànə zʉ, fana Jisòs dʉk wo lo.
10 Bə ŋgàa fàak ye à ni yàwo ŋgwes, nə lo nzeŋgòŋ Dàmànutà.

* **7:27 7:27** Ye Màtiyò15:26

Wo Də Jisòos Gʉ Niŋtsok Fa Wo Maŋgəŋgèŋ

(Mat. 16:1-12; Luk 12:54-56)

11 Bùʉ Faràsi mok à và bohòJisòs ŋgòfi'dʉk bə nà'. Fana wo dʉk yi də, yi gʉ maŋgəŋgèŋ mòk nà aco nà' ni tsok fa wo də yi tse' ŋàaŋ Nwì ŋkuŋ ya wo dzəm bohòyi. Bʉsà wo à dzəm ŋgòmùmsə yi.

12 À bʉp Jisòs, fana yi som, nə dʉk də, <<Bʉ sà niè' wèeŋ dzəmgà yàwo də wo ye tsoŋ yumok bə lis ŋkuŋ nə dzəm yè'sə bùʉ yà?>> Nə dʉk fe'lə də, <<Bə zìnə àm pwe', mʉ nə kà yumok ŋgònì fa bùʉ yè'e gù.>>

13 Fana yi me'rə wo fo', nə ni sənə ŋgwes ŋgòto lòŋgʉ ndzəp mamòk.

Jisòs Yə'rə Bwe Ye Wèŋ ŊgòRɛɛŋ Yi

14 Bwe Jisòs à ye sə ŋgwesà anə, nə tse' megu ntu' brɛd mò'fis bùʉsà wo ànə swì ŋgòjə tse' brɛd mok.

15 Yi dʉk fa wo dʉk də, <<Wèeŋ jəŋ ŋkərə bə nsàap yis bùʉ Faràsi nə ye nsàap yis sà ŋkum Herò.>>

16 Wo sə cep kɛ' mʉtsətsə'rəə wo anə dʉk də yi dʉk vɛ'nə bùʉsà wo swì ŋgòjə và brɛd.

17 Jisòs riŋ yusà wo sə cèp sə, nə dʉk fa yà'wèŋ də, <<Wèŋ sə sa' də wèŋ swì ŋgòjə tse' brɛd yè'sə bùʉ yà? Wèŋ ka rɛɛŋ mali à? Ntʉm awèŋ cu malì ntògʉgʉŋ à?

18 Wèŋ tse' lis, nə kà sə yə, tse' ntu', nə kà bum sə yuk à? Kaco wèŋ tsəmtse' yumok yeŋ à?

19 Mvà'nà mʉ̀ ànə bə'rə fa bwìŋ ncùhù tàŋ ntuhu brɛd sà tàŋ yà'a, bʉ̀ʉ yè'sə à zʉ̀ mèsə, wèŋ te'e sà yà' à bwehe kwès sʉ̀? >> Wo dʉk də, ànə ye kwès hum-ncòp-ba.

20 Yi fek fe'lə wo də, <<Mvà'nà mʉ̀ a bə'rə fa bwìŋ ncùhù kwè ntuhu brɛd sàmba yà'a na, wèŋ te'e kwès sʉ̀ nɛ?>> Wo dʉk də, à ye kwès sàmba.

21 Fana yi fek yà' dʉk də, <<Wèŋ ka sà' rɛɛŋ mali à?>>

Jisòs Gʉ̀ Ŋwà Nəmòk Yi Ye Bum

22 À kà dzèŋ mvwe' lak Bèsadà, wo jəŋ və ŋwà nəmòk nà yi kà yəgà, nə sə lɛŋ Jisòs də yi jwɛŋ ŋwà ènə bə bo.

23 Jisòs à kotse' nà' bə bo, nə jəŋ fis gɛsə lo nà' mvwe' mʉbuk lak nà'nə. À kà dzèeŋ, yi te gesə fa nà' nte mʉ lisà anə, nə naaŋ fa nà' bo, nə fek nà' də, <<Wù sə yə bum à?>>

24 Ŋwà nə à dʉk də, <<Ŋ, mʉ̀ sə yə bùrə bwìŋ wo co tʉ, nə sə gihi kɛ'.>>

25 Yi naaŋ fe'lə bo mʉ lisà nà' anə səmok, fana ŋgà' nə kʉk swɛ'lə lis mok bə ŋàŋ. Yà' muhu, yi ye bum mok làaŋ.

26 Jisòs dʉk yi də, <<Dù nda'à wù, nə kà fə ntòlak fa'nə mok ni lo fe'lə.>>

Pità Dʉk Də Jisòos Ŋkum Ŋgà Gèm Bwìŋ

(Mat. 16:13-20; Luk 9:18-21)

27 Jisòs bə bwe ye wèŋ à yè'e lòmvwe' buhu lak mok ŋgʉ lak Sìsàriyà Filìpi. Fana à kà dzèŋ mandzà yi fek yà'wèŋ dʉk də, <<Bwìiŋ dʉkgà də mʉ yè'sə ndà?>>

28 Mòk dʉk də, <<Bùʉ mok dʉkgà də wu Jon ŋgà bàptɛsà bwìŋ, mok dʉkgà də wu Àlajà, fana mok sə dʉk sà' də wu ŋgà tsòhòbum Nwì mòk nà yi à ye fa' àlɛ.>>

29 <<Wèŋ yàwèŋ ɛ, wèeŋ dʉkgà yàwèŋ də mʉ ndà?>> Pità dʉk də, <<Wu Ŋkum ŋgà gèm bwìŋ nà wo sə kʉ̀k nə.>>

30 Jisòs à yuk vɛ'nə, yi tipsə wo də wo kà ŋwà nəmòk tsà' fa.

Jisòs Cèp Mvà'nà Kpʉ Ye Nə Ye

(Mat. 16:21-28; Luk 9:22-27)

31 Jisòs à yè ŋga'a ŋgòyə'rə ŋgàa fàak ye, nə sə tsoho fa yà' dʉk də, <<Mʉ̀ʉ mo ŋwè, mʉ̀ tse' ŋgòye ŋgə' nəbʉp, bʉ̀ʉ sà mantombì bə bʉ̀ ŋgàa fa satikà' nə ye ŋgàa yə'rə lʉ̀k wèeŋ nə bɛŋ mʉ. Wo nə zə mʉ, fana anə ca nùumbu tɛ', mʉ̀ lokok mvwe' kpʉ sàmok.>>

32 Yi à cèp yu yè'sə kwarəŋgaŋ. Fana Pità ko lo gɛsə nà' fo', nə sə jwa nà'.

33 Jisòs bʉ̀ʉŋ kʉ̀k vèsə ŋgàa fàak ye, nə jwa Pità də, <<Coho gɛsə ŋgʉ ni'ì mʉ̀ wùu Satà. Yusà wù sə cèp yà'sə, a tsətsərə nə bwìŋ tse' nà' wo, ka nə Nwì yeŋ.>>

34 Yi to benə bʉ̀ʉ sə nə ye ŋgàa fàak ye wèŋ, nə tsok wo də, <<A ye-a ŋga ŋwà nəmòk dzəm-a ŋgòyù mʉ, yi nə me'rə yusà ni' ye sə dzəm maŋkwɛ̀ŋ, nə bək jəŋ ntəəŋ ye, nə yuŋ və mʉ.

35 Bʉsə ŋwə nə yi gəhə tse'-a yòŋsə ye yi, fana nà'a nə bisə wà. Fana ŋwə nə yi jə yòŋsə yi co yusə wà bʉ̀ʉ mʉ̀ nə ye ncèp àm, fana yi nə tse' yòŋsə ye nə.
36 Swe' nə aco ŋwè tse' yà'sə yà ŋga yi tse'-a nzeŋgòŋ nə pwe', nə bisə yòŋsə ye ŋgwàŋ ɛ?
37 Yusə aco ŋwè kupsə yà' kʉrə bə yòŋsə ye yà? Yumook bʉ̀ə.
38 Ŋwə nə yi koksə-a marè'tu bohòmʉ̀ nə ye ncèp àm ŋga'a sənə nzeŋgòŋ nə nà' rwiŋ bə ŋkʉ̀ì' nè'e fana ghà nə mʉ̀ʉ mo ŋwè mʉ bwìŋ və bə masinjàa sə rərɛŋ, nə tse' ŋàaŋ sə Tɛ̀' am fa mʉ fana, mʉ̀ koksə marè'tu bohòyi sə̀'.>>

9

1 Fana Jisòs à tsə̀' fa wo dʉk də, <<Mʉ̀ sə tsə̀' weŋ yè'e zìnə də, bʉ̀ʉ mok tə fɛɛŋ sə̀ wo nə kà kpʉ tətè wo ye gaŋ sə̀ Nwì ŋga yà' və bə ŋàŋ.>>

Jisòs Kupsə Nsəsə̀ Mʉ Ndahà (Mat. 17:1-13; Luk 9:28-36)

2 Â cà nùumbu ntùŋfu, fana Jisòs to jəŋ Pità bə Jem nə ye Jon, bə yà'wèŋ kok lo mʉmvwe' nda mok nə̀ səsap. Fana wo ye ŋga nsəsəə Jisòs kupsə bʉsə nsàp mòk nə̀ zok.
3 Cəək sə̀ yi ni tse' mʉ ni'ì yi à bʉ̀ʉŋ fəfop tap tap. Yumok kà sə nze vɛ'nə fopgə̀.
4 Wo ye Âlajà bə Musì ŋga wo tesə və mʉbu. Bə Jisòs wèŋ sə taaŋ ŋgàm.
5 Pità tiŋ wo cù, nə dʉk fa Jisòs dʉk də, <<Cicà, yà' bòvɛ'ɛ wùriŋ mvə̀'nə̀ vesùwèeŋ fɛŋ yè'sə. A ci ba'rə tes bwe duŋ fɛɛŋ nə tɛ', mò'fis nə̀ njò, mòk nə̀ Musì, mòk nə̀ Âlajà.>>
6 Yi ànə cep tsoŋ gù yè'sə də ncèp kà cù gha'gə̀, bwɛ̀rɛ wʉə ànə ko wo vɛ'ɛ, wo kà yusə̀ ŋgòcèep rì.
7 Mbàk à vəə nə kə̀ təhə lok wo, fana wo yuk ŋga ŋgì mòk cèp vèsə ndzənə mbàk nə dʉk də, <<Nè'e mo àm nə̀ mʉ̀ dzəm yi sə ntʉʉ̀ mʉ̀. Yusə yi cèp pwe', wèeŋ yuk fa yi.>>
8 Wo à yuk ŋgì ènə vɛ'nə, wo kʉksə kɛ', nə kà ŋwə nəmòk nə̀ zok yə, wo ye megu Jisòs yiìyi.
9 Mvə̀'nə̀ wo à sə tsooŋ mʉ ndahà, yi tipsə yà' də, yà'a nə kà ŋwə nəmòk yusə̀ yà' yə tsə̀' fa, tè tse'ŋga yi mo ŋwè mʉ̀ lòkok mvwe' kpʉ ŋkuŋ.
10 Wo à ka ŋwə nəmòk sə tsok fa anə, wo sə cèp ŋwʉ̀rə kɛ' gù woòwo, də yusə̀ yi cèp də ŋgòlòkok mvwe' kpʉ yè'sə da lɛ.
11 Wo fek Jisòs də, <<Njo nə̀ ŋgàa yə'rə̀ lʉ̀k wèŋ sə dʉk də Âlajàa nə və to tsoŋ yi ŋkuŋ Krɛst və ŋgòtɛsə ves ɛ bʉ̀ʉ yà?>>
12 Yi dʉk fa yà' də, <<Âlajàa nə və ŋgòkə̀ gʉ̀hʉ tsə'rə fəsə bum pwe'.>> Fana yi fek bwi yà' də njo nə̀ ŋwàk Nwì sə dʉk də mo ŋwèe nə ye ŋgə' nəbʉp, wo bɛ̀ŋ yi sə̀' bʉ̀ʉ yà?
13 <<Mʉ̀ sə tsə̀' weŋ də, Âlajà nə vè laŋ, fana wo ànə jəŋ yi, nə gʉ yi mvə̀'nə̀ wo dzəm sə̀' mvə̀'nə̀ yà' cu ndzənə ŋwàk Nwì.>>

Jisòs Tɛsə Mo Nəmòk Nə̀ Yi Tse' Yòŋsə̀ Ze' (Mat. 17:14-21; Luk 9:37-43)

14 Wo ànə lo, nə kə be'lə bə ŋgàa fàak mok sə lòoŋ, fana wo ye bʉ̀ʉ mok fo' sə̀' wùriŋ. Ŋgàa yə'rə̀ lʉ̀ʉk mok à ye fo', nə sə fi'dʉk bə ŋgàa fàak sə.
15 Bʉ̀ʉ sə à ye Jisòs ntɛ̀ŋ, fana wo mərə wùriŋ, nə carə lo kə̀ cèpsə nà'.
16 Jisòs fek wo dʉk də, <<Wèŋ anə sə fi'dʉk fɛɛŋ də ya-ɛ?>>
17 Ŋwə nəmòk cep vesə mʉtsətsə'rə bʉ̀ʉ sə də, <<Cicà, mʉ̀ jə vè mo àm bohòwù bʉ̀ʉsə̀ yi tse' yòŋsə̀ ze' ndzə ni'ì yi, nə̀ nà'a gʉ̀gə̀ yi yi kà cù sə cèp.
18 Ghà nə̀ yòŋsə̀ ze' nə yèto ŋgòfa yi ŋgə', fana yi coho gbʉ̀ sə nze, sə sə dùk yi kə̀ cùhu, yi sə zʉ nzòŋ, fana ni' gʉrə yi njək njək. Mʉ̀ dʉk ŋgàa fàak yòdə wo bɛ' fis fa nà', fana wo kà nà' bɛ' fis to.>>
19 Jisòs dʉk fa wo də, <<Ja'a na mvəsə̀ wèŋ mègù sə̀' co bʉ̀ʉ sə̀ wo ka dzədzəm tse' yè'e ɛ. Mʉ nə cum geŋ vesùwèŋ, nə sə ko ntʉm vɛ'nə tətè kə dzeŋ sèŋ? Wèeŋ jəŋ və fa mʉ mo nə fɛn.>>
20 Fana wo jə vè fa Jisòs mo nə. Ze' nə̀ ndzə ni'ì mo nə à yə Jisòs ntɛ̀ŋ, nà' gʉ yi gbʉ, nə gʉrə. Mo nə coho gbʉ sə nze, nə

sə dzərə kɛ' cà sə nze anə, sə sə duk yi kə cùhù.
21 Jisòs fek tɛ'ɛ mo nə də nà' à yè ŋgògʉ̀
vɛ'nə sə nɛ? Tɛ' nə dʉk də, <<Yà' à yè yi
ŋga yi cu ntòmʉ̀mweŋke'.
22 A kɛ' ŋkʉ̀ʉ̀ŋntɛ̀ŋ nə nà'a də nà'a zə
yi, nə sə mak gesə yi sə misə, nə ye sə
ndzəpə sə'. Ŋga wù tse'-a mandzə nə, wù
koksə manziŋ, nə tɛsə ves.>>
23 Jisòs dʉk də, <<Wù fek mʉ də
ŋga mʉ̀ tse'-a mandzə bʉ̀ʉ? Bum pwe'
tse' mandzə yo bohòŋwə nə yi tse'
dzədzəm.>>
24 Tɛ' ye nə cep fis ye sə' mvèsə də,
<<Mʉ̀ tse' dzədzəm. Tɛsə mʉ ya ŋga
dzədzəm àm nə kuk.>>
25 Jisòs à yə də bwìŋ sə və ghaha ghaha,
fana yi jwa yòŋsə ze' nə də, <<Yòŋsə ləm
nə ye jì ntu', tesə ndzə ni'ì mo ènə, nə
kà ndzə ni'ì yi mok ni yuk fe'lə. Mʉ̀ dʉk
vɛ'nə mʉ̀.>>
26 Yòŋsə nə à wa, nə gʉ mo nə kpʉ
swirə nəbʉp, nə tesə lo. Mo nə à nòoŋ
mègù mok co vèŋ ŋwè, nsàp nə ndàaŋwè
pwe' à dʉk də, nà' kpʉ laŋ.
27 Jisòs à kə kotse' yi bo ŋgòlòkoksə nà',
fana yi lòkok mʉtsə.
28 Mvə'nə Jisòs à kə ni cu mʉ nda'à,
fana ŋgàa fàak ye və, nə sə fek yi də wo
fis fʉk nà' yàwo bʉ̀ə yè'sə bʉ̀ʉ yà lɛ?
29 Jisòs dʉk fa wo də, <<Aco bɛ' fis megu
nsàp nè'e pìriyà, bwɛ̀rɛ nsàp yumòk ka
mok ye fe'lə.>>

Jisòs Cèp Fe'lə Mvə'nə Kpʉ Ye Nə Ye (Mat. 17:22-23; Luk 9:43-45)

30 Wo à mè'rə mʉmvwe' ànə, nə ca
mandzə nə mvwe' nzeŋgòŋ Galìli. Jisòs
à ka dzəm də bwìiŋ riŋ mvwe' sə yi cu
dzəm.
31 Bʉsə yi à sə yə'rə ŋgàa fàak ye. Yi à
sə yə'rə wo də, <<Wo nə jəŋ mʉ̀ʉ mo ŋwè,
nə fa ndzə bohòbʉ̀ʉ sə wo nə zə mʉ, fana
nùumbu tɛ' càa, mʉ̀ lokok mvwe' kpʉ.>>
32 Bwe sə à ka bə yusə yi à cèp yè'sə
rɛŋ, nə sə koksə wʉə ŋgòfek rɛŋsə yi.

Ŋwə̀ Nə̀ Ghaŋ Ndà? (Mat. 18:1-5; Luk 9:46-48)

33 Jisòs wèŋ à kə̀ dzèŋ mvwe' lak
Kàpanùm. Fana wo ni lo mʉ nda'à. Jisòs
à cu mbwa, nə sə fek yà'wèŋ də, <<Wèŋ
anə sə fenə və fa' mandzə̀ yà'a də yà?>>
34 Wo cum dədok, nə kà cèp fəsə̀, bʉ̀ʉsə̀
wo anə sə fenə və mandzə̀ anə də ŋwə̀ nə̀
ghaŋ ndà lɛ.
35 Fana yi à cu tsoŋ nze, nə to benə
bwe ye sə, nə tsok wo dʉk də, <<Ŋwə̀
nə̀ yi dzəm-a ŋgòye mantombì, fana yi
tse' ŋgòjə lòni' ye maŋkwɛ̀ŋ, nə sə fak
bohòbwìŋ pwe'.>>
36 Fana yi ko lòkoksə tes mo nəmòk
mʉtsətsə'rə wo, nə sə tsok fa wo ŋga yi
le' kotse' mo nə duk də,
37 <<Ŋwə̀ nə̀ yi jə-a nsàp mo nə̀ jo nè'e
nə dʉk fa nà' də, <və̀ bə̀boŋ> mʉnə liŋ
am, fana ye də yi jə yà'sə mʉ̀. Ŋwə̀ nə̀ yi
jə-a mʉ, nə dʉk <Və̀ bə̀boŋ>, fana ye də
yi sə kà bohòmʉ̀ dʉk mègù, a bohòŋwə̀
nə̀ yi à tum mʉ nə sə̀'.>>

Ŋwə̀ə Njàvès (Mat. 18:6-9; Luk 9:49-50, 17:1-2)

38 Jon à to Jisòs də, <<Cicà,>> nə tsok
nà' dʉk də, <<Vès yə ŋwə̀ nəmòk ŋga
yi bɛ' fis yòŋsə ze' mʉnə liŋ yò. Fana
vès dʉk yi də yi teŋsə, bʉ̀ʉsə̀ yi ka mòk
mʉtsətsə'rə vès yeŋ.>>
39 Jisòs dʉk ye də, <<Kà də wu gʉ co yi
teŋsə dʉk, bʉ̀ʉsə̀ ŋwə̀ nə̀ yi sə gʉ̀-a fàak
sə̀ bə ŋàaŋ sə̀ Nwì mʉnə liŋ am, fana ka
co ghàr yi bʉʉŋ cep fe'lə yusə̀ bʉp bə liŋ
am yeŋ.
40 Bʉsə̀ ŋwə̀ nə̀ yi sə kà-a ves bèŋ, ye
də yi vesiwèŋ.
41 Zìnə nə də, ŋga ŋwə̀ nəmòk səp fa-a
wu ndzəp bʉ̀ʉsə̀ də wu ŋwə̀ə Ŋkum ŋgà
gèm bwìŋ, ye də yi nə kə tse' tsoŋ lə̀lə̀k
bə zeŋ.

Nza' Sə̀swìfa Bə Nza' Dzədzəm

42 <<Nə ye sə̀' də a ye-a ŋga ŋwə̀ mòk gʉ̀
bəbwe sə̀ wo dzəm bohòmʉ̀ yè'sə mòk də
yi gʉ bʉp fana bòŋ ghak co wo jəŋ ŋgòk,
nə swi' kə'ə fa ŋwə̀ ànə kə̀ mìhi, nə mak
gesə lo yi sə mvwe' ndzəp nə̀ cəco.
43 Ye də a ye-a ŋga bo yo sə gʉ̀ wu
ŋgògʉ̀ bʉp, fana bòŋ də wu gbɛ' tiŋ mak
yà'. Bògha' də wu kə ni lak lùŋ bə bo ma
mò'fis, nə noŋsə ŋgòkə̀ ni mvwe' ŋgə' nə̀

sənə mis sə yà'a kà liiŋgə bə bo ma ba fo'. (
44 Mʉmvwe' ànə ndwiŋ sə yà'a nə sə zʉ bwìŋ fo' kà kpʉgə. Fana mis sə kà sə liiŋ.)
45 Kèe a ye-a ŋga kùu yo sə gʉ̀ wu ŋgògʉ̀ bʉp, fana boŋ də wu gbɛ' tiŋ mak yà'. Bògha' də wu kə ni mvwe' lak lùŋ kù ma mò'fis, nə noŋsə ŋgòkə ni mvwe' ŋgə' nə sə misə nə bə kù ma ba fo'.
46 (Mʉmvwe' ànə ndwiŋ sə yà'a nə sə zʉ bwìŋ fo' kà kpʉgə, fana mis nə kà sə' liigə.)
47 Mok ye sə' də a ye-a ŋga lis yo sə gʉ̀ wu ŋgògʉ̀ bʉp, fana boŋ də wù so'rə fis mak ma nà'nə. Bògha' də wu kə ni mvwe' gaŋ Nwì bə lis ma mò'fis, nə noŋsə ŋgòtse' lis ba lòoŋ, nə kə ni bə zeŋ mvwe' ŋgə' nə sə misə nə.
48 Mʉmvwe' anə ndwiŋ sə yà'a nə sə zʉ bwìŋ fo' kà kpʉgə, fana mis sə kà sə' liì.
49 Mis nə lʉmsə ndàaŋwè pwe' co ci'.
50 Ci' bəboŋ. Fana yà'a cwɛ̀'lə-a, aco yà' lʉ̀m fe'lə va? Wèeŋ lʉm co ci', nə cum bə fifi weŋ bwìŋ pwe'.>>

10

Nzak Mè'rə Ŋgwe
(Mat. 19:1-12; Luk 16:18)

1 Jisòs à mè'rə mʉmvwe' ànə, nə lo mvwe' nzeŋgòŋ Jùdiyà, nə ye ma ndzə nto ndzəp Jòridàŋ nə mamòk. Mvè'nə yi ànə ye fo' fana bwìŋ və, nə kə maŋ fo' wùriŋ. Yi yèto ŋgòyə'rə wo mʉmvə'nə yi gʉ̀gə səsa.
2 Bʉ̀ʉ Faràsi mok à və ŋgòkə bʉə yi bə dʉk. Fana wo sə fek yi də, <<Lʉ̀k avès sə tsə' də, a bəboŋ bohòŋwè ŋgòmè'rə ŋgwe ye àlɛ?>>
3 Yi fek wo sə' də, <<Musì à tsə' weŋ də yà?>>
4 Wo à dʉk də, <<Musì ànə dʉk də, aco ŋwè com fa ŋwà nə ŋwàk nə ŋgònìtsə' də yi mè'rə nà' laŋ, nə me'rə nà'.>>
5 Jisòs dʉk fe'lə də, <<Musì à còm vɛ'nə bʉ̀ʉsə ntʉm awèŋ gʉ nəbʉp,
6 bwɛ̀rɛ mvə'nə Nwì à gʉ̀ to ŋwè, yi gʉ ŋwəmbam bə ŋwàŋwè.
7 Nè'e njo nə ŋwèe nə me'rə tɛ̀' ye bə ma ye, nə kə be'lə bə ŋgwe ye,
8 fana wo sə ba yè'sə nə ye mok ŋgùpni' nə mò'fis. A yà'sə də wo nə kà ba mok ye, wo mok mò'fis.
9 Ye də yusə Nwì à be'lə yà' mvwe' mò'fis fana ŋwə nəmòk kà də yi gapsə yà' dʉk.>>
10 A kə dzèŋ nda'à, ŋgàa fàak Jisòs sə fek mali yi bə ncèp nə.
11 Yi dʉk fa yà' dʉk də, <<Ŋwə nə yi mè'rə-a ŋgwe ye, nə jəŋ fe'lə mòk səmok, ye də ŋwə ànə ŋgà ko nto.
12 Yà' mègù sə' yəyərə bohòŋwàŋwè, də a ye-a ŋga yi mè'rə-a ndu ye, nə kə jəŋ fe'lə mòk, ye də ŋwà ànə ko sə' nto.>>

Jisòs Sè Bəbweŋke' Wèŋ
(Mat. 19:13-15; Luk 18:15-17)

13 Bʉ̀ʉ səmok à sə jə və bweŋke' də Jisòs jwɛŋ yà'wèŋ, nə se yà'wèŋ. Ŋgàa fàak Jisòs wèŋ ànə ye vɛ'nə, wo jwa sa'rə bʉ̀ʉ sə də yà'a kà vɛ'nə gʉ̀.
14 Jisòs à yə vɛ'nə, fana yi jok, nə dʉk fa bwe ye wèŋ sə də, <<Wèeŋ me'rə bəbweŋke' wèeŋ və bohòmʉ̀, nə kà wo mandzə lok. Bʉsə gaŋ ŋkum Nwì sə, tse' yà' nsàap sə co wo yè'sə.>>
15 Yi dʉk fe'lə də, <<Mʉ̀ sə tsə' weŋ yè'e yusə zìnə də, ŋwə nə yi kà-a gaŋ ŋkum Nwì co mʉmweŋke' fa, ye də yi nə kà fo' kə ni yuk.>>
16 Yi à dʉk vɛ'nə fana yi jəŋ bwe sə, nə naaŋ fa yà' bo ye, nə se yà'.

Ŋgə' Nə Bə Ghàk
(Mat. 19:16-30; Luk 18:18-30)

17 A ye ŋga Jisòs sə dʉk də yi lo gì, ŋwə nəmòk caŋ və, nə kə bʉhʉ kə mantombìi yi, nə dʉk fa Jisòs nə də, <<Cicà nə bəboŋ, yusə aco mʉ̀ gʉ yà', ya mʉ nə kə tse' lùŋ nə nà'a nə kà mèe yà?>>
18 Jisòs fek nà' də, <<Wù to mʉ də ŋwə nə bəboŋ bʉ̀ʉ yà? Ŋwə nə bəboŋ bʉ̀ə, mègù Nwì yiìyi.
19 Wù rì yòlʉ̀ʉk sə laŋ. <Kà ŋwè zə, kà sàhà ko, kà yəyə, kà gèem mvwès ko, kà yu ŋwè limzʉ, wəp ma yo bə tɛ̀' yo.> >>
20 Ŋwə ènə dʉk fe'lə də, <<Cicà, mʉ̀ à gʉ̀ yè bum sə wù taŋsə yè'sə ŋga mʉ̀ cu ntòmʉwà'ŋwè.>>
21 Jisòs à kʉ̀' nà' jwaaŋ, nə dzəm nà', nə dʉk fa nà' dʉk də, <<Yumok cu malì

mò'fis. Dù kə̀ sèŋ bum sə̀ wù tse', nə fa ŋgàa jìŋ wèŋ mbàam sə, ya wu nə tse' ghàk mʉbu, fana nə bɛ' mandzə̀ nə yuŋ və mʉ.>>
22 Ŋwə̀ ènə à yuk vɛ'nə, fana ŋgùp cù gbʉ̀ yi yə̀k, yi coho lo, bʉ̀ʉsə̀ yi à tse' bum nduk nə̀ nduk.
23 Jisòs à bʉ̀ʉŋ kʉ̀k ŋgàa fàak ye wèŋ, nə dʉk də, <<A gʉgʉŋ bohòŋgà ghàk ŋgòkə̀ ni mvwe' gaŋ ŋkum Nwì.>>
24 Və̀m à kok ŋgàa fàak Jisòs bə ncèp ènə kiŋ. Yi sə cep mali də, <<Bwe am, a gʉgʉŋ bohòŋwè ŋgòni mvwe' gaŋ ŋkum Nwì.
25 Joho cà bohònàm nə̀ yi yam co nàmbà'rə̀ nà'a ŋgòcà torə tesə ndzənə wʉ patà', nə noŋsə bohòŋgà ghàk ŋgòni mvwe' gaŋ ŋkum Nwì sə.>>
26 Mvə̀'nə̀ wo à yuk vɛ'nə, və̀m kok wo, wo muu və̀m bʉ̀ə̀, nə sə fehe mok də, <<Ye də ŋwə̀ nə̀ yi tse' to lùuŋ yè'sə ndà? >>
27 Yi kʉ̀k nà' jwaaŋ, nə dʉk də, <<A ye-a bohòŋwè yà' ye gʉgʉŋ, ka bohòNwì vɛ'nə yeŋ, bʉ̀ʉsə̀ yumok ka Nwì-e gʉŋ ghak yuk.>>
28 Pità à cèp də, <<Ja'a na yòo, mʉmvə̀'nə̀ vès a mè'rə bum pwe', nə yù lònə wu.>>
29-30 Jisòs dʉk də, <<Mʉ̀ sə tsə̀' wu nə̀ zìnə nə, ŋwèe mè'rə-a ndap, bwe tɛ̀', njɛ̀'ɛgù, ma, tɛ̀', bwe, kè nzum è, bʉ̀ʉ mʉ̀, nə ye bʉ̀ʉ ncèp Nwì, yi nə ye ŋgə' sə̀' fana mvə̀ək kʉ̀rə nùu yi kə̀ tse' fe'lə yà' vɛ'nə sə̀mok kɛ̀' ŋkʉ̀ mò'fis. Ŋga'a nè'e yi nə tse' ndap, bwe tɛ̀', njɛ̀'gù, ma, tɛ̀', bwe, bə nzum fak, fana mvə̀ək kʉrə nùu, yi tse' lùŋ nə̀ nà'a nə̀ kà mè nə sə̀'.
31 Mvə̀k ànə nə ye, bwìŋ ŋkʉ̀ʉŋ sə̀ wo ŋga'a mantombìi nə ye maŋkwɛ̀ŋ. Fana ŋkʉ̀ʉŋ sə̀ wo ŋga'a maŋkwɛ̀ɛŋ nə ye mantombì.>>

Jisòs Cèp Mvə̀'nə̀ Kpʉ Ye Nə Ye Sə̀mok (Mat. 20:17-19; Luk 18:31-34)

32 Wo à sə gì sə mandzə̀ ŋgòlòmvwe' lak Jòrosalèm, fana Jisòs to mantombì. Bwe ye wèŋ saha ntʉm nə̀bʉp. Wʉə à sə ko bʉ̀ʉ sə̀ wo à sə yù və̀ yi maŋkwɛ̀ŋ sə sə̀'. Fana yi to benə bwe ye sə̀ hum-ncòp-ba sə mvwe' mò'fis, nə sə tsoho fe'lə wo yusə̀ yà'a nə gʉ yi.
33 Yi dʉk də, <<Wèeŋ yeè, mvə̀'nə̀ a sə lòmʉ Jòrosalèm yè'e, wo nə fa mʉ̀ʉ mo ŋwè ndzə bohòŋgàa fa satikà' sə̀ ghaŋ bə ŋgàa yə'rə̀ fa bwìŋ lʉ̀k wèŋ. Wo nə sak mʉ, nə dzəm tes də mʉ mègù ŋgà kpʉ. Wo nə fa mʉ ndzə bohòbʉ̀ lakmvum wèŋ.
34 Wo nə ywi'lə mʉ, nə te mʉ bə nte, ləp mʉ, nə zə mʉ. Fana nùmbu nə̀ tɛ' dzeeŋ, mʉ̀ lokok fe'lə mvwe' kpʉ sə̀mok.>>

Yusə̀ Bwe Zebèdi À Lɛŋ (Mat. 20:20-28)

35 Bwe Zebèdi Jem bə Jon à kə̀ tsèŋ Jisòs, nə dʉk fa nà' də, <<Cicà, vès dzəm də wu gʉ fa ves yumok.>>
36 Fana yi fek yà' də, <<Yusə̀ wèŋ dzəm də mʉ gʉ fa weŋ sə yà?>>
37 <<Vès dzəm də ghà nə̀ wu cu mʉnə kapràak yo, wù gʉ ves mòk cum wu mamàk, mòk maŋkwìp.>>
38 Jisòs dʉk də, <<Wèŋ ka yusə̀ wèŋ sə fek yè'sə riŋ. Aco wèŋ ye to ŋgə' nə̀ mʉ nə ye nə à? Kènə aco wèŋ bàptɛsə to bə nsàp mandzə̀ nə̀ wo nə baptɛsə mʉ nə ɛ? >>
39 Wo dʉk də, <<Ŋ, aco vès ye to.>> Jisòs dʉk fe'lə də, <<A zìnə wèeŋ nə ye, nə baptɛsə nsàp bàptɛ nə̀ mʉ nə bàptɛsə nə zìnə.
40 Yusə mègù də, mʉ̀ ka ŋàaŋ sə̀ ŋgòswè' bʉ̀ʉ sə̀ wo nə cum mʉ mamàk bə maŋkwìp mʉ̀ tse'. Mvwe' ncum yà'sə sə̀ bʉ̀ʉ sə̀ Nwì a cok nòŋsə wo yi.>>

41 Bwe ye mok sə̀ hum à yuk yu yè'sə, fana wo jok bohòJem bə Jon.
42 À ye vɛ'nə, Jisòs to benə wo mvwe' mò'fis, nə dʉk də, <<Wèŋ rì tse' yàwèŋ sə̀' də, bʉ̀ʉ sə̀ wo tse' dzòk sə nzeŋgòŋ fɛɛŋ gʉ̀gə̀ bwìŋ ŋkʉ̀ì'. Bʉ̀ʉ sə̀ ŋkwàha bʉ̀ awo sə niŋtsok fa wo ŋàŋ sə̀'.
43 Yè'sə ka tse' ŋgòye bohòwèŋ vɛ'nə ye. Ŋwə̀ nə̀ yi dzəm-a ŋgòye ŋwə̀ nə̀ ŋkʉ̀ʉŋ mʉtsətsə'rə̀ wèŋ, fana yi tse' ŋgòfàk co mweŋke' bohòmok sə lòoŋ fo'.
44 Nə ye sə̀' də ŋwə̀ nə̀ yi dzəm-a ŋgòye mantombì yi, yi tse' ŋgòye co ŋkwɛ̀ŋ bohòwèŋ pwe'.

45 Bʉsə mʉ̀ʉ mo ŋwè bə tu am, mʉ̀ a
ka də bwìŋ fak bohòmʉ̀ və. Mʉ̀ à və̀
ŋgòfà' fà'a, nə fa yòŋsə àm ŋgòywiŋ fəsə
jə yòŋsəə bwìŋ ŋkʉ̀ʉŋntɛ̀ŋ.>>

Jisòs Gʉ̀ Batimù NgòYe Bum

(Mat. 20:29-34; Luk 18:35-43)

46 A kə̀ dzɛ̀ŋ mvwe' lak Jèrikù ŋga wo
sə mè'rə fo' ŋgòlòmantombì ŋga bwìŋ
ŋkʉ̀ʉŋ sə bɛ' lòmalì yi fana ŋwə̀ nəmòk
nə̀ wo togə̀ yi də Batimù mo Timayù cu
ŋgʉ mandzə̀, nə sə lɛŋ bum ŋga yi kà
bum yəgə̀.
47 Yi à yuk də sə və̀ Jisòs nə̀ mvwe' lak
Nazàrɛ ntɛ̀ŋ, yi yèto ŋgòtorə də, <<Jisòs
mo ŋkum Devìd, koksə manziŋ bohòmʉ̀-
è.>>
48 Bʉ̀ʉ sà wo à ye fo' sə wèŋ ghamsə yi
də yi cum gəe'. Yi ghaha wesə ghaha, nə
sə cep mok bə ŋàŋ də, <<Mo ŋkum Devìd,
koksə manziŋ bohòmʉ̀.>>
49 Fana Jisòs təəŋ, nə dʉk də, <<Wèeŋ to
fa mʉ yi.>> Wo kə̀ dʉk fa yi də, <<Marɛŋ
si yò, yi sə to wu də wu və.>>
50 Yi ku fweŋ mak cə̀k nə̀ yi anə təhə
tse' mʉ ni'ì yi, nə kurə lòkok kə̀ ye Jisòs.
51 Jisòs fek yi də, <<Yusə̀ wù dzəm də
mʉ gʉ fa wu yè'sə yà?>> Yi də <<Cicà,
muk fa mègù mʉ lis, ya mʉ ye bum
səmok.>>
52 Jisòs dʉk fe'lə fa yi də, <<Mʉmvə̀'nə̀
wù dzəmtse' bohòmʉ̀ sə ntʉʉ̀ wù yà'a,
gʉŋsə wu zeŋ. Dù yuyo.>> Lis à mùhu
yi fo' ghà ànə, yi sə gi yuŋ lo Jisòs sə
mandzə̀.

11

Jisòs Ni Lak Jòrosalèm Co Ŋkum

(Mat. 21:1-11; Luk 19:28-40; Jon 12:12-19)

1 Wo ànə sə kʉəp lo Jòrosalèm anə fana
wo wɛs mvwe' lak Befà bə Betanì. A fo'
mvwe' nda Olìp. Fana Jisòs tumsə lo ŋgàa
fàak ye ba.
2 Nə tsok wo də, <<Wèeŋ du mvwe' lak
sə̀ ndzə yà'a. Mvə̀'nə̀ wèeŋ ni kok lòfo'
ntɛ̀ŋ, wèeŋ nə ye ŋga wo tsòoŋ tes mʉmo
mvomndè' mòk fo' nə̀ ŋwè ka mbwa kok
yuk. Wèeŋ fiŋ jəŋ və nà'.
3 Ŋwə̀ nəmòok fek-a weŋ də wèŋ fì nà'
bʉ̀ʉ yà, wèŋ tsok yi də, Tà sə dzəm nà', nə
ye də, wo nə jəŋ fəsə və nà' mvə̀k momjo
ŋga yi mèsə bə zeŋ.>>
4 Wo à lòo, nə kə ye mʉmo mvomndè'
nə ŋga wo tsòoŋ tes yi bə tàaŋ ncù. Fana
wo yèto ŋgòfìrə nà'. A ye ŋgʉ mandzə̀.
5 Bʉ̀ʉ səmok sə̀ wo à ye fo' fek wo də
yà' sə fìrə mvomndè' nə bʉ̀ʉ yà lɛ?
6 Wo à cèp mègù yusə̀ Jisòs à dʉk də wo
cep sə, bʉ̀ʉ sə me'rə wo lo.
7 Wo à jə və̀ fa Jisòs mvomndè' nə,
nə fweŋ saŋ cə̀ək awo mok mʉ ŋkwɛ̀ɛŋ
mvomndè' nə. Yi kok cum mbwa.
8 Bwìŋ à fweŋ nòŋsə lòcə̀k sə mandzə̀
sə̀'. Bʉ̀ʉ səmok sə kə ci' və mvùu bum,
nə sə noŋsə lo sə mandzə̀ anə ŋgòkùksə
yi bə zeŋ.
9 Bʉ̀ʉ sə̀ wo à ye mantombì bə sə̀
maŋkwɛ̀ŋ lòoŋ ye ŋgòfa gùrə sə dʉk də,
<<Hòsanà, Nwìi se yi nə̀ yi və̀ mʉnə liŋ
Tà Nwì.
10 Nwìi se yi nə̀ yi sə və̀ ŋgòkok gaŋ tɛ̀'
avès Devìd.>>

Jisòs Yak Tʉ Mòk

(Mat. 21:18-19)

11 Jisòs à və̀ Jòrosalèm, nə lo kə ni mʉ
nda'à Nwì. Yi kʉksə ja'a bum sə̀ mbwa
pwe'. A ye ŋga nùm lòlaŋ, fana bə ŋgàa
fàak ye sə̀ hum-ncòp-ba à tesə, nə foho lo
yu awo mvwe' lak Betanì.
12 Tsok à rɛŋ ŋga wo sə bwìŋ foho
lòJòrosalèm anə, fana ye mok ŋga njè sə
ya Jisòs.
13 Mvə̀'nə̀ wo à sə və̀ mandzə̀ fana yi ye
gesə lo tʉ nəmòk nə̀ wo togə̀ nà' də fik,
ŋga nà' təəŋ vesə sə̀sap, nə sə fom bòŋsə
nə̀bʉp. Yi geŋ fo' də kè yi nə kə̀ ye ŋga
nà' zəm-a àlɛ. Yi a kə̀ dzɛ̀ŋ fo', yi tsèŋ
mègù mvù, bʉ̀ʉsə̀ à ka mvə̀k nə̀ tʉ ànə
zəmgə̀ yeŋ. 14 Yi təəŋ fo', nə dʉk fa tʉ nə
də, <<Ŋwə̀ nəmòk nə kà ntò'o yo mok zʉ
yuk.>> Ncèp nè'nə cʉəm ni fə ntu'ù ŋgàa
fàak ye wèŋ sə.

Jisòs Bɛ'fis Ŋgàa Sèŋ Bum Mʉnə Ndap Nwì Nə̀ Ghaŋ Nə

(Mat. 21:12-17; Luk 19:45-48; Jon 2:13-22)

15 Wo à kə dzèŋ Jòrosalèm, fana Jisòs ca lo mʉmvwe' ntòmbi ndap Nwì nə ghaŋ nə, nə sə bɛ' fis bʉ̀ʉ sə wo à sə sèeŋ nə sə ywiiŋ bum mbwa pwe'. Yi bwi' mà'rə teberəə bʉ̀ ŋgàa kupsə mbàm wèŋ, nə ye dzòho bʉ̀ʉ sə wo à sə sèŋ kəkəbʉ̀ŋ. Kəkəbʉ̀ʉŋ yà'sə a sə wo à sə fa satikà' bə zeŋ.
16 Yi kà mandzə də ŋwə nəmòok bək ca yumok mʉ ndap Nwì nə ghaŋ nə fa lok fʉ̀k.
17 Yi yèto ŋga'a ŋgòyə'rə bʉ̀ʉ sə də, <<Wo à còm nòŋsə ndzənə ŋwàk Nwì sə kum ndap Nwì nə ghaŋ ènə də, <Liŋ ndap àam də, ndap pìriyà bohòlak pwe'fo'.> Fana wèŋ jə bʉsə nà' ndap ŋgàa yə wèŋ.>>
18 Mvə'nə ŋgàa fa satikà' bə ŋgàa yə'rə lʉ̀k wèŋ à yuk vɛ'nə, fana wo sə lap mandzə də wo zə yi. Wʉə à sə ko wo fana wo də wo zə nà' vɛ'nə, bʉ̀ʉsə bwìŋ maŋgəŋgèŋ à sə kwa bə nsàp ncèp nə yi à sə cèep nə.
19 Nùm à co, yi bə bwe fàak ye wèŋ mè'rə mvwe' lak yà'sə, nə lo.

Gbʉ' Tʉ Fik Nə
(Mat. 21:20-22)

20 Tsok à rɛŋ nə zəzòŋ ŋga wo sə gì cà sə mandzə, wo ye fe'lə tʉ fik nə sèmok ŋga nà' kpʉ wes bə ŋgàŋ pwe'fo'.
21 Pità tsərə fəsə yusə yà' a ye ŋkwìs sə, nə dʉk fa Jisòs də, <<Cicà, kʉk ja'a na tʉ nə wù a yàk nà' ŋkwìs nə mvəsə nà' kpʉ è.>>
22 Jisòs dʉk bwe ye də, <<A ye-a ŋga wù tse' dzədzəm bə ŋàaŋ Nwì nə zìnə,
23 fana aco wù dʉk bohònda nè'e də, nà'a coho kə gbʉ lòsə ndzəpə. Ŋga wù ka məmərə sə ntʉʉ̀ wù tse', nə tse' dzədzəm də yusə wù cèp yè'sə nə fak, yà' fak.
24 Yà'a yusə ŋga wù sə lɛŋ-a pìriyà, fana wù dzəm tse' də wù tse' yà' laŋ, yusə wù fek pwe' wu nə tse' yà'.
25 Ye sə' də ŋga wù cu-a ŋgòlɛŋ pìriyà, wù swìfa ndàaŋwè pwe' yusə bʉp sə yi a gʉ̀ bohòwù, ya tɛ̀' yo nə mʉbu nə swifa wu bʉp yo sə'. (
26 Ye sə' də wù kà-a bʉ̀ʉ mok swìfa, ye də tɛ̀' yo nə yi cu mʉbu nə kà wu bʉp yo sə' swìfa.)>>

Fa Jisòs Ŋàŋ Ndà?
(Mat. 21:23-27; Luk 20:1-8)

27 Wo à bwì və fe'lə Jòrosalèm, fana mvəsə Jisòs à sə gì cà mʉmvwe' ntòmbi ndap Nwì nə ghaŋ nə, ŋgàa fa satikà' sə ghaŋ bə ŋgàa yə'rə lʉ̀k nə ye bʉ̀ʉ sə kə mantombì wèŋ kə tseŋ yi,
28 nə fek yi də, <<Wù sə gʉ̀ bum yè'sə bə ŋàaŋ sə fò? Kènə fa wu ŋàŋ ndà də wu gʉ yà' ɛ?>>
29 Jisòs dʉk fa fəsə yà'wèŋ də, <<Mʉ nə fek weŋ yu səmok yàm sə'. A ye ŋga wèŋ tsə' fa-a mʉ yusə mʉ̀ fek sə, mʉ̀ tsok weŋ ŋàaŋ sə mʉ̀ tse' ŋgòkə gʉ̀ bum yè'sə bə zeŋ sə sə'.
30 Wèeŋ tsok fa a mʉ mvwe' sə Jon ànə jəŋ ŋàaŋ sə ŋgòbàptɛsə bwìŋ. Yi à jə bohòNwì kè bohòbwìŋ ɛ?>>
31 Wo à yèto ŋgòcèp bə zeŋ mʉtsətsə'rə wo də, <<A tsok fa yi yè'sə da? Bʉsə a dʉk-a də ŋàaŋ sə à və bohòNwì, fana yi nə fek fe'lə ves dʉk də, anə geŋ vesùwèŋ kà yusə Jon à sə cèp dzəm bʉ̀ʉ yà lɛ.
32 A dʉk-a sə' də yà' à və bohòbwìŋ, fana wo nə dʉk da?>> Wo à sə wəp bʉ̀ʉ sə fo' sə bʉ̀ʉsə bwìŋ pwe' à dzəm zìnə də Jòon ŋgà tsòhòbum Nwì.
33 Fana wo dʉk fa Jisòs mok də wo ka riŋ. Jisòs dʉk bwìŋ fa wo ye sə' də, <<Ye də mʉ nə kà weŋ nsàp ŋàŋ nə mʉ̀ tse' ŋgògʉ̀ bum yè'sə bə zeŋ nə sə' tsə'.>>

12

Gbʉ' Ŋgàa Kʉ̀k Nzum Sə Wo À Ye Bʉp
(Mat. 21:33-46; Luk 20:9-19)

1 Jisòs à tsə' fa ŋgàa fàak ye ncèp mòk bə gbʉ' də, <<Ŋwə nəmòk à fàk nzum ŋgwì tʉ nəmòk nə wo togə nà' də grep. Nə gʉm yà' bə ŋka', nə tuŋ tsə'rə mvwe' sə wo kwì nto'o grep sə, wo kə ŋam fis rùk fo', nə ci tes yumok fo' co wu kok cum mbwa, nə sə tək nzum sə. Yi jəŋ nzum sə, nə tes fa bʉ̀ʉ səmok, nə ye'e lo gì mvwe' səmok.
2 Mvək nə ŋgòkwì grep à kʉ̀rə, fana yi tum gesə ŋgà fàk ye mòk də nà'a geŋ kə jəŋ və ma nje. 3 Bʉ̀ʉ sə wo à sə fàk nzum

sə ko ŋwà nə wo tum yi nə, nə ləp nà', nə tum fəsə nà' botu.
4 Ŋgà nzum nə tum gesə fe'lə ŋgà fàk ye mòk nə kɛ̀' ba. Wo ko nà', nə ləp to nà' tu, nə yak yi wùriŋ.
5 Yi tumsə fe'lə mòk səmok. Wo ko zə nà'nə. Wo à gʉ̀ vɛ'nə bohòŋgàa fàak ye mok sə yi à tum sə' ŋkʉ̀ʉŋntɛ̀ŋ. Wo à ləp mok, nə zə mok.
6 À kə bwehe cu mègù mok mo ntʉm ye nə yi à dzə nà' yi. Yi à tum gèsə mo ye nə sə̀', nə sə tsəm ye də wo nə wəp tsoŋ li nà'.
7 Wo à yə mo ye nə, wo dʉk fa ŋge' awo mok də, <Nè'e ŋga'a mo ye nə ndzə vəə yi. Wèeŋ və a zə yi, ya bum yee nə ye mok sə yàvès.>
8 À ye vɛ'nə, fana wo zə yi, nə bək fis vèŋ ye nə mʉ nzuù anə, nə kə mak.>>
9 Jisòs fek də, <<Aco ŋgà nzum nə gʉ yè'sə ŋga'a va? Yi tse' ŋgòkə zə bʉ̀ʉ ya'sə, nə fa nzum sə bohòbʉ̀ʉ mok sə̀ zok.
10 Wèŋ à ka yusə̀ wo à còm ndzənə ŋwàk Nwì taŋ yuk à? Wo à còm nja də,
<Lìs nə ŋgàa ci ndap wèŋ à dzèeŋ nòŋsə
nà' də nà'a bʉp nə kə̀ tse' gha' fàk
mok sə̀' zeŋ.*
11 À gʉ̀ yè'sə Tà Nwì, fana yà' ye
maŋgəŋgèŋ mʉ lisə̀ vesùwèŋ
nəbʉp.> >>
12 Bʉ̀ʉ Jus sə̀ mantombì à rì də Jisòs màk gbʉ' nè'e bʉ̀ʉ wo, nə lap mandzə̀ də wo ko yi. Fana wo wəp bʉ̀ʉ sə̀ wo à ye fo' maŋgəŋgèŋ sə, fana wo me'rə yi yi lo.

Fa Nwì Yu Ye Nə Fa Ŋkum Kaisà Yu Sə̀ Ye
(Mat. 22:15-22; Luk 20:20-26)

13 Mvèk nəmòk à ye, wo tum vesə bʉ̀ʉ Faràsi bə bʉ̀ʉ ŋkum Heròmok də wo kə̀ tam Jisòs bə dʉk.
14 Wo kə dʉk fa Jisòs dʉk də, <<Cicà, vès rì də wu cèpgə̀ zìnə, nə kà bwìŋ sə wəp. Wu yə'rəgə̀ yònə̀ zìnə nə̀ Nwì, nə kà də wu wəp də nè'e ŋwà nə̀ ŋkʉ̀ʉŋ dʉk. Vès dzəm də wu tsok a ves, lʉ̀ʉk vesùwèŋ sə tsə̀' də, a bèboŋ ŋgòlàk fa ŋkum Kaisà nə̀ mvwe' lak Rumà mbàam tas, kè ka' ɛ?>>
15 Jisòs riŋ də yà'wèŋ sə dʉk də wo yu'rə yi cù, fana yi fek yà'wèŋ dʉk də, <<Wèŋ sə də wèeŋ mumsə mʉ bʉ̀ʉ yà? Jəŋ və fa mʉ mbàm mòk, mʉ kʉk bʉrə nà'.>>
16 Wo jəŋ və fa yi mbàm mòk. Yi kotse' nà', nə fek wo də, <<Wo còm naaŋ mʉnə mbàm nə yè'e liŋ ndà, nə ye mbwa yè'e sə̀' si ndà?>> Wo dʉk də, a sə̀ ŋkum Kaisà.
17 Fana Jisòs dʉk də, <<Ŋhŋ̀. Lak fa Kaisà yusə̀ yà'a sə̀ ye, nə lak fa Nwì yusə̀ yà'a sə̀ Nwì.>> Wo ànə yuk vɛ'nə, wo mərə wùriŋ.

Nza' Nə ŋgòLòkok Mvwe' Kpʉ
(Mat. 22:23-33; Luk 20:27-40)

18 Bʉ̀ʉ Sadusì mok wèŋ və bohòJisòs. Wo bòp bʉ̀ nə wo dʉkgə̀ yàwo də kaco ŋwè lokok mvwe' kpʉ yeŋ nà'a. Wo à sə fek Jisòs nə bum mok də,
19 <<Cicà, Musì à còm nəm fa ves lʉ̀k mòk də, a ye-a ŋga tətàa ŋwà nəmòk kpʉ me'rə-a ŋgwe ye ŋga bə nà' ka mwe tse', moma yee nə jəŋ tsooŋ ŋwà nə, ya bə nà'a dzə fa tətà ye nə yi a kpʉ nə bwe.
20 Yumook yè' də bwema mok wèŋ à ye tu awo bwembam sàmba. Fana nə mantombì nə jəŋ ŋwàŋwè, nə kpʉ me'rə nà' ŋga bə nà' ka mwe tse'.
21 Nə mʉ ŋkwɛ̀ɛŋ yi jəŋ ŋwà nə, nə kpʉ me'rə ŋwà nə jì mwe sə̀'. Moma nə tɛ' ye sə̀' vɛ'nə,
22 nə ye bə mok sə lòoŋ fo'. Bwema sə̀ sàmba pwe' jəŋ ŋwà nə, nə kpʉ me'rə nà' jì mweŋ, wo pwe'. Ànə geŋ ŋwà nə kpʉ ye sə̀'.
23 Yusə̀ vès dzəm ŋgòrìi sə də, nùmbu nə̀ ŋgòlòkok mvwe' kpʉ dzèŋ nùu, ŋwà nə nə ye ŋgwe ndàlɛ? Bʉsə̀ wo à jə yi wo sàmba pwe'fo'.>>
24 Jisòs dʉk fa wo də, <<Nà'a njo nə̀ wèeŋ jòŋ sə. Wèŋ ka yusə̀ yà' cu ndzənə Ŋwàk Nwì riŋ, nə kà ŋàaŋ Nwì sə̀' rì.
25 Bʉsə̀ mvè'nə̀ bʉ̀ʉ kpʉkpʉʉ nə lokok mvwe' kpʉ, wo nə ye co masinjàa Nwì mʉbu, ŋwèmbam bə ŋwàŋwèe nə kà gù mok cu fe'lə̀.
26 Bə nzak nə̀ ŋgòlòkok mvwe' kpʉ, wèŋ à ka ndzənə ŋwàk Musì sə̀' taŋ à? Mvè'nə̀ Nwì à cèp bohòyi ŋga tʉ à sə sə də, <Mʉ̀ʉ

* **12:10 12:10** Ye Màtiyò21:42

Nwì Abràham nə ye Nwì Azìk, nə ye Nwì Jàkop>. Nwì à cèp vɛ'nə ŋga wo à kpʉ lòlaŋ.
27 Yà'a sə nì tsə̀' də bʉ̀ʉ yè'sə cu fe'lə ŋwəm, njo nə̀ yi Nwì bʉ̀ʉ sə̀ wo cu ŋwəm, yi ka Nwì bʉ̀ kpʉkpʉ yeŋ.>>

Lʉ̀k Nə̀ Nà' Gʉ Càsə Mok (Mat. 22:34-40)

28 Ŋwə̀ ŋgà yə'rə̀ lʉ̀k mòk à ye fo', nə sə yuk mvəsə̀ wo sə cèep. Yi ye də Jisòs bwìŋ fa bʉ̀ʉ Sadùsì sə ncèp nə bə̀boŋ, fana yi fek nà' gbʉ' nje sə̀' də, <<Lʉ̀k nə̀ nà' yam càsə mok pwe'fo' nə̀ fò?>>
29 Jisòs dʉk də, <<Nə̀ ghaŋ nè'e,
<Wèŋ bʉ̀ʉ Izùrɛ, yu'rə.
Tà Nwì àvès nə mègù Nwì yi nə̀ mò'fis.
30 Wù tse' ŋgòdzəm Tà Nwì yòbə ntʉm yòpwe'fo'.
Dzəm yi bə yòŋsə̀ yòpwe'fo', nə dzəm yi bə ŋkərə̀ yòsə̀' pwe'fo', nə ye bə ŋàaŋ yò.>
31 Lʉ̀k nə̀ nà' naaŋ yù lònà'nə nè'e də,
<Wù tse' ŋgòdzəm moma yo co mvə̀'nə̀ wù dzəm ni' yò.>
Lʉ̀k mòk ka sə̀ ba yè'e mok ghak fe'lə.>>
32 Ŋgà yə'rə̀ lʉ̀k nə dʉk fa Jisòs dʉk də, <<A bə̀boŋ, cicà, a zìnə mvəsə̀ wù dʉk də, Nwì mègù Nwì yi nə̀ mò'fis, mòk ka ye fe'lə, mègù yi.
33 Nə ye də, a bə̀boŋ bohòŋwè ŋgòdzəm tsə Nwì bə ntʉm ye pwe', nə kuksə yi bə ŋkərə̀ ye pwe', nə ye bə ŋàaŋ ye pwe', nə dzəm moma ye mvəsə̀ yi dzəm ni' ye. Lʉʉk sə̀ ba yè'sə yam gha' cà zeŋ, nə nəm bum pwe' sə̀ ŋgòtɛ̀n fa Nwì co satikà'.>>
34 Mvəsə̀ Jisòs à ye də nà' cèp ncèp ŋkərə̀, fana yi dʉk fa nà' dʉk də, <<Ka sə̀sap bohòwù də ya Nwìi ye ŋkum yòye.>>
Yè'sə à mèe, ŋwè kà co yi fek fe'lə yi yumok mok ghʉ̀sə̀ ja'a lo' fʉ̀'.

Nzak Nə̀ Bə Liŋ Krɛst (Mat. 22:41-23:36; Luk 11:37-54, 20:41-47)

35 Mvəsə̀ Jisòs à sə yə'rə mʉ ndap Nwì nə̀ ghaŋ nə, fana yi cep də, <<Ŋgàa yə'rə̀ lʉ̀k wèŋ dʉk də, ŋwə̀ nə̀ wo to liŋ ye də ŋkum ŋgà gèm bwìŋ nə, nə ye megu ŋgwì ŋwə̀ nə̀ yi tesə mvwe' ŋgwì bʉ̀ ŋkum Devìd.
36 Aco yà' ye vɛ'nə va, bʉ̀ʉsə̀ Devìd à cèp bə liŋ ŋwə̀ ènə mvə̀'nə̀ Yòŋsə̀ nə̀ Rərɛŋ à gʉ̀ yi də,
<Tà Nwì à dʉk fa Tà àm də, <<Cum fɛɛŋ bo ma mà'a mʉ̀,
tətè mʉ nə gʉ bʉ̀ʉ sə̀ wo bɛ̀ŋgə̀ wu, wo ye sə mvə̀'kùu wù.>> >
37 Devìd nə to nà' də Tà, ye də aco yi ye bwi bohòDevìd anə mwe yè'sə valɛ?>> Bʉ̀ʉ sə̀ wo à ye fo' maŋgəŋgèŋ sə à yuk yusə̀ Jisòs à cèp sə bə kwəkwa.
38 Mvə̀'nə̀ yi à sə yə'rə yà'wèŋ, yi dʉk də, <<Jəŋ ŋkərə̀ bə ŋgàa yə'rə̀ lʉ̀k sə̀ wo dzəmgə̀ ŋgògì dzòoŋ bə cə̀ək sə̀ sə̀sap ya bwìiŋ cepsə wo mʉ ntɛɛ̀ŋ.
39 Wo dzəm dzòok bʉ̀ʉ sə̀ ghaŋ mʉmvwe' ndap pìriyà, nə kə cum megu mvwe' sə̀ ya bwìiŋ wəp wo co bʉ̀ʉ sə̀ ghaŋ mvwe' dinà.
40 Wo lim zʉgə̀ bàa yepmfə wèŋ, nə sə gʉ bʉpsə ndap awo, nə sə gʉ basə pìriyàa sə̀ sə̀sap ŋgwàŋ. Ŋgə' nə̀ njàwo nə kə yam gha' pwe'fo' yi njo bum yè'sə.>>

Fəfa Ŋwà Ŋgwemfə Nəmòk (Luk 21:1-4)

41 Jisòs à lò, nə kə cum, nə sə kʉk ja'a mʉmvə̀'nə̀ wo sə fa fəfa mʉ nda'à Nwì. Ŋgàa ghàk wèŋ à sə kə̀ gèsə mbàm sənə ŋkùp nə̀ wo à tes nə ŋkʉ̀ʉŋntɛ̀ŋ.
42 Fana ŋwà ŋgwemfə nəmòk və, nə kə mak gesə ye ca mànini ba. Wu benə-a yà' ba lòoŋ, yà' ye co penə nə̀ mò'fis.
43 Wo à mèsə, Jisòs to benə bwe ye mvwe' mò'fis, nə tsok wo dʉk də, <<Mʉ̀ sə tsə̀' fa weŋ nə̀ zìnə də, ŋwà ŋgwemfə nè'e gèsə mbàm sənə ŋkùp nə, nə ghak bʉ̀ʉ mok sə̀ wo fa pwe'.
44 Bʉsə̀ bʉ̀ʉ mok yà'a fa mbàam awo, nə tse' malì ghàak mok ŋkʉ̀ʉŋntɛ̀ŋ, nə ye də ŋwà ènə cu bə jìŋ, nə fa wes mʉmbàm zʉ ye pwe'.>>

13

Jisòs Tsə̀' Bum Sə̀ Yà'a Nə̀ Ye Ŋga Yi Kəp ŋgòVəə (Mat. 24:1-28; Luk 21:5-24)

1 Jisòs bə ŋgàa fàak ye wèŋ à sə tesə tsə mʉ ndap Nwì nə̀ ghaŋ nə vɛ'ɛ ntɛ̀ŋ, fana, ŋgà fàk ye mòk bʉʉŋ kʉk ndap nə, nə dʉk

də, <<Yebe mʉ-e, cicà, kʉk ja'a yòo ma nsàap lìis mok ndzənə mbàandap Nwì nè ghaŋ nə mvè'nə yà' bòo-è.>>

2 Jisòs dʉk fa nà' də, <<Wù yə ndap sè ghaŋ yè'e à? Lìs nè mò'fis nə kà mʉnə mok fa'nə naàŋ mam. Wo nə kʉəmsə wes yà' pwe'.>>

3 Mvèk à cà jo fana Jisòs lo kə cum mʉnə nda nè wo togè nà' də nda Olìp, nə sə kʉk gesə lo ndap Nwì nè ghaŋ nə ndzə Jòrosalèm ma nja vɛ'ɛ. Fana Pità, Jem, Jon bə Andrù wèŋ à və woòwo, nə kə tseŋ yi fo'.

4 Wo dʉk fa yi də, nà'a tsok fa wo ghà nè bum yè'sə nə ye nə. <<Nə tsok fa-a ves yusè yà'a nə niŋ tsok də mvèk nè bum yè'sə nə ye sə kʉ̀rə laŋ sə.>>

5 Jisòs dʉk wo də, <<Wèeŋ jəŋ ŋkərè ya ŋwè nəmòok kà weŋ bòrè.

6 Bwìiŋ nə və ŋkʉ̀ʉŋ sè wo nə sə ci' mvwès də, wo ŋkum ŋgà gèm bwìŋ nè bwìŋ sə kʉ̀k də yi nə və nə. Wo nə borə bwìŋ ŋkʉ̀ʉŋntɛ̀ŋ.

7 Ŋga wèŋ yuk-a dzè' mvwe' jəjo, nə yuk dzè' mvwe' sèsap, wèŋ kà wəp, bʉ̀ʉsè yè'sə nə ye tsoŋ vɛ'nə. Yà'a ye vɛ'nə, kà yà'sə də nze nə mè yà'sə laŋ sè' ntòye.

8 Ŋkuŋ nzeŋgòŋ nə sə me, bòp lak nə lʉ bə bòp lak mok. Ŋkum mòk lʉ bə ŋkum mòk sè'. Nze nə nə sə tsoho kɛ'ca fa' bə fa'. Njèe nə ko kɛ'ca sè' nèbʉp. Yè'sə pwe'fo' mègù ntòco ŋwàŋwèe ghà to ko'gè mwe ntòghàa yè'e.

9 <<Wèŋ tse' ŋgòjə ŋkərè sè' bʉ̀ʉsè mvèk ànə ye fana wo nə ko lo weŋ mʉ kaŋsurù, nə ləp weŋ mvwe' ndap pìriyà wèŋ. Fana wèeŋ nə kə təəŋ kù mantombìi ŋkwàha bʉ̀ʉ gomè nə ye ŋkum wèŋ bʉ̀ʉ mʉ̀. Anə ye vɛ'nə ya ŋga wèeŋ tse' mandzè nè ŋgòtsè' fa wo ncèp nè njàm nə.

10 Lak sè sə nzeŋgòŋ anə lòoŋ nə yuk to tsooŋ ntòntirè nè bèboŋ nə ŋkuŋ nze nə me.

11 A ye ŋga wo ko lòwèŋ mvwe' nzak, fana wèŋ kà də wèeŋ jik də mʉ nə kə cep yè'sə yà dʉk. Mvèk nə kʉ̀rə, wù cèp yusè yà' və kà cùhù wù ghà ànə. Bʉsè yusè wu nə cep sə ka yòyeŋ. Yà'a nə və bohòYòŋsè nè Rərɛŋ nə.

12 Bwìiŋ nə fa bwema awo də wo zə yà' mvèk ànə sè'. Tɛ̀' awo nə gʉ bwe awo sè' vɛ'nə. Bwe nə sə lap mandzè ŋgòzə tɛ̀' awo sè'.

13 Bwìŋ pwe'fo' nə bɛŋ weŋ njo liŋ àm. Megu də ŋwè nè yi təəŋ-a gʉgʉŋ tètè, nə kə ləsə, fana yi nə tse' lùŋ.

14 <<Fana wèeŋ nə ye bʉp nè nà'a bə jòŋ, ŋga nà' ni lòmvwe' sè ànə ye co nà' kà fo' gè.* (Ŋwè nè yi sə ta, yi rɛɛŋ bə zeŋ.) Fana bʉ̀ʉ sè wo cu mvwe' nzeŋgòŋ Jùdiyà wèŋ caŋ kok lo mʉ ndahà.

15 Ŋwè nè yi sə cu yòŋsə mʉ ndùndap, kà mvèk ŋgòni mʉ nda'à yi ŋgòte' jə yumok mbwa ŋkuŋ nə caŋ tse'.

16 Ŋwè nè yi mʉnə nzum fàak nə kà maŋkwèŋ də yi kə jə cèk fohòlò.

17 Ho'm, megu də anə ye ŋgə' wùriŋ bohòbàa sè bə zʉm, nə ye sè wo sə fa bwe sè lə mbwi bə nùumbu yà'sə.

18 Wèeŋ lɛŋ Nwì də bum yè'sə kà mvèk mbʉ̀ŋ nè bə mbʉəp ye,

19 bʉ̀ʉsè ŋgə' nè nà'a nə ye mvèk ànə nə bʉp vɛ'ɛ nsàp nè nzeŋgòŋ à yè yèe, à ka vɛ'nə ye yuk, nə kə dzeŋ nè ŋga'a nè'e, nə ye sè' də yumok nə kà vɛ'nə mok sè' kè ye yuk.

20 Tà Nwì a ka-a nùumbu yà'sə làm cì' fəsə də bwèrɛ ŋwè nè mò'fis kà bwehè cu lok. Megu də yi nə ci' fəsə yà' làm bʉ̀ʉ tu bʉ̀ʉ ye sè yi a swè' nòŋsə wo sə.

21 <<A ye-a ŋga ŋwè nəmòk dʉk-a wu də, <Yeè, ŋkum ŋgà gèm bwìiŋ nɛ̀> kè də <yi fə nà'> à lɛ', kà də wu dzəm swi dʉ'.

22 Bwìiŋ nə sə borə kɛ' də wo Krɛst, nə sə dʉk də wo ŋgàa tsòhòbum Nwì. Wo nə sə gʉ nsàap bum maŋgəŋgèeŋ mok də co wo borə bʉ̀ʉ sè Nwì à cok fis nòŋsə sə bə zeŋ ŋga wo tse'-a mandzè nə na.

23 Jəŋ ŋkərè, bʉ̀ʉsè mʉ̀ tsè' nòŋsə weŋ bum yè'sə ŋga cu ntòcu.

Bum Sè Yà'a Nè Nìŋtsè' Vèvè Nè Jisos Krɛst
(Mat. 24:29-35; Luk 21:25-33)

* **13:14 13:14** Taŋ Danà 9:27

24 <<Nùumbu sə̀ yà'a nə sə və ŋga
ŋgə' nə̀ bʉ̀p nə a càa fana nùum nə kɛŋ
ndzəm. Ŋwʉ̀ nə kà sa.
25 Ŋkə̀ŋkàaŋ nə gbʉ̀hʉ̀ tsooŋ mʉ̀bu,
nsàap ŋàaŋ mok wèŋ sə̀ mʉ̀bu pwe' nə
tsoho.
26 Fana mʉ̀ʉ̀ mo ŋwè mʉ̀ nə tesə və
ndzənə mbàk bə ŋàaŋ sə̀ ghaŋ, nə sə fom
rɛŋ boŋsə nə̀bʉ̀p.
27 Mʉ̀ nə tumsə gesə masinjàa Nwì
mvwe' ŋkùup nzeŋgòŋ sə̀ kwè sə pwe',
ŋgòjə benə və̀ bʉ̀ àm mvwe' mò'fis. Wo
nə lo mvwe' sə̀ nzeŋgòŋ nə yèto nə ye
mvwe' sə̀ nà' kə̀ lə̀sə.
28 <<Mʉ̀ dzəm də wèeŋ yə'rə jəŋ ŋkərə̀
bohòtʉ̀ fik nà'a. Wù yə ghà nə̀ nà' yè
ŋgòfom, nə sə top, fana wù riŋ də mvə̀k
mbʉ̀ŋ kʉ̀əp laŋ.
29 Yà' mègù sə̀' vɛ'nə də wu ye-a bum
yè'sə vɛ'nə, fana wù riŋ də mo ŋwè kʉ̀əp
ŋgòvə̀ laŋ, yi megu mok ŋgʉ̀ ncù.
30 Mʉ̀ tsə̀' weŋ zìnə də bʉ̀ʉ̀ sə̀ wo cu
ŋga'a yè'e wèeŋ nə kà ntòkpʉ̀ wes ŋga
bum yè'sə yà' fà' laŋ.
31 Ntòbu bə nzeŋgòoŋ nə ca gɛsə lo fo',
ncèp àm kà ye cà yuk.

Ŋwè Ka Nùmbu Nə
Kè Mvə̀k Nə Riŋ
(Mat. 24:36-44; Luk 21:34-36)

32 <<Ŋwə̀ nəmòk ka mvə̀k nə kè nùmbu
nə̀ bum yè'sə nə ye riŋ. Masinjà Nwì bə
mo Nwì pwe' ka riŋ, mègù tɛ̀' yiìyi nə̀ yi
rìi.
33 Jəŋ ŋkərə̀, nə so bə̀boŋ, bʉ̀ʉsə̀ wù ka
mvə̀k nə̀ yà'a nə ye nə riŋ.
34 Anə ye co mʉ̀mvə̀'nə̀ ŋwə̀ nəmòok
mè'rəgə̀ ndap ye, nə lo gì, nə me'rə fa
bum pwe' bohòbʉ̀ ŋgàa fàak ye, nə tsok
fa ndàaŋwè pwe' yusə̀ nà'a nə sə gʉ̀. Fana
yi tsok fa ŋgà kʉ̀k ncù də, nà'a sə so
bə̀boŋ.
35 Sò-a, njo nə̀ wèŋ ka ghà nə̀ tà ŋgà
ndap nə nə və riŋ. Aco yi və nə̀ nconùm,
kè nə̀ ntəntʉmtsok, kè ŋga tsok sə kʉ̀əp
ŋgòrɛŋ, kè ŋga nùm sə rɛŋ ko'.
36 Bwɛ̀rɛ yi vəm tesə və̀-a vak, fana yi
tseŋ wu ŋga wù sə dzəmlo.
37 Sòo. Yusə̀ mʉ̀ cèp bohòwèŋ, a sə̀'
yusə̀ mʉ̀ cèp bohòndàaŋwè pwe'.>>

14

Wo To Làm Mʉ Tuhù Jisòs
(Mat. 26:1-16; Luk 22:1-6; Jon 11:45-53)

1 À bwehe mègù nùumbu ba ya ŋga
ŋkà'a Pasobàa dzeŋ. Mvə̀k ànə dzèŋgə̀ə,
wo sə zʉ̀ megu brɛd sə̀ wo ka yiìs nja gesə.
Fana ŋgàa fa satikà' bə bʉ̀ ŋgàa yə'rə̀ lʉ̀k
wèŋ sə lap mandzə̀ də wo borə ko Jisòs,
nə kə zə yi.
2 Wo dʉ̀k fe'lə sə̀' bə tu awo də, <<Kaco
vesùwèŋ ko yi nùmbu satikà' ye, bʉ̀ʉsə̀
bwìiŋ nə gham vesùwèŋ ŋga'a.>>

Wo Yok Fa Jisòs Kù
Bə Làmindà Mvwe' Lak Betanì
(Mat. 26:6-13; Jon 12:1-8)

3 À ye sə̀' ghà nà'nə mvwe' lak Betanì,
fana Jisòs sə zʉ̀ zʉ̀zʉ̀ mʉ̀ nda'à Saimʉ̀ nə̀
yi ànə ye to ŋgà kuturu nà'a. Fana ŋwà
nəmòk jəŋ və ndo mve' làmindà sə̀ yà' gʉ̀
ntɛŋ cɛ̀bʉ̀ə̀, nə vok cùu ndo nə, nə sə kɛ'
tsoŋ fa Jisòs mʉ̀ tuhù yi.
4 Bʉ̀ʉ̀ mok jòk, nə sə ŋwərə kɛ'ca də,
<<Wo gʉ̀ bʉpsə làmindà sə vɛ'nə bʉ̀ʉ̀ yà
lɛ?
5 Anə boŋ co wo seŋ yà' lɛ ncùhù tɛ',
nə gap fa ŋgàa jìŋ wèŋ mbàam sə, nə
noŋsə ŋgògʉ̀ bʉpsə yà' vɛ'nə.>> Wo kʉ̀k
tʉsə ŋwà nə, nə jwa yi.
6 Jisòs dʉ̀k bwi ye də, <<Wèeŋ me'rə
ŋwà nə, nə kà yi ŋgə' fa. Yi gʉ̀ fa mʉ̀
yusə̀ yà' bòvɛ'ɛ maŋgəŋgèŋ.
7 Wèeŋ nə sə ye maligèŋ ŋgàa jìŋ fo' co
wèŋ tɛsə wo ghà yà lòoŋ. Mʉ̀ nə kà yàm
vesùwèŋ cu malì.
8 Ŋwà ènə gʉ̀ yà'sə sə̀' mvə̀k ŋàaŋ ye,
ŋgòyok fʉ̀hʉ̀ nòŋsə ni' àm mvə̀'nə̀ wo nə
tuuŋ nà'.
9 Mʉ̀ tsok fa weŋ ncèp nə̀ nà'a ŋkèm
dʉ̀k də, mvwe' sə̀ fòpwe' sə̀ wo nə tsoho
Ntirə̀ nə̀ Bə̀boŋ nə sənə nzeŋgòŋ nə fana
yusə̀ yi gʉ̀ yè'sə wo nə sə tsərə maligə̀ yi
bʉ̀ʉ̀ zeŋ.>>
10 Fana mòk mʉtsətsə'rə̀ ŋgàa fàak
ye sə̀ hum-ncòp-ba sə nə̀ liŋ yee Judàs
Iskarəyà nà'a à tesə lòŋgòkə̀ sèŋ Jisòs
bohòŋgàa fa satikà' wèŋ.
11 Wo à kwa ŋgòyuk yusə̀ Judàs ànə
tsok wo sə nə̀ bʉp, nə kak yi də wo nə

fa yi mbàm. Fana Judàs ye ŋga'a ŋgòlàp mandzə nə ŋgòsèŋ Jisòs nə.

Ŋkà'a Pasobà
(Mat. 26:17-25; Luk 22:7-13, 21-23; Jon 13:21-30)

12 Â kə dzèŋ nùmbu nə wo à yèto ŋkàk nə wo nə zʉ brɛd sə wo ka yis nja gesə, yè'sə nùmbu nə wo à sə səhə nsùŋgaaŋ ŋkàk pasobà sə'. Fana ŋgàa fàak Jisòs kə fek yi də, yi nə dzəm ŋgòzʉ ŋkàk nə ye ma fòlɛ, ya ŋga wo lo kə fʉhʉ tsə'rə mvwe' sə.
13 Jisòs cok fis ŋgàa fàak ye ba, nə tsok fa wo də, wo lo sə ntòlak. Wo ye ŋwèmbam nəmòk ŋga yi bək kʉ̀ʉŋ ndzəp, wo yuŋ lo nà'.
14 Mvwe' ndap nə yi kə ni mbwa pwe', wo fek ŋgà ndap nə də, Cicà dʉk də wo fek nà' də, rum ndap nə yi bə ŋgàa fàak yee nə zʉ ŋkàk pasobà mbwa fòlɛ?
15 Fana yi nə niŋ fa wo rum mòk nə ghaŋ ma mʉ tuhù, nə bəboŋ, nə bum mbwa pwe'. Wo fʉhʉ tsə'rə nà'.
16 Ŋgàa fàak ye sə à lòo, nə kə tseŋ bum pwe' mʉmvə'nə Jisòs ànə dʉk sə. Wo fʉhʉ zʉzʉ pasobà sə fo'.
17 Nùm à co, yi və fo' bə bwe ye sə hum-ncòp-ba sə lòoŋ.
18 Mvəsə wo à zʉ zʉzʉ, fana Jisòs dʉk də, <<Mʉ̀ sə tsə' weŋ də, ŋwə nə mò'fis mʉtsətsə'rə wèŋ fɛɛŋ nə seŋ mʉ, a mòk nə yi sə zʉ be'lə vèsə.>>
19 Bwe ye sə à yè ŋgòkoksə manziŋ, nə sə dʉhʉ fa yi mò'fis mò'fis dʉk də, <<Anə kà wu lɛ mʉ̀ sèŋ.>>
20 Jisòs dʉk fa wo də, <<A mòk mʉtsətsə'rə wèŋ sə hum-ncòp-ba yè'sə, a yi nə yi sə fa kʉ̀rə tsə lòbo sənə ŋgàp vesi nà'a.
21 Mʉ̀ʉ mo ŋwè, mʉ nə kpʉ lo mvə'nə wo à còm nòŋsə ndzənə ŋwàk Nwì sə. Fana ŋgə' nə bʉp cu bohòŋwə nə yi sèŋ mʉ ànə. Ânə boŋ ghak bohòŋwə ànə co wo kà yi dzə lok.>>

Zʉzʉ Nə Nà' À Làsə Mbwè: Losopà
(Mat. 26:26-29; Luk 22:14-23; 1 Korè 11:23-26)

22 Mvə'nə wo à sə zʉ fana Jisòs jəŋ brɛd, nə kwasə Nwì, nə bə'rə fa bwe ye sə. Yi dʉk də, <<Wèeŋ jəŋ, nə zʉ. Nè'e ŋgùpni' àm.>>
23 Yi à jə ŋgàp, nə kwasə Nwì, nə fa wo. Wo no sənə ŋgàp nə mò'fis wo pwe'.
24 Yi dʉk də, <<Yè'e ndʉəm am sə yà' fè'e bʉ̀ʉ bwìŋ ŋkʉ̀ʉŋ, a zeŋ sə yà' kì ŋge' ndzənə rʉ̀k njàm.
25 Mʉ̀ sə tsə' weŋ də, mʉ nə kà rùk nè'e vesùwèŋ mok no fe'lə tè kə dzeŋ nùmbu nə mʉ nə kə no nà' mok nsàp nə fi mvwe' gaŋ Nwì.>>
26 Wo à yəm ŋkì, nə tesə lo mvwe' nda Olìp.

Jisòs Də Pitàa Nə Dzeeŋ Yi
(Mat. 26:30-35; Luk 22:31-34; Jon 13:36-38)

27 Â kə dzèŋ fo', Jisòs tsok fa bwe ye sə wèŋ dʉk də, <<Wèeŋ nə caŋ me'rə mʉ mʉmʉ̀. Mʉ̀ rì vɛ'nə bʉ̀ʉsə Ŋwàk Nwì sə dʉk sə' vɛ'nə də, <Mʉ̀ʉ Nwì, mʉ nə ləp ganakù' nə, fana nsùŋgaaŋ sə nə caŋ sam.>
28 Anə ye sə' də ghà nə mʉ nə lokok mvwe' kpʉ, fana mʉ nə lo mantombìi wèŋ mvwe' nzeŋgòŋ Galìli.>>
29 Pità cep fəsə fa yi də, <<A ye-a ŋga bwìŋ pwe' ca mè'rə-a wu sə ca, mʉ nə kà wu yàam ca mè'rə.>>
30 Jisòs dʉk fa Pità də, <<Mʉ tsok wu ŋkèm ncèp də, ŋkuŋ mvəp sə to bə ndzəm nə ntinə nè'e kɛ̀' ba, ŋga wù dʉk də wù ka mʉ riŋ kɛ̀' tɛ'.>>
31 Pità cep fe'lə bə ŋàŋ də, <<Â mègù-a sə ŋgòkpʉ vesù, kaco mʉ̀ bɛŋ wu yeŋ.>> Bwe ye mok sə dʉk sə' vɛ'nə pwe'fo'.

Jisòs Sə Gʉ̀ Pìriyà Gèsemanì
(Mat. 26:36-46; Luk 22:39-46)

32 Wo à kə dzèŋ mvwe' səmok sə wo togə fo' də Gèsemanì, fana Jisòs dʉk fa ŋgàa fàak ye wèŋ sə dʉk də, <<Wèeŋ cum fɛɛŋ ya mʉ kə gʉ pìriyà.>>
33 Yi jəŋ bwìŋ tɛ', Pità, Jem nə ye Jon də wo yuŋ yi. Tsətsərà nə bʉp yèto ŋgòvə bohòyi, yi kà kwəkwa mok tse' lok,
34 fana yi dʉk fa yà'wèŋ də, <<Tsətsərà nə bə manziŋ sə ntʉʉ̀ mʉ̀ nə bʉp co mʉ̀ coho gbʉ kpʉ. Wèeŋ cum fɛn, nə sə so, nə kà lo dzəm.>>

35 Yi sooŋ lo mantombì, nə gbʉ sə nze,
nə sə lɛŋ pìriyà dʉk də, mandzè mok ye-a
yo, yi kà ŋgə' nsàp nà'nə yə.
36 Yi lɛŋ də, <<Pàpa tɛ̀' àm, yumok kà
wu gha'gè. Jəŋ gɛsə ŋgàp ŋgə' nè mʉ
tuhù mʉ̀ nè'e fo'. Mʉ dʉk-a sà vɛ'nə,
wù gʉ lɛ mʉmvə'nə wù dzəm wù, kà
mʉmvə'nə mʉ̀ dzəm mʉ̀ gù.>>
37 Anə geŋ, yi lo, nə kə tseŋ bwe ye
sà yi ànə jəŋ tɛ' sə ŋga wo sə dzəm lo.
Yi yəmsə wo, nə dʉk fa Pità də, <<Wù
sə dzəm lo à, Saimʉ̀? Kaco wù cum nca
mvək mwejo yeŋ à?>>
38 Yi dʉk fe'lə fa yà'wèŋ də, <<Wèeŋ so,
nə sə gʉ pìriyà sə̀' ya məmumsəə kà weŋ
gha'. Ntʉm yo, megu də ŋàŋ ka yeŋ.>>
39 Yi lo, nə sə kə gʉ malì pìriyà səmok,
nə sə cep megu sə̀' yusə yi anə cep
mantombì sə.
40 Ànə geŋ yi bwi foho və fe'lə, nə kə
tseŋ yà' ŋga yà' sə dzəm fe'lə sə̀ lo sə.
Wo kà yusə co wo cep tse', bʉ̀ʉsə lo ànə
sə ko zəm tse' wo lis vɛ'ɛ nsàp nə̀ bə jòŋ.
41 Yi ànə bwi və nə̀ kɛ̀' tɛ', fana yi dʉk
fa wo də, <<Wèŋ sə nòoŋ yòŋsə malì
yu awèŋ fo' à? Yà' kʉ̀rə laŋ, mvək nə
kə dzèŋ laŋ, wo sèŋ fa mʉ̀ʉ mo ŋwè
bohòŋgàa gʉ̀ bʉp wèŋ.
42 Wèeŋ lokok a lo, yeè, ŋwə̀ nə̀ yi seŋ
mʉ̀ nə nè'.>>

Wo Ko Jisòs
(Mat. 26:47-56; Luk 22:47-53; Jon 18:2-12)

43 Ȁ ye ŋga Jisòs sə cèp mali ntòfo', fana
Judàs nə̀ yi mo fàk ye mòk tesə və bə bʉ̀ʉ
səmok ŋga wo rìp fèk, nə tse' ntòk. Ànə
tumsə wo ŋgàa fa satikà' sə̀ ghaŋ bə ŋgàa
yə'rə̀ lʉ̀k, nə ye bʉ̀ʉ sə̀ mantombì.
44 Ŋga Judàs ànə tsok nəm wo də wo
yə-a ŋga yi kə̀ cepsə ŋwə̀ nəmòk bəboŋ
co ŋge' àlɛ, wo riŋ də nà'a yi nə. Wo ko
lo yi, nə kotse' lo yi cʉ̀k.
45 Mvə̀'nə̀ Judàs ànə wɛsə və ntɛ̀ŋ, yi ye
gesə Jisòs, nə lo kə cepsə nà' co ŋge', nə
də, <<Cicà.>>
46 Fana wo kə̀ kotse' Jisòs cʉ̀k.
47 Ŋwə̀ nəmòk nə̀ yi à ye fo' à sə̀ cok fis
fèk ye, nə gbɛ' tiŋ mak ntu'u mo ŋkwɛ̀ŋ
ŋkum ŋgà fa satikà' mòk sə nze.
48 Jisòs cèp ye dʉk də, <<Wèŋ tesə co
wèŋ sə lo mvwe' bɛ' ŋgà yə̀ bə fèk nə ye
ntòk yè'e ŋgòko mʉ̀ à?
49 Vesùwèŋ yiskokgə̀ mʉmvwe' ndap
Nwì nə̀ ghaŋ nə səsa, mʉ̀ sə yə'rə bwìŋ,
wèŋ kà mʉ ko. Yè'e ŋgògʉ̀ də yusə ŋwàk
Nwì à cèep ye vɛ'nə.>>
50 Yà'a ŋga'a mvək nə̀ ŋgàa fàak ye sə
wèŋ à mè'rə yi, nə caŋ lo wes pwe'.
51 Mʉ wà'nzùm nəmòk à sə yù Jisòs wèŋ
maŋkwɛ̀ŋ ŋga yi lim tse' mègù làba' ye.
Wo də wo ko yi ye sə̀' korə.
52 Mvə̀'nə̀ wo à ko làba' nə, yi swɛ̀'ɛ tesə
ye sə, nə caŋ lo nswɛ̀'mbwè.

Wo Sak Jisòs Mʉ Kaŋsurù
(Mat. 26:57-68; Luk 22:54-55, 63-71; Jon 18:13-14, 19-24)

53 Wo à jə lòJisòs mvwe' ndap ŋkum
ŋgàa fa satikà' ŋga ŋgàa fa satikà'a sə̀
ghaŋ pwe' bə bʉ̀ʉ sə̀ mantombì nə ye
ŋgàa yə'rə̀ lʉ̀k wèŋ à kə̀ benə fo'.
54 Ȁnə ye ŋga Pità sə yù və maŋkwɛ̀ŋ
mwe səsap, nə kə ni sə̀' mʉ ntòmbiì ŋkum
ŋgà fa satikà' nə. Yi à kə̀ cu fo', nə sə yuk
mis bə bʉ̀ʉ sə̀ wo à sə kʉ̀k ndap Nwì wèŋ.
55 Ŋgàa fa satikà' sə̀ ghaŋ bə ŋgàa
kaŋsurù sə pwe' à sə làp yumok co wo
ko Jisòs bə zeŋ ya wo zə yi. Fana wo kà
yumok yə.
56 Bwìŋ à yè ŋgòcì' fa Jisòs mvwès, wo
pwe' cep cù zəzok.
57 Mok lokok, nə ci' fa yi mvwès dʉk də,
58 <<Vès à yuk ŋga yi sə dʉk dɛɛ, yi nə
kʉəmsə mak ndap Nwì, nə̀ bwìŋ à ci nè'e,
a ca nùumbu tɛ', yi ci mok fo' sə̀' nə̀ bwìŋ
ka nà' mok bə bo ci.>>
59 Wo à cèp-a sə̀ vɛ'nə, yusə wo sə cèp
sə ka mvwe' mò'fis ye.
60 Ŋkum ŋgà fa satikà' nə à lòkok təəŋ
mʉtsə kə̀ mantombì wo pwe', nə fek Jisòs
də, <<Wù ka yumok ŋgòcèp tse' à? Bʉ̀ʉ
yè'e sə dʉk də wù a dʉk da ɛ?>>
61 Jisòs cum megu dədok. Yi fek fe'lə
Jisòs səmok dʉk də, <<Wu ŋkum ŋgà gèm
bwìŋ nə ye mo Nwì nə̀ vès sə kʉ̀ksə yi nə
àlɛ?>>
62 Jisòs à dzəm də, <<Ŋ, a mʉ̀. Wèeŋ nə
ye mʉ̀ʉ mo ŋwè ŋga mʉ̀ cu bo mamà'a

Nwì nə̀ yi tse' ŋàŋ nə, nə ye fe'lə mʉ ŋga mù sə tsə mʉbu ndzənə mbàk.>>
63 Yi ànə dʉk wes vɛ'nə, fana ŋkum nə jok, nə soŋ sarə cə̀k nə̀ mʉ ni'ì yi, nə dʉk də, <<Njo nə̀ a lap yis fe'lə ŋwə̀ nəmòk ŋgòkə̀ rɛŋsə fe'lə yumok ka mok ye.
64 Wèŋ yuk nsàp nə̀ yi bʉpsə liŋ Nwì sə laŋ. Wèŋ dʉk yàwèŋ də yà?>> Wo pwe' kiŋ cù də wo zə megu yi zəə.
65 Mok yèto ŋgòte Jisòs bə nte, nə ləp yi ŋga wo lok tse' yi lis, nə sə fek yi dʉk də, yi riŋ-a ŋwə̀ nə̀ nà' ləp yi nə. Ŋgàa fàk sə̀ wo à sə fàk bohòŋkum ŋgàa fa satikà' à sə làp yi sə̀'.

Pità Bɛ̀ŋ Jisòs
(Mat. 26:69-75; Luk 22:56-62; Jon 18:15-18, 25-27)

66 À ye ŋga Pità à cu mali ntòmvwe' ntòmbi nə, fana mʉŋwà nəmòk nə̀ yi fàkgə̀ bohòŋkum ŋgà fa satikà' nə à və̀ fo'
67 ŋga Pità sə yuk mis. Yi kʉk ja'a nà' jwaŋ, nə dʉk də, <<Wu yegə̀ sə̀' weŋ Jisòs nə̀ mvwe' lak Nazàrɛ nə.>>
68 Pità bɛŋ də, <<Mù ka yusə̀ wù sə cèp yà'sə riŋ. Yà' sə ka fə ntu'ù mù sə̀' rɛɛŋ.>> Yi tesə tsooŋ lo mvwe' ncùu ŋka' ntɛ̀ŋ, [fana mvəp to].
69 Mʉŋwà nə kə ye yi, nə sə tsoho mali fa bʉ̀ʉ sə̀ wo tərə fo' də Pità gù tsə gù mòk.
70 Yi à bɛ̀ŋ sə̀mok. À sàp ko' jo bʉ̀ʉ sə̀ wo à tərə fo' sə à dʉk fa yi də, <<Kaco wù bɛŋ də wù ka wenə wèŋ ye yeŋ, bʉ̀ʉsə̀ vès rì də wu ŋwə̀ə Galìli.>>
71 Yà' à bàa Pità yak ni' ye, nə kɛŋ mok Nwì də, <<Nwìi riŋ yi, mù ka ŋwə̀ nə̀ wèŋ sə dʉk nà'nə riŋ lok kɛ̀' mò'fis.>>
72 Ntomvəp to sə̀mok. Fana Pità tsərə mvə'nə̀ Jisòs anə dʉk yi də, <<Mvəp nə to kɛ̀' ba ŋga wu bɛŋ mʉ kɛ̀' tɛ' də wù ka mʉ riŋ.>> Fana yi vehe waŋ nə̀bʉp.

15

Jisòs Tə Mantombìi Palè
(Mat. 27:1-2, 11-14; Luk 23:1-5; Jon 18:28-38)

1 Ŋgàa fa satikà' wèŋ bə bʉ̀ʉ sə̀ mantombì nə ye bʉ̀ ŋgàa yə'rə̀ lʉ̀k nə ye fe'lə bʉ̀ʉ sə̀ wo sakgə̀ kaŋsurù wèŋ pwe' à yàaŋ kʉ̀rə nə̀ zəzòŋ, nə cep tes mvwe' mò'fis mvəsə̀ wo nə gʉ bohòJisòs. Fana wo kiŋ Jisòs, nə jəŋ lo yi kə̀ fa bohògovənòPalè.
2 Palè à fek yi də, <<Wu ŋkum bʉ̀ʉ Jus wèŋ wu à?>> Jisòs dʉk fa nà' də, <<Wù dʉk yà'a mvə'nə.>>
3 Ŋgàa fa satikà' sə ye ŋgòlàp Jisòs bə nzak cɛ̀bʉ̀ə̀.
4 Palè dʉk fe'lə də, <<Wù sə kà cèp à, yuk a yòo bum sə̀ wo sə cèp bə liŋ yo pwe' ɛ̀?>>
5 Jisòs à cu mègù dədok. Yà' à ghak Palè mʉ tuhù.

Jisòos Ŋgà Kpʉ
(Mat. 27:15-26; Luk 23:13-25; Jon 18:38-19:16)

6 À yegə̀ lə̀lùm mvə̀k ŋkà'a Pasobà, fana Palè fis me'rəgə̀ ŋgà ndapndzəm mò'fis nə̀ bwìŋ dzəm də yi me'rə nà'.
7 Mvə̀k nà'nə à ye ŋga ŋwə̀ nəmòk nə̀ wo togə̀ yi də Bàrabà à ye mʉ ndapndzəmə̀ bə bʉ̀ʉ səmok sə̀ wo à lʉ̀lʉ̀ bə bʉ̀ʉ gomè, nə zə bwìŋ.
8 Bwìŋ à və̀, nə sə fek Palè də nà'a fis me'rə ŋgà ndapndzəm mòk mvəsə̀ yi gʉ̀gə̀ lə̀lùm sə.
9 Fana Palè fek wo də, <<Wèŋ dzəm də mʉ me'rə fa weŋ Jisòs ŋkum bʉ̀ʉ Jus à?>>
10 Yi fek vɛ'nə bʉ̀ʉsə̀ yi à rì sə ntʉ̀ʉ̀ yi də ŋgàa fa satikà' wèŋ ko Jisòs yè'sə ŋga wo à sə ko' mègù ndù.
11 Ŋgàa fa satikà' sə à yuk vɛ'nə, fana wo fimsə mis dʉk də bʉ̀ʉ sə dʉk Palè fis me'rə fa wo lɛ Bàrabà.
12 Palè fek fe'lə bʉ̀ʉ sə də, <<Wèŋ dzəm də mʉ gʉ bə ŋwə̀ nə̀ wèŋ sə to yi də ŋkum bʉ̀ʉ Jus nà'a ye va?>>
13 Wo kɛ̀' fis bə ŋgùŋ də, <<Tɛ'lə yi mʉ ntəə̀ŋ.>>
14 Palè fek fe'lə wo də, <<Bʉ̀ʉ yà? Ŋwə̀ ènə gʉ̀ bʉpsə yà?>> Kàyà', wo fuŋ ghaha fuŋ də, <<Tɛ'lə mègù yi mʉ ntəə̀ŋ.>>
15 Yi à dzəm ŋgògʉ̀ ya bʉ̀ʉ sə kwa. Fana yi me'rə Bàrabà, nə ləp Jisòs bə ŋkwès, nə fa wo də wo kə tɛ'lə nà' mʉ ntəə̀ŋ anə.

Sojà Wèŋ Sə Ywì'lə Jisòs
(Mat. 27:27-31; Jon 19:2-3)

16 Sojàa sə wèŋ jəŋ lo Jisòs mʉnə
ntòmbi ntò' Palè nə, nə to benə sojàa mok
sə fo' lòoŋ. 17 Wo nisə fa yi nsàp cək
nəmòk səsap bə ncòm bəbaŋ, nə lim ndik
nəmòk nə bə njàk, nə ta fa yi mʉ tuhù co
tàm ŋkum.
18 Wo ye ŋga'a ŋgòcèpsə kɛ' yi co
ŋkum, nə sə cep də, <<Ŋgəə ŋkum bʉ̀ʉ̀
Jus.>>
19 Wo ləp yi bə ntatʉ mʉ tuhù, te'lə fa
yi nte mʉ ni'ì, nə sə təəŋ mantombìi yi
bə tumfərə də wo sə kùksə yi.
20 Wo ànə ywi'lə kʉrə yi fana wo fweŋ
fis ma səsap cək nə wo anə ni fa yi nə, nə
ni fəsə fa yi cəək ye sə səmok, nə jəŋ fis
lo yi ŋgòkə tɛ'lə yi mʉ ntəəŋ.
21 Â kə dzèŋ mandzə, wo kʉrə bə ŋgà'
nəmòk nə liŋ yee Saimʉ̀ ŋga yi sə və ye
mvwe' lak sə vəə. Fana wo tap ko yi bə
ŋàŋ də nà'a bək ntəəŋ Jisòs sə. Â ye
Saimʉ̀ nə mvwe' lak Sìrinì, tɛ'ɛ Âlèsandà
bə Rufù.

Wo Tɛ'lə Jisòs Mʉ Ntəəŋ
(Mat. 27:32-44; Luk 23:26-43; Jon 19:17-27)

22 Wo jəŋ lo Jisòs mvwe' sə wo togə fo'
də Gòrìgotà (a yà'a də nzʉ̀ə tu bwìŋ).
23 Wo lap mandzə də wo fa yi rùk sə wo
tòrə yà' bə nsàp ncəp nəmòk sə wo togə
yà' də meè.
24 Yà'a ŋga'a mok mvək nə wo à tɛ'lə yi
mʉ ntəəŋ anə, fana wo jəŋ cəək ye, nə sə
təm gàpsə yà' bə bèŋ.
25 Wo à tɛ'lə yi ŋga a co nùm bɛŋ.
26 Wo à còm naaŋ njo kpʉ ye də, Ŋkum
Bʉ̀ʉ̀ Jus.
27 Wo à tɛ'lə yi nùmbu anə bə ŋgàa yəə
mok bwìŋ ba. Mòk mazʉ, mòk maŋkwìp.
[
28 Yè'sə à gʉ̀ ncèp nəmòk nə nà' à ye
ndzənə ŋwàk Nwì ŋgòkə ye zìnə də,
<<Wo à be'lə yi bə bʉ̀ ŋgàa gʉ̀ bʉp
wèŋ.>>]
29 Bʉ̀ʉ̀ sə wo à sə cà fo' wèŋ à sə yà'rə
yi, nə sə mək tu awo dʉk də, <<Ŋhŋ̀, a
bəboŋ, nà'a wù nə wù à dʉk də aco wù
kʉəmsə mak ndap Nwì, nə ci wes fe'lə nà'
mʉnə nùumbu tɛ' nə.
30 Suhu tsoŋ na mʉ ntəəŋ fa' nə, nə tɛsə-a
ni' yòɛ.>>
31 Ŋgàa fa satikà' sə ghaŋ bə ŋgàa yə'rə
lʉ̀k wèŋ à sə ywi'lə yi sə'. Wo sə dʉhʉ kɛ'
ca də, <<Yi tɛsə rì bòŋsə mègù bʉ̀ʉ̀ mok
wèŋ, nə kà ni' nə nje tɛsə rì.
32 Yi dʉkgə də yi Ŋgà gèm bwìŋ nə Nwì à
dʉk də yi nə tum vesə nə, də yi ŋkum bʉ̀ʉ̀
Izùrɛ. A ye-a vɛ'nə, wù suhu tsooŋ mʉ
ntəəŋ ya vèes ye, nə dzəm bohòwù.>>
Bʉ̀ʉ̀ sə wo à tɛ'lə be'lə yi bə yà'wèŋ sə,
wo à yàk yi sə'.

Jisòs Kpʉ
(Mat. 27:45-56; Luk 23:44-49; Jon 19:28-30)

33 Ânə ye ŋga nùum mok maràŋ kaŋ
fana ndzəm seŋ mvwe' nzeŋgòŋ nə pwe'
tətè kə dzeŋ co nùm səm.
34 Â kə dzèŋ nùm səm, Jisòs waŋ fis
bə ŋgì nə ghaŋ də, <<Eloi, Eloi, làma
sabatàni?>> A yà'a dʉk də, <<Nwì àm,
Nwì àm, wù swì mà' mʉ bʉ̀ʉ̀ yà?>>
35 Bʉ̀ʉ̀ mok sə wo à ye fo' à yuk, nə dʉk
də, <<Wèeŋ yu'rə àwèŋ mvəsə yi sə to
Âlajà.>>
36 Ŋwə nəmòk nə yi à ye sə' fo' caŋ kə
tsəp gesə yumok co kùsa vɛ'ɛ sənə rùuk
sə cʉcʉk, nə kə tse' gesə lo mʉ cùhù Jisòs
bə ntatʉ. Yi dʉk də, <<Wèeŋ yuk, a ja'a
na kèe Âlajàa nə kə jəŋ tsooŋ yi mʉ ntəəŋ
fa'nə àlɛ'.>>
37 Jisòs waŋ fe'lə bə ŋàŋ səmok, fana
yòŋsə ye me.
38 Ghà nə yi ànə kpʉ à ye fana cək nə
nà' à sə gàpsə rum ndap mòk mʉmvwe'
ndap Nwì nə ghaŋ nə à sàha jəŋ mʉ tuhù
wàrr, kə dzèŋ sə mbwè.
39 Ŋkum sojà nə yi à təəŋ fo' mantombìi
Jisòs à yə mvəsə nà' wa nə kpʉ, fana yi
dʉk də, <<Kɛ', ŋwə ènə nə ye mo Nwì nə
zìnə.>>
40 Bàa səmok à tə fo' mvwe' səsap, nə sə
ja'a. Â ye mok fo' Mèri Màdàlinà, Sàlomì
bə Mèri ma Jem nə mweŋke' bə Josìs.
41 Bàa yè'sə à yèto ŋgòyù jə Jisòs mvwe'
nzeŋgòŋ Galìli, nə sə tɛsə nà'. Bàa
səmok à ye fo' sə' ŋkʉ̀ʉŋntèŋ sə wo à və
Jòrosalèm bə yà'wèŋ.

Wo Tuuŋ Jisòs
(Mat. 27:57-61; Luk 23:50-56; Jon 19:38-42)

42 Nconùm nùmbu nə wo à sə fùhʉ dzə
à kə̀ dzèeŋ,
43 fana Jòsep nə mvwe' lak Ârìmàtayà
à ko ntʉm, nə kə ye Palè də nà'a fa yi
vèŋ Jisòs ya yi kə̀ tuuŋ. Yi à ye ŋwə̀ nə
zìnə mvwe' kwe' kaŋsurù awo nə, yi sə
tək ŋgòyə mvəsə̀ gaŋ ŋkum Nwìi nə̀ ye.
44 Palè vehe ŋgòyuk də Jisòs nə kpʉ laŋ,
nə to fek ŋkum sojà də Jisòs nə kpʉ laŋ
àlɛ.
45 Mvə̀'nə̀ yi à yuk wes yusə̀ ŋkum sojà
nə à tsə̀' fa yi, fana yi dʉk fa Jòsep də nà'a
jəŋ vèŋ ni' Jisòs nə ntèŋ.
46 Jòsep à lò, nə kə ki tsoŋ fis Jisòs mʉ
ntəəŋ anə, nə lim gesə nà' ndzənə cə̀k
fəfop nə̀ yi ànə ywi, nə tuuŋ nà' ndzənə
nsàp sè nə̀ wo ànə tuŋ ndzənə lìs, nə bwi'
lok yà' bə ŋkə̀ŋkʉ̀m lìs nəmòk.
47 Bə̀ba səmok à ye fo', a ye Mèri
Màdàlinà bə Mèri ma Jisòs. Bàa yè'sə à
yə mvwe' sə̀ wo à tuuŋ Jisòs sə.

16

Jisòs Lòkok Mvwe' Kpʉ
(Mat. 28:1-8; Luk 24:1-12; Jon 20:1-10)

1 Nùmbu dzə à càa, Mèri Màdàlinà bə
Mèri ma Jem nə ye Sàlomì wèŋ à ywi
ncə̀əp mok də wo kə yok vèŋ ni' Jisòs bə
zeŋ.
2 Tsok à rɛŋ ye Sondè ŋga cu ntòzəzòŋ
ŋga nùm sə bà tesə ko' sə cùu ndahà, fana
wo lo mvwe' sèe sə.
3 Wo sə dʉhʉ lo mandzə̀ də, ŋwə̀ nə̀ yi
nə kə dzərə fis fa wo lìs mvwe' ncùu sèe
sə nə ye yè'sə ndà lɛ.
4 Wo ànə geŋ à, wo ye ŋga wo dzərə
gɛsə ma ŋkə̀kʉ̀m lìs nə mvwe' ncùu sèe
sə laŋ. Lìs nə à yam vɛ'ɛ nə̀bʉp. 5 Wo
ni lo ca, nə ye wà'ŋwə̀ nəmòk ŋga yi cu
mamàk, nə ni tse' cə̀k nə̀ fəfop mʉ ni'ì yi.
Fana ntʉm tiŋ wo nə̀bʉp.
6 Yi dʉk fa bàa sə də, <<Wèeŋ kà wəp,
mʉ̀ rì də wèŋ sə làp Jisòs nə̀ mvwe' lak
Nazàrɛ nə̀ wo anə tɛ'lə yi mʉ ntəəŋ nà'a.
Yi ka fɛŋ yeŋ. Yi lòkok mvwe' kpʉ laŋ. Kə̀
kʉ̀k ja'a na yòo mvwe' sə̀ wo a nòŋsə yi
sə.
7 Nə yeè nə vɛ'nə fana wèeŋ du lo kə
tsok fa ŋgàa fàak ye bə Pità sə̀' vɛ'nə.
Yi gə̀ cà nà' mantombìi wèŋ ŋgòlòmvwe'
nzeŋgòŋ Galìli, wèeŋ nə kə ye gu yi fo'
mvə̀'nə̀ yi ànə tsok me wèŋ sə.>>
8 Yi à cèp wes mè vɛ'nə ntɛ̀ŋ, wo carə
tesə sənə sèe sə ŋga wo sə kà bə wʉə jìk
jìk. Mvə̀'nə̀ wo à sə wəp, fana wo carə lo,
nə kà ŋwə̀ nəmòk yumok tsə̀' fa.

Bwìŋ Yə Jisòs
(Mat. 28:9-20; Luk 24:13-53; Jon 20:11-23; Ŋgàa Ntum Jisòs 1:6-11)

[
9 Jisòs ànə lòkok nùmbu Sondè anə fana
ye to yi Mèri Màdàlinà nə̀ yi à jùm fis fa
nà' yòŋsəə ze' sàmba ndzə ni'ì nà'a.
10 Mèri lo kə tsok fa bʉ̀ʉ sə̀ Jisòs à sə
ye bə yà'wèŋ ŋga wo sə tɛ', nə sə waŋ
nə̀bʉp.
11 Mvə̀'nə̀ wo à yuk də yi dʉk də Jisòs
lòkok mvwe' kpʉ nə də yi yə nà' bə lis,
wo kà yi dzəm fa.
12 Yà'sə à càa, yi yəəŋ fe'lə bə nsàp mòk
bohòbʉ̀ ŋgàa fàak ye bwìŋ ba, ŋga wo sə
mè'rə ntòlak Jòrosalèm nə.
13 Wo bwi lo, nə kə tsok fa mok sə, fana
wo kà sə dzəm malì.

Jisòs Nìŋtsə̀'fa
Bwe Ye Wèŋ Ni' Ye

14 Â ye maŋkwɛ̀ŋ, yi kə niŋ fe'lə ni'
ye mok bohòŋgàa fàak ye sə̀ hum-ncòp-
mò'fis ŋga wo sə zʉ zʉzʉ, nə jwa wo
bʉ̀ʉsə̀ wo à gʉŋsə ntʉm awo nə kà yusə̀
bʉ̀ʉ sə̀ wo à yə yi tsə̀' fa wo sə dzəm.
15 Fana yi tsok fa yà' də, <<Wèeŋ du
sənə ŋgòŋ nə lòoŋ fo', nə tsoho lo ncèp
àm nə bohòndàaŋwè pwe'.
16 Ndàaŋwè lòoŋ nə̀ yi dzəm-a, nə
baptɛsə, yi tse' lùŋ. Ŋwə̀ nə̀ yi kà-a dzəm,
ye də Nwìi nə sak yi.
17 Bʉ̀ʉ sə̀ wo dzəm, wo nə tse' nsàp ŋàŋ
nə̀ ŋgògʉ̀ bum ye'e: wo nə bɛ' fis yòŋsəə
ze' bə liŋ am. Wo nə cep riŋ ncèep sə̀ fi.
18 Wo te' tse' a no, kè wo no-a nsàp lik
nə̀ fòpwe', yà' kà wo yumok gʉ̀. Wo nə
naaŋ fa ŋgàa yiyaŋ bo, wo gʉŋ.>>
19 Tà Jisòs à cèp wes mè bə yà'wèŋ,
fana yi kok lo yuye mʉbu, nə kə cum bo
mamà'a Nwì.
20 Ŋgàa fàak ye à lòo, nə tsoho lo
fòpwe'. Tà Jisòs sə fa wo ŋàŋ ŋgògʉ̀

maŋgəŋgèŋ, ya bwìiŋ riŋ də yusə̀ wo sə
tsoho sə zìnə.]

Ntirə nə Bəboŋ nə LUK

Luk, ŋwə nə yi à còm ŋwàk Luk nè'nə, à ka ŋwəə Jus yeŋ, megu də yi à ye ŋgà bɛ' mandzə Jisos Krɛst. Yi à ka Ngà Ntum Jisòs sə' yeŋ, yi à sə gìhigə bə Pol mvə'nə Pol à sə tsòho lòNtirə Nə Bəboŋ mvwe' lak mok yà'a. Yi à ye ŋgà ncəp. Yi à còm ŋwàk Ngàa Ntum Jisòs nà'a sə' yi.

Luk à còm də Jisòos Mo Nwè. Yi à sə koksə manziŋ bohòbʉ̀ ŋgàa jìŋ nə sə tɛsə yà'. Luk à còm bə maŋgəŋgèeŋ sə̀ Jisòs à sə gʉ̀hʉ sə. Yi à còm bə ŋgàa fàak sə̀ nà' à swèkfis yà'a sə̀'. Yi à còm mʉmvə'nə Jisòs à sə fi'gə̀ dʉk bə bʉ̀ʉ sə̀ wo à sə bɛ̀ŋgə̀ yi fana yi sə tipsə bwìŋ də wo ye fə̀fʉhʉ̀ bʉ̀usə̀ nzeŋgòŋ nə nə̀ kə̀ mè ntsə'mòk. Yi à còm sə̀' mʉmvə'nə̀ Jisòs à sə sə̀gə̀ bwìŋ ntu' bə nza' ghàk. Yi à sə yə'rə wo bə nza' gaŋ ŋkum sə̀ Nwì sə sə̀'.

Luk à còm ya ŋga yi tsok rɛŋsə fa bʉ̀ʉ sə̀ wo à ka Jisòs bə lis ye yà'a mʉmvə'nə̀ Ntirə Nə Bəboŋ nə à yèe, ŋga bwìiŋ kà də wo sə jip yusə mok bə liŋ Jisos Krɛst sə dʉk. A yà'a də yi à còm bə nzak Jisos Krɛst ye jəŋ mvə'nə̀ wo à dzə yi tè kə dzeŋ mvə'nə̀ yi à lòmʉbu.

Ncèp Jisòs nə̀ Luk à còm nə co a benə nà' də, <<Mʉ̀ʉ Mo Nwè, mʉ̀ a və̀ ŋgòkə̀ làp nə luŋsə bʉ̀ʉ sə̀ wo à bisə.>> (19:10).

1 Nge' àm Tìyofilò, bwìŋ ŋkʉ̀ʉŋ a mùmsə ja'a ŋgòcòm bum sə̀ Tà Jisòs à gʉ̀ mʉtsətsə'rəə vès.
2 Wo ànə com bə ncèp nə̀ vès ànə yuk bohòbʉ̀ʉ sə̀ wo à yə bum yè'sə mvəsə̀ yà' ànə yeto, fana wo tsoho fa bwìŋ.
3 Fana Tìyofilòtà, mvèk nə̀ mʉ̀ a lap ja'a bum yè'sə bə ŋkərə̀ nə̀ njàm bəboŋ mvə'nə̀ yà' à yèto, mʉ̀ dzəm ŋgòcòm fa wu mvə'nə̀ yà' ànə ye sə bə mandzə̀ nə̀ yà' ànə ye sə mò'fis mò'fis.
4 Mʉ̀ sə com yè'sə ya wu riŋ tse' də bum sə̀ wo ànə yə'rə fa wu yà'sə zìnə.

Masinjà Nwì Tsə̀' Də Wo Nə Dzə Jon Ngà Bàptɛsə̀ Bwìŋ

5 Mvə̀'nə̀ Heròànə ye ŋkum mvwe' lak Jùdiyà fana ŋwə̀ nəmòk à ye mvwe' lak yà'sə nə̀ liŋ ye à ye də Sàkàriyà. Yi à ye ŋgà fa Nwì satikà', nə sə fak bə bòp bʉ̀ ŋgàa fa satikà' sə̀ wo togə̀ wo də Àbijà. Fana liŋ ŋgwe ye à ye Àlisabè. Ŋwà ènə à ye sə̀' ŋgwì bʉ̀ Aròŋ wèŋ.
6 Sàkàriyà bə Àlisabè à ye kə̀kʉrə̀ mantombìi Nwì, nə sə noŋsə lʉ̀k mvəsə̀ Tà Nwì à fa sə zìnə.
7 Wo ànə ka bwe tse' bʉ̀usə̀ Àlisabè nə à ye nzeŋ fana wo reŋ ŋkʉ̀ʉŋntèŋ, co wo kà mwe mok dzə.

8 Nùmbu mòk à ye mvèk kʉrə bohòbòp bʉ̀ʉ Sàkàriyà ŋgòsə fàk mʉmvwe' ndap Nwì nə̀ ghaŋ nə fana Sàkàriyà sə gʉ fàak ye co ŋgà fa satikà'.
9 Ànə geŋ wo təm bèŋ mʉmvə'nə̀ wo gʉ̀gə̀ yàwo, fana yà' zʉ də Sàkàriyàa ni lo mʉmvwe' ndap Tà Nwì nə̀ ghaŋ nə yi, nə tɛŋ rəmsə làmindà.
10 Yi ànə ni lo mʉ ndap Nwì anə ŋgòtèŋ làmindà sə fana bwìŋ pwe' sə lɛŋ Nwì ma sə mbi mvə' nə̀ wo gʉ̀gəə.

11 Fana masinjà Nwì kurə tesə və, nə kə təəŋ kok bo mamàk mvwe' kàm nə̀ Sàkàriyà à sə tèŋ fa Nwì làmindà nə.
12 Sàkàriyà ànə ye masinjà Nwì nə fana yi mərə, nə sə kaŋ bə wʉə.
13 Fana masinjà Nwì nə dʉk fa Sàkàriyà də nà'a kà wəp. Nə tsok fa nà' də, <<Nwì a yuk pìriyà yòlaŋ. Nə yeè nə də ŋgwe yo Àlisabèe nə dzə fa wu mombam. Yi dzə nà', wù to liŋ ye də Jon.
14 Mo ènə nə gʉ wu, wù kwa wùriŋ. Nə ye də bwìŋ ŋkʉ̀ʉŋ nə kwa bʉ̀usə̀ wo dzə yi sə̀'.
15 Jon nə nə ye ŋwə̀ nə̀ ŋkʉ̀ʉŋ bohòTà Nwì. Yi nə kà rùuk sə̀ gʉgʉŋ no. Yi nə rwiŋ bə Yòŋsə̀ nə̀ Rərɛŋ, ye jəŋ mvèk nə̀ wo dzə yi, nə lo mantombì.
16 Yi nə gʉ ya bʉ̀ʉ Izùrɛ wèeŋ bʉ̀ʉŋ və̀ bohòTà Nwì àwo.
17 Tà Nwìi nə tum lo yi mantombìi yi bə nsàp yòŋsə̀ nə ye ŋàaŋ sə̀ yi ànə fa Àlajà. Jon nə nə gʉ tɛ̀' wèŋ ŋgòdzəm bwe awo. Yi nə gʉ bʉ̀ ŋgàa loho ntu' wèŋ tsərə ŋgògʉ̀ bəboŋ bə ŋkərə̀ nə̀ co bʉ̀ʉ sə̀ wo kə̀kʉrə̀ mʉ lisə̀ Nwì wèeŋ tsərəgəə. Yà'a

mvə'nə yi gʉ fʉhʉ noŋsə fa Tà Nwì bʉ̀ʉ ye wèŋ.>>
18 Ànə geŋ, Sàkàriyà fek masinjà Nwì
nə dʉk də, <<Aco mʉ̀ dzəm ncèp ènə
yè'sə va? Bʉsə ves ŋgwe am a rèŋ wes
ba fo' laŋ.>>
19 Masinjà Nwì nə dʉk fa Sàkàriyà də,
<<A mʉ̀ʉ Gabriyà nè mʉ təəŋgè man-
tombìi Tà Nwì. Tà Nwì tum mʉ yi, də mʉ
və, nə tsok fa wu ntirə nè bəboŋ ènə.
20 Nə ye də, cùu nə loho wu, wù kà cèp
to, tè kə wɛs mvək nè Àlisabèe nə dzə mo
ànə, bʉ̀ʉsə mʉ̀ tsə' wu ntirə nè Tà Nwì nə
fana wù kà nà' də a vɛ'nə zìnə dzəm, ŋga
yà'a nə ye vɛ'nə ŋga mvək nə dzèeŋ.>>
21 Mvə'nə masinjà Nwì ànə sə tsok fa
Sàkàriyà ntirə ènə fana bwìŋ sə tək yi sə
ntòmbi, nə sə mərə də yi ka nənàk tesə
və bʉ̀ʉ yà lɛ.
22 Yi ànə tesə və fana yi kà bohòbwìŋ
mok cèp to fe'lə. Fana wo riŋ də Nwì
nì tsə' fa yi yumok mʉmvwe' ndap ye nə
ghaŋ nə laŋ. Mvə'nə yi ànə sə ka cù mok
cep to fana yi də yi cep yumok, yi sə ni
megu mok bo.
23 Yi ànə gʉ wes fàha ye mʉmvwe' ndap
Nwì nə ghaŋ nə fana yi bwi foho lo nda'à
yi.
24 Ànə ca megu mvək momjo fana ŋgwe
ye Àlisabè nə zʉʉŋ, nə sə cum swihi
megu mok mʉ nda'à tətè ŋwʉ tàŋ.
25 Àlisabè nə sə dʉk də, <<Mvək kʉ̀rə,
fana Tà Nwì nə tɛsə nə mʉ, nə jəŋ fis gɛsə
lo marè'tu àm nè mʉ̀ tse'gè mʉtsətsə'rə
bwìŋ nə.>>

Masinjà Nwì Tsə' Mèri Də Nà'a Nə Zʉʉŋ

26 Bum yè'sə ànə ye ŋga zʉm Àlisabèe
ŋwʉ ntʉ̀ŋfu, fana Nwì tumsə masinjà
ye Gabriyà mvwe' mʉntòlak mòk mvwe'
nzeŋgòGalìli nà wo togè fo' də Nazàrɛ.
27 Də nà'a kə tsok fa mʉwà'ŋgwɛ̀ŋ nè
nà'a nə ye ŋgwe Jòsep nà'a yumok. Jòsep
nə à ye njàŋ bə ŋgwì bʉ̀ ŋkum Devìd. Liŋ
wà'ŋgwɛ̀ŋ nə à ye də Mèri.
28 Masinjà Nwì nə à və bohòmo ŋwà
nə, nə cepsə nà' dʉk də, <<Fifi ye
bohòwù. Tà Nwì cu wèŋ nə, yi nə se wu
ŋkʉ̀ʉŋntɛ̀ŋ.>>
29 Ntʉm à tesə bisə Mèri vɛ'ɛ pwe'. Yi
tsərə dʉk də ncèp ènə yè'sə dalɛ.
30 Masinjà Nwì nə dʉk fa fe'lə yi də,
<<Mèri, kà də wu wəp dʉk, Nwì a ye
bəboŋ bohòwù ŋkʉ̀ʉŋntɛ̀ŋ.
31 Yeè, wu nə zʉʉŋ, nə dzə mo
ŋwèmbam. Wo nə to liŋ ye də Jisòs.
32 Yi nə ye ŋwà nə ghaŋ, fana liŋ ye nə
ye də Nwì nə ghaŋ. Tà Nwìi nə gʉ yi kok
gaŋ tàcici ye Devìd.
33 Fana yi nə ye ŋkum bʉ̀ʉ Jàkop, sə wo
sə' bʉ̀ʉ Izùrɛ wèŋ wo. Dzə' ŋkum ye nə,
nə kà kə lə yuk.>>
34 Mèri fek masinjà Nwì nə dʉk də,
<<Mʉ nə zʉʉŋ yè'sə va, ŋga mʉ̀ ka
ŋwèmbam rì nɛ?>>
35 Masinjà nə dʉk fa Mèri də, <<Yòŋsə
nə Rərɛŋ nə və bohòwù, fana ŋàaŋ sə
Nwì nə ghaŋ nə nə ye bohòwù. Ye də wo
nə to mo nə rərɛŋ nè'nə də, mo Nwì.
36 Tsərə na yòo mo tɛ̀' yo Àlisabè, nə wo
togə yi də yi nzeŋ. Yi tse' zʉm ŋga'a ŋwʉ
ntʉ̀ŋfu, ŋga yi a rèeŋ.
37 Bʉsə yusə co Nwì kà gʉ̀ too bʉ̀ə.>>
38 Mèri dʉk də, <<Yumok ka bʉp. Mʉ
yè'sə mo fàk Tà Nwì. Nwìi gʉ bohòmʉ̀
mvəsə wù dʉk yà'sə.>> Fana masinjà Nwì
nə me'rə Mèri, nə lo.

Mèri Kɛ' LòŊgòKà Cèpsə Àlisabè

39 A cu momjo fana Mèri fʉhʉ, nə lokok
lo nənàk mvwe' lak mok sə yà'a mvwe'
nzeŋgòŋ Jùdiyà, nə a fo' bə nda wùriŋ.
40 À kə dzèŋ fo' fana yi lo mʉmvwe'
ndap Sàkàriyà, nə kə cepsə Àlisabè.
41 Mèri ànə cepsə Àlisabè nə fana mo
nə ndzə vəə Àlisabè nə gì tsoho nja. Mo
nə à tsoho vɛ'nə fana Àlisabè nə rwiŋ bə
Yòŋsə nə Rərɛŋ nə ŋkʉ̀ʉŋntɛ̀ŋ.
42 Yi cep fa Mèri bə ŋàŋ də, <<Mèri, wu
yè'e ŋwà nə Tà Nwì a sè wu mʉtsətsə'rə
bəba pwe'. Yi nə se mo nə ndzə vəə wù
ànə sə̀'.>>
43 Yi dʉk mali mok sə' də, <<Nè'nə yè'sə
nsàp yu yà, nə də ma Tà Nwì àm və
ŋgòkɛ' yə mʉ ɛ?
44 Mèri, mvə'nə wù cèpsə mʉ fana mo
nə ndzə vəə mʉ̀ nə tsoho bə kwəkwa.

45 Nə ye də a rɛŋsi bohòwù bʉ̀ʉsə̀ wù a
dzəm də ntirə̀ nə̀ Tà Nwì à tsə̀' fa wu nə,
nə ye zìnə.>>
46 Mèri yəm fəsə fa nà' ndzənə ŋkì də,
<<Ntʉm am sə kuksə Tà Nwì ŋkʉ̀uŋntɛ̀ŋ.
47 Mʉ̀ sə kwa, bʉ̀usə̀ yi a lùŋsə mʉ.
48 Nwì a ka mʉ swi, nə tsəm tse' mʉ ŋgà
fàk ye nə̀ jo,
Fana ye jəŋ ŋga'a bwìŋ pwe' nə sə to mʉ
də, ŋgà rɛŋsi.
49 A vɛ'nə bʉ̀ʉ bum maŋgəŋgèeŋ sə̀ Tà
Nwì nə̀ ghaŋ nə a gʉ̀ bohòmʉ̀.
Fana mʉ̀ sə dʉk də, liŋ yee ye rərɛŋ.
50 Yi koksəgə̀ manziŋ bohòbʉ̀ʉ sə̀ wo
wəpgə̀ yi, nə ye bə ŋgwì bʉ̀ awo
pwe'.
51 Nwì a sà bo ye sə̀ yà' tse' ŋàŋ,
nə bɛ' samsə bʉ̀ ŋgàa nɛ̀ ni' wèŋ bə bum
awo sə̀ wo sə tsəm də wo nə gʉ.
52 Yi a susə ŋkəŋkum sə̀ ghaŋ mʉmvwe'
kapràak awo,
nə te' lokoksə bʉ̀ʉ sə̀ wo jəgə̀ ni' àwo sə
nze.
53 Yi a fa bʉ̀ʉ sə̀ njè sə ya wo bum sə̀
bə̀boŋ wùriŋ,
nə jum gɛsə lo ŋgàa ghàk wèŋ botu.
54 Yi a nəmsə yusə̀ yi à kà' bohòtàcicii
avès wèŋ,
nə tɛsə ŋgàa fàak ye sə̀ wo bʉ̀ʉ Izùrɛ.
55 Yi à sə nìtsə̀' kosə̀manziŋ ye
bohòAbràham,
nə ye bohòŋgwì bʉ̀ ye sə̀' nə̀ mvèsə̀.>>
56 Mèri à cu bə Àlisabè co ŋwʉ tɛ', fana
yi bwi foho lo la'à yi.

Wo Dzə Jon

57 Mvə̀k ànə kʉrə bohòÀlisabè ŋgòdzə
fana yi dzə mombam.
58 Ŋge' ye bə njə̀njàaŋ ye wèŋ à yuk
mvə̀'nə̀ Tà Nwì à gʉ̀ yi bə̀boŋ fana wo kwa
yàwo sə̀'.
59 Mo nə ànə dzeŋ ntɛŋ mò'fis fana wo
jəŋ və yi ŋgòkom fa yi tu mbəmbam.
Wo də wo nə to fa mo nə liŋ tɛ̀' ye də
Sàkàriyà.
60 Ma ye kà vɛ'nə dzəm, nə dʉk də,
<<Liŋ mo nə də Jon.>>
61 Wo dʉk fa yi də, <<Hàva', liŋ njàŋ
yòmòk ka vɛ'nə yeŋ yuk.>>
62 Ànə geŋ, wo gʉ bo ŋgòfek tɛ̀' ye də
nà' dzəm də liŋ mo nə nə ye də ndà lɛ.
63 Sàkàriyà dʉk də wo fa yi ŋwàk. Fana
yi com nja də, <<Liŋ mo nə Jon.>> Wo à
mərə wes pwe'.
64 Ye jəŋ sə̀ ghà nà'nə, fana Sàkàriyà ye
ŋgòcèp fe'lə cù sə̀mok, nə sə kwasə Nwì.
65 Wʉə à ko ŋge' ye wèŋ pwe', fana bʉ̀ʉ
sə̀ wo à cu mvwe' nda sə̀ mvwe' nzeŋgòŋ
Jùdiyà pwe' à yuk bum yè'sə.
66 Ndàaŋwè pwe' nə̀ yi yuk bum yè'sə
à sə tsərə, nə sə muu və̀m də, <<Mo ènə
nə ye nsàp ŋwə̀ nə̀ fòlɛ?>> Yà' à sə yəəŋ
jəja də, ŋàaŋ Tà Nwìi bohòmo ènə.
67 Sàkàriyà tɛ̀'ɛ Jon à rwiŋ bə Yòŋsə̀ nə̀
Rərɛŋ nə fana yi cep yusə̀ Nwì fa yi də yi
cep. Yi à cèp də,
68 <<Vesùwèeŋ kwasə Tà nə̀ yi Nwì bʉ̀ʉ
Izùrɛ wèŋ.
Yi a və̀ ŋgòtɛsə bʉ̀ʉ ye wèŋ, nə fiŋ me'rə
fis wo sənə ŋgə'.
69 Yi a fa vesùwèŋ ŋgà gèm bwìŋ nə̀ ghaŋ
nə̀ yi ŋgwì bʉ̀ ŋgà fàk ye Devìd.
70 Yi ànə cep yè'sə taaŋ ntɛ̀ŋ mʉ cùhù
ŋgàa tsòhòbum ye sə̀ wo bʉ̀ʉ sə̀
rərɛŋ.
71 Yi à kàk də yi nə fis ves bohòbʉ̀ʉ sə̀ wo
bɛ̀ŋgə̀ ves,
nə kak də yi nə fis ves ndzə bohòbʉ̀ʉ sə̀
wo dzèeŋgə̀ vesùwèŋ.
72 Yi à kàk fa tàcici avès wèŋ də yi nə
koksə manziŋ bohòwo,
fana yi noŋsə rʉ̀k ye nə̀ rərɛŋ nə̀ yi à zʉ
nə.
73-74 Yi à kɛ̀ŋ bohòTàcici àvès Abràham
gʉgʉŋ dʉk də yi nə fis vesùwèŋ
ndzə bohòbʉ̀ʉ sə̀ wo bɛ̀ŋgə̀
vesùwèŋ,
ya vesùwèeŋ kuksə yi nə kà wəp,
75 nə sə fak bohòyi bə ntʉm nə̀ rərɛŋ nə
ye kə̀kʉrə̀ mʉ lisə̀ yi nùumbu pwe'
sə̀ a cu.
76 Wù mo àm, wo nə to wu də ŋgà
tsòhòbum Nwì nə̀ yi Nwì nə̀ ghaŋ
nə.
Wu nə sə lo mantombìi Tà ŋgògʉ̀ tsə'rə
fa yi mandzə̀ ye nə.
77 Wu nə tsoho fa bʉ̀ʉ ye wèŋ də yi nə
swifa wo bʉp awo, ya ŋga wo nə
tse' lùŋ.

78 Bʉsə Nwì àvèes ŋgà koksəmanziŋ nə
ye ntʉm fəfwèŋ.
Yi nə gʉ ves ŋgòyə lù nə nje nə ŋga nà'
to tsə və mʉ ni'ì vès co nùm,
79 nə rɛŋ tsoŋ mʉ tuhù bʉ̀ʉ sə wo cu
mvwe' tsətsèŋ kpʉ,
ŋga yi sə gʉ̀msə kɛ' ves mvwe' mandzə
nə nà' tse' fifi.>>
80 Mo nə à kuk, nə sə gʉŋ bə ŋgùpni' nə
ye bə yòŋsə. Yi à sə cugə ŋgəà. Yi à cu
mvwe' ànə tətè kə wɛs nùmbu nə yi kʉ̀rə
ŋgòtesə və jəja bohòbʉ̀ʉ Izùrɛ wèŋ.

2

Wo Dzə Jisòs (Mat. 1:18-25)

1 Mvèk ànə à ye ŋga ŋkum Kaisà
Ågostònə mvwe' nze Rumà dʉk də wo taŋ
bʉ̀ʉ ye pwe'.
2 Mvə'nə wo à ta yèto bwìŋ vɛ'nə yè'sə,
à ye ŋga govənònə mvwe' nze Sìriyà à ye
Kwìrinòs.
3 Å ye vɛ'nə, fana ndàaŋwè pwe' sə lo
ŋgòkə còm liŋ ye mvwe' lak ye sə yi à tesə
fo'.
4 Jòsep à ye'e mè'rə ye lak Nazàrɛ
mvwe' nzeŋgòŋ Galìli, ŋgòlòJùdiyà
mvwe' buk lak Betèrèhem, mvwe' sə wo
à dzə ŋkum Devìd. Jòsep à sə lòfo' bʉ̀ʉsə
yi à ye njàŋ bə ŋgwì bʉ̀ ŋkum Devìd nə.
5 Yi à lòbə Mèri nə yi à sak nà' gù, də
bə nà'a kə com liŋ awo. Å ye ŋga Mèri
nə bə zʉm.
6 Å kə dzèŋ fo', fana mvèk kʉrə
bohòMèri ŋgòdzə.
7 Mèri dzə mo ŋgwèŋ ye, mo
ŋwèmbam. Yi lim gesə nà' ndzənə cèk,
nə noŋsə nà' sənə ŋgwes nə wo fagə
nàamŋgòŋ wèŋ zʉzʉ ca. Bʉsə mvwe'
nòoŋ à ka bohòwo mʉmvwe' ndap nə
ŋkʉ̀ìŋ wèeŋ kə nòoŋgə mbwa nə yeŋ.

Ganakù' Wèŋ Və ŊgòCèpsə Jisòs Mvə'nə Wo Dzə Yi

8 Ganakùu' mok wèŋ à ye mvwe' lak
yà'sə, sə wo à cu nòoŋ ŋgòkʉ̀k nsùŋgaaŋ
awo nə ndzəmə.
9 Mvəsə wo à cu fo' fana masinjà Tà Nwì
kurə tesə və bohòwo, marɛŋ Tà Nwì nə
rɛŋ mvwe' sə wo à ye sə nəbʉp. Wo a yə
vɛ'nə, wʉə ko wo wùriŋ.
10 Masinjà Nwì nə dʉk fa wo dʉk də,
<<Yeè, wèeŋ kà wəp. Mʉ̀ jə və fa
weŋ yè'sə Ntirə nə Bəboŋ nə nà'a ye
bohòndàaŋwè pwe'fo'. Ntirə nə nà' tse'
kwəkwa wùriŋ.
11 Bʉsə nùmbu nə ntinə ènə, wo dzə
ŋgà lùŋsə bwìŋ àwèŋ mvwe' lak Devìd.
A yi nə yi Ŋkum ŋgà gèm bwìŋ nə ye Tà
sə̀'.
12 Wèeŋ nə kə ye ŋga wo lim mo nəmòk
bə cə̀k, nə noŋsə yi sənə ŋgwes, fana
wèŋ riŋ də nà'a yi.>>
13 Wo ànə geŋ də wo kʉk à, wo ye
masinjàa Nwì vɛ'ɛ nduk, ŋga wo sə yəm
kùksə liŋ Nwì bə ŋkì.
14 Wo sə dʉk də,
<<Kəkùksəə ye bohòNwì nə yi cu mvwe'
sə̀ ghaŋ mʉ ntòbu.
Fifi ye sə nzeŋgòŋ bohòbʉ̀ʉ sə yi dzəm
yà'wèŋ.>>
15 Masinjàa Nwì sə à lògɛsə lòmʉbu. Fana
ganakùu' sə wèŋ dʉk də, <<A bəboŋ də
vesùwèeŋ lo-ɛ mvwe' lak Betèrèhem anə
è, nə kə ja'a na yusə yà'a fo', sə Tà Nwì
tsə̀' fa ves yè'sə.>>
16 Wo à lòvɛ'ɛ nənàk. Å kə dzèeŋ, wo ye
Mèri bə Jòsep nə ye mo nə ŋga yi nòsə
ŋgwesə̀.
17 Ganakuu' sə à yə nà' fana wo ye ŋga'a
ŋgòtsòho fa bwìŋ yusə wo anə yuk bə liŋ
mo nə pwe'fo'.
18 Bʉ̀ʉ sə wo ànə yuk yusə ganakùu' sə à
tsə̀'ə sə à mərə wes pwe' nə pwe'.
19 Mèri à ko nòŋsə bum yè'sə pwe'fo' sə
vəə yi, nə sə tsərə bə zeŋ ghà yà lòoŋ.
20 Ganakùu' sə à bwìŋ foho lòo, wo sə
kwasə, nə sə kuksə lo liŋ Nwì, bʉ̀ʉ yusə
wo yuk nə ye sə. Yà' ànə ye megu sə'
mʉmvə'nə masinjà Nwì anə tsok wo sə.

Wo To Fa Jisòs Liŋ

21 Å kə dzèŋ ntɛŋ mò'fis, mvèk kʉ̀rə də
wo kom fa mo nə tu fana wo to fa yi liŋ
də Jisòs. Yè'sə liŋ sə masinjà Nwì ànə to
fa yi yà' ŋga wo ka yi ntòzʉʉŋ.
22 Mvèk à kʉrə bohòMèri bə Jòsep də
wo gʉ yusə lʉ̀ʉk Musì sə dʉk, ya ŋga wo
ye yàwo mok sə̀' rərɛŋ. Anə geŋ, wo jə lo
mo nə mvwe' lak Jòrosalèm ŋgòkə nì fa
yi bohòTà Nwì.

23 Wo ànə com noŋsə ndzənə ŋwàk lʉ̀k
Tà Nwì dʉk də, <<Wo nə cok noŋsə fa Tà
mo tu nə yi ŋwèmbam.>>
24 Wo à lòŋgòfa satikà' nə lʉ̀ʉk Tà Nwì
sə dʉk vɛ'nə. Yà'a yè'sə də, <<Wo fa
kəkəbʉ̀ŋ kè nsàp swi mòk co kəkəbʉ̀ŋ
nà'a ba.>>
25 Ŋwə̀ nəmòk ànə ye mvwe' lak
Jòrosalèm anə nə̀ liŋ ye à ye də Saimʉ̀.
Yi à ye ŋwə̀ nə̀ yi kə̀kʉrə̀ mʉ lisə̀ Nwì, nə
fa ntʉm ye bohòNwì pwe' nə̀ pwe'. Yi à
sə tək ŋgòyə ghà nə̀ Nwìi nə mesə fa bʉ̀ʉ
Izùrɛ wèŋ ŋgə' àwo, fana Yòŋsə̀ nə̀ Rərɛŋ
sə ye bohòyi sə̀'.
26 Yòŋsə̀ nə̀ Rərɛŋ nə ànə tsok fa yi də,
yi nə kà ntòkpʉ tè yi ye Ŋkum ŋgà gèm
bwìŋ nə̀ Tà Nwì ànə kak də yi nə tum vesə
nə.
27 Yòŋsə̀ nə ànə gʉ Saimʉ̀, fana yi
lokok lo mʉmvwe' ndap Nwì nə̀ ghaŋ nə.
Mvə'nə̀ ma bə tɛ̀'ɛ mo nə à jə və̀ Jisòs
mʉmvwe' ndap Nwì nə̀ ghaŋ ŋgògʉ̀ yusə̀
lʉ̀k sə dʉk,
28 fana Saimʉ̀ kə le' tse' mo nə ndzə
bohòyi, nə kwasə Nwì.
29 Yi à cèp də,
<<Tà, wù a gʉ̀ yusə̀ wù à cèep fana me'rə
a mofàk yoo lo gɛsə bə fifi.
30 Bʉsə̀ nə̀ ŋga'a nè'e mʉ̀ yə lù nə̀ njònə
laŋ,
31 nə̀ wù à fʉ̀hʉ nòŋsə nà' mantombìi
bwìŋ pwe' nə.
32 Nà'a marɛŋ nə̀ ŋgònì fa bʉ̀ lakmvum
wèŋ mandzə̀ nə̀ njònə,
Nə ye ŋgògʉ̀ ya bwìiŋ wəp bʉ̀ʉ Izùrɛ wèŋ
co bʉ̀ʉ sə̀ bwìŋ.>>
33 Bum sə̀ Saimʉ̀ à cèp sə yà' à gʉ̀ ma mo
nə bə tɛ̀'ɛ mo nə wo mərə wùriŋ.
34 Anə geŋ Saimʉ̀ sè wo, nə dʉk fa Mèri
dʉk də, <<Nwì a cok fis mo ènə ŋgògʉ̀
bʉ̀ʉ Izùrɛ wèŋ ŋkʉ̀ʉŋ də wo gbʉ̀, mok
lokok. Yi nə ye co yumòk nə̀ ŋgònìtsə̀'
bwìŋ mʉmvə'nə̀ Nwìi fagə̀ bwìŋ lùŋ.
Megu də bwìiŋ nə sə cep bʉp bə zeŋ.
35 Fana tsətsərə̀ə sə̀ yà' cu swìhi sə ntʉʉ̀
bwìŋ ŋkʉ̀ʉŋ nə tesə və jəja. Ntʉm yòo nə
yaaŋ co ŋwè sòp nà' bə fèk bʉ̀ʉ mo nə
sə̀'.>>
36 Ŋwà nəmòk ànə ye nə̀ liŋ ye à ye də
Ana. Yi ye ŋgà tsòhòbum Nwì. Liŋ tɛ̀' ye
à ye də Fanuel. Liŋ bòp lak àwo à ye də
Asè. Yi à ye ŋwà nə̀ yi à rèŋ wùriŋ ŋga yi
à cu bə ndu ye lùumŋgòŋ sàmba.
37 Yi à cu co ŋwà ŋgwemfə lùumŋgòŋ
hum fwame'-ncòp-kwè. Yi kà ndap Nwì
nə̀ ghaŋ nə me'rə yuk. Yi sə dzə̀ zʉzʉ,
nə sə lɛŋ pìriyà, nə sə kuksə Nwì nùm bə
ndzəm.
38 Yi à və̀ fo' sə̀ ghà nà'nə, nə kwasə
Nwì. Yi sə cep bə nzak mo ènə bohòbʉ̀ʉ
sə̀ wo à sə tək ŋgòyə də Nwìi nə fiŋ me'rə
bʉ̀ʉ Jòrosalèm yà'a.
39 Mʉmvə'nə̀ wo ànə gʉ wɛs bum sə̀
lʉ̀ʉk Tà Nwì sə dzəm fana wo bwi foho
lo mvwe' nzeŋgòŋ Galìli, nə̀ lak awo à ye
fo', wo to yà' də Nazàrɛ.
40 Mo nə à kùk, nə tse' ŋàŋ. Yi à tse'
ŋkərə̀, fana Nwì sə sè yi sə̀' wùriŋ.

Jisòs LòŊgòKùksə Nwì Mʉ Ndap Nwì Nə̀ Ghaŋ

41 Jòsep bə Mèri à sə cugə̀ mvwe' lak
Nazàrɛ anə fana wo sə loho Jòrosalèm
lùm bə lùm. Wo à sə lòŋgòkə̀ zʉ ŋkà'a
pasobà.
42 Jisòs à dzèŋ lùumŋgòŋ hum-ncòp-ba
fana yi yuŋ Mèri bə Jòsep, wo lo mvwe'
ŋkàk nə sèmok.
43 Nùmbu ŋkàk nə à càa fana, wo ye
ŋgòbwì foho lòla'à wo. Jisòs cum mam
ye Jòrosalèm anə. Fana tɛ̀' ye bə ma ye
kà bə zeŋ rì.
44 Wo à sə tsəm yàwo də Jisòos
mʉŋgorə̀ bʉ̀ʉ sə̀ wo sə bwì lòo sə. Fana
wo gi yiskok tətè nùm co. Wo ye ŋga'a
ŋgòlàp yi mʉŋgorə̀ njènjàaŋ awo bə ŋge'
awo wèŋ.
45 Wo kà yi yə, fana wo bwi foho lo
Jòrosalèm anə ŋgòlàp yi.
46 Wo lap yi tətè nùmbu nə̀ tɛ' à ye fana
wo ye yi ŋga yi cu mʉ ndap Nwì nə̀ ghaŋ
nə. A ye ŋga yi cu mʉtsətsə'rə̀ə cicàa bʉ̀ʉ
Jus wèŋ. Yi sə yu'rə yusə̀ wo sə cèp sə, nə
sə fek yà'wèŋ bum ye sə̀'.
47 Bʉ̀ʉ sə̀ wo à yuk yusə̀ yi sə cèp sə à
mərə wes pwe' bə nsàp ŋkərə̀ nə̀ yi à tse'
ŋgòcèp bʉ̀sə fa bʉ̀ʉ sə wèŋ.
48 Jòsep bə Mèri à yə yi fana wo mərə
wùriŋ. Fana Mèri fek yi də, <<Mo àm, wu

gʉ ves yè'e yà vɛ'nə ɛ? Ves tɛ̀' yo lap wu tətè ntʉm tesə lòbisə ves pwe'.>>
49 Jisòs fek yà'wèŋ də, <<Wèŋ nə sə lap mʉ də yà? Wèŋ nə ka riŋ də mʉ tse' ŋgòcu mʉmvwe' ndap Tɛ̀' am riŋ à?>>
50 Wo kà ncèp nə̀ yi cèp fa wo nà'nə rɛɛ̀ŋ.
51 Anə geŋ bə Jisòs wèŋ bwi foho lo Nazàrɛ anə, yi sə yuk dʉk awo. Ma ye à ko nəmsə bum yè'sə pwe' sə ntʉʉ̀ yi.
52 Jisòs à sə kuk bə ni' nə ye bə ŋkərə. Bwìŋ à sə dzəm yi, Nwì dzəm yi sə̀'.

3

TsətsòhòNə̀ Jon Ŋgà Bàptɛsə̀ Bwìŋ
(Mat. 3:1-17, 14:3-12; Mak 1:1-11, 6:17-21; Jon 1:19-28)

1 Bum yè'e à ye ŋga Tìberiyùu ŋkum mvwe' nze Rumà yi lùumŋgòŋ hum-ncòptàŋ. Poŋtiyòs Palè ye ye govənòmvwe' nze Jùdiyà, fana Heròye ye ŋgà sak nze Galìli. Moma Herònə̀ liŋ yee Filìp à sə sak ye nze Ituriyà bə Tràkònitì. Lìsaniyà à sə sak ye nze Abilin.
2 Anàs bə Kayofàs à ye yàwo ŋkum ŋgàa fa satikà' wèŋ. Anə geŋ Nwì cèp bohòJon mo Sàkàriyà ŋga yi cu ŋgəà.
3 Jon ànə yuk fana yi lokok nə gi kɛ' mvwe' lak sə̀ yà' kʉəp ŋgʉ ndzəp Jòridàŋ yà'a. Yi à sə tsòho fa bwìŋ dʉk də, <<Wèeŋ kupsə, nə bwi fa bʉp awèŋ ŋkwɛ̀ŋ, nə baptɛsə, ya Nwìi swi fa weŋ bʉp awèŋ.>>
4 Izayà ŋgà tsòhòbum Nwì ànə com bum yè'sə ndzənə ŋwàk ye də,

<<Ŋgì ŋwə̀ nəmòk sə cèp torə vè sə ŋgəà,
nə sə yuhu də,
<Gʉ tsə'rə fa Tà Nwì mandzə̀ ye, rəŋsə
tsə'rə fa yi bwe cwèe mandzə̀
ŋgògì cà ca.> >>

5 Wo rwisə tsə'rə ntòŋ pwe', nə fak laŋsə
tsə'rə nda sə̀' pwe'.
Gʉ mandzəə̀ sə̀ yà'a gəgorə pwe' yà'a ye
rərəŋ, nə laŋsə cwèe mandzəə̀ sə̀
yà' ka làaŋ yeŋ.
6 Fana bwìŋ pwe'fo' nə ye lù nə̀ Nwìi nə
fa bwìŋ.
7 Mandzə̀ ànə loho vɛ'ɛ bə bʉ̀ʉ sə̀ wo ànə sə və də Jon bàptɛsə wo. Fana Jon dʉk fa wo də, <<Wèŋ ŋgwì bʉ̀ no, tsə̀' weŋ ŋga'a ndà də wèeŋ caŋ, nə swirə ŋgə' nə̀ Nwìi nə̀ fa bwìŋ nə ɛ?
8 Wèeŋ gʉ yusə̀ aco yà' ni tsok də wèŋ bwì fa bʉp awèŋ ŋkwɛ̀ŋ laŋ. Wèeŋ kà də wèeŋ sə tsərə də aco wèŋ swirə ŋga wèŋ sə dʉhʉ na də, <Tàcici àvès à ye Abràham> dʉk. Bʉsə̀ mʉ tsok fa weŋ də, aco Nwì jəŋ lìis yè'e, nə gʉ fa Abràham bwe bə zeŋ sə̀'.
9 Yuk-a. Njàm nə nòsə kʉ̀k ŋgògwɛ̀' màk tʉ sə mbwè. Tʉ nə̀ fòpwe' nə̀ nà' ka-a nto'o sə̀ bəboŋ zəm, wo gwɛ' mak nà' sə nze, nə te' tɛŋ gesə nà' sə misə̀.>>

10 Bʉ̀ʉ sə̀ wo ànə yuk ncèp ènə fek yi dʉk də, <<Aco vès gʉ ŋga'a yè'sə va?>>
11 Jon tsok fa wo də, <<Ŋwə̀ nə̀ wù tse' cəək nini ba, wù fa ŋwə̀ nə̀ yi ka mò'fis tse' mòk. Ŋwə̀ nə̀ wù tse' zʉzʉ, wù gapsə weŋ ŋwə̀ nə̀ yi ka tse'.>>

12 Bʉ̀ʉ sə̀ wo à ye ŋgàa ko mbàam tas mok à və̀, dʉk də Jon bàptɛsə wo. Wo fek Jon nə də, <<Cicà, vèes gʉ va?>>
13 Yi tsok fa yà'wèŋ də, <<Kà də wèeŋ jəŋ casə fe'lə mbàam ŋwə̀ nəmòk bə mfìp dʉk.>>

14 Sojàa mok wèŋ à və̀ə, nə fek yi sə̀' dʉk də, <<Vès yàvès ɛ? Vèes nə gʉ va?>> Jon tsok fa yà'wèŋ dʉk də, <<Kà mbàm ŋwə̀ nəmòk bə ŋàŋ fep jə, nə kà ŋwə̀ nəmòk wà na'tse'. Mbàam ŋwʉ àwèeŋ kəkʉrə bohòwèŋ>>

15 Bwìŋ ànə sə kʉk Ŋkum ŋgà gèm bwìŋ nə̀ Nwì à kàk də yi nə tum nə, fana wo à yə Jon, wo ye ŋgòtsərə də kàmòk a yi nə àlɛ.
16 Yi dʉk fa yà'wèŋ dʉk də, <<Mʉ̀ sə baptɛsə mègù weŋ yàm bə ndzəp, nə yeè nə də, ŋwə̀ nəmòk nə̀ yi yam càsə mʉ nə və, nə̀ mʉ̀ ka kəkʉrə ŋgòfirə fa yi kùuŋgùup ye yeŋ. Yi nə baptɛsə weŋ bə Yòŋsə̀ nə̀ Rərɛŋ, nə ye bə mis.
17 Yi tse' wàam nzaŋ ye ndzə bohòyi ŋgòcìs nzaŋ bə zeŋ. Yi nə cis wes nzaŋ sə, nə nəmsə yà' mʉ tapə, nə tɛŋ dzədzəə sə sə mvwe' mis nə̀ nà'a kà liìgə̀.>>

18 Jon à sə tip kɛ' bwìŋ bə mandzà zəzok mʉmvə'nə̀ yi sə tsòho fa wo Ntirə̀ nə̀ Bə̀boŋ nə.
19 Yi à cèp bohòŋkum Heròsə' də nà' gʉ̀ bʉp wùriŋ bʉ̀ʉsə̀ nà' ànə jəŋ Hèrodiyà nə̀ yi à ye ŋgwe moma ye Filìp. Herònə à gʉ̀ bum mok sə̀ yà' à bʉp sə̀'.
20 Yi ànə gʉ fe'lə yumòk nə̀ nà' bʉp càsə cù sə̀'. Yu nə̀ yi ànə gʉ nə, à ye də yi à ko lok Jon mʉ ndapndzəmə̀.
21 Â ye ŋga Jon bàptɛsə mè bwìŋ pwe', fana Jisòs və, Jon baptɛsə yi sə̀'. Jisòs ànə sə gʉ pìriyà fana ntòbu muhu to.
22 Fana Yòŋsə̀ nə̀ Rərɛŋ tsoŋ mʉbu co kəkəbʉ̀ŋ. Nwì cep vesə mʉbu dʉk də, <<Wù mo àm nə̀ mʉ̀ dzəm wu sə ntʉʉ̀ mʉ̀. Mʉ̀ kwa bohòwù wùriŋ.>>

Tàcicii Jisòs (Mat. 1:1-17)

23 Jisòs à yèto fàak ye ŋga yi co lùumŋgòŋ hum tɛ'. Tàcicii ye à ye mʉmvə̀' nè'e.*
24-38 Adàm nə ye mo Nwì. Sɛt ye mo Adàm.
Enos ye mo Sɛt. Kàyinàn ye mo Enos.
Màhalalì ye mo Kàyinàn. Jarè ye mo Màhalalì.
Enòk ye mo Jarè. Mètuselà ye mo Enòk.
Lamèk ye mo Mètuselà. Nuà ye mo Lamèk.
Shem ye mo Nuà. Âfasà ye mo Shem.
Kàyinàn ye mo Âfasà. Shelà ye mo Kàyinàn.
Ebà ye mo Shelà. Pelèk ye mo Ebà.
Ru ye mo Pelèk. Serù ye mo Ru.
Nahòye mo Serù. Terà ye mo Nahò.
Abràham ye mo Terà. Azìk ye mo Abràham.
Jàkop ye mo Azìk. Judà ye mo Jàkop.
Perè ye mo Judà. Hɛsròŋ ye mo Perè.
Arnì ye mo Hɛsròŋ. Adimìn ye mo Arnì.
Âminadàp ye mo Adimìn. Nasòŋ ye mo Âminadàp.
Samòŋ ye mo Nasòŋ. Bowàs ye mo Samòŋ.
Obè ye mo Bowàs. Jesì ye mo Obè.
Devìd ye mo Jesì. Natàŋ ye mo Devìd.
Matatà ye mo Natàŋ. Menà ye mo Matatà.
Meleyà ye mo Menà. Èliyakìm ye mo Meleyà.
Jonàm ye mo Èliyakìm. Jòsep ye mo Jonàm.
Judà ye mo Jòsep. Simiyòŋ ye mo Judà.
Levì ye mo Simiyòŋ. Màtat ye mo Levì.
Jorìm ye mo Màtat. Èlìyezè ye mo Jorìm.
Josuwà ye mo Èlìyezè. Er ye mo Josuwà.
Èlmadàm ye mo Er. Kosàm ye mo Èlmadàm.
Adì ye mo Kasàm. Melkì ye mo Adì.
Nerì ye mo Melkì. Shèyatiyè ye mo Nerì.
Zèrubabè ye mo Shèyatiyè. Resà ye mo Zèrubabè.
Joanàŋ ye mo Resà. Jodà ye mo Joanàŋ.
Josèk ye mo Jodà. Semèŋ ye mo Josèk.
Màtàtiyà ye mo Semèŋ. Maàt ye mo Màtàtiyà.
Nagè ye mo Maàt. Eslì ye mo Nagè.
Nahùm ye mo Eslì. Emòs ye mo Nahùm.
Màtàtiyà ye mo Emòs. Jòsep ye mo Màtàtiyà.
Janè ye mo Jòsep. Melkì ye mo Janè.
Levì ye mo Melkì. Màtat ye mo Levì.
Helì ye mo Màtat. Jòsep nə̀ yi à ye mo Helì, yi à ye ŋwə̀ nə̀ bwìŋ sə tsərə də yi tɛ̀'ɛ Jisòs.

4

Satà Mùmsə Jisòs (Mat. 4:1-17; Mak 1:12-15)

1 Jisòs à bwì foho və̀ mvwe' ndzəp Jòridàŋ ŋga yi rwi bə Yòŋsə̀ nə̀ Rərɛŋ. Fana Yòŋsə̀ nə jə lo yi mvwe' səmok sə ŋgəà.
2 Satà nə̀ yi ŋkum ze' nə ànə mumsə yi mvwe' yà'sə nùumbu hum kwè. Mvèk ànə à ye, yi kà yumok momjo zʉ lok, fana njè yaŋ yi ŋga nùumbu sə̀ hum kwè sə mèe.
3 Satà nə cep bohòyi dʉk də, <<A ye-a ŋga wu mo Nwì, wù cep-a bohòlìs nè'e ŋga nà'a bʉʉŋ bɛŋ ŋga wu zʉ.>>

* **3:23 3:23** Wo-à be'lə ŋgo sə 24 kə dzeŋ 38 yè'e mvwe' mò'fis bʉ̀ʉsə̀ yà' sə taŋsə tàcici wèŋ bə mandzə̀ nə̀ bʉ̀ Yamba wèŋ. Ghà nə̀ wo à còm to ŋwàk nè'e à ye ŋga bwìŋ sə taŋsə liŋ tàcicii awo nə sə yeto bə nə̀ yi cu ntòŋwʉm, nə sə taŋ foho lo maŋkwèŋ tèè kə dzeŋ mʉ nì'ì tàcici nə̀ yi-à yèto. Bʉ̀ Yamba wèeŋ ta yètogə̀ yàwo bə nə̀ mantombì nə kə ləsə bə nə̀ yi cu ŋwʉm mvə'nə̀ vès a com yè'e.

4 Jisòs dʉk fa nà' də, <<Wo à còm nòŋsə
ndzənə ŋwàk Nwì dʉk də, <Kaco ŋwè
cum megu bʉ̀ʉ ŋàaŋ zʉzʉ yeŋ.> >>
5 Satà jə lo yi mʉ tu nda nəmòk, nə niŋ
fa yi lak sà sə nzeŋgòŋ pwe' kɛ̀' mò'fis.
6 Yi dʉk də, <<Mʉ nə fa wu ŋàŋ bə lak
yè'sə nə ye ghàak sà fòpwe'. Nwì ànə fa
yà' pwe' ndzə bòhòmʉ̀ yi, nə yeè nə də,
mʉ̀ tse' ŋàaŋ sà ŋgòfa yà' bohòŋwà nà
ntʉm àm dzəm.
7 Bum yè'sə pwe' nə ye yò, ŋga wu
kuksə-a mʉ.>>
8 Jisòs dʉk də, <<Cu ndzənə ŋwàk Nwì
nə də, <Ŋwè tse' ŋgòkùksə Tà nà yi Nwì
ye, nə fak megu sà' bohòyi yiìyi.> >>
9 Satà jə lo Jisòs mʉ Jòrosalèm, nə kə tes
yi mʉ ndùndap Nwì nà ghaŋ nə mvwe'
sà yà' sap càsə. Yi dʉk fa Jisòs də, <<A
ye-a də wu mo Nwì, wù li gbʉ tsooŋ mʉ
ndùndap fɛɛŋ.
10 Yà' cu ndzənə ŋwàk Nwì də, <Nwìi
nə fa masinjàa ye ŋàŋ ŋgòjə ŋkərə
bohòwù.>
11 Yà' cu nja sə̀' də, <Wo nə kotse' wu
mʉtsə bə bo awo, ya wu nə kà kù nà kù
ta.> >>
12 Jisòs dʉk fa nà' də, <<Wo də, <Wù ka
tse' ŋgòbʉə ja'a Tà nà yi Nwì yòtse'.> >>
13 Satà nə ànə mumsə wes Jisòs vɛ'nə,
fana yi me'rə tse' nà' ghàr.
14 Fana Jisòs bwi foho lo mvwe'
nzeŋgòŋ Galìli. Ŋàaŋ Yòŋsə nà Rərɛŋ à
ye bohòyi. Bwìŋ anə yuk wes nzu Jisòs
mvwe' tò'o lak yà'sə pwe'.
15 Yi a sə yə'rə bʉ̀ʉ sə mʉmvwe' ndap
pìriyà bʉ̀ʉ Jus wèŋ, fana bwìŋ pwe' sə
kuksə yi.

Bʉ̀ʉ Sə̀ Mvwe' Lak Nazàrɛ Bɛ̀ŋ Jisòs

(Mat. 13:53-58; Mak 6:1-6)

16 Jisòs ànə bwi foho lo mʉ Nazàrɛ, lak
sə̀ yi ànə kuk fo'. Â ye nùmbu dzə̀ bʉ̀ʉ
Jus, yi lo mʉ ndap pìriyà, sə̀' mvə'nə̀ yi
ànə sə lo mantombì. Yi lokok təəŋ mʉtsə̀,
nə taŋ ndzənə ŋwàk Nwì. 17 Wo ànə fa yi
ŋwàk Ìzayà, nə̀ yi ànə ye ŋgà tsòhòbum
Nwì. Yi fiŋ, nə muk ŋwàk nə, nə ye
mvwe' sə̀ wo ànə com nja də,
18 <<Tà Nwì a fa mʉ yòŋsə̀ ye,
bʉ̀ʉsə̀ yi a cok fis mʉ də mʉ tsoho fa Ntirə
nə̀ Bə̀boŋ bohòbʉ̀ ŋgàa jìŋ wèŋ.
Yi a tum mʉ də mʉ kə tsoho fa bʉ̀ʉ sə̀ wo
cu ndapndzəm də wo nə fis me'rə
wo.
Mʉ tsok fa bʉ̀ ŋgàa ntwìlis wèŋ də wo nə
ye bum sə̀mok.
Mʉ fiŋ me'rə bʉ̀ʉ sə̀ wo cu bə ŋgə'.
19 Nə tsok fa bwìŋ də lùmŋgòŋ nə Tà
Nwìi nə kə luŋsə bʉ̀ʉ ye wèŋ nə
və̀ laŋ.>>
20 Yi ànə taŋ mesə vɛ'nə fana yi lok nà',
nə fa nà' bohòŋwà nə̀ yi tɛsəgə̀ mʉmvwe'
ndap pìriyà nə, nə cum tsoŋ nze, nə ye
ŋgòtsòho. Bʉ̀ʉ sə̀ wo ànə ye mʉmvwe'
ndap pìriyà nə wèŋ à sə kʉ̀k tse' mègù
mok yi.
21 Yi ye ŋgòtsə̀' fa bʉ̀ʉ sə də, <<Yusə̀
yà'a ndzənə ŋwàk Nwì sə bʉ̀ʉŋ və̀ ntinə
zìnə mʉmvə'nə̀ wèŋ yuk ŋga mʉ̀ ta
yè'sə.>>
22 Bwìŋ à kwa bohòyi, bə lə̀lʉm ncèep
sə̀ yà' à sə tesə kə̀ cùhù yi. Wo sə fe'rə
də, <<Nè'e ka mo Jòsep ye àlɛ?>>
23 Jisòs dʉk fa wo də, <<Mʉ̀ riŋ də wèeŋ
nə mak fa mʉ gbʉ' nè'e də, <Ŋgà ncèp,
gʉŋsə-a ni' yò.> A yà'a də, <Wu gʉ̀ bum
sə̀ vès a yuk də wù a sə gʉ̀ yà' mvwe' lak
Kàpanùm yà'a, mʉ ntòla'à wù fɛɛŋ sə̀'.>
>>
24 Yi dʉk fa fe'lə wo də, <<Mʉ̀ sə tsə̀' fa
weŋ nə zìnə də, bʉ̀ʉ sə̀ mʉ ntòlak kà ŋgà
tsòhòbum Nwì nə̀ yi tesə sə̀' mvwe' ntòlak
ànə co yumok jəgə̀.
25 Mʉ̀ sə tsə̀' fa weŋ zìnə də, ghà nə̀
Âlajà à cu fo' nà'a, bàa yepmfə à ye mvwe'
lak Izùrɛ ŋkʉ̀ʉŋntɛ̀ŋ. Mvə̀k nə̀ mbʉ̀ŋ à sə
kà ligə̀ mʉnə lùumŋgòŋ tɛ' bə bwes fana,
njè ko nzeŋgòŋ nə pwe'.
26 Nwì ànə ka Âlajà bohòbàa yepmfə
avès ŋgòfa yi zʉzʉ sə̀' tum, yi à tum lònà'
bohòŋwà ŋgwemfə nə̀ mvwe' lak Zarefà
nə̀ mvwe' nzeŋgòSidòŋ.
27 Ŋgàa kuturu ànə ye mvwe' lak Izùrɛ
sə̀' ŋkʉ̀ʉŋntɛ̀ŋ mʉmvə̀k nə̀ Âlasà ànə
cum fo' nà'a. Fana yi ànə ka ŋwə̀ àvès
nə̀ mò'fis gʉŋsə, yi à gʉŋsə mègù Namàn
nə̀ yi ŋwə̀ Sìriyà.>>

28 Bʉ̀ʉ́ sə̀ wo ànə ye mʉ́mvwe' ndap pìriyà anə, à yuk bum sə̀ Jisòs à cèep fana ntʉ́m cəp wo nəbʉ́p.
29 Wo lokok, nə soŋ dapsə fis mʉ́ntòlak anə, nə jəŋ lo yi mʉ́ tu nda nə̀ wo a ci lak awo mbwa, ya wo dusə mak tsoŋ lo yi sə bamə̀ anə.
30 Fana yi swɛ'ɛ tesə ndzə bohòwo anə, nə gi ca mʉtsətsə'rəə wo anə nə lo yuye.

Jisòs Bɛ'fis Yòŋsə̀ Ze' Ndzə Nì'ì Ŋwə̀ Nəmòk
(Mak 1:21-28)

31 Jisòs à lòmvwe' lak Kàpanùm nə̀ mvwe' nzeŋgòGalìli, fana yi sə yə'rə bwìŋ fo' nùmbu dzə̀.
32 Wo à mərə pwe', bʉ̀ʉsə̀ ncèp nə̀ yi à sə cèp nə, à ye nsàp nə̀ nje zok bə ŋàŋ.
33 Ŋwə̀ nəmòk ànə ye mʉ́ ndap pìriyà anə, nə̀ yi à tse' yòŋsə̀ ze' ndzə ni'ì yi. Yi cep torə fis bə ŋàŋ dʉ́k də,
34 <<Hàva', Jisòs nə̀ mvwe' lak Nazàrɛ, wù tse' yà vesùwèŋ nɛ? Wù və̀ yè'sə ŋgòzə ves à? Mʉ̀ riŋ wu bəboŋni, wu mo Nwì nə̀ wu rərɛŋ nə.>>
35 Jisòs ghamsə yòŋsə̀ nə, nə dʉ́k fa yi də, <<Lok cùu yò, nə ca tesə ndzə ni'ì ŋwə̀ ènə.>> Ze' nə bwi' mak ŋwə̀ nə sə nze, nə tesə gɛsə lo, nə kà yi yumok gʉ̀.
36 Bwìŋ à mərə ŋkʉ̀ʉŋntɛ̀ŋ, nə sə fe'rə kɛ'ca də, <<Hàva', yè'sə yà vɛ'nə ɛ? Ŋwə̀ nè'e sə cep bə ncèep sə̀ yà' tse' ŋàŋ, fana yòŋsə̀ ze' sə tesə ndzə ni'ì bwìŋ.>>
37 Fana nzu bum sə̀ Jisòs à gʉ̀ yè'sə yuhu lo mvwe' nzeŋgòànə pwe'.

Jisòs Gʉŋsə Ŋgàa Yiyaŋ Ŋkʉ̀ʉŋntɛ̀ŋ
(Mat. 8:14-17; Mak 1:29-34)

38 Jisòs à mè'rə mʉ́ ndap pìriyà anə, nə lo mʉ́ nda'à Saimʉ̀. A ye ŋga mali Saimʉ̀ nə sə ya yiyaŋ wùriŋ. Fana wo tsok fa Jisòs bə zeŋ.
39 Yi lo kə təəŋ ŋgʉ́ kèe nà', nə cep bohòyiya nə. Yiya nə à mè'rə yi ghà nà'nə. Yi lokok, nə lap fa wo zʉ́zʉ́.
40 Nùm à co, fana bʉ̀ʉ sə̀ wo à tse' ŋge' awo sə̀ wo à tse' yiyaŋ zok zok jə və ya'wèŋ bohòJisòs. Yi jwɛŋ wo bə bo ye, fana yiyaŋ awo me.
41 Yòŋsəə ze' wèŋ à sə tesə ndzə ni'ì bwìŋ ŋkʉ̀ʉŋntɛ̀ŋ, nə sə cep sa'rə də, <<Wu mo Nwì.>> Jisòs ghamsə ya'wèŋ də ya'wèeŋ kà cèp, bʉ̀ʉsə̀ wo ànə riŋ də a yi Ŋkum ŋgà gèm bwìŋ nə̀ Nwì ànə kak də yi nə tum və nə.

Jisòs Tsòho LòNzak Nwì Mvwe' Nzeŋgòŋ Galìli Pwe'
(Mak 1:35-39)

42 Tsok à rɛŋ, Jisòs me'rə ntòlak nə, nə lo mvwe' səmok yiìyi. Bʉ̀ʉ sə wèŋ ye ŋgòlàp yi. Wo ànə ye yi fana wo lap mandzə̀ ŋgògʉ̀ də yi kà lò.
43 Yi dʉ́k fa ya'wèŋ də, <<Mʉ̀ tse' ŋgòtsòho lòNtirə nə̀ Bəboŋ nə̀ nà'a bə gaŋ ŋkum Nwì nə mvwe' buhu lak mok sə̀'. Bʉsə̀ ya'a yusə̀ Nwì a tum mʉ́ də mʉ́ gʉ́ sə.>>
44 Fana yi sə tsoho kɛ' lo mʉ́nə ndap pìriyà wèŋ mvwe' nzeŋgòŋ Jùdiyà nə pwe'.

5

Jisòs To Bʉ̀ Ŋgàa Fàak Ye Sə̀ Mantombì Kwè
(Mat. 4:18-22; Mak 1:16-20)

1 A ye nùmbu mòk ŋga Jisòs tə ŋgʉ́ tə̀m Jènesarè fana bwìŋ kə rwiŋ fo' vɛ'ɛ fak fak. Bwìŋ sə nik kʉ́əp lo ŋgʉ́ ni'ì yi, ŋgòyuk ncèp Nwì.
2 Jisòs ye ŋga ŋgwes tə ŋgʉ́ tə̀m anə ba ŋga ŋgàa ko fuk wèŋ ànə tes yà', nə lo ŋgòcùk ram awo.
3 Yi ni lo sənə ŋgwes nə̀ Saimʉ̀ ànə tse' nà' yi, nə dʉ́k nà' də nà'a bwi' gɛsə ŋgwes nə mvwe' ŋgʉ́ ndzəp nə momjo. Fana yi cum ca, nə sə yə'rə bʉ̀ʉ sə.
4 Yi à mèsə yəyə'rə̀ nə fana yi dʉ́k fa Saimʉ̀ də, <<Bwi' lo ŋgwes nə mvwe' sə̀ ndzəp nə cəco ya weŋ ŋge' yòo gesə ram sə ndzəpə̀, nə ko fuk.>>
5 Saimʉ̀ dʉ́k fa yi də, <<Tɛ̀', vès fuk nòoŋ tè tsok rɛŋ vès kà fuk nə̀ mò'fis ko. Fana bʉ̀ʉsə̀ wù cèp vɛ'nə, mʉ́ nə mak gesə ram nə sə ndzəpə̀ anə.>>
6 Wo ànə mak gesə ram nə sə ndzəpə̀ anə, nə ko fuk vɛ'ɛ nəbʉ́p, ram nə ye ŋgòtiŋ.
7 Fana wo bak gesə lo fa ŋge' awo sə̀ bə ŋgwes mòk nə bo, də ya'a və kə tɛsə wo.

Wo və, nə rusə ŋgwes awo sə bə fuk fana yà' ye ŋgòcəəŋ lòsə ndzəpè.
8 Saimʉ̀ ànə yeŋ nsàp fuk nè wo anə
ko fana yi gbʉ təəŋ bə tumfərə kù man-
tombìi Jisòs, nə dʉk fa nà' dʉk də, <<Dù
lo yuyo, Tà, bʉ̀ʉsà mʉ ŋwè nè mʉ̀ rwiŋ
bə bʉp.>>
9 Saimʉ̀ bə bʉ̀ʉ sè wo ànə ko nsàp fuk
nè'nə ànə mərə vɛ'ɛ nèbʉp.
10 Fana ŋge' ye wèŋ Jem bə Jon, bwe
Zebèdi ànə mərə sè'. Jisòs tsok fa Saimʉ̀
dʉk də, <<Kà wəp, ye jəŋ ŋga'a wu nə
kà fuk mok ko, wu nə sə ko jə və fa mʉ
bwìŋ.>>
11 Bʉ̀ʉ sə bwi' lo ŋgwes sə ndzə ŋgʉ
ndzəp anə, nə mak noŋsə yà' mʉmvwe'
anə, nə bɛ'lo Jisòs.

Jisòs Mèsə Fa Ŋgà Kuturu Yiya Ye (Mat. 8:1-4; Mak 1:40-45)

12 Jisòs ànə cum bə lak mok fana ŋwə
ŋgà kuturu ye yi ŋga yiyaŋ nə à wes yi
vɛ'ɛ pwe' nə pwe'. Yi ye Jisòs, fana yi gbʉ
bu'rə kù mantombìi nà', nə lɛŋ nà' də,
<<Tà, a bò-a wu co wù tɛsə mʉ na, wù
gʉ fa mʉ yiya àm nè'e me.>>
13 Jisòs fis bo, nə jwɛŋ nà' bə zeŋ, nə
dʉk də, <<Mʉ̀ dzəm laŋ, yiya yònə nà'a
me.>> Yiya ye nə à mè mègù fo' sə' ghà
ànə.
14 Jisòs tipsə yi də, <<Nə kà ŋwə nəmòk
tsə' fa, du mvwe' ŋgà fa satikà' ya yi nə
kʉk ja'a wu, fana wù fa fəfa mvə'nə Musì
ànə dʉk ŋgònì də yiya nə mè laŋ.>>
15 Fana nzu nè də Jisòs gʉ̀ yu yè'sə yuhu
lo ŋkʉ̀ʉŋntɛ̀ŋ, maŋgòŋ tesə və ŋgòyuk
bum sə Jisòs à sə tsòho, nə ye ŋgòfek yi
də nà'a mesə fa wo yiyaŋ awo.
16 Fana yi sə loho yuye ŋgəà kəkɛ̀'
ŋgòlɛŋ pìriyà.

Jisòs Gʉŋsə Ŋwə̀ Nə Yi À Bù'rə (Mat. 9:1-8; Mak 2:1-12)

17 A ye nùmbu mòk ŋga Jisòs sə yə'rə
fa bwìŋ ncèp Nwì, fana bʉ̀ʉ Faràsi bə
bʉ̀ʉ sə wo yə'rə fagə bwìŋ lʉ̀ʉk Nwì à ye
mʉtsətsə'rəə wo. Wo ànə tesə və pwe'
mvwe' nzeŋgòŋ Galìli, Jùdiyà, bə ntòlak
Jòrosalèm. Ŋàaŋ Tà Nwì à ye bohòJisòs
ŋgòmèsə yiyaŋ.
18 Bʉ̀ʉ səmok bək və ŋwə̀ nəmòk mʉnə
dak, nə yi à tse' yiya nə nà'a bù'rəgə
bwìŋ. Wo lap mandzə̀ ŋgònisə lo yi mʉ
nda'à anə mantombìi Jisòs.
19 Bʉsə maŋgo bwìŋ à ye wùriŋ fana wo
kà mandzə̀ ŋgòjə lòyi mbwa tse'. Wo bək
kok lo ŋgà yiya nə mʉ ndùndap, nə cok
tosə mvwe' sə Jisòs tə sə, nə le' gesə tsoŋ
ŋwə nə kù mantombìi Jisòs mʉtsətsə'rəə
bwìŋ anə.*
20 Jisòs à yə də wo tse' dzədzəm nə
də aco yi gʉ yiya ŋwə̀ nə me. Yi dʉk
bohòŋwə̀ nə yi kà gìgə nə də, <<Mo àm,
mʉ̀ swìfa wu bʉp yo laŋ.>>
21 Bʉ̀ ŋgàa yə'rə̀ lʉ̀ʉk Nwì wèŋ bə bʉ̀ʉ
Faràsi wèŋ à yu' vɛ'nə wo ye ŋgòŋwʉ̀rə
kɛ'cà də, <<Nè'nə ndà nə yi sə bʉpsə liŋ
Nwì ɛ? Kaco ŋwè swifa ŋwè bʉp yeŋ,
mègù Nwì yiìyi.>>
22 Jisòs à rì bum sə wo ànə sə tsərə
sə ntʉʉ̀ wo vɛ'ɛ pwe', nə fek wo dʉk də,
<<Wèŋ sə tsərə bum yè'sə sə ntʉʉ̀ wèŋ
vɛ'nə bʉ̀ʉ yà?
23 Co joho gha' yè'e nə ŋgòdʉk də, <mʉ̀
swì fa wu bʉp yòlaŋ>, kè nə ŋgòdʉk də,
<Lòkok mʉtsə̀, nə gi lo yuyo> ɛ?
24 Fana mʉ nə ni fa weŋ də mʉ̀ʉ mo
ŋwè, mʉ̀ tse' ŋàŋ sə nze ŋgòswìfa bwìŋ
bʉp awo.>> Fana yi dʉk fa ŋgà' nə yi kà
gìgə nə də, <<Mʉ̀ dʉk wu də lòkok, nə te'
kà yò, nə lo la'à wù.>>
25 Yi à cèp vɛ'nə fana ŋwə̀ nə lokok təəŋ
kù mantombìi wo ghà ànə. Yi te' lim bək
kà ye, nə lo yuye mʉ nda'à yi, nə sə kuksə
lo Nwì.
26 Bwìŋ ànə mərə vɛ'ɛ ŋkʉ̀ʉŋntɛ̀ŋ, nə
wəp nèbʉp, nə kuksə Nwì dʉk də, <<Vès
yə nsàp maŋgəŋgèŋ mòk ntinə.>>

Jisòs To Levì (Mat. 9:9-13; Mak 2:13-17)

27 Yè'sə a mè fana Jisòs tesə lo, nə kə ye
Levì ŋgà ko mbàm tas mvwe' sə yi fàkgə
fo'. Jisòs dʉk fa yi də, <<Bɛ' və mʉ.>>
28 Levì nə lokok, nə me'rə bum fàak ye
pwe', nə bɛ' lo Jisòs.

* **5:19 5:19** Ye Màtiyò24:17

29 Fana Levì nə à kə̀ gʉ̀ fa Jisòs dinà nə̀ ghaŋ mʉ nda'à yi. Ŋgàa ko tas wèŋ ànə və, bə bwìŋ ŋkʉ̀ʉŋntɛ̀ŋ, nə sə zʉ zʉzʉ fo'.
30 Bʉ̀ʉ Faràsi bə bʉ̀ awo mok sə̀ wo bʉ̀ ŋgàa yə'rə̀ lʉ̀ʉk Nwì wèŋ ànə ye vɛ'nə wo fek ŋgàa fàak Jisòs də, <<Wèŋ sə zʉ be'lə weŋ ŋgàa ko tas nə ye bə bʉ̀ ŋgàa gʉ̀ bʉp wèŋ bʉ̀ʉ yà?>>
31 Jisòs dʉk fəsə fa wo də, <<Bʉ̀ʉ sə̀ wo ka yiyaŋ tse', wo kà doktà làpgə̀, a làpgə̀ doktà ŋwə̀ nə̀ yi sə yaya.
32 Fana mʉ̀ a ka njo bʉ̀ʉ sə̀ kə̀kʉrə̀ wèŋ və̀, mʉ̀ a və̀ ŋgòto bʉ̀ ŋgàa gʉ̀ bʉp wèŋ, ya wo nə kupsə ntʉm awo, nə bwi fa bʉp awo ŋkwɛ̀ŋ.>>

Nzak Dzə̀ Zʉzʉ ŊgòKùksə Nwì
(Mat. 9:14-17; Mak 2:18-22)

33 Bʉ̀ʉ səmok à fek Jisòs də, <<Ŋgàa fàak Jon dzə̀gə̀ zʉzʉ kə̀kɛ', nə sə gʉ pìriyà, nə ye də ŋgàa fàak bʉ̀ʉ Faràsi wèeŋ gʉ̀gə̀ sə̀' vɛ'nə, ŋgàa fàak yòsə zʉ nə sə no nùumbu pwe' bʉ̀ʉ yà lɛ?>>
34 Jisòs fek wo də, <<Aco wo dʉk fa bʉ̀ʉ sə̀ wo və̀ mvwe' sə̀ wo sə zʉ gù də yà'wèeŋ dzə zʉzʉ ŋga ndugù nə cu fo' nùumbu yà'sə à? Ka vɛ'nə sə̀ yeŋ.
35 Nə yeè nə də, mvə̀k nəmòk cu nə̀ wo nə jəŋ gɛsə lo ndugù nə, fana bʉ̀ʉ sə nə dzə zʉzʉ mvə̀k ànə.>>
36 Jisòs mak fa wo gbʉ' nè'e də, <<Kaco ŋwè sa jəŋ cə̀k nini nə̀ fi, nə te' lok cə̀k nə̀ zəm bə zeŋ yeŋ. A ye-a vɛ'nə, cə̀k nə̀ fi nə nə sarə ghasə cə̀k nə̀ zəm nə, fana yà' kà kʉ̀rə̀.
37 Kaco ŋwə̀ nəmòk kep gesə dzə̀ rùk sənə bɛ̀s nə̀ zəm yeŋ. A ye-a ŋga yi gʉ̀ vɛ'nə, dzə̀ rùk nə nə duk, nə vok bɛ̀s nə, rùuk sə maha wà, bɛ̀s nə bʉp sə̀' wà.
38 Hai', ka vɛ'nə yeŋ, gèsə rùuk sə̀ fi sənə bɛ̀s nə̀ fi.>>
39 Jisòs dʉk fe'lə sə̀' də, <<Ŋwèe no-a rùuk sə̀ zəm, fana yi nə kà ŋgòno rùuk sə̀ fi dzəm. Anə boŋ ghak gu yi mok rùuk sə̀ zəm sə.>>

6

Jisòs Cèp Bə Nzak Nùmbu Dzə̀
(Mat. 12:1-8; Mak 2:23-28)

1 Jisòs à gì cà mvwe' nzum nzaŋ mok ŋga a nùmbu dzə̀. Ŋgàa fàak ye kʉp tu nzaŋ mok, nə sə nuk yà' ndzə bohòwo, nə sə zʉ mvə̀əm nzaŋ sə.
2 Bʉ̀ʉ Faràsi səmok fek wo də, <<Lʉ̀k avès ka də ŋwèe fak nùmbu dzə̀ dzəm, wèŋ sə kʉp nzaŋ ŋga a yà'sə fàk bʉ̀ʉ yà?>>
3 Jisòs fek wo dʉk də, <<Wèŋ ànə ka yusə̀ Devìd bə bʉ̀ʉ ye wèŋ ànə gʉ taaŋ ŋga njè sə ya wo yuk à?
4 Yi à ni lòmʉ nda'à Nwì, nə jəŋ zʉzʉʉ sə̀ wo à jə və̀ ŋgòkwasə Nwì bə zeŋ, nə zʉ yà', nə fa bʉ̀ʉ ye wèŋ yà' sə̀'. Wo à zʉ vɛ'nə ŋga lʉ̀k sə bɛ̀ŋ də kaco ŋwè zʉ yeŋ, tse'ŋga wu ŋgà fa satikà' ŋkuŋ.>>
5 Jisòs cep ləsə ncèp nə də, <<Mʉ̀ʉ mo ŋwè, mʉ Tà bə nùmbu dzə̀ nə mʉ̀.>>

Ŋwə̀ Nə̀ Yi À Kpʉ
Bo Ma Mò'fis
(Mat. 12:9-14; Mak 3:1-6)

6 À ye nùmbu dzə̀ nəmòk sə̀', Jisòs lo mʉ ndap pìriyà ŋgòtsòho fa bwìŋ ncèp Nwì. Ŋwə̀ nəmòk à ye mʉtsətsə'rə wo anə nə̀ bo ye ànə kpʉ ma màk.
7 Anə ye mvə̀k ànə bʉ̀ ŋgàa yə'rə̀ lʉ̀k Nwì bə bʉ̀ʉ Faràsi sə̀ wo à ye fo' sə kʉk gosə kɛ' Jisòs. Wo à sə kʉ̀' ŋgòko yi bə nzak də yi gʉ̀ fàk nùmbu dzə̀.
8 Fana Jisòs riŋ yusə̀ wo à sə tsərə sə ntʉʉ̀ wo sə, nə dʉk fa ŋwə̀ nə̀ bo à kpʉ yi nə də, <<Lokok təəŋ və mantombì fɛɛŋ.>> Ŋwə̀ nə lokok təə megu sə̀ vɛ'nə.
9 Jisòs dʉk fa wo də, <<Mʉ̀ sə fek yè'e wèŋ dʉk də, lʉ̀k àvès sə dzəm də vesùwèeŋ gʉ nùmbu dzə̀ yà? Nà' sə dʉk də vesùwèeŋ tɛsə ŋwè kè a yeŋsə yi ŋgə' ɛ? Nà' sə dʉk də vesùwèeŋ gem yòŋsə̀ ŋwè kè a mesə nà' ɛ?>>
10 Fana yi kʉk dzooŋ yak wo pwe', nə dʉk fa ŋgà yiya nə də, <<Nèp fis yak kwiŋ yo sə.>> Ŋwə̀ nə à gʉ̀ sə̀ vɛ'nə fana bo ye sə gʉŋ.
11 Bʉ̀ʉ sə ànə jok vɛ'ɛ wùriŋ, nə sə cep kɛ' ca mʉtsətsə'rə wo yusə̀ aco wo ko Jisòs bə zeŋ.

Jisòs Swè'fis Bʉ̀ʉ Ye Mok
Hum-ncòp-ba

ŋgòYe Ŋgàa Ntum
(Mat. 10:1-4; Mak 3:13-19)

12 Ànə ye mvèk ànə fana Jisòs kok lo mʉ tu nda nəmòk, nə lɛŋ Nwì. Yi lɛŋ vɛ'ɛ, tè tsok rɛŋ, yi kà lo dzəm.
13 Tsok à rɛɛŋ fana, yi to benə ŋgàa fàak ye sə wèŋ mvwe' mò'fis, nə cok fis jəŋ bwìŋ hum-ncòp-ba, nə to yà'wèŋ də ŋgàa ntum.
14 Liŋ bʉ̀ʉ sə̀ yi à cokfis sə, à ye Saimʉ̀ nə̀ yi à fa nà' liŋ də Pità bə moma ye Andrù, Jem bə Jon, Filìp bə Bàtòlomì,
15 Màtiyò, bə Tomos, Jem mo Alfòs bə Saimʉ̀ nə̀ wo ànə to yi də Zilò,
16 Judàs mo Jem bə Judàs Iskarəyà nə̀ yi ànə seŋ Jisòs.

Jisòs Tsòho Nza' Nwì
(Mat. 4:23-5:12)

17 A ye ŋga Jisòs tsoŋ tesə və mʉ tu nda nə, fana yi kə təəŋ mvwe' nəmòk nə̀ à ye fo' rəəm. Yi à ye fo' bə ŋgàa fàak ye wèŋ ŋkʉ̀ʉŋntɛ̀ŋ. Fana bwìŋ tesə və mvwe' nzeŋgòŋ Jùdiyà bə ntòlak Jòrosalèm, nə ye ntòlak Tayà bə Sidòŋ sə̀ yà'a ŋgʉ ndzəp, nə kə maŋ fo'.
18 Wo ànə və ŋgòyuk yusə̀ Jisòs anə sə yə'rə, nə ye ŋgòlɛŋ Jisòs də nà'a mesə fa wo yiyaŋ awo zok zok sə̀ yà' sə ya wo. Bʉ̀ʉ mok à ye fo' sə̀ wo à tse' yòŋsəə ze' sə̀ yà' sə fa wo ŋgə' fana Jisòs bɛ'fis fa wo yà'.
19 Fana bʉ̀ʉ sə pwe' sə lap mandzə̀ ŋgòjwɛ̀ yi, bʉ̀ʉsə̀ ŋàŋ ànə sə tesə ndzə ni'ì yi, nə sə mesə fa wo yiyaŋ awo.
20 Jisòs à kʉ̀k ŋgàa fàak ye, nə dʉk də, <<A rɛŋsi bohòŋgàa jìŋ wèŋ, bʉ̀ʉsə̀ tse' gaŋ sə̀ Nwì nsàap bʉ̀ʉ yè'sə.
21 A rɛŋsi bohòbʉ̀ʉ sə̀ njè sə ya weŋ ŋga'a, bʉ̀ʉsə̀ wèeŋ nə ze' ntsə'mòk. A rɛŋsi bohòwèŋ sə̀ wèŋ sə wa ŋga'a bʉ̀ʉsə̀ wèeŋ nə̀ ywì ntsə'mòk.
22 A rɛŋsi bohòwèŋ sə̀ bwìiŋ nə bɛŋ weŋ, nə sə bɛ' weŋ, nə yak weŋ, nə cep bum sə̀ bʉp bohòwèŋ bʉ̀ʉ mʉ̀ nə̀ mʉ mo ŋwè.
23 A ye ŋga wo gʉ̀ weŋ vɛ'nə, weŋ kwa, nə sə kaŋ dzeŋ, bʉ̀ʉsə̀ wèeŋ nə tse' lə̀là' mʉbu ŋkʉ̀ʉŋntɛ̀ŋ. Wèeŋ riŋ sə̀' də, tàcicii bʉ̀ʉ yè'sə wèŋ ànə gʉ ŋgàa tsòhòbum Nwì wèŋ sə̀' vɛ'nə.
24 <<Fana anə bʉp wesə bohòwèŋ ŋgàa ghàk vɛ'ɛ wùriŋ, bʉ̀ʉsə̀ wèŋ a yuk wes lʉ̀m ma njàwèŋ laŋ.
25 Anə bʉp bohòwèŋ sə̀ wèŋ cu ŋga'a zəze', bʉ̀ʉsə̀ njèe nə yaŋ weŋ ntsə'mòk. Anə bʉp bohòwèŋ sə̀ wèŋ sə ywì ŋga'a, bʉ̀ʉsə̀ wèeŋ nə tɛ' nə waŋ nùmbu mòk.
26 Anə bʉp bohòwèŋ sə̀ bwìŋ pwe' sə gèŋ to liŋ awèŋ bəboŋ, bʉ̀ʉsə̀ yà'a sə̀' mʉmvə̀'nə̀ tàcici awo wèŋ à sə gèŋ liŋ bʉ̀ ŋgàa mvwès sə̀ wo à dʉk də wo ŋgàa tsòhòbum Nwì sə̀' vɛ'nə.

Dzəm Bʉ̀ʉ Sə̀ Wo Bèŋgə̀ Wu
(Mat. 5:43-48, 7:1-5, 12)

27 <<Nə yeè nə də, mʉ̀ sə cèp bohòwèŋ sə̀ wèŋ sə yuk yusə̀ mʉ̀ sə cèp yè'e də, dzəm bʉ̀ʉ sə̀ wo sə bèŋ weŋ, nə sə gʉ bəboŋ bohòbʉ̀ʉ sə̀ wo sə dzèeŋ weŋ.
28 Wèeŋ se bʉ̀ʉ sə̀ wo sə yak weŋ, nə lɛŋ fa bʉ̀ʉ sə̀ wo sə fa weŋ ŋgə' pìriyà.
29 A ye-a ŋga ŋwə̀ nəmòk sam wu mbumbuk, wù tse' fa yi mamòk yi ləp sə̀'. A ye-a ŋga ŋwə̀ nəmòk fep jə cə̀k yò, wù me'rə yi fep jəŋ cə̀k yònə̀ ndzə tsətsə'rə̀ sə̀'.
30 Fa ndàaŋwè pwe' nə̀ yi lɛŋ yumok bohòwù. A ye-a ŋga ŋwə̀ nəmòk jə yumok sə̀ yà'a sə̀ yò, wù kà də wu fek yi ŋgòfa fəsə wu yà' dʉk.
31 Mʉmvə̀'nə̀ wù dzəm də bwìiŋ gʉ fa wu fana wù gʉ fa wo sə̀' vɛ'nə.
32 <<A ye-a ŋga wù dzəm bʉ̀ʉ sə̀ wo sə dzəm wu, Nwìi nə kwasə wu bʉ̀ʉ yà? Bʉ̀ʉ sə̀ bʉp wèeŋ dzəmgə̀ sə̀' bʉ̀ʉ sə̀ yà' dzəm wo.
33 A ye-a ŋga wù gʉ̀ bəboŋ bohòŋwə̀ nə̀ yi gʉ̀gə̀ wu bəboŋ, Nwì se wu bʉ̀ʉ yà? Bʉ̀ʉ sə̀ bʉp gʉ̀gə̀ sə̀' vɛ'nə.
34 A ye-a ŋga wù fòsə fa mègù bʉ̀ʉ sə̀ wo nə̀ fòsə fa wu, Nwìi nə kwasə wu bʉ̀ʉ ya? Bʉ̀ʉ sə̀ bʉp wèeŋ fòsə fagə̀ bʉ̀ʉ sə̀ bʉp mok sə̀', də ya wo nə tse' fe'lə yà' maŋkwɛ̀ŋ.
35 Wèeŋ dzəm lɛ bʉ̀ʉ sə̀ wo sə bèŋ weŋ, nə gʉ wo bəboŋ. Fosə fa wo, nə kà yà' fek fəsə̀. Ya wu nə tse' lə̀là' mʉbu ŋkʉ̀ʉŋntɛ̀ŋ, wù ye sə̀' mo Tà Nwì nə̀ yi

Nwì nə ghaŋ nə. Nwìi gʉ̀gə̀ ye bəboŋ bohòbʉ̀ʉ sə̀ wo kà yi kwasəgə̀ nə ye bʉ̀ ŋgàa ŋkʉ̀ì' wèŋ sə̀'.
36 Wèeŋ sə koksə manziŋ bohòbwìŋ mʉmvə'nə̀ Tɛ̀' awèeŋ koksəgə̀ manziŋ sə̀'.
37 Fana kà də wèeŋ sak ŋwə̀ nəmòk dʉk, ya Nwìi kà weŋ sə̀' sak. Wèeŋ kà ŋwə̀ nəmòk gʉ̀ bʉpsə̀ ya Nwìi kà weŋ bʉpsə̀. Swifa bwìŋ ya Nwì nə swifa weŋ sə̀'.
38 Fa, ya ŋga Nwìi nə fa wu sə̀'. Wo nə fa wu bo dak, ŋga wo bɛŋ yà', nə tsərə be'lə mvwe' mò'fis, mamòk kɛ'ɛ lo nze, wù kà mvwe' nə̀ ŋgònèmsə tse'. Mvə̀'nə̀ wù fʉk fa bwìŋ fana wo nə fʉk fa wu yòsə̀' vɛ'nə.>>
39 Ànə geŋ fana Jisòs mak fa wo gbʉ' mòk də, <<Kaco ŋgà ntwìlis niŋ fa ŋgà ntwìlis mok mandzə̀ yeŋ. A ye-a ŋga ŋgà ntwìlis nə gʉ vɛ'nə, wo nə gbʉ ni sə wʉrə̀ wo ba fo'.
40 Kaco mo nə̀ yi sə yə'rə fàk riŋ casə ŋwə̀ nə̀ nà' sə yə'rə yi nə yeŋ. Yusə də, a ye-a ŋga ŋwə̀ nə̀ yi sə yə'rə fàk mèsə, yi nə riŋ kʉrə megu co ŋwə̀ nə̀ nà' à yə'rə yi nə.
41 Njo nə̀ wu kʉ̀kgə̀ mʉjep nə̀ jo nə̀ nà' cu mʉ lisə̀ moma yo, nə swi də bès tʉ nə̀ ghaŋ cu mʉ lisə̀ wùu yè'e bʉ̀ʉ yà?
42 Kènə aco wù dʉk fa to moma yo mòk də, <Tse' vèsə lis ya mʉ fis fa wu mʉjep nə̀ mʉ lisə̀ wù> nà'a, ŋga wù sə kà ŋkwʉ̀ŋkwʉ̀ bès tʉ nə̀ mʉ lisə̀ wù nà'a yə anə va? Wù ŋgà tè'èŋkup, fis to lɛ ntòjep nə̀ ghaŋ mʉ lisə̀ wù nà'a ŋkuŋ ya wu nə tse' mandzə̀ nə̀ ŋgòyə rì nə̀ jo nə̀ nà' cu mʉ lisə̀ moma yo nə.

Tʉ Bə Nto'o Ye
(Mat. 7:16-27; 12:33-35)

43 <<Kaco tʉ nə̀ bəboŋ zəm nto' nəbʉp yeŋ, nə ye sə̀' də, kaco tʉ nə̀ bʉp zəm nto' nə̀ bəboŋ sə̀' yeŋ.
44 Bwìiŋ nə riŋ tʉ bə nsàp nto' nə̀ tʉ nə sə zəm. Kaco wù kwiŋ lèmu' mʉnə ntwìnənɛ' yeŋ, nə ye də, kaco wù kwiŋ pià mʉnə tʉ nàk sə̀' yeŋ.
45 Ŋwə̀ nə̀ bəboŋ cep fis kokgə̀ ncèp nə̀ bəboŋ bʉ̀ʉsə̀ ntʉm ye bəboŋ. Ŋwə̀ nə̀ bʉp cèp fis kokgə̀ ncèp nə̀ bʉp bʉ̀ʉsə̀ ntʉm ye bʉp. A vɛ'nə bʉ̀ʉsə̀ cùu ŋwèe cep fis mègù yusə̀ yà' rwiŋ cu sə ntʉʉ̀ ŋgə̀ŋgàŋ.
46 <<Wèeŋ togə̀ mʉ də Tà, Tà, nə kà bum sə̀ mʉ̀ sə dʉk də wèeŋ gʉ gʉ̀ bʉ̀ʉ yà?
47 Ŋwə̀ nə̀ yi və-a bohòmʉ̀, nə yuk yusə̀ mʉ̀ sə cèep, nə noŋsə yà', fana mʉ tsok fa weŋ nsàp ŋwə̀ nə̀ yi ye nə.
48 Yi co ŋwə̀ nə̀ yi dzəm ŋgòci ndap, yi tuŋ lo sə nze cəco, nə kə yeto kùmndap sə mʉnə lìs. Fana ndzəp rwiŋ, nə bwi' ndap nə, nà' kà tsòhò, bʉ̀ʉsə̀ yi a ci kùmndap nə bəboŋ.
49 Fana ŋwə̀ nə̀ yi yuk-a ncèp àm, nə kà yà' nòŋsə̀, ye də yi co ŋwə̀ nə̀ yi à ci ndap ye sə nze wà, nə kà kùmndap bom. Fana ndzəp à rwi, nə bwi' ndap nə, nà' gbʉ ghà ànə. Ndap nə à gbʉ̀ nsàp nə̀ co wù kà cèp to.>>

7

Jisòs Bə Ŋkum Sojà Nə̀ Ŋwè Lakmvum
(Mat. 8:5-13)

1 À ye ŋga Jisòs cèp mèsə bum sə̀ yi à tse' ŋgòcèep ŋga bʉ̀ʉ sə sə yuk fana yi lo mvwe' lak Kàpanùm.
2 Ŋkwà' ŋwə̀ sojà mòk nə̀ mvwe' lak Rumà à ye fo' nə̀ yi à tse' ŋkwèŋ ye mòk nə̀ yi à dzəm nà' vɛ'ɛ wùriŋ. Moŋkwèŋ ye nə à sə ya vɛ'ɛ co yi kpʉ li.
3 Ànə geŋ yi yuk nzu bum sə̀ Jisòs à sə gʉ̀ʉ, fana yi tum lo ŋkwàha bʉ̀ʉ Jus mok wèŋ də ya'a kə dʉk Jisòos və kə gʉŋsə ŋkwèŋ ye nə.
4 Wo à lòo, nə kə lɛŋ gbərə Jisòs. Wo dʉk fa yi də, <<Ŋwə̀ ènə kʉ̀rə co wù tɛsə yi,
5 bʉ̀ʉsə̀ yi dzəm bʉ̀ʉ lak avès ŋkʉ̀ʉŋntɛ̀ŋ, nə ci fa ves ndap pìriyà àvès sə̀'.>>
6 Fana Jisòs bə ya'wèŋ lo. À kə̀ kʉəp və mvwe' ndap sojà nə, fana nà' tumsə ŋge' ye mok wèŋ də ya'a kə dʉk fa Jisòs də, <<Tà, kà də wu ye ŋgə' ŋgwàŋ dʉk. Mʉ̀ ka kə̀kʉrə co wù kə ni mʉ nda'à mʉ̀ yeŋ.
7 Ya'a yusə̀ ya' gʉ̀ ŋkuŋ mʉ̀ kà bohòwù mʉ̀ bə tu am və sə. Cèp mègù lɛ bə cù fana ya mofàk àm nə nə luŋ.

8 Mù rì vɛ'nə bùusə mu yè'sə ŋwà nə̀ mù tse' ŋkwàha bùu mok mantombìi mù sə̀ mù sə yuk bohòwo sə̀'. Sojàa mok cu sə̀ wo yukgə̀ bohòmù sə̀' yo. Aco mù to mòk duk də, Vəə, yi və. Mù duk fa mòk də, Lòfa', yi geŋ. Nə duk fa mali mòk də, Gu yu yè'e, yi gu yà'.>>
9 Jisòs à yuk vɛ'nə, fana yi mərə bohòŋkwà' ŋwà nə, nə duk fa bohòbùu sə̀ wo à yù və yi fo' sə də, <<Mù sə tsə̀' fa weŋ də, a mègù-a sə̀ mutsətsə'rəə bùu Izùrɛ ma, mù ka ŋwà nəmòk fo' nə̀ yi tse' nsàp dzədzəm nə̀ ŋkùuŋ ènə vɛ'nə ye yuk.>>
10 Bùu sə̀ ŋkwà'ŋwè sojà à tum sə à bwìŋ foho lòo, nə kə ye ŋga mo ye nə cu mok bəboŋ.

Jisòs Lòkoksə Mo Ŋwà Ŋgwemfə Mòk Mvwe' Kpu

11 Â ka sap fana Jisòs kə ni mvwe' ntòlak mòk nə̀ wo to nà' də Neèn. Ŋgàa fàk ye nə ye bùu mok wèŋ ŋkùuŋ sə bɛ' lòyi.
12 Yi à kuəp və mvwe' ncùu ŋka' lak sə, fana yi ye ŋga wo sə bək və vèŋ ŋwà nəmòk nə̀ ma ye à ye ŋwà ŋgwemfə. Ŋwà nè'nə à tse' mègù mo nə̀ mò'fis ènə ŋga nà'a ŋwèmbam. Bwìŋ ŋkùuŋ à və ŋgòtsəpsə yi.
13 Tà Jisòs à yə ŋwà nə, nə koksə manziŋ bohònà' nə duk fa nà' də, <<Tsəp, kà wa.>>
14 Yi lo, nə kə jwɛŋ ŋkùp nə̀ vèŋ ŋwà nə cu ca nə. Bùu sə̀ wo à sə bə̀k tse' ŋkùp nə wèŋ à foho təəŋ, fana yi duk də, <<Wà'ŋwè, mù sə cèp bohòwù də, yəə nə lokok.>>
15 Ŋwà nə à lòkok cu mutsə̀, nə ye ŋgòcèp cù. Jisòs jəŋ yi, nə fa yi bohòma ye.
16 Wuə à ko bwìŋ pwe' fana wo kuksə Nwì. Wo sə duk də, <<Ŋgà tsòhòbum Nwì mòk nə̀ ghaŋ tesə mutsətsə'rə vesùwèŋ laŋ. A yè'sə də Nwì a və ŋgòtɛsə bùu ye wèŋ.>>
17 Nzu bum sə̀ Jisòs à gu yè'sə à yuhu mvwe' nzeŋgòŋ Jùdiyà nə ye lak sə̀ yà' kuəp Jùdiyà pwe'fo'.

Jon Tumsə Ŋgàa Fàak Ye ŊgòFek Jisòs Yumok (Mat. 11:2-19)

18 Ŋgàa fàak Jon wèŋ ànə yuk bum sə̀ Jisòs à sə gùu fana wo və, nə tsok fa Jon. Jon to ŋgàa fàak ye mok ba,
19 nə tum wo bohòTà Jisòs də wo kə fek nà' də, <<Wu yà'sə ŋwà nə̀ wo à duk də yi nə̀ vəə nə, kè vèes sə kuk də yi cu ntòzok ɛ?>>
20 Wo kə̀ dzèŋ bohòJisòs, fana wo duk fa yi də, <<Jon ŋgà bàptɛsə̀ bwìŋ tum və ves də vèes kə fek wu də, wu yè'sə ŋwà nə̀ wo à duk də yi nə̀ vəə nə, kè vèes kuk də yi cu ntòzok ɛ?>>
21 Â ye mègù sə̀' mvə̀k ànə fana Jisòs guŋsə bù ŋgàa yiyaŋ wèŋ ŋkùuŋntɛ̀ŋ, nə bɛ'fis ze' ndzə ni'ì bwìŋ, nə muk lis bùu sə̀ yà' ànə loho sə̀'.
22 Â kə̀ dzèeŋ fana Jisòs duk fa wo də, <<Wèeŋ du, nə kə tsok fa Jon yusə̀ wèŋ yuk, nə ye sə̀ wèŋ yə bə lis awèŋ. Bùu sə̀ wo à loho lis wèŋ sə yə fe'lə bum sə̀mok, bùu sə̀ wo ànə sə kà gìgə̀ sə gìi, ŋgàa kuturu wèŋ sə gu ŋ. Bùu sə̀ wo à loho ntu' wèŋ sə yuk fe'lə bum, mù sə lòkoksə bwìŋ mvwe' kpu, nə sə tsoho fa ŋgàa jìŋ wèŋ Ntirə nə̀ Bəboŋ nə sə̀'.
23 Nə tsok ləsə fa yi də mù duk də, rɛŋsi bohòŋwè nə̀ yi ka məmərə̀ sə ntuù yi bùu mù tse' lok.>>
24 Ghà nə̀ ŋgàa fàak Jon sə à bwì foho lòfana Jisòs ye ŋgòtsòho fa bùu sə̀ fo' bə liŋ Jon nə. Yi sə cep də, <<Wèŋ ànə lo ŋgəà fa' ŋgòkə̀ ja'a yà? Â ye ŋgòkə̀ ja'a ŋwà nəmòk nə̀ yusə̀ bwìŋ cèep, yi sə dzəm kɛ' gu yusə̀ wo sə cèep sə nduk à? Ka lɛ vɛ'nə yeŋ.
25 Ye də wèŋ ànə lo ŋgòkə̀ ye yè'sə yu yà lɛ? Ânə ye də wèeŋ kə ye ŋwà nəmòk nə̀ yi à ni tse' cə̀ək sə̀ bəboŋ à? Nə yeè nə sə̀' də nsàp bùu sə̀ wo nigə̀ cə̀ək sə̀ bəboŋ, nə sə zu ghàk awo yè'sə kà ŋgəà cugə̀. Wo cugə̀ ma mumvwe' nto'o ŋkum wèŋ.
26 Ye də wèŋ ànə tesə lo yè'sə ŋgòyə yà? Â ye ŋgòkə̀ yə ŋgà tsòhòbum Nwì à? Ŋ, a vɛ'nə zìnə, yi yam gha' ŋgàa tsòhòbum Nwì nsàp nə̀ wèŋ rì yàwèŋ ànə laŋ.
27 Nà'a yi nə̀ wo à còm nòŋsə bum mok ndzənə ŋwàk Nwì bə liŋ ye nə. Wo à còm yusə̀ Nwì à cèp də,
<Nè'e masinjà àm,

mʉ nə tum gesə lo yi mantombìi wù
ŋgògʉ̀ fʉ̀hʉ tsə'rə fa wu mandzə̀.> >>
28 Fana Jisòs nə cep mali səmok də,
<<Mʉ̀ sə tsə̀' weŋ də, bwe sə̀ wo à dzə
wo sə nzeŋgòoŋ fɛŋ pwe'fo', wo ka mòk
nə̀ yi càsə Jon ntòdzə. Yi ye-a sə̀' vɛ'nə
fana ŋwə̀ nə̀ də yi jə'rə càsə gha' mvwe'
gaŋ ŋkum Nwì yi nə yam ghak Jon nə.>>
29 Bʉ̀ ŋgàa ko tas bə bʉ̀ʉ sə̀ wo à ye fo'
pwe' ànə rɛɛŋ bum yè'sə fana wo kwasə
Nwì. Wo ànə kwasə Nwì də fàak sə̀ Jon à
gʉ̀ʉ sə yà'a bəboŋ. Wo ànə ye bʉ̀ʉ sə̀ wo
ànə baptɛsə bohòJon.
30 Fana bʉ̀ʉ Faràsi bə bʉ̀ ŋgàa yə'rə fa
bwìŋ lʉ̀k Nwì wèŋ à bɛ̀ŋ yusə̀ Nwì à fʉ̀hʉ
noŋsə fa wo sə, bə mandzə̀ nə̀ də Jon kà
wo baptɛsə.
31 Jisòs dʉk də, <<Aco mʉ̀ fʉhʉ kok
ŋgwì bʉ̀ʉ sə̀ niè' yè'sə bə yà lɛ-o? Wo
səsə yè'sə yà?
32 Wo yè'sə co bwe mok sə̀ wo tə mʉ
ntɛ̀ɛŋ, nə sə dʉk fa ŋge' awo də, <Vès
yəm ŋkìi sə̀ wo fisgə̀ ŋwàŋwè fo', wèŋ kà
dzèŋ nə kà. Vès yəm ŋkìi kpʉ, wèŋ kà
mbɛŋ sə̀' kom lok.>
33 Mʉ̀ dʉk vɛ'nə bʉ̀ʉsə̀ Jon nə ànə və
ye, yi kà rùk sə no, nə sə dzə zʉzʉ. Wèŋ
à yə vɛ'nə, wèŋ də yi tse' yòŋsə̀ ze' ndzə
ni'ì yi anə.
34 Mʉ̀ʉ Mo Ŋwè, mʉ̀ a və yàm, mʉ̀ sə
zʉ bɛŋ, nə sə no rùk sə̀'. Bwìŋ à yə vɛ'nə,
wo dʉk də, <Wèeŋ ye ŋgà no jʉhʉ rùk bə
tà zʉ bum, kà ze' mòok nè'.> Wo to mʉ
də ŋge' ŋgàa gʉ̀ bʉp bə ŋgàa ko mbàam
tas wèŋ.
35 Mègù də yumok kə̀ làgə̀ ŋkuŋ bwìŋ
riŋ də a bəboŋ kè bʉp àlɛ'.>>

Ŋwà Nəmòk Fè'lə Fa Jisòs Làmindà

36 Ŋwəə Faràsi nəmòk à to Jisòs də nà'a
və bə nà'a kə zʉ zʉzʉ mʉ nda'à yi, fana
Jisòs lo mʉ nda'à yi anə, nə cum nze də
bə yà'wèeŋ zʉ.
37 Ŋwà nəmòk nə̀ yi à ye ŋwà sàhà
mvwe' lak yà'sə yuk də Jisòs sə zʉ zʉzʉ
mvwe' ndap ŋwə̀ Faràsi anə. Yi jəŋ və
ndo làmindà nə̀ wo ywigə̀ nà' mbàm
ŋkʉ̀ʉŋ,
38 nə kə təəŋ kok fʉ ŋkwèŋ Jisòs mvwe'
kùu ye. Yi ye ŋgòwa, nə sə tsəp kùu
Jisòs bə ndzəplis ye sə, nə sə yisə yà' bə
nʉ̀əmtu ye. Yi sə kum kùu Jisòs sə bə
ŋgùpcù ye, ŋgònìtsə̀' də yi sə wəp nà',
nə sə yok yà' bə làmindàa sə.
39 Ŋwə̀ Faràsi nə̀ yi à to Jisòs nə ànə
ye vɛ'nə fana yi dʉk sə vèə yi də, <<Ŋwə̀
ènə nə ye-a ŋgà tsòhòbum Nwì, bwèrɛ yi
rì də ŋwà nə̀ nà' sə jwèŋ yi ènə ŋwà sàhà
laŋ.>>
40 Jisòs to yi də, <<Saimʉ̀, mʉ̀ tse' yumok
ŋgòtsə̀' fa wu.>> Saimʉ̀ fek bwi ye də,
<<Cicà, yusə də yà?>>
41 Jisòs də, <<Ŋgà samsə fa bwìŋ mbàm
mòk à tse' ŋgàa kəa ba. Yi sə bɛ' ŋgà kəa
mòk bàam mbàm tàŋ, nə bɛ' megu mòk
nə ncùhù hum tàŋ.
42 Wo kà yà' là' to, fana yi swi fa yà' ba
fo'. Bohòbʉ̀ʉ sə̀ ba yè'sə, anə dzəm ghak
yi nə̀ fò?>>
43 Yi də, <<Mʉ̀ tsəm də, a ŋwə̀ nə̀ wo
swifa yi mbàm ŋkʉ̀ʉŋ nà'a.>> Jisòs də,
<<A zìnə.>>
44 Yi bʉʉŋ kʉk ŋwà nə, nə dʉk fa Saimʉ̀
də, <<Wù sə yə ŋwà nè'e nà? Mʉ̀ və mʉ
nda'à wù fɛn, wù kà mʉ ndzəp sə̀ wo
cùkgə̀ kù bə zeŋ fa. Fana ŋwà nè'e cùk
fa mʉ kùu sə bə ndzəplis ye, nə yisə fa
mʉ yà' bə nʉ̀əmtu ye.
45 Mvəsə̀ wo cèpsəgə̀ ŋwè, nə jwɛŋ
yi bə ŋgùpcù yà'a, wù kà mʉ vɛ'nə sə̀'
cèpsə̀. Mvə'nə̀ yà' yè yèe, yi ka ŋgòjwɛ̀ŋ
kùu am bə ŋgùpcù ye teŋsə.
46 Wù ka tu am bə mve' yok fana ŋwà
nè'e yok kùu am bə làmindà.
47 Ye də mʉ̀ sə tsə̀' wu də, bʉp sə̀ ŋwà
nè'e à gʉ̀ yà' ŋkʉ̀ʉŋ sə, wo swìfa yi yà'
laŋ. Yè'sə rɛɛŋ də a vɛ'nə bʉ̀ʉ nsàp
dzədzəm nə̀ ŋkʉ̀ʉŋ nə̀ yi nìtsə' ènə. Fana
ŋwə̀ nə̀ wo swìfagə̀ yi momjo, nìtsə'gə̀ sə̀'
dzədzəm nə̀ momjo.>>
48 Fana Jisòs bʉʉŋ dʉk fa ŋwà nə də,
<<Mʉ̀ swìfa wu bʉp yo laŋ.>>
49 Bʉ̀ʉ mok sə̀ wo à ye bə Jisòs wèŋ sə
à yuk vɛ'nə fana wo sə cèp də, <<Nè'nə
yè'sə ndà, nə̀ aco yi swifa ŋwè bʉp ye-ɛ?
>>
50 Jisòs tsok fa ŋwà nə də, <<Mvə'nə̀ wù
fa ntʉm yòbohòmʉ̀ fana yà' fa wù lùŋ.
Gèŋ bəboŋ.>>

8

Bəba Sə Wo À Sə Tɛsə Jisòs

1 À cu momjo fana Jisòs bə ŋgàa fàak ye sə hum-ncòp-ba sə wèŋ à gìhi kɛ' mʉmvwe' buhu lak sə yà' à ye fo' sə. Jisòs
sə tsoho Ntirə nə Bəboŋ nə nà'a bə gaŋ ŋkum Nwì.
2 Fana bəba səmok à sə gì bə Jisòs nə. Bəba yè'sə, Jisòs ànə bɛ'fis fa wo yòŋsəə ze' ndzə ni'ì wo, nə mesə fa wo yiyaŋ awo sə'. Mòk à ye fo' Mèri Màdàlinà nə ze' sàmba à tesə ndzə ni'ì yi nà'a.
3 Mòk à ye Jòanà nə yi à ye ŋgwe Cuzà, mofàk ŋkum Herò, nə yi à sə kʉ̀kgə̀ lis bə ndap Herò. Sùsanà à ye sə' fo', bə bəba səmok ŋkʉ̀ʉŋ. Wo à sə jə bum awo sə wo tse', nə sə tɛsə Jisòs bə ŋgàa fàak ye wèŋ bə zeŋ.

Gbʉ' Ŋgà Bì Ŋgwìi Bum
(Mat. 13:1-23; Mak 4:1-20)

4 Bwìŋ à sə və̀ bohòJisòs mvwe' bòop lak zəzok, fana wo à kə̀ màa, Jisòs cèp bohòwo bə gbʉ'.
5 Yi à cèp də, <<Ŋgà bì ŋgwìi bum mòk à lòŋgòkə̀ ŋwə̀ ŋgwìi bum ye. Mvə̀'nə̀ yi à sə ŋwə̀ yà' fana ŋgwìi bum mok gbʉ sə mandzə̀. Bwìŋ sə nərə yà' bə kù, fana swiŋ dzooŋ və, nə kə te' zʉ lo yà'.
6 Mok gbʉ mvwe' lìs, nə to. Mvəsə̀ yà' à sə kùu', fana yà' yum, bʉ̀ʉ jì ndzəp.
7 Mok gbʉ mvwe' ndik, nə kuk. Yà' kuk bə ndik sə, fana ndik sə lim zə yà', yà' kpʉ.
8 Mok gbʉ mvwe' nze nə bəboŋ, nə kuk, nə zəm ŋgwì co ŋkʉ̀ mò'fis.>> Jisòs ànə dʉk wes vɛ'nə fana yi cep torə fis bə ŋàŋ də, <<Ŋwə̀ nə wù tse'-a ntu' ŋgòyuk yusə̀ mʉ̀ cèp yè'sə, wù yuk.>>

Jisòs Tsə̀' Rɛŋsə Gbʉ' Nə

9 Ànə geŋ ŋgàa fàak ye wèŋ fek yi də gbʉ' ènə yè'sə dalɛ?
10 Yi dʉk fa yà' də, <<Nwì à gʉ̀ weŋ yàwèŋ ŋgòrì bum səmok bə gaŋ ye sə̀ yà'a sə̀swihì bohòbʉ̀ʉ səmok. Fana bʉ̀ʉ sə̀ wo yàwo sə mbiŋ, wo sə kʉk nə kʉk, nə kà bum sə yə, wo sə yuk nə kà rɛɛŋ.
11 <<Mbwè gbʉ' nə nè'. Ŋgwìi bum sə ncèp nə Nwì.
12 Ŋgwìi bum sə̀ yà' à gbʉ sə mandzə̀, a bʉ̀ʉ sə̀ wo a yuk ncèp Nwì, Satà və, nə kə jəŋ gɛsə ncèp nə sə ntʉʉ̀ wo, ya kà də wo dzəm ncèp nə, nə tse' lùŋ dʉk.
13 Mok sə̀ yà' à gbʉ̀ mvwe' lìs, a bʉ̀ʉ sə̀ wo yuk ncèp nə̀ Nwì, nə dzəm bə kwəkwa, fana nà' kà ŋgàŋ sə ntʉʉ̀ wo sò. Yè'e bʉ̀ʉ sə̀ wo dzəmgə̀ mvə̀k momjo, ŋga mə̀mumsə̀ və̀ə fana wo gbʉ gɛsə lo fo'.
14 Ŋgwìi bum mok sə̀ yà' à gbʉ̀ mvwe' ndik yà'a, a bʉ̀ʉ sə̀ wo yuk, wo cu fana bum nzeŋgòŋ lim te'lə tse' ncèp nə. Bum nzeŋgòŋ sə, a bum sə̀ ŋwè sə tsərə ŋgògʉ̀ yà' nùumbu pwe', bə ntʉm nə̀ ŋgòtse' ghàk, nə ye ntʉm nə̀ ŋgòyu' lʉ̀ʉm sə̀ sənə nzeŋgònə. Yà'a bum sə̀ yà' lim tè'lə tse' ncèp nə fana nà' kà kùk.
15 Nə ye də, ŋgwìi bum sə̀ yà' à gbʉ̀ yàwo mvwe' nze nə̀ bə̀boŋ, a ntʉʉm bʉ̀ʉ sə̀ wo yuk ncèp Nwì, fana wo ko ntʉm, nə kotse' yà' cʉ̀k bə ntʉm nə̀ zìnə, nə zəm nto'.

Gbʉ' Laàm
(Mak 4:21-25)

16 <<Kaco ŋwè bwe' lam, nə fə'ə lok nà' sənə yumok yeŋ. Kaco yi tes nà' sə mbwè kè sə̀' yeŋ. Yi nə tes nà' mʉnə dak, ya ŋga bwìŋ ni və̀ə, nà' sə rɛɛŋ bohòwo.
17 Yà' cu sə̀' də yumok sə̀ yà'a sə̀swihì, də yà'a nə kà kə̀ yəə̀ŋ ka yeŋ. Yumok sə̀ də wo fə'ə lok yà' də bwìŋ nə kà yà' jəja yəə bʉ̀ə̀.
18 Ye də wèeŋ sə jəŋ ŋkərə̀ mvəsə̀ wèŋ sə yuk bum, bʉ̀ʉsə̀ ŋwə̀ nə̀ yi tse'-a yumok, Nwìi nə jo naaŋ fa fe'lə yi mok sə̀' ya yi tse' ŋkʉ̀ʉŋntɛ̀ŋ. Nə ye də ŋwə̀ nə̀ yi ka ye yumok tse' fana Nwìi nə jəŋ gɛsə nə̀ momjo nə̀ yi tsəm də yi tse' nə.>>

Jisòs Bə Ma Ye Nə Ye Bwema Ye
(Mat. 12:46-50; Mak 3:31-35)

19 Ma Jisòs bə bwema ye wèŋ à və̀ ŋgòkə̀ yə yi, fana wo kà yi yə, bʉ̀ʉsə̀ bwìŋ à ye fo' ŋkʉ̀ʉŋ.
20 Wo tsok fa Jisòs də, <<Ma yo bə bwema yo wèŋ tə sə mbiŋ, wo sə dzəm ŋgòyə wu.>>
21 Jisòs dʉk fa wo də, <<Ma am bə bwema am wèeŋ bʉ̀ʉ sə̀ wo yuk ncèp Nwì, nə gʉ sə̀' vɛ'nə.>>

Jisòs Gʉ̀ Fəfə̀ Nà' Teŋsə
(Mat. 8:23-27; Mak 4:35-41)

22 Nùmbu mòk à ye Jisòs bə ŋgàa fàak ye ni sənə ŋgwes. Yi tsok fa yà' də, <<Vesùwèeŋ to lo ndzə ŋgʉ̀ ndzəp mamòk.>> Mvè'nə wo à sə lòo, fana yi dzəm lo.
23 Wo à sə lòsə ŋgwesə anə fana, fəfə nə bʉ̀p tseŋ wo, nə sə ci rwiŋsə ŋgwes nə bə ndzəp, fana nà' ye co nà'a nə cəəŋ.
24 Wo lo kə to yəmsə Jisòs, nə dʉ̀k fa yi də, <<Tà, vesùwèŋ sə kpʉ̀ yè'e kpʉ.>> Jisòs à lòkok mʉtsə̀, nə dʉ̀k fa fəfə nə dʉ̀k də, <<Teŋsə, kà mok cà fe'lə̀,>> nə dʉ̀k bohòndzəp sə̀' dʉ̀k də, <<Naaŋ yòsə̀' gəe'.>> Fəfə à dʉ̀k gù dok, fana cì'i təəŋ fo' mok wʉmm.
25 Fana yi fek yà' də, <<Kaco wèŋ dzəmtse' bohòmʉ̀ yeŋ yè'sə bʉ̀ʉ yà?>> Ŋgàa fàak ye wèŋ wəp, nə mərə də, <<Nè'e nsàp ŋwə nə̀ fònə̀ yi cèep, fəfə bə ndzəp pwe' sə yuk yi-ɛ?>>

Jisòs Gʉŋsə Ŋwə̀ Nə̀ Yi Tse' Yòŋsəə Ze'
(Mat. 8:28-34; Mak 5:1-20)

26 Wo à to tesə lònto ndzəp ma nja, nə kə tesə və mvwe' lak Gerasàn. Lak yè'sə yà'a ma ndzə nto ndzəp mvwe' nze Galìli.
27 Jisòs tesə sənə ŋgwes nə, fana yi kʉrə bə ŋwə nəmòk nə̀ yi tesə mvwe' lak yà'sə ŋga nà' tse' yòŋsəə ze' ndzə ni'ì yi. À sàp ŋkʉ̀ʉŋntɛ̀ŋ ŋga ŋwə ènə sə gì ni' to, nə kà nda'à sə cu. Yi sə nooŋ kɛ'lo mvwe' sə wo tuuŋgə̀ bwìŋ.
28 Yi ànə ye Jisòs fana yi gbʉ tsoŋ sə nze ŋgʉ ni'ì nà', nə sə waŋ furə fis də, <<Jisòs mo Nwì nə̀ ghaŋ, wù sə làp bohòmʉ̀ yà? Mʉ̀ lɛŋ wu də wu kà mʉ ŋgə' fa.>>
29 Yi à dʉ̀k vɛ'nə bʉ̀ʉsə̀ Jisòs à dʉ̀k fa yòŋsə̀ ze' nə də nà'a tesə ndzə ni'ì yi anə. Ze' nə ànə sə ci' kotse' ŋwə nà'nə kɛ̀' ŋkʉ̀ʉŋntɛ̀ŋ fana wo à sə kì yi bo bə kù lòoŋfo' bə kwaŋ nə sə kʉ̀k yi, fana yi sə sòoŋ tirə yà' pwe' ze' nə sə jamsə lo yi ŋgəà.
30 Jisòs fek yi də, <<Liŋ yoo ndà?>> Yi dʉ̀k də, <<Liŋ aam Bòp.>> Yi dʉ̀k vɛ'nə bʉ̀ʉsə̀ ze' sə à ye ndzə ni'ì yi anə ŋkʉ̀ʉŋ.
31 Ze' sə lɛŋ Jisòs də nà'a kà wo sə mvwe' wʉ sə̀ cəco* yà'a gèsə̀ lò.
32 Ŋgùnaaŋ mok à ye fo' ŋkʉ̀ʉŋntɛ̀ŋ ŋga wo sə zʉ mvwe' mbwè nda mòk fo'. Fana ze' sə lɛŋ Jisòs də nà'a me'rə wo, wo kə ni ndzə ni'ì ŋgùnaaŋ sə. Jisòs dzəm fa wo.
33 Ze' sə tesə ndzə ni'ì ŋgà' nə, nə kə ni ndzə ni'ì ŋgùnaaŋ sə. Ŋgùnaaŋ sə à ca du'rə tsoŋ ndzə baàŋ anə, nə kə gbʉ kpʉ lo wes sənə ndzəp Galìli.
34 Bʉ̀ʉ sə wo à sə gʉ̀msə ŋgùnaaŋ sə à carə lòo, nə kə tsoho fa bʉ̀ʉ sə̀ mvwe' lak yà'sə pwe'.
35 Fana bwìŋ tesə və ŋgòkə̀ ja'a nsàp yu nə̀ nà' gʉ̀ nə. Wo à və̀ bohòJisòs, nə ye ŋga ŋwə̀ nə̀ yi ànə tse' yòŋsə̀ ze' ndzə ni'ì yi nə ŋga yi cu kok ŋgʉ ŋki'ì Jisòs, nə ni tse' cə̀k, nə cum fe'lə bə ŋkərə̀ ye bə̀boŋ làaŋ vɛ'. Fana wʉə ko wo nə̀bʉp.
36 Bʉ̀ʉ sə wo à yə bum yè'sə à tsòho fa bʉ̀ʉ sə̀ wo à və̀ə yusə̀ Jisòs gʉ̀ bohòŋgà' ànə.
37 Bʉ̀ʉ sə mvwe' ntòlak Gerasàn wèŋ à wəp vɛ'ɛ, nə dʉ̀k fa Jisòs də nà'a lo gɛsə fo'. Yi ni ŋgwes, nə bwi foho lo yuye.
38 Ŋwə̀ nə̀ ze' à tesə ndzə ni'ì yi nə à lɛŋ Jisòs də bə nà'a lo.
39 Jisòs à tum fəsə yi maŋkwèŋ, nə tsok fa nà' də, <<Dù la'à wù, nə kə tsok fa bwìŋ yusə̀ Nwì gʉ̀ bohòwù.>> Yi à lòo, nə kə tsok fa bwìŋ mʉ ntòlak pwe' yusə̀ Jisòs gʉ̀ bohòyi sə.

Jisòs Gʉŋsə Ŋwà Nə̀ Nà' Jwèŋ Yi Cə̀k Nə Luŋsə Mo Jairòs
(Mat. 9:18-26; Mak 5:21-43)

40 Jisòs à to tə̀m nə, nə bwi foho və fana, bòp bʉ̀ nə wo à ye fo' nə à kwa ŋgòyə yi wùriŋ, bʉ̀ʉsə̀ wo à sə tək yi.
41 Ŋwə̀ nəmòk à və̀ fo' nə̀ wo to yi də Jairòs. Ŋwə̀ ànə ànə ye ŋkwà' ŋwə̀ nəmòk mʉnə ndap pìriyà. Yi à yə Jisòs ntɛ̀ŋ, yi kə gbʉ nooŋ mantombìi nà', nə lɛŋ nà' də nà'a və mʉ ndà'à yi,
42 bʉ̀ʉsə̀ mo ye à ye mvə̀k kpʉkpʉ. Yi à tse' mègù mo nə̀ mò'fis ànə ŋga nà'a ŋwàŋwè. Mo nə à ye lùumŋgòŋ hum-ncòp-ba. Jisòs à lòbə Jairòs nə fana bwìŋ

* **8:31 8:31** Yè'e mvwe' sə̀ yòŋsə̀ə ze' nə̀ kə̀ lə̀ə. A mvwe' sə̀ Tà Nwìi nə̀ kə̀ tʉ̀ksə wo.

yuŋ yi, nə sə bwi'lə yi nsàp nè co ndùrə to yi.
43 Ŋwà nəmòk à ye fo' nè ndʉəm à sə ca
yi ndzə ni'ì mʉnə lùumŋgòŋ hum-ncòp-
ba. Ŋwè nè ŋgòfa yi ncèp ŋga yà'a me
kà ye.
44 Yi à nɛɛ vè fʉ ŋkwèɛŋ Jisòs, nə jwɛŋ
gesə cù cèk nà' bə bo. Mvè'nè yi à jwèŋ
gèsə nà' ntèŋ, ndʉəm sə teŋsə ŋgòca.
45 Jisòs fek də, <<Jwèŋ mʉ ndà?>>
Bwìŋ pwe' à bèɛŋ, fana Pità dʉk də,
<<Masà, bwìŋ sə bwi'lə wu ma nè
fòpwe'.>>
46 Jisòs dʉk də, <<Ŋwè nəmòk jwèŋ mʉ
laŋ. Mʉ yuk ŋga ŋàŋ tesə ndzə ni'ì mʉ.>>
47 Ŋwà nə riŋ də kaco yi swihi yeŋ. Yi
və, nə sə kaŋ, nə bʉhʉ mantombìi Jisòs,
nə cep fis mvwe' bwìŋ. Yi tsok fa nà' njo
nè yi anə jwɛŋ cèk nà' nə, də ndʉəm ye
sə cì'i sè'.
48 Jisòs dʉk bohòmoŋwà nə də,
<<Njè'gù, dzədzəm yònè wù tse' nə gʉŋsə
wu laŋ. Dù, gèŋ bèboŋ.>>
49 Jisòs à sə dʉk də yi cep mesə bə ŋwà
ènə ntèŋ, ŋwè nəmòk caŋ və ŋgòtsè' fa
Jairòs də mo nà' nə kpʉ laŋ. Də nà'a kà
cicà nə ŋgə' mok ŋgwàŋ fa yiskok.
50 Jisòs ànə yuk vɛ'nə, yi dʉk də, <<Kà
yumok wəp, tse' megu yòdzədzəm fana
mo ŋwà nə nə luŋ.>>
51 Jisòs à kà dzèŋ mvwe' ndap nə, yi kà
dzəm də ŋwè nəmòok ni yuŋ lo yi mʉ
nda'à anə dzəm. Yi à dzəm də a ni megu
Pità bə Jon bə Jem, nə ye ma bə tè'ɛ mo
nə.
52 Bwìŋ pwe' à sə wa gùrə kpʉ mo nə.
Jisòs dʉk fa wo də, <<Wèeŋ kà wa. Mo nə
ka kpʉ, yi sə dzəmlo.>>
53 Bʉ̀ʉ sə à ywì'lə yi swee, bʉ̀ʉsə wo à
rì də mo nə kpʉ laŋ.
54 Jisòs ko mo ŋwà nə bo, nə dʉk də,
<<Mweŋ, lòkok.>>
55 Yòŋsə mo nə à bwìŋ foho və səmok,
fana yi lokok kè' mò'fis. Jisòs dʉk də wo
fa mo nə bɛŋ ya yi zʉ.
56 Ma bə tè'ɛ mo nə à mərə wùriŋ. Jisòs
dʉk fa wo də wo kà ŋwè nəmòk tsè' fa.

9

Jisòs Tum Bwe Fàak Ye

Hum-ncòp-ba
(Mat. 10:5-15, 14:1-12; Mak 6:7-29)

1 Jisòs to benə ŋgàa fàak ye sè hum-
ncòp-ba, nə fa wo ŋàŋ ŋgòjùm fis yòŋsəə
ze' pwe' ndzə ni'ì bwìŋ, nə mesə fa bwìŋ
yiyaŋ zəzok.
2 Fana yi tum lo wo ŋgòtsòho lògaŋ
ŋkum Nwì, nə mesə fa bwìŋ yiyaŋ.
3 Yi tip wo dʉk də, <<Kà yumok bə gì
nè'nə jə lo': ntʉmbàŋ-è', bàm-è', zʉzʉ-è',
mbàm-è', nə kà cèək nini ba sè' jə tse'.
4 A ye-a ŋga ŋwè nəmòk jəŋ weŋ co
ŋkʉ̀ìŋ mʉ nda'à yi, fana wèŋ cum megu
bə ndap ànə tè wèŋ me'rə ntòlak anə.
5 A ye-a ŋga bʉ̀ʉ sè bə ntòlak ànə ka
weŋ mvwe' ndap awo dzəm, mvèk nè
wèeŋ nə me'rə mvwe' ànə, wèŋ kɛ'sə mak
nəm mfèmfəə kùu awèŋ fo' ŋgònì tsè' də
wo à ka weŋ fo' dzəm.>>
6 Fana ŋgàa fàak Jisòs sə à gì kɛ'cà
bohòbwe buhu lak sè fo' sə pwe', nə sə
tsoho lo Ntirè nè Bèboŋ nə, nə sə gʉ mesə
fa bwìŋ yiyaŋ awo pwe'.
7 Ânə geŋ, Herònè yi à sə sak Galìli yuk
bum sè Jisòs bə ŋgàa fàak ye à sə gʉ̀
yè'sə. Fana ŋkərə jip yi vɛ'ɛ, bʉ̀ʉsə bʉ̀ʉ
səmok à sə cèp də, Jon ŋgà bàptɛsə bwìŋ
a tesə və fe'lə mvwe' kpʉ.
8 Fana bʉ̀ʉ səmok sə dʉk kɛ'cà yàwo
də yi Âlajà. Mok sə dʉk yàwo də ŋgà
tsòhòbum Nwì mòk nè taŋ a lòkok və
mvwe' kpʉ.
9 Ânə geŋ Heròdʉk də, <<Mʉ ànə gwɛ'
cokfis tu Jon sə laŋ, ŋwè nè mʉ sə yuk
fe'lə nzu ye yè'sə ndà lɛ?>> Fana yi sə lap
mandzə ŋgòyə Jisòs nə.

Jisòs Fa Bwìŋ Ncùhù Tàŋ Zʉzʉ
(Mat. 14:13-21; Mak 6:30-44; Jon 6:1-14)

10 Ŋgàa ntum Jisòs à bwìŋ və, nə kə
tsoho fa Jisòs yusə wo gʉ̀ʉ. Fana yi jəŋ
wo, nə lo mvwe' buk lak mòk nè wo to fo'
də Bèsadà.
11 Mvè'nè bwìŋ à rì də wo à sə lòsə, wo
tesə mvwe' buhu lak sè yà' kʉəp fo', nə
yuŋ lo wo bə kù. Yi dʉk fa wo də wo və
bèboŋ, nə ye ŋgòyə'rə wo bum bə gaŋ
ŋkum Nwì. Yi sə mesə fa bʉ̀ʉ sə wo tse'
yiyaŋ yiyaŋ awo sè'.

12 Mvèk à càa, ŋgàa fàak ye və bohòyi,
nə dʉk də, <<Tà, tumsə bʉ̀ʉ yè'sə wo lo
mvwe' buhu lak nə ye nzum yà'a, ya wo
lap yumok ŋgòzʉ, nə lap mvwe' nòòŋ sə̀'.
Bʉsə̀ ka fɛɛŋ la'à yeŋ.>>
13 Yi dʉk fa wo dʉk də, <<Wèeŋ kʉk
fa wo yumok wo zʉ.>> Wo də, <<Vès tse'
mègù ntuhu brɛd tàŋ, nə ye fuk ba. Wù
dzəm də vèes lo kə bʉpsə mbàm ŋkʉ̀ʉŋ,
nə ywiŋ bɛŋ ŋgòfa wo à?>> 14 Â ye
ŋga bʉ̀ʉ sə̀ wo cu fo' à ye mbəmbam
ncùhù tàŋ. Jisòs dʉk fa ŋgàa fàak ye də,
<<Cumsə bʉ̀ʉ sə sə nze bə bòp zəzok hum
tàŋ, hum tàŋ.>>
15 Fana wo cumsə bʉ̀ʉ sə sə nze bə bòp
vɛ'nə.
16 Fana Jisòs jəŋ ntuhu brɛd sə̀ tàŋ, nə
ye fuk sə̀ ba sə. Yi kʉk gesə lis mʉbu, nə
kwasə Nwì, nə bə'rə brɛɛd sə, nə fa ŋgàa
fàak ye də ya'a gap fa bʉ̀ʉ sə.
17 Wo à zʉ wo pwe', nə ze' bə̀boŋ. Wo
te'e benə sə̀ ya' à bwehe cu sə kwès hum-
ncòp-ba.

Jisòs Tsə̀' Fa Bwe Ye Bum Sə̀ Ya'a Nə Gʉ Yi
(Mat. 16:13-28; Mak 8:27-9:1)

18 Ânə ye mvèk nəmòk ŋga Jisòs cu
mègù bə ŋgàa fàak ye fana yi sə gʉ
pìriyà. Yi fek wo də, <<Bwìŋ dʉkgə̀ də
mʉ yè'sə ndà?>>
19 Wo dʉk fəsə fa yi də, <<Bʉ̀ʉ mok
dʉkgə̀ də, wu Jon ŋgà bàptɛsə̀ bwìŋ. Mok
dʉk də wu Âlajà, mok dʉk də wu ŋgà
tsòhòbum Nwì mòk nə̀ yi à lòkok və̀
mvwe' kpʉ.>>
20 Fana Jisòs fek wo də, <<Wèŋ yàwèŋ
nɛ? Wèeŋ dʉkgə̀ yàwèŋ də mʉ yè'sə ndà?
>> Fana Pità cep fəsə fa yi də, <<Wu
Ŋkum ŋgà gèm bwìŋ nə̀ Nwì ànə dʉk də
yi nə tum vèsə nə.>>

21 Fana Jisòs tipsə wo bə ŋàŋ də wo kà
ŋwə̀ nəmòk tsə̀' fa lok.
22 Nə tsok fa yà'wèŋ də, <<Mʉ̀ nə̀ mʉ
mo ŋwè, mʉ nə ye ŋgə' ŋkʉ̀ʉŋntɛ̀ŋ. Fana
ŋkwàha bwìŋ bə ŋgàa fa satikà' sə̀ ghaŋ,
nə ye bə bʉ̀ʉ sə̀ wo yə'rəgə̀ lʉ̀ʉk Nwìi nə
bɛŋ mʉ. Wo nə zə mʉ, fana nùmbu nə̀ tɛ'
ye, mʉ lokok mvwe' kpʉ.>>

23 Fana yi dʉk fa bwìŋ də, <<A ye-a ŋga
ŋwə̀ nəmòk dzəm-a ŋgòyù lòmʉ, fana yi
nə bɛŋ to ntòbum sə̀ ni' ye sə dzəm yà',
nə bək jəŋ ntəəŋ ye nùumbu pwe' ŋkuŋ
nə bɛ' və mʉ.
24 Bʉsə̀ ŋwə̀ nə yi gəhə tse'-a yòŋsə̀ ye
fana nà'a nə bisə wà. Nə ye də ŋwə̀ nə̀
yi jə yòŋsə̀ ye co yusə̀ wà bʉ̀ʉ mʉ̀ fana yi
nə kə tse' nà'.
25 Swe'e sə̀ ŋwèe nə tse' yà, ŋga yi tse'-a
nzeŋgòŋ nə pwe'fo', nə kə bisə tu ye ɛ?
26 Ŋwə̀ nə̀ yi koksə-a marè'tu bohòmʉ̀
nə ye ncèp àm, mʉ̀ nə̀ mʉ mo ŋwè fana
ghà nə̀ mʉ bwì və̀ bə ŋàaŋ sə̀ tɛ̀' am fa
mʉ, nə ye bə ŋàaŋ sə̀ Tɛ̀' nə, bə ŋàaŋ
masinjàa Nwì sə̀ rərɛŋ fana, mʉ̀ koksə
marè'tu bohòyi sə̀'.
27 Nə yeè nə də, mʉ̀ sə tsə̀' fa weŋ ŋkèm
dʉk də, bʉ̀ʉ mok tə fɛɛŋ sə̀ wo nə kà kpʉ
tətè wo ye gaŋ sə̀ Nwì ŋga yà' sə sak sənə
nzeŋgòŋ nə.>>

Jisòs Kupsə Nsəsə̀ Mʉ Ndahà
(Mat. 17:1-8; Mak 9:2-8)

28 Â cà co nùumbu fwame', fana Jisòs to
jəŋ Pità, bə Jem nə ye Jon, bə yà'wèŋ kok
lo mʉmvwe' nda mòk ŋgògʉ̀ pìriyà.
29 Mvə̀'nə̀ yi à sə lɛŋ Nwì fana nsəsə̀ ye
kupsə bʉ̀ʉ nsàp mok nə̀ zok, fana cəək sə̀
yi ni tse' mʉ ni'ì yi à bʉ̀ʉŋ fəfop tap tap.
30 Wo ye Âlajà bə Musì ŋga wo tesə və̀
mʉbu, bə Jisòs wèŋ sə taaŋ ŋgàm.
31 Bʉ̀ʉ yè'sə à tse' nsàap nsəsəə sə̀ co
marɛŋ. Wo à sə cèp bə mvə̀'nə̀ yi kʉəp
ŋgògʉ̀ yusə̀ Nwì ànə dzəm, də yi nə lo
mvwe' lak Jòrosalèm, nə kpʉ.
32 Â ye ŋga Pità wèŋ sə dzəmlo. Ânə
geŋ, wo lokok, nə ye Jisòs bə bʉ̀ʉ sə̀ ba
yè'sə ŋga wo tə fo', ŋga nsəsə̀ ye kupsə
vɛ'nə.
33 Bʉ̀ʉ sə̀ ba yè'sə à yè ŋgòlòo, Pità dʉk
fa Jisòs dʉk də, <<Cicà, yà' bòvɛ'ɛ wùriŋ
mvə̀'nə̀ vesùwèeŋ fɛnə yè'sə. A ci ba'rə
tes bwe duŋ fɛɛŋ tɛ', mò'fis nə̀ njò, mòk nə̀
Musì, mòk nə̀ Âlajà.>> Yi ànə cep tsoŋ gù
yè'sə, nə kà yusə̀ yi sə cèp rì.
34 Mvə̀'nə̀ yi à sə cèep, mbàk və kə təhə
lok wo, fana wʉə ko wo.
35 Fana wo yuk ŋga ŋgì mòk cèp vesə
ndzənə mbàk nə dʉk də, <<Nè'e mo àm,

mʉ a cok fis yi. Yusə yi cèp pwe', wèeŋ yuk yi.>>
36 Wo à yuk ŋgì ènə vɛ'nə, wo kʉksə kɛ', nə kà ŋwè nəmòk nè zok yə, wo ye megu Jisòs yiiyi. Wo à sə kà bwìŋ yusə wo à yə yà'sə ghà ànə tsòhòfa.

Jisòs Tɛsə Mo Nəmòk Nè Yi Tse' Yòŋsə Ze'
(Mat. 17:14-23; Mak 9:14-32)

37 Tsok à rɛŋ, wo à bwi vəə, bwìŋ wùriŋ kə tseŋ yi.
38 Ŋwè nəmòk cèp vèsə mʉtsətsə'rə bʉʉ sə də, <<Cicà, kwəkwè', kə kʉk mo àm nè mʉ tse' mègù yi.
39 Yi tse' yòŋsə ze' ndzə ni'ì yi, nè nà'a kogè yi. Nà'a ko yi, yi sə waŋ nəbʉp, fana ni' gʉrə yi njʉk njʉk tè sə dùk yi kə cùhu. Nà' sə sərə yi nə kà ŋgòmè'rə yi dzəm.
40 Mʉ dʉk ŋgàa fàak yo də wo bɛ' fis nà', fana wo ka nà' bɛ' fis to.>>
41 Jisòs dʉk fa wo də, <<Ja'a na mvəsə wèeŋ yè'sə gʉgʉtu, wèŋ ka dzədzəm sə ntʉʉ wèŋ nə co wèŋ gʉŋsə ŋwè fo' tse' è. Mʉ nə cum geŋ vesùwèŋ, nə sə ko ntʉm vɛ'nə kə dzeŋ sèŋ? Jəŋ və fa mʉ mo yònə fɛn.>>
42 Mvə'nə wo à sə jə və mo nə, yòŋsə ze' nə ko yi, fana ni' gʉrə wes yi njək njək. Jisòs jwa yòŋsə ànə, nə gʉŋsə mo nə, nə fa nà' bohòtɛ' ye nə.
43 Bwìŋ pwe' à mərə bə ŋàaŋ Nwì sə wo à yə sə.

Mvə'nə wo à sə mərə vɛ'nə, Jisòs dʉk fa ŋgàa fàak ye wèŋ də,
44 <<Yuk yusə mʉ nə tsok fa weŋ bəboŋ. Wo nə fa mʉʉ mo ŋwè ndzə bohòbʉʉ mok.>>
45 Bwe sə à ka bə yusə yi à cèp yè'sə rɛɛŋ. Yà' ànə ye bohòwo səswihì ya wo kà bə zeŋ rɛɛ̀ŋ, fana wo sə koksə wʉə ŋgòfek rɛŋsə.

Ŋwè Nè Ghaŋ Ndà?
(Mat. 18:1-5; Mak 9:33-40)

46 Â ye ŋga'a ŋga wo yè ŋgòfenə də ŋwè nè ghaŋ mʉtsətsə'rə wo ndà lɛ.
47 Jisòs à rì yusə wo à sə tsərə sə ntʉʉ wo bə ncèp ènə, fana yi ko lòkoksə tes mo nəmòk də nà'a kə təəŋ ŋgʉ ni'ì yi.
48 Fana yi dʉk fa wo də, <<Ŋwè nè yi jə-a nsàp mo nè'nə mʉnə liŋ am, fana ye də yi jə yà'sə mʉ. Ŋwè nè yi jə-a mʉ, nə dʉk <Və bəboŋ>, fana ye də yi sə dʉk bohòŋwè nè yi à tum mʉ nə sə'. Mʉ sə dʉk yè'sə də ŋwè nè yi maŋkwèŋ bohòwèŋ pwe', yi ŋwè nè yi nè mantombì yi.>>
49 Jon à cèp bohòJisòs də, <<Cicà, vès yə ŋwè nəmòk ŋga yi bɛ' fis ze' mʉnə liŋ yò. Fana vès dʉk yi də yi teŋsə, bʉʉsə yi ka mòk mʉtsətsə'rəə vès yeŋ.>>
50 Jisòs dʉk ye də, <<Kà də wu gʉ co yi teŋsə dʉk, bʉʉsə ŋwè nè yi ka weŋ bɛŋ, ye də yi cu venəwèŋ.>>

Bʉʉ Sə Mvwe' Lak Sàmàriyà Mok à Bɛ̀ŋ Jisòs

51 Mvək ànə kʉrə də Jisòs nə kpʉ ya yi lo mʉbu, yi ko ntʉm, nə lokok bɛ' lo mandzə nè nà' lo Jòrosalèm.
52 Yi tum lo masinjàa mok mantombì də wo lo mvwe' ntòlak Sàmariyà, nə kə gʉ tsə'rə fa yi bum pwe' ŋkuŋ yi və.
53 Bʉʉ Sàmàriyà wèŋ bɛŋ də nà'a kà fo' nooŋ, bʉʉsə wo à yə də yi sə cà lòJòrosalèm.*
54 Jon bə Jem à yə vɛ'nə, fana wo dʉk də, <<Tà, wù dzəm də vèes lɛŋ pìriyà ya ŋga Nwìi tumsə tsoŋ mis mʉbu ŋgòkə̀ tɛ̀ŋ səsə bʉʉ yè'sə à?>>
55 Jisòs bʉʉŋ kʉk ja'a wo, nə jwa wo, nə dʉk də, <<Wèŋ ka nsàp yòŋsə nə wèŋ sə cèp bə zeŋ ànə riŋ. Mʉ nè mʉ mo ŋwè, mʉ a ka ŋgòbʉpsə yòŋsə ŋwè və, mʉ a və ŋgòlùŋsə wo lùŋsə.†>>
56 Ànə geŋ, wo lokok, nə lo mvwe' ntòlak nəmòk.

ŊgòBɛ' LòJisòos Gʉgʉŋŋŋ
(Mat. 8:19-22)

* **9:53 9:53** Bʉʉ Sàmariyà wèŋ à sə tsəm də mvwe' sə zìnə sə ŋgòkùksə Nwì fo' sə mvwe' nda mòk nè wo togə nà' də Gerazìm. Bʉʉ Jus wèŋ dʉk yàwo də a Jòrosalèm, fana yà'a yusə yà' gʉ ŋkuŋ wo kà ŋwè nə yi sə cà lòye Jòrosalèm tɛsə sə. † **9:55 9:55** Ŋwàak mok sə zəm cu sə wo à ka ŋgo ncèp ènə nja gesə: nə dʉk də, <<Wèŋ ka nsàp yòŋsə nə wèŋ sə cèp bə zeŋ ànə riŋ. Mʉ nè mʉ mo ŋwè, mʉ a ka ŋgòbʉpsə yòŋsə ŋwè və, mʉ a və ŋgòlùŋsə wo lùŋsə.>>

57 Wo à sə lòmandzə̀ fana, ŋwə̀ nəmòk cep bohòJisòs də, <<Mʉ̀ dzəm də mʉ nə bɛ'lo wu ma nə̀ fòpwe' nə̀ wù sə lòo.>>
58 Jisòs tsok fa yi də, <<Còp wèŋ tse' mvòk co wo cum ca, swiŋ wèŋ tse' ndap awo, fana mʉ̀ʉ mo ŋwè mʉ̀ ka mvwe' sə̀ co mʉ noŋsə tsoŋ tu am, nə nooŋ yoŋsə tse'.>>
59 Jisòs dʉk bohòŋwə̀ nəmòk də, <<Mʉ̀ dzəm də vesùwèeŋ lo, nə fak mvwe' mò'fis.>> Ŋwə̀ ènə dʉk də, <<Tà, mʉ foho lo-a maŋkwɛ̀ŋ, nə kə tuuŋ tɛ̀'làm ŋkuŋ-è.>>
60 Jisòs tsok fa yi də, <<Me'rə bʉ̀ʉ sə̀ wo kpʉ laŋ tuuŋ bʉ̀ kpʉkpʉ awo. Bohòwù yò, dù nə kə tsok ncèp nə də ŋkum Nwì nə yè ŋgòsak sə nzeŋgòŋ laŋ.>>
61 Ŋwə̀ nəmòk à yə Jisòs, yi dʉk də, <<Mʉ nə bɛ' wu Tà, fana mʉ̀ sə fek wu də mʉ lo, nə tsok fa bʉ̀ʉ am də wo cum bəboŋ.>>
62 Jisòs tsok fa ŋwə̀ ènə də, <<A ye-a ŋga ŋwè yèto ŋgòfàk bohòNwì, nə sə kʉk lis maŋkwɛ̀ŋ, ye də yi ka kə̀kʉrə̀ ŋgòcu mvwe' gaŋ ŋkum Nwì yeŋ.>>

10

Jisòs Tumsə Lòbwìŋ Hum Sàmba-Ncòp-Ba

1 Yà'sə ànə ca wes fana Tà Jisòs cok-fis bwìŋ hum sàmba-ncòp-ba, nə tumsə lo yà'wèŋ ba, ba. Yi à tumsə lòwo ŋgòlòmvwe' buhu lak, nə ye bə mvwe' sə̀ yi nə sə və fo' sə pwe'fo'.
2 Yi dʉk fa yà'wèŋ dʉk də, <<Nzum sə̀ ŋgòkʉp sə ŋkʉ̀ʉŋntɛ̀ŋ fana bʉ̀ʉ sə̀ ŋgòfàk fo' sə momjo wùriŋ. Ye də wèeŋ lɛŋ bohòTà ŋgà nzum nə də ya yi tumsə ŋgàa fàk wèŋ, ŋgòkə̀ kʉp nzum ye sə.
3 Yeè, wèeŋ du, mʉ̀ tumsə lòweŋ co nsùŋgaŋ mʉtsətsə'rəə furùk wèŋ.
4 Ŋwèe kà posà jə, kà bàm jə, kà kùuŋgùp sə̀' jə; nə kà ŋwè mandzə̀ sə̀' cèpsə̀ lok.
5 Ndap nə̀ wèŋ ni mbwa pwe'fo', wèŋ cepsə wo də, <Fifi ye bohòndap ènə!>
6 Wèeŋ dʉk vɛ'nə fana a ye-a ŋga ŋwə̀ ŋgà fifi mbwa fana fifi àwèŋ nə, nə ye bohòyi. A ye-a ŋga ŋwə̀ nə̀ vɛ'nə nə mbwa bʉ̀ʉ̀ fana fifi àwèŋ nə bwi foho və bohòwèŋ.
7 Cum megu mʉmvwe' ndap ànə, nə sə zʉ, nə sə no yusə̀ wo fa weŋ, bʉ̀ʉsə̀ ŋwèe fak laŋ, wo lak yi. Kà dʉk də wèeŋ coho nooŋ kupsə kɛ'ca ndap dʉk.
8 A ye ŋga wèŋ kə̀ ni mvwe' ntòlak mòk, wo jəŋ weŋ fo' co bwìŋ fana wèŋ zʉ nsàp yu nə̀ wo fa weŋ lòoŋ fo'.
9 Wèeŋ gʉŋsə ŋgàa yiyaŋ sə̀ wo cu mvwe' lak yà'sə wèŋ, nə dʉk fa bʉ̀ʉ sə̀ fo' sə wèŋ dʉk də, <Gaŋ ŋkum sə̀ Nwì sə yà' kʉəp və bohòwèŋ laŋ.>
10 A ye-a ŋga wèŋ kə̀ ni mvwe' ntòlak nə̀ wo ka wèŋ də wèeŋ və bəboŋ dʉk fa fana wèŋ sə gihi kɛ' mvwe' mandzəə sə̀ mʉ ntòlak anə sə, nə sə cep dʉk də,
11 <A megu-a sə̀ mfəmfəə sə̀ yà' ko kùu avès mvwe' lak awèŋ yà'sə fana vès kɛ̀'sə nòŋsə yà', yà' sə kʉk weŋ. Wèeŋ riŋtse' də gaŋ ŋkum sə̀ Nwì sə yà' kʉəp və weŋ laŋ.>
12 Mʉ tsok fa weŋ də, nùmbu nə̀ wo sak nzeŋgònə fana anə boŋ ghak bohòlak Sodòm nə noŋsə nsàp lak ànə.
13 <<Wèŋ bʉ̀ʉ Corazì, wèŋ cu bʉp! Wèŋ bʉ̀ʉ Bèsadà, wèŋ cu sə' bʉp! A vɛ'nə bʉ̀ʉsə̀ nsàap bum maŋgəŋgèeŋ sə̀ wo a gʉ̀ tsə̀' fa weŋ yà'a, wo ànə gʉ tsok fa-a yà' bohòbʉ̀ʉ Tayà bə Sidòŋ wèŋ bwɛ̀rɛ də wo a kupsə, nə bwi fa bʉp awo ŋkwɛ̀ŋ tè, nə ni tse' gàa cə̀k, nə yok və.
14 Nùmbu nə̀ wo nə sak nzeŋgòŋ fana anə boŋ ghak bohòbʉ̀ʉ Tayà bə Sidòŋ nə noŋsə weŋ.
15 Wèŋ bʉ̀ʉ Kàpanùm, wèŋ a sə nèni' co wèŋ də wèeŋ kok lo mʉbu à? Wèeŋ nə lo tsətsoŋ mvwe' ŋgə' vɛ'ɛ bòŋ.
16 <<Ŋwə̀ nə̀ yi yuk-a weŋ, ye də yi yuk mʉ. Ŋwə̀ nə̀ yi dzeeŋ-a weŋ, ye də yi dzèeŋ mʉ; nə ye də ŋwə̀ nə̀ yi dzeeŋ-a mʉ, ye də ŋgə̀ŋgàŋ dzèeŋ ŋwə̀ nə̀ yi a tum və mʉ nə.>>

Bʉ̀ʉ Sə̀ Hum Sàmba-Ncòp-Ba Sə Wèŋ Bwìŋ Və̀ə

(Mat. 11:25-27; 13:16-17)

17 Bʉ̀ʉ sə̀ hum sàmba-ncòp-ba sə wèŋ à bwìŋ və̀ bə kwəkwa. Wo à dʉk də, <<Tà,

yòŋsàə ze' wèŋ ye bohòvès yusə wà bʉ̀ʉ liŋ yo.>>
18 Yi dʉk fa yà'wèŋ dʉk də, <<Mʉ̀ yə Satà ŋga yi sə gbʉ̀ tsə mʉbu co mbʉ̀ŋ sə ba'a tsə yi.
19 Yeè, mʉ̀ a fa weŋ ŋàŋ ŋgògì cà mʉnə no bə ŋgam wèŋ, nə ye ŋàŋ ŋgògha' ŋàaŋ sə̀ bʉ̀ʉ sə̀ wo bɛŋgə̀ weŋ tse' yà' pwe'fo'. Kaco yumok gʉ lok weŋ yeŋ.
20 Nə yeè nə də kà də wèeŋ sə kwa də bʉ̀ʉsə̀ ze' wèŋ sə wəp weŋ dʉk, wèeŋ kwa lɛ bʉ̀ʉsə̀ də wo còm nòŋsə liŋ awèŋ mʉbu.>>
21 Ghà ànə à ye, Yòŋsə nà Rərɛŋ nə gʉ Jisòs yi rwiŋ bə kwəkwa fana yi cep dʉk də, <<Mʉ̀ kwasə wu tɛ̀', nà wu Tà mʉbu bə sə nze nə, bʉ̀ʉsə̀ wù a swìhi gɛsə bum yè'sə bohòŋgàa ŋkərà wèŋ, nə niŋ fa yà' bohòbwe sə̀ lʉə wèŋ. A zìnə Tɛ̀', wù a gʉ̀ yè'sə mʉmvə̀'nə̀ yà' a bòkok wu sə vàə wù vɛ'nə.
22 Tɛ̀' am a fa wes mʉ bum pwe'fo'. Ŋwə̀ nəmòk ka mwe nə riŋ, rì mègù yi Tɛ̀' nə. Ŋwə̀ nəmòk ka Tɛ̀' nə sə̀' riŋ, rì mègù yi mwe nə, nə ye bʉ̀ʉ sə̀ mwe nə dzəm də yi niŋ tsok fa yà'wèŋ sə.>>
23 Ànə geŋ yi bʉʉŋ dʉk swihi fa ŋgàa fàak ye sə wèŋ dʉk də, <<A rɛŋsi bohòŋwə̀ nə̀ yi yə bum sə̀ wèŋ sə yə yè'sə!
24 Mʉ tsok weŋ də ŋgàa tsòhòbum Nwì wèŋ, nə ye bə bʉ̀ ŋkəŋkum wèeŋ ŋkʉ̀ʉŋntɛ̀ŋ sə̀ wo a dzəm ŋgòyə bum sə̀ wèŋ yə yè'sə, nə kà mandzə̀ nə tse'. Wo dzəm ŋgòyuk bum sə̀ wèŋ sə yuk yè'sə, nə kà yà' sə̀' yuk.>>

Gbʉ' Ŋwəə Sàmàriyà Nə̀ Bəboŋ Nə

25 Ŋgà yə'rə fa bwìŋ lʉ̀k mòk à lòkok də yi bʉə ja'a Jisòs nə fana yi fek nà' də, <<Cicà, yusə aco mʉ̀ gʉ yè'sə yà, ya mʉ kə tse' lùŋ nə̀ nà'a nə̀ kà mè yuk nə ɛ?>>
26 Jisòs fek bʉsə bwi nà' də, <<Wo à còm nòŋsə ndzənə lʉ̀k də yà? Wu tagə̀ nja da? >>
27 Ŋgà' nə dʉk də, <<Wù tse' ŋgòdzəm Tà Nwì yòbə ntʉm yòpwe'fo', dzəm yi bə yòŋsə̀ yòpwe'fo', nə ye bə ŋàaŋ yo pwe', nə ye bə ŋkərà yòsə̀' pwe'fo', fana nə dzəm moma yo co mvə̀'nə̀ wù dzəm ni' yò.>>
28 Jisòs dʉk fa nà' də, <<Wù cèp bəboŋ laŋ; gʉ̀ vɛ'nə ya wu nə tse' lùŋ.>>

29 Ŋgà' nə à dzəm də yi niŋ tsok də yi ŋwə̀ nə̀ bəboŋ, fana yi fek fe'lə Jisòs nə də, <<Moma am nə yè'sə ndà?>>
30 Jisòs tsok bʉsə fa yi gbʉ' mòk də, <<Ŋwə̀ nəmòk à tsə mʉ Jòrosalèm ŋgòlòJèrikù. À kə̀ wès mandzə̀, ŋgàa yə̀ wèŋ ko fweŋ fis yi cə̀k pwe', nə ləp yi. Wo me'rə mak noŋsə yi ŋga yi sə tʉ̀hʉ mègù mok ŋgwàŋ, nə lo yu awo.
31 Mvèk à càa, ŋgà fa satikà' mòk à sə yù tsə lòsə̀' mandzə̀ ànə. Yi ànə ye nà' ŋga nà' nòo fana yi lək ca yuye ndzə ŋgʉ mandzə̀.
32 Ŋwəə Levì mòk à gʉ̀ sə̀' vɛ'nə. Yi à kə̀ dzèŋ fo', nə ye ŋgà' nə mvə̀'nə̀ nà' nòo fana yi ca yuye ndzə ŋgʉʉ̀ŋ.
33 Ŋwə̀ Sàmàriyà mòk à və̀ ye fo', nə ye nà', fana nə koksə manziŋ bohònà'.*
34 Yi geŋ fo', nə gesə fa nà' mve' bə rùk ndzənə mvwe' nà' sə, nə kiŋ lok fa nà'.† Yi le' koksə naaŋ nà' mʉnə nàmbà'rə ye, nə jəŋ lo nà' mvwe' ndap nəmòk nə̀ ŋwèe nòoŋ mbwa yi lak, nə sə jəŋ ŋkərə̀ bohònà' fo'.
35 Tsok à rɛŋ, yi fis mbàm ncùhù ba, nə fa ŋgà ndap nə. Yi dʉk fa ŋgà ndap nə dʉk də, <Sə kʉk fa mʉ yi bəboŋ. Mʉ bwìŋ foho və̀ fana mʉ̀ lak fəsə fa wu mbàam sə̀ wù bʉpsə yà' bʉ̀ʉ yi pwe'.>
36 Bohòbʉ̀ʉ sə̀ tɛ' yè'sə, wù tsəm də ŋwə̀ nə̀ yi à nìtsə̀' də yi moma bə ŋwə̀ nə̀ ŋgàa yə̀ wèŋ à ləp yi nə yè'e nə̀ fò?>>
37 Yi dʉk də, <<A ŋwə̀ nə̀ yi à tse' koksə̀manziŋ bohònà' nà'a.>> Fana Jisòs dʉk fa nà' dʉk də, <<Dù a, nə kə gʉ yòsə̀' vɛ'nə.>>

Jisòs Kə̀ Kɛ' Yə Mèri Bə Matà

38 Jisòs bə bwe ye wèŋ à sə lòo fana wo kə dzeŋ mvwe' lak mok. Ŋwà mòk à ye fo' nə̀ wo to liŋ ye də Matà. Ŋwà ènə à fa Jisòs mvwe' nòòŋ mʉnda'à yi.

* **10:33 10:33** Bʉ̀ʉ Sàmariyà bə bʉ̀ʉ Jus wèŋ à sə bàrəgə̀ wùriŋ. † **10:34 10:34** Bʉ̀ʉ lak yà'sə wèŋ à sə jəgə̀ mve' bə rùk co ncə̀p.

39 Yi ànə tse' moma ye mòk nə̀ wo to yi
də Mèri. Mèri nə à kə̀ cu ŋgʉ ni'ì Tà ànə,
nə sə yu'rə yusə̀ nà' sə yə'rə fa bwìŋ sə.
40 Matà ye də fàk yam bohòyi wùriŋ
fana yi kə dʉk fa Jisòs də, <<Tà, wù yə də
moma àm me'rə mʉ mʉmʉ̀, fàk sə ghak
mʉ, wù kà mbɛŋ kom à? Tsok fa yi də yi
kə tɛsə mʉ.>>
41 Tà nə dʉk fa nà' də, <<Matà, Matà,
wù sə jìk, nə sə ye ŋgə' bə bum
ŋkʉ̀ʉŋntɛ̀ŋ.
42 Yu nə̀ nà' tse' gha' fàk, a yu nə̀ mò'fis.
Mèri cok jə fis ma nə̀ bə̀boŋ nə laŋ. Kaco
mʉ̀ dzəm də ŋwèe fep fis yuk nà' bohòyi
yeŋ.>>

11

Jisòs Yə'rə Bə Nzak Pìriyà (Mat. 6:9-15; 7:7-11)

1 Nùmbu mòk à ye ŋga yi sə lɛŋ
pìriyà mʉmvwe' nəmòk, yi ànə mesə fana
mo fàk ye mòk və bohòyi, nə dʉk fa
yi də, <<Tà, yə'rə fa ves ŋgòlɛŋ pìriyà
mʉmvə̀'nə̀ Jon ànə yə'rə fa ŋgàa fàak ye
yà'a.>>
2 Yi dʉk fa wo də, <<Wèeŋ cu ŋgòlɛŋ,
wèŋ cep dʉk də:
<Tɛ̀', kə̀kùksə̀ə ye bə liŋ yo.
Gaŋ ŋkum yo sə və.
3 Fa ves bɛŋ sə̀ co vès zʉ nùumbu pwe'.
4 Swì fa ves bʉp avès, bʉ̀ʉsə̀ vès swì fagə̀
ndàaŋwè pwe' nə̀ yi gʉ̀gə̀ ves bʉp
sə̀'.
Kà ves mvwe' sə̀ co mə̀mumsə̀ kə tseŋ ves
jə lò.> >>
5 Jisòs dʉk fa bwe ye sə wèŋ də, <<A
dʉk-a də ŋwə̀ nəmòok mʉŋgorə̀ wèŋ nə̀
aco yi lokok nə̀ tsətsə'rə̀ə tsok, nə kə dʉk
fa ŋge' ye mòk də, <Ŋge' àm, samsə fa
mʉ ntuk brɛd tɛ',
6 bʉ̀ʉsə̀ ŋge' àm mòk tesə̀ və̀ gì fana mʉ̀
ka yumok co mʉ̀ fa yi zʉ tse'.>
7 Yi dʉk vesə mʉnda'à anə də, <Kà mʉ
ŋgə' fa nòòŋ, mʉ̀ lok ncù laŋ, ves bwe
am wèŋ nònze, kaco mʉ̀ lokok ŋgòfa wu
yumok ŋga'a yeŋ.>
8 Mʉ tsok weŋ də a ye-a sə̀ də yi nə
kà ŋgòfa nà' yumok bʉ̀ʉsə̀ nà'a ŋge' ye
lòkok fana bʉ̀ʉsə̀ nà' sə lɛŋ malì gʉgʉŋ,
yi nə lokok kə fa nà' yusə̀ nà' dzəm sə
pwe'.
9 Mʉ tsok weŋ də, lɛŋ Nwì ya yi nə fa
wu, làap ya wu nə tse', kùum ya wo nə
muk fa wu.
10 Bʉsə̀ ŋwə̀ nə̀ yi lɛŋ-a, ŋgə̀ŋgàaŋ nə
tse', ŋwə̀ nə̀ yi làp-a, yi nə ye, ŋwə̀ nə̀ yi
kum-a, wo nə muk fa ŋwə̀ ànə.
11 A nsàp tɛ̀' nə̀ fònə̀ də a ye-a ŋga mo
ye lɛŋ fuk bohòyi, yi kà nà' fuk fa, nə fa
nà' no ɛ?
12 Kènə də yi lɛŋ-a mbùmvəp nà' fa yi
ŋgam ɛ?
13 A ye-a ŋga wèŋ sə̀ wèeŋ bʉp yè'e riŋ
ŋgòfa bwe awèŋ bum sə̀ bə̀boŋ, ye də aco
Tɛ̀' nə̀ mʉbu nə, nə fa Yòŋsə̀ nə̀ Rərɛŋ nə
bohòbʉ̀ʉ sə̀ wo lɛŋ yi sə wèŋ wùriŋ!>>

Jisòs Bə Bezebù (Mat. 12:22-30, 43-45; Mak 3:20-27)

14 Jisòs à sə bɛ' fis yòŋsə̀ ze' mòk nə̀ yi
gʉ̀gə̀ ŋwè yi kà cù cèp fana ze' nə ànə
tesə̀ lòo fana ŋgà' nə ye ŋgòcèp cù, bwìŋ
mərə.
15 Bʉ̀ʉ mok wèŋ dʉk yàwo də, <<Yi bɛ'
fisgə̀ ze' sə bə ŋàaŋ Bezebù nə̀ yi ŋkum
ze' wèŋ yi nə.>>
16 Bʉ̀ʉ mok wèŋ sə lap mandzə̀ ŋgòbʉə
yi fana wo sə lap də nà'a niŋ tsok fa wo
maŋgəŋgèŋ mòk nə̀ nà' tesə ma mʉbu.
17 Yi riŋ yusə̀ wo sə tsərə sə fana yi dʉk
fa wo dʉk də, <<A ye-a ŋga lak mok ga'a-a
ba fana ye də yà' kà fàk tse'. Nə ye sə̀' də
ndap nə̀ nà' ga'a-a ba, ye də nà'a nə gbʉ.
18 Ye də a ye-a də Satà gapsə ni' ye bòp
ba fana aco gaŋ sə̀ ye sə təəŋ yè'sə va?
Bʉsə̀ wèŋ sə dʉk də mʉ̀ sə bɛ'fis ze' bə
ŋàaŋ Bezebù.
19 A ye-a də mʉ̀ sə bɛ' fis ze' bə ŋàaŋ
Bezebù fana bʉ̀ʉ awèŋ wèeŋ bɛ' fisgə̀
yàwo bə ŋàaŋ sə̀ ndà? Nsàp fàk bʉ̀ʉ
awèŋ sə, sə nìtsə̀' dʉk də wèeŋ bə jòŋ.
20 Mvə̀'nə̀ mʉ̀ sə bɛ'fis yà' bə ŋàaŋ sə̀
Nwì fana ye də gaŋ ŋkum sə̀ Nwì sə yà'
kʉəp və̀ bohòwèŋ laŋ.
21 <<A ye-a ŋga ŋgà ŋàŋ nə̀ yi tse' bum
dzè' ŋap sə sònto' ye yi fana ye də bum
ye pwe' cu bə̀boŋ.
22 Fana a ye-a ŋga ŋwə̀ nəmòk nə̀ nà'
gʉ ghak yi və-a, nə lʉ bə nà', nə ghak yi
fana yi nə fep jəŋ bum dzè'e ye sə̀ yi anə

sə naaŋ tu bə zeŋ sə, nə gapsə bum ye sə̀ yi tse' sə bə ŋge' ye wèŋ.

23 <<Ŋwə̀ nə̀ yi ka-a vesi yeŋ, ye də yi sə bɛ̀ŋ mʉ. Ŋwə̀ nə̀ yi sə kà-a vesi te'e benə̀ ye də yi sə sɛ̀sə ye sɛ̀sə.

24 <<A ye ŋga yòŋsə̀ ze' tesə ndzə ni'ì ŋwè fana yi gihi ca mvwe' nze jì ndzəp, ŋgòlàp mvwe' sə̀ yi yoŋsə fo'. Yi kà mvwe' sə̀ co yi yoŋsə yə fana yi dʉk də, <Mʉ nə bwi foho lo fe'lə mvwe' ndap àm nə̀ mʉ̀ a tesə fo' nə.>

25 Yi bwì foho və̀-a, nə ye ŋga wo kùrə nà' nə gʉhʉ tsə'rə nà' bəboŋ,

26 fana yi lo, nə kə to jəŋ və yòŋsə̀ə mok sàmba, sə̀ wo bʉp càsə yi wo. Wo nə ni cum mʉmvwe' ndap nə. A ye vɛ'nə fana ncu ŋwə̀ ànə nə̀ maŋkwɛ̀ŋ nə, nə bʉp casə nə̀ ànə ye to mantombì nə.>>

27 Jisòs ànə cep bum yè'sə fana ŋwà nəmòk nə̀ yi ànə ye mʉŋgorə bwìŋ fo' cep fis də, <<A rɛŋsi bohòvə̀əm sə̀ yà' à dzə wu, nə ye mbwi sə̀ wù à no!>>

28 Yi dʉk bwi ye də, <<Rɛŋsi nə lɛ bohòŋwə̀ nə̀ yi yuk ncèp Nwì, nə noŋsə nà'.>>

Bwìŋ Dzəm ŊgòYə Maŋgəŋgèŋ
(Mat. 5:15, 6:22-23, 12:38-42; Mak 8:11-12)

29 Bwìŋ ànə sə yam ghaha fo' ghaha fana Jisòs ye ŋgòcèp də, <<Bʉ̀ʉ sə̀ niè' yè'e wo bʉ̀ʉ sə̀ bʉp, wo sə dzəm ŋgòyə yumok sə̀ maŋgəŋgèŋ. Mʉ nə kà wo maŋgəŋgèŋ gʉ̀ nì tsə̀' fa, anə megu maŋgəŋgèŋ nə̀ Jonà nà'a.

30 Bʉsə̀ mvə̀'nə̀ Jonà nə ànə ye co maŋgəŋgèŋ mòk ŋgònìŋtsə̀' fa bʉ̀ʉ Nenevì yà'a fana mʉ̀ʉ mo ŋwè, mʉ nə ye sə̀' vɛ'nə bohòbʉ̀ʉ yè'sə.

31 Nùmbu nzak nə ye, ŋkum nə̀ yi ŋwàŋwè nə̀ yi à tesə və̀ mvwe' lak Sibà nà'a nə cep bʉp bohòbʉ̀ʉ sə̀ ŋga'a yè'sə də wo gbʉ̀ nzak. Bʉsə̀ yi à tesə və̀ mvwe' sə̀ nzeŋgòŋ nə làsə, ŋgòkə̀ yuk nsàp ŋkərə̀ nə̀ Sòlomù à tse' fana yeè, yumok sə̀ yà' ghak Sòlomù nə ŋga'a yè'.

32 Nùmbu sak nzak ye fana bʉ̀ʉ Nenevì wèeŋ nə lokok dʉk fa bʉ̀ʉ sə̀ niè' yè'sə wèŋ də wo gbʉ̀ nzak. Bʉsə̀ Jonà ànə tsoho, wo kupsə ntʉm; fana yumok sə̀ yà' ghak càsə Jonà nə ŋga'a yè'.

33 <<Wo bwe'-a laàm, kaco wo swihi nà' swìhi kè wo jəŋ nà', nə tes gesə sənə kʉ̀ŋ yeŋ. Wo nə tes nà' mvwe' sə̀ jəja ya bwìŋ sə ni və̀ə wo sə ye marɛŋ nə.

34 Lis yo marɛŋ nə̀ ndzə ni'ì wù yi. A ye-a ŋga lis yo bə̀boŋ fana ye də ni' yònə, nə̀ rwiŋ bə marɛŋ. Yà'a sə̀' də a ye-a ŋga lis yo ka bə̀boŋ yeŋ fana ye də ni' yòrwiŋ bə mandzəm.

35 Ye də wèeŋ jəŋ ŋkərə̀, bwɛ̀rɛ marɛŋ nə̀ ndzə ni'ì wèeŋ nə bʉʉŋ mandzəm.

36 Fana ye də a ye-a ŋga ni' yòpwe'fo' rwiŋ mègù bə marɛŋ, də mandzəm nja mvwe' mok bʉ̀ə̀, fana ye də nà'a nə ye pwe' marɛŋ anə, co mvə̀'nə̀ marɛŋ laàm rɛŋgə̀ yà'a.>>

Jisòs Dʉk Fa Bʉ̀ʉ Faràsi Nə Ye Ŋgàa Yə'rə̀ Lʉ̀k Də Wo Ŋgàa Tè'èŋkup
(Mat. 23:1-36; Mak 12:38-40; Luk 20:45-47)

37 Jisòs anə sə cep fana ŋwàə Faràsi mòk dʉk nà' də bə nà'a kə zʉ bɛŋ. Fana yi lo kə cum tsoŋ də ya bə nà'a zʉ.

38 Ŋwàə Faràsi nə à mərə vɛ'ɛ mvəsə̀ yi à yə də Jisòs ànə zʉ ŋga yi ka mvə̀'nə̀ wo cùkgə̀ ŋkuŋ nə sə zʉ yumok sə cuk.

39 Ànə geŋ Tà Jisòs dʉk fa nà' də, <<Wèŋ bʉ̀ʉ Faràsi, wèeŋ cùkgə̀ yàwèŋ ŋkwɛ̀ɛŋ ŋgàp bə ŋkwɛ̀ɛŋ tasà, fana rwiŋ cum ma sə tsətsə'rə̀ wèŋ anə ŋgwap bə wa bum bwìŋ.

40 Wèeŋ ləm! Ŋwə̀ nə̀ yi ànə gʉ̀ ŋkwɛ̀ŋ nə à ka ma sə tsətsə'rə̀ sə̀' yi gʉ à?

41 Wèeŋ fa-a ŋgàa jìŋ wèŋ mbo sənə ŋgàp nə fana ye də yusə̀ yà'a ma nə̀ njàwèŋ pwe' mok rərɛŋ.

42 <<Wèŋ bʉ̀ʉ Faràsi, wèŋ cu bʉp. Wèeŋ jəgə̀ ŋkərə̀ ŋgògàpsə fa Nwì bwe mvùu bum sə̀ jo yè'e pwe'fo' ma nje, nə me'rə noŋsə ŋgòfàk bə zìnə, nə ye ŋgòdzəm Nwì vɛ'nə. Anə ye co wèŋ sə gʉ yà'sə, nə kà mok sə̀' mè'rə màk.

43 Wèŋ bʉ̀ʉ Faràsi, wèŋ cu bʉp! Wèeŋ dzèŋ mʉmvwe' ndap pìriyà fana wèŋ sə dzəm dzòok sə̀ bə̀boŋ, wèŋ sə dzəm sə̀' də

bwìŋ sə cepsə weŋ mʉntɛ̀ŋ bə wəwəp wùriŋ.
44 Wèŋ cu bʉp bʉ̀ʉsə̀ wèeŋ co sèe sə̀ bwìŋ sə kà yà' yə fana wo sə gi ca mbwa, nə kà rì.>>
45 Ànə geŋ ŋgà yə'rə̀ fa bwìŋ lʉ̀k mòk dʉk də, <<Cicà, wu cèp vɛ'nə, ye də wù sə yà' vès sə̀'.>>
46 Jisòs dʉk bwi fa nà' də, <<Wèŋ ŋgàa yə'rə̀ lʉ̀k, wèŋ cu sə̀' bʉp bʉ̀ʉsə̀ wèeŋ jə bum sə̀ yà' rwì' vɛ'ɛ co ŋwè kà bə̀k to, nə sə naaŋ fa bwìŋ. Wèŋ kà yàwèŋ bum sə bə ndubo àwèŋ nə̀ mò'fis jwɛ̀ŋ ja'a lok.
47 Wèŋ cu bʉp, bʉ̀ʉsə̀ wèŋ sə ci tsə'rə sèe ŋgàa tsòhòbum Nwì sə̀ ànə zə wo sə̀' tɛ̀' awèŋ.
48 Ye də wèŋ dzəm də yusə̀ tɛ̀' awèŋ ànə gʉ sə bəboŋ bʉ̀ʉsə̀ wo à zə wo fana wèŋ ci yàwèŋ sèe sə.
49 Ye də nà'a njo nə̀ ŋkərə̀ Nwì sə cèp də, <Mʉ nə tumsə fa wo ŋgàa tsòhòbum Nwì bə ŋgàa ntum wèŋ. Wo nə zə mok, nə yeŋsə mok wèŋ ŋgə'.>
50 Ya ndʉəm ŋgàa tsòhòbum Nwì wèŋ sə̀ yà' ànə fe'e mvə'nə̀ nzeŋgòŋ à yè yèe pwe'fo' nə ye ndzə bohòbʉ̀ʉ sə̀ niè' yè'sə.
51 Ye jəŋ bə ndʉəm Abè kə dzeŋ mʉ ni'ì Sàkàriyà nə̀ wo à zə yi mʉtsətsə'rəə kàm nə̀ wo tɛ̀ŋgə̀ satikà' mbwa bə mvwe' sə̀ rərɛŋ sə̀ mʉ ndap Nwì nə̀ ghaŋ sə. A zìnə də wo nə fek ndʉəm awo sə bohòbʉ̀ʉ sə̀ niè' yè'sə.
52 <<Ŋgàa yə'rə̀ lʉ̀k, wèŋ cu bʉp, njo nə̀ wèŋ a jə lòksə ki sə̀ ŋgòmùk ncùu ŋkərə̀ bə zeŋ sə. Wèŋ bə tu awèŋ, wèŋ a ka ni, fana nə lok bwi fa bʉ̀ʉ sə̀ wo à sə ni sə mandzə̀.>>
53 Jisòs ànə me'rə fa'nə fana ŋgàa yə'rə̀ lʉ̀k bə bʉ̀ʉ Faràsi sə wèŋ sə sa'rə yi nə nɛ' tse' yi bə cù cʉ̀k, də ya nà'a cep bum ŋkʉ̀ʉŋ.
54 Wo sə bʉə yi vɛ'ɛ də ya wo ko yi bə yumok sə̀ bʉp sə̀ yi cèp-a na.

12

Ka Bəboŋ ŊgòGʉ̀ Basə Yumok Basə Yeŋ (Mat. 10:19-20, 26-33, 12:32)

1 Ghà ànə à ye ŋga bwìŋ kə̀ benə vɛ'ɛ ncùhù ŋkʉ̀ʉŋntɛ̀ŋ, nə sə nəŋ ca mok mʉ ni'ì bə kù fana Jisòs ye ŋgòtsə̀' to fa ŋgàa fàak ye wèŋ də, <<Wèeŋ jəŋ ŋkərə̀ bə yis bʉ̀ʉ Faràsi wèŋ. Mʉ̀ sə dʉk yè'sə mʉmvə̀'nə̀ wo gʉ̀ basə kɛ'gə̀ bum awo yà'a.
2 Yumok ka sə̀ də bwìŋ à sè'lə lok yà' də wo nə kà yà' yə yeŋ. Yumok ka sə̀ wo a swìhi yà' də bwìiŋ nə kà yà' rìŋ yuk sə̀' yeŋ.
3 Ye də yusə̀ wu cèp-a yà' ndzə ndzəmə̀, yà'a nə̀ kə̀ yuhu mvwe' marɛŋ. Yusə̀ ŋwè làrə swìhi yà' mà mbwèndap fana wo nə̀ fu yà' ma mʉ ndùndap.
4 <<Ŋge' am wèŋ, mʉ tsok weŋ də kà də wèeŋ wəp bʉ̀ʉ sə̀ wo zə-a ŋgùpni' fana wo kà yumok ŋgògʉ̀ fe'lə bohòwù tse' yà'a dʉk.
5 Mʉ tsok fa weŋ ŋwə̀ nə̀ aco wèŋ wəp yi nə. Wəp Nwì nə̀ yi zə wes fana yi tse' mali ŋàŋ ŋgògèsə wu mvwe' ŋgə' nə̀ sə misə̀ nà'a. Mʉ̀ sə tsə̀' weŋ zìnə də wəp yi ànə.
6 Wo kà ləŋbu tàŋ dolà ba sèŋgə̀ à? Nwìi kà nə̀ mò'fis swìgə̀.
7 Nʉəmtu sə̀ mʉ tuhù wèŋ yè'e, yi a ta yà' ta. Ye də wu kà yumok wəp, bʉ̀ʉsə̀ wù yam ghak ləŋbu kɛ̀' ŋkʉ̀ʉŋntɛ̀ŋ laŋ.
8 <<Mʉ tsok fa weŋ də ŋwə̀ nə̀ yi cèp fis-a jəja mvwe' bwìŋ də yi ŋwə̀ àm fana mʉ̀ mo ŋwè, mʉ nə̀ kə̀ dʉk fa yi sə̀' vɛ'nə mantombì masinjàa Nwì wèŋ.
9 Ŋwə̀ nə̀ yi bɛ̀ŋ-a mʉ mantombìi bwìŋ fana mʉ nə̀ kə̀ bɛ̀ŋ yi sə̀' mantombì masinjàa Nwì wèŋ.
10 Ŋwə̀ nə̀ yi bʉpsə liŋ am, nə̀ mʉ mo ŋwè fana wo nə̀ swì fa yi yà'; ŋwə̀ nə̀ yi bʉpsə-a liŋ Yòŋsə̀ nə̀ Rərɛŋ nə fana kaco wo nə̀ swì fa yuk yi yeŋ.
11 A ye-a ŋga wo jə lo wu mʉmvwe' ndap pìriyà, nə ye bohòbʉ̀ ŋkəŋkum nə ye bə bʉ̀ʉ sə̀ wo sakgə̀ bum wo fana wù kà də wu sə jik də wu nə cep fəsə yàlɛ, kè də wu nə dʉk yè'sə dalɛ dʉk.
12 Bʉsə̀ Yòŋsə̀ nə̀ Rərɛŋ nə, nə tsok fa wu yusə̀ wu cep sə sə̀ ghà nà'nə.>>

Gbʉ' Ŋgà Ghàk Nə̀ Yi À Ye Ləm

13 Ŋwə̀ nəmòk à ye mʉtsətsə'rəə bʉ̀ʉ sə̀ wo à benə wùriŋ sə, nə dʉk vesə fa nà' də, <<Cicà, dʉk fa moma am də yi gapsə bum mfə tɛ̀' am vesi.>>

14 Jisòs dʉk fəsə fa nà' də, <<Ŋgàta,
ŋwà nè yi a gʉ̀ mʉ də mʉ sak fa weŋ nzak
kè mʉ gapsə fa weŋ bum yè'sə ndà?>>
15 Ànə geŋ yi dʉk fa bʉ̀ʉ sə fo' sə wèŋ
də, <<Wèeŋ jəŋ ŋkərə ŋgòwa bum bwìŋ,
bʉ̀ʉsə yòŋsə ŋwè ka bʉ̀ʉ bum sə də yi tse'
yà' ŋkʉ̀ʉŋntɛ̀ŋ yeŋ.>>
16 Fana yi mak fa wo gbʉ' nè'e də,
<<Ŋgà ghàk mòk ànə tse' nzum sə bum
ànə tesə mbwa wùriŋ.
17 Yi ye ŋgòtsərə də, <Mʉ̀ ka mvwe' sə
co mʉ noŋsə wes zʉzʉʉ am yè'e tse'. Mʉ
nə gʉ kok yè'sə valɛ-ò?>
18 Yi dʉk də, <Mʉ nə gʉ lɛ vɛ': mʉ
nə kʉəmsə mak tàap am, nə ci sə ghaŋ,
ya mʉ gesə zʉzʉʉ am bə bum am pwe'
mbwa.
19 Fana mʉ nə dʉk fa ni' àm dʉk də, mʉ̀
tse' zʉzʉ nduk co mʉ̀ zʉ yà' lùumŋgòŋ
ŋkʉ̀ʉŋntɛ̀ŋ; cum yoŋsə yuyo, zʉ, no, nə
sə roŋ.>
20 Ànə geŋ Nwì dʉk fa yi də, <Ləm yu
ènə, yòŋsə yòo nə me bə ndzəm nà ntinə
nè'e. Bum sə wù fʉ̀hʉ yà'sə nə ye mok
sə ndà?> >>
21 Jisòs dʉk ləsə də, <<Yà'a mʉmvə'nə
yà' cu vɛ'nə bohòŋwə nə yi kotse' bum
ghàk, nə kà ŋgà ghàk bohòma nə Nwì
ye.>>

Fa Ntʉm BohòNwì, Nə Kà Bʉ̀ʉ Yusəmok Sə Jìk
(Mat. 6:25-34)

22 Jisòs à dʉk fa bwe ye wèŋ dʉk də,
<<Kà də wèeŋ sə jik bə yòŋsəə awèŋ də
mʉ nə zʉ kok yàlɛ, kènə bə ni' yòdə wu
nə ni kok yàlɛ-òdʉk.
23 Bʉsə yòŋsə ghak bɛŋ fana ŋgùpni'
ghak cək sə'.
24 Wèeŋ kʉk ja'a na ŋwəŋwɛ', wo kà
bìgə nə kà sə' kʉp loksə. Wo ka tàp tse',
nə kà zok sə' tse', fana Nwì sə fa wo zʉzʉ.
Ghak yè'sə wèŋ kè swiŋ ɛ?
25 A mʉŋgorə wèŋ ndà, nè də aco yi
naaŋ gesə nùumbu mok mʉnə nùumbu
ye də bʉ̀ʉsə yi jìk ɛ?
26 A ye-a də kaco wù gʉ to yumok bə nə
nà'a jo nà'nə yeŋ, ye də wù sə jik bə mok
bʉ̀ʉ yà?
27 Tsərə-a bə nzàamŋgaŋ sə yà'a fomgə
yè'e mʉmvə'nə yà'a kùkgə è. Wo kà ndàp
caŋsəgə, nə kà cək sə' ba'. Mʉ tsok fa weŋ
də a mègù-a sə Sòlomù, nè yi à tse' bum
maŋgəŋgèŋ nà'a, yi à ka cək co mòk nə
mò'fis vɛ'nə ni yuk.
28 A ye-a ŋga Nwìi ni fagə ŋgaŋ sə yà'a
təəŋ fə ŋgəà ntinə, a ye zòŋ ŋga wo tɛ̀ŋ
səsə yà' laŋ sə vɛ'nə, ye də aco yi ni fa
wesə weŋ cəək yàwèŋ yè'sə nsàp nə fò?
Bʉ̀ am a, dzədzəm àwèeŋ momjo!
29 Kà də wèeŋ sə tsərə də mʉ nə zʉ yà,
mʉ nə no yà? Kà də wu sə jik dʉk.
30 Bʉ̀ʉ sə sə nzeŋgònə làpgə yàwo
nsàap bum yà'sə; fana Tɛ̀' awèŋ rìŋ dʉk
də wèŋ tse' ŋgòtse' bum yè'sə sə'.
31 Yusə də wèeŋ lap lɛ gaŋ ye sə, ya bum
yè'sə nə ye sə' sə yàwèŋ.

Tse' Ghàk Ma Mʉbu
(Mat. 6:19-21)

32 <<Bwe sə mʉ gʉ̀msəgə weŋ, wèeŋ kà
wəp bʉ̀ʉsə Tɛ̀' àwèŋ nə sə dzəm bòŋsə
wùriŋ ŋgòfa weŋ gaŋ ŋkum sə ye sə.
33 Wèeŋ seŋ bum awèŋ, nə fa mbàam
sə bohòŋgàa jìŋ wèŋ. Wèeŋ tse' posàa
sə kaco yà' reŋ yuk yeŋ, nə loksə ghàak
awèŋ mʉbu mvwe' sə kaco yumok gʉ yà'
yeŋ; mvwe' sə kaco ŋgà yə kə dzeŋ to fo'
yeŋ, nzək kà yà' sə' zʉ bʉpsə.
34 Bʉsə mʉmvwe' nə ghàak yo cu fana
ntʉm yòo nə ye sə' fo'.

Ye Mofàk Nə Ŋgà Kà Lo Dzəm
(Mat. 24:45-51)

35 <<Wèeŋ cum fəfʉhʉ̀, swi' cəək awèŋ
sə gamə bəboŋ, nə bwe' tse' laàm awèŋ.
36 Wèeŋ ye co bʉ̀ʉ sə masà àwo nə lo
mvwe' ŋkàha gù ŋgòbwìŋ vəə, fana wo
sə tək nà' də ya nà'a kùm ncù ntɛ̀ŋ, wo
muk fa yi mvèsə.
37 A rɛŋsi bohòbwe fàak sə masà nə
bwìŋ vəə, fana yi tseŋ yà'wèŋ ŋga wo cu
nca. Mʉ tsok fa weŋ zìnə də masà nə nə
kiŋ tsə'rə cək ye, yà'wèŋ cum nze fana yi
fa wo zʉzʉ.
38 A rɛŋsi bohòŋgàa fàak sə yi və-a sə
ndzəmə kè tsətsə'rəə tsok àlɛ', nə tseŋ wo
ŋga wo cu fəfʉhʉ̀.
39 Wèeŋ riŋtse' yumòk nè' sə' də, a ye-
a ŋga tà ŋgà ndàp nə riŋ-a ghà nə ŋgà
yəə nə və, bwɛ̀rɛ yi kà ndap ye də nà'a ni
mbwa mè'rə nòŋsə.

40 Wèeŋ nə sə kʉk yàwèŋ sə̀' kʉ̀'ʉ, bʉ̀ʉsə̀ mʉ̀ʉ mo ŋwè, mʉ nə və ghà nə̀ wèŋ ka vɛ'nə tsərə.>>
41 Pità à fek də, <<Tà, wù sə màk fa gbʉ' nè'e yè'sə bohòvès kè bohòbwìŋ pwe' ɛ? >>
42 Fana Tà cep də, <<Mofàk nə̀ yi zìnə nə tse' ŋkərəə yè'sə nə̀ fò? A nə̀ masà ye nə a fa bum sə̀ mʉ nda'à yi pwe' bohònà', nə dʉk də, nà'a nə sə fa bwe fàak mok wèŋ bum zʉzʉ bə mvək nə̀ kəkʉrə̀.
43 A rɛŋsi bohòmofàk nə̀ masà ye bwìŋ vəə, nà' tseŋ yi ŋga yi sə gʉ̀ mvə'nə̀ nà' anə dʉk noŋsə lo yi sə.
44 Mʉ tsok weŋ zìnə də, masà nə nə fa nsàp mofàk ànə ŋàŋ ŋgòkotse' bum ye sə̀ yi tse' pwe'fo' nà'.
45 A ye-a ŋga mofàk nə dʉk-a də, <Masà àm nə nə kà ntèntɛ̀ŋ bwìŋ fohòvə̀,> nə yeto ŋgòlèp bwe fàak sə̀ mbəmbam bə sə̀ bəba sə wèŋ, nə zʉ, nə no jʉhʉ rùk,
46 fana masà ye nə bwìŋ foho və̀ nùmbu mòk nə̀ mofàk nə nə sə ka tsərə fʉk, nə ye bə mvək nə̀ yi ka sə̀' riŋ, fana masà nə nə gbɛ' ci'lə nà' ba, nə noŋsə be'lə yi bə bʉ̀ʉ sə̀ wo ka zìnə tse'.
47 Mofàk nə̀ yi riŋ yusə̀ masà ye dzəm də yi gʉ yà', nə kà də yi yeto ŋgògʉ̀ yà' dʉk fana wo nə ləp yi cùu ŋkwɛ̀s ŋkʉ̀ʉŋntɛ̀ŋ.
48 Ŋwə̀ nə̀ yi anə ka ye riŋ, nə gʉ yumok sə̀ co wo ləp yi bʉ̀ʉ zeŋ nə̀ bʉp fana wo nə ləp ghasə yi ye ŋgwàŋ. Ŋwə̀ nə̀ Nwì a fa bohòyi ŋkʉ̀ʉŋ fana Nwìi nə dzəm bohòyi sə̀' ŋkʉ̀ʉŋ. Ŋwə̀ nə̀ Nwì a nòŋsə ndzə bohòyi ŋkʉ̀ʉŋntɛ̀ŋ fana Nwìi nə kʉk bohòyi sə̀' ŋkʉ̀ʉŋntɛ̀ŋ anə.

Jisòos Nə Gʉ Bwìŋ Wo Ga'a (Mat. 10:34-36, 16:1-4)

49 <<Mʉ̀ a və̀ ŋgòkə̀ tɛ̀ŋ gèsə mis sənə nzeŋgònə. Yà' sə bòmʉ də anə ye co mis nə kʉə ŋga'a laŋ.
50 Mʉ̀ tse' bàptɛ nə̀ ŋgòbàptɛsə nà', tse'ŋga mʉ bàptɛsə wes nà' ŋkuŋ ntʉm fi mʉ!
51 Wèŋ tsəm də mʉ̀ a və̀ sə nzeŋgòŋ anə ŋgòjə və̀ fifi à? Hai' ka vɛ'nə yeŋ, mʉ tsok weŋ də mʉ̀ a jə və̀ gègàpsə̀.
52 Bʉsə̀ ye jəŋ ŋga'a nə lo mantombì, bwìŋ tàŋ sə̀ wo cugə̀ ndap mò'fis nə ga'a. Bwìŋ tɛ' nə tse' cùu sə̀ zok bə bʉ̀ʉ sə̀ ba, sə̀ ba tse' bwi yàwo zok bə sə̀ tɛ'.
53 Wo nə ga'a, tɛ̀' wèŋ sə dzeeŋ yusə̀ bwe mbəmbaam awo wèŋ sə tsərə fana bwe mbəmbam sə, sə dzeeŋ sə̀ tɛ̀' wèŋ. Ma sə dzeeŋ sə̀ mo ye nə̀ ŋwàŋwè, mo ŋwàŋwè sə dzeeŋ sə̀ ma. Maligù sə dzeeŋ sə̀ ŋgwegù, ŋgwegù sə dzeeŋ maligù nə sə̀'.>>
54 Jisòs à dʉk fa bwìŋ dʉk də, <<Wèeŋ yəgə̀ ŋga mbàk yəəŋ ma nconùm fana wèŋ də, <Mbʉ̀ʉŋ nə li>, nà' li sə̀'.
55 Wèeŋ yuk ŋga fəfə̀ bwìŋ nə̀ kəkok fana wèŋ dʉk də, <Lùm lòo>, lùm nə lo sə̀'.
56 Wèŋ ŋgàa tè'èŋkup! Wèŋ rìŋ mègù ŋgòkʉ̀k gèsə mʉbu, nə ye nzeŋgònə, nə sə cep də anə ye ŋga'a vɛ'ɛ, nə kà bum sə̀ yà'a niè' yè'e rɛɛŋ bʉ̀ʉ yà?

Kà Də Wu Tək Tàtè Wo Sak Nzak YòSa'a Dʉk (Mat. 5:25-26)

57 <<Kaco wèŋ bə tu awèŋ sak yusə̀ yà'a kəkʉrə̀ yeŋ yè'sə bʉ̀ʉ yà?
58 A ye-a ŋga ŋwə̀ nəmòk somsə wu mʉ kot fana wù lap mandzə̀ gʉgʉŋ də wenə mesə nzak nə ŋga wèŋ cu ntòmandzə̀. Ya ŋga yi kà wu bohòŋgà sak nzak jə lò. Bʉsə̀ ŋgà sak nzak nə fa wu bohòŋgàa tàm wèŋ, fana ŋgàa tàam sə nisə wu ndapndzəm.
59 Mʉ tsok fa weŋ də kaco wù tesə yeŋ, tse'ŋga wù làk wes mbàm nə̀ wo tiŋ fa wu nə pwe'fo'.>>

13

Me'rə ŊgòGʉ̀ Bʉp Bwɛ̀rɛ Wèŋ Kpʉ Sə̀'

1 Ghà ànə à ye fana bʉ̀ʉ mok wèŋ à ye fo' sə̀ wo à tsə̀' fa Jisòs bə nzak bʉ̀ʉ Galìli mok sə̀ Palè à zə ya', nduəm awo torə bə nduəm nàam sə̀ wo à sʉə ya' ŋgòfa Nwì satikà' bə zeŋ.
2 Ànə geŋ Jisòs fek wo də, <<Wèŋ tsəm də bʉ̀ʉsə̀ bʉ̀ʉ Galìlii ya'sə wèŋ kpʉ nsàp kpʉ ŋgə' ànə vɛ'nə ye də wo gʉ̀ ghakgə̀ bʉp wo, nə noŋsə bʉ̀ʉ Galìlii mok sə wèŋ pwe' à?

3 Hai' ka vɛ'nə yeŋ. Mʉ tsok weŋ də tse'ŋga wèŋ kupsə, nə bwi fa bʉp awèŋ ŋkwèŋ bwɛ̀rɛ wèeŋ nə kpʉ sə̀'.
4 Bʉ̀ʉ sə̀ hum-ncòp-fwame' sə̀ ndap nə̀ nà' à sàp lòmʉbu wùriŋ à kəəŋ zə wo Silòm yà'a, wèŋ tsəm də wo à sə gʉ̀ bʉp wo, nə ghak casə bʉ̀ʉ sə̀ wo cu mvwe' lak Jòrosalèm pwe' wo à?
5 Mʉ tsok weŋ də ka vɛ'nə yeŋ. Tse'ŋga wèŋ kupsə, nə bwi fa bʉp awèŋ ŋkwèŋ bwɛ̀rɛ wèŋ kpʉ sə̀'.>>

Gbʉ' Tʉ Nə̀ Nà' À Ka Zəm Nə

6 Ànə geŋ Jisòs tsok fa wo gbʉ' nè'e də, <<Ŋwə̀ nəmòk à bì tes tʉ fik mʉ nzuù yi. Yi sə və fo' də yi kə kwiŋ jəŋ ŋgwìi fik nə fana yi kà nə̀ mò'fis kwì yuk.
7 Ànə geŋ yi dʉk fa bohòŋwə̀ nə̀ nà'a kʉ̀k fagə̀ yi nzum ye sə də, <A ŋga'a lùumŋgòŋ tɛ' mvə'nə̀ mʉ làpgə̀ fik mʉ tʉhʉ̀ fɛɛŋ, nə kà mò'fis yə yuk. Gbɛ̀' màk nà', nà' sə gʉ̀ bʉpsə nze nə fo' wà vɛ'nə bʉ̀ʉ yà?>
8 Ŋgà kʉ̀k nzum nə dʉk fa nà' də, <Ŋkwà'ŋwè, mè'rə tes nà' lùmŋgòŋ nè'e vɛ'nə ntɛ̀ŋ. Mʉ nə tuŋ mbwè nə, nə gesə gèp ca.
9 Lùmŋgòŋ nə̀ nà' tsə nà'a, a ye-a ŋga nà' zəm fana ye də a bèboŋ; nà'a kà-a zəm ŋkuŋ wù gbɛ' mak nà'.> >>

Jisòs Gʉŋsə Ŋwà Nə̀ Yi Kà Gìgə̀ Nùmbu Dzə̀

10 Jisòs à sə yə'rə bwìŋ nùmbu dzə̀ mòk mʉmvwe' ndap pìriyà.
11 Ŋwà nəmòk à ye fo' nə̀ yi à tse' yòŋsə̀ nə̀ bʉp, nə̀ nà' à sə gʉ̀ yi, yi sə yaaŋ mʉnə lùumŋgòŋ hum-ncòp-fwame'. Ŋwà nə à zòoŋ nsàp nə̀ co yi kà mʉtsə rərəŋ təəŋ lok fʉ̀k.
12 Jisòs ànə ye gesə ŋwà nə fana yi to nà', nə dʉk fa nà' də, <<Mamwe, wù ga'a weŋ yiya yònà'a laŋ.>>
13 Fana yi naaŋ fa nà' bo, ŋwà nə təəŋ kok mok rərəŋ ghà ànə, nə kwasə Nwì.
14 Ŋkwà' ŋwə̀ nə̀ mʉmvwe' ndap pìriyà nə à jòk vɛ'ɛ də Jisòs gʉŋsə ŋwè nùmbu dzə̀, nə dʉk fa bʉ̀ʉ sə̀ fo' sə wèŋ də, <<A tse' nùumbu ntùŋfu sə̀ aco a gʉ fàk ca. Wèeŋ sə və nùumbu yà'sə ŋga wo sə gʉŋsə weŋ, kà nùmbu dzə̀ ye.>>
15 Ànə geŋ Tà Jisòs cep fəsə fa nà' də, <<Wèŋ ŋgàa tè'èŋkup wèŋ! Yè'e ka sə̀ wèŋ sə̀ a yegə̀ nùmbu dzə̀, wèŋ sə fiŋ fis mbòŋ kè mvomdè'e awèŋ mvwe' sə̀ wo tsòoŋ tes yà', nə sə jə lo wo ŋgòno ndzəp sə yeŋ à?
16 Ye də ŋwà nè'e, nə̀ yi mo Abràham, nə̀ Satà a kìiŋ tse' yi lùumŋgòŋ hum-ncòp-fwame' ènə, kaco wo fiŋ fis yi ye nùmbu dzə̀ yeŋ à?>>
17 Yi à cèp vɛ'nə fana marè'tu ko bʉ̀ʉ sə̀ wo à sə bɛ̀ŋ yi sə wèŋ pwe'fo'. Bʉ̀ʉ sə̀ wo à ye fo' sə wèŋ à kwa bə nsàap bum maŋgəŋgèeŋ sə̀ yi à gʉ̀ʉ sə pwe'.

Jisòs Fʉ̀hʉ Ja'a Gaŋ Ŋkum Sə̀ Nwì Bə Bum Mok
(Mat. 13:31-33; Mak 4:30-32)

18 Jisòs à dʉk mok sə̀' də, <<Gaŋ ŋkum sə̀ Nwì sə yè'sə co yàlɛ-ò? Aco mʉ̀ fʉhʉ kok yà' yè'sə bə yà?
19 Yà'a co mʉ ŋgwì tʉ mostà nà'a, nə̀ ŋwə̀ nəmòk à jə, nə bi mʉnzuù yi. Nà' kuk bʉʉŋ tʉ nə̀ ghaŋ fana swiŋ wèŋ və kə ci ndap awo mbwa.>>
20 Jisòs nə dʉk sə̀mok də, <<Aco mʉ̀ fʉhʉ kok gaŋ sə̀ Nwì sə yè'sə bə yàlɛ-ò?
21 Yà' mègù co yis sə̀ ŋwàŋwèe jəgə̀ yà', nə gesə sənə kwèes mfòn tɛ', nə top yà' tətè yà' kok pwe' yè'e.>>

Mandzə̀ Nə̀ Nà'a Fəferə̀ Nə
(Mat. 7:13-14, 21-23)

22 Jisòs à gì, nə sə ca kɛ' mvwe' buhu lak sə̀ jo bə sə̀ ghaŋ wèŋ ŋgòlòJòrosalèm, fana yi sə yə'rə lo bwìŋ fo' sə̀'.
23 Ŋwə̀ nəmòk fek yi də, <<Tà, bʉ̀ʉ sə̀ wo nə tse' lùŋ nə̀ nà'a nə̀ kà mè yuk nə, nə ye megu bwìŋ jo à?>> Jisòs nə dʉk fa wo də,
24 <<Nikok mvwe' ncùu ŋka' sə̀ fəferə̀ yà'a, bʉ̀ʉsə̀ bwìŋ ŋkʉ̀ʉŋ nə lap mandzə̀ ŋgòni lòfo', fana wo kà ni to.
25 Tà ŋgà ndap nə lok ncùu ye fana wèeŋ nə təəŋ sə mbiŋ, nə sə kum ncùu sə. Wèŋ kum yà', nə sə cep də, <Tà mùk fa ves ncù.> Yi nə dʉk fa weŋ də, <Mʉ̀ ka mvwe' sə̀ wèŋ vəə riŋ.>
26 Wèŋ ye ŋga'a ŋgòcèp də, <Vesùwèŋ à sə zʉgə̀, nə sə no sə̀' mvwe' mò'fis; wù à

sə yə'rə bwìŋ mvwe' mandzəə sə ntòla'à vès.>
27 Yi nə cep ye də, <Mʉ̀ tsok fa weŋ də mʉ̀ ka yàm mvwe' sə̀ wèŋ vəə riŋ. Wèeŋ coho gɛsə lo ŋgʉ̀ ni'ì mʉ̀ fo', wèŋ ŋgàa gʉ̀ bʉ̀p wèŋ.>
28 Ya'a mvwe' sə̀ wèeŋ nə waŋ, nə zʉ̀ nzòŋ, ŋga wèŋ yə Abràham bə Azìk bə Jàkop, nə ye ŋgàa tsòhòbum Nwì wèŋ pwe' ŋga wo cu mʉla'à Nwì, fana wèŋ mam yàwèŋ sə mbiŋ.
29 Bwìiŋ nə tesə və mvwe' ŋkùup nzeŋgòŋ ma kwè fo', nə cum sə zʉ̀ roŋ mʉla'à Nwì anə.
30 A kə̀ dzèŋ mvə' ànə bʉ̀ʉ̀ mok sə̀ wo ŋga'a maŋkwɛ̀ɛŋ nə kə ye mantombì; mok sə̀ wo ŋga'a mantombìi nə ye mok maŋkwɛ̀ŋ.>>

Mvə̀'nə̀ Jisòs Dzəm Lak Jòrosalèm (Mat. 23:37-39)

31 Mvə̀k ànə à ye, bʉ̀ʉ̀ Faràsi mok wèŋ və kə dʉ̀k fa Jisòs də, <<Lògɛsə fɛnə fo', bʉ̀ʉ̀sə̀ ŋkum Heròsə làp mandzə̀ ŋgòzə wu.>>
32 Yi dʉ̀k fa yà'wèŋ də, <<Dù kə̀ tsok fa kəkərə̀ còp ànə də mʉ̀ sə bɛ'fis yòŋsəə ze', nə sə luŋsə bwìŋ ntinə bə zòŋ, nùmbu nə̀ tɛ' dzèeŋ fana mʉ̀ mesə fàak am sə.
33 Fana mʉ nə sə geŋ mali mantombì ntinə bə zòŋ, nə ye bə nùmbu nə̀ nà' bɛ'ɛ nə sə̀'; bʉ̀ʉ̀sə̀ ka bəboŋ ŋgòzə ŋgà tsòhòbum Nwì mvwe' mok sə̀ zok nə casə Jòrosalèm yeŋ.
34 Webee, lak Jòrosalèm, lak Jòrosalèm. Wèeŋ zəgə̀ ŋgàa tsòhòbum Nwì wèŋ, nə sə tərə ŋgàa gə̀ ntum Nwì wèŋ bə lìs. A yè'sə ghɛ̀' sʉ̀ mvə'nə̀ mʉ̀ sə làp də mʉ ko wumsə gesə weŋ ndzə ni'ì mʉ̀ co məma mvəp sə wumsə bwe ye, wèŋ kà dzəm ɛ?
35 Bo am ka mok bə lak àwèŋ yà'sə yeŋ. Mʉ tsok weŋ də, ye jəŋ ŋga'a lo mantombì, wèeŋ nə kà mʉ mok yə fe'lə̀ tətè nùmbu nə̀ wèeŋ yə fe'lə mʉ, ye mok ŋga wèŋ sə dʉ̀k də, <Nwìi se ŋwə̀ nə̀ yi və mʉnə liŋ sə̀ Tà nə> ŋkuŋ.>>

14

Jisòs Gʉŋsə Ŋgà Yiya Mòk

1 Nùmbu dzə̀ mòk à ye, Jisòs lo ŋgòkə̀ zʉ zʉzʉ mʉmvwe' ndap ŋkwà' ŋwə̀ə Faràsi mòk. Fana bwìŋ sə kʉ̀k tse' yi vɛ'ɛ pap.
2 Ŋwə̀ nəmòk à ye fo' nə̀ yi à tse' yiya kəko'rə̀.
3 Ànə geŋ Jisòs fek ŋgàa yə'rə̀ lʉ̀k bə bʉ̀ʉ̀ Faràsi wèŋ dʉk də, <<Lʉ̀k dzəm də aco wo gʉŋsə ŋwè nùmbu dzə̀ kè njo-ɛ? >>
4 Bʉ̀ʉ̀ sə wèŋ kà cù mùk. Fana yi gʉŋsə ŋgà' nə, nə me'rə nà' lo.
5 Yi fek wo də, <<A fɛɛŋ ndà nə̀ a ye-a ŋga mo ye kè mbòye gbʉ̀ ni-a sənə wʉ ndzəp nùmbu dzə̀, yi kà nà' mvèsə̀ fis-ɛ? >>
6 Wo à ka yusə̀ co wo cep fəsə fa yi tse' lok.
7 Jisòs à yə mʉmvə'nə̀ bʉ̀ʉ̀ sə̀ wo à to wo mvwe' dinà nə sə swè' mègù mvwe' ncum sə̀ bəboŋ fana yi tsok fa yà'wèŋ ncèp nè'e.
8 Yi də, <<A ye-a ŋga ŋwè to wu də wu və mvwe' zʉ gùu ye fana kà də wu kʉ̀k mvwe' sə̀ bòghak fo' pwe' zeŋ, nə kə cum fo' dʉk. Bʉsə̀ kàmòk wo to ŋwə̀ nəmòk nə̀ yi ghak wu ye sə̀'.
9 Yi vəə fana ŋwə̀ nə̀ yi to weŋ ba fo' yi nə, nə kə dʉk fa wu də, <Lòkok, nə fa mvwe' yà'sə bohòŋwə̀ nè'e.> Fana marè'tu nə ko wu, wù kə cum mok bə dzòk nə̀ nà' ka bəboŋ yeŋ.
10 A bəboŋ də wo to-a wu, wù kə cum lɛ bə dzòk nə̀ nà' ka bəboŋ wùriŋ yeŋ, ya ŋga ŋwə̀ nə̀ yi to weŋ nə vəə fana yi dʉk fa wu də, <Ŋge' àm, lòkok cum lo mʉmvwe' dzə̀' nə̀ bəboŋ nè'e.> Yà'sə nə gʉ wu, wù ye co ŋwə̀ nə̀ ghaŋ mʉ lisə̀ bʉ̀ʉ̀ sə̀ wenə̀ wèŋ cu fo' sə.
11 Bʉsə̀ ŋwə̀ nə̀ yi jə kok lò-a ni' ye mʉbu, wo jəŋ tsoŋ yi sə nze; ŋwə̀ nə̀ yi jə tsoŋ lòni' nje sə nze fana wo jə fis kok yi mʉbu.>>
12 Jisòs dʉk fa ŋwə̀ nə̀ yi to bwìŋ dinà nə ye də, <<A ye-a ŋga wù də wu to bwìŋ mvwe' dinà kè mvwe' ŋkàk àlɛ', kà də wu to ŋge' yo wèŋ kè bwema yo, kè njàaŋ yo wèŋ kè ŋgàa ghàk sə̀ wenə̀ wèŋ nòkʉəp fo' dʉk. Bʉsə̀ wo nə to fəsə wu sə̀' fana ye də wo làk fəsə wu yà'sə laŋ.
13 Yusə̀ də wu to bwìŋ mvwe' dinà fana wù to ŋgàa jìŋ, ŋgàa jì bo bə sə̀ jì kù, nə

ye sə jì lis wèŋ.
14 Ya Nwìi nə se wu. Bʉsə kaco nsàp bʉ̀
ènə lak fəsə to wu yeŋ. Nwìi nə lak wu
ghà nə bʉ̀ʉ sə bəboŋ wèŋ lòkok mvwe'
kpʉ.>>

Gbʉ' Nə Wo À To Kɛ'cà Bwìŋ ŊgòKə Zʉ Bum Ŋkàk
(Mat. 22:1-10)

15 Ŋwə nəmòk nə bə yà'wèŋ ànə cum,
nə sə zʉ mvwe' mò'fis ànə yuk ncèp ènə
fana yi dʉk də, <<A rɛŋsi cɛ̀bʉ̀ə bohòŋwə
nə yi nə zʉ ŋkàk nə mʉ la'à Nwì.>>
16 Jisòs nə dʉk fa fe'lə nà' bə gbʉ' də,
<<Nùmbu mòk à ye, ŋwə nəmòk to ŋkàk
nə ghaŋ, nə to bwìŋ vɛ'ɛ ŋkʉ̀ʉŋntɛ̀ŋ.
17 Mvək ŋkàk nə à kʉ̀rə fana yi tumsə
lo mofàk nə nà'a fàkgə bohòyi də nà'a kə
tsok fa bʉ̀ʉ sə yi to yà' sə də wo və bʉ̀ʉsə
wo fʉ̀hʉ wes bum pwe' laŋ.
18 Bʉ̀ʉ sə wo à to wo sə pwe' sə dʉhʉ
lo də wo nə kà və bʉ̀ʉ vɛ' bə vɛ'. Ŋwə nə
wo à to to ntòyi nə à dʉk fa nà' də, <Mʉ̀
ywiŋ nzum am, mʉ̀ də mʉ lo kə kʉk ja'a
zeŋ. Mʉ̀ lɛŋ wu, kà jòk.>
19 Mòk dʉk ye də, <Mʉ̀ ywiŋ ndum
mbòŋ hum fana mʉ̀ də mʉ kə kʉk ja'a
yà' ŋkuŋ. Kwəkwè' nə kà jòk.>
20 Mòk dʉk ye də, <Mʉ̀ a bə' ŋwàŋwè,
fana ye də kaco mʉ̀ geŋ to yà'sə yeŋ.>
21 Ànə geŋ mofàk ye nə bwi və kə tsok
fa masà ye nə. Ŋgà ndap nə jok, nə dʉk
fa mofàk ye nə də, <Dù mvwe' mandzəə
sə sə ntòlak vɛ'ɛ wàp, nə to və ŋgàa jìŋ
bə sə jì bo bə sə jì lis, nə ye sə jì kù wèŋ.>
22 Mofàk ye nə à və, nə dʉk də, <Mʉ̀
gʉ̀ mʉmvə'nə wù dʉk sə laŋ fana mvwe'
ncum bwehe cu malìi.>
23 Masà nə dʉk fa yi də, <Yeè, dù lo sə
mandzə, nə kʉk bəbwe mandzəə sə ŋgəà
pwe', nə to ŋwə nə wu yə pwe' də yi və,
ya ndap àm nə rwiŋ.>
24 Mʉ tsok weŋ də bʉ̀ʉ sə mʉ̀ anə to to
wo yà'a, nə mò'fis nə kà zʉzʉʉ am sə zʉ
ja'à.>>

ŊgòYe Ŋwə Àm, Wù Bɛŋ Bum Sə Yà' Sə BòWu

25 Bwìŋ à gì bə Jisòs wùriŋ fana yi tsok
fa yà'wèŋ də,
26 <<A ye-a ŋga ŋwè dzəm ŋgòbɛ' və
mʉ, fana ŋgəŋgàŋ sə dzəm tɛ̀' ye kè ma
ye, kè ŋgwe ye, kè bwe ye, kè bwe tɛ̀' ye,
kè njɛ̀', nə ghak casə mʉmvə'nə yi dzəm
mʉ fana ye də kaco ŋwə ànə ye to mo
fàk àm yeŋ. Ŋwèe dzəm-a mʉ fana yi tse'
ŋgòdzəm mʉ nə casə mvə'nə yi dzəm ni'
ye.
27 A ye-a ŋga kaco ŋwè bək jəŋ ntəəŋ
ye, nə bɛ' və mʉ yeŋ, ye də kaco ŋwə ànə
ye to mofàk àm yeŋ.
28 A ye-a ŋga ŋwè dzəm ŋgòci ndap, yi
nə cum to ntòsə nze, nə kʉk ja'a də ndap
nə nə jəŋ yi mbàm sʉ̀ nɛ ŋkuŋ. Yi nə ja'a
də yi tse' mbàam sə aco yi ci wes to ndap
nə bə zeŋ àlɛ.
29 A ye-a ŋga wù ka vɛ'nə gʉ fana
kàmòk aco wù yeto fàak sə, nə kà yà'
mèsə. A ye-a ŋga wù yèto fàak sə nə kà
mèsə fana bʉ̀ʉ sə wo yə wu pwe' nə ywi
wu.
30 Wo nə sə cep kɛ' də, <Ŋwə nè'e a yèto
ndap, nə kà nà' ci wes to.>
31 <<A ye-a ŋga ŋkum mòk dzəm ŋgòkə̀
lʉ̀ bə mòk fana yi nə cum to ntònze, nə
tsərə bəboŋ. A ye-a ŋga ŋkum nə tse'
mègù bwìŋ ncùhù hum fana yi nə kʉk
ja'a də aco yi kə ghak to ŋkum mòk nə nà'
tse' sə nà' bwìŋ ncùhù hum ba nə àlɛ?
32 A ye-a ŋga kaco yi ghak to ŋkum mòk
nə yeŋ fana yi nə tumsə bʉ̀ʉ ye mok wèŋ
ŋga nà' cu ntòmvwe' səsap də wo kə tsok
fa nà' də yi sə dzəm ye mok fifi.
33 Yà'a bohòwèŋ pwe'fo' sə' mʉmvə'ànə
də, wèŋ tse' ŋgòtsərə to bəboŋ ŋkuŋ.
Wèŋ tse' ŋgòme'rə bum sə wèŋ tse' yà'
pwe'fo' ŋkuŋ wèŋ bɛ' və mʉ. A ye-a ŋga
wèŋ ka vɛ'nə gʉ kaco wèŋ ye to ŋgàa fàk
am yeŋ.
34 <<Ci' yusə bəboŋ fana, a ye-a ŋga ci'
cwɛ̀'lə bʉp, mandzə nə ŋgògʉ̀ yà' lʉm
fe'lə kà mok ye.
35 Kaco yà' boŋsə ncàk, kè yà' gəpsə
yumok sə wù a bì yà' sə' yeŋ. Bwìŋ mak
megu yà' mà'a. Bʉ̀ʉ sə wèŋ sə yu'rə yusə
mʉ̀ sə cèp yè'e, wèŋ yuk nə rɛɛŋ.>>

15

Kwəkwa Nə Nà' Cu Mʉbu

Ŋga Ŋwə̀ Nə̀ Bʉp Kupsə
(Mat. 18:10-14)

1 Ŋgàa ko mbàam tas bə ŋgàa gʉ̀ bʉp
mok wèŋ à və ŋgòyu'rə yusə̀ Jisòs à sə
cèep sə.
2 Fana bʉ̀ʉ Faràsi bə ŋgàa yə'rə bwìŋ
lʉ̀k wèŋ sə cep ŋwəm kɛ'ca. Wo sə dʉk
də <<Ŋwə̀ nè'e sə dzəm ŋgàa gʉ̀ bʉp, nə
sə zʉ be'lə bɛŋ bə yà'wèŋ.>>
3 Ànə geŋ Jisòs mak fa wo gbʉ' nè'e də,
4 <<A mʉŋgorə̀ wèŋ fɛɛŋ ndà nə̀ də yi
tse'-a nsùŋgaŋ ŋkʉ̀ mò'fis, nə̀ mò'fis bisə
ca, kaco yi me'rə noŋsə sə̀ hum vəke'-
ncòp-vəke' sə ŋgəà, nə lap lo nə̀ mò'fis
nə tətè tse'ŋga yi yə nà' ŋkuŋ yeŋ ndà?
5 Yi yə nà' fana yi bək naaŋ nà' mʉ
ŋkambèhə yi, nə sə kwa.
6 Yi kə̀ dzèŋ lak fana yi to benə ŋge'
ye bə bʉ̀ʉ sə̀ wo nòkʉəp yi wèŋ. Yi dʉk
fa yà' də, <Vesùwèeŋ kwa bʉ̀ʉsə̀ mʉ̀ a yə
nsùŋgaŋ àm nə̀ nà' a bisə nə.>
7 Mʉ tsok fa weŋ də a ye-a ŋga ŋgà
gʉ̀ bʉp nə̀ mò'fis kupsə, nə bwi fa
bʉp ŋkwèŋ fana kwəkwaa nə ye mʉbu
ŋkʉ̀ʉŋntèŋ mʉtuhù yi, nə casə bʉ̀ʉ sə̀
hum vəke'-ncòp-vəke' sə̀ wo yàwo bʉ̀ʉ sə̀
wo kə̀kʉrə̀.

Gbʉ' Mbàm Nə̀ Nà' À Bisə Nə
8 <<Kè a dʉk-a də ŋwà nəmòk a tse'
mbàam ye hum, fana nə̀ mò'fis bisə ca.
Yi nə bwe' laàm ŋgòlàp bə zeŋ, nə kurə
ndap nə, nə lap se tətè yi ye nà' ŋkuŋ, ka
vɛ'nə yeŋ à?
9 Yi yə nà' fana yi to benə ŋge' ye bə
bʉ̀ʉ sə̀ wo nòkʉəp kok fo' wèŋ. Yi dʉk fa
yà'wèŋ də, <Vesùwèeŋ kwa bʉ̀ʉsə̀ mbàm
àm nə̀ nà' a bisə nə, mʉ̀ a yə fe'lə nà'
laŋ.>
10 Mʉ tsok fa weŋ də yà' mègù sə̀' vɛ'nə
də kwəkwa cu mʉtsətsə'rəə masinjàa
Nwì wèŋ ŋga ŋgà gʉ̀ bʉp nə̀ mò'fis kupsə
a ntʉm ye na.>>

Gbʉ' Mo Nə̀ Yi Ànə Bisə Nə
11 Jisòs à cèp malì gbʉ' mòk sə̀' də,
<<Ŋwə̀ nəmòk à tse' bwe ye ba, ŋga wo
pwe' mbəmbam.
12 Nə̀ mweŋke' nə dʉk fa tɛ̀' awo nə də,
<Pàpa, fa fis mʉ bum yàm sə̀ yà'a nə̀ kə̀
ye yàm sə ŋga'a.> Ànə geŋ yi gapsə fa
yà'wèŋ bum ye sə̀ yi tse' sə.
13 À ka nùumbu ŋkʉ̀ʉŋ sap fana nə̀
mweŋke' nə te'e benə bum sə̀ ye sə pwe',
nə bɛ' mandzə̀ nə lo mvwe' lak mok sə̀
səsap. À dzèŋ fo' yi sə zʉ sɛsə bum ye sə
bə mandzə̀ njɛsə̀.
14 Mvə̀'nə yi à wes bum ye sə fana njè
nə̀ bʉp ko mvwe' lak yà'sə fana yi ye
ŋga'a ŋgòjamə.
15 Yi lo, nə sə cum mok bə ŋwə̀ nəmòk
nə̀ mvwe' yà'sə. Ŋgà' nə à sə tumsə lòyi
ŋgòsə fa ŋgùnaaŋ ye wèŋ zʉzʉ.
16 Njè sə yaŋ yi vɛ'ɛ co yi zʉ zʉzʉʉ
ŋgùnaaŋ sə fana ŋwə̀ nəmòk kà yi yumok
fa lok.
17 Ŋkərə̀ ye ànə foho və fana yi dʉk də,
<Bwe sə̀ wo sə fàk bohòtɛ̀' am tse' bɛŋ co
wo kà zʉ wes to, mʉ̀ sə də mʉ kpʉ yàm
njè.
18 Mʉ nə lokok lo kə tseŋ tɛ̀' am, ya mʉ
nə dʉk fa yi də, <<Pàpa, mʉ̀ a gʉ̀ bʉp
bohòNwì nə ye bohòwù sə̀' laŋ.
19 Mʉ̀ ka mok kə̀kʉrə̀ co wo to fe'lə mʉ
də mo yòyeŋ; jəŋ tse' mʉ mok co mo ŋgà
fàk yòmòk.>
20 Ànə geŋ yi lokok lo bohòtɛ̀' ye nə.

<<À ye ŋga yi sə və mandzə̀ mweè
səsap, ŋga yi ka ntòwɛs fana tɛ̀' ye nə ye
gesə lo yi, nə koksə manziŋ bohònà'. Yi
caŋ lo, nə kə ko wumsə gesə lo nà' ndzə
ni'ì yi, nə cepsə nà' bèboŋ.
21 Mo ye nə dʉk fa yi də, <Pàpa, mʉ̀ a
gʉ̀ bʉp bohòNwì, nə ye bohòwù sə̀' laŋ.
Mʉ̀ ka mok kə̀kʉrə̀ co wo to fe'lə mʉ də
mo yòyeŋ.>
22 Tɛ̀' ye nə dʉk fa ye bohòŋgàa fàak ye
wèŋ də, <Wèeŋ jəŋ və cə̀k nə̀ nà' bògha'
pwe' wàp, nə ni gesə fa yi mʉ ni'ì. Wèeŋ
gesə fa yi kwàŋ ndzə bohòyi sə̀', nə so fa
yi kùuŋgùp sə̀'.
23 Ya wèeŋ kə jəŋ və mbònə̀ nà' fʉ̀ə̀
càsə pwe' nà'a, nə sʉə ya vesùwèeŋ zʉ
nə kwa.
24 Bʉsə̀ mo àm ènə à kpʉ yè'sə laŋ, nə
lùŋ fe'lə̀ nə sə̀mok; yi à bisə laŋ, nə yəəŋ
nə sə̀mok.> Wo à yè ŋga'a ŋgòsə kwa.

25 <<Bum yè'sə ànə sə ye vɛ'nə ŋga mo
tu ye nə cu ŋgòŋ. Yi ànə və, nə kʉəp və

nda'à wo fana yi yuk ŋga bwìŋ sə yəm ŋkì, nə sə kaŋ dzeŋ.
26 Yi to mo ŋgà fàk tɛ̀' ye nəmòk, nə fek nà' də bʉp yiskok yàlɛ?
27 Nà' tsok fa yi də, <Moma yo bwìŋ foho və yi, fana tɛ̀' yo sʉə mbònə nà' fʉ̀ə gha' pwe' nə də bʉ̀ʉsə mo ye nə kə tsèŋ yi bəboŋ ŋga yumok ka bʉp.>
28 Yi à yuk vɛ'nə, yi jok, nə də yi kà mʉ nda'à mok ni. Tɛ̀' ye nə tesə və sə mbiŋ, nə sə kə lɛŋ mo tu ye nə.
29 Mo nə dʉk fa tɛ̀' ye nə də, <Ja'a na yòo lùumŋgòŋ sə̀ mʉ̀ a fàk turə bohòwù, mʉ̀ ka dʉk yo bɛŋ yuk; wù nə kà mʉ mo ndzə mòk də ves ŋge' am wèeŋ kwa bə zeŋ fa yuk.
30 Fana mo yònè'e vəə, yi a bʉpsə wes mbàm bə bàa sàhà pwe', fana wù sʉə fa yi mbònə nà' fʉ̀ə càsə pwe'!>
31 Tɛ̀' nə dʉk fa yi də, <Mo àm, wu cugə yòvesù fɛn, fana bum sə mʉ̀ tse' yà' pwe'fo', a sə yò.
32 A kəkʉrə co a kaŋ, nə kwa anə, bʉ̀ʉsə moma yònè'e à kpʉ, nə lù nə səmok, yi à bisə mè laŋ nə yəəŋ nə səmok!> >>

16

Ŋgà Fàk Nə̀ Ŋgà Limŋgòŋ Nə Ye Ŋgà Fàk Nə̀ Zìnə

1 Jisòs à mà' fa bwe ye wèŋ gbʉ' mòk səmok də, <<Ŋgà ghàk mòk à ye, nə̀ yi à tse' ŋwə̀ nəmòk nə̀ yi à fa bum ye sə̀ yi à tse' pwe' ndzə bohònà'. Bwìŋ sə kə tsoho fa yi də mo fàk ye nə sə njɛsə bum ye sə.
2 Ŋgà ghàk nə to nà', nə fek nà' də, <Mʉ̀ yuk də wù sə gʉ̀ yà ɛ? Tsok rɛŋsə fa mʉ bə fàak sə̀ wù a gʉ̀ pwe', bʉ̀ʉsə̀ wu nə kà ŋgà fàk àm mok ye fe'lə̀.>
3 Ŋgà fàk nə tsərə sə ntʉʉ̀ yi də, <Masà àm jə fis-a fàak yè'sə ndzə bohòmʉ̀, mʉ̀ gʉ yè'sə va? Mʉ̀ ka gʉgʉŋ co mʉ̀ tuŋ to nze yeŋ, mʉ dʉk-a də mʉ lɛŋ, yà' ye sə̀' marè'tu.
4 Mʉ̀ rì yusə̀ mʉ nə gʉ sə laŋ, ya bwìiŋ nə ko mʉ ŋge' ghà nə̀ mʉ̀ mè'rə fàak sə.>
5 Fana yi to benə bʉ̀ʉ sə̀ wo tse' masà ye nə kəa pwe'fo'. Yi dʉk fa nə̀ mantombì nə də, <Wù tse' masà àm kəa mbàm sʉ̀?>
6 Ŋgà' nə dʉk də, <A bʉhʉ mve' ŋkʉ̀ mò'fis.> Ŋgà fàk nə dʉk fa fe'lə nà' də, <Cum nze, nə kòjəŋ ŋwàk nè'e com də a hum tàŋ.>
7 Fana yi dʉk fa fe'lə mòk də, <Kəa yò-ɛ sʉ̀?> Nà' də, <A tasàa gòmbì ŋkʉ̀ mò'fis.> Ŋgà fàk nə dʉk fa nà' də, <Kòŋwàk nə̀ njò, nə com gesə nja də a hum fwame'.>
8 Masà ye nə à kʉ̀k ja'a mo fàk ye nə, nə kwasə nà' bə nsàp ŋkərə nə̀ nà' tse' nə. Bʉsə̀ wèŋ rì də bʉ̀ʉ sə̀ wo bɛ' megu mandzə̀ nzeŋgòŋ wèŋ rì ŋgòkərə bə bʉ̀ʉ awo nə casə bwe sə̀ wo mvwe' marɛŋ Nwì.>>
9 Fana Jisòs dʉk də, <<Wèeŋ sə ko fa ni' awèŋ ŋge' bə ghàha nzeŋgòŋ sə̀ ntɛ̀ŋ, ya ŋga yà'a kà fàk mok kə tse' fana wo ko jəŋ nisə lo weŋ mvwe' lak sə̀ wèeŋ nə cum mam fo' mvèsə̀.
10 <<Ŋwə̀ nə̀ yi ye-a zìnə bə yusə̀ yà'a jo fana yi nə ye zìnə bə yusə̀ yà'a sə̀ ghaŋ sə̀'. Ŋwə̀ nə̀ yi ye-a ye ŋgà mvwès bə yusə̀ jo fana yi nə ye mali ŋgà mvwès bə yusə̀ yà'a sə̀ ghaŋ.
11 A ye-a də wù ka ŋwə̀ nə̀ zìnə bə ghàk nə̀ wà nə̀ sə nzeŋgòŋ nè'e yeŋ, ye də aco fa ghàk nə̀ zìnə nə ndzə bohòwù yè'sə ndà?
12 A sə̀' də, a ye-a ŋga wù ka zìnə bə yusə̀ yà'a sə̀ ŋwə̀ nəmòk yeŋ, ŋwə̀ nə̀ yi nə fa wu sə̀ yà'a nə ye sə̀ yò-ɛ ndà?
13 Kaco ŋwə̀ nə̀ mò'fis fak ŋkwɛ̀ŋ bohòmasà ba yeŋ; yi nə dzəm fis mòk, nə bɛŋ mòk, kènə aco yi sə fàk bohòmòk nə̀ zìnə, nə kà mòk nə co yumok jə. Kaco wù fak bohòNwì, nə fak bohòmbàm yeŋ.>>
14 Bʉ̀ʉ Faràsi sə̀ wo à dzəm mbàm wèŋ à yuk bum yè'sə fana wo ywi'lə yi.
15 Jisòs nə dʉk fa ye yà'wèŋ də, <<Yà'a wèŋ sə̀ wèeŋ gʉ̀gə̀ də wèeŋ yəəŋ mʉ lisə̀ bwìŋ co bʉ̀ʉ sə̀ bəboŋ, ŋga Nwì rì wes yusə̀ yà' cu sə ntʉʉ̀ wèŋ laŋ; bum sə̀ bwìiŋ tsərə də yà' tse' fàk wùriŋ fana yà'a yusə̀ Nwì bɛ̀ŋ yà'.
16 Lʉʉk Musì bə bum sə̀ ŋgàa tsòhòbum Nwì wèŋ à còom sə à tse' ŋàŋ kə wɛs mvək nə̀ Jon ŋgà bàptɛsə̀ bwìŋ à yèto ye; ye jəŋ mvək ànə fana wo sə tsòho mok Ntirə nə̀ Bəboŋ, nə̀ nà'a bə nzak gaŋ

ŋkum Nwì fana ndàaŋwè pwe' sə kurə ni fo' bə ŋàŋ.
17 A ye-a sə̀' vɛ'nə fana a jəjo bohòntòbu
bə nzeŋgòŋ ŋgòcà gɛsə lòfo', nə noŋsə
mvəm lʉ̀k nə̀ mò'fis ŋgòbʉ̀ʉŋ yusə̀ wà.

Nzak Mè'rə̀ Ŋgwe

18 <<Ŋwə̀ nə̀ yi mè'rə-a ŋgwe ye, nə jəŋ
mòk fana ye də ŋgə̀ŋgàŋ ko nto; ŋwə̀ nə̀
yi jə-a ŋwà nə̀ ndum a mè'rə yi fana ye
də ŋwə̀ ànə ko sə̀' nto.>>

Ŋgà Ghàk Bə Lasorò

19 Jisòs à mà' fe'lə gbʉ mòk sə̀' də,
<<Ŋgà ghàk nəmòk à ye, yi sə ni megu
cə̀ək sə̀ yà' gʉ ntɛŋ, nə sə zʉ megu zʉzʉʉ
sə̀ bə̀boŋ nùumbu pwe'.
20 Ŋgà jìŋ mòk à sə kə̀ nòoŋ mvwe' ncùu
ŋka' ye. Ni' ŋgà jìŋ nə à mègù mvwe'è
mvwe'.
21 Yi à sə dzəm də yi sə te'e zʉ zʉzʉʉ sə̀
ŋgà ghàk nə sə zʉ fana yà' sə bəhə gbʉ
tsoŋ sə nze sə. Ŋgbʉ à sə vəə kə̀ bə̀rə
mvwe' ye sə.
22 Ŋgà jìŋ nə à kpʉ fana masinjàa Nwì
wèŋ bək lo yi bohòAbràham. Ŋgà ghàk
nə à kpʉ sə̀', wo tuuŋ yi.
23 Yi a cu mvwe' ŋgə' nə̀ sə misə̀, nə sə
ye ŋgə' fo' wùriŋ. Fana yi fəsə kok lis,
nə ye gesə lo Abràham mvwe' sə̀sap, bə
Lasorò̀ŋgʉ ni'ì nà'.
24 Yi to fis də, <Tɛ̀' am Abràham, koksə-a
manziŋ bohòmʉ̀, nə tum Lasoròyi so gesə
ndubo ye sə ndzəpə̀, nə kə fisə fa mʉ lʉm
àm bə zeŋ, bʉ̀ʉsə̀ lʉm mis ènə sə tɛŋ barə
mʉ wùriŋ.>
25 Abràham nə dʉk fa nà' də, <Mo àm,
wù riŋ də wù à sə tse'gə̀ bum sə̀ bə̀boŋ yo
ghà nə̀ wù à cu ntòŋwəm, fana Lasoròsə
tse' ye bum sə̀ bʉp. Yi cu ye ŋga'a nè', sə
yuk lʉ̀m fana wù sə ye bwi yòmok ŋgə'
nə̀ bʉp.
26 A mè'rə-a yà'sə sə̀ vɛ'nə fana wo gʉ̀
maŋkì mòk nə̀ cəco wùriŋ mʉtsətsə'rəə
wù bə vès. Wo à gʉ̀ nà' də ya ŋwèe kà
ma ndzə̀ bohòwù to lòto, ŋwə̀ nə̀ ma nja
kà bohòvès fɛɛŋ sə̀' to ya' və̀ to.>
27 Ànə geŋ ŋgà' nə dʉk fe'lə də, <Ye də
tɛ̀' am, mʉ̀ lɛŋ wu də wu tum gesə lo yi
nda'à tɛ̀' am.
28 Bwema am sə̀ mbəmbam cu mbwa tu
awo tàŋ. Yi tipsə yà'wèŋ bwɛ̀rɛ aco wo kə
ni sə̀' mvwe' ŋgə'ə yè'sə.>
29 Abràham dʉk fa nà' də, <Ŋwàak Musì
bə ŋgàa tsòhòbum Nwì wèŋ sə̀ njamòk cu
ca, wo yuk bohòyà'.>
30 Yi dʉk də, <Tɛ̀' am Abràham, ka vɛ'nə
yeŋ, bʉ̀ʉsə̀ ŋwə̀ nə̀ yi tesə mvwe' kpʉ kə̀
tsèŋ-a wo yi fana wo nə kupsə li.>
31 Abràham dʉk də, <A ye-a ŋga wo ka
bohòMusì bə ŋgàa tsòhòbum Nwì wèŋ
yuk fana ye də ŋwèe lòkok-a sə̀ mvwe'
kpʉ, nə geŋ fana kaco wo kupsə wo yeŋ.>
>>

17

Nzak Sə̀swìfa Bə Nzak Dzədzəm

1 Jisòs à dʉk fa bwe ye wèŋ də,
<<Mə̀mùmsəə nə və tsoŋ li bohòbwìŋ yo;
nə ye də a ŋgə' nə̀ bʉp bohòŋwə̀ nə̀ yi sə
jə və mə̀mumsə̀ nə.
2 Anə boŋ bohònsàp ŋwə̀ ànə co wo swi'
fa yi ŋgòk mòk kə̀ mìhi, nə mak gesə lo
yi bə zeŋ sə mvwe' ndzəp mòk nə̀ cəco,
nə noŋsə nə̀ də yi gʉ bwe yè'e də mòok
gʉ bʉp.
3 Wèeŋ sə jəŋ ŋkərə bə tu awèŋ; a ye-a
ŋga moma yo gʉ̀ wu bʉp wù sa'rə yi; a
ye-a ŋga yi kupsə ntʉm fana wù swifa yi.
4 A ye-a ŋga yi gʉ̀ bʉp bohòwù kɛ̀'
sàmba nùmbu nə̀ mò'fis, nə bʉʉŋ dʉk sə̀'
kɛ̀' sàmba pwe' də <Swìfa mʉ> fana, wu
nə swifa tsoŋ yi.>>
5 Ŋgàa ntum Jisòs sə wèŋ à dʉk fa Tà
də, <<Kùksə fa ves dzədzəm avès co ves
naaŋ tu bohòwù.>>
6 Tà dʉk fa wo də, <<A ye-a ŋga wù tse'
mègù-a dzədzəm momjo co mʉ ŋgwì tʉ
nə̀ wo togə̀ nà' də mostà nà'a, fana aco
wù dʉk fa ntseŋ tʉ càŋ nè'e də, <Coho
mvwe' yè'e, nə kə təəŋ ndzə tsətsə'rəə
ndzəp nà'a> fana, tʉ nə nə yuk dʉk yònə.

Mandzə̀ Nə̀ Mofàk Tse' ŊgòFàak

7 <<A dʉk-a də mòk mʉŋgorə̀ wèŋ tse'
mofàk ye, nə̀ nà' sə wom fa yi fàk kè də
nà' sə gʉ̀msə fa yi nsùŋgaaŋ ye àlɛ. A ye-
a ŋga yi bwì foho və̀ ŋgòŋ anə, aco wu
nə dʉk fa yi də, <Cà cum nze nə̀nàk, nə
zʉ zʉzʉ> à?

8 Wu nə kà vɛ'nə dʉk. Wu nə dʉk lɛ də,
<Lam fa mʉ zʉzʉ am, nə fʉhʉ ŋgòcàsə
fa mʉ yà' fana wu nə yoŋsə mʉ̀ zʉ nə no
wes yàm ŋkuŋ, wù zʉ nə no yò.>
9 Yi nə kwasə mofàk nə də bʉ̀ʉsə̀ nà'
gʉ̀ mvəsə̀ yi dʉk də nà'a gʉ sə à? Hai' ka
ye lok!
10 Yà' mègù bohòwèŋ yàwèŋ sə̀' vɛ'nə,
a ye-a ŋga wèŋ gʉ̀ wes yusə̀ wo dʉk weŋ
də wèeŋ gʉ fana wèŋ dʉk megu də, <Vèes
yè'sə bwe fàk wà, vès gʉ̀ mègù fàak avès,
sə̀ vès tse' ŋgògʉ̀ yà' co bwe fàk.> >>

Jisòs Gʉŋsə
Ŋgàa Kuturu Hum

11 Mʉmvə̀'nə̀ Jisòs à sə cà ŋgòlòJòrosalèm
fana yi ca mʉtsətsə'rəə nzeŋgòŋ
Sàmàriyà bə Galìli.
12 Yi ànə sə ni lo mvwe' mʉbuk lak mòk
fana yi kʉrə bə ŋgàa kuturu mok wèŋ
bwìŋ hum. Wo ànə sə təəŋ vèsə mvwe'
mok mweè səsap,
13 nə sə fuŋ torə fis də, <<Masà, Jisòs,
koksə-a manziŋ bohòvès-è.>>
14 Yi ànə ye yà' fana yi dʉk fa wo də,
<<Wèeŋ du kə niŋ tsok fa ni' awèŋ sə
bohòŋgà fa satikà' ya yi ye weŋ də ni'
awèŋ rɛŋ mok laŋ.>> Wo à sə lòo, yiya
àwo nə me.
15 Mòk mʉŋgorə wo anə mò'fis à yə
də yiya ye nə mèe fana yi bwi foho və
maŋkwèŋ, nə sə fuŋ kwasə və Nwì.
16 Yi kə gbʉ nooŋ sə kùhu Jisòs sə nze,
nə sə kwasə nà'. Ŋwà ènə ànə ye ŋwəə
Sàmàriyà.
17 Ànə geŋ Jisòs nə fek də, <<Mʉ̀ gʉŋsə
ka bwìŋ hum yeŋ à? Sə̀ vəke' fò?
18 Ye də ŋwə̀ nəmòk ka nə̀ co yi kə
kùksə Nwì yeŋ, mègù ŋkʉ̀ìŋ nè'e à?>>
19 Fana yi bʉʉŋ dʉk fa ŋgà' nə də,
<<Lòkok mʉtsə̀, nə lo yuyo, dzədzəm
yògʉŋsə wu laŋ.>>

Mʉmvə̀'nə̀ Gaŋ Ŋkum Nwìi
Nə̀ Vəə Sə
(Mat. 24:23-28, 36-41)

20 Bʉ̀ʉ Faràsi mok wèŋ à fek Jisòs də
gaŋ ŋkum Nwì sə nə̀ kə̀ və yè'sə sèŋ-nɛ?
Fana yi dʉk fa yà'wèŋ də, <<Gaŋ sə̀ Nwì
sə vəə, ŋwè kà yà' bə lis jəja yə.
21 Kaco bwìiŋ nə dʉk də, <Wèeŋ ye
yà'a yè'> kè də, <Wèeŋ ye yà'a yà'> sə̀'
yeŋ, bʉ̀ʉsə̀ gaŋ sə̀ Nwì sə yà'a mʉŋgorə̀
wèŋ.>>*
22 Ànə geŋ Jisòs nə dʉk fa bwe ye wèŋ
dʉk də, <<Mvə̀k mòk sə vəə nə̀ wèeŋ nə
dzəm vɛ'ɛ co wèŋ ye nùmbu mòk nə̀ Mo
Ŋwèe nə ye fo' fana wèŋ kà nà' yə.
23 Bwìiŋ nə sə dʉk fa weŋ də, <Kʉ̀k gèsə
ndzə fa', yi nà'>, kè də, <Kʉ̀k gèsə ndzə
fɛn, yi nè'> fana wù kà gə̀, nə kà wo sə̀'
yù.
24 Mvə̀'nə̀ mbʉ̀ʉŋ ba'agə̀ mʉbu, nə rɛŋ
jəŋ mamòk kə dzeŋ mamòk yà'a fana,
nùmbu njàam ye, mʉ̀ʉ mo ŋwè, mʉ nə
ye sə̀' vɛ'nə.
25 Megu də mʉ nə ye tsoŋ ŋgə'
ŋkʉ̀ʉŋntɛ̀ŋ, bʉ̀ʉ sə̀ niè' wèŋ bɛŋ mʉ sə̀'
ŋkuŋ.
26 Mvə̀'nə̀ yà' ànə ye mʉnə nùumbu sə̀
Nuà yà'a fana nùumbu sə̀ yàm, mo ŋwèe
nə̀ ye sə̀' vɛ'nə.
27 Wo à sə zʉ, sə no, wo sə caŋ gù, nə
sə geŋ gù tètè kə wɛs nùmbu nə̀ Nuà ànə
ni ŋgwes fana ndzəp rwiŋ və kə zə wes
wo pwe'.
28 Yà'a sə̀' mʉmvə̀'nə̀ Lot ànə ye yà'a.
Bwìŋ à sə zʉ, nə sə no, wo sə ywiŋ bum,
nə sə seeŋ bum, nə sə bi bum, nə sə ci
ndap;
29 fana nùmbu nə̀ Lot ànə tesə gɛsə lo
mvwe' lak Sodòm fana mis tsooŋ mʉbu
bə nsàp lìs mòk nə̀ nà'a kʉəgə̀ mis
maŋgəŋgèŋ, nə kə tɛŋ zə wes wo pwe'.
30 Nùmbu nə̀ mʉ̀ʉ mo ŋwè mʉ nə yəəŋ
fana yà'a nə̀ ye sə̀' vɛ'nə.
31 <<Nùmbu ànə ye, ŋwə̀ nə̀ yi cu yòŋsə
mʉ ndùndap, ŋga yi tse' bum mʉ nda'à,
kà ŋgòkə̀ jə yà' suhù tsə. Ŋwə̀ nə̀ yi mʉnə
nzum fàak nə kà maŋkwèŋ də yi kə jəŋ
bum mʉ nda'à sə̀ fohòlò.
32 Wèeŋ sə tsərə tse' yusə̀ yà' ànə ye
bohòŋgwe Lot.
33 Ŋwə̀ nə̀ yi làp-a də yi noŋsə yòŋsə̀ ye
fana yi nə bisə nà', fana ŋwə̀ nə̀ yi dzəm-
a də yi bisə yòŋsə̀ ye fana yi nə tse' nà'.
34 Mʉ tsok fa weŋ də nə̀ ndzəmə̀ ànə nə̀
ye ŋga bwìŋ nòbə kè mò'fis ba, wo nə jəŋ

* **17:21 17:21** Aco ncèp ènə ye sə̀' də, <<Gaŋ sə̀ Nwì sə yà'a sənə ntʉm awèŋ.>>

fis lo mò'fis, nə me'rə noŋsə mòk fo'.
35 Bəba nə sə gok bɛŋ mvwe' mò'fis wo
ba; wo nə jəŋ fis lo nə mò'fis fana, nə
me'rə noŋsə mòk fo'. (
36 Mbəmbam baa nə sə fak nzum, wo
jəŋ fis lo mòk, nə me'rə mòk.)>>
37 Ànə geŋ ŋgàa fàak ye sə wèŋ fek yi
də, <<Anə ye ma fòTà?>> Yi dʉk fa yà'
də, <<Mvwe' sə̀ vè ni' nòoŋ, jìgawà' wèeŋ
nə kə benə fo'.>>

18

Gbʉ' Ŋwà Ŋgwemfə Bə Ŋgà Sak Nzak

1 Jisòs à tsə̀' fa bwe ye wèŋ gbʉ' nè'e də
ya yà'a sə lɛŋ pìriyà, nə kà wò.
2 <<Ŋgà sak nzak mòk à ye mvwe' lak
mok, nə̀ yi à sə kà Nwì wəpgə̀, nə kà bwìŋ
sə̀' wəp.
3 Ŋwà ŋgwemfə mòk ye mvwe' lak
yà'sə sə̀', nə̀ yi à sə vègə̀ bohòŋgà sak
nzak nə riŋriŋ. Ŋwà nə à sə və̀, nə sə
dʉhʉ fa ŋgà' nə dʉk də, <Sak gapsə-a mʉ
ves ŋwə̀ nə̀ yi bɛ̀ŋgə̀ mʉ nè'e-nɛ̀.>
4 Ŋgà' nə à sə bɛ̀ŋ togə̀ ntòbɛ̀ŋnə fana
ànə cum kok ghàr ŋgà' nə dʉk sə vəə yi
də, <A ye-a sə̀ də mʉ kà Nwì wəpgə̀, nə
kà bwìŋ sə̀' wəp fana
5 megu bʉ̀ʉsə̀ ŋwà nè'e sə kə̀ fa mʉ ŋgə'
wùriŋ, fana mʉ nə sak fa yi nzak ye nə,
bwɛ̀rɛ yi sə vəhə mali ŋgòloksə mʉ ntu'.>
>>
6 Fana Tà Jisòs dʉk fa wo də, <<Wèeŋ
yuk-ɛ yàwèeŋ yusə̀ ŋgà sak nzak nə̀ yi ka
zìnə tse' nə cèep-è.
7 Ye də kaco Nwì tɛsə bʉ̀ʉ sə̀ yi à co'fis,
sə̀ wo sə lɛŋ bohòyi nùm bə ndzəm sə yeŋ
àlɛ? Aco yi cum casə mvə̀k ŋga yi ka yà'
ntòyuk fa à?
8 Hai', mʉ tsok fa weŋ də yi nə təəŋ
fa yà' gèm nə sak nzak nə nənàk nə ye
kə̀kʉrə̀. A ye-a sə̀ vɛ'nə fana ghà nə mʉ̀ʉ
mo ŋwèe nə̀ bwìŋ vəə, mʉ nə̀ yə bwìŋ
ŋga wo tse' dzədzəm ŋgòlɛŋ Nwì, nə kà
wòyo àlɛ-ò?>>

Gbʉ' Ŋwəə Faràsi Bə Ŋgà Ko Mbàam Tas

9 Jisòs à mà' gbʉ' nè'e bohòbʉ̀ʉ mok sə
wo à sə tsərə də wo bʉ̀ʉ sə̀ kə̀kʉrə̀ mʉ
lisə̀ Nwì fana wo sə jəŋ bʉ̀ʉ mok wèŋ co
yusə̀ wà.
10 <<Bwìŋ ba à lòmʉmvwe' ndap Nwì
nə̀ ghaŋ ŋgòkə̀ lɛŋ pìriyà. Mòk à ye ŋwəə
Faràsi fana mòk ye sə̀ ye ŋgà ko mbàam
tas.
11 Ŋwəə Faràsi nə à təəŋ, nə lɛŋ pìriyà
nə̀ nje də, <Mʉ̀ kwasə wu Nwì, bʉ̀ʉsə̀ mʉ̀
ka yàm co bʉ̀ʉ mok wèŋ yà'a yeŋ. Bʉ̀ʉ
mok yàwo ŋgàa limzʉ bum bwìŋ, ŋgàa cì'
mvwès nə ye ŋgàa kohònto. Mʉ̀ kwasə
wu də mʉ̀ ka co ŋgà ko mbàam tas nə̀ yi
nè'e sə̀' yeŋ.
12 Mʉ jəgə̀ sənə ntɛŋ nə̀ mò'fis nùumbu
ba, nə dzə zʉzʉ ŋgòlɛŋ wu. Yusə̀ mʉ̀ tse'
pwe', mʉ cokfisgə̀ mamòk ca ŋgòfa wu.>
13 Ŋgà ko mbàam tas nə ànə təəŋ ye
mvwe' səsap. Yi kà lis mʉbu sə̀ kʉ̀k ja'à
gèsə̀, yi wa'a tse' bo, nə lɛŋ də, <Nwì,
koksə manziŋ bohòmʉ̀ nə̀ mʉ ŋgà gʉ̀
bʉp!>
14 Mʉ tsok weŋ də ŋwə̀ ènə ànə bwìŋ
foho lo la'à yi co ŋwə̀ nə̀ kə̀kʉrə̀ mʉlisə̀
Nwì nə noŋsə mòk nà'a. Bʉsə̀ ŋwə̀ nə̀ yi
jə fis kok lò-a ni' ye mʉbu fana wo nə jəŋ
tsoŋ lo yi tsətsoŋ; ŋwə̀ nə̀ yi jə tsoŋ lò-a
ni' nje sə nze fana wo nə jəŋ fis kok lo yi
mʉbu.>>

Jisòs Sè Bəbweŋke' Wèŋ (Mat. 19:13-15; Mak 10:13-16)

15 Wo à sə jə və̀ fa Jisòs bəbweŋke' də
ya yi jwɛŋ yà' bə bo nə se yà' fana ŋgàa
fàak ye wèŋ ànə ye vɛ'nə, wo jwa sa'rə
bʉ̀ʉ sə də yà'a kà vɛ'nə gʉ̀.
16 Jisòs ànə ye vɛ'nə, yi to bwe sə, nə
dʉk də, <<Wèeŋ me'rə bəbweŋke' wèeŋ
və bohòmʉ̀, nə kà wo mandzə̀ lok; bʉ̀ʉsə̀
gaŋ ŋkum sə̀ Nwì sə, tse' yà' nsàap sə̀ co
wo yè'sə.
17 Mʉ tsok fa weŋ ŋkèm dʉk də, ŋwə̀ nə̀
yi ka-a gaŋ sə̀ Nwì sə co mvə̀'nə̀ bweŋke'
jəgə̀ bum jə ye də kaco ŋgə̀ŋgàŋ kə ni fo'
yeŋ.>>

Ŋgə' Nə̀ Bə Ghàk (Mat. 19:16-30; Mak 10:17-31)

18 Ŋkwà' ŋwə̀ bʉ̀ʉ Jus mòk à və̀ kə̀ fek
Jisòs də, <<Cicà nə̀ bə̀boŋ, yusə̀ aco mʉ̀
gʉʉ yè'sə yà, ya mʉ nə kə tse' lùŋ nə̀ nà'a
nə̀ kà mè-ɛ?>>

19 Jisòs dʉk fa nà' dʉk də, <<Wù to mʉ
də ŋwə nə bəboŋ bʉ̀ʉ yà? Ŋwə nə bəboŋ
bʉ̀ə̀, mègù Nwì yiìyi.
20 Wù rì lʉ̀ʉk sə laŋ də, <Kà sàhà ko, kà
ŋwè zə, kà yəyə̀, kà gèem mvwès ko, nə
wəp tɛ̀' yo bə ma yo.> >>
21 Ŋgà' nə dʉk də, <<Mʉ̀ à gʉ̀ yè
bum sə̀ wù taŋsə yè'sə ŋga mʉ̀ cu
ntòmʉwà'ŋwè.>>
22 Jisòs ànə yuk vɛ'nə fana yi dʉk fa nà'
də, <<Wù sə jamə mok yu nə mò'fis. Lòkə̀
sèŋ bum sə̀ wù tse', nə gapsə fa ŋgàa jìŋ
wèŋ mbàam sə, ya wu nə tse' ghàk mʉbu;
nə bɛ' mandzə̀ yuŋ və mʉ.>>
23 Yi ànə yuk vɛ'nə fana ŋgùpcù gbʉ yi
yək, bʉ̀ʉsə̀ yi à ye ŋgà ghàk nə̀ wù kà fʉ̀k.
24 Jisòs à kʉ̀k ja'a nà', nə dʉk də, <<Yà'
gʉ vɛ'ɛ wùriŋ bohòŋgàa ghàk ŋgòkə̀ ni
mvwe' gaŋ Nwì sə!
25 Joho cà bohònàm nə̀ yi yam co
nàmbà'rə̀ nà'a ŋgòcà torə tesə ndzənə
wʉ patà', nə noŋsə bohòŋgà ghàk ŋgòkə̀
ni mvwe' gaŋ sə̀ Nwì sə.>>
26 Bʉ̀ʉ sə̀ wo à yuk ncèp ènə à dʉk də,
<<Ye də aco ŋwə nə̀ yi tse' to lùuŋ yè'sə
ndà?>>
27 Jisòs dʉk fəsə də, <<Yusə̀ yà' gʉ
bohòŋwè ŋgògʉ̀ to fana aco Nwì gʉ ye yà'
yo.>>
28 Ànə geŋ Pità dʉk də, <<Ja'a na, vès a
mè'rə wes ndap avès pwe', nə bɛ' və̀ nə
wu.>>
29 Jisòs dʉk də, <<Mʉ̀ sə tsə̀' fa weŋ zìnə
də, ŋwə nə̀ yi me'rə-a ndap ye kè ŋgwe ye
kè bwema kè tɛ̀' bə ma, kè bwe ye də a njo
gaŋ ŋkum sə̀ Nwì sə fana,
30 ŋgə̀ŋgàaŋ nə tse' sə̀ yà' càsə yà'sə
nie', nə tse' lùŋ nə̀ nà'a nə̀ kà mè nə
ntsə'mòk sə̀'.>>

Jisòs Cèp Mvə̀'nə̀ Kpʉ Ye Nə̀ Ye Sə̀mok
(Mat. 20:17-19; Mak 10:32-34)

31 Jisòs ànə jəŋ fəsə gɛsə ŋgàa fàak ye
sə̀ hum-ncòp-ba sə wèŋ, nə tsok fa wo də,
<<Wèeŋ yeè, vesùwèŋ sə kok lòyè'e mʉ
Jòrosalèm, fana bum sə̀ ŋgàa tsòhòbum
Nwì wèŋ ànə com bə liŋ am Mo Ŋwèe nə
bʉʉŋ və zìnə.
32 Wo nə fa mʉ bohòbʉ̀ lakmvum, fana
wo ywi'lə mʉ, nə gʉ fa mʉ bum marè'tu
wùriŋ, nə te mʉ bə nte.
33 Wo nə ləp mʉ, nə zə mʉ, mʉ kpʉ fana
a kə̀ dzèŋ nùmbu nə̀ tɛ', mʉ luŋ lokok
sə̀mok.>>
34 Ànə geŋ wo kà yusə̀ yi cèp yè'sə rɛɛŋ
lok. Ànə ye ŋga ŋkərə̀ awo nsàp nə̀ co wo
kà bə ncèp ènə rɛɛ̀ŋ, fana yà' ye bohòwo
anə sə̀swihì ŋgòrɛɛŋ yà'.

Jisòs Gʉŋsə Ŋgà Jì Lis Nə̀ Yi Ŋgà Lɛɛŋ Bum
(Mat. 20:29-34; Mak 10:46-52)

35 Jisòs nə ànə kʉəp və mvwe' lak Jèrikù
fana ŋga ŋgà jì lis mòk cu ŋgʉ mandzə̀
anə, nə sə lɛɛŋ bum.
36 Yi ànə yuk ŋga bwìŋ sə cà fo' wùriŋ
fana yi fek də sə gʉ̀ yàlɛ.
37 Fana wo tsok yi də, <<Jisòs nə mvwe'
lak Nazàrɛ sə cà yi.>>
38 Fana yi waŋ torə fis də, <<Jisòs mo
ŋkum Devìd, koksə-a manziŋ bohòmʉ̀-
è.>>
39 Bʉ̀ʉ sə̀ wo ànə ye fo' sə wèŋ gham yi
də yi cum gəe'. Yi ghaha wesə ye ghaha
də, <<Mo Devìd, koksə manziŋ bohòmʉ̀!
>>
40 Ànə geŋ Jisòs foho təəŋ, nə də wo jəŋ
və nà'. Nà' ànə kʉəp və fana yi fek ŋgà'
nə də,
41 <<Yusə̀ wù dzəm də mʉ gʉ fa wu
yè'sə yà?>> Ŋgà' nə dʉk də, <<Tà, mùk
fa mègù mʉ lis ya mʉ ye bum sə̀mok.>>
42 Jisòs nə dʉk fa nà' də, <<Lis yo sə
muhu, ntʉm yònə̀ wù fa bohòmʉ̀ gʉŋsə
wu laŋ.>>
43 Ànə geŋ lis ye sə muhu sə̀ ghà nə
fo' fana yi gi yuŋ lo Jisòs nə, nə sə kuksə
Nwì. Bʉ̀ʉ sə̀ wo ànə ye nsàp yu ènə pwe'
à kùksə Nwì sə̀'.

19

Jisòs Bə Sàkiyò

1 Jisòs ànə kə ni mvwe' lak Jèrikù, fana
nə sə gi ŋgòcà lòo.
2 Ŋwə nəmòk ànə ye fo' nə̀ liŋ yee də
Sàkiyò. Yi ànə ye ŋkum ŋgàa ko mbàam
tas mòk nə̀ ghaŋ yi, nə ye sə̀' ŋgà ghàk.

3 Yi lap co yi ye Jisòs, mandzə̀ kà ye bʉ̀ʉsə̀ bwìŋ à ye fo' wùriŋ fana yi ye bwi ye ŋwə̀ nə̀ ləm.
4 Ànə geŋ yi caŋ lo mantombì, nə kə kok tʉ mòk nə̀ wo to nà' də Sikamòdə ya yi ye nà', bʉ̀ʉsə̀ Jisòs nə ànə ye ŋgòcà ma nà'nə.
5 Jisòs ànə kə wɛs mvwe' sə fana yi kʉk kok gesə lo mbwa, nə dʉk fa nà' də, <<Sàkiyò, suhu tsoŋ mbwa nənàk bʉ̀ʉsə̀ mʉ nə nooŋ ntinə nè'e mʉ nda'à wù.>>
6 Ànə geŋ yi suhu tsoŋ nənàk, nə kə jəŋ nà' bə kwəkwa.
7 Bwìŋ ànə ye vɛ'nə fana wo ŋwəm wes wo pwe' də, <<Yi lòŋgòkə̀ nòoŋ bə ŋwə̀ nə̀ yi ŋgà gʉ̀ bʉp.>>
8 Sàkiyònə lokok dʉk fa Tà nə də, <<Yeè Tà, mʉ nə gapsə bum am mʉtsətsə'rə̀ bə tsətsə'rə̀, nə fa mamòk bohòŋgàa jìŋ wèŋ. A ye-a ŋga mʉ̀ a limzʉ yu ŋwə̀ nəmòk fana mʉ nə lak fəsə fa yi yà' kɛ̀' kwè.>>
9 Jisòs dʉk fa nà' də, <<Lùŋ və̀ mʉmvwe' ndap nè'e ntinə, bʉ̀ʉsə̀ wu mo Abràham sə̀'.
10 A yè'sə də mʉ̀ʉ mo ŋwè, mʉ̀ a və̀ ŋgòkə̀ làp nə luŋsə bʉ̀ʉ sə̀ wo à bisə.>>

Gbʉ' Bwìŋ Tɛ' Sə̀
Wo À Gàp Fa Wo Mbàm
(Mat. 25:14-30)

11 Mʉmvə̀'nə̀ bʉ̀ʉ sə wèŋ à sə yu'rə bum yè'sə fana yi tsok fa mali wo gbʉ' mòk. Ànə ye ŋga yi kʉəp lòJòrosalèm fana bʉ̀ʉ sə̀ bə yà'wèŋ à ye sə, à sə tsəm yàwo də gaŋ ŋkum sə̀ Nwì sə nə yəəŋ ghà nà'nə.
12 Fana yi dʉk də, <<Ŋwə̀ nəmòk à ye nə̀ yi à tesə mʉ ntòmbii ŋkum. Yi lòmvwe' lak mok sə̀ səsap* də wo kə koksə yi gaŋ ya yi bwi və la'à yi.
13 Yi benə bwe fàak ye wèŋ bwìŋ hum, nə fa wo mbàm ncùhù hum. Yi dʉk fa yà' də yà'a sə ywiŋ seŋ bum bə zeŋ tè yi bwi foho və.
14 Ànə geŋ bʉ̀ʉ lak ŋkwà' ŋwə̀ nə wèŋ bɛŋ yi. Wo tum lo bʉ̀ʉ mok wèŋ maŋkwɛ̀ɛŋ yi bə ntirə də, <Vès ka dzəm də ŋwə̀ ànə ye ŋkum àvès dzəm.>
15 <<Ànə geŋ wo koksə yi gaŋ sə, yi bwi foho və. Yi to benə bwe fàak sə̀ yi ànə fa wo mbàm sə, də ya yi ja'a də yà' a tse' swe' mbàm sʉ̀ nɛ.
16 Ŋwə̀ nə̀ mantombì à və̀ə, nə dʉk də, <Tà, mbàm nə̀ wù a fa mʉ mò'fis nə a bʉ̀ʉŋ mok hum.>
17 Ŋkwà' ŋwə̀ nə kwasə nà' də, <Wusùkù', mo àm-a', wù gʉ̀ bə̀boŋ. Wù nìtsə̀' zìnə yòbə mʉyu nə̀ nà'a momjo laŋ, fana mʉ gʉ wu ŋga'a ŋgòkotse' buhu lak hum.>
18 Ŋwə̀ nə̀ ba à və̀ə, nə dʉk də, <Tà, mbàm nə̀ mò'fis nə, a bʉ̀ʉŋ mok tàŋ.>
19 Yi dʉk fa nà' də, <Wù tse' yòsə̀' buhu lak tàŋ.>
20 Mòk à və̀ sə̀', nə dʉk ye də, <Tà, mbàm yònə nè', mʉ̀ a kì lòksə nà' ndzənə gàcə̀k.
21 Bʉsə̀ mʉ̀ a sə wəp də wu nsàp ŋwə̀ nə̀ wù gʉ wùriŋ. Wu te'e jəgə̀ yusə̀ wù anə ka noŋsə, nə sə kʉp jəŋ yusə̀ wù à ka wù bi.>
22 Yi dʉk fəsə fa nà' də, <Mʉmvə̀'nə̀ wù cèp də mʉ nsàp ŋwə̀ nə̀ vɛ'nə yà'sə, mʉ nə sak wu sə̀' vɛ'nə. Wu mo nə̀ bʉp! Wù rìŋ də mʉ ŋwə̀ nə̀ mʉ̀ gʉ wùriŋ, nə̀ mʉ te'e jəgə̀ yusə̀ mʉ̀ à ka noŋsə; mʉ̀ sə kʉp mvwe' sə̀ mʉ̀ à ka bi àlaa?
23 Nə gʉ va bwɛ̀rɛ wù à kə̀ gèsə fa mʉ mbàm am sə mvwe' ŋgwa' mòk, də ya mʉ və̀ ŋgòjə ya', ŋga mʉ swe' na mbwa-ɛ?>
24 Yi bʉʉŋ dʉk fa bʉ̀ʉ sə̀ wo à ye fo' sə wèŋ də, <Wèeŋ fep fis jəŋ ncùhù nə̀ bohòyi nə, nə fa nà' bohòŋwə̀ nə̀ yi nə tse' fa' ncùhù hum nà'a.>
25 Wo dʉk fa yi də, <Tà, yi tse' ncùhù hum ye laŋ!>
26 Ŋkwà' ŋwə̀ nə də, <Mʉ tsok fa weŋ də ŋwə̀ nə̀ yi tse'-a yo fana wo nə naaŋ yamsə fa yi mok. Nə ye də bohòŋwə̀ nə̀ yi ka ye yumok tse' nə, a megu-a sə̀ mʉyu nə̀ jo nə̀ yi tse' nà' nə, wo nə jəŋ fis gɛsə nà' ndzə bohòyi anə fo'.
27 A ŋga'a mok bohòbʉ̀ʉ sə̀ wo sə bɛ̀ŋ mʉ də mʉ nə kà ŋkum awo ye yè'e wèŋ. Wèeŋ jəŋ və wo fɛn, nə sʉə wo mʉlisə̀ mʉ̀.> >>

* **19:12 19:12** Mvə̀k ànə à ye, wo koksə ŋwè də yi ŋkum fana yi lo lak Rumà ya ŋga ŋkum nə̀ ghaŋ nə̀ fo' nə cumsə yi mʉ dzə̀'ə.

Jisòs Ni Lak Jòrosalèm Co Ŋkum

(Mat. 21:1-11; Mak 11:1-11; Jon 12:12-19)

28 Jisòs ànə cep wes yè'sə fana yi sə lo mantombì ŋgòkok lòmʉ Jòrosalèm.
29 Yi à kʉəp və mvwe' lak Befà bə Betanì fana wo wɛsə və mvwe' nda Olìp. Yi tumsə gesə ŋgàa fàak ye ba.
30 Yi dʉk fa yà'wèŋ də, <<Wèeŋ du mvwe' lak sə ndzə yà'a, wèeŋ sə nikok lòntèŋ, wèŋ ye mvomndè' mòk nə ŋwè ka nà' kok yuk; wèŋ fiŋ jəŋ və nà' fɛn.
31 A ye-a ŋga ŋwə mòk fek weŋ də wèŋ sə fì nà' bʉ̀ʉ yàlɛ fana wèŋ dʉk fa yi də, <Tà tse' fàk bə zeŋ.> >>
32 Bʉ̀ʉ sə yi à tum sə à lòo, nə kə ye megu sə' mvə'nə yi dʉk wo sə.
33 Mvə'nə wo à sə fìrə mvomndè' nə fana ŋwə nə yi tse' nà' nə fek wo də, <<Wèŋ sə fìrə mvomndè' nə bʉ̀ʉ yà?>>
34 Wo dʉk fa yi də, <<Tà tse' fàk bə zeŋ.>>
35 Ànə geŋ wo jəŋ və fa Jisòs nà'. Wo fweŋ cèək awo, nə naaŋ fa mvomndè' nə mʉŋkwɛèŋ, nə cumsə Jisòs mbwa.
36 Mʉmvə'nə yi à sə kok lònà' fana wo fweŋ noŋsə lo cèək awo sə mandzə anə.
37 Wo ànə kʉəp və Jòrosalèm, ŋga wo sə suhu tsə mok nda Olìp nə fana maŋgo bʉ̀ nə wo à sə yù yi nə wèŋ ye ŋgòkwa, nə sə fuŋ kuksə Nwì bə nsàap bum maŋgəŋgèeŋ sə wo yə sə.
38 Wo sə dʉk də, <<Nwìi se ŋkum nə yi və mʉnə liŋ Tà! Fifi ye mʉbu, kəkʉ̀ksəə ye bohòNwì nə yi yam càsə yà lòoŋ fo'.>>
39 Ànə geŋ bʉ̀ʉ Faràsi mok sə wo à ye sə' mʉŋgorə anə dʉk fa Jisòs də, <<Cicà, jwa bwe yo yè'e də wo cum gəe'.>>
40 Jisòs dʉk fa wo də, <<Mʉ tsok fa weŋ də wo cu-a gəe', lìis yè'e cep cù.>>

Jisòs Wa Fa Lak Jòrosalèm

41 Yi ànə kʉəp və, nə ye ntʉm lak nə fana yi yeto ŋgòwa fa nà' də,
42 <<Anə ye-a ŋga'a də wù riŋ yusə aco yà' jəŋ və fifi bwɛ̀rà. Megu də kaco lis yo ye yà' ŋga'a yeŋ.
43 Nùmbu mòk sə və bohòwù, nə bʉ̀ʉ sə wo sə bèŋ wuu nə və dzè' bohòwù, nə gʉm dzooŋ wu ŋgʉŋ ma nà fòpwe'.
44 Wo kʉəmsə mak mbàandap yo sə nze, nə le' mak bʉ̀ʉ yo bə bwe yo sə wo cu mʉmvwe' vəəm ndap yo sə pwe'. Wo nə kà lìs nə mò'fis mʉnə mòk mè'rə naaŋ bʉ̀ʉsə wù à ka ghà nə Nwì à kə kɛ' yə weŋ nə riŋ.>>

Jisòs Bɛ'fis Ŋgàa Sèŋ Bum Mʉ Ndap Nwì Nə Ghaŋ Nə

(Mat. 21:12-17; Mak 11:15-19; Jon 2:13-22)

45 Ànə geŋ yi kə ni lo mʉmvwe' ndap Nwì nə ghaŋ nə, nə sə bɛ'fis bʉ̀ʉ sə wo sə sèeŋ bum mbwa.
46 Yi sə cep də, <<Wo à còm nòŋsə ndzənə ŋwàk Nwì, sə kum ndap Nwì nə ghaŋ ènə də, <Ndap nə njàm nə, nə ye ndap nə ŋgòlɛŋ mbwa pìriyà;> fana wèŋ jə bʉ̀sə nà' ndap ŋgàa yə wèŋ.>>
47 Yi à sə yə'rə bwìŋ mʉmvwe' ndap Nwì nə ghaŋ nə nùumbu pwe'. Ŋgàa fa satikà' bə ŋgàa yə'rə fa bwìŋ lʉ̀k bə bʉ̀ʉ sə ghaŋ sə wèŋ sə lap ŋgòzə yi.
48 Wo kà yusə co wo gʉ sə rì bʉ̀ʉsə bwìŋ pwe' à dzəm tse' mègù ncèp nə nje nə.

20

Fa Jisòs Ŋàaŋ Ndà?

(Mat. 21:23-27; Mak 11:27-33)

1 Nùmbu mòk à ye ŋga Jisòs sə yə'rə bwìŋ, nə sə tsoho fa wo Ntirə nə Bəboŋ nə mʉmvwe' ntòmbi ndap Nwì nə ghaŋ nə fana ŋgàa fa satikà' sə ghaŋ bə ŋgàa yə'rə fa bwìŋ lʉ̀k nə ye bʉ̀ ŋkwàha bʉ̀ʉ Jus wèŋ kə tseŋ yi.
2 Wo à vəə, wo fek yi də, <<Vès dzəm ŋgòrì də wù gʉ̀ bum yè'sə bə ŋàaŋ sə fò? Kènə fa wu ŋàŋ ndà də wu gʉ yà' ɛ?>>
3 Yi dʉk fa fəsə yà'wèŋ də, <<Mʉ tse' ŋgòfek weŋ yusəmok yàm sə', wèeŋ tsok fa mʉ-a də,
4 mvwe' sə Jon ànə jəŋ ŋàaŋ sə ŋgòbàptɛsə bwìŋ fo' yà'a ànə və bohòNwì kè yà' ànə tesə bohòbwìŋ-ɛ? >>
5 Wo à yèto ŋgòcèp bə zeŋ, nə sə fe'rə ni' awo də, <<A tsok fa yi yè'sə da? Bʉsə

a dʉk-a də, ŋàaŋ sə à sə vè bohòNwì fana yi nə fek fe'lə ves də, ànə geŋ vesùwèŋ kà yusə Jon à sə cèep dzəm bʉ̀ʉ yà lɛ.

6 Nə ye sə' də a ye-a ŋga a dʉk də, ŋàaŋ sə à tesə bohòbwìŋ fana bwìiŋ nə təm ves bə lìs, bʉ̀ʉsə wo à dzəm yàwo zìnə də Jon à ye ŋgà tsòhòbum Nwì.>>

7 Fana wo dʉk fa nà' də wo ka mvwe' sə yà' ànə və sə riŋ.

8 Jisòs dʉk bwi fa wo ye sə' də, <<Ye də mʉ nə kà weŋ nsàp ŋàŋ nə mʉ̀ tse' ŋgògʉ̀ bum yè'sə bə zeŋ nə sə' tsə'.>>

Gbʉ' Ŋgàa Kʉ̀k Nzum Sə Wo À Ye Bʉp (Mat. 21:33-44; Mak 12:1-12)

9 Ànə geŋ Jisòs ye ŋgòtsə' fa bʉ̀ʉ sə wèŋ gbʉ' nè'e də, <<Ŋwə nəmòk à bì nzum ye, nə tes yà' bohòbʉ̀ʉ səmok də ya yà'wèeŋ nə sə lak yi. Yi ànə fa wo fana yi ye'e lo mvwe' lak mok, nə kə cum mam fo' mvək səsap.

10 Mvək nə ŋgòkʉp bum sə mʉnzuù sə ànə kʉrə fana ŋgà nzum nə tum ŋgà fàk ye mòk də nà'a lo bohòbʉ̀ʉ sə mʉnzuù yi sə, də yà'a fa yi ma nje. Bʉ̀ʉ sə wèŋ ləp yi, nə tum fəsə lo yi botu.

11 Yi tumsə fe'lə ŋgà fàk ye mòk. Wo ləp nà'nə sə', nə koksə nà' marè'tu vɛ'ɛ, nə tum fəsə lo nà' sə' botu.

12 Yi tum ŋgà fàk ye mòk sə' nə tɛ'. Wo fa nà'nə mvwe', nə bɛ' fis gɛsə yi fo'.

13 Fana ŋgà nzum nə dʉk də, <Mʉ gʉ kok yè'sə va? Mʉ tum lɛ mo àm nə mʉ̀ dzəm yi wùriŋ nè'e, kàmòk wo yə-a də a yi, wo nə wəp li tsoŋ yi!>

14 Bʉ̀ʉ sə mʉnzuù sə wèŋ ànə ye nà' fana wo dʉk mʉŋgorə àwo anə də, <Nè'e ŋga'a monə ndzə vəə yi nə ŋkwà' ŋwə nə kà-a ye, yi nə cum mvwe' kùu nà' yi nə. Vesùwèeŋ zə yi, ya bum ye sə ye mok sə yàvès.>

15 Ànə geŋ wo kə ko fis yi mʉnzuù anə, nə zə yi. Ye də ŋgà nzum nə nə gʉ bohòbʉ̀ʉ yè'sə wèŋ va?

16 Yi nə və kə zə bʉ̀ʉ sə wo tse' nzum ye sə wèŋ, nə jəŋ fa nzum sə bohòbʉ̀ʉ mok sə zok.>>

Bʉ̀ʉ sə wèŋ ànə yuk wes vɛ'nə fana wo dʉk də, <<Nwìi gʉ co yumook kà vɛ'nə ye yuk.>>

17 Fana Jisòs kʉk ja'a wo jwaaŋ, nə fek wo də, <<Ye də yusə wo à còm nòŋsə yà' ndzənə ŋwàk Nwì yè'e də yà? Də,

<Lìs nə ŋgàa ci ndap wèŋ à dzèeŋ màk
nòŋsə nà' də nà'a bʉp nə kà tse' ghak fe'lə fàk mok sə' zeŋ.*>

18 Ŋwə nə yi kə gbʉ̀-a mʉnə lìs ànə, ŋgèŋgàŋ tiiŋ sam zəzok, nə ye də a ye-a ŋga nà' gbʉ̀ ŋwə nəmòk mʉni'ì fana nà' gok fam ŋgèŋgàŋ.>>

19 Ŋgàa yə'rə lʉ̀k bə ŋgàa fa satikà' sə ghaŋ wèŋ sə lap mandzə də wo ko yi ghà nà'nə bʉ̀ʉsə wo à rì də nà' màk fa gbʉ' ànə bohòwo. Fana megu də wo sə wəp də bwìiŋ nə jok.

Fa Nwì Yu Ye Nə Fa Kaisà Yu Sə Ye (Mat. 22:15-22; Mak 12:13-17)

20 Ànə geŋ wo sə kʉk yi, nə tum fa yi mfʉəp sə wo sə gʉ borə co wo bʉ̀ʉ sə zìnə. Wo sə gʉ vɛ'nə də ya wo ko yi bə yumok sə yi nə cep, ya wo fa yi bohòŋgàa fàak sə wo tse' ŋàŋ mvwe' nze govənònə fo' nə.

21 Wo fek yi də, <<Cicà, vès rì tse' də wù sə cèp, nə sə yə'rə fa bwìŋ yusə yà'a zìnə; nə ye sə' də wu kà ŋwè gèm ko fagə, nə sə yə'rə fa bwìŋ bum sə yà'a bə mandzə Nwì bə zìnə.

22 Vès dzəm də wu tsok-a ves, lʉ̀ʉk vesùwèŋ sə tsə' də, a bəboŋ co vès sə lak fa ŋkum Kaisà nə mvwe' lak Rumà tas kè ka' ɛ?>>

23 Yi riŋ də yà' sə bʉə yi fana yi dʉk fa yà' də,

24 <<Wèeŋ jəŋ və fa mʉ-a mbàm mòk è. Wo còm naaŋ mʉnə mbàm nə yè'e liŋ ndà, nə ye mbwa yè'e sə' si ndà?>> Wo də, <<A sə ŋkum Kaisà.>>

25 Fana Jisòs dʉk də, <<Ŋhŋ̀. Làk fa Kaisà yusə yà'a sə ye, nə fa Nwì yusə yà'a sə Nwì.>>

26 Fana wo kà yumok sə co wo ko yi bə zeŋ mvwe' bwìŋ də yi cèp vɛ'ɛ tse'. Megu də wo ànə yuk mvə'nə nà' cèp fəsə fa wo sə fana wo mərə, cù loho wo.

* **20:17 20:17** Ye Màtiyò21:42

Nzak Nə ŋgòLòkok Mvwe' Kpʉ
(Mat. 22:23-33; Mak 12:18-27)

27 Bʉ̀ʉ mok sə̀ wo à sə to wo də bʉ̀ʉ Sadusì wèŋ à və̀ kə̀ tsèŋ yi. Bʉ̀ʉ yè'sə wèeŋ bʉ̀ʉ sə̀ wo dʉkgə̀ yàwo də kaco ŋwè lokok fe'lə mvwe' kpʉ yeŋ.
28 Wo à və̀, nə fek yi də, <<Cicà, Musì à còm nə̀m fa ves lʉ̀k mòk də, a ye-a ŋga tə̀tàa ŋwə̀ nəmòk kpʉ me'rə-a ŋgwe ye ŋga bə nà' ka mwe tse' fana moma yee nə jə tsoŋ ŋwà nə, ya bə nà'a dzə fa tə̀tà ye nə̀ yi kpʉ nə bwe.
29 Yumook yè' də bwema mok wèŋ à ye tu awo sàmba. Fana nə̀ mwè nə jəŋ ŋwàŋwè, nə kpʉ me'rə nà' ŋga bə nà' ka mwe tse'.
30 Ŋwə̀ nə̀ ba jəŋ ŋwà nə, nə kpʉ me'rə nà' sə̀' vɛ'nə.
31 Ŋwə̀ nə̀ tɛ' jəŋ bwi ŋwà nə sə̀'. Yà' à mègù vɛ'nə tə̀tè wo sə̀ sàmba sə pwe' à kpʉ wes ŋga nə̀ mò'fis ka mwe bə ŋwà nə dzə.
32 À cu, ŋwà nə kpʉ ye sə sə̀'.
33 Ye də nùmbu nə̀ bwiiŋ nə̀ lòkok mvwe' kpʉ nə ye nùu, ŋwà ènə nə̀ ye ŋgwe ndà. Bʉsə̀ wo a jə yi wo sàmba pwe'fo'.>>

34 Jisòs dʉk fa wo də, <<Mbəmbam bə bə̀ba sə̀ niè' cugə̀ co ŋgwe bə ndum.
35 Megu də bʉ̀ʉ sə̀ wo kə̀kʉrə̀ ŋgòlòkok mvwe' kpʉ ghà ànə sə nə̀ kà gù mok cu fe'lə̀.
36 Bʉsə̀ wo mok co masinjàa Nwì nə ye fe'lə bwe Nwì sə̀', njo nə̀ wo a lòkok mvwe' kpʉ.
37 Musì nə à nìtsə̀' bə tu ye jəja də bwiiŋ nə̀ lòkok mvwe' kpʉ. Mvwe' sə̀ yi à còm bə nzak tʉ nə̀ mis à sə kʉə mbwa nà'a fana yi sə to Tà də nà'a Nwì Abràham, nə ye Nwì Azìk nə ye Nwì Jàkop. Nwì à cèp vɛ'nə ŋga wo à kpʉ lòlaŋ.
38 Yà'a sə nìtsə̀' də bʉ̀ʉ yè'sə cu fe'lə ŋwəm, njo nə̀ yi ka Nwì bʉ̀ kpʉkpʉ yeŋ, yi Nwì bʉ̀ʉ sə̀ wo cu ŋwəm. Bʉsə̀ bə tsətsərə̀ nə̀ Nwìi də, ndàaŋwè pwe' cu ŋwəm.>>
39 Ànə geŋ ŋgàa yə'rə̀ fa bwìŋ lʉ̀k mok wèŋ dʉk fa yi də, <<Cicà, yusə̀ wù cèp yà'sə bòwùriŋ.>>
40 Bʉsə̀ ŋwè à ka nə̀ co nà' fek yi yumok mok ghʉ̀sə ja'a lok fʉ̀k.

Nzak Nə̀ Bə Liŋ Krɛst
(Mat. 22:41-23:36; Mak 12:35-40; Luk. 11:37-54)

41 Ànə geŋ Jisòs fek wo də, <<Aco wo dʉk də ŋwə̀ nə̀ wo togə̀ yi də <Ŋkum ŋgà gèm bwìŋ> nə ye ŋgwì bʉ̀ Devìd yè'sə va?
42 Bʉsə̀ Devìd nə bə tu ye à cèp bə liŋ ŋwə̀ ènə ndzənə ŋwàk Sàam dʉk də,
<Tà Nwì à dʉk fa Tà àm də, <<Cum fɛɛŋ
bo ma mà'a mʉ̀,
43 tə̀tè mʉ nə gʉ bʉ̀ʉ sə̀ wo bɛ̀ŋgə̀ wu, wù
nəŋ tes kù mʉ ni'ì wo ànə.>> >
44 A ye-a də Devìd nə sə to nà' də Tà, ye də aco yi ye bwi bohòDevìd anə mwe yè'sə valɛ?>>

Jisòs Də Bwìiŋ Jəŋ Ŋkərə̀ Bə Yusə̀ Ŋgàa Yə'rə̀ Lʉ̀k Sə Gʉ̀ʉ
45 Fana yi à cèp fa ŋgàa fàak ye wèŋ ŋga bwìŋ pwe'fo' sə yuk də,
46 <<Wèeŋ jəŋ ŋkərə̀ bə ŋgàa yə'rə̀ lʉ̀k sə̀ wo dzəm ŋgòni tse' cə̀ək sə̀ sə̀sap, nə dzəm də bwìŋ cepsə kɛ'ca wo mʉntɛɛ̀ŋ, nə dzəm mvwe' ncum sə̀ bə̀boŋ mʉmvwe' ndap pìriyà, nə dzəm də a dzèŋ mvwe' ŋkàk, wo cum megu mvwe' sə̀ ya bwìiŋ wəp wo co bʉ̀ʉ sə̀ ghaŋ.
47 Wo lim zə bum bàa yepmfə wèŋ, nə sə gʉ bʉpsə ndap awo, nə sə gʉ basə pìriyàa sə̀ sə̀sap ŋgwàŋ. Ŋgə' nə̀ njàwo nə kə yam gha' pwe'fo' njo bum yè'sə.>>

21

Fəfa Ŋwà Ŋgwemfə Nəmòk
(Mak 12:41-44)

1 Jisòs à cu mʉmvwe' ntòmbi ndap Nwì nə̀ ghaŋ, nə kʉk kok mvəsə̀ ŋgàa ghàk wèŋ sə gèsə tsoŋ fəfa awo sənə ŋkùp nə̀ wo gèsəgə̀ ca nə.
2 Yi ye ŋga ŋwà ŋgwemfə mòk nə̀ yi ŋgà jìŋ gèsə tsə mànini ba.
3 Fana yi dʉk də, <<Mʉ tsok weŋ yusə̀ yà'a zìnə də ŋwà ŋgwemfə nə̀ yi ŋgà jìŋ nè'e fa càsə ghak wo pwe' yi.
4 Bʉsə̀ wo sə fa yàwo ŋga wo tse' ŋkʉ̀ʉŋ, fana ŋwà ŋgà jìŋ nè'e fa wes ye

mʉmbàm zʉ nje nə yi tse' nə pwe' nə pwe'.>>

Jisòs Tsə' Bum Sə Yà'a Nə Ye Ŋga Yi Kəp ŊgòVə (Mat. 24:1-14; Mak 13:1-13)

5 Bùʉ mok wèŋ à sə cèp fo' mvə'nə də ndap Nwì nə ghaŋ nə bòvɛ'ɛ bə lìis sə wo à ci nà' fo', nə ye bə bum sə wo à fa Nwì ŋgògù bòŋsə ndap ye nə fo'. Jisòs dʉk fa wo ye də, 6 <<Bum sə wèŋ sə yə yà' yè'e pwe', nùmbu mòk sə vəə nə lìs nə mò'fis nə kà mʉnə mòk fa'nə naaŋ mam. Wo nə kʉəmsə wes yà' pwe'.>>

7 Fana wo fek yi də, <<Cicà, tsok fa a ves ghà nə bum yè'sə nə ye-è, nə ye sə' də yusə yà'a nə niŋtsok də bum yè'sə kʉəp laŋ sə yè'sə yà?>>

8 Jisòs dʉk fa wo də, <<Wèeŋ jəŋ ŋkərə ya ŋwə nəmòok kà weŋ bòrə, bùʉsə bwìiŋ nə və ŋkùʉŋ sə wo nə sə ci' mvwès də, <Mʉ yi nə Nwì à dʉk də yi nə tum nə, mvək nə kʉəp laŋ.> Wèŋ kà wo bɛ' lòswì.

9 Nə ye də wèeŋ yuk nzak dzè' nə ye bə mvə'nə bwìŋ sə kùəm kɛ' fana wèŋ kà wəp, bùʉsə bum yè'sə nə ye to tsoŋ ntòvɛ'nə ŋkuŋ. Bum yè'sə ye-a sə' vɛ'nə fana mvə'nə bum nə lə nə, nə kà sə ntòkə dzèŋ.>>

10 Ànə geŋ yi sə tsoho fa mali wo də, <<Bòp lak mook nə lʉ bə bòp lak mok, ŋkum mok lʉ bə ŋkum mok sə'.

11 Nze nə nə sə tsoho vɛ'ɛ wùriŋ fana njè bə ŋgə' ye kɛ' lo mvwe' bòop lak mok zok zok nduk. Fana bum sə co yà' koksə ŋwè wʉə bə bum mok sə yà' sə nìtsə' mvək nə də nzeŋgòoŋ nə me wèeŋ nə sə yəəŋ mʉbu wùriŋ.

12 Ŋkuŋ bum yè'sə nə sə ye fana wo nə ko to ntòwèŋ ŋkuŋ. Wo nə ko weŋ, nə yeŋsə weŋ ŋgə', nə jəŋ lo weŋ mʉmvwe' ndap pìriyà ŋgòsak weŋ, nə jəŋ lo weŋ mʉmvwe' ndapndzəm wèŋ sə'. Wo nə kə jəŋ lo weŋ bohòŋkum bə govənòwèŋ pwe'fo' bùʉ liŋ am.

13 Nà'nə nə ye yà'sə sə' mandzè bohòwèŋ ŋgòtəəŋ, nə tsoho fa bwìŋ ncèp nə njàm.

14 Wèeŋ riŋtse' yè'e sə ntʉù wèŋ də ŋwèe kà də yi sə tsərə də wu nə sə cep fəsə fa wo yè'sə də yà dʉk.

15 Bʉsə mʉ nə fa weŋ cù bə ŋkərə nsàp nə wù cèp fana cù loho bùʉ sə wo sə bèŋ weŋ sə, wo kà yusə ŋgòcèp fe'lə mok rì.

16 Anə sə seŋ weŋ bùʉ awèŋ co bùʉ sə wo dzə wu wo, bə moma yo, nə ye bwe tè' yo bə ŋgɛ' yo wèŋ. Mook sə wo nə zə weŋ zəə.

17 Bwìŋ pwe' nə bɛŋ weŋ njo liŋ am sə.

18 Megu də, nùəmtu àwèŋ nə mò'fis nə kà bisə.

19 Wèeŋ təəŋ-a gʉgʉŋ, yà'a mvə'nə wèeŋ nə tɛsə yòŋsəə awèŋ sə.

Ŋgə' Nə Nà'a Nə Ye Ŋkuŋ Nzeŋgòŋ Me (Mat. 24:15-31; Mak 13:14-27)

20 <<Ghà nə wèeŋ yə ŋga sojà wèŋ kə gʉm lak Jòrosalèm fana wèŋ riŋ də wo nə kʉəmsə mak yà' mvək momjo.

21 Fana bùʉ sə wo cu mvwe' lak Jùdiyà wèeŋ caŋ kok lo mʉndahà, bùʉ sə wo cu mʉntòlak wèeŋ tesə lo, bùʉ sə wo ka mʉntòlak anə yeŋ wèeŋ kà də wo mumsə ŋgòni foho lòmbwa dʉk.

22 Bʉsə a yà'sə nùumbu là' fəsə fò, ya bum sə wo à còm yà' ndzənə ŋwàk Nwì lòoŋ fo' bʉʉŋ və zìnə.

23 Ho'mì, megu də anə ye ŋgə' wùriŋ bohòbàa sə bə zʉm, nə ye sə wo sə fa bwe sə lə mbwi bə nùumbu yà'sə. Ŋgə' nə co wù kà cèep nə ye sə nzeŋgòŋ anə ŋga Nwì jòk bohòbùʉ yè'sə wèŋ sə'.

24 Wo nə gbɛ' zə mok wèŋ bə fèk, nə jəŋ lo mok co ŋkwèŋ mvwe' bòop lak lòoŋ. Fana bù lakmvum wèeŋ nə nəŋrə lak Jòrosalèm bə kù tàtè mvək nə Nwì a fa wo kə wɛs.

25 <<Bum mok sə yà' sə nìtsə' mvəək nə yəəŋ mʉ nùmə bə ŋwʉ nə ye mʉnə ŋkèŋkàŋ sə'. Ma nə sə nze fana bòop lak wèeŋ nə jip, nə wəp mvə'nə ndzəp nə ghaŋ cwì, nə sə kɛ'lə li gbʉ.

26 Bwìiŋ nə sə kpʉ sɛɛŋ bə wʉə mvə'nə wo sə tək ŋgòyə yusə yà'a nə ye sə nzeŋgòŋ anə sə, bùʉsə ŋàaŋ sə ma mʉbu sə pwe'fo' nə tsoho.

27 Fana wo nə ye mʉ̀ʉ̀ mo ŋwè, mvəsə mʉ̀ sə vè ndzənə mbàk bə ŋàŋ, nə sə fom rɛŋ boŋsə nèbʉ̀p.
28 Bum yè'sə yè ŋgòkə ye vɛ'nə, fana wèŋ fis kok tu awèŋ mʉtsə, nə sə kʉ̀k, bʉ̀ʉ̀sə mvèk nə Nwìi nə fiŋ me'rə weŋ mvwe' ŋgə' nə kʉəp yà'sə laŋ.>>

Yə'rə Jəŋ Yumok BohòTʉ̀
(Mat. 24:32-44; Mak 13:28-37)

29 Ànə geŋ Jisòs tsok fa wo ncèp nè'e bə gbʉ' də, <<Wèeŋ kʉ̀k ja'a yàwèeŋ tʉ nə wo togə nà' də fik nà'a, nə ye tʉ mok wèŋ lòoŋ-è.
30 Ghà nə wèeŋ yə ŋga yà' yè ŋgòtse' mvù fana wèŋ riŋ də mbʉ̀ŋ kʉəp laŋ.
31 Yà' mègù sə' vɛ'nə də ghà nə wèeŋ yə bum yè'sə ŋga yà' sə ye vɛ'nə fana wèŋ riŋ də gaŋ ŋkum Nwì sə yà' kʉəp və laŋ.
32 <<Mʉ̀ sə tsə' weŋ yè'e ŋkèm ncèp də ŋgwì bʉ̀ nə niè' nè'e nə kà kə lə wes ŋga bum yè'sə yà' fà' laŋ.
33 Ntòbu bə nzeŋgòoŋ nə cà gɛsə lòfo', ncèp nə njàm kà ye cà yuk.
34 <<Wèeŋ sə jəŋ ŋkərə bə tu awèŋ. Kà də wèeŋ me'rə fa ni' awèŋ bohòdinà bə jʉ̀hʉ̀ rùk nə ye bum sə sə nze sə dʉ̀k, bwɛ̀rɛ nùmbu ànə nə kə tseŋ weŋ vak ŋga wèŋ ka riŋ.
35 Nùmbu ànə nə kə tseŋ ŋwè vak co tam ko wu yi. Bʉsə nùmbu ànə nə və bohònzeŋgòŋ nə lòoŋ fo'.
36 Wèeŋ sə so bə ghà nə fòpwe'fo', nə sə gʉ pìriyà də wèeŋ tse' ŋàŋ ŋgòca swìrə to bum sə yà'a nə kə ye yè'sə, nə kə təəŋ to mantombìi Mo Ŋwè nə sə'.>>
37 Jisòs à sə yə'rə bwìŋ mʉmvwe' ndap Nwì nə ghaŋ nə nùumbu pwe' fana ndzəm seŋ, yi kok lo kə nooŋ mʉmvwe' nda Olìp nə.
38 Tsok à sə rɛŋ fana bwìŋ pwe' sə kə tseeŋ yi mʉmvwe' ndap Nwì nə ghaŋ nə ŋgòsə yu'rə yusə yi sə tsòho sə.

22

Wo To Làm Mʉtuhù Jisòs
(Mat. 26:1-5, 14-16; Mak 14:1-2, 10-11; Jon 11:45-53)

1 Ŋkàha Pasobà, sə wo zʉgə fo' brɛd sə jì yis yà'a ànə kʉəp və ŋga'a mok laŋ.
2 Fana ŋgàa fa satikà' sə ghaŋ bə ŋgàa yə'rə fa bwìŋ lʉ̀k wèŋ sə lap mandzə mok ŋgòzə swìhi Jisòs bʉ̀ʉsə wo ànə sə wəp bwìŋ də yà'a nə jok.
3 Ànə geŋ Satà ni sə ntʉʉ̀ Judàs nə liŋ ye mook də Iskarəyà. Judàs nə à ye sə' mòk mʉŋgorə ŋgàa fàak Jisòs sə wo à ye hum-ncòp-ba sə.
4 Judàs nə à lò, nə kə cep bə ŋgàa fa satikà' sə ghaŋ nə ye bʉ̀ʉ sə mantombì bohòŋgàa tək mʉmvwe' ndap Nwì sə wèŋ mvə'nə yi nə seŋ fa wo nà'.
5 Wo à kwa, nə dʉk də wo fa yi mbàm.
6 Judàs nə à dzəm, fana nə sə lap mok mandzə nè co yi seŋ Jisòs ŋga bwìŋ ka fo' yeŋ.

Jisòs Fʉ̀hʉ ŋgòZʉ
Ŋkàha Pasobà
(Mat. 26:17-25; Mak 14:12-21; Jon 13:21-30)

7 Nùmbu nə wo à yèto ŋkàk nə wo zʉgə brɛd sə jì yis nə à dzèeŋ, à ye sə' nùmbu nə wo sʉəgə nsùŋgaaŋ ŋkàha Pasobà ŋgòfa Nwì sə.
8 Ànə geŋ Jisòs tumsə lo Pità bə Jon ŋga yi tipsə wo də, <<Wèeŋ du kə fʉhʉ fa ves ŋkàha Pasobà sə ya vesùwèeŋ kə zʉ yà'.>>
9 Wo fek yi də, <<Wù dzəm də vèes kə fʉhʉ yè'sə ma fòlɛ?>>
10 Yi dʉk fa wo də, <<Wèeŋ yu'rə bəboŋ. Wèeŋ kə ni lòmʉntòlak anə fana wèŋ ŋwèmbam mòok nə kʉrə ŋga yi bək tse' kʉ̀ʉŋ ndzəp; wèŋ bɛ' lo yi mvwe' ndap nə yi nə kə ni fo' nə.
11 A kə dzèŋ fo' fana wèŋ tsok fa ŋgà ndap nə də, <Cicà nə də vèes kə fek wu də rum ndap nà bə bwe ye wèeŋ nə zʉ ŋkàha pasobà mbwa nə fòlɛ?>
12 Yi nə niŋ fa weŋ rum ndap mòk nə ghaŋ ma mʉtùhù, nə bum pwe' mbwa, fana wèŋ gʉhʉ tsə'rə bum pwe'fo'.>>
13 Ànə geŋ wo lo, nə kə ye bum sə pwe' mvə'nə Jisòs ànə dʉk sə. Wo fʉhʉ zʉzʉ Pasobà sə fo'.

Ŋkàha Pasobà Sə
Wo À Zʉ To Losopà Fo'
(Mat. 26:26-29; Mak 14:22-25; 1 Korè 11:23-26)

14 Mvèk nə à kʉ̀rə fana Jisòs cum mvwe' ye mʉ teberə ŋgòzʉ bɛŋ bə ŋgàa fàak ye sə wo ŋgàa ntum ye sə wèŋ.
15 Yi dʉk fa wo də, <<Mʉ̀ anə dzəm vɛ'ɛ wùriŋ də vesùwèeŋ zʉ be'lə tsoŋ zʉzʉ ŋkàha pasobà yè'sə bəbɛ' ŋkuŋ ya mʉ ye ŋgə'.
16 Bʉsə mʉ tsok weŋ də mʉ nə kà yà' mok zʉ fe'lə tətè tse'ŋga yusə zʉzʉʉ yè'sə tə bə tu zeŋ sə kə rɛɛŋ nùmbu nə mvwe' gaŋ ŋkum sə Nwì sə ŋkuŋ.>>
17 Ànə geŋ yi jəŋ ŋgàp, nə kwasə Nwì, fana yi dʉk fa wo də, <<Wèeŋ ko jəŋ, nə gapsə mʉtsətsə'rəə wèŋ.
18 Bʉsə mʉ tsok weŋ də, ye jəŋ nə ŋga'a nè'e mʉ nə kà rùuk yè'sə mok no fe'lə tətè gaŋ Nwì sə kə wɛs.>>
19 Fana yi jəŋ fe'lə brɛd; yi ànə kwasə wes Nwì səmok fana yi fa yà'wèŋ, nə dʉk də, <<Nè'e ŋgùpni' àm nə wo a fa nà' bʉ̀ʉ wèŋ. Wèeŋ sə gʉhʉ vɛ'nə ŋgòsə tsərə tse' mʉ.>>
20 Yi ànə gʉ megu sə̀' mʉmvə̀' ànə bə ŋgàp nə. Ghà nə wo à zʉ wes zʉzʉ sə fana yi fa wo ŋgàp nə, nə sə cep də, <<Ŋgàp nè'e rʉ̀k nə fi nə nà' kì ŋge' ndzənə ndʉəm am, nə nà'a nə fe'e bʉ̀ʉ wèŋ.
21 Megu də wèeŋ kʉk ja'a yàwèeŋ, ŋwə̀ nə yi sèŋ mʉ nə cu be'lə venəwèŋ yè' mʉ teberə anə.
22 Mʉ̀ʉ Mo Ŋwè, mʉ nə kpʉ lo mvə̀'nə wo ànə dʉk noŋsə sə, megu də ŋwə̀ nə yi sèŋ mʉ nə cu bə ŋgə'.>>
23 Fana wo ye ŋgòfe'rə ya' mʉŋgorə̀ wo də ŋwə̀ nə yi nə seŋ nà' nə yè'sə ndàlɛ?

Ŋwə̀ Nə̀ Yi Yam Ghak Mok Yi Yè'sə Ndà?

24 Mʉncèp mòk à tesə mʉŋgorə̀ wo anə sə̀' də ŋwə̀ nə nà' yam càsə mok sə pwe'fo' ndàlɛ?
25 Fana Jisòs dʉk fa wo də, <<Ŋkum sə̀ sə nzeŋgòŋ fɛŋ gʉ̀ fagə̀ bʉ̀ʉ awo sə co də wo yàwo bʉ̀ʉ sə̀ ghaŋ. Wo sə dzəm də bwìiŋ sə to wo də ŋgàa fa bwìŋ mbo.
26 Yà'a kà bohòwèŋ yàwèŋ vɛ'nə ye. Yusə lɛ də ŋwə̀ nə yi ŋwə̀ nə̀ ghaŋ nə ye co mo nə̀ lʉə, fana ŋwə̀ nə̀ yi mantombì yi nə ye co ŋgà fàk bohòmok sə wèŋ.
27 Yèè, ŋwə̀ nə̀ ghaŋ yè'sə nə̀ fò, ŋwə̀ nə̀ yi cu ye mʉ teberə̀ kè ŋwə̀ nə̀ yi sə fàk ŋgòcàsə və̀ zʉzʉ mʉ teberə̀ anə-ɛ? A lɛ ŋwə̀ nə̀ yi cu mʉ teberə̀ nə. Fana mʉ yàm bohòwèŋ co ŋwə̀ nə̀ yi sə càsə zʉzʉʉ sə càsə nə.
28 <<Nùumbu sə̀ mʉ̀ a sə tse' ŋgə' sə pwe', wèŋ sə dzəm ŋgòcu malì vesùwèŋ.
29 Fana mʉ̀ sə koksə weŋ gaŋ sə̀' mvə̀'nə̀ tɛ̀' am ànə koksə mʉ.
30 Wèeŋ nə zʉ mʉ teberə̀ mʉ̀ mvwe' gaŋ am sə. Wèeŋ nə cum mʉmvwe' kapràk, nə sə sak bòop lak Izùrɛ sə̀ yà'a hum-ncòp-ba sə.>>

Jisòs Də Pitàa Nə Dzeeŋ Yi (Mat. 26:31-35; Mak 14:27-31; Jon 13:36-38)

31 Fana Jisòs dʉk fa Pità də <<Saimʉ̀, Saimʉ̀ yu'rə! Satà lɛŋ də yi dzəm ŋgòjə weŋ, nə swek weŋ co wo sə swek gòmbì.
32 Megu də mʉ̀ lɛŋ fa wu pìriyà laŋ də ntʉm nə̀ wù tse' ŋgòdzəm tse' bohòmʉ̀ nà'a kà maŋkwèŋ bwì foho lò. Nə ye sə̀' də wu bwì və̀ bohòmʉ̀ fana wù gʉ ya bwema yo ye yàwo gʉgʉŋ sə̀'.>>
33 Pità nə dʉk fa yi də, <<Tà, a dzəm ye mvwe' ndapndzəm bə mvwe' kpʉ pwe', mʉ nə lo yàm vesù.>>
34 Yi dʉk fa nà' də, <<Pità, mʉ tsok wu ŋkèm dʉk də, ŋkuŋ mvəp to ntinə ŋga wù dʉk fis kɛ̀' tɛ' laŋ də wù ka mʉ riŋ.>>

Mvèk Ŋgə' Nə Kʉ̀rə Laŋ

35 Ànə geŋ Jisòs fek wo də, <<Mvə̀'nə̀ mʉ̀ ànə tumsə lo weŋ fa', nə dʉk də wèeŋ nə kà posà mbàm jə, kà bàm jə, nə kà kùuŋgùp sə̀' jə tse' lòyà'a, wèŋ ànə lo, nə kə jamə yumok à?>> Wo à dʉk də, <<Vès à ka yumok jamə.>>
36 Fana Jisòs nə dʉk fa wo mok də, <<Ŋwə̀ nə̀ yi tse'-a pùp ye kè bàm àlɛ, yi jəŋ tse' nà' ŋga'a. Ŋwə̀ nə̀ yi ka-a kafà' tse', ŋgəŋgàŋ seŋ cèk ye, nə ywiŋ tse' mòk bə zeŋ.
37 Mʉ tsok fa weŋ də yusə wo à còm yà' ndzənə ŋwàk Nwì bə liŋ am də, <Wo à ta be'lə yi bə ŋgàa gʉ̀ bʉp wèŋ> yà'a nə bʉʉŋ və tsoŋ zìnə. Njo nə̀ bum sə̀ wo à còm yà' bə liŋ am sə, sə bʉʉŋ və̀ zìnə pwe'fo'.>>

38 Wo dʉk fa yi də, <<Tà, vès tse' fèk ba.>> Yi dʉk fəsə fa yà' də, <<Yà'sə kəkʉrə.>>

Jisòs Sə Gʉ̀ Pìriyà Gèsemanì (Mat. 26:36-46; Mak 14:32-42)

39 Ânə geŋ yi lokok ŋgòlòmvwe' nda Olìp sə̀ mvə̀'nə̀ yi lòhogə̀ səsa sə fana bwe ye sə wèŋ sə bɛ' lòyi sə̀'.
40 Â kə̀ dzèŋ fo' fana yi tsok yà' də yà'wèeŋ lɛŋ Nwì də ya mèmumsəə kà yà' gha'.
41 Fana yi sooŋ gɛsə lo ŋgʉ ni'ì yà'wèŋ anə fo' co wù mak lìs kə dzeŋ, nə təəŋ bə tumfərə sə lɛŋ pìriyà.
42 Yi lɛŋ dʉk də, <<Tɛ̀', a ye-a ŋga bò-a wu fana wù jəŋ gɛsə lo ŋgàp ŋgə' ènə fo'; mʉ̀ dʉk-a sə̀' vɛ'nə, wù gʉ lɛ mʉmvə̀'nə̀ wù dzəm wù, kà mʉmvə̀'nə̀ mʉ̀ dzəm mʉ̀ gʉ̀.>>
43 Ânə geŋ masinjà Nwì mòk tesə və mʉbu, nə kə fa yi ŋàŋ.
44 Ânə ye ŋga ntʉm sə bʉp yi vɛ'ɛ nsàp nə̀ yi à lɛŋ vɛ'ɛ tə̀tè ndùrə̀ sə cərə yi co sə cərə tsə ndʉəm.
45 Ânə geŋ yi lokok, nə kə tseŋ bwe ye sə wèŋ ŋga wo wòbə manziŋ wùriŋ, fana nə sə dzəm mok lo.
46 Yi fek yà'wèŋ də, <<Wèŋ sə dzəm lo yà? Wèeŋ lokok, nə lɛŋ də ya mèmumsəə kà weŋ gha'.>>

Wo Ko Jisòs (Mat. 26:47-56; Mak 14:43-50; Jon 18:2-11)

47 Jisòs ànə sə cep mali ntòfo' fana ma ŋgo bʉ̀ mok tesə və, ŋga Judàs nə̀ yi sə̀' mòk mʉŋgorə̀ bwe ye sə̀ hum-ncòp-ba nə to mantombì yi. Judàs nə lo kə cepsə Jisòs nə co ŋge' vɛ'.
48 Jisòs fek nà' də, <<Judàs, wù də wu seŋ mʉ̀ʉ mo ŋwè bə cècèpsə̀ à?>>
49 Bwe Jisòs sə̀ wo ànə ye fo' sə à yə mvə̀'nə̀ bum sə à ye fana wo fek Jisòs də, <<Tà, aco vès gbɛ' bə fèk à?>>
50 Mòk mʉŋgorə̀ wo anə à gbɛ' cì' màk ntu'u mo ŋgà fàk ŋkum ŋgà fa satikà' mòk. Yi à gbɛ' cì' ntu'u nà' sə̀ bo ma zʉ.
51 Fana Jisòs dʉk də, <<Yà' kʉ̀rə vɛ'nə,>> nə jwɛŋ gesə ntu'u sə, fana yà' me.
52 Ânə geŋ Jisòs cep bohòŋgàa fa satikà' sə̀ ghaŋ sə bə ŋgàa fàak sə̀ wo kʉ̀kgə̀ ndap Nwì nə̀ ghaŋ nə, nə ye bə ŋkwàha bʉ̀ʉ sə̀ wo à tesə və ŋgòko yi sə wèŋ də, <<Wèŋ tesə co wèŋ sə lòmvwe' bɛ' ŋgà yə̀ bə fèk nə ye ntòk yè'e bʉ̀ʉ mʉ̀ à?
53 Vesùwèeŋ yiskokgə̀ mʉmvwe' ndap Nwì nə̀ ghaŋ səsa, wèŋ kà mʉ ko. Nə ye də nè'e mok ŋga'a mvə̀k nə̀ njàwèŋ, nə̀ ŋàaŋ ndzəm tse' ŋàŋ.>>

Pità À Bèŋ Jisòs (Mat. 26:57-58, 67-75; Mak 14:53-54, 65-72; Jon 18:12-18, 25-27)

54 Ânə geŋ wo ko yi, nə jəŋ lo yi mvwe' ndap ŋkum ŋgà fa satikà'. Pità sə yuŋ və wo maŋkwèŋ mweè səsap.
55 Wo à kə̀ fimsə mis mʉ ntòmbi anə, nə cum sə yuk fana Pità nə və kə cum kok ye fo' sə̀'.
56 Mvə̀'nə̀ mis à sə kʉə rɛɛŋ fana mʉŋwà nəmòk ye yi, nə kʉk kok nà' jwaaŋ, nə dʉk də, <<Ŋwə̀ nè'e yegə̀ sə̀' bə ŋgà' ànə.>>
57 Fana Pità nə bɛŋ də, <<Njɛ̀'gù, mʉ̀ ka yi riŋ.>>
58 Â cu kok ghàr ŋgà' nəmòk ye yi sə̀', nə dʉk sə̀' də, <<Wu sə̀' ŋwə̀ àwo mòk.>> Pità nə bɛŋ sə̀mok də, <<Hai' mʉ̀ ka mòk yeŋ ŋgàta.>>
59 Â sàp kok mok bə̀boŋ ntɛ̀ŋ fana ŋwə̀ nəmòk dʉk fe'lə sə̀mok dʉk də, <<Mʉ̀ rì ŋwə̀ nè'e bə̀boŋ, yi ŋwəə Galìli, yi yegə̀ bə nà'.>>
60 Pità nə dʉk fe'lə sə̀mok də, <<Ŋgàta, mʉ̀ ka yusə̀ wù sə cèp yà'sə riŋ.>> Â ye sə̀' ghà ànə, ŋga yi ka ntòcep wes ntɛ̀ŋ, ntomvəp to.
61 Fana Tà Jisòs bʉʉŋ kʉk gesə lo Pità. Pità tsəm kok mvə̀'nə̀ Tà anə dʉk fa yi də, <<Ntomvəp nə sə kə to ntinə ŋga wù bɛ̀ŋ mʉ kɛ̀' tɛ' də wù ka mʉ riŋ sə.>>
62 Yi tesə lo sə ntòmbiŋ, nə kə waŋ vɛ'ɛ nəbʉp.
63 Ânə ye vɛ'nə fana bʉ̀ʉ sə̀ wo à sə kotse' Jisòs sə wèŋ à sə ywì'lə yi, nə sə ləp yi sə̀'.
64 Wo lok yi lis, nə sə fek yi də, <<Làp wu ndà, riŋ-a ŋgèŋgàŋ-è?>>
65 Wo à cèp fa yi bum ŋkʉ̀ʉŋntɛ̀ŋ, nə sə yak yi.

Wo Sak Jisòs Mʉ Kaŋnsurù
(Mat. 26:59-66; Mak 14:55-64; Jon 18:19-24)

66 Nè zəzòŋ à dzèeŋ fana bù̱ ŋkwàha bʉ̀ʉ Jus wèŋ kə benə ni' mvwe' mò'fis bə ŋgàa fa satikà' sè ghaŋ bə ŋgàa yə'rè bwìŋ lʉ̀k wèŋ pwe'. Fana wo jəŋ lo yi mʉ kaŋsurù wo anə, nə sə cep də,
67 <<A ye-a ŋga wu Nkum ŋgà gèm bwìŋ nə wù, wù tsok fa ves.>> Yi dʉk fa yà'wèŋ dʉk də, <<A ye-a ŋga mʉ̀ tsə̀' fa weŋ, kaco wèŋ dzəm yeŋ;
68 nə ye sə̀' də a ye-a ŋga mʉ̀ fek weŋ yumok, kaco wèŋ cep fəsə fa mʉ sə̀ yeŋ.
69 Megu də ye jəŋ ŋga'a nə lo mantombì fana mʉ̀ʉ mo ŋwè, mʉ nə cum bo ma mà'a Nwì nə̀ yi tse' ŋàŋ.>>
70 Fana wo pwe'fo' fek yi də, <<Ye də wu mo Nwì à?>> Yi dʉk fa yà' də, <<Wèŋ cèp mè laŋ.>>
71 Fana wo dʉk ŋga'a də, <<A sə làp də a yuk fe'lə yè'sə yà? Vesùwèŋ yuk ncèp jòŋ nə kà cùhu yi bə ntu'u avès laŋ.>>

23

Jisòs Tə Mantombìi Palè
(Mat. 27:1-2, 11-14; Mak 15:1-5; Jon 18:28-38)

1 Ânə geŋ ma ŋgo bù̱ nə pwe'fo' lokok, nə jəŋ lo yi mantombìi Palè.
2 Wo yeto ŋgòto fa yi njo də, <<Vès ko ŋwə̀ nè'e ŋga yi sə jipsə bù̱ avès, nə sə dʉk də bwìiŋ kà tas bohòKaisà làk, nə dʉk də yi Nkum nə̀ yi ŋgà gèm bwìŋ.>>
3 Fana Palè nə fek nà' də, <<Wu ŋkum bʉ̀ʉ Jus wèŋ wù à?>> Jisòs nə cep fəsə fa nà' də, <<Wù dʉk yà'a mvə̀'nə.>>
4 Palè bʉʉŋ dʉk fa ŋgàa fa satikà'a sə̀ ghaŋ sə bə bʉ̀ʉ sə̀ fo' sə pwe'fo' də, <<Mʉ̀ ka yàm yusə̀ bʉp sə̀ ŋwə̀ ènə gʉ̀ʉ sə ye.>>
5 Bʉ̀ʉ sə wèŋ gʉŋ təəŋ mpaaŋ dʉk də, <<Yi sə kʉ̀əmsə bwìŋ mvwe' nzeŋgòŋ Jùdiyà nə pwe'fo' bə nsàp mandzə̀ nə̀ yi sə yə'rə wo nə. Yi a yè jə Galìli, nə kə wɛs Jòrosalèm fɛŋ pwe'.>>

Jisòs Tə Mantombìi Nkum Herò

6 Palè ànə yuk bum yè'sə fana yi fek də, <<Nwə̀ ènə yi ŋwəə Galìli àlɛ?>>
7 Yi ànə rɛɛŋ də Jisòs tesə vè mvwe' nze nə̀ tse' fo' ŋkum Heròfana yi tumsə lo nà' bohòHeròanə. Ghà ànə à ye ŋga Heròne cu sə̀' mvwe' lak Jòrosalèm anə.
8 Heròà yə Jisòs fana yi kwa vɛ'ɛ wùriŋ, bʉ̀ʉsə̀ yà' à sàap mʉmvə̀'nə̀ yi à yuk liŋ nà', nə sə dzəm də yi ye nà'. Yi ànə sə tsəm də Jisòos nə gʉ̀ niŋ fa yi maŋgəŋgèŋ mòk.
9 Heròne à fek Jisòs bum mok ŋkʉ̀ʉŋntɛ̀ŋ, Jisòs nə kà cù mùk lok.
10 Ngàa fa satikà'a sə̀ ghaŋ bə ŋgàa yə'rè bwìŋ lʉ̀k wèŋ gʉŋ təəŋ megu fo' ŋgòto fa yi njo.
11 Heròbə sojàa ye wèŋ à bʉ̀sə yi co ləm awo, nə sə ywi'lə yi. Fana wo à nisə fa yi cək mòk nə̀ co cək ŋkum vɛ'ɛ, nə tum fəsə lo yi bohòPalè.
12 Heròbə Palè à yè ko jə ŋge' nùmbu ànə; ŋga bə nà' à sə kà ŋge' mantombì yegə̀.

Wo Dʉk Də Wo Nə Zə Jisòs
(Mat. 27:15-26; Mak 15:6-15; Jon 18:39-19:16)

13 Ânə geŋ Palè nə to benə ŋgàa fa satikà' sə̀ ghaŋ bə njì njìi sə̀ fo', nə ye bə bʉ̀ʉ sə̀ fo' sə wèŋ pwe'fo'.
14 Yi dʉk fa yà'wèŋ də, <<Wèŋ a jə vè fa mʉ ŋwə̀ nè'e dʉk də yi sə jə lòwes bwìŋ ma nə̀ bə jòŋ. Mʉmvə̀'nə̀ mʉ̀ kʉ̀k ja'a yi yàm, ŋga wèŋ sə yə sə̀' fana mʉ̀ ka yàm də yi a gʉ̀ bum sə̀ wèŋ sə dʉk yà'sə riŋ.
15 Heròa ka yumok bʉp bohònà' sə̀' ye bʉ̀ʉsə̀ yi a tumsə fəsə vèsə nà' bohòvès səmok. Yà' nòjəja də ŋwə̀ ènə ka yumok sə̀ bʉp sə̀ co wo zə yi bʉ̀ʉ zeŋ gʉ.
16 Mʉ nə fa ŋàŋ də wo ləp yi, fana nə me'rə yi.>> (
17 Yi sə dʉk vɛ'nə ŋga à ye də nùmbu ŋkàha pasobà sə kà dzèŋgèə fana Palè nə fis me'rə tsoŋ fa wo ŋgà ndapndzəm mò'fis.)
18 Bʉ̀ʉ sə wèŋ kɛ' tosə ŋgùŋ cù mò'fis də, <<Wèeŋ zə gɛsə lo ŋwə̀ ènə fo', nə fis me'rə fa ves lɛ Bàrabà.>>
19 (Bàrabà nə à ye ŋwə̀ nəmòk nə̀ wo à nisə yi ndapndzəm bʉ̀ʉsə̀ yi à lʉ̀lʉ̀ bə bʉ̀ʉ gomè nə zə bwìŋ.)

20 Palè à cèp bohòwo sèmok ŋga yi sə
làp mandzè co yi me'rə Jisòs nə.
21 Bʉ̀ʉ sə wèŋ sə kɛ'ŋgùŋ də, <<Wèeŋ
tɛ'lə yi, wèeŋ tɛ'lə yi mʉntèəŋ!>>
22 Yi fek fis yà'wèŋ nə̀ kɛ̀' tɛ' dʉk də,
<<Bʉ̀ʉ yà? Ŋwə̀ ènə gʉ̀ bʉpsə yà? Mʉ̀
ka yàm yumok sə̀ co wo zə yi bʉ̀ʉ zeŋ ye.
Mʉ nə̀ ləp yi, nə me'rə yi lo.>>
23 Bʉ̀ʉ sə wèŋ gʉŋ təəŋ vɛ'ɛ mpaaŋ nə̀
mpaaŋ nə sə kɛ'ŋgùŋ də wo tɛ'lə megu
nà' mʉntèəŋ. Wo à gʉ̀ vɛ'nə tətè ma nə̀
njàwo nə zʉ.
24 Ànə geŋ Palè nə cep, nə fa ŋàŋ bə
yusə̀ bʉ̀ʉ sə wèŋ à sə dzəm sə.
25 Yi fis me'rə ŋwə̀ nə̀ wo à nisə yi
ndapndzəm njo ndàŋ, nə ye bʉ̀ʉsə̀ yi ànə
zə ŋwè nə. Nà'a ŋwə̀ nə̀ wo ànə sə dzəm
də nà'a fis me'rə nə, fana nə jəŋ Jisòs,
nə fa yà'wèŋ də yà'a gʉ bohònà' mvə̀'nə̀
yà'wèŋ dzəm.

Wo Tɛ'lə Jisòs Mʉntèəŋ (Mat. 27:32-44; Mak 15:21-32; Jon 19:17-27)

26 Mʉmvə̀'nə̀ wo à sə jə lòJisòs fana wo
kʉrə bə ŋwə̀ nəmòk nə̀ wo to yi də Saimʉ̀,
nə̀ mvwe' lak Sìrinì ŋga yi à sə və̀ la'à yi.
Wo naaŋ fa yi ntèəŋ sə də nà'a bək bɛ'
Jisòs bə zeŋ maŋkwɛ̀ŋ.
27 Bwìŋ à sə bɛ' və̀ yi maŋkwɛ̀ŋ anə
wùriŋ. Bèba mok à ye fo' sə̀', sə̀ wo à sə
koksə manziŋ, nə sə waŋ fa Jisòs nə.
28 Ànə geŋ Jisòs nə bʉʉŋ kʉk wo, nə
dʉk də, <<Wèŋ njɛ̀'ɛ gùu Jòrosalèm, wèeŋ
kà mʉ wa fa, wèeŋ waŋ fa tu awèŋ bə tu
bwe awèŋ.
29 Bʉsə̀ mʉ tsok weŋ də mvə̀k mòk sə
və̀ nə̀ wo nə dʉk də, <Rɛŋsi bohòbàa sə̀
wo nzeŋ, nə ye vèəm sə̀ yà' ka mwe dzə
yuk, nə ye fe'lə mbwi sə̀ mwe ka yà' no
yuk!>
30 Nà'a ghà nə̀ bwìiŋ nə dʉk fa nda də,
<Kəəŋ gbʉ̀ və̀ mʉ ni'ì vès,> nə dʉk fa
nzès də <Kə̀ kəəŋ tsə̀ lok ves.>
31 Bʉsə̀ a ye-a ŋga bwìŋ sə gʉ̀ bum sə̀
wèŋ sə yə yè'e ŋga tʉ cu lì ntòcècòŋ ye
də nà'a yum-a, ye wesə yè'sə ŋga'a nsàp
nə̀ fò?>>
32 Bʉ̀ ŋgàa gʉ̀ bʉp mok à ye bwìŋ ba sə̀
wo à sə jə be'lə lòwo də wo kə zə be'lə
wo bə Jisòs nə.
33 Wo à kə̀ dzèŋ mvwe' sə̀ wo togə̀ fo'
Nzʉ̀ə̀ Tu Bwìŋ àwo fana wo tɛ'lə yi mʉ
ntèəŋ anə fo', bə ŋgàa gʉ̀ bʉp sə wèŋ. Wo
à tɛ'lə ŋgà gʉ̀ bʉp mòk bo ma zʉ, mòk bo
ma ŋkwìp.
34 Fana Jisòs dʉk də, <<Tɛ̀' am, swì fa
wo bʉ̀ʉsə̀ wo ka yusə̀ wo sə gʉ̀ sə riŋ.>>
Wo sə təm bèŋ də ya wo gapsə cèək ye
sə.
35 Bʉ̀ʉ səmok à təəŋ fo', nə sə kʉk. Bʉ̀
ŋkwàha bʉ̀ʉ Jus wèŋ à sə ywì'lə yi. Wo
sə dʉk də, <<Yi tɛsə riŋ boŋsə megu bʉ̀ʉ
mok wèŋ, yi tɛsə-a ni' ye, ŋga a ye-a də
yi Ŋkum ŋgà gèm bwìŋ nə̀ Nwì à cok fis,
nə tumsə fa ves na!>>
36 Sojàa sə̀ wo à ye fo' sə à ywì'lə yi sə̀'.
Wo sə kə fa yi nsàp rùk mòk nə̀ cəcəp.
37 Wo sə cep də, <<A ye-a ŋga wu ŋkum
bʉ̀ʉ Jus wèŋ nə, wù tɛsə-a ni' yò!>>
38 Wo à còm naaŋ yumok ma mʉ tu ntèŋ
anə də, Nɛ̀'e Ŋkum Bʉ̀ʉ Jus Wɛ̀ŋ Nə.
39 Ŋgà gʉ̀ bʉp mòk nə̀ yi à kə̀'ə sə̀'
mʉntèəŋ anə, à yàk yi də, <<Ŋkum ŋgà
gèm bwìŋ ka wù nè'e yeŋ à? Tɛsə ni' yò,
nə tɛsə ves sə̀'!>>
40 Mòk nə cep jwa nà' də, <<Wu kà Nwì
wəpgə̀ à? Vesùwèŋ pwe'fo' cu sə mvwe'
kʉ̀ʉŋ sə̀ mò'fis.
41 Vesù sə yə yàvès ŋgə' bə yusə̀ a gʉ̀
yà' laŋ, ŋgà' ènə ka ye yumok gʉ bʉpsə
lok.>>
42 Yi dʉk fa Jisòs nə də, <<Wu kə̀ dzèŋ
mvwe' gaŋ ŋkum yo, wù kà mʉ swì.>>
43 Jisòs dʉk fa nà' də, <<Mʉ tsok fa wu
ŋkèm dʉk də, wu nə ye vesù ntinə mʉ
Pàràde.>>

Jisòs Kpʉ (Mat. 27:45-56; Mak 15:33-41; Jon 19:28-30)

44 Ànə ye ŋga nùum mok maràŋ fana
ndzəm seŋ mvwe' nzeŋgòŋ nə pwe' tətè
kə dzeŋ co nùm sèm.
45 Fana cèk nə̀ nà' à sə gàpsə mbwè
ndap mòk mʉmvwe' ndap Nwì nə̀ ghaŋ
nə à sàha gà'a tsə ba. 46 Fana Jisòs waŋ
torə fis mʉtsə̀ də, <<Tɛ̀', mʉ̀ fa yòŋsə̀ àm

ndzə bohòwù!>> Yi ànə cep vɛ'nə fana yòŋsə ye me.
47 Ŋkum sojà mòk ànə ye bum sə̀ yà' ye sə fana yi kwasə Nwì, nə cep də, <<A zìnə də ŋwə̀ ènə nə ka yumok riŋ!>>
48 Ma ŋgo bʉ̀ nə̀ wo à ye fo' nə, ànə ye yusə̀ yà' ye sə pwe' fana wo bwi foho lo la'à wo, ŋga wo wa'a tse' lòbo ndzə ŋgùu wo.
49 Bʉ̀ʉ sə̀ wo à rì Jisòs nə, bə bəba sə̀ wo à bɛ' və̀ yi mvwe' nzeŋgòGalìli sə wèŋ à kə̀ təəŋ mvwe' mok səsap, nə sə ja'a bum yè'sə.

Wo Tuuŋ Jisòs
(Mat. 27:57-61; Mak 15:42-47; Jon 19:38-42)

50-51 Ŋwə̀ nəmòk à ye nə̀ liŋ ye à ye də Jòsep, yi à tesə və̀ lak Àrìmàtayà mvwe' nze Jùdiyà. Yi à ye mòk mʉmvwe' kwe' kaŋsurù nə̀ bʉ̀ʉ Jus wèŋ nə, nə ye sə̀' ŋwə̀ nə̀ kə̀kʉrə̀ mʉ lisə̀ Nwì. Yi à sə tək ye gaŋ ŋkum sə̀ Nwì sə. Yi à ka ye bə bum sə̀ wo a cèptes, nə sə gʉ yà' sə dzəm.
52 Ŋwə̀ ènə à lòbohòPalè, nə kə lɛŋ vèŋ ni' Jisòs nə.
53 Fana yi kə ki tsoŋ nà', nə lim gesə ndzənə cə̀k, nə kə tuuŋ nà' ndzənə sèe sə̀ wo à tu yà' ndzənə lìs. Á ye ŋga wo ka ŋwè nja ntòtuuŋ yuk.
54 Ànə ye nùmbu nə̀ wo à sə fʉ̀hʉ, ya ŋga nùmbu dzəə yeto.
55 Bəba sə̀ wo à bɛ' və̀ yi mvwe' nze Galìli sə à yù lòo, nə kə ye sèe sə, nə ye mvəsə̀ wo tuuŋ vèŋ ye nə sə̀'.
56 Wo à bwìŋ lòo, nə kə fʉhʉ làmindà bə mve' sə̀ wo nə kə yok vèŋ ni' Jisòs bə zeŋ. Nùmbu dzə̀ à ye, wo yoŋsə yiskok mʉmvə̀'nə̀ lʉ̀k sə dʉk vɛ'nə ŋkuŋ nə lo kə̀ yo' yi.

24

Jisòs Lòkok Mvwe' Kpʉ
(Mat. 28:1-10; Mak 16:1-8; Jon 20:1-10)

1 Nù Sondè à ye, bàa sə lo mvwe' sèe sə nə̀ zəzòŋ, ŋga wo kotse' lòmve' sə̀ wo à fʉ̀hʉ yà' sə.
2 Wo ye ŋga wo dzərə fis lìs nə̀ wo ànə lok ncùu sè sə bə zeŋ nə laŋ.
3 Wo ànə ni lo sənə sèe sə fana wo kà vèŋ ni' Tà Jisòs nə ca yə.
4 Mʉmvə̀'nə̀ ŋkərə awo à jip fo' fana wo ye bʉ̀ʉ mok fo' ba ŋga wo ni tse' cə̀ək sə̀ fəfəp, yà' sə ba'a vɛ'ɛ.
5 Wʉə à ko wo, wo gbʉ fə'ə gesə lo si awo sə nze. Fana bʉ̀ʉ sə dʉk fa wo də, <<Wèŋ sə làp ŋwə̀ nə̀ yi cu ye ŋwəm mʉtsətsə'rəə bʉ̀ kpʉkpʉ bʉ̀ʉ yà?
6 Yi ka fɛŋ yeŋ, yi lòkok laŋ. Wèeŋ tsərə yusə̀ yi ànə tsok weŋ ŋga yi cu ntòmvwe' nzeŋgòGalìli yà'a.
7 Yi ànə dʉk də, <Wo nə fa tsooŋ mʉ̀ʉ mo ŋwè ndzə bohòŋgàa gʉ̀ bʉp wèŋ, wo tɛ'lə mʉ mʉntəəŋ; nùmbu tɛ' ye, mʉ̀ lokok sə̀mok.> >>
8 Ànə geŋ wo tsərə ncèp ye nə.
9 Wo à bwìŋ foho və̀ mvwe' sèe sə, wo kə tsok fa bum yè'sə bohòbwe ye sə̀ hum-ncòp-mò'fis sə, bə bʉ̀ʉ mok wèŋ pwe'fo' sə̀'.
10 Ànə kə tsok fa ŋgàa ntum sə wèŋ bum yè'sə Mèri Màdàlinà bə Jòanà bə Mèri nə̀ ma Jem, nə ye bàa mok wèŋ.
11 Wo à tsəm də bàa yè'sə sə cèp yusə̀ yà' ka fàk tse' fana wo kà yà'wèŋ dzəm fa.
12 Pità à lòkok mʉtsə̀, nə caŋ lo mvwe' sèe sə. Á kə̀ dzèŋ fo', yi bʉhʉ tsoŋ nze, nə ye megu cə̀ək sə̀ wo à tuuŋ yi bə zeŋ sə, nə kà yumok sə̀ zok yə. Fana yi bwi foho lo lak, nə sə jip bə nsàp yu nə̀ nà' ye ènə wùriŋ.

Yusə̀ Yà' À Ye Mvwe' Mandzə̀ Nə̀ ŋgòLòLak Emawùs
(Mak 16:12-13)

13 Nùmbu ànə à ye, bʉ̀ʉ səmok à sə lòmvwe' lak mok sə̀ wo to yà' də Emàwùs, ŋga wo bwìŋ ba. Lak Emàwùs sə à ye co kìlometà hum-ncòp-mò'fis ŋgòlòJòrosalèm.
14 Wo à sə taaŋ lòbə bum sə̀ yà' ye yè'sə pwe'.
15 Wo ànə sə taaŋ ncèp ènə mvwe' mò'fis fana Jisòs à sòoŋ və̀ fo' sə̀' bə tu ye, bə yà'wèŋ sə lo ca.
16 Wo ye yi, fana yumok gʉ də wo kà yi rì.
17 Yi fek yà'wèŋ də, <<Wèŋ sə gì, nə sə taaŋ lo yè'sə yu yà?>> Wo foho təəŋ, nə sə kʉk bə manziŋ.

18 Mòk nə liŋ ye à ye də Klipàs dʉk fa nà' də, <<Co wu yè'e ŋkʉ̀iŋ mvwe' lak Jòrosalèm, də mègù wù nə wù ka yusə yà' a ye nùumbu yè'e riŋ à?>>
19 Yi fek fe'lə yà' də, <<A yu yà?>> Wo dʉk fa yi də, <<Bum sə yà' a ye bə liŋ Jisòs nə mvwe' lak Nazàrɛ. Yi à ye ŋgà tsòhòbum Nwì, yi à sə gʉ̀, nə sə cep bum sə yà'a gʉgʉŋ wùriŋ mantombìi Nwì nə ye bwìŋ.
20 Ŋgàa fa satikà' bə bʉ̀ ŋkwàha bʉ̀ avès wèŋ a cèp wo ŋkuŋ wo tɛ'lə zə yi mʉ ntèəŋ.
21 Vès à sə naaŋ yàvès tu də nà'a yi nə yi nə lak tiŋ fis bʉ̀ʉ Izùrɛ. Yà'sə ye-a sə' vɛ'nə, a ntinə nùumbu tɛ' nə bum yè'sə a ye.
22 Fana bàa səmok sə mʉŋgorə vès kə vèsə nòoŋ ves zooŋ, də wo anə yaaŋ lo nooŋ mvwe' sèe ye sə,
23 nə kà vèŋ ni' ye nə yə. Wo bwìŋ və, nə sə dʉk də wo ye masinjàa Nwì. Masinjàa Nwì sə tsə' fa wo də nà' cu ŋwəm.
24 Bʉ̀ʉ mok sə anə ye vesi wèŋ lòmvwe' sèe sə, nə ye ŋga yà' mègù mvə'nə bàa sə nə cep sə zìnə, fana wo kà yi ye bə lis yə.>>
25 Jisòs dʉk bʉsə fa yà'wèŋ də, <<Hò! Ləm bʉ̀ʉ yè'e wèŋ; wèŋ tse' ntʉm nə nà' fi bʉp ŋgòdzəm tse' bum sə ŋgàa tsòhòbum Nwì à cèep.
26 Yà' ànə ka yeŋ də Ŋkum ŋgà gèm bwìŋ nə nə ye nsàap ŋgə' yè'sə ŋkuŋ nə ca ni mvwe' bòoŋ ye yeŋ à?>>
27 Fana yi ye jəŋ mʉ ni'ì Musì bə ŋgàa tsòhòbum Nwì wèŋ, nə tsoho rɛŋsə fa wo bum sə ŋwàk Nwì à sə cèp yà' bə liŋ ye sə pwe'fo'.
28 Ànə geŋ wo sə kʉəp lo mvwe' lak sə wo à sə lòfo' sə. Yi sə gʉ ye sə co də yi sə cà lòmalì mantombì vɛ'ɛ.
29 Fana wo sə lɛŋ nà' də, <<Vesùwèeŋ nooŋ fɛn, bʉ̀ʉsə nùm co wes laŋ, ndzəm sə vəə.>> Fana bə yà'wèŋ lo ŋgòkə nòoŋ.
30 Ghà nə bə yà'wèŋ ànə sə zʉ zʉzʉ fana yi jəŋ brɛd sə, nə kwasə Nwì, nə bə'rə fa yà'wèŋ.
31 Fana lis awo muhu, wo riŋ yi; yi nom bisə mʉlisə wo mvwe' sə yi anə ye sə wà.
32 Mòk ye ŋga'a ŋgòfek mòk də, <<Ghà nə yi anə sə cep bohòvesù mandzə̀, nə sə tsoho rɛŋsə fa ves bum sə ndzənə ŋwàk Nwì yà'a, mʉ̀ də ntʉm nə kaŋ ves vɛ'ɛ wùriŋ àlaa?>>
33 Wo à lòkok mègù sə' mvək ànə, nə bwi lo Jòrosalèm. Wo kə tseŋ bwe ye sə hum-ncòp-mò'fis sə wèŋ, ŋga wo cu mvwe' mò'fis bə bʉ̀ʉ mok wèŋ.
34 Bə yà'wèŋ sə cep də, <<Tà a lòkok laŋ nə zìnə, Saimʉ̀ yə yi bə lis!>>
35 Fana wo tsok bwi ŋga'a yusə yà' anə ye mandzə̀, nə ye mvə'nə wo anə riŋ nà' ghà nə nà' anə bə'rə brɛd sə.

Jisòs Yəəŋ BohòBwe Ye Wèŋ (Mat. 28:16-20; Mak 16:14-20; Jon 20:19-23; Ŋgàa Ntum Jisòs 1:6-11)

36 Mʉmvə'nə wo ànə sə cep vɛ'nə fana Jisòs nə bə tu ye tesə təəŋ və mʉtsətsə'rəə wo anə nə dʉk də, <<Fifi ye bohòwèŋ.>>
37 Wo à vèhe, nə wəp vɛ'ɛ; wo à tsəm də kàmòk wo yə ze'.
38 Yi dʉk fa yà' də, <<Wèŋ sə wəp yà? Wèŋ sə mərə kɛ' sə ntʉʉ̀ wèŋ bʉ̀ʉ yà?
39 Wèeŋ kʉk ja'a bo am bə kùu am, ya wèeŋ riŋ də a mʉ̀ nə. Wèeŋ jwɛŋ ja'a mʉ bə bo, bʉ̀ʉsə ze' kà njàp bə vəp mvəsə wèŋ yə də mʉ̀ tse' yè'e tse'gə.>>
40 Yi ànə cep vɛ'nə fana yi niŋ fa wo bo ye bə kùu ye wèŋ.
41 Mvə'nə wo à ka sə ntʉʉ̀ wo pap ntòdzəm wes bʉ̀ʉsə wo à kwa ti' ləlà, nə sə mərə, fana yi fek yà'wèŋ də, <<Wèŋ tse' yumok fɛɛŋ sə co ŋwè zʉ à?>>
42 Wo fa yi fuk nə ləla,
43 yi jəŋ nà', nə zʉ mʉlisə wo.
44 Ànə geŋ yi dʉk fa wo də, <<Yè'e yusə mʉ̀ ànə tsok fa weŋ ŋga mʉ̀ cu ntòvesùwèŋ sə, də yusə wo à còm yà' bə liŋ am ndzənə ŋwàk lʉ̀ʉk Musì, nə ye sə ŋgàa tsòhòbum Nwì bə ŋwàk Sàam wèŋ pwe' nə bʉ̀ʉŋ və tsoŋ zìnə.>>
45 Fana yi rɛŋsə ŋkərəə awo ŋgòrì yusə yà' cu ndzənə ŋwàk Nwì.
46 Yi dʉk də, <<Yè'e mvə'nə wo à còm də, Ŋkum ŋgà gèm bwi nə nə ye ŋgə', fana nùmbu nə tɛ' kə dzèŋ fana yi lokok mvwe' kpʉ sèmok.

47 Nə ye sə̀' də, wo nə sə tsoho lo sənə
nzeŋgòŋ nə pwe'fo' bə liŋ am ŋga wo
yèto ntòmvwe' lak Jòrosalèm. Wo nə sə
tsoho lo ncèp nə̀ ŋgòkupsə, nə bwi fa bʉ̀p
ŋkwɛ̀ŋ, fana Nwì swi fa ŋwè bʉ̀p ye.
48 A wèŋ sə̀ wèeŋ nə tsok lo bʉ̀ʉ̀ mok,
bʉ̀ʉ̀sə̀ wèŋ yə bə lis awèŋ.
49 Wèeŋ ye, mʉ̀ nə tumsə fa weŋ yusə̀
Tɛ̀' am a kàk mʉ̀ yà' sə; fana wèeŋ cum
tse' mʉntòlak fa'nə tətè ŋàaŋ sə̀ yà'a nə
tsoŋ ma mʉbu sə və bohòwèŋ ŋkuŋ.>>
50 Ânə geŋ yi jəŋ fis lo yà'wèŋ mʉntòlak
anə, bə yà'wèŋ lo tətè kə dzeŋ mvwe' lak
Betanì. Â kə̀ dzèŋ fo', yi fis kok bo ye
mʉtsə̀, nə se wo.
51 Yi à sə sè wes wo ntɛ̀ŋ fana yi me'rə
yà'wèŋ, nə kok lo mʉbu.
52 Wo à kuksə yi, nə bwi foho lo
Jòrosalèm anə bə kwəkwa vɛ'ɛ wùriŋ.
53 Wo cum mamgeŋ mʉmvwe' ndap
Nwì nə̀ ghaŋ nə, nə sə kuksə Nwì mbwa.

Ntirə nə Bəboŋ nə JON

Ŋwàk Jon tsə'gə sə ye də Jisòos ncèp nə Nwì. Ncèp nə ànə bʉʉŋ ŋwè, nə kə cum be'lə bə bwìŋ. Ŋwàk nə tsə'gə sə' də wo à còm nà' də ya ŋga bwìiŋ ta nà', wo dzəm də Jisòs nə Mo Nwì, nə ye ŋgà tətɛsə nə Nwì ànə kak bwìŋ də yi nə vəə nə, fana a ye-a ŋga bwìŋ dzəm vɛ'nə, wo tse' lùŋ bə zeŋ. (Taŋ mbʉ̀p 20:31.)

Ŋwàk nə yèto ntɛ̀ŋ, nà' tsoho fa bwìŋ maŋgəŋgèeŋ sə Jisòs ànə gʉ sə yà' sə nìtsə' də Jisòs nə Mo Nwì nə ye ŋgà tətɛsə nə. Ŋwàk nə sə lo mantombì ŋgòtsə' rɛɛŋsə yusə maŋgəŋgèeŋ sə sə təəŋ bə zeŋ sə. Ŋwàk nə tsə'gə sə' mʉmvə'nə bʉ̀ʉ mok wèŋ à dzəm bohòJisòs, nə bʉʉŋ ŋgàa fàak ye, fana bʉ̀ʉ mok wèŋ à bèŋ yi, nə kà yusə yi à sə tsə' sə dzəm.

Mbʉ̀p 13 kə dzeŋ mbʉ̀p 17 sə tsə' nja mʉmvə'nə Jisòs bə ŋgàa fàak ye wèŋ à ye mvwe' mò'fis bə ndzəm nə wo à ye ŋgòko yi nə, fana yi sə tip wo, nə sə fisə wo ntʉm. Ŋwàk nə cu ŋgòmè lòo fana nà' sə tsok mʉmvə'nə wo ko Jisòs, nə zə yi fana yi lokok mvwe' kpʉ sòmok. Mvəsə Jisòs ànə lokok mvwe' kpʉ fana yi yəəŋ bohòŋgàa fàak ye wèŋ.

Ncèp Nwì À Bʉʉŋ Ŋwè

1 Ŋkuŋ Nwì sə gʉ nzeŋgòŋ nə ŋga ŋwà nə wo to liŋ ye də Ncèp nà'a cu ye yo. Ncèp nə ànə sə ye bə Nwì mvwe' mò'fis. Yi ànə ye megu Nwì bə tu ye.

2 Mvè'nə ànə yeto, yi à ye mègù ye sə bə Nwì.

3 Nwì à gʉ bum pwe' ndzə bohòyi. Yumòk nə yi à ka nà' yi gʉʉ bʉ̀ə.

4 Lùŋ pwe'fo' à tesə və bohòNcèp ènə. Lùŋ nə yi à fa nə, à ye marɛŋ bohòbwìŋ.

5 Marɛŋ nə rɛŋgə mvwe' ndzəm nùumbu pwe', ndzəm nə ka marɛŋ nə ghak yuk.*

6 Ŋwə nəmòk à ye, nə Nwì ànə tumsə və yi nə liŋ ye à ye də Jon.

7 Yi ànə və ye ŋgòkə tsə' rɛŋsə fa bwìŋ marɛŋ nə, ya ndàaŋwè pwe' yuk yusə yi sə cèp sə, nə dzəm bohòmarɛŋ nə.

8 Yi ànə ka marɛŋ nə yi yeŋ. Yi à və ye ŋgòtsə' fa bwìŋ bə marɛŋ nə.

9 Marɛŋ nə zìnə, nə nà'a fagə ndàaŋwè pwe' marɛŋ nə à ye ŋgòtesə və sə nzeŋgòŋ anə ghà ànə.

10 Yi ànə cum sənə nzeŋgòŋ nə yi à gʉ nə, fana bʉ̀ʉ sə wo cu sənə nzeŋgòŋ nə wèŋ kà yi yu awo rì.

11 Yi à və mvwe' lak ye, bʉ̀ʉ lak ye wèŋ sə kà yi dzəm.

12 Ma nə bohòbòp bʉ nə wo à jə yi, nə dzəm bohòyi sə fana, yi à fa yà'wèŋ mandzə ŋgòbʉ̀ʉŋ bwe sə Nwì.

13 Wo à bʉ̀ʉŋ bwe ye wèŋ vɛ'nə ŋga ànə gʉ megu Nwì. Ànə ka bʉ̀ʉsə wo à dzə yi mvə'nə bwìiŋ dzəgə bwe yà'a yeŋ. Ka də ŋwè à tsərə kok yi sə' yeŋ.

14 Ncèp nə à bʉ̀ʉŋ ŋwè sə nze fɛn, nə kə cum mʉtsətsə'rəə vès vɛ'nə fana vès ye yi co ŋwə nə ghaŋ nə Tɛ̀' ye Nwì ànə fa bohòmo ye nə mò'fis nə. Yi a nìtsə' fa ves mvə'nə Nwì cu sə də yi tse' bòvəm wùriŋ, nə tse' zìnə sə'.

15 Jon ànə tsok rɛŋsə fa bwìŋ bə ŋwə ènə yi. Yi à cèp də, <<Nè'e ŋwə nə mʉ̀ ànə tsok fa weŋ fa' də ŋwə nə yi sə və ma ŋkwɛ̀ɛŋ mʉ̀ nə yam casə mʉ bʉ̀ʉsə yi ànə ye fo' ŋga wo kà mʉ ntòdzə lok.>>

16 Mvə'nə yi rwiŋ mègù bə bòvəm bohòvès fana yi a sè ves pwe' kəkɛ̀'.

17 Musì à jə və fa ves lʉ̀ʉk sə Nwì sə yi fana Jisòs Krɛst jəŋ və fa ves ye bòvəm nə Nwì nə ye zìnə nə Nwì nə sə'.

18 Ŋwə nəmòk ka Nwì bə lis ntòye yuk. Mègù mo ye Jisòs Krɛst nə yi co ntʉm Tɛ̀' ye nə, nə yi a rɛŋsə fa ves mvə'nə Nwì cu.

Jon Tsə' Rɛŋsə Fa Bwìŋ Nsàp Ŋwə Nə Jisòos Nə (Mat. 3:1-17; Mak 1:1-11; Luk 3:1-22)

19 Nùmbu mòk à ye, ŋkwàha bʉ̀ʉ Jus sə mvwe' lak Jòrosalèm wèŋ tumsə lo ŋgàa fa Nwì satikà'a mok mʉmvwe' Ndap Nwì nə ghaŋ, bə bʉ̀ʉ Levì wèŋ mok, də yà'a kə fek Jon də nà'a nsàp ŋwə nə fòlɛ?

* **1:5 1:5** Aco a dʉk sə' də <<Ndzəm nə kà marɛŋ nə rɛɛ̀ŋ.>>

20 Jon nə dʉk fəsə fa yà'wèŋ də, <<Mʉ̀
ka Ŋkum ŋgà gèm bwìŋ nə Nwì à də yi nə
tumsə və ŋgòkə̀ tɛsə bʉ̀ avès nə yeŋ.>>
Yi à ka dzeeŋ, yi à cèp fis bum yè'sə yuye
jəja mvwe' bwìŋ.
21 Wo fek fe'lə yi səmok də, <<Ye də wu
ndà lɛ, wu Àlajà à?>> Yi dʉk fe'lə sə̀' də,
<<Hai', mʉ̀ ka Àlajà sə̀' yeŋ.>> Wo fek
mali yi sə̀' ŋkuŋ də, <<Ye də wu ŋgà tsə̀'
bum Nwì nə ŋwàk Nwì sə tsə̀' də nà'a nə
vəə nə à?>> Jon dʉk mali sə̀' də, <<Na'à
mʉ̀ yàm. Mʉ̀ ka yi ànə yeŋ.>>
22 Fana wo fek mali yi sə ŋkuŋ də, <<Ye
də wu yè'sə ndà lɛ? Bʉsə̀ kaco vès lo ŋga
wù ka ves tsok fa yeŋ, ya vèes kə tsok bʉ̀ʉ
sə̀ wo tum ves sə. Wù dʉk yòbə tu yòdə
wu ndà lɛ?>>
23 Yi dʉk də, <<Ŋgà tsòhòbum Nwì nə
njamòk nə liŋ yee Izayà nà'a ànə cep fa'
də,
<Ŋgì ŋwə̀ nəmòk sə cèp torə və̀ sə ŋgəà
də,
<<Tà àvès sə vəə.
Wèeŋ gʉhʉ tsə'rə fa yi mandzə̀ ŋgògì cà
ca.>> >
Ŋwə̀ nə̀ Izayà à sə də ŋgì nà' sə cèp ànə
mʉ̀ nə.>>
24 Bʉ̀ʉ Faràsi mok wèŋ à ye mʉŋgorə̀
bʉ̀ʉ sə̀ wo à kə̀ yə Jon sə.
25 Fana wo fek Jon nə də, <<A ye-a ŋga
wù ka ŋgà gèm bwìŋ nə yeŋ, kà Àlajà sə̀'
ye, nə kà ŋgà tsə̀' bum Nwì nə sə̀' ye, ye
də wù sə bàptɛsə bwìŋ bʉ̀ʉ yà?>>
26 Jon dʉk fa yà' də, <<Mʉ̀ sə bàptɛsə
mègù yàm bə ndzəp. Ŋwə̀ nəmòk cu
mʉtsətsə'rə wèŋ nə̀ wèŋ sə kà yi rì, anə
kà sàp ŋga yi yèto fàak ye laŋ.
27 Ŋwə̀ nə̀ yi sə və̀ ma ŋkwɛ̀ɛŋ mʉ̀ ànə,
yi yam càsə mʉ yi. Mʉ̀ ka ŋwə̀ nə̀ co mʉ̀
firə fa yi kʉ̀ʉ kùuŋgùup ye kʉrə.>>
28 Yè'sə à ye mvwe' lak Betanì. Lak Be-
tanì sə à ye ma ntonùum ndzəp Jòridàŋ.
Yà'a mvwe' sə̀ Jon à sə bàptɛsə bwìŋ fo'
sə.
29 Tsok à rɛŋ, Jon ye ŋga Jisòs sə və̀
mvwe' ye sə fana yi cep də, <<Wèeŋ yeè,
nè'e ŋwə̀ nə̀ yi mo nsùŋga Nwì nə. Nè'e
yi nə̀ Nwìi nə jəŋ yi co ndzə cop, nə yisə
fis gɛsə bʉp bwìŋ sə nzeŋgòŋ bə zeŋ nə.
30 Nè'e yi nə̀ mʉ̀ cèp də ŋwə̀ nəmòk sə
və̀ ma ŋkwɛ̀ɛŋ mʉ̀, nə̀ yi yam càsə mʉ nə,
bʉ̀ʉsə̀ yi ànə ye fo' ŋga wo ka mʉ ntòdzə.
31 Mʉ̀ à sə kà yi yàm də nè'e yi nə sə̀
rìgə̀. Ànə ye-a sə̀ vɛ'nə fana njo njàm nə̀
mʉ̀ à sə bàptɛsə bwìŋ nə, à ye də ya bʉ̀ʉ
Izùrɛ wèeŋ riŋ yi.>>
32 Jon nə à cèp fe'lə səmok dʉk də,
<<Mʉ̀ a yə Yòŋsə̀ Nwì ŋga nà' tsə tesə
mʉbu co kəkəbʉ̀ŋ, nə kə naaŋ mʉtuhù
Jisòs.
33 À sə kə̀ dzèŋ mvə̀k ànə ŋga mʉ̀ à ka
yi yàm də yi ŋwə̀ ànə ntòriŋ. Megu də
Nwì nə̀ yi à tum mʉ də mʉ bàptɛsə bwìŋ
bə ndzəp nə à tsə̀' mʉ də, a ye ŋga mʉ̀ yə
ŋwə̀ nə̀ yòŋsə̀ ye tsoŋ və̀, nə kə naaŋ nà'
mʉtuhù àlɛ, mʉ̀ riŋ də nà'a ŋwə̀ nə̀ yi nə
baptɛsə bwìŋ bə Yòŋsə̀ nə̀ Rərɛŋ nə.
34 Mʉ̀ nə sə tsə̀' nə weŋ zìnə àm pwe'fo'
də mʉ̀ a yə bum yè'sə laŋ, fana mʉ̀ nə sə
tsə̀' nə weŋ jəja də ŋwə̀ ènə, yi mo Nwì
nə.>>

Bʉ̀ʉ Sə̀ Wo À Rì To Jisòs, Nə Bɛ' Lo Yi

35 Tsok à rɛŋ fe'lə səmok ŋga Jon tə bə
ŋgàa fàak ye wèŋ ba.
36 Yi ye ŋga Jisòs sə càa fana yi cep də,
<<Wèeŋ ye, nà'a mo nsùŋgaŋ Nwì nə.>>
37 Ŋgàa fàak sə̀ ba sə à yuk yusə̀ Jon à
cèp sə fana wo lokok, nə bɛ' lo Jisòs nə.
38 Jisòs à bʉ̀ʉŋ kʉ̀ʉk, nə ye ŋga yà'wèŋ
sə yù və̀ yi fana yi fek yà' də, <<Wèŋ
sə lòfò?>> Wo dʉk bwi fa nà' yàwo də,
<<Cicà, wu cugə̀ ma fò?>> Cicà nə bə
ncèep lak awo yà'sə də Rabì.
39 Jisòs nə dʉk fa wo də, <<Wèeŋ və-a
kə ja'a.>> Wo à lòo, nə kə ye mvwe' sə̀
yi cugə̀ sə. Bə yà'wèŋ cum mam fo' ŋga
nùm na lòvɛ'ɛ tətè ndzəm kə seŋ tasə cù.
40 Bʉ̀ʉ sə̀ ba sə wo ànə yuk ŋga Jon cèp
fana wo bɛ' lo Jisòs sə, mòk ànə ye Andrù.
Andrù nə à ye moma Saimʉ̀ Pità.
41 Yi à ca lòo, nə kə ye tətà ye Saimʉ̀,
nə tsok nà' də, <<Vès yə Mèzayà nə bə
lis laŋ.>> (Mèzayà nə yà'sə də Krɛst. A
yà'sə də, Ŋkum ŋgà gèm bwìŋ nə.)
42 Fana yi jəŋ və Saimʉ̀ nə, bə nà' kə̀
ye Jisòs. Jisòs kʉk ja'a Saimʉ̀, nə dʉk fa
nà' də, <<Wùu Saimʉ̀ mo Jon, wo nə sə to
wu mok sə̀' də Kefàs.>> Liŋ sə̀ də Kefàs

ya'sə mègù sə̀' co liŋ sə̀ də Pità ya'a. Ya'a də Lìs.

Nàtaniyà Yə Rɛɛŋ Də Jisòos Mo Nwì

43 Tsok à rɛŋ sə̀mok fana Jisòs də yi lo yuye mvwe' nzeŋgòGalìli. Ànə geŋ yi ye Filìp, nə dʉk fa nà' də, <<Bɛ' və mʉ.>>
44 Filìp nə à ye mo lak mvwe' lak Bèsadà, Andrù bə Pità ye sə̀' bwe lak fo'.
45 Filìp à kə̀ yə Nàtaniyà, nə tsok nà' də, <<Vès yə ŋwè nə̀ Musì à còm bə liŋ ye ndzənə ŋwàk lʉ̀k, ŋgàa tsòhòbum Nwì sə̀ njamòk wèŋ ànə com bə liŋ ye sə̀' nà'a laŋ. A yi Jisòs nə̀ yi tesə və̀ mvwe' lak Nazàrɛ, nə̀ yi mo Jòsep.>>
46 Nàtaniyà nə dʉk fa nà' də, <<Me'rə mʉ fɛn, wù tsəm də aco yusəmok sə̀ yà' tse' fàk tesə yuk mvwe' lak Nazàrɛ à?>> Filìp də, <<Və kə̀ ja'a bə lis yo.>>
47 Jisòs à yə Nàtaniyà ŋga nà' sə gì və̀ə fana yi cep də, <<Nè'e mo Izùrɛ nə̀ yi zìnə nə, yi ka mʉzə̀p limŋgòŋ tse' lok.>>
48 Nàtaniyà nə də, <<Hàva', wù riŋ mʉ fò?>> Jisòs dʉk də, <<Ghà nə̀ wù anə sə cum sə mbwè tʉ nə̀ wo togə̀ nà' də fik nà'a, ŋga mʉ̀ yə wu yàm laŋ ŋkuŋ Filìp sə kə to wu.>>
49 Nàtaniyà dʉk megu mok də, <<Cicà, wu mo Nwì, wu Mèzayà nə̀ yi ŋkum bʉ̀ʉ Izùrɛ wèŋ nə.>>
50 Jisòs dʉk fa nà' də, <<Wù dzəm yè'sə bʉ̀ʉsə̀ mʉ̀ tsə̀' wu də, mʉ̀ anə ye wu ŋga wù cu sə mbwè tʉ fik sə à? Nà'nə ka yumok yeŋ. Mʉ̀ sə tsə̀' fa wu zìnə də, wu nə ye bum sə̀ yà' yam càsə nà'nə.>>
51 Yi dʉk fa mali nà' də, <<Wu nə ye ŋga ntòbu mùhu nòto fana masinjàa Nwì wèŋ sə lo kəkok, nə sə tsoŋ tsətsoŋ mʉ tuhù mʉ̀ʉ mo ŋwè.[†]>>

2

Jisòs Gʉ̀ Ndzəp Yà' Bʉ̀ʉŋ Rùk

1 À cà nùumbu ba fana bʉ̀ʉ mok də wo gʉ gù mvwe' lak Kanà nə̀ nà'a mvwe' nze Galìli. Ma Jisòs à ye sə̀' fo'.
2 Wo à to lòJisòs bə ŋgàa fàak ye wèŋ sə̀' fo'.
3 Mvə̀'nə̀ wo ànə sə no rùk fo' fana rùuk sə me tiŋ. Ma Jisòs kə dʉk fa nà' də, <<Wo ka rùk mok tse'.>>
4 Jisòs nə dʉk fa fəsə nà' də, <<Nà'a nzak njòma àm a, mvə̀k njàm ka ntòkʉrə.>>
5 Ma ye nə kə dʉk fa ŋgàa fàak sə̀ fo' sə wèŋ də, <<Yusə̀ yi tsə̀'-a weŋ lòoŋ, wèŋ gʉ yà'.>>
6 Ànə ye ŋga bèe mok tə fo' ntùŋfu, sə̀ wo à gʉ̀ yà' bə lìs. Ànə ye bèe ndzəp sə̀ bʉ̀ʉ Jus wèeŋ cùk rɛŋsəgə̀ bo awo bə zeŋ ya wo ye rərɛŋ mʉ lisə̀ Nwì. Bè nə̀ mò'fis à sə rwiŋ ŋga ndzəp ca co jok kwè kè ntùŋfu àlɛ'.
7 Jisòs dʉk fa wo də, <<Wèeŋ tuk rwiŋsə bèe sə bə ndzəp pwe'fo'.>> Wo tuk rwiŋsə yà' bə ndzəp vɛ'ɛ leer.
8 Yi dʉk fa fe'lə yà'wèŋ də, <<Wèeŋ səp fis-a yà' ŋga'a, nə fa ŋwə̀ nə̀ yi gàp fa bwìŋ nə.>> Fana wo səp, nə fa lo yi.
9 Ndìgàp nə à no ja'a ndzəp sə̀ yi bʉ̀sə yà' rùk sə. Yi kà mvwe' sə̀ yà' və̀ə rì. Ŋgàa fàak sə̀ wo ànə tuk ndzəp sə wo riŋ megu wo. Ndìgàp nə to bwi ye ndugù nə.
10 Nà' ànə və̀ə, yi dʉk fa nà' də, <<Wo fa togə̀ bwìŋ ntòrùuk sə̀ bə̀boŋ tə̀tè a ye ŋga bwìŋ no ze' ŋkuŋ wo fis və sə̀ yà' ka ŋkʉ̀ʉŋ boŋ. Wù jəə̀ nə yòrùuk sə̀ bə̀boŋ sə, nə tes loksə tə̀tè kə wɛs ŋga'a nà?>>
11 Nè'e maŋgəŋgèŋ nə̀ Jisòs à gʉ̀ to tsə cap. Yi à gʉ̀ nà' mvwe' lak Kanà nə̀ mvwe' nze Galìli. Yi à nìtsə̀' ŋàaŋ ye bə zeŋ fana ŋgàa fàak ye wèŋ dzəm tsə'rə wesə bohòyi.
12 Yè'sə ànə me fana Jisòs nə yè'e fa'nə, nə tsooŋ lo mvwe' lak Kàpanùm. Yi à lòfo' bə ma ye, nə ye bwema ye, bə ŋgàa fàak ye wèŋ sə̀'. Wo à kə̀ cu yòŋsə fo' nùumbu mok jo.

Jisòs Bɛ'fis Ŋgàa Sèŋ Bum Mʉ Ndap Nwì Nə̀ Ghaŋ Nə
(Mat. 21:12-13; Mak 11:15-17; Luk 19:45-46)

13 Ànə ye ŋga ŋkàk bʉ̀ʉ Jus wèŋ nə̀ wo togə̀ nà' də Pasobà nà'a kəp və̀ə fana Jisòs yè'e, nə kok lo mʉ Jòrosalèm.

[†] **1:51 1:51** Liŋ sə̀ də mo ŋwè yè'sə mʉ liŋ fòbə ncèep Àramì nə̀ ŋwè à sə to fagə̀ ni' ye. Jisòs à jə liŋ yè'sə mvə̀'nə̀ wo à còm ndzənə ŋwàk Danà 7:13-14.

14 Â kà dzèŋ mʉmvwe' ndap Nwì nə ghaŋ nə fana, yi ye bwìŋ ŋga wo sə sèŋ mbòŋ bə nsùŋgaŋ nə ye kəkəbʉ̀ŋ wèŋ mbwa. Yi ye bʉ̀ ŋgàa kup mbàm wèŋ ŋga wo sə kupsə nsàp mbàm nə co wo fa Nwì fəfa bə zeŋ.

15 Yi fʉəp kʉ̀ mòk co ŋkwès, nə bɛ' tosə fis bʉ̀ʉ sə wèŋ sə mbiŋ pwe'fo'. Yi bɛ' fis mbòoŋ sə bə nsùŋgaaŋ sə wèŋ mʉmvwe' ntòmbi ndap Nwì nə ghaŋ anə. Yi le' bʉsə mak teberəə kupsə mbàam sə wèŋ tu tsətsoŋ, nə kɛ' sɛsə mbàam awo sə sə nze.

16 Nə dʉk fa ŋgàa sèŋ kəkəbʉ̀ʉŋ sə wèŋ də, <<Wèeŋ tesə bə yu yè'e sə mbiŋ. Wèŋ ka tse' ŋgòbʉ̀sə ndap Tɛ̀' am də a ndap ntɛŋ.>>

17 Mvè'nə yi à cèp vɛ'nə fana ŋgàa fàak ye wèŋ tsərə kok yusə wo à còm yà' ndzənə ŋwàk Nwì də, <<Nsàp mandzə̀ nə mʉ̀ dzəm ndap yònə gʉ vɛ'ɛ co nà'a nə ləsə mʉ.>>

18 Bʉ̀ ŋkwàha bʉ̀ʉ Jus wèŋ fek yi də, <<Nsàp yu nə aco wù gʉ tsok fa vees yè'sə yà, ya vèes riŋ də wù tse' ŋàaŋ sə ŋgògʉ̀ bum sə wù sə gʉ̀ yè'sə è?>>

19 Jisòs dʉk fəsə fa wo də, <<Wèeŋ kʉəmsə mak ndap Nwì nə ghaŋ nè'e, ya mʉ nə ci wes nà' mʉnə nùumbu tɛ'.>>

20 Bʉ̀ʉ Jus wèŋ sə dʉk də, <<Kwɛ'fò, vès à jə lùumŋgòŋ hum kwè-ncòp-ntùŋfu ŋgòci wes ndap nè'e, wù də wu nə ci wes nà' yòmʉnə nùumbu tɛ' è?>>

21 Ânə ye ŋga yi à sə cèp bə gbʉ', nə sə to də ndap yà'sə ni' ye.

22 Ghà nə yi ànə lokok mvwe' kpʉ fana ŋgàa fàak ye wèŋ tsərə fe'lə yusə yi à cèp sə fana wo dzəm ncèp nə nà'a ndzənə ŋwàk Nwì nə, nə ye bə ncèp nə Jisòs à cèp nə sə' də yà'a zìnə.

23 Ghà nə yi à ye mvwe' lak Jòrosalèm mvək ŋkà'a pasobà sə, bwìŋ à dzəm bohòyi vɛ'ɛ wùriŋ bʉ̀ʉsə wo à yə maŋgəŋgèeŋ sə yi à sə gʉ̀ʉ.

24 Megu də Jisòs kà wo ntʉm ye pap fa, bʉ̀ʉsə yi rì wes bwìŋ pwe'fo' yi.

25 Yi à ka njo mòk də ŋwèe tsok fa yi də ŋwə nè'e vɛ' bə vɛ' tse', bʉ̀ʉsə yi rì wes yusə yà' cu sə ntʉ̀ʉ̀ ŋwè pwe'.

3

Jisòs Yə'rə Fa Nìkòdemù Bə Nzak Dzədzə Nə Kɛ̀' Ba

1 Ŋwəə Faràsi mòk à ye, wo to liŋ ye də Nìkòdemù. Yi à ye ŋkwà'ŋwè bohòbʉ̀ʉ Jus wèŋ.

2 Ŋwə̀ ènə à və̀ nòoŋ bohòJisòs nə ndzəmə̀, nə dʉk fa nà' də, <<Cicà, vès rì tse' də wu yè'e cicà nə̀ wù a və̀ bohòNwì. Bʉsə̀ kaco ŋwè gʉ to nsàap bum maŋgəŋgèeŋ sə̀ wù sə gʉ̀ yè'e yeŋ, tse'ŋga Nwìi bə ŋgəŋgàŋ.>>

3 Jisòs cep bʉsə fa nà' də, <<Mʉ̀ sə tsə̀' wu yè'e zìnə nə̀ nà'a ŋkèm dʉk də, tse'ŋga wo dzə fe'lə ŋwè səmok, ŋkuŋ yi nə kə ye mvwe' gaŋ ŋkum Nwì.>>

4 Nìkòdemù nə fek fe'lə yi səmok də, <<Aco wo dzə fe'lə ŋwə̀ nə̀ yi gʉ laŋ yè'sə va? Aco yi ni fe'lə lo ndzə vəə ma ye, ya wo dzə fe'lə yi nə̀ kɛ̀' ba à?>>

5 Jisòs dʉk fəsə fa yi də, <<Mʉ̀ sə tsə̀' wu zìnə nə̀ nà'a ŋkèm dʉk də, tse'ŋga wo dzə ŋwè bə ndzəp nə ye bə Yòŋsə̀ nə̀ Rərɛŋ nə ŋkuŋ yi kə ni mvwe' gaŋ ŋkum Nwì.

6 Ŋwə̀ nə̀ wo a dzə yi bə ŋgùpni', a sə̀' nə̀ bə ŋgùpni'. Ŋwə̀ nə̀ wo a dzə yi bə yòŋsəə, a sə̀' nə bə yòŋsə̀.

7 Kà də wu mərə bʉ̀ʉsə mʉ̀ dʉk wu də, tse'ŋga wo dzə fe'lə ŋwè nə̀ kɛ̀' ba dʉk.

8 Fə̀fəə càgə̀ mvə̀'nə̀ yi dzəm, wèŋ sə yuk, nə kà mvwe' sə̀ yi sə yèto və̀ə kè mvwe' nə̀ yi sə lòo ŋgòkə̀ ləə rì. Ŋwə̀ nə̀ wo dzə-a yi bə yòŋsə̀ nə fana yà' ye megu bohòyi sə̀' vɛ'nə.>>

9 Nìkòdemù nə fek mali nà' də, <<Aco yè'sə ye vɛ'nə yè'sə valɛ?>>

10 Jisòs dʉk fa fe'lə nà' də, <<Wu yè'e cicà nə̀ ghaŋ mvwe' lak Izùrɛ, nə kà bum yè'e rì vɛ'nə va?

11 Mʉ̀ tsə̀' fa wu zìnə nə̀ nà'a ŋkèm dʉk də, vès sə tsə̀' fa weŋ bum sə̀ vès rì yà', nə ye yà' bə lis avès fana wèŋ kà ves yà' dzəm fa.

12 Mʉ tsə̀' fa weŋ bum sə̀ yà'a ma sə nze fɛn, wèŋ kà mʉ yà' dzəm fa, ye də mʉ tsə̀'-a weŋ bum sə̀ ma mʉbu wèŋ dzəm fa mʉ à?

13 Ŋwə̀ nəmòk nə̀ mò'fis ka mʉbu ntòkok lo yuk. Mègù mʉ̀ʉ mo ŋwè nə̀ mʉ̀ à tesə tsooŋ mbwa.

14 Yumook də wo nə fis gesə tsoŋ mʉʉ
mo ŋwè mʉtsè, mvè'nè Musì ànə fis kok
no mʉtsè ghà nè wo ànə ye ŋgəà yà'a
ŋkuŋ.
15 Də ya ŋga a ye-a sè ndà, ŋga nà'
dzəm bohòyi fana nà' tse' lùŋ nè nà'a nè
kà kè mè yuk.
16 <<Nwì ànə dzəm bʉʉ sè sənə
nzeŋgòŋ nə vɛ'ɛ wù kà fʉ̀k, nə tumsə
vesə kwə'rè mo ye də a ye-a sè ndà ŋga
nà' dzəm bohòmo ye nə, ŋgèŋgàaŋ nə kà
bisè, yi nə tse' lùŋ nè nà'a nè kà mè yuk.
17 Njo nè Nwì ànə ka mo ye nə də nà'a
və nə kə sak bʉp nzeŋgòŋ nə tum və. Yi
à tum nà' də ya nzeŋgòŋ nə pwe' nə luŋ
bohònà'.
18 Ŋwè nè yi dzəm-a bohònà', ye də
yi ka nzak tse'. Ŋwè nè yi kà-a bohònà'
dzəm ye də yi gbʉ̀ nzak tèè, bʉʉsè yi ka
bə liŋ mo Nwì nè yi mègù mò'fis nə dzəm.
19 Mvè'nè wo sak làsə tes nzak nə də
vɛ'. Də marɛŋ a vè sənə nzeŋgòŋ nə,
bwìŋ dzəm megu ndzəm nə noŋsə marɛŋ
nə. Wo gʉ̀ vɛ'nə bʉʉsè bum sè wo sə gʉʉ
sə bʉp.
20 Bʉsè ŋwè nè yi gʉ̀gè-a ye bʉp, yi kà
ŋge' bə marɛŋ yegè. Yi sə caŋ marɛŋ caa.
Njo nè yi sə wəp də aco bwìŋ ye yusè yi
sə gʉʉ sə.
21 Ŋwè nè yi gʉ̀gè ye yusè yà'a zìnə tesə
vègè ye sə mvwe' marɛŋ. Yi tesə vègè
vɛ'nə də ya bwìŋ ye jəja kwaraŋgaŋ də
yusè yi gʉ̀ yà'sə, a bə mandzè Nwì.>>

Jon Dʉk Də Yam Gha' Jisòs Nə Noŋsə Yi

22 Yè'sə ànə ca fana Jisòs bə ŋgàa fàak
ye wèŋ lo mok mvwe' lak Jùdiyà. Yi bə
yà'wèŋ à kà cu mam fo', nə sə baptɛsə
bwìŋ fo'.
23 Jon à sə bàptɛsə bwìŋ ye sè' mvwe'
mok sè wo to fo' də Anòn, mvwe' sə kʉəp
lòlak Salèm. Yi à sə bàptɛsə fo' bʉʉsè
ndzəp à ye fo' ŋkʉʉŋntèŋ. Bwìŋ à sə vèə,
nə sə kə baptɛsə fo'.
24 Yè'sə ànə ye ŋga wo ka Jon nə
ndapndzəm ntòko nisə.
25 Ànə geŋ, ŋgàa fàak Jon bə ŋwèə Jus
mòk wèŋ yèto ŋgòsə fenə bə mandzè nè
wo cùk rɛŋsəgè ni' ŋgòbɛ' mandzè Nwì.
26 Fana wo və bohòJon, nə kə dʉk fa
nà' də, <<Cicà, wù sə tsərə tse' malì ŋwè
nè weŋnə à ye mvwe' ŋgʉ ndzəp Jòridàŋ
fa' nà'a nà? Yi nè wù sə tsòho fa bwìŋ bə
liŋ ye nà'a, yi sə bàptɛsə sè' fana bwìŋ sə
kpəəŋ lòwes mok bohòyi.>>
27 Jon nə cep fəsə fa yà'wèŋ də, <<Kaco
ŋwè tse' to yumok bə bo ye yeŋ. Tse'ŋga
Nwì mʉbu fa yi yà' yi ŋkuŋ yi tse' yà'.
28 Wèŋ à yuk fa mʉ bə ntu'u awèŋ laŋ
mvè'nè mʉ̀ à sə dʉk də, mʉ̀ ka yè'sə
Ŋkum ŋgà gèm bwìŋ nə mʉ̀ yeŋ. Mʉ̀
mègù yàm ŋwè nè wo a tumsə lòmʉ yàm
də mʉ lo tse' mantombìi Krɛst nə.
29 Wèŋ rì də ŋwè nè yi tse' ŋgwegù a
ndugù nə. Ŋge'e ndugù nə təəŋ kok ŋgʉ
ni'ì nà', nə sə kwa wùriŋ mvè'nè yi sə yuk
ŋgì ndugù nə sə. Yà'a sè' mvè'nè kwəkwa
nè njàm rwiŋ wesə mʉ ŋga'a sè' dak.
30 A kèkʉrè də yi nə sə lo tsoŋ man-
tombì, mantombì, fana mʉ̀ sə foho lo tsoŋ
yàm ma ŋkwèŋ, ma ŋkwèŋ.>>

Ŋwè Nè Yi Tsə Ma Mʉbuu Mo Nwì

31 Yà' mègù sè' də yi nè yi tsə ma
mʉtsəə ŋwè nè ghaŋ nə yi. Yi nè yi ŋwèə
nzeŋgòoŋ, nzeŋgòŋ nə tse' yi yi, fana yi
sə cep megu bə bum sè sə nzeŋgòŋ fɛŋ.
Yi nè yi və ye mʉbu nə gha' ndàaŋwè
pwe'fo'.
32 Yi cèpgè bum sè yi a yə yà' bə lis ye,
nə yuk bə ntu'u ye, ŋwè nè mò'fis kà ncèp
ye nə dzəm lo' fʉ̀'.
33 Ŋwè nè yi dzəm-a ncèp ye nə fana
yi sə nìtsè' fa bwìŋ bə zeŋ yà'sə də Nwìi
zìnə.
34 A vɛ'nə bʉʉsè ŋwè nè Nwì a tumsə
və yi nə sə tsòho ncèp nè Nwì. Nwìi fagè
yi Yòŋsè nə co wù kà fʉ̀' to.
35 Tɛ̀' nə dzəm mo ye nə, nə fa wes bum
pwe' ndzə bohònà'.
36 Ŋwè nè yi dzəm-a bohòmo ye nə fana
ye də ŋgèŋgàŋ tse' lùŋ nè nà'a nè kà kè
mè yuk. Ŋwè nè yi kà-a mo ye nə yuk,
yi nə kà lùŋ bə lis yə yuk. Ma nè nje də,
jèjòk nè nà' cu sə ntʉʉ̀ Nwì naaŋ mʉtuhù
ŋwè ànə.

4

Jisòs Gʉʉ Ŋwà Sàmàriyà Rɛɛŋ Yi

1 Tà Jisòs à rì də bʉ̀ʉ Faràsi wèŋ yuk də yi bàptɛsə ghak bwìŋ yi nə noŋsə Jon.
2 (Jisòs à sə kà yi bə bo ye bàptɛsə. Â sə bàptɛsə ŋgàa fàak ye wèŋ.)
3 Â ye vɛ'nə, yi ye'e me'rə Jùdiyà anə, nə bwi lo mvwe' nzeŋgòŋ Galìli.
4 Yi à cu ŋgòlòo, yà' ye də yi nə bɛ' tsoŋ li lɛ mandzə nə nà'a càgə mvwe' nzeŋgòŋ Sàmàriyà nà'a.
5 Ânə geŋ yi gi ca mvwe' nze Sàmàriyà anə fana yi kə dzeŋ mvwe' mʉbuk lak mòk. Wo to fo' də Sekà. Mʉmvwe' ànə à kʉəp mvwe' nzum sə̀ Jàkop ànə fa fo' bohòmo ye Jòsep njamòk, njamòk.
6 Ndzəp nə̀ Jàkop nə à tu nà' sə nze, nə sə tuk, à ye sə̀' mʉmvwe' ànə. Jisòs à kə̀ dzèŋ fo' ŋga yi wòbə gì. Yi cum tsoŋ fo' sə nze ŋgʉ ndzəp anə. Ânə ye ŋga nùum co maràŋ. 7 Ŋwà Sàmàriyà mòk tesə və də yi kə tuk ndzəp. Jisòs dʉk fa nà' də nà'a fa yi ndzəp yi no.
8 Ânə ye yè'sə ŋga ŋgàa fàak ye sə wèŋ à lòwes ndzə ntòlak ŋgòkə̀ ywi və zʉzʉ. Yi sə cum yòŋsə fo' yìiyi.
9 Ŋwà Sàmàriyà nə vehe də wete, nə də, <<Ye va ŋkuŋ wù ye yòŋwəə Jus, nə sə fek mʉ ŋwà Sàmàriyà də mʉ fa wu ndzəp-ɛ? >> Yi à sə fek vɛ'nə bʉ̀ʉsə̀ bʉ̀ʉ Jus wèeŋ kà ŋge' bə bʉ̀ʉ Sàmàriyà wèŋ yegə̀.
10 Jisòs dʉk fa ŋwà nə də, <<Anə ye-a də wù riŋ yusə̀ aco Nwì fa yà', nə riŋ ŋwə̀ nə̀ yi sə lɛŋ ndzəp bohòwù ènə, bwɛ̀rɛ wù fek yi də yi fa wu ndzəp. Ya yi fa wu ndzəp nə̀ nà' tse' lùŋ.>>
11 Ŋwà nə dʉk fa nà' də, <<Tɛ̀'mòk, wù ka yu tuk ndzəp fa'nə tse'. Ndzəp nə nə yeè nə ca sə̀' cəco mwè, ye də wu nə jəŋ ndzəp nə̀ nà' tse' lùŋ ènə ma fò?
12 Wù sə də, wu dʉk də wù gha' tàcici àvès Jàkop nə̀ yi à fa ves ndzəp ènə, nə no ye nà' sə̀' nà'a nà? Bwe ye bə mbòoŋ ye wèŋ pwe' à sə no sə̀' ndzəp ènə.>>
13 Jisòs nə dʉk fəsə fa nà' də, <<Ŋwə̀ nə̀ yi no-a ndzəp ènə pwe'fo', njè ndzəp nə sə yaŋ fe'lə mali yi sèmok.
14 Ŋwə̀ nə̀ yi no-a ye ndzəp nə̀ mʉ̀ fa yi nà' mʉ̀ fana njè ndzəp nə kà yi mok ya yuk fe'lə̀. Ndzəp nə̀ mʉ̀ fa yi nə nə bʉʉŋ ndzə ni'ì yi co ndzəp nə̀ nà' sə to tesə kok sə nze. Nà'a sə tesə vɛ'nə, nà' ye mok lùŋ nə̀ nà'a nə̀ kà mè yuk.>>
15 Ŋwà nə də, <<Tɛ̀'mòk fa mʉ-a nsàp ndzəp ànə mʉ no, ya njè ndzəp kà mʉ mok ya yuk, nə ye sə̀' də ya kà də mʉ sə ye ŋgə' də mʉ̀ sə vəhə fɛŋ ŋgòkə̀ tuk fe'lə ndzəp mok sə̀' dʉk.>>
16 Jisòs dʉk fa fe'lə nà' də, <<Dù kə̀ to ndu yò, ya wenə və.>>
17 Ŋwà nə də, <<Mʉ̀ ka ndum tse'.>> Jisòs də, <<A zìnə mvə'nə̀ wù cèp də wù ka ndum tse' yà'sə.
18 Mʉ̀ dʉk vɛ'nə bʉ̀ʉsə̀ wù ànə tse' to me ndum tàŋ laŋ. Nə̀ wenə cu ŋga'a nè'e ka ndu yòsə̀' yeŋ. Ye də yusə̀ wù cèp sə a zìnə.>>
19 Ŋwà nə dʉk də, <<Tɛ̀'mòk, mʉ̀ yə co də wu yè'sə ŋgà tsòhòbum Nwì.
20 Tàcicii avès wèŋ à sə kùksəgə̀ Nwì mʉmvwe' nda nè'e fana wèŋ bʉ̀ʉ Jus wèŋ sə dʉk yàwèŋ də anə ye co bwìŋ kuksə Nwì mvwe' lak Jòrosalèm ɛ?>>
21 Jisòs dʉk fa fe'lə nà' də, <<Njɛ̀'gù, mʉ tsok fa wu yusə̀ zìnə də, mvək sə vəə nə̀ bwìiŋ nə kà Tɛ̀' nə mʉ ndahà fɛŋ kè mvwe' lak Jòrosalèm àlɛ' mok sə kùksə̀ fe'lə̀.
22 Wèeŋ kùksəgə̀ yusə̀ wèŋ ka bə zeŋ rɛɛŋ. Vès sə kùksə yàvès yusə̀ vès rɛɛŋ bə zeŋ laŋ bʉ̀ʉsə̀ Nwìi nə tɛsə bwìŋ sə nzeŋgòŋ fɛɛŋ ndzə bohòvès bʉ̀ʉ Jus wèŋ.
23 Mvək sə vəə, aco mʉ̀ dʉk də mvək nə kə̀ dzèŋ laŋ, nə̀ bwìiŋ nə sə kuksə Tɛ̀' nə bə zìnə, nə sə kuksə yi ndzənə yòŋsə̀ sə̀'. Tɛ̀' nə dzəm də nsàp bʉ̀ ànə wèeŋ kùksə yi.
24 Nwì nə, yi yè'sə yòŋsə̀. Yi fagə̀ bwìŋ yòŋsə̀ yi. Ye də bʉ̀ʉ sə̀ wo dzəm-a ŋgòkùksə yi, wo kuksə yi ndzənə yòŋsə̀ nə ye bə zìnə àwo pwe'.>>
25 Ŋwà nə dʉk də, <<Mʉ̀ rì də Ŋkum ŋgà gèm bwìŋ nə̀ Nwì à dʉk də yi nə̀ tum və̀ nà' nə, nə və ntsə'mòk. Mʉ̀ sə dʉk yi nə̀ wo togə̀ yi mok sə̀' də Krɛst nà'a. Yi vəə, yi nə niŋtsok fa ves bum lòoŋ fo'.>>
26 Jisòs dʉk fa ŋwà nə də, <<Mʉ̀ nə̀ mʉ̀ sə cèp bohòwù ènə, mʉ yi nə.>>
27 Ŋgàa fàak Jisòs sə wèŋ à bwìŋ foho və̀ sə̀' ghà nà'nə. Wo mərə vɛ'ɛ wùriŋ də nà' sə cèp bə ŋwàŋwè. Nə̀ mò'fis kà ŋwà

nə də, nà' dzəm fɛɛŋ yàlɛ sə fek. Nə kà Jisòs də yi sə cèp bə ŋwà ènə bʉ̀ʉ yàlɛ sə' fek lok.
28 Ànə geŋ, ŋwà nə me'rə tes kʉ̀ʉŋ ndzəp ye sə fo', nə lo ndzə ntòlak. Yi à kə dzèeŋ, yi tsoho fa bwìŋ də,
29 <<Wèeŋ və, nə kə ye yàwèeŋ ŋwə̀ nəmòk nə̀ yi taŋsə tsə̀' wes fa mʉ bum sə̀ wo à dzə mʉ dzəə, mʉ̀ gʉ vɛ'ɛ pwe' nə̀ pwe' è. Kàmòk yi ŋgwàaŋ Ŋkum ŋgà gèm bwìŋ nə̀ wo dʉkgə̀ də yi nə̀ vəə nə àlɛ'.>>
30 Wo à yuk vɛ'nə, wo tesə mʉ ntòlak anə, nə kə ye Jisòs.

31 Ànə ye sə̀' ŋga ŋgàa fàak ye sə wèŋ sə dʉk fa yi də, <<Cicà, zʉ-a yumok le.>>
32 Yi dʉk fa yà' ye də, <<Mʉ̀ tse' bɛŋ yàm sə̀ ŋgòzʉ yo sə̀ wèŋ ka bə zeŋ riŋ.>>
33 Ŋgàa fàak ye wèŋ sə ye ŋgòfe'rə mʉtsətsə'rəə wo də, <<Ŋwə̀ nəmòk jə və̀ fa yi bɛŋ à?>>
34 Jisòs nə dʉk fa wo də, <<Bɛŋ aam ŋgògʉ̀ fàak sə̀ ŋwə̀ nə̀ yi à tum mʉ nə dzəm də mʉ gʉ. Nə gʉ wes fàak yà'sə.
35 Wèeŋ cèpgə̀ ncèp mòk də, <Bwehe cu ŋwʉ kwè ya bum sə̀ wo bì mʉ nzuù yà'a kʉrə ŋgòkʉp.> Mʉ̀ sə tsə̀' weŋ yàm də wèeŋ bʉʉŋ kʉk ja'a yàwèeŋ, nzum sə ŋga'a yè'sə mvə̀k kəkʉp.
36 Ŋwə̀ nə̀ yi kʉpgəə wo lak yi yèto fàak ye laŋ. Yi sə benə ŋgwìi bum sə̀ yà'a bwìŋ ya wo nə kə tse' lùŋ nə̀ nà'a nə̀ kà mè yuk nə. Ya ŋga ŋwə̀ nə̀ yi à bìi bə nə̀ yi à kʉp ye kʉpə ba fo' nə kwa mvwe' mò'fis.
37 Yà'sə sə nìtsə̀' də ncèp nə̀ wo cèpgə̀ nà' də, Mòok bìgə̀ ye bìi, mòk kə kʉp ye kʉpə, nà'a zìnə.
38 Mʉ̀ a tumsə lòweŋ ŋgòkə̀ kʉp bum sə̀ wèŋ à ka fàk. Ȁ fàk bʉ̀ʉ sə̀ zok, wèŋ nə kə̀ kʉʉ̀p nə yàwèŋ kʉpə. Wèŋ zʉ yà'sə swek mʉtuhù bʉ̀ʉ mok.>>
39 Bʉ̀ʉ Sàmàriyà sə mvwe' ntòlak ànə à dzəm bohòyi vɛ'ɛ wùriŋ njo ncèp nə̀ ŋwà nà'a ànə cep fa' də, <<Yi taŋsə tsə̀' wes fa mʉ bum sə̀ wo à dzə mʉ dzəə, mʉ̀ gʉ pwe' nə̀ pwe'>> nà'a.
40 Bʉ̀ʉ Sàmàriyà sə wèŋ à kə̀ tsèŋ yi, wo ŋwɛ' tse' yi cʉ̀k də nà'a kà ntòlò, də bə yà'wèeŋ cum la'à wo anə ŋkuŋ. Anə geŋ, Jisòs nə cum fo' nùumbu ba.
41 Mok à dzəm fe'lə bohòyi ŋkʉ̀ʉŋ sə̀mok bʉ̀ʉ bum sə̀ yi sə cèep.
42 Wo dʉk fa ŋwà nə də, <<Vès sə kà yè'sə mok bʉ̀ʉ ncèp nə̀ wù tsə̀' ves wù nə dzəm mègù. A yè'sə mok bʉ̀ʉsə̀ vès yuk bə ntu'u yàvès, vès nə rì nə də nè'e gù tsə gù yi nə̀ ŋgà lùŋsə̀ nzeŋgòŋ nə.>>

Jisòs À Gʉ̀ Mo Ŋkwà' Ŋwə̀ Mòk Yi Lokok Yiyaŋ

43 Nùumbu sə̀ ba sə à càa, yi lo yuye mvwe' nzeŋgòŋ Galìli nə̀ a fo' lak ye.
44 Jisòs nə bə tu ye à sə cèp fis də wo kà ŋgà tsòhòbum Nwì mvwe' lak ye sə̀ wo à dzə yi fo' co ŋwə̀ nə̀ ghaŋ jəgə̀.
45 Yi à rì vɛ'nə, nə sə lo mali fo'. Ȁ kə̀ dzèŋ Galìli anə, bʉ̀ʉ sə̀ fo' sə wèŋ kwa ŋgòyə yi vɛ'ɛ wùriŋ. Wo à gʉ̀ vɛ'nə bʉ̀ʉsə̀ wo ànə lo mvwe' ŋkà' Pasobà nə̀ nà' à ye mvwe' lak Jòrosalèm, nə ye bum sə̀ Jisòs nə à sə gʉ̀ fo' bə lis awo.
46 Ànə geŋ Jisòs bwi foho lo fe'lə mvwe' lak Kanà nə̀ mvwe' nzeŋgòŋ Galìli, sə̀ mvwe' sə̀ yi à gʉ̀ ndzəp yà' bʉʉŋ rùk sə. Ŋgà fàk gomè mòk à ye fo' nə̀ ghaŋ, ŋga yi cugə̀ mvwe' lak Kàpanùm. Ghà ànə à ye ŋga mo ye nə̀ ŋwə̀mbam nòbə yiyaŋ nəbʉp.
47 Yi ànə yuk də Jisòs mè'rə və̀ Jùdiyà, nə və̀ nə mvwe' nze Galìli fana yi lo, nə kə tseŋ Jisòs nə. Yi sə lɛŋ nà' də bə nà'a lo Kàpanùm mvwe' sə̀ yi cugəə, ya nà'a kə gʉŋsə fa yi mo ye. Ànə ye ŋga mo ye nòvɛ'ɛ mvə̀k kpʉkpʉ.
48 Jisòs dʉk fa nà' də, <<Wèeŋ kà-a yàwèŋ maŋgəŋgèŋ bə lis yə, kaco wèŋ dzəm bohòmʉ̀ yeŋ. Ka vɛ'nə yeŋ à?>>
49 Ŋgà fàk nə dʉk ye də, <<Tɛ̀'mòk, a lo-a ntɛ̀ŋ na, bwɛ̀rɛ mo àm nə nə kpʉ.>>
50 Jisòs dʉk fa nà' də, <<Dù lo yuyo. Mo yònə gʉ laŋ.>> Ŋgà' nə à dzəm ncèp nə̀ Jisòs cèp fa yi nə, nə bɛ' mandzə̀ ye lo.
51 Yi à sə lòmandzə̀, yi kʉrə bə ŋgàa fàak sə̀ wo fàkgə̀ bohòyi. Wo tsok fa yi də mo ye nə gʉ laŋ.
52 Yi fek yà' də, mo nə a lòkok yiya nə ŋga nùum ma fòlɛ. Wo dʉk fa yi də, <<A ye ŋkwìs ŋga nùum maràŋ kaŋ.>>
53 Tɛ̀' nə tsərə fəsə, nə riŋ də mvə̀k nə̀ wo tsə̀' yi ànə, mègù sə̀' mvə̀k nə̀ Jisòs a

dʉk fa yi də, <<Dù lo yuyo. Mo yònə gʉ laŋ>> nə. Ànə geŋ yi dzəm bohòJisòs bə ndap ye pwe'fo'.
54 Nè'e ŋga'a maŋgəŋgèŋ nə ba, nə Jisòs à gʉ̀ʉ mvə'nə yi ànə me'rə Jùdiyà, nə və mvwe' nzeŋgòŋ Galìli.

5

Jisòs Gʉŋsə Ŋgà Yiya Mòk Mvwe' Ŋgʉ Tèm Bèzatà

1 Yà'sə ànə me wes fana mvèk kʉ̀rə fe'lə nə bʉ̀ʉ Jus wèŋ à tse' ŋkà' mòk Jòrosalèm anə sèmok. Jisòs à kok lòmʉ Jòrosalèm anə ye sə̀'.
2 Wo à tu nòŋsə tèm mòk fo' mvwe' ncùu ŋka' sə̀ nsùŋgaaŋ càgə̀ fo'. Bʉ̀ʉ Hibrù wèeŋ togə̀ tèm nə bə ncèep lak awo də, Bèzatà. Wo à ci tes mvwe' mok co mbàndap bòp tàŋ ya bwìiŋ sə caŋ cum nùm fo'.
3 Ŋgàa yiyaŋ wèŋ à sə nòoŋ fo'. Mok à ye ŋgàa jì lis, mok sə̀ kaco wo gi to yeŋ nə ye bə sə̀ wo à kpʉ yum bo wèŋ. (Wo à sə nòoŋ fo' ŋgòtək ghà nə tèm nə nə tsoho.
4 Bʉsə̀ masinjà Tà Nwì à sə vəgə̀ fo' ŋga mvèk kʉ̀rə, nə gʉ ndzəp nə nà' tsoho. Ghà nə̀ yi tsə̀'rə wes nà' vɛ'nə fana ŋwə̀ nə̀ yi ni lòto-a ca yi, a dzəm ŋga yi tse' nsàp yiya nə̀ fòpwe'fo', nà' me.)
5 Ŋwə̀ nəmòk à ye fo' nə̀ yi à ye bə yiyaŋ mʉnə lùumŋgòŋ hum tɛ'-ncòp-fwame'.
6 Fana Jisòs à dzèŋ fo', yi ye ŋga nà' nòo. Yi riŋ sə̀' də nà' à yə ŋgə' bə yiya nə lùumŋgòŋ wùriŋ fana yi fek nà' də, <<Wù sə dzəm də yiya yòènə me à?>>
7 Ŋgà' nə dʉk də, <<Tɛ̀'mòk, mʉ̀ ka ŋwə̀ nə̀ co ndzəp nə tsòho wes fana yi le' so gesə mʉ ca tse'. Mʉ dʉkgə̀ də mʉ dap lokok kə ni ca ŋga ŋwə̀ nəmòk kə ni to ca laŋ.>>
8 Jisòs dʉk fa nà' də, <<Lòkok mʉtsə̀, nə lim kəà yò, nə lo.>>
9 Jisòs ànə cep vɛ'nə ntɛ̀ŋ, ŋgà' nə gʉŋ sə̀' ghà ànə. Yi à lòkok, nə te' lim kəà ye, nə bɛ' mandzə̀ lo yuye.

Nùmbu nə̀ Jisòs ànə gʉŋsə ŋwə̀ ànə bə yiyaŋ ènə ànə ye nùmbu dzə̀.
10 Fana ŋkwàha bʉ̀ʉ Jus wèŋ à gèŋ də wo ye ŋwə̀ ènə ŋga yi kotse' kəà ye, nə sə gi bə zeŋ fana wo vehe. Wo fek dʉk də, <<Wù ka riŋ də a ntinə nùmbu dzə̀ à? Nsàp yu nə̀ wù gʉ̀ʉ ŋgòbə̀' tse' kɛ' kəà ntinə ènə, lʉ̀k ka bə zeŋ dzəm lok.>>
11 Ŋwə̀ nə̀ yiya ye à mè nə dʉk fa wo də, <<Ŋwə̀ nə̀ yi anə gʉ ŋkuŋ mʉ̀ gʉŋ nə, nə dʉk fa mʉ yi də mʉ lim jəŋ kəà àm, nə lo bə zeŋ.>>
12 Wo fek fe'lə nà' sə̀mok də, <<Cèp nsàp ŋgwì yu ànə ndà, də wu lim gi bə kəà ntinə-ɛ?>>
13 Ŋgà' nə kà ŋwə̀ nə̀ nà' ànə gʉ ŋkuŋ yiya ye me nə rì bʉ̀ʉsə̀ Jisòs nə à ni bisə lòmʉtsətsə'rəə bʉ̀ʉ sə̀ wo mà fo' wùriŋ sə laŋ.
14 Ànə sap kok fana Jisòs tseŋ ŋwə̀ nə̀ yi ànə gʉŋsə nà' nə mʉmvwe' ndap Nwì nə̀ ghaŋ nə. Yi to nà', nə dʉk fa nà' də, <<Yeè, yiya yònə mè laŋ fana mʉ̀ də mʉ tsok wu də wu jəŋ ŋkərə̀ də wu kà bʉp mok gʉ̀ fe'lə̀, ya ŋgə' nə̀ nà' yam càsə yiya yòànə kà wu mok kə̀ tsèŋ.>>
15 Ŋgà' nə à bwì foho lò, nə kə tseŋ bʉ̀ ŋkwàha bʉ̀ʉ Jus sə wèŋ, nə tsok wo də liŋ ŋwə̀ nə̀ nà' anə gʉŋsə yi nə də Jisòs.
16 Yà'a bum sə̀ yà' à gʉ̀ ŋkuŋ bʉ̀ ŋkwàha bʉ̀ʉ Jus sə wèŋ ye ŋga'a ŋgòsə fa kɛ' cà Jisòs ŋgə' də nà' sə gʉŋsə kɛ' bwìŋ nùumbu dzə̀.
17 Yusə̀ Jisòs à tsə̀' fa bʉ̀ʉ Jus sə wèŋ bə ncèp ènə à ye də, <<Tɛ̀' am fàkgə̀, nə kà dzə̀ jə fana mʉ̀ tse' ŋgòfàk yàm sə̀' vɛ'nə.>>
18 Wo ànə yuk mvə'nə Jisòs dʉk vɛ'nə fana bʉ̀ ŋkwàha bʉ̀ʉ Jus sə wèŋ lap ghaha wesə mandzə̀ nə̀ ŋgòzə yi nə ghaha. Wo à gʉ̀ vɛ'nə bʉ̀ʉsə̀ wo à dʉk də, nà' gʉ̀ bʉpsə lʉ̀ʉk awo sə̀ ŋgònòŋsə nùmbu dzə̀, nə ye sə̀' də nà' to Nwì də Tɛ̀'ɛ nà'. Ye də nà' sə fʉhʉ ni' nà' bə Nwì də bə nà'a yəyərə̀.

Jisòs Nì Tsə̀' Fa Bʉ̀ʉ Jus Wèŋ Də Ŋàaŋ Ye Və̀ BohòNwì

19 Jisòs ànə cep fəsə fa bʉ̀ʉ yè'sə wèŋ də, <<Mʉ̀ sə tsə̀' weŋ yè'e zìnə nə̀ nà'a ŋkèm ncèp də, kaco Mo Nwì nə gʉ yumok bə tu ye yeŋ. Yi gʉ̀ mègù yusə̀ yi yə ŋga Tɛ̀' ye nə sə gʉʉ. Bʉsə̀ yusə̀ Tɛ̀' sə gʉ̀ pwe'fo', Mo ye nə nə gʉ sə̀' zeŋ.
20 Tɛ̀' nə dzəm Mo ye nə, nə sə niŋ fa nà' bum sə̀ yi Tɛ̀' nə sə gʉ̀ yà' lòoŋ fo'. Yi

nə tsoho fa mali nà' bum sə ghaŋ sə yà' yam càsə sə wèŋ yə laŋ sə. Bum yà'sə nə ye nsàp nə wèeŋ nə sɛɛŋ yà' tətè, nə wo.
21 Mvə'nə Tɛ̀' nə lòkoksəgə bwìŋ mvwe' kpʉ, nə fa wo lùŋ nə zìnə nə fana Mo ye nə mègù sə' vɛ'nə. Yi fagə lùŋ nə zìnə nə bohòndàaŋwè pwe' nə yà' bòyi də yi fa nà'.
22 Nə ye sə' də bə ma nə ŋgòsak bwìŋ, Tɛ̀' nə kà yi sakgə. Yi a fa ŋàaŋ sə ndzə bohòMo ye nə, də anə sak bwi nà' ŋgòrì də ŋwə nè'e nə cum, nè'e nə kpʉ.
23 Yi ànə gʉ vɛ'nə də ya bwìŋ pwe' wəp Mwe nə sə' mʉmvə'nə wo wəpgə Tɛ̀' nə yà'a. A ye-a ŋga ŋwə nəmòk sə kà Mwe nə wəp, ye də yi sə kà wəp yà'sə Tɛ̀' nə yi ànə tumsə vesə Mo ye sə nzeŋgòŋ nə.
24 <<Mʉ̀ sə tsə' weŋ yè'e ŋkèm ncèp nə nà'a zìnə də, a ye-a ŋga ŋwè yuk yusə mʉ̀ sə cèep, nə dzəm bohòŋwə nə yi a tum mʉ nə fana ye də ŋgəŋgàŋ tse' lùŋ nə nà'a nə kà kə mè yuk. Wo nə kà yi mok kə sak, bʉ̀ʉsə yi a càsə mvwe' kpʉ, nə to tesə və mvwe' lùŋ laŋ.
25 Mʉ̀ sə tsə' weŋ yè'e sə' ŋkèm ncèp mòk də mvək sə vəə, aco mʉ̀ dʉk də mvək nə kə dzeŋ laŋ, nə bʉ̀ kpʉkpʉ wèeŋ nə yuk ŋgì Mo Nwì. Bʉ̀ʉ sə wo yuk ŋgì ànə, nə tse' lùŋ.
26 Mvə'nə Tɛ̀' nə tse' lùŋ ŋgòfa bwìŋ fana yi a fa mʉ̀ʉ Mo ye nə ŋàaŋ sə ŋgòfa bwìŋ lùŋ sə'.
27 Yi a fa ŋàaŋ sə ŋgòsak bwìŋ sə' ndzə bohòMo ye nə, bʉ̀ʉsə a yi ŋwə nə wo togə liŋ ye də Mo ŋwè nə.
28 Kà də wèeŋ mərə bə bum yè'sə dʉk. Mvək sə kʉəp vəə nə bʉ̀ kpʉkpʉ wèeŋ nə yuk ŋgì ye nə.
29 Wo yuk nà', wo tesə kok sə mvwe' sè awo sə. Bʉ̀ʉ sə wo ànə gʉ bəboŋ wèŋ lokok ŋgòtse' lùŋ nə zìnə nə, sə wo à gʉ̀ yàwo bʉp wèŋ lokok və ya wo sak wo bə bʉp awo sə fana wo ye ŋgə'.>>
30 Jisòs nə à sə cèp malì mok sə' də, <<Kaco mʉ̀ gʉ fʉk yumok bə tu am yeŋ lok, mʉ gʉ mègù yusə ŋwə nə yi à tum mʉ nə dʉk mʉ vɛ'nə. Mʉ sakgə yàm mvə'nə yi dʉk yi. Ye də mʉ̀ kà bə jòŋ sə sak bʉ̀ʉsə mʉ̀ sə kà yusə də ya yà'a ye bəboŋ bohòmʉ̀ gʉ̀. Mʉ̀ sə gʉ̀ yàm yusə yà'a ye bəboŋ bohòŋwə nə yi a tumsə və mʉ nə.
31 <<A ye-a də mʉ̀ sə təəŋ fa ni' àm gèm fana bwìŋ kà də yusə mʉ̀ sə cèp sə zìnə tsərə.
32 Yusə də ŋwə nəmòk nə zook yo nə yi sə cèp bə tu am sə yi. Mʉ̀ rì sə' də yusə yi sə cèp bə tu am sə zìnə.
33 Ma nə bohòwèŋ yàwèŋ, wèŋ ànə tumsə lo bwìŋ fa' bohòŋwə nə wo à sə to yi də Jon nà'a, də yi rɛŋsə weŋ bə liŋ am yè'sə. Ànə geŋ yi tsok rɛŋsə fa weŋ zìnə nə sə' laŋ.
34 Bohòmʉ̀ yàm, mʉ̀ sə kà ŋwè də yi təəŋ fa mʉ ŋgònìtsə' də mʉ ŋwə nə zìnə làp. Mʉ̀ sə cèp, nə sə kum gesə lo bə bum sə Jon ànə cep bə liŋ am də ya wèeŋ tse' lùŋ.
35 Jon à ye laàm nə nà' sə kʉə rɛɛŋ vɛ'ɛ njàaŋ. Wèŋ à dzəm ncèp ye nə mʉnə mvək momjo vɛ'ɛ, nə sə kwa bə marɛŋ nə yi ànə fa weŋ nə sə'.
36 Bum mok cu sə yà' sə nìtsə' fa bwìŋ nsàp ŋwə nə mʉ̀ cu nə, sə yà' gʉ ghak bum sə Jon ànə cep bə tu am. Fàak sə Tɛ̀' am a fa mʉ ŋàŋ də mʉ gʉ yà' sə, yà' sə nìtsə' fa bwìŋ vɛ'ɛ jəja kwaraŋgaŋ də Tɛ̀' am nə a tumsə və mʉ yi.
37 Tɛ̀' am nə yi à tum mʉ nə a cèp bum mok bə liŋ am, nə mʉ Mo ye nə yi à tum nə. Wèŋ ka ŋgì ye bə ntu' awèŋ yuk yuk, nə kà si ye bə lis sə' yə yuk.
38 Fana mòk ye sə' də wèŋ kà ncèp ye nə sə ntʉʉ̀ wèŋ sə' ko nòŋsə. Mʉ̀ sə dʉk vɛ'nə bʉ̀ʉsə wèŋ ka bohòMo ye nə yi tum və nà' nə dzəm.
39 Wèeŋ ta ja'agə ŋwàk Nwì nə nùumbu pwe'fo' bʉ̀ʉsə wèŋ rì də aco ŋwàk ènə niŋtsok fa weŋ mandzə nə ŋgòkə tse' lùŋ nə zìnə nə nà'a nə kà mè yuk nə. Mègù sə' ŋwàk nə wèeŋ tagə ènə, nə nà' sə cèp bə liŋ am.
40 Nə ye də wèŋ a bɛ̀ŋ ŋgòvə bohòmʉ̀ ya wèeŋ tse' lùŋ.
41 <<Bohòmʉ̀ yàm, a ye-a ŋga ŋwè kuksə mʉ, mʉ̀ kà fàk bə zeŋ tse'.
42 Mʉ̀ rì weŋ bəboŋ. Mʉ̀ rì də wèŋ ka Nwì sə ntʉʉ̀ wèŋ dzəm.

43 Mʉ̀ dʉk vɛ'nə bʉ̀ʉsə mʉ̀ a vè
bohòwèŋ mʉnə liŋ Tè' am fana wèŋ bɛŋ
mʉ̀ nə Tè' am a tum mʉ yi nə. Nə ye də
a ye-a ŋga ŋwə nəmòk və-a bohòwèŋ bə
liŋ sə ye fana wèŋ ko wumsə gesə nà'nə
ndzə ŋgùu wèŋ.
44 Wèŋ sə làp mègù mandzə nə də ya
bwìiŋ kuksə weŋ. Wèŋ ka mvək nə co də
Nwì nə yi mò'fis nə kwa bohòwèŋ yi lap.
A ye-a də bum yè'sə vɛ'nə, ye də aco wèŋ
dzəm mʉ yè'sə va pip!
45 <<Kà də wèeŋ tsərə də mʉ nə kə jəŋ
və nzak mʉ tuhù wèŋ mantombìi Nwì mʉ̀
dʉk. Anə ye bum sə̀ Musì nə wèŋ a fa wes
ni' awèŋ bohòyi nə à còom sə.
46 Wèŋ ànə dzəm-a bohòMusì bə zìnə
də bwɛ̀rɛ wèŋ a dzəm bohòmʉ̀ yàm sə̀',
bʉ̀ʉsə Musì nə bə tu ye ànə com bum mok
bə liŋ am sə̀'.
47 A ye-a də wèŋ ka bum sə̀ Musì ànə
com noŋsə lo me mantombì dzəm, ye də
aco wèŋ dzəm ncèp nə njàm ŋga'a va?>>

6

Jisòs Fa Bwìŋ Ncùhù Tàŋ Zʉzʉ
(Mat. 14:13-21; Mak 6:30-44; Luk 9:10-17)

1 Bum yè'sə ànə ca gesə wes me fana
Jisòs nə lokok, nə bwi lo mvwe' nzeŋgòŋ
Galìli. Yi à kə̀ dzèŋ fo', yi to ca lo tə̀m
Galìli nə mamòk. Wo à sə to tə̀m ènə sə̀'
də tə̀m Tìberiyà.
2 Bwìŋ à sə bɛ' kɛ' cà yi vɛ'ɛ wùriŋ,
bʉ̀ʉsə wo yə nsàap maŋgəŋgèeŋ sə̀ yi à
sə gʉ̀ bə mandzə nə̀ də yi à sə gʉŋsə bwìŋ
bə yiyaŋ awo.
3 Ànə gèŋ Jisòs bə ŋgàa fàak ye wèŋ kok
lo mʉmvwe' nda mòk fo', nə kə cum tsoŋ
mbwa nze.
4 Ànə ye yè'sə ŋga ŋkà' bʉ̀ʉ Jus wèŋ nə̀
wo togə̀ nà' də Pasobà nà'a à kʉəp sə̀' laŋ.
5 Jisòs à kʉ̀ksə, nə ye ŋga bwìŋ sə kok
və ŋgòkə̀ tsèŋ yi vɛ'ɛ wùriŋ. Fana yi bʉʉŋ
fek Filìp də, <<Vesùwèeŋ nə ywiŋ bɛŋ fò,
co a fa bʉ̀ʉ yè'e wèŋ pwe' wo zʉ ze' ɛ?>>
6 Jisòs nə à fek yè'sə ŋgòfʉ̀ksə Filìp
bwɛ̀rɛ yi à rì yusə aco yi gʉ sə laŋ.
7 Filìp cep fəsə fa nà' də, <<A ywiŋ-
a bɛŋ sə̀ bàam mbàm ba, yà' kà yumok
bohòbʉ̀ʉ yè'e səsə̀ lok.>>
8 Ŋgà fàk Jisòs mòk à ye fo' nə̀ liŋ ye à
ye də Andrù. Yi à ye moma Saimʉ̀ Pità.
Yi à dʉk fa Jisòs ye də,
9 <<Mʉ mombam mòok fɛɛŋ nə̀ yi tse'
ntuhu brɛd tàŋ bə fuk ba. Megu də aco
yà'sə ye yà bohòbʉ̀ʉ yè'e pwe' ɛ?>>
10 À ye ŋga bʉ̀ʉ sə wèŋ kə̀ dzèŋ laŋ fana
Jisòs dʉk fa ŋgàa fàak ye wèŋ də yà'a dʉk
bʉ̀ʉ sə pwe' cum nze. Ŋgaŋ ànə ye fo' co
bwìŋ cum mbwa. Mbəmbaam sə̀ wo à ye
mʉmvwe' kwe' ènə à ye co bwìŋ ncùhù
tàŋ.
11 Jisòs à jə ntuhu brɛd sə, nə kwasə
Nwì bə zeŋ. Fana yi gapsə fa bʉ̀ʉ sə̀ wo à
cu nze sə. Yi à gʉ̀ bə fuk sə sə̀' vɛ'nə fana
ndàaŋwè pwe' à zʉ tətè nə ze'.
12 Wo ànə zʉ wes fana Jisòs nə tsok
fa ŋgàa fàak ye wèŋ də, <<Wèeŋ benə
bwees sə̀ yà' bwehe cu sə mvwe' mò'fis,
ya kà də yà'a bʉp wà dʉk.>>
13 Fana ŋgàa fàak ye sə wèŋ à benə
bwees sə, yà' rwiŋ kwès hum-ncòp-ba.
14 Bʉ̀ʉ sə wèŋ à yə nsàp maŋgəŋgèŋ nə̀
Jisòs à gʉ̀ʉ nə fana wo dʉk də, <<Nè'e gù
tsə mègù ŋgà tsə̀' bum Nwì nə̀ wo à dʉk
fa' də Nwìi nə kə tumsə və nà' sə nzeŋgòŋ
nə.>>
15 Jisòs riŋ də wo sə làp də wo ko koksə
yi ŋkum bə ŋàŋ fana yi kok lo bisə yuye
mʉ ndahà anə yìiyi.

Jisòs Gì Mʉ Ndzəpə̀
(Mat. 14:22-33; Mak 6:45-52)

16 Nùm à co fana ŋgàa fàak Jisòs sə wèŋ
tsooŋ lo sə ŋgʉ ndzəp.
17 Wo ni ŋgwes, nə ye ŋgòlòo də wo
to tesə lo ŋgʉ ndzəp ma mòk mvwe' lak
Kàpanùm. Wo à lòtətè ndzəm kə seŋ
wo ŋga wo cu ntòmʉtsətsə'rəə ndzəp nə.
Yè'sə ànə ye ŋga Jisòs ka ye ntòvə.
18 Fəfə̀ nə̀ bʉp à yè ŋgòcàa. Fəfə̀ nə sə
bwi'lə ndzəp nə vɛ'ɛ sə̀' nsàp nə̀ bə jòŋ.
19 Yè'sə ànə ye ŋga wo mok ndzə
tsətsə'rəə ndzəp anə sə̀sap co kìlometà
tàŋ kè ntùŋfu àlɛ' fana wo ye ŋga Jisòs sə
gì və mʉ ndzəpə̀. Wo à yə vɛ'nə, wʉə ko
wo vɛ'ɛ wùriŋ.

20 Jisòs nə dʉk fa wo də, <<Wèeŋ kà wəp, a mʉ̀.>>
21 Wo à yuk vɛ'nə, wo dzəm də wo jəŋ nisə yi sə ŋgwesə anə. Ànə ye vɛ'nə fana wo geŋ də wo kʉk à, ŋga wo dzèŋ ndzə ŋgʉ ndzəp nə mvwe' sə̀ wo anə sə lo sə tè.

Bwìŋ Sə Làp Jisòs

22 Tsok à rɛŋ ŋga bʉ̀ʉ sə̀ wo à ye wùriŋ sə wèŋ cu malì ŋgʉ ndzəp nə mamòk anə mvwe' sə̀ Jisòs bə ŋgàa fàak ye wèŋ a mè'rə və̀ sə. Bʉ̀ʉ sə wèŋ riŋ də ŋgwes a ye mègù fo' ŋkwìs mò'fis. Wo tsərə sə̀' də ŋgàa fàak Jisòs wèŋ a lòbə ŋgwes ànə woòwo, a ka bə Jisòs wèŋ lo.
23 Ŋgwes mok sə̀ zok à tesə və̀ mvwe' lak Tìberiyà. Wo à vəə nə kʉəp və mvwe' sə̀ Tà Jisòs ànə fa bwìŋ zʉzʉ ŋga yi kwasə wes Nwì bə zeŋ yà'a.
24 Fana bʉ̀ʉ sə wèŋ à yə də Jisòs bə ŋgàa fàak ye wèŋ ka fa'nə mok yeŋ fana wo kpəəŋ ni ŋgwes sə̀ fo' sə, nə sə lo mvwe' lak Kàpanùm. Wo à sə lòfo' də ya ŋga wo kə ye Jisòs.

Jisòs Dʉk Də Yi Bɛŋ Nə̀ Nà'a Fagə̀ Bwìŋ Lùŋ Nə

25 Wo à kə̀ dzèŋ ŋgʉ ndzəp mamòk anə fana wo ye Jisòs nə fo'. Wo fek yi də, <<Wù və̀ yòfɛɛŋ sèŋ, Cicà?>>
26 Jisòs dʉk fa wo də, <<Mʉ̀ sə tsə̀' weŋ yè'e zìnə nə̀ nà'a ŋkèm ncèp də, wèŋ sə̀ làp mègù mʉ yè'sə njo nə̀ wèŋ a zʉ brɛd yà'a ŋkwìs tètè nə ze'. Njo nə̀ wèŋ sə̀ làp mʉ nə, ka bʉ̀ʉsə̀ də wèŋ a yə nsàap maŋgəŋgèeŋ sə̀ mʉ̀ a gʉ̀ nìtsə̀' fa weŋ fana wèŋ nə rɛɛŋ bə zeŋ yeŋ.
27 Kà də wèeŋ sə fàk ŋgòtse' nsàp bɛŋ nə̀ nà'a nə ca gɛsə wà nè'e dʉk. Wèeŋ fak lɛ bə nsàp bɛŋ nə̀ nà'a nə kà wà kə̀ cà bʉp, nə̀ aco nà' fa ŋwè lùŋ nə̀ zìnə nə̀ nà'a nə̀ kà mè yuk nə. Nà'a bɛŋ nə̀ aco mʉ̀ʉ mo ŋwè, mʉ̀ fa weŋ nà', a mʉ̀ nə̀ Tɛ̀' am Nwì a fa mvək nə̀ ŋgònìtsə̀' fa kɛ' bwìŋ bə zeŋ də mʉ mo ye nə.>>
28 Wo fek Jisòs nə də, <<Nsàap fàak sə̀ aco vès gʉ yà' ya Nwìi kwa bohòvèes yè'sə yà?>>
29 Jisòs dʉk fa wo də, <<Nsàp fàk nə̀ aco wèŋ gʉ nə də, wèeŋ dzəm bohòŋwə̀ nə̀ Nwì à tum vəə nə.>>
30 Wo dʉk fa yi də, <<A ye-a vɛ'nə, ye də nsàp yu nə̀ aco wù gʉ, wù bə tu yo, ya vèes ye nə dzəm bohòwùu yè'sə yà? Yusə̀ aco wù gʉ niŋ fa ves sə yà?
31 Ànə ye njamòk ŋga tàcicii avès wèŋ à sə gì ŋgəà yà'a fana wo sə fa wo nsàp bɛŋ mòk nə̀ wo to nà' də Manà. Yà' mègù mvə̀'nə̀ wo à còm ndzənə ŋwàk Nwì də, <Yi ànə fa wo bɛŋ sə̀ yà' à tsə ma mʉbu də wo sə zʉ.> Ye də aco wù gʉ niŋ fa ves yumook yòvɛ'nə sə̀' à?>>
32 Ànə geŋ Jisòs dʉk fa wo də, <<Mʉ̀ sə tsə̀' weŋ yè'e zìnə nə̀ nà'a ŋkèm ncèp də, bɛŋ sə̀ Musì ànə fa tàcicii awèŋ yà' ŋgəà sə ànə ka wo yà' yi fa. Tɛ̀' am fagə̀ bwìŋ bɛŋ nə̀ zìnə nə̀ nà' tsə ma mʉbu nə yi.
33 Bɛŋ nə̀ Nwìi fagə̀ bwìŋ nə, a nə̀ nà'a tsəgə̀ ma mʉbu, nə fa bwìŋ sə nzeŋgòŋ anə lùŋ nə̀ zìnə nə.>>
34 Wo dʉk fa yi də, <<Tà, fa ves nsàp bɛŋ ànə, nə kà ntsə'mòk càsə̀ yuk.>>
35 Jisòs dʉk fa wo də, <<Mʉ yè'e sə̀' bɛŋ nə̀ nà'a fagə̀ bwìŋ lùŋ nə. Ŋwə̀ nə̀ yi və-a bohòmʉ̀, njè kà ŋgèŋgàŋ mok sə̀' ya fe'lə̀. Ŋwə̀ nə̀ yi dzəm-a bohòmʉ̀ njè ndzəp nə kà yi mok ya yu' fe'lə̀.
36 Bohòwèŋ yàwèŋ, yà' mègù mvə̀'nə̀ mʉ̀ à tsə̀' weŋ fa' mantombì yà'a də, wèŋ a yə mʉ bə lis awèŋ laŋ fana nə kà bohòmʉ̀ anə dzəm.
37 Bʉ̀ʉ sə̀ Tɛ̀' am fa mʉ wo də wo ye bʉ̀ʉ am pwe' nə və bohòmʉ̀ anə. Ŋwə̀ nə̀ yi və-a bohòmʉ̀ fana gʉ kpʉ yà, kaco mʉ̀ bɛ' fəsə yuk yi maŋkwèŋ yeŋ.
38 Bʉsə̀ mʉ̀ à tsə mʉbu ŋgòkə̀ gʉ̀ yusə̀ ŋwə̀ nə̀ yi à tum mʉ nə dzəm vɛ'nə. Mʉ̀ à ka ŋgòkə̀ gʉ̀ yusə̀ mʉ̀ dzəm yà' mʉ̀ və.
39 Yusə̀ ŋwə̀ nə̀ yi à tum mʉ sə dzəm sə də, yòŋsə̀ ŋwə̀ nə̀ mò'fis kà mʉtsətsə'rəə bʉ̀ʉ sə̀ yi fa ndzə bohòmʉ̀ sə bisə̀. Yi dzəm də mʉ gʉ lɛ co wo pwe' lokok və mvwe' lùŋ nùmbu nə̀ nzeŋgòŋ nə mèe.
40 Yusə̀ yà' bòTɛ̀' am sə də, ŋwə̀ nə̀ yi yə-a nə riŋ mo ye nə, nə dzəm bohònà' fana ŋgèŋgàaŋ nə tse' lùŋ nə̀ nà'a nə̀ kà mè nə. Ye də nùmbu nə̀ nzeŋgòŋ nə mèe,

mù gʉ ŋwè ànə yi lokok ŋwʉm.>>
41 Bùʉ Jus wèŋ à yè ŋgòcèp ŋwèm kɛ'cà bə liŋ Jisòs sə də bùʉsè nà' dʉk də, <<Mʉ bɛŋ nè mù tsə ma mʉbu.>>
42 Wo sə cèp də, nè'e ka Jisòs mo Jòsep yeŋ è? Mù də a rì ma bə tɛ̀' lòoŋ fo' àlaa. Ye də yè va ŋkuŋ yi sə cep də, <<Mù tsə ma mʉbu>> ɛ?
43 Jisòs nə dʉk fa wo də, <<Wèeŋ kà də wèeŋ sə cep ŋwəm kɛ'ca mʉtsətsə'rəə wèŋ dʉk.
44 Kaco ŋwè nəmòk və to bohòmù anə yeŋ tse'ŋga Tɛ̀' am nè yi a tumsə vè mʉ nə gù nà' yi ŋkuŋ yi və bohòmù anə. Ŋwè nè yi və-a bohòmù fana nùmbu nè nzeŋgòoŋ mee, mù lòkoksə yi ŋwəm.
45 Ŋgàa tsòhòbum Nwì sè njamòk wèŋ ànə com noŋsə njamòk də, <Nwìi nə yə'rə fa bwìŋ bum pwe'fo' yi.> Ye də ŋwè nè yi yuk-a ncèp Tɛ̀' am ènə, nə kotse' nà' sə ntʉù yi, fana ŋgèŋgàaŋ nə və bohòmù.
46 Mù sə kà yè'sə də ŋwè nəmòk a yə yuk Tɛ̀' am nə bə lis laŋ dʉk. À yə yuk mègù yi mù, nè mù à tsooŋ mbwa nə.
47 Mù sə tsə̀' weŋ yè'e zìnə nè nà'a ŋkèm ncèp də ŋwè nè yi dzəm-a bohòmù ye də ŋgèŋgàŋ tse' lùŋ nè zìnə nə laŋ.
48 Mʉ bɛŋ nè mʉ fagè bwìŋ lùŋ nè zìnə nə mù.
49 Ŋgòcèp bə nsàp bɛŋ nè wo to nà' də manà, nè tɛ̀'ɛ awèŋ ànə zʉ nà' ŋgəà nə fana, wo ànə zʉ yà' vɛ'nə, nə kpʉ mali gu sə̀' kpʉ.
50 Bohòma nè bɛŋ nè zìnə nè nà'a tsə ma mʉbu ye də, ŋwè nè yi zʉ-a nà', yi nə kà kpʉ yuk.
51 Mʉ yàm bɛŋ nè nà'a fagè bwìŋ lùŋ ànə, nè nà' tsə ma mʉbu. A ye-a ŋga ŋwè nəmòk zʉ-a bɛŋ ènə, ye də yi nə cum mamgeŋ fo' mvèsè. Bɛŋ nè mù sə fa bwìŋ pwe' nà' də wo zʉ ya wo tse' lùŋ nə, a ŋgùpni' àm.>>
52 Ncèp nè Jisòs à cèp ènə à gù bùʉ Jus wèŋ sə joho, nə tse' mok mamfenè mʉtsətsə'rəə wo. Wo sə cep də, <<Aco ŋkwà'kʉ nè'e fa ves ŋgùpni' ye də a zʉ nà' yè'sə va?>>
53 Fana Jisòs dʉk wo də, <<Mù sə tsə̀' weŋ yè'e ŋkèm ncèp dʉk də, a ye-a ŋga ŋwè ka ŋgùpni' àm, nè a mʉʉ mo ŋwè nə zʉ, nə kà ndʉəm am sə̀' no fana ye də ŋgèŋgàŋ ka lùŋ nè zìnə nə tse'.
54 Nə ye də bohòŋwè nè yi zʉ ŋgùpni' àm, nə no ndʉəm am sə fana ye də yi tse' lùŋ nè nà'a nè kà mè. Nùmbu nè nzeŋgòoŋ mèe, mù lokoksə nsàp ŋwè ànə ŋwəm.
55 Ŋgùpni' àam bɛŋ nè zìnə nə, ndʉəm am ye sə̀' nəno nè zìnə nə.
56 Ŋwè nè yi zʉ-a ŋgùpni' àm, nə no ndʉəm am fana ye də ŋgèŋgàaŋ mam mok ndzə ni'ì mù, mù mam ndzə ni'ì ŋgèŋgàŋ sə̀'.
57 Tɛ̀' am nè yi tse' lùŋ nə a tum vè mʉ yi. Lùŋ nè njàm nè mù tse' nə a vè bohòyi. Ye də ŋwè nè yi zʉ-a ŋgùpni' àm fana ŋgèŋgàaŋ nə tse' jəŋ lùŋ nə bohòmù ye sə̀'.
58 Mʉ tsok fa weŋ sèmok də, ŋgùpni' àm nə nà'a bɛŋ nè zìnə nè nà' tsə ma mʉbu. Nà' ka nsàp bɛŋ nè tàcicii avès wèŋ à zʉ nà' ŋgəà nà'a yeŋ. Bʉsè wo ànə zʉ bɛŋ ànə vɛ'nə fana nə kpʉ mali. Ŋwè nè yi zʉ-a ye bɛŋ nè mù sə fa yi nà' nə, ye də yi nə kà mok kpʉ fe'lə.>>
59 Jisòs à cèp ncèp ènə ŋga yi sə yə'rə bwìŋ mʉmvwe' ndap pìriyà mvwe' lak Kàpanùm.

Ŋgàa Fàak Jisòs Wèŋ Bɛ̀ŋ Yi Bwìŋ Ŋkʉʉŋntɛ̀ŋ

60 Ŋgàa fàak Jisòs wèŋ ànə yuk ncèp ènə fana wo dʉk də, <<Kàcò, ncèp ènə gʉ wesə vɛ'ɛ wùriŋ, aco gʉ to mʉmvə̀' ànə yè'sə ndà pip?>>
61 Jisòs nə riŋ ye sə̀' də ŋgàa fàak ye sə wèŋ sə cèp ŋwèm kɛ'cà bʉʉ ncèp ye nə fana yi fek wo də, <<Ncèp ènə gù weŋ co wèeŋ me'rə mʉ, nə bwi foho lo yu awèŋ à?
62 A ye-a vɛ'nə, ye də a ye-a ŋga wèŋ yə mʉʉ mo ŋwè ŋga mù sə kok lòfe'lə mʉtsə̀ mvwe' sə̀ mù ànə ye to sə, wèŋ dʉk wesə mok də yà?
63 Yòŋsə̀ nə gʉ̀gə̀ yi ŋkuŋ ŋwè cum ŋwəm, ŋgùpni' ka ye yumok ŋgògʉʉ tse'. Aco wèŋ tse' bum yòŋsə̀ bə bum lùŋ bə ncèp nè mù tsə̀' fa weŋ ènə.
64 Megu də bʉʉ mok cu mʉtsətsə'rəə wèŋ sə̀ wo sə kà ncèp ànə dzəm.>> Jisòs

à sə cèp bum yè'sə ŋga yi à rì ye bʉ̀ʉ́ sə̀ wo à ka dzəm, nə riŋ bə ŋwè nə̀ nà'a nə̀ sèŋ yi nə wèŋ mantombì laŋ.
65 Yi à cèp fe'lə mok sə̀' də, <<Nà'a njo nə̀ mʉ̀ a dʉ́k weŋ də, kaco ŋwè və bohòmʉ̀ bə tu ye yeŋ, tse' ŋga Tɛ̀' am gʉ̀ yi yi ŋkuŋ nə.>>
66 Ye jəŋ fa'nə, bʉ̀ʉ́ sə̀ wo à sə yù Jisòs sə à mè'rə yi, nə bwi foho lo yu awo vɛ'ɛ ŋkʉ̀ʉ́ŋntɛ̀ŋ.
67 Fana Jisòs bʉʉŋ fek ŋgàa fàak ye sə̀ yi à cok fis wo hum-ncòp-ba sə wèŋ də, <<Wèŋ yàwèŋ ɛ, wèeŋ bwi foho lo sə̀' à?>>
68 Saimʉ̀ Pità dʉ́k fa fəsə nà' də, <<Tà, wù tse' ncèp nə̀ nà' tse' lùŋ nə̀ nà'a nə̀ kà mè nə wù. Wù sə fek ves vɛ'nə yè'sə də aco vès yuŋ fe'lə lo ŋga'a mok ndà?
69 Vès a dzəm bohòwù, nə riŋ sə̀' də wu ŋwè nə̀ rərɛŋ nə̀ wù a və bohòNwì.>>
70 Jisòs dʉ́k fa fe'lə wo də, <<Wèŋ sə dʉ́k vɛ'nə, wèŋ ka riŋ də wèŋ sə̀ mʉ̀ a to fis weŋ hum-ncòp-ba yè'e, mòok ca nə̀ yi ye maze' riŋ à?>>
71 Yi à sə cèp yè'sə bohòJudàs mo Saimʉ̀ Iskarəyà. Yi à rì də Judàs nə̀ nà'a mòk sə mvwe' ŋgàa fàak ye sə̀ hum-ncòp-ba sə nə seŋ yi nà'.

7

Bwema Jisòs Bə Bʉ̀ʉ́ Jus Wèŋ Mok Mərə Yi

1 Bum yè'sə ànə ca wes fana Jisòs sə gihi kɛ' mvwe' nze Galìli. Yi ànə ka ŋgòlòmvwe' nze Jùdiyà dzəm bʉ̀ʉsə̀ bʉ̀ ŋkwàha bʉ̀ʉ́ Jus wèŋ à sə làp mandzə̀ də wo zə yi.
2 Mvək ànə à ye ŋga ŋkà'a bʉ̀ʉ́ Jus sə̀ wo togə̀ yà' də ŋkà'a Duŋ yà'a kʉəp və sə̀' laŋ.
3 Fana bwema Jisòs sə dʉ́k fa yi də nà'a lokok, nə lo mvwe' nze Jùdiyà, nə kə gʉ nsàap bum maŋgəŋgèeŋ sə̀ yi sə gʉ̀ sə fo', ya bʉ̀ʉ́ sə̀ wo sə yù mandzə̀ nà' sə̀ wo cu ma nà'nə ye jəŋ yàwo sə̀'.
4 Wo dʉ́k fa mali yi sə̀' də, <<Ŋwèe dzəm-a də bwìiŋ riŋ yi, kaco yi sə gʉ swihi kɛ' bum swihi yeŋ. Wù sə gʉ̀ bum yè'sə fana bòdə wu sə gʉ ya' mvwe' jəja ya bwìiŋ ye.>>
5 Bwema ye wèŋ ma, à sə kà yi sə̀' dzəm.
6 Jisòs nə dʉ́k fa wo də, <<Mvək nə̀ ŋgòlònə ka bohòmʉ̀ yàm ntòkʉrə. Bohòwèŋ yàwèŋ, mvək nə̀ fòlòoŋ kəkʉrə.
7 Bʉ̀ʉ́ sə̀ sə nzeŋgòŋ sə ka njo mòk ŋgòbɛ̀ŋ weŋ bʉ̀ʉ́ zeŋ tse'. Bohòmʉ̀ yàm, wo sə bɛ̀ŋ mʉ bʉ̀ʉsə̀ mʉ tsə̀' fagə̀ wo riŋriŋ də wo sə gʉ̀ bʉp.
8 Wèeŋ du lo yàwèŋ mvwe' ŋkà' nə ntɛ̀ŋ. Mʉ nə kà yàm ntòkok lòbʉ̀ʉsə̀ mvək njàm nə ka ntòkʉrə.>>
9 Yi à dʉ́k vɛ'nə, nə cum mam yuye Galìli anə.
10 Bwema ye sə wèŋ à lòwes fana yi bɛ' lo yà'wèŋ sə̀'. Yi à sə gì swìhi gorə lòye sə fʉ̀ə̀ fʉ̀ə̀, yi à ka jəja lo.
11 Bʉ̀ ŋkwàha bʉ̀ʉ́ Jus wèŋ à sə làp yi mvwe' sə̀ wo à tse' ŋkàk sə. Wo sə fe'rə kɛ'cà də, <<Ŋwè ànə yè'sə fòlɛ-ò?>>
12 Bwìŋ à sə cèp làrə kɛ'cà bə liŋ Jisòs sə wùriŋ. Mok sə dʉ́k də yi ŋwè nə̀ bəboŋ. Mok bɛŋ də a mvwès, də nà' sə jə lòbwìŋ ma nə̀ bə jòŋ wèŋ.
13 Ŋwè à sə kà bə liŋ ye sə jəja taàŋ bʉ̀ʉsə̀ wo à sə wəp bʉ̀ ŋkwàha bʉ̀ʉ́ Jus wèŋ.
14 Ŋkàk nə à kə̀ dzèŋ mok co mʉtsətsə'rə̀ fana Jisòs nə lo ye sə mʉmvwe' ndap Nwì nə̀ ghaŋ nə, nə sə yə'rə bwìŋ mbwa.
15 Bʉ̀ ŋkwàha bʉ̀ʉ́ Jus wèŋ à yuk, nə mərə vɛ'ɛ wùriŋ. Wo sə cep də, <<Ŋwè ènə a ka ŋwàak lʉ̀k yə'rə, nə sə rì nə bum vɛ'ɛ valɛ?>>
16 Ànə geŋ Jisòs cep fəsə fa wo də, <<Bum sə̀ mʉ̀ sə yə'rə sə ka sə̀ yàm yeŋ, a sə̀ Nwì nə̀ yi a tum və mʉ nə.
17 A ye-a ŋga ŋwè dzəm də yi gʉ yusə̀ co Nwì kwa bə zeŋ fana aco yi riŋ sə̀' də yusə̀ mʉ̀ sə yə'rə sə və bohòNwì, yà' ka yàm bə ŋàaŋ yàm yeŋ.
18 Ŋgòcèp bə nsàp ŋwè nə̀ də mʉ yè'e ndàlɛ fana, a ye-a ŋga ŋwè sə cèp-a yumok bə ŋàaŋ sə̀ ye, vesùwèŋ riŋ də yi sə làp yà'sə mandzə̀ də bwìiŋ jəŋ yi co ŋwə̀ nə̀ ghaŋ. Nə ye sə̀' də a ye-a ŋga ŋgəŋgàŋ sə dzəm də wo kuksə ŋwə̀ nə̀ nà' tum yi fana vesùwèŋ riŋ sə̀' də yi ŋwə̀ nə̀ zìnə, yi sə kà bwìŋ yà'sə bəbòrə.

19 Wèeŋ ja'a-na yàwèŋ sə̀' è. Musì ànə fa weŋ lʉ̀k, ka yi yeŋ nɛ̀? Nə ye də ŋwə̀ nə̀ mò'fis mʉtsətsə'rə wèŋ nə̀ yi nòŋsəgə̀ yà' lòoŋ bʉ̀ə̀. Njo nə̀ wèŋ sə̀ làp mandzə̀ də wèeŋ zə mʉ kə bʉ̀ʉ yà?>>
20 Fana bʉ̀ʉ sə̀ wo à mà tə fo' sə̀ wèŋ də, <<Hàva', yòŋsə̀ ze' mòk cu ndzə tuhù ŋgà' nè'e tà. Wù sə ŋaŋa kènə, wù yə ŋga sə̀ làp mandzə̀ ŋgòzə wu ndà?>>
21 Jisòs dʉk fa wo də, <<Wèŋ pwe' sə mərə də bʉ̀ʉsə̀ mʉ̀ a gʉ̀ yu maŋgəŋgèŋ nùmbu dzə̀.
22 Wèeŋ tsərə-a bə nzak kom fa bwe mbəmbam wèŋ tu è. Wèŋ rì də Musì à tsə̀' də wu dzə mombam, nùmbu nə̀ fwame' dzèeŋ, wù kom fa yi tu nùmbu ànə. A zìnə də à ka yè'sə Musì dʉk to. Ànə gʉ to bum yè'sə tàcicii avès sə̀ mantombì ŋkuŋ Musì sə və ye sə. Nə yeè nə də njo nə̀ Musì ànə cep vɛ'nə fana wèŋ sə kom fa wo tu sə bə sə̀ yà' kə̀ kʉ̀rə nùmbu dzə̀ wèŋ pwe', nə kà càsə̀.
23 A ye-a də wèŋ sə kom fa bwe awèŋ tu bə nùumbu dzə̀ wèŋ lòoŋ də ya wèeŋ kà lʉ̀k Musì gʉ̀ bʉpsə̀, ye də mʉ̀ lùŋsə yàm ŋwə̀ nə̀ mim bə tu nùmbu dzə̀, wèŋ jok bohòmʉ̀-ɛ bʉ̀ʉ yà?
24 A bəboŋ də wèeŋ dzəm-a ŋgòsak nzak, wèŋ kà ma mò'fis kʉ̀k mègù. Wèŋ lap ja'a yusə̀ gʉgʉŋ sə̀ yà' cu sə tsətsə'rə̀ ànə pwe' ŋkuŋ nə cep.>>

Bwìŋ Sə Mərə Də Jisòos Ŋkum Ŋgà Gèm Bwìŋ Nə Àlɛ

25 Bʉ̀ʉ lak Jòrosalèm wèŋ mok à dʉk də, <<Nè'e ka ŋwə̀ nə̀ wo sə̀ làp yi də wo zə yi nə yeŋ à?
26 Wèeŋ ja'a na yàwèeŋ mvə'nə̀ yi tə nè', nə sə cèp nə jəja, ŋwə̀ nəmòk kà yi yumok sə̀ fek lok è. Ye də bʉ̀ ŋkwàha bʉ̀ʉ avès wèŋ dzəm mok laŋ də yi yè'sə Ŋkum ŋgà gèm bwìŋ nə kènə va?
27 Megu ŋga'a kə də vesùwèŋ rì lak ŋwə̀ ènə mvwe' sə̀ yi vəə, ŋga yusə lɛ də Ŋkum nə və-a ye, ŋwè kà mvwe' sə̀ yi a vəə sə rì yuk fʉ̀'.>>
28 Jisòs ànə sə yə'rə mʉmvwe' ndap Nwì nə̀ ghaŋ nə fana yi cep torə fis də, <<Wèŋ də wèŋ rì mʉ, nə riŋ bə mvwe' lak am mwè pwe' è? Ye də wèeŋ riŋ də mʉ̀ ka fɛɛŋ bə ŋàaŋ yàm və, mʉ̀ və bə liŋ ŋwə̀ nə̀ yi ŋwə̀ nə̀ zìnə nə. Wèŋ ka yi lɛ riŋ.
29 Bohòmʉ̀ yàm, mʉ̀ rì yi bʉ̀ʉsə̀ mʉ̀ a tesə və bohòyi, ŋga yi a tum və mʉ sə̀' yi nə.>>
30 Bwìŋ à yuk bum sə̀ yi à cèp yè'sə, ntʉm yaaŋ mok vɛ'ɛ fana wo lap mandzə̀ də wo ko yi. Mandzə̀ nə̀ co ŋwè kə jwɛŋ gesə fʉk yi bə bo kà ye bʉ̀ʉsə̀ à ye ŋga mvək nə̀ nje nə à ka ntòkʉrə.
31 Ànə geŋ bwìŋ ŋkʉ̀ʉŋntɛ̀ŋ dzəm bohòyi. Bʉ̀ʉ sə wèŋ sə dʉhʉ də, <<Nè'e gù tsə gù lɛ Ŋkum nə bwɛ̀rɛ nsàp maŋgəŋgèŋ mòk cu fe'lə nə̀ yi ka nà' ntògʉ à?>>

32 Bʉ̀ʉ Faràsi wèŋ à yuk də bwìŋ sə cèp làrə kɛ' bə liŋ Jisòs nə bə nsàp mandzə̀ ànə fana wo lo kə kiŋ cù bə ŋgàa fa satikà' sə̀ ghaŋ wèŋ mvwe' mò'fis. Bə yà'wèŋ tumsə lo ŋgàa kʉ̀k ndap Nwì wèŋ də yà'a kə ko və Jisòs nə.
33 Ànə geŋ Jisòs nə dʉk fa wo də, <<Mʉ nə cum kok vesùwèŋ mvək momjo fana mʉ̀ bwi foho lo fe'lə bohòŋwə̀ nə̀ yi a tum və mʉ nə.
34 Wèeŋ nə lap mʉ, wèŋ kà mʉ yə bʉ̀ʉsə̀ mʉ nə ye mvwe' sə̀ co wèŋ kà fo' kə̀ dzèŋ to.>>
35 Bʉ̀ʉ Jus wèŋ à sə cèp kɛ'cà mʉtsətsə'rə wo də, <<Ŋkwa'kʉ̀ nè'e də yi nə lo bisə mvwe' sə̀ co vesùwèŋ kà yi yə yè'e ŋga a ma fò? A yè'sə də yi nə lo lakmvum nə kə cum bə bʉ̀ʉ avès sə̀ wo curə kɛ' fo', nə sə yə'rə bʉ̀ lakmvum sə wèŋ nà?
36 Yi cep mok sə̀' də vèes nə lap yi, nə kà yi yə. A nə kà mvwe' sə̀ yi cu sə sə̀' kə̀ dzèŋ to wèŋ, ŋga yi sə cu yà'sə fò? Bum sə̀ yi sə cèp yà' yà'sə dalɛ?>>

37 Nùmbu cok mbwè ŋkàk à dzèeŋ, nə̀ nà'a nùmbu nə̀ ghaŋ nə. Jisòs lokok nùmbu ànə, nə cep torə də, <<A ye-a ŋga ntʉm sə sə ŋwə̀ nəmòk, ŋgàŋgàŋ və bohòmʉ̀, nə kə no.
38 Yà'a nə̀ ye mvə'nə̀ wo à còm nòŋsə yà' ndzənə ŋwàk Nwì də, <A ye-a ŋga ŋwè dzəm-a bohòmʉ̀, ndzəp nə̀ nà' tse' lùŋ nə nə sə ki tesə ndzə ni'ì ŋgàŋgàŋ nduk yà'a.> >>

39 Yi ànə sə cep yè'sə bə yòŋsə̀ nə̀ Nwìi fagə̀ ŋwè nà' ŋga ŋwè dzəm bohòyi Jisòs nə. Ghà ànə à ye ŋga bwìŋ ka yòŋsə̀ nə ntòtse' bʉ̀ʉsə̀ Jisòs ànə ka ŋàaŋ ye sə̀ bohòTɛ̀' ye nə ntòjəŋ.

40 Mʉmvə̀'nə̀ wo à yuk bum sə̀ Jisòs a cèp sə fana bʉ̀ʉ mok mʉtsətsə'rəə ŋgo bʉ̀ nə̀ wo ye fo' nə dʉk yàwo də, <<Zìnə, ŋwə̀ ènə lɛ ŋgà tsə̀' bum Nwì nə̀ yi ànə ye ŋgòkə̀ vəə nə.>>

41 Bòp ma mòk dʉk yàwo sə̀' də, <<Ŋwə̀ ènə Ŋkum ŋgà gèm bwìŋ nə.>> Bòp mòk dʉk yàwo sə̀' də, <<Hai' nà'a ka yi nə yeŋ, bʉ̀ʉsə̀ Ŋkum nə à ka ŋgòtesə mvwe' nze Galìli yeŋ.

42 Ŋwàk Nwì sə tsə̀' də Ŋkum nə nə tesə mvwe' ŋgwì bʉ̀ Devìd mvwe' lak Betèrèhem. Betèrèhem nə mvwe' sə̀ Devìd nə à sə cugə̀ fo'.>>

43 Ànə ye vɛ'nə fana bwìŋ ga'a cù ba bʉ̀ʉ Jisòs.

44 Bʉ̀ʉ mok wèŋ lap mandzə̀ də wo ko yi fana wo kà yi bə bo nə̀ bo jwɛ̀ŋ lok.

45 Dògarìi sə wèŋ à bwì foho lòbohòbʉ̀ʉ Faràsi bə ŋgàa fa satikà' sə̀ ghaŋ sə wèŋ bo tu. Fana bʉ̀ ŋkwàha bʉ̀ʉ sə wèŋ fek wo də, <<Wèŋ ka yi ko jə və bʉ̀ʉ yà?>>

46 Dògarìi sə wèŋ dʉk də, <<Vès ka ŋga ŋwə̀ nəmòk sə cèp nsàap bum mok co ŋgà' ànə yuk yuk.>>

47 Bʉ̀ʉ Faràsi sə wèŋ dʉk fa yà' də, <<Wotoo, ye də yi bòrə weŋ yàwèŋ sə̀' laŋ à?

48 Wèŋ yə də ŋwə̀ nə̀ mò'fis mʉtsətsə'rəə bʉ̀ʉ sə̀ mantombì bə bʉ̀ʉ Faràsi wèŋ nə̀ də yi dzəm bohònà' cu yo à? Hai', ka yeŋ.

49 Dzəm megu bohòyi anə kwe' bʉ̀ nə̀ wo ka lʉ̀ʉk Musì riŋ yà'a. Wo pwe' cu bohòNwì bʉp.>>

50 Ŋwə̀ nəmòk nə̀ yi ànə ye mʉtsətsə'rəə bʉ̀ʉ Faràsi sə wèŋ à ye Nìkòdemù nə̀ yi à kə̀ tsèŋ nòoŋ Jisòs ndzəmə̀ fa' nà'a. Nìkòdemù nə cep ye dʉk də,

51 <<A dʉk-a də a bɛ' tse' lʉ̀ʉk avès rərəŋ fana ye də kaco a sak nzak ŋwè ŋga ŋgə̀ŋgàŋ ka fo' sə nze ŋgòcèp ye sə sə̀' yeŋ.>>

52 Wo à yuk vɛ'nə wo də, <<Wu cep vɛ'ɛ va co wu sə̀' ŋkwa'kʉ̀ nə̀ mvwe' nze Galìli mòk nə̀ a lak ŋwə̀ nə̀ a sə dʉk ènə ɛ? Dù kə̀ taŋ ja'a tsə'rə ŋwàk Nwì səmok. Yumok ka nja də ŋgà tsə̀' bum Nwìi nə kə̀ tesə mvwe' nzeŋgòŋ Galìli ye yuk.>>

[

53 Ànə geŋ ndàaŋwè pwe' lo la'à yi.

8

Wo Jə Và Ŋwà Mòk BohòJisòs Də Nà' Ko Nto

1 Jisòs lo ye mvwe' nda mòk nə̀ wo togə̀ nà' də nda Olìp.

2 Tsok à rɛŋ, ŋga cu ntònə̀ zəzòŋ fana Jisòs nə bwi foho lo fe'lə mʉ ndap Nwì nə̀ ghaŋ nə səmok. Bwìŋ pwe' à yù lòyi mbwa. Yi cum tsoŋ nze, nə sə yə'rə wo mʉmvwe' ndap Nwì nə.

3 Ànə geŋ wo ko jəŋ və ŋwà mòk fo', də wo ko nà' ŋga nà' sə ko nto. Wo fis tes gesə lo yi mantombì mvwe' jəja. Ànə ko jəŋ və yi yè'sə bʉ̀ʉ Faràsi bə ŋgàa yə'rə bwìŋ lʉ̀k wèŋ.

4 Bʉ̀ʉ sə dʉk fa Jisòs də, <<Cicà, wo ko ŋwà nè'e ŋga yi sə ko nto.

5 Nə ye də ŋwàk lʉ̀ʉk Musì sə tsə̀' də a ye-a ŋga wo ko ŋwè bə sàhà, wo tərə yi bə lìs tètè ŋgə̀ŋgàŋ kpʉ. A ye-a wù yò, wù dʉk yòbə nsàp ènə da?>>

6 Wo à sə cèp yè'sə ŋgòyu'rə Jisòs cù. Jisòs à bʉhʉ tsə yuye sə nze, nə sə com sɛsə sənə mfə̀mfə bə ndubo.

7 Wo sə fek mali yi fo' tètè Jisòs nə cum kok mʉtsə̀, nə dʉk yà' də, <<Ŋwə̀ nəmòok ye-a mʉtsətsə'rə wèŋ fa'nə, nə̀ yi rì də yi ka bʉp tse' fana ŋgə̀ŋgàŋ mak to vesə ŋwà ènə bə lìs yi.>>

8 Yi dʉk wes vɛ'nə, yi bʉhʉ tsoŋ sə̀' sə nze anə, nə sə com səmok.

9 Wo ànə yuk ncèp ènə fana wo ye ŋgòcoho fo' təəŋ, təəŋ mò'fis, mò'fis, nə sə lo. À yè ŋgòtesə lòto ntòsə̀ wo ŋkwàha bwìŋ tètè Jisòs à bwehe cu mègù mok fo' yiìyi bə ŋwà nə mvə̀'nə̀ yi tə kok fo'.

10 Jisòs à lòkok cu kok mʉtsə̀ səmok, nə fek ŋwà nə də, <<Njɛ̀'gù, wo fò? Ŋwə̀ nəmòk ka wu yumok gʉ à?>>

11 Ŋwà nə dʉk də, <<Tà, ŋwə̀ nə̀ mò'fis ka mʉ yumok gʉ lok.>> Jisòs dʉk fa fe'lə nà' də, <<Mʉ nə kà wu yàm yumok sə̀' gʉ̀. Dù lòyuyo, nə kəa cù bə ŋgògʉ̀ bʉp.>>]

Jisòs Də Yi Marɛŋ Nə̀ Sə Nzeŋgòŋ Nə

12 Jisòs à cèp fe'lə ncèp mòk sə̀' də, <<Mʉ marɛŋ nə̀ sə nzeŋgòŋ nə mʉ̀. A ye-a ŋga ŋwə̀ nəmòk yù və̀ mʉ, ŋgə̀ŋgàaŋ nə tse' marɛŋ nə̀ nà'a lùŋ nə̀ zìnə nə. Yi nə kà sənə mandzəm gì.>>

13 Bʉ̀ʉ Faràsi wèŋ kə dʉk fa yi də, <<Wù sə ko fa ni' yògèm sə̀' wù. Ye də yusə̀ wù sə cèp yà'sə yà' ka fàk tse'.>>

14 Jisòs nə cep ye də, <<A ye-a sə̀ də mʉ̀ sə ko fa ni' àm gèm sə̀ mʉ̀ fana mʉ̀ riŋ də yusə̀ yà' sə tesə kə̀ cùhu mʉ̀ʉ zìnə. Mʉ̀ dʉk vɛ'nə bʉ̀ʉsə̀ mʉ̀ rì mvwe' sə̀ mʉ̀ a və̀ə, nə riŋ mvwe' sə̀ mʉ̀ sə lòo. Bohòwèŋ yàwèŋ, wèŋ ka fo' riŋ.

15 Wèŋ bʉ̀ʉ sə̀ sə nzeŋgòŋ fɛɛŋ, wèŋ sə fʉ̀hʉ ja'a bwìŋ mʉmvə̀'nə̀ nzeŋgòŋ nə fʉ̀hʉgə̀ bum yàwo. Bohòmʉ̀ yàm, fàak am ka ŋgòfʉ̀hʉ bwìŋ yeŋ.

16 A də mʉ̀ anə dzəm-a ŋgòfʉ̀hʉ ŋwè, yusə̀ mʉ̀ cèp bə liŋ ŋgə̀ŋgàŋ sə ye kə̀kʉrə̀ kap. Yà'a vɛ'nə bʉ̀ʉsə̀ mʉ̀ sə kà mʉmʉ̀ gʉ̀ mègù, mʉ̀ sə gʉ̀ ves ŋàaŋ Tɛ̀' am nə̀ yi à tum mʉ nə.

17 Yà' cu ndzənə ŋwàk lʉ̀ʉk awèŋ də, a ye-a ŋga bwìŋ ba sə cèp cù mò'fis bə yumok fana ye də yu yà'sə zìnə.

18 Ye də mʉ̀ tə gèm àm, Tɛ̀' am nə̀ yi à tum mʉ nə tə sə̀' gèem am.>>

19 Wo fek yi də, <<Tɛ̀' yònə fò?>> Jisòs dʉk fa wo də, <<Wèŋ ka mʉ riŋ, nə kà Tɛ̀' am sə̀' rì. Wèŋ ànə riŋ-a mʉ, bwɛ̀rɛ də wèŋ rì Tɛ̀' am nə sə̀'.>>

20 Jisòs à cèp bum yè'sə ŋga yi cu mʉmvwe' ndap Nwì nə̀ ghaŋ, mvwe' rum nə̀ wo kə̀ fagə̀ mbàam Nwì fo' nə. Yi ànə sə yə'rə bwìŋ vɛ'nə, ŋwə̀ nəmòk à ka yi ko bʉ̀ʉsə̀ mvə̀k nə̀ nje nə à ka ntòkʉrə.

Jisòs Də Kaco Ŋwè Lo To Mvwe' Sə̀ Yi Sə Lòo Sə Yeŋ

21 Jisòs à cèp fe'lə mok sə̀' də, <<Mʉ nə bisə yu am. Mʉ lòwes fana wèŋ lap mʉ, nə kà mʉ yə. Wèŋ kà mʉ yə vɛ'nə, wèŋ kpʉ maha mok sənə bʉp awèŋ. Wèeŋ nə kà mandzə̀ co wèŋ kə dzeŋ mvwe' sə̀ mʉ̀ lòo sə tse' to.>>

22 Ŋkwàha bʉ̀ʉ Jus wèŋ sə fek bwi yàwo də, <<Yi də mvwe' sə̀ yi lòo, kaco vès kə dzeŋ to fo' yeŋ, ncèp ànə yà'sə da? A yà'sə də yi nə zə ni' ye à?>>

23 Jisòs dʉk fa wo də, <<Wèeŋ yàwèŋ bʉ̀ʉ sə̀ sə nzeŋgòŋ fɛn, Mʉ yàm ŋwə̀ nə̀ ma mʉbu.

24 Mʉ̀ tsə̀' weŋ də wèeŋ nə kpʉ maha bʉp sənə bʉp awèŋ. A zìnə də wèeŋ nə kpʉ li sənə bʉp awèŋ anə, ŋga a ye-a də wèŋ ka mʉ də mʉ nsàp ŋwə̀ nə̀ mʉ̀ cu nə jəŋ na.>>

25 Wo fek fe'lə yi də, <<Wu yè'sə ndà?>> Jisòs dʉk də, <<Mʉ ŋwə̀ nə̀ mʉ tsə̀' fagə̀ weŋ səsa də mʉ yi nə.

26 Bum cu wùriŋ sə̀ aco mʉ̀ tsok weŋ də wèŋ gbʉ̀ nzak bə zeŋ. Tɛ̀' am nə̀ yi a tum mʉ nə, yi ŋwə̀ nə̀ zìnə. Bum sə̀ mʉ̀ sə tsòho fa kɛ' bwìŋ yè'e, a bum sə̀ yi a nìtsə̀' fa mʉ yà' yi.>>

27 Jisòs à sə cèp bohòwo, nə sə dʉk də, <<Ŋwə̀ nə̀ nà' à tum mʉ>> fana wo kà yàwo də nà' sə dʉk yà'sə Tɛ̀'ɛ nà' Nwì rɛɛ̀ŋ.

28 Fana Jisòs dʉk fe'lə də, <<Ghà nə̀ wèeŋ fis gesə lòmʉ̀ʉ Mo Ŋwè mʉtsə̀ ŋkuŋ fana wèŋ riŋ də a mʉ̀ nə. Wèeŋ nə riŋ sə̀' də mʉ kà yumok bə liŋ yàm gʉ̀gə̀. Bum sə̀ mʉ̀ cèp yà' pwe'fo', a sə̀ Tɛ̀' am nìtsə̀' fa mʉ yà' yi ŋkuŋ mʉ̀ cep.

29 Ŋwə̀ nə̀ yi a tum və̀ mʉ nə, yi cu venə, yi ka mʉ mʉmʉ̀ me'rə mak bʉ̀ʉsə̀ mʉ gʉ̀ mègù yusə̀ yà' sə gʉ yi sə kwa.>>

30 Yi ànə cep vɛ'nə fana bwìŋ ŋkʉ̀ʉŋntɛ̀ŋ bʉʉŋ dzəm bohòyi.

Mofàk Jisòs Rìŋ Zìnə Nə

31 Ànə geŋ Jisòs nə cep bohòbʉ̀ʉ sə̀ yà'wèŋ dzəm bohòyi sə wèŋ də, <<A ye-a ŋga wèŋ sə bɛ' tse' gù ncèp àm nə fana ye də wèeŋ bwe fàha am zìnə zìnə.

32 A ye vɛ'nə fana wèŋ riŋ zìnə nə, zìnə nə nà' fiŋ me'rə weŋ sə̀'.>>

33 Bʉ̀ʉ sə wèŋ cep də, <<Vèes ŋgwì bʉ̀ Abràham, vès ka yàvès ŋkwɛ̀ŋ bohòŋwə̀ nəmòk cum yuk. Njo nə̀ wù sə dʉk də wo nə fiŋ me'rə vèes yè'sə nsàp nə̀ fò?>>

34 Jisòs dʉk də, <<Mʉ̀ sə tsə̀' weŋ nè'e ŋkèm ncèp dʉk də, a ye-a ŋga ŋwè gʉ̀gə̀-a bʉp, ye də yi cu yà'sə ŋkwɛ̀ŋ bohòbʉp.
35 Kaco mo ŋkwɛ̀ŋ cum mamgeŋ mʉ nda'à ŋkwà'ŋwə̀ ye nə̀ mvèsə̀ yeŋ. Ŋwə̀ nə̀ yi nə cum mbwa mvèsəə mo ye.
36 Ye də a ye-a ŋga mo ye nə fiŋ me'rə wu, ye də wo fiŋ me'rə wu yà'sə laŋ bə nə̀ zìnə.
37 Mʉ̀ rì laŋ də wèeŋ ŋgwì bʉ̀ Abràham. Megu kə də wèŋ sə làp mandzə̀ də wèeŋ zə mʉ, bʉ̀ʉsə̀ yusə̀ mʉ̀ sə cèep sə sə kà fʉ ntu'ù wèŋ ni lok.
38 Mʉ̀ sə tsə̀' fa weŋ yusə̀ mʉ̀ a yə ya' bə lis bohòTɛ̀' am, wèŋ sə gʉ yàwèŋ sə̀' bum sə̀ wèŋ a yə'rə jə sə̀' bohòtɛ̀'ɛ àwèŋ.>>
39 Wo dʉk fa yi də, <<Tàcici àvèes Abràham.>> Jisòs dʉk də, <<Anə ye-a də wèeŋ ŋgwì bʉ̀ Abràham zìnə bwɛ̀rɛ də wèŋ sə gʉ bum sə̀' mvə̀'nə̀ Abràham nə à sə gʉ̀ʉ.
40 Mʉ̀ sə tsə̀' fa weŋ bum sə̀ zìnə sə̀ Nwì a nìtsə̀' fa mʉ fana wèŋ sə lap kə mandzə̀ də wèeŋ zə mʉ wà ŋga mʉ̀ ka weŋ yumok sə̀ bʉp gʉ. Wèŋ à yuk yuk də Abràham à gʉ̀ yuk nsàp yumòk vɛ'nə à?
41 Mʉ tsok fa weŋ də yusə̀ wèŋ sə gʉ̀ yà'sə, a nsàp yu nə̀ Tɛ̀' awèŋ nə̀ zìnə nə gʉ̀gə̀ vɛ'nə.>>
Wo dʉk fa yi də, <<Vès ka bwe sàhà yeŋ, Tɛ̀' avèes Nwì yiìyi.>>
42 Jisòs dʉk sə̀' də, <<Ka vɛ'nə yeŋ, bʉ̀ʉsə̀ Nwì anə ye-a Tɛ̀' àwèŋ bwɛ̀rɛ də wèŋ dzəm mʉ yàm sə̀'. Bʉsə̀ mʉ̀ a tesə və̀ bohòNwì. Mʉ̀ a ka bə liŋ yàm və, a bə liŋ ŋwə̀ nə̀ yi a tum və̀ mʉ nə.
43 Mʉ̀ sə cèp bum, wèŋ kà yà' sə yuk bʉ̀ʉ yà? Wèŋ sə kà yuk bʉ̀ʉsə̀ wèŋ ka wabə ŋgòrɛɛŋ bum sə̀ mʉ̀ sə tsə̀' weŋ bə nsàp ŋwə̀ nə̀ mʉ̀ cu nə.
44 Wèeŋ yàwèŋ bwe tɛ̀' àwèŋ nə̀ yi Satà nə. Wèŋ sə dzəm mègù ŋgògʉ̀ bum sə̀ yà' sə bòtɛ̀' àwèŋ nə. Mvə̀'nə̀ à yè yèe, tɛ̀' àwèŋ nə cu mègù ye ŋgà zə bwìŋ haaŋ kə wɛs ntinə. Yi kà yusə̀ zìnə gʉ̀gə̀ bʉ̀ʉsə̀ yi ka zìnə tse' lok fʉk nə̀ mvèsə̀. Yi cu ŋgòcèp sə̀ yumok, yà' megu mvwès pwe' sə̀ mʉmvə̀'nə̀ nsàp ŋwə̀ nə̀ yi cu nə. A yi nə̀ yi à cì' yèto kok mvwès cap yi.
45 Mʉ̀ sə cèp yàm ŋga'a zìnə fana wèŋ kà mʉ mok dzəm fa.
46 Aco ŋwə̀ nəmòk mʉtsətsə'rə wèŋ fa'nə niŋtsok fa mʉ bʉp mòk nə̀ mʉ̀ a gʉ̀ʉ à? Nə yeè nə vɛ'nə, mʉ̀ sə tsə̀' fa weŋ zìnə nə, wèŋ kà mʉ kə dzəm fa bʉ̀ʉ yà?
47 A ye-a ŋga ŋwèe ŋwə̀ə Nwì, ŋgə̀ŋgàaŋ nə yuk ncèp nə̀ Nwì nə. Njo nə̀ wèŋ sə kà mʉ yuk nə, bʉ̀ʉsə̀ də wèŋ ka bwe Nwì yeŋ.>>

Jisòs Də Yi Gha' Abràham

48 Bʉ̀ ŋkwàha bʉ̀ʉ Jus wèŋ sə dʉk fa Jisòs də, <<Nà'a nsàp ncèp nə̀ wù cèp ŋkuŋ vès riŋ də, vèes to-a wu də wu ŋwə̀ə Sàmàriyà, nə dʉk də yòŋsə̀ ze' mòk sə ŋaŋsə wu fana ye də vès ka bə jòŋ cep sə.>>
49 Jisòs nə də, <<Ze' mòk sə kà mʉ ŋaŋsə̀ lok. Mʉ̀ sə wəp yàm Tɛ̀' àm fana wèŋ sə kà mʉ yàwèŋ wəp lok.
50 Mʉ̀ sə kà mʉ̀ də bwìŋ jəŋ mʉ co ŋwə̀ nə̀ ŋkʉ̀ʉŋ làp. Tɛ̀' am nə sə dzəm yi də bwìiŋ jəŋ mʉ vɛ'nə. Ncèp ènə, anə kə̀ sak rɛŋsə nà' ntsə'mòk Tɛ̀' am nə.
51 Mʉ tsok fa weŋ ŋkèm ncèp dʉk də, a ye-a ŋga ŋwè noŋsə-a ncèp nə̀ njàm nə fana ŋgə̀ŋgàŋ kà kpʉ bə lis yə yuk.>>
52 Bʉ̀ʉ Jus sə wèŋ dʉk fa fe'lə yi də, <<Ncèep cùu yo sə gʉ̀ yi ŋkuŋ vès riŋ zìnə də, sə ŋaŋsə wu ze'. Abràham à kpʉ, ŋgàa tsòhòbum Nwì wèŋ nə kpʉ lo yàwo sə̀'. Ye də ncèp nə̀ wù cèp də ŋwèe noŋsə-a ncèp yò, ŋgə̀ŋgàŋ kà kpʉ yuk nà'a yà'sə da?
53 Co wù gʉ ghak Abràham nə̀ yi à kpʉ nə à? Ŋgàa tsòhòbum Nwì wèŋ à kpʉ yàwo sə̀', wù tsəm də wu yè'sə yu yà?>>
54 Jisòs cep fəsə mok sə̀' də, <<Wèŋ sə tsəm də mʉ̀ sə làp mʉ̀ də bwìiŋ kuksə mʉ co ŋwə̀ nə̀ ŋkʉ̀ʉŋ. A ye-a də mʉ̀ sə dzəm vɛ'nə mʉ̀ anə zìnə, ye də yà' ye yusə̀ wà. A Tɛ̀' am, nə̀ wèŋ sə to yi də yi Nwì àwèŋ nə, yi sə làp də bwìiŋ jəŋ mʉ vɛ'nə yi.
55 Nə ye də wèŋ sə to-a yi sə̀' də Tɛ̀' awèŋ fana wèŋ ka yi yà'sə riŋ. Mʉ̀ rì yi mʉ̀. A ye-a ŋga mʉ̀ dʉk də mʉ̀ ka yi riŋ fana mʉ̀ ye sə̀' ŋgà cì' mvwès co wèŋ. Mʉ̀ sə tsə̀' weŋ də mʉ̀ riŋ yi, nə sə noŋsə ncèp nə̀ nje nə.

56 Tàcici awèŋ Abràham ànə kwa də yi
nə ye mvək nè njàm nə. Yi ànə ye nà', nə
kwa bə zeŋ vɛ'ɛ maŋgəŋgèŋ.>>
57 Bʉ̀ʉ Jus sə wèŋ dʉk də, <<Wùu mʉmo
nè'e, wù ka lùumŋgòŋ hum tàŋ ntòdzeŋ,
nə ye va ŋkuŋ wù dʉk də wù à yə
Abràham ɛ?>>
58 Jisòs dʉk də, <<Mʉ tsok fa weŋ zìnə
nè nà'a ŋkèm ncèp dʉk də, ŋkuŋ wo sə
dzə Abràham ŋga <Mʉ̀ nə> mʉ yo.>>*
59 Mvè'nè bwìŋ à yuk ŋga yi to liŋ ye də
<Mʉ̀ nə> wo te'e lìs də wo təm zə yi bə
zeŋ. Yi bisə fo' wà, nə kə yəəŋ mʉmvwe'
ndap Nwì nè ghaŋ nə, nə lo yuye.

9

Jisòs Gʉŋsə Ŋgà LohòLis

1 Nùmbu mòk à ye ŋga Jisòs sə kɛ'kɛ'
càa fana yi kə tseŋ ŋwè nəmòk nè wo à
dzə yi ŋga yi lohòlis.
2 Ŋgàa fàak Jisòs ànə ye ŋgà' nə fana
wo to Jisòs də, <<Cicà>>, nə fek nà' də,
<<Ànə gʉ bʉp yè'sə ndà ŋkuŋ lis ŋwè nè'e
loho nɛ? Â gʉ̀ bʉp ma ye kè tɛ̀' ye kè yi
bə tu ye ɛ?>>
3 Jisòs nə dʉk fa wo də, <<Yiya ènə ka
bʉ̀ʉ bʉp nè ŋwè mòk a gʉ̀ yi yeŋ. Lis ŋwè
ènə à loho vɛ'nə də ya ŋga bwìiŋ ye ŋàaŋ
sè Nwì mʉ ni'ì ŋwè ènə.
4 Vesùwèeŋ gʉ tsoŋ fàak ŋwè nè yi tum
mʉ nə ŋga cu tse' ntòmarɛŋ. Ndzəm sə
vèə, nà'a seŋ-na fana, ŋwè kà yumok mok
gʉ̀ to.
5 Mvè'nè mʉ̀ cu tse' sənə nzeŋgòŋ nə
fana mʉ marɛŋ bohònzeŋgòŋ nə mʉ̀.>>
6 Yi ànə cep wes vɛ'nə fana yi te gesə
nte sə nze, nə top ncàk mvwe' sə̀ yi te nte
sə bə ndubo. Yi jwɛŋ jəŋ ncàak sə, nə yok
gesə fa ŋgà' nə jì lis nə mʉlisə.
7 Yi ànə yok wes fana yi dʉk fa nà'
də, <<Dù lo sə mvwe' ndzəp Silòm, nə kə
kwak si ca.>> (Liŋ sə̀ də Silòm yà'sə də
Tumsə.) Ânə geŋ ŋgà' nə lo kə kwak si
ye sə ca anə. Yi à kwak, nə bwi foho və
ŋga lis mùhu yi laŋ, yi sə ye mok bum.
8 Bʉ̀ʉ sə̀ wo cu kʉəp mvwe' sə̀ yi cugə
bə bʉ̀ʉ sə̀ wo rì yi də yi lɛɛŋgə̀ bum bʉ̀ʉsə̀
yi jì lis wèŋ à yə yi, nə mərə vɛ'ɛ wù kà
fʉ̀'. Wo dʉk də, <<Hàva', nè'e ka ŋgà' nə̀
yi cuuŋ mègù mvwe' mò'fis, nə sə lɛɛŋ
bum bohòbwìŋ nə yeŋ è?>>
9 Bʉ̀ʉ mok wèŋ də, <<Ŋ, a yi;>> mok də,
<<Hai' ka yi yeŋ. A ŋwè nəmòk nə̀ yi səsə
nà' səsə.>> Wo à sə dʉhʉ vɛ'nə fana ŋgà'
nə cep ye sə̀'. Yi dʉk də, <<Mʉ̀ ka sə səsə,
mègù mʉ̀ nə.>>
10 Wo fek yi də, <<Wù gʉ̀ va ŋkuŋ lis yo
muhu ɛ?>>
11 Yi də, <<Ŋwè nə wo togè yi də Jisòs
nà'a mùk fa mʉ yà' yi. Yi top ncàk, nə yok
fa mʉ yà' fo', nə dʉk mʉ də mʉ kə kwak
si am sə sə mvwe' ndzəp Silòm. Mʉ̀ lo, nə
kə kwak si sə ca fana lis am sə muhu.>>
12 Wo fek yi səmok də, <<Ŋwè ànə fò?
>> Yi də, <<Mʉ̀ ka riŋ.>>

Bʉ̀ʉ Faràsi Bə Ŋgà' Nə̀ Jisòs À Mùk Fa Yi Lis Nə

13 Ânə geŋ wo ko jəŋ ŋgà' nə wo mùk
fa yi lis nə, nə jəŋ lo yi bohòbʉ̀ʉ Faràsi
wèŋ.
14 Yu səmook də, nùmbu nə̀ Jisòs ànə
top ncàk, nə muk fa ŋgà' ànə lis bə zeŋ
nə à ye nùmbu dzə̀.
15 Bʉ̀ʉ Faràsi sə wèŋ fek ŋgà' nə yàwo
sə̀' də nà' gʉ̀ va ŋkuŋ lis nà' muhu ɛ? Ŋgà'
nə də, <<Yi yok fa mʉ lis sə bə ncàk. Mʉ̀
lo, nə kə kwak si fana lis am sə muhu.>>
16 Bʉ̀ʉ Faràsi mok wèŋ dʉk də, <<Ŋwè
nə̀ yi gʉ̀ nsàp yu ènə, ka yi Nwì tumsə,
bwɛ̀rɛ yi kà nsàp fàk nə̀ ŋgòkə̀ gʉŋsə ŋwè
nùmbu dzə̀ ènə gʉ̀; bʉ̀ʉsə̀ lʉ̀k sə kà vɛ'nə
dzəm.>> Bòp bʉ̀ ma mòk dʉk yàwo də,
<<Ŋwè ènə ye-a ŋgà gʉ̀ bʉp bwɛ̀rɛ yi gʉ to
nsàp maŋgəŋgèŋ ènə ŋga yè va?>> Ânə
ye vɛ'nə, bʉ̀ʉ sə wèŋ ga'a mok bòp ba.
17 Wo fek ŋwè nə̀ yi mùhu lis nə də,
<<Wo mùk lis-e sə̀ yò, wù tsərə yòbə ŋwè
nə̀ yi mùk fa wu lis ànə da?>> Yi dʉk də,
<<Mʉ̀ rì yàm də ŋwè ànə, yi ŋgà tsə̀' bum
Nwì.>>
18 Bʉ̀ʉ Jus yè'sə wèŋ à ka də ŋwè ènə
ànə ye to mantombì ŋgà jì lis dzəm. Fana
wo kə to və ma bə tɛ̀'ɛ ŋgà' nə.
19 Ma bə tɛ̀' ye nə à kə̀ dzèeŋ fana wo
fek yà' də, <<Nè'e mo àwèŋ à? A zìnə də

* **8:58 8:58** Liŋ sə̀ də <<Mʉ̀ nə>> yè'sə liŋ sə̀ Nwì à tsə̀' Musì də a liŋ ye (Taŋ Esodò3:14).

mvə'nə wèŋ à dzə yi, yi kà bum yəgə à? Ye də yà' mùhu ŋga'a va?>>

20 Tɛ̀' bə ma nə dʉk də, <<Vès rì də nè'e mo àvès. Vès rì sə̀' də mvə'nə vès à dzə yi, yi kà yumok yəgə.

21 Megu də vès ka ŋga'a mvə'nə yi gʉ̀ ŋkuŋ nə sə yəə nə bum yè'e riŋ. Vès ka ŋwə nə yi mùk fa yi lis sə sə̀' riŋ. Yi ŋwə rìŋsə, aco wèŋ fek yi, yi cep bə cùu ye yi.>>

22 Ma bə tɛ̀' ye nə à dʉk vɛ'nə bʉ̀ʉsə̀ wo à sə wəp ŋkwàha bʉ̀ʉ Jus wèŋ. Bʉsə̀ ànə ye ŋga bʉ̀ʉ Jus sə wèŋ a cèp tes laŋ də a ye-a ŋga ŋwə nəmòk cèp fis jəja də Jisòos Ŋkum ŋgà gèm bwìŋ nə fana wo bɛ' fis gɛsə ŋgèŋgàŋ mʉmvwe' ndap pìriyà àwo nə.

23 Nà'a njo nə tɛ̀' ye wèŋ à dʉk də, <<Yi ŋwə nə yi gʉ laŋ, fek yi, yi cep bə cùu ye>> nə.

24 Ànə geŋ wo to və ŋgà' nə sə̀mok, ŋga'a nə kɛ̀' ba. Wo fek yi də, <<Kuksə Nwì, nə cep zìnə yò. Vès rì yàvès də ŋwə nə wù də yi mùk fa wu lis ànə, yi ŋgà gʉ̀ bʉp.>>

25 Yi dʉk fa yà' də, <<Kè yi ŋgà gʉ̀ bʉp è, mʉ̀ ka yàm riŋ. Mʉ̀ rì mègù yàm yu nə̀ mò'fis dʉk də, mʉ̀ ànə ye to mantombì ŋgà lohòlis fana ŋga'a nè'e, mʉ̀ sə yə yu am mok bum.>>

26 Wo fek mali yi sə̀' ŋkuŋ də, <<Yi gʉ̀ fa wu lis sə va ŋkuŋ yà' muhu ɛ?>>

27 Yi dʉk fa yà' də, <<Mʉ̀ tsə̀' weŋ mvə'nə yi gʉ̀ nə fa' laŋ, wèŋ bɛŋ ŋgòdzəm. Wèŋ də mʉ sə tsoho fa mali weŋ sə̀mok bʉ̀ʉ yà? Kàmòk wèeŋ nə sə lap sə̀' mandzə̀ ŋgòbʉ̀ʉŋ bwe ye wèŋ àlɛ'.>>

28 Yi ànə dʉk wo vɛ'nə fana wo yak yi də, <<Ŋyàm, wu mo ŋgà fàk ye wù, vèes yàvès bwe fàak Musì.

29 Vès rì də Nwì ànə cep yuk bə Musì, vès ka mvwe' sə ŋkwa'kʉ̀ ànə tesə və̀ ye yà'sə riŋ.>>

30 Ŋgà' nə lis mùhu nə à yuk vɛ'nə yi də, <<Kwɛ'fòŋgʉrì! Co ŋwè muk fa mʉ lis vɛ'ɛ, wèŋ dʉk də wèŋ ka mvwe' sə̀ yi tesə vəə riŋ è?

31 Vesùwèŋ rì də kaco Nwì fa ŋàaŋ ye bohòŋwə nə yi ŋgà gʉ̀ bʉp yeŋ. Yi fa mègù ŋàaŋ ye bohòbʉ̀ʉ sə̀ wo kùksəgə̀ yi, nə sə gʉ yi kwa wèŋ.

32 Nzeŋgòŋ nə à yè yèe, ŋwè ka də wo à dzə ŋwə̀ nəmòk ŋga yi sə kà bum yə fana ŋwə̀ nəmòk kə muk fa yi lis yuk yuk.

33 Yà' nòjəja də ŋwə̀ ènə tesə və̀ bohòNwì. Anə ka-a vɛ'nə yeŋ bwɛ̀rɛ yi gʉ to nsàp yu nə̀ yi gʉ̀ ènə ŋga yi yè va ŋkuŋ?>>

34 Bʉ̀ʉ sə wèŋ də, <<Kàcò, wùu mo nə̀ wo à dzə wu sənə bʉp wà, wù sə dʉk də wu yə'rə ves yumok kènə.>> Fana wo bɛ' fis gɛsə yi mʉmvwe' ndap pìriyà àwo nə.

Bʉ̀ʉ Sə̀ Wo Bèŋ-a Ncèp Nwì, Ye Də Wo Ŋgàa Jì Lis

35 Ànə geŋ Jisòs yuk də wo bɛ' fis nà' mʉmvwe' ndap pìriyà àwo nə laŋ. Yi lap kɛ'cà nà' tə̀tè yi kə tseŋ nà', nə fek nà' də, <<Wù dzəm bohòyi Mo Ŋwè à?>>

36 Ŋgà' nə dʉk də, <<Tà, Mo Ŋwè nə yè'sə ndà ya mʉ dzəm bohòyi ɛ.>>

37 Jisòs dʉk fa fəsə yi də, <<Wù yə yi laŋ. Wù sə cèp yè'sə sə̀' wenə.>>

38 Yi à yuk mvə'nə Jisòs dʉk vɛ'nə fana yi dʉk də, <<Tà, mʉ̀ dzəm bohòwù.>> Yi à dʉk vɛ'nə, nə təəŋ sə nze kə̀ mantombìi Jisòs anə bə tumfərə.

39 Jisòs nə cep də, <<Mʉ̀ à və̀ sə nzeŋgòŋ fɛŋ ŋgòsak gàpsə bʉ̀ʉ sə̀ wo dzəm bohòNwì bə sə̀ wo ka bohòyi dzəm. Mʉ̀ à və̀ ŋgògʉ̀ bʉ̀ʉ sə̀ wo ləlohòlis wèeŋ ye bum, nə gʉ sə̀ wo tsəm də wo sə yə bum wèeŋ loho lis.>>

40 Bʉ̀ʉ Faràsi mok wèŋ sə̀ wo à ye fo' ànə yuk ncèp ènə fana wo fek Jisòs nə də, <<Ye də wù sə dʉk yè'e də vèes ləlohòlis à?>>

41 Jisòs dʉk fəsə fa wo də, <<Anə ye-a də wèeŋ ləlohòlis bwɛ̀rɛ də wèŋ ka nzak tse'. Wèŋ nə sə dʉk nə də lis awèŋ cu fo', də wèŋ sə yə bum bə zeŋ fana ye də wèŋ cu bə nzak mʉ tuhù wèŋ.

10

Ganakù' Nə̀ Bə̀boŋ Nə

1 <<Mʉ̀ sə tsə̀' weŋ zìnə nə nà'a ŋkèm ncèp də, a ye-a ŋga ŋwè dzəm ŋgòni mʉmvwe' ŋka' nsùŋgaŋ, yi me'rə noŋsə

ncùu sə, nə kə kok ca mvwe' sə̀ zok fana ye də ŋgə̀ŋgàaŋ ŋgà yə̀.
2 Ŋwə̀ nə̀ yi ni ye mvwe' ncùu ŋka' sə, yi ganakù' nə yi.
3 Ŋwə̀ nə̀ yi sə sòŋka' sə nə muk fa ŋwə̀ ànə ncùu ŋka' sə. Nsùŋgaaŋ sə̀ ye sə riŋ ŋgì ye mvə̀'nə̀ yi sə to yà' bə liŋ fana yà' sə yuŋ lo yi mvwe' sə̀ yi sə lòo.
4 Yi fis və̀ wes yà' sə mbiŋ fana yi to mantombì, nsùŋgaaŋ sə yuŋ yi bu̱u̱sə̀ wo rì ŋgì ye nə.
5 Kaco wo yuŋ lo ŋwə̀ nə̀ yi ŋku̱ù̱iŋ yeŋ. Wo nə caŋ nsàp ŋwə̀ ànə caa bu̱u̱sə̀ wo ka ŋgì ye nə riŋ.>>
6 Jisòs ànə mak fa wo gbu̱' ènə fana wo kà bə zeŋ rɛɛ̀ŋ lok.
7 Ànə geŋ fana Jisòs nə du̱k fa wo də, <<Mu̱ sə tsə̀' weŋ zìnə nə̀ nà'a ŋkèm ncèp du̱k də mu̱ yè'e ncùu ŋka' nsùŋgaaŋ sə.
8 Bu̱u̱ mok sə̀ wo à və̀ to mantombìi mu̱ yà'a pwe'fo' ŋgàa yə̀ wèŋ, nsùŋgaaŋ sə wèŋ kà wo sə̀ yuk təp.
9 Mu̱ ncùu sə mu̱. Ŋwə̀ nə̀ yi ni cà-a bohòmu̱ fana ŋgə̀ŋgàŋ kà ŋgə' mok yə. Yi nə sə nikok, nə sə tesə mvə̀'nə̀ yi dzəm. Yi nə ye ŋgaŋ co yi zu̱, nə zu̱, nə ze'.
10 Ŋgà yə̀ə və̀gə̀ ye ŋgòyə̀ə, nə zə, nə ye ŋgògu̱ bu̱psə bu̱psə. Bohòmu̱ yàm, mu̱ a və̀ də ya bwìiŋ tse' lùŋ, də ya wo tse' lùŋ ènə nduk nə̀ nduk.
11 <<Mu̱ ganakù' nə̀ bə̀boŋ nə. A ye-a də ŋwèe ganakù' nə̀ bə̀boŋ fana yi nə dzəm də yi kpu̱ mu̱ tuhù nsùŋgaaŋ ye sə.
12 Ŋwə̀ nə̀ yi sə fàk ye də ya wo lak yi mbàm, yi ka ganakù' nə yi yeŋ, nə kà ŋgà nsùŋgaaŋ sə sə̀' ye fana yi sə fàk mègù ye mbàam ye. Nsàp ŋwə̀ ànə yə-a ŋga nàm nə̀ bu̱p sə və̀ə, yi so bo bə caŋ, nə me'rə tes nsùŋgaaŋ sə fo'. Nàm nə̀ bu̱p nə nə ko zu̱ nsùŋgaaŋ mok, nə bɛ' samsə mok.
13 Ŋwə̀ nə̀ wo sə làk yi ye mbàm ènə ca vɛ'nə bu̱u̱sə̀ ka yi bə nsùŋgaaŋ sə yaaŋ, yà' ka sə̀ ye ndzə bohòyi yeŋ.
14 Mu̱ ganakù' nə̀ bə̀boŋ nə. Mu̱ rì nsùŋgaaŋ am, wo riŋ mu̱ yàwo sə̀'.
15 Yà' mègù co mvə̀'nə̀ Tɛ̀' am rì mu̱, mu̱ riŋ yi sə̀'. Mu̱ yàm yəyərə̀ ŋgòkpu̱ mu̱ tuhù nsùŋgaaŋ sə wèŋ.
16 Mu̱ tse' nsùŋgaaŋ am mok sə̀ wo ka bə bòp nè'e mvwe' mò'fis cum. A bə̀boŋ də mu̱ jəŋ benə və tsoŋ wo mvwe' mò'fis. Wo nə yuk ŋgì àm fana wo benə mvwe' mò'fis, nə tse' sə̀' ganakù' nə̀ mò'fis.
17 <<Tɛ̀' am dzəm mu̱ bu̱u̱sə̀ mu̱ sə dzəm də yòŋsə̀ àm nə lo gɛsə ntɛ̀ŋ ya a kə̀ ləsə nùu, mu̱ tse' fe'lə nà' sə̀mok.
18 Ka də ŋwə̀ nəmòk sə fèp jə nà' ndzə bohòmu̱ anə bə ŋàŋ yeŋ. Mu̱ mè'rə nà' mu̱ bə bo am. Mu̱ tse' ŋàaŋ sə̀ co mu̱ fis me'rə yòŋsə̀ àm nə, nə tse' ŋàaŋ sə̀ aco mu̱ te' lokoksə fe'lə nà' sə̀'. Tɛ̀' am nə a fa ŋàŋ yi də mu̱ gu̱ vɛ'nə.>>
19 Yi ànə cep vɛ'nə fana bu̱u̱ Jus wèŋ sə̀ wo à yuk ncèp ènə wèŋ à gà'a bòp ba.
20 Bòp ma mòk à sə du̱k də, <<Ŋgà' ànə ŋgà ŋaŋ, yi tse' yòŋsə̀ ze' ndzə ni'ì yi. Vesùwèŋ sə yu'rə yiskok bohòyi yè'sə yà? >>
21 Bu̱u̱ mok sə du̱k yàwo də, <<A ye-a ŋga ŋwè tse' yòŋsə̀ ze' ndzə ni'ì yi, kaco yi cep to nsàap bum sə̀ ŋwə̀ nè'e sə cèp yè'e lɛ yeŋ. Aco yòŋsə̀ maze' muk to fa bwìŋ lis yè'sə va?>>

Bwìŋ Bèŋ Jisòs Njo Nə̀ Yi Də Yi Mo Nwì

22 Mvə̀k ànə dzeŋ nə̀ ŋgògu̱ ŋkà'a sə̀ bu̱u̱ Jus wèeŋ togə̀ yà' də Hànukà*. Ànə ye mvə̀k mbu̱ŋ.
23 Mvə̀k ànə à ye nùmbu mòk ŋga Jisòs sə gìhi kɛ'cà sə mandap Nwì nə̀ ghaŋ nə. Wo à sə to mu̱mvwe' nə̀ yi à sə gìhi fo' nə də, <<Mbandap nə̀ Sòlomù.>>
24 Bu̱u̱ Jus wèŋ ànə kə maŋ fo' sə̀'. Wo fek yi də, <<Wù dzəm də vèes cum mam kəko' və̀m vɛ'nə tàtè kə dzeŋ sè ŋkuŋ ɛ? A ye-a də wu Ŋkum ŋgà gèm bwìŋ nə, wù tsok rɛŋsə fa-a ves le.>>
25 Jisòs du̱k fa wo də, <<Mu̱ a tsə̀' weŋ laŋ, megu də wèŋ kà mu̱ dzəm fa. Fàak sə̀ mu̱ sə gu̱ yà' bə liŋ Tɛ̀' am sə, sə nìtsə̀' fa weŋ nsàp ŋwə̀ nə̀ mu̱ cu nə sə̀'.
26 Bə yà'sə pwe', wèŋ sə kà mu̱ də mu̱ Ŋkum nə dzəm fa bu̱u̱sə̀ wèŋ ka nsùŋgaaŋ am yeŋ.

* **10:22 10:22** Â ye ŋkà'a sə wo à sə tsərə mvə̀'nə̀ wo à rɛŋsə fəsə ndap Nwì nə̀ ghaŋ nə bu̱u̱sə̀ ŋkum bu̱ lakmvum wèŋ mòk ànə gu̱ bu̱psə nà' mvə̀'nə̀ yi à su̱ə ŋgùnaŋ mbwa.

27 Nsùŋgaaŋ sə yàm rì ŋgì àm. Mʉ̀ riŋ wo sə̀', fana wo sə bɛ' və mʉ.
28 Wo bɛ' və̀ mʉ vɛ'nə, mʉ̀ fa wo lùŋ nə̀ nà'a nə̀ kà mè yuk. Wo nə kà sə̀ kpʉ yuk. Kaco ŋwə̀ nəmòk fep fis to wo ndzə bohòmʉ̀ anə sə̀' yeŋ.
29 Tɛ̀' am nə̀ yi a fa yà' ndzə bohòmʉ̀ nə, yi yam càsə ndàaŋwè pwe' yi. Ye də kaco ŋwə̀ nəmòk fep fis to wo ndzə bohòTɛ̀' am nə yeŋ.
30 A vɛ'nə bʉ̀ʉsə̀ mʉ̀, ves Tɛ̀' am nə, vès mègù mò'fis.>>

31 Bʉ̀ ŋkwàha bʉ̀ʉ Jus wèŋ sə à yuk mvə̀'nə̀ yi cèp vɛ'nə fana wo te' lìs sèmok də wo təm zə yi fo'.
32 Jisòs a yə vɛ'nə, yi dʉk fa wo də, <<Wèŋ a yə fàak sə̀ bèboŋ sə̀ mʉ̀ a gʉ̀ yà' bə liŋ Tɛ̀' am laŋ. Bum sə̀ mʉ̀ a gʉ̀ yà'sə pwe', nə̀ nà'a bʉp nə̀ wèŋ sə də wèeŋ təm zə mʉ bʉ̀ʉ zeŋ nə yè'e nə̀ fò?>>
33 Bʉ̀ʉ sə wèŋ də, <<Vès sə kà wu bʉ̀ʉ bum sə̀ bèboŋ sə̀ wù a gʉ̀ʉ təm zə. Vès də vèes zə wu njo nə̀ wù sə gʉ̀ bʉpsə liŋ Nwì. Wù mègù ŋwè nə̀ ŋwè wà, wù sə lap də wu gʉ ni' yòdə wu Nwì bʉ̀ʉ yà? >>
34 Jisòs dʉk fa wo də, <<Wo à còm nòŋsə yà' ndzənə ŋwàk lʉ̀ʉk awèŋ də, <Mʉ̀ʉ Nwì, mʉ̀ dʉk də wèeŋ nwì wèŋ.>
35 Vesùwèŋ rì sə̀' də ŋwàk Nwì nə nà'a zìnə, nà'a kà kupsègè. Ye də a ye-a ŋga Nwì dʉk də bʉ̀ʉ sə̀ wo yuk ncèp ye nə wèeŋ sə̀' co yi,
36 njo nə̀ mʉ dʉk yàm də mʉ̀ʉ mo Nwì, wèŋ sə də mʉ̀ gʉ̀ bʉpsə liŋ Nwì nə bʉ̀ʉ yà? Mʉ̀ nə̀ Tɛ̀' am nə a cok noŋsə mʉ, nə tumsə vesə sə nzeŋgòoŋ fɛŋ nə.
37 A ye-a də mʉ̀ sə kà nsàap fàak Tɛ̀' am sə gʉ̀, wèŋ kà mʉ dzəm fa anə ntɛ̀ŋ.
38 A ye-a ŋga wèŋ yə də mʉ̀ sə gʉ̀ fàak sə̀ Tɛ̀' am sə fana ye də wèeŋ sə dzəm bohòmʉ̀ bʉ̀ʉ fàak sə, ŋga wèŋ sə dzèeŋ-a yusə̀ mʉ̀ sə cèep sə na. Yà'a ye vɛ'nə fana wèŋ rɛɛŋ də Tɛ̀' nə bə Mo ye nə mò'fis, Mo nə ye bwi bə Tɛ̀' nə sə̀' mò'fis.>>
39 Bʉ̀ʉ sə wèŋ lap də wo ko yi fana Jisòs swɛ'ɛ tesə ndzə bohòwo wà.

40 Ànə geŋ Jisòs bwi foho lo, nə kə to fe'lə ndzəp Jòridàŋ. Yi lo, nə kə cum mvwe' sə Jon à sə bàptɛsə to bwìŋ fo' yà'a.
41 Bwìŋ à kə̀ tsèŋ yi fo' vɛ'ɛ wùriŋ. Bʉ̀ʉ sə wèŋ sə dʉhʉ də, <<Jon à ka maŋgəŋgèŋ mòk co nà' gʉ ves a tsəm də a tumsə və̀ yi Nwì gʉ yuk. Megu kə də bum sə̀ yi Jon nə à cèp yà' bə liŋ ŋwə̀ nè'e pwe'fo' a bʉ̀ʉŋ və̀ zìnə laŋ.>>
42 Ànə geŋ bwìŋ dzəm bohòJisòs fa'nə ŋkʉ̀ʉŋntɛ̀ŋ.

11

Jisòs Tse' Ŋàaŋ Sə̀ ŋgòLòkoksə Ŋwè Mvwe' Kpʉ

1 Ŋwə̀ nəmòk à ye mvwe' lak Betanì nə̀ liŋ ye à ye də Lasorò. Ànə ye nùmbu mòk yiyaŋ ko yi. Ànə ye ŋga yi tse' njɛ̀'ɛ ye ba. Liŋ awo à ye də Matà bə Mèri. Njɛ̀'ɛ ye sə à sə cugè sə̀' mvwe' lak Betanì anə.
2 Mèri nə̀ moma ye Lasoròà sə ya ènə, a yi nə̀ yi à yok Tà Jisòs bə làmindà, nə sə yisə fa nà' kù bə nʉ̀əmtu ye nà'a.
3 Bʉsə̀ Lasoròà sə ya fana Mèri bə Matà tirə gesə lo Jisòs də, <<Tà, ŋge' ntʉm yòLasorònòyiya nə̀ bʉp.>>
4 Jisòs nə ànə yuk ntirə̀ ènə fana yi dʉk də, <<Yiya ènə nə kà bə kpʉ kə̀ lə̀. Yiya ènə və̀ də ya bwìiŋ nə ye ŋàaŋ Nwì bə zeŋ fana nə ye ŋàaŋ Mo Nwì nə sə̀' bə zeŋ.>>
5 Jisòs à dzəm Matà bə moma ye Mèri, nə ye Lasoròsə̀'.
6 Mvə̀'nə̀ yi à yuk ntirə̀ nə̀ də Lasorònòyiyaŋ fana yi cum mam mali mvwe' sə̀ yi à ye sə mʉnə nùumbu ba sə̀ ŋkuŋ.
7 Nùumbu sə̀ ba sə à càa fana yi dʉk fa ŋgàa fàak ye sə wèŋ də, <<Vesùwèeŋ bwi foho lo fe'lə mvwe' nze Jùdiyà sèmok.>>
8 Ŋgàa fàak ye sə wèŋ mərə. Wo də, <<A ndòmòk kènə Cicà, bʉ̀ʉ Jus wèŋ a də wo təm zə wu fa'nə bə lìs, wù də a bwi foho lo fo' sə̀ ŋkuŋ ŋgòlàp yà?>>
9 Jisòs dʉk də, <<Tsok rɛŋgə̀ nə̀ zəzòŋ haaŋ nùm kə ca co. Ŋwə̀ nə̀ yi gì-a ŋga cu lì ntòmarɛŋ, yi nə kà nduk gbʉ̀, bʉ̀ʉsə̀ marɛŋ nə̀ sə nzeŋgòŋ nə nà'a bohòyi yo.
10 Ŋwə̀ nə̀ yi gì ye ndzəmə̀ fana yi nə gbʉ bʉ̀ʉsə̀ yi ka marɛŋ tse'.>>

11 Yi ànə cep wes vɛ'nə fana yi naaŋ gesə fe'lə mòk sə̀' də, <<Ŋge' àvès Lasoròsə dzəm lo. Mʉ nə geŋ fo' ŋgòyèmsə yi.>>
12 Ŋgàa fàak ye sə wèŋ dʉk də, <<Tà, a ye-a də lo ko yi laŋ, ye də yiya ye nə nə me.>>
13 Wo à sə dʉk vɛ'nə ŋga wo sə tsəm yàwo ŋgwàaŋ də Jisòs də Lasoròsə dzəm lo nə̀ bwìiŋ dzəmgə̀ nà'a. Kàmfirə Jisòs dʉk ye'e də Lasoròkpʉ ciŋ nə̀ ciŋ.
14 Ànə geŋ Jisòs tsok rɛŋsə fa wo mok jəja də, <<Lasoròkpʉ laŋ.>>
15 Yi dʉk fe'lə sə̀' də, <<Mʉ̀ sə kwa də mʉ̀ a ka fo' ye bʉ̀ʉsə̀ bum yè'sə rɛŋsi bohòwèŋ bʉ̀ʉsə̀ yà'a nə gʉ weŋ ŋgònaaŋ tu bohòmʉ̀.>> Fana yi dʉk ləsə də, <<Wèeŋ lokok, a lo kə ye yi.>>
16 Tomos nə̀ wo à sə togə̀ yi də, <<Mofɛs>>, nə̀ yi sə̀' mo fàk Jisòs nə dʉk fa mok sə wèŋ də, <<Wèeŋ ca, a bɛ' lo yi ya a kə kpʉ vesi wèŋ bəbɛ'.>>
17 Jisòs à kə̀ dzèŋ Betanì anə fana wo tsok yi də a ntinə nùumbu kwè mvə'nə̀ wo a tuuŋ Lasorò.
18-19 Bʉ̀ʉ Jus wèŋ à ye'e Jòrosalèm, nə və Betanì anə vɛ'ɛ ŋkʉ̀ʉŋntèŋ ŋgòkə̀ cèpsə Matà bə Mèri kpʉ moma awo nə. Ŋgòyè'e Jòrosalèm, nə lo Betanì ka sàsap yeŋ. Yà' mègù co kìlometà tɛ' vɛ'ɛ.
20 Matà à yuk də Jisòs sə vàə fana yi tesə, nə kə tseŋ nà' mandzə̀. Mèri à cu mam ye mʉ nda'à.
21 Matà ànə ye Jisòs fana yi dʉk fa nà' də, <<Tà, a ye-a də wù a ye-a fɛn, də bwèrɛ moma am a ka kpʉ.
22 Fana mʉ̀ rì sə̀' də, a mègù-a sə̀ ŋga'a nè'e aco Nwìi nə fa wu yusə̀ wù fek yi yà' pwe'fo'.>>
23 Jisòs dʉk fa nà' də, <<Moma yo Lasoròo nə lokok mvwe' kpʉ sə.>>
24 Matà nə dʉk də, <<Mʉ̀ rì də nùmbu nə̀ nzeŋgòŋ nə nə me ŋga ndàaŋwè pwe' sə lokok mvwe' kpʉ fana yi nə lokok ye sə sə̀'.>>
25 Jisòs dʉk də, <<Mʉ ŋwà nə̀ mʉ lòkoksəgə̀ bwìŋ mvwe' kpʉ, nə ye də mʉ gʉ̀gə̀ də bwìiŋ cum ŋwʉm sə̀' mʉ̀. Ŋwà nə̀ yi dzəm-a bohòmʉ̀, a ye-a sə̀ də yi kpʉ laŋ fana yi nə̀ cum malì fo' ŋwʉm.
26 Ŋwà nə̀ yi cu-a ŋwəm, nə dzəm bohòmʉ̀ fana ŋgə̀ŋgàaŋ nə kà kpʉ yuk. Wù dzəm laŋ də ncèp ènə zìnə à?>>
27 Yi dʉk fa Jisòs nə də, <<A zìnə Tà. Mʉ̀ dzəm laŋ də wu Ŋkum ŋgà gèm bwìŋ nə ye Mo Nwì, nə̀ Nwì à dʉk də yi nə̀ tum vèsə sə nzeŋgòŋ nə.>>
28 Matà nə ànə cep wes vɛ'nə fana yi lo, nə kə to moma ye Mèri. Yi larə fa Mèri nə də, <<Cicà və̀ laŋ, yi sə to wu.>>
29 Mèri ànə yuk vɛ'nə fana yi kurə lokok nə̀nàk, nə kə tseŋ Jisòs nə.
30 Ànə ye yà'sə ŋga Jisòs ka mʉ ntòlak anə ntòkə ni. Yi à cu ntòmvwe' sə̀ Matà anə kə tseŋ yi sə.
31 Bʉ̀ʉ Jus sə̀ bə yà'wèŋ à cu mʉ nda'à, sə̀ wo à və̀ ŋgòcèpsə wo kpʉ sə à yə mvə'nə̀ Mèri à kurə tesə fana wo yuŋ yi. Wo à bɛ' lòyi bʉ̀ʉsə̀ wo à sə tsəm də kàmòk yi sə lòŋgòkə̀ wa mvwe' sèe Lasoròsə.
32 Mèri nə à lò, nə kə dzeŋ mvwe' sə̀ Jisòs cu sə. Yi à yə Jisòs nə fana yi gbʉ tsoŋ sə ŋgʉ kùu nà' anə sə nze, nə sə cep də, <<Tà, wù anə ye-a fɛŋ bwèrɛ moma am a ka kpʉ.>>
33 Jisòs ye mvə'nə̀ Mèri sə wa. Bʉ̀ʉ mok sə̀ wo à ye fo' bə Mèri nə wèŋ sə waŋ kɛ' sə̀' ŋgùŋ fana ntʉm bʉp yi vɛ'ɛ wùriŋ co wù kà fʉ̀'.
34 Yi fek yà' də, <<Wèŋ a tuuŋ yi ma fò?>> Wo dʉk də, <<Tà, vàə kə̀ ja'a yòo mvwe' sə è.>>
35 Jisòs waŋ.
36 Bʉ̀ʉ sə̀ wo à ye fo' sə wèŋ à yə vɛ'nə fana wo dʉk də, <<Wèeŋ ja'a na yàwèeŋ mvə'nə̀ yi a dzəm Lasorònə è.>>
37 Bòp bʉ̀ mòk sə dʉk yàwo də, <<Nè'e ka yi nə̀ yi a mùk fa ŋgà' nà'a lis nə yeŋ à? Anə ye co yi kà də Lasorònə kà kpʉ gʉ̀ à?>>
38 Ntʉm à bʉp malì Jisòs nə wùriŋ sèmok fana yi lo mvwe' sə̀ wo a tuuŋ Lasoròsə. Sèe sə à ye co mvòk, wo jəŋ lìs, nə dzərə lok ncùu sə bə zeŋ.
39 À wɛ̀s fo' Jisòs dʉk fa wo də, <<Wèeŋ dzərə fis gɛsə lìs ànə fo'.>> Matà nə̀ yi njɛ̀'ɛ Lasorònə̀ yi a kpʉ nə dʉk də, <<Anə rəm nə̀ bʉp Tà. Wù rì də a ntinə nùumbu kwè mvə'nə̀ wo a tuuŋ yi.>>

40 Jisòs dʉk fa yi də, <<Mʉ̀ anə tsok fa wu fa' də wu dzəm-a bohòmʉ̀, wù ye ŋàaŋ Nwì bə lis àlaa.>>
41 Wo dzərə fis lìs nə. Jisòs bʉʉŋ kʉk gesə lo mʉbu, nə dʉk də, <<Mʉ̀ kwasə wu Tɛ̀', bʉ̀ʉsə̀ wù yuk mʉ laŋ.
42 Mʉ̀ rì sə̀' də wu yukgə̀ mʉ ghà nə̀ fòlòoŋ. Megu də mʉ̀ sə cèp nə̀ ŋga'a nè'e njo tu bʉ̀ʉ sə̀ wo tərə yè'e, də ya wo dzəm zìnə də wù a tum və mʉ tsenə anə wù.>>
43 Yi ànə cep wes me vɛ'nə fana yi cep fe'lə mok bə ŋàŋ də, <<Lasorò, lòkok tesə və.>>
44 Lasorònə̀ yi à kpʉ nə lokok tesə və sə̀ ghà ànə. Â ye ŋga wo kì bo ye bə kùu ye wèŋ bə cə̀k. Wo à kì lok si ye bə cə̀k sə̀'. Jisòs nə dʉk fa bʉ̀ʉ sə̀ wo ye fo' sə wèŋ də, <<Wèeŋ fiŋ me'rə yi lo.>>

Wo To Làm Mʉtùhù Jisòs
(Mat. 26:1-5; Mak 14:1-2; Luk 22:1-2)

45 Bʉ̀ʉ sə̀ wo à bɛ' lòMèri sə pwe'fo' à ye bum sə̀ Jisòs à gʉ̀ sə fana bwìŋ ŋkʉ̀ʉŋ dzəm bohòJisòs nə.
46 Ânə geŋ bʉ̀ʉ mok wèŋ ye'e jəŋ fo', nə kə tseŋ bʉ̀ʉ Faràsi wèŋ, nə tsoho fa yà' bum sə̀ Jisòs gʉ̀ʉ sə làaŋ.
47 Wo à yuk yà' fana bʉ̀ʉ Faràsi sə bə ŋgàa fa satikà' sə̀ ghaŋ wèŋ to benə̀ bʉ̀ ŋkwàha bʉ̀ʉ Jus sə fo', bə yà'wèŋ kə cum yiskok kaŋsurù. Wo à kə̀ cu fana wo dʉk də, <<Vesùwèeŋ nə gʉ va? Bʉsə̀ wèŋ rì də ŋgà' ànə sə gʉ̀hʉ bum maŋgəŋgèŋ vɛ'ɛ wùriŋ.
48 Â ye-a ŋga a mè'rə yi də yi sə gʉ mali vɛ'nə fana anə kà tə̀tè ye ŋga bwìŋ pwe'fo' bʉʉŋ dzəm wes bohòyi də yi Ŋkum ŋgà gèm bwìŋ nə zìnə laŋ. A kə̀ ye-a vɛ'nə fana a riŋ də ŋgə' kə̀ tsèŋ ves laŋ bʉ̀ʉsə̀ bʉ̀ʉ lak Rumà wèeŋ nə və kə kʉəmsə mak ndap Nwì àvès nə, nə bʉpsə lak avès sə sə̀'.>>
49 Ŋwə̀ nəmòk à ye fo' nə̀ liŋ ye à ye də Kayofàs. Yi ànə ye ŋkum ŋgà fa satikà' ghà ànə yi. Yi à lòkok ye, nə cep də, <<Bʉ̀ʉ am, wèŋ ka yusə̀ yà' cu sə tsətsə'rə̀ fɛɛŋ riŋ!
50 A ye-a bə ŋkərə̀ nə̀ njàwèŋ, wèŋ tsəm də ka bə̀boŋ də ŋwə̀ nə̀ mò'fis kpʉ lɛ yi nə noŋsə bwìŋ pwe' tsəm à? Kè bòghak weŋ yàwèŋ də wo zə wes lak àvès sə pwe' ɛ?>>
51 Bum sə̀ yi à cèp yè'sə, yi à ka yà' yi tsərə kok, à ye ŋga yà' à və̀ mʉ cùhù yi anə bohòNwì, yi sə cep, nə kà sə rì. Yè'sə ànə sə ye vɛ'nə ŋga Kayofàs cu ŋkum ŋgàa fa satikà' bə mvə̀k ànə yi. Yi à tsə̀' bwìŋ yà'sə yumok sə̀ yà'a nə̀ ye ntsə'mòk. Yusə də Jisòos nə̀ kpʉ mʉ tuhù bʉ̀ʉ Jus wèŋ pwe'.
52 Yi nə̀ kà bʉ̀ʉ tu bʉ̀ʉ Jus wèŋ woòwo kpʉ mègù. Yi nə kpʉ bʉ̀ʉ tu bwe Nwì sə̀ wo cu lòma nə̀ fòpwe', də ya yi jəŋ benə və yà' mvwe' mò'fis.
53 Ncèp Kayofàs ènə à gʉ̀ fana ye jəŋ nùmbu ànə, bʉ̀ ŋkwàha bʉ̀ʉ Jus wèŋ sə lap mandzə̀ ŋgòzə Jisòs.
54 Ânə ye vɛ'nə, Jisòs kà mvwe' nze Jùdiyà anə mok jəja sə gì fe'lə̀. Yi à mè'rə fa'nə, nə lo mvwe' lak mok sə̀ wo to fo' də Efə̀rèm. Lak yè'sə fo' ŋgəà fana Jisòs bə ŋgàa fàak ye wèŋ sə cum mok fo'.
55 Bum yè'sə à ye ŋga mvə̀k ŋkàha Pasobà bʉ̀ʉ Jus wèŋ à sə kʉəp və̀ə. Bʉ̀ʉ Jus sə wèŋ sə kpəəŋ tesə mvwe' buhu lak awo, nə sə kok lo Jòrosalèm anə. Wo à sə lòŋgòkə̀ gʉ̀ rɛŋsə ni' awo mvə̀'nə̀ wo gʉ̀gəə ŋkuŋ ŋkàha sə kə dzeŋ.
56 Â ye yè'sə ŋga wo à sə làp Jisòs gʉgʉŋ. Wo à kə̀ kʉ̀rə mʉmvwe' ndap Nwì nə̀ ghaŋ nə fana wo sə mərə də, <<Wèŋ yə va? Sə yəəŋ co yi nə kà mvwe' ŋkàk ènə və̀ kènə da?>>
57 Mvə̀k ànə à ye ŋga ŋgàa fa satikà' sə̀ ghaŋ bə bʉ̀ʉ Faràsi wèŋ à fa ŋàŋ laŋ də a ye-a ŋga ŋwə̀ nəmòk riŋ mvwe' sə̀ Jisòs cu, nà' kə tsok ya wo kə ko nà' fo'.

12

Wo Yo' Fa Jisòs Kù Bə Làmindà Mvwe' Lak Betanì
(Mat. 26:6-13; Mak 14:3-9)

1 Â bwehe cu mègù mok nùumbu ntùŋfu ya ŋkàha Pasobà sə kʉrə fana Jisòs ye'e lo fe'lə mvwe' lak Betanì sə̀mok, sə̀ a fo' lak Lasorònə̀ Jisòs à lòkoksə yi mvwe' kpʉ nə.
2 Â kə̀ dzèŋ fo' fana wo gʉ fa Jisòs bə ŋgàa fàak ye wèŋ dinà. Matà à ye fo', nə sə casə zʉzʉʉ sə.

bə Jisòs wèŋ à zʉ fo' bəbɛ' bə bʉ̀ʉ mok wèŋ sə̀'.
3 Mvə̀'nə̀ wo ànə sə zʉ fana Mèri wɛhɛ
və ye sə̀'. Yi à tse' və̀ bə làmindà mok sə̀
yà'a rə̀m bòŋsəgə̀ vɛ'ɛ wùriŋ. Wo à gʉ̀
nsàp làmindà anə bə nsàp nzàamŋgaŋ
mòk nə̀ wo togə̀ nà' də, <<Nad.>> Yi à
tse' və̀ yà' co botòròmò'fis vɛ'ɛ ŋga yà' gʉ
ntɛŋ vɛ'ɛ sə̀' wùriŋ. Yi jəŋ yà', nə fe' fa
Jisòs mʉ kùhu, nə sə yisə kùu nà' sə bə
nʉ̀əmtu ye. Ndap nə pwe' à rə̀m sàaŋ tə
mègù mok làmindàa sə.
4 Ànə geŋ mo fàk Jisòs mòk nə̀ liŋ yee
Judàs Iskarəyà, sə̀ yi nə̀ yi nə seŋ Jisòs nə
à dʉk də,
5 <<Kàcò, làmindàa yè'sə co bàam
mbàm tɛ'. Anə boŋ ghak co wo seŋ yà',
nə fa ŋgàa jìŋ wèŋ mbàam sə.>>
6 Yi ànə cep yè'sə, ka də bʉ̀ʉsə̀ də yi tse'
ntʉm nə̀ bə̀boŋ bohòŋgàa jìŋ wèŋ yeŋ.
À ye bʉ̀ʉsə̀ yi ŋgà yə̀. Yi à sə lòksəgə̀
mbàam awo yi fana yi sə yə fis zʉ swihi
mok ca.
7 Jisòs dʉk ye də, <<Wèeŋ mè'rə yi. Yi
nòŋsə làmindàa yè'sə ŋgòyok fa mʉ bə
mvə̀k nə̀ wo nə tuuŋ mʉ.
8 Weŋ ŋgàa jìŋ wèeŋ nə sə yenə
mali riŋ, riŋ, fana mʉ̀ kà yàm vesùwèŋ
nùumbu pwe' sə yiskok.>>
9 Bwìŋ à yuk də Jisòs cu Betanì fana
bʉ̀ʉ sə̀ wo à kə̀ benə Jòrosalèm sə wèŋ
kpəəŋ və fo'. Ka də wo à və̀ mègù yè'sə
də wo dzəm ŋgòyə mègù Jisòs yeŋ. Wo
à sə dzəm də wo ye ja'a Lasoròne Jisòs à
lòkoksə yi mvwe' kpʉ nə.
10 Mvə̀'nə̀ yà' à ye vɛ'nə fana ŋgàa fa
satikà' sə̀ ghaŋ wèŋ sə làp mandzə̀ də wo
zə Lasoròne.
11 Wo də wo zə yi bʉ̀ʉsə̀ bwìŋ à
sə mè'rə ma njàwo, nə sə dzəm mok
bohòJisòs bʉ̀ʉ tu Lasoròne.

Jisòs Ni Lak Jòrosalèm Co Ŋkum

(Mat. 21:1-11; Mak 11:1-11; Luk 19:28-40)

12 Tsok à rɛŋ, bʉ̀ʉ sə̀ wo anə maŋ
mvwe' lak Jòrosalèm, ŋga wo à və̀ mvwe'
ŋkàk sə wèŋ yuk də Jisòs sə və̀ sə̀'
Jòrosalèm anə.
13 Fana wo gbɛ' jəŋ maŋteŋ, nə lo kə
tseŋ yi mandzə̀. Wo sə yəm fuŋ də,
<<Hòsanà; wèeŋ ja'a ŋwə̀ nə̀ yi sə və̀
mʉnə liŋ Tà Nwì, Nwìi gʉ yi bə̀boŋ. Wèeŋ
ja'a ŋkum bʉ̀ʉ Jus wèŋ, vesùwèeŋ kuksə
yi.>>
14 Yè'sə ànə sə ye ŋga Jisòs anə lap
ye mvomndè' mòk, nə kok cum və yuye
mbwa. Yà' à mègù mvə̀'nə̀ wo à còm
nòŋsə yà' ndzənə ŋwàk Nwì də,
15 <<Ntòlak Zayòŋ, wèeŋ kà wəp.
Ŋkum awèŋ sə vəə.
Yi sə kok cu və̀ mʉnə mvomndè'.>>
16 Ghà nə̀ bum yè'sə à sə ye sə lòoŋ,
ŋgàa fàak ye sə wèŋ kà bə zeŋ sə rɛɛŋ
lok. Yà' à kə̀ rɛɛŋ mègù bohòwo ghà nə̀
Jisòs à lòkok mvwe' kpʉ nə kə ye ŋwə̀ nə̀
ghaŋ nə. Yà'a mvə̀k nə̀ wo à tsərə fəsə də
wo à còm nòŋsə yà' ndzənə ŋwàk Nwì də
bum yè'sə nə kə ye vɛ'nə fana yà' nə yeè
nə sə̀' vɛ'nə anə.
17 Bʉ̀ʉ sə̀ wo à ye sə nze mvwe' sə̀ Jisòs
à lòkoksə Lasoròmvwe' kpʉ sə wèŋ à lò,
nə sə tsoho lo fa kɛ' bwìŋ yusə̀ wo a yə
sə.
18 Nà'a njo nə̀ bwìŋ à və̀ ŋgòkə̀ tsèŋ
Jisòs nə vɛ'ɛ wùriŋ bʉ̀ʉsə̀ wo à yuk nsàp
maŋgəŋgèŋ nə̀ nà' à gʉ̀ʉ nə.
19 Bʉ̀ʉ Faràsi wèŋ à yə mvə̀'nə̀ bwìŋ
sə kpəəŋ yù lòJisòs nə fana wo də,
<<Vesùwèŋ sə càsə mvə̀k fɛɛŋ wà a ŋgàk,
wèeŋ ja'a-a yàwèeŋ mvə̀'nə̀ maŋgòŋ sə
yù yi è.>>

Jisòs Tsə̀' Mvə̀'nə̀ Yi Nə Kpʉ, Nə Tse' Ŋàŋ Sə̀'

20 Mvə̀k ŋkàk ànə à ye, bʉ̀ lakmvum
mok wèŋ à və̀ Jòrosalèm ŋgòkə̀ kùksə
Nwì mbwa.
21 Bʉ̀ʉ yè'sə wèŋ à kə̀ tsèŋ ŋgà fàk Jisòs
mòk nə̀ wo to yi də Filìp nà'a. Lak Filìp
nə à ye Bèsadà nə̀ nà'a mvwe' nzeŋgòŋ
Galìli. Wo dʉk fa nà' də, <<Tɛ'mòk, vès
dzəm də vèes ye Jisòs ya vesi wèeŋ taaŋ
gesə mweè jo.>>
22 Filìp à lò, nə kə tsok fa Andrù, fana
bə nà' ye'e ŋga'a bwìŋ ba fo', nə kə tsok
fa Jisòs nə.
23 Jisòs à yè ŋgòtsòho fa wo də, <<Mvə̀k
nə kə̀ dzèŋ laŋ nə̀ Nwìi nə niŋtsok fa
bwìŋ də mʉ̀ʉ mo ŋwè, mʉ ŋwə̀ nə̀ ghaŋ.

24 Mʉ sə tsə' weŋ nè'e ŋkèm ncèp dʉk
də, A ye-a ŋga mvèm gòmbì ka sə nze
co nà' kpʉ kpʉ nooŋ, ye də nà'a nə cum
mam megu mvèm nə mò'fis nə. Nə ye də
a ye-a ŋga nà' nòoŋ sə nze co nà' kpʉ laŋ,
nə to fana nà'a nə tse' fe'lə mvèəm mok
ŋkʉʉŋntèŋ.
25 Yusə də, ŋwə nə yi dzəm-a yòŋsə ye,
ye də yi nə bisə bə zeŋ wà. Fana ŋwə nə
yi bèŋ-a yòŋsə ye sə nzeŋgòŋ fɛɛŋ fana
ye də yi nə tse' mam yòŋsə ye nə fo' nə
mvèsə.
26 Ye də, ŋwə nə yi dzəm-a ŋgògʉ fàak
am fana yi yuŋ və mʉ. Mvwe' sə mʉ
lòpwe', ŋgəŋgàaŋ nə ye fo' vesi. Ŋwə nə
yi dzəm-a ŋgòyù və mʉ də ya yi gʉ fàak
am fana Tɛ' am nə yamsə yi, yi kuk.>>

27 Jisòs à dʉk mok sə' də, <<Ntʉm àm
sə fa mʉ ŋgə' ŋga'a vɛ'ɛ wùriŋ. Aco mʉ
cèp yè'sə də yà? Aco mʉ dʉk fa Tɛ' am
də yi yep fis ŋgə' nə nà'a ŋga'a mʉ tuhù
mʉ ènə fo' à? Megu ŋga'a kə də mʉ ànə
və tsenə fɛɛŋ ŋgòyə ŋgə' ènə.
28 A bəboŋ co mʉ nə dʉk fa Tɛ' am nə
də, <Gʉ lɛ yusə co yà'a nə gʉ də bwìiŋ
kuksə liŋ yo.> >> Yi ànə dʉk vɛ'nə fana
ŋgì mòk cep vesə mʉbu. Ŋgì nə sə cep
də, <<Mʉ a gʉ ya bwìŋ kuksə liŋ am sə
laŋ, fana mʉ nə gʉ mali yà' səmok.>>
29 Bʉʉ sə wo à mà tə fo' sə à yuk ŋgì nə
sə'. Mok dʉk də, mbʉŋ kùm yi. Mok dʉk
yàwo də, hai', cèp bohòyi masinjà Nwì.

30 Jisòs dʉk fa wo ye də, <<Ŋgì nə wèŋ
yuk ànə, nà' ka bʉʉ tu am cep, nà' cèp
bʉʉ tu awèŋ.
31 Mvèk kʉrə nə wo nə sak nzeŋgòŋ nə
laŋ. Mvèk kʉrə nə wo nə bwi' mak gɛsə
ŋwə nə yi ŋkum sə nzeŋgòŋ fɛŋ yi nə sə'
laŋ.
32 Bohòmʉ yàm, wo fis gesə mʉ mʉtsə
fana mʉ soŋ və bwìŋ pwe'fo' bohòmʉ.>>
33 Jisòs à cèp ncèp ènə ŋgònìtsə' fa bwìŋ
nsàp kpʉ nə yi nə kpʉ nà' nə.

34 Bʉʉ sə wo à ye fo' wùriŋ sə wèŋ à dʉk
fa yi də, <<Wo à còm nòŋsə yà' ndzənə
ŋwàk lʉʉk avès də Ŋkum ŋgà gèm bwìŋ
nə, yi nə cum mam nə mvèsə. Wù nə sə
dʉhʉ nə sə yòdə wo nə fis kok gesə mo
ŋwè mʉtsə, ŋga mo ŋwə nə wù sə dʉk
ènə ndà?>>
35 Jisòs dʉk də, <<Marɛŋ nə nə cum
tse' wenə wèŋ mvèk momjo wà. Ghà nə
marɛŋ nə cu wenə wèŋ ènə fana a bəboŋ
də wèeŋ gi sooŋ lo mantombì ya ndzəm
kà weŋ kə cì'. Bʉsə ŋwə nə yi gìgə ye
sənə mandzəm kà mvwe' sə yi sə nəŋ
lòkù sə rìgə.
36 Wèeŋ dzəm bohòmarɛŋ nə ŋga'a nə
nà' cu tse' wenə wèŋ ènə, ya wèeŋ ye bʉʉ
marɛŋ nə wèŋ.>>

Jisòs ànə cep wes ncèp ènə fana yi lo
gɛsə yuye fo'.
37 Yi ànə gʉ bum maŋgəŋgèŋ ŋga wo
sə yə vɛ'ɛ wùriŋ fana wo kà bohòyi anə
sə dzəm malì.
38 Bum yè'sə à kə ye mègù mvə'nə ŋgà
tsòhòbum Nwì nə liŋ yee Izayà ànə cep
mantombì fa' yà'a. Yi ànə cep də,
<<Tà, ŋwə nə mò'fis a dzəm fʉ' ncèp àvès
nə è?
Yà'a sə' də ŋwə nə mò'fis ka ŋàaŋ yo sə
sə' riŋ lok è?>>
39 Bʉʉ yà'sə wèŋ à ka bohòJisòs dzəm lok
sə' mvə'nə Izayà nə ànə com sə' də,
40 <<Nwì a lok lis awo sə, ya wo kà bum
yə, nə gʉŋsə wo tu sə', ya wo kà
marɛŋ yə.
Wo kà bum yè'sə rɛèŋ, fana nə kà mʉʉ
Nwì də ya mʉ luŋsə wo yù və.>>
41 Izayà nə à sə cèp yè'sə ŋga yi sə dʉk
yè'sə Jisòs, bʉʉsə yi ànə ye ye də Ŋkum
ŋgà gèm bwìŋ nə ŋwə nə ghaŋ.
42 Bum yè'sə ànə ye-a sə vɛ'nə fana, bwìŋ
à ye malì mʉŋgorə bʉ ŋkwàha bʉʉ Jus sə
wèŋ yo, sə wo à dzəm bohòJisòs nə. Megu
də wo à sə wəp bʉʉ Faràsi wèŋ fana wo
kà jəja də wo dzəm bohònà' cèp fis. Wo à
gʉ vɛ'nə də ya bʉʉ Faràsi sə wèeŋ kà wo
mʉmvwe' ndap pìriyà awo bɛ' fis.
43 Wo à dzəm ghak yàwo nə də bwìiŋ
kwasə wo nə noŋsə nə də Nwìi kwasə wo
yi.

Jisòs Dʉk Də Ncèp Ye Nə Sak Bwìŋ

44 Jisòs à cèp fis fe'lə bə ŋàŋ səmok dʉk
də, <<Ŋwə nə yi dzəm-a bohòmʉ, ye də
ŋgèŋgàŋ ka yà'sə bohòmʉ dzəm mègù.

Yi dzəm yà'sə bohòŋwè nə yi a tum vè mʉ tsenə nə sə'.
45 Ŋwè nè yi yə-a mʉ, ye də yi yə ŋwè
nè yi tumsə vè mʉ nə sə' laŋ.
46 Mʉ̀ a vè yàm sə nzeŋgòŋ anə co
marɛŋ. Ya ŋwè nè yi dzəm-a bohòmʉ̀, ye
də yi nə kà sənə mandzəm mok cu malì.
47 A ye-a ŋga ŋwè yuk ncèp àm nə, nə
dzeeŋ ŋgòyù nà' fana ye də a nə kà yi mʉ̀
kə̀ sak. Mʉ̀ à ka tsenə ŋgòkə̀ sak bwìŋ və.
Mʉ̀ à vè yàm də ya bwìiŋ tse' lùŋ.
48 Ye də ŋwè nè yi dzeeŋ-a mʉ, nə bɛŋ
ncèp àm nə fana, yi tse' yusə̀ yà'a nə sak
yi nùmbu nè nzeŋgòoŋ nə me. Wo nə
jəŋ mègù sə̀ ncèp nè mʉ̀ à cèp nə, nə sak
nsàp ŋwè ànə fo'.
49 Bʉsə̀ yusə̀ mʉ̀ sə cèp sə, mʉ̀ sə kà yà'
sə ntʉʉ̀ mʉ̀ bə dzədzəm njàm tsərə̀ kok.
Ŋwè nè yi sə tsə̀' mʉ yusə̀ mʉ cep sə, a
Tɛ̀' am nə̀ yi a tum vè mʉ tsenə nə.
50 Mʉ̀ rì tse' də lùŋ nè nà'a kà mègə nə
tesə vègə̀ bohòncèp nè nje nə. Yà'a njo
nè mʉ̀ sə tsə̀' fa mègù weŋ yusə̀ Tɛ̀' am a
dʉk fa mʉ yi sə.>>

13

Jisòs Yə'rə Fa Bwe Ye Wèŋ Də Yà'a Fak BohòMòk Bə Mòk

1 À sə kʉəp wesə lòmok nùmbu ŋkàk
pasobà nə fana Jisòs riŋ də mvàk nje kʉ̀rə
ŋgòbwìŋ foho lòbohòTɛ̀' ye nə laŋ. Jisòs
ànə dzəm bʉ̀ʉ sə̀ sə nzeŋgòŋ sə̀ wo sə̀ ye
wèŋ fana yi dzəm yà' tətè kə ləsə pwe' nə
pwe'.
2 Nconùm à dzèeŋ fana Jisòs bə ŋgàa
fàak ye wèŋ kə cum be'lə mvwe' mò'fis,
nə sə zʉ zʉzʉ. Yè'sə à ye ŋga Satà ni
sə ntʉʉ̀ Judàs mo Saimʉ̀ nə mvwe' lak
Iskarəyà nə laŋ, də nà'a seŋ Jisòs.
3 Jisòs à rì sə̀' də Tɛ̀' ye a fa bum pwe'fo'
ndzə bohòyi. Yi à rì sə̀' də yi à tesə
və bohòNwì, fana yi nə bwi foho lo sə̀'
bohòNwì anə.
4 Yi ànə riŋ vɛ'nə fana mvə'nə wo à mà
cu fo' fana Jisòs lokok, nə fweŋ fis cə̀ək ye
sə̀ mʉ ŋkwɛ̀ŋ. Yi jəŋ tawùrə, nə swi' yak
nà' sə gamə̀ yi.
5 Yi jəŋ ndzəp, nə gesə sənə ŋgàp mòk,
nə ye ŋgòsə cùhu fa ŋgàa fàak ye wèŋ
ŋki' awo bə zeŋ. Yi jəŋ tawùrə nè yi ànə
swi' sə gamə̀ nə, nə sə yisə fa yà' ŋki' sə
bə zeŋ.
6 Yi kə wɛs mʉ ni'ì Saimʉ̀ Pità fana Pità
nə dʉk də, <<Wù də wu cuk fa mʉ kù ya
a gʉ va Tà?>>
7 Jisòs dʉk fa nà' də, <<Wù ka yusə̀ mʉ̀
sə gʉ̀ fa weŋ yè'sə ntòrɛɛŋ. Megu də
mvə̀ək nə və nə̀ wèeŋ nə rɛɛŋ bə zeŋ.>>
8 Pità nə dʉk fa nà' də, <<Kaco mʉ̀ dzəm
yuk də wu cuk fa mʉ kù yeŋ.>> Jisòs də,
<<A ye-a ŋga mʉ̀ ka wu cuk fa, ye də wù
ka yà'sə mok vesù ye.>>
9 Fana Pità nə dʉk fa nà' mok kə də,
<<A ye-a bìim vɛ'nə, Tà, wù kà mʉ kù cùk
mègù fa. Wu cuk fa mʉ bo am bə tu am
pwe'fo'.>>
10 Jisòs dʉk fa yi də, <<Ŋwè nè yi cuk-a
ni' ye laŋ, ye də yi mok rərɛŋ. Wo nə cuk
fa megu ŋwè ànə mok kù. Wèŋ pwe'fo'
wèeŋ rərɛŋ, mègù ŋwè nè mò'fis nè yi
ka rərɛŋ yeŋ.>>
11 Jisòs ànə riŋ me ye ŋwè nè nà'a nə
seŋ yi nə laŋ. Nà'a njo nè yi à dʉk də wèŋ
ka rərɛŋ pwe' yeŋ nə.
12 Yi ànə cuk wes fa wo kùu awo sə fana
yi kə te' ni fe'lə cə̀ək ye sə, nə kə foho cum
nze. Fana yi ye ŋgòcèp bohòwo dʉk də,
<<Wèŋ rɛɛŋ bə yusə̀ mʉ̀ gʉ̀ fa weŋ yà'sə
à?
13 Wèeŋ togə̀ mʉ də cicà nə ye də Tà. A
bə̀boŋ mvə'nə̀ wèeŋ togə̀ mʉ vɛ'nə yà'sə
bʉ̀ʉsə̀ mʉ bohòwèŋ mvə'nə̀ wèŋ sə to
yà'sə anə zìnə.
14 Mʉ̀ nè mʉ yàm cicà nə ye Tà àwèŋ nə
cùk fa-a weŋ kù, ye də wèŋ tse' ŋgòcùhu
fa mòk bə mòk kùu yàwo sə̀'.
15 Mʉ̀ nìtsə̀' fa weŋ yà'sə mandzə̀ mòk
nə̀ də wèeŋ gʉ fa mòk bə mòk sə̀' mvə'nə̀
mʉ̀ gʉ̀ fa weŋ yà'sə.
16 Mʉ̀ sə tsə̀' fa weŋ ŋkèm ncèp dʉk də,
kaco mo fàk yam ghak ŋwè nè yi sə fàk
bohònà' nə yeŋ. Kaco masinjà mòk yam
ghak ŋwè nə̀ nà' tum yi nə sə̀' yeŋ.
17 Mvə'nə̀ wèŋ rì bum yè'sə fana
kwəkwaa nə ye bohòwèŋ, ŋga wèŋ sə gʉ̀-
a yà' na.>>
18 Yi à cèp fe'lə ncèp mòk sə̀' də, <<Bum
sə̀ mʉ̀ sə cèp yè'sə, mʉ̀ sə kà bohòwèŋ
pwe'fo' cèp. Mʉ̀ rì nsàap bʉ̀ʉ yàm sə̀ mʉ̀

a cokfis wo sə mʉ̀. A zìnə də ncèp nə̀ nà' cu ndzənə ŋwàk Nwì nə, nə̀ ye mègù sə̀' mvə'nə̀ wo à còm sə də, <Ŋwə̀ nə̀ vesi zʉ be'lə zʉzʉ mvwe' mò'fis nə, nə̀ nə̀ŋ tes fa mʉ kù mʉ tuhù sə̀' yi nə.>

19 Mʉ̀ sə tsə̀' nòŋsə fa weŋ bum yè'sə ŋga cu ntòcuu, də ya yà'a kə̀ ye sə̀' mvə'nə̀ mʉ̀ à tsə̀' weŋ sə fana weŋ riŋ də mʉ ŋwə̀ nə̀ mʉ̀ cu nə.

20 Mʉ̀ sə tsə̀' weŋ nè'e ŋkèm ncèp dʉk də, ŋwə̀ nə̀ yi jə-a masinjà àm co ŋwè, ye də ŋgə̀ŋgàŋ jə yà'sə mʉ̀. Ŋwə̀ nə̀ yi jə-a mʉ, ye də yi jə yà'sə ŋwə̀ nə̀ yi a tumsə və̀ mʉ sə nzeŋgòŋ fɛŋ nə.>>

Jisòs Də Ŋgà Fàk Ye Mòok Nə Seŋ Yi

(Mat. 26:20-25; Mak 14:17-21; Luk 22:21-23)

21 Jisòs ànə cep wes ncèp ènə fana ntʉm ye fa ghaha wesə yi ŋgə' vɛ'ɛ wùriŋ. Yi cep fis mok jəja kwaraŋgaŋ də, <<Mʉ̀ sə tsə̀' weŋ nè'e ŋkèm ncèp də, ŋwè cu mʉŋgorə̀ wèŋ mò'fis nə̀ yi nə seŋ mʉ.>>

22 Ŋgàa fàak ye sə wèŋ à kʉ̀ksə kɛ'ca, nə mərə fʉk ŋwə̀ nə̀ yi də nà'a nə seŋ yi nə bʉ̀ə̀.

23 Ànə ye ŋga mo fàk ye nə̀ yi à sə dzəmgə̀ nà' wùriŋ nə yəhə na kok lòŋgʉ ni'ì yi anə.

24 Saimʉ̀ Pità sə gʉ gesə fa nà' bə si də nà'a fek Jisòs nə də ŋwə̀ nə̀ nà' dʉk ànə ndàlɛ.

25 Fana ŋgà fàk ye nà'nə sooŋ kʉəp wesə lo ŋgʉ ni'ì Jisòs anə, nə fek nà' də, <<Tà, ŋwə̀ nə̀ wù dʉk ànə ndà lɛ?>>

26 Jisòs dʉk də, <<A ŋwə̀ nə̀ mʉ nə bək jəŋ zʉzʉ, nə tsəp gesə sənə ndzəpnjàp, nə fa yi.>> Fana yi bək jəŋ zʉzʉ, nə tsəp gesə sənə ndzəpnjàp, nə fa Judàs Iskarəyà mo Saimʉ̀.

27 Judàs à jə yà' ntɛ̀ŋ, Satà ca ni yi sə ntʉʉ̀. Jisòs dʉk fa nà' də, <<Yusə̀ wù sə də wu gʉ sə, gʉ̀ yà' nə̀nàk.>>

28 Bwe ye sə̀ wo à ye fo' sə pwe' à yuk, nə kà njo nə̀ Jisòs dʉk fa nà' vɛ'nə nə rɛɛ̀ŋ.

29 Judàs nə à ye ŋgà lòksə̀ mbàam awo yi. Mok wèŋ tsəm də kàmòk Jisòs dʉk də nà'a kə ywiŋ və bum sə̀ wo nə zʉ ŋkàk bə zeŋ. Bòp mòk tsərə yàwo də kàmòk Jisòs sə dʉk də nà'a kə gap fa ŋgàa jìŋ wèŋ mbàm.

30 Ghà nə̀ Judàs nə ànə jəŋ zʉzʉʉ sə̀ Jisòs fa yi sə ntɛ̀ŋ fana yi tesə lo yuye sə mbiŋ. À ye yè'sə ŋga ndzəm seŋ tasə cù laŋ.

Jisòs Fa Lʉ̀k Nə̀ Fi

31 Ghà nə̀ Judàs nə ànə tesə lo ye sə fana Jisòs dʉk fa ŋgàa fàak ye wèŋ də, <<Mvə̀k kʉ̀rə ŋga'a mok laŋ nə̀ bwìiŋ nə ye də mo ŋwè nə ŋwə̀ nə̀ ghaŋ. Wo nə ye nsàp ŋwə̀ nə̀ ghaŋ nə̀ Nwì cu sə̀' ndzə ni'ì Mo ŋwè anə.

32 Mvə'nə̀ wo nə ye nsàp ŋwə̀ nə̀ ghaŋ nə̀ Nwì cu ndzə ni'ì mʉ̀ʉ Mo Ŋwè fana Nwìi nə niŋ tsok fa bwìŋ nsàp ŋwə̀ nə̀ ghaŋ nə̀ Mo ye nə cu, Yi nə kà mvə̀k càsə̀.

33 <<Bwe am wèŋ, mvə̀k nə̀ vesùwèeŋ nə cum mvwe' mò'fis ka mok ŋkʉ̀ʉŋ bwehe cum fe'lə. Wèeŋ nə lap mʉ fana yà' megu mvə'nə̀ mʉ̀ ànə tsok fa bʉ̀ʉ Jus wèŋ fa' yà'a də, kaco wèŋ kə dzeŋ to mvwe' sə̀ mʉ̀ sə lòo sə yeŋ.

34 Mʉ fa weŋ lʉ̀k nə̀ fi də, wèeŋ dzəm mòk bə mòk. Nsàp mandzə̀ nə̀ mʉ̀ a dzəm weŋ nà'a, wèeŋ nə dzəm tsoŋ mòk bə mòk sə̀' vɛ'nə.

35 Nsàp dzədzəm ènə nə gʉ yi ŋkuŋ bwìŋ riŋ də wèeŋ bʉ̀ʉ sə̀ wèŋ sə yù mandzə̀ àm.>>

Jisòs Də Pitàa Nə Dzeeŋ Yi

(Mat. 26:30-35; Mak 14:26-31; Luk 22:31-34)

36 Saimʉ̀ Pità à fek yi də, <<Tà, mvwe' sə̀ wù sə lòo sə ma fò?>> Jisòs dʉk də, <<Mvwe' sə̀ mʉ̀ sə lòo sə, kaco wù lo to fo' ŋga'a yeŋ. Mvə̀ək nə və nə̀ wu nə yuŋ və mʉ fo'.>>

37 Pità dʉk də, <<Wù də kaco mʉ̀ yuŋ lo to wu ŋga'a yeŋ ŋga kotse' mʉ yà ŋkuŋ ɛ Tà? Mʉ yàm kə̀kʉrə̀ ŋgòkpʉ bʉ̀ʉ tu yò.>>

38 Jisòs dʉk fa yi də, <<Wù dʉk də aco wù kpʉ bʉ̀ʉ mʉ̀ è? Mʉ tsok wu ŋkèm dʉk də, mvəp nə sə kə to kàmòk, ŋga wù nè'e, wù bɛ̀ŋ fis mʉ kɛ̀' tɛ' laŋ də wù ka mʉ riŋ.>>

14

Jisòos Mandzə̀ Nə̀ ŋgòKə̀ Yə Nwì

1 Ànə geŋ Jisòs nə dʉk fa ŋgàa fàak ye sə wèŋ də, <<Kà də wèeŋ gʉ də ntʉʉm awèeŋ sə bʉp weŋ dʉk. Wèeŋ fa ntʉʉm awèŋ bohòNwì, nə fa yà' bohòmʉ̀ sə'.
2 Rum ndap mʉ la'à Tɛ̀' am àwo ŋkʉ̀ʉŋntɛ̀ŋ. Yà' ànə ka-a vɛ'nə yeŋ bwɛ̀rɛ mʉ̀ a tsə̀' fa weŋ. Mʉ̀ sə lòdə ya mʉ kə gʉhʉ tsə'rə noŋsə fa weŋ mvwe' ncum mbwa.
3 Mʉ lo-a, nə kə gʉhʉ tsə'rə wes fana mʉ̀ foho və, nə kə jəŋ lo weŋ, də ya mvwe' sə̀ mʉ̀ cu sə, wèŋ ye yàwèŋ sə̀' fo'.
4 Wèŋ rì mandzə̀ nə̀ ŋgòlòmvwe' sə̀ mʉ̀ sə lòo sə laŋ.>>
5 Tomos dʉk fa yi də, <<Vès ka mvwe' sə̀ wù sə lòo sə riŋ, Tà. Ye də vèes nə riŋ mandzə̀ nə̀ ŋgòkə̀ dzèŋ fo' nə bə yà?>>
6 Jisòs dʉk wo də, <<Mʉ mandzə̀ nə mʉ̀, mʉ zìnə nə sə̀' mʉ̀, nə ye lùŋ nə sə̀' mʉ̀. Kaco ŋwè ca, nə kə ye to si Tɛ̀' am yeŋ, tse'ŋga ŋgə̀ŋgàŋ cà bohòmʉ̀.
7 A ye-a də wèŋ anə riŋ-a mʉ, bwɛ̀rɛ də wèŋ a rì Tɛ̀' am sə̀' laŋ. Ye jəŋ ŋga'a nə lo mantombì, wèŋ rì yi, nə yəə̀ nə yi bə lis sə̀' laŋ.>>
8 Filìp fek yi də, <<Tà, niŋ fa-a ves Tɛ̀' yo nə è? Nà'a mègù yu nə̀ mò'fis nə̀ vèes yə-a yi, yà' kʉrə ves.>>
9 Jisòs dʉk də, <<Nùumbu sə̀ mʉ̀ a cu vesùwèŋ yè'e pwe', wù ka mʉ ntòriŋ à, Filìp? Ŋwə̀ nə̀ yi yə-a mʉ, ye də yi a yə Tɛ̀' am nə laŋ. Ye də wù sə dʉk fe'lə də mʉ niŋ fa weŋ Tɛ̀' am nə-e ŋga'a va?
10 Co wù ka sə̀ ntʉʉ̀ wù dzəm də mʉ mo ye nə, mʉ mò'fis bə Tɛ̀' nə, Tɛ̀' nə ye sə̀' mò'fis bə mo ye nə yè'e dzəm à? Ncèp nə̀ mʉ̀ sə cèp fa wèŋ ènə sə kà sə vəə mʉ̀ bə tu am tesə kok. Sə gʉ̀ Tɛ̀' am nə̀ yi sə fàk ndzə ni'ì mʉ̀ nə.
11 Wèeŋ dzəm ncèp àm nə̀ də mʉ ves Tɛ̀' am mò'fis, Tɛ̀' am ye bwi vesi sə̀' mò'fis nè'e. A ye-a də wèŋ sə kà dzəm də bʉ̀ʉsə̀ mʉ̀ sə cèp yà' sə̀' mʉ̀ bə cùu am fana aco wèŋ dzəm yà' bʉ̀ʉsə̀ wèŋ yə nsàap fàak sə̀ mʉ̀ sə gʉ̀ʉ sə.
12 <<Mʉ tsok fa weŋ ŋkèm ncèp dʉk də, ŋwə̀ nə̀ yi dzəm-a bohòmʉ̀, yi nə gʉ sə̀' nsàap bum sə̀ mʉ̀ sə gʉ̀ʉ. Yi nə gʉ bum sə̀ yà' yam càsə yà'sə sə̀', bʉ̀ʉsə̀ mʉ̀ sə bwìŋ lòyàm bohòTɛ̀' am.
13 A ye-a sə̀ yà, ŋga wèŋ fek yà' bə liŋ am fana mʉ nə gʉ yà'. Mʉ nə gʉ yà' ya ŋga bwìiŋ ye ŋàaŋ sə̀ Tɛ̀' tse' sə ndzənə fàak am sə.
14 A ye-a sə̀ yà, ŋga wèŋ fek mʉ yà' bə liŋ am fana mʉ nə gʉ yà'.>>

Jisòs Kà' ŋgòTum Vèsə Ngà Ntip

15 Jisòs nə dʉk fe'lə mok sə̀' də, <<A ye-a də wèŋ dzəm mʉ, wèŋ noŋsə lʉ̀ʉk am.
16-17 Fana mʉ nə fek Tɛ̀' am yi tum fa weŋ ŋgà ntip mòk. Ŋgà ntip ènə, a Yòŋsə̀ nə̀ Nwì nə, nà'a yi nə̀ yi nìtsə̀' fagə̀ bwìŋ zìnə nə. Yi nə cum mam wenə wèŋ sə ntʉʉ̀ wèŋ nə̀ mvèsə̀. Kaco bʉ̀ʉ sə̀ sə nzeŋgòŋ fɛɛŋ tse' to yi yeŋ, bʉ̀ʉsə̀ kaco wo ye nà' yeŋ, nə kà yi sə̀' rì. Wèŋ riŋ yi yàwèŋ rìiŋ bʉ̀ʉsə̀ yi cu wenə wèŋ, nə ye də yi nə kə cum mam wenə wèŋ.
18 <<Ye də wèeŋ riŋ tse' də kaco mʉ lo, nə me'rə mak noŋsə weŋ co bwe njìŋ yeŋ. Mʉ nə bwi foho və mali ŋgòkə̀ yə weŋ.
19 Yusə də, cu mvə̀k momjo ya bʉ̀ʉ sə̀ sənə nzeŋgòŋ nə kà mʉ mok sə yə fe'lə̀. Wèeŋ nə sə ye mali mʉ yàwèŋ yo, bʉ̀ʉsə̀ mʉ̀ cu fo' ŋwəm fana wèeŋ nə cum yàwèŋ sə̀' ŋwəm anə.
20 Mvə̀k ànə kə̀ dzèŋ nùu fana wèŋ riŋ də mʉ ves Tɛ̀' am mò'fis, wèŋ ye yàwèŋ vesùwèŋ sə̀' mò'fis fana mʉ̀ ye yàm vesùwèŋ sə̀' mò'fis.
21 Ŋwə̀ nə̀ yi yuk-a lʉ̀ʉk am sə, nə noŋsə yà' fana ye də nà'a yi nə̀ yi dzəm mʉ nə. A ye-a ŋga ŋwè dzəm mʉ, ye də Tɛ̀' aam nə dzəm ŋgə̀ŋgàŋ, mʉ̀ dzəm yi yàm sə̀', nə niŋtsok fa yi ni' àm mvə̀'nə̀ mʉ̀ cu.>>
22 Ànə geŋ Judàs fek yi də, <<Aco wù yəəŋ megu bohòvès, bʉ̀ʉ sə̀ sə nzeŋgòŋ sə kà wu yàwo yə anə va Tà?>> Ànə cep yè'sə Judàs nə̀ zok, ka Judàs Iskarəyà yeŋ.
23 Jisòs cep fəsə də, <<Ŋwə̀ nə̀ yi dzəm-a mʉ, yi nə noŋsə ncèp àm. Tɛ̀' am nə dzəm yi fana ves Tɛ̀' am nə nə və kə gʉ mvwe' ncum avès ves ŋwə̀ ànə wèŋ bəbɛ'.

24 Ŋwə nə yi kà mʉ dzəmgəə kà ncèp àm nə sə' nòŋsəgə. Wèeŋ tsərə tse' də ncèp nə mʉ̀ sə tsə' weŋ ènə nà' sə kà sə vəə mʉ̀ bə tu am tesə kok. A ncèp Tɛ̀' am nə yi a tum və mʉ nə.
25 Mʉ̀ tsə' fa weŋ bum yè'sə ŋga mʉ̀ cu ntòvesùwèŋ.
26 Anə ye maŋkwɛ̀ŋ fana Tɛ̀' am nə nə tumsə vesə fa weŋ ŋgà ntip nə ŋgòkə jə mvwe' kùu am. Ŋgà ntip nə, a Yòŋsə nə Rərɛŋ nə. Ghà nə yi və nə, yi nə yə'rə fa weŋ bum, nə gʉ wèŋ tsərə riŋ fəsə bum sə mʉ̀ à tsə' weŋ sə pwe'fo'.
27 <<Mvə'nə mʉ̀ sə lòŋga'a yè'e fana mʉ̀ fa nòŋsə weŋ fifi. Nsàp fifi nə njàm nə mʉ̀ sə fa weŋ ènə, kaco wèŋ tse' to nà' bohònzeŋgòŋ nè'e yeŋ lok. Wèeŋ kà də wèeŋ sə mərə dʉk. Wèeŋ kà wʉə sə ntʉʉ̀ wèŋ sə̀' tse'.
28 Wèŋ yuk mvə'nə mʉ̀ tsə' fa weŋ də mʉ̀ sə lòo fana nə bwi və kə tseŋ weŋ səmok yà'a laŋ. A ye-a də wèŋ dzəm mʉ, wèŋ kwa də mʉ̀ sə lòŋgòkə yə Tɛ̀' am, bʉ̀ʉsə̀ Tɛ̀' am nə yi yam gha' mʉ yi.
29 Mʉ̀ sə tsòho fa weŋ bum yè'sə ŋga cu ntòcu, də ya ŋga yà'a kə ye mvə'nə mʉ̀ tsə' weŋ sə fana wèŋ dzəm də mʉ ŋwə nə zìnə.
30 Mʉ nə kà vesùwèŋ tətè mok cèp yiskok, bʉ̀ʉsə̀ ŋwə nə yi ŋkum sə nze fɛɛŋ yi nə sə də yi və. Megu də yi ka ŋàŋ bohòmʉ̀ tse'.
31 Yusə mʉ̀ sə gʉʉ, a bə ŋàaŋ sə̀ Tɛ̀' am a dʉk fa mʉ yi də mʉ gʉ, ya ŋga bwìŋ nə riŋ də mʉ̀ dzəm Tɛ̀' nə. Lòkok, vesùwèeŋ lo mvwe' sə̀ zok.>>

15

Jisòs Də Yi Co Mantseŋ Tʉ

1 Jisòs à tsə' fa ŋgàa fàak ye wèŋ ncèp mòk sə̀' dʉk də, <<Mʉ yè'e tʉ grep nə nà'a nə zìnə, Tɛ̀' am ye bwi ye co ŋwə nə yi sə jə ŋkərə bə zeŋ yi. 2 A ye-a ŋga ntaŋ àm mòk sə kà zəm fana yi gbɛ' ci' mak fis nà'. A ye-a nta nə nà' sə zəm fana yi gʉhʉ tsə'rə nà' bəboŋ də ya nà'a zəm ghaha wesə ŋkʉ̀ʉŋntɛ̀ŋ.
3 Wèeŋ yàwèŋ mok rərɛŋ co ntaŋ tʉ nə wo gʉhʉ tsə'rə nà' gʉhʉ tsə'rə. Wèŋ rɛŋ vɛ'nə bʉ̀ʉ ncèp am nə mʉ̀ cèp fa wèŋ nə.
4 Wèeŋ cum mam ndzə ni'ì mʉ̀ ya mʉ cum mam ndzə ni'ì wèŋ sə̀'. A ye-a ŋga ntaŋ ka ndzə ni'ì mantseŋ tʉ nə yeŋ, kaco yi zəm ŋgwì yeŋ. A bohòwèŋ sə̀' vɛ'nə də, a ye-a ŋga wèŋ ka ndzə ni'ì mʉ̀ cum mam, ye də wèeŋ wà.
5 <<Mʉ yàm mantseŋ tʉ nə, wèŋ ye yàwèŋ ntaŋ sə. Ŋwə nə yi cu mam-a ndzə ni'ì mʉ̀, mʉ̀ cum ndzə ni'ì yi sə̀' fana yi nə ye co ntaŋ tʉ nə yi sə zəm ŋgwì wùriŋ. Yumook sə̀' də, a ye-a ŋga mʉ̀ ka ye, kaco wèŋ gʉ to lok fʉ̀k yumok yeŋ.
6 Ŋwə nə yi kà-a ndzə ni'ì mʉ̀ cu mam fana yi ye co ntaŋ tʉ nə wo màk nà' mà'a. Ntaŋ tʉ nə yum fana wo te'e benə nsàap yà'sə, nə kə tɛŋ sə misə, fana yà' sə.
7 Wèeŋ cu mam-a ndzə ni'ì mʉ̀, ncèp àm cum sə̀' sə ntʉʉ̀ wèŋ fana yusə wèŋ fek mʉ yà' pwe'fo', wèeŋ nə tse' yà'.
8 Yusə yà'a gʉ̀gə̀ ŋkuŋ bwìŋ jəŋ Tɛ̀' am də yi kə̀kuk, a ŋga wèeŋ co ntaaŋ tʉ sə̀ wèŋ sə zəm ŋgwì ŋkʉ̀ʉŋ. Yà'sə nə niŋtsok sə̀' jəja də wèeŋ bwe am.
9 <<Mʉ̀ a dzəm weŋ nsàp nə co Tɛ̀' am dzəmgə̀ mʉ. Wèeŋ sə lo mantombì bə nsàp mandzə̀ nə co mʉ̀ sə dzəm mali weŋ.
10 A ye-a ŋga wèŋ sə nòŋsə lʉ̀ʉk am sə fana mʉ nə sə dzəm mali weŋ fo'. Yà' mègù sə̀' mvə'nə mʉ̀ a nòŋsə lʉ̀ʉk Tɛ̀' am fana yi sə dzəm mali mʉ sə̀' yè'e.
11 Mʉ̀ tsə̀' nòŋsə fa weŋ bum yè'e mantombì ya ŋga kwəkwa nə mʉ̀ tse' nə, wèeŋ tse' nà' yàwèŋ sə̀', ya kwəkwa nə njàwèŋ nə nà'a rwiŋ wesə dak nə dak.
12 Lʉ̀k àm nə mʉ̀ sə fa weŋ nə nè' də, Wèeŋ sə dzəm mòk bə mòk sə̀' mvə'nə mʉ̀ a dzəm weŋ.
13 <<Nsàp dzədzəm mòk ka nsàp nè'e mok gʉŋ casə fe'lə nə də ŋwè dzəm ŋge' ye wèŋ vɛ'ɛ tətè nə kə fa ni' ye də yi kpʉ bʉ̀ʉ tu yà'wèŋ.
14 A ye-a ŋga wèŋ sə nòŋsə lʉ̀ʉk am sə fana ye də wèeŋ ŋge' am.
15 Mʉ nə kà weŋ də ŋkwɛ̀ŋ mok sə to, bʉ̀ʉsə̀ kaco moŋkwɛ̀ŋ riŋ wes yusə ŋkwà'

ŋwà ye nə sə gʉ̀ pwe'fo' yeŋ. Mʉ nə to weŋ lɛ də ŋge', bʉ̀ʉsə̀ mʉ̀ a tsòho wes fa weŋ bum sə̀ Tɛ̀' am a tsə̀' mʉ sə pwe' nə̀ pwe'.
16 Wèŋ a ka mʉ wèŋ cokfis jəŋ, mʉ̀ a cokfis jə weŋ mʉ̀, nə tumsə lo weŋ də wèeŋ lo, nə kə zəm fa mʉ nto' ŋkʉ̀ʉŋ ya nto'o sə cum mali fo'. Wèeŋ gʉ̀ vɛ'nə fana yusə̀ wèŋ fek Tɛ̀' am yà' mʉnə liŋ am pwe'fo', yi nə fa weŋ yà'.
17 Lʉ̀k àm nə̀ mʉ̀ sə fa weeŋ nè'e də, wèeŋ dzəm mòk bə mòk.>>

Jisòs Dʉk Də, Nzeŋgòŋ Nə Nə Bɛŋ Weŋ

18 Jisòs nə à sə cèp lòmalì mantombì də, <<A ye-a ŋga bʉ̀ʉ sə̀ sənə nzeŋgòŋ nə bèŋ weŋ, wèŋ riŋ də wo à bèŋ to ntòmʉ̀ ŋkuŋ nə sə bɛŋ weŋ.
19 Wèŋ ànə ye-a bʉ̀ʉ nzeŋgòŋ sə wèŋ bwɛ̀rɛ bʉ̀ʉ sə̀ sənə nzeŋgòŋ sə wèŋ dzəm weŋ bʉ̀ʉsə̀ də wèeŋ bʉ̀ʉ awo. Megu kə də mʉ̀ a cokfis weŋ mʉtsətsə'rəə bʉ̀ʉ sə̀ sə nzeŋgòŋ sə fana wèŋ ka mok bʉ̀ʉ awo yeŋ. Nà'a njo nə̀ wo sə bèŋ weŋ nə.
20 Wèeŋ kà də wèeŋ swi ncèp nə̀ mʉ̀ à tsə̀' weŋ fa' nà'a dʉk. Də, kaco mo ŋkwɛ̀ŋ yam ghak ŋwà nə̀ yi sə fàk bohònà' yeŋ. Bʉ̀ʉ sə̀ wo à bèŋ mʉʉ nə bɛŋ li weŋ sə̀'. Bʉ̀ʉ sə̀ wo à dzəm ncèp àam, nə dzəm li ncèp awèŋ sə̀'.
21 Wo nə gʉ weŋ nsàap bʉp yà'sə pwe' bʉ̀ʉsə̀ də wèeŋ bʉ̀ʉ am, nə ye sə̀' bʉ̀ʉsə̀ də wo ka ŋwà nə̀ yi tumsə vè mʉ tsenə nə riŋ.
22 Ànə ye-a də mʉ̀ a ka yumok bohòwo kə cep bwɛ̀rɛ də bʉp awo kà mʉ tuhù wo ye. Nə ye də nə̀ mʉ̀ a và, nə kə tsok wo laŋ fana mandzə̀ nə̀ co wo swihi nə mok bʉ̀ə̀.
23 Ŋwà nə̀ yi bèŋ-a mʉ, ye də yi bèŋ Tɛ̀' am sə̀'.
24 Ànə ye-a də mʉ̀ à ka nsàap maŋgəŋgèeŋ sə̀ ŋwà nəmòk ka gʉ yuk mʉ lisə̀ wo gʉ, bwɛ̀rɛ də bʉp awo kà mʉ tuhù wo ye. Nə ye də ŋga'a yè'e, wo a yə yà' bə lis awo laŋ, nə sə bɛŋ mali mʉ ves Tɛ̀' am ba fo'.
25 Me'rə yà'a ye vɛ'nə ntèŋ, ya yà'a kə kʉrə təəŋ mvè'nə̀ wo à còm nòŋsə ndzənə ŋwàk Nwì də, <Wo à bèŋ mʉ wà jì njo yà'a.>
26 <<Wèeŋ kà swì də ŋgà ntip nə sə vèə swì. Ghà nə̀ mʉ̀ lòbohòTɛ̀' am fana mʉ nə tumsə vesə fa weŋ yi. Yi yòŋsə̀ nə̀ yi tesə vè bohòTɛ̀' am. Yi nìtsə̀' fagè bwìŋ zìnə nə yi. Yi nə kə təəŋ ma nə̀ njàm, nə sə tsoho fa bwìŋ nsàp ŋwà nə̀ mʉ̀ cu nə.
27 Wèeŋ yàwèŋ sə̀' bʉ̀ʉ sə̀ aco wèŋ tsoho fa bwìŋ bə liŋ am sə̀', bʉ̀ʉsə̀ à yè yèe, a sə cu vesùwèŋ mvwe' mò'fis.

16

1 <<Mʉ̀ tsə̀' fa weŋ bum yè'sə ya ŋga bwìiŋ yè ŋgòfa weŋ ŋgə' fana wèŋ kà maŋkwèŋ sòòŋ fohòlò.
2 Wo nə jum fis weŋ mʉmvwe' ndap pìriyà. Mvèk sə vèə nə̀ wo nə zə weŋ bə zə mwè nə sə tsəm də wo sə gʉ̀ fàha Nwì.
3 Wo nə gʉ weŋ nsàap bum yè'sə bʉ̀ʉsə̀ wo ka mʉ ves Tɛ̀' am ba fo' riŋ.
4 Megu də mʉ̀ sə tsòho fa weŋ bum yè'sə ŋga cu nto cuu ya ŋga yà'a kə ye nùu, wèŋ tsərə tse' də mʉ̀ ànə tsok weŋ laŋ də a nə̀ ye vɛ'nə. Mʉ̀ à ka weŋ bum yè'e mantombì tsok fa bʉ̀ʉsə̀ mʉ̀ a sə cugə̀ vesùwèŋ.

Fàak Sə̀ Ŋgà Ntip Nə Nə Gʉ

5 <<Mʉ̀ sə tsə̀' weŋ yà' ŋga'a bʉ̀ʉsə̀ mʉ̀ tə mok ŋgòbwì foho lòyu am bohòŋwə̀ nə̀ yi à tum vè mʉ tsenə nə. Mègù kə də wèŋ pwe'fo', ŋwà nə̀ mò'fis sə kà mʉ də mʉ̀ sə lòyè'sə fòlɛ sə̀' fek lok.
6 Yàwèŋ mègù də bum sə̀ mʉ̀ sə tsə̀' weŋ yè'sə sə gʉ̀ ntʉʉm awèŋ kà kwa.
7 Mʉ̀ sə tsə̀' weŋ lɛ zìnə də bòghak də mʉ me'rə weŋ nə lo, bʉ̀ʉsə̀ mʉ kà-a lòfana Ngà Ntip nə nə kà ŋgòkə cu wenə wèŋ và. A ye-a ŋga mʉ̀ lòkə̀ dzèŋ mbwa fana mʉ nə tumsə tsoŋ və yi ŋgòkə̀ cu wenə wèŋ.
8 Ghà nə̀ yi vèə fana yi nə gʉ nzeŋgòŋ nə ŋgòrì ncu nə̀ bʉp nə ye ncu nə̀ kə̀kʉrə̀, nə ye mandzə̀ nə̀ Nwìi nə kə sak nzeŋgòŋ nə.
9 Yi nə niŋtsok rɛŋsə fa wo də yà'wèeŋ ŋgàa gʉ̀ bʉp bʉ̀ʉsə̀ wo à ka bohòmʉ̀ dzəm.

10 Yi nə rɛŋsə wo də mʉ ŋwà nə kàkʉrə. Yi nə tsok rɛŋsə fa wo yè'sə bə
mandzə nə də mʉ nə me'rə fɛɛŋ, nə lo
bohòTɛ̀' am fana wèŋ kà mʉ mok sə yə
fe'lə.
11 Yi nə rɛŋsə fa bwìŋ jòŋ awo bə ma nə
sak nzak sə̀' bʉ̀ʉsə̀ bwìiŋ nə ye də nzak
ko ŋkum nə yi tse' nzeŋgòŋ yi nə.
12 <<Bum cu wùriŋ sə̀ mʉ̀ ka weŋ
ntòtsoho fa, megu də mʉ tsoho fa-a weŋ
yà' ŋga'a pwe', yà' ghak weŋ ŋàŋ.
13 Megu də ghà nə̀ Yòŋsə̀ nə̀ yi rɛŋsə
fagə̀ bwìŋ zìnə nə vəə fana yi nə sə
gʉmsə lo weŋ mvwe' sə̀ ŋgòrì zìnə nə
pwe'. Yi nə kà bum bə tu ye sə cèp, yi nə
sə cep bum sə̀ yi yuk və ye yà' sə̀' yu'u. Yi
nə tsoho rɛŋsə fa weŋ bum mok sə̀ yà'a
nə̀ kə̀ ye ntsə'mòk mantombì sə̀'.
14 Yòŋsə̀ ànə nə gʉ mʉ, mʉ̀ ye ŋwà nə̀
ghaŋ bʉ̀ʉsə̀ bum sə̀ yi nə niŋ tsoho fa weŋ
yà' sə nə tesə bohòmʉ̀.
15 Bum sə̀ Tɛ̀' am tse' pwe' a sə̀' yàm,
fana nà'a njo nə̀ mʉ̀ dʉk weŋ də Ŋgà Ntip
nə nə sə tsoho fa weŋ bum sə̀ yà' tesə və̀
bohòmʉ̀ sə.>>

Jisòos Ŋwə̀ Nə̀ Yi Gha' Nzeŋgòŋ Nə Yi

16 Jisòs à dʉk fa bwe ye wèŋ dʉk də,
<<Anə ca mvə̀k momjo wèŋ kà mʉ mok
sə yə fe'lə. A cà fe'lə mvə̀k momjo sə̀mok
fana wèŋ ye fe'lə mʉ.>>
17 Ŋgàa fàak ye mok wèŋ a fe'rə kɛ'cà
mʉŋgorə̀ wo anə də, <<Yi sə cèp yè'sə də
yà vɛ'nə ɛ? Yi sə dʉhʉ yusə də, <Mvə̀k
momjo wèeŋ nə kà mʉ yə, a kə̀ cà fe'lə
mvə̀k momjo sə̀mok fana wèŋ ye mʉ.> Yi
cèp vɛ'nə, nə sə dʉk də, <A bʉ̀ʉsə̀ mʉ̀ sə
lòbohòTɛ̀' am> wèŋ yè'sə bʉ̀ʉ yà?
18 Ncèp nə̀ yi sə cèp nà' də mvə̀k momjo
nə yè'sə dalɛ? Mvə̀k momjo ànə vès ka
yàvès bə zeŋ rɛɛŋ.>>
19 Ànə geŋ Jisòs riŋ də wo sə dzəm
ŋgòfek yi yumok fana yi dʉk fa wo də,
<<Wèŋ sə mərə yè'e ncèp nə̀ mʉ̀ dʉk fa
weŋ də mvə̀k momjo wèeŋ nə kà mʉ mok
yə, a cà mvə̀k momjo wèŋ ye fe'lə mʉ
sə̀mok nə à?
20 Mʉ tsok fa weŋ ŋkèm ncèp də, wèeŋ
nə waŋ vɛ'ɛ manziiŋ manziŋ, fana bʉ̀ʉ
sə̀ sə nzeŋgòŋ sə wèŋ sə kwa ma njàwo
kwaa. Ntʉʉm awèeŋ nə bʉp weŋ wùriŋ
fana ntʉʉm awèŋ sə̀ yà' bʉp weŋ vɛ'ɛ sə
nə bʉʉŋ kwa fe'lə sə̀'.
21 Anə ye co ŋwà nə̀ yi sə ghà mwe. A
yèto, ntʉm bʉp yi də mvə̀k ŋgə' ye və̀ laŋ.
Ghà nə̀ yi dzə wes mo nə fana yi kà ŋgə'
nə̀ yi anə ye nə mok tsərə̀. Yi nə sə kwa
mok kə kwaa də yi dzə mwe sə nzeŋgòŋ.
22 Anə ye bohòwèŋ sə̀' vɛ'nə. Ŋga'a yè'e
ntʉʉm awèŋ sə bʉp weŋ, megu kə də ghà
nə̀ mʉ nə kə̀ ye fe'lə vesùwèŋ sə̀mok fana
wèeŋ nə kwa mvə̀k ànə wùriŋ. Mandzə̀
nə̀ co də ŋwə̀ nəmòk gʉ to də ya wèeŋ kà
mok kwa fe'lə̀, kà mok sə̀' ye.
23 <<A kə̀ dzèŋ nùmbu ànə fana yà'a nə
rɛɛŋ bohòwèŋ, wèŋ kà mʉ yumok mok
fek fe'lə̀. Mʉ tsok fa weŋ ŋkèm ncèp dʉk
də, yusə̀ wèeŋ fek-a Tɛ̀' am yà' mʉnə liŋ
am pwe', yi nə fa weŋ yà'.
24 Yà' kə̀ dzèŋ tətè ntinə ŋga wèŋ ka
yumok mʉnə liŋ am lɛŋ yuk. Wèeŋ lɛŋ
bum bohòTɛ̀' am, ya yi fa weŋ yà', wèŋ
kwa tsə'rə boŋsə riŋ.>>
25 Yi à cèp fe'lə fa ŋgàa fàak ye sə wèŋ
də, <<Mʉ̀ sə màk fa mègù weŋ bum bə
gbʉ' bə gbʉ'. Mvə̀k sə vəə nə̀ mʉ nə kà
gbʉ' mok màk fe'lə̀. Mʉ nə tsok rɛŋsə fa
weŋ bum sə̀ yà' cu bə liŋ Tɛ̀' am sə mok
jəja.
26 Ghà ànə ye fana wèeŋ nə sə lɛŋ bum
bohòTɛ̀' am mok bə cùu awèŋ mʉnə liŋ
am. Anə kà mok də mʉ kə lɛŋ fa weŋ mʉ̀
mok ye yiskok.
27 Tɛ̀' am bə tu ye yi dzəm weŋ bʉ̀ʉsə̀
wèŋ a dzəm mʉ, nə dzəm tse' sə̀' də mʉ̀
à tesə bohòyi.
28 A zìnə, mʉ̀ à tesə və̀ bohòyi ŋkuŋ nə
və sə nzeŋgòŋ fɛn; nə̀ ŋga'a nè'e mʉ̀ sə
də mʉ me'rə ŋgòŋ nə, nə bwi foho lo fe'lə
bohòTɛ̀' am nə.>>
29 Ànə geŋ fana ŋgàa fàak ye sə wèŋ
dzəm fa yi də, <<A vɛ'nə àlaa. Wù cèp
nə ŋga'a mok rərɛŋ, wù sə kà gbʉ' mok
màk.
30 Fana vès rɛɛŋ nə nə̀ ŋga'a də wù riŋ
bum pwe'fo'. Njo mòk nə̀ də ŋwèe fek wu
yusə̀ yà' cu sə vəə yi ŋkuŋ ya wu riŋ yà'a
bʉ̀ə̀. Yà'sə gʉ̀ fana vès dzəm zìnə də wù
a tesə və̀ bohòNwì.>>

31 Jisòs nə fek wo də, <<Co yà'sə gʉ̀ weŋ
ŋkuŋ wèŋ dzəm à?
32 Wèeŋ yeè, mvək sə vəə, aco mʉ̀ dʉk
də mvək nə kʉ̀rə laŋ, nə wo nə bɛ' samsə
weŋ zəzok fana ndàaŋwè pwe' caŋ lo
nda'à yi, wèŋ me'rə tes mʉ mʉmʉ̀. Megu
də mʉ nə kà mʉmʉ̀ sə ye bʉ̀ʉsə Tɛ̀' aam
nə ye vesi.
33 Mʉ̀ cèp bum yè'sə bohòwèŋ ya wèeŋ
cum mam vesùwèŋ nə tse' fifi. Sənə
nzeŋgòŋ nè'e, wèeŋ nə sə tse' megu ca
ŋgə'. Megu də wèeŋ ko ntʉm. Mʉ̀ a ghak
nzeŋgòŋ nə laŋ.>>

17

Jisòs Sə Lɛŋ Fa Bwe Ye Wèŋ Pìriyà

1 Jisòs ànə cep wes bum yè'sə fana yi
kʉk gesə lo mʉbu, nə dʉk də, <<Tɛ̀', mvək
nə wù à gʉ̀ fʉ̀hʉ nòŋsə nə kà dzèŋ laŋ.
Gʉ-a də ya mo yònə tse' kəkuksə. Mʉ nə
gʉ yàm sə' co bwìŋ ye ŋàaŋ yo.
2 Wù a fa mo yònə ŋàŋ mʉtuhù bwìŋ
pwe'fo', ya yi fa lùŋ nə nà'a nə kà mè
nə bohòbʉ̀ʉ sə wù a cokfis, nə fa ndzə
bohòyi sə.
3 Lùŋ nə nà'a nə kà mè yuk nə, a ŋgòrì
wu, nə wu Nwì nə wù mègù mò'fis nə ye
zìnə nə, nə ye sə' ŋgòrì mʉ̀ʉ Jisòs Krɛst
nə wù à tum vèsə sə nzeŋgòŋ nə.
4 Mʉ̀ a kùksə wu sə nzeŋgòŋ fɛɛŋ. Mʉ̀
a gʉ̀ wes fàak sə wù a tum tsə mʉ də mʉ
kə gʉ sə laŋ.
5 Ye də Tɛ̀', jəŋ lo-a mʉ, ya mʉ kə cum
vesù. Gʉ mʉ ya mʉ kə tse' kəkuksə
mvwe' mò'fis mvə'nə vesù ànə tse' to nà'
ŋga wù ka nzeŋgòŋ nə ntògʉ lok yà'a.
6 <<Bʉ̀ʉ yo sə wù a cokfis wo sə
nzeŋgòŋ, nə fa ndzə bohòmʉ̀ sə, mʉ̀ a gʉ̀
wo ŋgòrì wu sə bòŋ. Wo à ye bʉ̀ʉ sə yò,
wù nə jəŋ wo, nə fa ndzə bohòmʉ̀. Wo
cu sə nòŋsə ncèp nə njònə sə'.
7 Wo a rì tse' mok ŋga'a zìnə laŋ də bum
sə mʉ̀ tse' yà' pwe'fo' a tesə və bohòwù.
8 Mʉ̀ a càsə fa wo ncèp nə wù a fa nà'
ndzə bohòmʉ̀ nə fana wo a ko jə nà' laŋ
nə riŋ zìnə də mʉ̀ a və bohòwù. Wo a
dzəm tse' sə' də wù a tum vèsə mʉ sə
nzeŋgòŋ anə.
9 <<Mʉ̀ sə lɛŋ fa wo. Mʉ̀ sə kà bohòbʉ̀ʉ
sə sənə nzeŋgòŋ anə nduk pwe' lɛŋ fa.
Mʉ̀ sə lɛŋ fa bʉ̀ʉ sə wù a fa wo ndzə
bohòmʉ̀ yè'sə, bʉ̀ʉsə wo bʉ̀ʉ yo wèŋ.
10 Yàm pwe'fo' sə yò, Yòye bwi pwe'fo'
sə' sə yàm. Bwìŋ sə yə də mʉ tse' kəkuksə
bʉ̀ʉ tu awo sə.
11 Mvək kʉ̀rə ŋga'a nə də mʉ nə
bwi foho lo bohòwù laŋ. Mʉ nə me'rə
nzeŋgòŋ nə fana wo cum mali yàwo
ntòca. Tɛ̀' nə wu rərɛŋ, sə jəŋ ŋkərə
bohòwo bə nsàp ŋàŋ yònə wù ànə fa mʉ
nə, ya wo cum cù mò'fis sə' mvə'nə vesùu
cù mò'fis yè'e.
12 Ghà nə mʉ̀ a cu ntòvesi wèŋ, mʉ̀ sə
jəŋ ŋkərə bohòwo bə ŋàaŋ yo sə wù à fa
ndzə bohòmʉ̀ sə. Mʉ̀ a jə ŋkərə bohòwo
bəboŋ fana yumok kà wo gʉ̀. Nà'a njo nə
mòk a ka mʉtsətsə'rə wo bisə nə. A bisə
mègù yi nə yi à ye ŋgòbisə tsə nə. Yi a
bisə vɛ'nə ya yusə wo à còm nòŋsə yà'
ndzənə ŋwàk Nwì də yà'a nə ye sə kʉrə
vɛ'nə.
13 <<Mʉ̀ sə də mʉ bwi foho lo ŋga'a
mok bohòwù. Megu kə də mʉ̀ sə cèp bum
yè'e ŋga mʉ̀ cu ntòsə nzeŋgòŋ anə, ya
wo kwa sə' dak nə dak mvə'nə mʉ kwagə
yàm.
14 Mʉ̀ a càsə fa wo ncèp nə njònə laŋ,
fana nzeŋgòŋ nə a bèŋ wo bʉ̀ʉsə wo
ka yàwo mok bʉ̀ʉ nzeŋgòŋ nə yeŋ, sə'
mvə'nə mʉ̀ ka yàm ŋwèə nzeŋgòŋ nə sə
ye yè'e.
15 Ka də mʉ̀ sə lɛŋ yè'sə də wu fis gɛsə
wo sə nzeŋgòŋ anə yeŋ. Mʉ̀ sə lɛŋ də wu
sə jəŋ ŋkərə bohòwo ya ŋwə nə yi ŋwə
nə bʉp nə kà wo yumok bʉp gʉ̀.
16 Wo ka bʉ̀ʉ nzeŋgòŋ nə yeŋ, sə'
mʉmvə'nə mʉ̀ ka ŋwèə nzeŋgòŋ nə yeŋ
yè'e.
17 Niŋtsok fa wo zìnə yònə ya wo ye
gɛsə yàwo zok co bʉ̀ʉ yo. Ncèp nə njòo
zìnə nə.
18 Mvə'nə wù ànə tum gesə lo mʉ sənə
nzeŋgòŋ nə fana mʉ̀ sə tum lòwo ca sə'
vɛ'nə.
19 Mʉ̀ sə nòŋsə ni' àm zok bohòwù bʉ̀ʉ
wo ya ŋga wo ye yàwo zok bə ncèp nə
njònə zìnə nə.
20 <<Mʉ̀ sə kà bə tu bʉ̀ʉ sə wo fɛɛŋ yè'e

lɛŋ mègù, mʉ̀ sə lɛŋ bə tu mok sə̀ wo nə yuk ncèp nə bohòyè'sə wèŋ, nə dzəm bohòmʉ̀ sə̀'.
21 Mʉ̀ lɛŋ də wo ye pwe' cù mò'fis. Tɛ̀', mʉ̀ lɛŋ də mvə̀'nə̀ vesùu mò'fis yè'e fana wo ye vesùwèŋ sə̀' vɛ'nə. Wo ye vɛ'nə ya bʉ̀ʉ sə̀ sənə nzeŋgòŋ nə riŋ də wù a tum və̀ mʉ sə nze anə.
22 Mʉ̀ a fa wo sə̀ nsàp kə̀kuk nə̀ wù à fa mʉ nə, də ya wo ye cù mò'fis sə̀' co vesù.
23 Mʉ nə ye sə ntʉʉ̀ wo, wù ye bwi yòsə ntʉʉ̀ mʉ̀ ya wo pwe' ye cù mò'fis nə̀ mò'fis. A ye vɛ'nə fana nzeŋgòŋ nə riŋ də wù a tum mʉ, nə riŋ sə̀' də wù dzəm bʉ̀ʉ am yè'sə wèŋ sə̀' mvə̀'nə̀ wù dzəm mʉ.
24 Tɛ̀', bʉ̀ʉ sə̀ wù a fa mʉ yè'sə, mʉ̀ dzəm də wo ye vesi wèŋ mvwe' sə̀ mʉ̀ cu, ya ŋga wo ye kə̀kuk nə̀ wù ànə fa mʉ ŋga wù ka nzeŋgòŋ nə ntògʉ nə. Wù à fa mʉ nsàp kə̀kuk ènə bʉ̀ʉsə̀ wù à dzəm mʉ.
25 Tɛ̀' nə̀ wu rərəŋ bə mandzəə yo pwe', nzeŋgòŋ nə ka wu riŋ, mʉ̀ rì wu yàm laŋ. Bʉ̀ʉ yo yè'e wèŋ rì sə̀' də wù a tum və̀ mʉ tsenə.
26 Mʉ̀ a gʉ̀ wo, wo riŋ wu. Mʉ nə sə gʉ mali vɛ'nə ya wo tse' sə̀' nsàp dzədzəm nə̀ wù a tse' bohòmʉ̀ nə, ya ŋga mʉ nə ye sə ntʉʉ̀ wo anə sə̀'.>>

18

Wo Ko Jisòs
(Mat. 26:47-56; Mak 14:43-50; Luk 22:47-53)

1 Jisòs ànə lɛŋ wes me pìriyà ye nə fana yi jəŋ ŋgàa fàak ye wèŋ bə yà'wèŋ to ndzəp mòk nə̀ wo togə̀ nà' də Kidròŋ, nə tesə lo mvwe' gadì mòk fa'nə.
2 Judàs nə̀ yi ànə seŋ Jisòs nə à rì mʉmvwe' ànə sə̀' bʉ̀ʉsə̀ Jisòs bə ŋgàa fàak ye wèŋ à sə kə̀ be'ləgə̀ fo'.
3 Fana Judàs nə jəŋ ŋgo sojàa bʉ̀ʉ Rumà wèŋ nə ye bə ŋgàa kʉ̀k ndap Nwì nə̀ ghaŋ sə̀ bʉ̀ʉ Faràsi wèŋ à tum wo sə. Bʉ̀ʉ yè'sə wèŋ à bwe' tse' laàm bə kàk wèŋ nduk, nə bəhə tse' lo bum dzè' sə̀'.
4 Wo à kə̀ dzèŋ mvwe' sə̀ Jisòs à ye sə fana ŋga yi riŋ yusə̀ yà'a nə gʉ bohòyi sə laŋ. Ànə geŋ yi tesə təəŋ və mantombìi yà'wèŋ, nə fek yà' də, <<Wèŋ sə làp ndà? >>
5 Wo cep fəsə də, <<Vès sə làp Jisòs nə̀ mvwe' lak Nazàrɛ nà'a.>> Jisòs dʉk fa wo də, <<A mʉ̀.>> Ànə ye yè'sə ŋga Judàs nə̀ yi à sèŋ Jisòs nə tə kok sə̀' fo' bə yà'wèŋ.
6 Mvə̀'nə̀ Jisòs à dʉk fa wo də, <<A mʉ̀>> sə fana bʉ̀ʉ sə wèŋ sooŋ lo ma ŋkwə̀ŋkwɛ̀ŋ, nə coho gbʉ sə nze.
7 Yi fek fe'lə yà' sə̀mok də, <<Wèŋ sə làp ndàlɛ?>> Bʉ̀ʉ sə wèŋ cep sə̀' ŋkuŋ də, <<Vès sə làp Jisòs nə̀ mvwe' lak Nazàrɛ.>>
8 Jisòs dʉk də, <<Mʉ̀ tsə̀' weŋ fa' laŋ də a mʉ̀ nə. A ye-a də wèŋ sə làp mʉ fana wèŋ kà-a bʉ̀ʉ yè'e wèŋ yumok gʉ̀, wèŋ me'rə wo lo yàwo sə.>>
9 Yi à cèp vɛ'nə ya yà'a ye megu sə̀' mvə̀'nə̀ yi ànə cep də, <<Bʉ̀ʉ sə̀ wù a fa wo ndzə bohòmʉ̀ yè'e pwe', nə̀ mò'fis nə kà bisə̀ ja'à.>>
10 Ànə ye vɛ'nə fana Saimʉ̀ Pità cok fis fèk ye mà mba'à, nə gbɛ' ci' mak fa moŋkwɛ̀ŋ ŋkum ŋgà fa satikà' ntu'u ma zʉ sə nze. Liŋ moŋkwɛ̀ŋ ànə à ye Malekù.
11 Jisòs à yə vɛ'nə fana yi dʉk fa Pità nə də, <<Sòfəsə gesə fèk nə mà mba'à. Wù sə də mʉ kà ŋgə' nə̀ Tɛ̀' am a fa mʉ də mʉ ye nà' nə yə à?>>

Wo Sak Jisòs Mʉ Kaŋsurù
(Mat. 26:57-65; Mak 14:53-72; Luk 22:54-71)

12 Ànə geŋ ŋkwà' ŋwə̀ sojà nə kə jəŋ ŋgo sojà ye wèŋ, bə yà'wèŋ kə ko kiŋ Jisòs nə. Ŋgàa tək mok sə̀ mʉmvwe' ndap Nwì nə̀ ghaŋ nə à tɛsə wo sə̀'.
13 Wo à ko yi, nə jəŋ lo to yi ntòbohòAnàs. Anàs ènə à ye tɛ̀'ɛ ŋgwe Kayofàs. Kayofàs nə ànə ye ŋkum ŋgà fa satikà' bə lùmŋgòŋ ànə yi.
14 Ŋwə̀ nə̀ yi à dʉk fa bʉ̀ ŋkwàha bʉ̀ʉ Jus wèŋ də, a bə̀boŋ co ŋwə̀ nə̀ mò'fis kpʉ mʉnə tu bwìŋ pwe' nə, à ye sə̀' Kayofàs ènə.

Pità Bɛ̀ŋ Jisòs
(Mat 26:69-70; Mak 14:66-68; Luk 22:55-57)

15 Mvə̀k ànə à ye, Saimʉ̀ Pità bə mofàk Jisòs nəmòk à yù lòJisòs nə. Ŋkum ŋgàa fa satikà' nə à rì mofàk Jisòs mòk nə fana

yi me'rə nà', nà' ni lo mʉmvwe' ntòmbi ye nə.
16 Pità à təəŋ mam ye mvwe' ncùu ŋka' sə, nə kà fwa ni lò. Ànə geŋ mofàk Jisòs nə ŋgà fa satikà' ànə riŋ nà' nə kə ye mʉŋwà nə yi sə kʉ̀k ncùu sə, bə nà' cep fana wo to nisə lo Pità sə' mbwa.
17 Mvə'nə wo à sə də wo ni lo fana mʉŋwà nə yi sə kʉk ncùu sə yi nə dʉk fa Pità də, <<Mʉ̀ kwà' də wu mofàk ŋgà' ànə mòk, kè ka'-ɛ?>> Pità cep fəsə fa nà' də, <<Hai', mʉ̀ ka mòk yeŋ.>>
18 Ànə ye ndzəm ànə ŋga mbʉəp sə ko fana bwe fàak ŋgà fa satikà' bə ŋgàa kʉ̀k ndap Nwì nə ghaŋ nə mok wèŋ fimsə mis, nə təəŋ fo' sə yuk. Fana Pità lo kə təəŋ sə' bə yà'wèŋ, nə sə yuk ye sə'.
19 Ŋkum ŋgà fa satikà' nə liŋ yee Anàs nà'a à fek Jisòs bum mok bə liŋ ŋgàa fàak nà' nə ye bə yusə nà' sə yə'rə fa bwìŋ sə.
20 Jisòs də, <<Mʉ yə'rəgə bwìŋ jəja mʉmvwe' ndap pìriyà nə ye mʉmvwe' ndap Nwì nə ghaŋ nə, mvwe' sə bʉ̀ʉ Jus wèeŋ kə tɛsgə tu. Mʉ̀ kà yàm yumok mvwe' səswihì cèp yuk.
21 Ye də wù sə fek fe'lə mʉ yè'sə bʉ̀ʉ yà? To fek lɛ bʉ̀ʉ sə wo à yuk bum sə mʉ cèpgə sə, ya wo tsok fa wu wo. Wo riŋ wes bum sə mʉ cèpgə sə vɛ'ɛ làaŋ.>>
22 Jisòs ànə cep vɛ'nə fana dògarì mòk nə yi à ye fo' ləp sam yi bə bo mpaaŋ. Yi də, <<Kàcò, yà'a mvə'nə wo cèpgə bohòŋkum ŋgà fa satikà' vɛ'nə à?>>
23 Jisòs dʉk fa nà' də, <<A ye-a də mʉ̀ cèp bə jòŋ bwɛ̀rɛ də wù dʉk sə də mʉ̀ sə cèp bə jòŋ. A ye-a ŋga yusə mʉ̀ cèp sə mvə̀k nə, wù ləp mʉ kə bʉ̀ʉ yà?>>
24 Ànə geŋ Anàs tumsə lo Jisòs nə mvə'nə wo tasə tse' yi bə kwaŋ bohòKayofàs nà yi sə' ŋkum ŋgà fa satikà' mòk.
25 Saimʉ̀ Pità nə à təəŋ, nə sə yuk mali mis sə fana wo dʉk fa yi də, <<Vès kwà' də wu lɛ mo ŋgà fàk ŋgà' ànə mòk kè ka'-ɛ?>> Pità dzeeŋ də, <<Hai' kà mʉ yàm to.>>
26 Mo ŋkwɛ̀ŋ ŋkum ŋgà fa satikà' mòk, nə yi à ye moma ŋwə̀ nə Pità anə gbɛ' tiŋ mak yi ntu' nə cep ye sə'. Yi dʉk də, <<Mʉ̀ tsəm də mʉ̀ anə ye wu mʉ gadì bə lis am.>>
27 Pità nə dzeeŋ fe'lə səmok fana ntomvəp to sə' ghà ànə.

Jisòs Tə Mantombìi Palè
(Mat. 27:1-2, 11-14; Mak 15:1-5; Luk 23:1-5)

28 Mvəp à sə to nə zəzòŋ fana wo jəŋ fis Jisòs mvwe' ndap Kayofàs, bə yà'wèŋ lo mvwe' nto' Govənònə yi mo lak Rumà. Bʉ̀ʉ Jus wèŋ à ka yàwo mbwa ni bʉ̀ʉsə wo à sə dzəm ŋgònòŋsə ni' awo rərɛŋ ya wo kə zʉ ŋkàk pasobà àwo*.
29 Ànə geŋ GovənòPalè nə kə tseŋ wo sə mbi, nə fek yà'wèŋ də, <<Wèŋ ko və̀ ŋwə̀ nè'e bʉ̀ʉ yà?>>
30 Wo dʉk fa nà' də, <<Anə ye-a də ŋwə̀ ènə kà ŋwə̀ nə bʉp yeŋ bwɛ̀rɛ də vès kà yi bohòwù fɛɛŋ jə və̀.>>
31 Palè nə dʉk fa wo də, <<Wenə wèeŋ foho lo, wèeŋ kə sak yi mvə'nə lʉ̀ʉk awèŋ sə dʉk weŋ.>> Wo dʉk fa yi də, <<Vès ka ŋàaŋ sə ŋgòsak nzak kpʉ bwìŋ tse'.>>
32 Mvə'nə wo à gʉ̀ vɛ'nə fana yà' gʉ də Jisòos kpʉ nsàp kpʉ nə yi à tsə' fa bwìŋ də yi nə kpʉ nà' nə.
33 Palè à bwì foho ni lòmʉ nto', nə to Jisòs də nà'a və. Jisòs à və̀ə, yi fek nà' də, <<Wù də wu ŋkum bʉ̀ʉ Jus è?>>
34 Jisòs də, <<Yusə wù sə fek mʉ yè'sə tesə kok sə və̀ə wù kè a cùu bʉ̀ʉ mok wèŋ nè?>>
35 Palè dʉk fəsə fa nà' də, <<Wù yə mʉ co də mʉ ŋwə̀ə Jus à? Ŋgàa fa satikà' sə ghaŋ bə bʉ̀ʉ yo wèŋ jə və̀ wu bohòmʉ̀ fɛŋ wo. Wù gʉ̀ bʉpsə yà, tsok fa mʉ.>>
36 Jisòs də, <<Gaŋ ŋkum sə̀ yàm sə ka sə̀ sə nzeŋgòoŋ fɛŋ yeŋ. Gaŋ yàm sə nə ye-a sə̀ sə nze fɛŋ, bwɛ̀rɛ də bwe fàak am wèŋ lʉ̀ fa mʉ bʉ̀ʉ Jus sə wèŋ də ya wo kà mʉ yumok gʉ̀.>>
37 Palè nə fek nà' də, <<Wù sə də wu ŋkum è kèe yàlɛ?>> Jisòs dʉk də, <<Njo nə̀ mʉ̀ à və̀ sə nzeŋgòŋ fɛŋ bʉ̀ʉ zeŋ nə mègù mò'fis də mʉ niŋtsok fa bwìŋ zìnə

* **18:28 18:28** Bʉ̀ʉ Jus wèŋ à tse' lʉ̀ʉk mok sə̀ ŋgòjə ni' awo də wo rərɛŋ mantombìi Nwì fana wo kà mʉmvwe' ndaap bʉ̀ lakmvum sə ni bwɛ̀rɛ wo gʉ bʉpsə ni' awo sə, nə kà mandzə̀ nə̀ ŋgòkùksə Nwì tse'. Nà'a njo nə̀ wo à ka mʉ nto' Palè ni nə.

nə. Nà'a njo nè wo à dzə mʉ nə. Ŋwè nè yi təəŋ-a ma nè zìnə nə fana yi nə yu'rə bohòmʉ̀ mvè'nè mʉ̀ sə cèep.>>

38 Palè də, <<Zìnəə yu yà?>> Yi à dʉk wes vɛ'nə fana yi lokok, nə tesə lo sə mbi, nə kə tseŋ bʉ̀ʉ Jus sè wo ca sə. Yi dʉk fa yà'wèŋ də, <<Mʉ̀ ka yàm jòŋ nè ŋgà' ènə gʉ̀ʉ ye.>>

39 Yi cep fe'lə mok sè' də, <<A bum lak awèŋ də ŋkàha pasobàa kə dzèŋgəə, mʉ̀ fis me'rə fa weŋ ŋgà ndapndzəm mòk mò'fis. Ye də wèŋ dzəm də mʉ fis me'rə fa weŋ ŋkum bʉ̀ʉ Jus nə à?>>

40 Wo à yuk vɛ'nə, wo kɛ'ŋgùŋ dʉk nə bʉp də, <<Vès ka ŋwè ànə dzəm. Fis me'rə fa ves lɛ Bàrabà.>> Bàrabà ènə à ye ncoro' njè nè kpʉ bwìŋ.

19

Wo Sak Də Wo Zə Jisòs

(Mat. 27:15-31; Mak 15:6-20; Luk 23:13-25)

1 Ànə ye vɛ'nə fana Palè gʉ wo jəŋ Jisòs nə, nə ləp nà'.

2 Sojà wèŋ kə jəŋ ndik sè yà'a njènjàk, nə bak yà', nə tes fa Jisòs nə nà' mʉ tuhù co tàm ŋkum. Wo jəŋ cèk mòk nè bèbaŋ, nə ni fa yi nà' co cèk ŋkum.

3 Wo ye ŋgòvèhə bohòyi, nə sə cepsə nà' co ŋkum. Wo sə dʉhʉ də, <<Mbè ŋkum bʉ̀ʉ Jus wèŋ.>> Wo ywi'lə yi, nə sə ləp yi bə bo.

4 Palè nə à tesə və sə mbi mvwe' sə̀ bʉ̀ʉ Jus wèŋ cu sə sèmok. Yi dʉk fa yà' də, <<Wèeŋ yeè, mʉ nə fis və ŋwè ènə sə mbi ya wèeŋ riŋ tse' də mʉ̀ ka yàm yusə yi bʉpsə sə riŋ.>>

5 Ànə geŋ Jisòs nə tesə tsoŋ ŋga yi ta tse' mali tàm njènjàk nə mʉ tuhù yi, nə ni tse' cèk ŋkum nə sè'. Fana Palè nə dʉk fa wo də, <<Wèeŋ yeè, yi nè'.>>

6 Ŋgàa fa satikà' sè ghaŋ bə dògarìi sə mʉmvwe' ndap Nwì sə wèŋ à yə yi fana wo kɛ'ŋgùŋ, nə sə dʉk də, <<Wèeŋ tɛ'lə yi mʉ ntèəŋ. Wèeŋ tɛ'lə yi mʉ ntèəŋ.>> Palè nə dʉk fa wo də, <<Wèeŋ jəŋ lo-a, nə kə tɛ'lə yi wèŋ. Bohòmʉ̀ yàm, mʉ̀ ka yàm bʉp nè yi gʉ̀ʉ ye lok.>>

7 Bʉ̀ʉ Jus sə wèŋ dʉk də, <<A ye-a bə mandzè lʉ̀ʉk avès fana ŋwè ènə nə kpʉ megu kpʉʉ bʉ̀ʉsə yi sə jə ni' ye də yi mo Nwì.>>

8 Palè nə à yuk vɛ'nə fana wʉə ko yi vɛ'ɛ wùriŋ.

9 Yi bwi foho və kə ni lo fe'lə mʉ nto' anə bə Jisòs sèmok, nə fek nà' də, <<Wù və yè'sə ma fò?>> Jisòs nə kà cù mùk.

10 Palè nə fek nà' də, <<Mʉ̀ sə cèep, wù kà cèp à? Wù ka riŋ də mʉ̀ tse' ŋàaŋ sè ŋgòmè'rə wu, wù lo, nə tse' bwi ŋàaŋ sè co mʉ̀ tɛ'lə wu mʉ ntèəŋ sè' riŋ à?>>

11 Jisòs dʉk fa nà' də, <<Fa wu ŋàaŋ yà'sə Nwì. Anə ka-a vɛ'nə yeŋ bwɛ̀rɛ də wù kà ŋàŋ mʉ tuhù mʉ̀ tse' to. Ŋwè nè yi jə və mʉ, nə kə fa ndzə bohòwù nə gʉ̀ ghak bʉp yi.>>

12 Palè ànə yuk ncèp ènə fana yi lap mandzè co yi me'rə Jisòs nə lo. Megu kə də bʉ̀ʉ Jus sə wèŋ sə fuŋ mali fo' də, <<A ye-a ŋga wù me'rə ŋwè ènə fana ye də wù ka mok ŋge' Kaisà, ŋkum nè ghaŋ nè yi tse' vesùwèŋ yi mvwe' lak Rumà nà'a yeŋ. Bʉsə wù riŋ də ŋwè nè yi sə jə-a ni' ye co ŋkum fana ye də yi sə nèŋ fa ŋkum Kaisà kù mʉ tuhù.>>

13 Palè nə ànə yuk ncèp ènə fana yi kə fis və Jisòs nə sə mbi, nə ca kok cum mʉmvwe' kapràak ye. Wo à sə to mvwe' kapràak sə də, <<Mbàndap lìs.>> Wo to fo' bə ncèep lak bʉ̀ʉ Hibrù wèŋ də, Gàbàtà.

14 Bum yè'sə ànə sə ye yè'sə ŋga a nùmbu nè ŋga ndzəm seŋ tsoŋ fana ye dzè. Mvèk ànə a ye sè' ŋga a mvèk ŋkàha Pasobà. Â sə kʉəp lòco maràŋ fana Palè nə dʉk fa bʉ̀ʉ sə wèŋ də, <<Wèeŋ ja'a ŋkum awèŋ nə nè'.>>

15 Wo kɛ'ŋgùŋ də, <<Jəŋ gɛsə lo yi fo'. Yi kpʉ megu kpʉʉ. Wèeŋ kə tɛ'lə yi mʉ ntèəŋ.>> Palè nə fek wo də, <<Mʉ tɛ'lə ŋkum awèŋ nə mʉ ntèəŋ nà?>> Ŋgàa fa satikà' sè ghaŋ wèŋ sə à dʉk yàwo də, <<Vès rì mègù yàvès ŋkum Kaisà yiìyi.>>

16 Yà'a yusè yà' à gʉ̀ʉ fana Palè me'rə fa wo Jisòs də wo tɛ'lə nà' mʉ ntèəŋ.

Wo Tɛ'lə Jisòs Mʉ Ntèəŋ

(Mat. 27:32-44; Mak 15:21-32; Luk 23:26-43)

Fana sojàa sə wèŋ jəŋ lo Jisòs nə.

17 Yi à bək tse' ntəəŋ ye yi mʉ
ŋkambəhə yi bə tu ye fana bə sojàa sə
wèŋ tesə mʉ ntòlak anə, nə lo kə dzeŋ
mvwe' mok sə wo togə fo' də, Nzʉ̀ə̀ tu
bwìŋ. Wo to fo' bə ncèep lak bʉ̀ʉ Hibrù
wèŋ də, <<Gòrìgotà.>>
18 Yà'a mvwe' sə̀ sojàa sə wèŋ à tɛ'lə yi
sə. Wo à tɛ'lə yi bə bʉ̀ʉ mok wèŋ bwìŋ
ba. Mòk ye bo ma màk, mòk ye ye bo
ma ŋkwìp, Jisòs nə təəŋ ye mʉtsətsə'rə.
19 Palè ànə com naaŋ yak yumok mʉ tu
ntèŋ anə. Yi à còm də, Jɪsòs Nə̀ Mvwe'
Lak Nazàrɛ, Ŋkum Bʉ̀ʉ Jus Wèŋ.
20 Wo à còm yà' bə ncèep lak zəzok tɛ'.
Mòk à ye ncèep lak Hibrù, mòk Rumà
nə ye Gris. Bʉ̀ʉ Jus wèŋ a ta yusə wo à
còm naaŋ sə vɛ'ɛ bwìŋ ŋkʉ̀ʉŋntɛ̀ŋ, bʉ̀ʉsə̀
mvwe' sə̀ wo ànə tɛ'lə yi sə à kʉəp lòmʉ
ntòlak.
21 Ŋgàa fa satikà'a bʉ̀ʉ Jus sə wèŋ à yə
fana wo kə dʉk fa Palè nə də nà'a kà də
<<Nè'e Ŋkum bʉ̀ʉ Jus wèŋ>> còm. Wo
də nà'a com lɛ də, <<Ŋwə̀ ènə dʉk yi də
yi ŋkum bʉ̀ʉ Jus wèŋ.>>
22 Palè nə dʉk wo də, <<Yusə̀ mʉ̀ còm
yà' laŋ, ye də yà' mè vɛ'nə.>>

23 Ghà nə̀ sojàa sə wèŋ à tɛ'lə wes yi
mʉ ntəəŋ anə fana wo jəŋ cəək ye sə,
nə gapsə yà' bòp kwè, sojàa sə jəŋ mò'fis,
mò'fis. A bwehe cu mègù mok sàro ye, nə̀
nà' à ye lòŋtòŋ, nə kà cù mvwe' sə̀ wo à
tè' tè'lə tse'.
24 Ànə geŋ wo dʉk də, <<Vesùwèeŋ kà
nà' sàrə̀ bʉpsə̀. A təm bèŋ fo' ya a riŋ
ŋwə̀ nə̀ yi nə zʉ nà'.>> Yè'sə ànə sə ye
vɛ'nə fana yà' megu mvə'nə̀ wo ànə com
yà' ndzənə ŋwàk Nwì sə. Wo ànə com nja
də,

Wo a jə cəək am, nə gapsə jəŋ yà', nə sə
təm bèŋ

də ya wo ye ŋwə̀ nə̀ yi nə jəŋ cə̀k àm mòk.
Yà'a mvə'nə̀ sojàa sə wèŋ à gʉ̀ sə.

25 Bʉ̀ʉ sə̀ wo à təəŋ kʉəp lòmvwe'
ntəəŋ sə̀ wo à tɛ'lə Jisòs mbwa sə à ye ma
Jisòs nə bə moma ma ye nə nə̀ ŋwàŋwè.
Mòk à ye fe'lə fo' Mèri nə̀ yi ŋgwe Klopà
bə Mèri nə̀ mvwe' lak Màdàlinà nà'a.
26 Jisòs ànə ye ma ye bə mofàk ye nə̀ yi à
sə dzəmgə̀ nà' wùriŋ nə mvə'nə̀ wo tə kok
fo' fana yi dʉk fa ma ye nə də, <<Màmi,
kʉ̀k mo yòo nà'.>>
27 Nə bʉʉŋ dʉk fa mofàk ye nə sə̀' də,
<<Kʉ̀k ma yoo nà'.>> Ye jəŋ mvə̀k ànə,
mofàk ye nə à jə lòma Jisòs, nə sə kə cum
mok bə nà'.

Jisòs Kpʉ
(Mat. 27:45-56; Mak 15:33-41; Luk 23:44-49)

28 Yà'sə à mèe, Jisòs riŋ də fàak ye mè
mok sə̀ laŋ fana yi dʉk də, <<Njè ndzəp
sə ya mʉ.>> Yi ànə cep yè'sə də ya yusə̀
wo à còm nòŋsə yà' ndzənə Ŋwàk Nwì sə
bʉʉŋ və zìnə.
29 Ànə ye ŋga ŋgàp mòk à ye fo' bə
rùuk sə̀ cəcəp ca. Fana wo jəŋ kùsa, nə
tsəp gesə sənə rùuk sə, nə tse' gesə nà'
bə ntatʉ kə̀ cùhu Jisòs anə.
30 Jisòs à no yà' fana yi dʉk də, <<Yà'
mè mok laŋ.>> Fana yi zəm tsoŋ tu ye
sə nze, nə fis me'rə yòŋsə̀ ye.

31 Nùmbu ànə à ye nùmbu nə wo à sə
fʉ̀hʉ də ndzəm seŋ tsə fana ye dzə̀. Wo
à ka dzəm də nùmbu dzəə ye ŋga vèeŋ
bwìŋ kə̀ mʉ ntəəŋ dzəm. Dzə̀ ànə à ye
sə̀' nə̀ ghaŋ wùriŋ. Fana bʉ̀ʉ Jus sə wèŋ
kə fek Palè də nà'a fa wo mandzə̀ ya wo
kə dzəp kʉ'rə vəp bʉ̀ʉ sə̀ wo tɛ'lə yà'wèŋ
sə ya yà'wèeŋ kpʉ toho ŋga wo kə tuuŋ.
32 Ànə geŋ sojàa sə wèŋ lo kə dzəp kʉ'rə
nə̀ mò'fis, nə kə kʉ'rə nə̀ ba, wo sə̀ wo à
tɛ'lə wo bə Jisòs wèŋ sə.
33 Wo à kə̀ dzèŋ bohòJisòs fana wo ye
ŋga yi kpʉ ye sə laŋ, wo me'rə yi, nə kà
kùu ye sə mok dzəp kʉ'rə.
34 Sojà mòk à jə kòoŋ ye, nə sop Jisòs bə
zeŋ fʉ nca mvàa vàap. Ndʉəm bə ndzəp
caŋ tesə tsoŋ fo'.
35 Ŋwə̀ nə̀ yi à yə bum yè'sə bə lis
mvə'nə̀ yà' ànə ye nə, sə tsə̀' yè'sə yi.
Yi sə cèp zìnə, nə riŋ də yi sə cep yusə̀
yà' ànə ye vɛ'nə. Yi sə tsòho fa weŋ bum
yè'sə də ya wèeŋ dzəm yàwèŋ sə̀'.
36 Bum yè'sə à sə ye vɛ'nə ya yà'a
kə bʉʉŋ və megu mvə'nə̀ wo ànə com
ndzənə ŋwàk Nwì sə. Wo à còm də, <<Wo
nə kà vəp ye nə̀ mò'fis kʉp.>>
37 Wo à còm mok mvwe' mòk nja sə̀' də,
<<Bwìiŋ nə ye ŋwə̀ nə̀ wo à sòp yi nə.>>

Wo Tuuŋ Jisòs
(Mat. 27:57-61; Mak 15:42-47; Luk 23:50-56)

38 Yà'sə à mèe, fana ŋwə nəmòk nə wo à sə togə yi də Jòsep à və kə ye Palè, nə lɛŋ nà' də yi kə jəŋ vèŋ Jisòs nə. Palè à dzəm, fana yi lo, nə kə jəŋ nà'. Liŋ lak Jòsep ènə à ye də Àrìmàtayà. Yi ànə ye sə' ŋwə nə yi à yù mandzə Jisòs, nə sə swihi, swihi bʉusə yi à sə wəp bʉu Jus wèŋ.
39 Nìkòdemù nə yi ànə kə tseŋ nooŋ Jisòs fa' ndzəmə nà'a à ye sə' bə Jòsep nə bəbɛ'. Yi à kə jə və nsàap ncəəp mok sə wo to yà' də, <<Me>> bə mòk də, <<Alò>> wèŋ nduk. Ncəəp sə à rwì' dzèŋ co kilù hum tàŋ vɛ'ɛ.
40 Wo à jə vèŋ ni' Jisòs nə, nə lim gesə ndzənə cək bə ncəəp sə wèŋ, bʉusə yà'a mvə'nə bʉu Jus wèeŋ tuuŋgə bwìŋ vɛ'nə.
41 Mvwe' sə wo à tɛ'lə Jisòs mʉ ntəəŋ sə, gadì mòk à kʉəp kok fo'. Sè à ye mʉ gadì anə sə wo à ka ŋwə nəmòk ca ntòtuuŋ yuk.
42 Ànə ye də nùmbu ànə à ye nùmbu nə wo sə fʉhʉ də ndzəm seŋ tsoŋ fana ye dzə fana wo caŋ tuuŋ gesə Jisòs nə mok fa'nə bʉusə mvwe' sə à ye mvwe' jəjo.

20

Jisòs Lòkok Mvwe' Kpʉ
(Mat. 28:1-10; Mak 16:1-11; Luk 24:1-12)

1 Nùmbu nə tɛ' à ye ŋga a nù Sondè, nə zəzòŋ ŋga cu ntòjàrə jàrə fana Mèri nə mvwe' lak Màdalà à lòkok, nə lo mvwe' sèe sə. À kə dzèŋ fo', yi ye ŋga wo dzərə fis gɛsə ma lìs nə wo à lok ncùu sèe sə bə zeŋ nə laŋ.
2 Yi caŋ bwi foho lo, nə kə tseŋ Saimʉ Pità bə mo fàk Jisòs nə Jisòs à sə dzəmgə yi wùriŋ nə, fana yi tsok yà' də, <<Wo fis gɛsə lòvèŋ ni' Tà nə sə mvwe' sèe sə wo a tuuŋ yi ca sə laŋ. Vès ka mvwe' sə wo jə lòyi sə mok riŋ.>>
3 Pità bə mo fàk mòk nə caŋ lo mvwe' sèe sə.
4 Mo fàk mòk nə caŋ ghak Pità, nə lo ye mantombì kə dzeŋ mvwe' sèe sə.
5 Yi à kə bʉhʉ, nə kʉk gesə sənə sèe sə. Yi ye megu cəək sə wo à lim vèŋ Jisòs bə zeŋ sə, nə kà ca ni lò.
6 Ànə geŋ Saimʉ Pità nə yi à sə bɛ' və nà' nə à kə dzèŋ ye. Yi ca ni lo sə mvwe' sèe sə jwaŋ. Yi ye cəək sə wo à tuuŋ nà' bə zeŋ sə ŋga yà' nòca.
7 Yi ye cək nə wo à lim tu Jisòs bə zeŋ nə ŋga wo lim benə nà' pwe', nà' nooŋ ca zok.
8 Fana mo fàk mòk nə yi à kə dzèŋ to fo' yi nə ni lo ca sə'. Yi ye, nə dzəm də Jisòs nə lòkok laŋ.
9 À kə dzèŋ haaŋ mvək ànə ŋga wo ka bə ncèp nə wo à còm nà' ndzənə ŋwàk Nwì də Jisòos nə kpʉ, nə lokok nà'a ntòrɛɛŋ.

10 Ànə geŋ ŋgàa fàak Jisòs yà'sə wèŋ bwi foho lo lak.
11 Mèri à bwì və mvwe' sèe sə, nə kə təəŋ fo' sə mbiŋ, nə sə waŋ. Yi ànə sə waŋ fana yi bʉhʉ tsoŋ, nə kʉk gesə lo sənə sèe sə.
12 Yi ye masinjàa Nwì ba ŋga wo nitse' cəək sə fəfop pup pup. Wo à cu mvwe' sə wo ànə noŋsə vèŋ ni' Jisòs fo' sə. Mòk à cu mvwe' sə tu Jisòs à ye fana mòk cum mvwe' sə kùu ye ànə ye sə.
13 Wo fek yi də, <<Wù sə wa yà, màmi? >> Yi dʉk fa yà' də, <<Wo jə lòTà àm. Mʉ ka mvwe' sə wo kə nòŋsə yi sə riŋ.>>

14 Yi ànə cep wes vɛ'nə fana yi bʉʉŋ, nə ye Jisòs ŋga nà' tə kok fo' fana yi kà nà' rì.
15 Jisòs nə fek yi sə' də, <<Wù sə wa yà màmi? Wù sə làp ndà?>> À gʉ bohòMèri nə co nà'nə ŋwə nə yi sə kʉk gadì nə fo' nə yi fana Mèri nə dʉk fa nà' də, <<Tɛ'mòk, a ye-a ŋga wù jə lòyi wù fana wù kə niŋ fa mʉ mvwe' sə, ya mʉ kə jəŋ yi.>>
16 Jisòs nə to nà' bə liŋ də, <<Mèri.>> Mèri bʉʉŋ, nə cep fa nà' bə ncèep lak Hibrù wèŋ dʉk də, <<Ràbonì.>> Ncèp nə də Ràbonì ànə yà'sə də, <<Cicà àm.>>
17 Jisòs dʉk fa nà' də, <<Kà mʉ koho tse' bʉusə mʉ ka mʉ bohòTɛ' am ntòlo. Dù lo, nə kə tsok fa bwema am wèŋ də mʉ tə lèlòmʉ la'à Tɛ' am, nə yi sə' Tɛ' àwèŋ

nə. A yi nè yi Nwì àm, yi sè' Nwì àwèŋ pwe'.>>

18 Mèri nə à lòo, nə kə tsok fa ŋgàa fàak nà' sə wèŋ də yi yə Tà Jisòs laŋ. Yi à tsòho fa wo yusè nà' à cèp bohòyi sə pwe'fo'.

Jisòs Nìtsè' Fa Ŋgàa Fàak Ye Wèŋ Ni' Ye (Mat. 28:16-20; Mak 16:14-18; Luk 24:36-49)

19 Á kə dzèŋ nùmbu ànə, nè ntɛŋ à yèto ànə ŋga a nconùm, ŋgàa fàak Jisòs sə wèŋ kə be'lə cum mʉmvwe' ndap mòk mvwe' mò'fis. Wo ànə lok ncù bʉ̀ʉsè wo à sə wəp bʉ̀ʉ Jus wèŋ. Wo də wo kʉk à, ŋga Jisòs nə tə nè' mʉtsətsə'rə wo anə. Yi cepsə yà' də, <<Fifi ye bohòwèŋ lòoŋ.>>

20 Jisòs ànə cep wes vɛ'nə fana yi niŋtsok fa wo bo ye bə ncanmvàaŋ ye. Ŋgàa fàak ye sə à yə Tà nə, wo kwa vɛ'ɛ wù kà fʉ̀'.

21 Jisòs nə dʉk fe'lə fa yà' sèmok də, <<Fifi ye bohòwèŋ.>> Nə dʉk mok sè' də, <<Mvè'nè Tɛ̀' am à tum mʉ, mʉ̀ sə tumsə lòweŋ sè' vɛ'nə.>>

22 Ànə geŋ yi yoŋsə fa yà'wèŋ yòŋsè, nə dʉk də, <<Wèeŋ jəŋ, mʉ̀ yòŋsè fa weŋ Yòŋsə nè Rərɛŋ.

23 Ye də a ye-a ŋga wèŋ swì fa ŋwè nəmòk bʉp ye fana Nwìi nə swi fa ŋgèŋgàŋ sè'. A ye-a ŋga wèŋ ka də wèŋ swì fa yi bʉp ye nə dʉk, fana Nwìi nə kà ŋgèŋgàŋ sè' swì fa.>>

Jisòs Yəəŋ BohòTomos

24 Ghà nè Jisòs ànə kə tseŋ me ŋgàa fàak ye wèŋ fa' yà'a à ye ŋga Tomos nè wo togè yi mok də mofɛs nà'a ka ye fo' yeŋ. Yi ànə ye mòk mʉŋgorè wo sè hum-ncòp-ba sə.

25 Tomos nə à və maŋkwɛ̀ŋ fana wo tsok fa yi də, <<Vès yə Tà àvès nə laŋ.>> Tomos nə dʉk ye də, <<A ye-a ŋga mʉ̀ ka mvwe' mbɛŋ sè wo à ta yi luwa yà'a ye nə kà bə ndubo àm jwɛŋ, nə kà bo am mvwe' sè wo à sòp yi fʉ ncanvàa yà'a sògèsè, ye də mʉ nə kà yàm də a zìnə dzəm yuk.>>

26 Á kə cà nùumbu fwame' fana ŋgàa fàak Jisòs sə kə benə fe'lə mʉ nda'à sèmok. Á ye mok ŋga Tomos nə fo' bə yà'wèŋ. Wo ànə lok ncùu sə lo'o fana wo ye ŋga Jisòs nə tə cà mʉtsətsə'rəə wo sèmok. Yi cepsə yà' də, <<Fifi ye bohòwèŋ.>>

27 Yi dʉk fa Tomos də, <<Jwɛŋ ja'a yòo bo am è. Jəŋ bo yo, nə jwɛŋ ja'a mvwe' nè fʉ ncanmvàaŋ mʉ̀ nə è. Kà də wu sə mərə fe'lə mok dʉk, dzəm lɛ mok dzəmə.>>

28 Tomos dʉk fa nà' də, <<Tà àm, nə ye Nwì àm.>>

29 Jisòs dʉk fa nà' də, <<Wù dzəèm nə ŋga'a bʉ̀ʉsè wù yə mʉ bə lis yo. Anə ye rɛŋsi bohòbʉ̀ʉ sè wo ka bə lis ntòye, nə dzəm yà'.>>

Njo Nè Wo à Còm Ŋwàk Ɛ̀nə Bʉ̀ʉ Zeŋ Nə

30 Jisòs à gʉ̀hʉ maŋgəŋgèeŋ mok mʉ lisè ŋgàa fàak ye sə wèŋ wùriŋ. Wo à ka yà'sə ndzənə ŋwàk nè'e com gesə.

31 Bum sè wo a còm yà' yè'e, wo à còm də ya wèeŋ dzəm də Jisòos Ŋkum ŋgà gèm bwìŋ nè yi mo Nwì nə. Wèeŋ dzəm bohòyi vɛ'nə fana wèŋ tse' lùŋ nè zìnə nè nà'a bə liŋ ye nə.

21

Jisòs Nìtsè' Ni' Ye BohòŊgàa Fàak Ye Wèŋ Bwìŋ Sàmba

1 Mvèk nəmòk à ye sè' nè Jisòs ànə niŋ ni' ye bohòŋgàa fàak ye mok wèŋ ŋga wo mvwe' tèm Tìberiyà. Yè'e mvè'nè yà' ànə ye sə.

2 Nùmbu mòk à ye ŋga Saimʉ̀ Pità cu mvwe' mò'fis bə Tomos nè wo togè yi mok də mofɛs, bə Nàtaniyà nè yi à və mvwe' lak Kanà nə mvwe' nzeŋgòŋ Galìli. Bwe Zebèdi à ye fo' ba, nə ye mok wèŋ sè' bwìŋ ba.

3 Saimʉ̀ Pità à dʉk fa wo də, <<Mʉ̀ sə lòyu am mvwe' fu'fuk.>> Wo dʉk bwi yàwo sè' də, <<Vès dzəm ŋgòlòvesùwèŋ bəbɛ'.>> Fana wo tesə lo kə ni ŋgwes mok, nə lo. Wo à fuk nòoŋ tsə ciŋ, ciŋ, nə kà yumok ko.

4 Tsok à rɛŋ ŋga nùm sə də yi bap kok fana Jisòs nə tesə təəŋ ndzə ŋgʉ ndzəp anə. Wo kà rì də a yi nə rì.

5 Jisòs nə fek gesə yà' də, <<Ŋgàta, wèŋ ko yumok à?>> Wo də, <<Hai'.>>

6 Yi dʉk fa yà' də, <<Wèeŋ jəŋ-a ram
sə nə mak tsoŋ gesə-a yà' bo ma zʉ, ŋgʉ
ŋgwes nə fa'a è. Wèeŋ nə ko fuk fo'.>>
Fana wo mak gesə ma nè yi dʉk nə. Fuk
ni ca nsàp nè à ghak wo ŋgòsè fəsə vè
ram sə sə ŋgwesè anə. 7 Mofàk Jisòs nè yi
à sə dzəmgè nà' wùriŋ nə à dʉk fa Pità də,
<<Nà'nə Tà.>> Pità ànə yuk vɛ'nə fana yi
te' ni cèək ye bʉ̀ʉsà à ye ŋga yi a fweŋ
cèək ye sə də ya yi gʉ fàk. Ànə geŋ yi li
ni sə ndzəpè anə, nə lo kə ye Jisòs.
8 Bwe ye mok sə wèŋ à cu malì sə
ŋgwesè anə. Wo sə və sə̀', nə sə soŋ və
ram nə ŋga nà' rwiŋ bə fuk ca wùriŋ.
Mvwe' sə̀ wo à ye sə, ŋgòkə̀ dzèŋ mʉ
mfèŋ à ka səsap sə̀' yeŋ. Yà' à ye megu
co mità ŋkʉ̀ mò'fis.
9 Wo à kə̀ tesə mʉ mfèŋ fana wo ye ŋga
mis sə kə bə fuk ca nə ye bə brɛd sə̀'.
10 Jisòs dʉk fa wo də, <<Wèeŋ fis jə və
fuk mok sə̀ wèŋ ko sə fɛn.>>
11 Saimʉ̀ Pità à bwì lòmvwe' ŋgwes nə
səmok. Yi soŋ fis və ram nə mʉ mfèŋ.
Fuk sə̀ ghaŋ à rwiŋ ca vɛ'ɛ hip. Yà' à ye
pwe' ŋkʉ̀ mò'fis bə fuk hum tàŋ-ncòp-tɛ'.
Fuk sə à ye ca ŋkʉ̀ʉŋ vɛ'nə, ram nə kà sə̀'
sàhà.
12 Jisòs dʉk fa wo də, <<Wèeŋ və kə
zʉ.>> Fana wo və. Mʉtsətsə'rəə bwe ye
sə pwe', ŋwà nè mò'fis co yi baŋ ntʉm,
nə fek-a nà' də, <<Wu yè'sə ndà?>> à ka
ye lok. Wo à rì də a Tà nə.
13 Jisòs à kə̀ jə brɛd nə, nə bə'rə gapsə
fa wo bə fuk sə sə̀'.
14 Ghà nə̀ Jisòs à lòkok mvwe' kpʉ fana
nè'e nə̀ kɛ̀' tɛ' mvə̀'nə̀ yi à niŋ fa ni' ye
bohòŋgàa fàak ye wèŋ.

Jisòs Cèp BohòPità

15 Wo ànə zʉ wes fana Jisòs nə fek Pità
də, <<Saimʉ̀ mo Jon, wù dzəm mʉ bə
ntʉm yòpwe' nə casə yè'e pwe' à?>> Pità
də, <<Ŋ, Tà, wù rì də mʉ̀ dzəm wu.>>
Yi dʉk fa nà' də, <<A ye-a də wù dzəm
mʉ fana wu sə kʉk fa mʉ lis bə bwe
nsùŋgaaŋ am.>>
16 Jisòs cep fe'lə bohòPità nə, nə kɛ̀' ba
də, <<Saimʉ̀ mo Jon, wù dzəm mʉ bə
ntʉm yòpwe' à?>> Yi dʉk fəsə fa nà'
səmok də, <<Ŋ, Tà, wù rì də mʉ̀ dzəm
wu.>> Yi dʉk fa nà' səmok də, <<Sə gʉ̀msə
fa-a mʉ nsùŋgaaŋ am.>>
17 Mok nə̀ kɛ̀' tɛ', yi fek nà' səmok də,
<<Saimʉ̀ mo Jon, wù dzəm mʉ à?>>
Ntʉm bʉp Pità, bʉ̀ʉsə nà' fek fis yi nə̀ kɛ̀'
tɛ' də, <<Wù dzəm mʉ àlɛ?>> Pità nə dʉk
fa nà' də, <<Tà, wù rì bum pwe'. Wù rì də
mʉ̀ dzəm wu.>> Jisòs dʉk fa nà' də, <<Kʉk
fa-a mʉ lis bə nsùŋgaaŋ am.>>
18 Yi cep fe'lə fa nà' sə̀' də, <<Mʉ tsok
fa wu ŋkèm ncèp dʉk də, à ye to ŋga
wu ntòwà'ŋwè, wù sə kiŋsə ni' yò, nə
sə lo yuyo mvwe' sə̀ wù dzəm. Wu rèŋ
ntsə'mòk fana wù saŋ bo yo, ŋwà nə̀ zok
kiŋsə wu, nə bək jə lo wu mvwe' sə̀ wù
ka dzəm.>>
19 Jisòs à cèp yè'sə ŋgòni'tsə̀' fa Pità
nsàp kpʉ nə̀ nà'a nə kə kpʉ ŋgògʉ̀ liŋ
Nwìi ye kəkuk. Yi à cèp wes vɛ'nə fana yi
dʉk fa nà' də, <<Yuŋ və mʉ.>>
20 Pità à bʉ̀ʉŋ kʉ̀k, nə ye mo fàk Jisòs
nə̀ Jisòs à sə dzəm nà' wùriŋ nə ŋga nà'
sə bɛ' və wo sə̀'. À ye sə̀' yi nə̀ yi ànə yəhə
naaŋ lo Jisòs fa' mʉ ni'ì ŋga wo sə zʉ bɛŋ,
nə fek nà' də, <<Tà, ŋwà nə̀ yi nə seŋ wu
nə ndà lɛ>> nà'a.
21 Pità ànə ye nà' fana yi fek Jisòs də,
<<Tà, ŋwà nè'e ye-ɛ?>>
22 Jisòs dʉk fa fəsə nà' də, <<A ye-a ŋga
mʉ̀ də yi cum fo' ŋwəm tətè mʉ̀ bwi və
nùu, nzak njòye fo' yà? Bɛ' və mʉ yòfɛŋ
ntɛ̀ŋ.>>
23 Ànə geŋ bʉ̀ʉ ye wèŋ ye ŋgòcèp lòkɛ'
də Jisòs dʉk də ŋgà fàk ye nè'e nə kà kpʉ
yuk. Megu də Jisòs à ka də nà'a nə kà
kpʉ dʉk. Yi à dʉk də, ŋga ni' ye bò-a yi
də nà'a cum fo' ŋwəm tətè yi kə bwi və,
nzak nà' ye fo' yà lɛ?

Ncèp Nə̀ Nà' Ləsə

24 Vès rì də mo fàk nə̀ Jisòs à cèp bum
yè'sə bə liŋ ye nə sə tsə̀' faà nə weŋ yà'
yi. Yi à còm ŋwàk ènə sə̀' yi. Vès rì sə̀' də
yusə̀ yi cèp sə zìnə.
25 Bum mok cu sə̀ Jisòs à gʉ̀ yà', yà'a
vɛ'ɛ wùriŋ. Wo à còm gèsə-a yà' ndzənə
ŋwàk mò'fis, mò'fis làaŋ, bwɛ̀rɛ kàmòk
ŋwàha sə yam casə nzeŋgòŋ nè'e pwe'.

Ŋwàk Fàak
Ŋgàa Ntum Jisòs

Tu ncèp nə ghaŋ nə ŋwàk ènə sə cèep nə, a mʉmvə'nə Yòŋsə nə Rərɛŋ nə à gʉ̀ bʉ̀ʉ sə wo à bɛ'lòto Jisòs wèŋ fana wo tsoho sɛsə lo Ntirə nə Bəboŋ nə mvwe' lak Jòrosalèm bə Jùdiyà bə Sàmariyà nə ye mvwe' sə nzeŋgòŋ nə kə̀ ləsə pwe'fo' (taŋ 1:8).

Yumòk nə gʉgʉŋ bə ŋwàk ènə a fàak Yòŋsə nə Rərɛŋ nə. Nà' à və nùmbu Pentekòs bohòbʉ̀ʉ sə wo à dzəm Jisòs sə mvwe' lak Jòrosalèm. Ye jəŋ nùmbu ànə yi à sə gʉŋsə cos nə.

Aco wo gapsə ŋwàk ènə bòp tɛ': Bwìŋ à yèto ŋgòtsòho Ntirə Nə Bəboŋ nə mʉ Jòrosalèm (taŋ mbʉ̀p 2:1-8:3), Ntirə Nə Bəboŋ nə à sɛ̀hɛ lòmvwe' lak Jùdiyà bə Sàmariyà wèŋ (taŋ mbʉ̀p 8:4-12:25), Pol à yèto ŋgòtsòho lòmvwe' lak mok zəzok tè kə dzeŋ mvwe' lak Rumà (taŋ mbʉ̀p 13-28). Mʉmvə'nə Ntirə Nə Bəboŋ nə à kə̀ dzèŋ bohòbʉ̀ lakmvum wèŋ sə' fana yà' rɛɛŋ də nà' ànə ka ŋgòye mègù nə bʉ̀ʉ Jus wèŋ yeŋ.

1 Ŋge' àm Tìyofilò, ŋwàk nə mʉ̀ à còm to fa wu mantombì nà'a, mʉ̀ à còm tsə̀' fa wu nja bum sə̀ Jisòs ànə yeto ŋgògʉ̀ʉ, nə sə yə'rə fa bwìŋ,
2 tətè kə dzeŋ nùmbu nə̀ yi à lòmʉbu. Yi à sə lòo ŋga Yòŋsə nə Rərɛŋ nə à gʉ̀ yi, yi tsok noŋsə fa bʉ̀ʉ ye sə̀ yi à cokfis yà' ŋgòye ŋgàa ntum ye sə, bum sə̀ wo nə sə gʉ̀.
3 Mvəsə̀ yi à lòkok mvwe' kpʉ, yi à nìŋtsə̀' ni' ye bohòbʉ̀ʉ ye sə wèŋ mʉnə nùumbu hum kwè. Yi à nìtsə̀' ni' ye nə kɛ̀' ŋkʉ̀ʉŋntɛ̀n nsàp nə̀ co məmərə kà ye də yi lòkok laŋ mok ye fe'lə̀. Wo à yə yi, bə yà'wèŋ cep cù, nə sə taaŋ nzak gaŋ ŋkum Nwì.
4 Bə yà'wèŋ à cu bəbɛ' fana, yi tsok fa wo dʉk də, <<Kà də wèeŋ me'rə Jòrosalèm fɛɛŋ dʉk, wèeŋ cum tək tse' yusə̀ Tɛ̀' à kà' fa weŋ. A zeŋ sə̀ mʉ̀ a tsə̀' weŋ yà'a.
5 Jon à bàptɛsə bwìŋ bə ndzəp, fana a nə kà nùumbu ŋkʉ̀ʉŋ dzeŋ fe'lə ŋga wo bàptɛsə weŋ mok bə Yòŋsə̀ nə̀ Rərɛŋ nə.>>

Jisòs LòMʉbu
(Mat. 27:3-10; Mak 16:19-20; Luk 24:50-53)

6 Ghà nə̀ bʉ̀ʉ ye sə à kə̀ be'lə bə Jisòs mvwe' mò'fis, fana wo fek yi dʉk də, <<Tà, wu nə fa fəsə ŋàaŋ sə ghà nè'nə bohòbʉ̀ʉ Izùrɛ ya vèes tse' lak sə ves à?>>
7 Jisòs cep fəsə fa wo də, <<Yà'sə ka nzak njàwèŋ ŋgòrì bə zeŋ yeŋ. Tɛ̀' nə tse' ŋàaŋ yà' sə yi. Yi nòŋsəgə̀ mvək yi yiìyi.
8 Yusə də wèeŋ nə tse' ŋàŋ ghà nə̀ Yòŋsə̀ nə̀ Rərɛŋ nə və bohòwèŋ, fana wèeŋ nə ye ŋgàa təəŋ ma nə̀ njàm, nə sə tsoho lo ncèp àm mvwe' lak Jòrosalèm, nə ye Jùdiyà bə Sàmàriyà pwe', nə kə dzeŋ mvwe' sə̀ nzeŋgòŋ nə ləsə.>>
9 Yi ànə cep mesə vɛ'nə fana, yi lo mʉbu ŋga wo sə yə yi, fana mbàk kə lok yi, wo kà yi mok yə fe'lə̀.
10 Mvəsə̀ wo à sə kʉ̀k gèsə lòmalì mʉbu mvəsə̀ yi lòbisə, fana bʉ̀ʉ səmok bwìŋ ba, sə̀ wo à nitse' cəək sə̀ fəfop à kə̀ tesə təəŋ ŋgʉ ni'ì wo.
11 Bʉ̀ʉ yè'sə fek wo dʉk də, <<Wèŋ bʉ̀ʉ Galìli, njo nə̀ wèŋ tə fɛɛŋ, nə sə kʉk gesə lo mʉbu vɛ'nə yà? Jisòs nə̀ yi me'rə weŋ, nə lònə mʉbu nè'nə, yi nə̀ kə̀ bwìŋ və̀ sə̀' mvəsə̀ wèŋ yə yi lòyà'sə.>>
12 Ànə ye vɛ'nə, fana wo me'rə mvwe' nda Olìp nə, nə bwi lo Jòrosalèm. Aco kìlometà mò'fis.
13 Â kə̀ dzèŋ Jòrosalèm, wo ca kok lo mʉmvwe' rum ndap nə̀ wo cugə̀ mbwa nə. Â sə cu fo' Pità bə Jon, Jem bə Andrù, Filìp bə Tomos, Bàtòlomì bə Màtiyò, Jem mo Afòs bə Saimʉ̀ nə̀ wo togə̀ yi də Zilò, nə ye Judàs mo Jem.
14 Ghà yà lòoŋ wo sə tse' tsətsərə̀ nə̀ mò'fis, nə fa ntʉm awo ŋgòsə gʉ̀hʉ pìriyà. Wo à ye fo' bə bəba wèŋ sə̀', mòk à ye Mèri ma Jisòs bə bwema Jisòs sə̀ mbəmbam wèŋ.

Màtiyàs Jə Kùu Judàs

15 Nùumbu mok à càa, ŋga wo sə cu kwe' fana bʉ̀ʉ sə̀ wo à dzəm Jisòs à ye fo'

co ŋkʉ̀ mò'fis bə bwìŋ hum ba. Fana Pità lokok təəŋ mʉtsə̀, nə cep dʉk də,
16 <<Bwema am wèŋ, ŋwàk Nwìi nə ye
tsoŋ zìnə mvəsə̀ Yòŋsə̀ nə̀ Rərɛŋ ànə cep
casə mʉ cùhù Devìd, sə kum liŋ Judàs, nə̀
yi à nì tsə̀' fa bʉ̀ʉ sə̀ wo à ko Jisòs mandzə̀
nà'a.
17 Yi Judàs à ye ŋwə̀ àvès mòk nə̀ wo
ànə swekfis yi, nə fa yi fàk mʉŋgorə̀ vès
anə.>>
18 (Yi à kə ywi nze bə mbàam sə̀ yi à gʉ̀
bʉp, nə tse' yà'. Nə lɛŋ kpʉ ye bə zeŋ, nə
gbʉ vehe, nto ye tesə.
19 Bʉ̀ʉ sə̀ mvwe' lak Jòrosalèm à yuk
bə zeŋ pwe', nə to mʉmvwe' nə də
Akèdamà. A yà'a bə ncèep lak awo də,
nze ndʉəm.)
20 <<Yà'a yəyərə bə yusə̀ wo à còm yà'
ndzənə ŋwàk Sàam də,
<Wèeŋ me'rə ndap ye nooŋ to, ŋwə̀
nəmòok kà mbwa cu.>
Wo à còm sə̀' də,
<Ŋwə̀ nəmòk nə jəŋ fàak sə̀ yi à sə gʉ̀ʉ
sə.>
21 Nə yeè nə də mòok nə ye tsoŋ mò'fis
nə̀ yi nə be'lə vesùwèŋ. Ŋwə̀ ènə nə ye
ŋwə̀ nə̀ yi a sə yegə̀ vesiwèŋ ghà yà lòoŋ
nə̀ Tà Jisòs à sə gìhi kɛ' tsətsoŋ bə kəkok
mʉtsətsə'rəə vès,
22 ye jəŋ ghà nə̀ Jon à bàptɛsə yi, nə kə
dzeŋ nùmbu nə̀ yi à mè'rə ves, nə lo
mʉbu. Vesiwèeŋ nə sə tsoho kɛ' fa bwìŋ
mvəsə̀ yi a lokok mvwe' kpʉ.>>
23 Fana wo cokfis bwìŋ ba, Jòsep nə̀ liŋ
yee mok à ye Bàsabà. Wo sə to yi sə̀' də
Jostòs. Yi ye bə Màtiyàs.
24 Wo gʉ pìriyà dʉk də, <<O Tà, wù rì
ntʉm bwìŋ lòoŋ wù. Nìŋ tsok fa-a ves
mʉtsətsə'rə bʉ̀ʉ sə̀ ba yè'e nə̀ wù cokfis
25 ŋgòjə fàak yè'e co masinjà yo sə̀ Judàs
à mè'rə màk, nə lo mvwe' sə̀ yà'a kə̀kʉrə̀
bohòyi ŋgòcu fo' sə.>>
26 Fana wo təm bèŋ ya wo riŋ ŋwə̀ nə̀ wo
jəŋ nə. Wo à màk bèŋ ko Màtiyàs, fana yi
ye ŋga'a mòk nə̀ yi be'lə ŋgàa ntum Jisòs
sə̀ hum-ncòp-mò'fis sə.

2

Mvəsə̀ Yòŋsə̀ Nə̀ Rərɛŋ À Vàə

1 Nùmbu nə̀ ŋkàha sə̀ wo togə̀ yà' də
Pentekòs à dzèeŋ fana yà' ye ŋga bʉ̀ʉ
yè'sə wèŋ cu mvwe' mò'fis. *
2 Wo yuk ntɛ̀ŋ nà, ŋga sə cwì və̀ mʉbu
co fəfə̀ nə̀ bʉp sə və̀ yi vɛ'ɛ, nə kə ci'lə
təəŋ mʉnə ndap nə̀ wo cu mbwa nə dak.
3 Fana wo ye yumok co lʉm mis vɛ'ɛ,
yà' ga'a naaŋ lo bʉ̀ʉ sə̀ mʉ nda'à anə mʉ
tuhù lòoŋfo'.
4 Wo pwe'fo' rwiŋ bə Yòŋsə̀ nə̀ Rərɛŋ
nə, nə ye ŋga'a ŋgòcèp ncèep lak bwìŋ
zəzok mvəsə̀ Yòŋsə̀ nə à fa wo ŋàŋ
ŋgòcèep.
5 Mvèk ànə à ye ŋga bʉ̀ʉ Jus sə̀ wo
wəpgə̀ Nwì à ye mvwe' lak Jòrosalèm sə.
Wo à və̀ mvwe' bòop lak zəzok sə̀ yà'a
sənə nzeŋgònə pwe'fo'.
6 Wo ànə yuk mvəsə̀ yà' sə cwì və̀, fana
wo kə caŋ baaŋ mvwe' mò'fis. Wo à mərə
cɛ̀bʉ̀ə̀ bʉ̀ʉsə̀ wo à yuk ŋga bʉ̀ʉ sə̀ wo à
dzəm Jisòs sə pwe' à sə cèp ncèep lak awo
mò'fis mò'fis.
7 Wo à sɛ̀ɛŋ, nə sə dʉk də, <<Yè'e ka
pwe'fo' bʉ̀ʉ Galìli yeŋ nɛ̀?
8 A yè'sə nsàp nə̀ fò, ves yuk ŋga wo sə
cep ncèep lak avès pwe' ɛ.
9 Vèes fɛɛŋ bʉ̀ʉ Patiyà, Midiyà, nə
ye Elàm. Mok və̀ Mèsòpòtemiyà nə ye
Kàpàdosiyà, mok Poŋtòs bə Ɛsiyà,
10 Frijìyà bə Pàmfiliyà, Ijìp nə ye mvwe'
nzeŋgòŋ Libiyà nə̀ nà' kʉəp Sìrinì. Mok
fɛɛŋ ŋkʉ̀ìŋ sə̀ wo və̀ mvwe' lak Rumà,
bʉ̀ʉ Jus nə ye sə̀ wo à bɛ' lòmandzə̀ Nwì
bʉ̀ʉ Jus bɛ'lə.
11 Bʉ̀ʉ Krit nə ye bʉ̀ʉ Aràb sə̀'. Mvəsə̀
vès və̀ mvwe' sə̀ zəzok vɛ'nə, fana ves yuk
ŋga wo sə tsòho bum maŋgəŋgèŋ sə̀ Nwì
à gʉ̀ bə ncèep lak avès.>>
12 Bum yè'sə ànə ghak, nə jipsə tes wo
vɛ'nə, fana wo sə fe'rə kɛ'ca ni' awo dʉk
də, <<Yè'sə nsàp nə̀ fòvɛ'nə ɛ?>>
13 Bʉ̀ʉ mok à jə bʉ̀sə yàwo yà' bum
ywì'lə nzòŋ. Wo sə ywi'lə wo də yà'wèŋ
no jʉ̀hʉ rùk.
14 À ye vɛ'nə, fana Pità bə ŋgàa ntum
Jisòs mok sə̀ hum-ncòp-mò'fis sə à lòkok
təəŋ mʉtsə̀, nə sə cep gʉgʉŋ də, <<Wèŋ
bʉ̀ʉ Jùdiyà nə ye bʉ̀ʉ sə̀ wèŋ cu mvwe'

* **2:1 2:1** Pentekòs ànə ye nùmbu nə̀ bʉ̀ʉ Jus wèŋ à sə bə̀ŋsəgə̀ bum.

lak Jòrosalèm pwe', wèeŋ yu'rə nə riŋ tse' dʉk də,
15 bʉ̀ʉ yè'sə ka rùk mvəsə̀ wèŋ sə tsərə
yà'sə no jʉhʉ. Wèŋ yə yàwèŋ sə̀' də cu
ntòzəzòŋ bohòŋwè ŋgòjʉ̀hʉ rùk.
16 Yè'sə yumok sə̀ ŋgà tsòhòbum Nwì
nə̀ liŋ ye à ye də Joɛ̀ nà'a ànə cep noŋsə
lo taŋ ntɛ̀ŋ laŋ.
17 Yi à còm də,
<Nwì à dʉk də,
<<Nùumbu sə̀ yà'a nə sə ləsə lo fana,
mʉ nə fa Yòŋsə̀ àm bohòndàaŋwè
pwe'.
Wàhaŋgwɛ̀ŋ bə wàhanzùum awèeŋ nə
tsoho fa bwìŋ bum Nwì.
Bʉ̀ ŋkwàha bwìŋ bə wàhabwìŋ wèeŋ nə
ye zìnə bum Nwì ndzənə lo.
18 Mʉ nə fa yòŋsə̀ àm nə bohòŋgàa fàak
am sə̀ mbəmbam bə sə̀ bəba sə̀'.
Mvək ànə dzèeŋ fana, wo sə tsoho fa
bwìŋ bum Nwì.
19 Mʉ nə gʉ bum mok sə̀ yà' gʉ vɛ'ɛ
maŋgəŋgèŋ yà' yəəŋ mʉbu bə sə
nze.
Bwìiŋ nə ye ndʉəm bə mis nə ye ndindi
nə̀ nà' sə lokok bə ŋàŋ.
20 Nùum nə seŋ, ŋwə baŋ bʉʉŋ co ndʉəm
ŋkuŋ fana nùmbu nə̀ ghaŋ nə̀ Tà
nə̀ nà'a nə ye maŋgəŋgèŋ nə dzeŋ.
21 Fana ndàaŋwè pwe' nə̀ yi lɛŋ to
Tà mʉnə nùumbu yà'sə fana
ŋgèŋgàaŋ nə luŋ.>> >
22 <<Wèeŋ yu'rə na ncèp nè'e è, bʉ̀ʉ
Izùrɛ wèŋ. Jisòs nə̀ mvwe' lak Nazàrɛ
ŋwə nə̀ Nwì à cokfis, nə niŋtsok fa weŋ
nsàp fàk ye bə maŋgəŋgèeŋ bum mok sə̀
yà' gha' bwìŋ. Nwì à sə gʉ̀ càsə yà' ndzə
bohòyi. Wèŋ rì yàwèŋ yu yè'sə sə̀', bʉ̀ʉsə̀
yi ànə gʉ yà' mʉtsətsə'rə wèŋ.
23 Nwì bə tsətsərə ye nə ye bə ŋkərə nə̀
nje à dzəm kok yi də wo nə fa Jisòs ndzə
bohòwèŋ, fana wèŋ fa yi bohòbʉ̀ʉ sə̀ bʉp
wo tɛ'lə yi mʉ ntəəŋ. Yà'a mvəsə̀ wèŋ à
zə yi wèŋ.
24 Fana Nwì lokoksə yi mvwe' kpʉ
sə̀', nə fiŋ me'rə fis yi mvwe' ŋgə' kpʉ.
Mandzə̀ ànə ka nə̀ co kpʉ kotse' mamgeŋ
yi yeŋ.
25 Devìd ànə cep, nə sə kum liŋ ye dʉk
də,
<Mʉ̀ yə də Tàa yegə̀ venə ghà yà lòoŋ fo'.
Yi tə mʉ bo mamàk ya ŋga ŋgə' kà mʉ
gha'.
26 Nà'a njo nə̀ ntʉm àm tse' kwəkwa,
ncèep cù am sə ye lə̀lʉm.
Fana mʉ̀ cum sə̀' bəboŋ, nə sə naaŋ tu.
27 A bʉ̀ʉsə̀ wùu Nwì, kaco wu me'rə mak
noŋsə mʉ mvwe' nzeŋgòŋ yòŋsəə
bʉ̀ kpʉkpʉ yeŋ.
Kaco wu nə me'rə ŋgùpni' ŋgà fàk yònə̀
zìnə ŋgòbì yeŋ.
28 Wù a nì tsə̀' fa mʉ mandzə̀ nə̀ ŋgòkə̀
cu ncu nə̀ ŋgòtse' yòŋsə̀ laŋ.
Mʉ nə̀ kwa bʉ̀ʉsə̀ wu vesù.>
29 <<Bwema am wèŋ, mʉ̀ rìŋ bəboŋni
də aco mʉ̀ cep yumok sə̀ zìnə bə liŋ tàcici
àvès Devìd. Mvəsə̀ yi ànə cep bum yè'sə,
fana yi ànə kpʉ lo yuye laŋ, wo tuuŋ yi,
sèe ye sə nòmalì yè' fo' tè ntinə.
30 Yi à ye ŋgà tsòhòbum Nwì, nə riŋ tse'
yusə̀ Nwì ànə kɛŋ də yi nə̀ fa yi. Nwì ànə
kak də yi nə kə̀ gʉ̀ ŋwəə nà' mòk ŋgòkok
gaŋ ŋkum Devìd.
31 Tàcici àvès Devìd ànə riŋ yusə̀ Nwì
ànə tse' ŋgògʉ̀ fana, mvəsə̀ yi à dʉk də
<Wo à ka yi mvwe' nzeŋgòŋ yòŋsəə bʉ̀
kpʉkpʉ me'rə noŋsə, ŋgùpni' ye à ka sə̀'
bi> yà'a, yi à sə kà yè'sə bə ni' ye cèp. Yi
à sə cèp bə Ŋkum ŋgà gèm bwìŋ nə̀ Nwì
à dʉk də yi nə̀ tum vesə nə.
32 Nwì à lòkoksə Jisòs nə mvwe' kpʉ,
fana vès bwe ye pwe' à yə, nə riŋ bə zeŋ
də a zìnə.
33 Yi a lòkok cu lòbo ma màk bohòNwì,
nə jəŋ Yòŋsə̀ nə̀ Rərɛŋ bohònà' mvəsə̀ tɛ̀'
ànə kak noŋsə, fana yusə̀ wèŋ yə, nə yu'ù
nə, sə gʉ̀ yà' yòŋsə̀ ànə nə̀ Jisòs sə fa nà'
yi.
34 Devìd à ka ye mʉbu lo fana, à ye yi
nə̀ yi à cèp dʉk də,
<Tà Nwì à dʉk bohòTà àm də,
<<Cum bo ma mà'a mʉ fɛɛŋ,
35 ya mʉ noŋsə bʉ̀ʉ sə̀ wo bɛ̀ŋgə̀ wu sə
nze ya wu nəŋ tes kù mʉ ni'ì wo.>>
>
36 <<Bʉ̀ʉ Izùrɛ pwe' tse' ŋgòrì tse' pap
də Jisòs nə̀ wèŋ à tɛ'lə yi mʉ ntəəŋ nə,
Nwì a gʉ̀ yi ŋgòye Tà, nə ye fe'lə Ŋkum
ŋgà gèm bwìŋ nə sə̀'.>>

37 Bʉ̀ʉ sə à yuk vɛ'nə fana ntʉm saha wo nəbʉp. Wo fek Pità bə ŋgàa ntum Jisòs mok sə wèŋ də, <<Aco vès gʉ yè'sə va, bwema avès wèŋ?>>
38 Pità tsok wo də, <<Wèeŋ kupsə, nə bwi fa bʉp awèŋ ŋkwɛ̀ŋ, wèŋ lòoŋ, nə baptɛsə mʉnə liŋ Jisòs Krɛst ya ŋga wèeŋ tse' səswìfa bə bʉp awèŋ, ya wèeŋ tse' Yòŋsə nə Rərɛŋ nə nà'a fəfa nə Nwì.
39 Wèŋ rì də kəkàk ènə nà'a nə njàwèŋ, nə ye bwe awèŋ, nə ye nə bʉ̀ʉ sə wo cu yàwo səsap bohòNwì sə'. A yà'sə də nà'a bohòndàaŋwè pwe' nə Tà Nwì a to yi sə'.>>
40 Pità ànə cep bohòwo vɛ'nə, nə cep bum mok wùriŋ. Yi sə lɛŋ wo də, yà'wèeŋ lap mandzə nə ŋgòca gɛsə mvwe' nsàp ŋgə' nə bʉ̀ ŋgàa ŋkʉ̀ì' wèeŋ nə kə yə nə.
41 Bwìŋ ŋkʉ̀ʉŋntɛ̀ŋ à yuk ncèp ye nə, nə dzəm nà', nə baptɛsə sə'. Fana bʉ̀ʉ sə wo à be'lə kwe' àwo nùmbu ànə à ye co bwìŋ ncùhù tɛ'.

Bʉ̀ʉ Sə Wo à Dzəm Jisòs À Ye Cù Mò'fis

42 Wo à jə gha' mvək awo ŋgòyu'rə yusə ŋgàa ntum Jisòs sə à sə yə'rə wo, nə sə be'lə mvwe' mò'fis. Wo sə zʉ bɛŋ Nwì mvwe' mò'fis, nə sə lɛŋ pìriyà.
43 Ŋgàa ntum Jisòs sə wèŋ à sə gʉ̀ bum sə yà' à sə gha' bwìŋ mʉtuhù wùriŋ fana, wʉə à ko bwìŋ pwe'fo'.
44 Bʉ̀ʉ sə wo à dzəm sə pwe' à sə cu mvwe' mò'fis, nə sə be'lə bum awo sə wo à tse' mvwe' mò'fis sə'.
45 Wo à sèŋ bum yà'sə nə sə gapsə mbàam sə mvəsə wo yə də ŋgèŋgàŋ ka tse'.
46 Nùumbu pwe' wo sə kə be'lə mvwe' kwe' nə mò'fis mʉnə ndap Nwì nə ghaŋ nə nà' à ye Jòrosalèm anə. Wo à sə zʉ bɛŋ awo nda'à wo mvwe' mò'fis bə kwəkwa nə ye ntʉm nə mò'fis.
47 Wo sə kuksə Nwì fana bwìŋ pwe'fo' à sə dzəm wo. Tà Nwì à sə jònaaŋ fa wo bʉ̀ʉ sə wo à sə tse' lùŋ nùumbu pwe'.

3

Pità Bə Jon Tɛsə Ŋwə̀ Nə Yi À Bù'rə

1 Nùmbu mòk à ye, ŋga nùm càsə maràŋ fana Pità bə Jon sə lo mʉ ndap Nwì nə ghaŋ nə. À ye ghà nə wo gʉ̀gə̀ pìriyà.
2 À kə̀ dzèŋ mvwe' ncùu ŋka' mok sə̀ wo togə̀ yà' də Ncù sə̀ Bəboŋ fana wo tseŋ ŋgà' nəmòk fo' ŋga yi cu fo' nze. Woo kə̀ bəhə nòŋsəgə̀ yi fo' də nà'a sə lɛɛŋ mbàm bohòbʉ̀ʉ sə̀ wo sə lòmʉ nda'à Nwì anə. Bʉsə̀ mvə̀'nə̀ wo à dzə yi dzəə, yi à ka gi yuk.
3 Yi ànə ye Pità bə Jon ŋga wo sə də wo ni lo mʉ ndap Nwì nə ghaŋ nə fana, yi lɛŋ də yà'a fa yi mbàm.
4 Wo kʉk nà' bə lis rap rap fana Pità dʉk fa nà' dʉk də, <<Kʉk ves.>>
5 Yi kʉk wo, nə sə tsərə ye də yà'a nə fa yi yumok ŋga'a.
6 Pità dʉk fa yi də, <<Mʉ̀ ka mbàm ŋgòfa wu tse', mʉ nə fa wu yusə̀ mʉ̀ tse'.>> Fana yi dʉk fa nà' də, <<Mʉnə ŋàaŋ liŋ Jisòs Krɛst nə̀ mvwe' lak Nazàrɛ, lòkok, nə gi.>>
7 Fana Pità fa gesə nà' bo mazʉ, nə ko lokoksə nà' mʉtsə̀ ntɛ̀ŋ, fana lis kùu ye bə kùu ye sə pwe'fo' gʉŋ co yi təəŋ.
8 Yi li mʉtsə̀, nə təəŋ bə tu ye, nə sə gihi kɛ' ca. Bə yà'wèŋ lo kə ni mʉ ndap Nwì nə ghaŋ nə mok bəbɛ'. Yi sə gi, nə sə li, nə sə kwasə Nwì.
9 Bwìŋ pwe'fo' à yə yi mvəsə̀ yi à sə gìi, nə sə kwasə Nwì.
10 Wo ànə geŋ də wo riŋ də a yi nə̀ yi cugə̀ mvwe' ncù ŋka' nə̀ bəboŋ nə, nə sə lɛɛŋ bum nə fana wo mərə nsàp yu nə̀ nà' gʉ̀ yi nà'nə nəbʉp.
11 Mvəsə̀ wo à sə tesə tsoŋ fana ŋgà' nə kotse' Pità bə Jon cʉ̀k fana bwìŋ mərə, nə carə və mvwe' sə̀ wo tə sə sə̀'. À ye yè'sə sə mbi mvwe' sə̀ wo togə̀ fo' də mbàndap nə̀ Sòlomù.
12 Pità à yə bʉ̀ʉ sə̀ wo à sə və̀ fo', fana yi dʉk fa yà'wèŋ dʉk də, <<Bʉ̀ʉ Izùrɛ wèŋ, wèŋ sə mərə yè'sə bʉ̀ʉ yà? Wèŋ sə kʉ̀k sɛɛŋ ves co də vès lòkoksə yi bə ŋàaŋ yàvès, də vès tse' ntʉm sə̀ rərɛŋ yè'sə bʉ̀ʉ yà?
13 Yusə də, Nwì Abràham, Azìk nə ye Jàkop, yi nə̀ yi Nwì tàcici avès à fa ŋàaŋ sə̀ mʉbu bohòmo ye Jisòs. Wèŋ jəŋ yi, nə fa bohòbʉ̀ ŋkwàha bʉ̀ʉ Jus, nə bɛŋ yi

mantombì Palè, ŋga Palè nə dʉk laŋ də wo me'rə yi lo.
14 Yi nə̀ yi à ye rərɛŋ nə ye bəboŋ, wèŋ bɛŋ yi, nə dʉk fa Palè də yi me'rə lɛ ŋgà zə bwìŋ.
15 Fana wèŋ zə yi nə̀ yi mantombì ŋgòjə lòbwìŋ mvwe' lùŋ. Fana Nwì nə lòkoksə yi mvwe' kpʉ. Vès ye bə lis avès, nə sə tsə̀' fa-à nə bwìŋ.
16 Ŋàaŋ sə̀ yà' cu ndzənə liŋ Jisòs sə gʉ̀ ŋgà' nə̀ wèŋ sə yə yi, nə riŋ yi nè'e zeŋ ŋkuŋ yi gʉŋ. Njo nə̀ vès a fa ntʉm avès bohòliŋ yà'sə fana yà' gʉŋsə yi mvə̀'nə̀ wèŋ sə yə yi yè'sə.
17 Fana nə̀ ŋga'a nè'e bwema am wèŋ, mʉ̀ riŋ tse' dʉk də yusə̀ wèŋ bə bʉ̀ ŋkwàha bʉ̀ʉ awèŋ à gʉ̀ bohòJisòs, à ye ŋga wèŋ sə kà rì.
18 Nwì ànə tsok casə cùhu ŋgàa tsòhòbum Nwì pwe'fo' taaŋntɛ̀ŋ dʉk də, Ŋkum ŋgà gèm bwìŋ nə nə ye ŋgə'. Fana yi a gʉ̀ yà' ye zìnə bə nsàp mandzə̀ ènə.
19 Wèeŋ kupsə-a ŋga'a, nə bʉʉŋ lo bohòTà Nwì ya yi yisə gɛsə fa weŋ bʉp awèŋ sə fo'.
20 Ya ŋga mvə̀k nə̀ ŋgòcu yòŋsə nə və bohòTà Nwì. Ya ŋga yi tumsə fa weŋ Jisòs, nə̀ yi à kàk nòŋsə ŋgòtumsə fa weŋ nə.
21 Yi nə cum tsoŋ tse' mʉbu tè mvə̀k kə dzeŋ nə̀ Nwìi nə gʉhʉ tsə'rə fəsə bum pwe'. Yè'e mvəsə̀ Nwì ànə tsok taaŋ ntɛ̀ŋ cùhu bʉ̀ʉ ye sə̀ rərɛŋ sə̀ ŋgàa tsòhòbum Nwì.
22 Musì ànə dʉk də,
<Tà Nwì àwèeŋ nə tumsə fa weŋ ŋgà tsòhòbum Nwì mòk sə̀' mvəsə̀ yi à tumsə mʉ̀ʉ Musì.
Yi nə tesə mʉtsətsə'rə bòp bʉ̀ àwèŋ.
Wèeŋ nə sə yuk tse' yusə̀ yi nə sə tsok fa weŋ cʉ̀k.
23 Ŋwə̀ nə̀ yi dʉk-a də yi kà yusə̀ ŋgà tsòhòbum Nwì nə sə cèp yuk,
Ye də wo nə fis gɛsə yi mʉŋgorə̀ bʉ̀ʉ Nwì nə̀ mvèsə̀.>
24 Ŋgàa tsòhòbum Nwì sə̀ wo à tse' ncèp ŋgòcèep à cèp càsə bə bum sə̀ yà'a nə sə ye nùumbu yè'sə sə̀'. Ye jəŋ mʉ ni'ì Samwè nə ye bə sə̀ wo à ye maŋkwɛ̀ɛŋ yi pwe', sə cep vɛ'nə.
25 Wèeŋ ŋgwì bʉ̀ ŋgàa tsòhòbum Nwì sə, nə ye fe'lə sə̀' də wèŋ tse' bo sənə rʉ̀k nə̀ Nwì à zʉ bə tàcici awèŋ sə̀'. Yi à dʉk fa Abràham də, <Mʉ nə se bʉ̀ʉ sə̀ sənə nzeŋgònə pwe' bʉ̀ʉ ŋgwì bʉ̀ yò.>
26 Nà'a njo nə̀ Nwì à fis ŋgà fàk ye Jisòs, nə fa to nà' mantombì bohòwèŋ ŋgòkə̀ sè weŋ. Yi à sè weŋ bə mandzə̀ nə̀ ŋgògʉ̀ weeŋ bʉʉŋ gɛsə mvwe' mandzə̀ jòoŋ awèŋ.>>

4

Wo Somsə Pità Bə Jon Mʉ Kaŋsurù

1 Pità à sə cèp malì bohòbʉ̀ʉ sə̀ fo', ŋga Jon sə̀' fo' fana ŋgàa fa satikà' nə ye ŋkum ŋgàa ntək mʉmvwe' ndap Nwì nə̀ ghaŋ nə bə bʉ̀ʉ Sadusì wèŋ və kə tseŋ wo.
2 Wo à jòk və̀ də Pità wèŋ à sə yə'rə fa bwìŋ də Jisòs a lòkok mvwe' kpʉ. Wo yə'rə vɛ'nə, yà' sə niŋ tsok də ŋwèe kpʉ-a yi nə lokok fe'lə sèmok.
3 Fana wo ko wo, nə kə lok noŋsə wo. Wo à nòoŋ nòoŋ mʉ ndapndzəmə̀ anə tè tsok rɛŋ bʉ̀ʉsə̀ à ye ŋga mvə̀k lònəbʉp.
4 Ànə ye na sə̀' vɛ'nə fana bwìŋ ŋkʉ̀ʉŋ sə̀ wo à yuk ncèp nə à dzəm tse' bə zeŋ. Bʉ̀ʉ sə̀ wo à dzəm sə lòoŋ fo' à ye pwe' co bwìŋ ncùhù tàŋ.
5 Tsok à rɛŋ fana, bʉ̀ ŋkwàha bʉ̀ʉ Jus wèŋ à baaŋ və̀ mvwe' lak Jòrosalèm dʉk də wo kə sak yà'wèŋ. Wo à ye bʉ̀ʉ Jus sə̀ mantombì bə ŋgàa yə'rə bwìŋ lʉ̀k.
6 Wo ye fo' bə Anàs, ŋkum ŋgàa fa satikà' wèŋ, nə ye fe'lə Kayofàs bə Jon bə Alèsandà nə ye fe'lə bʉ̀ʉ mok sə̀' sə̀ wo njàŋ bə ŋkum ŋgà fa satikà' nə.
7 Wo jəŋ və bʉ̀ʉ sə̀ ba sə mantombìi wo, fana wo sə fek yà'wèŋ dʉk də, <<Wèŋ tse' nsàp ŋàŋ nə̀ fòŋgògʉ̀ vɛ'nə-ɛ? Wèŋ sə gʉ̀ vɛ'nə yè'sə bə liŋ ndà?>>
8 Pità à rwiŋ bə Yòŋsə̀ nə̀ Rərɛŋ nə fana, yi cep fəsə fa wo də, <<Wèŋ bʉ̀ʉ sə̀ mantombì nə ye bʉ̀ ŋkwàha bwìŋ wèŋ,
9 wèŋ sə fek ves yè'sə yusə̀ bəboŋ sə̀ vès a gʉ̀ʉ də ŋwə̀ ènə gi sə à? Wèŋ dzəm ŋgòrìŋ də vès a gʉ̀ yi valɛ ŋkuŋ yi gi à?
10 Fana wèŋ bə bʉ̀ʉ Izùrɛ pwe' riŋ sə̀' də ŋwə̀ ènə a gʉ, nə təàŋ nə mantombìi

wèŋ fɛɛŋ bə ŋàaŋ liŋ Jisòs Krɛst nè mvwe' lak Nazàrɛ. A yi nè wèŋ ànə tɛ'lə yi mʉ ntèəŋ, fana Nwì lòkoksə yi mvwe' kpʉ nə.
11 A sə' Jisòs nè'nə nè ŋwàk Nwì sə dʉk də, <Lìs nè ŋgàa ci ndap à dzèeŋ màk də nà'a bʉp, kə tse' ghak fe'lə fàk sə' zeŋ nə.>
12 Mandzè nè ŋgòtse' lùŋ megu bə liŋ ye yiìyi. Sənə nzeŋgònə pwe', ŋwènəmòok mok bʉ̀ə nè Nwì a fa bwìŋ də aco a tse' lùŋ bohòyi.>>
13 Bʉ̀ʉ sè mʉ kaŋsurù sə pwe' à yə nsàp ntʉm nè Pità bə Jon à bàa ŋga wo rì sə' də ya'wèeŋ bʉ̀ʉ sè wà sè wo à ka ŋwàk sə' riŋ, fana wo mərə nèbʉp. Ya'a mvwe' sè wo à rì dʉk də bʉ̀ʉ yè'sə à ye bə Jisòs wèŋ laŋ nè zìnə.
14 Yusè co wo cep, à ka sə' yeŋ, bʉ̀ʉsə ŋwè nè wo à lùŋsə yi nə à tə kok sə' fo' ŋgʉ ni'ì Pità bə Jon anə, bwìŋ sə ye yi.
15 Fana wo à dʉk fa ya'wèŋ də ya'wèeŋ tesə mʉ kaŋsurù anə. Wo à tesə lo fana wo sə cep mok woòwo.
16 Wo sə dʉhʉ də <<A gʉ bʉ̀ʉ yè'sə va? Bʉsə bʉ̀ʉ sè wo cu Jòrosalèm fɛɛŋ pwe' riŋ tse' də à gʉ̀ nsàp yu nè nà' gʉ càsə ŋàŋ nè'nə bʉ̀ʉ yè'sə. Mandzè nè co vesùwèŋ dzèeŋ yà' ka yè'sə yeŋ.
17 Fana megu də vesùwèeŋ jwa sa'rə wo də wo kà bohòŋwè nəmòk mʉnə liŋ Jisòs mok cèp yuk fe'lə, ŋgògʉ̀ də yu yè'sə kà mantombì mok sə yuhù lo'.>>
18 Fana wo to fəsə vesə wo mʉ ndapè anə, nə tsok wo də, ŋgòcèp kènə ŋgòyə'rə bwìŋ mʉnə liŋ Jisòos nə kà mok ye yuk fe'lə.
19 Pità bə Jon dʉk fa fe'lə wo də wo kʉk ja'a na yàwo sə' də, a yəyərə bohòNwì də wo yuk yà'wèŋ nə noŋsə Nwì àlɛ.
20 <<Kaco vès teŋsə ŋgòcèp yusè vès a yə, nə yuk yeŋ.>>
21 Bʉ̀ʉ sè mʉ kaŋsurù sə à jwa sa'rə malì wo gʉgʉŋ, nə me'rə wo lo. Wo lap njo nè co wo fa ya'wèŋ ŋgə' bʉ̀ʉ zeŋ bʉ̀ə, bʉ̀ʉsə bwìŋ pwe' à sə kùksə Nwì bə nsàp yu nè nà' ye nà'nə.
22 Ŋwè nè wo à gʉ̀ gʉŋsə yi nə à càsə lùumŋgòŋ hum kwè.

Bwe Jisòs Lɛŋ Pìriyà Də Wo Kà Wʉə Tse'

23 Mvəsè wo à mè'rə wo ntɛ̀ŋ, Pità bə Jon bwi lo mvwe' kwe' àwo, nə tsoho fa ya'wèŋ yusè ŋkum ŋgàa fa satikà' sè ghaŋ bə bʉ̀ ŋkwàha bwìŋ wèŋ dʉk sə.
24 Wo à yuk wes ya' fana wo pwe' be'lə, nə gʉ pìriyà bohòNwì dʉk də, <<O Tà Nwì, ŋgà gʉ̀ ntòbu bə nzeŋgòŋ nə ye ndzəp bə bum sè ya' cu ca lòoŋ.
25 Â ye wù nè wù à gʉ̀ tàcici àvès Devìd ŋgòcèp bum yè'e. Yi à ye mo fàk yo, fana Yòŋsè nè Rərɛŋ nə à gʉ̀ yi ŋgòcèp də,

<Bʉ̀ lakmvum sə jok bʉ̀ʉ yà?
Bʉ̀ʉ sə sə tsərə bum sè ya'a nə kà fàk yè'sə bʉ̀ʉ yà?
26 Bʉ̀ ŋkəŋkum nzeŋgòŋ fʉhʉ ni' awo mvwe' mò'fis ŋgòlʉ̀ Tà Nwì bə Ŋkum ŋgà gèm bwìŋ nè Nwì à cokfis nòŋsə nə.>
27 A zìnə də Heròbə Poŋtiyòs Palè nə ye bʉ̀ʉ Izùrɛ bə bʉ̀ lakmvum wèŋ à cu kwe' nè bʉp mʉ tùhù Jisòs mʉ ntòlak fɛn. Wo à kè cu kwe' mʉ tuhù Jisòs mo yònè rərɛŋ, nè wù à cokfis nòŋsə nə.
28 Wo kə be'lə ŋgògʉ̀ bum sè wù ànə dzəm wu. Wù ànə fʉhʉ noŋsə yà' laŋ, nə fa ŋàŋ də bum yè'sə nə ye vɛ'nə.
29 Fana nè ŋga'a nè'e, Tà, kʉk ja'a na bə nsàp ŋgə' nè wo sə dʉk də wo nə fa ves, ya ŋga wu gʉ ves ŋgàa fàak yo baŋ ntʉm ŋgòtsòho ncèp yònə.
30 Niŋ-a ŋàaŋ yo sə bə mandzè nè ŋgògʉ̀ bwìŋ gʉŋ nə lokok mvwe' yiyaŋ awo. Gʉ̀ sə' də vèes sə gʉ bum bə liŋ Jisòs, mofàk yònè rərɛŋ nə co ya'a sə ghak bwìŋ mʉ tuhù.>>
31 Wo ànə lɛŋ mesə fana mvwe' sè wo à ye fo' sə tsoho. Wo pwe'fo' à rwiŋ bə Yòŋsè nè Rərɛŋ nə. Wo yeto ŋgòtsòho ncèp Nwì nə kà wəp.

Wo Sə Gàpsə Yak Bum Awo Kèkʉrə

32 Bʉ̀ʉ sè wo ànə dzəm bohòJisòs sə pwe' sə tse' ntʉm nè mò'fis. Ŋwè nəmòk nè mò'fis kà dʉk də yusè yi tse' gù sə ye yiìyi dʉk. Wo à sə benə bum awo sè wo à tse' pwe' mvwe' mò'fis.
33 Ŋgàa ntum yè'sə à sə tsòho bum sè wo à yə, mvəsè Tà Jisòs à lòkok mvwe' kpʉ bə ŋàŋ fana Nwì sə se wo pwe'fo'.

34 Ŋwà nəmòk nà də yi à sə jamə də
yi ka yumok tse' à ka mʉtsətsə'rə wo anə
yeŋ. Bʉ̀ʉ sə wo à tse' nzum bə ndap wèŋ
à sèŋ yà', nə jəŋ və mbàam sə wo sèŋ yà'
bə zeŋ sə,
35 nə fa noŋsə yà' bohòŋgàa ntum sə
wèŋ. Fana wo jəŋ mbàam sə, nə sə fa
ŋwà nà fòlòoŋ mvəsə wo yə də nà' ka tse'.
36 Yà'a mvəsə ŋwà nəmòk nà liŋ ye də
Jòsep à gʉ̀ sə' vɛ'nə. Yi à ye ŋwàə bòp
bʉ̀ Levì, fana wo dzə yi dzəə mvwe' lak
Sɛprò. Ŋgàa ntum Jisòs à to fa yi liŋ nzùm
də Bànabà. Yà'a də: Ŋwà nà yi rì ŋgòcèp
fa bwìŋ ncèep kontʉm.
37 Yi à sèŋ nzum ye, nə jəŋ və mbàam
sə, nə kə fa noŋsə yà' bohòŋgàa ntum sə
sə'.

5

Ànàniyàs Bə Sàferiyà

1 Ŋwà nəmòk à ye sə' nà liŋ ye à ye də
Ànàniyàs. Liŋ ŋgwe à ye Sàferiyà. Wo à
sèŋ bum awo mok,
2 nə swihi noŋsə mbàm mamòk, nə jəŋ
bwees sə fa lo ŋgàa ntum sə. Ŋgwe ye à
rì də nà' swìhi mbàam mok sə'.
3 Fana yi ànə jəŋ və mbàam sə, Pità fek
yi dʉk də, <<Ànàniyàs, wù mè'rə Satà də
yi ni sə ntʉʉ̀ wù ŋgògʉ̀ wu də wu kə borə
Yòŋsə nə Rərɛŋ nə, nə swihi mbàam sə
wù à sèŋ bum sə mamòk bʉ̀ʉ yà?
4 Mvək nà wù ànə ka bum yà'sə ntòseŋ,
yà' à ye sə yò. Wù à sèŋ yà', mbàam sə ye
mali sə' sə yò. Njo nə wù kə tsərə fe'lə sə
ntʉʉ̀ wù də wu gʉ nsàp yu ènə yè'sə bʉ̀ʉ
yà? Wù ka nsàp mvwès nè'nə bohòbwìŋ
ci' fa, wù ci' fa nà' bohòNwì bə tu ye.>>
5 Ànàniyàs ànə yuk vɛ'nə ntèŋ, yi coho
gbʉ sə nze, nə kpʉ. Wʉə à ko bʉ̀ʉ sə wo
à yuk yu yè'sə pwe'fo'.
6 Wàhabwìŋ wèŋ à və, nə kə lim fis lo
vèŋ ni' ye nə sə mbiŋ, nə kə tuuŋ.
7 À cà awà tɛ' fana ŋgwe ye və sə', nə
kà rì də yumok gʉ̀ ndu ye rì.
8 Yi à kə dzèeŋ, Pità fek yi də, <<Tsòk
fa mʉ-ɛ, yè'e mbàam sə wèŋ ndu yòà sèŋ
bum sə vɛ'nə pwe'fo' à?>> Ŋgwɛŋ nə də,
<<Ŋ, yà'a mbàam sə pwe'.>>
9 Fana Pità dʉk fa yi də, <<Weŋ ndu
yòswi' cù də wèeŋ kə mumsə ja'a Yòŋsə
Nwì bʉ̀ʉ yà? Sə nərə və kù kə ncùhù yà'a
bʉ̀ʉ sə wo kə tuuŋ və ndu yò. Wo nə bək
fis lo wu yòsə' ca.>>
10 Yi à coho gbʉ nòoŋ tsə mantombìi
Pità vɛ'nə ntèŋ, nə kpʉ. Wàha bʉ̀ʉ sə à ni
ko' vəə, nə kə dzeŋ ŋga yi kpʉ laŋ. Wo à
bək jə fis nà', nə kə tuuŋ yi ŋgʉ sèe ndu
ye nə.
11 Bʉ̀ʉ cos nə ye bʉ̀ʉ mok sə wo à yuk
bum yè'sə, nsàp wʉə mòk à ko wo pwe'
nə pwe'.

Bum Maŋgəŋgèŋ Nə Ye Məmərə

12 Ànə gèŋ ŋgàa ntum sə à sə gʉ̀hʉ bum
maŋgəŋgèŋ nə ye bum sə bwìŋ sə mərə
wùriŋ. Bʉ̀ʉ sə wo à dzəm Jisòs sə pwe'
à sə cu kwe' àwo mvwe' mò'fis mvwe'
ntòmbi Sòlomù.
13 Bʉ̀ʉ mok sə wà sə à ka ni' awo co də
wo kəkʉrə ŋgòbe'lə yà'wèŋ jəŋ lok. Wo
à sə kà-a bə yà'wèŋ sə' sə tòrə kɛ' fana
wo sə kʉk ja'a yà'wèŋ co nsàp bʉ̀ʉ mok
sə wo bòntʉm wùriŋ.
14 Bʉ̀ʉ sə wo à dzəm bohòTà Jisòs à sə
tùhu və, bəba bə mbəmbam wèŋ nduk,
nə sə kə be'lə wo.
15 Mvəsə bwìŋ à yə nsàp yu nə wo à
sə gʉ̀ʉ fana, wo bəhə fis və ŋgàa yiyaŋ,
nə noŋsə lo wo ŋgʉ mandzə mʉnə kəà
bə kè wèŋ də ya Pità gì càa, tsətsèŋ ye ca
mʉ ni'ì mok.
16 Bwìŋ à kwəəŋ tesə və mvwe' bòop lak
sə yà'a ŋgʉ Jòrosalèm ŋgòjə vè bʉ̀ʉ awo
sə wo sə yaya bə bʉ̀ʉ sə wo tse' yòŋsəə
ze' ndzə ni'ì wo. Wo à gʉ wes pwe'fo'.

Wo Fa Ŋgàa Ntum Jisòs Ŋgə'

17 À ye vɛ'nə fana ŋkum ŋgàa fa satikà'
bə bʉ̀ʉ ye sə wo mvwe' kwe' bʉ̀ʉ Sadusì
wèŋ yeto ŋgòwa yusə ŋgàa ntum sə sə
gʉ̀ʉ sə, nə jok wà anə.
18 Wo ko ŋgàa ntum sə, nə kə nisə wo
ndapndzəm.
19 Nùmbu ànə à ye, nə ndzəmə fana
masinjà Tà Nwì və, nə kə muk nooŋ ncùu
ndapndzəm sə, nə fis wo. Yi tsok fa
yà'wèŋ dʉk də,

20 <<Dù lo, nə kə təəŋ mʉ ndap Nwì nə̀ ghaŋ nə, nə tsoho fa bwìŋ ncèp nə̀ bə lùŋ nə̀ fi ènə.>>
21 Wo à yuk mvəsə̀ yi à cep sə. Tsok à rɛŋ wo lo mʉ ndap Nwì nə̀ ghaŋ nə, nə sə yə'rə bwìŋ.

Ghà ànə à ye fana ŋkum ŋgà fa satikà' nə bə bʉ̀ʉ ye wèŋ à to benə bʉ̀ ŋkwàha bʉ̀ʉ Jus pwe' mvwe' mò'fis də wo cum kaŋsurù. Wo à və̀ wes, wo dʉk gesə lo mvwe' ndapndzəm nə də wo jəŋ və fa wo ŋgàa ntum sə.
22 Ŋgàa kʉk ŋgàa ndapndzəm sə à kə dzèŋ fana wo kà ŋgàa ntum sə mʉ ndapndzəmə̀ anə yə. Wo bwi lo, nə kə tsok fa bʉ̀ʉ sə̀ mʉ kaŋsurù sə də,
23 <<Vès kə̀ wès fo', vès ye ŋga ncùu sə tə ləlok mpaaŋ. Ŋga bʉ̀ʉ sə̀ wo kʉk nòoŋgə̀ ndapndzəm nə ndzəmə̀ tə fo' sə̀' bə̀boŋnì. Vès də vèes muk-a kə ncùu sə fana vès kà ŋwə̀ nə̀ mò'fis mbwa yə.>>
24 Ŋkum ŋgàa tək ndap Nwì nə̀ ghaŋ nə bə ŋkum ŋgàa fa satikà' sə̀ ghaŋ wèŋ à yuk vɛ'nə fana wo mərə yusə̀ yà'a nə kə ye mantombì sə bʉ̀ə̀.
25 Fana ŋwə̀ nəmòk ni kok və, nə tsok wo də, <<Wèŋ yuk-à, bʉ̀ʉ sə̀ wèŋ a nisə wo ndapndzəm sə, wo cu mʉ ndap Nwì nə̀ ghaŋ nə. Wo sə yə'rə bwìŋ mbwa!>>
26 Fana ŋkum nə bə ŋgà tək ndap Nwì nə̀ ghaŋ bə bʉ̀ʉ ye wèŋ à lòkə̀ jə fəsə və̀ ŋgàa ntum sə maŋkwèŋ. Wo à ka yà' bə top sə̀ ko bʉ̀ʉsə̀ wo à sə wəp də bwìiŋ tərə wo ŋga'a bə lìs.

27 Wo à jə və̀ ŋgàa ntum sə, nə dʉk wo təəŋ mʉ kaŋsurù anə. Fana ŋkum ŋgà fa satikà' nə sə cep bohòwo də,
28 <<Vès a cèp bohòwèŋ, nə soŋ weŋ ntu' bʉp bʉp də wèeŋ kà bwìŋ yumok bə liŋ ŋwə̀ ènə mok yə'rə yuk fa fe'lə̀, fana ja'a na yàwèeŋ yusə̀ wèŋ gʉ̀ʉ. Wèŋ gʉ̀ tətè bʉ̀ʉ sə̀ mvwe' lak Jòrosalèm fɛɛŋ lòoŋ yuk wes nsàp yəyə'rə̀ àwèŋ ànə lòoŋ fo'. Wèŋ sə làp mandzə̀ ŋgògʉ̀ də vès à dʉk vès ŋkuŋ wo zə ŋwə̀ ènə!>>

29 Pità bə ŋgàa ntum mok sə wèŋ à cèp fəsə yàwo dʉk də, <<Vès tse' ŋgòyuk lɛ dʉk nə̀ Nwì, nə me'rə nə̀ bwìŋ.

30 Nwì tàcici avès à lòkoksə Jisòs mvwe' kpʉ mvəsə̀ wèŋ ànə tɛ'lə yi mʉ ntèəŋ, nə zə yi.
31 Nwì à lòkoksə yi, nə cumsə yi bo ma mà'a yi co ŋwə̀ nə̀ mantombì nə ye ŋgà lùŋsə bwìŋ sə̀'. Yi à gʉ̀ vɛ'nə ŋgòfa mandzə̀ bohòbwe Izùrɛ ŋgòkupsə, nə bwi fa bʉp awo ŋkwèŋ ya wo tse' səswìfa bə bʉp awo sə.
32 Vès à yə bum yè'sə bə lis avès fana vès tse' ŋgòtsòho fa bwìŋ yà' sə̀'. Yòŋsə̀ nə̀ Rərɛŋ nə sə tsə̀' fa bwìŋ sə̀' də bum yè'sə zìnə.>>

33 Bʉ̀ʉ kaŋsurù sə à yuk vɛ'nə fana wo jok nəbʉp, nə dʉk də wo nə zə yà'wèŋ.
34 Mòk ànə ye fo' mʉŋwəə Faràsi, wo to yi də Gàmaliyà. Yi à tse' fàak sə̀ ŋgòyə'rə fa bwìŋ lʉ̀k. Yi lokok təəŋ mʉ kaŋsurù anə mʉtsə̀ ŋga yi à ye sə̀' nsàp ŋwə̀ nə̀ bwìiŋ wəpgə̀ yi maŋgəŋgèŋ, fana yi dʉk də wo jəŋ fis gɛsə lo ŋgàa ntum sə sə mbiŋ mvə̀k momjo.
35 Yi yeto ŋgòdʉk fa bʉ̀ʉ sə̀ mʉ kaŋsurù anə dʉk də, <<Wèŋ bʉ̀ʉ Izùrɛ, wèeŋ jəŋ ŋkərə̀ bə nsàp yu nə̀ wèŋ sə dʉk də wèeŋ gʉ bʉ̀ʉ yè'e bə̀boŋ.
36 Mvə̀k mòk à ye fa' nə̀ Tìodàs à və̀ə, nə sə dʉk kɛ'ca də yi ŋwə̀ nəmòk nə̀ ŋkʉ̀ʉŋ. Bʉ̀ʉ sə̀ wo à kpəəŋ yù yi à ye co bwìŋ ŋkʉ̀ kwè. Wo à zə yi fana bʉ̀ʉ sə caŋ sam bisə kɛ' zəzok, yusə̀ wo à sə dʉk də wo gʉ sə kpʉ bisə sə̀'.
37 A ye fe'lə maŋkwèŋ, ghà nə̀ wo à sə ta bwìŋ fa' nà'a, Judàs mʉŋwəə Galìli à və̀ ye sə̀'. Bwìŋ à yù yi sə̀' wùriŋ. Wo à zə yi fana bʉ̀ʉ ye sə wèŋ carə sam sə̀'.
38 Fana nə̀ ŋga'a nè'e, mʉ̀ sə dʉk də wèeŋ kà bʉ̀ʉ yè'sə yumok gʉ̀. Wèeŋ me'rə wo vɛ'nə, bʉ̀ʉsə̀ a ye-a dʉk də nsàap yusə̀ wo sə tsòho kɛ' yà'sə ye-a yumok sə̀ ŋwè a tsərə kok yà' yi, fana ye də yà'a nə bisə.
39 A ye-a də a yu Nwì, fana mandzə̀ nə̀ co wèŋ ghak wo nə kà ye. Aco yà' ye də wèŋ sə lʉ̀ weŋ Nwì wèŋ.>>

40 Gàmaliyà nə à dʉk wes vɛ'nə fana kaŋsurù nə pwe' à dzəm ncèp ye nə. Wo to nisə vesə ŋgàa ntum sə wèŋ mʉ nda'à anə, nə jəŋ ŋkwès, nə ləp wo bə zeŋ, nə

dʉk fa wo də yà'wèeŋ kà yumok bə liŋ Jisòs mok cep yuk fe'lə, nə me'rə wo lo.
41 Ŋgàa ntum sə wèŋ à sə lo gɛsə mvwe' kaŋsurù nə bə kwəkwa sə ntʉ̀ʉ̀ wo nəbʉp. Wo à sə kwa də Nwì yə wo də wo yəyərə ŋgòkà yə ŋgə' bə marè'tu bʉ̀ʉ liŋ Jisòs.
42 Fana à sə ye nùumbu pwe' wo sə yə'rə bwìŋ mʉ ndap Nwì nə ghaŋ nə bə nda'à bwìŋ wèŋ, nə sə tsoho fa mali bwìŋ Ntirə nə Bəboŋ nə də Jisòos Ŋkum ŋgà gèm bwìŋ nə wo sə kʉ̀k nə.

6

Wo Cokfis Ndìgàp Wèŋ Sàmba

1 Mvək à sə lòo, bʉ̀ʉ sə wo à sə yù mandzə Jisòs sə yam yàwo sə'. À kə dzèŋ nùmbu mòk fana bʉ̀ʉ Jus sə wo à sə cu gù yàwo la'à bə sə wo à kə dzə və wo lakmvum wèŋ kʉəm. Sə wo à dzə wo yàwo lakmvum sə wèŋ à sə cèp ŋwəm kɛ'cà dɛɛ, wo sə kà bàa yepmfə awo zʉzʉʉ sə wo gàpgə səsa yà'a fa.
2 À ye vɛ'nə fana ŋgàa ntum sə hum-ncòp-ba sə to benə bʉ̀ʉ Jisòs sə pwe'fo' mvwe' mò'fis. Nə tsok fa yà'wèŋ də, <<Ka bəboŋ bohòvès də vèes me'rə ŋgòtsòho ncèp Nwì, nə cum ŋgòkʉ̀k lis mvwe' nzak zʉzʉ yeŋ.>>
3 Nə dʉk mali dʉk də, <<Bwema am wèŋ, wèeŋ kʉk mʉtsətsə'rə wèŋ, nə cokfis bwìŋ sàmba. A ye wo sə bwìiŋ jəgə wo co bʉ̀ʉ sə kəkʉrə, sə wo tse' ŋkərə, nə tse' Yòŋsə nə Rərɛŋ sə ntʉʉ̀ wo ya vèes fa wo nsàp fàk ènə.
4 Ya vèes jəŋ wes mvək njàvès ŋgògʉ̀ pìriyà nə ye ŋgòtsòho ncèp Nwì.>>
5 Bʉ̀ʉ sə pwe' à kwa bə ncèp nə ŋgàa ntum sə tsərə fa wo ènə. Fana wo cokfis ŋga'a Stefè, yi ŋwə nə yi naaŋgə tu bohòNwì bəboŋni, nə tse' Yòŋsə nə Rərɛŋ nə sə'. Mok wèŋ à ye Filìp, Pokoròs, Nikanò, Timò, Pàraminà, nə ye Nèkolà nə yi à ye ye ŋwəə Antiyòk, nə bʉʉŋ ŋwə Jus.
6 Wo à jə və bʉ̀ʉ yè'sə, nə kə fa bohòŋgàa ntum sə wèŋ. Ŋgàa ntum sə à naaŋ fa wo bo mʉ tuhù, nə gʉ pìriyà.
7 Fana ncèp Nwì à sə kùk lòmantombì. Bʉ̀ʉ sə wo à sə yù mandzə Jisòs mvwe' lak Jòrosalèm sə à sə yam lòsə' mantombì. Ŋgàa fa satikà' wèŋ à ye ŋkʉ̀ʉŋntèŋ sə wo à yuk nə dzəm sə'.

Mvəsə Wo À Ko Stefè

8 Stefè à ye ŋwə nəmòk nə Nwì à fa yi ntʉm nə bəboŋ wùriŋ. Yi à tse' ŋàŋ fana yi gʉ maŋgəŋgèŋ nə ye bum sə co bwìŋ sə mərə mʉtsətsə'rə bʉ̀ʉ sə wèŋ.
9 Bʉ̀ʉ mok wèŋ à yè ŋgògʉ̀ də bə yà'wèeŋ kʉəm. Wo à ye bòp bʉ̀ nə wo à sə nigə ndap pìriyà nə wo à sə to nà' də: Bʉ̀ʉ sə wo cu bə tu awo. Bʉ̀ʉ Jus sə wo à ye mbwa à tesə və mvwe' lak Sìrinì bə lak Àlèsandà. Wo yà'sə nə ye bʉ̀ʉ Jus mok sə wo à və yàwo mvwe' nzeŋgòŋ Sìlisiyà bə nzeŋgòŋ Ɛsiyà wèŋ à yè ŋgòkʉ̀əm bə Stefè wèŋ.
10 Fana Yòŋsə nə à fa Stefè nsàp ŋkərə mòk vɛ'ɛ co wù kà fʉ̀k. Mvəsə yi ànə sə cep fana wo kà yusə co wo cep fəsə fa yi tse'.
11 Fana wo lo kə ywiŋ bʉ̀ʉ səmok cù də yà'wèeŋ dʉk də wo yuk ŋga Stefè sə bʉpsə liŋ Musì nə ye liŋ Nwì.
12 Nà'a ŋkərə nə wo à gʉ̀ fana ntʉm yaaŋ bwìŋ wo jok. Bʉ̀ʉ sə à jòk wes pwe'fo', nə ye bə bʉ̀ ŋkwàha bʉ̀ʉ sə fo', nə ye ŋgàa yə'rə bwìŋ lʉ̀k wèŋ sə'. Wo à vəə, nə kə ko lo Stefè mʉ kaŋsurù.
13 Wo jəŋ və bʉ̀ʉ mok sə wo kə ci' mvwès mʉ tuhù nà'. Wo dʉk də Stefè togə liŋ mvwe' sə rərɛŋ sə wo kùksəgə Nwì fo' sə bʉp riŋ riŋ, nə sə cep bʉp bə lʉ̀ʉk Musì sə'.
14 Də wo à yuk ŋga yi sə dʉk də Jisòs nè'e nə mvwe' lak Nazàrɛ nə kʉəmsə mak ndap Nwì, nə kupsə bum lak sə Musì à fa wo pwe'fo'.
15 Bʉ̀ʉ sə wo à ye mʉ kaŋsurù anə lòoŋfo' à bʉ̀ʉŋ kʉ̀k Stefè bə lis rap rap. Mvəsə wo à sə kʉ̀k yi vɛ'nə fana wo ye ŋga si Stefè sə gʉ̀ co si masinjà Nwì.

7

Yusə Stefè À Cèep

1 Ŋkum ŋgàa fa satikà' nə à fek Stefè də, yu yè'sə zìnə àlɛ.
2 Stefè ye ŋgòcèp fəsə də, <<Bwema nə ye tɛ' am wèŋ, wèeŋ yu'rə fa-a mʉ-ɛ.

Ghà nə̀ tàcici àvès Abràham à ye mvwe' nzeŋgòŋ Mèsòpòtemiyà ŋkuŋ yi sə ye'e lo ŋgòkə̀ cu mvwe' lak Harà, Nwì nə̀ yi tse' fòwùriŋ nə à kə̀ yəəŋ bohòyi.

3 Yi tsok fa nà' də, <Mè'rə bʉ̀ʉ yo, nə ye lak yo yè'e, nə lokok lo mvwe' nze mòk nə̀ zok nə̀ mʉ nə niŋ tsok fa wu.>

4 Fana yi ye'e me'rə Càdiyà, nə lo kə cum Harà. Ghà nə̀ tɛ̀'ɛ Abràham à kpʉ, fana Nwì gʉ yi coho və mvwe' lak sə̀ wèŋ cu ŋga'a fo' yè'e.

5 Nwì à ka Abràham mʉmvwe' mòk fo' də a nə̀ nà' fa lok, à ka yeŋ koo momjo. Nə ye də Nwì ànə kak laŋ də yi nə fa fo' bohònà' nə ye bə ŋgwì bʉ̀ʉ ye sə̀ wo nə sə və maŋkwɛ̀ŋ. Mvèk nə̀ Nwì à sə kàk vɛ'nə, à ye ŋga Abràham ka mweŋ ntòtse'.

6 Yusə̀ Nwì à cèp sə à ye də, <Ŋgwì bʉ̀ yòo nə kə cu mvwe' lak mok sə̀ yà' ka yàwo yeŋ. Wo nə cum ŋkwɛ̀ŋ fo', wo sə fa wo ŋgə' wùriŋ mʉnə lùumŋgòŋ ŋkʉ̀ kwè.

7 Mʉ nə sak bʉ̀ʉ sə̀ wo nə sə fak fo' bohòyà'wèŋ sə sə̀', fana wo nə me'rə lak yà'sə, nə tesə və, nə sə kuksə mʉ mʉmvwe' nè'e.>

8 Ànə geŋ, Nwì bə Abràham à zʉ rʉ̀k də yi nə sə riŋ tse' nà' bə nsàp mandzə̀ nə̀ wo komgə̀ tu mbəmbam nà'a. Fana Abràham dzə Azìk, à dzèŋ ntɛŋ mò'fis, yi kom fa nà' tu. Azìk kom bwi fa mo ye Jàkop, fana Jàkop kom bwi fa bwe ye sə̀ hum-ncòp-ba sə̀ wo tàcicii avès.

9 <<Tàcicii avès sə wèŋ à kʉ̀k moma awo Jòsep bə lis sə̀ bʉp jì njo. Wo ko seŋ gesə lo yi də nà'a kə ye ŋkwɛ̀ŋ mvwe' nzeŋgòŋ Ijìp. Ànə ye-a sə̀ vɛ'nə fana, Nwì à ye yo,

10 nə sə tɛsə Jòsep nə bə nsàp ŋgə' nə̀ yi à sə yə lòoŋfo'. Ghà nə̀ Jòsep à kə̀ dzèŋ bohòŋkum Ferònə̀ mvwe' nzeŋgòŋ Ijìp nə, Nwì à fa yi cùu sə̀ bəboŋ, nə fa yi ŋkərə̀. Feròànə ye vɛ'nə fana yi gʉ nà' ŋwə̀ nə̀ ghaŋ mvwe' nzeŋgòŋ Ijìp nə pwe'. Yi à gʉ̀ nà' ŋwə̀ nə̀ ghaŋ mʉmvwe' nto' ye sə̀'.

11 Fana mvèk nəmòk à ye, njè ko mvwe' nzeŋgòŋ Ijìp bə nzeŋgòŋ Kanà pwe'. Njè nə à fa bwìŋ ŋgə' vɛ'ɛ wùriŋ. Tàcici avès wèŋ à ka bɛŋ mok sə tse'.

12 Jàkop ànə geŋ də yi yuk də wo tse' zʉzʉ mvwe' nzeŋgòŋ Ijìp yo fana yi tumsə gesə bwe ye sə̀ wo tàcicii avès sə fo'. Nà'a ghà nə̀ mantombì nə̀ wo à lòto fo'.

13 Wo à və̀ nə̀ kɛ̀' ba, fana Jòsep gʉ bwema ye sə wèŋ rì də yi moma yà'wèŋ fana, nə gʉ Feròrì də yà'wèeŋ bʉ̀ʉ lak ye.

14 Jòsep tirə gesə fa tɛ̀' ye də nà' bə bwe nà' pwe' coho və mvwe' nzeŋgòŋ Ijìp nə. Wo à ye pwe'fo' bwìŋ hum sàmba-ncòp-tàŋ.

15 Fana Jàkop coho tsooŋ lo sə Ijìp anə. Yà'a mvwe' sə̀ yi nə ye bwe ye, sə̀ wo tàcicii avès, à kpʉ wes mok fo'.

16 Mvə̀'nə̀ bwe awo à foho lòKanà wo bəhə lo vèeŋ ni' yà'wèŋ sə ŋgòtuuŋ mvwe' sə̀ wo togə̀ fo' də Sekèm. Wo à kə̀ tuuŋ wo fo' sənə sèe sə̀ Abràham à ywiŋ yà' bohòbwe Hamò.

17 <<Mvèk à sə kʉrə və̀ də ya Nwìi gʉ yusə̀ yi ànə kak fa Abràham sə, fana ŋga bʉ̀ʉ avès yam mvwe' nzeŋgòŋ Ijìp mok maŋgəŋgèŋ,

18 tèe ŋkum nəmòk nə̀ yi à ka Jòsep rì yuk, kə kok dzə̀' ŋkum mvwe' nzeŋgòŋ Ijìp anə mok yi.

19 Yi sə borə bʉ̀ʉ avès bə ŋkərə̀, nə sə gʉ tàcici avès wèŋ ŋgə' nəbʉp. Yi gʉ də wo kà bwe awo sə̀ lʉə mʉ nda'à nisə̀, də wo me'rə noŋsə bwe sə sə mbiŋ də ya ŋga yà'wèeŋ kpʉ.

20 Yà'a sə̀' mvèk nə̀ wo à dzə Musì, mwe boŋ. Yi à cu mʉ nda'à tɛ̀' ye ŋwə tɛ'.

21 Mvèk nə̀ wo à kə̀ nòŋsə yi sə mbiŋ fana mo Feròmok nə̀ wà'ŋgwɛ̀ŋ à kə̀ te' jə nà' yuye. Yi sə tək nà' co mo ye.

22 Wo à yə'rə yi, yi riŋ ŋkərəə sə̀ yà' cu mvwe' nzeŋgòŋ Ijìp anə pwe' nə̀ pwe'. Yi bʉʉŋ ŋwə̀ nə̀ ghaŋ bə nsàp mandzə̀ nə̀ yi cèp cù, nə sə gʉ bum ye.

23 <<Ghà nə̀ Musì à dzèŋ lùumŋgòŋ hum kwè, fana yi dʉk də yi kə kɛ' ye bʉ̀ʉ ye wèŋ bwe Izùrɛ.

24 Yi lo, nə kə tseŋ ŋwə̀ ye mòk ŋga ŋwəə Ijìp mòk sə làp nà', fana yi geŋ də yi kə tɛsə nà'. Musì à làp zə ŋwəə Ijìp nə.

25 Yi à sə tsərə də bʉ̀ʉ ye wèeŋ nə rɛɛŋ də Nwì tum yi ŋgòkə̀ tɛsə fis wo sənə ŋgə'

awo, fana wo kà sə' rɛɛŋ.
26 Tsok à rɛŋ, yi ye bwe Izùrɛ bwìŋ
ba ŋga wo sə lùlù. Yi geŋ fo', nə sə gʉ
mandzə nè co wo kà lù. Yi fek yà' də,
<Wèŋ sə də wèeŋ lʉ yè'sə bùʉ yà, ŋge'
am wèŋ? Mù də wèeŋ bwema mvwe'
mò'fis àlaa?>
27 Fana nè yi à sə fa mòk ŋgə' yi nə bwi'
gɛsə Musì fo', nə dʉk fa nà' də, <Ŋwè nè
yi dʉk wu də wu kə kok ŋkum bohòvès
nə sak vèes ndà?
28 Wù də wu zə mʉ mvəsə wù a zə
ŋwəə Ijìp ŋkwìs yà'a nà?>
29 Musì ànə yuk mvəsə nà' cèp vɛ'nə,
fana yi caŋ lo, nə kə cum bisə mvwe'
lak Midiyà. Yi à cu fo' tè yi dzə bwe
mbəmbam ba.
30 <<À cà lùumŋgòŋ hum kwè, fana
Musì ye masinjà Nwì mòk bə lis. Nà' à
yəəŋ bohòyi ndzənə mis ŋga nà' sə kʉə
mʉ tʉhù nə kà liìŋ. Mis ènə à kʉə ŋgəà,
mvwe' ŋgʉ nda nəmòk nè wo togè nà' də
Sinà.
31 Musì à yə vɛ'nə, nə mərə
maŋgəŋgèŋ, fana nə sə gi sooŋ geŋ fo'
də yi ye tsə'rə yà' bəboŋ. Yi yuk ŋga ŋgì
Tà sə cèp də,
32 <A mùʉ Nwì tàcicii awèŋ. Nwì
Abràham, Azìk bə Jàkop.> Musì à yuk
vɛ'nə, yi sə jik bə wʉə vɛ'ɛ kpʉ̀k kpʉ̀k,
nə kà lis mok kʉ̀k.
33 Tà à tsə' yi də nà'a cokfis kùuŋgùp
nà', bʉ̀ʉsə mvwe' sə nà' tə yà'sə, a fo' nze
nè rərɛŋ.
34 Nə dʉk fe'lə sə' dʉk də, <Mù kʉ̀k ja'a,
nə ye ŋgə' nè bʉ̀ʉ am wèŋ sə yə mvwe'
nzeŋgòŋ Ijìp. Mù a yuk waŋ awo sə' laŋ,
fana mù nə vəə nə də mʉ kə tɛsə wo.
Vəə, ya mʉ tum gesə wu Ijìp anə.>
35 <<À ye Musì nè bwe Izùrɛ à dzèeŋ
yi, nə fek yi də, <Ŋwè nè yi dʉk wu
də wu kə ye mantombì bohòvès, nə sak
vèes ndà lɛ?> nə. A yi nè Nwì tumsə co
ŋwè nè mantombì nə ye ŋwè nè yi fis
wo sənə ŋgə'. Nwì à fa càsə yi fàak sə
bohòmasinjà Nwì, nè nà' à yəəŋ bohòyi
ndzə misə nà'a.
36 Yi à təəŋ mantombì ŋgòjə fis bʉ̀ʉ
sə mvwe' nzeŋgòŋ Ijìp yi. Yi à gʉ̀
maŋgəŋgèŋ nə ye bum sə co bwìŋ mərə
mvwe' nzeŋgòŋ Ijìp nə ye mvwe' ndzəp
nè wo togè nà' də Ndzəp nè Bəbaŋ nà'a
sə'. Mvəsə wo à sə lòo, yi sə gʉhʉ lo mali
maŋgəŋgèŋ mvwe' nze nè ŋgəà mʉnə
lùumŋgòŋ hum kwè sə'.
37 <<Gù sə Musì ènə nè yi à tsə' bwe
Izùrɛ də, Nwìi nè tumsə fa yà'wèŋ ŋgà
tsòhòbum Nwì sə' mvəsə nà' a tum vèsə
yi Musì nə. Ŋwè ànə nə ye mo nè njàwèŋ.
38 A yi Musì nè bwe Izùrɛ à baaŋ mvwe'
nzeŋgòŋ ŋgəà fana yi ye bə yà'wèŋ nə. Yi
à ye fo' bə tàcicii avès nə ye bə masinjà
Nwì nè nà' à cèp bohòyi mʉnə nda Sinà.
Yi à jə ncèp Nwì nè nà' tse' yòŋsə nja nə
fa'nə ŋgòcàsə fa vesùwèŋ.
39 Tàcicii avès wèŋ à ka ŋgòyuk yusə
Musì nə à sə cèep dzəm. Wo me'rə noŋsə
yi, nə sə dʉk sə ntʉ̀ʉ̀ wo də bòco wo bwi
foho lo fe'lə Ijìp anə səmok.
40 Fana wo dʉk fa Aròŋ də nà'a gʉ̀ fa
wo yumok sə yà'a ye mantombìi wo. Də
wo ka yusə yà' gʉ̀ ŋwè nè yi a jə fis və
ves mvwe' nzeŋgòŋ Ijìp, nè wo to fa ves
yi də Musì ànə riŋ.
41 Nà'a ŋga'a mvèk nè wo à gʉ̀ yumok
co nwì awo nà' səsə mo mbòŋ. Wo à sʉə
nsùŋgaŋ, nə tɛŋ vəpsə nà', nə kaŋ dzeŋ
ŋgòkùksə yusə wo à gʉ̀ wo bə bo awo.
42 Nwì à mè'rə wo fana wo sə kuksə kɛ'
ca lo ŋkèŋkàaŋ sə mʉbu. Yà'a mvəsə wo
à còm ndzənə ŋwàk ŋgàa tsòhòbum Nwì
də,
<Wèŋ bʉ̀ʉ Izùrɛ, nàam sə wèŋ à sə səhə,
nə sə gʉhʉ satikà' bə zeŋ ŋgəà yà'a
à ka bohòmʉ̀ yeŋ.
Wèŋ à gʉ̀ vɛ'nə mʉnə lùumŋgòŋ hum
kwè.
43 Wèŋ à sə bəhə tse' kɛ'cà tàap nwì àwèŋ
nè liŋ yee də Molòk,
bə mòk nè yi tse' nsəsə ŋkèŋkàŋ nè liŋ
yee Refàŋ.
Yà'a nwìi sə wèŋ à gʉ̀ bə bo awèŋ də
wèeŋ kuksə wo.
Mʉ nə me'rə weŋ wo jəŋ casə lo weŋ sə
Babilòŋ.>
44 <<Mvəsə tàcicii avès à ye ŋgəà yà'a,
fana wo à tse' tàap sə yà' à sə nì tsə' fa
wo də Nwìi fɛŋ bə yà'wèŋ. Wo à gʉ̀ yà'
mvəsə Nwì à dʉk Musìi gʉ yà', mvə'nə yi
nìŋ tsòho fa nà' sə. 45 À cu fana, tɛ'ɛ tàcici
avès wèŋ sə fa casə lo nà' bohòbwe awo

wèŋ. Ghà nə̀ Josuwà à sə jə lòwo bə ghà nə̀ wo à sə fep jə nze nə bohòbʉ̀ʉ sə̀ Nwì à sə bɛ' gɛsə wo, wo sə bək tse' nà'. Nà' à cu mali fo' tətè Devìd à kə̀ tsèŋ nà'.

46 Ntʉm Nwì à ye bəboŋ bohòDevìd,
fana yi fek Nwì də nà'a fa yi mandzə̀ ya yi ci fa Nwìi Jàkop ndap.
47 Anə geŋ, kə ci fa yi ndap nə mo ye, Sòlomù.
48 <<Yusə də, Nwì nə̀ yi yam càsə yi, nə kà mʉnə ndap nə̀ bwìŋ gʉ nà' bə bo cugə̀.
A mvəsə̀ ŋgà tsòhòbum Nwì à cèp də,
49 Tà Nwì dʉk də,
<Ntòbu mvwe' dzə̀' ŋkum àm cu, nzeŋgòŋ
ye ye mvwe' sə̀ mʉ nəŋ tesgə̀ kùu am.
Aco wèŋ ci fa mʉ yàwèeŋ nsàp ndap nə̀ fò?
Mvwe' sə̀ co wèŋ fa mʉ, mʉ̀ cum fo' fò?
50 Mʉ̀ à ka bum yè'e pwe' mʉ̀ gʉ à?> Yè'e yusə̀ Tà Nwì cèep.
51 <<A nsàp gʉtu nə̀ fòbohòwèŋ vɛ'nə ɛ? Ntʉm awèŋ gʉ tsə gʉ̀ co bʉ̀ʉ sə̀ wo à loho ntu', nə kà ncèp Nwì yuk yuk. Weŋ gʉ̀ co tàcicii awèŋ. Wèeŋ dzèeŋgə̀ yusə̀ Yòŋsə̀ nə̀ Rərɛŋ nə cèpgə̀ yà'.
52 Ŋgà tsòhòbum Nwì mòok yo nə̀ tàcicii awèŋ à ka yi ŋgə' fa yuk à? Wo zə ŋgàa gə̀ ntum Nwì wèŋ sə̀ wo ànə ye taaŋ ntèŋ, sə̀ wo à sə cep tsə̀' fa bwìŋ də, mo fàk Nwì nə̀ yi nə sə gʉ yusə̀ Nwì dzəm sə nə və. Nə̀ ŋga'a nè'e, wèŋ a sèŋ yi, nə zə yi.
53 A wèŋ sə̀ masinjàa Nwì à jə və̀ fa weŋ lʉ̀ʉk Nwì, wèŋ kà yà' yù lò.>>

Kpʉ Stefè

54 Bʉ̀ʉ sə̀ mʉ kaŋsurù sə wèŋ à yu'rə yusə̀ Stefè à cèp sə, fana wo jok, nə zʉ kpʉ nəbʉp.
55 Stefè à rwiŋ bə Yòŋsə̀ nə̀ Rərɛŋ nə cèbʉ̀ə̀, fana yi kʉk gesə lo mʉbu, nə ye marɛŋ nə̀ Nwì ŋga nà' sə rɛŋ nəbʉp. Yi ye Jisòs ŋga nà' tə Nwì bo ma zʉ.
56 Fana yi cep dʉk də, <<Hàwèŋ, ntòbu mùhu nòto fana mʉ̀ yə mo ŋwè ŋga yi tə bo ma zʉ Nwì.>>
57 Bʉ̀ʉ sə wèŋ à gham, nə sop tse'e ntu'u awo bə nduuŋ bo awo. Wo caŋ be'lə və mvwe' mò'fis ŋgʉ ni'ì yi,
58 nə bək fis mak gɛsə lo yi mʉ ntòlak anə fo', nə sə təprə yi bə lìs. Bʉ̀ʉ sə̀ wo à sə cì' fa Stefè mvwès sə à fweŋ nòŋsə cəək awo bohòwà'nzùm nəmòk, wo togə̀ yi də Sol, də nà'a sə kʉk fa tse' wo.
59 Stefè sə waŋ to Tà dʉk də, <<O Tà Jisòs, yòŋsə̀ am nè', jəŋ mʉ.>> Wo sə təprə gu yi vɛ'nə.
60 Yi təəŋ bə tumfərə, nə sə waŋ torə fis də, <<Tà, swìfa wo bʉp nə̀ wo gʉ̀ ènə.>> Yi à dʉk wes vɛ'nə ntèŋ, fana yòŋsə̀ ye me.

8

1 Sol à dzəm sə̀' də a bəboŋ mvəsə̀ wo zə Stefè vɛ'nə. À yè jəŋ sə̀' nùmbu ànə wo yè ŋgòyeŋsə bʉ̀ʉ cos ŋgə' nə̀ bə ŋgwap mvwe' lak Jòrosalèm pwe'. Bʉ̀ʉ sə̀ wo à dzəm sə à ca sam wes mè vɛ'ɛ pwe' nə̀ pwe'. À bwehe cu mègù mok ŋgàa ntum sə wèŋ, ŋga bwìŋ carə lòwes mvwe' nzeŋgòŋ Jùdiyà nə ye Sàmàriyà.
2 Bʉ̀ʉ mok sə̀ wo à rì Nwì à kə̀ tuuŋ Stefè, nə waŋ kpʉ ye maŋgəŋgèŋ.
3 Sol à làp mandzə̀ də yi ləsə cos nə kɛ̀' mò'fis. Yi à sə fi lòncùu bwìŋ mò'fis, mò'fis, nə sə ko sooŋ fis lo bəba bə mbəmbam sə̀ wo à dzəm bohòJisòs, nə sə kə nisə wo ndapndzəm.

Ncèp Jisòs Yuhu Mvwe' Nzeŋgòŋ Sàmàriyà

4 Mvəsə̀ bʉ̀ʉ sə̀ wo à dzəm sə à ca sam, fana mvwe' sə̀ wo à sə lòpwe' wo sə tsoho lo ncèp nə̀ Jisòs nə fo' sə̀'.
5 Filìp à lòye mvwe' nzeŋgòŋ Sàmàriyà, nə sə tsoho fa bʉ̀ʉ lak sə fo' sə liŋ Ŋkum ŋgà gèm bwìŋ nə.
6 Bʉ̀ʉ sə̀ fo' sə à yu'rə bòŋsə ncèp nə wù kà fʉ̀k. Wo à yu'rə, nə sə ye maŋgəŋgèeŋ sə̀ yi à sə gʉ̀hʉ.
7 Yòŋsəə sə̀ bʉp à tesə ndzə ni'ì bwìŋ ŋkʉ̀ʉŋntèŋ, nə sə waŋ sa'rə bə ŋàŋ. Yi à gʉŋsə bʉ̀ʉ sə̀ wo à sə kà ni' awo te' bʉ̀sə̀ lok, bə bʉ̀ʉ sə̀ wo à sə ka bəboŋ gì wèŋ maŋgəŋgèŋ.
8 Bʉ̀ʉ sə̀ mvwe' nzeŋgòŋ Sàmàriyà sə wèŋ à tse' kwəkwa wùriŋ.
9 Ŋwə̀ nəmòk à ye mvwe' lak yà'sə nə̀ liŋ ye à ye də Saimʉ̀. Yi à cu fo' mweè səsap ntèŋ, nə sə məŋsə bʉ̀ʉ sə̀ mvwe' lak yà'sə bə nsàp mfim nje nə̀ yi à sə gʉ̀ʉ.

Yi à sə tsòho fa bwìŋ də yi ŋwà nəmòk nè
ŋkʉ̀ʉŋ wùriŋ.
10 Bʉ̀ʉ sè wo à ye mvwe' lak yà'sə
pwe'fo', bə ŋkwàha bwìŋ pwe' à sə kʉ̀k
gù lis mok bohòyi. Wo dʉk də ŋàaŋ ye
sə nìŋ də yi ŋwà nè wo togè yi də Nwì nè
ghaŋ nə, də yi a və ŋgòkɛ' yə wo, nə yəəŋ
bohòwo co Saimʉ̀.
11 Yi à məŋsə wo bə mfiim ye sə tètè
wo sə kʉk gu lis mok bohòyi.
12 Ânə geŋ wo yuk, nə dzəm Ntirə nè
Bəboŋ nè Filìp à sə tsòho, mvəsə gaŋ
Nwìi fàkgəə, nə ye də Jisòos Ŋkum ŋgà
gèm bwìŋ nə. Fana wo bàptɛsə. Bəba bə
mbəmbam wèŋ à sə bàptɛsə pwe'.
13 Saimʉ̀ bə tu ye à dzəm, nə baptɛsə
sə'. Yi à sə gìhi mègù mok bə Filìp mvwe'
mò'fis. Yi à sə yə nsàap maŋgəŋgèeŋ sə
ghaŋ sə Filìp à sə gʉ̀, fana yà' məŋsə yi
nəbʉp.
14 Mvək ànə à ye fana ŋgàa ntum sə
mvwe' lak Jòrosalèm à yuk də bʉ̀ʉ sə
mvwe' nzeŋgòŋ Sàmàriyà a yuk ncèp
Nwì, nə dzəm, fana wo tumsə gesə fa wo
Pità bə Jon.
15 Wo à kə dzèŋ fo', fana wo gʉ fa bʉ̀ʉ
sə wo a dzəm sə wèŋ pìriyà də ya wo tse'
Yòŋsə nə Rərɛŋ nə.
16 Â ye vɛ'nə bʉ̀ʉsə à ye ŋga wo ka
Yòŋsə nə Rərɛŋ nə ntòtse'. Â ye ŋga wo
à bàptɛsə gù mʉnə liŋ Tà Jisòs.
17 Pità bə Jon à naaŋ fa wo bo fana
Yòŋsə nə Rərɛŋ nə və bohòwo.
18 Saimʉ̀ à yə də ŋgàa ntum naaŋ fa
yà'wèŋ bo ŋkuŋ wo tse' Yòŋsə nə Rərɛŋ
nə, fana yi dʉk də yi fa wo mbàm,
19 də ya yà'wèeŋ fa yi nsàp ŋàŋ nè
ŋgòjwèŋ bwìŋ ŋkuŋ wo tse' Yòŋsə nə
Rərɛŋ nà'nə sə'.
20 Pità à dʉk fa nà' də, <<Wu kpʉ lo
bisə bə mbàam yo sə pwe', bə nsàp nè
wù tsərə də aco wù ywiŋ ŋàaŋ sè Nwìi
fagè yà' yi bə mbàm yà'sə.
21 Yè'e ka fàak yòyeŋ, wù ka bo sənə
fàak yà'sə tse' bʉ̀ʉsə ntʉm yòka rərəŋ
mʉ lisə Nwì yeŋ.
22 Kupsə ntʉm yòbə tsətsərə yònə bʉp
nə wù tse' nà'nə, nə lɛŋ Tà də yi swi fa
wu bʉ̀ʉsə wù tse' nsàp tsətsərə ànə.
23 Bʉsə mʉ̀ yə də wu ŋgà sʉə nə bʉp
fana bʉp kìtse' wu cʉ̀k.>>
24 Saimʉ̀ dʉk fa Pità bə Jon də,
<<Kwəkwè', wèeŋ lɛŋ fa mʉ Tà də nsàp
yu nə wèŋ cèp nè'nə kà bohòmʉ̀ və.>>
25 Ânə geŋ ghà nə wo à tsòho wes fa
bwìŋ yusə wo rì bə liŋ Tà Jisòs, nə tsoho
ncèp nə Jisòs nə sə', fana Pità bə Jon bwi
foho lo fe'lə Jòrosalèm. Mvəsə wo à sə
lòmandzə, wo sə tsoho lo kɛ' Ntirə nə
Bəboŋ nə mvwe' buhu lak zəzok sə ya'a
mvwe' nzeŋgòŋ Sàmàriyà.

Filìp Bàptɛsə Ŋwəə Ɪtopiyà

26 Masinjà Tà Nwì à tsə' fa Filìp də nà'a
fʉhʉ, nə yuŋ tsoŋ lo mandzə nə wu təəŋ
Jòrosalèm nə sə kʉk lo ma ntonùm, fana
wu ga'a lo bo mamàk ŋgòlòGazà nà'a.
Wo à màk mandzə ànə laŋ.
27-28 Filìp à fʉ̀hʉ, nə tsooŋ lo. Ânə ye
ŋga ŋwəə Ɪtopiyà mòk nə yi ŋwà nə ghaŋ
sə bwi foho lòla'à yi. Yi à sə lòksə fagè
ŋkum nə mvwe' nzeŋgòŋ Ɪtopiyà, nə yi
à ye ŋwàŋwè nà'a, mbàam nà' pwe' yi.
Bʉ̀ʉ Ɪtopiyà wèeŋ togè ŋkuum bəba awo
sə də Kandàs. Ŋwə ènə ànə lo Jòrosalèm
ŋgòkùksə Nwì, nə sə bwi foho lo sənə
makarə ye. Mvəsə nà' à sə dzərə lòo,
fana yi sə taŋ ŋwàk nə ŋgà tsòhòbum Nwì
Ɪzayà à còom.
29 Yòŋsə nə Rərɛŋ nə à tsə' Filìp də nà'a
gi sooŋ kʉəp geŋ ŋgʉ makarə nə.
30 Filìp à ca gè fo', nə yuk ŋga nà' sə ta
fis ndzənə ŋwàk nə. Fana yi fek nà' də,
nà' sə rɛɛŋ yusə nà' sə ta sə àlɛ?
31 Ŋwə nə ŋkʉ̀ʉŋ nə à dʉk də, <<Hai',
aco mʉ̀ rɛɛŋ va ŋga ŋwə nəmòk ka mʉ
tsok rɛŋsə fa-ɛ?>> Fana yi to Filìp də nà'a
və bə nà'a kok cum mʉnə makarə nə
bəbɛ'. 32 Mvwe' sə yi à sə ta ndzənə ŋwàk
Nwì sə à ye də,

<Yi à ye co nsʉ̀ŋgaŋ nè wo jəŋ lòŋgòsʉə
sʉə,
kè mʉmo nsʉ̀ŋgaŋ nè wo sə ci'lə fis
nwèɛs ye,
yi kà cù mùk àlɛ'.
33 Wo à gʉ̀ fa yi bum marè'tu, nə bɛŋ
ŋgògʉ̀ fa yi yusə yà'a zìnə.
Ŋwè nè co yi nə riŋ yumok bə ŋgwì bʉ̀ʉ
ye bʉ̀ə,

bʉ̀ʉsə yi à ka sə nze fɛɛŋ tətè cum.>

34 Ŋwè nè ghaŋ nə à fek Filìp də nà'a tsok fa yi də ŋgà tsòhòbum Nwì à sə cèp yè'sə bə liŋ ndà lɛ. A bə tu nà', kè ŋwè nəmòk nè zok ɛ?

35 Filìp à yèto ŋgòcèep, yi à yèto bə mvwe' sè wo nə taŋ sə, fana yi tsoho fa nà' Ntirè nè Bèboŋ nè bə liŋ Jisòs nə.

36 Mvəsè wo à sə tsə lòo, fana wo kə dzeŋ mvwe' ndzəp nəmòk, fana ŋwè nè ghaŋ nə fek Filìp dʉk də, <<Ndzəp nè'.>> Nə dʉk fe'lə də <<Kaco mʉ̀ baptɛsə fɛɛŋ yeŋ bʉ̀ʉ yà?>> (

37 Filìp dʉk fa nà' də, aco nà' bàptɛsə sè' ntɛ̀ŋ, ŋga a ye-a də nà' dzəm yusè yi tsè' fa nà' sə bə ntʉm nà' pwe'fo' na. Yi dʉk də yi dzəm bə ntʉm ye pwe'fo' də Jisòs Krɛɛst mo Nwì.)

38 Ŋwè nè ghaŋ nə à dʉk də wo gʉ ya makarè nə nà'a təəŋ. Fana wo ba fo' Filìp bə ŋwè nè ŋkʉ̀ʉŋ nə à tsə lo sə ndzəpè. Filìp bàptɛsə yi.

39 Wo à sə tesə kok sə ndzəpè anə, fana Yòŋsè Tà Jisòs jəŋ bisə lo Filìp nə. Ŋwè nè ŋkʉ̀ʉŋ nə à ka nà' mok ye fe'lə. Yi sə lo mali yuye, nə sə kwaha lo wùriŋ.

40 Filìp à də yi kʉk ŋga yi yè' mvwe' lak Àzotò. Yi gihi lo kɛ' mvwe' lak sè fo' sə, nə sə tsoho lo Ntirè nè Bèboŋ tətè yi à kè dzèŋ mvwe' lak sè wo togè fo' də Sìsàriyà.

9

Sol À Bʉ̀ʉŋ, Nə Dzəm Jisòs

1 Ghà nè bum yè'sə à sə ye vɛ'nə fana Sol sə wəpsə mali bʉ̀ʉ sè wo à sə yù mandzè Tà Jisòs sə də yi nə zə yà'wèŋ. Yi à ye'e lòkə ye ŋkum ŋgà fa satikà',

2 nə fek nà' də nà'a fa yi ŋwàk mòk nè ŋgòfa yi ŋàŋ ŋgòko bwìŋ mʉ Dàmaskù. Yi də yi jəŋ nà', nə lo bə zeŋ mvwe' ndaap pìriyàa bʉ̀ʉ Jus sè mʉ Dàmaskù, də yi kə dzeŋ-a mbwa, nə ye ŋga ŋwè nəmòk sə bɛ' mandzè nè Tà Jisòs, fana yi ko wo pwe', bèba kè mbəmbam àlɛ, nə jəŋ və wo Jòrosalèm anə.

3 Yi à sə lòDàmaskù anə, ŋga yi sə kʉəp lòŋgʉ ntòlak nə ntɛ̀ŋ, yi ye ŋga marɛŋ mòk ba'a tsə mʉbu co mbʉ̀ŋ vɛ'ɛ, nə rɛŋ mvwe' sè yi tə sə vɛ'ɛ paamm.

4 Yi gbʉ sə nze, fana nə yuk ŋga ŋgì ŋwè nəmòk sə cèp də, <<Sol, Sol, wù sə fa mʉ ŋgə' bʉ̀ʉ yà?>>

5 Yi fek də, <<A wùu ndà Tà?>> Ŋgì ŋgèŋgàŋ dʉk fe'lə də, <<A mʉ̀ʉ Jisòs nè wù sə fa mʉ ŋgə' nə.

6 Lòkok mʉtsè, nə lo mʉ ntòlak anə. A kə dzeŋ fo' ŋkuŋ wo tsok wu yusè wu nə gʉ tsoŋ yà'.>>

7 Bʉ̀ʉ sè wo à sə gì bə Sol wèŋ à təəŋ fo', nə kà yusè co wo cep tse'. Wo à yuk ŋgì nə, nə kà ŋwè nəmòk yə.

8 Sol à lòkok sə nze, nə də yi muk lis ye, fana yi kà bum yə. Wo à dàsə nisə lòyi Dàmaskù mok bə bo.

9 Yi à cu fis nùumbu tɛ' ŋga yi sə kà yə. Mʉnə nùumbu sè tɛ' yà'sə pwe' bo bə cùu ye kà kùrə, yi kà ndzəp sè' no lok.

10 Ŋgà yù mandzè Jisòs mòk à ye Dàmaskù anə nè wo to liŋ ye də Ànàniyàs. Yi ye yumok co yi yə lo vɛ'ɛ, fana Tà Jisòs to yi nja dʉk də, <<Ànàniyàs.>> Yi dzəm də, <<Tà, mʉ nè'e.>>

11 Tà nə dʉk fa yi də, <<Fʉ̀hʉ, nə yuŋ lo mandzè nè wo togè nà' də Rərəŋ nà'a. Wu kə dzeŋ mvwe' ndap Judàs, fana wù fek fo' də wù dzəm ŋgòyə Sol nè yi mo nze mvwe' lak Tasò. Yi sə gʉ pìriyà,

12 nə sə ye co lo vɛ'ɛ də yi yə ŋwè nəmòk nè wo to yi də Ànàniyàs vèə, nə kə naaŋ fa yi bo də ya yi ye fe'lə bum sèmok.>>

13 Ànàniyàs dʉk də, <<Tà, a bwìŋ ŋkʉ̀ʉŋntɛ̀ŋ sè wo a tsè' mʉ nsàap ŋgwap sè ŋwè ènə sə gʉ̀ bohòbʉ̀ʉ yo sè mvwe' lak Jòrosalèm pwe'.

14 Yi nə və nə Dàmaskù bə ŋàaŋ sè yi a jə bohòŋkum ŋgà fa satikà' də yi ko ndàaŋwè pwe' nè nà' to liŋ yò.>>

15 Tà à dʉk də, <<Gèŋ ntɛ̀ŋ, bʉ̀ʉsè yi ŋwè nè mʉ̀ a swekfis yi ya bʉ̀ lakmvum, ŋkəkum nə ye bʉ̀ʉ Izùrɛ wèeŋ nə riŋ liŋ am.

16 Fana mʉ̀ bə tu am nə niŋ fa yi nsàp ŋgə' nè yi nə ye bʉ̀ʉ mʉ̀ ŋgògʉ̀ də ya bwìiŋ riŋ mʉ.>>

17 Ànàniyàs à lò, nə kə ni kok mʉ nda'à anə, nə naaŋ fa Sol bo. Nə sə dʉk də, <<Moma am Sol, Tà Jisòs tum vèsə mʉ yi,

yi nè yi a yəəŋ bohòwù mandzè ŋga wù sə vè fɛɛŋ nà'a. Yi tum mʉ ya wu ye fe'lə bum sèmok, nə rwiŋ bə Yòŋsè nè Rərɛŋ nə.>>
18 Yi ànə dʉk wes vɛ'nə ntɛ̀ŋ, fana yumok ye'e gbʉ tsooŋ mʉ lisè Sol anə co bap, fana yi ye fe'lə bum sèmok. Yi à lòkok, fana wo bàptɛsə yi.
19 Yi a zʉ wes bɛŋ, fana yi tse' fe'lə ŋàŋ sèmok.

Sol Tsòho Ncèp Jisòs Mvwe' Lak Dàmaskù

Sol à cu nùumbu mok bə bʉ̀ʉ sè wo à sə yù mandzè Jisòs mvwe' lak Dàmaskù anə.
20 Mvəsə yi à ye fo', yi à lòmvwe' ndap pìriyà bʉ̀ʉ Jus, nə ye ŋgòtsòho liŋ Jisòs sè ntɛ̀ŋ. Yi dʉk də, Jisòs nə mo Nwì.
21 Bʉ̀ʉ sè wo à yuk yusè yi à sə cèp sə à mərə lòoŋ. Wo sə fek də, <<Nè'e ka ŋgà' nè yi à ye Jòrosalèm, nə sə zə ndàaŋwè pwe' nè nà' to liŋ yè'sə nə yeŋ à? Yi a vè fɛɛŋ ka sè' də yi kə ko bwìŋ də ŋga yi jəŋ lo yà' ŋgòfa ŋkum ŋgà fa satikà' nə yeŋ à?>>
22 Fana Sol tsoho gʉŋsə ghaha lo wesə mantombì mvəsè yi à sə nì tsè' də Jisòos Ŋkum ŋgà gèm bwìŋ nə. Yusè yi à sə cèp sə à rɛɛŋ nòoŋ vɛ'ɛ jəja nsàp nè bʉ̀ʉ Jus sè wo cu Dàmaskù anə jip, nə kà yusè ŋgòcèp fəsə fa yi tse'.
23 Â kè dzèŋ nùumbu mok fa'nə, fana bʉ̀ʉ Jus wèŋ kə cum kwe' də wo zə Sol nə.
24 Ânə geŋ Sol riŋ bə kwe' nè wo à cu nə. Nè maràŋ bə ndzəmè pwe' wo sə so Sol mvwe' ncùu ŋka' sè mvwe' ntòlak nà'nə.
25 Â ye nùmbu mòk ŋga ndzəm seŋ, fana bʉ̀ʉ Sol mok kə le' casə yi mvwe' tətoo ŋka' sə ŋkò'o.

Sol Kɛ' Và Jòrosalèm

26 Sol à lòJòrosalèm, nə lap mandzè də bə bʉ̀ʉ Jisòs wèeŋ ye mvwe' mò'fis. Wo pwe' à sə wəp yi wəpə, nə kà pap də yi mòk nè yi sə yù mandzè Jisòs dzəm.
27 Fana Bànabà və ŋgòtɛsə nà'. Yi jəŋ nà', nə jəŋ lo fa bohòŋgàa ntum sə wèŋ. Yi tsoho rɛŋsə fa yà'wèŋ mvəsè Sol à yə Tà Jisòs mʉ mandzè Dàmaskù, nə ye mvəsə Tà à cèp bohònà' sə. Yi à tsè' fa yà'wèŋ də Sol a tsòho liŋ Jisòs mʉ Dàmaskù bə ŋàŋ, nə kà ŋwè nəmòk sè' wəp.
28 Â ye vɛ'nə fana Sol à ye mok bə yà'wèŋ mok mvwe' mò'fis, nə sə gihi lo Jòrosalèm, nə sə tsoho kɛ' ca liŋ Tà Jisòs. Yi à sə tsoho, nə kà ŋwè nəmòk wəp lok.
29 Yi à cèep, nə sə bwinə ncèp bə bʉ̀ʉ Jus sè wo à sə cèp ncèep lak Gris, fana wo sə lap mandzè də wo zə yi.
30 Bʉ̀ʉ Jisòs sə wèŋ à rì vɛ'nə, fana wo jəŋ tsoŋ lo nà' sə Sìsàriyà, nə tum gesə lo yi ma Tasò.
31 Ânə ye vɛ'nə, fana bʉ̀ʉ cos sè mvwe' nzeŋgòŋ Jùdiyà bə Galìli nə ye Sàmàriyà à tse' mok fifi. Coos yè'sə à sə gʉ lòmantombì, nə sə kuk bə bwìŋ sè'. Yè'sə à sə ye vɛ'nə bʉ̀ʉsè Yòŋsè nè Rərɛŋ nə à sə tɛsə wo yi mvəsè wo à sə cu, nə sə gʉ bum sè yà' sə niŋ tsok də wo sə wəp Tà.

Pità, Aniyàs Bə Dokàs

32 Pità à sə kɛ' gì nəbʉp. Â ye nùmbu mòk, fana yi kɛ' lo ŋgòkè cèpsə bʉ̀ʉ Jisòs sè wo cu mvwe' lak səmok, wo to fo' də Lidà.
33 Â kè dzèŋ fo', yi ye ŋwè nəmòk nè liŋ nà'a Aniyàs. Ŋwè ènə à sə kà ni' ye te' bʉ̀səgè, nə sə nooŋ mam mʉ kèhe lùumŋgòŋ fwame'.
34 Pità à to yi də Aniyàs, nə dʉk fa nà' də, <<Jisòs Krɛst gʉŋsə wu laŋ. Lòkok mʉtsè, nə lim kəà yò.>> Aniyàs lokok ca gu mʉtsè sè' kɛ̀' mò'fis.
35 Bʉ̀ʉ Lidà bə sè wo à sə cu mvwe' mbo' Saròŋ wèŋ pwe' à yə, nə kupsə, nə dzəm Tà.
36 Ŋwà nəmòk à ye mvwe' lak Jopà nè liŋ ye də Tàbità. Yi à ye sè' ŋwà nè yi à sə yù mandzè Jisòs. Bʉ̀ʉ Gris wèeŋ togè yi yàwo də Dokàs. Liŋ ye sə yà'a də ŋgap. Yi à sə gʉ̀ bèboŋ, nə sə tɛsə ŋgàa jìŋ, nə kà wò.
37 Â ye ghà ànə, yiyaŋ à ko yi, yi kpʉ. Wo à cùk wes yi, wo kə noŋsə yi mvwe' rum mòk mʉtùhù co ma mʉzok vɛ'ɛ.
38 Jopà bə Lidà ka sèsap yeŋ, fana ŋgàa yù mandzè Jisòs sè wo à ye Jopà yuk də Pità cu sə Lidà. Wo tumsə gesə bwìŋ ba

də wo kə caŋ to Pità də kwəkwè' nà'a caŋ və wàp.
39 Pità à fùhʉ, nə lo bə yà'wèŋ. Yi à kə
dzèeŋ, fana wo jəŋ lo yi mvwe' rum nə
ma mʉbu nə. Bàa yepmfə sə wo à ye fo'
lòoŋfo', à və, nə sə warə ŋgʉ ni'ì Pità, nə
sə niŋ tsoho fa yi cəək sə Tàbità à gù fa
wo ghà nə yi à cu ntòŋwʉm sə.
40 Pità à fis bùʉ sə mʉ nda'à anə sə
mbiŋ pwe', nə təəŋ bə tumfərə, nə sə lɛŋ
Nwì. Yi à lɛŋ wes, fana yi bʉuŋ kʉk vèŋ
ni' Tàbità nə, nə dʉk də, <<Tàbità, lòkok
mʉtsə!>> Tàbità muk lis. Mvəsə yi à yə
Pità, fana yi lokok cum mʉtsə.
41 Pità ko nà' bo, nə lokoksə nà' mʉtsə.
Yi to bùʉ sə wo à dzəm, nə ye bàa yepmfə
sə wèŋ, nə fa yà'wèŋ Tàbità nə ŋga yi
mok ŋwəm.
42 Bùʉ sə mvwe' lak Jopà pwe' à yuk
yu yè'sə, fana bwìŋ ŋkùuŋntɛŋ dzəm
bohòTà Jisòs.
43 Pità à cu malì Jopà anə mʉnə
nùumbu səmok. Yi à sə cu bə ŋgà' nəmòk
nà yi sèeŋgə ŋgùp, liŋ yee də Saimù.

10

Pità Bə Kònilòs

1 Ŋkum sojà nə mvwe' lak Rumà mòk à
ye mvwe' lak Sìsàriyà, liŋ yee də Kònilòs.
Yi à tse' bòp sojàa sə mvwe' lak Italì yi.
2 Yi à sə wəp Nwì nəbʉp. Yi à sə kùksə
Nwì bə bùʉ sə mʉ nda'à yi pwe'. Yi à sə
fa bùʉ Jus wèŋ mbo wùriŋ, nə sə lɛŋ Nwì
sə' nùumbu pwe'.
3 À ye nùmbu mòk ŋga nùm càsə
maràŋ, fana yi ye yumok co lo vɛ'ɛ. Yi
ye masinjà Nwì jəja vɛ'. Nà' to yi bə liŋ
də Kònilòs.
4 Wʉə ko yi, fana yi kʉk sɛɛŋ tse' nà',
nə fek nà' də, <<A yà Tà?>> Masinjà Nwì
nə dʉk fa nà' də, <<Nwì a yuk pìriyàa yo,
nə ye fa mbo yòsə', nə tsərə nə wu.
5 Fana nə ŋga'a nè'e, wu tumsə gesə
bùʉ mok mvwe' lak Jopà ŋgòkə to ŋgà'
nəmòk fo' nə liŋ yee Saimù Pità.
6 Yi nòmʉ nda'à Saimù nə yi no ŋgʉ
ndzəp nə ghaŋ, nè yi sèeŋgə ŋgùp
nà'a.>>
7 Ànə ye vɛ'nə fana, masinjà Nwì nə yi
à tsòho fa Kònilòs bum yè'sə, nə lo gɛsə
lo yuye. Kònilòs to ŋgàa fàak ye sə mʉ
nda'à yi bwìŋ ba. Yi to sojà ye mòk sə' nə
nà'a wəpgə Nwì.
8 Yi à tsòho fa yà'wèŋ yusə yi anə ye
sə pwe'fo', nə dʉk fa wo də yà'wèeŋ lo
mvwe' lak Jopà anə.
9 Tsok à rɛŋ ŋga wo sə kʉəp lòJopà
anə, fana Pità sə kok lo ye mʉ tu ndap
ŋgòkə lɛŋ pìriyà mbwa. À ye ŋga nùum
co maràŋ.
10 Njè à ya yi, fana yi sə dzəm də yi zʉ
yumok. Wo ànə ka zʉzʉ sə nto gʉ wes,
fana yi sə ye yumok co lo vɛ'ɛ.
11 Yi ye ŋga ntòbu mùhu nòto, fana
yumok sə tsoŋ tesə mbwa. Yà' səsə co
làba' nə ghaŋ vɛ' ŋga wo kotse' tsə və nà'
bə ŋgʉŋgʉŋ sə kwè sə pwe'.
12 Yusə yà' à ye mʉnə làba' nə à ye
nàamŋgòŋ pwe' bə nsàap bum sə jì nès
co no bə swi wèŋ pwe'fo'.
13 Yi yuk ŋga ŋgì ŋwə nəmòk dʉk vèsə
fa yi dʉk də, <<Pità, lòkok, nə sʉə zʉ
nàam yè'sə.>>
14 Fana Pità cep fəsə gesə ye dʉk də,
<<Tà, anə kà vɛ'nə ye yuk, mù ka yàm
yu səmok sə lùʉk yo dzègè yà' dzèə zʉ
yuk.>>*
15 Ŋgì ŋwə nə cep sèmok də, <<Yusə
Nwì a gù bòŋsə yà' mok laŋ fana wù kà
də wu dzə yà' dʉk.>>
16 Yu yè'sə à gù fis vɛ'nə kè' tɛ', fana wo
jəŋ fəsə lo yu sə mʉbu anə sèmok.
17 Pità à sə mərə dʉk də nsàp lo nə yi
yə nè'nə sə nì tsə' fa yi yè'sə də yà lɛ,
fana ŋga bùʉ sə Kònilòs tumsə sə kə dzèŋ
kə ncùhù yi sə laŋ. À ye ŋga wo à fe'rə
mvwe' ndap Saimù nə, nə riŋ nà'.
18 Fana wo to fek gesə dʉk də, <<Ŋwə
nəmòok fɛnə ŋkʉìŋ nə liŋ yee də Saimù
Pità àlɛ-ò?>>
19 Wo à sə fek gèsə lòvɛ'nə ŋga Pità sə
tsərə malì də yi rɛɛŋ nsàp lo nə nà' kə

* **10:14 10:14** Ŋwəə Jus kum-a nsàap nàam mok sə Nwì à dzəsə yà' fana yi nə kà mʉtsətsə'rə bwìŋ ŋga wo sə kùksə Nwì və, tse'ŋga yi fa satikà' nə ŋgòrɛŋsə ni' ye nà'a ŋkuŋ.

tàsə yi ènə ŋkuŋ. Yòŋsə Nwì à to yi, nə tsok fa yi də, <<Bʉ̀ʉ səmok sə lap wu fenə bwìŋ tɛ'.
20 Lòkok mʉtsə, nə tsooŋ lo kə tseŋ wo. Wu gʉ̀ə wù kà də wu dzeeŋ ŋgòyù lòwo dʉk bʉ̀ʉsə mʉ̀ dʉk wo mʉ də wo və.>>
21 Fana Pità suhu lo, nə kə tseŋ wo. Yi dʉk fa yà'wèŋ dʉk də, <<Ŋwə nə wèŋ sə làap nə mʉ̀. Wèŋ və da?>>
22 Bʉ̀ʉ sə wèŋ dʉk də, <<Kònilòs nə yi ŋkum sojà tum ves yi. Yi ŋwə nə bəboŋ. Yi kùksəgə Nwì, fana bʉ̀ʉ Jus pwe' rì yi bə lak lòoŋ də yi ŋwə nə bəboŋ. Masinjà Nwì mòk nə rərɛŋ a tsə' yi də yi to və wu nda'à yi ya yi yuk-a yusə wu nə tsok fa yi.>>
23 Wo à cèp wes, Pità to nisə wo mʉ nda'à yi, bə yà'wèŋ nooŋnooŋ mbwa tsok rɛŋ. Tsok ànə rɛŋ, fana yi lokok, nə bɛ' mandzə bə yà'wèŋ lo. Bʉ̀ʉ mok sə mvwe' lak Jopà sə wo à dzəm Jisòs à yù lòyi sə'.
24 Wo à gì tsok kə rɛŋ səmok ŋkuŋ fana wo kə dzeŋ mvwe' lak Sìsàriyà anə.

A kə dzèŋ fo', wo ye Kònilòs bə njənjàaŋ ye nə ye ŋge' ntʉm ye sə yi to yà'wèŋ, ŋga wo cu sə tək Pità.
25 Pità à sə nikok, fana bə Kònilòs kʉrə. Kònilòs gbʉ cum tsoŋ kù mantombìi nà' sə nze, nə zəm tu ŋgòkùksə nà'.
26 Pità lòkoksə nà' mʉtsə, nə dʉk fa nà' dʉk də, <<Lokok mʉtsə, mʉ̀ mègù sə' ŋwè co wù.>>
27 Mvəsə yi à sə cèp malì bohònà' ntòfo', fana yi ni lo mʉ nda'à, nə ye bwìŋ ŋga wo rwiŋ cu mbwa wùriŋ.
28 Yi dʉk fa yà'wèŋ dʉk də, <<Wèŋ rì yàwèŋ sə' dʉk də, wu kʉk ja'a na bə nsàp mandzə nə bʉ̀ʉ Jus wèŋ kùksəgə Nwì, fana ye də kaco ŋwə Jus kə kɛ' ye ŋwè lakmvum ŋkɛ' yeŋ. Kaco bə nà' sə tòrə kɛ' ca nduk sə' yeŋ. Mègù dʉk də Nwì a rɛɛŋsə fa mʉ yi dʉk də kà də mʉ tsərə də ŋwə nəmòok nə co mʉ̀ dzeeŋ yi dzèeŋ dʉk.
29 Nà'a njo nə wo to mʉ, mʉ̀ nə və nə, nə kà dzèèŋ.>> Fana yi dʉk mok dʉk də, <<Mʉ̀ və laŋ, wèŋ to mʉ da?>>
30 Yi à fek vɛ'nə, Kònilòs cep də, <<Bə nùm nə ntinə pwe' a nùumbu kwè, nə à ye maràŋ sə' mvèk nə ŋga'a vɛ' ŋga mʉ̀ cu mʉ nda'à mʉ̀ ŋgòlɛŋ pìriyà nə wo lɛŋgè nà' ŋga nùm càsə maràŋ nà'a. Mʉ̀ kʉk à, ŋwə nəmòk tə kok nè' mantombìi mʉ̀. Yi ni tse' cəək mok yà' sə ba'a nəbʉp.
31 Yi to mʉ bə liŋ də, <Kònilòs.> Nə dʉk fa mʉ dʉk də, <Nwì a yuk pìriyàa yo, nə tsərə fa mbo yòlaŋ.
32 Ye də tumsə gesə lo ŋwə nəmòk mvwe' lak Jopà yi to fa wu ŋwə nəmòk fo' nə wo togè liŋ ye pwe' də Saimʉ̀ Pità. Yi ŋkʉ̀ìŋ. Yi nòmʉ nda'à Saimʉ̀ nə yi fàkgè bə ŋgùp, nə ndap ye ŋgʉ ndzəp nə ghaŋ.>
33 Yà'a yusə mʉ̀ a tum gù bwìŋ sə' ntèŋ də wu və sə. Wù nə gʉ̀ nə bəboŋ, nə və nə sə'. Vès cu ŋga'a fɛɛŋ mantombìi Tà Nwì pwe'. Vès sə tək wù də wu tsoho fa ves yà pwe' sə Nwì a tsə' fa wu də wu cep.>>

Yusə Pità À Cèep

34 Fana Pità yè ŋgòcèp dʉk də, <<Mʉ̀ rì tse' ŋga'a mok bə nə zìnə dʉk də Nwìi jəgè bwìŋ pwe' yəyərə.>>
35 Yi dʉk də, <<A ye-a sə' ndà lòoŋ nə lak ŋgèŋgàaŋ sə' fòlòoŋ ŋga yi wəp-a Nwì, nə sə gʉ yusə yà'a kəkʉrə, fana ye də Nwì dzəm ŋgèŋgàŋ.
36 Nwì à tsə' fa bʉ̀ʉ Izùrɛ ncèp nə nje nə laŋ. Ncèp ye nə à ye Ntirə nə Bəboŋ də Jisòs Krɛst nə yi Tà bohòbwìŋ pwe' a jə və fifi.
37 Wèŋ rì nsàap bum sə yà' a ye mvwe' nzeŋgòŋ bʉ̀ʉ Izùrɛ wèŋ pwe' yà'a laŋ. Ghà nə Jon à sə tsòho nzak bàptɛ à càa fana Jisòs yeto fàak ye mvwe' nzeŋgòŋ Galìli.
38 Yà' à ye bə liŋ Jisòs nə mvwe' lak Nazàrɛ nə, mvəsə Nwì à fa yi Yòŋsə nə Rərɛŋ nə ye ŋàŋ fana yi à kɛ'kɛ' càa, nə sə gʉ bəboŋ, nə sə gʉŋsə lo bʉ̀ʉ sə wo à cu ndzə bohòŋkum ze', bʉ̀ʉsə Nwì ànə ye bə nà'.
39 Bum sə yi à gʉ̀ mvwe' laak bʉ̀ʉ Jus, nə ye Jòrosalèm pwe'fo', vès à yə yà' bə lis avès. Wo à tɛ'lə yi mʉ ntèəŋ, nə zə yi.
40 Fana nùmbu nə tɛ' à dzèeŋ, Nwì gʉ yi lokok mvwe' kpʉ. Nwì à gʉ̀ də yi niŋ fa bwìŋ ni' ye.

41 Yi à ka bohòbwìŋ lòoŋ sə' yəəŋ. Yi à yəəŋ mègù bohòvès sə Nwì ànə swek fis ŋgòyə bum yè'sə bə lis avès. Ghà nə yi a lòkok mvwe' kpʉ nə, vesiwèŋ à zʉ zʉzʉ, nə no nənɔ mvwe' mò'fis.
42 Fana yi Jisòs nə à dʉk ves dʉk də vèes tsoho lo fa bwìŋ Ntirə nə Bəboŋ nə sə'. Nə sə rɛŋsə fa bwìŋ dʉk də a yi nə Nwì a fa yi ŋàaŋ də yi sak bʉ̀ʉ sə wo à kpʉ lòlaŋ, nə ye sə wo cu ntòŋwəm pwe'fo'.
43 Bʉ̀ ŋgàa tsòhòbum Nwì sə wo à ye njamòk tsòho nə sə kum liŋ ye. Wo à dʉk də ŋwə nə nà'a dzəm-a bohònà' pwe', Nwìi nə swifa ŋgəŋgàŋ bʉp ye bə ŋàaŋ sə yà' cu ndzənə liŋ ye sə.>>

Yòŋsə Nwì Və BohòBʉ̀ Lakmvum Sə'

44 Mvəsə Pità à sə cèp vɛ'nə, fana Yòŋsə nə Rərɛŋ nə və bohòbʉ̀ʉ sə wo à sə yu'rə ncèp nə Pità à sə cèep nə pwe'.
45 Bʉ̀ʉ Jus sə wo à dzəm bohòJisòs sə wo à və bə Pità wèŋ mvwe' lak Jopà à mərə nəbʉp. Wo à sə mərə də Nwì fa bʉ̀ lakmvum wèŋ Yòŋsə nə Rərɛŋ nə sə'.
46 Njo nə wo à yuk mvəsə yà'wèŋ à sə cèp ncèep lak mok sə wo kà yà' yukgə nə sə kùksə Nwì. Fana Pità cep dʉk də,
47 <<Bʉ̀ yè'e wèŋ tse' Yòŋsə nə Rərɛŋ nə sə' co vesùwèŋ à tse'. Aco ŋwə nəmòk dzeeŋ də wo kà wo bə ndzəp bàptɛsə à? >>
48 Fana yi fa ŋàŋ də wo bàptɛsə yà'wèŋ bə liŋ Jisòs Krɛst. Anə geŋ, wo dʉk fa Pità də bə yà'wèeŋ cum mʉnə nùumbu mok ŋkuŋ.

11

Pità Tsə' Rɛŋsə Fa Bʉ̀ʉ Cos Wèŋ Yusə Yà' À Ye

1 Yà' à yuhu lòbohòŋgàa ntum Jisòs bə bʉ̀ʉ sə wo à dzəm Jisòs sə mvwe' nze Jùdiyà pwe' də bʉ̀ lakmvum wèŋ a dzəm ncèp Nwì nə sə'.
2 Fana mvəsə Pità à lo mʉ Jòrosalèm, bʉ̀ʉ mok sə cep də yi ka bəboŋ gʉ. À ye bʉ̀ʉ sə wo à sə dzəm də tse'ŋga wo kom fa bʉ̀ lakmvum wèŋ tu mbəmbam ŋkuŋ wo bʉʉŋ bʉ̀ʉ cos yà'a.
3 Wo sə dʉk də, yi a kə nòoŋ nda'à nsàap bʉ̀ʉ yè'sə, nə zʉ be'lə zʉzʉ bə yà'wèŋ.
4 Pità ye ŋga'a ŋgòtsòho fa wo mvəsə yà' a yèto bə yusə yà' a ye pwe'fo'.
5 Yi tsok dʉk də, <<Mʉ̀ à cu ŋgògʉ̀ pìriyà mvwe' ntʉm lak Jopà, fana mʉ̀ ye lo. Mʉ̀ ye ŋga yumok sə tsə mʉbu yà' səsə co làba' nə ghaŋ vɛ'ɛ ŋga wo kotse' tsə yà' bə ŋgʉŋgʉŋ sə kwè sə. Yà' à kə təəŋ kʉəp ŋgʉ ni'ì mʉ̀.
6 Mʉ̀ kʉk bʉrə yà' bəboŋni. Mʉ̀ ye ŋga nsàap nàamŋgòŋ pwe' bə nsàap bum sə jì nɛ̀s co no bə swiŋ wèŋ pwe'fo' cu ca.
7 Fana mʉ̀ yuk ŋga ŋgì ŋwə nəmòk dʉk vèsə fa mʉ dʉk də, <Pità, lòkok nə sʉə zʉ nàam yè'sə.>
8 Mʉ̀ cep fəsə gesə lo dʉk də, <Tà, anə kà vɛ'nə ye yuk. Yumok sə vès rì də wo dzègə yà' dzèə ka mʉ cùhu mʉ̀ yàm ni yuk.>
9 Ŋgì ŋwə nə cep vesə fe'lə mʉbu anə səmok dʉk də, kà də mʉ dzə yusə Nwì a gʉ̀ bòŋsə yà' laŋ dʉk.
10 Yà' à gʉ̀ fis vɛ'nə kɛ̀' tɛ' fana wo jəŋ fəsə lo yà' mʉbu anə səmok.
11 <<À ye sə' ghà nà'nə, bwìŋ kə dzeŋ mvwe' ndap àm nə mʉ̀ cugə fo'. Wo à ye tu awo bwìŋ tɛ'. Wo ànə tumsə vesə bʉ̀ʉ yè'sə mvwe' lak Sìsàriyà.
12 Yòŋsə nə tsok fa mʉ dʉk də, kà də mʉ tse' məmərə ŋgòyù lòwo dʉk. Bwema sə mvwe' lak Jopà sə wo ntùŋfu yè'e à yù lòmʉ Sìsàriyà anə. Vesiwèŋ à lònda'à Kònilòs vès pwe'.
13 Yi tsoho fa ves mvəsə yi a yə masinjà Nwì ŋga nà' tə mʉ nda'à yi, nə dʉk fa yi dʉk də, <Tumsə gesə lo ŋwə nəmòk mvwe' lak Jopà yi kə to fa wu ŋwə nəmòk fo' nə liŋ ye pwe' də Saimʉ̀ Pità.
14 Yi nə kə tsok fa wu ntirə nə wu nə tse' lùŋ weŋ ndap yòlòoŋ.>
15 Fana mʉ̀ anə sə yeto ŋgòcèp jo ntèŋ, Yòŋsə nə Rərɛŋ nə və bohòwo sə' mvəsə nà' à və bohòvesùwèŋ taaŋ yà'a.
16 Fana mʉ̀ tsərə fəsə yusə Tà à cèp dʉk də, <Jon à bàptɛsə bwìŋ bə ndzəp, fana wo nə baptɛsə weŋ bə Yòŋsə nə Rərɛŋ nə.>

17 Nòjəja də Nwì à fa bʉ̀ʉ sə̀ wo ka bʉ̀ʉ Jus yeŋ yè'sə wèŋ sə̀' nsàp fəfa nə̀ vesùwèŋ ànə dzəm Tà Jisòs Krɛst yi fa ves nà'a. Anə ye-a vɛ'nə, mʉ̀ ye yàm yè'sə ndà nə̀ co mʉ̀ gʉ də Nwìi kà yuye gʉ̀ ɛ?>>

18 Bʉ̀ʉ cos sə ànə yuk wes yu yè'sə, fana wo teŋsə ŋgòcèp də Pità a gʉ̀ bʉp. Wo kuksə Nwì də, <<Ye də Nwì a fa bʉ̀ lakmvum mandzə̀ ŋgòkupsə ntʉm, nə luŋ.>>

Cos Yèto Mvwe' Lak Antiyòk

19 Bʉ̀ʉ sə̀ wo à dzəm Jisòs à carə sam bʉ̀ʉ ŋgə' nə̀ nà' à lòkok ghà nə̀ wo à zə Stefè nà'a. Mok à ca lòmvwe' sèsap co mvwe' nzeŋgòŋ Fònisiyà bə Sɛprònə ye Antiyòk. Wo sə tsoho fa lo gu ncèp nə̀ Jisòs nə bohòbʉ̀ʉ Jus wèŋ woòwo.

20 Fana bʉ̀ʉ mok mʉtsətsə'rə wo sə̀ mvwe' lak Sɛpròbə Sìrinì à lòmvwe' lak Antiyòk, nə kə tsoho fa bʉ̀ lakmvum wèŋ Ntirə nə̀ Bəboŋ nə̀ nà' sə kùm liŋ Tà Jisòs.

21 Ŋàaŋ Tà à ye bə ya'wèŋ, fana bʉ̀ʉ sə̀ wo ànə dzəm Ntirə nə, nə bʉʉŋ və bohòTà, à yam wùriŋ.

22 Bum yè'sə à yuhu lòmvwe' cos nə̀ Jòrosalèm, fana wo tumsə lo ŋwə̀ nəmòk nə̀ wo to yi də Bànabà mvwe' lak Antiyòk anə.

23 Yi à kə̀ dzèŋ fo', nə ye mvəsə̀ Nwì a nì bòvèm ye bohòyà'wèŋ, fana yi kwa, nə tipsə gʉŋsə wo də ya'wèeŋ təəŋ mali gʉgʉŋ nə ye zìnə bohòTà Jisòs bə ntʉm yà' pwe'.

24 Bànabà à ye ŋwə̀ nə̀ bəboŋ. Yi à rwiŋ bə Yòŋsə̀ nə̀ Rərɛŋ nə, nə nə sə naaŋ tu bohòJisòs ŋkʉ̀ʉŋ sə̀'. Bwìŋ ŋkʉ̀ʉŋntɛ̀ŋ à kupsə, nə dzəm bohòTà Jisòs.

25 Anə geŋ Bànabà ye'e lo mvwe' lak Tasòŋgòkə̀ làp Sol.

26 Yi à kə̀ yə nà', yi jəŋ fəsə və nà' Antiyòk anə. Bʉ̀ʉ sə̀ ba yè'sə à sə cu bə bʉ̀ʉ sə̀ mʉ cos sə, nə sə yə'rə wo ŋkà'ŋgòŋ mò'fis bə tu. Kwe' bʉ̀ nə̀ wo à sə yə'rə nə à ye nə̀ ghaŋ. Wo à yèto ŋgòto fa ŋgàa yù mandzə̀ Jisòs wèŋ liŋ sə̀ də Krətèŋ yè'e mvwe' lak Antiyòk anə.

27 À ye sə̀' co mvèk ànə fana ŋgàa tsòhòbum Nwì mòk nə̀ wo sə cèp bum sə̀ Nwì a tsə̀' fa wo à ye'e Jòrosalèm, nə tsoŋ lo sə Antiyòk anə.

28 Mòk à ye fo' nə̀ liŋ ye Àgabòs. Yi à cèp bə ŋàaŋ sə̀ à fa yi Yòŋsə̀ nə dʉk də, njè nə̀ bʉp sə vəə. Nà'a nə ko nzeŋgòŋ nə lòoŋfo'. (Njè nə à ko ghà nə̀ Kladiyòs à ye ŋkum yi nà'a.)

29 Ŋgàa yù mandzə̀ Jisòs à cu, nə dzəm mvwe' mò'fis də, ndàaŋwè pwe' jəŋ və yu ye mvəsə̀ yi tse' ŋga wo tɛsə gesə lo bwema awo sə̀ wo Krətèŋ sə̀ ya'wèŋ cu Jùdiyà.

30 Wo ànə gʉ vɛ'nə, nə tumsə Bànabà bə Sol də ya'wèeŋ jəŋ lo fa bʉ̀ ŋkwàha bʉ̀ʉ sə̀ mʉ cos mbàam sə.

12

Ŋgə' Sə Yam Ghaha Ghaha

1 À ye sə̀' co mʉnə mvèk nà'nə, fana Heròənə̀ yi à ye ŋkum mvwe' lak Izùrɛ yeto ŋgòfa bʉ̀ʉ sə̀ mʉ cos sə wèŋ ŋgə'.

2 Yi à gwɛ̀' cok tu Jem moma Jon bə fèk.

3 Yi ànə ye də bʉ̀ʉ Jus wèŋ kwa, fana yi ghaha wesə, nə ko Pità. Yè'sə ànə ye ghà nə̀ wo à sə zʉ ŋkà'a brɛd jì yis yà'a.

4 Mvè'nə̀ Heròànə ko nà', fana wo kə gesə yi mʉ ndapndzəmə̀. Yi fihi sojà wèŋ kwè, kwè, sə̀ kɛ̀' kwè də wo sə kʉk nà'. Heròà sə dʉk də wo nə sak nzak nà' mʉtsətsə'rə bwìŋ ghà nə̀ ŋkà'a Pasobà nə càa.

5 Pità à sə cu mʉ ndapndzəmə̀ anə, fana bʉ̀ʉ sə̀ mʉ cos à sə lɛŋ fa yi pìriyà bohòNwì bə nə̀ zìnə àwo pwe'.

Pità Tesə Mʉ Ndapndzəmə̀

6 Nə̀ ndzəmə̀ nə̀ Heròà sə dʉk də tsok rɛŋ fana wo kə sak nzak Pità à ye, wo tsooŋ noŋsə nooŋ Pità nə bə kwaŋ ba. Yi sə nooŋ mʉtsətsə'rəə ŋgàa kʉ̀k ŋgàa ndapndzəm sə̀' ba. Mok à təəŋ lok ncùu ŋka' ndapndzəm sə sə̀'.

7 Anə geŋ, masinjà Tà Nwì və fo'. Marɛŋ mòk rɛŋ mʉ ndapndzəmə̀ anə. Masinjà Nwì nə kum tsə'rə Pità mʉ ŋkambèhə. Nà'a yəəŋ, fana yi tsok nà' dʉk də nà'a lokok mʉtsə̀ jwè. Yi à dʉk vɛ'nə ntɛ̀ŋ, kwaŋ sə̀ wo à tsòoŋ Pità bə zeŋ sə fiiŋ.

8 Masinjà Nwì nə dʉk də nà'a swi' tsə'rə korə nà' bə kùuŋgùp nà' bəboŋ. Pità ànə

gʉ wes vɛ'nə, fana yi dʉk fe'lə fa nà' də nà'a ni cək, nè mʉ ŋkwèŋ nə və bə nà'a lo.
9 Pità yuŋ nà', bə nà' tesə lo mʉ ndapndzəmə anə. Yi kà sə rɛɛŋ də yusə masinjà Nwì sə gʉ̀ sə zìnə rɛɛŋ. Yi à sə dʉk ye də, kàmòk yi sə yə ŋgwàaŋ lo.
10 Bə nà' à dzèŋ mvwe' ntòmbi ŋgàa kʉk ŋgàa ndapndzəm, nə casə nà'nə, nə kə dzeŋ fe'lə mvwe' ntòmbi àwo nə ba. Wo à casə yà'sə, nə kə dzeŋ mvwe' ncùu ŋka' sə wo à gʉ̀ yà' bə ntɛŋ, sə yà'a ŋgòni lòsə ntòlak. Ŋka' sə à muhu bə bo awo. Wo ca tesə lo. Wo à sə yù tsə lòmandzə mòk fo', fana masinjà Nwì nə me'rə Pità fo'.
11 Nà'a ghà nə Pità à rɛɛŋ bə bum yè'sə, nə dʉk də, <<Mʉ̀ rì nə ŋga'a də yu yè'sə zìnə. Tà Nwì a tumsə masinjà ye, yi kə fis mʉ ndzə bohòHeròbə bʉ̀ʉ Jus wèŋ. Mʉ̀ swìrə yusə wo a sə dʉk də wo nə gʉ mʉ.>>
12 Yi à rì bum yè'sə vɛ'nə, fana yi ye'e lo nda'à ma Jon Mak nə liŋ ŋwà nə də Mèri. À ye ŋga bwìŋ à kə benə fo' wùriŋ, nə sə lɛŋ pìriyà.
13 Pità à kùm ncù ma sə mbiŋ, fana mʉwà'ŋgwèŋ mòk nə liŋ yee Rudà à dzəm, nə və. Mʉwà'ŋgwèŋ ènə fàkgə fo'.
14 Yi à yuk rì ŋgì Pità, nə kwa vɛ'ɛ nəbʉp. Yi kà ncùu sə mok mùk, nə caŋ bwi foho lo kə tsok fa bwìŋ dʉk də Pità tə sə mbiŋ.
15 Wo yak yi dʉk də nà' sə ŋaŋa àlɛ. Yi cep ghaha mali fo' də yusə yi dʉk sə zìnə. Fana wo dʉk də, kàmòk a ca masinjà Nwì nə yi kʉ̀kgə Pità nə.
16 Ànə ye vɛ'nə Pità sə kum mali ncùu sə fo'. Ànə geŋ wo kə muk yà'. Wo à yə yi, wo mərə nəbʉp.
17 Yi gʉ bo ye ŋgòtsə' wo dʉk də yà'wèeŋ cum gəe'. Yi tsoho rɛŋsə fa yà'wèŋ mvəsə Tà fis yi mʉ ndapndzəmə anə. Yi dʉk də wo kə tsok fa Jem bə bʉ̀ʉ mok sə wo à dzəm Jisòs sə pwe'. Yi dʉk wes vɛ'nə, yi ye'e lo mvwe' səmok.
18 Tsok à rɛŋ, ŋgàa kʉ̀k ŋgàa ndapndzəm sə wèŋ à jip nsàp nə wù kà fʉ̀k. Wo sə fe'rə ni' awo dʉk də, Pità nə yè'sə fò?
19 Heròà fa ŋàŋ də wo lap nà'. Wo lap, nə kà yi yə. Yi to ŋgàa kʉ̀k ŋgàa ndapndzəm sə, nə fek wo bum yè'sə. Yi ànə fek wes yà'wèŋ, fana yi fa ŋàŋ də wo zə yà'wèŋ. Yà' à càa, fana Heròye'e me'rə Jùdiyà, nə tsoŋ lo kə cumtse' mok Sìsàriyà.

HeròKpʉ

20 Ntʉm à sə jòk Heròbohòbʉ̀ʉ Tayà bə Sidòŋ nèbʉp, fana wo benə mvwe' mò'fis, nə lo ŋgòkə yə Heròne. Wo à gʉ̀, nə ko to ntòŋkərə ŋwà nəmòk nè liŋ ye də Blatòs. Blatòs nə à ye ŋgà fàk nè ghaŋ mʉ nto' anə yi. Wo lo ŋga'a bohòHerò, nə kə dʉk fa nà' də bə yà'wèeŋ gʉ fifi. Wo à gʉ̀ vɛ'nə bʉ̀ʉsə zʉzʉ sə mvwe' lak awo à sə və mègù mvwe' lak ŋkum ànə.
21 À kə dzèŋ nùmbu mòk nə wo à cok fis, fana Heròà ni cəək ŋkum ye, nə cum mʉnə kapràk ye, nə sə cep bohòbʉ̀ʉ yè'sə wèŋ.
22 Wo à yuk, wo gurə dʉk də, <<Sə cep yè'sə nwì mòk, ka ŋwè yeŋ.>>
23 Masinjà Tà Nwì ləp mak tsooŋ Heròne fo' ghà nə, bʉ̀ʉsə wo à kùksə yi co Nwì, yi kà dzèèŋ. Ŋgìŋgòà lum yi tètè yi kpʉ ŋga dzèŋ nùumbu tàŋ.
24 Ncèp nə Nwì nə à sə kùk lòmalì mantombì.
25 Bànabà bə Sol à mèsə fàak awo, nə me'rə Jòrosalèm, nə bwi foho lo fe'lə Antiyòk. Wo à lòbə ŋwà nəmòk nə wo to yi də Jon Mak wèŋ bəbɛ'.

13

Cos Nə Tumsə LòBànabà Bə Sol ŊgòTsòho Lòo

1 Bwìŋ à ye mvwe' cos nə mvwe' lak Antiyòk sə wo à tse' fàak sə co ŋgàa tsòhòbum Tà Jisòs, bə cicàa sə wo ŋgàa yə'rə bwìŋ ncèp Jisòs. Liŋ mok à ye Bànabà bə Saimʉ̀. (Wo à sə to yi mok də, Najà.) Mòk à ye Lòsiyònè lak yee Sìrinì, mòk ye Manàŋ nə yi à kuk ndzə bohòŋkum Herò, nə ye fe'lə Sol.
2 Ghà nə wo à sə dzə zʉzʉ ŋgòkùksə Tà, fana wo yuk ŋga Yòŋsə nə Rərɛŋ nə dʉk fa wo dʉk də, <<Wèeŋ cok noŋsə fa

mʉ Bànabà bə Sol zok, bʉ̀ʉsə̀ mʉ̀ a to wo, nə fa wo fàak mok sə̀ wo nə fak fa mʉ.>>
3 Wo à dzə̀ malì zʉzʉ, nə sə lɛŋ pìriyà
fana, wo naaŋ fa wo bo, nə se wo də wo
lo.
4 Mvə'nə̀ Yòŋsə̀ nə̀ Rərɛŋ nə à tumsə
Bànabà bə Sol fana wo tsoŋ lo sə Sèlusiyà,
nə kə ni ŋgwes, nə lo mvwe' nze Sɛprò.
5 Wo ànə kə dzeŋ mvwe' lak Sàlamì
fana wo tsoho kɛ' ca ncèp Nwì fo' mʉnə
ndaap pìriyàa bʉ̀ʉ Jus wèŋ. Jon Mak à ye
sə̀' bə yà'wèŋ ŋgòtɛsə wo.
6 Wo à gìhi lòtətè wo kə dzeŋ Pafòs. Wo
à kə̀ tsèŋ ŋgà mfim mòk fo' nə̀ liŋ yee də
Bàjisòs. Ŋwə̀ ènə à ye ŋwə̀ə Jus, yi sə
bòrə bwìŋ də yi ŋgà tsòhòbum Nwì.
7 Ŋgà mfim nə à ye ŋwə̀ govənònə̀ yi à
ye mvwe' lak yà'sə yi nə. Liŋ govənònə
à ye də Sejìs Palìs. Yi tse' ŋkərə̀ nəbʉp.
Ŋwə̀ nə̀ ghaŋ ènə à dzəm ŋgòyuk ncèp
Nwì fana, yi to Bànabà bə Sol də wo və.
8 Wo à və̀ə, fana ŋgà mfim nə kà ncèp
nə̀ Nwì nə dzəm, nə sə lap də Sejìs Palìs
nə kà ncèp awo nə sə̀' dzəm. Wo togə̀
Bàjisòs nə də Elemà (ŋgà fe ŋgam) vɛ'nə
bə ncèep bʉ̀ʉ Gris.
9 À ye vɛ'nə, fana Sol nə̀ liŋ ye mok də
Pol, à kʉ̀k tse' nà' bə lis rap rap. Pol nə à
rwiŋ bə Yòŋsə̀ nə̀ Rərɛŋ.
10 Yi dʉk fa ŋgà gʉ̀ bum mfim nə də,
<<Wù mo ze', yusə̀ yà'a bəboŋ pwe' wu
bɛ̀ŋgə̀ yòyà' bɛ̀ŋnə. Və̀əm yo yà'a rwiŋ
cu gù ca nsàap ŋkərə̀ə sə̀ bʉp nə ye ŋkʉ̀ì'.
Wu lapgə̀ bə ŋàaŋ yo pwe' də wu gʉ gorə
bʉpsə mandzə̀ nə̀ Tà nə.
11 Bo Nwìi nə jwɛŋ wu ŋga'a yè'sə. Lis
nə loho wu, wù cumtse' ŋga wù sə kà
marɛŋ yə.>> Yi ànə cep wes vɛ'nə ntɛ̀ŋ,
Elemà ye ŋga yumok lok yi lis co mbàk
vɛ'ɛ. Yi sə jam lap kɛ' ca fo' də ŋwə̀ nəmòk
ko yi bo.
12 Mvəsə̀ govənònə à yə vɛ'nə fana yi
dzəm bohòJisòs. Ânə ye vɛ'nə yi mərə
bə nsàap yusə̀ wo à sə yə'rə fa bwìŋ bə
liŋ Tà sə wùriŋ.

Yusə̀ Yà' À Ye Antiyòk Nə̀ Mvwe' Nzeŋgòŋ Pìsidiyà

13 Pol bə bʉ̀ʉ ye sə wèŋ à ye'e Pafòs anə,
nə gi bə ŋgwes kə dzeŋ mvwe' lak Pegà,
nə̀ nà'a mvwe' nze Pàmfiliyà. Jon Mak à
mè'rə wo fo', nə bwi foho lo Jòrosalèm.
14 Wo à càsə malì Pegà, nə kə dzeŋ
Antiyòk nə̀ mvwe' nzeŋgòŋ Pìsidiyà.
Nùmbu dzə̀ à ye, wo lo kə ni cum mʉnə
ndap pìriyà bʉ̀ʉ Jus.
15 Ghà nə̀ ŋwə̀ nəmòk ànə taŋ wesə
ŋwàk lʉ̀ʉk Musì, bə yusə̀ ŋgàa tsòhòbum
Nwì wèŋ à còom fana bʉ̀ʉ sə̀ mantombì
mʉnə ndap pìriyà nə wèŋ à tum ŋwè dʉk
də nà'a kə ye Bànabà bə Pol. Wo də yi kə
dʉk fa yà'wèŋ dʉk də, yà' co bwema, tse'-
a ncèp mòk nə̀ bəboŋ co wo tipsə bwìŋ
bə zeŋ àlɛ', yà' və kə tsok fa wo.
16 Pol à lòkok mʉtsə̀, nə gʉ bo də wo
cum gəe', nə sə cep dʉk də, <<Wèeŋ yu'rə
fa mʉ, bʉ̀ʉ am bwe Izùrɛ, nə ye wèŋ mok
sə̀ wèeŋ kùksəgə̀ Nwì.
17 Nwì nə̀ bʉ̀ʉ Izùrɛ yè'e kùksəgə̀ yi,
à cokfis tàcicii avès, nə gʉ yà'wèŋ yam
maŋgəŋgèŋ ghà nə̀ wo ànə ye ŋkʉ̀ìŋ
mvwe' nze Ijìp. Nwì à jə fis wo mvwe'
nzeŋgòŋ Ijìp anə bə ŋàaŋ ye.
18 Mʉnə lùumŋgòŋ hum kwè, yi sə ye
bə yà'wèŋ ŋgəà.
19 Yi à ləsə bʉ̀ ŋkəŋkum sàmba bə lak
awo mvwe' nze Kanà. Yi à gʉ̀ bʉ̀ʉ ye wèŋ
tse' nze nə fo' mok wo. Bum yè'sə a jə co
lùumŋgòŋ ŋkʉ̀ kwè-bə-hum tàŋ.
20 Ghà ànə à càa, yi fa yà'wèŋ bʉ̀ʉ sə̀
ŋgòtəəŋ mantombì wo tətè kə dzeŋ mvə̀k
nə̀ ŋgà tsòhòbum Nwì nə̀ liŋ ye Samwè à
ye sə̀' ŋwə̀ nə̀ mantombì.
21 <<Ânə geŋ, wo fek Samwè nə dʉk də
wo dzəm ŋkum, fana Nwì fa wo Sol də
nà'a ye ŋkum nə nà'. Sol nə à ye ŋkum
mʉnə lùumŋgòŋ hum kwè. Yi à ye mo
Kis nə̀ mvwe' bòp lak Benjamè.
22 Ghà nə̀ Nwì ànə susə yi fana Nwì
koksə bwi Devìd ŋkum àwo. Nwì à cèp
bə liŋ Devìd sə dʉk də,

<Mʉ̀ yə də Devìd nə̀ yi mo Jesìi nsàp ŋwə̀
nə̀ mʉ̀ dzəm nə.
Yi ŋwə̀ nə̀ yi nə sə gʉ yusə̀ mʉ nə sə dzəm
ŋgògʉ̀ pwe'.>
23 Devìd nə, Nwì à fis və̀ Jisòs ŋgà lùŋsə̀
bʉ̀ʉ Izùrɛ wèŋ bohòŋgwì bʉ̀ ye nə. Nwì
ànə kak tes vɛ'nə.

24 Ŋkuŋ Jisòs sə və ŋga Jon à tsòho to fa bʉ̀ʉ Izùrɛ wèŋ pwe'fo' dʉk də yà'a kupsə, nə bwi fa bʉp awo ŋkwèŋ, nə baptɛsə.
25 Jon à sə kʉəp ŋgòmèsə fàak ye sə fana, yi fek bʉ̀ʉ sə wèŋ dʉk də, <Wèŋ sə tsəm də mʉ yè'sə ndà? Mʉ̀ ka ŋwà nə wèŋ sə tək nə yeŋ. Yi sə və maŋkwèŋ. Mʉ̀ ka kʉrə ŋgòfweŋ fa yi kùuŋgùup ye kʉrə.>

26 <<Bwema am wèŋ sə wèeŋ ŋgwì bʉ̀ʉ Abràham bə wèŋ sə wèŋ ka bʉ̀ʉ Jus yeŋ sə wèeŋ kùksəgə Nwì. Ncèp lùŋ ènə sə və yè'sə bohòvesùwèŋ.
27 Bʉ̀ʉ sə wo à ye mvwe' lak Jòrosalèm bə ŋkwàha bʉ̀ awo à ka riŋ də ŋwà ànə ŋgà tətɛsə bwìŋ riŋ. Nùumbu dzə à sə ye pwe', wo sə taŋ ncèp nə ŋgàa tsòhòbum Nwì à còm bə liŋ ye, nə kà sə' sə rɛɛŋ. Ànə ye-a sə' vɛ'nə fana wo à gʉ̀ ncèp ŋgàa tsòhòbum Nwì sə wèŋ ye zìnə mvəsə wo à zə yi sə.
28 Wo ànə ka njo nə co wo zə yi bə zeŋ sə' tse' fana, wo lɛŋ mali Palè ŋgòzə nà'.
29 Wo à gʉ̀ wes yusə ŋwàk Nwì à sə cèp bə liŋ ye pwe' fana, wo ki tsoŋ yi mʉ ntəəŋ anə, nə tuuŋ yi.
30 Ànə geŋ, Nwì lokoksə yi mvwe' kpʉ.
31 Mʉnə nùumbu ŋkʉ̀ʉŋntèŋ yi à yəəŋ bohòbʉ̀ʉ sə bə yà'wèŋ à gì yè jə mvwe' nzeŋgòŋ Galìli nə kə dzeŋ Jòrosalèm. Nə ŋga'a nè'e, wo mok bʉ̀ʉ sə wo sə tsoho fa bwìŋ yusə wòà yə.

32-33 <<Vèes ye' ŋgòtsə' fa weŋ Ntirə nə Bəboŋ nə də, yusə Nwì ànə kak fa tàcici avès dʉk də yi nə gʉ sə, yi gʉ fa yà' bohòvesùwèŋ sə a ŋgwì bʉ̀ àwo. Yusə yi à gʉ̀ʉ sə də, yi a lòkoksə Jisòs. Yà' cu ndzənə ŋwàk Sàam mbʉ̀p ba vɛ'nə. A nja dʉk də,

<Wu mo àm, mʉ ntinə bohòwù Tɛ̀' yò.>
34 Yusə Nwì ànə cep bə mvə'nə yi à lòkoksə nà' mvwe' kpʉ də nà'a nə kà mok bi yuk sə də,

<A zìnə də mʉ nə se li wu bə bum sə rərɛŋ sə mʉ̀ à kàk tɛ̀' yòDevìd sə.>
35 Mvəsə yi sə cep fe'lə mʉmvwe' nəmòk ndzənə ŋwàk Sam nə dʉk də,

<Kaco wu nə me'rə ŋgà fàk yònə yi yukgə dʉk yòbəboŋ də yi bi yeŋ.>
36 A rì də Devìd bə tu ye ànə fak bohòNwì mvəsə Nwì à dzəm njamòk anə, nə kpʉ, wo tuuŋ yi ŋgʉ sèe tàcicii ye wèŋ fana ni' ye bi lo.
37 Nə yeè nə dʉk də, ŋwə nə Nwì ànə lokoksə yi mvwe' kpʉ nə, a yi nə yi à ka ye bi.

38-39 <<Nə yeè nə dʉk də, wèŋ bwema am pwe'fo', wèŋ tse' ŋgòrì tse' pap də səswìfa nə wo sə tsoho nə, a bʉ̀ʉ liŋ ye. Wèeŋ rì sə' dʉk də ŋwə nə yi dzəm-a bohòyi, ye də yi swɛ'ɛ tesə bə bʉp ye laŋ. Yi swɛ'ɛ tesə nsàp nə kaco lʉ̀ʉk Musì fiŋ me'rə to yi vɛ'nə yeŋ.
40 Wèeŋ jəŋ ŋkərə ya yusə ŋgàa tsòhòbum Nwì à cèep kà bohòwèŋ kə ye.
41 Də,

<Wèeŋ yu'rə-a, wèŋ sə wèŋ sə ywì'lə yusə Nwì cèep.
Wèeŋ mərə, nə kpʉ.
Bʉsə nsàp fàk nə mʉ̀ sə gʉ̀ bə mvàk nə wèŋ cu fo' nè'e,
A nsàp nə co wèŋ kà də a yusə zìnə dzəm.
A ye-a də ŋwə nəmòk à tsə' fa weŋ mantombì,
wèŋ kà sə' dzəm malì.> >>
42 Pol bə Bànabà à sə tesə mʉ ndap pìriyà nə də wo lo fana, bʉ̀ʉ sə wèŋ dʉk fa wo dʉk də, nùmbu dzə mòk nə nà' tsə nà'a dzèeŋ, yà'wèŋ və kə tsoho fa wo bum yè'sə səmok.
43 Ghà nə bʉ̀ʉ sə wèŋ à sam wes fana bʉ̀ʉ Jus bə bʉ̀ʉ sə wo bʉ̀ʉŋ bʉ̀ʉ Jus wèŋ à yù Pol bə Bànabà ŋkʉ̀ʉŋntèŋ. Wo à cèp, nə tipsə yà'wèŋ dʉk də yà'a sə geŋ mantombì bə ntʉm nə də wo rì bòvəm nə Nwì.
44 Nùmbu dzə mòk nə à dzèeŋ, à bwehe gù jo də bwìŋ à tesə mvwe' lak yà'sə pwe'fo' ŋgòkə yuk ncèp nə.
45 Bʉ̀ʉ Jus wèŋ à yə mvəsə bwìŋ à kə rwiŋ fana, ntʉm kà wo bò. Wo cep də Pol sə ci' mvwès, nə yak nà'.
46 Pol bə Bànabà cep fis, nə kà wəp dʉk də, <<Anə boŋ tsoŋ dʉk də wèeŋ yuk to ncèp nə Nwì nə wèŋ. Nə yeè nə də mvəsə wèŋ bèŋ ncèp nə, ye də wèŋ lɛŋ kpʉ awèŋ wèŋ, də wèŋ ka kʉrə ŋgòkə tse' lùŋ nə nà'a nə kà mè nə. Mvə'nə yà'a vɛ'nə fana,

vèes nə tsoho fa mok bohòbʉ̀ lakmvum wèŋ.
47 Ncèp nə̀ Tà fa ves nə nè' də,
<Mʉ̀ a nəmsə weŋ co marɛŋ bohòbʉ̀ lakmvum.
Wèeŋ nə ye co mandzə̀ nə̀ nzeŋgòŋ nə pwe' nə yuk ncèp lùŋ bohòwèŋ.>>
48 Bʉ̀ lakmvum sə à yuk vɛ'nə, wo kwa, nə kwasə bə ncèp nə̀ Tà nə. Bʉ̀ʉ sə̀ Nwì ànə cok fis də wo nə tse' lùŋ à bʉ̀ʉŋ mok Krətèŋ.
49 Ncèp nə̀ Tà nə à yuhu mvwe' lak yà'sə pwe'fo'.
50 Fana bʉ̀ʉ Jus wèŋ kə caŋsə ncəncàŋ bohòbʉ̀ gʉgʉŋ sə̀ mvwe' lak yà'sə bə bàa sə̀ ghaŋ sə̀ wo kùksəgə̀ Nwì wèŋ. Wo ye ŋgòfa Pol bə Bànabà ŋgə' wùriŋ, nsàp nə̀ wo à lògɛsə mvwe' lak yà'sə maràŋ.
51 Wo à kɛ̀'sə màk nòŋsə mfəmfəə kù awo fo', ŋgònì tsə̀' bə yusə̀ yà' ànə ye fa'nə sə. Wo à gʉ̀ wes vɛ'nə, wo bɛ' mandzə̀, nə lo mvwe' lak mok sə̀ wo to yà' də Àkonòm.
52 Bʉ̀ʉ sə̀ wo à sə yù mandzə̀ Jisòs sə̀ wo à ye mvwe' lak Antiyòk à rwiŋ bə kwəkwa nə ye bə Yòŋsə̀ nə̀ Rərɛŋ nə.

14

Mvwe' Lak Àkonòm

1 À kə̀ dzèŋ mvwe' lak Àkonòm anə fana Pol bə Bànabà à kə̀ ni mʉnə ndap pìriyà bʉ̀ʉ Jus wèŋ sə̀' mvə̀'nə̀ wo gʉ̀gə̀ səsa. Wo à tsòho mbwa vɛ'ɛ nsàp mòk fana bʉ̀ʉ Jus bə bʉ̀ lakmvum wèŋ à dzəm wùriŋ.
2 Fana bʉ̀ʉ Jus sə̀ wo à ka yàwo dzəm sə wèŋ à kə̀ caŋsə fa bʉ̀ lakmvum ncəncàŋ. Fana wo jok, nə bɛŋ bʉ̀ʉ sə̀ wo à dzəm Jisòs sə.
3 Pol bə Bànabà wèŋ à cu fa'nə sèsap ntɛ̀ŋ. Wo à sə tsòho liŋ Tà Jisòs, nə kà yumok wəp lok. Tà à sə fa yà'wèŋ ŋàŋ ŋgògʉ̀hʉ bum sə̀ maŋgəŋgèŋ ŋgònì tsə̀' də yusə̀ yà' sə cèep sə kum bə bòvèm ye nə zìnə.
4 Bʉ̀ʉ sə̀ mvwe' lak yà'sə à gà'a bòp ba. Mok ye ma nə̀ bʉ̀ʉ Jus wèŋ fana, mok ye yàwo ma nə̀ ŋgàa ntum sə.
5 Bʉ̀ lakmvum mok wèŋ à kə̀ be'lə bə ŋkwàha bʉ̀ʉ sə̀ fo' sə, nə kiŋ cù dʉk də wo fa ŋgàa ntum sə wèŋ ŋgə', nə tərə yà' bə lìs.
6 Ŋgàa ntum sə wèŋ à yuk vɛ'nə fana, wo carə lo mvwe' lak Listà bə Debè sə̀ yà'a mvwe' nze Likaonà.
7 Wo à gìhi kɛ' cà mvwe' nze nà'nə nə sə tsoho Ntirə nə̀ Bəboŋ nə fo'.

Mvwe' Lak Listà Bə Debè

8 Ŋwə̀ nəmòk à ye mvwe' lak Listà anə nə̀ kùu ye à kpʉ, yi kà sə gì. Mvə̀'nə̀ wo à dzə yi dzə, yi à ka gi yuk.
9 Yi à cu fo', nə yuk yusə̀ Pol sə cèep. Pol ye nà', nə riŋ dʉk də nà' tse' dzədzəm də aco yi gʉŋsə nà', fana yi kʉk tse' nà' bə lis,
10 nə cep bə ŋgì nə̀ ghaŋ də, <<Lòkok təəŋ mʉtsə̀ bə kùu yo rərəŋ.>> Ŋgà' nə à li lòkok mʉtsə̀, nə ye ŋgògìhi kɛ' cà fo'.
11 Kwe' bʉ̀ nə̀ à ye fo' nə à yə yusə̀ Pol à gʉ̀ sə fana, wo yeto ŋgòkɛ'ŋgùŋ bə ncèep lak Likaonà sə, nə sə dʉk də, <<Nwì wèŋ bʉ̀ʉŋ co bwìŋ, nə vəə nə ŋgòkə̀ kɛ' yə ves!>>
12 Wo to fa yà'wèŋ liŋ nwìi awo mok. Sə̀ Bànabà à ye də Zus, sə̀ Pol ye də Hemès, bʉ̀ʉsə̀ yi ànə ye ŋwə̀ nə̀ yi cèp nə yi.*
13 Tàap nwì nə̀ də Zus nə à tə kʉəp ko' gù sə̀' ŋgʉ lak anə. Ŋwə̀ nə̀ yi fagə̀ satikà' Zus nə à jə vè ndu mbòŋ bə mvùu ŋgaŋ mok mvwe' ncùu ŋka' sə. Yi à jə vè yà' də wo gʉ satikà' bə zeŋ ŋgòkùksə ŋgàa ntum sə.
14 Pol bə Bànabà ànə yuk də yà' sə də yà'a gʉ vɛ'nə fana, wo soŋ sarə cèək awo, nə carə ni lo mʉtsətsə'rə bʉ̀ʉ sə, nə sə kɛ'ŋgùŋ də,
15 <<Bʉ̀ʉ yè'e, wèŋ sə gʉ yè'sə yà? Vèes bwìŋ. Vès mègù sə̀' bʉ̀ʉ sə̀ bwìŋ co wèŋ. Vès və̀ fɛɛŋ ŋgòtsə̀' fa weŋ Ntirə nə̀ Bəboŋ nə, ya wèeŋ bʉʉŋ gɛsə mvwe' bum sə̀ wà yè'sə, nə yuŋ Nwì nə̀ yi cu ŋwəm. Nwì nə̀ yi à gʉ̀ ntòbu bə nzeŋgòŋ, nə ye ndzəp bə bum sə̀ yà'a ca lòoŋ fo'.
16 À ye taaŋ fa', Nwì me'rə ndàaŋwè pwe' ŋgòyù mandzə̀ nə̀ ŋgèŋgàŋ dzəm.

* **14:12 14:12** Liŋ sə̀ də Zus yè'sə à ye liŋ nwì mòk mvwe' nzeŋgòGris wèŋ sə. Liŋ sə̀ də Hemès à ye liŋ dògarì nə̀ bohònwì wèŋ nə̀ wo tumgə̀ yi ntum.

17 Yi à mè'rə-a yà' sə̀' vɛ'nə, fana yi sə niŋ tsok fa mali bwìŋ də yi cu fo' bə nsàap bum sə̀ bə̀boŋ sə̀ yi gʉ̀ fagə̀ bwìŋ. Yi gʉ̀gə̀ mbʉ̀ŋ sə li tsoŋ mʉbu, nə sə gʉ bum zʉ awèŋ gʉŋ bə mvə̀k nə̀ bə̀boŋ. Yi fagə̀ weŋ zʉzʉ, nə sə gʉ ntʉʉm awèŋ rwiŋ bə kwəkwa.>>
18 Ŋgàa ntum sə wèŋ à cèp-a sə̀' mʉmvə̀k ènə, sə gʉŋ mali bohòbʉ̀ʉ sə nə̀ bʉp co wo teŋsə ŋgògʉ̀ satikà' nə̀ wo ànə dzəm ŋgògʉ̀ fa wo nə.
19 À ka sap fana bʉ̀ʉ Jus mok wèŋ à və̀ mvwe' lak Àkonòm bə Antiyòk. Wo à və̀, nə gʉ bʉ̀ʉ sə pwe' kwəəŋ wes lo ma njàwo. Wo tərə Pol bə lìs, nə soŋ fis gɛsə yi mʉ ntòlak anə, nə sə tsəm yàwo də nà' kpʉ laŋ.
20 Bʉ̀ʉ sə̀ wo à sə yù mandzə̀ Jisòs à kə̀ benə dzooŋ ŋgʉ niì yi ŋgòkʉ̀k yi fana yi lokok. Yi à lòkok, nə foho lo sə̀' mʉ ntòlak anə. Tsok à rɛŋ, bə Bànabà lo yu awo Debè.

Pol Bə Bànabà Bwì Foho LòAntiyòk

21 Pol bə Bànabà à tsòho Ntirə̀ nə̀ Bə̀boŋ nə mvwe' lak Debè, fana bwìŋ dzəm wùriŋ. Wo ye'e, nə bwi foho lo fe'lə Listà, nə lo Àkonòm, nə lo Antiyòk.
22 Wo à gìi, wo sə tipsə gʉŋsə tsə'rə bʉ̀ ŋgàa yù mandzə̀ Jisòs sə də, yà'wèeŋ kotse' mali yusə̀ yà' à dzəmtse' yà' bə liŋ Jisòs yà'a cʉ̀k. Wo à sə tsòho fa bwìŋ dʉk də, <<Vesùwèŋ tse' ŋgòyə ŋgə' wùriŋ ŋkuŋ a kə ni mvwe' gaŋ ŋkum Nwì.>>
23 Wo à coho nòŋsə lòŋkwàha bwìŋ mʉnə coos sə lòoŋ fo'. Wo lɛŋ pìriyà, nə dzə zʉzʉ, nə fa bʉ̀ʉ sə bohòTà Jisòs, nə̀ wo à fa ntʉʉm awo bohònà' nə.
24 Ghà nə̀ wo à càsə nzeŋgòŋ Pìsidiyà fana wo və mvwe' nzeŋgòŋ Pàmfiliyà.
25 Wo à tsòho ncèp nə mvwe' lak Pegà, nə ca tsoŋ lo sə mvwe' sə̀ wo togə̀ fo' dʉk də Àtaliyà.
26 Wo à mè'rə fo', nə ni ŋgwes, nə bwi foho lo Antiyòk. A sə̀' mvwe' sə̀ cos nə à fa wo bohòNwì ŋgòjə ŋkərə̀ bohòwo bə fàak sə̀ wo a gʉ̀ wes yà' sə.
27 À kə̀ dzèŋ Antiyòk fana wo to benə bʉ̀ʉ sə̀ mʉ cos pwe' mvwe' mò'fis, nə tsoho fa yà'wèŋ yusə̀ Nwì a gʉ̀ bohòwo. Wo tsok fa yà'wèŋ mvəsə̀ Nwì a fa mandzə̀, bʉ̀ lakmvum wèŋ dzəm bohòJisòs yàwo sə̀'.
28 Wo à cu mali fo' bə bʉ̀ʉ sə̀ wo à sə yù mandzə̀ Jisòs sə wèŋ səsap ntɛ̀ŋ.

15

Kwe' Nə̀ Wo À Cu Nà' Jòrosalèm

1 Bʉ̀ʉ səmok à tesə və̀ mvwe' nzeŋgòŋ Jùdiyà, nə və Antiyòk anə. Wo sə yə'rə fa bwema sə̀ wo à dzəm Jisòs sə dʉk də, <<Kaco wèŋ tse' lùŋ nə̀ nà'a nə̀ kà mè nə yeŋ, tse'ŋga wo kom fa weŋ tu mbəmbam mvəsə̀ Musì à dʉk.>>
2 Pol bə Bànabà bə yà'wèŋ à fenə bə ncèp ènə nəbʉp. Wo à kə̀ ləsə tes dʉk də Pol bə Bànabà nə ye bʉ̀ʉ səmok sə̀ Antiyòk anə lo Jòrosalèm kə ye ŋgàa ntum bə ŋkwàha bwìŋ mʉ cos bʉ̀ʉ ncèp ènə.
3 Bʉ̀ʉ cos sə à tumsə wo. Mvə'nə̀ wo à sə ca mvwe' nzeŋgòŋ Fònisiyà bə Sàmàriyà fana wo tsok mvəsə̀ bʉ̀ lakmvum wèŋ bʉ̀ʉŋ və̀ ma nə̀ Nwì. Bwema sə̀ fo' à kwa bə ncèp ènə wùriŋ.
4 Wo à kə̀ dzèŋ Jòrosalèm fana, bʉ̀ʉ cos nə̀ fo' nə dʉk fa wo də wo və bə̀boŋ. Ŋgàa ntum bə bʉ̀ ŋkwàha bwìŋ à dʉk fa wo sə̀' də wo və bə̀boŋ, fana wo tsoho fa yà'wèŋ yusə̀ Nwì a gʉ̀ bohòwo.
5 Fana bʉ̀ʉ mok sə̀ wo à dzəm, sə̀ wo yàwo ma bòp bʉ̀ʉ Faràsi wèŋ à lòkok, nə cep dʉk də, <<Wo tse' ŋgòkom fa ndàaŋwè nə̀ yi ka ŋwə̀ Jus yeŋ tu, nə tsok fa wo ŋgòyù lʉ̀k Musì ŋkuŋ yi tse' lùŋ nə̀ nà'a nə̀ kà mè.>>
6 Ŋgàa ntum sə bə bʉ̀ ŋkwàha bwìŋ wèŋ à kə̀ be'lə mvwe' mò'fis ŋgòtsərə bòŋsə bə ncèp ènə.
7 Wo ànə cep ncèp ènə tètè fana Pità lokok, nə dʉk də, <<Bwema am wèŋ, wèŋ rì sə̀' dʉk də mvə'nə̀ yà' à yèto, Nwì à cokfis mʉ mʉtsətsə'rə wèŋ ŋgòtsòho fa bʉ̀ lakmvum wèŋ Ntirə̀ nə̀ Bə̀boŋ nə, də ya mʉ tsoho nà', wo yuk, nə dzəm.
8 Fana Nwì, yi nə̀ yi rì ntʉʉm bwìŋ pwe'fo' nə à nì tsə̀' də yi jə bʉ̀ʉ sə̀ wo ka bʉ̀ʉ Jus yeŋ sə sə̀'. Yi à nì tsə̀' bə mandzə̀ nə̀ də yi à fa yà'wèŋ Yòŋsə nə̀ Rərɛŋ nə sə̀' mvəsə̀ yi à fa vesùwèŋ.

9 Yi à ka zəzok mʉtsətsə'rə vesùwèŋ nə ye wo niŋ. Yi à rɛŋsə ntʉʉm awo bʉ̀ʉsə̀ wo à dzəm bohòyi.
10 A ye-a vɛ'nə, nə̀ ŋga'a nè'e wèŋ sə də wèeŋ mumsə Nwì yè'sə bʉ̀ʉ yà? Wèŋ sə mùmsə yi nə sə bək naaŋ fa bʉ̀ ŋgàa yù mandzə̀ Jisòs yè'sə bum mok mʉ tuhù bʉ̀ʉ yà? Tàcicii avès nə ye vesùwèŋ à ka ŋgòbək to yà' wabə.
11 Ka vɛ'nə bəboŋ yeŋ. Vesùwèŋ dzəm, nə tse' lùŋ bʉ̀ʉ bòvəm nə̀ Tà Jisòs sə̀' mʉmvə'nə̀ wo yàwo sə sə̀'.>>
12 Mvə'nə̀ wo à yuk vɛ'nə, wo cum gəe'. Pol bə Bànabà ye ŋgòtsòho fa yà'wèŋ nsàap maŋgəŋgèeŋ sə̀ Nwì a fàk fa bʉ̀ lakmvum wèŋ ndzə bohòwo.
13 Wo ànə cep wes fana, Jem cep fis ye sə̀' dʉk də, <<Bwema am, wèeŋ yu'rə a.
14 Saimʉ̀ sə cèp rɛŋsə wes tsə gù mvək nə̀ Nwì à yeto ŋgòjə bʉ̀ lakmvum wèŋ co bwìŋ, nə sə cok fis bwìŋ mʉtsətsə'rə yà'wèŋ də yà'a ye bʉ̀ʉ ye.
15 Yu yè'sə mègù yəyərə bə yusə̀ ŋgàa tsòhòbum Nwì wèŋ à cèep. Ŋwàk Nwì sə cèp dʉk də,
16 <Anə̀ kə̀ ta, mʉ̀ bwi və, dʉ' mʉ̀ʉ Tà.
Mʉ nə lokoksə ndap Devìd nə̀ nà' à gbʉ̀ nə sə̀mok.
Mʉ nə fəsə və fə̀əm lak sə, nə ci tsə'rə fe'lə yà' sə̀mok.
17 Fana bʉ̀ʉ mok yà'a pwe'fo' nə lap mandzə̀ Tà.
Bʉ̀ lakmvum sə̀ mʉ̀ à to wo ŋgòye bʉ̀ʉ sə̀ yàm yà'a.
18 A cèp yè'sə Tà nə̀ yi à gʉ̀ bwìŋ ŋgòrì yè'sə taaŋ ntɛ̀ŋ nə.> >>
19 Jem dʉk mali dʉk də, <<Bə vəəm yàm, bʉ̀ʉ sə̀ wo sə bʉʉŋ və bohòNwì ŋga wo bʉ̀ lakmvum yè'sə, ka bəboŋ də a fa wo ŋgə' yeŋ.
20 Bòlɛ də, vesùwèeŋ com fa wo ŋwàk. A com megu fa wo də wo kà zʉzʉ sə̀ yà'a bʉp bʉ̀ʉsə̀ wo fa yà' bohòrùm zʉ. Wo kà sàhà kè nto sə ko, kà ndʉəm kè nàm nə̀ yi kpʉ bə ndʉəm ye ndzə ni'ì zʉ.
21 Bʉsə̀ sàp wùriŋ mvəsə̀ wo tagə̀ lʉ̀ʉk Musì mʉmvə'ànə mʉnə ndaap pìriyàa bʉ̀ʉ Jus wèŋ nùumbu dzə̀ lòoŋ, nə sə tsoho ncèp ye nə mvwe' buhu lak lòoŋ.>>

Ŋwàk Nə̀ Wo À Fa Bʉ̀ Lakmvum

22 Ànə ye vɛ'nə fana, ŋgàa ntum sə bə bʉ̀ ŋkwàha bwìŋ bə bʉ̀ʉ cos nə pwe' à dzəm mvwe' mò'fis dʉk də wo cokfis bʉ̀ʉ sə̀mok mʉnə kwe' àwo, nə tum gesə lo wo Antiyòk anə bə Pol nə ye Bànabà wèŋ bəbɛ'. Wo a cok fis Judàs nə̀ wo to yi mok də Bàsabà, bə Silàs. Bwema sə wèŋ à sə jə bʉ̀ʉ yè'sə co bʉ̀ʉ sə̀ mantombì.
23 Wo à còm ŋwàk, nə tumsə wo bə zeŋ. Ŋwàk nə à sə cep də vɛ': <<Vès, ŋgàa ntum bə bʉ̀ ŋkwàha bwìŋ sə̀ vèes bwema awèŋ, vès cèpsə vèsə weŋ bəboŋni. Wèŋ sə̀ wèŋ cu mvwe' lak Antiyòk bə Sìriyà nə ye Silisiyà, sə̀ wèeŋ bʉ̀ lakmvum lòoŋ.
24 Vès yuk dʉk də bʉ̀ʉ səmok a tesə mʉŋgorə̀ vès, nə kə fa weŋ ŋgə', nə cep bum mok sə̀ yà' a gʉ̀ ntʉʉm awèŋ ŋgòtse' tsətsərə̀. Yusə dʉk də vès a ka wo də wo kə gʉ vɛ'nə tum.
25 Vès a kə̀ cu bwì, nə dzəm sə̀' mvwe' mò'fis də vèes cok fis bʉ̀ʉ mok, nə tum wo bohòwèŋ. Wo nə lo bə Pol nə ye Bànabà wèŋ sə̀ vès dzəm wo nə̀bʉp.
26 A bə nà' nə̀ à bwehe gu jo dʉk də wo à kpʉ bʉ̀ʉsə̀ wo sə fàk bohòJisòs Krɛst nə̀ yi Tà àvès.
27 Bum sə̀ vès sə com yè'sə, Judàs bə Silàs sə̀ vès sə tumsə wo nə tsoho fa weŋ yà' bə cù sə̀'.
28 Ves Yòŋsə̀ nə̀ Rərɛŋ nə wèŋ a dzəm mvwe' mò'fis dʉk də vèes kà weŋ ŋgə' mòk wà bək naaŋ fa, mègù dzədzəə sə̀ yà' tse' ŋgòye vɛ'nə yè'e:
29 Kà zʉzʉ sə̀ wo fa yà' bohòrùm zʉ; kà ndʉəm zʉ; kà nàm nə̀ yi kpʉ bə ndʉəm ye ndzə ni'ì yi zʉ; wèeŋ kà sàhà kè nto sə ko. Wèeŋ gʉ-a mvəsə̀ vès dʉk yè'sə fana, ye də wèŋ gʉ̀ bəboŋ. Wèeŋ cum bəboŋ.>>
30 Ànə geŋ, wo tum bʉ̀ʉ sə wo lo Antiyòk anə. A kə̀ dzèŋ fo', wo to benə bʉ̀ʉ sə̀ wo à dzəm sə pwe' mvwe' mò'fis, nə fa yà'wèŋ ŋwàk nə.
31 Bʉ̀ʉ sə à ta ŋwàk nə, nà' ni wo sə ntʉʉ̀, nə gʉ wo kwa wù kà fʉ̀k.
32 Judàs bə Silàs à cèp bə bwema sə wèŋ mvək sə̀sap ntɛ̀ŋ. Wo à sə tip gʉŋsə yà' bəboŋ. Judàs bə Silàs à ye yàwo sə̀' ŋgàa tsòhòbum Nwì.

33 Wo à cu sàp fo' bəboŋ tè fana bwema
sə wèŋ me'rə wo bəboŋ. Wo à bwìŋ foho
lòsə' bohòbù̵ù̵ sə̀ yà'wèŋ à tum wo sə. (
34 Silàs à dzəm yi, nə kà ye sə bwìŋ lò.)
35 Pol bə Bànabà à cuuŋ Antiyòk anə
bòŋ. Wo bə bù̵ù̵ mok wèŋ à sə ya'rə, nə
sə tsoho fa bwìŋ ncèp Tà Jisòs.

Pol Bə Bànabà Gà'a

36 Nùmbu nəmòk à kù̵rə, Pol du̵k fa
Bànabà duk də, <<Vesùu bwi foho lo kɛ'ca
mvwe' lak sə̀ vesù à tsòho ncèp nə̀ Tà fo'
yà'a pwe', ŋgòkə̀ yə bwema sə wèŋ, nə
ja'a də wo sə gù̵ valɛ.>>
37 Bànabà à dzəm də bə Jon Mak wèeŋ
lo bəbɛ'.
38 Pol tsərə ye du̵k də ka vɛ'nə yəyərə
yeŋ. Də bù̵u̵sə̀ nà' ànə me'rə wo mvwe'
nzeŋgòŋ Pàmfiliyà, nə bwi lo yuye ŋga
fàk ka ntòme.
39 Bə nà' à kù̵ù̵m fo' tètè swɛ'lə lis fana,
wo ga'a. Bànabà à jə Mak, bə nà' ni
ŋgwes ŋgòlòmvwe' lak Sɛprò.
40 Pol jəŋ ye Silàs, bə nà' lo yàwo sə̀'.
Bwema sə à fa yi bohòTà bə bòvə̀m ye
ŋgòjə ŋkərə bohònà'.
41 Yi à lòmvwe' nzeŋgòŋ Siriyà bə
Sìlisiyà nə sə tip gu̵ŋsə bù̵ù̵ cos sə̀ fo' sə.

16

Timatì Yù Pol Bə Silàs

1 Pol à sə lòmalì, nə kə dzeŋ Debè
bə Listà. Ŋwə̀ nəmòk nə̀ yi à sə yùgə̀
mandzə̀ Jisòs à ye fo' nə̀ wo togə̀ yi də
Timatì. Ma ye à ye ŋwà Jus nə̀ yi à sə yù
mandzə̀ Jisòs sə̀'. Tɛ̀' ye à ye ŋwə̀ Gris.
2 Bwema sə̀ mvwe' lak Listà bə Àkonòm
pwe' à sə cèp du̵k də Timatìi ŋwə̀ nə̀
bəboŋ.
3 Pol ànə dzəm də bə Timatì lo fana yi
kom fa nà' tu mbəmbam. Yi à gù̵ vɛ'nə
bù̵u̵sə̀ bù̵u̵ Jus sə̀ wo à ye mvwe' lak yà'sə
pwe' à rì də tɛ̀'ɛ Timatìi ŋwè lakmvum.
4 Mvə̀'nə̀ wo à sə lòo, wo dzèŋ mvwe'
buk lak nə̀ fòpwe', wo tsok fa yà'wèŋ bum
sə̀ ŋgàa ntum nə ye bù̵ ŋkwàha bwìŋ sə̀
wo cu Jòrosalèm wèŋ à dzəm tes bə zeŋ
mvwe' mò'fis sə. Wo tsoho fa bù̵u̵ sə də
yà'a noŋsə dzèdzèə yà'sə bəboŋ.
5 Fana bù̵u̵ cos à gu̵ ghaha lòmantombì
bə bum sə̀ wo à dzəm tse' yà', nə sə yam
lo mantombì nùumbu pwe'.
6 Ànə geŋ wo yuŋ ca mok mvwe' ndù̵rə
ŋgòoŋ Frijìyà bə Gàlesiyà bù̵u̵sə̀ Yòŋsə̀
nə̀ Rərɛŋ nə à ka wo mandzə̀ co wo tsoho
ncèp nə mvwe' nze Ɛsiyà fa.
7 Wo à kə̀ dzèŋ mvwe' ndù̵rə ŋgòoŋ
Mìsiyà fana wo lap mandzə̀ du̵k də wo
lo mvwe' nze Bìtiniyà. Yòŋsə̀ Jisòs à ka
wo mandzə̀ nə̀ ŋgòlòma nà'nə fa.
8 Wo ga'a nə lo mok tètè nə ca mvwe'
nzeŋgòŋ Mìsiyà, nə tsoŋ lo sə Truwà.
9 Nùmbu ànə à ye, Pol ye nooŋ lo.
Yi ye ŋwə̀ nəmòk nə̀ mvwe' nzeŋgòŋ
Màsìdoniyà ŋga nà' tə, nə sə lɛŋ yi du̵k
də, <<Və mvwe' nzeŋgòŋ Màsìdoniyà, nə
kə tɛsə ves!>>
10 Pol ànə ye nsàp lo ènə fana, ves fu̵hu̵
ŋgòye'e lo Màsìdoniyà anə.* À ye vɛ'nə
bù̵u̵sə̀ vès à tsərə sə ntu̵ù̵ vès du̵k də Nwì
to ves ŋgòkə̀ tsòho fa bù̵u̵ sə̀ fo' sə wèŋ
Ntirə nə̀ Bəboŋ nə.

Lidiyà Bə Bù̵u̵ Mok Wèŋ À Dzəm Jisòs

11 Vès à mè'rə fo', nə ni ŋgwes, nə to
yak lo rərəŋ mvwe' lak Sàmòtirès. Tsok
à rɛŋ vès lo mvwe' lak Nàpolìs.
12 Vès à mè'rə bwì fa'nə, nə lo mvwe'
lak Filìpi. Bù̵u̵ Rumà wèŋ à sə cu mvwe'
lak yà'sə wo. Nà'nə ntu̵m lak nə̀ nà'à yèto
mvwe' nzeŋgòŋ Màsìdoniyà yi. Vès à cu
fo' nùumbu ŋkù̵u̵ŋntɛ̀ŋ.
13 Nùmbu dzə̀ à dzèeŋ, vès tesə mu̵
ntòlak anə, nə lo mà ŋgu̵ ndzəp. Vès à
sə tsərə də vèes nə ye mvwe' sə̀ bù̵u̵ Jus
wèeŋ gùgə̀ pìriyà fo'. Vès à cu nze, nə sə
taaŋ ves bəba sə̀ wo à kə̀ benə fo'.
14 Ŋwà nəmòk nə̀ yi à yuk yusə̀ vès à
sə cèp sə à ye Lidiyà. Lak ŋwà ènə à ye
Tìyatirà. Yi à sə sèeŋ cəək sə̀ ntɛŋ gu̵gu̵ŋ,
sə̀ bəbaŋ zènə zènə yà'a. Yi à ye ŋwà
nəmòk nə̀ yi kùksəgə̀ Nwì. Tà Nwì à mùk
ntu̵m ye yi yu'rə yusə̀ Pol à sə cèp fana,
15 yi bàptɛsə bə bù̵u̵ sə̀ mu̵ nda'à yi
pwe'. Yi to ves nə də a ye-a ŋga vès riŋ-a
zìnə du̵k də yi a dzəm bohòTà fana vès

* **16:10 16:10** Ŋwə̀ nə̀ yi à còm ŋwàk ènə yèto ŋga'a fɛŋ ŋgòdu̵k də, <<vès>> bù̵u̵sə̀ yi à be'lə bə Pol mvwe' lak Truwà bə nà' sə gi mok mvwe' mò'fis.

və, vesiwèŋ kə cum nda'à yi. Yi à tà' tə mègù vɛ'nə tətè vès dzəm fa yi.

Mʉ Ndapndzəmə Mvwe' Lak Filìpi

16 Nùmbu nəmòk à ye ŋga vès sə lo mvwe' sə wo gʉ̀gə̀ pìriyà fana vès kʉrə bə mʉŋwà nəmòk. Mʉŋwà nə ànə ye ŋkwèŋ. Yi à tse' yòŋsə̀ nə̀ bʉp ndzə ni'ì yi. Yòŋsə̀ nə sə gʉ yi, yi sə tsoho bum sə̀ yà' cu ntòmantombì. Yi à sə tsòho vɛ'nə, wo sə lak yi mbàm. Yi à sə kap fa bʉ̀ʉ sə̀ wo à tse' yi sə wèŋ mbàm wùriŋ.

17 Yi à yù lòves Pol wèŋ. Yi sə gurə dʉk də, <<Bʉ̀ʉ yè'e wèeŋ ŋgàa fàak Nwì nə̀ yi Nwì nə̀ ghaŋ nə. Wo sə tsòho fa weŋ mvə̀'nə̀ aco wèŋ tse' lùŋ.>>

18 Yi à gʉ̀hʉ vɛ'nə mʉnə nùumbu ŋkʉ̀ʉŋntɛ̀ŋ, tətè ntʉm à yaaŋ Pol yi jok. Fana Pol bʉʉŋ cep bohòyòŋsə̀ nə dʉk də, <<Mʉ̀ sə cep mʉnə ŋàaŋ liŋ Jisòs də wu tesə ndzə ni'ì yi anə.>> Yòŋsə̀ nə à tesə ndzə ni'ì yi anə sə̀' ghà nà'nə.

19 Mvəsə̀ bʉ̀ʉ sə̀ wo à tse' nà' sə à yə də mandzə̀ mbàm àwo loho laŋ, fana wo tap ko Pol bə Silàs. Wo soŋ jəŋ lo yà'wèŋ mʉ ntɛɛ̀ŋ mvwe' sə̀ wo sakgə̀ nzak.

20 Wo jəŋ və yà'wèŋ bohòbʉ̀ʉ ŋgàa sak nzak bʉ̀ʉ Rumà wèŋ. Wo tsok fa yà' dʉk də, <<Bʉ̀ʉ yè'e, wo bʉ̀ʉ Jus, nə sə fa ŋgə' mʉ ntòla'à vès.

21 Wo sə tsòho bum lak sə̀ lʉ̀k avès sə kà vɛ'nə dzəm. Vèes bʉ̀ʉ Rumà fana kaco vès dzəm yà' yeŋ.>>

22 Kwe' bʉ̀ nə̀ wo à ye fo' nə pwe' à be'lə ŋgòfa Pol bə Silàs ŋgə'. Ŋgàa sak nzak sə wèŋ à sàrə wes fa Pol bə Silàs cə̀k mʉ ni'ì pwe', nə fa ŋàŋ dʉk də bwìiŋ ləp yà'wèŋ bə ŋkwès.

23 Wo ànə ləp jamsə wo bə̀boŋ fana, wo kə nisə wo ndapndzəm. Wo tsok fa ŋgà kʉ̀k ndapndzəm nə də nà'a lok yà' bə̀boŋ.

24 Mvə̀'nə̀ ŋgà kʉ̀k ndapndzəm nə à yuk ncèp ènə fana yi gesə yà' bə rum nə̀ mʉtsətsə'rə̀, nə so fa yà'wèŋ ruk.

25 À kə̀ dzèŋ co nə̀ ntəntʉm tsok fana, Pol bə Silàs sə gʉ̀ pìriyà, nə sə yəm fa Nwì ŋkì. Bʉ̀ ŋgàa ndapndzəm mok sə wèŋ sə yu'rə.

26 Wo yuk-à, ndapndzəm nə tsoho bə kùum sə pwe'. Nà' tsoho nsàp nə̀ bə jòŋ. Ncùu sə muhu ca sə̀' jwaŋ. Kwaŋ ŋgàa ndapndzəm sə pwe'fo' fweeŋ gbʉ sə nze.

27 Ŋgà kʉ̀k ndapndzəm nə à yəəŋ lòkok, nə ye ŋga ncùu sə nòto. Yi tsəm dʉk də ŋgàa ndapndzəm sə wèŋ tesə lòwes laŋ. Fana yi soŋ cok fis fèk ye də yi zə ni' ye.†

28 Pol gham nà' nsàp nə̀ co ŋgì loho yi, nə sə dʉk də, <<Kà ni' yòwà bʉpsə̀, vès cu fɛnə lòoŋ!>>

29 Ŋgà kʉ̀k ndapndzəm nə à to də wo jəŋ və fa yi laàm. Yi caŋ ni mbwa, nə kə gbʉ nooŋ ŋgʉ ni'ì Pol bə Silàs sə nze, nə sə kaŋ jìkjìkjìk.

30 Fana yi fis yà'wèŋ sə mbiŋ. Yi fek wo dʉk də, <<Tà wèŋ, aco mʉ̀ gʉ yè'sə yà ŋkuŋ ya mʉ tse' lùŋ ɛ?>>

31 Wo dʉk fa nà' də, <<Dzəm bohòTà Jisòs ya wu nə tse' lùŋ, wù bə ndap yòpwe'.>>

32 Wo tsoho fa nà' bə bʉ̀ʉ sə̀ mʉ nda'à yi pwe'fo' ncèp nə̀ Tà nə.

33 À ye sə̀' ghà nà'nə bə ndzəm nà'nə ŋgà kʉ̀k ndapndzəm nə à jə wo, nə kə cuk fa wo mvwe' awo sə làaŋ pwe'fo'. Yi bə ndap ye pwe' à bàptɛsə kɛ̀' mò'fis.

34 Yi jəŋ lo Pol bə Silàs mʉ nda'à yi, nə fa yà'wèŋ bɛŋ də yà'a zʉ. Yi bə ndap ye nə pwe' à rwiŋ bə kwəkwa, bʉ̀ʉsə̀ wo a dzəm mok Nwì.

35 Tsok ànə rɛŋ, nə̀ zəzòŋ fana ŋgàa sak nzak bʉ̀ʉ Rumà wèŋ tum vesə dògarì. Wo fa yà'wèŋ ŋàŋ dʉk də yà'a kə tsok də wo me'rə bʉ̀ʉ yà'sə wèŋ wo lo.

36 Ŋgà kʉ̀k ndapndzəm nə à kə̀ tsə̀' fa Pol dʉk də, <<Ŋgàa sak nzak sə wèŋ fa vèsə ŋàŋ də wo me'rə weŋ Silàas lo. Aco wèŋ lo yu awèŋ bə fifi.>>

37 Pol dʉk fa dògarìi sə wèŋ də, <<Wo a ka nzak àvès sə̀' sak lok fana wo ləp ves mʉtsətsə'rə bwìŋ jì njo ŋga vès tse' ŋàaŋ sə̀ bʉ̀ʉ Rumà wèŋ tse'. Wo a nisə ves ndapndzəm, nə sə dzəm də wo me'rə swihi ves swìhi. Kwɛ'fò, anə kà vɛ'nə

† **16:27 16:27** À sə ye ŋga ŋgàa ndapndzəm tesə bisə na wo nə zə ŋgà kʉ̀' ndapndzəm nə mandzə̀ nə̀ bə ŋgə'.
‡ **16:37 16:37** À sə ye co ŋwè lak mòk nə̀ zok bʉʉŋ ŋwèə Rumà. Wo à sə kà ŋwèə Rumà ndapndzəm nduk nisègə̀ bwɛ̀rɛ ŋgà sa' nza' nə bʉə fàak ye.

fàk.‡ Ŋgàa sak nzak bʉ̀ʉ Rumà sə nə və tsooŋ fɛɛŋ bə tu awo, ŋkuŋ nə fis me'rə ves.>>
38 Dògarìi sə wèŋ à foho lòo, nə kə tsok fa ŋgàa sak nzak sə cùu Pol sə. Wo ànə yuk dʉk də Pol bə Silàas bʉ̀ʉ Rumà fana wʉə ko wo.
39 Wo lo, nə kə lɛŋ səswìfa bohòyà'wèŋ. Wo fis yà'wèŋ mʉ ndapndzəmə anə, nə dʉk fa yà'wèŋ dʉk də aco yà' tesə mʉ ntòlak anə, nə lo.
40 Pol bə Silàs à tesə mʉ ndapndzəmə anə, nə lo nda'à Lidiyà. À kə dzèŋ fo', wo tseŋ bwema sə wo à dzəm Jisòs. Wo tipsə gʉŋsə yà', nə lo.

17

Yusə Yà' À Ye Mvwe' Lak Tètàlonikà

1 Wo à cà mvwe' lak Àmfìpolìs bə lak Àpòlòniyà, nə dzeŋ Tètàlonikà. Ndap pìriyà bʉ̀ʉ Jus wèŋ à ye fo'.
2 Sə' mʉ mvə'nə Pol gʉ̀hʉ ləəŋgə səsa sə fana, yi à lòmʉmvwe' ndap pìriyà nə. Yi à cu mvwe' lak yà'sə ntɛŋ tɛ'. Nùumbu dzə lòoŋ, yi sə fenə bə bòp bʉ̀ nə fo' bə bum sə yà'a ndzənə ŋwàk Nwì.
3 Yi à sə tsòho, nə sə ni tsok fa yà'wèŋ nja dʉk də, <<Ŋkum ŋgà gèm bwìŋ nə Nwì ànə dʉk də yi nə tum nə, à tse' ŋgòyə ŋgə' fana nə kpʉ, nə luŋ sèmok. Jisòs nə mʉ̀ tsə' weŋ liŋ ye nè'nə, yi Ŋkum ŋgà gèm bwìŋ nə.>>
4 Mok wèŋ à dzəm, nə be'lə lo mok ma nə Pol bə Silàs. Bòp bʉ̀ nəmòk wùriŋ sə wo à ye bʉ̀ lakmvum, nə sə kuksə Nwì, à dzəm sə'. Bəba mok wùriŋ sə wo mantombì à dzəm sə'.
5 Bʉ̀ʉ Jus wèŋ à yè ŋgòwa də bwìŋ sə dzəm vɛ'nə bʉ̀ʉ yà lɛ? Fana wo lo, nə kə to benə ŋgàa gha' ŋgòŋ sə mandzə mvwe' mò'fis. Nà' à ye kwe' nə ŋgògʉ̀ lak sə curə nəbʉp. Wo kə ni lap ndap ŋwə nəmòk nə liŋ yee Jasòŋ. Wo à sə làp mandzə nə də wo ye Pol bə Silàs mbwa, nə jəŋ lo yà'wèŋ mvwe' kaŋsurù.
6 Wo à ka yà'wèŋ ye, fana wo soŋ jəŋ lo Jasòŋ nə bə bwema mok sə wo à dzəm Jisòs, nə kə fa bohòbʉ̀ʉ ŋgàa sak nzak sə mvwe' ntʉm lak ànə. Wo gurə, nə sə dʉk də, <<Bʉ̀ʉ yè'e wèŋ sə gʉ̀ fana ŋgə' sə tesə ma nə fòlòoŋ. Wo nə və nə ŋga'a mvwe' lak yàvès sə'.
7 Jasòŋ ko noŋsə wo mʉ nda'à yi. Wo pwe', nə mò'fis kà lʉ̀ʉk ŋkum àvès nə ghaŋ nə mvwe' lak Rumà sə nòŋsəgə. Wo sə cèp də ŋkum mòk cu fe'lə nə liŋ yee də Jisòs.>>
8 Wo ànə cep nsàp ncèp ènə, fana kwe' bʉ̀ nə wo sakgə kaŋsurù bə bʉ̀ʉ mok sə pwe' à ŋàk kɛ'cà maŋgəŋgèŋ.
9 Bʉ̀ʉ kaŋsurù sə wèŋ à gʉ̀ʉ, fana Jasòŋ bə bʉ̀ʉ ye wèŋ lak mbàm sə wo kogè ŋwè, yi lak yà' ŋkuŋ wo me'rə yi. Wo lak yà' fana wo me'rə yà'wèŋ lo.

Yusə Yà' À Ye Mvwe' Lak Berà

10 Ndzəm à sèŋ ntèŋ, bwema sə wo à dzəm sə wèŋ tumsə lo Pol bə Silàs mvwe' lak Berà. Wo à kə dzèŋ fo', wo sə lo mvwe' ndap pìriyà bʉ̀ʉ Jus wèŋ.
11 Bʉ̀ʉ sə fo' à bòvèm nə ghak bʉ̀ʉ sə wo cu mvwe' lak Tètàlonikà wèŋ. Wo à yu'rə ncèp nə bə ntʉm nə kwəkwa wùriŋ. Wo à sə ta ŋwàk Nwì nə nùumbu pwe' də ya ŋga wo riŋ-a yàwo sə' dʉk də yusə Pol sə cep sə vɛ'nə nə zìnə àlɛ?
12 Bʉ̀ʉ sə wo à dzəm à ye cɛ̀bʉ̀ə̀. Bàa mok sə ghaŋ bə mbəmbam wèŋ à dzəm sə' ŋga wo à ye bʉ̀ lakmvum
13 Bʉ̀ʉ Jus sə mvwe' lak Tètàlonikà wèŋ ànə yuk dʉk də Pol tsoho ncèp Nwì mvwe' lak Berà, fana wo və, nə ye ŋgòfʉəpsə fa bʉ̀ʉ sə fo' sə mbʉəp nə bʉp.
14 Ànə ye vɛ'nə ntèŋ, bwema sə wo à dzəm sə wèŋ jəŋ lo Pol mà ŋgʉ ndzəp də yi lo. Silàs bə Timatì wèŋ à mam yàwo Berà anə.
15 Bʉ̀ʉ sə wo à sə jə lòPol sə à lòtətè kə dzeŋ mvwe' lak Atèn ŋkuŋ wo bwi foho və fe'lə Berà anə. Pol à dʉk wo də yà'wèeŋ kə tsok Silàs bə Timatì də yà'wèeŋ yuŋ və yi nənàk.

Yusə Yà' À Ye Mvwe' Lak Atèn

16 Mvə'nə Pol à sə cu mvwe' lak Atèn anə ŋgòtək Silàs bə Timatì, fana ntʉm ye kà sə kwa lok. Yi à sə kà kwəkwa tse' bʉ̀ʉsə yi à sə yə ŋga tàap bumlak co rùm rwiŋ mvwe' ntʉm lak ànə vɛ'ɛ dak.
17 Yi à lòmʉmvwe' ndap pìriyà bʉ̀ʉ Jus wèŋ, nə sə cep fenə cù mbwa bə bʉ̀ʉ Jus,

nə ye bʉ̀ʉ sə̀ wo kùksəgə̀ Nwì ŋga wo bʉ̀ lakmvum sə̀'. Yi sə fenə mʉ ntɛ̀ɛ̀ŋ sə̀' nùumbu pwe' bə bʉ̀ʉ sə̀ wo və-a fo' na.

18 Yi à sə fenə mok bə cicàa səmok sə̀ wo to wo də Èpàkurà, bə mok də Sìtoɛ̀k wèŋ sə̀'. Mok à sə dʉk də, <<Ŋgà bùp cùu sə̀ wà ènə sə də yi cep yè'sə yà lɛ?>> Mok dʉk yàwo də, <<Yi sə gʉ̀ co yi sə cep bə nsàap nwìi səmok sə̀ yà' ka fɛɛŋ yeŋ.>> Wo à dʉk vɛ'nə bʉ̀ʉsə̀ Pol à sə tsòho bə liŋ Jisòs, nə ye mvəsə̀ ŋgòlòkok mvwe' kpʉ.

19 À ye vɛ'nə fana, wo to lo Pol mvwe' kwe' Àripagù wèŋ. À kə̀ dzèŋ fo', wo dʉk fa nà' dʉk də, wo sə dzəm də wo rɛɛŋ bə nsàp yəyə'rə̀ nə̀ fi nə̀ nà' sə cèp bə zeŋ nè'nə.

20 Bum mok sə̀ nà' sə tsòho sə nsàap bum sə̀ wo ka yà' yàwo riŋ yuk, fana wo sə dzəm ŋgòrì də yà'a yà'sə da lɛ?

21 Wo sə dʉk vɛ'nə ŋga bwe nze Atèn, nə ye bə bʉ̀ʉ sə̀ wo à coho və̀ fo' və̀ə wèŋ pwe' à sə dzəmgə̀ ŋgòcuuŋ, nə sə yu'rə, nə sə tsoho nzu sə̀ wo yu' tsə yà' ghà nə.

22 Pol à lòkok təəŋ mʉtsə̀ mvwe' kwe' Àripagù wèŋ nə. Yi dʉk fa yà'wèŋ dʉk də, <<Wèŋ bʉ̀ʉ Atèn, mʉ̀ sə ye də weŋ fa ntʉm awèŋ bohònwìi awèŋ wùriŋ.

23 Ye də mʉ̀ sə tsə̀' vɛ'nə bʉ̀ʉsə̀ mʉ̀ ànə sə gi ca, nə sə kʉk ja'a kɛ'ca bum sə̀ wèeŋ kùksəgə̀ yà', fana mʉ̀ ye kàm mòk nə̀ wo còm mbwa dʉk də, <BohòNwì nə̀ wo ka yi riŋ.> Mʉ̀ sə tsə̀' rɛŋsə fa weŋ yè'e yi nə̀ wèŋ a sə kùksə yi ŋga wèŋ ka yi riŋ nə.

24 Nwì nə̀ yi à gʉ̀ nzeŋgòŋ, nə ye bə bum sə̀ yà'a ca pwe', yi Tà nə̀ mʉbu bə nə̀ sə nze yi. Yi kà mʉnə ndap sə̀ wo ci fa nwì wèŋ yà' bə bo cugə̀.

25 Ka də yi sə jamə yu səmok sə̀' də aco ŋwè gʉ fa yi sə̀' yeŋ. A vɛ'nə bʉ̀ʉsə̀ a yi nə̀ yi fagə̀ bwìŋ pwe'fo' yòŋsə̀, nə ye bə yà lòoŋ sə̀ bwìŋ dzəm yà'.

26 Yi à gʉ̀ fis nsàap bʉ̀ʉ sə̀ wo zəzok sə̀ wo cu mʉ nzeŋgòoŋ fɛɛŋ pwe' ndzənə ŋwà nə̀ mò'fis. Yi à gàpsə ndʉ̀rə ŋgòŋ sə də nsàp bʉ̀ nè'e nə cum fɛŋ bə fa' yi. Yi à fʉ̀hʉ fa bòp lak nə̀ fòpwe' mvək nje ŋgòcu sə̀' yi.

27 Yi ànə gʉ yè'sə vɛ'nə ya bwìiŋ lap yi. Də mvə̀'nə̀ wo sə lap yi, kàmòk wo nə sə lap ghasə kɛ'cà yi, fana nə ye yi. Nwì ka ye səsap bohòvesùwèŋ lɛ yeŋ.

28 Ŋwə̀ nəmòk à dʉk də, <A cugə̀ə, nə sə cum ŋwʉm, nə sə gihi kɛ' yè'sə bə ŋàaŋ sə̀ ye.> Yà' mègù sə̀' mʉ mvə̀'nə̀ ŋgàa còm ŋwàk awèŋ mok à còm dʉk də, <Vèes yàvès sə̀' bwe ye.>

29 Nə yeè nə dʉk də, mvə̀'nə̀ vesùwèeŋ bwe Nwì, a kà də vesùwèeŋ tsərə də yi səsə co yumok sə̀ bwìŋ a jə ŋkərə̀ àwo ŋgògʉ̀ bə ntɛŋ kè lìs àlɛ tsərə̀.

30 Yusə̀ bwìŋ à sə gʉ̀ mantombì ŋga wo ka riŋ fana, Nwì a jə càsə yà'sə pwe' co yusə̀ wà. Nə̀ ŋga'a nè'e fana yi sə cèp bohòndàaŋwè nə̀ yi fòpwe' ŋgòkupsə, nə bwi fa bʉp ye ŋkwɛ̀ŋ.

31 Yè'sə vɛ'nə bʉ̀ʉsə̀ yi a fʉ̀hʉ nòŋsə nùmbu nə̀ yi nə sak nzeŋgòŋ nə pwe'fo'. Səsak ènə nə ye bə zìnə. Yi nə sak bə cùu ŋwə̀ nə̀ yi a cok nòŋsə nà'. Yi a nìtsə̀' dʉk də yè'sə zìnə bə mandzə̀ nə̀ də yi a lòkoksə ŋwə̀ ènə mvwe' kpʉ.>>

32 Pol ànə cep ncèp nə̀ də ŋgòlòkok mvwe' kpʉ fana bʉ̀ʉ sə̀ wo à sə yu'rə sə ga'a bòp ba. Mok à sə ywì'lə yi co ləm, fana mok dʉk yàwo də, wo sə dzəm ŋgòyuk mali yà' sə̀mok.

33 Fana Pol me'rə mvwe' kwe' nə.

34 Bʉ̀ʉ mok à be'lə ma nə̀ nje, nə dzəm bohòJisòs. Mòk nə̀ yi à ye mʉŋgorə̀ bʉ̀ʉ sə̀ wo à dzəm sə wèŋ à ye Diyonisù, nə̀ yi à ye ŋwàə kwe' Àripagù nə. Ŋwà mòk à ye sə̀' nə̀ liŋ ye Dàmaris, nə ye bə mok wèŋ sə̀'.

18

Yusə̀ Yà' À Ye Mvwe' Lak Korè

1 Ghà nə̀ Pol ànə cep mesə mʉ kwe' Àripagù anə, fana kà mok sàp yi yè'e nə lo mvwe' lak Korè.

2 À kə̀ dzèŋ fo', yi tseŋ ŋwə̀ Jus mòk fo'. Liŋ ye à ye də Àkwilà. Wo à dzə yi mvwe' lak Poŋtòs. Ŋwə̀ ènə bə ŋgwe ye Prìsiliyà à mè'rə nzeŋgòŋ Italì, nə və fa'nə sə̀' ghà anə, ŋga ka ntòsàp. Wo ànə yè'e və bʉ̀ʉsə̀ ŋkum Rumà nə̀ wo à sə to yi dʉk də ŋkum Kladiyòs à dʉk də bʉ̀ʉ Jus sə̀ wo cu mvwe' lak Rumà pwe', wo lo. Pol ànə kə ye wo.

3 Bə yà'wèŋ à sə cu mvwe' mò'fis bʉ̀ʉsə̀ wo à sə gʉ̀ sə̀' nsàp fàk nə̀ mò'fis. Bə yà'wèŋ à sə gʉ̀hʉ sèeŋ nsàap tàp mok, wo to yà' də teèŋ, nə sə ko mbàm fo'.

4 Nùumbu dzə̀ à sə ye pwe', Pol lo mʉnə ndap pìriyà bʉ̀ʉ Jus wèŋ. Yi sə lo mbwa ŋgòkə̀ fenə nə cep rɛŋsə bum bə bʉ̀ʉ Jus nə ye bʉ̀ʉ Gris wèŋ də yà'wèeŋ riŋ də yusə̀ yi sə cèep sə zìnə.

5 Ghà nə̀ Silàs bə Timatì ànə me'rə və nzeŋgòŋ Màsìdoniyà, nə kə tseŋ Pol, fana yi me'rə bo fàak ye sə, nə sə tsoho megu ye mok ncèp nə. Yi sə tsoho fa bʉ̀ʉ Jus wèŋ dʉk də, Jisòs nə Ŋkum ŋgà gèm bwìŋ nə̀ Nwì à dʉk də yi nə tum nə.

6 Wo bɛŋ yusə̀ yi sə cèep sə, nə to kɛ'ca liŋ ye bʉp, fana yi satop sə̀' nəbʉp, nə sə kɛ'sə mak mfə̀mfə sə̀ ndzənə cə̀ək ye. Yi sə cep bohòyà'wèŋ dʉk də, <<Wèeŋ bisə-a, wèŋ bɛŋ tu awèŋ. Bo yàm ka ca yeŋ. Ye jəŋ nə̀ ŋga'a nè'e nə lo mantombì, mʉ nə sə tsoho fa ncèp nə mok bohòbʉ̀ lakmvum.>>

7 Yi à ye'e, nə sə kə cum mʉnə ndap ŋwà nəmòk nə̀ liŋ ye də Titiyòs Jostòs. Ŋwà ènə à ka ŋwàə Jus yeŋ, nə sə kuksə Nwì. Ndap ye nə à təə kəp lògù ŋgʉ ndap pìriyà bʉ̀ʉ Jus wèŋ vɛ'.

8 Ŋwà nəmòk nə̀ yi à ye ŋwà nə̀ mantombì mʉnə ndap pìriyà bʉ̀ʉ Jus nə, nə̀ liŋ ye à ye Kripòs, à dzəm bohòTà Jisòs bə ndap ye pwe'. Bʉ̀ʉ səmok sə̀' sə̀ mvwe' lak Korè anə ŋkʉ̀ʉŋntɛ̀ŋ à yuk ncèp nə̀ Nwì nə sə̀', nə dzəm, fana nə baptɛsə.

9 Â ye nùmbu mòk nə̀ ndzəmə̀ Pol ye lo, fana Tà Jisòs tsok fa yi ndzənə lo sə dʉk də, <<Kà də wu wəp dʉk. Sə tsoho mali, nə kà teŋsə̀.

10 Bʉsə̀ mʉ tə vesù. Ŋwà nəmòok nə kà mandzə̀ nə̀ ŋgògʉ̀ wu bʉp tse'. A vɛ'nə bʉ̀ʉsə̀ bwìiŋ mvwe' ntʉm lak ènə ŋkʉ̀ʉŋntɛ̀ŋ sə̀ wo bʉ̀ʉ am.>>

11 Ânə ye vɛ'nə, Pol cum fo' ŋkà'ŋgòŋ mò'fis bə bwes. Yi sə yə'rə fa bʉ̀ʉ sə̀ fo' sə ncèp nə̀ Nwì.

12 Ghà nə̀ wo ànə koksə Galiyòdə yi Govənòmvwe' nzeŋgòŋ Gris nə fana bʉ̀ʉ Jus wèŋ kum ni', nə ko lo Pol mʉ kot bohòyi.

13 Wo dʉk də, Ŋwà nè'e yi sə làp mandzə̀ ŋgògʉ̀ də bwìiŋ sə kuksə Nwì nsàp mandzə̀ nə̀ lʉ̀k sə kà vɛ'nə dʉk.

14 Pol à sə də yi muk cù ŋgòcèep, fana Galiyòdʉk fa bʉ̀ʉ Jus sə wèŋ dʉk də, <<Anə ye-a dʉk də ŋwà ènə fɛ̀ŋ yumok bwɛ̀rɛ mʉ̀ ko ntʉm nə yu'rə fa weŋ bəboŋ.

15 Fana wèŋ sə jə və fa mʉ nzak ncèep cù, nə ye bə liŋ bum awèŋ sə̀ wèeŋ toho kɛ'càgə̀ yà', nə ye fe'lə bə lʉ̀ʉk awèŋ wèŋ. Mʉ nə kà yàm yà'sə sak, wèeŋ du, nə kə sak yà' sə wèŋ.>>

16 Yi bɛ' fis yà'wèŋ mʉ kot anə.

17 Wo pwe' à kə̀ ko ŋwà nəmòk nə̀ liŋ ye à ye də Sostinì. Yi à ye ŋwà nə̀ mantombì mʉnə ndap pìriyà bʉ̀ʉ Jus wèŋ nə yi. Wo à ləp yi sə ntòmbi kot nə. Galiyòkà mbɛŋ nə̀ mbɛŋ kom lok.

Pol Bwì Foho LòMvwe' Lak Antiyòk

18 Pol à cu mali bə bwema sə̀ wo à dzəm sə wèŋ mvwe' lak Korè anə mʉnə nùumbu ŋkʉ̀ʉŋntɛ̀ŋ. Ânə geŋ, yi bə Prìsiliyà nə ye Âkwilà wèŋ me'rə bwema sə, nə kə ni ŋgwes nə̀ nà' à sə lòmvwe' nzeŋgòŋ Sìriyà. Â kə̀ dzèŋ mvwe' lak Sèncerì yi su tu ŋgòkə̀ nìŋ də yi rusə kə̀kàk ye nə laŋ.

19 Wo à kə̀ dzèŋ mvwe' lak Efesò, fana Pol bə Prìsiliyà nə ye Âkwilà wèŋ ga'a fo'. Yi lo ye sə mʉ ndap pìriyà bʉ̀ʉ Jus wèŋ, nə sə kə ce'e fenə mbwa bə bʉ̀ʉ Jus sə wèŋ.

20 Wo à dʉk yi dʉk də bə yà'wèeŋ cum fo' sə̀sap ntèŋ, fana yi kà dzəm.

21 Mvə̀'nə̀ yi à sə lòsə, yi dʉk fa bʉ̀ʉ sə wèŋ dʉk də, <<A ye-a ŋga Nwì fa ŋàŋ, fana mʉ̀ bwi və fe'lə sə̀mok, nə kə ye weŋ.>> Yi à cèp wes vɛ'nə, fana yi ni ŋgwes, nə lo yuye.

22 Yi à kə̀ wɛ̀s mvwe' lak Sìsàriyà, nə ca lo Jòrosalèm, nə kə cepsə bʉ̀ʉ cos nə̀ fo'. Yi à cèpsə wes yà'wèŋ, fana yi ye'e lo mvwe' lak Antiyòk.

23 Yi ànə cum fo' ghàr, fana yi lo nə ca mvwe' nzeŋgòGàlesiyà bə Frijìyà, nə sə tipsə gʉŋsə lo bʉ̀ ŋgàa yù mandzə̀ Jisòs pwe'fo'.

ÀpolòTsòho Ntirə Nə Bəboŋ Nə Bə Ŋàŋ

24 Ŋwə Jus mòk à ye, wo to yi də Àpolò. Yi à və, nə sə cum mvwe' lak Efesòŋga wo à dzə yi mvwe' lak Àlèsandìriyà. Yi à rì ŋgòcèp bòŋsə cù, nə riŋ ŋwàk Nwì sə' nəbʉp.
25 Yi à ye ŋwə nə wo à tsə' rɛŋsə fa yi mandzə nə Tà Jisòs. Yi à fa ntʉm ye pwe' ŋgòsə cèp, nə sə yə'rə fa bwìŋ bum sə yà' sə kùm liŋ Jisòs pwe'fo' zìnə. Yumok ye ləlɛ sə', nə dʉk də yi à rì mègù bàptɛ nə Jon.
26 Yi à sə cèp mʉnə ndap pìriyà bʉ̀ʉ Jus wèŋ, nə kà wʉə koksə lok. Prìsiliyà bə Àkwilà à yuk mvəsə yi à sə cèp, fana wo to lo yi nda'à wo. À kə dzèŋ fo', wo tsoho rɛŋsə tsə'rə wesə fa nà' mandzə Nwì yəyərə.
27 Ànə geŋ, Àpolònə dʉk də yi dzəm ŋgòlòmvwe' nzeŋgòŋ Gris, fana bʉ̀ ŋgàa yù mandzə Jisòs mvwe' lak Efesòwèŋ tɛsə yi bə mandzə nə də wo à còm tipsə gèsə lòbwema sə mvwe' nzeŋgòŋ Gris sə wèŋ ŋwàk dʉk də Àpolòo kə dzèeŋ, yà'wèŋ jəŋ nà' bəboŋ. Yi ànə kə dzeŋ, fana bum sə yi à sə cèp yà', à tɛsə bwema sə wèŋ wùriŋ. Wo ànə dzəm bʉ̀ʉ bòvəm nə Nwì nə.
28 Mvə'nə yi à sə cèp bə ŋàŋ wùriŋ sə, fana bə bʉ̀ʉ Jus wèŋ fenə, yi ghak yà'wèŋ mʉ lisə bwìŋ jəja. Yi sə taŋ fis ndzənə ŋwàk Nwì dʉk də Jisòos Ŋkum ŋgà gèm bwìŋ nə Nwì à dʉk də yi nə tum vèsə nə.

19

Pol Mvwe' Lak Efesò

1 Àpolòànə ye mvwe' lak Korè, fana Pol gi ca mvwe' ntònzeŋgòànə, nə kə dzeŋ mvwe' lak Efesò. À kə dzèŋ fo', yi ye bʉ̀ʉ mok sə wo à sə yù mandzə Jisòs.
2 Yi fek yà'wèŋ dʉk də, yà' ànə tse' Yòŋsə nə Rərɛŋ nə ghà nə yà'wèŋ ànə dzəm Jisòs laŋ àlɛ? Wo dʉk fa yi dʉk də, <<Vès ka yàvès liŋ yumok dʉk də Yòŋsə nə Rərɛŋ yuk yuk.>>
3 Pol fek fe'lə wo də, <<Ànə geŋ wèŋ bàptɛsə nsàp bàptɛ yà?>> Wo də ànə ye bàptɛ Jon.
4 Yi tsok fe'lə fa yà'wèŋ dʉk də, <<Bàptɛ Jon ànə ye də a bàptɛsə bʉ̀ʉ sə wo à kupsə ntʉm bə bʉp awo sə wo à sə gʉ̀ʉ. Yi Jon nə à tsòho fa bʉ̀ʉ Izùrɛ wèŋ də yà'wèeŋ dzəm bohòŋwə nəmòk nə nà' sə və maŋkwɛ̀ɛŋ yi. Ŋwə nə yi à sə dʉk də wo dzəm nà' nə à ye Jisòs.>>
5 Wo ànə geŋ də wo yuk vɛ'nə, fana wo bàptɛsə fe'lə səmok mʉnə liŋ sə Tà Jisòs.
6 Pol naaŋ fa yà'wèŋ bo, fana Yòŋsə nə Rərɛŋ nə və bohòwo. Wo sə cep ncèep lak mok sə bwìŋ ka yà' riŋ, nə sə tsoho bum mok sə Nwì à sə tsə' fa wo.
7 Wo à ye lòoŋ fo' co bwìŋ hum-ncòp-ba.
8 Pol à lòmʉmvwe' ndap pìriyà bʉ̀ʉ Jus wèŋ. Mʉnə ŋwʉ tɛ', yi sə cep bə bʉ̀ʉ sə wèŋ, nə kà wəp lok. Yi à fenə bə yà'wèŋ, nə sə lap mandzə ŋgògʉ̀ də wo dzəm də yusə yi tsə' fa yà'wèŋ bə gaŋ ŋkum Nwìi zìnə.
9 Fana mok wèŋ gʉŋ tu nə kà dzəm. Wo cep bum sə bʉp bə ma nə Tà Jisòs ŋga kwe' bwìŋ sə yuk pwe'. Pol jəŋ bʉ̀ʉ sə wo à sə yù mandzə Jisòs sə bə yà'wèŋ lo. Nùumbu pwe' bə yà'wèŋ sə kə cep bum mʉmvwe' ndap mòk nə ghaŋ nə Tìranù à tse' nà' yi.
10 Wo à sə gʉ̀hʉ vɛ'nə tètè kə dzeŋ lùumŋgòŋ ba. Fana bʉ̀ʉ sə wo à cu mvwe' nzeŋgòƐsiyà, bʉ̀ʉ Jus bə sə wo bʉ̀ lakmvum wèŋ pwe' à yuk ncèp nə Tà Jisòs.

Bwe Sivà

11 Nwì à sə gʉ̀ càsə nsàap maŋgəŋgèeŋ mok sə yà' à ka vɛ'nə ye yuk ndzə bohòPol.
12 Nsàp nə co wo sə jəŋ megu mok gà cək nə yi yìsgə ndùrə bə zeŋ, nə kə jwɛŋ ŋgàa yiyaŋ bə zeŋ, fana wo gʉŋ. Yòŋsəə sə bʉp sə tesə gɛsə ndzə ni'ì wo sə'. Wo à sə jə cəək fàak ye sə yi à sə ni tse', nə sə gʉ bə zeŋ sə' vɛ'nə.
13 Bʉ̀ʉ Jus mok à ye sə wo à sə gìhi kɛ' càa, nə sə bɛ' fis fa bwìŋ yòŋsəə sə bʉp sə'. Wo à yè ŋgòmùmsə ja'a də wo sə bɛ' fis yà' bə liŋ Tà Jisòs. Wo dʉk fa yòŋsəə sə bʉp sə dʉk də, <<Mʉ̀ cèp bə ŋàaŋ Jisòs nə Pol sə tsòho nà'a.>>

14 Ŋwèə Jus nè ŋgà fa satikà' mòk nè
ghaŋ à ye nè liŋ yee Sivà. Yi à tse' bwe
mbəmbam sàmba sè wo à sə gùhʉ vɛ'nə.
15 Yòŋsè nè bʉp nə à cèp fəsə fa wo dʉk
də, <<Mù rì Jisòs, nə riŋ Pol sè', a wèŋ
ndà?>>
16 Ŋwè nè yi à tse' yòŋsè nè bʉp ndzə
ni'ì yi nə à ko wo nsàp ŋgwap lù mok vɛ'ɛ,
nə lʉ ghak wo. Wo à carə tesə mʉ nda'à
yi anə bə mvwe' bə mvwe'. Wo à ye sè' jì
cək ŋga yà' sàha wes pwe'.
17 Bùʉ Jus nə ye sè wo bù lakmvum sè
wo à sə cu mvwe' lak Efesòà yuk yu yè'sə
pwe'. Wʉə à ko wo nèbʉp. Bwìŋ à kùksə
nə sə wəp ghaha lo liŋ Tà Jisòs mantombì.
18 Bwìŋ wùriŋ sè wo à dzəm Jisòs wèŋ
à tesə và mvwe' bwìŋ, nə sə cep fis bʉp
sè wo à gù jəja.
19 Bwìŋ ŋkùʉŋntèŋ sè wo à sə fegà
ŋgam wèŋ à jə benə và ŋwàak ŋgam
awo mvwe' mò'fis, nə tɛŋ yà' ŋga bwìŋ
sə yə pwe'.* Wo à ta be'lə mbàam ŋwàak
sə pwe', yà' kə dzeŋ bàam mbàm ncùhù
hum tàŋ.
20 Njo bum sè yà' à sə gʉ wùriŋ
yè'sə fana, ncèp nè Tà Jisòs nə à sə
yuhu lòmantombì, nə sə yam gʉŋ ghaha
ghaha.

Bùʉ EfesòWèŋ Jə Và Ŋgə'

21 Ghà nè bum yè'sə ànə ca wes me
vɛ'nə pwe', fana Pol də yi nə lo gì. Yi dʉk
də yi nə ca mvwe' nzeŋgòŋ Màsìdoniyà
bə Gris, nə kə dzeŋ Jòrosalèm. Yi dʉk sè'
dʉk də yi kè cu fo', fana yi kə dzeŋ mvwe'
lak Rumà sè'.
22 Ànə ye vɛ'nə, fana yi tumsə lo Timatì
bə Ɛratòs mvwe' nzeŋgòŋ Màsìdoniyà.
Bùʉ sè ba yè'sə à ye bùʉ sè wo à sə tɛsə
kɛ'cà yi bə bum. Yà'wèŋ à lòo, yi sə cum
mali ye sə mvwe' nzeŋgòƐsiyà ŋkuŋ.
23 Nè'e ŋga'a mvèk nè ŋkəŋkɛs ŋgə'
mòk nè bʉp à tesə mvwe' lak Efesòanə
njo mandzè ma nè Tà Jisòs.
24 Ŋgà tɛŋlàm nəmòk à ye nè liŋ ye à
ye də Dìmàtiròs. Yi à sə tɛ̀ɛŋ fù'rə bum
mok co ndap mòk nè ghaŋ nè nà' à ye
ndap nwì nəmòk, nè wo togè nwì nə də
Dìyanà. Yi à gʉ nà' bə ntɛŋ nəmòk nè
wo togè nà' də sivà. Yusè yi à gʉ sə à
sə jə və fa bùʉ sè wo à sə fàak sə wèŋ
swe' wùriŋ. 25 Ànə geŋ, yi to benə yà'wèŋ
pwe' mvwe' mò'fis. Yi to bə bùʉ səmok sè
nsàp fàak awo sè' co sè mok wèŋ sə. Yi
dʉk fa yà'wèŋ dʉk də, <<Bùʉ am, wèŋ rì
də vesùwèeŋ tse' mègù mbàam yàvès bə
nsàp fàk nè vesùwèeŋ gùgè nè'e.
26 Fana aco wèŋ yuk nə ye yà'wèeŋ bə
lis awèŋ sè' nsàp yu nè ŋgà' nè wo to yi
də Pol nè'e sə gùʉ. Yi sə tsòho kɛ' fa bwìŋ
dʉk də, nwìi sè bwìŋ gʉ yà' bə bo ka nwì
yeŋ lok nè kɛ' mò'fis. Bwìŋ a bùʉŋ, nə
dzəm ncèp ye nə wùriŋ. Bùʉ sè wo dzəm
ncèp ye nə, wo mvwe' lak Efesòfɛnə, nə
ye bwi ma nè ghaŋ mvwe' nzeŋgòƐsiyà
pwe'.
27 Yusè mù sə yə, a də yà'a nə jəŋ və
ŋgə'ə də fàak avès yè'sə nə tse' liŋ sè bʉp.
Nə sə yəèŋ nə sè' dʉk də ndap nwì avès
nè ghaŋ Dìyanà nə kà fàk mok sè tse' fe'lè.
Mvəsè wo jəgè yi co yu nè yum, yè'e nə
bʉp. Ŋga yi nwì nè bùʉ Ɛsiyà pwe' nə ye
bə nzeŋgònə pwe'fo' kùksə mègù yi.>>
28 Mvè'nè kwe' bù nə à yuk ncèp ènə,
fana ntʉm yaaŋ wo. Wo jok, nə ye
ŋgòfurə dʉk də, <<Dìyanà nè mvwe' lak
Efesòo nwì nè ghaŋ.>>
29 Mfuŋ à lòbə ntòlak nə pwe'. Bùʉ sə
wèŋ tap ko bùʉ səmok ba sè wo à sə gìgè
bə Pol, nə jəŋ lo wo mvwe' nzùè nè bù lak
sè fo' sə kə benəgè fo'.† Bùʉ sè ba yè'sə,
à ye Gayòs bə Àritakò. Wo à ye bwe lak
mvwe' nze Màsìdoniyà.
30 Pol à dzəm də yi lo ŋgòkè teŋsə bùʉ
sə wèŋ bə tu ye, fana bù ŋgàa yù mandzè
Jisòs wèŋ kà vɛ'nə dzəm.
31 Ŋge'e Pol mok sè wo à yə bùʉ
sè ghaŋ mvwe' lak yà'sə wèŋ à tum
fa yi ntirə. Wo à tirə fa nà' dʉk də,
<<Kwəkwè', kà si yo mvwe' nze ènə kè
nì vèsè.>>
32 Bum yè'sə ànə ye co kwe' awo nə sə
jam jamə vɛ'ɛ. Bòp bù mòk à sə fu sè'

* **19:19 19:19** Ghà nè Pol ànə ye ànə fana bùʉ sè mvwe' lak yà'sə sə com nsàp ŋgam njàwo nə ndzə ŋwà'a. Yà'a nsàap ŋwàak sè wo à benə, nə tɛŋ sə. † **19:29 19:29** Nzùè nè wo kè benəgè fo' ènə wo à bom ko' fo' bə mbùk, bə mbùk. Wo à sə ŋàhagè nsàap jap fo' ŋkùʉŋ.

yusà zok, ma mòk sə fuŋ sə̀' yusà zok. Ànə ye vɛ'nə bʉ̀ʉsà bòp ma nà ghaŋ à ka yusà yà' à jə benə và wo fo' sə̀' riŋ.
33 Ŋwà nəmòk à ye fo' nà liŋ ye à ye də Àlèsandà, fana bʉ̀ʉ Jus wèŋ tes yi mantombì də nà'a cep fa wo. Àlèsandà gʉ bo də bwìiŋ teŋsə cù, ya yi taŋ njo mʉtsətsə'rə bwìŋ.
34 Bʉ̀ʉ sə wèŋ ànə ye riŋ də nà'a ŋwàə Jus, fana wo pwe'fo' sə fuŋ benə megu mok yusà mò'fis. Wo à sə furə dʉk də, <<Dìyanà nà mvwe' lak Efesòo nwì nà ghaŋ.>> Wo sə furə vɛ'nə tətè haŋ, nə kà nənàk teŋsə.
35 Ànə geŋ, ŋgà còm bum nà mvwe' lak yà'sə à gʉ̀ bʉ̀ʉ sə wèŋ teŋsə cùu sə. Yi yeto ŋgòcèp dʉk də, <<Wèŋ bʉ̀ʉ Efesò, ndàaŋwè pwe' riŋ dʉk də a nòŋsəgè ndap nà ghaŋ nà nwì Dìyanà nè'e ntʉm lak Efesò, bə lìs ye nà rərɛŋ nà nà' à gbʉ̀ tsə mʉbu.
36 Kaco ŋwà nəmòk dʉk də yè'sə mvwès yeŋ. Bòco wèŋ ko tsoŋ ntʉm, nə kà yumok co bʉ̀ʉ sə wo ka ŋkərə tse' gʉ̀.
37 Wèŋ jə và bʉ̀ʉ yè'e fɛɛŋ wèŋ, ŋga wo ka yumok mʉ nda'à nwì àvès yə fis. Wo ka liŋ ye sə̀' bʉpsə.
38 A ye-a də Dìmàtiròs bə ŋgàa fàak ye wèŋ tse' nzak bə ŋwà nəmòk, fana kot cu yo bə ŋgàa sak nzak sə sə̀'. Yà'a mvwe' sə̀ co ŋwè tsok yusà yà' sə yaaŋ yi bə mòk fo'.
39 Nə ye sə̀' dʉk də ŋga wèŋ dzəm-a yumok sə zok, fana ye də wo kə cep yà' mvwe' kwe' bʉ̀ nə ghaŋ nə.
40 Bʉsə yà'a nə bʉp bohòvesùwèŋ. Wo nə ta vesùwèŋ bɛ̀ŋ bə nsàp gham cù nə ghaŋ nə nà' ye ntinə ènə. Kaco ŋwà nəmòk tsok njo mòk bəboŋ nə nsàp cù nè'e tesə bʉ̀ʉ zeŋ yeŋ.>>
41 Yi ànə cep wes vɛ'nə, fana yi də wo sam.

20

Pol LòMàsìdoniyà Bə Gris

1 Ghà nə wo ànə teŋsə ŋgògham cùu sə, fana Pol to benə bʉ̀ʉ sə̀ wo à sə yù mandzà Jisòs wèŋ mvwe' mò'fis. Yi à tipsə wo bəboŋ, nə cepsə wo də yi lòo, nə ye'e me'rə lo mvwe' nzeŋgòŋ Màsìdoniyà.
2 Yi à cà mvwe' ŋgòoŋ yà'sə, nə sə tipsə bʉ̀ʉ sə wèŋ bə ncèep cùu sə̀ bəboŋ wùriŋ, fana nə ca lo və mvwe' nzeŋgòŋ Gris.
3 Yi à cu mvwe' lak yè'sə, ŋwà tɛ'. Yi ànə sə gʉhʉ də yi lo mvwe' nzeŋgòŋ Sìriyà. Â ye sə̀' ghà nà'nə nə yi à yuk dʉk də bʉ̀ʉ Jus wèŋ sə làp mandzà ŋgòzə yi. Ànə geŋ yi də bògha' də yi bwi foho ca mvwe' nzeŋgòŋ Màsìdoniyà sèmok.
4 Pol nə bə Sòpatà mo Piròs nà mvwe' lak Berà à lòbəbɛ'. Bʉ̀ʉ mok sə̀ bə yà'wèŋ à lòsə̀' à ye Àritakòbə Sèkudù sə̀ lak àwo Tètàlonikà. Gayòs nà lak yee Debè. Nə ye fe'lə Timatì bə bʉ̀ʉ Esiyà mok sə̀ liŋ awo də Tìkikòs bə Tròfimù.
5 Wo à lòmantombì, nə kə tək ves mvwe' lak Truwà.
6 Vès à cu fo' nùumbu sàmba, ghà nə ŋkà'a zʉ brɛd jì yis à càa, fana vès ni jəŋ ŋgwes mvwe' lak Filìpi. Vès à gì nùumbu tàŋ, nə kə tseŋ wo mvwe' lak Truwà anə. Vès à cu fo' ntɛŋ mò'fis.

Pol Lùŋsə Ŋwè

7 Nùmbu nà tsok rɛŋgà ye Sondè à dzèeŋ, fana vès benə və mvwe' mò'fis ŋgòkə̀ zʉ Losopà. Â ye nà nconùm. Pol à cèp bohòbʉ̀ʉ sə wèŋ, nə sə tsoho mali fo' tətè kə dzeŋ tsətsə'rə tsok ŋga yi sə tsòho malìi. Ànə ye vɛ'nə bʉ̀ʉsà də tsok rɛŋ, yi me'rə yà'wèŋ, nə lo.
8 Laàm à ye mvwe' sə vès à cu kwe' sə wùriŋ. Â ye mvwe' rum ndap nà ma mʉ tuhù.
9 Mʉwà'ŋwà nəmòk à ye fo' nà liŋ yee Iyutikù. Yi à cu ma mʉ wundù, nə sə yu'rə mvəsə̀ Pol sə cèep sə. Mvəsə̀ Pol à sə tsòho nə kà teŋsə tohò, fana lo ko Iyutikù nə. Lo sə sə ghaha ghaha tətè yi ànə dzəm lo sə, fana yi ye'e gbʉ tsoŋ mbwa. Yi à gbʉ tsoŋ tè bə rum nà tɛ' mʉbu kə dzeŋ sə nze. Wo à kə̀ te' yi ŋga yi kpʉ laŋ.
10 Ànə geŋ Pol suhu tsoŋ mbwa, nə kə gbʉ naaŋ nà' mʉ ni'ì. Yi fìrə bo, nə wumsə gesə nà' ndzə ŋgùu yi, nə dʉk də, <<Kà jìk, yi cu ŋwəm.>>
11 Fana yi bwi kok lo fe'lə mʉ mvwe' rum nà mʉ tuhù nə sèmok. Yi bək zʉ

bɛŋ. Yi ànə cep bə yà'wèŋ səsap haaŋ nùm kok, fana Pol bɛ' mandzə nə lo.
12 Wo à jə fəsə lòmʉwà'ŋwə nə lak ŋwəm. Wo à kwa wù kà fʉ̀k.

Pol LòMvwe' Lak Militù

13 Vès à ni ŋgwes, nə lo mantombì ŋgòlòmvwe' lak Asòs. Yà'a mvwe' sə̀ vès à ye ŋgòkə̀ tsèŋ Pol, ya yi ni ŋgwes nə ye sə̀'. Yi ànə dʉk vɛ'nə bʉ̀ʉsə̀ də yi à sə gì lòye fo' sə kùhu.
14 Vesiwèŋ ànə kʉrə Asòs anə, fana vesiwèŋ ni ŋgwes mok bəbɛ', nə lo mvwe' lak Mitilù.
15 Vès à gì bə ŋgwes tètè tsok à rɛŋ, vès kə dzeŋ mvwe' lak Ciyòs. À cà gù nùmbu mò'fis, vès lo mvwe' lak Samòs. Tsə' mok à rɛŋ bwi, vès kə dzeŋ Mìlitù anə.
16 Pol ànə dzəm də yi cà mvwe' lak Efesòsə ŋgwesə̀ ya yi kà mvə̀k mvwe' nzeŋgòƐsiyà kə̀ càsə̀. Yi à sə gʉ̀ nənàk ya yi kə dzeŋ Jòrosalèm. Nə ye sə̀' də ŋga mandzə̀ ye-a yo, yi kə ni kʉrə tsooŋ gu nùmbu nə̀ bʉ̀ʉ Jus wèŋ à sə bə̀ŋsə bum.

Pol Cèpsə Ŋkwàha Bʉ̀ʉ Efesò

17 Pol à cu mvwe' lak Mìlitù, nə tirə gesə lo ntirə̀ mvwe' lak Efesòdə bʉ̀ ŋkwàha bwìŋ mʉnə cos nə̀ fo' kə tseŋ yi.
18 Wo ànə kə dzeŋ, fana yi dʉk fa yà'wèŋ dʉk də, <<Wèŋ rì nsàp ncu àm nə̀ mʉ̀ à sə cu ghà nə̀ mʉ à ye vesùwèŋ. Ye jəŋ nùmbu nə̀ mʉ̀ à kə̀ nə̀ to kù mvwe' nzeŋgòƐsiyà.
19 Mʉ à sə gʉ̀ fàak am co ŋgà fàk Tà Jisòs, nə kà ni' sə nɛ̀. Ghà nəmòk à sə ye, mʉ̀ sə fàk bə ndzəp lis sə̀' ŋga bum sə gʉ̀ bʉp wùriŋ. Yè'sə ànə ye vɛ'nə bʉ̀ʉsə̀ bʉ̀ʉ Jus wèŋ à sə làp mandzə̀ də wo nisə mʉ ŋgə'.
20 Wèŋ rì tse' sə̀' dʉk də yusə̀ ya' à ye co yà' tɛsə weŋ pwe', mʉ̀ à sə kà nə̀ mò'fis swìhìgə̀. Yè'sə à sə ye vɛ'nə ghà nə̀ mʉ̀ à sə tsòho fa weŋ, nə sə yə'rə weŋ mvwe' bwìŋ bə nda'à wèŋ mwè.
21 Mʉ̀ à sə tsòho fa bʉ̀ʉ Jus nə ye sə̀ wo bʉ̀ lakmvum sə̀'. Mʉ̀ sə dʉk fa wo dʉk də wo jəŋ ŋkərə̀, nə bwi fa bʉp awo ŋkwɛ̀ŋ, nə bʉʉŋ və bohòNwì. Nə ye sə̀' dʉk də wo dzəm tse' bohòJisòs nə yi Tà àvès.
22 Nə̀ ŋga'a nè'e, mʉ̀ sə gʉ̀ tsə mègù yusə̀ Yòŋsə̀ nə̀ Rərɛŋ sə cèep, fana mʉ̀ nə sə lònə Jòrosalèm. Mʉ̀ ka yusə̀ yà'a nə kə gʉ mʉ fo' riŋ.
23 Nə̀ mò'fis nə̀ mʉ̀ rìi dʉk də, Yòŋsə nə̀ Rərɛŋ nə tsə̀' fa mʉ dʉk də ndapndzəm bə ŋgə' sə tək mʉ mvwe' ntʉm lak nə̀ fòpwe'.
24 Fana yusə dʉk də mʉ̀ ka yòŋsə̀ àm co yumok sə̀ yà' tse' fàk bohòmʉ̀ mok jəŋ fe'lə. A vɛ'nə ya ŋga mʉ gʉ wes fàak sə̀ Tà Jisòs nə à fa mʉ də mʉ gʉ sə. Fàak sə, a ŋgòtsə̀' rɛŋsə fa bwìŋ Ntirə̀ nə̀ Bə̀boŋ nə̀ nà'a bòvə̀m nə̀ Nwì.
25 <<Mʉ̀ a gìhi kɛ' cà mʉtsətsə'rə wèŋ pwe', nə sə tsoho fa weŋ mvə'nə̀ gaŋ ŋkum Nwì cu. Mʉ̀ sə dʉk də ŋwə̀ nəmòok mʉtsətsə'rə wèŋ nə̀ yi nə ye fe'lə yuk si am bʉ̀ə̀.
26 Fana mʉ̀ sə tsə̀' rɛŋsə fa weŋ ntirə̀ nè'e jəja paamm, də a ye-a ŋga ŋwə̀ nəmòk bisə mʉtsətsə'rə wèŋ fana bo am kà ca ye.
27 Mʉ̀ ànə tsòho fa weŋ yusə̀ Nwì sə dzəm pwe'fo', nə kà mòk swìhì.
28 Wèeŋ jəŋ ŋkərə̀ bə tu awèŋ, nə ye bə bʉ̀ʉ sə̀ Yòŋsə̀ nə̀ Rərɛŋ nə a fa nòŋsə wo ndzə bohòwèŋ. Wèeŋ ye co ganakù' bohòbʉ̀ʉ cos Nwì. Cos nə̀ yi à gʉ̀ nà' bʉʉŋ nje bʉ̀ʉ nduəm mo ye nə.
29 Mʉ̀ rì də ghà nə̀ mʉ lo wes yàm, fana ŋgàa yə'rə̀ fa bwìŋ bum mvwèes nə və mʉtsətsə'rə wèŋ co nàam sə̀ bʉp və̀ wo. Wo və co nàam sə̀ bʉp vɛ'nə, fana wo kà wèŋ sə̀ wèŋ a yə'rə zìnə nə mè'rə̀.
30 Mvə̀ək nə və nə̀ bòp bʉ̀ àwèŋ mòok nə sə ci' mvwès, ŋgòbòrə lòbʉ̀ʉ sə̀ wo à sə yù mandzə̀ Jisòs ma njàwo.
31 Wèeŋ sə so, nə sə tsərə tse' sə̀' dʉk də mʉ̀ à yə ŋgə' ŋkʉ̀ʉŋntɛ̀ŋ ŋgòyə'rə weŋ. Mʉ̀ à yə'rə weŋ pwe' bə ntʉm nə̀ manziŋ wùriŋ vɛ'nə nùm bə ndzəm mʉnə lùumŋgòŋ tɛ'.
32 Nə̀ ŋga'a nè'e, mʉ me'rə fa weŋ ndzə bohòNwì də yi sə jəŋ ŋkərə̀ bohòwèŋ yi, nə niŋ fa weŋ bòvə̀m ye. Yi tse' ŋàaŋ sə̀ ŋgògʉ̀ wèeŋ kuk lo mantombì, nə se weŋ bə ghàha ye sə̀ yi a nòŋsə fa bohòbʉ̀ʉ ye sə̀ yi à cù' rɛŋsə wo.

33 Mʉ ka yu ghàha ŋwà nəmòk co
mbàm-è' kè cək-è' waŋ yuk.
34 Wèŋ rì yàwèŋ sà' də ves ŋge' am wèŋ
a sə tse' yusə vès dzəm pwe' ŋga bo am
yè'e a fà' wo.
35 Mʉ a nìŋ tsà' fa weŋ bə nsàp mandzà
nà fòpwe' laŋ dʉk də vès tse' ŋgòfàk bə
ŋàŋ mʉmvà' ènə, ŋgòtɛsə ŋgàa jì ŋàŋ.
Vèes tsərə tse'gà ncèp nà Tà Jisòs à cèp
bə cùu ye də, <Kwəkwa gha' cà ŋgòfa nə
noŋsə ŋgòjəjə.> >>
36 Pol ànə cep wes, fana bə yà'wèŋ lòoŋ
təəŋ sə nze bə tumfərə, nə gʉ pìriyà.
37 Wo à sə warə pwe'fo' mvə'nà wo sə
ko wumsə gèsə yi ndzə ŋgùu wo, nə sə
cepsə yi də nà'a geŋ bəboŋ.
38 Ntʉm à rwì' wesə wo bə ncèp nà yi
à cèp dʉk də yà'a nə kà si ye mok yə yuk
fe'lə nà'a. Fana bə yà'wèŋ à tsoŋ lo mà
mvwe' ŋgwes nə bəbɛ'.

21

Gì Nà Pol À Lò Mvwe' Lak Jòrosalèm

1 Ânə geŋ, vès cepsə wo də wo cum
bəboŋ, nə lo yu avès. Vès à to sənə
ŋgwes, nə sə lo gu rərəŋ tè vès kə dzeŋ
mvwe' lak Kos. Tsok à rɛŋ, vès kə dzeŋ
mvwe' lak Rodès. Vès à càsə fa'nə, nə lo
mvwe' lak Pàtarà.
2 Â kà dzeŋ fo', vès ye ŋgwes mòk nə
nà' à sə lòmvwe' nzeŋgòŋ Fònisiyà. Vès
à ni nà', nə lo.
3 Vès à kà dzèŋ mvwe' sà co vès ye gesə
lo lak Sɛpròfana vès bʉʉŋ lo ma zʉ mvwe'
nzeŋgòŋ Sìriyà. Vès à tesə sənə ŋgwes
nə mvwe' lak Tayà. Yè'e sà' mʉmvwe' nə
ŋgwes nə à lòŋgòkə fis bum sà yi à bək
və sə sà' fo'.
4 Vès à tsèŋ bʉ̀ʉ səmok sà wo à sə yù
mandzà Jisòs sà' fo'. Vesiwèŋ à cu ntɛŋ
mò'fis. Wo à tsà' fa Pol bə ŋàaŋ YòŋsÀ
Nwì nə dʉk də nà'a kà Jòrosalèm anə lò.
5 Mvèk nə njàvès ŋgòcu venəwèŋ à
mèe, fana vès ca bɛ' mandzà, nə lo yu
avès. Wo à tesə vesiwèŋ mʉ ntòlak anə
pwe'fo', wo bə yep awo nə ye bwe awo sà',
vesiwèŋ pwe' à kà təəŋ bə tumfərə ŋgʉ
ndzəp anə mvwe' ŋgwansa, nə gʉ pìriyà.
6 Fana vès cepsə ndàaŋwè pwe' də a nə
yenə. Vès ni yàvès ŋgwes. Wo bwi lo
yàwo lak.
7 Vès à mè'rə lak Tayà, fana gì àvès sə
lo mali mantombì tè vès kə dzeŋ mvwe'
lak Tolemès. Vès à cèpsə bwema sà wo
cu fa'nə, nə cum vesiwèŋ nùmbu mò'fis.
8 Tsok à rɛŋ, vès yè'e sà' ŋkuŋ nə kə
dzeŋ mvwe' lak Sìsàriyà. Â kà dzeŋ fo',
vès lo mvwe' ndap Filìp nà yi à ye fàŋgəri.
Vès à nòoŋ vesiwèŋ. Yi à ye sà' mòk
mʉtsətsə'rə bʉ̀ʉ sà sàmba sà wo à cokfis
wo mvwe' lak Jòrosalèm sə.
9 Yi à tse' bwe wàhaŋgwèŋ kwè sà wo
pwe'fo' à ka ndum tse'. Wo à sə tsòho bum
sà Nwì à sə tsà' fa wo yi.
10 Vès ànə cum fo' nùumbu ŋkʉ̀ʉŋntèŋ,
fana ŋgà tsòhòbum Nwì mòk nà liŋ yee
Âgabòs və ye sà'. Yi à ye'e və mvwe'
nzeŋgòŋ Jùdiyà.
11 Yi à kà yə ves, nə jəŋ korə Pol, nə swi'
kùu ye bə bo ye bə zeŋ. Yi cep dʉk də,
<<Yè'e yusə YòŋsÀ nà Rərɛŋ nə cèp dʉk
də, <Bʉ̀ʉ Jus sà wo cu Jòrosalèem nə swi'
ŋwà nà yi tse' korə nè'e mʉ mvèk nè'e.
Wo swi' wes mè yi, fana wo jəŋ yi, nə fa
bohòbʉ̀ lakmvum.> >>
12 Vès ànə yuk yu yè'sə, fana vès nə ye
bə bʉ̀ʉ mok sà fo' lɛŋ Pol vɛ'ɛ də yi kà
Jòrosalèm anə mok gə.
13 Yi cep fəsə ye dʉk də, <<Hàva', wèŋ
sə gʉ̀ yè'sə yà vɛ'nə? Wèŋ sə wa, nə sə
gesə fa mʉ wʉə sə ntʉʉ̀ bʉ̀ʉ yà? Mʉ
kəkʉrə co wo kə kiŋ mʉ Jòrosalèm anə.
A dzəm mʉ kpʉ bʉ̀ʉ liŋ Tà Jisòs, yumok
kà bʉp.>>
14 Mandzà nà co vès gʉ yi dzəm cùu
avès à ye bʉ̀ə, fana vès me'rə yi. Vès
dʉk megu mok dʉk də, <<Bum pwe' ndzə
bohòNwì.>>
15 Vès ànə casə mʉmvèk mòk fo',
fana vès te'e benə bum avès, nə ye'e
ŋgòlòJòrosalèm anə.
16 Â lòbe'lə vès ŋgàa yù mandzà Jisòs
mok sà mvwe' nzeŋgòŋ Sìsàriyà. Wo à
jə lòves mvwe' ndap ŋwà nà vès ànə ye
ŋgòcu nda'à yi. Liŋ yee NasòŋLiŋ lak
yee Sɛprò. Yi à dzəm bohòJisòs haaŋ
mantombì ntèŋ.

Wo Fek Pol Bə Nzak Lùuk Musì

17 Vès à kə dzèŋ Jòrosalèm, bwema sə
fo' sə wèŋ à cèpsə ves bəboŋ wùriŋ.
18 Tsok à rɛŋ, vès Pol wèŋ à lòŋgòkə yə
Jem. Bʉ ŋkwàha bʉ̀ʉ sə mʉ cos sə pwe' à
ye fo' sə nze.
19 Pol à cèpsə wo, nə tsoho fa yà'wèŋ
yusə Nwì a gʉ yà' bə fàak sə yi à sə gʉ̀ʉ
pwe'fo'. Yusə yi à tsòho sə à ye bum sə
Nwì à gʉ bohòbʉ lakmvum wèŋ.
20 Wo ànə yuk wes me, fana wo pwe'
kuksə Nwì. Fana wo dʉk fa Pol dʉk də,
<<Moma àvès, aco wù ye yòsə' bə lis yo.
Bʉ̀ʉ Jus lòmʉnə ncùhù wùriŋ sə wo à
dzəm bohòJisòs, nə sə noŋsə lʉ̀k Musì sə'
pap.
21 Bwìŋ à tsòho fa wo yumok bə liŋ yo
laŋ. Wo à tsə' wo dʉk də wù sə yə'rə fa
bʉ̀ʉ Jus sə wo cu lakmvum də wo me'rə
mak lʉ̀ʉk Musì. Wo dʉk də wù sə tsòho
fa yà'wèŋ də wo kà bwìŋ tu mbəmbam sə
kom fa, nə kà bum lak bʉ̀ʉ Jus wèŋ sə' gʉ.
22 Wo nə yuk tsoŋ li dʉk də wù və laŋ.
Aco a gʉ yè'sə va?
23 Vèes tsok fa wu yusə vès tsəm də aco
wù gʉ. Bʉ̀ʉ mook fɛɛŋ bwìŋ kwè sə wo a
kàk Nwì.
24 Aco wù yuŋ lo wo nə kə gʉ sə' mvə'nə
wo sə kə gʉ bum sə ya wo ye rərɛŋ mʉ
lisə Nwì sə. A gəə, wù lak lok yusə wo tse'
ŋgòlà'a sə pwe' sə bàa wù, ya ŋga wo nə
tse' mandzə nə ŋgòkə sù tu awo sə. Wu
gʉ-a vɛ'nə, fana ndàaŋwè pwe' nə riŋ dʉk
də yusə wo à yuk bə liŋ yòsə ka zìnə yeŋ.
Wo nə dʉk də wù sə yù yòsə' lʉ̀ʉk Musì
sə.
25 Nə ye də vès à còm fa bʉ lakmvum
sə wo à dzəm Jisòs yà'a ŋwàk. Vès à còm
tsə' mègù fa wo nja dʉk də vès a dzəm
mvwe' mò'fis də wo kà bum rùm zʉ. Nə
kà ndʉəm kè nàm nə nà' kpʉ bə ndʉəm
ye ndzə ni'ì yi sə' zʉ. Nə ye sə' də wo kà
sàhà kè nto àlɛ' ko.>>

26 Pol à dzəm, nə jəŋ bʉ̀ʉ sə wèŋ. Tsok
à rɛŋ bə yà'wèŋ gʉ bum sə ya wo ye rərɛŋ
mʉ lisə Nwì sə, nə lo mʉ ndap Nwì nə
ghaŋ nə. Yi à lòmbwa ŋgòkə tsə' nòŋsə
nùumbu sə yà'a nə ca ŋkuŋ nùmbu nə
wo nə fa fəfa mʉnə tu bʉ̀ʉ yè'sə kə dzeŋ.

Wo Ko Pol

27 Nùumbu sə sàmba sə à də a me, fana
bʉ̀ʉ Jus mok tesə və mvwe' nze Ɛsiyà, nə
kə ye Pol mʉ ndap Nwì nə ghaŋ nə. Bʉ̀ʉ
yè'sə caŋsə fa bʉ̀ʉ sə fo' sə pwe' ncəncàŋ
wo ko Pol.
28 Wo sə fuŋ dʉk də, <<Bʉ̀ʉ Izùrɛ, wèeŋ
və kə tɛsə ves. Nè'e ŋwə nə yi gìhi kɛ'gə
ma nə fòpwe', nə sə yə'rə fa bwìŋ dʉk də,
bʉ̀ʉ Izùrɛ bə lʉ̀ʉk Musì, nə ye ndap Nwì
nə ghaŋ nə ka yumok yeŋ nə. Yi jə və
bʉ lakmvum, nə kə nisə nə yà' mʉ ndap
Nwì nə ghaŋ nə. Mvəsə yi gʉ vɛ'nə, ye də
yi gʉ bʉpsə mvwe' sə yà'a rərɛŋ sə yè'sə
laŋ.>>
29 Wo à dʉk vɛ'nə bʉ̀ʉsə wo à yə nà' bə
mʉŋwàə Efesòmòk mʉ ntòlak anə. Wo
tsəm ŋgwàaŋ də yi kà nisə nà' mʉ mbwa
anə laŋ. Liŋ ŋwə ànə à ye də Tròfimù.
30 Lak sə pwe' à curə wʉk. Bwìŋ kə caŋ
baaŋ mvwe' mò'fis. Wo ko Pol, nə soŋ fis
yi mʉ ndap Nwì nə ghaŋ nə, nə lok ncùu
ndap nə.
31 Bʉ̀ʉ sə wèŋ à sə làp mandzə də wo
zə Pol.

Sə ghà nà'nə, ntirə lo bohòŋkum sojà
bʉ̀ʉ Rumà wèŋ dʉk də cəcuŋ ni mʉ
ntòla'à Jòrosalèm pwe' laŋ.
32 Ŋkum sojà nə lokok gu kɛ' mò'fis. Yi
to jəŋ bʉ̀ʉ sə mantombì nə ye sojàa mok
wèŋ bə yà'wèŋ tsooŋ lo mvwe' sə bʉ̀ʉ sə
wèŋ cu sə. Bʉ̀ʉ sə ànə ye yi bə sojàa sə,
fana wo kà Pol mok ləp fe'lə.
33 Ŋkum sojà nə à gə mvwe' sə Pol à ye
sə, nə ko nà'. Yi fa ŋàŋ dʉk də wo tasə
Pol nə bə kwaŋ ba. Fana yi fek bʉ̀ʉ sə də,
<<Ŋwə ènə ndà lɛ?>> Nə fek sə' də, <<Nà'
gʉ bʉpsə yà lɛ?>>
34 Fana bʉ̀ʉ mok sə mʉnə ŋgo bʉ̀ʉ sə
wèŋ sə cep furə yusə zok, bòp ma mòk sə
fuŋ yàwo sə' yusə zok. Jijipsə à ye fo' vɛ'ɛ
wùriŋ. Bum à jip nsàp nə ŋkum sojà nə
kà yusə yà'a nə ye sə pap rì tse'. Ànə ye
vɛ'nə, ŋkum sojà nə dʉk bʉ̀ʉ ye wèŋ də
yà'a jəŋ lo Pol mvwe' ŋəŋap ndap mòk nə
wo à ci tes fa sojà wèŋ.
35 Wo à jə kok lògù Pol moòm ghʉ̀k vɛ'ɛ,
nə dzeŋ mvwe' mbùhu kùu sə wo à bom
ŋgòkok lòmʉ nda'à anə, fana wo le' bək

yi mʉ ŋkambàək, bʉ̀ʉsə̀ bʉ̀ʉ sə̀ fo' sə à sə cəp ntʉm nəbʉp.
36 Wo à sə ywɛ̀' və̀ màŋkwɛ̀ŋ dʉk də, <<A zə yi, a zə yi!>>

Pol Kəa Njo Ye

37 Mvəsə̀ sojàa sə ànə sə dʉk wo nisə gesə Pol mʉmvwe' ŋəŋap ndap nə, fana Pol fek ŋkum sojà nə dʉk də aco yi cep yumok bohònà' àlɛ? Ŋkum sojà nə də, <<Kàmfirə wù cèp rìgə̀ ncèep lak bʉ̀ʉ Gris.
38 Ye də wù ka ŋwàə Ijìp nə̀ mʉ̀ sə tsəm də wu zeŋ nə yeŋ à? Bʉsə̀ yi ànə və ghà nəmòk fɛɛŋ, nə ye ndàŋ bə gomè nə̀ fɛn. Yi bək jəŋ lo màkìzaà ŋgəà bwìŋ ncùhù kwè.>>
39 Pol à dʉk fa yi dʉk də, <<Mʉ ŋwàə Jus. Wo à dzə mʉ mvwe' lak Tasònə̀ mvwe' Sìlisiyà. Lak sə bwìŋ rì yà' pwe'fo'.>> Fana yi lɛŋ ŋkum sojà nə dʉk də, <<Kwəkwè', fa mʉ-a mandzə̀ mʉ cep-a bohòbʉ̀ʉ yè'sə-è.>>
40 Ŋkum sojà nə à fa yi mandzə̀ də nà'a cep. Pol à lòkok təəŋ mvwe' yunŋkuu sə̀ wo à bom ŋgòkok lòmʉ nda'à sə, nə sə gʉ bo ye də bwìiŋ teŋsə cù. Bʉ̀ʉ sə à teŋsə, fana Pol cep bohòwo bə ncèep bʉ̀ʉ Jus wèŋ.

22

1 Pol à yèto dʉk də, <<Bwe tɛ̀' am nə ye tɛ̀' am wèŋ, wèeŋ yu'rə fa mʉ mvəsə̀ mʉ̀ sə fì'lə ncùu am bohòwèŋ.>>
2 Mvəsə̀ wo à yuk ŋga yi sə cep bohòwo bə ncèep bʉ̀ʉ Jus fana ŋwà nə̀ mò'fis kà mok kwis fe'lə̀. Pol sə cep lo mantombì.
3 Yi sə dʉk də, <<Mʉ yè'e ŋwàə Jus. Wo à dzə mʉ mvwe' lak Tasònə̀ mvwe' nze Sìlisiyà. Mʉ̀ kuk Jòrosalèm fɛn. Gàmaliyà à yə'rə mʉ yi. Wo à yə'rə fa mʉ lʉ̀ʉk tàcicii avès vɛ'ɛ làaŋ. Mʉ̀ à fa ni' àm ŋgòfàk bohòNwì sə̀' mvə̀'nə̀ wèŋ sə̀ wèeŋ fɛɛŋ ntinə yè'e a fa ni' awèŋ.
4 Fana mʉ̀ à yeŋsə bʉ̀ʉ sə̀ wo à sə yù mandzə̀ Jisòs ènə ŋgə' sə̀' wùriŋ. Mʉ̀ à tʉ̀ksə zə mok sə̀' njo mandzə̀ ènə. Mʉ̀ à ko nisə mbəmbam bə bəba wèŋ ndapndzəm sə̀' bʉ̀ʉ zeŋ.
5 Ŋkum Ŋgàa fa satikà' bə kaŋsurù pwe' rì də yusə̀ mʉ̀ sə cèp yè'sə zìnə. Mʉ̀ ànə fek wo, fana wo à còm fa bwe tɛ̀' avès bʉ̀ʉ Jus sə̀ wo cu Dàmaskù ŋwàk, nə fa mʉ. Mʉ̀ lo mbwa ŋgòkə̀ ko bʉ̀ʉ sə̀ wo à sə yù mandzə̀ ènə. Mʉ̀ à sə lòŋgòkə̀ tsòoŋ wo bə kwaŋ, nə jəŋ və wo Jòrosalèm fɛŋ ŋgòyeŋsə wo ŋgə'.

Pol Tsə' Mvə'nə̀ Yi À Dzəm Jisòs

6 <<Mvəsə̀ mʉ̀ à kʉəp lòDàmaskù anə, ŋga nùum co maràŋ, mʉ̀ ye ŋga marɛŋ mòk rɛɛŋ tsə mʉbu vɛ'ɛ bʉ̀əmm. Nà' rɛɛŋ dzooŋ mvwe' sə̀ mʉ̀ à təəŋ sə pwe'.
7 Mʉ̀ coho gbʉ sə nze nə yuk ŋga ŋgì ŋwà nəmòk sə cèep. Ŋgì ŋgə̀ŋgàŋ sə dʉk də, <Sol, Sol, wù sə fa mʉ ŋgə' vɛ'nə bʉ̀ʉ yà?>
8 Mʉ̀ fek gesə yàm sə̀' dʉk də, <A wùu ndà Tà?> Yi cep fəsə fa mʉ də, <A mʉ̀ʉ Jisòs nə̀ mvwe' lak Nazàrɛ nə̀ wù sə yeŋsə yi ŋgə' nə.>
9 Bʉ̀ʉ sə̀ vesi wèŋ à ye fo' sə, à yə marɛŋ nə sə̀', nə kà ŋgì ŋwà nə̀ nà' à sə cèp bohòmʉ̀ nə yuk.
10 Mʉ̀ fek fe'lə sə̀mok dʉk də, <Tà, mʉ gʉ va?> Fana Tà nə dʉk fa mʉ dʉk də, <Lòkok mʉtsə̀, nə ni lo mvwe' lak Dàmaskù. Wu kə̀ dzèŋ fo', fana wo nə tsoho fa wu bum pwe' sə̀ Nwì a fʉ̀hʉ nòŋsə də wu gʉ.>
11 Lis à loho mʉ njo marɛŋ nə̀ nà' à rɛŋ nə. Bʉ̀ʉ sə̀ vesi wèŋ à ye fo' sə wèŋ à dàsə lòmʉ mʉ ntòlak Dàmaskù anə mok dàsə.
12 <<Ŋwà nəmòk ànə ye, liŋ yee dʉk də Ànàniyàs. Yi à sə wəpgə̀ Nwì, nə sə noŋsə lʉ̀ʉk avès bəboŋ. Bʉ̀ʉ Jus sə̀ mvwe' lak Dàmaskù pwe' à sə jəgə̀ yi co ŋwà nə̀ zìnə wù kà fʉ̀k.
13 Yi à və̀ kə̀ tsèŋ mʉ. Yi təəŋ kok ŋgʉ ni'ì mʉ̀, nə dʉk fa mʉ dʉk də, <Mo tɛ̀' am Sol, ye fe'lə bum sə̀mok.> Yi ànə sə dʉk wesə vɛ'nə ntɛ̀ŋ, fana lis am sə muhu. Mʉ̀ ye bum sə̀mok, nə kʉk yi.
14 Yi dʉk fe'lə fa mʉ dʉk də, <Nwì tàcici avès à cokfis wu də ya wu riŋ yusə̀ yà' cu sə vəə yi ŋgògʉ̀ʉ. Yi cokfis wu sə̀' də ya wu ye ja'a Jisòs, ŋgà fàk ye nə̀ rərɛŋ bə lis, nə yuk ŋgì ye mvəsə̀ yi sə cèep bə cùu ye.
15 Bʉsə̀ a nə ye wù nə̀ ŋgòtsòho fa bwìŋ pwe' yusə̀ wù a yə nə yuk sə kum liŋ ye.

16 Nə yeè nə dʉk də cu fe'lə yè'sə yà
səmok ɛ? Lòkok ya wo baptɛsə wu, nə
to liŋ Tà Jisòs, ya Nwìi cuk mak gɛsə bʉp
yo.>

Pol Də Yi Nə Tsòho Fa Bʉ̀ Lakmvum Nzak Nwì

17 <<Ànə geŋ, mʉ̀ bwi foho lo yu am
Jòrosalèm. Ghà nə̀ mʉ̀ ànə sə gʉ pìriyà
mʉnə ndap Nwì nə̀ ghaŋ nə, fana mʉ̀ ye
yumok co lo vɛ'ɛ.
18 Mʉ̀ ye ndzə loòanə ŋga Tà Jisòs sə
dʉk fa mʉ dʉk də, <Gʉ̀ʉ nə tesə lo gɛsə
mvwe' lak Jòrosalèm fɛŋ nə nənàk, bʉ̀ʉsə
bʉ̀ʉ sə fɛɛŋ nə kà yusə̀ wu nə tsok fa wo
bə liŋ am dzəm.>
19 Mʉ̀ cep fəsə fa yi yàm sə̀' dʉk də, <Tà,
wo riŋ vɛ'ɛ bəboŋni dʉk də mʉ̀ à sə lògə̀
mʉnə ndap pìriyàa bʉ̀ʉ Jus wèŋ, nə sə ko
ləp bʉ̀ʉ sə̀ wo dzəm wu.
20 Nə ye sə̀' də ghà nə̀ wo à zə Stefè nə̀
yi à sə tsòho bum sə̀ yi à yə bə liŋ yò, mʉ̀
à ye sə̀' fo'. Mʉ̀ à sə dzəm sə̀' də a bəboŋ
ŋgòzə yi vɛ'nə. Mʉ̀ à sə kʉ̀k fa bʉ̀ʉ sə̀ wo
à sə zə yi sə lis bə cəək awo mʉ̀.>
21 Mʉ̀ ànə dʉk wes vɛ'nə, fana Tà nə
dʉk mʉ də, <Gèŋ ntèŋ, bʉ̀ʉsə̀ mʉ nə
tumsə lo wu mvwe' səsap, də yi bohòbʉ̀
lakmvum wèŋ.> >>
22 Bʉ̀ʉ sə wèŋ à sə yu'rə gù sə̀' gəe'.
Pol ànə cep nə̀ dʉk də yi sə lo bohòbʉ̀
lakmvum, fana bʉ̀ʉ sə wèŋ kɛ' ŋgùŋ nsàp
nə̀ co ntu' loho bwìŋ. Wo sə dʉk də,
<<Wèeŋ zə gɛsə lo yi fo', wèeŋ zə yi zə,
yi ka tse' ŋgòcu ŋwəm.>>
23 Wo à sə torə, nə sə wʉŋsə kɛ' cəək
awo mʉtsə̀, nə sə ŋwɛ' sɛsə gesə mfə̀mfə
mʉbu nduk.
24 Ŋkum sojà bʉ̀ʉ Rumà wèŋ nə à tsə̀'
fa bʉ̀ʉ ye wèŋ də ya'a lok swihi Pol
mʉmvwe' ndap nə̀ wo lokgə̀ bwìŋ mbwa
nə. Yi à dʉk yà' sə̀' də ya'a ləp nà' bə
ŋkwès ya nà'a tsok njo nə̀ bwìŋ sə torə
nà' ləlà nə.
25 Wo ànə kiŋ wes yi də ya wo ləp, fana
Pol cep yumok bohòŋkwà' ŋwə̀ sojà nə̀ yi
tə fo' nə. Yi à fek nà' dʉk də, <<Lʉ̀k sə dʉk
də aco wu ləp ŋwə̀ nə̀ yi mègù yəyərə co
mo lak Rumà ŋga wo ka nzak ye də yi gbʉ̀
nzak àlɛ ntòsak à?>>
26 Ŋkwà' ŋwə̀ nə à yuk vɛ'nə, fana yi
bwi foho lo bohòŋkum sojà nə. À kə̀
dzèeŋ, yi fek nà' dʉk də, <<Wù sə də wu
gʉ yè'e yà? Ŋwə̀ ènə yi ŋwəə Rumà.>>
27 Fana ŋkum sojà nə lo bohòPol, nə fek
nà' də, <<Tsok fa mʉ-a zìnə yo, wu ŋwəə
Rumà à?>> Pol dzəm də, <<Ŋ.>>
28 Ŋkum sojà nə dʉk fa Pol də, <<Mʉ
yè'e sə̀' mòk. Mʉ̀ à làk mbàm wùriŋ ŋkuŋ
nə ye mòk.>> Pol dʉk fa nà' də yi ye mòk
bʉ̀ʉsə̀ wo à dzə yi, yi ye mo lak fo'.
29 Bʉ̀ʉ sə̀ wo à yè ŋgòfehe Pol bum
səmok ànə yuk vɛ'nə ntèŋ, wo bwi foho
lo maŋkwèŋ nyaap. Wʉə à ko ŋkum sojà
nə mvəsə̀ yi à tsòoŋ nà' bə kwaŋ ŋga nà'
mègù sə̀' yəyərə bə mo lak Rumà.

Pol Tə Mʉ Kaŋsurù Bʉ̀ʉ Jus Wèŋ

30 Ŋkum sojà nə à sə dzəm tsə malì də
yi riŋ tsoŋ njo nə̀ bʉ̀ʉ Jus wèŋ anə sə bɛŋ
Pol bʉ̀ʉ zeŋ nə ŋkuŋ. Fana tsok à rɛŋ, yi
fweŋ fis fa Pol kwaŋ sə. Yi to benə ŋgàa fa
satikà' sə̀ ghaŋ wèŋ bə ŋgàa sak kaŋsurù
pwe' mvwe' mò'fis. Ànə geŋ, yi fis tes Pol
kù mantombìi ya'wèŋ.

23

1 Pol sə kʉk tse' bʉ̀ʉ sə̀ mʉ kaŋsurù sə
bə lis, nə cep fa ya'wèŋ yumok. Yi à dʉk
də, <<Bwema am wèŋ, mʉ̀ ka məmərə sə
ntʉʉ̀ mʉ̀ bə ncu àm mantombìi Nwì tse'
lok, kə dzeŋ nə̀ mʉ̀ tə ŋga'a nè'e.>>
2 Yi ànə cep vɛ'nə, fana ŋkum ŋgàa fa
satikà' nə̀ liŋ yee Ànàniyàs à dʉk fa bʉ̀ʉ
sə̀ wo à təəŋ kok ŋgʉ ni'ì Pol nə də ya'a
sam gesə fa nà' bo mʉ cùhù.
3 Pol dʉk fa nà' dʉk də, <<Nwìi nə ləp li
wu, wù fop co mbàndap nə̀ wo yok basə
nà' bə bwɛ̀ŋ wà. Wù cu ya'sə co ŋwə̀ nə̀
yi tse' ŋgòsak mʉ mvəsə̀ lʉ̀k sə dʉk, fana
wù sə gʉ bʉpsə fe'lə lʉʉ̀k sə sə̀' wù. Wù
sə gʉ̀ bʉpsə ya' bə mandzə̀ nə̀ wù fa ŋàŋ
də wo ləp mʉ.>>
4 Bʉ̀ʉ sə̀ wo à təə kok ŋgʉ ni'ì Pol sə
fek yi dʉk də, <<Wù sə yàk ŋkum ŋgàa fa
satikà' nə̀ yi ŋwəə Nwì à?>>
5 Pol dʉk fa ya'wèŋ dʉk də, <<Bwema
am wèŋ na, mʉ̀ anə ka riŋ də yi ŋkum
ŋgàa fa satikà' yi riŋ. Ŋwàk Nwì sə cep

sə' dʉk də, kà də ŋwèe to liŋ ŋwə nə yi tse' bwìŋ yi bʉp dʉk.>>

6 Pol à yə də bʉ̀ʉ mok mʉ kaŋsurù anə à ye bʉ̀ʉ Faràsi, mok bʉ̀ʉ Sadùsi fana yi fuŋ fis də, <<Bwema am wèŋ, mʉ yè'e ŋwəə Faràsi, nə ye sə' mo ŋwəə Faràsi. Mʉ̀ cu yè' mʉnə dzə' nzak də bʉ̀ʉsə mʉ̀ tsə' də bwìiŋ nə lòkok mvwe' kpʉ səmok.>>

7 Yi ànə cep wes vɛ'nə ntɛ̀ŋ, fana bʉ̀ʉ Sadusì bə bʉ̀ʉ Faràsi sə wèŋ yeto ŋkʉ̀əm, kwe' awo nə à gà'a mok ba.

8 Ànə ye vɛ'nə bʉ̀ʉsə bʉ̀ʉ Sadusì wèŋ à sə dʉk yàwo dʉk də ŋwèe nə kà mvwe' kpʉ lòkok yuk. Wo sə dʉk mok sə' də, masinjàa Nwì, nə ye bʉ̀ʉ sə wo mègù yàwo yòŋsə ka yeŋ. Bʉ̀ʉ Faràsi wèŋ à ye yàwo bòp bʉ̀ nə wo à dzəm də bum sə tɛ' yè'sə lòoŋfo' yo.

9 Cùu sə wo à sə gham fo' sə à yam ghaha lòmantombì. Ŋgàa yə'rə bwìŋ lʉ̀ʉk mok à lòkok, nə cep vɛ'ɛ gʉgʉŋ. Wo à dʉk də, <<Vès ka fɛ̀ŋ nə ŋwə ènə gʉ̀ʉ ye. Kàmòk yòŋsə nəmòk kè masinjà Nwì-è', a tsə' yi yumok laŋ zìnə.>> Ŋgàa yə'rə bwìŋ lʉ̀k sə wo à cèp yè'sə à ye yàwo ma bòp nə bʉ̀ʉ Faràsi wèŋ.

10 Ŋkʉ̀əm nə à kə curə vɛ'ɛ wʉk. Ŋkum sojà nə wəp dʉk də aco yà' ŋwɛ' ci'lə Pol bə bo, fana yi dʉk fa sojàa ye wèŋ də yà'a tsoŋ geŋ ca mvwe' sə bʉ̀ʉ sə tə sə, nə ko lo Pol kə lok swihi mvwe' ŋəŋap ndap sojà wèŋ nə.

11 À ye nòoŋ nùmbu ànə nə ndzəmə fana Tà Jisòs à kə təəŋ kok ŋgʉ ni'ì Pol, nə dʉk fa nà' dʉk də, <<Ko ntʉm. Mvəsə wù a tsə' fa bwìŋ liŋ am Jòrosalèm fɛɛŋ, wu nə kə tsok tsoŋ fa bʉ̀ʉ sə mvwe' lak Rumà sə' mʉmvək ànə.>>

Wo Làp Mandzə ŊgòZə Pol

12 Tsok à rɛŋ, fana bʉ̀ʉ Jus mok wèŋ kə be'lə, nə swi' cù mpaaŋ. Wo à kɛ̀ŋ dʉk də wo nə kà yumok kə cùhu wo gesə tse'ŋga wo zə Pol.

13 Wo à ye co bwìŋ hum kwè sə wo à swi' cù mvwe' mò'fis sə.

14 Ànə geŋ, wo lo, nə kə ye ŋgàa fa satikà' sə ghaŋ bə bʉ̀ ŋkwàha bwìŋ wèŋ. Wo tsok fa yà'wèŋ dʉk də, <<Vès kɛ̀ŋ vɛ'ɛ nə zìnə mvwe' mò'fis də vèes nə kà yumok kə cùhu gèsə lok tè vès zə Pol.

15 Yusə ŋga'a dʉk də wèŋ kaŋsurù wèeŋ tirə gesə fa lo ŋkum sojà bʉ̀ʉ Rumà wèŋ də yi jəŋ tsoŋ və Pol. Tsòk basə fa yi də wèŋ dzəm ŋgòyuk yamsə boŋsə yumok mʉ cùhu Pol anə. Vèes nə fʉhʉ yàvès ŋgòzə yi ŋga yi ka fɛɛŋ ntòkə dzeŋ.>>

16 Mo njɛ̀'ɛ Pol mòk nə ŋwèmbam à yuk bum sə wo à sə dʉk də wo gʉ sə. Yi lo, nə kə ni mʉmvwe' ndap nə wo lok tes Pol mbwa nə, nə tsok fa nà'.

17 Pol ànə yuk vɛ'nə, yi to ŋkwà' ŋwə sojà nəmòk, nə dʉk nà' də, <<Jəŋ mʉwà'ŋwə nè'e, nə jə lo fa yi bohòŋkum sojà. Yi tse' yusəmok sə yi nə tsok fa nà'.>>

18 Ŋkwà' ŋwə sojà nə ànə jə lo nà' bohòŋkum sojà nə. Ŋkwà' ŋwə sojà nə dʉk fa ŋkum sojà nə dʉk də, <<Ŋgà ndapndzəm nə liŋ yee Pol nà'a dʉk mʉ yi də mʉ jəŋ və fa wu mʉwà'ŋwə nè'e. Yi də nà' tse' yusəmok ŋgòtsə' fa wu.>>

19 Ŋkum sojà nə ko jəŋ mʉwà'ŋwə nə bə bo, bə nà' sooŋ təəŋ lo mok wo ba-nə-ba. Yi fek nà' də, <<Yusə wù də wu tsok fa mʉ sə yà?>>

20 Fana yi tsok nà' də, <<Bʉ̀ʉ Jus sə ghaŋ wèŋ kì cù də a ye zòŋ wo dʉk wu də wu jəŋ və Pol mʉ kaŋsurù. Wo də kaŋsurù nə dzəm ŋgòyuk yamsə bum mok bə liŋ Pol nə.

21 A gəə wù kà dzəm, bʉ̀ʉsə bʉ̀ʉ sə wo nə sə nooŋ swihi ŋgòsòyi wo cà bwìŋ hum kwè. Bʉ̀ʉ yè'sə kɛ̀ŋ dʉk də wo nə kà yumok kə cùhu wo gesə lok tè tse'ŋga wo zə Pol. Wo sə tək mègù mok yusə wu nə cep bʉ̀ʉsə wo fʉ̀hʉ cu gu yàwo ŋga'a vɛ'nə.>>

22 Ŋkum sojà nə à dʉk fa mʉwà'ŋwə nə də nà'a lo, nə dʉk də nà'a kà ŋwə nəmòk də nà'a kə tsə' fa yi yu yè'sə laŋ tsə' fa swì.

Wo Jə LòPol Mvwe' Lak Sìsàriyà

23 Ànə geŋ ŋkum sojà nə to ŋgàa fàak ye bwìŋ ba. Yi dʉk fa yà'wèŋ dʉk də, <<Wèeŋ lo kə jəŋ sojà ŋkʉ̀ ba ya wenə wèeŋ fʉhʉ ŋgòlòmvwe' nzeŋgòŋ

Sìsariyà. Wèeŋ jəŋ sojàa sə ŋgàa nàambà'rə hum sàmba bə sə ŋgàa kòŋ ŋkʉ̀ ba sə̀'. Wèeŋ fʉhʉ də wèeŋ nə lo nooŋ ntinə ndzəmə̀. Wèeŋ nə ye'e co ghà nə̀ bwìŋ sə nòoŋ tsə nze vɛ'ɛ.

24 Làp fa Pol nàambà'rəə mok, ya wèeŋ jəŋ lo yi gəe' kə fa bohòGovənòFelìs.>>

25 Ŋkum sojà nə à còm ŋwàk mòk mʉ mvèk nè'e də,

26 <<Sə còm mʉ̀ nə̀ liŋ am Kladiyòs Lìsiyàs. Mʉ̀ sə còm fa govənòFelìs. Tà mayumòk, mʉ̀ cèpsə wu bəboŋ.

27 Bʉ̀ʉ Jus wèŋ a ko ŋgà' nè'e, nə də wo zə nà'. Ves sojàa am wèŋ lo, nə kə ko yi də wo kà yi zə, ŋga mʉ̀ yuk dʉk də yi ŋwəə Rumà.

28 Mʉ̀ a dzəm ŋgòkə̀ rì tse' yusə̀ yi a gʉ̀ ŋkuŋ yà' yaaŋ wo, fana mʉ̀ jə lo yi sə kaŋsurù àwo.

29 Mʉ̀ lap ca, nə ye dʉk də yi ka yumok sə̀ co wo zə yi kè wo nisə yi ndapndzəm bʉ̀ʉ zeŋ gʉ. Yusə̀ wo a dʉk də yi a gʉ̀ʉ sə, a bum mok sə̀ bə ma nə̀ lʉ̀ʉk awo.

30 Mʉ̀ ànə yuk də bʉ̀ʉ Jus mok wèŋ sə̀ làp mandzə̀ də wo zə yi, fana mʉ̀ də yi lo kə ye wu. Mʉ̀ a tsə̀' fa bʉ̀ʉ sə̀ wo sə̀ làp yi bə nzak sə dʉk də wo kə cep yusə̀ yà' sə̀ yaaŋ wo bohònà' sə̀ mantombìi wù.>>

31 Sojàa sə à gʉ̀ gù sə̀' mvəsə̀ ŋkum àwo dʉk wo sə̀. Wo à jə lònòoŋ Pol nùmbu ànə haŋ mvwe' lak səmok sə̀ wo to fo' də Ântipatrì.

32 Tsok à rɛŋ, sojàa sə̀ wo à sə gì yàwo sə kùhu sə foho və. Wo me'rə ŋgàa nàambà'rə sə ŋgòlòmalì bə Pol nə wèŋ.

33 Wo à jə lòyi mvwe' nzeŋgòŋ Sìsàriyà anə, nə fa ŋwàk nə bohògovənòFelìs nə. Wo fa Pol mok sə̀' ndzə bohòyi.

34 GovənòFelìs à ta ŋwàk nə, nə fek Pol lak nà'. Fana Pol tsok yi də a mvwe' nzeŋgòŋ Sìlisiyà.

35 Yi dʉk fa Pol nə dʉk də, <<Mʉ nə yuk nzak yònə ghà nə̀ ŋgàa nzak yo sə wèŋ kə̀ dzèeŋ.>> Fana yi fa ŋàŋ dʉk də wo jəŋ lo Pol mvwe' nto' Herò, nə sə kʉk nà' kʉ̀'ʉ.

24

Yusə̀ Wo À Tsə̀' Mantombìi GovənòFelìs Bə Tu Pol

1 Â cà nùumbu tàŋ, fana Ânàniyàs ŋkum ŋgàa fa satikà' nə bə ŋkwàha bʉ̀ʉ mok wèŋ lo mvwe' lak Sìsàriyà anə. Ŋgà sa'nzak mòk nə̀ liŋ yee Tàtalòà lòsə̀' bə yà'wèŋ. Wo à kə̀ dzèŋ bohòFelìs, nə tsok yusə̀ yà' sə yaaŋ wo bohòPol sə.

2 Ghà nə̀ wo ànə jə və Pol, fana Tàtalòsə tsoho yusə̀ də Pol a gʉ̀ bʉpsə sə mʉmvèk nè'e vɛ'ɛ. Yi də, <<Mbè, fifi nə̀ vès tse' nà' səsap nè'e, a bʉ̀ʉsə̀ wù a kotse' ves bə ŋkərə̀. Bum sə kupsə mvwe' lak yè'e wùriŋ ŋgògʉ̀ də lak sə boŋ.

3 Ghà nə̀ fòlòoŋ vèes dzəmgə̀ nsàp ènə wùriŋ, nə sə kwasə wu vɛ'ɛ wù kà fʉ̀k.

4 Mʉ̀ ka dzəm də mʉ casə wes wu mvèk yòdzəm, fana yu'rə fa-a ves mʉncèp nə̀ vès tse' ŋgòtsə̀' wu nə fʉ̀ə̀.

5 Vès a yə də ŋgà' nè'e nsàp bəbʉp ŋwə̀ nəmòk vɛ'ɛ nə̀ co ŋwè kà cèp. Mvwe' sə̀ bʉ̀ʉ Jus cu sənə nzeŋgònè'e pwe', yi kə̀ dzèŋ fo', yi gʉ ya yà'wèeŋ yeto ŋgòkʉ̀əm. A sə̀' yi nə̀ yi ŋwə̀ nə̀ mantombì bə kwe' bʉ̀ʉ Nazàrin wèŋ.

6 Yi a làp mandzə̀ də yi gʉ bʉpsə ndap Nwì nə̀ ghaŋ nə, fana vès ko yi. (Vès a dʉk də vèes nə sak yi mvəsə̀ lʉ̀ʉk avès sə dʉk.

7 Megu dʉk də ŋkum sojà Lìsiyàs à və vɛ'ɛ, nə kə fep fis lo nà' bohòvès anə bə ŋàŋ.

8 Lìsiyàs nə dʉk fe'lə sə̀' dʉk də ŋwə̀ nə̀ yumok sə yaaŋ nà' bə ŋgà' ènə pwe' àlɛ, nà'a və kə ye wu.) A ye-a ŋga wù fek-a ŋgà' ènə, wu nə yuk yòsə̀' bə ntu'u yo də yusə̀ vès sə cèp yà' bə liŋ ye yè'sə zìnə.>>

9 Yi ànə dʉk vɛ'nə, bʉ̀ʉ Jus sə pwe' à dzəm mvwe' mò'fis də yusə̀ nà' cèp sə zìnə.

Pol Sə Fi'lə Ncù BohòFelìs

10 Ânə geŋ GovənòFelìs nə niŋ fa Pol bə bo də nà'a cep. Pol sə cep də, <<Mʉ̀ rì tse' dʉk də wu a sak lak yè'e lùumŋgòŋ ŋkʉ̀ʉŋntɛ̀ŋ. Mʉ̀ kwa wùriŋ ŋgòkə̀ fi'lə ncùu am kə̀ mantombìi wù.

11 Ŋgòcèp yusə̀ wu fe'rə-a wù ye zìnə nə də, ka nùumbu hum-ncòp-ba casə mvèk nə̀ mʉ̀ à kok lòmʉ Jòrosalèm ŋgòkə̀ kùksə Nwì mbwa.

12 Bʉ̀ʉ Jus sə à ka mʉ ŋga mʉ̀ sə fi'dʉk ves ŋwə̀ nəmòk mʉ ndap Nwì nə̀ ghaŋ nə

ye yuk. Ka sə̀' də wo à yə mʉ ŋga mʉ̀ sə yaŋsə bwìŋ ntʉm mʉ ndap pìriyàa bʉ̀ʉ Jus wèŋ sə̀' yeŋ. Mʉ̀ a ka vɛ'nə mʉmvwe' nəmòk mʉ ntòlak anə sə̀' gʉ lok.

13 Yusə̀ co wo niŋ fa wu də bum sə̀ wo tsə̀' wu bə liŋ am fɛɛŋ sə zìnə, sə̀' bʉ̀ə̀.

14 Ncèp nə̀ mʉ nə kà nà' bɛ̀ŋ də, mʉ yùgə̀ yàm mandzə̀ mòk nə̀ wo sə dʉk də nà'a mvwès nà'nə, nə sə kuksə Nwì tàcicii avès bə zeŋ. Bum sə̀ wo à còm yà' ndzənə ŋwàk lʉ̀ʉk Musì bə ŋwàak ŋgàa tsòhòbum Nwì pwe', mʉ dzəmgə̀ yà' də yà'a zìnə.

15 Yusə̀ mʉ̀ sə naàŋ tu bə zeŋ ma nə̀ Nwì, mègù sə̀' mvəsə̀ bʉ̀ʉ yè'e wèŋ sə naaŋ tu. Naàŋtu nə dʉk də, ŋwə̀ nə̀ yi gʉ̀gə̀ bəboŋ bə nə̀ yi gʉ̀gə̀ bʉp pwe' nə̀ kə̀ lòkok mvwe' kpʉ səmok.

16 Fana nà'a njo nə̀ mʉ̀ sə jihi nzòŋ ŋgògʉ̀ də ntʉm àam ye rərɛŋ mantombìi Nwì nə ye mantombìi bwìŋ.

17 <<Yu səmook yè' də, à cà ŋkàhaŋgòŋ wùriŋ ŋga mʉ̀ ka mvwe' lak Jòrosalèm kə dzeŋ yuk. Mʉ̀ a lòmbwa ŋgòfa lòbʉ̀ ŋgàa jìŋ wèŋ mok mbàm, nə ye ŋgòfa satikà' njàm sə̀'.

18 Yà'a yusə̀ mʉ̀ ànə sə gʉ ŋkuŋ wo kə tseŋ mʉ mʉ ndap Nwì nə̀ ghaŋ nə sə. Ànə ye ghà nə̀ mʉ̀ ànə gʉ wes bum sə̀ ŋgògʉ̀ yà' ya wu ye mʉ lisə̀ Nwì rərɛŋ. Mʉ̀ à ka fo' ves bwìŋ co cù tesə sə̀' yeŋ.

19 À ye mègù fo' bʉ̀ʉ Jus mok sə̀ wo à tesə mvwe' nzeŋgòƐsiyà. Ànə ye-a dʉk də wo tse' yumok sə̀ yà' sə yaaŋ wo bohòmʉ̀, də wo và wo ŋgòkə̀ tsə̀' fa wu.

20 Bʉ̀ʉ yè'e tsok-a nsàp bʉp nə̀ kaŋsurù a dʉk də mʉ̀ a gʉ̀ ghà nə̀ mʉ̀ à sə fì'lə ncù am mbwa nə-è.

21 Ka casə ncèp nə̀ mò'fis nə̀ mʉ̀ a dʉk fis dʉk də, <Wèŋ sə sak mʉ yè'e də bʉ̀ʉsə̀ mʉ̀ a cèp də bwìiŋ nə̀ lòkok mvwe' kpʉ səmok.> >>

22 GovənòFelìs à ye ŋwə̀ nəmòk nə̀ yi ànə rɛɛŋ bə nzak mandzə̀ Jisòs làaŋ, fana yi dʉk də yi lok nzak nə laŋ. <<Ghà nə̀ ŋkum sojà Lìsiyàs kə̀ dzèŋ ŋkuŋ, fana mʉ̀ tsok weŋ ŋwə̀ nə̀ yi gbʉ̀ nzak bə nə̀ yi ka gbʉ.>>

23 Yi dʉk fa ŋgà fàk nə̀ yi kʉ̀kgə̀ Pol də nà'a sə kʉk Pol nə kʉ̀'ʉ. Nə dʉk fa nà' sə̀' də, nà'a kà Pol cʉ̀k cʉ̀k sə kotse'. Ŋge' ye wèeŋ dzəm-a ŋgòtɛsə yi bə yumok sə̀ yi dzəm yà', fana nà' me'rə wo ntèŋ.

24 Nùumbu mok ànə ca, fana Felìs nə və bə ŋgwe ye Dròsilà. Ŋgwe ye nə à ye ŋwà Jus. Yi à dʉk də wo jəŋ və Pol. Wo ànə jəŋ və nà', fana yi sə yu'rə mvəsə̀ Pol nə sə tsòho mvəsə̀ ŋgòtse' dzədzəm bohòJisòs Krɛst cu.

25 Nà' à sə cèp mvəsə̀ ŋgòye ŋwə̀ nə̀ bəboŋ, ŋgòkotse' ni' yònə ye bə nùmbu nə̀ Nwìi nə̀ kə̀ sak bwìŋ. Fana wʉə ko yi. Yi dʉk fa Pol nə dʉk də aco nà' lo ntèŋ. Yi dʉk nà' də yi nə to fe'lə nà' səmok ghà nə̀ yi tse' mvə̀k.

26 Yi ànə sə tsərə sə̀' də kàmòk Pool nə fa yi mbàam mok àlɛ'. Nà'a njo nə̀ yi à sə toho nà' ghà yà lòoŋ, nə sə taaŋ bə nà' sə.

27 Ànə ca lùumŋgòŋ ba, fana ŋwə̀ nəmòk nə̀ liŋ yee Posòs Fetòs kok dzə̀' govənòFelìs nə mok yi. Felìs ànə sə dzəm də bʉ̀ʉ Jus wèeŋ kwa bohòyi fana, yi me'rə noŋsə Pol nə mʉ ndapndzəmə̀.

25

Pol Də Wo Kə̀ Sak Nzak Ye Mvwe' Lak Rumà

1 Ànə ca gu nùumbu tɛ' mvəsə̀ govənòFetòs à kə̀ cu mvwe' nze nə, fana yi ye'e Sìsàriyà, nə lo mʉ Jòrosalèm.

2 À kə̀ dzèŋ fo', ŋkum ŋgàa fa satikà' bə bʉ̀ʉ Jus sə̀ mantombì wèŋ kə tsoho bum sə̀ yà' sə yaaŋ wo bohòPol. Wo lɛŋ ŋkum Fetòs,

3 də nà'a gʉ wo bəboŋ bə ŋgòtum vèsə Pol Jòrosalèm. Wo à dʉk vɛ'nə bʉ̀ʉsə̀ wo a kì cù ŋgòzə nà' mandzə̀.

4 Fetòs nə də, <<Pol cu ŋgà ndapndzəm mvwe' lak Sìsàriyà. Mvə̀k momjo, mʉ nə sə bwi lo fo'.

5 A ye-a də yi a gʉ̀ bʉpsə yumok, wèeŋ dʉk bʉ̀ʉ awèŋ sə̀ mantombì də vesiwèeŋ lo Sìsàriyà anə, ya wo kə cep yusə̀ yà' sə yaaŋ wo bə ŋgà' ànə.>>

6 Fetòs à cu fe'lə bə yà'wèŋ co nùumbu fwame' kè hum àlɛ' ŋkuŋ nə yè'e tsooŋ lo yuye sə Sìsàriyà. Tsok ànə rɛŋ, fana yi kə ni cum mʉmvwe' ndap nə̀ yi sakgə̀ nzak

mbwa nə, nə fa ŋàŋ dʉk də wo jəŋ nisə və Pol mbwa sə'.
7 Mvək nə Pol ànə kə dzeŋ, fana bʉ̀ʉ Jus mok wèŋ sə wo à və Jòrosalèm lokok təəŋ dzooŋ yi ghʉ̀r. Wo ye ŋgòcèp bum səmok ŋkʉ̀ʉŋntèŋ sə yà' gʉ wù kà fʉ̀k, də Pol a gʉ̀ yà' yi. Yusəmok sə co yà' niŋ tsok də bum sə wo cèp sə zìnə kà sə' ye.
8 Pol fi'lə ncùu ye fo' sə' mvèsə. Yi dʉk də, <<Mʉ̀ ka yàm-e yumok bə lʉ̀ʉk bʉ̀ʉ Jus gʉ bʉpsə. Mʉ̀ ka yumok bə ndap Nwì nə ghaŋ nə sə' bʉpsə, nə kà yumok sə ŋkum bʉ̀ʉ Rumà ka dzəm sə' gʉ̀.>>
9 Fetòs fek Pol nə dʉk də, <<Wu nə dzəm ŋgòkə̀ lòJòrosalèm ya mʉ kə sak wu bə bum sə wo cèp yè'sə fo' à?>> Yi à fek nà' vɛ'nə də ya bʉ̀ʉ Jus wèeŋ kwa bohòyi anə.
10 Pol cep fəsə fa nà' dʉk də, <<Mʉ̀ tə yàm ma dzə̀' nzak ŋkum bʉ̀ʉ Rumà wèŋ. Mʉ̀ dzəm yàm də wo sak nzak àm fɛn. Mʉ̀ a ka bʉ̀ʉ Jus wèŋ yumok sə co ntʉm yaaŋ wo gʉ. Wù bə tu yòwù riŋ yo sə' vɛ'nə bəboŋni.
11 A ye-a də mʉ a fɛ̀ŋ lʉ̀k, nə gʉ bʉpsə yumok sə wo tse' ŋgòzə mʉ, fana mʉ̀ sə kà yè'sə mandzə̀ də mʉ caŋ ya wo kà mʉ zə làp. A ye-a də zìnə ka sənə bum sə wo sə cèp bə liŋ am yè'sə yeŋ, fana mandzə̀ nə co ŋwè jəŋ mʉ, nə fa wo ye bʉ̀ə̀. Mʉ̀ dzəm də nzak àm nə lo mantombì bohòŋkum bʉ̀ʉ Rumà wèŋ.>>
12 Ànə geŋ, Fetòs lam və to ntòbə bʉ̀ʉ ye sə̀ wo tipsəgə̀ yi, fana yi foho və, nə kə dʉk fa Pol nə dʉk də, <<Wù də nzak yòo lo mantombì bohòŋkum bʉ̀ʉ Rumà wèŋ. Mʉ̀ dzəm fa wu sə' laŋ. Wu nə lo bohòyi anə.>>

FestòJə Və Nzak Pol BohòŊkum Àgripà

13 Ntɛŋ mòk à cà, fana ŋkum Àgripà bə njɛ̀' ye nə̀ liŋ yee Benìs à lòŋgòkə̀ cèpsə govənòFetòs. Wo à kə̀ cèpsə nà' mvwe' lak Sìsàriyà.
14 Wo à cu fo' mʉnə nùumbu səmok. Fetòs tsoho fa ŋkum Àgripà nə nzak nə̀ Pol nə. Yi tsoho fa nà' dʉk də, <<Ŋwà nəmòok fɛɛŋ nə̀ govənòFelìs à nisə nòŋsə lònà' ndapndzəm.
15 Mʉ̀ ànə lo Jòrosalèm, fana ŋgàa fa satikà' sə̀ ghaŋ bə bʉ̀ ŋkwàha bʉ̀ʉ Jus wèŋ tsoho fa mʉ bum sə̀ wo də yi à gʉ̀ bʉpsə. Wo dʉk mʉ də mʉ dʉk də nà' gbʉ̀ nzak laŋ.
16 Mʉ̀ tsok fa wo də, bʉ̀ʉ Rumà wèeŋ yəgə̀ yàwo də ŋga wo jə və-a ŋwè bə nzak, fana yi sak tsoŋ bə ŋwà nə̀ nà' jə̀ və yi nə si bə si ŋkuŋ. Ya yi cep fis yusə̀ sə̀ vəə yi ye sə̀'. Mʉ̀ tsok wo də ka mandzə̀ bʉ̀ʉ Rumà wèŋ ŋgòdʉk də ŋwèe bʉp ŋga wo ka yè'sə ntògʉ yeŋ.
17 Wo ànə və fɛnə mʉ̀ gʉ yàm sə̀' nənàk. Bʉsə̀ tsok à rɛŋ ntɛ̀ŋ, mʉ̀ kə cum mvwe' dzə̀' nə̀ mʉ sakgə̀ nzak mbwa, nə də wo jəŋ nisə və yi.
18 Bʉ̀ʉ sə̀ wo à jə və yi sə wèŋ lokok təəŋ mʉtsə̀ wùrr, nə sə ye ŋgòcèep. Mʉ̀ sə dʉk yàm də wo nə tsok nsàp yumòk nə̀ yi a gʉ̀ bʉpsə nə̀ nà' gʉ wùriŋ. Fana wo kà nsàp yumòk nə̀ yi a gʉ̀ bʉpsə sə̀' tsə̀'.
19 Bwe bum sə̀ wo à cèp sə à ye kɛ'cà bwe mfi' mok bə mandzə̀ nə̀ wo yùgə̀ Nwì awo wàwawà. Wo sə cep nə sə to liŋ ŋwə̀ nəmòk də Jisòs nə̀ yi à kpʉ lòlaŋ. Pol sə dʉk ye də nà' cu fe'lə ŋwəm səmok.
20 Bum yè'sə jipsə tes mʉ, mʉ̀ kà rɛɛŋ lok. Fana mʉ̀ fek Pol nə də yi dzəm də yi lo Jòrosalèm ya wo kə sak bum yè'sə fo' àlɛ?
21 Pol dʉk ye də yi dzəm də nzak ye nə lo mantombì. Yi də ŋkum bʉ̀ʉ Rumà nə kə sak tiŋ nzak ye nə nà'. Fana mʉ̀ də wo sə kʉk yi co ŋgà ndapndzəm tè mʉ̀ kə tumsə fa lo yi bohòŋkum bʉ̀ʉ Rumà nə.>>
22 Ŋkum Àgripà nə dʉk fa Fetòs də, yi dzəm ŋgòkə̀ yuk yusə̀ ŋwə̀ ànə sə cèp sə bə ntu'u ye sə̀'. Fetòs də, <<Wu nə yuk yi zòŋ.>>
23 Tsok ànə rɛŋ ŋkum Àgripà bə Benìs və kə ni kok bə fòvɛ'ɛ wùriŋ. Wo à və bə ŋkum sojà, nə ye bə bʉ̀ʉ sə̀ ghaŋ sə̀ wo fis tu mvwe' ntʉm lak ànə wèŋ. Fetòs də wo jəŋ nisə kok və Pol mʉ nda'à.
24 Fetòs cep də, <<Ŋkum Àgripà nə ye ndàaŋwè pwe' nə̀ yi cu fɛɛŋ, vesiwèeŋ yu'rə. Ŋwà nə̀ wèŋ sə yə yi nè'e bʉ̀ʉ Jus pwe' wa dʉk ye, bʉ̀ʉ Jus sə̀ fɛɛŋ bə sə̀ wo cu Jòrosalèm sə̀'. Wo pwe' sə warə vəə

də nè'e ka ŋwə nə co wo me'rə yi cum ŋwəm yeŋ.
25 Mʉ kʉk ja'a sə tsətsə'rə anə, nə kà yusəmok sə yi gʉ sə co wo zə yi bʉ̀ʉ zeŋ yə. Yi a dʉk də nzak ye lo mantombì bohòŋkum bʉ̀ʉ Rumà. Mʉ də yi geŋ sə' ntɛ̀ŋ.
26 Bohòmʉ yàm, mʉ ka yusəmok vɛ'ɛ pap co mʉ com fa gesə lo ŋkum bʉ̀ʉ Rumà bə liŋ ŋwə nè'e tse'. Nà'a njo nə mʉ jə və yi mantombìi wèŋ nə ye lɛ mantombìi ŋkum Àgripà də yi cep bə cùu ye. Ya wèeŋ kʉk ja'a wes nzak nə, kàmòk mʉ tse' yumok sə mʉ com.
27 Bʉsə anə sə yəəŋ co mʉ ləm ŋgòtumsə lòŋgà ndapndzəm ŋga mʉ ka yusə co mʉ tsok də yi gʉ bʉpsə sə jəja kwaraŋgaŋ riŋ na.>>

26

Pol Fì'lə Ncù BohòŊkum Àgripà

1 Fana Àgripà dʉk fa Pol də nà'a cep yusə nà' tse' ŋgòcèep. Pol sə niiŋ bo, nə sə fi'lə ncù də,
2 <<Mbè ŋkum Àgripà, a bohòmʉ ntinə yè'sə rɛŋsi ŋgòkə təəŋ mantombìi wù ŋgòfi'lə ncùu am bə bum sə bʉ̀ʉ Jus wèŋ də mʉ gʉ yè'sə pwe'fo'.
3 Yè'sə zìnə bə nə zìnə bʉ̀ʉsə wù rì tse' mvəsə bʉ̀ʉ Jus wèŋ cu, nə riŋ bum sə wo kà bə zeŋ cù mò'fis yegə bəboŋni. Fana mʉ sə lɛŋ wu də wu yu'rə fa mʉ yusə mʉ tse' ŋgòcèp sə fʉ̀ə.
4 Bʉ̀ʉ Jus wèŋ pwe' riŋ tse' mvəsə mʉ à sə cu ŋga mʉ cu ntòmʉwà'ŋwè. Mvəsə à yèto, wo riŋ tse' mvə'nə mʉ à kùk la'à mʉ, nə ye Jòrosalèm sə'.
5 Wo riŋ tse' mʉ bəboŋni, a ye-a də wo dzəm ŋgòcèp fis zìnə nə na. Mʉ ànə ye mòk mʉŋgorə bʉ̀ʉ Faràsi wèŋ sə wo sə dʉk də wo nòŋsəgə lʉʉk avès nə ghak ndàaŋwè pwe'.
6 Mʉ cu yè' bə nzak bʉʉsə də mʉ sə naaŋ tu am də Nwìi nə gʉ yusə yi à kàk fa bohòtàcici avès wèŋ sə.
7 Gù sə' kəka' nə mò'fis ènə nə bòop bʉ̀ʉ avès sə hum-ncòp-ba pwe' sə naaŋ tu də wo nə kə tse'. Wo tsərəgə vɛ'nə mvə'nə wo kùksəgə Nwì nùm bə ndzəm. Mbè, bʉ̀ʉ Jus wèŋ sə də wo kə'ə mʉ yè'e bʉ̀ʉ tsətsərə ènə.
8 Mʉ fek tsoŋ na weŋ bʉ̀ʉ Jus nè'e ŋkuŋ-è. Yà'a bohòwèŋ gʉgʉŋ bʉ̀ʉ yà, ŋgòdzəm də aco Nwì lokoksə to ŋwè mvwe' kpʉ è?
9 Mʉ bə tu am à sə tsərəgə də mʉ gʉ bʉpsə liŋ Jisòs nə mvwe' lak Nazàrɛ ènə bə nsàp mandzə nə co mʉ rì ŋgògʉ to pwe'.
10 Yà'a yusə mʉ à gʉ mvwe' lak Jòrosalèm. Mʉ à lòbohòŋkum ŋgàa fa satikà' wèŋ, wo com ŋwàk ŋgòfa mʉ ŋàŋ də mʉ nisə bʉ̀ʉ Nwì wèŋ ndapndzəm wùriŋ. Wo à sə zə mok wèŋ, mʉ yàm sə', mʉ sə dzəm də a vɛ'nə bəboŋ.
11 A kɛ̀' ŋkʉ̀ʉŋntɛ̀ŋ sə mʉ à gʉ wo ŋgə' mʉmvwe' ndap pìriyàa bʉ̀ʉ Jus wèŋ. Mʉ lap mandzə nə co mʉ gʉ wo ya wo dʉk də wo kà Jisòs mok dzəm fe'lə. Mʉ à sə jamsəgə wo vɛ'ɛ nsàp nə mʉ ye'e nə lo mvwe' lak sə zok ŋgòyeŋsə wo ŋgə' fo'.

Pol Sə Tsòho Mvəsə Yi À Bʉ̀ʉŋ Ngà Yù LòJisòs

12 <<Nà'a sə' njo nə mʉ à ye'e lo mvwe' lak Dàmaskù bə ŋwàk nə də mʉ tse' ŋàaŋ sə ànə fa mʉ yà' ŋgàa fa satikà'a' sə ghaŋ wèŋ.
13 Mbè, mʉ ànə kə dzeŋ mandzə ŋga nùum maràŋ sak sak, mʉ ye nsàp marɛŋ mòk nə nà' à tsə mʉbu, nà' rɛɛŋ dzooŋ mʉ. Nà' rɛŋ vɛ'ɛ nə casə nùm, nə rɛɛŋ dzooŋ bʉ̀ʉ sə vesi wèŋ à sə gìi sə sə'.
14 Vès pwe'fo' coho gbʉ sə nze. Fana mʉ yuk ŋga ŋgì ŋwə nəmòk sə to də, <Sol, Sol, wù sə fa mʉ ŋgə' bʉ̀ʉ yà? Wù sə yaŋsə mègù yà'sə ni' yòco mbòŋ nə yi sə tɛ'lə tʉ nə wo tsòoŋ yi fo'.> Ŋgì ŋwə ènə à sə cèp bə ncèep lak bʉ̀ʉ Jus wèŋ.
15 Mʉ fek də, <A wùu ndà, Tà?> Yi də, <A mʉ̀ʉ Jisòs. Wù sə yeŋsə ŋgə' yà'sə mʉ̀.>
16 Yi dʉk fe'lə sə' də, <Lòkok təəŋ mʉtsə. Mʉ yəəŋ bohòwù ŋgòjə wu co ŋgà fàk àm. Wu nə tsoho fa fe'lə wo bum sə wù yə yà' bohòmʉ ntinə yè'e nə ye sə yà' cu mantombì sə mʉ nə niŋ fa wu.
17 Mʉ nə tumsə lo wu bohòbʉ̀ʉ Izùrɛ nə ye sə wo bʉ lakmvum sə'. Mvəsə wù

sə tsòho fa wo bum yè'sə, mʉ nə sə kʉk wu ya wo kà wu bʉp gʉ̀.
18 Wu nə muk fa wo lis awo. Wu nə bwi fis və wo mvwe' mandzəm, nə jəŋ və wo mvwe' marɛŋ, nə bwi fis wo mvwe' ŋàaŋ Satà, nə jəŋ və wo mvwe' ŋàaŋ sə̀ Nwì. Ya wo fa ntʉm awo bohòmʉ̀, ŋga Nwìi swifa wo bʉp awo, wo tse' mvwe' ncum awo mʉŋgorə̀ bʉ̀ʉ Nwì sə̀ yi à cùk rɛŋsə nòŋsə.>

Pol Tsə̀' Nsàp Fàk Ye

19 <<Fana yà'a yusə̀ yà' ànə ye vɛ'nə mbè. Mʉ̀ ànə geŋ, mʉ̀ kà cùu ŋwə̀ nə̀ mʉ̀ à yə ŋga yi tsə mʉbu ènə bɛ̀ŋ.
20 Mʉ̀ à tsòho dʉk də bwìiŋ nə kupsə, nə bwi fa tsoŋ bʉp awo ŋkwɛ̀ŋ, nə və ma nə̀ Nwì. Wo nə gʉ bum sə̀ yà' sə nìŋ tsə̀' də wo a kupsə laŋ. Mʉ̀ à tsòho yèto mʉmvək ènə mvwe' lak Dàmaskù bə Jòrosalèm, nə tsoho mvwe' nzeŋgòJùdiyà pwe'fo', bə mʉŋgorə̀ bʉ̀ lakmvum sə̀'.
21 Bʉ̀ʉ Jus wèŋ à kə̀ ko mʉ ŋga mʉ mʉnda'à Nwì, nə lap mandzə̀ də wo zə mʉ njo ènə.
22 Haaŋ kə wɛs ntinə Nwì a tɛsə mʉ. Fana yà'a yusə̀ mʉ̀ tə fɛɛŋ ŋgòtsə̀' zìnə àm bohòbwìŋ pwe', ŋkwà'ŋwè bə mweŋke' pwe' yəyərə̀. Yusə̀ mʉ̀ cèep mègù sə̀' yusə̀ ŋgàa tsòhòbum Nwì bə Musì wèŋ ànə dʉk də yà'a nə̀ kə̀ ye vɛ'nə.
23 Dʉk də Ŋkum ŋgà gèm bwìŋ nə̀ Nwì à dʉk də yi nə̀ tum vèsə nə, nə̀ yə tsə ŋgə', fana yi ye ŋwə̀ nə̀ yi nə̀ lokok to mvwe' kpʉ mantombì yi. Ya ŋga yi niŋ tsok fa bʉ̀ʉ Jus, nə ye bʉ̀ lakmvum wèŋ marɛŋ Nwì nə, də aco wo tse' lùŋ.>>

24 Pol ànə fi'lə ncù mʉmvə̀' ènə, fana Fetòs jwa yi. Yi dʉk də, <<Pol, wù ŋa laŋ! Ŋkərə̀ ŋwàk yònə̀ wù tse' wùriŋ ànə sə ŋaŋsə wu!>>
25 Pol cep fəsə fa nà' dʉk də, <<Mbè, mʉ̀ sə kà ŋa. Yusə̀ mʉ̀ cèp yà'a zìnə, nə ye bə ŋkərə̀ sə̀'.
26 Aco mʉ̀ cep bohòŋkum Âgripà nə kà wəp, bʉ̀usə̀ yi rì bum yè'sə ye sə̀'. Mʉ̀ rì tse' pap də wù rìŋ bum yè'sə làaŋ bʉ̀usə̀ wo ànə sə ka yà' mvwe' sə̀swihì gʉ.
27 Ŋkum Âgripà, mʉ̀ rì dʉk də wu dzəmgə̀ də bum sə̀ ŋgàa tsòhòbum Nwì à còom zìnə. Kè ka vɛ'nə yeŋ nɛ?>>
28 Âgripà nə fek bwi Pol dʉk də, <<Wù tsəm də aco wù gʉ mʉ ghàr vɛ'nə mʉ̀ bʉʉŋ krətèŋ à?>>
29 Pol də, <<Òho', a dzəm ye mvək làm bə sə̀sap lòoŋ, bohòmʉ̀ yàm mʉ̀ sə lɛŋ Nwì də wèŋ pwe' sə̀ wèŋ sə yu'rə bum sə̀ mʉ̀ sə cèp ntinə yè'e, wèeŋ nə kə bʉʉŋ ntsə'mòk nsàp ŋwə̀ nə̀ co mʉ̀. Megu də kwaŋ yè'e kà bohòwèŋ sə̀' kə̀ ye.>>
30 Fana ŋkum nə bə govənònə, nə ye Benìs bə bʉ̀ʉ mok sə pwe' lokok mʉtsə̀.
31 Wo ànə sə lo, fana wo cep kɛ'cà dʉk də, <<Ŋgà' ènə ka yu səmok sə̀ co wo zə yi kè nisə yi ndapndzəm àlɛ' gʉ bʉpsə.>>
32 Fana Âgripà dʉk fa Fetòs dʉk də, <<Ŋgà' nè'e à ka-a də yi fek də nzak ye nə lo mantombì bohòŋkum Rumà yeŋ, də wo me'rə yi lo yuye.>>

27

Wo Gèsə Pol Sə Ŋgwesə ŋgòLòMvwe' Lak Rumà

1 Ghà nə̀ yà' à təəŋ mè mok də vèes ni ŋgwes, nə lo mvwe' nzeŋgòŋ Italì, fana wo jəŋ Pol bə ŋgàa ndapndzəm wèŋ wùriŋ, nə fa ndzə bohòŋkum sojà mòk nə̀ liŋ yee Julòs. Yi à ye bə bòp sojàa sə̀ tse' wo ŋkum nə̀ mvwe' lak Rumà nə.
2 Vès à ni yè jə ŋgwes mvwe' lak Ândàràmitùm. Ŋgwes ènə à sə lòŋgòcàha mvwe' bù'rəə sə̀ ŋgwes bʉ̀ʉ sə̀ mvwe' nze Ɛsiyà wèeŋ kə̀ təəŋgə̀ fo' pwe'. Fana vès yuŋ lo nà'. Âritakòà ye sə̀' vesiwèŋ bəbɛ'. Yi ŋwəə Màsìdoniyà, wo to mvwe' buk lak nje nə də Tètàlonikà.
3 Tsok à rɛŋ, vès kə dzeŋ mvwe' lak Sidòŋ. Julòs gʉ Pol bəboŋ, nə me'rə nà' də nà'a kɛ' ye ŋge' nà' wèŋ, ya ŋga nà'a dzəm-a yumok àlɛ', ŋge' nà' sə fa nà'.
4 Vès à mè'rə fa'nə, nə sə lo mantombì. Fəfə à sə cì və ma nə̀ vès à sə dzəm ŋgòlònə, fana vès ga'a yuŋ lo ma nə̀ fəfə sə kà fo' cì və. Yè'sə ànə ye mvwe' mʉbuk lak mòk nə̀ ndzəp à dzòoŋ nà' pwe', wo to fo' də Sɛprò.

5 Vès à to ndzəp nə, nə kə casə nzeŋgòŋ
Sìlisiyà bə Pàmfiliyà pwe' maŋkwèŋ, nə
kə dzeŋ mvwe' lak Mirà sə yà'a mvwe'
nze Lisiyà.
6 Á kə̀ dzèŋ fa'nə, sojà nə ye ŋgwes mòk
ŋga nà' sə lo mvwe' nzeŋgòŋ Italì, fana yi
gesə ves ca. Ŋgwes ènə à və̀ mvwe' lak
Àlèsandìriyà.
7 Vès à sə gì gù mʉ ndzəpə̀ anə vɛ'ɛ fʉ̀ə̀.
Vès gi vɛ'nə mʉnə nùumbu ŋkʉ̀ʉŋntɛ̀ŋ.
Vès ye ŋgə' vɛ'ɛ maŋgəŋgèŋ tè vès kə
dzeŋ mvwe' lak Nidùs. Mandzə̀ kà co vès
lo mali mantombì ma nà'nə ye njo fə̀fə̀.
Fana vès ga'a lo mok ma nə̀ ŋgʉ lak Krit
bʉ̀ʉsə̀ fə̀fə̀ sə kà fo' ŋkʉ̀ʉŋ cà. Vès à sə
cà mvwe' lak səmok sə̀ wo togə̀ yà' də
Sàmonì.
8 Ŋgwes àvès nə sə gi mʉ ndzəpə̀ anə
mok ndzə ŋgʉʉ̀ŋ. Vès ye ŋgə' vɛ'ɛ tətè kə
dzeŋ mʉmvwe' nəmòk nə̀ bə̀boŋ ŋgòtes
ŋgwes fo'. Wu ye fo', lak Làsiyà ye mok
jəjo.
9 Mvə̀k à cà wes ves fo' tətè kə dzeŋ
mvə̀k nə̀ co ŋwè kà gìi ŋgwes mok
mùmsə̀ fe'lə̀. Nùmbu nə̀ bʉ̀ʉ Jus wèeŋ
gʉ̀gə̀ satikà' nə̀ ŋgòtse' səswìfa bə bʉp
nà'a ànə ca laŋ. Fana Pol fa yà'wèŋ ntip
dʉk də,
10 <<Bʉ̀ am wèŋ, mʉ̀ yə də ŋgògì fe'lə̀
fɛɛŋ də a sə lòmantombìi bʉp. Bʉsə̀ bum
nə bʉp wùriŋ.>>
11 Ŋkum sojà nə à dzəm ye yusə̀ ŋkwà'
ŋwə̀ nə̀ yi fagə̀ ŋàŋ mʉnə ŋgwes bə ŋgà
tse' ŋgwes nə à ceep. Yi à ka yusə̀ Pol à
cèp ye dzəm.
12 Mvwe' nə̀ wo à kə̀ tes ŋgwes nə fo' à
ka bə̀boŋ co wo me'rə tes ŋgwes fo' mvə̀k
mbʉ̀ŋ yeŋ. Fana bwìŋ ma nə̀ ghaŋ a dzəm
gha' də wo lo gu lòo. Wo də wo ni ŋgwes,
nə lap mandzə̀ ŋgòkə̀ dzèŋ mvwe' lak
Fonìs ŋga ye-a də aco wo lo na. Yè'sə
mvwe' sə̀ ŋgwes kə̀ təəŋgə̀ fo'. Mʉmvwe'
nè'nə, bo ma ŋkwìp bə ma zʉ pwe' nɛ̀ɛŋ
nòjəja.

Fə̀fə̀ Nə̀bʉp Mʉ Ndzəpə̀

13 Mʉfə̀fə̀ mòk ye ŋgòvə̀ maŋkwìip
nconùm fʉ̀ə̀ fʉ̀ə̀, fana bʉ̀ʉ sə wèŋ kwa də,
<<Ŋhŋ̀, bum nə boŋ.>> Wo fiŋ me'rə yu
nə̀ nà'a kotse'gə̀ ŋgwes nə, nə sə gi mʉ
ndzəpə̀ anə ndzə ŋgʉʉ̀ŋ mvwe' lak Krit
anə.
14 Ghàr mʉmvə̀k nè'e fə̀fə̀ nə̀ bʉp və
ma mvwe' lak Krit anə. Fə̀fə̀ nə à sə
və̀ mègù mʉtsətsə'rəə bo maŋkwìp nə ye
ma ntonùm.
15 Fə̀fə̀ nə kə bwi' ŋgwes nə. Mandzə̀
nə̀ co vès gʉ ŋgwes nə sə lo ma nə̀ fə̀fə̀
nə sə və̀ sə kà ye lok, fana vès me'rə, nə
sə kʉk mok bə lis. Fə̀fə̀ nə sə bək lo nà'
mok ma nə̀ yi dzəm.
16 Yà'à fihi tsə ŋga ves tsə lòbo ma
zʉʉ ma ntonùm. Yè'sə ànə ye sə̀' mvwe'
mʉlak mòk sə̀ mʉ ndzəpə̀ anə wo to fo' də
Kàwudà. Yà'a mvwe' sə̀ vès à swi' bòŋsə
mʉŋgwes nə̀ wo tsòoŋgə̀ nà' màŋkwɛ̀ɛŋ
nə̀ ghaŋ nə fo'. Vès gʉ yè'sə sə̀' bə ŋgə'
wùriŋ.
17 Wo soŋ nisə mʉŋgwes nə mʉnə nə̀
ghaŋ nə, ya nà'a kà bʉp. Wo kiŋ dzòoŋ nə̀
ghaŋ nə bə kʉ̀. Wʉə à sə ko wo də aco wo
nə kə ni ŋgwansaa sə̀ mvwe' ŋgʉ ndzəp
nə̀ mvwe' nzeŋgòŋ Libiyà, fana wo fəsə
tsoŋ cə̀ək sə̀ ma mʉ tuhù ŋgwes pwe'fo'
sə nze. A cə̀ək sə̀ yà'a gʉ̀gə̀ nà' sə gi. Fə̀fə̀
nə sə bək lo ŋgwes nə mok yi.
18 Fə̀fə̀ nə̀ bʉp nə sə bwi'lə maligə
ŋgwes nə vɛ'nə. Tsok ànə rɛŋ, fana wo ye
ŋgòfis mà'rə gèsə lòbum sə̀ mʉ ŋgwesə̀
sə sə ndzəpə̀.
19 Tsə' mòk ànə rɛŋ səmok, wo fis ma'rə
lo bum sə̀ wo gʉ̀gə̀ ŋgwes nə bə zeŋ ma
mòk mʉ ndzəpə̀ bə bo awo.
20 Vès kà nùm kè ŋkə̀ŋkàŋ nə̀ mò'fis
bə lis yə yuk mʉnə nùumbu ŋkʉ̀ʉŋntɛ̀ŋ.
Fə̀fə̀ nə sə lo gu mantombì bə ŋàŋ. Ànə
ye vɛ'nə, vès dʉk mok də kpʉ və̀ laŋ.
21 Ghà nə̀ bwìŋ à cu njè mʉnə nùumbu
səmok, fana Pol lokok, nə dʉk də, <<Bʉ̀ʉ
am, ànə ye co wèŋ yuk dʉk àm, vesùwèŋ
cum mali mvwe' lak Krit anə. Á nə cum-a
vɛ'nə, də bum sə̀ yà' sə bʉp mok bisə yè'e
kà vɛ'nə ye.
22 Mʉ̀ lɛŋ weŋ nə̀ ŋga'a nè'e də wèeŋ
kà sə wəp! Ŋwə̀ nə̀ mò'fis nə kà mvwe'
yè'e kpʉ. Ŋgwes nè'e nə bisə megu yi.
23 Bʉsə̀ a ye nòoŋ ŋkwìs nə̀ ŋga'atsok,
masinjà Nwì a və̀ bohòmʉ̀. Yi a ye
masinjà Nwì àm nə̀ mʉ kùksəgə̀ yi, nə̀
mʉ ŋwə̀ ye.

24 Yi tsok mʉ dʉk də, <Pol, kà də wu
wəp dʉk. Wu nə kə təəŋ tsoŋ mantombì
ŋkum bʉ̀ʉ Rumà wèŋ anə. Nwì gʉ̀ wu
bəboŋ, bʉ̀ʉsə bʉ̀ʉ sə wenə wèeŋ yè'e, nə
mò'fis nə kà kpʉ.>
25 Ye də bʉ̀ʉ am, wèeŋ ko ntʉm. Bʉsə
mʉ̀ naaŋ tu am bohòNwì də bum pwe' nə
ye megu mvəsə yi a tsə' mʉ sə.
26 Vesùwèeŋ nə kə tesə li mvwe' mʉlak
mòk mʉ ndzəpə̀ fɛɛŋ anə, megu də
ŋgwes nə, nə voho mʉ ndzəpə̀ ŋga nà'
taha.>>
27 Nà'nə ànə ye ndzəm nə̀ hum-ncòp-
kwè ŋga fə̀fə̀ nə̀bʉp sə bwi' kɛ' ves
mʉmvwe' ndzəp Mèdìtèrinìyà. Ànə dzeŋ
co tsətsə'rə̀ tsok, fana bʉ̀ʉ sə̀ wo fàkgə̀
sənə ŋgwes nə wèŋ tsərə də kàmòk vès
kʉəp lòŋgʉ ndzəp laŋ.
28 Wo mak gesə tsoŋ kʉ̀ mòk nə̀ ma tu
nə rərwi' sə ndzəpə̀ anə. Wo ye dʉk də
ndzəp nə ca cəco kwiŋ hum ba. Wo à
lòfe'lə ghàr, wo mak gesə lo nà' ca səmok.
Nà' niŋ də ndzəp nə ca kwiŋ hum-ncòp-
tàŋ.
29 Wʉə ko wo də aco ŋgwes nə kə taha
mʉmvwe' lìs. Wo fiŋ me'rə tsoŋ yunŋkuu
sə̀ yà'a tesgə̀ ŋgwes nə mvwe' mò'fis kwè.
Yà' ànə ye ma maŋkwɛ̀ɛŋ ŋgwes nə. Wo
lɛŋ Nwì də tsok rɛŋ.
30 Bʉ̀ʉ sə̀ wo à sə bwì' ŋgwes nə wèŋ
lap mandzə̀ də wo caŋ tesə sənə ŋgwes
nə. Wo fis gesə mʉŋgwes nə̀ jo nə mʉ
ndzəpə̀, nə sə lim ŋkup də wo sə fis
yunŋku mòk kə tu ŋgwes nə, nə̀ nà'a
kotse'gə̀ ŋgwes nə.
31 Fana Pol tsok fa ŋkwà' ŋwə̀ sojà nə̀ bə
sojàa sə də, <<Bʉ̀ʉ yè'e kà-a mʉ ŋgwesə̀
fɛɛŋ cu, wèŋ kà lù.>>
32 Fana sojàa sə wèŋ sʉə tiŋ mak kʉ̀ʉ
sə̀ yà'a kotse'gə̀ ŋgwes nə̀ jo nə, nà' ki lo.
33 Tsok ànə sə kʉəp ŋgòrɛŋ, fana Pol
lɛŋ wo pwe' də yà'a zʉ gesə yumok sə
vəə. <<Kə dzeŋ ntinə nùumbu hum-ncòp-
kwè ŋga mʉnə nùumbu yè'sə lòoŋ, wèŋ
gʉrə cu, nə kà yumok mʉ cùhù gèsə lok.
34 Mʉ̀ sə lɛŋ weŋ wùriŋ də wèeŋ zʉ
yumok. Wèŋ tse' ŋgòzʉ yusəmok ya wèeŋ
kà kpʉ. Nʉ̀əmtu ŋwə̀ nə̀ mò'fis nə kà
bisə̀.>>
35 Pol ànə cep wes vɛ'nə, fana yi jəŋ bɛŋ
mok, nə kwasə Nwì mantombìi yà'wèŋ.
Yi à kwasə wes Nwì bə zeŋ, fana yi yeto
ŋgòbək zʉ yà'.
36 Fana wo ko ntʉm. Ndàaŋwè pwe' à
zʉ yumok sə̀'.
37 Vès à ye sənə ŋgwes nə tu avès lòoŋ
bwìŋ ŋkʉ̀ ba bə bwìŋ hum sàmba-ncòp-
ntùŋfu.
38 Ndàaŋwè pwe' ànə zʉ ze', fana wo fis
mak nzaŋ sə̀ yà' ànə ye sə ŋgwesə̀ anə
sə ndzəpə̀. Wo à fis màk yà' vɛ'nə də ya
ŋgwes nə ye fəfup.

Ŋgwes Nə Bwi'i Gbʉ̀ʉ

39 Tsok ànə rɛŋ, bʉ̀ʉ sə wèŋ ye ŋgʉ
ndzəp, nə kà mvwe' sə rì. Wo à yə
mvwe' səmok sə̀ nze gorə co yi kə ci'
tse' ndzəp nə mʉtsətsə'rə̀ vɛ'ɛ. Wo à yə
mok ŋgwansa ŋgʉ ndzəp anə, à ye fo' jì
ŋkə̀ŋkè'. Wo dʉk də ŋga mandzə̀ ye-a yo,
wo jəŋ lo ŋgwes nə mʉmfèŋ mvwe' yà'sə.
40 Fana wo sʉə ci' mak gesə lo yusə̀ yà'a
gʉ̀gə̀ ŋgwes nə ŋgòtəəŋ sə sə ndzəpə̀.
Wo firə fis kʉ̀ʉ sə̀ yà' à sə kì tse'gə̀ yu nə̀
wo bwi' bʉ̀səgə̀ ŋgwes nə bə zeŋ sə sə̀'
mvək nà'nə. Wo gʉ fis gesə lo cəək sə̀ fə̀fə̀
kə̀ tahagə̀ mbwa, nə sə bwi' lo ŋgwes nə
sə mʉtsə̀. Sə̀ wo à fis kok sə à ye sə̀ ma kù
ntombì. Wo fis yà' vɛ'nə də ya fə̀fə̀ə bək
lo ŋgwes nə mantombì ndzə ŋgʉ ndzəp
anə.
41 Ŋgwes nə kə ta mvwe' sə̀ ŋgwansaa
ju təəŋgə̀ sə ntòndzəp anə, nə təəŋ mam
fo', nə kà mok tsòhòlok. Nà' a mam vɛ'nə,
fana fə̀fə̀ sə bək və ndzəp nə sə ləp sa'rə
ma mbwèŋ nə bə zeŋ zok, zok.
42 Sojàa sə wèŋ də wo nə zə ŋgàa
ndapndzəm sə pwe'. Ya kà də mòok yok
ndzəp, nə kə tesə caŋ dʉk.
43 Ŋkwà' ŋwə̀ sojà nə à dzəm ye də Pool
kà kpʉ, fana yi dʉk fa sojàa mok sə də
yà'a kà ŋwə̀ nəmòk zə. Yi dʉk bwi mok
də bʉ̀ʉ sə̀ yà' rì ŋgòyok ndzəp pwe' li tesə
lo to sə ndzəpə̀ anə, nə yok tesə lo.
44 Bwees bʉ̀ʉ sə̀ wo à bwehe cu pwe'
ànə ye ŋgòkohotse' bɛ̀ɛs tʉ kè titiiŋ
ŋgwes nə, nə sə yok yuŋ lo mok sə sə̀'.
Yà'a mvəsə̀ vès pwe' à tesə lòmʉŋkà'à.
Ŋwə̀ nə̀ mò'fis kà kpʉ sə.

28

Yusə Yà' À Ye Mvwe' Lak Maltà

1 Vès ànə tesə wes lo mʉmfèŋ pwe'fo' bəboŋ, fana vès yuk də liŋ lak yà'sə fo' də Maltà.
2 Bʉ̀ʉ lak sə fo' sə à ko ves ŋge' wùriŋ. Wo à fim bàŋsə fa ves mis, nə sə dʉk fa ves dʉk də, <<Və bəboŋ, və bəboŋ.>> Ànə ye yè'sə ŋga mbʉ̀ŋ yeto ŋgòli, fana mbʉəp sə ko ves sə̀'.
3 Pol te' ka' ntsoŋ, nə teŋ gesə lo mʉ vòho anə. Ànə curə fana no mok tesə nja nə lum kə'ə Pol ndzə bohò.
4 Ŋgàa lak sə̀ fo' sə ànə ye mvəsə̀ no nə kʉ̀ə̀ Pol ndzə bohò, fana wo dʉhʉ mʉtsətsə'rə wo anə də, <<Ŋwə̀ nè'e gù tsə gù ŋgà zə bwìŋ. Yi swìrə və̀-a sə ndzəpə̀ sə̀ laŋ, Nwìi nə kà yi mè'rə̀.>>
5 Pol kɛ'sə mak gesə no nə mʉ vòho. No nə à ka yi yumok gʉ lok.
6 Wo à sə kʉk yàwo də bo nə kok Pol, kè də nà'a nə gbʉ kpʉ tsoŋ fo' àlɛ. Wo ànə geŋ də wo kʉk tətè mvə̀k sap, yumok sə̀ zok kà yi sə̀' gʉ̀, fana wo cep mok yusə̀ zok. Wo à dʉk də, <<Yi nwì nəmòk.>>
7 Mvwe' nze ŋkwà' ŋwə̀ lak nə̀ fo' à ka fa'nə mvwe' sə̀sap mok yeŋ fe'lə. Yi à jə ves bəboŋni, fana vès cum venəwèŋ nùumbu tɛ'. Liŋ ŋwə̀ ènə à ye də Pùpliyùs.
8 Tɛ'ɛ Pùpliyùs nə à sə nòoŋ mʉ kèhè ŋga yiyaŋ sə ya yi, yi à sə nì ndʉəm sə̀'. Pol ni lo mvwe' mbwè ndap ye nə, nə kə bɛŋ naaŋ fa nà' bo, nə gʉ pìriyà, fana yiya ŋgà' nə me.
9 Yè'sə ànə ye vɛ'nə, fana bʉ̀ ŋgàa yiyaŋ sə̀ mvwe' lak yà'sə pwe' à və̀ə, fana Pol gʉŋsə wo.
10 Wo à fa ves bum vɛ'ɛ wùriŋ. Vès à cu ŋgòlòbə ŋgwes, fana wo fa ves bum pwe' sə̀ vèes nə sə dzəm yà' ŋga vès sə lò-a na.

Gì Nə̀ ŊgòLò Mvwe' Lak Rumà

11 À cà ŋwʉ tɛ', vès ni jəŋ ŋgwes nə̀ nà' à və̀ mvwe' lak Àlèsandìriyà. Wo à fʉ̀hʉ tes nwìi mok sə̀ wo bwe fɛs mʉ tu ŋgwes nə. Ŋgwes ènə ànə cum mvwe' lak yà'sə bə ŋwʉ mbʉ̀ŋ yà'a, ŋwʉ sə̀ fə̀fə̀ə càgə̀ ŋkʉ̀ʉŋ yà'a.
12 Vès à kə̀ dzèŋ mvwe' ntʉm lak Sìrakù, nə cum fo' nùumbu tɛ'.
13 Vès à yè'e fa'nə, fana vès lo sə̀' bə ŋgwes nə, nə kə dzeŋ mvwe' lak Rijòm. Tsok à rɛŋ, fə̀fə̀ mòk yeto ŋgòvə̀ bo maŋkwìip nconùm. Vès jəŋ nùumbu ba, nə dzeŋ mvwe' lak Pùtiyòlì.
14 Vès à yə bʉ̀ʉ mok sə̀ wo à dzəm bohòJisòs fo'. Wo lɛŋ ves də vesiwèeŋ cum ntɛŋ mò'fis. Yà'a mvə̀'nə̀ vès à kə̀ dzèŋ mvwe' lak Rumà.
15 Bwema sə̀ mvwe' lak Rumà à yuk də vès sə və̀ə. Wo yuŋ və mandzə̀ tətè kə dzeŋ mvwe' ntɛŋ Àpiyòs. Mok kə dzeŋ yàwo Tìri Tavèn ŋgòkə̀ tsèŋ ves. Pol ànə ye yà'wèŋ, fana yi kwasə Nwì, nə ko ntʉm.

Yusə Yà' À Ye Mvwe' Lak Rumà

16 Vès ànə kə wɛs Rumà anə, fana wo me'rə Pol də yi sə cum kɛ' bə tu ye mvwe' sə̀ yi dzəm. Megu də wo à nòŋsə sojà mòk də nà'a sə kʉk də yi kà ca bisə̀.

17 Nùumbu tɛ' à càa, fana Pol to benə bʉ̀ʉ Jus sə̀ wo mantombì bohòbʉ̀ʉ awo sə̀ wo cu mvwe' lak yà'sə, də bə yà'wèeŋ cum kwe'. Wo ànə baaŋ və me, fana yi sə tsoho fa yà'wèŋ dʉk də, <<Bwema am wèŋ, mʉ̀ a ka bʉ̀ʉ lak avès yumook awo gʉ bʉpsə fa. Bum lak avès sə̀ tàcici avès à fa vesùwèŋ pwe', mʉ̀ a ka nə̀ mò'fis sə fɛŋ. Wo à bʉ̀sə mʉ ŋgà ndapndzəm mvwe' lak Jòrosalèm, nə jəŋ mʉ fa bʉ̀ʉ Rumà ŋga mʉ̀ ka yumok bʉpsə.
18 Bʉ̀ʉ Rumà à fek mʉ bum mok, nə dzəm də wo me'rə mʉ, bʉ̀ʉsə̀ wo a ka yusəmok sə̀ mʉ̀ a gʉ̀ bʉpsə sə̀ co wo zə mʉ bʉ̀ʉ zeŋ ye.
19 Bʉ̀ʉ Jus wèŋ kà dzəm də wo me'rə mʉ dzəm. Ànə ye vɛ'nə, fana mʉ̀ yam bʉ̀ə̀, nə dʉk də nzak àm nə lo mantombì bohòŋkum bʉ̀ʉ Rumà. Bohòmʉ̀ yàm, mʉ̀ ka yusəmok sə̀ bʉp ŋgòcèp bə liŋ bʉ̀ am tse'.
20 Yà'a yusə̀ mʉ̀ də mʉ to weŋ, nə tsok fa weŋ bum yè'sə. Bə nə̀ zìnə, kwaŋ sə̀ mʉ̀ nisə tse' yè'e mègù bʉ̀ʉ njo ŋwə̀ nə̀ bʉ̀ʉ Izùrɛ pwe' tse' naàŋ tu bohòyi nà'a.>>

21 Yi ànə dʉk wes vɛ'nə, fana wo cep
bwi yàwo dʉk də, <<Vès a ka ŋwàk mòk
nə nà' və bohòvès mvwe' nzeŋgòŋ Jùdiyà
bə liŋ yo tse'. Moma àvès mòk mò'fis nə
də yi a və ŋgwàaŋ bə ntirə mok è', kè
nə də ŋgòcèp yusəmok bʉp bə liŋ yoo sə'
bʉ̀ə̀.
22 Vèes nə dzəm ŋgòyuk yusə wù sə
tsəm sə ntʉʉ̀ wù sə'. Vès dʉk vɛ'nə bʉ̀ʉsə
bwiŋ ma nə fòpwe' cèpgə bʉp bə bòp bʉ̀
nə wu wenə wèŋ ànə.>>
23 Ànə geŋ bə Pol wèŋ fʉhʉ noŋsə
nùmbu mòk də wo nə kə kʉrə sə' ŋkuŋ.

Nùmbu ànə à kə dzèeŋ, bʉ̀ʉ sə wèŋ və
mok ŋkʉ̀ʉŋntɛ̀ŋ ŋgòkə yuk yusə Pol sə
cèep. Ə̀ yè jə nə zəzòŋ yi cep tè nùm kə ca
co pìip ndzəm seŋ ŋga yi sə cèp malì fo'.
Yi à tsòho fa wo mvə'nə gaŋ ŋkum Nwì cu,
nə sə rɛɛŋsə fa yà'wèŋ. Yi lap mandzə nə
ŋgògʉ̀ wo də ya wo dzəm də yusə yi sə
cèp də Jisòos ŋgà gèm bwìŋ nə wo sə tək
nə sə zìnə. Yi à sə làp mandzə ènə ŋga
yi à sə cèp bə bum sə yà'a ndzenə ŋwàak
lʉ̀ʉk Musì bə sə ŋgàa tsòhòbum Nwì wèŋ.
24 Bòp bʉ̀ ma mòk à dzəm yusə yi à cèp
sə, mok kà dzəm.
25 Wo à gà'a sam fo' cù zəzok ŋga Pol
à cèp fa wo ncèp mòk. Ncèp nə yi à cèp
nə à ye dʉk də, <<Ye na mvəsə Yòŋsə nə
Rərɛŋ nə à gʉ̀ Ìzayà ŋgà tsòhòbum Nwì
ŋgòcèp yusə yà'a zìnə bohòtàcicii awèŋ
nɛ.
26 Yi cèp dʉk də,
<Dù, nə kə cep bohòbʉ̀ʉ yè'e wèŋ də,
Wèeŋ nə yu'rə nə yu'rə kɛ̀' ba wèŋ kà
rɛɛŋ.
Wèeŋ nə kʉk, nə kʉk fe'lə səmok, nə kà
yə.
27 A vɛ'nə bʉ̀ʉsə ntʉʉm bʉ̀ʉ yè'e gʉ
wùriŋ.
Wo à loho ntu', bə lis awo laŋ.
Ka-a vɛ'nə ye də lis awo nə ye, fana
ntu'u awo yuk, fana ŋkərə awo rɛɛŋ sə'.
Ye də wo bʉʉŋ və bohòmʉ̀ʉ Nwì nə mʉ̀
sə cèp ènə,
mʉ̀ luŋsə wo.> >>
28 Pol à mèsə ncèp ye, nə dʉk də, <<Ye
də ncèp nə Nwì a tsə' bə mvəsə yi nə
luŋsə bwìŋ bə zeŋ nə, wèeŋ riŋ də nà'a
lòmok bohòbʉ̀ lakmvum. Wo nə yu'rə nà'
bəboŋ.>> [
29 Yi ànə cep wes vɛ'nə, fana bʉ̀ʉ Jus wèŋ
sə sam, nə lo yu awo, nə sə kʉəm jwa lo
bə yusə Pol cèp sə.]
30 Pol à cu mam mʉmvwe' ànə
lùumŋgòŋ ba. Yi à sə cu mvwe' sə̀ yi
à làk fo' bə mbàam ye. Yi à sə ywìhi bə
ndàaŋwè pwe' nə nà' və ŋgòkə kɛ' yə yi.
31 Yi à sə tsòho fa bwìŋ mvəsə̀ gaŋ
ŋkum Nwì cu. Yi sə yə'rə fa bwìŋ bə liŋ
Tà Jisòs Krɛst. Yi à sə cep, nə kà wəp, ŋwə̀
nəmòk kà yi də yi kà cèp sə̀' dʉk.

Ŋwàk nə Pol à Còm Fa Bʉ̀ʉ sə̀ Mvwe' Lak RUMÀ

Ŋwàk nə Pol à còm fa bʉ̀ʉ sə̀ mvwe' lak Rumà ènə, nà' sə tsə̀' rɛŋsə fa bwìŋ mʉmvə̀'nə̀ aco ŋwè ye kə̀kʉrə̀ mʉ lisə̀ Nwì. Tu ncèp nə̀ ndzə mvwe' ŋwà' ènə sə cèp mʉmvə̀'nə̀ Ntirə̀ Nə̀ Bə̀boŋ nəə gʉ̀gə̀ bwìŋ wo ye kə̀kʉrə̀ mʉ lìsə̀ Nwì. Ŋwèe yəhəgə̀ mʉlìsə̀ Nwì kə̀kʉrə̀ anə bʉ̀usə̀ yi tse' dzədzəm bohòNwì (ye 1:17).

Bʉ̀ʉ Izùrɛ wèŋ à sə nòŋsə lʉ̀ʉk Musì nə sə tsəm də wo kə̀kʉrə̀ mʉ lisə̀ Nwì bʉ̀ʉ zeŋ. Nwì à gʉ̀ yà' ŋga'a mok də aco ŋwè ye kə̀kʉrə̀ mʉ lisə̀ yi ŋga ŋgə̀ŋgàŋ dzəm bohòJisos Krɛst. Nè'e ntirə̀ nə̀ bə̀boŋ nə̀ Pol à sə tsòho fa bwìŋ nə. Yi à sə tsə̀' fa wo də a ye ŋga wo mok kə̀kʉrə̀ mʉ lisə̀ Nwì anə fana wo cum mok nsàp ncu nə̀ fi, nə̀ wo cu nà' mok bə ŋàaŋ Yòŋsə̀ nə̀ Rərɛŋ nə (ye mbʉ̀p 1-8).

Pol sə tsə̀' fa bwìŋ sə̀' də bʉ̀ʉ Izùrɛ wèŋ à bɛ̀ŋ mandzə̀ nə̀ Nwì à gʉ̀ nà' ŋgòlùŋsə bwìŋ bə zeŋ, nə̀ nà'a Jisos Krɛst nə. Mʉmvə̀'nə̀ wo à bɛ̀ŋ vɛ'nə fana Nwì gʉ fa bwi bʉ̀ lakmvum wèŋ mandzə̀ ŋgòtse' lùŋ nə sə̀' (ye mbʉ̀p 9-11).

Ŋwàk ènə lèsə ŋgòtsə̀' fa Krətèŋ wèŋ də wo cum nsàp ncu nə̀ nà'a sə niŋtsok də wo dzəm bwìŋ pwe' (ye mbʉ̀p 12-16).

1 Còm ŋwàk nè'e mʉ̀ʉ Pol nə̀ mʉ ŋgà fàk Jisòs Krɛst. Nwì à to fis mʉ ŋgòye ŋgà ntum ye, də ya mʉ tsoho fa bwìŋ Ntirə̀ ye nə̀ Bə̀boŋ nə.

2 Ntirə̀ nə̀ Bə̀boŋ ènə, a zeŋ nə̀ yi ànə kak fa bwìŋ nà' njamòk ntɛ̀ŋ. Yi ànə kak wo nà' cùhu ŋgàa tsòhòbum Nwì wèŋ fana wo com noŋsə yà' ndzənə ŋwàk Nwì nə̀ rərɛŋ.

3 Ntirə̀ nə̀ Bə̀boŋ ènə, nà'a bə liŋ mo ye. Bə ma nə̀ yi ànə ye ŋwè fana yi à tesə bohòŋgwì bʉ̀ ŋkum Devìd.

4 Bə ma nə̀ yi à ye Nwì fana Nwì ànə lokoksə yi mvwe' kpʉ ŋgònìtsə̀' fa bwìŋ də nà'a mo ye nə̀ nà' tse' ŋàŋ vɛ'ɛ wùriŋ. Ŋwə̀ ènə Jisos Krɛst, yi Tà àvès.

5 Yi à gʉ̀ yi ŋkuŋ Nwì gʉ mʉ bə bòvèm ye, də mʉ ye ŋgà ntum ye. Nwì à gʉ̀ vɛ'nə ya bʉ̀ʉ sə̀ sənə nzeŋgòŋ nə pwe'fo' dzəm bohòliŋ mo ye, nə sə yuk dʉk ye.

6 Wèŋ bʉ̀ʉ lak Rumà, wèŋ cu yàwèŋ sə̀' ca bʉ̀ʉsə̀ yi a to weŋ sə̀' ŋgòye sə̀' bʉ̀ʉ Jisòs Krɛst.

7 Fana yà'a yusə̀ mʉ̀ nə còm faà nə weŋ bʉ̀ʉ Nwì sə̀ mvwe' lak Rumà. Yi à dzəm weŋ, nə to fis weŋ ŋgòye bʉ̀ʉ ye sə. Mʉ̀ lɛŋ də Tɛ̀' àvès Nwì nə ye Jisòs Krɛst nə̀ yi Tà àvès, nə gʉ weŋ bə̀boŋ, nə fa weŋ fifi.

Ncu Bʉ̀ʉ Nwì Sə̀ Mvwe' Lak Rumà Gʉ̀ Pol ŊgòKwasə Nwì

8 Mʉ̀ sə kwasə to mantombì ntòNwì àm bohòJisòs Krɛst bə liŋ awèŋ pwe'. Mʉ̀ sə kwasə vɛ'nə bʉ̀ʉsə̀ bwìŋ sə cèp lòkɛ'cà sənə nzeŋgòŋ nə pwe' bə nsàp dzədzəm àwèŋ nə̀ wèŋ tse' bə Ntirə̀ nə̀ Bə̀boŋ nə.

9 Mʉ fàkgə̀ bohòNwì bə ntʉm àm pwe' ŋgòtsòho fa bwìŋ Ntirə̀ nə̀ Bə̀boŋ nə̀ nà'a bə liŋ mo ye nə. Yi rì də ghà nə̀ mʉ lɛŋgə̀ Yi pwe', mʉ̀ sə teŋ weŋ.

10 Mʉ̀ sə lɛŋ Nwì də a ye-a ŋga yà' bòyi fana yi gʉ fa mʉ mandzə̀ nə̀ co mʉ̀ və kə ye tsoŋ li weŋ ŋkuŋ.

11 Mʉ̀ sə dzəm ŋgòyə weŋ ya wèeŋ jəŋ bum mok sə̀ Nwì a fa mʉ yà' bə ma nə̀ yòŋsə nə. Wèeŋ rɛɛŋ yà' vɛ'nə ya ŋga yà'a gʉ weŋ ŋgògʉ ghaha lo mantombì sə̀'.

12 Yusə̀ mʉ̀ sə cèp sə də, vesùwèeŋ tɛsə mòk bə mòk bə dzədzəm nə̀ a tse' nə. Dzədzəm àwèeŋ nə kwɛ'sə mʉ fana dzədzəm nə̀ njàm kwɛ'sə bwi weŋ sə̀'.

13 Bwema am wèŋ, mʉ̀ dzəm də wèeŋ riŋ tse' də mʉ làpgə̀ mandzə̀ wùriŋ də mʉ kə ye weŋ fana yumok sə lok mandzə̀ nə. Mʉ dzəmgə̀ ŋgòvəə ya mʉ gʉ bʉ̀ʉ mok sə̀ mvwe' lak àwèŋ yà'sə dzəm bohòJisòs Krɛst sə̀', mvə̀'nə̀ mʉ̀ a gʉ̀ lakmvum yà'a.

14 A fàak sə̀ yàm də mʉ nə tsoho tsoŋ fa bwìŋ pwe'fo' Ntirə̀ nə̀ Bə̀boŋ nə. A dzəm bʉ̀ʉ sə wèŋ ye sə̀ wo cu mvwe' lak sə̀ yà' a muhu laŋ kè sə̀ wo jàmŋgaŋ wèŋ pwe'. A dzəm wo ye bʉ̀ʉ sə̀ wo tse' ŋkərə̀ kè sə̀ wo ləm pwe'fo'.

15 Nà'a yà'a njo nə ntʉm àm tə mègù
də mʉ tsoho fa wèŋ sə mvwe' lak Rumà
Ntirə nə Bəboŋ nə sə' sə.
16 Marè'tu sə kà mʉ bùʉ Ntirə nə Bəboŋ
nə ko. Ntirə ènə a zeŋ nə nà'a ŋàaŋ Nwì
sə yi fagə ndàaŋwè pwe'. Yi fagə ŋwə nə
fòlòoŋ nə nà' à dzəm bohòJisòs Krɛst lùŋ
bə zeŋ. Nà'a mantombì nə bùʉ Jus wèŋ,
ŋkuŋ nə lo bohòbʉ lakmvum wèŋ sə'.
17 Ntirə nə Bəboŋ ènə nìtsə' fagə ves
mvə'nə Nwìi gʉgə bwìŋ bə zeŋ ŋgòye
kəkʉrə mʉlisə yi. Yà' yeto ŋga ŋwè
dzəm bohòNwì, nə kə lə sə' bə dzədzəm
anə. Yà' mègù mvə'nə wo à còm yà'
ndzənə ŋwàk Nwì sə də, <<Ŋwə nə yi
yəyərə mʉlisə Nwìi nə cu fo', bʉʉsə yi
tse' dzədzəm bohòNwì.>>

Bwìŋ Pwe'fo' Mantombìi Nwì Ŋgàa Gʉ̀ Bʉp

18 Nwì sə nìtsə' tsə fa bwìŋ mʉbu də
yi sə jò' bə bum sə bʉp sə bwìŋ sə gʉ̀
bohòyi, nə sə gʉ bohòbʉʉ mok wèŋ sə'.
Nsàp nə wo sə gʉ̀ ènə sə lo' zìnə nə.
19 Wo rì bum sə aco ŋwè riŋ yà' bə ma
nə Nwì vɛ'ɛ làaŋ, bʉʉsə Nwì a nì fa wo
yà' yi bə tu ye.
20 Bʉsə mvə'nə à yèto, ŋga Nwì à gʉ̀
nzeŋgòŋ nə, bum sə yi à gʉ̀ sə pwe' sə
nìtsə' fa bwìŋ mvə'nə nsàp Nwì nə wo ka
yi ye yuk nə cu sə. Yà' nòjəja də yi tse'
ŋàaŋ sə yà'a nə kà mè yuk, nə ye sə' də
yi mègù ye Nwì. Ye də mandzə nə co wo
nə swìrə ŋgòyə ŋgə'ə bʉ̀ə.
21 Wo rì də Nwì cu yo, nə kà nà' co Nwì
sə kùksə, nə kà yi sə' sə kwasə. Tsətsərəə
awo a jip laŋ fana ŋkərəə awo kà bum
mok sə rɛɛŋ.
22 Wo sə gʉ̀ bum awo də wo ŋgàa
ŋkərə, ŋga wo sə bʉʉŋ ləm.
23 Bohòwo ŋgòkùksə Nwì nə ghaŋ nə yi
nə kà kə kpʉ yuk nə kà ye. Wo kə gʉ bum
sə yà' səsə co ŋwè nə yi nə kpʉ, nə ye
swiŋ, nə ye nàm bə no wèŋ, nə sə kuksə
zeŋ.
24 Ànə geŋ Nwì cokfis bo ye ndzə ni'ì
wo də ya wo gʉ bum sə bʉp sə ntʉm awo
sə dzəm də wo gʉ sə, fana wo gʉ bum
marè'tu bə ni' awo.
25 Wo me'rə mak yusə yà'a zìnə bə liŋ
Nwì, nə jəŋ bum sə yà'a mvwès. Wo sə
kuksə, nə sə fak bohòbum sə Nwì à gʉʉ,
nə kà Nwì nə yi à gʉ̀ bum yè'sə yi nə
kùksə. A yi nə aco wo kuksə yi, nə kà
teŋsə yuk. Yà'a ye vɛ'nə.
26 Ye də Nwì cokfis bo ye ndzə ni'ì wo
də ya wo gʉ bum sə bʉp sə ntʉm awo
sə dzəm də wo gʉ sə. Bəba mok sə nooŋ
fe'lə sə' bə bəba mok ŋga Nwì à ka də anə
ye vɛ'nə dʉk.
27 Mbəmbam wèŋ ye sə' wup. Wo me'rə
ŋgònòoŋ bə bəba wèŋ, nə sə lap mandzə
vɛ'ɛ gʉgʉŋ ŋgònòoŋ sə' bə mbəmbaam
mok. Bum yè'sə a marè'tu nə wù kà fʉ̀k.
Wo sə ye ŋgə' nə nà'a kəkʉrə bə nsàap
bʉp sə wo sə gʉ̀ yà'sə.
28 Bʉsə bʉʉ yè'sə wèŋ a bèŋ ŋgòrì Nwì
də yi Nwì anə fana Nwì me'rə wo ya wo
sə tsərə bum bə jòŋ ànə ntèŋ; nə ye sə'
də ya wo sə gʉ bum awo mok bə mandzə
nə bə jòŋ anə.
29 Vəəm awo rwiŋ mègù bə bum sə
bʉp, nə ye bə ŋkʉ̀ì'. Wo tse' ntʉm nə
ŋgòtse' bum ləlà, nə sə cʉk ntʉm sə'
wùriŋ. Wo sə waŋ bum bwìŋ, nə sə zə
bwìŋ sə'. Wo sə lʉlʉ, sə borə bwìŋ, nə
sə tse' ntʉm sə bʉp bohòbwìŋ. Wo dzəm
ŋgòcaŋsə ncəncàŋ, nə sə bʉpsə liŋ bwìŋ.
30 Wo sə bɛŋ Nwì, nə kà yumok wəp lok,
sə nɛni', nə sə kumŋgùŋ. Wo sə gʉ ghaha
bʉp sə fi ghaha, nə kà ma bə tɛ̀' yuk.
31 Ŋkərəə awo a jip laŋ, yusə wo dʉk də
wo nə gʉ yà', wo kà sə gʉ̀. Wo kà ntʉm
nə bəboŋ bohòbwìŋ tse', nə kà manziŋ sə'
tse'.
32 Bʉʉ yè'sə wèŋ rì vɛ'ɛ làaŋ də ncèp
nə Nwì nə sə cèp də a ye-a ŋga ŋwè gʉ̀-a
nsàap bʉp yà'sə fana ŋgèŋgàaŋ nə kpʉ,
fana wo kà mbɛŋ kòm, wo sə gʉ mali yà'.
Bʉʉ yè'sə wèeŋ yə ŋga bʉʉ mok wèŋ sə
gʉ̀ nsàap bʉp yè'sə fana wo sə dzəm mali
də Ŋ, a vɛ'nə bəboŋ.

2

Nwìi Sakgə̀ Ndàaŋwè Pwe' Yəyərə

1 A ye-a ŋga wèŋ sə sak bwìŋ də wo
ŋgàa gʉ̀ bʉp fana wèeŋ riŋtse' dʉk də

wèeŋ yàwèŋ sə̀' ca. A ye-a də wu sə̀ ndà, ŋga wù sak ŋwə̀ nəmòk vɛ'nə fana ye də wù gbʉ̀ yònzak sə̀' bʉ̀ʉsə̀ wu gʉ̀gə̀ nsàap bʉp yà'sə yòsə̀'.

2 A rì də Nwìi sakgə̀ ndàaŋwè pwe' nə̀ yi gʉ̀ nsàp bʉp ànə, yi yəyərə̀ ŋgòsak wo vɛ'nə.

3 A ye-a ŋga wù yə də bwìŋ sə gʉ̀ bʉp, wù sə sak wo fana wù kə gʉ yòsə̀' vɛ'nə, ye də wu nə̀ swìrə bohòNwì yè'sə va pip, ŋgɛ' àm.

4 Wù tsəm də mvə̀'nə̀ Nwì sə ko ntʉm, nə sə cum gəe' yà'sə ye də yi nə kà wu yumok gʉ̀ à? Wù sə jə kontʉm ye nə co yusə̀ wà vɛ'nə. Wu ka riŋ də yi sə gʉ̀ bə̀boŋ, nə sə ko ntum vɛ'nə ŋgòfa wu mandzə̀ də ya wu kupsə ntʉm yòriŋ à?

5 Nə ye də a ye-a ŋga wù gʉ tu, nə kà kupsə̀ fana ye də wù sə to naaŋ ŋgə' nə̀ ghaŋ mʉtuhù wù. Wu nə ye ŋgə' nùmbu nə̀ Nwìi nə̀ nìtsə̀' də yi jò' laŋ, nə sak ndàaŋwè pwe' yəyərə̀ nə.

6 Nùmbu ànə ye, Nwìi nə lak fəsə fa ndàaŋwè pwe'fo' sə̀' mvə̀'nə̀ yi à fàak.

7 Bʉ̀ʉ sə̀ wo sə kì ntʉm, nə sə gʉ bə̀boŋ fana ye də wo sə làp də Nwìi nə kuksə wo, nə fa wo lùŋ nə̀ nà'a nə̀ kà lə̀ yuk, nə se wo. Nwìi nə̀ fa tsə lì bʉ̀ʉ yà'sə wèŋ lùŋ nə̀ nà'a nə̀ kà mè yuk.

8 Bʉ̀ʉ mook yàwo sə̀ wo sə kà zìnə nə bɛ', wo sə lap megu bum yàwo, nə sə gʉ megu bum sə̀ yà'a bʉp. Nwìi nə̀ kə̀ yeŋsə wo ŋgə', nə kà manziŋ bohòwo tse'.

9 Ŋwə̀ nə̀ yi sə gʉ̀ bʉp pwe' nə̀ kə̀ yə ŋgə' wù kà fʉ̀k. Nà'a mantombì nə̀ bʉ̀ʉ Jus wèŋ ŋkuŋ nə ye bə bʉ̀ lakmvum wèŋ sə̀'.

10 Bohòbʉ̀ʉ sə̀ wo sə gʉ̀ yàwo bə̀boŋ fana Nwìi nə̀ sè wo, nə kuksə̀ liŋ awo. Yi nə gʉ wo ŋgòcu ncu nə̀ bə fifi. Nà'a mantombì bohòbʉ̀ʉ Jus wèŋ ŋkuŋ nə lo bohòbʉ̀ lakmvum wèŋ sə̀'.

11 A vɛ'nə bʉ̀ʉsə̀ Nwìi sakgə̀ ndàaŋwè pwe'fo' nə kà mòk gèm ko fa.

12 Bʉ̀ʉ sə̀ wo ànə ka lʉ̀ʉk Nwì riŋ, nə gʉ bʉp wèeŋ nə̀ kpʉ bisə, ŋga ye-a sə̀ də wo à ka lʉ̀ʉk sə riŋ yuk na. Bʉ̀ʉ sə̀ wo à rì yàwo lʉ̀ʉk sə laŋ, nə kà yà' nòŋsə̀ fana Nwìi nə̀ kə̀ sak wo, wo gbʉ nzak bʉ̀ʉsə̀ wo à rì lʉ̀ʉk sə laŋ, nə kà yà' nòŋsə̀.

13 Bʉsə̀ Nwìi nə̀ kà ŋwè də nà'a yəyərə̀ mʉlisə̀ yi bʉ̀ʉsə̀ nà' ànə yuk lʉ̀ʉk laŋ jə, yi nə̀ jə bʉ̀ʉ sə̀ wo à gʉ̀ mvə̀'nə̀ lʉ̀ʉk sə à sə tsə̀' sə.

14 Bʉ̀ lakmvum wèŋ ka lʉ̀k riŋ. Wo kà-a yà' sə̀' rìŋ vɛ'nə fana mvə̀k nəmòok ye yo nə̀ wo sə gʉ bum mok yà' kʉrə mvə̀'nə̀ lʉ̀k sə dzəm sə. Wo gʉ vɛ'nə fana yà' sə niŋtsok də wo nòŋsə fa ni' awo lʉ̀k.

15 Bum sə̀ wo sə gʉ̀ sə, sə nìtsə̀' də bum lʉ̀k sə ndzə ndʉəmə̀ wo. Ŋkərə̀ awo rìŋ sə̀' də yu nè'e nə̀ bə̀boŋ, nà'a ye nə̀ bʉp.

16 Ye də Nwìi nə sak riŋ nzak awo kə̀kʉrə̀ nùmbu nə̀ yi nə̀ sak bwìŋ pwe' nə. Yi nə̀ sak bwìŋ ndzə bohòJisòs Krɛst. Yi nə sak wo bə yusə̀ yà' cu swihi sə ntʉʉ̀ wo. Yà'a yusə̀ mʉ̀ sə tsòho fa bwìŋ yà' ndzənə Ntirə̀ nə̀ Bə̀boŋ nə.

Kaco Ŋwè Tse' Lùŋ Bʉsə̀ Yi Rì Lʉ̀k Yeŋ

17 Bohòma nə̀ njàwèŋ bʉ̀ʉ Jus sə̀ wèŋ sə dʉk də, wèeŋ yàwèŋ yəyərə̀ bʉ̀ʉsə̀ wèŋ rì lʉ̀ʉk Musì, nə sə kum ŋgùŋ bʉ̀ʉsə̀ wèŋ be'lə weŋ Nwì yà'a,

18 wèŋ rì yusə̀ Nwì dzəm bʉ̀ʉsə̀ wo a yə'rə fa weŋ lʉ̀ʉk sə laŋ fana wèŋ riŋ yusə̀ yà'a bə̀boŋ.

19 Wèŋ rìŋtse' pap də aco wèŋ niŋtsok fa bʉ̀ʉ sə̀ wo ka lis tse' wèŋ mandzə̀. Wèŋ sə dʉk sə̀' də wèeŋ co marɛŋ bohòbʉ̀ʉ sə̀ wo cu sənə ndzəm.

20 Wèŋ də aco wèŋ tsok rɛŋsə fa bʉ̀ʉ sə̀ wo ləm wèŋ bum, nə yə'rə riŋ to bʉ̀ʉ sə̀ wo ka yumok riŋ wèŋ sə̀'. Yè'sə vɛ'nə bʉ̀ʉsə̀ lʉ̀ʉk sə a gʉ̀ weŋ wo ŋkuŋ wèŋ kərə vɛ'nə, yà' niŋtsok fa weŋ zìnə nə sə̀'.

21 Ye də wèŋ sə̀ wèŋ sə yə'rə bwìŋ yà'sə, kaco wèŋ yə'rə ni' awèŋ yeŋ à? Wèeŋ tsòho fagə̀ bwìŋ də ŋwèe kà yèyə̀, wèŋ sə yə yàwèŋ kè ka' ɛ?

22 Wèŋ sə dʉk də bwìŋ kà nto ko, wèŋ sə ko yàwèŋ kè ka' ɛ? Wèŋ də bwìŋ dzeeŋ rùm, wèŋ sə yè jə bum mʉ tà'a rùm kè ka' ɛ?

23 Wèŋ sə kum ŋgùŋ də wèŋ rì lʉ̀ʉk Musì, njo nə̀ wèŋ sə gʉ̀ bʉpsə bwìŋ lʉ̀ʉk sə, nə sə fa liŋ Nwì marè'tu ye kə bʉ̀ʉ yà?

24 Yà' mègù mok mvə̀'nə̀ wo à còm nòŋsə yà' ndzənə ŋwàk Nwì də, <<Bʉ̀

lakmvum sə gʉ̀ bʉpsə liŋ Nwì sə bʉ̀ʉ̀ wèŋ bʉ̀ʉ̀ Jus.>>

25 Wèŋ bʉ̀ʉ̀ Jus, wèŋ sə naaŋ tu bə nzak nə ŋgòkom tu mbəmbam, də nà' sə nìtsə' də weŋ Nwì wèŋ a zʉ rʉ̀k. A ye-a ŋga wèŋ sə nòŋsə lʉ̀ʉ̀k Musì fana kom tu nə tse' fàk bohòwèŋ. Yà' ye sə̀' də a ye-a ŋga wèŋ sə gʉ̀ bʉpsə lʉ̀ʉ̀k sə fana kom tu nə nà' kà zəp fàk tse' lok.

26 A ye-a ŋga ŋwà nə wo a ka yi tu kom fa sə nòŋsə lʉ̀ʉ̀k Musì sə fana Nwìi nə jəŋ ŋgəŋgàŋ co ŋwà nə wo a kom fa yi tu.

27 Bʉ̀ʉ̀ sə̀ wo a ka tu kom, nə sə noŋsə lʉ̀ʉ̀k Musì wèŋ sə nìtsə' jəja də wèeŋ ŋgàa jòŋ. Mʉ̀ dʉk vɛ'nə bʉ̀ʉsə̀ wèŋ sə̀ wèŋ rì lʉ̀ʉk sə̀ wo à còm nòŋsə yà' ndzənə ŋwàk, nə kom tu sə̀' wèŋ sə, sə kà lʉ̀ʉk sə nòŋsə̀.

28 Yusə də, a ye-a ŋga ŋwè kom-a sə̀ tu, kaco yà'sə bʉsə yi ŋwà Jus nə̀ zìnə nə yeŋ. Yusə̀ yà' tse' ŋgònìtsə̀' də nè'e ŋwəə Nwì nə̀ zìnə ka yumok sə̀ yà'a ma mʉŋgùp ni'ì yeŋ.

29 Bʉ̀ʉ̀ sə̀ wo bʉ̀ʉ̀ Jus sə̀ zìnəə bʉ̀ʉ̀ sə̀ ntʉm awo bohòNwì yəyərə̀. Yà'a fàak sə̀ ma ndzənə yòŋsə̀, yà' ka nzak bə lʉ̀k tse'. Nwìi nə sə kwasə riŋ nsàp ŋwà ànə yi, ka bwìŋ yeŋ.

3

Bʉ̀ʉ̀ Jus Wèŋ Dzèeŋ Nwì, Nwì Cum Megu Ye Zìnə

1 A ye-a vɛ'nə, ye də bʉ̀ʉ̀ Jus wèŋ sə tse' fʉ̀k yumok sə̀ də wo kʉəp ghak Nwì wo də bʉ̀ʉsə̀ wo bʉ̀ʉ̀ Jus wèŋ à, kom tu tse' yè'sə fàak yà?

2 Yà' tse' fàk bohòwo wùriŋ. Nwì ànə fa to ncèp nə̀ nje nə mantombì cap ndzə bohòwo.

3 A ye-a sə̀ də bʉ̀ʉ̀ Jus sə mok wèŋ à ka ncèp nə noŋsə fana yà'sə ka də Nwì à cèp bòrə ncèp nje nə ŋgwàŋ yeŋ.

4 Ka vɛ'nə yeŋ lok, bʉ̀ʉsə̀ a dzəm bwìŋ pwe'fo' ye ŋgàa cì' mvwès fana Nwìi nə cum mali ye ŋgà cèp zìnə. Yà' mègù mvə'nə̀ wo à còm nòŋsə yà' ndzənə ŋwàk Nwì yà'a də,

<<Wùu Nwì, yusə̀ wù cèp yà' pwe'fo', yà' nòjəja də wu zìnə.
Wo làp-a yumok bə liŋ yo, yà' kə lə megu də wu zìnə anə wù.>>

5 Kàmòk aco bʉ̀ʉ̀ mok wèŋ dʉk də, <<Bʉp sə̀ vès sə gʉ̀ sə, sə tɛsə bwìŋ ŋgòyə bòŋsə mvə'nə̀ Nwìi ye rərɛŋ sə.>> Aco vesùwèŋ dʉk yè'sə ŋga'a da? Ye də aco a dʉk mok də a ye-a ŋga Nwì yeŋsə ves ŋgə' bʉ̀ʉ̀ bʉp avès sə̀ vès gʉ̀ʉ̀, ye də yi ka bəboŋ gʉ à? Mʉ̀ sə tsərə yè'sə mvə'nə̀ ŋwèe tsərəgə̀ vɛ'nə.

6 Kaco yà'sə ye vɛ'nə yeŋ. Bʉsə̀ a ye-a də Nwì ka zìnə tsok, ye də aco yi sak nzeŋgòŋ nə va pip?

7 Kàmòk aco bʉ̀ʉ̀ mok sə dʉk mali sə̀' də, <<A ye ŋga vès sə cì' kɛ'cà mvwès, yà' sə tɛsə ŋgògʉ̀ bwìŋ ya wo ye riŋ boŋsə ghaha mvə'nə̀ Nwìi cèp mègù ye zìnə sə fana wo sə yamsə liŋ Nwì sə bʉ̀ʉ̀ zeŋ. Yà' sə tɛsə-a vɛ'nə laŋ, njo nə̀ Nwìi nə̀ yeŋsə fe'lə ŋgàa cì' mvwès wèŋ ŋgə' co bʉ̀ʉ̀ sə̀ bʉp ye kə bʉ̀ʉ̀ yà?>>

8 Ncèp njàwo nə də, <<Vesùwèeŋ sə gʉ lo bʉp mantombì ntɛ̀ŋ, ya yusə̀ bəboŋ nə tesə nja sə̀'.>> Bʉ̀ʉ̀ mok wèeŋ cì' fagə̀ mʉ mvwès də mʉ̀ sə dʉk vɛ'nə. Nwìi nə̀ yeŋsə nsàp bʉ̀ ànə ŋgə' nə̀ nà'a nə kʉrə bə nsàap bum sə wo sə gʉ̀ yà'sə.

Bwìŋ Pwe' Ŋgàa Gʉ̀ Bʉp

9 Ye də aco a ləsə ncèp ènə yè'sə da? Co vès bʉ̀ʉ̀ Jus wèŋ bòghak bʉ̀ lakmvum wèŋ à? Hai', ka yeŋ lok fʉk. Mʉ̀ rɛŋsə yà' laŋ də bʉ̀ʉ̀ Jus bə bʉ̀ lakmvum mègù pwe'fo' yəyərə; mòk ka zok yeŋ bʉ̀ʉsə̀ wo pwe' cu sə bàa bʉp.

10 Yà' mègù mvə'nə̀ wo à còm yà' ndzənə ŋwàk Nwì sə də,

<<Ŋwə̀ nə̀ mò'fis nə̀ yi kəkʉrə mʉlisə̀ Nwìi bʉ̀ə̀.
11 Ŋwə̀ nə̀ mò'fis nə̀ co yi rɛɛŋ yumòok bʉ̀ə̀.
Ŋwə̀ nə̀ mò'fis nə̀ yi sə̀ làp ŋgòbɛ' mandzə̀ Nwìi sə̀' bʉ̀ə̀.
12 Bwìŋ pwe' a bwìŋ wes fa Nwì ŋkwɛ̀ŋ laŋ.
Wo a bʉ̀ʉŋ wes lòyusə̀ wà;
Ŋwə̀ nə̀ ŋgà gʉ̀ bəboŋ mok bʉ̀ə̀.
13 Cùu awo nòto co cùu sè.
Bòrə̀ bwìŋ rwiŋ mʉ cùhu wo anə dak.
Yusə̀ yà'a tesə̀ kə̀ cùhu wo, yà' mègù co no ta ŋwè yi.

14 Cùu awo sə rwiŋ mègù bə yàk bwìŋ nə
ye ncèep sà cucuk.
15 Kù awo fup bòŋsə ŋgòlòmvwe' zə bwìŋ
vɛ'ɛ wùriŋ.
16 Mvwe' mandzà nà wo lòpwe', wo sə
bupsə bum, nə sə jəŋ və ŋgə' sà'.
17 Wo ka ŋgògù fifi riŋ lok.
18 Wo bà lis nə kà Nwì sə wəp lok fuk.>>
19 Vesùwèŋ rì də lùuk sà Nwì à fa sə yà'
kotse' bùu sà yi à fa yà' bohòwo sə. Ye
də ŋwà nəmòk nà aco yi duk də yi bàboŋ
mantombìi Nwìi bùà. Ndàaŋwè pwe' nà
kà təəŋ mantombìi Nwì, nə sak tsoŋ li bə
yusà yi à gù pwe'.
20 Ŋwà nà yi a nòŋsə wes lùuk sə co Nwì
jəŋ yi də yi yəyərà bùusà yi a nòŋsə wes
lùuk sə bùà. Fàak sà lùk tse', a ŋgònìtsà'
fa bwìŋ də ŋwà nà wu gù-a vɛ'ɛ, ye də wù
sə gù bup.

Mandzà Nà Nwìi Jəgà Bwìŋ Co Də Wo Kàkurà Mu Lisà Yi

21 Ye də nà ŋga'a nè'e mandzà nà Nwìi
nə gu bwìŋ ŋgòyəəŋ kàkurà mulisà yi nə
a và mok laŋ. Mandzà ànə ka yumok
ŋgògù bə lùk tse' lok. Ŋwàk lùuk Musì
bə ŋgàa tsòhòbum Nwì wèŋ à sə cèp gèsə
lòfa' bə zeŋ sà'.
22 Mandzà nà Nwìi gù ŋwè
ŋgòyəəŋ kàkurà mulisà yi nə, a
ŋgòdzəm bohòJisòs Krɛst. Yà'a vɛ'nə
bohòndàaŋwè pwe' nà yi dzəm. Ŋwà
nəmòk ka ye zok yeŋ,
23 bùusà bwìŋ pwe'fo' a gù bup laŋ, nə
kà mvwe' bòoŋ sà Nwì sə mok kà dzèŋ.
24 Wo yəəŋ mègù mok kàkurà mulisà
yi anə bə bòvèm nà nje nə. Yi gù fagà wo
vɛ'nə wà nà wà, bohòJisòs Krɛst nà yi a
fìŋ mè'rə wo nə.
25 Nwì à jə yi, nə fa co ndzə cop ya
ŋga Nwìi nə swifa ndàaŋwè nà nà' dzəm
bohòyi bup ye. Nwì à gù yè'sə ŋgònìfa
bwìŋ də yi gùgà bum bə mandzà nà
kàkurà.
26 A ye to mantombì, Nwì sə ko ntum,
nə kà bup sà bwìŋ à sə gùu sə mutuhù wo
naàŋ. Ye də nà ŋga'a nè'e, yi sə nìtsà' fa
bwìŋ də yi ye kàkurà bə mandzà nà yi
sə kà bup mè'rà; nə ye sà' də ŋwà nà nà'
dzəm bohòJisòs pwe', yi nə gu nà' ŋgòye
sà' kàkurà. Yi sə kà bup mè'rà, ŋgònìtsà'
fa bwìŋ də yi kàkurà.
27 A ye-a də Nwì a gù bwìŋ ŋgòyəəŋ
kàkurà mulisà yi bə bòvèm nà nje, ye də
yumok cu fe'lə sà co a kum ŋgùŋ bùu zeŋ
yo à? Hai', muzàp yumook bùà. Bùu yà?
Busà ka də vesùwèŋ a gù yumok ŋkuŋ
Nwì nə jəŋ ves də a kàkurà mulisà yi yeŋ;
a mègù bùusà vesùwèŋ a dzəm bohòJisòs
Krɛst.
28 Vesùwèŋ yə də Nwìi gù ŋwè ŋgòyəəŋ
kàkurà mulisà yi bùu dzədzəm. Yà' ka
yumok ŋgògù bə lùuk Musì tse' lok fuk.
29 Kè wèŋ tsəm də Nwì mègù Nwì
bùu Jus wèŋ woòwo ɛ? Hai', yi Nwì bù
lakmvum wèŋ sà'.
30 A vɛ'nə bùusà Nwì mègù mò'fis. Yi
nə jəŋ bùu Jus wèŋ sà wo komgà yàwo
tu mbəmbam sə co wo yəyərà mulisà yi
ŋga wo dzəm bohòJisòs Krɛst. A bohòbù
lakmvum sà wo kà yàwo tu komgà sə sà'
wup. Yi nə jəŋ wo co wo mulisà yi yəyərà
ŋga wo dzəm sà' bohòJisòs Krɛst.
31 A ye-a də Nwì sə jə bwìŋ co wo
kàkurà mok bùusà wo tse' dzədzəm, ye
də a sə duk mok də lùk ka fàk mok tse'
fe'lə à? Hai', ka vɛ'nə sà' yeŋ lok. Yusə
də vesùwèŋ sə nìŋ rɛŋsə njo nà wo ànə
gu lùuk sə bùu zeŋ sə.

4

Mandzà Nà Abràham À Ye Kàkurà Mulisà Nwì

1 Vesùwèeŋ cep ja'a na bə nzak
Abràham nà yi à ye tàcici àvès bùu Jus
wèŋ nà'a nè.
2 Abràham nə ànə buuŋ-a kàkurà bùu
yumok sà yi à gùu, ye də yi tse' yumok
co yi kumŋgùŋ bùu zeŋ yo. Mègù kə
də Abràham nə à ka yumok nà co yi
kumŋgùŋ bùu zeŋ mantombìi Nwì tse'.
3 Ŋwàk Nwì sə cèp ye də yà? Nà' sə
cèp də vɛ', <<Abràham à dzəm yusà Nwì
à cèep, ànə geŋ Nwì jəŋ yi co ŋwà nà yi
kàkurà.>>
4 A ye-a ŋga ŋwè fàk yumok, wo lak yi
mbàam sà yà' a sà ye, bùusà yi gù fàk.
Mbàam yà'sə ka sà də wo fa yi yà' wà
yeŋ, a sà yi fàk yà' yi.

5 Yà' ye sə̀' də yi gʉ̀gə̀ ŋgàa gʉ̀ bʉp wèŋ yəəŋ kə̀kʉrə̀. A ye-a ŋga ŋwə̀ mòk ka ye yumok fak, nə fa megu ntʉm nə̀ nje bohòNwì, fana ye də Nwìi nə jəŋ yi də yi kə̀kʉrə̀ njo nə̀ nà' a fa ntʉm ye bohòyi.
6 Devìd à dzəm sə̀' də a zìnə də, ŋwə̀ nə̀ Nwì jə yi də yi kə̀kʉrə̀ ŋga ŋgə̀ŋgàŋ ka yumok sə̀ co Nwì jəŋ yi vɛ'nə bʉ̀ʉ zeŋ gʉ fana ŋwə̀ ànə tse' rɛŋsi anə zìnə.
7 Yusə̀ yi à cèp sə dʉk də,

A rɛŋsi bohòbʉ̀ʉ sə̀ Nwì a swì fa wo bʉp
awo, nə swi bisə yà'.

8 A rɛŋsi bohòŋwə̀ nə̀ Tàa nə kà yi co ŋwə̀
nə̀ bʉp mok jə fe'lə̀.

9 Aco a fek mali də, tse' mègù nsàp rɛŋsi ènə bʉ̀ʉ sə̀ wo a kom fa wo tu kè bʉ̀ʉ sə̀ wo a ka yàwo kom sə̀' ɛ? Vesùwèŋ cèp càsə mè fa' laŋ də, Nwì ànə jəŋ Abràham də nà'a kə̀kʉrə̀ bʉ̀usə̀ nà' à dzəm yusə̀ yi à cèep.
10 Ghà nə̀ Nwì ànə jəŋ Abràham də nà'a kə̀kʉrə̀ yà'sə, ànə ye ŋga wo kom fa yi nə tu laŋ à? Hai', ànə ye ŋga wo ka yi ntòkom fa.
11 Ànə geŋ wo kom fa yi tu sə maŋkwɛ̀ŋ, yà' ye mok co ŋgwè ŋgònìtsə̀' də Nwì à jə Abràham co nà'a kə̀kʉrə̀ laŋ bʉ̀usə̀ nà' à dzəm yusə̀ yi à cèep. Yà'a mvwe' sə̀ Abràham nə yi tɛ̀' bohòndàaŋwè pwe' nə̀ nà' dzəm tse' bohòNwì ŋga wo ka yi tu kom fa, fana Nwì jəŋ ŋwə̀ ànə də yi kə̀kʉrə̀ mʉ lìsə̀ yi.
12 Yi sə̀' tɛ̀' bohòbʉ̀ʉ sə̀ wo a kom fa wo tu wèŋ pwe'fo', ŋga ye-a də wo sə yù kùu Abràham nə, nə sə dzəm tse' bohòNwì mvə̀'nə̀ yi à dzəm to mantombì ŋga wo ka yi tu ntòkom fa yà'a na.

Yusə̀ Nwì à Kàak, Anə Tse' Yà' Bʉ̀ʉ Sə̀ Wo Tse' Dzədzəm

13 Nwì ànə kak fa Abràham bə ŋgwì bʉ̀ ye dʉk də, yi nə fa nzeŋgòŋ nə pwe' ndzə bohòyà'wèŋ. Nwì ànə kak fa yi yè'sə, à ka bʉ̀usə̀ də yi nə à sə nòŋsə lʉ̀ʉk sə yeŋ. Yi à kàk fa nà' bʉ̀usə̀ Abràham ànə dzəm tse' yusə̀ yi ànə cep fana yi ye mok ŋwə̀ nə̀ yi yəyərə mʉlisə Nwì.
14 A ye-a də bʉ̀ʉ sə̀ wo sə nòŋsə lʉ̀ʉk sə wèeŋ nə̀ kə̀ tse' bum sə̀ Nwì à kàk sə wo fana ye də ŋgòdzəm tse' bohòNwìi yu wà, nə ye sə̀' də yusə̀ Nwì à kàk sə yà' ka fàk tse'.
15 Yusə̀ aco lʉ̀k gʉ to sə, a ŋgògʉ̀ Nwì yi jok. Megu də wo à ka-a lʉ̀ʉk sə gʉ, bwɛ̀rɛ ŋwè kà lʉ̀k sə̀' bʉpsə̀ yuk.
16 Ye də kə̀kàk ènə bohòbʉ̀ʉ sə̀ wo dzəm tse' bohòNwì. A vɛ'nə ya yà'a rɛɛŋ də Nwì sə fa ves kə̀kà' ènə bə bòvə̀m nə̀ nje, nə ye sə̀' də yi sə fa yà' bohòŋgwì bʉ̀ Abràham nə lòoŋ. Ka də yi fa mègù bohòbʉ̀ʉ sə̀ wo sə nòŋsə lʉ̀k wèŋ yeŋ, yi sə fa bʉ̀ʉ sə̀ wo dzəm tse' bohòyi pwe' mvə̀'nə̀ Abràham à dzəm. A zìnə də Abràham nə tɛ̀' àvès pwe'fo' yi.
17 Yà' mègù mvə̀'nə̀ wo à còm nòŋsə yà' ndzənə ŋwàk Nwì yà'a də, Nwì à dʉk də, <<Mʉ̀ gʉ̀ wu, də wu ye tɛ̀' bohòlak ŋkʉ̀ʉŋntɛ̀ŋ.>> Ye də Abràhaam tɛ̀' àvès mantombìi Nwì yi. Nwì nə̀ Abràham a dzəm bohòyi ènə, yi fagə̀ yòŋsə bohòbʉ̀ʉ sə̀ wo à kpʉ laŋ yi. Yi togə̀ bum sə̀ yà' ka ntòye co də yà'a ye vɛ'nə laŋ.
18 Bum sə̀ Nwì à kàk sə à sə yəəŋ co də yà'a nə kà fàk fana Abràham sə dzəm mali Nwì fo', nə sə naaŋ mali tu bohònà'. Ànə geŋ yi kə ye tɛ̀' bohòlak ŋkʉ̀ʉŋntɛ̀ŋ anə. Yà' à mègù mvə̀'nə̀ wo à còm yà' ndzənə ŋwàk Nwì sə də, <<Ŋgwì bʉ̀ yòo nə̀ yam ŋkʉ̀ʉŋntɛ̀ŋ.>>
19 A ye yè'sə ŋga Abràhaam mok co lùumŋgòŋ ŋkʉ̀ mò'fis vɛ'ɛ. Yi riŋ də yi kʉəp mègù ye mok kpʉ, nə riŋ sə̀' də ŋgwe ye Sàra ŋwà nə̀ yi kà mwe dzəgə̀. Bum yà'sə lòoŋ à ka dzədzəm ye nə kum lok.
20 Yi à sə kà mərə̀, nə kà ŋgòtsərə yusə̀ Nwì à kà' də nà'a nə̀ gʉ̀ sə sə̀' teŋsə̀. Yi à sə kùksə Nwì, nə gʉŋ ghaha bə dzədzəm ye nə ghaha.
21 Yi à rì tse' vɛ'ɛ pap də Nwìi nə gʉ tsoŋ li yusə̀ nà' a kàk sə.
22 Nwì ànə jəŋ yi də yi kə̀kʉrə̀ mʉlisə̀ yi bʉ̀ʉ nsàp dzədzəm ye ènə.
23 Yusə̀ wo à còm də Nwì à jə yi də yi kə̀kʉrə̀ yà'sə, yà' sə kà mvə̀'nə̀ Nwì à gʉ̀ megu bohòyi nìtsə̀'.
24 Yà' sə nìtsə̀' fa vesùwèŋ mvə̀'nə̀ Nwìi nə̀ gʉ̀ bohòvesùwèŋ sə̀' vɛ'nə, ŋga ye-a də vesùwèeŋ dzəm-a də Nwì à lòkoksə Tà Jisòs Krɛst àvès nə mvwe' kpʉ na.

25 Jisòs nə, Nwì à tumsə yi də ya yi kpʉ bʉ̀ʉ bʉp avès, nə lokoksə yi mvwe' kpʉ səmok də ya vesùwèeŋ tse' mandzə nə ŋgòye kəkʉrə.

5

Ves Nwì Wèeŋ Mok Ŋge' Bʉ̀ʉ Jisòs Krɛst

1 Ye də mvə'nə vesùwèeŋ mok kəkʉrə mʉlisə Nwì bʉ̀ʉsə a dzəm tse' bohòyi fana ves Nwì wèeŋ mok ŋge' bʉ̀ʉ Tà àvès Jisòs Krɛst.
2 Jisòs nə à gʉ̀ yi ŋkuŋ vesùwèŋ sə naaŋ tu bohòyi, nə riŋ nsàp bòvəm nə Nwì tse' nà', nà a ni cu ŋga'a ca ènə. Fana vesùwèeŋ sə kwa bʉ̀ʉsə a sə kʉ̀k lis də a nə kə tse' ma njàvès sənə kəkuk nə Nwì tse' nə sə'.
3 Yusəmook sə' də, a yə-a ŋgə' fana a kwa bə zeŋ sə' bʉ̀ʉsə a rì də wu yə-a ŋgə', nà' gʉ wu ŋgòko rì ntʉm, nə kà teŋsə.
4 Wu ko rì ntʉm vɛ'nə fana wù bʉ̀ʉŋ mok ŋwə nə ŋwè. Wu bʉ̀ʉŋ nsàp ŋwə nà'nə vɛ'nə fana wù naaŋ bwi ŋga'a tu də Nwìi nə gʉ tsoŋ li yusə yi dʉk sə.
5 Vesùwèeŋ sə naaŋ tu fana yà' kà wà kə cà, bʉ̀ʉsə dzədzəm nə Nwì nə rwiŋ sə ntʉʉ̀ vès anə laŋ. Yi a gʉ̀ yè'sə vɛ'nə bə ŋàaŋ Yòŋsə nə Rərɛŋ nə yi a fa ves nə.
6 Ghà nə vesùwèŋ à cu bə jamə fana Krɛst və nə kə jəŋ kpʉ àvès, nə kpʉ fa ves sə vèes ŋgàa gʉ̀ bʉp. Yi à kə kpʉ tsə mègù mʉnə mvək nə nà'a kəkʉrə nə.
7 A rì də gʉ vɛ'ɛ wùriŋ bohòŋwè ŋgòkpʉ fa mòk, a dzəm ye ŋga ŋgəŋgàaŋ ŋwə nə bəboŋ na. Kàmòk aco ŋwə nəmòk dzəm ŋgòkpʉ bʉ̀ʉ tu ŋwə nə bəboŋ mòk yo àlɛ.
8 Krɛst à kpʉ ye bohòvès ŋga a cu ntòbʉ̀ʉ sə bʉp. Yà'a mvəsə Nwì à nìtsə' dzədzəm ye bohòvès sə.
9 Nwìi jəgə ves co bʉ̀ʉ sə kəkʉrə mʉlisə yi bʉ̀ʉ nduəm Krɛst nə. Ye də yà' nòjəja də yi nə gʉ̀ lì vesùwèŋ a kà mvwe' sə jəjòk nə Nwì cu sə kə tiŋ lok.
10 Ghà nə ves Nwì wèŋ ànə ye mali ntòbə bəbɛ̀ŋ fana mo ye kə tɛs fa ves ŋkɛ̀ŋ bə kpʉ ye. Ŋga'a nə vès Nwì wèeŋ mok ŋge' fana anə kə lə tsoŋ lì gù də a nə tse' lùŋ bʉ̀ʉsə yi cu fe'lə ŋwəm.
11 Ka yà'sə megu. Mook sə' də vesùwèŋ sə kwa ŋga'a vɛ'ɛ bə yusə Nwì a gʉ̀ fa ves yà' ndzə bohòTà àvès Jisòs Krɛst sə. A yi Jisòs nə yi a tɛs fa ves Nwì wèŋ ŋkɛ̀ŋ nə.

Adàm à Jə Və Kpʉ, Krɛst Jə Və Ye Lùŋ

12 Bʉp à ni və sə nzeŋgòŋ fɛɛŋ bʉ̀ʉ ŋwə nə mò'fis fana bʉp nə soŋ jəŋ və kpʉ. Yà'a mvə'nə kpʉ à və bohòndàaŋwè pwe'fo' sə, bʉ̀ʉsə bwìŋ pwe' à gʉ̀ bʉp.
13 Nwì à sə jə və lʉ̀ʉk ye ŋga bʉp cu sə nzeŋgòŋ anə laŋ. Megu də kaco wo taŋ də nè'e bʉp yeŋ, ŋga wo ka-a lʉ̀k ntònoŋsə na.
14 Ànə ye-a sə vɛ'nə fana ye jəŋ bə mvək nə Adàm kə dzeŋ bə mvək nə Musì mʉmvə'nə lʉ̀k à ka ntòyeŋ nà'a, kpʉ à sə kogə bwìŋ. Kpʉ à sə ko wo vɛ'nə, ŋga ye-a sə də wo à ka nsàp bʉp nə co Adàm, nə yi à dzèeŋ tsə ŋgì Nwì vɛ' nà'a gʉ na.
Adàm nə yè'sə ŋwə nə yi tə mʉnə tu ŋwə nəmòk nə yi nə kə və ntsə'mòk.
15 Megu kə də fəfa nə Nwìi ye zok bə bʉp nə Adàm à gʉ̀ nə. Bʉsə ŋwə nə mò'fis à gʉ̀ bʉp fana mfèŋ bwìŋ kpʉ. Megu də bòvəm nə Nwì tse' ŋàŋ nə ghak càsə. Nwì a sè bwìŋ vɛ'ɛ wùriŋ, nə niŋ fa ves bòvəm nə nje nə ndzə bohòŋwə nə mò'fis, nə yi Jisòs Krɛst nə.
16 Fəfa nə Nwì nə jəŋ və ye yusə zok bə bʉp nə ŋwè à gʉ̀ nə. Yusə bʉp ànə à gʉ̀ sə, à ye də Nwìi sak bwìŋ fana ya ndàaŋwè pwe' gbʉ nzak. Yusə bòvəm à jə və ye sə də, nà' à gʉ̀ bwìŋ ŋgòyəəŋ mʉlisə Nwì co bʉ̀ʉ sə wo kəkʉrə, ŋga ye-a sə də wo à gʉ̀ bʉp kɛ' ŋkʉ̀ʉŋntɛ̀ŋ laŋ na.
17 Njo bʉp nə ŋwə nə mò'fis à gʉ̀ fana kpʉ tse' nzeŋgòŋ nə pwe' bʉ̀ʉ ŋwə nə mò'fis ànə. Ŋwə nəmòk sə' nə mò'fis nà'a, yuye sə yi à gʉ̀ʉ à yam càsə. Bʉ̀ʉ yusə yi à gʉ̀ʉ sə fana ndàaŋwè pwe' nə yi jə bòvəm Nwì, nə ye fəfa nə ŋgòye kəkʉrə mʉlisə Nwì wèeŋ nə kə cu ncu nə co bʉ̀ʉ sə ghaŋ wèŋ.
18 A yà'sə də mvə'nə bʉp nə Adàm à gʉ̀ nə à gʉ̀ bwìŋ pwe' gbʉ nzak fana yà' ye sə' vɛ'nə də bəbo nə Jisòs à gʉ̀ nə a fìŋ

mè'rə wes bwìŋ bohònza' ènə sə̀' pwe', nə fa wo lùŋ.
19 Bwìŋ pwe' a bu̱u̱ŋ wes ŋgàa gu̱ bu̱p bu̱u̱ bu̱p nə̀ ŋwə̀ nə̀ mò'fis à gu̱u̱ fana a sə̀' vɛ'nə də bwìŋ pwe' nə kə yəəŋ mok kə̀ku̱rə̀ bu̱u̱ ŋwə̀ nə̀ mò'fis mòk nə̀ yi à gu̱ ye yusə̀ Nwì à cèp sə.
20 Bə ma nə̀ nzak lù̱k ye fana lu̱u̱k sə à ni və̀ yàwo ya bwìŋ gu̱ ghaha bu̱p ghaha. Mvə̀'nə̀ bwìŋ à sə gu̱ ghaha lòbu̱p mantombì fana bòvə̀m nə̀ Nwì ghaha casə bwi ye sə̀'.
21 Ya ŋga yà'a ye də mvə̀'nə̀ ŋàaŋ sə̀ bu̱p tse' sə à sə gu̱ bwìŋ wo kpu̱ fana bòvə̀m nə̀ Nwì tse' bwìŋ ye ŋàŋ sə̀' ŋgògu̱ bwìŋ wo yəəŋ kə̀ku̱rə̀, nə kə tse' lùŋ nə̀ nà'a nə̀ kà mè yuk nə bohòJisòs Krɛst nə̀ yi Tà àvès nə.

6

Bu̱p Ka Weŋ Sə Bàa Yi Mok Kotse'

1 Ye də aco a du̱k yè'sə ŋga'a da? Ye də a sə gu̱ ghaha lo mali bu̱p mantombì ya bòvə̀m nə̀ Nwì nə sə ghaha ye sə̀' à?
2 Hai' ka vɛ'nə yeŋ. Aco ŋwə̀ nə̀ yi a kpu̱ ma nə̀ bohòbu̱p laŋ sə gu̱ mali bu̱p à?
3 Wèŋ ka riŋ də mvə̀'nə̀ vesùwèŋ à bàptɛsə nə bu̱u̱ŋ bu̱u̱ Jisòs wèŋ yà'a ye də ànə kpu̱ be'lə yà'sə ves Jisòs wèŋ mvwe' mò'fis riŋ à?
4 Ye də yà' mègù co də vesùwèŋ à kpu̱ venə wèŋ, fana wo tuuŋ be'lə ves sə̀' venə wèŋ ghà nə̀ vesùwèŋ à bàptɛsə nə. A yà'sə mok də mvə̀'nə̀ Jisòs à lòkok mvwe' kpu̱ bə ŋàaŋ Tɛ̀' ye sə fana ye də vesùwèŋ cu yà'sə mok sə̀' ŋwəm. Vesùwèŋ tse' yòŋsə̀ nə̀ fi, ya a gi mok bə mandzə̀ nə̀ fi sə̀'.
5 A ye-a də mvə̀'nə̀ yi à kpu̱, à kpu̱ be'lə venə wèŋ fana ye də vesiwèeŋ nə̀ lòkok be'lə mvwe' kpu̱ sə̀' vɛ'nə.
6 Vesùwèŋ rì də ghà nə̀ wo ànə tɛ'lə Jisòs Krɛst mu̱ntèəŋ nà'a fana nsàp nə̀ vesùwèŋ ànə sə ye to mantombì nà'a à kpu̱ bə nà' mu̱ntèəŋ anə. Yà' à ye vɛ'nə də ya wo gu̱ bu̱psə gɛsə ŋwə̀ nə̀ bu̱p nə fo'. A vɛ'nə də vesùwèeŋ kà ŋkwɛ̀ŋ bohòbu̱p mok sə fàk malì.
7 Bu̱sə̀ a zìnə də a ye ŋga ŋwè kpu̱ laŋ fana bu̱p kà ŋgèŋgàŋ yumok mok gu̱ to fe'lə̀.
8 Yà' mègù mvə̀'nə̀ də vesùwèŋ a kpu̱ be'lə ves Krɛst fana a tse' dzədzəm sə̀' də a nə̀ kə̀ cu ŋwəm sə̀' venə wèŋ bəbɛ'.
9 Bu̱sə̀ a rì də Nwì à lòkoksə Krɛst nə mvwe' kpu̱ laŋ fana yi nə kà mok kpu̱ fe'lə̀. Kpu̱ ka ŋàŋ bohòyi mok tse' fe'lə.
10 Bu̱sə̀ yi ànə kpu̱ fana yi kpu̱, nə mesə bə bu̱p kɛ̀' mò'fis, də bu̱p kà yi mok mumsə̀ fe'lə̀. Ncu ye nə̀ yi cu nà' ŋga'a nə, yi sə cu mok ncu nə̀ nà'a nə̀ bohòNwì.
11 Yà'a mègù bohòwèŋ sə̀' bə mandzə̀ ànə vɛ'nə də wèeŋ sə tsərə tu awèŋ co də wèeŋ bu̱u̱ sə̀ wèŋ a kpu̱, nə ga'a mesə weŋ bu̱p wèŋ laŋ. Wèeŋ tsərə mok də wèŋ cu mok ncu nə̀ Nwì co bu̱u̱ Jisòs Krɛst wèŋ.
12 Mu̱mvə̀'nə̀ yà' nə yeè nə vɛ'nə fana kà də wèeŋ me'rə bu̱p ko nisə weŋ sə bàa yi ya ni' awèeŋ sə dzəm ŋgògu̱hu̱ bu̱p du̱k. Wèeŋ sə tsərə tse' də, ni' awèŋ sə nə kpu̱ mvə̀k momjo.
13 Ye də kà də wèeŋ me'rə fa fu̱k ni' awèŋ sə mamòk co yu nə̀ wo sə gu̱hu̱ bu̱p bə zeŋ du̱k. Wèeŋ gu̱ bə ni' awèŋ sə lɛ co bu̱u̱ sə̀ wo a kpu̱ laŋ, nə lokok foho və ŋwəm səmok. Wèeŋ me'rə fa ni' awèŋ bohòNwì ŋgògu̱ mègù bə zeŋ yumok sə̀ yà'a bəboŋ.
14 Bu̱p kà weŋ sə bàa yi mok kotse'. A ye vɛ'nə bu̱u̱sə̀ lù̱k ka weŋ yi tse', tse' weŋ bòvə̀m Nwì nə.

Fa Ni' Awèŋ Co Ŋkwɛ̀ŋ ŋgòSə Gu̱ Bòŋ

15 Bum yè'sə sə tsə̀' yè'sə ŋga'a da? Yà' sə tsə̀' yè'sə mok də, bu̱u̱sə̀ lù̱k ka ves yi tse', də a cu mok ncu bòvə̀m Nwì àlɛ, aco a sə gu̱ bu̱p mok ntɛ̀ŋ à? Hai', ka vɛ'nə yeŋ.
16 Wèŋ ka riŋ də a ye-a ŋga wù mè'rə fa ni' yòbohòŋwə̀ nəmòk də wu sə yuk du̱k ye, ye də wu yà'a mok ŋkwɛ̀ŋ ye riŋ à? A ye-a də wèeŋ ŋkwɛ̀ŋ bohòbu̱p ye də anə̀ kə̀ tesə fo' kpu̱. Bu̱u̱ sə̀ wo sə yuk yàwo Nwì fana anə̀ kə̀ tesə də wo bu̱u̱ sə̀ wo kə̀ku̱rə̀ mu̱lisə̀ Nwì.
17 Vesùwèeŋ kwasə Nwì. Bu̱sə̀ wèŋ ànə ye to ŋkwɛ̀ŋ bohòbu̱p fana wo yə'rə fa

weŋ bum sə̀ zìnə sə, wèŋ sə bɛ' lòbum yè'sə bə ntʉ̀ʉ̀m awèŋ pwe'fo'.

18 Wo a fìŋ mè'rə fis weŋ ndzə bohòbʉ̀p laŋ fana ye də wèŋ ye mok co ŋkwɛ̀ŋ bə mandzə̀ nə̀ ŋgògʉ̀ bə̀boŋ.

19 Mʉ̀ sə cèp, nə sə kum bə bum sə̀ a yəgə̀ yà' nùumbu pwe' də ya wèeŋ rɛɛŋ bə zeŋ, bʉ̀ʉ̀sə̀ bum yè'sə gʉ̀ bohòwèŋ ŋgòrɛɛŋ yà'. A ye to mantombì fa' wèŋ me'rə fa wes ni' awèŋ bohòbum sə̀ yà' ka rərɛŋ yeŋ, nə sə fak fàak ŋkʉ̀ì' fana bʉ̀p sə ghaha lo mantombì. Ye də nə̀ ŋga'a nè'e, wèeŋ fa ni' awèŋ sə mok ŋgògʉ̀ bə̀boŋ ya wèeŋ sə ye bʉ̀ʉ̀ sə̀ rərɛŋ.

20 Wèŋ ànə ye to ŋkwɛ̀ŋ bohòbʉ̀p, ŋgògʉ̀ bə̀boŋ à ka fàk bohòwèŋ tse' fʉ̀k.

21 Swe'e sə̀ wèŋ à tse' bə bum sə̀ wèŋ à gʉ̀ yà' fana marè'tu sə ko weŋ ŋga'a bə zeŋ yà'sə yà? Yà'a nə̀ kə̀ lə̀ mègù bə kpʉ̀.

22 Wo a fìŋ mè'rə fis weŋ ndzə bohòbʉ̀p mok laŋ, wèŋ a bʉ̀ʉ̀ŋ ŋga'a mok ŋkwɛ̀ɛŋ sə̀ Nwì. Swe'e yà'sə yàwo də wèeŋ mok bʉ̀ʉ̀ sə̀ rərɛŋ fana yà'a nə̀ kə̀ lə̀ yàwo də wèeŋ nə̀ tse' lùŋ nə̀ nà'a nə̀ kà mè yuk nə.

23 Lə̀làk nə̀ ŋwèe tse' nà' bohòbʉ̀p, a kpʉ̀. Megu də fəfa nə̀ Nwìi ye lùŋ nə̀ nà'a nə̀ kà mè nə. Vesùwèŋ tse' lùŋ ènə ndzə bohòTà àvès Jisòs Krɛst.

7

Lʉ̀k Tse' Mègù Fàk BohòŊwə̀ Nə̀ Yi Cu Ŋwʉ̀m

1 Bwema am wèŋ, mʉ̀ də wèŋ rì tse' bə nzak lʉ̀k vɛ'ɛ bə̀boŋni, də lʉ̀ʉ̀k sə tse' mègù fàk bohòŋwè ŋga yi cu ntòŋwəm; ka vɛ'nə yeŋ à?

2 A fʉhʉ ja'a na yà' bə nzak gù è. A ye-a ŋga ŋwàŋwè lògù fana lʉ̀k kotse' yi, də mvə'nə̀ ndu ye cu ŋwəm fana yi nə sə cum megu bə nà'. A ye-a ŋga ndu ye nə kpʉ̀ fana ye də lʉ̀ʉ̀k sə kà yi mok kotse' fe'lə̀.

3 Ye də a ye-a ŋga ŋwà ànə lò-a bohòŋwə̀ mòk nə̀ zok ŋga ndu ye nə cu ntòfo' fana wo nə dʉk də yi sə ko nto. A ye-a ŋga ndu ye nə kpʉ̀ laŋ fana ye də lʉ̀k kà yi mok ko. Yi lò-a, nə kə jəŋ fe'lə ndu mòk ye də yi ka nto ko.

4 Bwema am wèŋ, yà' mègù bohòwèŋ bə nzak lʉ̀k sə̀' vɛ'nə. Lʉ̀k ka weŋ kotse' bʉ̀ʉ̀sə̀ wèŋ a kpʉ̀ weŋ Jisòs Krɛst wèŋ laŋ. A yà'sə ŋga'a də, wèŋ tse' mok ndu nə̀ fi nə̀ yi Jisos Krɛst, nə̀ Nwì a lòkoksə yi mvwe' kpʉ̀ də ya vesùwèeŋ zəm nto'o sə̀ yà' tse' fàk bohòNwì.

5 Ghà nə̀ vesùwèŋ à sə cu to ntòncu nə̀ ni' avèes dzəmgə̀ nà'a fana lʉ̀ʉ̀k sə à sə fimsə mis də a sə gʉ̀ bum sə̀ vesùwèŋ à sə gʉ̀ yà'sə, fana yà' sə zəm nto'o sə̀ a kpʉ̀.

6 Ŋga'a fana, wo a fìŋ mè'rə fis ves bohòlʉ̀ʉ̀k sə mok laŋ. Vesùwèŋ a kpʉ̀ laŋ fana yusə̀ yà' à sə koho tse'gə̀ ves mantombì fa' sə ka ŋga'a mok yeŋ. Kà də a sə fak bohòNwì bə mandzə̀ nə̀ zəm nə̀ lʉ̀k à sə tse' nà' yi nà'a mok dʉk. A sə fàk bohòyi mok bə mandzə̀ nə̀ fi nə̀ Yòŋsə̀ Nwì sə nìtsə̀' fa ves nà' mok yi.

Lʉ̀ʉ̀k Ye Ŋkuŋ Fana Bʉ̀p Yəəŋ

7 Ye də a sə cèp yè'sə də yà? A cèp yè'sə də lʉ̀ʉ̀k sə yusə̀ bʉ̀p à? Hai' yà' ka vɛ'nə yeŋ lok fʉ̀k. Yusə̀ mʉ̀ sə dʉk sə də, lʉ̀k a gʉ̀ mʉ̀ yi ŋkuŋ mʉ̀ rì bʉ̀p. Lʉ̀k à ka-a də yi dʉk də, <<Kà yu ŋwə̀ mòk wa>> dʉk, bwɛ̀rɛ də mʉ̀ à ka də ŋgòwa yu ŋwə̀ mòok bʉ̀p riŋ.

8 Ncèp ànə à gʉ̀ yi ŋkuŋ fana bʉ̀p tse' ŋga'a mandzə̀ nə̀ ŋgògʉ̀ mʉ̀, mʉ̀ sə waŋ kɛ'ca bum bwìŋ nduk, nduk. A ye-a də lʉ̀ʉ̀k bʉ̀ʉ̀, ye də bʉ̀p kpʉ̀ sə̀ laŋ.

9 Mvək mòk à ye to nə̀ mʉ̀ à sə cu yu am co lʉ̀ʉ̀k bʉ̀ʉ̀. Mʉ̀ ànə geŋ də mʉ̀ riŋ ŋga'a kə lʉ̀ʉ̀k sə̀ Nwì sə fana bʉ̀p lokok, mʉ̀ kpʉ̀.

10 Lʉ̀ʉ̀k sə̀ Nwì à fa yà' də ya bwìŋ tse' lùŋ bə zeŋ sə à jə və̀ fa mʉ̀ yàm-e kə̀ kpʉ̀.

11 Bʉ̀p à cà ndzənə̀ lʉ̀ʉ̀k sə, nə borə mʉ̀, mʉ̀ gʉ̀ bʉ̀p. Yà'a mvə'nə̀ bʉ̀p à jə və̀ fa mʉ̀ kpʉ̀ sə.

12 A zìnə də lʉ̀ʉ̀k sə rərɛŋ, nə ye yusə̀ yà' sə cèp sə pwe'fo' sə̀' rərɛŋ anə. Yà'a rərəŋ nə ye bə̀boŋ sə̀'.

13 A yè'sə də yumok sə̀ yà'a bə̀boŋ a jə və̀ fa mʉ̀ kpʉ̀ à? Hai', à ka kpʉ̀ lʉ̀k jə və, à jə və̀ yi bʉ̀p. Bʉ̀p à jə və̀ kpʉ̀ nə ma nə̀ ndzə mvwe' lʉ̀ʉ̀k sə̀ yà' à ye yusə̀ bə̀boŋ sə. Yè'sə à ye vɛ'nə də ya vesùwèeŋ ye riŋ tsə'rə yu nə̀ wo to yi də bʉ̀p nə. Yà'a

mvəsə̀ lu̱u̱k Nwì a nìtsə̀' yà' jəja mvə̀'nə̀ bu̱p, bu̱p vɛ'ɛ wùriŋ nə casə sə.

Mvəsə̀ Ŋwèe Lu̱gə̀ Bə Bu̱p

14 A rì də lu̱u̱k sə yàwo yumok sə̀ ma nə̀ bohòyòŋsə̀ fana mu̱ ye megu yàm ŋwə̀ nə̀ mu̱ kà du̱k Nwì yukgə̀, nə̀ bu̱p kohotse' mu̱ yi.

15 Mu̱ ka nsàp ncu nə̀ mu̱ cu riŋ, bu̱u̱sə̀ mu̱ kà yusə̀ mu̱ dzəm də mu̱ gu̱ sə gu̱gə̀. Yà' sə kə tesə megu də mu̱ sə gu̱ mègù yusə̀ mu̱ sə bɛ̀ŋ də mu̱ kà yà' gu̱ sə.

16 A ye-a də mu̱ sə gu̱ bu̱p, ŋga mu̱ sə dzəm sə ntu̱u̱ mu̱ ŋgògu̱ lɛ bə̀boŋ fana mu̱ rì də lu̱u̱k yusə̀ bə̀boŋ.

17 Fana ye də, sə kà bu̱p yà'sə mok mu̱ gu̱, sə gu̱ yà'sə mok bu̱p nə̀ yi cu ndzə ni'ì mu̱ nə.

18 Bu̱sə̀ mu̱ rì də yumok sə̀ bə̀boŋ ka ndzə ni'ì mu̱ nə̀ mu̱ ŋwè wà ènə yeŋ. A vɛ'nə bu̱u̱sə̀ mu̱ dzəm ŋgògu̱ yusə̀ yà'a bə̀boŋ laŋ, nə kà yà' gu̱ to.

19 Mu̱ kà yusə̀ bə̀boŋ sə̀ mu̱ dzəm ŋgògu̱u̱ sə gu̱gə̀. Mu̱ sə gu̱ ŋga'a kə bum sə̀ bu̱p sə̀ mu̱ ka dzəm ŋgògu̱ yà' dzəm sə.

20 Fana a ye-a ŋga mu̱ sə gu̱ bum sə̀ mu̱ sə kà dzəm də mu̱ gu̱ yà' dzəm sə fana, ye də sə kà yà' yà'sə mok mu̱ gu̱. Sə gu̱ yà' bu̱p nə̀ yi cu ndzə ni'ì mu̱ nə.

21 Fana mu̱ yə də yà'a mvə̀'nə̀ bum bu̱u̱ŋgə̀, də mu̱ sə dzəm ŋgògu̱ bə̀boŋ, bu̱p sə nooŋ kok megu sə̀' fo'.

22 Mu̱ sə dzəm ŋgòbɛ' lòlu̱u̱k sə̀ Nwì sə, sə ntu̱u̱ mu̱;

23 fana yumok cum mali bohòmu̱ anə sə̀' sə̀ yà' sə lu̱ bə lu̱u̱k sə̀ ŋkərə̀ àm sə dzəm də yà'a bə̀boŋ sə. Yà' sə kotse' mu̱, nə sə gu̱ mu̱ ŋgòye mali ŋkwɛ̀ŋ bohòbu̱p nə̀ yi cu ndzə ni'ì mu̱ nə.

24 Yè'sə yà vɛ'nə ŋkərə̀ bisə mu̱ ɛ. Aco kə fis gɛsə mu̱ sə mvwe' nsàp ni' nə̀ nà' sə sə̀ jə lòmu̱ mvwe' kpu̱ ènə ndà pip.

25 A kwasə Nwì bu̱u̱sə̀ yi a caŋsə gɛsə vesùwèŋ fo' ndzə bohòTà àvès Jisòs Krɛst.

Ŋgòlèsə bə zeŋ fana mu̱ yàm bə tu àm, mu̱ sə fàk bohòlu̱u̱k sə̀ Nwì bə ŋkərə̀ àm, nə sə fàk mok bohòlu̱u̱k bu̱p bə ŋgùpni' àm.

8

Aco A Cum Ncu Nə̀ Kə̀ku̱rə̀ Bə Ŋàaŋ Yòŋsə̀ Nə̀ Nwì

1 Ye də a yà'sə mok də bu̱u̱ sə̀ wo a be'lə bə Krɛst wèŋ ka bo mok sənə nzak tse'.

2 Bu̱sə̀ mu̱ cu yàm mok ndzə bohòyòŋsə̀ nə̀ yi gu̱gə̀ bwìŋ ŋgòcu ŋwəm ghà nə̀ wo be'lə bə Jisòs nà'a. Nà' fis me'rə mu̱ sə bàa bu̱p nə ye kpu̱ wèŋ laŋ.

3 Lu̱u̱k sə̀ Nwì à fa sə yà' ànə ka ŋgòghak to bu̱p yeŋ, bu̱u̱sə̀ ni' ŋwè ka ŋàŋ tse'. Ye də Nwì a gu̱ yusə̀ kaco lu̱k gu̱ to yà' yeŋ. Yi tumsə və mo ye, də wo dzə nà' bə ŋgùpni' co ni' yàvès sə̀ bə bu̱p yè'e, də ya nà'a ghak fa ves ŋàaŋ bu̱p sə.

4 Nwì à gu̱ vɛ'nə də ya vesùwèŋ sə̀ a cugə̀ bə ŋàaŋ yòŋsə̀ nə, sə̀ a ka bə ŋàaŋ ŋwè wà cum yè'e, a sə gu̱ bum kə̀ku̱rə̀ bə mandzə̀ nə̀ lu̱k sə dzəm nə.

5 Bu̱u̱ sə̀ wo gu̱gə̀ bum yàwo mvə̀'nə̀ ŋgùpni' sə dzəm wèeŋ tsərə mègù sə̀' bum sə̀ ma nə̀ ŋgùpni' anə. Bu̱u̱ sə̀ wo gu̱gə̀ yàwo yusə̀ yòŋsə̀ nə sə dzəm zeŋ sə fana wo sə tsərə yàwo sə̀' bum sə̀ ma nə̀ yòŋsə̀ nə.

6 Ŋwə̀ nə̀ yi tsərə mègù bum sə̀ ma nə̀ ŋgùpni' fana anə̀ kə̀ tesə fo' kpu̱. Ŋwə̀ nə̀ yi sə tsərə ye bum sə̀ ma nə̀ yòŋsə̀ə nə̀ kə̀ tse' ye sə lùŋ, nə ye fifi.

7 A ye-a ŋga ŋwè sə tsərə mègù bum sə̀ yà'a ma nə̀ ŋgùpni' fana kaco ŋgə̀ŋgàŋ ye to fu̱k ŋgɛ' bə Nwì yeŋ bu̱u̱sə̀ yi sə kà lu̱u̱k Nwì sə nòŋsə̀, nə ye sə̀' də kaco yi bɛ' to yà' yeŋ.

8 Kaco bu̱u̱ sə̀ wo cu ncu nə̀ ŋgùupni' awo sə dzəm gu̱ to Nwì yi kwa yeŋ.

9 Mègù də wèŋ sə kà yàwèŋ yusə̀ ŋgùpni' sə dzəm sə gu̱. A ye-a də Yòŋsə̀ Nwì nə cu sə ntu̱u̱ wèŋ zìnə, fana wèŋ sə gu̱ yàwèŋ yusə̀ yòŋsə̀ sə dzəm sə. A ye-a ŋga ŋwə̀ nəmòk ka yòŋsə̀ nə̀ Krɛst tse' fana ye də ŋgə̀ŋgàŋ ka ŋwə̀ə Krɛst nə sə̀' yeŋ.

10 Ye sə̀' də a ye-a ŋga Jisòs Krɛst cu sə ntu̱u̱ wù fana ye də wù cu ŋwəm bu̱u̱sə̀ yi a gu̱ wu ŋgòye kə̀ku̱rə̀ mu̱lisə̀ Nwì; ŋga a ye-a sə̀ də wèŋ sə kpu̱ malì bə ŋgùupni' awèŋ bu̱u̱ bu̱p awèŋ na.

11 Yusəmok cu sə' də, a ye-a ŋga Yòŋsə
Nwì nə yi à lòkoksə Jisòs mvwe' kpʉ nà'a
cu sə ntʉ̀ʉ̀ wèŋ fana Nwì nə yi à lòkoksə
Jisòs Krɛst mvwe' kpʉ nə, nə gʉ ni' awèŋ
sə yà' kpʉ laŋ sə luŋ foho və səmok. Yi
nə gʉ vɛ'nə bə mandzə nə də yòŋsə ye
nə cu sə ntʉ̀ʉ̀ wèŋ.
12 Vesùwèŋ tse' yusəmok sə a nə gʉ tsoŋ
yà' bwema am wèŋ-a. Kà də vesùwèeŋ sə
gʉ yusə ŋgùpni' sə dzəm yà' dʉk.
13 Bʉsə a ye-a ŋga wèŋ cu, nə sə gʉ yusə
ni' awèŋ sə dzəm zeŋ fana ye də wèeŋ nə
kpʉ. Yà' ye sə' də a ye-a ŋga wèŋ zə gɛsə
fàak ŋgùpni' sə bə ŋàaŋ Yòŋsə Nwì fana
ye də wèeŋ nə cum ŋwəm.
14 Bʉ̀ʉ sə wo bɛ'gə mandzə yusə Yòŋsə
Nwì sə tsə' wo fana ye də wo bwe Nwì.
15 Yòŋsə nə wèŋ a jə nà' bohòNwì nə
a ka weŋ ŋkwɛ̀ŋ də ya wèeŋ sə tse' wʉə
bʉ̀sə. Nà' tse' ŋgògʉ̀ weŋ ŋgòye bwe sə
Nwì. Ye də yi gʉ ves ŋgòrì ŋgòcèp to
bohòNwì, nə sə to yi də Pàpa, Tɛ̀'.
16 Yà'a mvwe' sə Yòŋsə Nwì nə gʉ̀gə ves
ŋgòrìŋtse' sə ntʉ̀ʉ̀ vès pap də a bwe Nwì
sə.
17 A ye-a də vesùwèeŋ bwe ye fana
ye də vesùwèeŋ nə kə tse' bum sə yi a
nòŋsə fa bʉ̀ʉ ye wèŋ sə sə'. Yà' ye sə' də
vesùwèeŋ nə kə tse' bum yè'sə ves Krɛst
wèŋ bəbɛ'. A ye-a ŋga vesùwèŋ sə yə
ŋgə' venə wèŋ bəbɛ' fana a nə kə cu be'lə
mvwe' sə kəkuk sə ye sə sə' bəbɛ' anə.

Bum Nə Kə Ye Kəkʉrə BohòBʉ̀ʉ Sə Wo Dzəm Nwì

18 Mʉ̀ rì yàm də ŋgə' nə vesùwèŋ sə yə
ŋga'a nè'e, kaco wo fʉhʉ to nà' bə nsàp
kəkuk nə nà'a nə kə ye ntsə'mòk bohòvès
nə yeŋ.
19 Nzeŋgòŋ nə Nwì à gʉ̀ nə bə bum sə
yà'a ca sə pwe'fo' sə kʉ̀k tse', nə kà lis càp
ŋgòyə nùmbu ànə nə Nwìi nə fis və bwe
ye wèŋ jəja nə.
20 Nwì a gʉ̀ fəsə lònzeŋgòŋ nə
maŋkwɛ̀ŋ, nà' kà fàak ye sə dak mok
tse' fe'lə. Nzeŋgòŋ nə bə bum sə ca sə
pwe'fo' à ka wo də a ye vɛ'nə dzəm, Nwì
à gʉ̀ yi də yà'a ye vɛ'nə. Nwì nə à sə kʉ̀k
gèsə lòmantombì,
21 bə nùmbu nə bum sə yi à gʉ̀ sə pwe'
nə tesə sə mvwe' ncu nə wo nə kə bʉp cà
wà nə. Ya ŋga nze nə tesə vɛ'nə fana, nà'
yəəŋ mok bə bòoŋ sə bwe Nwì sə.
22 Vesùwèŋ rì də nzeŋgòŋ nə bə bum sə
Nwì à gʉ̀ ca sə pwe'fo' sə wa furə fis, nə
sə ye ŋgə' co ŋwàŋwè nə yi sə ghà mwe
vɛ'ɛ tètè kə wɛs ntinə.
23 Sə kà nze nə yiìyi wa mègù, vesùwèŋ
sə Nwì a fa ves yòŋsə nə nje nə co ŋgwì
yumòk nə nà' yèto də yumòk cu ŋgòvəə,
a sə wa sə' vɛ'nə. Vesùwèŋ sə tək nùmbu
nə Nwìi nə kə fis tes ves jəja co bwe ye,
nə fiŋ me'rə fa ves ŋgùupni' avès də ya
ŋga yà'a kà bì.
24 Ghà nə vesùwèŋ ànə dzəm, nə tse'
lùŋ ntɛ̀ŋ fana, a ye ŋgònaaŋ tu bə bum
yè'sə. Yusə wù yə-a yà' mʉlisə laŋ fana
ye də wù kà tu bə zeŋ mok naàŋ, bʉ̀ʉsə a
ndà nə yi yə-a yumok laŋ, yi sə naaŋ fe'lə
tu səmok ɛ?
25 A ye-a ŋga vesùwèŋ sə naaŋ tu avès
bə yumok sə a ka yà' ntòye fana, a cu
ŋgòtək vɛ'nə, yà' rɛɛŋ də a sə ko rì ntʉm.
26 A sə' də Yòŋsə nə Nwì nə sə tɛsə
vesùwèŋ sə a jì ŋàŋ yè'sə. Bʉsə a ka
mvə'nə aco a lɛŋ riŋ Nwì bəboŋ riŋ fana
Yòŋsə nə sə lɛŋ fa ves nsàp nə bə jòŋ, bə
mandzə nə anə ye-a vès a kà cèp to.
27 Nwì nə yi rì ntʉm bwìŋ pwe' nə, yi
rì yusə yòŋsə nə sə tsərə sə sə', bʉ̀ʉsə yi
sə lɛŋ fa bʉ̀ʉ Nwì wèŋ bə bum sə Nwì sə
dzəm sə.
28 Vesùwèŋ rì sə' də yusə yà' kə tsèŋ-
a ŋwè pwe' fana Nwì sə fàk bə zeŋ yi
ŋgògʉ̀ yusə yà'a nə ye bəboŋ bohòbʉ̀ʉ
sə yà' dzəm yi wèŋ; bʉ̀ʉ yà'sə sə yi a to
fis wo mvə'nə yi ànə dzəm kok sə ntʉ̀ʉ̀ yi
də yà'a nə ye vɛ'nə sə.
29 Bʉ̀ʉ yà'sə sə yi ànə riŋ wo, yi dʉk də
yà'wèeŋ nə bʉ̀ʉŋ co mo ye, ya ŋga mo ye
nə ye motu bohòbwema sə wo ŋkʉ̀ʉŋ sə.
30 Bʉ̀ʉ sə yi ànə dʉk də yà'wèeŋ bʉ̀ʉ sə
ye sə fana yi to yà'wèŋ. Yi ànə to wo fana
yi gʉ yà' ŋgòye yəyərə mʉlisə yi. Yi ànə
gʉ wes wo yəyərə anə fana yi fa yà'wèŋ
mvwe' ncum sə ghaŋ sə bəboŋ.

Yusə Aco Yà' Ghak Vees Yè'sə Yà?

31 Yumok cu fe'lə sə aco a cep ŋkuŋ à?
A ye-a də Nwì tə ma nə njàvès, ye də ŋwə
nə aco yi ghak ves ye ndà?

32 Nwì à ka də mo ye kà ŋgə' yə dzeeŋ,
fana yi fis fa nà' bʉ̀ʉ vès. Ye də yumòk
ka nə̀ aco yi dzeeŋ də yi nə kà ves nà' fa
mok cum fe'lə.
33 Ŋwə̀ nə̀ aco yi lap bʉ̀ʉ Nwì wèŋ bə
nzak yè'sə ndà? Nwì a gʉ̀ ves yi də vèes
mok yəyərə.
34 Ye də ŋwə̀ nə̀ aco yi muk cù də vès
gbʉ̀ nzak yè'sə ndà? Jisòs Krɛst bə tu ye
à kpʉ bohòvès, nə lokok səmok. Yi cu
ŋga'a bo ma mà'a Nwì, nə sə lɛŋ fa ves.
35 Aco yumok gapsə vesùwèŋ bə
dzədzəm nə̀ Krɛst tse' nà' bohòvesùwèŋ
ènə à? Yumok co ŋgə', bə jijipsə̀ ŋga wo
sə yak ves bʉ̀ʉ yi, njè, jì cə̀k, kè ŋga wo
sə tʉ̀ksə ves, kè wo də wo gbɛ' ves bə fèk.
A mègù-a sə̀ bum yè'sə aco yà' gapsə ves
à?
36 Yà' mègù mvə̀'nə̀ wo à còm yà'
ndzənə ŋwàk Nwì də,
<<Wo sə zə ves nùumbu pwe' bʉ̀ʉ wù.
Wo sə gʉ megu ves co nsùŋgaaŋ sə̀ wo sə
jə lòwo ŋgòkə̀ sʉə wo sʉə.>>
37 Bə bum yè'sə pwe', vès a ghak yà' bə
ŋàaŋ Krɛst nə̀ yi dzəm vès nə.
38 Mʉ̀ rì tse' pap də kaco yumok gapsə fis
ves bə dzədzəm ye nə yeŋ. A dzəm ye
kpʉ kè lùŋ, kè masinjàa Nwì mʉbu bə tu
awo, nə ye nsàp yòŋsə̀ mòk nə̀ yi tse' ŋàŋ
mbwa pwe', kaco yà' gapsə ves yeŋ.
39 A dzəm ye yumòk nə̀ nà' cu kè nə̀ nà'
ka ntòvə, a dzəm ye ma mʉbu bə sə nze
pwe'. A dzəm ye yumòk nə̀ Nwì a gʉ̀ nà'
pwe', mʉ̀ ka yàm yumòk nə̀ aco nà' gapsə
fʉk ves bə dzədzəm nə̀ Nwì a nìtsə̀' fa
ves nà' ndzə bohòJisòs Krɛst nə̀ yi Tà àvès
ènə ye.

9

Bum Sə̀ Nwì À Fa Bʉ̀ʉ Izùrɛ Wèŋ

1 Yusə̀ mʉ̀ sə də mʉ cep yè'e ka ŋàhà
jap yeŋ. Mʉ̀ sə cèp zìnə co ŋwəə Jisòs
Krɛst. Ntʉm àm nə̀ Yòŋsə̀ nə̀ Rərɛŋ nə
tse' nà' yi nə,
2 sə rì də a zìnə. A zìnə də manziŋ sə
ko mʉ vɛ'ɛ wùriŋ, ntʉm sə yaaŋ mʉ sə̀'
nsàp nə̀ co kà teŋsə fʉ̀k,
3 njo bʉ̀ʉ lak am bʉ̀ʉ Jus wèŋ, sə̀ wo
ka Krɛst dzəm. Wo sə̀ wo bwema am sə̀
vesiwèeŋ njàŋ. A ye-a də Nwìi to fa mʉ
ndò, nə cok fis gɛsə mʉ ndzə bohòKrɛst,
yà' tɛsə bʉ̀ʉ am yè'sə wèŋ fana boŋ ghak
mʉ lɛ vɛ'nə.
4 Wo bwe Izùrɛ, yi à jə wo də yà'a bwe
ye, yi à sə ye bə yà'wèŋ bə ŋàaŋ ye, yi ànə
zʉ rʉ̀k sə̀' bə yà'wèŋ, yi fa yà' lʉ̀ʉk ye, yi
niŋtsok fa wo mvə̀'nə̀ yà'a nə sə kuksə yi
fana yi kàk fa wo bum mok sə̀'.
5 Wo ŋgwì bʉ̀ nə̀ wo à tesə bohòtàcici
avès wèŋ. Krɛst bə tu ye, nə̀ wo à dzə
yi sə nzeŋgòŋ fɛŋ nə, yi sə̀' ŋwə̀ lak àwo.
Yi Krɛst nə, yi Nwì nə̀ yi ghak bum pwe',
vesùwèeŋ kuksə yi nə kà teŋsə̀ yuk. Yà'a
ye vɛ'nə.

Yusə̀ Nwì A Kàk, À Ka Wà Ca

6 Mvə̀'nə̀ mʉ̀ də ntʉm sə yaaŋ mʉ
bʉ̀ʉsə̀ bʉ̀ʉ Izùrɛ wèŋ à dzèeŋ yusə̀ Nwì à
kà' sə vɛ'nə, mʉ̀ sə kà yè'sə də yusə̀ Nwì
à kàk sə a cà wà dʉk. Ka də ŋwəə Izùrɛ
nə fòpwe' ŋgwì bʉ̀ Izùrɛ anə pap yeŋ.
7 Yà'a sə̀' vɛ'nə də ŋgwì bʉ̀ Abràham
wèŋ ka pwe' bwe Abràham sə̀ pap sə̀' yeŋ.
Nwì à dʉk fa Abràham nə də, <<Bwe sə̀
mʉ nə gʉ wo noŋsə liŋ yòsə, a bwe sə̀
bohòmo yòAzìk.>>
8 Yè'sə sə nìtsə̀' də bwe sə̀ Abràham à
dzə sə, wo ka lòoŋ fo' bwe Nwì yeŋ. Bwe
ye sə mègù sə̀ wo dzə wo mvə̀'nə̀ Nwì à
kà' Abràham nə ŋkuŋ fana wo taŋ wo co
bwe Abràham sə̀ zìnə sə.
9 Mvə̀'nə̀ Nwì ànə kàk Abràham nə fana
yi à dʉk fa nà' də, <<Mvəək nə kʉ̀rə mʉ̀
foho və, fana Sàra nə dzə mwe.>>
10 Ka nà'nə megu. Mòok sə̀' də ghà nə̀
Azìk ànə kuk fana ŋgwe ye Rèbekà dzə
fa yi bwe fɛs.
11-12 Ghà nə̀ bwe yè'sə à cu ntòndzə
vəə, ŋga wo ka yumok bʉp kè bəboŋ
àlɛ ntògʉ, Nwì dʉk fa ma awo nə dʉk
də, <<Mo nə̀ tu nə, nə fak bohònə̀ ma
ŋkwèŋ.>> Nwì ànə gʉ yè'sə ŋga yà'a
yəəŋ jəja də a kokgə̀ sə vəə yi ŋkuŋ yi
cok fis mo nje nə̀ yi dzəm. Yà'a bòyi fana
yi to ndàaŋwè nə̀ yi dzəm, ka də tse'ŋga
a ŋwə̀ nə̀ yi gʉ̀ yumok ŋkuŋ yeŋ.
13 Yà' mègù mvə̀'nə̀ wo à còm yà'
ndzənə ŋwàk Nwì sə də, <<Mʉ̀ dzəm
Jakòp, nə bɛŋ Esò.>>

Nwìi Gʉ̀gə̀ Yuye Mvə̀'nə̀ Yi Dzəm

14 A yè'sə də Nwìi gʉ̀gə̀ bum ye bə
mandzə̀ nə̀ nà' ka rərəŋ yeŋ à? Hai' yà'
ka vɛ'nə yeŋ.
15 Yi ànə dʉk fa Musì fa' də,
<<Mʉ nə koksə manziŋ bohòŋwə̀ nə̀ mʉ̀
dzəm mʉ̀.
Mʉ nə niŋtsok fa gʉ̀bòŋ njàm nə
bohòŋwə̀ nə̀ mʉ̀ dzəm sə̀' mʉ̀.>>
16 Yà'a yè'sə jəja də Nwìi dzəmgə̀ ŋgògʉ̀
yuye fana yà' kà bʉ̀ʉsə̀ də yi gʉ̀ vɛ'nə
bʉ̀ʉsə̀ bwìŋ dzəm vɛ'nə kènə də bʉ̀ʉsə̀
bwìiŋ gʉ̀gə̀ vɛ'nə sə̀' ye. Yi gʉ̀gə̀ yà' bʉ̀ʉ
manziŋ nə̀ nje sə vəə yi.
17 Yà' cu ndzənə ŋwàk Nwì sə̀' də,
<<Mʉ̀ a koksə wùu Feròŋkum ya mʉ nin
fa bwìŋ ŋàaŋ am sə mʉtuhù wù,
Ya liŋ am sə nə yuhu bə nzeŋgòŋ nə
pwe'.>>
18 Ye də yà' nòjəja də Nwìi koksəgə̀
manziŋ nje bohòŋwə̀ nə̀ yi dzəm yi, nə
gʉŋsə fa tu bohòŋwə̀ nə̀ bòyi də yi gʉ nà'
vɛ'nə.
19 Kàmòk aco ŋwə̀ nəmòk fek dʉk də,
<<Aco Nwì bɛŋ ŋwè ŋga'a va, ŋga a ye-a
də ŋwèe gʉ̀ mègù yusə Nwì gʉ̀ ŋgəŋgàŋ
yi ŋkuŋ yi gʉ yà' na.>>
20 Ŋwə̀ nə̀ wà, wù jə cù fòŋkuŋ nə sə
fek Nwì yumok ɛ? Aco kʉ̀ŋ fek to ŋwə̀ nə̀
nà' bom yi nə də, <<Wù bom mʉ vɛ'ɛ bʉ̀ʉ
yàlɛ à?>>
21 Ŋgà bom kʉ̀ŋ tse' ŋàŋ bə mbom sə̀
yi sə bom kʉ̀ŋ bə zeŋ sə yi. Aco yi jəŋ
mbom, nə bom kʉ̀ŋ bə zeŋ ba. Kʉ̀ŋ mòk
ye nə̀ co wo kà nà' nduk fis, mòk ye ye
nə̀ wo sə fis, nə gʉ bum bə zeŋ ghà nə̀
fòlòoŋ.
22 Ân ye də Nwì ànə dzəm ŋgònìtsə̀' jəjòk
nə̀ nje nə ya bwìiŋ ye ŋàaŋ ye sə, fana yi
ko bwi ntʉm bə bʉ̀ʉ sə̀ wo jòksə yi ntʉm
sə̀ yi nə gʉ bʉpsə wo ntsə'mòk sə.
23 Yi à gʉ̀ vɛ'nə bʉ̀ʉsə̀ yi à dzəm
ŋgònìtsə̀' nsàp maŋgəŋgèŋ ŋàŋ nə̀ yi tse'
nə mʉtuhù bʉ̀ʉ mok sə̀ yi à koksə manziŋ
bohòyà' sə. Yi ànə fʉhʉ noŋsə də bʉ̀ʉ
yè'sə wèeŋ nə̀ kà tse' kàkuk nə̀ nje nə.
24 Bʉ̀ʉ sə̀ yi à fʉ̀hʉ nòŋsə sə, a vès. Yi a
ka vesùwèŋ mʉŋgorà bʉ̀ʉ Jus wèŋ to fis
jəŋ megu, yi a to fis jə ves mʉŋgorà bʉ̀
lakmvum wèŋ sə̀'.
25 Nwì à cèp fana wo com yà' ndzənə
ŋwàk Hosiyà sə̀' mvək ànə də,
<<Bʉ̀ʉ sə̀ wo ànə ka bʉ̀ʉ yàm yeŋ sə, mʉ
nə to wo mok də, bʉ̀ʉ am.
Lak sə̀ mʉ̀ à sə kà wo dzəmgə̀ sə, mʉ nə
to wo mok də, Bʉ̀ʉ am sə̀ mʉ̀ dzəm
wo.
26 Mvwe' sə̀ wo à dʉk fa wo fo' də, <Wèŋ
ka bʉ̀ʉ am yeŋ,>
Yà'a sə̀' mvwe' sə̀ wo nə dʉk fəsə fa wo
səmok də,
<Wèeŋ bwe Nwì nə̀ yi cu ŋwəm nə.> >>
27 Izayà nə̀ yi à ye ŋgà tsòhòbum Nwì nə
à wa fa bʉ̀ʉ Izùrɛ wèŋ sə də,
<<A ye-a sə̀ də bʉ̀ʉ Izùrɛ sə wèŋ yam vɛ'ɛ
co ŋgwansaa sə̀ sə ŋgʉ ndzəp,
Fana bʉ̀ʉ sə̀ wo nə tse' lùŋ fo' mègù
momjo wà.
28 Tàa nə kà mvək càsə̀.
Yi nə və ŋgòkə̀ sak mèsə nzak ye bə
nzeŋgòŋ nə.>>
29 Izayà nə ànə cep mok sə̀' də,
<<Ânə ye-a də Tà nə̀ yi tse' nze yi nə à ka
ves bwe mok bwes noŋsə fa,
Bwèrɛ də vès à lə co lak Sodòm nə ye sə̀'
co lak Gòmorà.>>
30 A yè'sə ŋga'a da? Yusə dʉk də, bʉ̀
lakmvum wèŋ a yəəŋ mʉlisə Nwì mok co
wo kəkʉrə, ŋga ye-a sə̀ də wo à sə kà
mandzə̀ ŋgòye kəkʉrə anə sə làpgə̀ na.
Wo à bʉ̀ʉŋ kəkʉrə ŋga wo fa ntum awo
bohòKrɛst.
31 Bʉ̀ʉ Izùrɛ wèŋ à sə bɛ' yàwo mandzə̀
lʉ̀k də wo nə kə ye kəkʉrə bʉ̀ʉ zeŋ fana
wo gbʉ làm bə lʉ̀ʉk sə.
32 Wo à gbʉ̀ bʉ̀ʉ yà? Wo à gbʉ̀ bʉ̀ʉsə̀
wo à sə naaŋ tu yàwo bə fàak awo sə̀ wo
à sə gʉ̀ʉ sə, kà bə dzədzəm bohòKrɛst ye.
Ânə geŋ wo kə lʉ'rə gbʉ mʉmvwe' lìs
33 nə̀ wo à còm bə zeŋ ndzənə ŋwàk
Nwì də,
<<Wèeŋ yeè, mʉ̀ tam nòŋsə lìs* mvwe'
lak Zayòŋ nə̀ bwìŋ nə lʉ'rə gbʉ bə
zeŋ.
Bwìŋ nə lʉ'rə gbʉ fo',
megu kə də ŋwə̀ nə̀ yi dzəm-a bohònà'
fana kaco lìs ènə fa yi marè'tu
yeŋ.>>

* **9:33 9:33** Lìs ènə Jisos Krɛst.

10

Mvə'nə Bwe Izùrɛ À Jàm Mandzə

1 Bwema am wèŋ, mʉ̀ sə dzəm vɛ'ɛ bə
ntʉm àm pwe'fo' də bʉ̀ʉ̀ am, bʉ̀ʉ̀ Izùrɛ
wèeŋ tse' lùŋ. Mʉ̀ sə lɛŋ Nwì bə zeŋ sə'
wùriŋ.
2 Mʉ̀ rì zìnə də wo tse' ntʉm bə ma nə
Nwì wùriŋ, megu də wo kà bə zìnə nə nà'
cu ca nə rɛ̀ɛ̀ŋ.
3 Wo ka mvə'nə Nwìi gʉ̀gə ŋwè ŋgòye
kəkʉrə mʉlisə yi sə co yumok jəŋ fana wo
lap mandzə njàwo ŋgòye kəkʉrə mʉlisə
Nwì anə. Yà'a mvəsə wo à bɛ̀ŋ mandzə
Nwì sə.
4 Ghà nə Krɛst ànə və fana fàak sə lʉ̀k
sə me yàwo sə, fana yà' ye mok də ŋwə̀
nə yi tse'-a dzədzəm fana ŋgəŋgàŋ ye
kəkʉrə mʉlisə Nwì.
5 Musì ànə com yumok bə nzak lʉ̀ʉk sə
dʉk də, <<A ye-a ŋga ŋwè nòŋsə wes lʉ̀ʉk
sə pwe' nə pwe' àlɛ, ye də ŋgəŋgàŋ tse'
lùŋ bʉ̀ʉ̀ zeŋ sə'.>>
6 Bə nzak nə ŋgòye kəkʉrə ŋga ŋwè fa
ntʉm ye bohòNwì nà'a ye də, <<Kà də
ŋwèe sə mərə sə ntʉʉ̀ yi də, <A nə lo
mʉbu anə ndà?> dʉk.>> Yà'sə də wù sə
tsəm ŋgòkə jə tsoŋ və Krɛst nə sə nze də
yi tɛsə wu.
7 Mok ye sà' də, <<Kà də ŋwèe sə tsərə
sə ntʉʉ̀ yi də, <Anə tsoŋ lo sə mvwe'
nzeŋgòŋ bʉ̀ kpʉkpʉ ndà,> >> də ya wo
jəŋ kok və Krɛst ca sə' dʉk.
8 Ŋwàk Nwì sə cèp da? Nà' sə cèp də,
<<Ncèp nə nà' kʉəp weŋ nè' co wèŋ yuk,
nà'a kə̀ cùhu wèŋ nə ye sə ntʉʉ̀ wèŋ
sə'.>> A ncèp nə vès sə tsòho fa weŋ də
wèeŋ fa ntʉm bohòJisòs nà'a.
9 Bʉsə̀ a ye-a ŋga ŋwè cèp fis kə̀ cùhu
yi də Jisòs nə yi Tà, nə dzəm sə ntʉʉ̀ yi
sə' zìnə də Nwì à lòkoksə nà' mvwe' kpʉ
fana ŋwə̀ ànə tse' lùŋ.
10 Ŋwèe dzəmgə̀ sə ntʉʉ̀ yi fana Nwì jəŋ
yi də yi yəyərə̀, yi cep fis kə̀ cùhu yi fana
yi tse' lùŋ.
11 Ŋwàk Nwì sə cèp də, <<Ŋwə̀ nə̀
yi dzəm-a bohònà' fana, kaco yi maha
wà.>>
12 Yà' ka zok bohòŋwə̀ nə̀ yi ŋwəə̀ Jus bə
nə̀ yi ŋwè lakmvum yeŋ. Nwìi Tà bohòwo
yi pwe' yəyərə̀. Yi sègə̀ ndàaŋwè pwe'
ŋkʉ̀ʉŋntɛ̀ŋ, nə̀ nà' lɛŋ tətɛsə̀ bohòyi.
13 Wo a còm yà' ndzənə ŋwàk Nwì də,
<<A ye-a sə̀ ndà nə̀ yi to liŋ Tà sə fana
ŋgəŋgàaŋ nə tse' lùŋ.>>
14 Aco bwìŋ to ŋwə̀ nəmòk də nà'a kə̀
tɛsə wo yè'sə va, ŋga a ye-a də wo ka
bohòyi ntòdzəm ɛ? Yà' ye sə̀' də aco bwìŋ
dzəm bohòŋwə̀ mòk yè'sə va ŋga wo ka
yumok bə liŋ ye sə yuk yuk ɛ? Aco wo
yuk va sə̀', ŋga wo ka-a ŋwè ŋgòtsòho fa
wo tse' ɛ?
15 Aco ŋwè lo ŋgòkə̀ tsòho anə va ŋga
wo ka-a yi tum ɛ? Yà' mègù mvə'nə̀
wo a còm yà' ndzənə ŋwàk Nwì yà'a də,
<<Bwìiŋ lògə̀ bə Ntirə̀ nə̀ Bəboŋ nə ŋgòkə̀
tsə̀' fa bwìŋ fana wo kwa bohòyà'wèŋ
wùriŋ.>>
16 Megu də ka də bʉ̀ʉ̀ sə̀ wo yukgə̀ Ntirə̀
nə̀ Bəboŋ nə dzəm wesgə̀ nà' pwe'fo' yeŋ.
Izayà à dʉk bə cùu ye də, <<Tà, ŋwə̀ nə̀
yi a dzəm fʉ̀k ncèp àvès nə ndà?>>
17 Ye də fantʉm vègə̀ bohòŋwè ŋga yi
yuk yumok, bwìŋ yu' ŋga wo sə tsòho fa
wo ncèp nə̀ Krɛst nə.
18 Mʉ̀ sə fek də, a yè'sə zìnə də bʉ̀ʉ̀
Izùrɛ wèŋ a ka Ntirə̀ nə̀ Bəboŋ nə yè'e
ntòyuk à? Hai', wo a yuk laŋ. Yà'a
mvə'nə̀ wo à còm yà' ndzənə ŋwàk Nwì
sə də,
<<Ntirə̀ nə̀ masinjà nə à tse' nə a yuhu
lòwes sənə nzeŋgòŋ nə pwe'fo' laŋ.
Bwìŋ a yuk ncèp nə mvwe' sə̀ a fɛŋ bə fɛŋ
bʉ̀ə̀.>>
19 A fek-a mòk sə̀' də, ye də bʉ̀ʉ̀ Izùrɛ wèŋ
à ka yàwo bə ncèp ànə rɛɛŋ àlɛ? Hai' wo
à rɛɛŋ sə̀ laŋ. Musì ànə cep to fa' yi də
Nwì à dʉk də,
<<Mʉ nə gʉ lak mok nsàp nə̀ wèeŋ nə kʉk
ja'a wo nə waŋ,
Də anə ye co ye vɛ'nə lɛ wèŋ.
Mʉ nə gʉ lak mok sə̀ wo ləm wà,
Wèŋ kʉk ja'a wo ntʉm yaaŋ weŋ.>>
20 À cèp ghak gʉgʉŋ ŋgà tsòhòbum Nwì
Izayà mvə'nə̀ yi ànə cep ye də,
Nwì a cèp də,
<<Bʉ̀ʉ̀ sə̀ wo a sə kà mʉ làp wèŋ a yə mʉ
laŋ.
Mʉ̀ a nìŋ fa ni' àm bohòbʉ̀ʉ̀ sə̀ wo a sə kà
mʉ fe'rə̀.>>

21 Bohòma nə bʉ̀ʉ Izùrɛ wèŋ fana yi à cèp
də Nwì à dʉk də,
<<Mʉ̀ tse' fa bʉ̀ʉ am wèŋ bo də wo və tàtè
nùm kə ca co,
Wo kà ŋgì nə njàm nə yuk lok.>>

11

Nwì Ka Bʉ̀ʉ Izùrɛ Wèŋ Swi

1 Mʉ fek mali-a weŋ yumok səmok. A
yè'sə də Nwì a bèŋ bʉ̀ʉ ye wèŋ laŋ nə kɛ̀'
mò'fis à? Hai', ka vɛ'nə yeŋ. Mʉ̀ bə tu am,
mʉ sə' ŋwàə Izùrɛ, tàcici àvèes Abràham
fana mʉ̀ ye bə bòp lak Benjamè.
2 Nwì a ka bo ye bohòbʉ̀ʉ ye wèŋ sə
yi ànə riŋ wo mantombì sə wèŋ lɛ co'rə
fis. Mʉ̀ rì də wèŋ rì yusə wo à còm yà'
ndzənə ŋwàk Nwì bə liŋ ŋwə nə wo to yi
də Àlajà nà'a laŋ. Yi à sə cèp bohòNwì bə
liŋ bʉ̀ʉ Izùrɛ, nə sə dʉk də,
3 <<Tà, bʉ̀ʉ yè'e wèŋ a zə ŋgàa
tsòhòbum yo wèŋ, wo a kʉ̀əmsə màk wes
kàam sə wo fagə wu satikà' fo' sə sə' pwe'.
Bwehe cu mègù mok mʉmʉ̀ nə mʉ̀ sə
kùksə wu, fana wo sə lap mandzə ŋgòzə
mʉ sə'.>>
4 Ànə geŋ Nwì dʉk fəsə fa yi da? Nwì
à dʉk yi də, <<Mʉ̀ tse' malì bʉ̀ʉ yàm fo'
ncùhù sàmba, sə wo ka rùm nə wo to nà'
də Baal nà'nə kuksə yu'.>>
5 Yà'a bohòvesùwèŋ ŋga'a yè'e sə'
vɛ'nə. Mʉbwes bʉ̀ʉ Izùrɛ mok cu nə Nwì
a cok fis wo bə bòvəm nə nje.
6 Mvə'nə yi a cok fis yà' bə bòvəm nə
nje nə fana yà' rɛɛŋ də yi a ka yà'wèŋ
bʉ̀ʉ yumok sə wo a gʉ̀ yà' cok fis. Ànə
ye-a də yi a cok fis yà'wèŋ vɛ'nə bwèrɛ
də kaco a to nsàp bòvəm ànə də a bòvəm
yeŋ.
7 Yusə də vɛ': bʉ̀ʉ Izùrɛ wèŋ à ka yusə
wo à sə làp sə kə tse'. À tse' mègù yà'
mʉbwes bʉ̀ nə Nwì ànə cok fis wo nə.
Ntʉm mok sə wèŋ a gʉ bʉp laŋ.
8 Yà' megu mvə'nə wo à còm yà' ndzənə
ŋwàk Nwì yà'a də,
<<Nwì a jipsə wo ŋkərə.
Kaco lis awo ye yeŋ, ntu' awo kà sə' yuk,
Tətè kə wɛs ntinə yè'e.>>
9 Devìd à cèp ye sə' də,
<<Yusə wo sə kwa sàm bə zeŋ sə yà'a
bʉ̀ʉŋ co tam bohòwo.
Wo gbʉ, nə ye ŋgə' bə zeŋ sə'.
10 Lis loho na wo co wo kà bum yə-è,
Wo ye-a ŋgə' nə co nà' zəm tse' megu wo
sə nze nə mvèsə bwèrà.>>
11 Ye də yà' sə tsə' yè'sə də Izùrɛ à lʉ'rə
də ya wo gbʉ nə bisə nə mvèsə à? Hai' ka
vɛ'nə yeŋ lok. Bʉ̀ʉ Izùrɛ wèŋ gbʉ̀ʉ fana
Nwì fa bʉ̀ lakmvum wèŋ mandzə də yà'a
tse' lùŋ ya bʉ̀ʉ Izùrɛ wèeŋ waŋ boŋsə
yà'wèŋ.
12 A ye ŋga bʉ̀ʉ Izùrɛ wèŋ ànə jam
mandzə nə fana nzeŋgòŋ nə tse' yàwo kə
mandzə ŋgòtse' swe' bʉ̀ʉ zeŋ. Bʉ̀ʉ Izùrɛ
wèeŋ bisə fana bʉ̀ lakmvum wèŋ bʉ̀ʉŋ
ŋgàa ghàk. A ye ŋga bʉp àwo nə a gʉ̀
Nwì yi se bwìŋ fana anə boŋ wesə yè'sə
mok nsàp nə fòŋga wo kpəəŋ foho və-a
mvwe' mandzə nə Nwì nə ɛ?

Mandzə Nə Nwì Sə Lùŋsə Bʉ̀ Lakmvum Wèŋ

13 Mʉ̀ dzəm ŋgòcèp bohòwèŋ bʉ̀ lak-
mvum wèŋ. Nwì a tum və mʉ co ŋgà
ntum bohòwèŋ fana mʉ̀ sə jə yà' co fàak
sə ghaŋ.
14 Bʉsə kàmòk aco mʉ̀ gʉ bʉ̀ʉ lak am
bʉ̀ʉ Izùrɛ wèŋ mok ŋgòwa weŋ, nə foho
və kə tse' lùŋ.
15 Ghà nə Nwì ànə bɛŋ bʉ̀ʉ Izùrɛ wèŋ
fana yà' gʉ bʉ̀ʉ sə sənə nzeŋgòŋ nə pwe'
ŋgòtɛs ŋkɛ̀ŋ bə Nwì wèŋ mok mvwe'
mò'fis. Ye də anə ye yè'sə va, ŋga a ye-a
də Nwì jə fəsə wo co bʉ̀ʉ ye wèŋ ɛ? Anə
ye megu mok co də bʉ̀ʉ sə wo à kpʉ wèŋ
bwìŋ foho və fe'lə laŋ.
16 A ye-a ŋga ŋwè fa to ntu' brɛd nə
mantombì nə bohòNwì fana ye də bwes
sə pwe' sə' sə ye. A ye-a ŋga ŋgàaŋ tʉ
mòok sə Nwì fana ntaŋ tʉ sə ye mali sə
ye.
17 Tʉ nə bəboŋ nə wo togə nà' də Olìp
nà'a à təəŋ ye sə fo', wo kə sa fis jəŋ lo
ntaŋ sə, nə jəŋ ŋga'a nsàp tʉ mòk nə sə
ŋgəà, nə kə lem gesə nà' ndzənə tʉ mòk
nə. Wèŋ bʉ̀ lakmvum yè'sə, ntaŋ sə wo
à kə lèm gèsə yà' lèmə sə wèŋ. A wèŋ
sə wèŋ à və ŋgòkə tse' jə mʉŋàŋ ndzə
mvwe' ŋgàaŋ tʉ Olìp nə bəboŋ nə.
18 Yà' nə yeè nə vɛ'nə fana kà də wèeŋ
jəŋ ntaŋ sə yà' à ye sə tʉ nə co yà'a yusə

wà dʉk. A ye-a də wèŋ sə nɛ̀ni' fana wèŋ
sə tsərə tse' də wèŋ sə kà ŋgàaŋ tʉ nə
wèŋ tɛsə̀, ŋgàaŋ tʉ nə sə tɛsə weŋ yi.
19 Kàmòk aco wèŋ dʉk də wo à sà fis
ntaŋ mok sə, ya ŋga vèes tse' mandzə̀.
20 A lɛ zìnə. Wo à sà fis yà' bʉ̀ʉsə̀ wo à
ka dzədzəm bohòKrɛst tse'. Wèŋ a bʉ̀ʉŋ
mok ni' tʉ ànə ma mòk wèŋ bʉ̀ʉ dzədzəm
àwèŋ nə̀ wèŋ tse' nə. Kà də wèeŋ sə nɛni'
dʉk, wèeŋ sə koksə lɛ wʉə.
21 A lòntaŋ sə̀ yà' ànə kuk kok yàwo bə
tʉ nə̀ nà' à ye nə, Nwì nə kà wo mè'rə̀. Ye
də a ye-a ŋga wèŋ ka bohòyi dzəm, wèŋ
tsəm də yi nə me'rə weŋ yàwèŋ à?
22 Vesùwèŋ yə də Nwìi mamòk ŋwə̀ nə̀
yi bòŋwè vɛ'ɛ wùriŋ, yi ye bwi mamòk sə̀'
ŋwə̀ nə̀ co yi ko gesə-a wu ndzə bohòyi,
wù waŋ kpʉ yò. Yi tʉ̀ksəgə̀ bʉ̀ʉ sə̀ wo
a mè'rə mandzə̀ nə̀ nje, nə ye bə̀boŋ
bohòwèŋ, ŋga weŋ tə-a gʉgʉŋ bə mandzə̀
nə̀ nje nə. A kà-a vɛ'nə ye, wo gbɛ' ci' mak
fis weŋ fo'.
23 Yumòok sə̀' də, a ye-a ŋga bʉ̀ʉ Izùrɛ
wèŋ teŋsə gʉtu awo nə fana aco Nwì lem
fəsə gesə lo fe'lə wo ndzə mvwe' tʉ nə
sə̀mok, bʉ̀ʉsə̀ yi tse' nsàp ŋàŋ ànə yo.
24 Vesùwèŋ yə də aco yi jəŋ to weŋ sə̀
wèŋ ka bʉ̀ʉ Jus yeŋ, sə̀ wèeŋ yàwèŋ co
ntaŋ tʉ mòk nə̀ sə ŋgəà, nə sa fis weŋ,
nə kə lem gesə bə tʉ nə̀ bə̀boŋ, nə̀ wèŋ
ànə ka ntaŋ tʉ ànə yeŋ. Ye də aco yi jəŋ
to bʉ̀ʉ Izùrɛ wèŋ sə̀ wo ànə ye yàwo ntaŋ
tʉ nə̀ bə̀boŋ ànə, nə lem fəsə gesə yà'wèŋ
ndzənə tʉ àwo nə.

Bʉ̀ʉ Izùrɛ Wèeŋ Nə Tse' Lùŋ

25 Bwema am wèŋ, mʉ̀ sə dzəm də
wèeŋ rɛɛŋ bə zìnə mòk nə̀ nà' swìhi
cu sə mvwe' ncèp ènə, ya kà də wèeŋ
sə tsəm də wèeŋ kəkərə dʉk. Nà'a də,
jəjʉ'rə nə̀ nà' a və̀ bohòbʉ̀ʉ Izùrɛ wèŋ
mok ènə nə ye vɛ'nə tətè kə dzeŋ ghà nə̀
bʉ̀ lakmvum wèŋ, sə̀ wo nə̀ tse' lùŋ sə, və̀
wes bohòNwì pwe' ŋkuŋ.
26 Yà'a mvə̀'nə̀ bʉ̀ʉ Izùrɛ pwe' nə tse'
lùŋ sə. Yà' cu ndzənə ŋwàk Nwì dʉk də,
<<Ŋgà tətɛsə̀ bwìŋ nə, nə̀ tesə və̀ mvwe'
lak Zayòŋ,
Fana yi nə fis gɛsə ŋkʉ̀ì' mʉtsətsə'rəə
bwe' Jàkop pwe'.
27 Də mvə̀'nə̀ mʉ fis wes bʉp awo sə vɛ'nə,
Fana yà' ye mok də rʉ̀k àm nə̀ mʉ̀ à zʉ
vesi wèŋ nə nà' kʉ̀rə wes mvə̀'nə̀
mʉ̀ à dʉk sə laŋ.>>
28 Bʉ̀ʉ Izùrɛ wèŋ a bʉ̀ʉŋ mok bʉ̀ʉ sə̀
də bə Nwì wèŋ ka ŋge' yeŋ bʉ̀ʉsə̀ wo
a ka Ntirə̀ nə̀ Bə̀boŋ nə dzəm. Yè'sə à
ye vɛ'nə də ya wèŋ sə̀ wèeŋ bʉ̀ lakmvum
tse' mandzə̀ ŋgòtse' lùŋ. Megu də yi ànə
cokfis to wo laŋ də yà'wèeŋ bʉ̀ʉ ye, fana
yi sə dzəm malì yà' sə̀'. Yi sə dzəm malì
yà' vɛ'nə njo nə̀ yi ànə zʉ me rʉ̀k bə
tàcicii awo sə wèŋ laŋ.
29 Nwìi fa-a ŋwè yumok, kaco yi jəŋ fəsə
yà' yeŋ; yi fis jəŋ ŋwə̀ nje, yi kà nà' sə̀'
mè'rə̀ fəsə̀.
30 Wèŋ bʉ̀ lakmvum, wèŋ à sə kà Nwì
yukgə̀ fana Nwì a koksə manziŋ ŋga'a
bohòwèŋ bʉ̀ʉsə̀ bʉ̀ʉ Izùrɛ wèŋ à ka dʉk
ye yuk.
31 Mvə̀'nə̀ bʉ̀ʉ Izùrɛ wèŋ sə kà Nwì
ŋga'a yè'e yuk sə fana, yà' mègù sə̀'
vɛ'nə də, mvə̀'nə̀ Nwì ànə koksə manziŋ
bohòwèŋ fana yi nə koksə manziŋ
bohòwo sə̀'.
32 Nwì a lok tes bwìŋ pwe' sənə gʉtu
wo kà dʉk ye sə yuk, də ya yi niŋ fa
koksə̀manziŋ nə̀ nje nə sə̀' bohòbwìŋ
pwe'.

Ŋkì Nə̀ ŋgòKùksə Liŋ Nwì

33 O, Nwìi ŋgà ghàk vɛ'ɛ co ŋwè kà cèp to,
Yi tse' ŋkərə̀, nə riŋ bum sə̀' nə̀bʉp.
Kaco ŋwè rɛɛŋ mvə̀'nə̀ yi tsərəgə̀ bum ye
yeŋ,
Kaco ŋwè rɛɛŋ mandzə̀ə ye sə sə̀' yeŋ fʉk.
34 <<À rì yuk yusə̀ Tà sə tsərə ndà?
Ŋwə̀ nə̀ aco yi fa to Nwì ntip cu yo à? A
bʉ̀ə̀.
35 Ŋwè cu yo nə̀ yi à samsə fa yuk Nwì
yumok,
Də ya nà'a nə lak fəsə fa yi à?>>
36 Bum pwe' à tesə ndzə bohòyi,
Yi à gʉ̀ yà' yi, yi tse' yà' sə̀' yi nə.
Kə̀kuk ye bə liŋ ye sə nə̀ mvèsə̀.
Yà' a ye vɛ'nə.

12

Ŋwə̀ Nə̀ Nwì A Jə Yi Co Ŋwə̀ Nje Laŋ Cum Lɛ Vɛ'ɛ

1 Ye də bwema am wèŋ, nə̀ Nwì a koksə̀
manziŋ bohòvès fana mʉ̀ sə lɛŋ weŋ də
wèeŋ fa ni' awèŋ sə co satikà' nə̀ nà'a cum
mali geŋ fo'; wèeŋ ye rərɛŋ, nsàp nə̀ co
Nwì dzəm weŋ. Nà'nə yà'sə mandzə̀ nə̀
aco wèŋ kuksə yi nə.
2 Kà də wèeŋ bɛ' lo nsàap kùu gìi bʉ̀ʉ
sə̀ sə nzeŋgòŋ sə dʉk. Wèeŋ me'rə Nwì
ŋgòkupsə weŋ, nə fa weŋ tsətsərə̀ nə̀ fi,
ya ŋga wèeŋ sə gʉ bum mok bə mandzə̀
nə̀ nà'a zok. Nà'a mègù mandzə̀ nə̀ aco
wèŋ riŋ yusə̀ Nwì dzəm, sə̀ yà'a bəboŋ,
nə ye sə̀ aco yà' gʉ Nwì yi kwa, sə̀ yà'a
mʉmvə̀'nə̀ yà' tse' ŋgòye pap sə.

3 Mʉ̀ sə cèp bohòwèŋ bə dzə̀' nə̀ Nwì
a fa mʉ nà' bə bòvèm nə̀ nje nə də, kà
də ŋwèe sə tsərə bə ni' ye co də yi ŋwə̀
nə̀ ŋkʉ̀ʉŋ nə casə mʉ mvə̀'nə̀ yi sə dʉk.
Wèeŋ sə tsərə fʉ̀ə̀, nə ja'a nsàp ŋàŋ nə̀
Nwì a fa weŋ bʉ̀ʉsə̀ wèŋ dzəm bohòyi
nə. Wèeŋ sə moo vèm bə zeŋ ya wèeŋ
riŋ mvə̀'nə̀ wèŋ cu nə̀ zìnə.
4 Wèeŋ kʉk ja'a na yàwèeŋ ni' ŋwè è.
Ni' ŋwə̀ nə̀ mò'fis tse' bòp nja zok, zok.
Bòop sə̀ zəzok yè'sə yà' ka nsàp fàk nə̀
mò'fis lòoŋ tse'.
5 Yà' mègù sə̀' vɛ'nə də mvə̀'nə̀
vesùwèeŋ ŋkʉ̀ʉŋ yè'sə, a mègù ni' nə̀
mò'fis ves Krɛst wèŋ, fana a tse' fàk zəzok.
6 Mvə̀'nə̀ Nwì a sè ndàaŋwè pwe', nə fa
nà' ŋkərə̀ nə̀ ŋgògʉ̀ nsàp fàk nə̀ nje bə
zeŋ fana vesùwèeŋ fak-a bə zeŋ. Ŋwə̀ nə̀
nje ŋgòtsòho rì fa bwìŋ bum mok sə̀ Nwì
tsòho fa yi yà' yi fana ŋwə̀ ànə tsoho bə
dzədzəm nə̀ yi tse' nə pwe'.
7 Ŋwə̀ nə̀ ma nje ŋgòfàk bohòbwìŋ fana
yi sə fak sə̀ ntɛ̀ŋ. Ŋwə̀ nə̀ nje ŋgòyə'rə
bwìŋ fana yi sə yə'rə sə̀'.
8 Ŋwə̀ nə̀ ma njòo ŋgòtsòho nə kwɛ'sə
riŋ bwìŋ fana wu sə tsoho kwɛ'sə wo;
nə̀ wu yòŋgà fa bwìŋ mbo, wù fa bə
ntʉm nə̀ mò'fis. Wu ye-a yòŋwə̀ nə̀
mantombì, wù fak gʉguŋ. Bʉ̀ʉ sə̀ wo rì
yàwo ŋgòkoksə manziŋ bohòbwìŋ, wo sə
gʉ fàak koksòmanziŋ sə bə kwəkwa.

9 Wèeŋ dzəm ŋwè, wèŋ dzəm kok yi sə
ntʉʉ̀ wèŋ bə zìnə. Wèeŋ bɛŋ yusə̀ yà'a
bʉp, nə bɛ' tse' yusə̀ yà'a bəboŋ cʉ̀k.
10 Dzəm mòk bə mòk bə nsàp dzədzəm
nə̀ nà'a yegà mʉtsətsə'rəə bwema wèŋ.
Tse' ntʉm nə̀ ŋgòjə bwìŋ co bʉ̀ʉ sə̀ ghaŋ.
11 Fàk gʉguŋ bə ŋàaŋ awèŋ pwe'fo',
nə kà wò. Fàk bohòTà bə ntʉʉm awèŋ
pwe'fo'.
12 Mvə̀'nə̀ wèŋ sə naaŋ tu bə yusə̀ Nwì à
kàk sə fana wèeŋ sə kwa wùriŋ. Ghà nə̀
ŋgə' və̀ bohòwèŋ fana wèŋ kontʉm, nə
təəŋ gʉguŋ. Wèeŋ sə lɛŋ pìriyà bohòNwì
ghà nə̀ fòlòoŋ.
13 Yusə̀ ŋwè tse' yà' fana yi gap fa ma
mòk bohòkrətèŋ nə̀ yi ka ye tse'. A ye-a
ŋga ŋkʉ̀ìŋ və̀ mʉnda'à wèŋ, wèŋ kà wo
bɛ' fəsə̀.
14 Fek Nwì ŋgòsè bʉ̀ʉ sə̀ wo sə fa wu
ŋgə'. Ŋ, a zìnə, də yi se yà', kà wo yàk.
15 Wèeŋ kwa wèŋ bʉ̀ʉ sə̀ wo sə kwa, nə
waŋ wèŋ bʉ̀ʉ sə̀ wo sə wa.
16 Wèeŋ cum cù mò'fis weŋ bwìŋ pwe'.
Wèeŋ kà ni' sə nɛ̀, wèeŋ dzəm ŋgògì bə
bʉ̀ʉ sə̀ bwìŋ jəgə̀ wo co bʉ̀ʉ sə̀ wà. Kà
də wèeŋ jəŋ ni' awèŋ co də wèeŋ ŋgàa
ŋkərə̀ dʉk.
17 Ŋwə̀ nəmòk gʉ-a wu bʉp, wù kà yi bə
bʉp làk fəsə̀ fa. Gʉ̀ lɛ yusə̀ aco ndàaŋwè
pwe' dzəm də yà'a bəboŋ.
18 A ye-a ŋga mandzə̀ nə yo fana wù jihi
nzòŋ ŋgòcu bə fifi weŋ bwìŋ pwe'fo'.
19 Ŋge' am wèŋ, kà də wèeŋ fəsə fʉk
fòo bʉp dʉk; me'rə fa Tà Nwì mandzə̀
ŋgòsak nà' yi. Yà' cu ndzənə ŋwàk Nwì
də Nwì a cèp də, <<Me'rə fa fòo bʉp
bohòmʉ̀, mʉ nə fəsə yà' mʉ̀.>>
20 Yà'a ye lɛ də, <<A ye-a ŋga njè sə ya
ŋwə̀ nə̀ yi bɛ̀ŋgə̀ wu, wù fa yi bɛŋ; a ye-
a ŋga ntʉm sə cʉəm yi, wù fa yi ndzəp.
Bʉsə̀ wu gʉ̀-a vɛ'nə fana ye də wù cup
naaŋ fa ŋgèŋgàŋ ŋàhamis mʉtuhù.>>
21 Kà də wèeŋ dzəm də bʉp ghak weŋ
dʉk, wèeŋ ghak bʉp bə gʉ̀ bòŋ.

13

Krətèŋ Wèeŋ Yuk Bʉ̀ʉ Sə̀ Wo Tse' Lak Wo

1 Ndàaŋwè pwe'fo' yuk bʉ̀ʉ sə̀ wo tse'
lak wo, bʉ̀ʉsə̀ ŋàaŋ sə̀ wo tse' yà' ŋgòtse'
bwìŋ bə zeŋ yà'sə a fa wo yà' Nwì, wo a
ka yà' bə ŋàaŋ yàwo jəŋ.

2 Ye də a ye-a ŋga ŋwè nəmòk sə kà wo yuk fana ye də yi sə bèŋ yà'sə yumòk sə Nwì a nòŋsə yà' yi. Ŋwè nè yi gʉ̀-a vɛ'nə fana ye də yi sə jə vè nzak mʉtuhù yi.
3 Ŋwè nə yi sə gʉ̀-a ye yusə yà'a bəboŋ fana kaco wʉə ko yi bə bʉ̀ʉ sə wo tse' lak sə wèŋ yeŋ. Ŋwè nə yi gʉ̀gə ye bʉp wəpgə yà'wèŋ yi. A ye-a ŋga wèŋ dzəm ŋgòcu bə fifi weŋ bʉ̀ʉ sə wo tse' lak sə wèŋ fana wèŋ sə gʉ megu yusə yà'a bəboŋ, ya wo sə kwa bohòwèŋ.
4 Bʉsə nsàap bʉ̀ʉ yà'sə wèeŋ ŋgàa fàak Nwì, wo sə fàk bʉ̀ʉ tu awèŋ sə'. Yà'a lɛ sə' də a ye-a ŋga wù sə gʉ̀ bʉp, wù wəp li wo, bʉ̀ʉsə ŋàaŋ sə wo tse' sə yà' ka wà yeŋ. Wo ŋgàa fàak Nwì, sə wo tse' ŋgòyeŋsə ŋgàa gʉ̀ bʉp wèŋ ŋgə'.
5 Ye də a bəboŋ ŋgòyuk wo, kà də bʉ̀ʉsə jəjòok nə tesə ye, a ye bʉ̀ʉsə wèŋ rì sə ntʉʉ̀ wèŋ də a bəboŋ ŋgògʉ̀ vɛ'nə.
6 Nà'a sə' njo nə wèŋ tse' ŋgòlàk tas awèŋ sə, bʉ̀ʉsə bʉ̀ʉ sə wo sə benə mbàam tas sə wèŋ sə fàk yà'sə bohòNwì.
7 Ye də wèeŋ fa ndàaŋwè pwe' nsèe yusə yà'a sə ye. A ye-a ŋga ŋwè ka tas ye ntòlak, bəboŋ də yi lak; bʉ̀ʉ sə wo tse' lak sə dʉk-a də wèeŋ lak yà pwe', wèŋ lak fa wo. Wèeŋ sə wəp bʉ̀ʉ sə bwìŋ tse' ŋgòwəp wo, nə sə kwasə bʉ̀ʉ sə bwìŋ tse' ŋgòkwasə wo sə'.

Krətèŋ Wèŋ Tse' ŋgòDzəm Mòk Bə Mòk

8 Kà də wèeŋ tse' ŋwè nəmòk kəa dʉk. Kəa nə aco wèŋ tse' ŋwè nà'a nə də wèŋ tse' dzədzəm bohòmòk bə mòk. Bʉsə ŋwè nə yi dzəm-a mòk bə mòk fana ye də yi nòŋsə wes lʉ̀ʉk sə pwe' laŋ.
9 Nwì a dʉk vesùwèŋ də, <<Wèeŋ kà nto ko, kà ŋwè zə, kà yèyə, nə kà yu ŋwè mòk wa.>> Lʉ̀ʉk yè'sə bə mok sə yà' bwehe cu sə pwe'fo', yà' kə kì be'lə ni' ndzənə ncèp nə mò'fis nè'e də, <<Dzəm moma yo mʉmvə'nə wù dzəm ni' yò.>>
10 Ŋwèe dzəm-a moma ye fana kaco yi gʉ nà' bʉp yeŋ. Ye də ŋgòtse' dzədzəm, a ŋgònòŋsə wes lʉ̀ʉk sə.
11 Wèeŋ lap mandzə ŋgògʉ̀ bum yè'sə pwe'fo', bʉ̀ʉsə mvək kʉ̀rə laŋ nə a tse' ŋgòlòkok mok mʉtsə. Mvə'nə vèes nə kə tse' lùŋ nə kʉəp wesə və mok ŋga'a nə nòŋsə mvək nə ànə dzəm to bohòJisòs Krɛst fa' sə.
12 Ndzəm sə də a me, tsok kʉəp ŋgòrɛŋ laŋ. Vesùwèeŋ mak gɛsə bum sə bʉp sə yà'a bum ndzəm sə fo'. Vesùwèeŋ bək jəŋ ŋkə̀ avès co bʉ̀ʉ sə aco a lʉ mvwe' marɛŋ.
13 Vesùwèeŋ cum ncu nə bəboŋ co bʉ̀ʉ sə wo cu mvwe' marɛŋ. Vesùwèeŋ me'rə gɛsə bum sə ŋgòcèp vàk kɛ'cà nduk, nə ye ŋgòjʉhʉ rùk wèŋ fo'. Vesùwèeŋ co'rə fis bo avès bə nzak sàhà, nə ye bə bum sə yà' cà cù pwe'fo'. A kà sə kʉ̀əm, nə kà yu ŋwè nəmòk sə' wa.
14 Wèeŋ jəŋ Tà Jisòs Krɛst co ŋkə̀ bohòwèŋ. Kà də wèeŋ sə fʉhʉ noŋsə mandzə ŋgògʉ̀ nsàap bʉp sə ŋgùpni' sə dzəm yà', sə yà' tesə kokgə sə vəə vès sə dʉk.

14

Ŋwèe Kà Moma Mòk Sak

1 Ŋwè nə yi a dzəm-a ncèp Krɛst laŋ, ŋga dzədzəm nje nə momjo, wèŋ ko gesə lo yi mʉŋgorə wèŋ anə. Wèŋ kà də wenə wèeŋ sə fenə bə bum sə ma nə mandzə Jisos Krɛst dʉk.
2 Ŋwè nəmòok yo nə yi tsərə ye də aco yi zʉ yu yà pwe'. Mòk ye bwìŋ ye nə dzədzəm nə nje momjo fana yi sə tsərə ye də aco yi zʉ megu ye njàp mvùuŋgaŋ.
3 Ŋwè nə wu zʉgə̀-a yòbum pwe' nduk fana wù kà ŋwè nə yi kà ye nduk zʉgə̀ nə co də yi yu nə wà jə. Mamòk nə sə' vɛ'nə də ŋwè nə yi sə kà ye bum pwe' nduk zʉ nə kà nə yi sə zʉ ye nduk nə sak, bʉ̀ʉsə Nwì a jə yi laŋ.
4 Wù, wu yè'sə ndà ŋkuŋ wù sə kə sak mo ŋgà fàk ŋwè nəmòk-ɛ? Masà ye tse' ŋàaŋ sə ŋgòdʉk də nà' gʉ̀ bəboŋ kè bʉp àlɛ yi. Yi nə gʉ li lɛ bəboŋ bʉ̀ʉsə aco masà nə gʉ to yi, yi gʉ bəboŋ.

5 Aco ŋwè nəmòk sə tsərə ye də nùmbu mòk yam ghak mòk; ŋwè mòk sə tsərə ye də nùumbu sə pwe'fo' mègù nùumbu, mòk ka zok yeŋ. A ye-a vɛ'nə, fana ndàaŋwè pwe' tse' ŋgòrìŋtse' sə ntʉʉ̀ yi pap də yusə yi sə tsəm sə yà'a yəyərə.

6 Ŋwè nè yi sə jə-a ye nùmbu mòk co
nè ghaŋ fana yi sə gʉ vɛ'nə ŋgòkùksə Tà
fo'. Ŋwè nè yi sə zʉ ye nsàap zʉzʉ nduk,
yi sə dzəm sə' ŋgòkùksə sə' Tà, bʉ̀ʉsə yi
sə kwasə Nwì bə yusə yi sə zʉ sə. Ŋwè
nè yi kà ye bum nduk zʉgə nə sə dzəm
ŋgòkùksə sə' Tà bʉ̀ʉsə yi sə kwasə Nwì
ye sə sə'.
7 Vesùwèŋ pwe', ŋwè nəmòk ka bə tu ye
yiìyi cum. A ye-a sə kpʉ, kaco ŋwè nəmòk
kpʉ megu bə tu ye yiìyi yeŋ.
8 A ye-a ŋga vesùwèŋ cu fo' ŋwəm fana
ye də a sə cu ncu nə Tà nə. A ye-a də
vesùwèŋ kpʉ fana ye də a kpʉ sə' bʉ̀ʉ yi.
Ye də a ye-a ŋga vesùwèŋ cu-a fo', kè a
kpʉ-a, yà' megu də Tà tse' vesùwèŋ yi.
9 Nà'a njo nə Krɛst à kpʉ nə lokok nə,
də ya yi ye Tà bohòbʉ̀ʉ sə wo à kpʉ laŋ
bə sə wo cu fo' mwè pwe' yi.
10 Yà' nə yeè nə vɛ'nə fana wù sə sak
bwi moma yo bʉ̀ʉ yà? Kènə wù yòsə',
wù sə jəŋ moma yòco yusə wà bʉ̀ʉ yà?
Vesùwèŋ pwe' nə kə təəŋ mantombìi Nwì
fana yi sak ves.
11 Yà' cu ndzənə ŋwàk Nwì də,
<<Tà Nwì à cèp də,
<Mvə'nə mʉ̀ cu fo' fana ndàaŋwè pwe' nə
kə təəŋ bə tumfərə kə mantombìi
mʉ̀,
Nə dʉk fis də mʉ̀, mʉ Nwì.> >>
12 Ye də ndàaŋwè pwe' nə kə təəŋ man-
tombìi Nwì, nə tsok fa yi yusə yi à gʉ̀ʉ.

Kà Yusə Co Yà' Gʉ Moma Yo Mòk Gbʉ Bʉ̀ʉ Zeŋ Gʉ̀

13 Ye də vesùwèeŋ kà ŋwè nəmòk mok
sə sak fe'lə. Bòghak lɛ də ndàaŋwè pwe'
mum vèəm ye, nə kà də yi gʉ yumok sə co
yà' jəŋ və fa moma mòk məmumsə fana
yi gbʉ gʉ̀.
14 Mʉ̀ riŋ tse' yàm zìnə co ŋwè nə Jisòs
Krɛst nə yi Tà tse' mʉ yi nə də, nsàp zʉzʉ
mòk nə wo tse' ŋgòdzə nà' dzəə bʉ̀ə. Yà'a
sə' də, a ye-a ŋga ŋwè nəmòk sə jə nsàp
zʉzʉ mòk co yusə yi tse' ŋgòdzə nà' fana
yà' ye vɛ'nə bohòyi anə.
15 Ye də a ye-a ŋga wù sə zʉ yòbum
nduk, yà'sə gʉ ntʉm moma mòk ŋgòye
rərwi', wù kà mbɛŋ kòm, fana ye də wù
sə kà yi yà'sə dzədzəm nìŋ fa. Kà də wu
dzəm də nsàp zʉzʉ nə wù sə zʉ bʉʉŋ
yumok sə aco yà' gʉ bʉpsə yòŋsə ŋwè nə
Jisòs Krɛst à kpʉ bʉ̀ʉ tu ye nə dʉk.
16 A ye-a ŋga yumok cu sə yà'a bohòwù
yòbəboŋ fana boŋ ghak lɛ də wu me'rə
yà', nə noŋsə nə də wu sə gʉ yà' fana
bwìŋ sə cep bə zeŋ bʉp.
17 Bʉsə yusə yà'a gʉgʉŋ bohòbʉ̀ʉ sə wo
bɛ' lògə Nwì co ŋkum àwo sə ka zʉzʉ bə
nəno yeŋ. Yusə gʉgʉŋ sə, a ŋgògʉ̀ yusə
yà'a rərəŋ, nə ye fifi, nə ye kwəkwa nə
nà' tesə və bohòYòŋsə nə Rərɛŋ nə.
18 Ŋwè nè yi bɛ'-a Krɛst bə nsàp
mandzə ènə fana Nwì sə dzəm yi, yà' sə
yəəŋ mʉlisə bwìŋ bəboŋ sə'.
19 Ye də a bəboŋ də vesùwèeŋ sə lap
ŋgògʉ̀ mègù yusə aco yà' jəŋ və fifi, nə
ye sə aco yà' sə gʉ ntʉm mòk bə mòk
ŋgòkwa lòmantombì.
20 Kà də wu bʉpsə fàak Nwì bə nsàp
zʉzʉ nə wù sə zʉ dʉk. A zìnə də zʉzʉ
pwe'fo' bəboŋ, nə ye də, a ye-a ŋga wù
sə zʉ yumok sə aco yà' gʉ moma yo mòk
yi gbʉ fana ye də wù sə gʉ̀ jòŋ.
21 Ye də a bəboŋ də, kà də wu gʉ yumok
sə aco yà' gʉ moma yo mòk yi gbʉ dʉk. A
dzəm yà' ye zʉ njàp, kè no rùk, kè yu yà
pwe'fo'.
22 Nòŋsə yusə wù dzəmtse' yà' sə vəə
wù bə ncèp ènə mʉtsətsə'rəə wù wèŋ
Nwì ba. A rɛŋsi bohòŋwə nə yi sə gʉ-a
yumok, ntʉm ye kà yi bə zeŋ sə sak.
23 Ŋwè nə yi sə zʉ-a ye yumok, sə ntʉm
ye sə kà bə zeŋ pap sə rɛɛŋ fana ye də
Nwìi nə jəŋ yi də yi ŋgà jòŋ, bʉ̀ʉsə yi
sə zʉ yusə yi ka dzədzəm sə ntʉʉ̀ yi
pap də yà'a bəboŋ tse'. Fana yà'a sə'
də, vesùwèeŋ gʉ-a yumok sə yà' ka bə
dzədzəm sə ntʉʉ̀ vès pap yeŋ fana ye də
yà'a yà'sə bʉp.

15

Tsərə Bʉ̀ʉ Mok Ŋkuŋ Nə Tsəm Ni' Njò

1 Vesùwèŋ sə a yàvès gʉgʉŋ, a sə ko
ntʉm, nə sə tɛsə sə wo ka yàwo gʉgʉŋ
yeŋ sə wèŋ. Kà də vesùwèeŋ sə gʉ megu
mvə'nə yà' sə bòkʉ̀rə gù vès dʉk.

2 Ndàaŋwè pwe' sə kʉk lis bə yusà aco
yà' tɛsə moma yo mòk, yusà aco yà' gʉ yi,
yi sə kuk kok lo ye sà' mantombì.
3 Jisòs Krɛst bə tu ye à ka yusà yà' à sə
bòkʉ̀rə mègù yi gʉ. Yà'a mʉmvà'nà wo à
còm yà' ndzənə ŋwàk Nwì də, <<Yəya' nà
wo à yà' wu bə zeŋ nə, a kà naaŋ mʉni'ì
mʉ̀.>>
4 Ncèep sà wo à còm nòŋsə yà' ndzənə
ŋwàk Nwì yè'sə pwe'fo', wo à còm yà'
də ya yà'a sə fa ves ntip. Yà'a tɛsə ves
ŋgòko ntʉm, nə sə kwɛ'sə ves sà', ya
ŋga vesùwèeŋ nə riŋ ŋgònaaŋ tu avès
bohòNwì.
5 Mʉ̀ lɛŋ Nwì nà yi fagà vesùwèŋ ko
ntʉm, nə sə kwɛ'sə ves ŋgòlòmantombì
nə, də yi gʉ weŋ, ya wèeŋ cum cù mò'fis
mvà'nà wèŋ sə yù mandzà Jisòs Krɛst
yè'sə.
6 Ya ŋga wèeŋ kwasə riŋ Nwì nà yi tɛ̀'ɛ
Tà Jisòs Krɛst àvès nə bə cù mò'fis.
7 Ye də a bàboŋ də wèeŋ ko gesə lo
ndàaŋwè nà yi dzəm ŋgòye mʉŋgorə
wèŋ ndzə ŋgùuŋ mvà'nà Jisòs ànə ko gesə
weŋ, ya ŋga bwìiŋ yə vɛ'nə, wo kwasə riŋ
Nwì.
8 Mʉ̀ sə tsà' fa weŋ də Krɛst ànə və
ŋgòfàk bohòbʉ̀ʉ Jus wèŋ də ya bum sà
Nwì ànə kak fa tàcici avès sə ye zìnə, ya
bwìiŋ riŋ də Nwìi ŋwà nà yi tse' zìnə.
9 Yi ànə və sà' də ya bʉ̀ʉ sà wo ka Nwì
riŋ wèŋ sə tse' mandzà ŋgòkwasə Nwì
bə bòvèm nà' nə. Yà' mègù mvà'nà wo
à còm yà' ndzənə ŋwàk Nwì də,
<<Ye də mʉ nə kwasə wu mʉŋgorə bʉ̀
lakmvum wèŋ,
Mʉ nə yəm kuksə liŋ yòsə.>>
10 Wo à còm mok sà' də,
<<Wèŋ bʉ̀ lakmvum,
Wèeŋ kwa be'lə weŋ bʉ̀ʉ ye wèŋ mvwe'
mò'fis.>>
11 Wo à còm fe'lə mvwe' mok sà' ŋkuŋ də,
<<Wèŋ bʉ̀ lakmvum pwe'fo', wèeŋ gɛŋ Tà.
Bòop lak sà sənə nzeŋgòŋ nə pwe', wèeŋ
kwasə yi.>>
12 Izayà à cèp ye sà' də,
<<Ŋgwì bʉ̀ Jesìi nə lokok, nə tse' bʉ̀
lakmvum wèŋ yi.
Bʉ̀ lakmvum wèŋ pwe' nə sə kʉk megu
lis mok bohònà',
Də nà'a nə ye ŋgà tətɛsà àwo yi.>>
13 Mʉ̀ lɛŋ də Nwì nà yi gʉ̀gà bwìŋ wo sə
naaŋ tu də bum pwe' nə kà ye bàboŋ, nə
gʉ ntʉʉm awèeŋ rwiŋ bə kwəkwa nə ye
bə fifi mvà'nà wèŋ sə dzəm bohòyi sə.
Yà'a ye vɛ'nə ya wèeŋ nə sə tse' mali nsàp
tsətsərà ènə ŋkʉ̀ʉŋntɛ̀ŋ, bə ŋàaŋ Yòŋsà
nà Rərɛŋ nə.

Pol Cèp Bə Nsàp Fàk Ye Nà Yi Tse' Nə

14 Bwema am wèŋ, mʉ̀ rìŋtse' sə vàə
mʉ̀ pap də wèeŋ bʉ̀ʉ sà wèŋ rì ŋgògʉ̀
bàboŋ, nə riŋ ŋkərà bə ma nà Nwì, nə ye
sà' də wèŋ tse' ŋkərà nà aco wèŋ yə'rə to
bʉ̀ʉ mok sà'.
15 Ncèep mok sà mʉ̀ còm fa weŋ yà'
ndzənə ŋwàk nè'e fana yà'a bə ŋgì nà
gʉgʉŋ də ya wèeŋ kà bum yè'sə swì bisà.
Mʉ̀ a còm vɛ'nə bʉ̀ʉsà Nwì a nìŋ bo
mʉni'ì mʉ̀ bə bòvèm nà nje nə,
16 də mʉ ye ŋgà fàk Jisòs Krɛst
mʉŋgorə bʉ̀ lakmvum wèŋ. Mʉ bə fàak
yàm sà mʉ̀ sə gʉ̀ʉ sə co ŋgà fa satikà'
bohòNwì. Fàak am sə də mʉ̀ sə tsòho fa
bwìŋ Ntirà nà Bàboŋ nà Nwì nə. Mʉ̀ sə
tsòho də ya Nwìi jəŋ bʉ̀ lakmvum sə wèŋ
co yu satikà'a sə. Yi jəŋ yà' vɛ'nə bʉ̀ʉsà
Yòŋsà nà Rərɛŋ nə a gʉ̀ rɛŋsə wo laŋ.
17 Mʉmvà'nà mʉ ŋwàə Jisòs Krɛst fana
aco mʉ̀ ga bàap am bə nsàp fàk nà mʉ̀ sə
fàk fa Nwì nə.
18 Kaco mʉ̀ muk fʉk cùu am ŋgòcèp bə
yumok sà zok yeŋ. Aco mʉ̀ cep megu bə
fàak sà Krɛst a gʉ̀ càsə yà' ndzə bohòmʉ̀,
mvà'nà yi a gʉ̀ bʉ̀ lakmvum wèŋ ŋgòyuk
yi yè'e. Yusà yi a gʉ̀ sə, a bə ncèp nà mʉ̀
a cèp nə, nə ye bə fàak sà mʉ̀ a gʉ̀ sə sà'.
19 Yi ànə gʉ fàak ye sə bə ŋàaŋ
maŋgəŋgèŋ, nə gʉ fàak ye sə bə ŋàaŋ
yòŋsà nà nje nə. Fana mʉ̀ a tsòho yè
jə Ntirà nà Bàboŋ nà nà'a bə liŋ Krɛst
nə mvwe' lak Jòrosalèm kə dzeŋ mvwe'
nzeŋgòŋ Ilirikùm. Mʉ̀ à sə yə'rə nà'
pwe'fo' mvwe' buk lak yè'sə.
20 Mʉ lapgà yàm mandzà gʉgʉŋ
ŋgòtsòho Ntirà nà Bàboŋ nə mvwe' sà
ŋwà nəmòk ka liŋ ye sə fo' ntòyuk yuk, ya
ŋga kà də a ye də mʉ̀ sə ci ndap mʉmvwe'

kùumndap sə ŋwə mòk à gʉ̀ nòŋsə lòyi dʉ̀k.
21 Mʉ̀ dzəm yàm də mʉ gʉ̀ mvə'nə wo
à còm ndzənə ŋwàk Nwì də,
<<Bʉ̀ʉ̀ sə wo à ka liŋ ye sə yuk yuk wèeŋ
nə ye yi.
Bʉ̀ʉ̀ sə wo à ka mʉzèp yumok bə liŋ ye riŋ
yuk wèeŋ nə rɛɛŋ bə liŋ ye sə.>>

Pol Tsə' Də Yi Nə Kə Kɛ' Cepsə Bwìŋ Mvwe' Lak Rumà

22 Nà'a njo nə mʉ dzəmgə ŋgòlòkə yə
weŋ fana mʉ̀ kà mandzə nə sə tse' sə.
23 Mʉ̀ ka fàk mvwe' yè'e ŋga'a mok tse'
fe'lə. Mvə'nə a lùumŋgòŋ wùriŋ sə mʉ̀ a
sə dzəm də mʉ kə ye weŋ fana,
24 mʉ̀ tsəm də mʉ nə ye weŋ ghà nə mʉ̀
sə cà ŋgòlòmvwe' lak Səpeŋ yà'a. Mʉ nə
dzəm ŋgòcu vesùwèŋ mvək momjo ya a
kwa mvwe' mò'fis ŋkuŋ fana wèŋ gʉ ya
gì àm nə sə lo mantombì.
25 Mʉ̀ sə də mʉ lo ŋga'a ye'e mvwe' lak
Jòrosalèm ŋgòkə fa bʉ̀ʉ̀ Nwì sə fo' sə wèŋ
bum mok sə̀ wo a tum fa wo yà' bohòmʉ̀.
26 Yusə də bʉ̀ lakmvum mok sə̀ wo
krətèeŋ sə̀ mvwe' nzeŋgòŋ Màsìdoniyà
bə nzeŋgòŋ Àkayà wèŋ a tsərə də wo
benə mbàam mok mvwe' mò'fis, nə
tumsə fa lo bʉ̀ ŋgàa jìŋ sə̀ wo cu mʉŋgorə
bʉ̀ʉ̀ Nwì sə̀ mvwe' lak Jòrosalèm.
27 Wo a gʉ̀ yè'sə bə kwəkwa njàwo nə̀
nà' a kok sə vəə wo fana mʉ̀ ye yàm sə̀'
də a bəboŋ co wo tɛsə yà'wèŋ vɛ'nə. Co
bʉ̀ lakmvum a kə̀ tse' bum sə̀ Nwì à kàk
sə njo bʉ̀ʉ̀ Jus wèŋ, fana ye də a sə̀' bəboŋ
də wo gapsə bum yàwo sə̀ sə nzeŋgòŋ sə
bə bʉ̀ʉ̀ Jus wèŋ sə sə̀'.
28 Mʉ kə dzeŋ fo', nə fa wo mbàam sə̀
wo a tum fa wo sə fana mʉ̀ foho və kə ye
weŋ ŋkuŋ nə ca lo mvwe' lak Səpeŋ anə.
29 Mʉ̀ rì sə̀' də mʉ kə̀ tsèŋ weŋ fana yà'
jəŋ və səsè nə Krɛst nə bohòvesùwèŋ wù
kà fʉ̀k.
30 Bwema am wèŋ, mʉ̀ sə lɛŋ weŋ bə
liŋ Jisòs Krɛst nə yi Tà àvès, nə ye bə liŋ
Yòŋsə nə Rərɛŋ nə yi gʉ̀gə yi ŋkuŋ a sə
dzəm mòk bə mòk, nə də wèeŋ lɛŋ fa mʉ
Nwì gʉgʉŋ.
31 Wèeŋ lɛŋ fa mʉ yi də yi caŋsə gɛsə
mʉ ndzə bohòbʉ̀ʉ̀ sə̀ wo ka Krɛst riŋ sə̀
wo cu mvwe' nzeŋgòŋ Jùdiyà yà'a. Wèeŋ
lɛŋ sə̀' də yi gʉ də mʉ jə lòmbàam sə
mvwe' lak Jòrosalèm anə fana bʉ̀ʉ̀ Nwì
wèŋ sə jəŋ yà' bə kwəkwa.
32 A ye-a ŋga Nwì fa-a fana yà'sə càa,
mʉ̀ və mok bohòwèŋ bə kwəkwa, ya
vesùwèeŋ cum yoŋsə.
33 Mʉ̀ lɛŋ də Nwì nə̀ yi ŋgà fa bwìŋ fifi
nə, yi ye wenə wèŋ. Yà' a ye vɛ'nə.

16

Pol Sə Cèpsə Gèsə LòBʉ̀ʉ̀ Sə̀ Mvwe' Lak Rumà

1 Mʉ̀ dzəm də wèeŋ riŋ njɛ̀' avès Fibì
nə̀ yi fàkgə mʉmvwe' cos nə̀ mvwe' lak
Kènkerɛ̀s.
2 Yi kə dzeŋ-a bohòwèŋ fana kwəkwè',
wèŋ ko yi bo ma ba co ŋwə nə̀ yi rì Tà
àvès sə̀'. Wèeŋ kotse' yi mvə'nə aco wèŋ
bʉ̀ʉ̀ Nwì kotse' to ŋwè. Wèeŋ tɛsə yi bə
yusə̀ yi sə dzəm yà' bʉ̀ʉsə̀ yi a tɛsə bwìŋ
vɛ'ɛ wùriŋ, nə tɛsə mʉ yàm sə̀'.
3 Mʉ̀ cèpsə Prìsiliyà bə Àkwilà ba fo',
sə̀ vesi wèŋ à sə fàk lok bohòJisòs Krɛst
bəbɛ'.
4 Wo à də wo tɛsə mʉ fana wo swìrə
kpʉ bʉ̀ʉ̀ mʉ̀. Mʉ̀ sə kà wo mʉmʉ̀ kwasə̀
mègù. Coos sə̀ krətèeŋ sə mbwa bʉ̀
lakmvum pwe'fo' sə kwasə wo sə̀'.
5 Cèpsə fa mʉ krətèeŋ sə̀ wo kə̀ nigə̀
cos mʉnda'à wo yà'a sə̀' bəboŋ. Cèpsə fa
mʉ ŋge' àm Ìpènitòs sə̀'. Yi à bʉ̀ʉŋ to tsə
krətèŋ mvwe' nzeŋgòŋ Ɛsiyà cap yi.
6 Mʉ̀ cèpsə Mèri nə̀ yi a fàk mʉŋgorə
wèŋ anə vɛ'ɛ gʉgʉŋ.
7 Mʉ̀ sə cèpsə fe'lə Andrònikòs bə
Jùniyàs. Wo bʉ̀ʉ̀ Jus sə̀ venə wèŋ à ni
ndapndzəm bəbɛ'. Bwìŋ rìŋ wo bəboŋ co
ŋgàa ntum Jisòs mok sə̀ wo gìhigə̀ mʉtsə̀.
Wo à ye to krətèŋ wo ŋkuŋ mʉ̀ kə ye yàm.
8 Cèpsə fa mʉ Àmpìlìyatòs nə̀ yi ŋge'
àm bʉ̀ʉ̀ Tà àvès nə.
9 Cèpsə Ùbanùs nə̀ vesi wèŋ sə fàk
bohòKrɛst mvwe' mò'fis, nə ye Sətacì sə̀',
nə̀ yi ŋge' àm nà'a.
10 Cèpsə Àpelìs, bwìŋ rì də yi
zìnə bohòKrɛst. Cèpsə fa mʉ ndap
Àristòbulùs pwe'fo'.
11 Cèpsə Hèrodòŋ nə̀ yi ŋwə lak àm.
Cèpsə bwema sə̀ wo mʉmvwe' ndap
Nàsisò, sə̀ wo bʉ̀ʉ̀ Tà Jisòs yà'a pwe'.

12 Cèpsə Tràfinà bə Tràfosà sè wo sə fàk bohòTà yà'a. Cèpsə ŋge' àm Pesìs, yi a fàk bohòTà vɛ'ɛ wùriŋ.
13 Mʉ̀ sə cèpsə Rufù nè yi fàkgè bohòTà bə ntʉm ye pwe' nà'a. Mʉ̀ sə cèpsə ma ye nè yi a sə kotse'gè mʉ sè' co mo ye nà'a.
14 Mʉ̀ cèpsə Àsikritù, bə Flegòŋ bə Hemì bə Pàtrobà bə Himàs, nə ye bwema mok sè wo krətèŋ, sè bə yà'wèŋ cu yà'sə pwe'.
15 Cèpsə fa mʉ Fìlòlogù bə Jùliyà. Cèpsə Nèriyòs bə njɛ' ye, nə ye Ólimpà nə ye bʉ̀ʉ Nwì sè yi cu bə yà'wèŋ pwe'.
16 Wèeŋ cepsə mòk bə mòk bə nsàp cècèpsè nè ntʉm mò'fis. Coos Krɛst sè yà'a ma fɛŋ pwe'fo' dʉk də mʉ cepsə weŋ pwe' bèboŋ.

Ntip Nè Nà'a ŊgòLèsə

17 Bwema am wèŋ, mʉ̀ sə lɛŋ weŋ də wèeŋ sə kərə bə bʉ̀ʉ sè wo sə jə vè gègà'à, nə sə gʉ bwìŋ wo me'rə mandzè nè zìnə nə yà'a. Wo sə bɛŋ bum sè zìnə sè wèŋ à yə'rə sə. Kà wenə wèŋ sə be'lè,
18 bʉ̀ʉsè wo sə kà yà'sə bohòJisòs Krɛst nè yi Tà àvès nə fàk; wo sə gʉ̀ mègù yusè yà' sə bòwo. Wo cèp lʉ̀msə boŋsə kè cùhu vɛ'ɛ, nə sə borə mak bʉ̀ʉ sè wo ka yumok riŋ wèŋ bə ncèp cù àwo nə.
19 Bwìŋ pwe' a yuk mvè'nè wèŋ a ko jə Ntirè nè Bèboŋ nə bə ntʉm nè mò'fis sə laŋ. Mʉ̀ sə kwa bohòwèŋ vɛ'ɛ wùriŋ. Mʉ̀ sə dzəm də wèeŋ tse' ŋkərè ŋgòrì yusè yà'a bèboŋ, nə kà yumok sè yà'a bʉp rì lok.
20 Fana Nwì nè yi fagè bwìŋ fifi nə, yi nə ko noŋsə Satà sə nze, wèŋ tes kùu awèŋ mʉni'ì yi. Mʉ lɛŋ də bèbo nè Tà àvès Jisòs Krɛst nə ye bohòwèŋ.
21 Timatì nè yi fàkgè venə sə cèpsə weŋ sè'. Bwe tɛ̀' am Lùsiyòs bə Jasòŋ nə ye Sòsìpatà sè wo bʉ̀ʉ Jus sə cèpsə weŋ sè'.
22 Mʉ̀ʉ Tetìyòs nè mʉ yàm ŋgà cècòm nə, mʉ̀ sə cèpsə weŋ yàm sè' bə liŋ Tà anə.
23 Gayòs nè mʉ̀ cu fɛɛŋ mʉnda'à yi, nə ye bə bʉ̀ʉ sè wo kè nigè cos mʉnda'à yi sə wèŋ pwe'fo' cèpsə weŋ. Ɛratòs nè yi ŋgà lòksə mbàm mʉntòlak yi nə bə moma avès Kwatùs cèpsə weŋ sè'. (
24 Bèbo nè Jisòs Krɛst nè yi Tà àvès nə ye bohòweŋ. Yà' a ye vɛ'nə.)

Ncèp Nè Nà' Làsə Wesə

25 Vesùwèeŋ kwasə Nwì bʉ̀ʉsè aco yi gʉ to weŋ ŋgòtəəŋ gʉguŋ. Yà'a yusè mʉ̀ ànə tsok fa weŋ, ghà nè mʉ̀ ànə tsok fa weŋ Ntirè nè Bèboŋ nè nà'a bə liŋ Jisòs Krɛst nə. Ntirè nè Bèboŋ nə nà' à cu sàp ntòmvwe' sèswihì.
26 Nà' a tesə vè ŋga'a mok mvwe' jəja laŋ. Zìnə ènə a tesə vè jəja bə bum sè ŋgàa tsòhòbum Nwì wèŋ ànə com sə. Bʉ̀ʉ sè sənə nzeŋgòŋ nə pwe' a yuk nà' ŋga à dʉk vɛ'nə Nwì nè yi mègù ye Nwì nè mvèsè nə. Wo yuk vɛ'nə ya wo dzəm Ntirè nə, nə bɛ' mandzè Nwì.
27 Vesùwèeŋ kwasə Nwì, Yi mègù Nwì yiìyi, Yi tse' ŋkərè sè' yi yiìyi. Vesùwèeŋ kuksə liŋ ye bʉ̀ʉ Jisòs Krɛst, nə kà teŋsè yuk. Yà' a ye vɛ'nə.

Ŋwàk nə Mantombì, nə Pol à Còm Fa Bùu sə Mvwe' Lak KORÈ

Pol ànə yeto cos nə mvwe' lak Korè nə fana bum mok yeto ŋgòye mbwa sə yà' à ka bəboŋ yeŋ fana yi com ŋwàk ènə ŋgòcèp bə bum yà'sə. Bum sə Pol à tse' yà' sə ntuù yi ŋkuŋ nə sə dzəm də yi com yusə mok bə zeŋ sə, mok à ye də: cos nə à tse' ntaŋmba, nzak sàhà ye mbwa sə', nə ye jòoŋ sə bə nzak gù. Yi sə fa wo ntip mʉmvə'nə wo və cos fana wo sə gʉ. Yi sə cep fe'lə sə' bə bum sə a fagə ŋwè yà' Yòŋsə nə Rərɛŋ nə ŋgògù fàak sə Nwì sə bə zeŋ, nə ye bə nza' nə ŋgòlòkok mvwe' kpʉ. Yi à cèp bə bum yè'sə vɛ'ɛ gʉgʉŋ, nə sə niŋtsok yà' bə yəyə'rəə ye sə.

Mbùp nə 13 sə cèp bə dzədzəm bohòbwìŋ də nà'a yu nə nà' tə mantombì bum pwe' nə. Nə mò'fis, dzədzəm nə ŋgònaaŋtu bə yusə lis ka yà' ye yuk. Nə baa ŋgòtse' tsətsərə nə də Nwìi nə gù fa ves yusə yi à dʉk. Nə tɛ' ye dzədzəm. Fana dzədzəm nə yam càsə ghak mok sə pwe' yi. Dzədzəəm yu nə wo cèp bə zeŋ ndzə mvwe' mbùp ŋwàk ènə ŋkùuŋ.

1 Còm ŋwàk nè'e mùu Pol nə Nwì ànə dzəm kok sə ntuù yi, nə gʉ mʉ ŋgòye ŋgà ntum Jisòs Krɛst. Mù còm nà' mʉ lìsə Sostinì nə yi moma àvès bùu Jisòs nà'a.

2 Vès sə còm fa nà' bohòbùu sə wo nigə cos sə mvwe' lak Korè. Vès còm fa wèŋ sə wèeŋ mò'fis weŋ Krɛst fana Nwì a rɛŋsə, nə to fis weŋ ŋgòye bùu ye yà'a. Yi a cokfis weŋ nə ye bə ndàaŋwè pwe' nə yi kùksəgə Tà Jisòs Krɛst. Jisòs Krɛɛst Tà nə njàwo bə nə njàvès sə'.

3 Vès lɛŋ də tɛ' avès Nwì bə Tà Jisòs Krɛst gʉ weŋ bəboŋ, nə fa weŋ fifi sə'.

4 Mʉ kwasəgə Nwì ghà yà lòoŋ wùriŋ, bùusə yi a nìtsə' fa weŋ bòvəm nə nje nə ndzə bohòJisòs Krɛst.

5 Bʉsə mvə'nə wèŋ a ye mvwe' mò'fis weŋ Krɛst wèŋ yè'sə, yà'a gùu wèŋ bʉuŋ ŋgàa ghàk bə bum zəzok. Ghàha sə wèŋ tse' sə mòok ŋkərə nə ŋgòrɛɛŋ bum Nwì nə ye ŋàaŋ sə ŋgòcèp rɛŋsə ncèp ye nə.

6 Ncèp nə zìnə nə wèŋ à yuk nà' bə liŋ Krɛst nə a ni weŋ mok sə ntuù bəboŋni.

7 Yè'sə yà' a gù fana wèŋ tse' bum sə Nwìi fagə bùu ye yà' pwe', wèŋ sə kà ko nə mò'fis jamə. Wèŋ tse' yà' mvə'nə a sə cu tək nùmbu nə Tà àvès Jisòs Krɛst nə kə nìtsə' fe'lə ni' ye səmok nə.

8 Anə megu sə' yi Jisòs Krɛst nə nə yi nə gʉ weŋ ŋgòtəəŋ gʉgʉŋ tè kə lə. A vɛ'nə ya ŋga nùmbu nə Jisòs Krɛst nə yi Tà àvèes bwìŋ vəə, ŋwè kà nzak bohòNwì gbù.

9 Yè'sə zìnə bùusə Nwìi ŋwə nə aco a naaŋ tu bohòyi. A yi nə yi à to weŋ ŋgòkə ye ŋge' bə mo ye Jisòs Krɛst, nə yi Tà àvès nə.

Cù Zəzok Mʉ Cos

10 Bùu am wèŋ, bə liŋ Jisòs Krɛst nə yi Tà àvès, mù wup fa weŋ bo də wèeŋ cum cù mò'fis, kà də wèeŋ ga'a zəzok dʉk. Kwəkwè', tsətsərə awèŋ nə ye mò'fis bə yusə wèŋ sak tes pwe'fo'.

11 Mù dʉk vɛ'nə bùusə bùu Kloòwèŋ mok a tsə' fa mʉ dʉk də ŋkùəm cu mʉ kwe'è wèŋ anə, bwema am wèŋ na.

12 Yusə mù sə cèep sə də wèŋ mok sə dʉk lo də, <<Vèes yàvès ves Pol.>> Bòp mòk sə dʉk də, <<Vèes yàvès bùu Àpolò,>> mok bùu Pità bə bùu Krɛst wèŋ nduk!

13 Kàcò, wèŋ na gàpsə Krɛst bə bòp bə bòp àlɛ? Ŋwə nə yi ànə kpʉ mʉ ntəəŋ bùu wèŋ à ye Pol à? kènə də wo à bàptɛsə weŋ co ŋgàa fàha Pol ɛ?

14 Bà'lo, mù kwasə Nwì də mʉtsətsə'rə wèŋ pwe', mù à ka mòk bàptɛsə. Mù à bàptɛsə mègù Kripòs bə Gayòs bwìŋ ba.

15 Ŋwə nə mò'fis nə aco yi dʉk də ànə geŋ mù to liŋ am nə baptɛsə yi bə zeŋ bùə.

16 Òhoò, mù tsərə kok mòk nə mù anə swi. Mù à bàptɛsə Stìfanà bə ndap yè pwe' sə'. Mù ka riŋ də mòk cu fe'lə nə mù à bàptɛsə yi.

17 Jisòs Krɛst ànə ka mʉ də mʉ kə baptɛsə kɛ' bwìŋ tum. Yusə gʉgʉŋ sə yi à tum mʉ bùu zeŋ sə dʉk də mʉ tsoho lo fa bwìŋ ncèp nə nje nə. Fana mvə'nə

mʉ̀ à sə tsòho ncèp nə, mʉ̀ kà nsàp nè də ya bwìiŋ dʉk də, <<Ŋwè nè'e cep lʉ̀msə bòŋsə cù, yi tse' ŋkərə mbà>> gʉ̀. Mʉ̀ à sə tsòho bə nsàp mandzè nè bwìiŋ riŋ də kpʉ nè Krɛst à kpʉ tse' mègù ŋàŋ yi.

Jisòs Krɛɛst Ŋàŋ Nə Ye Ŋkərə Nwì

18 Yu səmook də, bʉ̀ʉ sè wo sə yù lòmandzè nè nà' làsə bə kpʉ jəgè yàwo ncèp kpʉ nə Jisòs Krɛst mʉntèəŋ nə də a bum ləm. Bohòvesùwèŋ sè a sə yù lòmandzè nè nà' làsə bə lùŋ nə, yà' ka bum ləm yeŋ, a ŋàaŋ Nwì.

19 Wo à còm nòŋsə yà' ndzənə ŋwàk Nwì laŋ də Nwì à cèp də,

<<Mʉ nə gʉ bʉpsə bʉ̀ ŋgàa ŋkərə bə
ŋkərəə awo pwe'.

Mʉ nə dzeeŋ bʉ̀ʉ sə wo rì ŋwàk wèŋ.>>

20 Ye də bʉ̀ ŋgàa ŋkərəə sə tə yè'e ma fò? Bʉ̀ʉ sə wo rìgə ŋwàk yà'a, wo sə' ma nə fò? Mòok bʉ̀ ŋgàa gʉ̀ mamfenə sè sə nzeŋgòŋ fɛŋ yè'e wo yè'e ma fò? Nwì nìtsə' də ŋkərə nə sə nzeŋgòŋ fɛŋ nə nà'a ləm bohòyi.

21 Nwì ànə gʉ mandzè nə ŋgòlùŋsə bwìŋ fana yi kà mandzè də bwìiŋ riŋ yi bə ŋkərə nə sə nzeŋgòoŋ fɛŋ fa. À bòyi bə ŋkərə nje də yi luŋsə bʉ̀ʉ sè wo dzəm sə bə ncèp nə bwìŋ sə tsərə də nà'a ləm nə.

22 Bʉ̀ʉ Jus wèŋ à sə làp yàwo də wo ye nsàp maŋgəŋgèŋ mòk ŋkuŋ ya wo dzəm də ncèp ènə nà'a zìnə. Bʉ̀ʉ Gris wèŋ sə dʉk yàwo də wo nə rɛɛŋ jəŋ ŋkərə fo' ŋkuŋ.

23 Bohòma nə njàvès fana a sə tsoho fa yàvès bwìŋ kpʉ Jisòs Krɛst nə wo à tɛ'lə zə yi mʉntèəŋ. Ncèp kpʉ ènə bʉ̀ʉ Jus wèŋ ka kwəkwa bə zeŋ tse', bohòbʉ̀ lakmvum yàwo yà' yuhu fə ntu'ù wo co bum ləm.

24 Nə ye də bohòndàaŋwè pwe' nə Nwì a to yi ŋgòye ŋwə̀ ye, fana a dzəm ŋga yi ŋwə̀ə Jus kè ŋwə̀ lakmvum, wo riŋ də Jisòs Krɛɛst ŋàaŋ Nwì. Yi ŋkərə nə Nwì sə' yi nə.

25 A yà'a də bwìŋ sə dʉk yàwo də yusə Nwì a gʉ̀ yè'sə yà'a ləm, ŋga ləm nə Nwì a gʉ̀ ènə nà' càsə ŋkərə bwìŋ pwe'fo'. Yu Nwì sə bwìŋ tsəm dʉk də yà'a jì ŋàŋ, tse' gha' ŋàŋ zeŋ nə noŋsə ŋàaŋ bwìŋ sə nze fɛŋ pwe'.

26 Bwema am wèŋ, aco weŋ ye yàwèŋ sə' də mʉtsətsə'rəə wèŋ sə Nwì a to pwe', nsàap bʉ̀ʉ sə nzeŋgòoŋ jəgə̀ wo co ŋgàa ŋkərə, wo ka mʉŋgorə wèŋ ŋkʉ̀ʉŋ yeŋ. Nə ye sə' də nsàap bʉ̀ʉ sə wo tse' ŋgì mʉtsətsə'rəə lak kè bʉ̀ʉ sə wo à dzə wo mvwe' ntòmbi nə nà' tse' liŋ ka mʉŋgorə wèŋ anə ŋkʉ̀ʉŋ sə' yeŋ.

27 Nwì a swè' jə ye nsàp bʉ̀ʉ sə nzeŋgòoŋ tsərəgə̀ də wo ləm. Yi a gʉ̀ vɛ'nə ya marè'tu ko bʉ̀ ŋgàa ŋkərə wèŋ sə. Yi swèk jəŋ mok bʉ̀ʉ sə wo kʉ̀kgə̀ yàwo co ŋgàa jì ŋàŋ ya marè'tu ko bʉ̀ ŋgàa ŋàaŋ sə.

28 Yi a swè' fis jə bum sə bwìiŋ kà yà' dzəmgə̀, sə bwìiŋ bwi'lə kɛ'gə̀ yà' bə kù, nə ye sə wo jəgə̀ yà' co yusə wà. Yi swèk fis jəŋ bum yè'sə ya yà'a gʉ bʉpsə bum sə bʉ̀ʉ sə sə nzee jəgə̀ də yà' tse' fàk sə.

29 A vɛ'nə fana kaco ŋwè kum ŋgùŋ kù mantombìi Nwì yeŋ.

30 Weŋ Jisòs wèeŋ mò'fis bʉ̀ʉ Nwì yìiyi. Mègù sə' bʉ̀ʉ Jisòs Krɛst nə ŋkuŋ fana vesùwèŋ tse' ŋkərə. Fana Nwìi jəgə̀ vesùwèŋ co bʉ̀ʉ sə kəkʉrə̀ bʉ̀ʉ yi, co bʉ̀ʉ sə rərɛŋ sə' bʉ̀ʉ yi, nə fis ves mvwe' bʉp sə' bʉ̀ʉ yi.

31 Nà'a njo nə a tse' ŋgògʉ̀ mègù mvə'nə̀ wo à còm ndzənə ŋwàk Nwì dʉk də,

<<A ye-a ŋga ŋwə̀ nəmòk dʉk-a də yi kum
ŋgùŋ,
Yi kum megu nà' bʉ̀ʉ yusə Tà Nwì a gʉ̀
yi.>>

2

Kpʉ Krɛst Gʉ Gha' Ŋkərə Bwìŋ

1 Bwema am wèŋ, wèŋ rìŋ də ghà nə mʉ̀ à və ŋgòtsòho fa weŋ bum sə yà' ànə ye səswihì yà'a, fana mʉ̀ à ka bə nsàp nə ŋgònìtsə' də mʉ cep rìŋgə̀ cù, nə tse' ŋkərə wùriŋ və.

2 Bʉsə mʉ̀ à dʉk sə vəə mʉ̀ də ghà nə mʉ vesùwèŋ fana mʉ nə tsoho fa gu weŋ Jisòs Krɛst yiìyi. Mʉ nə tsoho megu kpʉ Krɛst nə yi à kpʉ mʉntèəŋ.

3 Ànə geŋ, mvə'nə̀ vesùwèŋ ànə ye fana mʉ̀ à və̀ co dem. Mʉ̀ à sə kà bə wʉə wùriŋ.
4 Nə ye sə̀' də ncèp nə̀ mʉ̀ à sə tsòho, mʉ̀ kà bə ŋkərə̀ bwìŋ sə nze fɛɛŋ də ya yà'a boŋ weŋ tsòhò. Ŋàaŋ Yòŋsə̀ nə̀ Nwì à sə nìtsə̀' fa weŋ zìnə nə yi.
5 Mʉ̀ à gʉ̀ vɛ'nə ya ntʉm awèŋ sə̀ wèŋ a fa bohòJisòs Krɛst sə kà bʉ̀ʉ ŋkərə̀ bwìŋ təəŋ mam, a ye bʉ̀ʉ ŋàaŋ sə̀ Nwì.

Ŋkərə̀ Nə̀ Nwì

6 Nə ye də mvəəsə̀ vèes tsoho fagə̀ ncèp nə̀ Nwì nə bohòbʉ̀ʉ sə̀ wo à gʉ bə bum sə̀ ma nə̀ Nwì laŋ, vès sə cep bə ŋkərə̀. Nè'nə ka nsàp ŋkərə̀ nə̀ nà' tesə bohòbʉ̀ʉ nzeŋgòŋ yeŋ. Ŋàaŋ awo sə nə ca gɛsə lo fo'.
7 Ŋkərə̀ nə̀ vès sə tsoho ènə a ŋkərə̀ Nwì. Nà' ànə ye to mantombì səswihì, bwìŋ kà bə zeŋ rì. Yi ànə nòŋsə me bum yè'sə mantombì ŋkuŋ, nə sə kə gʉ nzeŋgòŋ maŋkwèŋ. Yi ànə gʉ bum yè'sə də ya anə kə tse' kə̀kuk njàvès ca sə̀'.
8 Ŋkəŋkum sə̀ sə nze fɛɛŋ ànə kà ŋkərə̀ ènə rìŋ. Wo ànə riŋ-a nà' bwɛ̀rɛ wo ànə ka Tà Jisòs Krɛst nə̀ yi tse' fòènə mʉntəəŋ tɛ'lə.
9 Megu də wo à còm nòŋsə ndzənə ŋwàk Nwì dʉk də,
<<Bum sə̀ Nwì à fʉ̀hʉ nòŋsə fa bʉ̀ʉ sə̀ wo
dzəm yi,
A bum sə̀ ŋwè ka yà' bə lis ye yuk,
Kà bə ntu' sə̀' yuk yuk,
Nə kà bə zeŋ sə̀' ntòtsərə yuk.>>
10 Bum yè'sə, a rì yà' bʉ̀ʉsə̀ Nwì a tum fa ves Yòŋsə̀ ye ŋgòtsə̀' fa ves yà'. Yòŋsə̀ ye nə làpgə̀ sə tsətsə'rə̀ anə sə̀sap, nə sə tsoho rɛŋsə bum Nwì sə̀ yà'a cəco.
11 Ŋwè cu yè'e, kaco ŋwè riŋ yusə̀ yà' cu sə ntʉ̀ʉ̀ ŋwə̀ nəmòk yeŋ, a rìŋ mègù yà' ŋgə̀ŋgàŋ ànə. A bohòNwì sə̀' vɛ'nə, də rì mègù bum Nwì sə̀' Yòŋsə̀ nə̀ nje.
12 Yòŋsə̀ nə̀ Nwì a gèsə fa ves sə ntʉ̀ʉ̀ vès nə, a Yòŋsə̀ nə̀ nje. Nà' ka yòŋsə̀ nə̀ bwìŋ sə nze fɛɛŋ yeŋ. Yòŋsə̀ ye ènə gʉ̀gə̀ ves yi ŋkuŋ a sə rì nsàap bum sə̀ Nwì a sè vesùwèŋ bə zeŋ.
13 Nə yeè nə də bum yè'sə vɛ'nə, vèes cu ŋgòtsòho fa bwìŋ fana vès kà bə nsàp ncèpcù nə̀ fa ves nà' ŋkərə̀ bwìŋ sə nze fɛɛŋ cèp. Vès cep bə nsàp nə̀ Yòŋsə̀ Nwì nìtsə̀' fa ves yi. Vès tsok rɛŋsə fa bum sə̀ Yòŋsə̀ Nwì nìtsə̀' fa ves sə bohòbʉ̀ʉ sə̀ wo tse' Yòŋsə̀ Nwì sə ntʉʉ̀ wo.
14 Ŋwə̀ nə̀ yi ka-a Yòŋsə̀ Nwì sə ntʉʉ̀ yi tse', kaco yi dzəm bum sə̀ Yòŋsə̀ ènə yeŋ. Yi nə kà rɛɛŋ, yà'a nə sə yəəŋ bohòyi co a bum ləm. A vɛ'nə bʉ̀ʉsə̀ ŋgà rɛŋsə̀ fa bwìŋ bum yè'sə mègù Yòŋsə̀ nə̀ Nwì.
15 A ye-a bohòŋwə̀ nə̀ yi tse' Yòŋsə̀ nə̀ Nwì nə sə ntʉʉ̀ yi fana yi rɛɛŋ yà', nə riŋ bum pwe'fo'. Bʉ̀ʉ sə̀ sə nzeŋgòoŋ yə nsàp ŋwə̀ ènə, wo sə mərə yi mərə.
16 Yè'sə mègù mvə'nə̀ yà' cu ndzənə ŋwàk Tà Nwì dʉk də,
<<Ŋwə̀ nəmòok yo nə̀ aco yi riŋ yusə̀ Nwìi
tsərəgəə àlɛ?
Ŋwə̀ nəmòk cu yo nə̀ aco yi fa Nwì ntip
àlɛ?>>
Bohòvesùwèŋ yàvès, sə̀ a tse' Yòŋsə̀ Nwì, a tse' tsətsə'rə̀ nə̀ Krɛst.

3

Nzak Ntaŋmba

1 Bwema am wèŋ, mvə'nə̀ mʉ̀ ànə ye vesùwèŋ fa' yà'a, mandzə̀ kà co mʉ cep bohòwèŋ co bʉ̀ʉ sə̀ wo rì bum sə̀ ma nə̀ Nwì ye lok. Mʉ̀ à sə cèp bohòwèŋ mok co mʉ̀ sə cèp bohòbʉ̀ʉ sə̀ sə nze fɛɛŋ, bʉ̀ʉsə̀ wèŋ à ye mali ntòco bwe sə̀ lʉə bə bum sə̀ ma nə̀ Jisòs Krɛst.
2 Mvək ànə à ye, bum sə̀ mʉ̀ à yə'rə weŋ sə à ye co mʉ̀ sə fa weŋ mbwi, kà bɛŋ sə̀ bɛŋ ye, bʉ̀ʉsə̀ wèŋ à ka kə̀kʉrə ŋgòzʉ yà' yeŋ. Haaŋ kə dzeŋ ntinə wèŋ ka ntòkʉrə mali.
3 A vɛ'nə bʉ̀ʉsə̀ wèŋ sə gʉ̀ malì bum ntòco bʉ̀ʉ sə̀ sə nze fɛɛŋ. Moma sə wa malì bum moma mòk, moma bə moma sə kʉəm kɛ'ca sə̀', yà'sə sə kà yà'a jəja kwaraŋgaŋ də wèŋ gù co bʉ̀ʉ sə̀ sə nzeŋgòŋ nì à? Wèŋ sə gʉ̀ lòbʉp sə̀' co bʉ̀ʉ sə̀ wà wèŋ sə gʉ̀ʉ.
4 A ye-a ŋga ŋwə̀ nəmòk sə dʉk ye də, <<Mʉ ves Pol,>> mòk sə dʉk də, <<Mʉ yàm ves Àpolò,>> yà'sə sə kà yà'a də wèŋ sə gʉ malì bum co bʉ̀ʉ sə̀ sə nze fɛɛŋ nì à?

Mvèəsə Ŋgà Fàk Tse' ŊgòFàak

5 Ja'a na yàwèeŋ sə' də Àpolòo ndà? Pol
ye ye ndà? Vès pwe', vès mègù ŋgàa
fàha Nwì sə yi a tum ves ŋgòkə gʉ̀ʉ də
ya wèeŋ dzəm bohòTà Jisos Krɛst. Venə
sə gʉ̀ mègù fàha sə Nwì a gàpsə fa ves
ŋgògʉ̀ʉ.
6 Vès mègù co ŋgàa fàk nzum wèŋ vɛ'ɛ.
Mʉ̀ à bì yàm bìi, Àpolòye ye ŋgà gèsə
ndzəp, Nwì ye ye ŋwə nè ŋgògʉ̀ də ya'a
to, nə kuk.
7 Mʉtsətsə'rəə vès pwe', nè gʉgʉŋ ka
ŋwə nè yi a bì bìi kè ŋwə nè yi gèsə ye
ndzəp yeŋ. Nè gʉgʉŋ nə mègù Nwì yiìyi
nè yi a gʉ̀ ŋkuŋ yà' to, nə kuk.
8 Ŋwə nè yi à bìi bə ŋwə nè yi à gèsə
ndzəp pwe', wo mègù yəyərə, zəzook
bʉ̀ʉ̀. Nwìi nè kə làk ndàaŋwè pwe' mvəsə
yi à fàak.
9 Vès ba fo', vès sə be'lə mvwe' mò'fis
ŋgògʉ̀ fàha Nwì nè mò'fis. Wèeŋ co nzum
Nwì bə tu ye.

Aco mʉ̀ dʉk sə' də wèŋ mègù co ndap
mòk nè Nwì sə ci nà' yi bə tu ye.
10 Bohòmʉ̀ yàm, Nwì fa mʉ ŋàŋ
ŋgòyèto kùum sə co ŋwə nè yi rì ŋgòyèto
kùum ndap nə. Ŋwə nəmòok ye nè yi
sə ci ye ndap nə ci. Ndàaŋwè pwe' nè
yi sə ci-a ndap ènə, yi jəŋ ŋkərə, nə ci nà'
bəboŋ.
11 Bə nzak ma nè kùum sə fana nzak
ka yeŋ, bʉ̀ʉsə Nwì a jə Jisòs Krɛst laŋ, nə
noŋsə yi co kùum sə sə vesùwèŋ pwe' tə
mbwa. Kùum mok sə zook mok bʉ̀ə̀.
12 Ma nè ndap nə ye, bʉ̀ʉ səmok jəgə
nsàap ntɛŋ mok sə bəboŋ sə wo togə yà'
də guù bə sivà, nə ye lìis sə yà' gʉ ntɛŋ,
nə ci nà' bə zeŋ. Bʉ̀ʉ mok yàwo, wo gbɛ̀'
jəŋ tʉ bə ŋgaŋ, nə ye kàa gòmbìi sə wà
yè'e, nə ci ndap nə bə zeŋ.
13 Nùmbu mòk cu nè fàha ndàaŋwè
pwe' nè kə yəəŋ jəja. Bʉsə nùmbu
nè Jisòs Krɛst bwìŋ və fe'lə fana Nwìi
nə mumsə ja'a fàha ndàaŋwè pwe' bə
mis. Mis nə nə niŋtsok jəja mvəsə fàha
ndàaŋwè pwe' cu, də ŋwə nè'e à gʉ̀ vɛ'ɛ,
nè'e gʉ̀ ye vɛ'ɛ bəboŋ kè bʉp àlɛ.
14 A ye-a ŋga fàha sə ŋwè ànə gʉ
mʉmvwe' kùum ndap ènə ka-a sə, ye də
wo nə lak yi.
15 Ŋga fàha ŋwèe sə-a ye də lèlàk ye
nə bisə laŋ. Yi nə ye megu mok botu co
ŋwə nè ndap sə yi, yi caŋ tesə botu. Yi
lim megu bo ye mok də yi ka kpʉ.
16 Wèŋ ka riŋ də wèŋ bʉ̀ʉ Nwì, wèeŋ
ndap bohòNwì, nè yi cugè mbwa riŋ nà?
Yòŋsə nè Nwì nə cugè sə ntʉʉ̀ wèŋ.
17 A ye-a ŋga ŋwə nəmòk bʉpsə-a ndap
Nwì nə, Nwìi nə gʉ bʉpsə ŋgèŋgàŋ sə'. A
vɛ'nə bʉ̀ʉsə ndap ye rərɛŋ, ŋga ndap ye
nè mʉ̀ sə dʉk ènə, a wèŋ bə tu awèŋ.
18 Ŋwə nəmòok kà də yi borə ni' ye dʉk.
A ye-a ŋga ŋwə nəmòok mʉtsətsə'rə wèŋ
nə yi sə tsəm dʉk də yi ŋgà ŋkərə sə nze
fɛɛŋ, boŋ co yi jəŋ ni' ye co ləm ŋkuŋ ya
yi tse' rì ŋkərə nè nà'a zìnə nə.
19 Mʉ̀ sə dʉk vɛ'nə bʉ̀ʉsə bum sə
nzeŋgòoŋ jəgə yà' co yà'a yu ŋkərə, yà'a
bohòNwì bum ləm. A nə zìnə mvəsə wo
a còm ndzənə ŋwàk Nwì dʉk də,

<<Nwì kogə bʉ̀ʉ ŋgàa ŋkərə sə nzeŋgòoŋ
fɛŋ sə' bə ŋkərəə awo sə.>>

20 Mvwe' mok cu sə', sə wo à còm ndzənə
ŋwàk Nwì anə də,

<<Tà Nwì riŋtse' də tsətsərəə bʉ̀ ŋgàa
ŋkərə ka fàk tse'.>>

21 Nə yeè nə vɛ'nə, kà də ŋwə nəmòok
kum ŋgùŋ bʉ̀ʉ ŋwè wà, nə sə dʉhʉ
kɛ'ca də, <<Mʉ yàm ves ŋwə nè'e kè ŋwə
nà'a>> dʉk. Yusə wèeŋ riŋ sə də, ŋga a
ye-a sə yà lòoŋ, wèŋ tse' yà' wèŋ.
22 A ye-a sə Pol kèe Àpolòbə Pità pwe' wo
yà'sə sə yàwèŋ. Nzeŋgònè'e nə ye lùŋ bə
kpʉ pwe' gù sə' sə yàwèŋ. Bum sə a sə yə
yà' ŋga'a bə sə yà' cu mantombì pwe'fo',
wèŋ tse' yà' wèŋ.
23 A nə ye me vɛ'nə pwe' fana Jisòs Krɛst
tse' bwi weŋ yi. Nwì tse' bwi ye Jisòs Krɛst
nə.

4

Mvè'nə Bʉ̀ʉ Korè Tse' ŊgòJə Ŋgà Fàk Nə Nwì

1 Mʉ̀ dzəm də bwìiŋ jəŋ vès bʉ̀ʉ sə
mantombì mʉ cos yè'e pwe' də vès mègù
ŋgàa fàk bohòJisòs Krɛst. Nwì a jə bum
ye sə yà'a səswihì, nə fa ndzə bohòvès də
vèes yə'rə fa bwìŋ.

2 Yusà gʉgʉŋ sà bohòŋgà fàak dʉk də, yi sə gʉ yusà ya'a zìnə bohòŋwà nà yi sə fàk bohònà' nə.
3 A ye-a bə ma nà bohòmʉ̀ yàm fana ŋga wèeŋ dʉk-a də mʉ bʉp kè bàboŋ àlɛ' pwe', mʉ nə kà bə zeŋ yàm ŋkʉ̀ʉŋ tsərə. A ye-a ŋga ŋwà nəmòk nà zok sə cep ye sà' də mʉ bàboŋ kè bʉp àlɛ' pwe', yà'sə ka yusà gʉgʉŋ sə zeŋ yeŋ. Mʉ̀ bə tu am mʉ kà də mʉ̀ sə gʉ̀ bàboŋ dʉkgà.
4 Ŋgòcèp zìnə, mʉ̀ ka jòŋ nà mʉ̀ à gʉ̀ʉ riŋ, megu də mʉ̀ ka cùu sà ŋgòdʉk fis də mʉ̀ ka nzak tse' sà' tse'. A nə sak megu mʉ Tà Nwì, yi nà yi sakgà nzak yəyərə.
5 Nə yeè nə də vɛ'nə fana ka bàboŋ co wèŋ sə sak kɛ'cà bwìŋ yeŋ. Bòdə wèeŋ yu'rə vɛ'nə tàtè mvàək kʉ̀rə, nùmbu nà Tà Jisòs bwi và fana yi nə fis noŋsə bum jəja, nə gʉ bum sà bwìŋ sə tsərə yà' rɛɛŋ və sà'. Nà'a nùmbu nà Nwìi nà kwasə ndàaŋwè pwe' nà nà'a yəyərə ŋgòtse' kwəkwasə.
6 Bwema am wèŋ, bum sà mʉ cèp yà' bə liŋ am nə ye liŋ Apolòyà'sə, mʉ cep vɛ'nə ya wèeŋ riŋtse' bum sà wèŋ tse' ŋgògʉ̀ʉ. Bum sà wèŋ tse' ŋgògʉ̀ʉ sə, a sà wo à còm nòŋsə yà' ndzənə ŋwàk Nwì. A yà'sə dʉk də, ka bàboŋ də wèeŋ sə nɛni' bʉ̀ʉ ŋwà nəmòk, nə sə bɛŋ mòk bɛ̀ŋnə yeŋ.
7 Wù nà wù sə dʉk də wù gha' bwìŋ pwe' wù ànə, à gʉ̀ bʉ̀sə wu ŋwà nà ŋkʉ̀ʉŋ nà'nə ndà? Mʉ fek fe'lə-a wu səmok də, yusəmok cu sà wù tse' yà' ŋga Nwì à ka wu yà' yi fa àlɛ? Mvəsà Nwì ànə fa wu bum pwe' yi, ye ŋga'a va ŋkuŋ wù sə kum kɛ' ŋgùŋ co də wù à tse' yà' bə ŋàaŋ yo-ɛ?
8 Wèŋ sə dʉk də wèŋ tse' bum pwe' è? Wèŋ sə jə ni' awèŋ co ŋgàa ghàk. Wèŋ a bʉ̀ʉŋ ŋkum ŋga vès ka yàvès ŋkum yeŋ è? Wèŋ anə ye-a ŋkum zìnə bwɛ̀rɛ də bòmʉ wùriŋ ya a kok gaŋ sə vesùwèŋ bəbɛ'.
9 Gʉ̀ co Nwì a jə vès ŋgàa ntum Jisòs nə noŋsə ves ŋkusà mbwèŋ. Vès mègù co bʉ̀ʉ sà wo də wo kə zə wo zəə bʉ̀ʉsà wo bʉ̀ʉ sà bʉp. Vès tə yè'e mantombìi masinjàa Nwì nə ye bwìŋ də maŋgòoŋ kʉk bʉrə ves.
10 Vès mègù mok co ŋgàa ləm bʉ̀ʉ Jisòs Krɛst. Wèeŋ yàwèŋ ŋgàa ŋkərə bʉ̀ʉ tu Jisòs Krɛst. Vèes yàvès dem, wèŋ ye yàwèŋ ŋgàa ŋàŋ. Wo jəgà weŋ co bwìŋ, wo sə fa ves yàvès marè'tu.
11 Haaŋ kà wès ntinə jìŋ tse' ves nsàp nà njè sə yaŋ ves, ntʉm sə sə ves, vès kà yusà ŋgòno tse'. Vès sə ni kɛ' gù yàvès gàa cək. Bwìŋ yeŋsəgà ves ŋgə' wùriŋ, vès kà ndap nòòŋ sà' tse'.
12 Vèes fàkgà bə bo avès tè vès wo. Bwìŋ yàk ves, vès cep fəsə fa wo bə nà bàboŋ. Wo fa ves ŋgə', vès ko ntʉm.
13 Ghà nà wo to fa ves liŋ sà bʉp, vès bʉsə fa wo fʉ̀ə. Wo jə ves co bèp sà yà' ka fàk tse' yè'e, tè kə wɛs nie'. Wo kʉ̀kgà ves co kùup yusà wà.

14 Bwema am wèŋ, ka yè'sə də mʉ̀ sə cep bum yè'sə bohòwèŋ də ya marè'tu ko weŋ yeŋ. Mʉ̀ cèp yè'sə ŋgòtip weŋ tipə bʉ̀ʉsà wèeŋ bwe am sà mʉ̀ dzəm weŋ vɛ'ɛ wùriŋ.
15 A ye-a sà də bʉ̀ʉ sà wo sə tip weŋ bə mandzà nà Jisòs Krɛst ŋkʉ̀ʉŋ fana nà yi co tɛ̀' àwèŋ mègù nà mò'fis. Mʉ̀ mègù co tɛ̀' àwèŋ mʉmʉ̀, bʉ̀ʉsà wèŋ ànə bʉʉŋ to bʉ̀ʉ Jisòs Krɛst ŋga mʉ̀ ànə tsoho fa weŋ Ntirè nà Bàboŋ nə mʉ̀.
16 Yà' təàŋ nə də mʉ tɛ̀' àwèŋ fana mʉ̀ lɛŋ weŋ kwəkwè', wèeŋ bɛ' kùugì am.
17 Nà'a njo nà mʉ̀ tum Timatì də yi kə tsok fe'lə weŋ mvà'nà kùugì am sə cu bə mandzà nà Jisòs. Yà'a yusà mʉ̀ sə yə'rə bʉ̀ʉ sà mʉ cos ma nà fòlòoŋ də wo gʉ. Wèeŋ yuk Timatì nə bʉ̀ʉsà yi mo àm nà mʉ̀ dzəm yi wùriŋ. Yi gʉ̀gà fàha Tà Jisòs Krɛst sà' bə ntʉm ye lòoŋ.

18 Yu səmook də bʉ̀ʉ səmok mʉŋgorə wèŋ anə sə nɛ̀ni', nə sə tsok də mʉ nà kà mok bwì và yuk fe'lə.
19 Zìnə nə də, a ye-a ŋga Nwì fa ŋàŋ, mʉ nə və. Nà'a mvàk nà mʉ nə riŋ də bʉ̀ʉ sà wo sə nɛ̀ni' yè'sə wo tse' ŋàaŋ sà Tà Nwì kè wo sə cep mègù cù wà àlɛ'.
20 A ye-a ŋga gaŋ ŋkum Nwì cu sə ntʉ̀ʉ̀ bwìŋ zìnə fana yà'a nə ye bə ŋàŋ, a nə kà cèp cù wà ye mègù.
21 Nà wèŋ dzəm nà fò? Də mʉ vàə, mʉ̀ jəŋ ŋkwès ŋgə' ŋgòyeŋsə weŋ ŋgə' bə zeŋ, kè də wèŋ dzəm ŋgòkupsə kùugì

awèŋ ya mʉ və bə fifi ŋgònìtsə' fa weŋ də mʉ̀ dzəm weŋ ɛ?

5

Jòŋ Nàbʉp Cu Mʉkwe'è Wèŋ

1 Bwema am wèŋ, wo a tsə' mʉ də bʉ̀ʉ mok cu mʉkwe'è wèŋ sə wo sə koho sàhà nsàp nə bʉp. A megu-a sə pegè wèŋ, wo kà nsàp ànə gʉ̀. Kwɛ'fò! Mʉ̀ a yuk də ŋwə nəmòk cu mʉŋgorə wèŋ anə nə yi sə nòoŋ bə ŋgwe tɛ̀' ye.

2 Aco wèŋ sə nɛni' va, ŋga bwìŋ cu mʉŋgorə wèŋ anə sə wo sə gʉ̀ nsàp yu ènə ɛ? Anə ye co wèŋ sə waŋ lɛ waa. Wèeŋ fis gɛsə ŋwə nə yi a gʉ̀ nsàp yu ànə mʉŋgorə wèŋ anə fisə.

3 Bwema am wèŋ, vesùwèŋ sə kà-a si bə si sə' yenə fana ntʉm àm cu mègù bohòwèŋ. Bə ŋàaŋ Tà Jisòs Krɛst fana mʉ̀ sak wes mè nzak ŋwə nə yi a gʉ̀ nsàp yu ènə laŋ. Mʉ̀ a sak wes nà' co də mʉ vesùwèŋ bəbɛ'.

4 Yusə wèŋ tse' ŋgògʉ̀ʉ sə də, wèeŋ benə və mvwe' mò'fis, mʉ ye yàm sə' vesùwèŋ sə ntʉʉ̀ fana bə ŋàaŋ Tà Jisòs Krɛst,

5 wèŋ fis fa ŋwə ènə bohòSatà. Wèeŋ fis fa yi vɛ'nə ya ŋgùpni' ye ye ŋgə'. Yi yə ŋgə' vɛ'nə, nùmbu nə Tà Jisòs bwìŋ vəə yòŋsə ye luŋ ye lùuŋ.

6 Bwema am wèŋ, ka bəboŋ co wèŋ sə kum ŋgùŋ mvə'nə wèŋ sə gʉ̀ yà'sə yeŋ. Hàva'-èè, co wèŋ ka riŋ də ku' nə mò'fis bʉpsəgə mok riŋ à?

7 Bògha' də wèeŋ fis gɛsə nsàp bʉp ànə mʉtsətsə'rəə wèŋ anə fo', ya wèeŋ ye bʉ̀ʉ sə bəboŋ. Zìnə nə də wèeŋ yà'sə bʉ̀ʉ sə bəboŋ bʉ̀ʉsə Nwì a jə cop nə ŋgògʉ̀ mèsə fa vesùwèŋ bʉp avès nə laŋ. Cop nə yi à jə nə, a Jisòs Krɛst.*

8 Ye də vesùwèeŋ cum lɛ ncu nə nà'a zìnə nə ye làaŋ. A kà də a sə gʉ bʉp sə co ŋgòbɛ̀ŋ bwìŋ, nə sə kok kɛ' ca ŋkʉ̀ì' dʉk.

9 Ŋwàk nə mʉ̀ à còm fa weŋ fa' mantombì nà'a, mʉ̀ à còm fa weŋ nja dʉk də, kà də wèeŋ sə be'lə kɛ' weŋ nsàap bʉ̀ʉ sə wo sə ko kɛ'cà sàhà dʉk.

10 Mʉ̀ à sə kà yà'sə də wèeŋ kà weŋ bʉ̀ʉ sə wo ka krətèŋ yeŋ wèŋ cu be'lə dʉk. A ye-a ŋga ŋwè ka krətèŋ yeŋ, nə sə koho sàhà, gʉ bum lak co rùm, nə dzəm bum ləlà, nə ye ŋgà yə, wenəwèeŋ kàa be'lə lok tse' ŋga wèŋ tesə gɛsə lòsənə nzeŋgòènə fo' ŋkuŋ wenəwèŋ kà be'lə yuk.

11 Yusə mʉ̀ a dʉk sə, mʉ̀ à sə tip weŋ tipə də a ye-a ŋga ŋwè də yi krətèŋ, nə sə gʉ mali bʉp àlɛ, wenə wèŋ kà be'lə. A ye-a ŋga nsàp krətèŋ ànə sə gʉ̀ nsàap bʉp sə co də yi sə ko sàhà, sə waŋ bum bʉ̀ʉ mok, sə gʉ bumlak co rùm, sə yak bwìŋ, sə no jʉhʉ rùk, nə sə yəyə fana wenə wèŋ kà be'lə. Wèŋ ka tse' ŋgòzʉ be'lə zʉzʉ ma weŋ ŋwə ànə wèŋ.

12 Krətèŋ ka ŋàaŋ sə ŋgòsak bʉ̀ʉ sə wo ka krətèŋ yeŋ tse'. Bʉ̀ʉ sə aco a kʉk ja'a, nə dʉk də wo sə gʉ̀ bəboŋ àlɛ sə mègù krətèŋ wèŋ.

13 Nwìi nə sak bòp bʉ̀ʉ nə wo ka krətèŋ yeŋ wèŋ yi. Ye də wèeŋ gʉ ma njàwèŋ mvə'nə wo à còm nòŋsə ndzənə ŋwàk Nwì dʉk də, <<Bɛ' fis gɛsə ŋgà gʉ̀ bʉp mʉtsətsə'rə wèŋ fo'.>>

6

Nzak Mʉtsətsə'rəə Krətèŋ Wèŋ

1 A ye-a ŋga ŋwə nəmòk mʉŋgorə wèŋ tse' mʉnzak bə mòk nə yi sə' krətèŋ, kaco marè'tu ko weŋ ŋgòjə lònzak nə mʉ kot yeŋ à? Co a yè'e bəboŋ bohòwèŋ bʉ̀ʉ Nwì ŋgòkə təən mʉ kot mantombìi pegè wèŋ, də wèŋ sə sak nzak, nə noŋsə ŋgòmèsə nzak nə mʉtsətsə'rəə wèŋ bʉ̀ʉ Nwì à?

2 Co wèŋ ka riŋ də bʉ̀ʉ Nwìi nə kə sak bʉ̀ʉ sə sə nzeŋgòŋ fɛŋ ntsə'mòk wèŋ riŋ à? A ye-a də wèeŋ nə kə sak nzeŋgòŋ nə ntsə'mòk wèŋ, njo nə wèŋ kà wabə ŋgòsak bwe nzak awèŋ wabə ye yà?

3 Wèŋ ka riŋ də vesùwèeŋ nə kə sak masinjàa Nwì bə tu riŋ à? Yè'sə nə yeè

* **5:7** **5:7** Ŋgo ŋwàak yè'e sə cèp bə ŋkà'a bʉ̀ʉ Jus wèŋ sə wo à sə to yà' də ŋkà'a jì yis yà'a. Mvèk nə à sə kʉ̀rə, wo fis gɛsə yis mʉ nda'à wo pwe' nə sə zʉ megu brɛd jì yis. Pol sə fʉ̀hʉ yiìs sə fɛŋ bə bʉp sə ŋwè sə gʉ̀ʉ. Wo à sə zʉ ŋkà'a yà'sə wo sə sʉə fa Tà Nwì nsùŋgaŋ co cop.

nə vɛ'nə, co ghak vesùwèŋ yè'e ŋgòsak nzak avès sə nzeŋgòŋ fɛŋ à?
4 A ye ŋga nzak lòkok, wèŋ caŋ jə lòfa bʉ̀ʉ sè sə mbiŋ, sè cos jəgè wo co wo ka Nwì riŋ, də wo sak fa weŋ yè'e bʉ̀ʉ yà?
5 Waà, marè'tu ko johotse' weŋ. Co ŋwè nəmòk nè mò'fis mʉŋgorè wèŋ nè yi ŋgà ŋkərè co yi sak fa krətèŋ mòk nzak awo yè'e bʉ̀à à?
6 Nsàp nè njàwèeŋ də, krətèŋ mòok jə lòkrətèŋ mòk mʉ kot də wo kə təəŋ ŋgòsak nzak mantombìi bʉ̀ʉ sè wo ka Jisòs Krɛst dzəm.
7 Mʉ tsok fa weŋ ncèp nè nà'a zìnə. A jòŋ nèbʉp bohòwèŋ ŋgòtse' lok fʉ' nzak mʉŋgorè wèŋ. A ye-a ŋga ŋwè nəmòk gʉ wu bʉp, kaco wu me'rə yi ntɛ̀ŋ yeŋ à? Nə ye də a ye-a ŋga ŋwè nəmòk lim zʉ-a wu, kaco wu me'rə yi sə' ntɛ̀ŋ yeŋ à?
8 Wèŋ sə gʉ̀ bwìŋ bʉp sə' wèŋ. Wèŋ sə lim jə bum bʉ̀ʉ mok ŋga wenə wèeŋ vɛ'ɛ bwema bʉ̀ʉ Jisòs Krɛst.
9 Co wèŋ ka yè'e riŋ də bʉ̀ʉ sè wo gʉ̀gè bʉp nè kà mvwe' sè Nwì cu ŋgòsak gaŋ ye ni riŋ à? Kà də wèeŋ borə ni' awèŋ dʉk; Ŋgà kohònto, ŋgà kùksè rùm, ŋgwe ŋwè kèe ndu ŋwè nè yi sə tesə sə mbiŋ, bə ŋwè nè yi ŋwèmbam yi nòoŋ bə ŋwèmbam mòk kènə ŋwàŋwè nè yi nòoŋ bə ŋwàŋwè mòk pwe', wo nè kà mvwe' gaŋ ŋkum Nwì kè ni yuk.
10 Nə ye sə' də nsàp ŋwè nè ŋgà yè, ŋgà waŋ bum bʉ̀ʉ mok, ŋgàa jʉhʉ rùk, yak bwìŋ bə ŋgàa lim zʉ kɛ' bwìŋ yè'e pwe', nè mò'fis nè kà bòoŋ sè yà' cu mvwe' gaŋ ŋkum Nwì sə' kè tse' yuk.
11 Bʉ̀ʉ mok mʉtsətsə'rə wèŋ à sə cu togè nsàp ncu nè bʉp ènə. Fana Nwì a cùk rɛŋsə fis weŋ mvwe' nsàap bʉp yà'sə mok laŋ. Yi a fis tes weŋ mok zok, nə fa weŋ ŋàaŋ sè ŋgòcu nsàp ncu nje nè nà'a bèboŋ nə. Yi jəgè weŋ mok co bʉ̀ʉ sè wèeŋ ŋgàa jì nzak mʉ lisè Nwì. Yà'a pwe' vɛ'nə bʉ̀ʉ liŋ Tà Jisòs Krɛst nə ye bʉ̀ʉsè Yòŋsè Nwì nè a kùksəgè yi nə cu sə ntʉ̀ʉ̀ vès.

Mandzè Nè Krətèŋ Tse' ŋgòGʉ̀ Bə Ni' Ye

12 Mʉ̀ yə də bʉ̀ʉ mok sə dʉk də, <<Mʉ̀ ka yumok ŋgòdzè yà' tse'.>> A lɛ zìnə də wèŋ ka yumok sè wèŋ tse' ŋgòdzèə tse'. Wèeŋ riŋ sə' də, bum mok cu yo sè kaco yà' tɛsə weŋ bə yumok yeŋ. Mʉ̀ yàm sè' bə tu am, mʉ̀ ka yumok sè mʉ̀ tse' ŋgòdzèə sè' tse'. Megu də kaco mʉ me'rə ni' àm ŋgòye ŋkwèŋ bohòyumok yeŋ.
13 Aco wèŋ sə dʉk də, <<Wo à gʉ̀ fa bɛŋ bohòvèm, nə gʉ fa vèm bohòbɛŋ.>> Mʉ̀ dzəm laŋ də a vɛ'nə zìnə. Megu də wèeŋ sə tsərə tse' də, nùmbu mòk cu nè Nwìi nə gʉ bʉpsə vèm bə bɛŋ pwe', yà' ca bisə lo. Bə ma nè ŋgùupni' awèŋ, wo à ka yà' də wèeŋ sə koho bə zeŋ sàhà gʉ̀, wo à gʉ̀ yà' də wèeŋ fak bohòTà Jisòs Krɛst bə zeŋ. A sə' Tà Jisòs Krɛst nə nè yi jəgè ŋkərè bə ŋgùupni' nə.
14 A nè ye sə' də mvè'nè Nwì à lòkoksə Tà Jisòs Krɛst mvwe' kpʉ yà'a, yi nè jə sə' nsàp ŋàŋ ànə, nə lokoksə vesùwèŋ mvwe' kpʉ sə'.
15 Co wèŋ ka yè'e riŋ, də ŋgùup ni' awèeŋ ŋgùpni' nè Jisòs Krɛst ma mòk riŋ à? Nə ye də, a kàkʉrə co ŋwè jəŋ ŋgùpni' nè Jisòs Krɛst nə, nə kə be'lə nà' bə ŋgùpni' ŋwà sàhà nà? Kàyà', kaco ye yuk vɛ'nə yeŋ lok.
16 A ye-a ŋga ŋwè kə be'lə ni' ye bə nè ŋwà sàhà, ye də bə nà'a yà'a mok ni' nè mò'fis. Yà' cu ndzənə ŋwàk Nwì sə' vɛ'nə də,

<<Ŋwèmbam bə ŋwàŋwèe bʉ̀ʉŋ mok ŋwè nè mò'fis.>>

17 Ŋwè nè yi jə-a ni' ye, nə be'lə nà' bə nè Tà Jisòs Krɛst fana ye də bə nà'a mok sè' mò'fis ndzənə yòŋsè.
18 Nà'a njo nè mʉ̀ dʉk weŋ də wèeŋ caŋ gɛsə mvwe' ko sàhà nə. Bʉp mok sè ŋwèe gʉ̀gè yà'a pwe', yà'a kà ŋgùpni' bʉpsəgè. Bohòko sàhà ye, ŋgèŋgàaŋ gʉ̀ nsàp bʉp ànə, fana nà' bʉpsə ŋgùpni' ye nə bʉpsə.
19 Riŋ də ŋgùpni' yòo co ndap mvwe' sè Yòŋsè nè Rərɛɛŋ cugè nja. Yòŋsè nè nà'a sə ntʉ̀ʉ̀ wù ànə a və bohòNwì bə tu ye. Wù ka ŋgùpni' yòwù tse', Nwì tse' nà' yi.
20 Yi tse' nà' yi bʉ̀ʉsè yi à ywi wu ywinə. Nə yeè nə vɛ'nə fana ye də yusè wù gʉ̀-a bə ŋgùpni' yòpwe', yà'a ye ŋgòkùksə

Nwì, nə sə gʉ yi kwa.

7

Nzak Gù

1 Mʉ sə còm fəsə fa weŋ yè'e bum sə wèŋ à còm fek vèsə mʉ yà'a. A ye-a ŋga
ŋwè də yi kà ŋgwe jə, ye də yi gʉ bəboŋ.
2 Yè'sə ye-a sə̀' vɛ'nə fana a bəboŋ də
ndàaŋwè pwe' tse' ŋgwe nə̀ nje, ŋwàŋwè
nə̀ fòpwe' tse' ndu nə̀ nje sə̀'. Wo tse'
vɛ'nə ya kà də wo gbʉ ni sənə bʉp nə̀
ŋgòko sàhà dʉk.
3 Ndum nə gʉ fa ŋgwe ye nə bum pwe'
sə̀ ndum tse' ŋgògʉ̀ fa ŋgwe. Ŋwàŋwè
nə gʉ fa ndu ye nə yà pwe' sə̀ ŋgwe tse'
ŋgògʉ̀ fa ndum sə̀'.
4 Ŋwàŋwè nə ka bə tu ye cum. Ndu ye
nə tse' nà' yi. Ŋwəmbam nə ka tu ye yi
sə̀' tse'. Ŋwàŋwè nə tse' nà' sə̀' yi.
5 Ndum nə bə ŋgwe nə ba fo', mòok kà
mòk mʉ kèhe yi bɛ'. Tse'ŋga wo dzəm
mvwe' mò'fis də wo ga'a cum vɛ'nə mvək
momjo, ya ŋga wo jəŋ mvək ànə ŋgògʉ̀
pìriyà. Nà'a mèe, fana wo be'lə co ŋgwe
bə ndum səmok. Wo be'lə vɛ'nə ya Satàa
kà mandzə̀ tse' ŋgòbòrə wo də wo gbʉ
bʉ̀ʉsə̀ də wo ko fʉk ntʉm bʉ̀ə̀ dʉk.
6 Ntip nə̀ mʉ̀ sə fa weŋ nà' bə nzak gù
ènə, ka də mʉ̀ sə fa ŋàŋ də a ye tsooŋ
vɛ'nə yeŋ. Mʉ̀ sə fa mègù yàm ntip.
7 Bohòmʉ̀ yàm, a ye-a də bwìŋ pwe'
cum mvə'nə̀ mʉ̀ cu yè'e, boŋ ghak lɛ zeŋ.
Mʉ cèp-a sə̀ vɛ'nə fana mʉ̀ sə riŋ sə̀'
də Nwì a fa ndàaŋwè pwe' nsàp nə̀ nje
zok ŋgòfàk bohòyi. Yi à gʉ̀ ŋwə̀ nəmòk
ŋgòfàk ma vɛ'ɛ, mok ye ŋgòfàk ma vɛ'ɛ.
8 Yusə̀ aco mʉ̀ cep bohòbòop bʉ̀ʉ sə̀ wo
ka sənə nzak ŋgwe bə ndum ntòni bə
bàa yepmfə wèeŋ də, bòghak də wo cum
woòwo mvə'nə̀ mʉ̀ cu yàm yè'e.
9 Ŋgə' nə̀ ca nə də, bʉ̀ʉ mook yo sə̀ kaco
wo ko to riŋ ni' awo yeŋ. Bòbohònsàp bʉ̀
ànə ŋgòjə ŋgwe, ŋwàŋwè jəŋ ndum. A
bəboŋ də bwìiŋ cum ncu ŋgwe bə ndum,
nə noŋsə nə̀ də njè ŋgwe bə ndum sə tɛŋ
wo co mis.
10 Bohòbòp bʉ̀ nə̀ wo à lògù laŋ,
ŋwàŋwèe kà ndu ye də yi tesə gù laŋ dʉk
lok. Nà'a nə təəŋ megu vɛ'nə bʉ̀ʉsə̀ mʉ̀
sə kà yè'sə mʉmʉ̀ cèp. Jisòs Krɛst bə tu
ye sə dʉk sə̀' vɛ'nə.
11 Nə ye də, a ye-a ŋga ŋwà mòk tesə
gù, yi nə cum yiìyi. Yi kà ndu mòk nə̀ zok
jə fe'lə̀. Yi dʉk-a də yi jəŋ ndum, yi bwìŋ
foho lo fe'lə sə̀' bohòŋwə̀ nə̀ bə nà' à ye
to nə. Yà' mègù sə̀' vɛ'nə bohòŋwə̀mbam
də yi kà də yi bɛ' fis me'rə ŋgwe ye dʉk.
12 Ma nə̀ bohòbʉ̀ʉ mok sə̀ wo tse' ŋgwe
nə ye sə̀ wo tse' ndum ŋga yà' ka krətèŋ
yeŋ, mʉ̀ tse' yumok ŋgòtsə̀' fa wo sə̀'.
Ncèp nə̀ mʉ̀ sə tsə̀' wo nə, ka də Tà Jisòs
Krɛst cèp nà' yi yeŋ. Yà' mègù sə̀ mʉ̀
tsərə mʉ̀ də a vɛ'nə yəyərə̀. A ye-a ŋga
ŋwəmbam nə̀ yi krətèŋ tse' ŋgwe ye nə̀
nà' ka krətèŋ yeŋ, ŋwà nə dzəm də bə
ndu ye nə cum fana kà də ndum nə bɛ'fis
ŋgwe nə dʉk.
13 Nə ye sə̀' də a ye-a ŋga ŋwàŋwè nə̀
yi krətèŋ, tse' ndu nə̀ nà' ka krətèŋ yeŋ,
ndum nə dzəm də bə ŋgwe nə nə cum
mali fana kà də ŋwà nə dzeeŋ nà' sə̀' dʉk.
14 Mʉ̀ dʉk vɛ'nə bʉ̀ʉsə̀ Nwì sə se ndum
nə̀ yi ka krətèŋ ye co krətèŋ mʉŋkwɛ̀ɛŋ
ŋgwe ye nə̀ yi krətèŋ nə. Nə ye sə̀' də
ŋgwe nə̀ yi ka krətèŋ yeŋ nə, Nwìi sègə̀
yi sə̀' mʉŋkwɛ̀ɛŋ ndu ye nə̀ yi krətèŋ nə.
A vɛ'nə bʉ̀ʉsə̀ a ye-a ŋga gùu sə ga'a na,
kàmòk bwe awo sə nə ye mok co bwe
pegè, ŋga Nwì a jə wo laŋ də wo bwe sə̀
rərɛŋ bʉ̀ʉ ma kèe tɛ̀' awo sə.
15 A ye-a ŋga a ŋgwe kè ndum ɛ̀', nə̀
yi ka krətèŋ yeŋ, nə dʉk də yi nə lo tsoŋ
megu lòo, yi lo sə̀ ntɛ̀ŋ, yumok ka bʉp.
Bə nsàp ènə ŋwàŋwè kè ŋwəmbam nə nə̀
yi krətèŋ, yi ka nzak mòk tse'. Yusə̀ Nwì
dzəm, də vesùwèeŋ cum ncu nə̀ nà'a bə
fifi.
16 Wùu ŋwàŋwè nə̀ wu krətèŋ, wù ka
lɛ riŋ, aco ndu yònə̀ yi ka krətèŋ yeŋ nə
kə riŋ Jisòs Krɛst ntsə'mòk, nə tse' lùŋ sə̀'
bʉ̀ʉ wù. Yà' mègù bohòŋwəmbam nə̀ yi
krətèŋ sə̀' vɛ'nə, wù ka lɛ riŋ, aco ŋgwe
yo nə̀ yi ka krətèŋ yeŋ ènə kə riŋ Jisòs
Krɛst ntsə'mòk, nə tse' luŋ bʉ̀ʉ wù.

Cum Mali Mʉmvə̀'nə̀ Nwì À To Wu Nga Wù Cu Yà'a

17 Nə yeè nə vɛ'nə yusə̀ yà'a gʉgʉŋ sə
də, ndàaŋwèe cum nsàp ncu nə̀ Tà Jisòs

fʉ̀hʉ fa yi nə. Yi kà də yi kupsə me'rə nsàp ŋwè nə̀ yi ànə ye ghà nə̀ Nwì a to yi nə dʉk. Yà'a yusə̀ mʉ̀ sə yə'rə fa bwìŋ ma fòpwe' də wo gʉ lo mʉnə cos pwe'fo' vɛ'nə.

18 Ŋwè nəmòok ye-a yo nə̀ Nwì ànə to yi ŋga wo kom fa yi tu mbəmbam laŋ fana yi cum vɛ'nə. Kà də yi lap mandzə̀ ŋgògʉ̀ fe'lə nà' ŋgòyəəŋ co wo à ka yi yà' kom fa dʉk. Nə ye sə̀' də ŋwè nəmòok ye-a yo nə̀ Nwì a to yi ŋga yi ka tu mbəmbam ntòkom fana yi cum mam vɛ'nə ntɛ̀ŋ.

19 Zəzok ka bohòŋwè nə̀ yi a kom bə nə̀ yi a ka kom yeŋ. Yusə̀ gʉgʉŋ sə də, ŋwèe noŋsə yusə̀ Nwì də yi gʉ yà'.

20 Nà'a njo nə̀ mʉ̀ dʉk də, ndàaŋwè pwe' cum mali mvə̀'nə̀ yi à ye ghà nə̀ Nwì à to yi də yi bɛ'lo Jisòs Krɛst ŋga yi cu sə.

21 Nwì ànə to-a ŋwè nəmòk ŋga yi cu co ŋkwɛ̀ŋ, yumok ka bʉp, yi cum mali vɛ'nə ntɛ̀ŋ. Ye sə̀' də ŋga mandzə̀ nə̀ co yi tesə, nə kà ŋkwɛ̀ŋ mok yee yo, yi tesə sə̀' ntɛ̀ŋ.

22 Mʉ̀ sə dʉk vɛ'nə bʉ̀ʉsə̀ ŋwèe ye-a ŋkwɛ̀ŋ ŋga Nwì to yi laŋ, yi bɛ' lo Jisòs Krɛst fana ye də yi ka yà'sə ŋkwɛ̀ŋ mantombìi Tà Jisòs yeŋ. Yà'a sə̀' də ghà nə̀ Nwì ànə to-a ŋwè nəmòk ŋga yi ka ŋkwɛ̀ŋ yeŋ, ye də yi ŋga'a mok ŋkwɛ̀ŋ bohòJisòs Krɛst.

23 Sə ritse' də wù ka bə tu yo cum. Jisòs Krɛst tse' wu yi, bʉ̀ʉsə̀ yi a ywiŋ fis wu mvwe' bʉp. Kà də wu ye fe'lə ŋkwɛ̀ŋ ŋwè nəmòk nə̀ zok dʉk.

24 Nà'a njo nə̀ mʉ̀ sə dʉk weŋ də ndàaŋwè pwe' sə bɛ' mali mandzə̀ Nwì, nə cum mali sə̀' mvə̀'nə̀ Nwì ànə to yi ŋga yi cu, bwema am wèŋ na.

Bʉ̀ʉ Sə̀ Wo Ka Sənə Gù NtòNi Nə Ye Bàa Ŋgwemfə Wèŋ

25 Bə nzak bʉ̀ʉ sə̀ wo ka sənə nzak ŋgwe bə ndum ntòni fana Tà ka mʉ yumok bə zeŋ tsok fa. Mʉ nə tsok fa weŋ yu yàm sə̀ mʉ̀ tsərə də yà'a bəboŋ. Mʉ̀ rì də yà'a nə yeŋ bəboŋ bʉ̀ʉsə̀ Nwì sə tɛsə mʉ̀, mʉ̀ sə yuŋ Tà Jisòs Krɛst bə ntʉm nə̀ mò'fis.

26 Wu kʉ̀k ja'a-na nsàap bum sə̀ yà'a ŋga'a, fana boŋ ghak co ŋwè cum lɛ mvə̀'nə̀ yi cu yiìyi. Mʉ̀ sə dʉk vɛ'nə bʉ̀ʉsə̀ ŋgə' ŋga'a ŋkʉ̀ʉŋntɛ̀ŋ.

27 Ŋwè nə̀ yi tse'-a ŋgwe laŋ, yi kà də yi me'rə nà' dʉk. Nə ye sə̀' də ŋwè nə̀ yi ka-a ŋgwe ntòjəŋ, kà də yi lap mandzə̀ ŋgòjə ŋwàŋwè sə̀' dʉk.

28 A ye-a sə̀ də mʉ̀ dʉk vɛ'nə fana a ye-a ŋga ŋwè nəmòk jə-a ŋgwe, ye də yi ka bʉp gʉ. Ye sə̀' də ŋga wà'ŋgwɛ̀ɛŋ jə-a ndum, ye də yi ka bʉp sə̀' gʉ. Wèeŋ riŋ də bʉ̀ʉ sə̀ wo a ni sənə nzak gù laŋ tse' ŋgə' vɛ'ɛ wùriŋ. Bòcà mʉ yàm də wo cum lɛ woòwo, ya wo kà nsàp ŋgə' ènə yə.

29 Bwema am wèŋ, yusə̀ mʉ̀ sə dʉk sə də mvə̀k nə̀ Nwì a fa ves nə nà'a làm. Ye də ye jəŋ ŋga'a nè'e, bʉ̀ʉ sə̀ wo tse' ŋgwe fak bohòNwì co ŋgàa jì ŋgwe.

30 Bʉ̀ʉ sə̀ wo sə wa wèeŋ gʉ co wo sə kà wa. Bʉ̀ʉ sə̀ wo sə kwa wèeŋ gʉ sə̀' co wo sə kà mvə̀k pwe' bə kwəkwa càsə wes. Bʉ̀ ŋgàa gì gìi ntɛŋ gʉ mok sə̀' co wo kà gìi ntɛŋ gìgə̀.

31 Ŋwè nə̀ yi sə gʉ̀-a nsàp fàk nə̀ fòlòoŋ sə nzeŋgòoŋ fɛn, yi gʉ mok co yi ka tsətsərə ye bə bum sə̀ sə nze fɛɛŋ pwe' noŋsə. A ye vɛ'nə bʉ̀ʉsə̀ ncu nə̀ a cu nà' ènə nà' sə cà gɛsə lòghàr.

32 Mʉ̀ sə dʉk yè'sə bʉ̀ʉsə̀ mʉ̀ dzəm də yumòok kà weŋ ŋgə' sə fa. Ŋwè nə̀ yi ka ŋgwe tse', tse' gha' mvə̀k yi ŋgòtsərə bə bum sə̀ ma nə̀ Tà Jisòs Krɛst, mvə̀'nə̀ aco yi gʉ ya nà'a kwa bohòyi.

33 Ŋwè nə̀ yi tse' ye ŋgwe, ka vɛ'nə bohòyi yeŋ. Tsətsərə ye tə bə bum nzeŋgòŋ. Yi sə lap mandzə̀ nə̀ co yi gʉ̀ ya ŋgwe yee sə kwa bohòyi.

34 Ye də tsətsərə ye ga'a sə ntʉʉ̀ yi bòp ba. Bəba mègù sə̀' vɛ'nə. Mʉwà'ŋgwɛ̀ŋ nə̀ yi ka-a ndum tse', tse' gha' mandzə̀ nə̀ ŋgòtsərə bə bum sə̀ Tà Jisòs Krɛst yi. Yi jə ntʉm ye bə ni' ye ba fo', nə noŋsə bə fàha Jisòs Krɛst. Ŋwà nə̀ yi tse'-a ye ndum, tsətsərə ye cu bə bum nzeŋgòŋ. Yi sə lap mandzə̀ nə̀ ŋgògʉ̀ ya ndu ye kwa bohòyi.

35 Mʉ̀ cèp bum yè'sə ŋgòtɛsə weŋ. Ka də mʉ̀ sə làp mandzə̀ ŋgòkɛ̀s weŋ yu sə̀ bəboŋ yeŋ. Mʉ̀ dzəm mègù də bum pwe' ye lwìiŋ ya yumook kà fàak awèŋ sə̀ bohòTà Jisòs sə jipsə̀.

36 Bə nzak nə̀ mo ŋwàmbam bə mo ŋwàŋwè nə̀ wo cèp tes də wo nə cum gù.

Wo dʉk kok fe'lə də wo nə kà gù mok cu bʉ̀ʉsə̀ wo dzəm ŋgòfàk bohòNwì, fana ŋwə̀mbàm nə kà bə̀boŋ sə gù bʉ̀ʉsə̀ yi ko fʉ̀k ntʉm bʉ̀ə̀, nə sə cum megu bə nà' fana boŋ də wo gʉ tsə'rə gùu sə mvèsə̀. Yà'sə ka bʉp yeŋ.

37 Ye sə̀' də, a ye-a ŋga ŋwə̀mbam nə tsərə kok sə ntʉ̀ʉ̀ yi də yi nə kà ŋwà nə mok jə, yi riŋ də yi nə kà nà' jwɛ̀ŋ yuk, nə təəŋ bə zeŋ cʉ̀k, fana ye də yi gù bə̀boŋ. Yi me'rə ŋwà nə ntɛ̀ŋ.

38 Bə nsàp ènə fana ŋwè nə̀ yi jə ŋgwe gù ya'sə bə̀boŋ, nə̀ yi dʉk ye də yi kà jə, boŋ ghak kok yi.

39 Ŋwàŋwè tse' ŋgòcu mègù bə ndu ye tətè nà' kə kpʉ. Ghà nə̀ yi kpʉ nə fana ye də ŋwà nə tse' mandzə̀ mok yo co yi kə jəŋ ndu mòk nə̀ nà' bòyi. Megu də yi kà ŋwə̀ nə̀ nà' ka ŋwəə Tà Jisòs yeŋ jə.

40 A ye-a sə̀ də aco yi lo mali gù vɛ'nə fana bə tsətsərə nə̀ njàm, mʉ̀ tsəm də aco yi tse' kwəkwa ŋga yi cu mam-a yiìyi na. Yusə̀ mʉ̀ sə cèp yè'sə, mʉ̀ rì də Yòŋsə̀ nə̀ Nwì nə sə fa mʉ yà' yi.

8

Njàap Rùm

1 Mʉ̀ dzəm ŋgòtsə̀' weŋ yumok bə nzak bumlak co njàap rùm. Wèŋ sə cèp ncèp mòk də, <<Vesùwèŋ pwe' tse' ŋkərə̀.>> Ncèp ànə ka mvwès yeŋ. Megu də nsàp ŋkərə̀ ànə gʉ̀gə̀ ŋwè yi sə koksə ŋkwɛ̀ŋ wà. Yusə̀ aco yà' tɛsə ŋwèe də a dzəm mòk bə mòk.

2 A ye-a ŋga ŋwə̀ nəmòk sə tsərə bə tu ye də, <<Mʉ̀ rìi, mʉ rìi>>, ye də ŋwə̀ ànə ka mʉbè'lə̀ ŋkərə̀ nə̀ yi nə tse' ŋgòrì nə tse' lok.

3 A vɛ'nə bʉ̀ʉsə̀ yusə̀ gʉgʉŋ sə də, ŋwèe dzəm Nwì. Ŋwə̀ nə̀ yi dzəm-a Nwì fana Nwì riŋ ŋgə̀ŋgàŋ də nà'a mo ye.

4 Bə nzak nə̀ ŋgòzʉ njàap rùm, a rì tse' zìnə də mvə̀'nə̀ wo kùksəgə̀ bum yà'sə co Nwì, wo sə kùksə nwì nə̀ yi bʉ̀ə̀ nə̀ bʉ̀ə̀. A rì yàvès də, Nwì nə̀ yi cu nə yi mègù mò'fis.

5 A ye-a sə̀ də bum cu mʉbu bə sə nze ŋkʉ̀ʉŋ sə̀ bwìŋ jəgə̀ ya' co nwì nə ye tà bohòwo fana,

6 vesùwèŋ rì yàvès də Nwì mègù nə̀ mò'fis. Yi tɛ̀' àvès yi. Yi à gʉ̀ bum pwe'fo' sə̀' yi, nə gʉ ves də ya yi tse' ves. A tse' mègù Tà sə̀' nə̀ mò'fis, nə̀ liŋ yee Jisòs Krɛst. Nwì ànə gʉ casə bum pwe' ndzə bohòyi. Lùŋ àvès nə̀ a tse' nà' ŋga'a nè'e à və sə̀' bohòyi. Yà'a yusə̀ vesùwèŋ rì sə.

7 Megu də, krətèŋ wèŋ ka vɛ'nə pwe' riŋ. Mok cu sə̀ wo à zʉ njàap rùum sə tətè, wo zʉ malì-a yà' ŋga'a, wo sə jə mali yà' də a njàp rùm fana sə gʉ wo sə ntʉ̀ʉ̀ wo də wo gʉ̀ bʉp bʉ̀ʉsə̀ ntʉm awo ka pap ntògʉŋ.

8 Yusə̀ a rì tse' də, ŋwèe kà ŋwə̀ nə̀ bə̀boŋ mantombìi Nwì də bʉ̀ʉsə̀ yi zʉ nsàp yumòk bʉ̀ʉ̀ŋgə̀. Yusə də vesùwèeŋ zʉ-a yà, a nə kà swe' mòk fo' tse'. A kà-a yà' zʉ, yumok kà sə̀ bʉp.

9 Yusə̀ gʉgʉŋ sə̀ yà'a ca sə də, wèŋ sə̀ wèŋ riŋ də ŋwèe zʉ-a sə̀ yà pwe' yumok kà fo' bʉp yà'a, wèeŋ jəŋ ŋkərə̀. Kà də wèeŋ gʉ co bʉ̀ʉ mok sə̀ wo ka yàwo ŋkərə̀ ànə ntòriŋ gbʉ bʉ̀ʉ wèŋ dʉk.

10 A dʉk-a də, ŋwə̀ nəmòk yə-a wù nə̀ wù rì yòlaŋ ŋga wù kə̀ cu mvwe' zʉ njàap rùm ŋga ntʉm nje ka pap ntògʉŋ, yi nə tsərə da? Yi nə kà də a bə̀boŋ ŋgòzʉ njàap rùm, nə zʉ ye sə̀' dʉk à?

11 Yi zʉ-a vɛ'nə fana ye də wù nə̀ wù rì yòŋkərə̀ nə laŋ, wù gʉ̀ ŋwə̀ nə̀ yi ka gʉgʉŋ yeŋ nè'nə wù ŋkuŋ yi gbʉ. Ka vɛ'nə bə̀boŋ yeŋ, bʉ̀ʉsə̀ yi yà'sə moma yo nə̀ Jisòs Krɛst à kpʉ mʉ tuhù yi sə̀'.

12 A ye-a ŋga wèŋ sə gʉ̀ bʉp bohòkrətèeŋ yè'sə də wo sə gbʉ vɛ'nə fana ye də wèŋ gʉ̀ bʉp ànə bohòJisòs Krɛst bə tu ye.

13 Ye də bohòmʉ̀ yàm, mʉ riŋ-a də mʉ zʉ-a yumok yà' gʉ moma am mòk ŋgògʉ̀ bʉp fana mʉ̀ teŋsə, nə kà nsàp yu ànə zʉ ya yi kà gbʉ̀.

9

Njo Nə̀ Mʉ̀ Sə Kà Swe' Làp

1 Yusəmook də, mʉ̀ rì bə tu am də yusəmok ka mʉ ko kìiŋtse'. Wèŋ rì də mʉ ŋgà ntum Jisòs Krɛst. Mʉ̀ à yə Jisòs nə̀ yi Tà àvès nə bə lis am vɛ'ɛ laŋ. Fàha

sə mʉ sə gʉ bohòTà Jisòs sə wèeŋ yè'e nto'o sə.
2 A ye-a sə́ də bʉ̀ʉ mok wèeŋ kà-a rì
də mʉ ŋgà ntum Jisòs rì fana mʉ́ də wèŋ
rì yàwèŋ vɛ'nə laŋ. Njo nə́ wèŋ a dzəm
bohòJisòs fana wèeŋ yà'a co yumok sə́ yà'
sə nìtsə' fa bwìŋ də mʉ ŋgà ntum Tà Jisòs
Krɛst nə.
3 Ŋwə́ nəmòok dʉk-a də yi lap mʉ co bə
nzak də mʉ́ ka ŋàŋ bə yusə́ yà'a yàm sə
co ŋgà ntum Jisòs tse' fana mʉ́ cep fəsə fa
ŋgə̀ŋgàŋ vɛ'ɛ:
4 Co ka kə̀kʉrə̀ bohòbwìŋ ŋgòfa mʉ bɛŋ
bə nəno bʉ̀ʉ nsàp fàk nə́ mʉ́ sə gʉ́ nè'e
yeŋ à?
5 Wèŋ sə dʉk yè'sə də kaco mʉ́ jəŋ
ŋgwe nə́ yi sə̀' krətèŋ, ya vesi sə gihi kɛ'ca
co ŋgàa ntum mok sə gʉ́ yà'a yeŋ à? Kaco
vesi gihi vɛ'nə co Pità bə ŋgàa ntum mok
yà'a nə ye bwema Tà Jisòs wèŋ yà'a yeŋ
à?
6 Kènə də bʉ̀ʉ sə́ wo nə fak yàwo bə
bo awo ŋkuŋ nə zʉ mègù ves Bànabà ba
bʉ̀ʉ yà?

7 Sojà mòk cu nə́ yi fàkgə̀ co sojà, nə
sə kə lap bwi mbàam zʉ ye mvwe' sə́ zok
yo à? Ŋwə́ nəmòk à fàk yuk nzum, nə kà
bum sə́ yà' tesə mbwa zʉ yuk laŋ à? Kènə
də ganakù' mòk cu nə́ yi gʉ̀msəgə̀ nàm,
wo dʉk fa yi də yi nə kà mbwi sə ŋam no
yo à?
8 Bum sə́ mʉ́ sə cèp yè'sə, ka də yà'
mègù mvəsə́ bwìŋ dzəmgə̀ vɛ'nə woòwo
yeŋ. Yà' cu ndzənə ŋwàk lʉ̀ʉk Musì sə̀'
vɛ'nə.
9 Wo à còm nòŋsə nja də,

Kà də ŋwèe kiŋ lok cùu nàm nə́ wo gʉ̀gə̀
yi, yi sə ku gòmbì nà'a dʉk.

Co də Nwì à sə dʉk yè'sə ŋga yi sə
tsərə mègù yè'e nàm-à? 10 Co yi à sə kà
bohòvesùwèŋ sə́ a bwìŋ àwo tsərə à? Yi
à còm yè'sə bʉ̀ʉ vesùwèŋ, bʉ̀ʉsə́ ŋgà fàk
nzum bə ŋgà kùkù pwe'fo' nə riŋ tsooŋ
də wo nə tse' ma njàwo ŋgòzʉ ŋkuŋ wo
fak.
11 Vès a tsòho fa weŋ ncèp Ntirə nə́ Bə̀boŋ
nə laŋ. Nà' cu sə vəə wèŋ co ŋgwìi bum
mok sə́ ŋwè bì mʉnzuù yi. Ye də a yè'e
bʉp co wèŋ tɛsə ves yàvès bə bum sə́ co
bɛŋ bə cə̀k wèŋ sə́ vès sə dzəm ŋgòtɛsə
ŋgùpni' avès bə zeŋ à?
12 Mvəsə́ wèeŋ fagə̀ bʉ̀ʉ mok bum sə́ wo
dzəmgə̀ yà' ŋgòtɛsə ni' awo bə zeŋ yà'a,
a nə ye co wèŋ fa to ntòvès. Mʉ cèp-a
sə́ vɛ'nə, ka də mʉ́ sə lɛŋ weŋ də wèeŋ
fa mʉ yeŋ. Mʉ́ a dzəm də mʉ́ ye nsàp
ŋgə' nə́ fòpwe' nè'nə mʉ́ bə tu am. Mʉ
ye ŋgə' vɛ'nə ya kà də yusəmook təhə lok
fa ŋwə nəmòk mandzə́ nə ŋgòyuk Ntirə
nə́ Bə̀boŋ nə́ Jisòs Krɛst nə dʉk.
13 Wèŋ rìŋtse' də, bʉ̀ʉ sə́ wo fàkgə̀
mʉmvwe' ndap Nwì nə́ ghaŋ nə zʉgə̀
yàwo sə̀' zʉzʉʉ sə́ bwìiŋ jə vègə̀
mʉmvwe' mbwa sə. Bʉ̀ʉ sə́ wo fàkgə̀
yàwo mvwe' fa Nwì satikà' sə́ bwìiŋ jə
vègə̀ yà' yà'a zʉgə̀ ma nə́ njàwo ca sə̀'.
14 Yà' mègù sə́ yəyərə̀ bə bʉ̀ʉ sə́ wo
tsòhogə̀ yàwo Ntirə nə́ Bə̀boŋ nə. Tà Jisòs
Krɛst a fa ŋàŋ laŋ də bwìiŋ fa yà'wèŋ bum
sə́ co wo tɛsə ni' awo bə zeŋ sə̀'.

15 Mʉ́ sə kʉk-a lis də bwìiŋ fa mʉ bum
sə́ mʉ́ dzəm fana yà' kà bə jòŋ ye. Anə
geŋ, mʉ́ ka yu am ŋwə nəmòk vɛ'nə sə́
dʉk yuk fa. Mvə'nə́ mʉ́ sə còm yè'sə, ka
də mʉ́ gʉ́ vɛ'nə ya wèeŋ fa mʉ bum sə́ yà'
tse' ŋgòye yàm sə yeŋ. A ye-a də mʉ́ fek
weŋ bum yà'sə fana kaco mʉ́ kum fe'lə
ŋgùŋ də mʉ́ gʉ́ fa weŋ yumok wà mok
yeŋ. Bògha' də mʉ kpʉ lɛ kpʉ nə noŋsə
ŋgòfek weŋ vɛ'nə.
16 Mʉ tsòho fagə̀-a bwìŋ sə́ Ntirə nə́
Bə̀boŋ nə fana mʉ́ ka ŋgònɛ̀ni' bʉ̀ʉ zeŋ
tse', bʉ̀ʉsə́ Nwì a tsə̀ tse' mʉ́ bə zeŋ yi. Ye
də mʉ kà-a bwìŋ ncèp Ntirə nə́ Bə̀boŋ nə
tsoho fa fana ye də mʉ́ cu bʉp.
17 A ye-a də mʉ́ ànə tsərə kok gu-a sə
vəə mʉ́ ŋgòtsòho ncèp ènə bwɛ̀rɛ mʉ́ sə
kʉk lis də mʉ tse' tsoŋ swe' fo'. Nə yeè
nə də mʉ́ à ka yà' mʉ́ tsərə kok, Nwì a fa
fàha yè'sə ndzə bohòmʉ́ yi.
18 Swe'e sə́ mʉ́ sə tse' fo' yà? Swe'e yàm
mègù də mʉ tsoho fa bwìŋ ncèp Ntirə nə́
Bə̀boŋ nə wà. Nà'a njo nə́ mʉ kà bwìŋ də
wo fa mʉ bum sə́ yà' tse' ŋgòye sə́ yàm
fekgə̀ sə.

19 Mʉ́ cu yè'e, mʉ́ ka ŋkwɛ̀ŋ yeŋ. Ŋwə́
nəmòk ka mʉ yi tse'. A ye-a sə́ vɛ'nə fana
mʉ́ a gʉ́ bʉ̀sə ni' àm co ŋkwɛ̀ŋ bohòbwìŋ

pwe'. Mù a gù vɛ'nə ya mʉ jəŋ və bwìŋ ŋkʉ̀ʉŋ bohòTà Jisòs Krɛst.

20 Mʉ ye be'lə ves bʉ̀ʉ Jus wèŋ, mù sə gʉ lo bum sə̀' co wo. Mʉ gù vɛ'nə də ya mʉ jəŋ və wo ŋgòbɛ'lòTà Jisòs Krɛst. Lʉ̀ʉk sə̀ Nwì à fa Musì yà'a ka mʉ ko kìiŋtse'. A ye-a sə̀ vɛ'nə fana ghà nə̀ mù cu be'lə ves bʉ̀ʉ sə̀ lʉ̀ʉk sə kotse'gə̀ wo fana mù sə gʉ yàm sə̀' co yà' sə kotse' mù sə̀'. Mù sə gʉ vɛ'nə də ya mʉ jəŋ və wo ma nə̀ Jisòs Krɛst.

21 Ghà nə̀ mù cu be'lə ves bʉ̀ʉ sə̀ wo ka bʉ̀ʉ Jus yeŋ, sə̀ lʉ̀ʉk Nwì ka yumok bohòwo tse' fana mù gʉ sə̀' co wo. Mù sə gù vɛ'nə də ya mʉ jəŋ və wo bohòJisòs Krɛst. Mʉ gù vɛ'nə, kà yà'sə də mù sə kà Nwì wəp yeŋ. Yusə də mù sə noŋsə yusə̀ Jisòs Krɛst à cèp yi.

22 Nə ye fe'lə sə̀' də mʉ kə cu be'lə ves bʉ̀ʉ sə̀ ŋkərə̀ə awo ka gʉgʉŋ bə ma nə̀ Nwì yeŋ fana mù sə gʉ sə̀' mvə̀'nə̀ wo sə gʉ̀ʉ. Mʉ jəgə̀ ni' àm co wo vɛ'nə ya mʉ gʉ mandzə̀ nə̀ də a ye-a sə̀ yà, mù bɛ' ko jəŋ və mali bʉ̀ʉ mok ŋgòkə̀ tse' lùŋ nə̀ Nwì nə.

23 Yè'sə pwe'fo', mù sə gù mègù yà' njo Ntirə̀ nə̀ Bə̀boŋ nə, də ya mʉ nə̀ kə̀ tse' bə̀bo nə̀ nà'a vəgə̀ bohòbwìŋ njo Ntirə̀ nə̀ Bə̀boŋ nə.

24 Wèŋ rì də bwìiŋ cagə̀ caŋ, ŋga wo bwìŋ ŋkʉ̀ʉŋ fana ŋwə̀ nə̀ yi caŋ tè nə kə zʉ mantombìi nə megu nə̀ mò'fis. Ye də wèeŋ caŋ gʉgʉŋ ya wèeŋ kə tse' lə̀là' nə.

25 Ŋwə̀ nə̀ yi dzəmgə̀ də yi nə caŋ caaŋ cugə̀ ŋgòfʉ̀hʉ, yi kà bum nduk sə gù kɛ', də ya yi tse' ŋàŋ. Yi gù yè'sə vɛ'nə pwe'fo' ŋga wo nə lak yi bə yu səmok wà sə̀ yà'a nə bʉp. Lə̀làk njàvès nə̀ a sə kʉ̀k də a nə̀ kə̀ tse' nə nà'a kà bʉpgə̀.

26 Bohòmù yàm, mù sə ca lo mègù rərəŋ jʉrr, ya mʉ kə dzeŋ mvwe' sə̀ wo kə̀ lə̀səgə̀ sə. Mù ka co ŋwə̀ nə̀ yi sə mà' kɛ'cà ndò' wà, nə kà yusə̀ yi də yi ta sə ta yeŋ.

27 Mʉ fagə̀ ni' àm nsàap ŋgə'ə sə̀ fòpwe', də ya mù kotse' nà' cʉ̀k ŋgòye kə̀kʉrə̀ bə fàha Tà. Ya kə̀ dzèŋ nùu, wo kà mù nə̀ mù sə tsoho Ntirə̀ nə̀ Bə̀boŋ mù nə də mù ka yàm kə̀kʉrə̀ yeŋ dʉk fa.

10

Ŋgə'ə Sə̀ Yà' À Və̀ Bohò
Bwe Izùrɛ Ye Ntip BohòVès

1 Bwema am wèŋ, mù sə dzəm də wèeŋ tsərə tse' yusə̀ yà' à ye bohòtàcicii avès wèŋ sə̀ wo à yù Musì. Mvə̀'nə̀ wo à sə gì dzòoŋ kɛ'cà ŋgəà fana mbàk mòk à sə nìŋ lòfa wo mandzə̀. Wo pwe' à lò, nə kə to ndzəp nə̀ wo togə̀ nà' də <<Ndzəp nə̀ bə̀baŋ>> nà'a sə kùhu.

2 Mvə̀'nə̀ wo à yù lòmbàk ànə, nə kə to ndzəp ànə fana yà' à ye bohòwo yà'sə co nsàp bàptɛ mòk ya wo bʉ̀ʉŋ bʉ̀ʉ Musì wèŋ.

3 Wo lòoŋ fo' à zʉ zʉzʉʉ sə̀ Nwì à sə tum fa tsə wo mʉbu.

4 Wo pwe'fo' à no ndzəp nə̀ Nwì à sə fa wo yi. Ndzəp nə̀ wo ànə no à sə tesə ndzə wohò. Wo nə̀ ndzəp à sə tesə nja nə à ye yà'sə co yumok ŋgònìtsə̀' gèsə lòbohòJisòs Krɛst bə tu ye. Yi à ye bə yà'wèŋ ghà nə̀ wo à sə gìhi nə.

5 Wo ànə ye mvəsə̀ Nwì à gù bohòwo vɛ'nə pwe', mok ye mʉŋgorə̀ ànə ŋkʉ̀ʉŋ sə̀ wo à gʉ̀ʉ Nwì jok. Wo ànə gʉ vɛ'nə fana wo kpʉ ram nooŋ wes ŋgəà anə.

6 Bum sə̀ yà' ànə ye yè'sə sə nìtsə̀' fa vesùwèŋ də kà də vesùwèeŋ dzəm ŋgògʉ̀ bʉp mvəsə̀ tàcicii avès wèŋ à gʉ̀ yà'a dʉk.

7 Mok mʉŋgorə̀ wo anə à sə gʉ̀ mok bə rùm wèŋ. Yà'a mvə̀'nə̀ wo à còm ndzənə ŋwàk Nwì də, <<Bʉ̀ʉ sə wèŋ à cu sə nze, nə zʉ, nə no, nə lokok mʉtsə̀ ŋgòkàaŋ fa rùum awo sə dzeŋ.>> Kà də wèeŋ sə kuksə rùm mvə̀'nə̀ wo à gʉ̀ yà'sə dʉk.

8 Mvə̀k mòk ànə ye sə̀', sə̀ wo à sə ko sàhà. Wo à kpʉ nùmbu nə̀ mò'fis co bwìŋ ncùhù hum ba-ncòp-tɛ' njo sàhà ènə. Ye də vesùwèeŋ kà mvəsə̀ wo à gʉ̀ yà'sə gʉ̀.

9 Mvə̀k nəmòk à ye fe'lə sə̀mok, wo sə mùmsə Tà Nwì fana wo sə cwaŋ yusə̀ Nwì gʉ̀ fa wo cwaa. Wo à cwà vɛ'nə, Tà Nwì gʉ̀ no lurə zə wo. A kà də a cwaŋ yàvès Nwì dʉk.

10 À kə̀ dzèŋ fe'lə mvə̀k nəmòk sə̀mok, wo cep ŋwəm kɛ'ca ŋwəmə. Masinjà Nwì nə̀ yi zəgə̀ ye bwìŋ à kə̀ zə wo. Vesùwèeŋ kà co wo à ŋwə̀m yà'sə ŋwə̀m.

11 Bum sə yà' à ye yè'sə pwe' yà'a ŋgònì
fa bwìŋ də wo kərə. Wo à còm nòŋsə yà'
ndzənə ŋwàk sə' də ya a sə jəŋ ŋkərə,
bʉusə a cu bə mvək nə nzeŋgònə nà'
kʉəp ŋgòmèe.
12 Ye də a ye-a ŋga ŋwə nəmòk sə tsərə
də yi gʉgʉŋ fana yi jəŋ ŋkərə ya kà də yi
gbʉ dʉk.
13 Məmumsə mòk ka bohòwèŋ nə də
nà'a kà bohòbwìŋ pwe' vəgə və yuk. Yusə
də, məmumsə və-a bohòwèŋ, Nwìi nə kà
mè'rə də nà'a ghak weŋ mè'rə, bʉusə yi
ŋwə nə zìnə. Məmùmsəə və-a bohòwèŋ,
yi nə gʉ fa weŋ mandzə nə co wèŋ təəŋ,
nə ghak nà'.

Bwìiŋ Me'rə Nzak Bum Rùm

14 Ŋge' ntʉm am wèŋ, nà'a njo nə mʉ
sə lɛŋ weŋ də kà də wèeŋ tse' bo sənə
rùm dʉk nə.
15 Mʉ sə cèp bohòwèŋ co bʉu sə wèŋ
tse' ŋkərə mʉ tuhù wèŋ, wèeŋ tsərə-a
yàwèŋ sə' də bum sə mʉ sə cèp yè'sə zìnə
kè ka' ɛ.
16 Ghà nə vesùwèeŋ zʉgə Losopà mvwe'
mò'fis, vesùwèŋ sə kwasə Nwì bə ŋgàp nə
a nogə fo' nə. Vesùwèeŋ no nəno sə, ye
də a sə be'lə ves Jisòs Krɛst wèŋ mvwe'
mò'fis ndzə mvwe' ndʉəm ye. A zʉ brɛd
ye də a sə be'lə bə ni' Jisòs Krɛst sə', kè
ka vɛ'nə yeŋ ɛ?
17 Yà'a nìtsə'gə də vesùwèeŋ mò'fis
bʉusə ntuk brɛd nə a zʉgə nə ye mègù
nə mò'fis, a benə pwe', nə zʉ nà'.
18 Wèeŋ tsərə-a bʉu Jus sə wo zʉgə
njàap sə wo jə vəgə yà' ŋgòfa satikà'
bohòNwì bə zeŋ yà'a nɛ̀. Wo zʉ yà' vɛ'nə,
ye də wo bə Nwì wèeŋ mvwe' mò'fis sə'.
19 Yè'sə sə nìtsə' yè'sə da? Co yà' sə nì
də rùm bə zʉzʉu sə wo jə vəgə mvwe'
rùm sə yà'a yumok sə gʉgʉŋ à?
20 Ka', ka vɛ'nə yeŋ lok. Yusə mʉ sə dʉk
sə də, bʉu sə wo ka Nwì riŋ fagə satikà'
njàwo ŋga wo sə fa nà' yà'sə bohòyòŋsəə
ze', kà Nwì ye. Yusə də mʉ ka dzəm də
wèŋ ze' wèeŋ ye mò'fis dzəm.
21 Aco ŋwè no ŋgàp nà Tà Jisòs Krɛst,
nə kə bʉuŋ no fe'lə ŋgàp nà ze' wèŋ yè'sə
va? Kènə də aco ŋwè zʉ zʉzʉ bə Jisòs, nə
kə zʉ be'lə fe'lə bə ze' va?
22 A bəboŋ də a gʉ bum sə co yà' gʉ Tà
yi jok à? Wèŋ tsəm də a tse' ŋàŋ nə ghak
Nwì à?

Gʉ Mègù Yusə Co Yà' Tɛsə Bʉu Mok Sə'

23 Mʉ dʉk to mantombì fa' də bʉu mok
sə mʉŋgorə wèŋ sə dʉk də, yusəmok sə
co wo dzəə bʉə. A zìnə də yusə co wèeŋ
dzəə bʉə, megu də a sə' zìnə də kaco bum
pwe' tɛsə ŋwè yeŋ. Yumok ka bohòwèŋ
ŋgòdzəə yeŋ, a zìnə, megu də bum mook
yo sə aco yà' gʉ ŋwè yi kà gʉgʉŋ bə bum
sə ma nə Tà Jisòs Krɛst ye.
24 Kà də ŋwèe sə kʉk lis ŋgògʉ mègù
yusə yà' sə bo yi yiìyi dʉk. Yi gʉ yusə co
yà' tɛsə bʉu mok sə'.
25 Wèeŋ yə-a ŋga wo sə sèŋ njàp
mʉntɛ̀ŋ, wèŋ ywiŋ zʉ dədok, nə kà
yumok fek.
26 Mʉ dʉk yè'sə bʉusə wo à còm
ndzənə ŋwàk Tà Nwì də,
<<Nwì tse' nzeŋgònə bə bum sə yà'a sənə
ŋgònə pwe' yi.>>
27 A ye-a ŋga ŋwə nəmòk nə yi ka krətèŋ
yeŋ to wu də wu kə zʉ zʉzʉ mʉnda'à yi,
wù dzəm, nə geŋ, fana yusə yi fa wu pwe'
wù zʉ yà' dədok. Kà də yà'a bəboŋ kè bʉp
àlɛ' sə fek kɛ'cà.
28 Nə ye də a ye-a ŋga ŋwə nəmòk dʉk fa
wu də, <<Njàp ànə njàp rùm,>> fana wù
kà zʉ. Wù teŋsə vɛ'nə njo nə kàmòk ŋwə
ànə nə dʉk də wù sə gʉ bʉp.
29 Wu nə me'rə zʉzʉu yà'sə vɛ'nə bʉu tu
ŋwə mòk, anə ka-a bʉu tu yòyeŋ. Kàmòk
aco ŋwə nəmòk fek də, <<Aco mʉ cum
yàm co ŋgà ndapndzəm bʉu tu ŋwə nà'
mòk àlɛ?
30 A ye-a ŋga mʉ kwasə Nwì bə zʉzʉ, nə
zʉ yà', yaaŋ bʉu mok fo' yà ŋkuŋ wo dʉk
də mʉ gʉ bʉp, ŋga mʉ kwasə Nwì bə zeŋ
laŋ ɛ?>>
31 Nə mʉ tse' ŋgòcèp fəsə də, bəboŋ də a
ye-a ŋga wù sə gʉ-a sə yà pwe', gʉ yà' bə
mandzə nə bwìiŋ yə, wo kuksə Nwì.
32 Jəŋ ŋkərə də wèeŋ kà yusəmok sə
co yà' sə yaŋsə ŋwə nəmòk ntʉm gʉ.
A dzəm ŋgəŋgàŋ ye ŋwəə Jus kè ŋwè
lakmvum, kènə bʉu cos àlɛ, wèŋ kà də
wèeŋ gʉ co ntʉm bʉp wo dʉk.

33 Bohòmʉ̀ yàm, yusə̀ mʉ gʉ̀gə̀ pwe', mʉ̀ sə lap mandzə̀ nə̀ co də mʉ gʉ ndàaŋwè pwe' yi kwa. Mʉʉ kà yàm bə yusə̀ də ya'a nə tɛsə mʉ mʉmʉ̀ tsərəgə̀, mʉ tsərəgə̀ yàm bə yusə̀ aco ya' tɛsə bwìŋ ŋkʉ̀ʉŋ. Mʉ gʉ̀gə̀ vɛ'nə də ya mʉ jəŋ və wo bohòNwì, də ya wo tse' lùŋ.

11

1 Ye də wèeŋ bɛ' kùugì am mvə'nə̀ mʉ̀ sə bɛ' kùugìi Jisòs Krɛst.

Bəba Lok Tu Awo Ŋkuŋ Nə Kuksə Nwì

2 Mʉ̀ kwasə weŋ wùriŋ bʉʉsə̀ wèŋ sə tsərə malì ncèp àm, nə sə gʉ bum sə̀ mʉ̀ à yə'rə weŋ.

3 Yusəmok cu sə̀' sə̀ mʉ̀ sə də wèeŋ rɛɛŋ bə zeŋ. Yusə də, ŋwə̀ nə̀ yi tu bohòŋwəmbaam Jisòs Krɛst. Ŋwəmbam nə ye bwi ye tu bohòŋwàŋwè, Nwì ye tu bohòJisòs Krɛst yi.

4 Ye də, a ye-a ŋga ŋwəmbam sə gʉ̀ pìriyà kènə də yi sə tsoho ncèp Nwì mvwe' sə̀ bwìŋ sə kùksə Nwì, nə ta tse' tàm fana ye də yi sə fa marè'tu bohòJisòs Krɛst nə̀ nà'a tu bohòyi nə.

5 Bohòŋwàŋwè ye, ma nje zok də yi sə gʉ-a bum yè'sə, yi kiŋlok tu ye. A kà-a vɛ'nə ye, ye də ŋwà ànə sə fa marè'tu bohòŋwəmbam nə̀ nà'a tu bohòyi nə.* Zok ka bohònsàp ŋwà ànə bə nə̀ yi kom sù màk fis tu ye kpoho, kpoho yeŋ.

6 A ye-a ŋga ŋwàŋwè dʉk də yi kà tu ye kì lok fana ye də yi kom kpo'rə yà'. A rì tse' bəboŋ də a yu marè'tu bohòŋwàŋwè ŋgòkom kpo'rə tu, ye də yi kiŋ lok yà' kìi.

7 Njo nə̀ ka bəboŋ bohòŋwəmbam ŋgòlok tu ye yeŋ nə də, ŋwəmbam tse' nsəsəə Nwì. Ŋwəmbam nìtsə'gə̀ mvə'nə̀ kəkuk nə̀ Nwì cu fana ŋwàŋwè sə niŋtsok ye mvə'nə̀ kəkuk nə̀ ŋwəmbam cu.

8 Wèŋ rì də, Nwì ànə jəŋ vəp ŋwəmbam, nə gʉ ŋwàŋwè bə zeŋ, ka də yi à jə vəp ŋwàŋwè, nə gʉ ŋwəmbam bə zeŋ yeŋ.

9 Yumook sə̀' də, Nwì ànə gʉ ŋwàŋwè bʉ̀ʉ ŋwəmbam, ka də yi à gʉ̀ ŋwəmbam bʉ̀ʉ ŋwàŋwè yeŋ.

10 Ye də a bəboŋ də ŋwàŋwèe kiŋlok tu ye ŋgònìtsə̀' də yi ka tu bohòŋwəmbam yi yeŋ. Yi gʉ vɛ'nə ya ntʉm kà masinjàa Nwì yaàŋ.

11 Mvə'nə̀ bum yè'sə vɛ'nə kà də wèeŋ swi yè'e dʉk. Ncu àvès nə̀ ves Tà Jisòs wèŋ ènə, ŋwəmbam tse' ŋgòye sə̀', ŋwàŋwè ye sə̀'. Bʉsə̀ wo sə fak bo bə bo.

12 A rì də yè'sə zìnə bʉ̀ʉsə̀ Nwì ànə jəŋ vəp ŋwəmbam nə gʉ ŋwàŋwè bə zeŋ, ŋwàŋwè dzə fe'lə bwi ŋwəmbam sə̀'. Bum pwe' vəgə̀ bohòNwì.

13 Wèeŋ kʉk ja'a na yàwèŋ sə fɛnə sə̀' è. Co a bəboŋ bohòŋwàŋwè ŋgòlòkok təəŋ ŋgòlɛŋ Nwì mvwe' bwìŋ tu to àlɛ?

14 A kʉ̀k ja'a mègù-a mvə'nə̀ Nwì à gʉ̀ bum fana yà' ye də a marè'tu bohòŋwəmbam ŋgòtse' nʉ̀əmtu sə̀ səsap.

15 Bohòŋwàŋwè ye yà'a bohòyi bum ŋgwɛ̀ŋ bʉsə Nwì à fa wo nʉ̀əmtu ya wo lok tu awo bə zeŋ.

16 A ye-a ŋga ŋwə̀ nəmòk cu, nə də yi fenə bum yè'sə fana ŋgəŋgàaŋ riŋ də vès, nə ye bʉ̀ʉ cos ma fòpwe', vès tse' mègù yàvès mandzə̀ nə̀ mò'fis ŋgòkùksə Nwì bə zeŋ.

Ntip Bə Nzak Losopà
(Mat. 26:26-29; Mak 14:22-25; Luk 22:14-20)

17 Yu nə̀ mʉ̀ sə də mʉ tip weŋ bə zeŋ ŋga'a nè'e, kaco mʉ̀ kwasə weŋ bə zeŋ kwasə yeŋ. Yusə də, bə mvək nə̀ wèeŋ kə̀ be'ləgə̀ ŋgòkùksə Nwì fana wèŋ sə gʉ ghak fo' bʉp.

18 Nə̀ mò'fis də, bwìŋ a tsə̀' mʉ də wèeŋ və mvwe' mò'fis co cos, wèŋ ye cù zəzok, nə ga'a bəbòp bəbòp. Yusə̀ wo a tsə̀' mʉ yè'sə sə yəəŋ bohòmʉ̀ co a zìnə.

19 (A zìnə də cù zəzook bʉp, megu də nà'a gʉ̀gə̀ ghà mòk yi ŋkuŋ wù rì ŋwə̀ nə̀ yi zìnə mʉŋgorə̀ wèŋ anə.)

20 Wèeŋ kə be'ləgə̀ mvwe' mò'fis ŋgòzʉ fana wèeŋ kà yà'sə Losopà zʉgə̀.

21 Mʉ̀ dʉk vɛ'nə bʉ̀ʉsə̀ wèeŋ zʉgəə, ndàaŋwè pwe' sə zʉ sə̀ ye, nə kà mòk tək. Wèeŋ gʉ̀ vɛ'nə, bʉ̀ʉ mok sə waŋ njè ŋga mok sə jʉ̀hʉ də wo no cà cù.

* **11:5 11:5** Ghà nə̀ wo à còm ŋwàk nè'e à ye ŋga bàa sə̀ wo lògù tse' ŋgòlok tu awo lo'o.

22 Kwɛ'fò! Wèŋ jə bʉ̀sə ndap Nwì co yusò wà, nə sə fa bʉ̀ʉ sò wo ka yumok tse' marè'tu bʉ̀ʉ yà? Wèŋ ka ndap co wèŋ zʉ nə no fo' mvè'nò wèŋ dzəm tse' à? Wèŋ dzəm də mʉ dʉk yè'sə daa? Co mʉ kwasə weŋ bə nsàp nò wèŋ sə gʉ̀ ènə à? Njo'ò, mʉ nə kà weŋ kwasò.

23 Mʉ̀ à yə'rə fa weŋ bum sə Tà Jisòs à nìtsə' mʉ laŋ. Yusə də à ye nòoŋ bə ndzəm nò wo seŋ Tà Jisòs nà'a, yi jəŋ brɛd,

24 nə kwasə Nwì bə zeŋ. Yi ànə kwasə wes Nwì, yi bə'rə nà', nə cep də, <<Nè'e ŋgùpni' àm nò mʉ̀ fa nà' bʉ̀ʉ wèŋ. Wèeŋ sə gʉhʉ vɛ'nə, ŋgòtsərə tse' mʉ.>>

25 Wo ànə zʉ wes fana yi jəŋ ŋgàp nə, nə cep sə' də, <<Ŋgàp nè'e rʉ̀k nò fi nò nà' kì ŋge' ndzənə ndʉəm am. Ghà nò wèeŋ no ŋgàp nè'e pwe', wèŋ sə tsərə tse' mʉ.>>

26 Ye də ye jəŋ ŋga'a tètè kə dzeŋ nùmbu nò Tà Jisòos nò bwìŋ foho vòə, ghà nò wèeŋ zʉ brɛd nè'e nə no ŋgàp nè'e pwe', ye də wèŋ sə nìtsə' fa bwìŋ yà'sə kpʉ Tà Jisòs nə.

27 Ye də a ye-a ŋga ŋwò nəmòk zʉ brɛd ènə kè no ŋgàp ye nə bə mandzò nò nà' ka bòboŋ yeŋ fana ye də ŋgòŋgàŋ cu bʉp bə ni' nə ye ndʉəm Tà Jisòs.

28 Ye də ŋwò nò yi dʉk-a də yi zʉ brɛd nə, nə no ŋgàp nə fana yi fek ni' ye bòboŋ ŋkuŋ yi zʉ yà'.

29 Bʉsò ŋwò nò yi zʉ-a ŋga yi kà ŋgùpni' Tà Jisòs tsərəgò fana ye də ŋgòŋgàŋ sə to naaŋ nzak mʉ tuhù yi.

30 Nà'a njo nò bʉ̀ʉ awèŋ sə yaa ŋkʉ̀ʉŋ, mok ye wòwo fana mok sə kpʉ kpʉʉ jwaŋ.

31 A ye-a də a fek ni' avès bòboŋ ŋkuŋ nə zʉ yà' fana ye də Nwìi nə kà vesùwèŋ bə nzak bɛ'.

32 Njo nò Tà Nwìi sakgò ves, nə yeŋsə ves ŋgə' a yegò ŋgòrəŋsə fa ves jòoŋ avès. Yi gʉ̀ vɛ'nə ya nùmbu nò yi và ŋgòkò sak nzeŋgòŋ fana yi kà ves bə bʉ̀ʉ sò wo gbʉ nzak bohòNwì be'lò.

33 Bwema am wèŋ, ye də ghà nò wèeŋ kə be'lə ŋgòzʉ Losopà fana boŋ də wèŋ tək bwema mok wèŋ wo və wes ŋkuŋ.

34 A ye-a ŋga njè sə ya ŋwò nəmòk fana yi zʉ və bɛŋ ye mʉ nda'à yi ŋkuŋ nə və. Yi gʉ vɛ'nə ya ŋga wèeŋ kə be'lə mvwe' mò'fis fana Nwì kà weŋ bə nzak bɛ'.

Mʉ và ŋkuŋ vesùwèŋ cep bə bum mok sò wèŋ à com fek mʉ yà'a laŋ.

12

Bʉ̀ʉ Cos Wèeŋ Co Ni' Nò Mò'fis Nə Tse' Bòp Zəzok

1 Bwema am wèŋ, yumok sò mʉ̀ sə dzəm də wèeŋ rɛɛŋ bə zeŋ, a bə nzak ŋkərò nò Yòŋsò Nwìi fagò bwìŋ ŋgògʉ̀ bum bə zeŋ.

2 Wèŋ rì də à ye mantombì fa' ŋga wèŋ ka bohòJisòs ntòdzəm, wèŋ à sə jàm kɛ' bə mandzò zəzok. Wèŋ yuŋ kɛ' lo rùm sò wo ka cù cèpgò wèŋ nduk.

3 Ye də wèeŋ rɛɛŋ bə zeŋ də, a ye-a ŋga Yòŋsò Nwì sə gʉ̀-a ŋwò nəmòk fana kaco ŋgòŋgàŋ dʉk də, <<Ndòo bɛ' Jisòs>> yeŋ. A sò' də kaco ŋwè dʉk də, <<Jisòos Tà>>, ŋga Yòŋsò Nwì sə kà ŋgòŋgàŋ yi gʉ̀ yeŋ.

4 Ncèp nò mʉ̀ anə yeto bə zeŋ nà'a də, Yòŋsò Nwìi fagò bwìŋ ŋkərò ŋgògʉ̀ bum bə mandzò zəzok. Yòŋsò Nwì nò yi sə fa bwìŋ ŋkəròə yè'sə mègù yi nò mò'fis.

5 Fàha sò ŋgòfàk bohòTà Jisòos sə zəzok. Tà Jisòs nò wo sə fàk bohòyi nə, yi nò mò'fis.

6 Bwìŋ tse' mandzòə sò ŋgògʉ̀ fàha Nwì bə zeŋ zəzok. Ŋga gàpsə fa bwìŋ ŋkərò nò ŋgòfàk bə zeŋ vɛ'nə Nwì nò mò'fis.

7 Fana Yòŋsò Nwìi nì fagò ŋwò nò mò'fis yumok də ya nà'a jəŋ yu ànə, nə tɛsə bʉ̀ʉ ye sò wo à dzəm bə zeŋ pwe'.

8 Yòŋsò nə fagò ŋwò nəmòk ye mandzò nò ŋgòfa bwìŋ ntip nò bòboŋ bə bum sò ma nò Nwì, nə fa mòk ye ŋkərò nò ŋgòyə'rə rɛŋsə fa bwìŋ bum Nwì. Yè'sə lòoŋ ŋga sə fa gù Yòŋsò Nwì nò mò'fis.

9 Yòŋsò Nwì nə fagò ŋwò mòk ŋàaŋ sò ŋgòtse' rì nsàp dzədzəm nò də Nwìi nə gʉ tsoŋ li yusò yi fek nà'. Yi fa ŋwò mòk ye nò də aco yi luŋsə ŋgà yiyaŋ.

10 Bʉ̀ʉ mok tse' yàwo ŋàaŋ sò ŋgògʉ̀ bum sò yà'a maŋgəŋgèŋ, mok ye yàwo sò ŋgòcèp rì bum mok sò Nwì tsoho fa wo yà' yi ŋga gù sò Yòŋsò Nwì nò mò'fis

nə. Bʉ̀ʉ mook ŋgàa rì də yu yè'e yà' və bohòYòŋsə nə, yè'e sə̀ yà' ka bohòYòŋsə və. Ŋwə̀ mòok nə̀ aco yi cep riŋ ncèep lak mok sə̀ bwìŋ kà yà' yukgə̀ fana mòk ye ye nə̀ ŋgòtsòho rɛŋsə fa bwìŋ yusə̀ mòk nə cèep sə.

11 Ye də sənə bum sə̀ a sə gʉ̀ yè'sə pwe'fo', Yòŋsə̀ nə̀ yi fa ŋàŋ də bwìŋ gʉ vɛ'nə nə, yi mègù yi nə̀ mò'fis. Yi fagə̀ ndàaŋwè pwe' ŋàaŋ sə̀ nà' zok yiìyi mvə'nə̀ yà' bòyi ŋgòfa nà'.

Fəfaa Sə̀ Zəzok Sə Sə Fak Mègù Ndzənə Ni' Nə̀ Mò'fis

12 Aco a fʉhʉ ja'a nsàap fəfaa yè'sə bə ni' ŋwè. A rìŋ də ni' ŋwè tse' bòp zəzok. Nà'a ye-a sə̀ zəzok vɛ'nə ŋga nà' gù nə̀ mò'fis. Bòop sə pwe' be'ləgə̀ mvwe' mò'fis ŋgòye ni' nə̀ mò'fis. Yà' mègù bohòbʉ̀ʉ Jisòs Krɛst wèŋ sə̀' vɛ'nə.

13 Vesùwèeŋ mok bʉ̀ʉ Jus, mok bʉ̀ lakmvum. Mok ŋkwèŋ, mok kà ŋkwèŋ ye. Vesùwèŋ lòoŋ à bʉ̀ʉŋ co ŋwə̀ nə̀ mò'fis ghà nə̀ wo à bàptɛsə ves bə yòŋsə̀ nə̀ mò'fis nə. A sə̀' yòŋsə̀ ànə nə̀ a jə nòŋsə nà' sə ntʉʉ̀ vès.

14 Ni' ŋwèe mò'fis, ŋga nà' tse' bòp ŋkʉ̀ʉŋ ŋkuŋ yi ye ni' nə̀ mò'fis nə.

15 A ye-a ŋga kù dʉk də, <<Njo nə̀ mʉ̀ ka bo yeŋ àlɛ, ye də mʉ̀ ka mok bòp ni' yeŋ.>> Yà'sə nə kà kù də wo kà bòp ni' mamòk yeŋ gʉ̀.

16 A ye-a də ntu' dʉk də, <<Bʉsə̀ mʉ̀ ka yàm lis yeŋ, ye də mʉ̀ ka ma ni' ŋwè mok yeŋ.>> Aco yà'sə kupsə ntu'u sə à?

17 Tsərə-a yàwèŋ sə̀' də ni' ŋwè ànə ye megu-a liìs lis, yi yuk bum bə yà? Kè a ye-a də ni' ŋwè pwe' à ye mègù ntu'ù ntu', yi rəmsə bum bə yà?

18 Nwì ànə ka vɛ'nə gʉ̀. Yi à gʉ̀ nòŋsə ni' nə nja zəzok mvə'nə̀ yà' à bòyi.

19 A ye-a də ni' ŋwèe ye megu lòoŋ nsàp yu nə̀ mò'fis, kaco wù to nà' də a ni' ŋwè yeŋ.

20 Yusə də ni' tse' bòp zəzok ŋga yi mègù ni' nə̀ mò'fis.

21 Kaco lis dʉk fa bo də, <<Mʉ̀ ka fàk vesù tse'>> yeŋ. Kaco tu dʉk fa kù də, <<Mʉ̀ ka fàk vesù tse'>> sə̀' yeŋ.

22 Yusə də, ma ni' ŋwè nə̀ a tsəmgə̀ də nà' ka fàk tse' nə, kaco a cum to jì zeŋ yeŋ.

23 Ma ni' sə̀ vèes tsərəgə̀ də yà' a momjo yà'a, a jə ghakgə̀ ŋkərə̀ sə̀' bohòma nà'nə. Ma ni' nə̀ bwìŋ yə-a nà' marè'tu ko ves nà'a, a təhə bòŋsə lo' ghakgə̀ sə̀' zeŋ.

24 Vesùwèeŋ təhə lok yà' vɛ'nə, nə kà ni' nə̀ ma nə̀ bəboŋ nə yumok təhə lok fa. Nwì à gʉ̀ ni' nə vɛ'nə yi də ma ni' sə̀ a jəgə̀ yà' co yusə̀ wà sə vesùwèeŋ jə ghakgə̀ ŋkərə̀ sə̀' bohòwo.

25 Ye də ni' ŋwèe kà ma mòk co də nà' ka fàk tse' jəgə̀. Nà'a jəgə̀ ma nə̀ fòpwe' də nà' tse' yumok ŋgògʉ̀ fa mòk.

26 Ni' nə ma mòk sə yə-a ŋgə', wo ye lo ŋgə' nə sə̀ wo pwe'. Ma mòk cu-a bəboŋ, boŋ lo wo sə̀ lòoŋ fo'.

27 Yusə̀ mʉ̀ sə dʉk sə də, wèŋ pwe'fo' mvwe' mò'fis, wèeŋ ni' Jisòs Krɛst. Nə ye sə̀' də ŋwə̀ nə̀ fòpwe' tə yà'a co ma ni' ye nə ma mòk.

28 Nwì a fa bʉ̀ʉ sə̀ wo ma ni' Jisòs Krɛst mòk yè'sə fàk zəzok. Yi fa mantombì də mook ŋgàa ntum Jisòs, bɛ'ɛ wo ŋgàa tsòhòbum Nwì wèŋ, nə̀ tɛ' cicà wèŋ. Mok ye mali ŋgàa gʉ̀ maŋgəŋgèŋ, ŋgàa gʉ̀ bwìŋ lokok mvwe' yiyaŋ, ŋgàa tɛsə̀ bwìŋ wèŋ, bʉ̀ʉ sə̀ aco wo benə̀ riŋ bwìŋ ŋgòfàk mvwe' mò'fis, nə ye bʉ̀ʉ sə̀ aco wo cep ncèep lak mok sə̀ wo kà yà' rìgə̀ wèŋ sə̀'.

29 Kaco bwìŋ pwe'fo' tse' kʉrə ŋàŋ ŋgògʉ̀ nsàp fàk nə̀ mò'fis yeŋ. Aco bwìŋ pwe' ye ŋgàa ntum Jisòs kè ŋgàa tsòhòbum Nwì kè cicà àlɛ' à? Ka', kaco ye vɛ'nə yeŋ. Kaco bwìŋ lòoŋ ye ŋgàa gʉ̀ maŋgəŋgèŋ,

30 kè ŋgàa lòkoksə̀ bwìŋ mvwe' yiyaŋ bə ŋgàa tɛsə̀ bwìŋ yeŋ. Nə ye sə̀' də kaco bwìŋ pwe' ye wes ŋgàa cèp rì ncèep lak sə̀ wo ka yà' rì, sə̀' yeŋ. Kaco bwìŋ pwe' tsoho rɛɛŋsə riŋ fa bwìŋ ncèep lak yè'sə sə̀ yeŋ.

31 Nə ye də bohòwèŋ yàwèŋ, wèeŋ kʉk megu lis awèŋ bə ŋkərəə sə̀ wèŋ rì də yà' bògha' zeŋ sə.

Dzədzəəm Mantombì

Mʉ niŋtsok fa weŋ yusə̀ yà' tə mantombì sə.

13

1 A ye-a də ŋwà nəmòk riŋ ncèep lak bwìŋ pwe', nə yuk bə ncèep masinjàa Nwì sə̀', nə kà bwìŋ dzəm, ye də yusə̀ yi sə cèep pwe' mègù co ŋkʉ̀ mòk sə cep gham wà.
2 Ŋgèŋgàaŋ tse'-a sə̀ ŋàaŋ sə̀' ŋgòcèp rì bum mok sə̀ Nwì tsòho fa yi yà' yi, yi riŋ bum pwe', nə riŋ bum sə̀ yà' cu səswihì, nə tse' dzədzəm nà də yi dʉk-a də nda nè'e coho fa', nə kə təəŋ fa', nà' coho, nə kà bwìŋ dzəm, ye də yi ŋwà nə̀ wà.
3 A ye-a sə̀ də yi gàp wes fa bwìŋ bum ye pwe', nə fa ni' ye də wo tɛŋ nà', nə kà dzədzəm bohòbwìŋ tse' fana ye də bum sə̀ yi gʉ̀ yà'sə pwe' nə kà yi tɛsə̀.
4 Ŋwà nə̀ yi tse'gà dzədzəm nə yegà yè'sə va? Yi kogà ntʉm, nə sə ye bəboŋ bə bwìŋ. Ŋwà nə̀ yi tse' dzədzəm nə yi kà də ŋwà nəmòk ghak yi bʉ̀ʉ yàlɛ wagà, yi kà nsàp cù nə̀ də <<Mʉ̀ a gʉ̀ vɛ'ɛ, mʉ̀ a gʉ̀ vɛ'ɛ mʉ̀>> sə tse' kɛ'cà, nə kà ni' sə̀' sə nɛ̀.
5 Yi kà capgà, yi kà wi' yegà, yi kà nənàk jòkgà, nə kà bʉp sə ntʉ̀ʉ̀ yi nòŋsə̀.
6 Yi kà bà'lo ŋga ŋwà nəmòk gʉ̀ bʉp dʉkgà. Yi kwa mègù ŋga yi yə də ŋwè gʉ̀ yusə̀ yà'a bəboŋ.
7 Yumok kà dzədzəm ghakgà. Yi tsərəgà bəboŋ bohòbwìŋ, yi naaŋgà tu də bwìiŋ nə bʉʉŋ bəboŋ. A bʉp-a yi sə̀ yà, yi kà ŋgògʉ̀ bəboŋ teŋsə̀.
8 Ŋwèe tse'-a sə̀ ŋàaŋ sə̀ ŋgòcèp rì bum sə̀ Nwì tsoho fa yi yà' yi, nə cep riŋ bə ncèep lak sə̀ yi ka yà' yə'rə yuk, nə tse' ŋkərə nə̀ Nwì a fa yi nà' ŋgòrɛŋ bum ye bə zeŋ, fana yà'a nə̀ kə̀ mè ntsə'mòk. Dzədzəm kà ye lə̀ yukgà.
9 Yusə də ŋkərə nə̀ Nwì fa bwìŋ ŋgòrɛŋ bum Nwì bə zeŋ, nə ye nə̀ ŋgòtsòho bum sə̀ Nwì tsə̀' fa ŋwè yà' yi, yè'e pwe' làm.
10 Sə̀ yà'a dak kə̀ və̀ ntsə'mòk fana, sə̀ làm yè'sə nom bisə.
11 Yà' mègù sə̀' mvə̀'nə mʉ̀ ànə ye mweŋke', mʉ̀ sə cep cù, sə kʉk bum, nə sə tsərə bum sə̀' co mweŋke'. Nə̀ ŋga'a nə̀ mʉ̀ a bʉ̀ʉŋ ŋwè laŋ nè'e, mʉ̀ ka fàk bə bum bweŋke' mok tse' fe'lə.
12 A sə yə bum ŋga'a ntòjəjarə, mvə̀k ànə dzèŋ nùu, a nə ye bum mok co wù yə ŋwè si bə si. Ŋkərə nə̀ a tse' ŋga'a nè'e a sə rì bum bə zeŋ bès ma mò'fis. Mvə̀k ànə kə̀ wɛ̀s nùu, a nə riŋ bum pwe' nə̀ pwe' co mvəsə̀ Nwìi rìgə̀ ŋwè yè'e.
13 Ŋgòlèsə, a rì də bum cu tɛ' sə̀ yà'a nə̀ kà kə̀ lə̀ yuk. Nə̀ mò'fis, dzədzəm nə̀ ŋgònaaŋtu bə yusə̀ lis ka yà' ye yuk. Nə̀ baa ŋgòsə kʉ̀k lis də Nwìi nə̀ gʉ̀ fa ves yusə̀ yi à dʉk. Nə̀ tɛ' ye dzədzəm. Fana dzədzəm nə yam càsə ghak mok sə pwe' yi.

14

Fàk Bə Ŋkərèə Sə̀ Nwì Fa Sə Bèboŋ NgòTɛsə Bʉ̀ʉ Cos

1 Làp mandzə̀ nə̀ ŋgòtse' dzədzəm nə ghak nsàp yu yà pwe', nə sə kʉk mali lis ŋgòtse' ŋkərèə sə̀ Nwìi fagà bwìŋ yà'a sə̀', nə yè lɛ ŋkərə nə̀ ŋgòtsòho bum sə̀ Nwì tsə̀' fa ŋwè yà' yi yà'a ntɛ̀ŋ.
2 A ye-a ŋga ŋwà nəmòk sə cèp bə ncèep lak sə̀ bwìŋ kà yà' yukgà, ye də yi sə cèp mègù yà'sə bohòNwì. A vɛ'nə bʉ̀ʉsə̀ yi cu ŋgòcèep, ŋwà nəmòok nə kà yusə̀ yi sə cèep sə yuk rɛɛ̀ŋ. Mʉ̀ sə dʉk ghà nə̀ yi nə cep bum sə̀ bwìŋ ka yà' rɛɛŋ ŋga yi sə cèp bə ŋàaŋ Yòŋsə̀ Nwì yà'a.
3 Nə ye sə̀' də, ŋwà nə̀ yi cèpgà ye bum sə̀ Nwì tsòho fa yi yà' yi nə, cèpgà ye ŋgòtɛsə ye bwìŋ. Yi kwɛ'səgà wo, nə sə fisə fa wo ntʉm bəboŋ.
4 Ŋwà nə̀ yi cèpgà bum sə̀ Nwì tsòho fa yi yà' yi nə cu ŋgòcèep, yà' tɛsə bʉ̀ʉ cos wèŋ. Nə̀ yi cèpgà ye ncèep lak sə̀ bwìiŋ kà yà' yukgà nə cu ŋgòcèep, yà' sə tɛsə megu sə̀' ni' ye yiìyi.
5 A ye-a bə vəəm yàm, mʉ̀ dzəm ghak də wèeŋ cep lɛ bum sə̀ Nwì sə tsòho fa weŋ yà' yi, bʉ̀ʉsə̀ tse' ghak fàk zeŋ. Mʉ̀ dzəm də wèeŋ cep ncèep lak sə̀ bwìŋ ka yà' yukgà sə sə̀'. Mègù də yà'a bòghakgà ŋga wo tsoho rɛŋsə fa bwìŋ yusə̀ wo cèp sə. A ye-a mʉmvə̀' ànə fana yà' tɛsə bʉ̀ʉ cos nə.
6 Bwema am wèŋ, a dʉk-a də mʉ kɛ' və ŋkɛ' bohòwèŋ ŋga mʉ̀ sə cèp ncèep lak sə̀ bwìŋ sə kà yà' yuk, a nə boŋ fo' yà? Mʉ̀ də anə boŋ megu ŋga mʉ̀ tsə̀' weŋ yumok sə̀ yà'a fi, kè tsoho rɛŋsə weŋ ŋkərə, kè

tsoho fa weŋ bum sə Nwì tsə' fa mʉ yi, nə fa weŋ bə ntip ŋkuŋ yà' boŋ àlaa.
7 Wèeŋ kʉk ja'a na yàwèŋ sə' bə bum sə jì yòŋsə co ndìŋgòm kè luŋ yè'e nɛ̀. A ye-a ŋga wo ka nà' bəboŋ koksə tsərə, aco ŋwè yuk riŋ nsàp ŋkì nə wo sə buk nə va?
8 Nə ye sə' dʉk də a ye-a ŋga ŋwə̀ nəmòk sə fʉəp ŋkʉ̀p də bwìiŋ tesə lo kə mak dzè', yi kà nà' mvə'nə fʉəp rì, aco ŋwə̀ nə mò'fis tesə nà?
9 Bum yè'sə zìnə bə ncèpcù nə bwìiŋ cèpgə̀ nè'e sə'. A ye-a ŋga ŋwè sə cèp yumok yi kà yà' rərɛŋ cèp fis fana yà' mègù fʉ ntu'ù bwìŋ co fəfə sə cà yi.
10 Ncèep lak sə nzeŋgòŋ fɛɛŋ ŋkʉ̀ʉŋntɛ̀ŋ, wo cep nə fòpwe' ŋga wo sə cèp yumok nja.
11 Nə ye də a ye-a də ŋwèe cèp yà', mʉ̀ kà yuk fana ŋgəŋgà nə yi sə cèp nə nə ye bohòmʉ̀ co ŋwè mvum. Mʉ̀ ye bwi bohòyi sə' co ŋwè lakmvum.
12 A bohòwèŋ sə' vɛ'nə, wèŋ sə tà' vɛ'ɛ wùriŋ də wèeŋ tse' nsàap ŋàaŋ sə̀ Yòŋsə̀ Nwìi fagə̀ bwìŋ yà'a, wèeŋ lap mandzə̀ ŋgòfàk ghak lɛ bə sə̀ aco yà' kuksə bʉ̀ʉ cos nə.
13 Ye də ŋwə̀ nə̀ yi sə cèp-a bə ncèep lak sə̀ bwìŋ sə kà rɛɛŋ fana yi lɛŋ Nwì də nà'a gʉ yi ŋgòtsòho rɛŋsə fa bwìŋ yusə̀ yi cèp sə sə̀'.
14 Bʉsə̀ ŋwè sə lɛŋ na bə nsàp dʉk lak ànə vɛ'nə, ye də yi sə lɛŋ sə ntʉʉ̀ yi, nə kà yusə̀ yi sə lɛŋ sə tsərə rì.
15 Ye də yusə̀ aco yi gʉʉ yu yà? Yi tse' ŋgòlɛŋ bə nsàp mandzə̀ nə̀ co yòŋsə̀ ye rɛɛŋ bə zeŋ, nə lɛŋ bə nsàp mandzə̀ nə̀ co ntʉm ye rɛɛŋ bə zeŋ sə̀'. Yi yəm ŋkì bə dʉk lak nə̀ bwìŋ sə rɛɛŋ nə, nə yəm bə dʉk lak nə̀ bwìŋ sə kà rɛɛŋ nə sə̀'.
16 Bʉsə̀ a ye-a ŋga wù sə lɛŋ kwasə Nwì bə dʉk lak nə̀ bwìŋ sə kà nà' rɛɛŋ nə ŋga bʉ̀ʉ mok cu mʉkwe'è anə sə̀ wo ka bum cos ŋkʉ̀ʉŋ rì, aco wo dʉk də <<Yà'a ye vɛ'nə>> va, ŋga wo ka rɛɛŋ nɛ?
17 Kàmòk ŋga wù sə lɛŋ kwasə bòŋsə Nwì vɛ'ɛ wùriŋ, yà' kà bʉ̀ʉ mok sə wèŋ yàwo tɛsə̀.
18 Bohòmʉ̀ yàm, mʉ̀ kwasə Nwì wùriŋ də mʉ cèpgə̀ ncèep lak sə̀ bwìŋ kà yukgə̀ yà'sə mʉ̀ nə casə weŋ pwe'.
19 Nə ye də a ye mʉ cos fana boŋ ghak co mʉ̀ cep megu ŋgìi dʉk tàŋ sə̀ aco bwìŋ yuk yà' nə teŋsə, nə noŋsə ŋgòcèp ŋgìi dʉk nduk nə̀ nduk sə̀ bwìŋ sə kà yà' rɛɛŋ. Mʉ gʉ vɛ'nə ya mʉ yə'rə bʉ̀ʉ mok wèŋ yàwo sə̀'.
20 Bwema am wèŋ, wèeŋ cu ŋgòtsərə bum, wèŋ kà co bweŋke' sə tsərə wo tsərə̀. A ye-a bə mandzə̀ nə̀ ŋgògʉ̀ bʉp, wèŋ ye co bweŋke' ntɛ̀ŋ. Wèeŋ tsərə bum co bʉ̀ʉ sə̀ wo gʉ laŋ.
21 Wo à còm nòŋsə yà' ndzənə ŋwàk Nwì dʉk də,
<<Mʉ nə cep bohòbʉ̀ʉ am cùhù ŋkʉ̀ìŋ
wèŋ sə̀ ncèep lak awo zok;
Nə ye də mʉ gʉ-a sə̀ vɛ'nə,
Bʉ̀ʉ am sə wèeŋ nə kà mʉ sə̀ yuk malì.
Cèp yè'sə Tà Nwì.>>
22 Yà'sə sə nìtsə̀' də, ŋgòcèp rì ncèep lak sə̀ bwìiŋ kà yà' rìgəə yusə̀ yà' sə nì ŋàaŋ Nwì bohòbʉ̀ʉ sə̀ wo ka Nwì dzəm. Ŋgòtsòho bum sə̀ Nwì tsə̀' fa ŋwè yi ye mvək nə̀ nà' sə nì ŋàaŋ Nwì bohòbʉ̀ʉ sə̀ wo dzəm Nwì.
23 Wèŋ tsərə də aco yà' ye va, ŋga bʉ̀ʉ cos sə pwe' nə kə be'lə-a, ndàaŋwè pwe' sə cep bə dʉk lak nə̀ bwìŋ kà nà' yukgə̀-è? A dʉk-a də wo sə cèp vɛ'nə bʉ̀ʉ mok sə̀ wo ka bum cos ŋkʉ̀ʉŋ riŋ nə ye sə̀ wo pegè wèŋ kə tseŋ wo ŋga wo sə cèep, wo nə kà bʉ̀ʉ cos sə wèŋ də ŋgàa ŋaŋ to à?
24 A ye-a də bʉ̀ʉ yè'sə nə və ŋga wèŋ sə tsòho bum sə̀ Nwì tsə̀' fa weŋ yà' yi fana yà'a nə gʉ wo ŋgòyə bʉp awo sə̀ wo gʉ̀gə̀, wo riŋ yàwo sə̀' də wo bʉ̀ʉ sə̀ bʉp bə tu awo. Bum sə̀ wo yuk sə pwe' nə sak wo sə̀'.
25 Bum sə̀ wo tsərə swìhigə̀ yà' pwe' nə yəəŋ bohòwo jəja. Wo nə bʉhʉ sə nze, nə kuksə Nwì, nə sə cep fis də, <<Nwì cu mvwe' yè'sə wenə wèŋ zìnə.>>

Gʉ̀ Bum Mʉ Cos Pwe' Bə Mandzə̀ Nə̀ Kəkʉrə̀

26 Bwema am wèŋ, bum sə̀ a sə cèp yè'sə pwe', aco a ləsə yà' vɛ'ɛ. A ye ŋga wèŋ və mʉ cos ŋgòkùksə Nwì fana ndàaŋwè pwe' tse' ŋgòfʉ̀hʉ bə yuye sə̀ yi nə gʉ. Mòok tse' ŋkì, mòk tse' yəyə'rə̀, mòk tse' yumok sə̀ Nwì tsə̀' fa yi yà', mòk

ye ye ŋgà cèp bə ncèep lak sə̀ bwìiŋ kà rɛɛŋ gə̀, nə ye bwi ŋga'a ŋwə̀ nə̀ yi nə tsoho rɛŋsə yusə̀ mòk nə cèp sə. Bum sə̀ wèeŋ gʉ̀ yà' pwe', yà'a ye nsàp nə̀ co yà' tɛsə cos nə.
27 Wèeŋ cu mʉ̀ cos anə, bʉ̀ʉ̀ sə̀ wo nə cep bə ncèep lak sə̀ bwìŋ kà yukgə̀ sə, wo kà bwìŋ ba kè tɛ' àlɛ' càsə̀. Wo cu ŋgòcèep, mòok cep wes ye ŋkuŋ mòk lokok cep ye. Wo cèp wes fana ŋwə̀ nəmòk ye tsoŋ nə̀ ŋgòrɛŋsə fa bwìŋ yusə̀ wo cèp sə.
28 A ye-a də ŋwə̀ nə̀ co yi rɛŋsə fa bwìŋ yusə̀ wo cèp sə bʉ̀ʉ̀ə̀ fana wo kà co bwìŋ yuk cèp fis. Wo cep megu mok sə vəə wo bohòNwì.
29 Bʉ̀ʉ̀ sə̀ ŋgòtsòho bum sə̀ Nwì tsə̀' wo yi kà ba kè tɛ' sə̀' càsə̀. Wo nə cèp sə̀' mò'fis, mò'fis, fana bwìŋ sə yu'rə mpooŋ də yusə̀ wo sə cèp sə kə̀kʉ̀rə̀ àlɛ.
30 A ye-a ŋga ŋwə̀ nəmòk sə tsoho bum sə̀ Nwì a tsə̀' fa yi fana mòk dʉ̀k mʉ̀ŋgorə̀ anə də Nwì tsə̀' ko' fa yi yumok fo' ghà ànə fana wèŋ gʉ̀ co ŋwə̀ nə̀ mantombì nə teŋsə, nə fa ŋwə̀ ànə mandzə̀,
31 fana aco wèŋ pwe' tse' mandzə̀ ŋgòtsòho mò'fis mò'fis. Bwìŋ pwe' nə yə'rə jəŋ yumok fo', nə sə jaha lo bə zeŋ.
32 Ŋwə̀ nə̀ yi tse' ŋàaŋ sə̀ ŋgòtsòho bum Nwì, tse' ŋàaŋ sə̀ ŋgòdə yi nə cep ŋga'a bə sə̀ də yi teŋsə ŋgòcèep sə̀'.
33 A vɛ'nə bʉ̀ʉsə̀ Nwì nə̀ yi a fa wo ŋàaŋ yà'sə, yi Nwì nə̀ yi kà bum sə̀ ŋgòye kɛ'cà nduk, nduk yè'e dzəmgə̀, yi dzəm ye fifi.

Mvə̀'nə̀ yà' cu mʉ̀ cos bʉ̀ʉ̀ Nwì pwe' vɛ'nə fana,
34 a bohòbə̀ba wèŋ vɛ'nə də wo kà cù mʉ̀ cos cèp. Wo tse' ŋgòcu dədok mvəsə̀ ŋwàk lʉ̀k Musì sə dʉ̀k. Wo yuk bohòmbəmbam.
35 A ye-a ŋga wo tse' yumok ŋgòfek, wo fek ndum awo la'à, bʉ̀ʉsə̀ yà' sə yəəŋ co a marè'tu bohòŋwàŋwè ŋgòcèp fis ŋgì ye mʉ̀ cos.
36 Wèeŋ dʉ̀k-a də ka zìnə yeŋ, wèŋ riŋ də nzak Nwì à ka bohòwèŋ yeto, nà'a nə̀ kà bohòwèŋ sə̀' lə.
37 A ye-a ŋga ŋwə̀ nəmòk dʉ̀k də yi ŋgà tsòhòbum Nwì kènə də yi tse' nsàp ŋkərə̀ mòk nə̀ Yòŋsə Nwìi fagə̀ bwìŋ sə̀' yi àlɛ', yi nə rɛɛŋ də bum sə̀ mʉ̀ sə còm fa weŋ yè'e yusə̀ Tà a dʉ̀k vɛ'nə yi.
38 Ŋwə̀ nəmòok kà-a də a zìnə dzəm, wèŋ kà yi ye sə̀' dzəm fa.
39 Ye də bwema am wèŋ, wèeŋ lap mandzə̀ gʉgʉŋ ŋgòtsòho bum sə̀ Nwì tsə̀' weŋ yà' yi. Kà də wèeŋ dʉ̀k də bʉ̀ʉ̀ sə̀ wo sə cèp ncèep sə̀ bwìŋ kà yà' yukgə̀ yà'a kà mok sə cep dʉ̀k.
40 Wèeŋ gʉ̀-a sə̀ yà pwe', wèŋ gʉ̀ lɛ bə mandzə̀ nə̀ yà'a ye bə̀boŋ nə ye fəfom.

15

Wèeŋ Sə Tsərə Ntirə̀ Nə̀ Bə̀boŋ Nə

1 Bwema am wèŋ, mʉ̀ tsok fe'lə fa weŋ Ntirə̀ nə̀ Bə̀boŋ nə̀ mʉ̀ ànə tsok to weŋ nə, ya wèeŋ kà swì. Wèŋ ànə dzəm nà' laŋ, nə sə kotse' malì nə nà' cʉ̀k.
2 A sə̀' zeŋ nə̀ nà' sə luŋsə weŋ. Wèŋ sə kotse' malì Ntirə̀ nə̀ Bə̀boŋ nə cʉ̀k mvəsə̀ mʉ̀ à tsə̀' weŋ nà' sə à? Ka-a vɛ'nə yeŋ, ye də wèŋ ànə dzəm basə wà.
3 Bum sə̀ mʉ̀ ànə yə'rə weŋ yà'a, a bum sə̀ Jisòs Krɛst ànə tsok mʉ̀ yi. Yu nə̀ gʉgʉŋ nə̀ mʉ̀ ànə tsok fa weŋ nə də, Jisòs Krɛst à kpʉ̀ bʉ̀ʉ̀ bʉp avès mvə̀'nə̀ ŋwàk Nwì à dʉ̀k də yi nə kpʉ̀ sə.
4 Wo à tuuŋ yi, yi lokok nùmbu nə̀ tɛ' sə̀ mvə̀'nə̀ wo ànə com noŋsə ndzənə ŋwàk Nwì.
5 Mvə̀'nə̀ yi ànə lokok mvwe' kpʉ̀, Pità à yə yi. Ghà mòk à ye ŋgàa fàak ye sə̀ hum-ncòp-ba sə wèŋ ye yi sə̀'.
6 Ghà mòk à ye sə̀' nə̀ yi ànə yəəŋ bohòbʉ̀ʉ̀ mok sə̀ wo à sə yù yi. Bʉ̀ʉ̀ yè'sə à càsə bwìŋ ŋkʉ̀ tàŋ laŋ sə̀ wo à yə yi kɛ̀' mò'fis. Bʉ̀ʉ̀ sə̀ wo à yə yi yè'sə, ma nə̀ ghaŋ cu mali ŋwəm.
7 Mvə̀k mòk à ye Jem ye yi sə̀', ŋgàa ntum ye sə pwe' ye fe'lə yi sə̀'.
8 Mvə̀k nə̀ yi à yəəŋ ləsə, à ye mvə̀'nə̀ yi ànə yəəŋ bohòmʉ̀. Yi à yəəŋ bohòmʉ̀ nə̀ mʉ̀ yàm co mo nə̀ wo à dzə yi ŋga ŋwə̀ nəmòk ka riŋ də wo nə dzə mwe riŋ.
9 Mʉ̀ ànə sə fa bʉ̀ʉ̀ Nwì ŋgə', ye də mʉ̀ jə'rə càsə ŋgàa ntum Jisòs pwe' mʉ̀. Aco mʉ̀ dʉ̀k də mʉ̀ ka yàm kə̀kʉ̀rə̀ co wo to mʉ̀ də mʉ̀ ŋgà ntum ye mòk yeŋ.

10 A gʉ̀ bòvèm nə̀ Nwì ŋkuŋ mʉ̀ ye nsàp
ŋwə̀ nə̀ mʉ ŋga'a ènə. Bòvèm ye nə̀ yi à
nì fa mʉ nə à ka wà maha. Mʉ̀ dʉk vɛ'nə
bʉ̀ʉsə̀ mʉ̀ a fàk wùriŋ nə casə ŋgàa ntum
mok sə pwe' mʉ̀. Yè'sə ka bə ŋàaŋ sə̀ yàm
yeŋ, bəbo ye nə à sə fàk ndzə ni'ì mʉ̀ anə
yi.
11 Ye də a ye-a sə̀ mʉ̀ kè wo àlɛ', vès sə
tsoho mègù ntirə nə̀ mò'fis nə. A sə̀' zeŋ
nə̀ wèŋ a dzəm nə.

Mamfenə̀ Bə Nzak Lòkok Mvwe' Kpʉ

12 Ntirə nə̀ vès sə tsoho nə də Jisòs à
lòkok mvwe' kpʉ. Ye ŋga'a va ŋkuŋ mok
mʉŋgorə̀ wèŋ sə dʉk də, kaco ŋwè lokok
mvwe' kpʉ yeŋ-ɛ?
13 A ye-a də kaco bwìŋ lokok mvwe' kpʉ
yeŋ, ye də yà' sə nì də Jisòs à ka mvwe'
kpʉ sə̀' lokok.
14 A ye-a də Jisòs à ka mvwe' kpʉ lokok
fana ye də tsətsòhònə̀ vès sə tsòho nə
nà'a wà. Yà' ye sə̀' də mʉmvə̀'nə̀ wèŋ sə
də wèŋ sə naaŋ tu bohòJisòs sə yà'a wà.
15 Yà' ye sə̀' də vès sə cì' fa Nwì mvwès
də yi à lòkoksə Jisòs Krɛst mvwe' kpʉ,
bʉ̀ʉsə̀ kaco yà' ye zìnə yeŋ ŋga bwìŋ kà-
a mvwe' kpʉ lòkokgə̀ na.
16 A ye-a vɛ'nə, ye də Krɛst à ka mvwe'
kpʉ lokok.
17 A ye-a zìnə də Jisòs à ka mvwe' kpʉ
lòkok fana ye də a ye-a ŋga wèŋ naaŋ tu
bohòyi, yà' kà fàk tse'. Wèŋ cu malì gù
yà'sə sənə bʉp awèŋ mvə̀'nə̀ à ye.
18 Ye sə̀' də bʉ̀ʉ sə̀ wo à dzəm bohòJisòs
nə kpʉ lo yà'a, à bisə sə̀' wà.
19 A ye-a də yusə̀ a sə naaŋ tu də Jisòos
nə tɛsə ves bə zeŋ sə mègù bum sə̀ sə nze
fɛɛŋ, ye də bwìŋ koksə manziŋ bohòvès
nə casə yà pwe'fo'.

20 Zìnə nə də, Jisòs Krɛst a lòkok mvwe'
kpʉ anə laŋ. Yà' sə nìtsə̀' yà'sə də bʉ̀ʉ
sə̀ wo à dzəm bohòJisòos nə̀ lòkok mvwe'
kpʉ sə̀'.
21 Kpʉʉ vègə̀ bohòbwìŋ bʉ̀ʉ yusə̀ ŋwə̀
nə̀ mò'fis, Adàm, à gʉ̀ʉ fana a sə̀' vɛ'nə də
bwìiŋ nə lokok mvwe' kpʉ bʉ̀ʉ yusə̀ ŋwə̀
nə̀ mò'fis, Krɛst, à gʉ̀ sə̀'.
22 Yà' mègù sə̀' də bwìiŋ kpʉgə̀ njo nə̀
wo ŋgwì bʉ̀ Adàm fana a sə̀' vɛ'nə də
bwìiŋ nə lokok mvwe' kpʉ, nə tse' lùŋ
səmok bʉ̀ʉsə̀ wo à bʉ̀ʉŋ bʉ̀ʉ Jisòs Krɛst.
23 Nə̀ fòpwe' nə tse' mvə̀k nə̀ nje zok.
Jisòs a nìtsə̀' to mandzə̀ nə yi. Ghà nə̀ yi
bwì və̀ə, bʉ̀ʉ ye wèeŋ nə lokok yàwo sə̀'.
24 Yà'a ŋga'a ghà nə̀ bum lə̀ə. Mvə̀k ànə
dzèeŋ, Jisòs Krɛst nə jəŋ ŋàaŋ ŋkəŋkum
pwe', nə təəŋ megu mok yi. Fana yi nə
jəŋ yà', nə fa yà' bohòtɛ̀' ye Nwì.
25 Yi nə jəŋ dzòho ŋkum yi tətè kə dzeŋ
ghà nə̀ Nwìi nə gʉ yi ghak bʉ̀ʉ sə̀ wo
bɛ̀ŋgə̀ yi pwe'fo'.
26 Kpʉ ye sə̀' ŋwə̀ nə̀ yi bɛ̀ŋgə̀ Jisòs. Yu
nə̀ Jisòos nə̀ gha' lə̀sə nə, a kpʉ.
27 Ŋwàk Nwì dʉk də,
<<Nwì a jə bum pwe' nə̀ pwe',
nə noŋsə sə ŋki'ì yi fana yi nəŋtes kù
mbwa.>>
A dʉk də yi nəŋtes bum pwe' fana a riŋ
də yi ka Nwì nəŋtes, bʉ̀ʉsə̀ Nwì nòŋsə
bum yè'sə pwe' sə ŋki'ì Krɛst yi.
28 Ghà nə̀ Nwìi noŋsə wes bum pwe' sə
ŋki'ì Jisòs Krɛst fana Jisòs nə̀ yi mo Nwìi
nə noŋsə ni' ye sə ŋki'ì Nwì sə̀'. Yi nə gʉ
vɛ'nə ya Nwìi ye ŋwə̀ nə̀ də ŋwə̀ nəmòok
mok bʉ̀ə̀.
29 Weŋ bàptɛsəgə̀ bʉ̀ʉ mok mvwe' kùu
bʉ̀ʉ sə̀ wo à kpʉ laŋ. A ye-a zìnə də bwìŋ
kà mvwe' kpʉ lòkokgə̀, wo sə bàptɛsə
yiskok ŋwə̀ nəmòk mvwe' kùu mòk bʉ̀ʉ
yà?
30 Ma nə̀ njàvès, njo nə̀ vèes gʉ̀gə̀ fàak
Nwì mvwe' sə̀ co kpʉ ko ves fo' nùumbu
lòoŋ, nə kà teŋsə̀ə yè'e bʉ̀ʉ yà?
31 Mʉ̀ mègù yàm ŋgà kpʉ nùumbu
pwe', bwema am wèŋ na. Yà'sə mègù
zìnə mvə̀'nə̀ a sə̀' zìnə də mʉ̀ sə kwa də
wèeŋ bʉ̀ʉ Jisòs Krɛst nə̀ yi Tà àvès.
32 Ŋgə' nə̀ mʉ̀ a yə mvwe' lak Efesòfɛɛŋ
a mègù co də mʉ̀ sə lʉ̀ ves nàamŋgaŋ
wèŋ. Mʉ̀ a sə gʉ̀-a yè'sə də ya bwìiŋ
kwasə mʉ, ye də swe'e yàm sə ca yà? A
ye-a də bwìiŋ nə kà mvwe' kpʉ kə lòkok
bwɛ̀rɛ mʉ̀ dʉk də vesùwèeŋ zʉ roŋ ni'
mvèsə̀, bʉ̀ʉsə̀ a zòŋ a kpʉ lo yu avès.
33 Kà də ŋwə̀ nəmòok borə weŋ dʉk.
Wèeŋ gì be'lə-a weŋ bʉ̀ʉ sə̀ bʉp wèŋ fana
wo nə gʉ bʉpsə weŋ sə̀'.
34 Wèeŋ jəŋ ŋkərə̀, nə kà bum ləm sə
gʉ̀. Wèeŋ me'rə ŋgògʉ̀ bʉp sə̀'. Gʉ̀ co bʉ̀ʉ

mok cu mʉŋgorà wèŋ sà wo ka yumok bə ma nà Nwì riŋ lok. Mʉ̀ sə cèp yè'sə də ya marè'tu ko weŋ.

Nsàp Ŋgùpni' Nà Fi

35 Kàmòk aco ŋwà nəmòk fek də aco bwìŋ lokok fe'lə mvwe' kpʉ sàmok yè'sə valɛ? Nə ye sà' də wo nə tse' yè'sə nsàp ŋgùpni' nà fòlɛ?
36 Ləm a yè, wu bì-a ŋgwì yumòk, kaco nà' to ŋga nà' ka kpʉ yeŋ.
37 Ŋwèe bì ŋgwìi sə ŋga a ye-a sà gòmbì kè nzaŋ àlɛ' pwe'. Yi nə kà kàa sə bì.
38 Ŋgwìi yà pwe' sà yà'a togàə, Nwìi fagà yà' nsàp ni' nà yi dzəm də yi fa yà'.
39 A mègù-a sà bum sà yà' tse' ndʉəm yè'e pwe' yà' ka nsàp njàp nà mò'fis tse'. Nà ŋwèe zok, nà nàm sà' zok, swiŋ ye sà' zok, nə ye də fuk sà' zok.
40 Bum sà ma mʉbu bə sà sə nze sà' zəzok. Sà ma mʉbu fomgà zok, sà sə nze sə fom sà' zok.
41 Nùum togà zok, ŋwə sa sà' zok fana ŋkàŋkàŋ rɛɛŋ sà' zok. Nə ye sà' də ŋkàŋkàaŋ sə kà pwe' yəyərà rɛŋgà.
42 Ni' bwìiŋ nà ye sà' vɛ'nə ghà nà wo lokok mvwe' kpʉ. Wo à tuuŋ ni' nà nà'a bìgàə, nà'a lokok, nà' ye mok ni' nà nà'a nə kà mok bì yuk.
43 Wo tuuŋ nà' ŋga nà' tse' nsəsà nàbʉp nə ye jì ŋàŋ. Nà'a lokok, nà' tse' nsəsà nà bə bòoŋ Nwì, nə tse' ŋàŋ.
44 Wo tuuŋ nà', ŋga nà'a ŋgùpni' nà sə nze fɛŋ. Nà'a lòkok, ŋga nà'a mok nsàp ni' nà ma mʉbu. A ye-a də ni' mòok yo nà nà'a kàkʉrà ŋgòye sə nze fɛŋ fana ye də ni' mòok sà' yo nà nà'a kàkʉrà ŋgòye mʉbu anə sà'.
45 Yà'a mʉmvà'nà wo à còm yà' ndzənə ŋwàk Nwì vɛ'nə də, <<Adàm nà mantombì ànə kà ye ŋwʉm. Adàm nà ba, Krɛst, nà yi làsə yi nə, à kà ye ye yòŋsà nà ŋgà gʉ̀ bwìŋ ŋgòye ŋwʉm.>>
46 A yə də à và to mantombì ni' nà nà'a kàkʉrà ŋgòye sə nze fɛŋ nə ŋkuŋ nà yi kàkʉrà ŋgòye mʉbu nə və. Nà yi kàkʉrà ŋgòye mʉbu nə a và ye maŋkwèŋ.
47 Wo à gʉ̀ Adàm nà mantombì nə ye bə ncàk sə nze fɛn, nà maŋkwèŋ nə à tsooŋ ye mʉbu.
48 Adàm nà mantombì nə sə nìtsə' mvə'nà nsàp bʉ̀ nà sə nze cu. Nà maŋkwèŋ nə sə niŋtsok ye mvəsà nsàp bʉ̀ nà ma mʉbu cu sà'.
49 Vesùwèŋ sà a tse' ŋga'a nsəsàə ŋwà nà Nwì ànə gʉ bə ncàk yè'sə nà ye ntsə'mòk co ŋwà nà yi à tsə ye ma mʉbu nà'a.
50 Bwema am wèŋ, yusà mʉ̀ ànə sə cèp sə pwe'fo' də vɛ'. Kaco ŋgùpni' nà nà'a nja njàp bə ndʉəm nè'e ye kàkʉrà ŋgòkà cu mvwe' sà Nwì cu ŋkum fo' yi yeŋ. Kaco yusà yà' a làgàə kə tse' yusà yà'a kà làgà yeŋ.
51 Yèè, mʉ tsok fa weŋ yumok sà yà'a sàswihì. Vesùwèeŋ nà kà pwe'fo' kpʉ wes, vesùwèeŋ nà kupsə wes pwe'.
52 Yà'a nà ye mègù vak co ŋwè cap lis ŋga mè tè. Mvàk nə kà làə, ŋga ndoŋ ceep fana bʉ̀ʉ sà wo à kpʉ laŋ nə lokok to ntòwo bə nsàp ni' nà nà'a nə kà mok kpʉ yuk. Nà'a ŋga'a ghà nà a nə kupsə yàvès sà'.
53 Bʉsà ni' avès sà yà'a kpʉ bʉpgà yè'e nà bʉ̀ʉŋ tsoŋ nsàp nà kaco yà' kpʉ bʉp fe'lə mok yeŋ.
54 Ghà nà bwìiŋ kupsə mè vɛ'nə fana yusà wo à còm ndzənə ŋwàk Nwì yà'a nə bʉʉŋ və zìnə də,
<<Wo gha' kpʉ, nə mi bisə yi co wo mì bɛŋ ŋkpʉ̀ pìip.
55 Ho' kpʉ, ghak fe'lə-ɛ bwìŋ sàmok è.
Ho' kpʉ, nzà yònà wu tagà bwìŋ bə zeŋ nə ŋga'a fò?>>
56 Kpʉ tagà bwìŋ bə nzà ye bʉ̀ʉ gʉ̀ bʉp. Bʉp jəgà ŋàaŋ ye bohòlʉ̀ʉk Nwì.
57 A ye-a sà' vɛ'nə, fana a kwasə Nwì, yi nà yi a fa ves ŋàŋ bohòTà Jisòs Krɛst ŋgòghak kpʉ bə zeŋ.
58 Nà wèŋ rì də bum yè'sə vɛ'nə fana wèeŋ təəŋ gʉgʉŋ, nə kà sə tsòhò. Wèeŋ gʉ fàha Tà nùumbu pwe' bə ntʉʉm awèŋ lòoŋ, bʉ̀ʉsà wèŋ rì də fàha sà wèŋ sə gʉ̀ fa Tà sə kà wà cà, bwema am wèŋ na.

16

Mandzà Nà ŋgòFʉ̀hʉ Fəfa

1 Mʉ̀ də mʉ cep ŋga'a bə nzak mbàam sà wo nə tɛsə bʉ̀ʉ Nwì sà mvwe' nzeŋgòJùdiyà bə zeŋ yà'a. Wèŋ tse'

ŋgògʉ̀ yusə̀ mʉ̀ ànə tsok fa bʉ̀ʉ cos mvwe' lak Gàlesiyà ŋgògʉ̀ yà'a.
2 Yusə də nùumbu Sondè pwe' ndàaŋwè pwe' nə sə cokfis noŋsə mbàam mok. Ŋgà ghàak fa co ŋgà ghàk, ŋgà jìŋ fa sə̀' co ŋgà jìŋ. Wèeŋ loksə yà' vɛ'nə, ya mʉ vàə, ŋga wèŋ benə wes yà' laŋ.
3 Mʉ kə dzèeŋ, mʉ̀ com fa bʉ̀ʉ sə̀ wèŋ dzəm də aco wo lo sə wèŋ ŋwàk ndzə bohò. Nə fa wo mbàam sə ya wo jəŋ lo yà' Jòrosalèm mvwe' nze Jùdiyà anə.
4 A ye-a ŋga bògha' co vesi wèŋ lo bəbɛ' fana vesiwèŋ lo sə̀ ntèŋ.

Pol Fʉ̀hʉ Gì Ye

5 Mʉ nə və ŋgòkə̀ yə weŋ ŋga mʉ̀ cà to ntòmvwe' lak Màsìdoniyà ŋkuŋ. Mʉ̀ dʉk vɛ'nə bʉ̀ʉsə̀ mʉ nə ca və ma mandzə̀ Màsìdoniyà anə.
6 Kàmòk mʉ nə cum vesùwèŋ mweè səsap ntèŋ. Kàmòk ŋwʉ mbʉ̀ŋ yà'a pwe' nə ca ŋga mʉ̀ cu vesùwèŋ. Yà'a mèe, wèŋ tɛsə mʉ ŋgòlòmali mantombì ma nə̀ mʉ nə dzəm ŋgòlòo pwe'.
7 Mʉ̀ ka dzəm də mʉ vàə, vesùwèŋ cepsə megu mʉtsə̀ mʉ̀ ca lo dzəm. Mʉ̀ sə tsəm də a ye-a ŋga Tà fa-a ŋàŋ, vesùwèŋ cum mvə̀k səsap ntèŋ.
8 Megu də mʉ nə cum mali mvwe' lak Efesòfɛɛŋ tətè ŋkàha Pentekòs kə dzeŋ ŋkuŋ mʉ̀ və.
9 Bʉ̀ʉsə̀ mandzə̀ a mùhu bohòmʉ̀ wùriŋ ŋgòtsòho ntirə̀ nə̀ bəboŋ, fana bwìiŋ ŋkʉ̀ʉŋ sə̀ wo sə bèŋ nà'.

10 A ye-a ŋga Timatì kə̀ tsèŋ weŋ, wèŋ gʉ yi co yi riŋ də wèŋ kwa də yi və bəboŋ. Mʉ̀ dʉk vɛ'nə bʉ̀ʉsə̀ yi sə fàk mègù sə̀' bohòTà mvə̀'nə̀ mʉ fàkgəə.
11 Ŋwə̀ nəmòok kà də yi kʉk yi co mʉmweŋke' wà dʉk. Wèeŋ tɛsə yi ŋgòlòmantombì bə gì ye nə bə fifi, ya yi kə tseŋ fe'lə mʉ fɛn. Mʉ̀ sə kʉ̀k də yi nə kə wɛs fɛɛŋ bə krətèeŋ mok yà'a bəbɛ'.

12 A ŋga'a ma nə̀ moma àvès Àpolò. Mʉ cèpgə̀ bohòyi səsa də yi kə kɛ' cepsə weŋ bə bwema mok yà'a wèŋ. Megu də ka sə ntʉʉ̀ yi co yi lo ŋga'a yè'e ntòbʉʉŋ. Ghà nə̀ yi tse' mvə̀k nə ntsə'mòk, yi nə lo li.

13 Wèeŋ kà ni' swì, fa ntʉm awèŋ bohòJisòs gʉgʉŋ. Wèeŋ ko ntʉm, nə kà wʉə sə koksə̀.
14 Wèeŋ sə gʉ fàak awèŋ pwe' bə dzədzəm.
15 Wèŋ rì nzak Stìfanà bə ndap ye pwe'-e laŋ, yà'a wo sə̀ wo à bʉ̀ʉŋ to krətèŋ mvwe' lak Gris wo. Wo a fa ni' awo ŋgògʉ̀ fàk bohòbʉ̀ʉ Nwì wèŋ. Bwema am wèŋ, mʉ̀ lɛŋ weŋ vɛ'ɛ wùriŋ,
16 də wèeŋ yuk bohònsàp bʉ̀ ànə. Nə yuk bohòŋwə̀ nə̀ yi sə ndà ŋga yi sə fàk be'lə bə yà'wèŋ.
17 Mʉ̀ kwa wùriŋ mvəsə̀ Stìfanà bə Fòtùnatù nə ye Àkayikù wèŋ a kə̀ tsèŋ mʉ yè'e. Vesiwèeŋ cu, gʉ co mʉ cu vesùwèŋ.
18 Wo gʉ̀gə̀ mʉ, mʉ̀ sə kwa sə̀' mvə̀'nə̀ wo gʉ̀gə̀ weŋ wèŋ sə kwa yà'a. Vesùwèeŋ kotse' nsàap bʉ̀ʉ sə̀ co wo yè'sə bəboŋ.

Cəcepsə̀

19 Bʉ̀ʉ cos sə̀ mvwe' nzeŋgòƆsiyà yà'a cèpsə weŋ pwe' bəboŋni. Àkwilà bə Prìsiliyà nə ye bʉ̀ʉ sə̀ wo nigə̀ cos mʉnda'à wo yà'a cepsə weŋ pwe' mʉnə liŋ Tà Jisòs.
20 Bwema sə̀ wo cu fɛŋ pwe'fo' cèpsə weŋ sə̀' bəboŋ. Wèeŋ ko wumsə gesə mòk bə mòk ndzə ŋgùu, nə cepsə wo bəboŋni.
21 Còm yè'e mʉ̀ bə bo am. Mʉ̀ʉ Pol, mʉ̀ cèpsə weŋ.
22 Ŋwə̀ nə̀ yi ka Tà dzəm, ŋga yi ye-a sə̀ ndà, ndòbɛ' yi. Tà àvès vəə!
23 Bəbo nə̀ Tà Jisòos ye bohòwèŋ lòoŋ.
24 Mʉ̀ dzəm weŋ pwe'fo', bʉ̀ʉsə̀ vesùwèŋ nə ye Jisòs Krɛɛst mvwe' mò'fis.

Ŋwàk nə Ba, nə Pol à Còm Fa Bʉ̀ʉ sə Mvwe' Lak KORÈ

Pol à còm ŋwàk nə ba nè'nə ghà nə bʉ̀ʉ mok wèŋ à sə dʉk də yi ka ŋgà ntum Jisos Krɛst nə zìnə yeŋ. Mvə'nə yi à dʉk to də yi nə kə kɛ' cepsə cos sə nə kà mok loòfana, bʉ̀ʉ mok jəŋ nà' nə də kaco ŋwè naaŋ tu bohòyi yeŋ. Bʉ̀ʉ mok wèŋ à yèto ŋgòcèp sə' də wo ŋgàa ntum Jisòs sə̀ zìnə sə wo, də Pool ye nə mvwès. Mʉmvə'nə Pol à còom fana yi sə niŋtsok də yi dzəm ŋgòye cù mò'fis bə cos nə ya wo sə kuksə lok Nwì bə kəkwa. Megu də yi à dʉk də yi nə kà bʉ̀ʉ sə̀ wo sə jə və̀ ŋgə' mʉ ŋgorə̀ wo anə mè'rə̀.

Pol à yèto ŋwà' nə, nə sə tsok ŋjo nə̀ yi ànə com ŋwà' mòk, nə cep fəsə gesə bohòwo bə ŋàŋ, nə sə yak wo bə yà'a mwè sə. Yi sə cep fe'lə də yi sə kwa bʉ̀ʉsə̀ ncèp ye nə̀ gʉgʉŋ ènə a gʉ̀ bwìŋ ŋgòkupsə nə ye fe'lə cù mò'fis sə̀mok (ye mbʉ̀p 1:12-7:16).

Pol à lòmantombì nə cep rɛŋsə bə nza' mbàam sə̀ wo à sə sù' də wo tɛsə krətèeŋ sə̀ wo jìŋ, sə̀ mvwe' nzeŋgòŋ Jùdiyà yà'a (ye mbʉ̀p 8:1-9:15). Yi à cèp làsə ndzənə ŋwàk ènə ŋgòrɛŋsə fa bwìŋ də yi ŋgà ntum Jisòs nə̀ zìnə (ye mbʉ̀p 10:1-13:10).

1 Còm ŋwàk nè'e mʉ̀ʉ Pol nə̀ Nwì a fʉ̀hʉ də mʉ ye ŋgà ntum Jisos Krɛst. Ves moma àvès Timatì cèpsə weŋ. Mʉ̀ sə̀ còm fa nà' bohòbʉ̀ʉ cos nə̀ Nwì mvwe' lak Korè nə ye bʉ̀ʉ Nwì mvwe' nzeŋgòŋ Gris yà'a pwe'fo'.

2 Mʉ̀ lɛŋ də Nwì nə̀ yi tɛ̀' àvès nə ye bə Tà Jisòs Krɛɛst gʉ weŋ bəboŋ, nə fa weŋ fifi.

Vesùwèeŋ Yə Ŋgə', Nwì Sə Fa Ves Fifi

3 Vesùwèeŋ kwasə Nwì nə̀ yi Nwì nə ye tɛ̀'ɛ Tà Jisòs Krɛst àvès nə. Yi tɛ̀' nə̀ yi tse' koksə̀manziŋ, nə ye Nwì nə̀ yi gʉ̀gə̀ ndàaŋwè ŋgòtse' ntʉm nə̀ fifi sə̀' yi nə.

4 Vesùwèeŋ yə-a nsàp ŋgə' nə̀ fòpwe' fana yi gʉ ntʉm avès ŋgòye fifi, ya ŋga vesùwèeŋ fisə to fa bʉ̀ʉ sə̀ wo sə yə nsàp ŋgə' nə̀ fòpwe' ntʉm yàwo sə̀', bə nsàp fifi nə̀ Nwì a fa ves nə.

5 Wèŋ riŋ də mvə'nə̀ vesùwèeŋ yə nsàp ŋgə' nə̀ Jisòs à yə nə fana yi Jisòs nə fisə kʉrə riŋ fa ves ntʉm avès sə̀' vɛ'nə.

6 Vèes yə-a ŋgə' fana ŋgə' avès nə ye ŋgòtɛsə weŋ, ya ŋga wèeŋ tse' lùŋ. A ye-a ŋga Nwì fisə fa ves ntʉm fana ye də yi nə fisə ntʉm yàwèŋ sə̀' ya ŋga wèeŋ təəŋ gʉgʉŋ ŋga wèŋ sə yə-a nsàp ŋgə' nə̀ vès sə yə ènə na.

7 Vès sə naaŋ tu də mvə'nə̀ wèŋ sə yə ŋgə' mvəsə̀ vès sə yə fana Nwì nə̀ yi tɛsəgə̀ ves nə, nə tɛsə weŋ sə̀'.

8 Bwema am wèŋ, mʉ̀ dzəm də wèeŋ rɛɛŋ bə nsàp ŋgə' nə̀ vès à yə mvwe' lak Ɛsiyà. Vès à yə ŋgə' sə baŋ ŋɛ̀ŋ fana vès tsəm də vèes nə kà bò.

9 Vès à tsəm də kpʉ və̀ laŋ. Yè'sə ànə kumtsə'rə ves vɛ'nə ŋgògʉ̀ də vèes riŋ də, vèes cu, vès kà də vès sə cu bə ŋàaŋ yàvès tsərə̀, vès sə naaŋ megu tu lɛ bohòNwì nə̀ yi lòkoksəgə̀ bwìŋ mvwe' kpʉ nə.

10 Nwì à gèmsə ves fana yi sə gèmsə malì ves ŋga'a sə̀', ye də vès sə naaŋ tu avès bohòyi də yi nə̀ gemsə ves mok sə̀'.

11 Wèŋ pwe', wèeŋ be'lə ŋgòlɛŋ fa ves sə̀', bʉ̀ʉsə̀ bwìŋ ye-a ŋkʉ̀ʉŋ sə̀ wo sə lɛŋ Nwì fana bwìŋ nə ye sə̀' ŋkʉ̀ʉŋ sə̀ wo nə kwasə yi ghà nə̀ yi tɛsə ves bə yusə̀ wo lɛŋ fa ves sə.

Pol Kupsə Gì Ye

12 Yusəmok cu sə̀ vès sə kumŋgùŋ bʉ̀ʉ zeŋ, vès sə rì sə ntʉ̀ʉ̀ vès sə̀' də yà'a zìnə. Yu nə də ncu avès nə̀ sə nzeŋgòŋ nə a ye rərɛŋ nə ye rərəŋ. Vès à sə kà bum bə mandzə̀ nə̀ bwìiŋ tsərəgəə nə gʉ̀. Vès à sə gʉ̀ yàvès bum sə̀ Nwì à nì fa ves, nə tɛsə ves də vèes gʉ ya'. Vès ànə gʉ vɛ'nə bohòwèŋ yàwèŋ sə̀'.

13 Yusə̀ vès còm fa weŋ pwe', mok ka nja sə̀ səswihì yeŋ, yà' mègù bum sə̀ aco wèŋ taŋ yà' bə tu awèŋ, nə rɛɛŋ bə zeŋ.

14 Megu də wèŋ ka nsàp ŋwə̀ nə̀ mʉ yàm nə pwe' riŋ wes; mʉ̀ sə tsəm də

nùmbu nə̀ Tà Jisòos bwì və̀ə fana wèeŋ nə rɛɛŋ bə̀boŋ də aco wèŋ kumŋgùŋ bʉ̀ʉ tu am mvə̀'nə̀ mʉ̀ sə kumŋgùŋ bʉ̀ʉ wèŋ sə.

15 Bʉsə̀ mʉ̀ à rì də wèŋ rì mʉ fana mʉ̀ də mʉ və to ntòbohòwèŋ ŋkuŋ nə sə lo mvwe' nzeŋgòŋ Màsìdoniyà, də ya wèeŋ kwa, nə kwa fe'lə sə̀mok bʉ̀ʉsə̀ mʉ̀ və̀ kɛ̀' ba.

16 Mʉ̀ à dʉk də mʉ cu ŋgòlòMàsìdoniyà, mʉ̀ ca nə ye ca weŋ, nə ye fe'lə weŋ ŋga mʉ̀ sə foho və̀ə, fana wèŋ tɛsə mʉ bə gì àm nə̀ ŋgòlòmvwe' nzeŋgòJùdiyà.

17 Mvə̀'nə̀ mʉ̀ ànə ka və ya'sə, ye də mʉ̀ à sə cèp basə ŋgwàŋ à? Ye də mʉ ŋwə̀ nə̀ mʉ̀ dʉk də mʉ nə gʉ yumok, mʉ̀ dzəm Ŋ, nə bʉʉŋ dʉk fe'lə hai' co bʉ̀ʉ mok wèeŋ dʉkgə̀ ya'a à?

18 Mʉmvə̀'nə̀ Nwìi ŋwə̀ nə̀ zìnə fana yusə̀ mʉ̀ ànə kak weŋ sə ànə ka Ŋ ŋga a hai' yeŋ.

19 Njo nə̀ Jisòs Krɛst mo Nwì, nə̀ Silàs bə Timatì nə ye mʉ̀ ànə tsoho fa weŋ nə, yi ka Ŋ, nə bʉʉŋ fe'lə hai' yeŋ. Yi mègù ye sə Ŋ, ya' me.

20 Bum sə̀ Nwì à kàk ya' pwe'fo', yi Ŋ nə̀ Nwì nə yi. Nà'a njo nə̀ vès dʉk càsəgə̀ də <<Yà'a ye vɛ'nə>> bə liŋ ye ŋgòkùksə Nwì sə.

21 A yi Nwì ànə, nə̀ yi gʉ̀ vesùwèŋ ŋgòtəəŋ ves Krɛst wèŋ gʉgʉŋ, nə jəŋ ves ŋgòye ŋgàa fàak ye.

22 Yi a naaŋ yumok nə̀ nà'a co mvàk mʉni'ì vès ŋgònìtsə̀' də vesùwèeŋ bʉ̀ʉ ye. Yu ènə yòŋsə̀ ye nə̀ yi à fa ves nà' sə ntʉʉ̀ vès ŋgònìtsə̀' də bum mok cu malì sə̀ yi nə fa ves ya' ŋkuŋ.

23 Yusə də, mʉ̀ ànə ka mvwe' lak Korè anə və vɛ'nə də ya wèeŋ kà tɛ'. Mʉ̀ to Nwì ŋgòye mʉ tuhù mʉ̀ də yusə̀ mʉ̀ sə cèp sə, a zìnə.

24 Kà də mʉ̀ sə cèp yè'sə də mʉ co masà mòk bə bum sə̀ wèŋ a dzəm tse' sə dʉk, bʉ̀ʉsə̀ wèŋ tə gʉgʉŋ bə yusə̀ wèŋ a dzəm sə. Yusə də, mʉ̀ dzəm yàm də mʉ fàk vesùwèŋ fana wèŋ sə kwa.

2

1 Ànə geŋ mʉ̀ dʉk də mʉ kà də mʉ kə ye fe'lə weŋ ya ntʉm awèeŋ yaaŋ fe'lə sə̀mok dʉk.

2 Bʉsə̀ mʉ yaŋsə-a weŋ ntʉm, ye də ŋwə̀ nə̀ yi nə gʉ mʉ yàm mʉ̀ kwa yè'sə ndà? Mègù ka sə̀' wèŋ sə̀ mʉ̀ yaŋsə weŋ ntʉm sə yeŋ à?

3 Nà'a njo nə̀ mʉ̀ ànə com fa weŋ ŋwàk fa' nə; bʉ̀ʉsə̀ mʉ̀ də mʉ və̀ bohòwèŋ, fana wèŋ yaŋsə bwi mʉ ntʉm ŋga anə ye co wèŋ gʉ ntʉm àm kwa kwa. Mʉ̀ kwà' də wèŋ rì tse' zìnə də a ye-a ŋga wèŋ sə kà kwa, kaco mʉ̀ kwa yàm sə̀' yeŋ.

4 Mʉ̀ à còm fa weŋ ŋga mʉ̀ cu bə tsətsərə̀, ntʉm sə yaaŋ mʉ, ndzəplis sə tesə mʉ sə̀'. Yà'sə ànə ka ŋgògʉ̀ də wèeŋ sə tɛ' yeŋ, yà' ànə ye də ya wèeŋ riŋ də mʉ̀ dzəm weŋ vɛ'ɛ wùriŋ.

Wèeŋ Swifa Ŋwə̀ Nə̀ Yi Gʉ̀ Bʉp

5 Ŋwə̀ nəmòk a gʉ̀-a yumok sə̀ ntʉm a yaaŋ ŋwè bʉ̀ʉ zeŋ. Yi ka yà' bohòmʉ̀ gʉ, yi a gʉ̀ lì yà' lɛ bohòwèŋ. Mʉ̀ ka dzəm ŋgòcèp bə zeŋ ləlà dzəm.

6 Ŋgə' nə̀ wèŋ bwìŋ ŋkʉ̀ʉŋ a yeŋsə ŋwə̀ ènə, nà'a kə̀kʉrə̀ bohòyi.

7 Bòghak ŋga'a mok də wèeŋ swifa yi, nə gʉ yi co ntʉm nje fi sə̀'; bʉ̀ʉsə̀ a kà-a vɛ'nə ye, kàmòk aco yi wo wesə lo maŋkwɛ̀ŋ bə ma nə̀ Nwì nə kɛ̀' mò'fis.

8 Ye də mʉ̀ sə lɛŋ weŋ də wèeŋ gʉ yi ya yi riŋtse' də wèŋ sə dzəm yi.

9 Yusə mʉ̀ ànə com fa weŋ fa' sə ànə ye ŋgòbʉə ja'a weŋ də wèeŋ ŋgàa yuk dʉk àlɛ.

10 A ye-a ŋga wèŋ swifa ŋwə̀ nəmòk yumok fana mʉ̀ swifa yi yàm sə̀'. Bohòmʉ̀ yàm mʉyu nə̀ mʉ̀ tse' ŋgòswìfa ŋwə̀ ànə fana mʉ̀ sə swìfa yi nà' bʉ̀ʉ tu awèŋ mantombìi Krɛst.

11 Yà' ye vɛ'nə də ya Satàa kà də yi ghak vesùwèŋ dʉk, bʉ̀ʉsə̀ a rì ŋkərə̀ nje nə̀ yi gʉ̀gə̀ nə laŋ.

Ncu Bʉ̀ʉ Nwì Wèeŋ Jwèŋgə̀ Bʉ̀ʉ Sə̀ Sə Nzeŋgòŋ

12 Bə gì nə̀ mʉ̀ ànə lo mvwe' lak Truwà, ŋgòkə̀ tsòho fa bʉ̀ʉ sə̀ fo' Ntirə̀ nə̀ Bə̀boŋ nə̀ bə liŋ Krɛst nə fana, mʉ̀ ànə kə dzeŋ fo' mʉ̀ ye də Tà Nwì a mùk nòŋsə mandzə̀ nə̀ ŋgògʉ̀ fàak sə̀ fo' sə to laŋ.

13 Megu də ntʉm ànə ka mʉ fi lok bʉ̀ʉsə̀ mʉ̀ ànə ka moma àvès Taitòs bə lis ye.

Fana mʉ̀ cepsə bʉ̀ʉ sə̀ fo' sə, nə yuŋ jəŋ mandzə̀ àm nə lo mvwe' nze Màsìdoniyà ŋgòlàp yi nə yuk nzu coòs bohòyi.

14 Megu də vesùwèeŋ kwasə Nwì. Mvwe' sə̀ vèes lòpwe'fo', yi sə gʉ̀ ves ŋgòyù Krɛst co ŋkwɛ̀ɛŋ sə̀ yi ghak və̀ wo bə dzè'. Yi sə gʉ̀ də bwìiŋ riŋ Krɛst bohòvès, fana Ntirə̀ nə̀ Bəboŋ nə sə rəm saaŋ boŋsə ma nə̀ fòpwe' co làmindàa sə̀ bəboŋ.

15 Vesùwèŋ mègù co làmindàa sə̀ yà' rəm bòŋsə vɛ'ɛ sə̀ Krɛst a kɛ̀' fa Nwì, yà' sə rəm lo bohòbʉ̀ʉ sə̀ wo nə tse' lùŋ bə bʉ̀ʉ sə̀ wo sə bisə yàwo bisə wèŋ.

16 Yà'a rəmgə̀ bohòbʉ̀ʉ sə̀ wo sə bisə sə co yu kpʉ sə̀ yà'a nə zə ŋwè. Yà' rəm boŋsə bohòbʉ̀ʉ sə̀ wo sə lù yàwo lùu sə wèŋ co yu bəboŋ sə̀ yà'a nə gʉ wo ŋgòye lə̀luŋ. Ye də ŋwə̀ nə̀ yi kʉ̀rə ŋgòye co nsàp làmindà ànə yè'sə ndà?

17 Vès riŋ də vès sə kà yàvès ncèp nə̀ Nwì nə mvə̀'nə̀ bʉ̀ʉ mok wèeŋ sèŋgə̀ yà'a sèŋ. Ye də aco vès ye to li co làmindàa yà'sə, bʉ̀ʉsə̀ vèes cèpgə̀ yàvès co bʉ̀ʉ Krɛst wèŋ sə̀ zìnə, sə̀ Nwì a tum və̀ ves yi.

3

Rʉ̀k Nə̀ Fi Nə Ghak Rʉ̀k Nə̀ Zəm

1 Bum sə̀ vès cèp yè'sə, yà' səsə co də vès də vèes niŋtsok fa fe'lə weŋ nsàap bʉ̀ʉ sə̀ vès cu sə à? Hai', ka vɛ'nə yeŋ lok. Vès ka co bʉ̀ʉ mok wèŋ yà'a yeŋ, ka də vèes kə fa weŋ ŋwàk, kènə də wèeŋ com fa ves àlɛ' ŋkuŋ ya bwìiŋ riŋ ves yeŋ.

2 Wèŋ bə tu awèŋ, wèeŋ ŋwàk nə̀ aco bwìŋ taŋ, nə riŋ ves bə zeŋ nə. Wèeŋ ŋwàk nə̀ wo a còm nòŋsə nà' sə ntʉʉ̀ vès nə.

3 Yà' nòjəja də Krɛst à còm ŋwàk nə yi, nə fa ves də vèes ni fa bwìŋ. Yi à ka nà' mʉnə lìs bə nsàp ntatʉ ŋwàk nə̀ bwìiŋ còmgə̀ bə zeŋ nè'e com, yi à còm nà' mʉmvwe' ntʉm bwìŋ, Yòŋsə̀ Nwì à còm fa yi nà' yi.

4 Aco vès cep to bum yè'sə bʉ̀ʉsə̀ ves Krɛst wèeŋ mvwe' mò'fis fana vès sə naaŋ tu bohòNwì də aco yi gʉ ves a ye kə̀kʉrə̀ ŋgògʉ̀ fàak yè'sə.

5 Vès à ka kə̀kʉrə̀ ŋgògʉ̀ to nsàp fàk ènə yeŋ. Nwì a gʉ̀ ves yi ŋkuŋ vès ye kə̀kʉrə̀ ŋgògʉ̀ to yà' bəboŋ.

6 A yi nə̀ yi a gʉ̀ ves ŋkuŋ vès riŋ ŋgòkʉ̀k ja'a to, nə sə gʉ boŋsə fàak sə̀ yà'a bə rʉ̀k nə̀ fi nə̀ yi a fa ves nə. Rʉ̀k ènə ka nə̀ wo à còm nà' mʉnə lìs yeŋ, a nə̀ nà'a ma nə̀ bə yòŋsə̀. Lʉ̀k nə̀ wo à còm naaŋ nà' mʉnə lìs nə jə və̀gə̀ kpʉ, nə̀ ndzənə yòŋsə̀ nə jəŋ və ye lùŋ.

7 Ghà nə̀ wo à fa və̀ lʉ̀ʉk sə̀ wo ànə com yà' mʉnə lìs, sə̀ yà'a jə və̀gə̀ kpʉ sə, à ye fana ŋàaŋ sə̀ Nwì sə ànə rɛŋ fo' vɛ'ɛ wùriŋ. A ye-a sə̀ də marɛŋ ènə ànə ca gɛsə lo fo', fana nà' ànə rɛŋ mʉ sihì Musì vɛ'ɛ nsàp nə̀ bʉ̀ʉ Izùrɛ wèŋ kà lis mʉ sihì yi anə kʉ̀k to. A ye-a də rʉ̀k nə̀ fàak ye ànə ye ŋgòjə və̀ kpʉ nə ànə və bə nsàp ŋàŋ ànə vɛ'nə,

8 ye də aco nsàp rʉ̀k nə̀ ndzənə yòŋsə̀ nə̀ nà'a nə jəŋ və ye lùŋ nə nə və bə marɛŋ nə̀ nà' gha' nə̀ kpʉ nə kɛ̀' ŋkʉ̀ʉŋ.

9 Fàak rʉ̀k sə̀ yà' ànə jə və fa bwìŋ nzak sə ànə tse' marɛŋ fana ye də fàak rʉ̀k sə̀ yà'a nə gʉ bwìŋ ŋgòkà nzak bohòNwì kə̀ tse' sə nə tse' marɛŋ nə̀ nà' càsə.

10 Aco vès dʉk də, mvə̀'nə̀ marɛŋ nə̀ ŋga'a nə sə rɛŋ vɛ'ɛ wùriŋ fana, marɛŋ nə̀ nà' ànə ye to fa' nə ka mok co marɛŋ səsə fe'lə.

11 Nə ye də a ye-a ŋga yu nə̀ nà'a nə kà fo' cu mam tse' nsàp marɛŋ nə̀ bə ŋàŋ vɛ'nə ye də marɛŋ yu nə̀ yi nə̀ cu mam ye fo' nə tse' ŋgòyam càsə vɛ'ɛ wùriŋ.

12 Vesùwèŋ tse' tsətsərə̀ nə̀ də bum yè'sə nə̀ kə̀ ye bəboŋ vɛ'nə fana vès cep fis, nə kà yumok swìhì.

13 Musì ye, yi à sə cèp wesgə̀ bohòbʉ̀ʉ Izùrɛ fana yi lok tu ye bə cə̀k mòk. Yi à sə lokgə̀ vɛ'nə də ya bʉ̀ʉ Izùrɛ sə wèeŋ kà mvə̀'nə̀ marɛŋ nə̀ Nwì nə sə̀ lògɛsə mʉsihì yi yə. Vès ka yàvès co Musì nə̀ yi à sə gʉ̀ vɛ'nə ànə yeŋ.

14 Ŋkərə̀ bʉ̀ʉ Izùrɛ wèŋ yè'sə kà bum mok rɛɛŋ. Ghà nə̀ wo ta ŋwàk rʉ̀k nə̀ zəm nə fana ye co cə̀k ànə sə təhə lok mali ŋkərə̀ə awo tè kə dzeŋ nie'. Tse'ŋga ŋwè dzəm bohòJisòs Krɛst cə̀k ànə yè'e gɛsə fo'.

15 Ghà nè fòpwe' nè wo ta ŋwàak Musì sə fana cèk ànə sə lok mali ŋkərèə awo sə.
16 Kaco nà'a nə ye'e gɛsə fo' yeŋ, tse'ŋga wo bʉ̀ʉŋ və bohòTà Jisòs ŋkuŋ.
17 Tà nə yi yòŋsè, nə ye də mvwe' sè də yòŋsè Tà nə cu fo' fana ye də ŋwè ka fo' ŋkwèŋ bohòyumok mok yeŋ.
18 Vesùwèŋ sè yumok ka si avès lok sə, marɛŋ nè Tà nə sə kè təm mbwa, nə sə ba'a lo bohòbʉ̀ʉ mok wèŋ. Marɛŋ nə sə yam ghaha, ghaha mvè'nè vesùwèŋ sə bʉʉŋ wes lòbə nsəsèə ŋwè nè a sə nìtsè' yi nə. Yè'sə fàak Tà nè yi yòŋsè nə.

4

Vèes Co Kʉ̀ʉŋ Ncàk Sə Yusè Bəboŋ Cu Ca

1 Nwì a fa ves fàak sè ŋgòtsè' fa bwìŋ bə rʉ̀k nè fi ènə bə bòvèm ye fana vès fak yà', nə kà də a wo bʉ̀ʉsè də ntʉm sə kà vès mok bo dʉk.
2 Vès co'rə fis bo bə bum marè'tu sè yà'a səswihì, ves kà gəgorè tse', nə kà ncèp Nwì nə bʉpsə. Vès fis tes yusè yà'a zìnə sə jəja, fana nə niŋ fa ni' avès bohòndàaŋwè pwe'fo' ya wo riŋ də vèes kəkʉrè mantombìi Nwì.
3 Ntirè nè Bəboŋ nè vès sə tsòho nə ye-a səswihì, ye də nà'a səswihì yà'sə bohòbʉ̀ʉ sè wo sə bisə, bisə.
4 Satà, nè yi nwì nè sə nze fɛŋ a jə ŋkərèə bʉ̀ʉ sè wo sə kà dzəm sə, nə lok tes yà' bə ndzəm; wo kà marɛŋ Ntirè nè Bəboŋ nè nà'a bə ŋàaŋ Krɛst nə yə. Krɛst nə, a yi nè yi sə nìtsè' fa bwìŋ mvè'nè Nwì cu sə.
5 Vès sə kà liŋ sè yàvès tsòhò. Vès sə tsòho liŋ sè Jisòs Krɛst də yi Tà, vès ye yàvès ŋgàa fàak awèŋ bʉ̀ʉ tu ye.
6 Nwì nè yi ànə dʉk fa' də, <<Marɛŋ rɛɛŋ tesə və ndzənə ndzəm>> nə a gʉ̀ sə' yi ŋkuŋ marɛŋ nje nə nà' rɛɛŋ sə ntʉ̀ʉ̀ vès anə. Anə geŋ yà' fa ves marɛŋ ŋgòrɛɛŋ bum bə nsàp marɛŋ Nwì nè nà'a rɛɛŋ tesə vègè mʉsihì Krɛst.
7 Mvè'nè vesùwèŋ tse' yusè yà' bòwùriŋ sə fana yà'a ye co vès tse' yà' sənə kʉ̀ʉŋ ncàak sè aco yà' voho; yà'a ŋgùup ni' àvès yè'e. Yè'sə vɛ'nə ya ŋga ndàaŋwè rɛɛŋ nsàp ŋàŋ nè nà' ghak càsə ànə a ŋàaŋ sè Nwì, yà' ka yàvès yeŋ.
8 Ŋgə' bɛŋ nòktse'gè ves ma nè fòpwe'fo', vès sə təəŋ mali fo', bum sə jipsə kɛ' ves, ŋkərèə avès kà sè mè wes.
9 Wo yeŋsə ves ŋgə', Nwì kà ves sè mè'rè. Wo bwi' mak ves sə nze, wo kà ves sè' lèsè.
10 A yè'sə də vèes sə bək gikɛ' kpʉ nè Jisòs nə ndzə ni'ì vès, ya ŋga bwìiŋ ye lùŋ nè Jisòs nə ndzə ŋgùpni'ì vès anə.
11 A zìnə də vès cu ncu nè aco kpʉ ko ves ghà nè fòlòoŋ bʉ̀ʉsè vès sə fàk bohòTà Jisòs. A vɛ'nə ŋga a sə niŋtsok lùŋ nè Jisòs nə ndzənə ni' avès sè aco yà' kpʉ sə.
12 Mvè'nè vès sə tsòho ncèp nə fana kpʉ sə kʉəp və ves, yà' sə ye bohòwèŋ lùŋ.

13 Vès tse' nsàp ntʉm nè ŋgòfàk bohòNwì co ŋwè nəmòk nè wo à còm ndzənə ŋwàk Nwì bə liŋ ye də <<Mʉ̀ à fa ntʉm àm bohòNwì fana mʉ̀ cep.>> Yà'a sè' mvè'nè vès fa ntʉm avès sè' vɛ'nə, nə cep sè'.
14 Njo nè vès rì də ŋwè nè yi ànə lokoksə Tà Jisòs mvwe' kpʉ nə, yi nə lokoksə ves Jisòs wèŋ, nə tes ves kù mantombìi yi ves Jisòs wèŋ bəbɛ'.
15 Ye də, ŋgə' avès sè vès sə yə sə tse' swe' bohòwèŋ. Ghà nè bwìŋ yam ŋkʉ̀ʉŋ sè wo dzəm bohòKrɛst fana bwìŋ ye sè' ŋkʉ̀ʉŋ sè aco wo kwasə Nwì bə bòvèm ye nə, fana kèkuksè lo bohòyi.

16 Nà'a njo nè kaco vès teŋsə bʉ̀ʉsè də ntʉm avès sə kà mok bòyeŋ sə. A ye-a sè də ŋgùupni' avès yè'e sə wòbʉp lòo fana ni' avès sè ma ndzə ntòsə gʉŋ ghàha lòbwi bə ŋàaŋ mok nùumbu pwe'.
17 Ŋgə' avès sè yà'a nə ca gɛsə mvèk momjo yè'sə gʉ̀ gʉŋsə nòŋsə ves ŋgòkè bèk to bòoŋ Nwì sè vèes nè kè tse', sè kaco ŋwè cep to yeŋ sə.
18 Bʉsè vès sə kà lis bə bum sè a sə yə yà' ŋga'a yè'e kʉ̀k, a sə kʉ̀k bə sè yà' cu mantombì, sè lis sə kà yà' ŋga'a yə. Bʉsè bum sè a sə yə yà' sə nè cà gɛsə lòfo' fana bum sè a sə kà yà' ŋga'a yə sə nə kà kè mè yuk.

5

A Sə Kʉ̀k ŋgòNitse' Ŋgùpni' Nè Fi

1 Vès sə kʉ̀k vɛ'nə bʉ̀ʉsə̀ vès rì də ni' avès sə̀ sə nzeŋ fɛŋ sə co du nə̀ nà'a nə kəəŋ gbʉ sə nze. Nà' gbʉ-a, fana Nwìi nə fa ves ni' mok co ndap avès. Ndap ènə mʉbu nə̀ nà'a nə kà kə̀ə̀ŋ yuk, wo à ka nà' bə bo bwìŋ ci.

2 Nè ŋga'a nè'e fana a sə tsərə, sə som vɛ'ɛ də vesùwèŋ dzəm ŋgòkə̀ tse' ndap avès nə̀ mʉbu nə.

3 Ya ŋga vèes nitse' nà' co cə̀k, fana a kà nswɛ̀'mbwè ye.

4 Ghà nə̀ a cu ntòmʉ mvwe' duŋ sə yè'e fana a sə tsərə, nə sə som vɛ'ɛ wùriŋ də bum sə kà bò. Yè'sə ka də vès sə dzəm ŋgòmà' ŋgùpni' nè'e yeŋ; a də vès sə dzəm ŋgònitse' nə̀ ma mʉbu nə, ya ŋga nə̀ ma mʉbu nə kupsə nə̀ aco nà' kpʉ nè'nə.

5 A fʉhʉ fa ves nsàp nə̀ ŋgòkupsə vɛ'nə ènə Nwì, nə fa ves yòŋsə̀ ye nə co yu nə̀ ŋgònìtsə̀' ves də ya'a nə̀ kə̀ ye lì tsə vɛ'nə.

6 Mvəsə̀ a yə vɛ'nə fana vèes tə̀əŋ gʉgʉŋ, a rì də mvə'nə̀ a cu bə ŋgùpni' mvwe' lak avès sə̀ fɛŋ yè'e fana a ka mvwe' lak avès sə̀ Tà cu fo' sə yeŋ.

7 Mʉ̀ sə dʉk yè'sə də a sə kà Tà bə lis mvwe' lak avès sə ŋga'a yè'e yə, a sə gì nə sə naaŋ tu də yi cu fo'.

8 Mʉ̀ də vesùwèèŋ tə̀əŋ gʉgʉŋ vɛ'nə, nə sə dzəm ghak lɛ də vesùwèèŋ me'rə ŋgùpni' nè'e, nə lo la'à kə cum ves Tà wèŋ.

9 Yusə̀ ya'a bohòvèes ŋga'a də, a cu-a sə̀ mvwe' lak avès yè'e kè mok sə àlɛ', vesùwèŋ sə lap megu mandzə̀ nə̀ ŋgògʉ̀ yi kwa.

10 Vèes sə gʉ vɛ'nə bʉ̀ʉsə̀ vesùwèŋ pwe' nə̀ kə̀ tə̀əŋ mvwe' dzə̀' nzak Krɛst. Vesùwèeŋ nə kə tə̀əŋ vɛ'nə ya yi kʉk ja'a bum sə̀ vesùwèŋ à gʉ̀ ya' ghà nə̀ vesùwèŋ à cu bə ŋgùpni' sə fana yi lak ndàaŋwè pwe'fo' mvə'nə̀ ŋgə̀ŋgàŋ a gʉ̀ʉ, bə̀boŋ kè bʉp àlɛ'.

A Sə Fàk Ya Ndàaŋwè Pwe' Tɛsŋkɛ̀ŋ Bə Nwì

11 Mvə'nə̀ vès rìŋtse' yàvès yusə̀ ya' cu bə ŋgòwəp Tà sə laŋ fana vès sə lʉ̀ gʉgʉŋ ŋgòtsòho fa bwìŋ ya wo rɛɛŋ nə wəp Tà sə̀'. Nwì riŋtse' də vèes sə ntʉʉ̀ vès anə rərɛŋ bə ncèp ènə, fana mʉ̀ tsərə də wèŋ rì ya' sə ntʉʉ̀ wèŋ sə̀'.

12 Ka yè'sə də vès sə làp mandzə̀ ŋgògʉ̀ də ya wèeŋ jəŋ fe'lə ves sə̀mok co bʉ̀ʉ sə̀ bə̀boŋ yeŋ. Yusə də vès sə làp də wèeŋ tse' njo nə̀ nà'a bə̀boŋ nə̀ aco wèŋ kumŋgùŋ mʉtuhù vès bʉ̀ʉ zeŋ, ya wèeŋ riŋtse' mvə'nə̀ aco wèŋ cep fəsə fa bʉ̀ʉ sə̀ wo kumgə̀ ŋgùŋ bə ŋwè, mvə'nə̀ wo yə nà' mʉlisə̀, nə kà mvə'nə̀ nà' cu sə pap rì yà'a.

13 Vès sə yəəŋ-a mʉlisə̀ wèŋ co ŋgàa ŋaŋ fana vèes vɛ'nə ya liŋ Nwìi kuk; nə ye sə̀' də a ye-a ŋga vès ka co ŋgàa ŋaŋ yeŋ fana vèes vɛ'nə bʉ̀ʉ tu awèŋ.

14 Dzədzəm nə̀ Krɛst tse' nà' bohòvès nə bwì' tse' ves vɛ'ɛ bʉ̀ʉsə̀ vès riŋ də, mʉmvə'nə̀ ŋwə̀ nə̀ mò'fis a kpʉ bʉ̀ʉ tu bwìŋ pwe'fo' fana ye də bwìŋ pwe' a kpʉ laŋ.

15 Fana yi a kpʉ bʉ̀ʉ tu bwìŋ pwe' vɛ'nə də ya ŋga bʉ̀ʉ sə̀ wo lùu nə kà mok ncu nə̀ ŋgùupni' awo dzəm cu; wo cum mok ncu ŋwə̀ nə̀ nà' à kpʉ bʉ̀ʉ tu awo, nə lokok fe'lə mvwe' kpʉ nə.

16 Ye də a ŋga'a mok də kaco vès kʉk ja'a ŋwè, nə fʉk fe'lə yi mvə'nə̀ nzeŋgòŋ nə fʉ̀kgə̀ə yeŋ. Vès ànə fʉk to Krɛst mantombì fa' vɛ'nə laŋ fana kaco vès fʉk fe'lə yi vɛ'nə yeŋ.

17 Yusə də ŋwə̀ nə̀ yi ye-a bə Krɛst mvwe' mò'fis fana ye də yi mok ŋwə̀ nə̀ fi, bum sə̀ zəm a cà gɛsə lo laŋ, bum pwe' mok sə̀ fi pumm.

18 Bum yè'sə pwe'fo' fàak Nwì. Nwì anə tɛs ŋkɛ̀ŋ vesiwèŋ ndzə bohòKrɛst, nə fa ves fàak sə̀ ŋgòtirə lòfa bwìŋ mvə'nə̀ yi tɛsgə̀ ŋkɛ̀ŋ sə.

19 Nwì à gʉ̀ càsə fàak ye ndzə bohòKrɛst. Yi à ka bum sə̀ bʉp sə̀ wo à gʉ̀ʉ sə mʉtuhù wo mok tsərə naaŋ fe'lə. Fana yi a fa ves fàak sə̀ ŋgògʉ̀ bʉ̀ʉ mok wèeŋ riŋ mvə'nə̀ yi tɛsgə̀ ŋkɛ̀ŋ bə bwìŋ sə.

20 Vèes yè', vès tə mvwe' kùu Krɛst fana Nwì sə cep casə fa bwìŋ bohòvès anə. Ncèp nə̀ ŋgòtsə̀' fa bwìŋ nə də, vès sə lɛŋ bwìŋ də wo və ya bə Nwì wèeŋ tɛs ŋkɛ̀ŋ.

21 Krɛst ànə ka bʉp gʉ yuk, Nwì nə
gʉ bʉsə yi bʉp bʉ̀ʉ tu bwìŋ də ya ŋga
vesùwèeŋ ye kàkʉrə nsàp nə Nwìi ye.

6

Pol Tsə' Mvə'nə Yi Yə Ŋgə' ŋgòGʉ̀ Fàak Nwì

1 Mvə'nə vès sə fà' ves Nwì wèŋ mvwe'
mò'fis fana vès sə lɛŋ weŋ də kà də wèeŋ
me'rə bòvəm nə Nwì a fa weŋ nə də nà'a
ca lo ŋgwàŋ dʉk.
2 Yusə Nwì a cèp yi yè' də,
<<Ghà nə mvək à kʉ̀rə,
Mʉ̀ yuk fa weŋ yusə wèŋ sə lɛŋ,
Mʉ̀ tɛsə weŋ nùmbu nə mʉ̀ à nòŋsə
ŋgòfa weŋ lùŋ.>>
Mʉ tsok fa weŋ yàm sə' də mvək nə
kəkʉrə nə ŋga'a yè'e, nə ye sə' də nùmbu
nə Nwì à nòŋsə ŋgòfa weŋ lùŋ nə sə'
ntinə.
3 Vès sə vèes bʉ̀ʉ Nwì, vès ka dzəm
ŋgònòŋsə fa ŋwə nəmòk yumok sə
mandzəə yi co yi kə lʉ'rə bə zeŋ dzəm,
ya ŋga bwìiŋ kà fàak avès sə liŋ sə bʉp
to fa.
4 Vèes kogə ntʉm ŋgònìtsə' də vèes ŋgàa
fàak Nwì. Vèes kogə ntʉm vɛ'nə ŋga vès
sə yə ŋgə' nə ye ŋga vèes jìŋ, nə ye ŋga
yumok sə ghak ves sə' pwe'.
5 Ghà nə wo sə làp ves, bə ghà nə wo nisə
ves ndapndzəm, bə ghà nə bwìŋ pwe'
joho tse' ves. Mok ye mali sə' ghà nə vès
sə fàk nə tiŋ ndùrə, bə ghà nə vès nònòoŋ
nca, nə ye bə ghà nə vès cu njè sə'.
6 Vèes nìtsə'gə̀ də vèes ŋgàa fàak Nwì
bə mandzə nə də vèes cugə ncu nə nà'a
rərɛŋ, vès sə riŋ bum sə Nwì sə bəboŋ,
vès sə ko ntʉm, vès sə gʉ̀ bòŋ bohòbwìŋ,
vès sə yuk bohòYòŋsə nə Rərɛŋ nə, fana
nə sə dzəm bwìŋ bə ntʉm nə mò'fis sə'.
7 Vès sə cep megu yusə yà'a zìnə, nə sə
gʉ fàak Nwì bə ŋàaŋ sə ye sə. Mʉmvə'nə
ncu àvès nə rərɛŋ vɛ'nə fana yà' ye co də
vès bəhə tse' bum màk dzè'e Nwì sə bo
ma màk bə ma ŋkwìp ba fo'.
8 Ghà mòok ye bwìŋ sə wəp ves də vèes
bʉ̀ʉ Nwì, ghà mòk wo koksə ves marè'tu.
Wo sə cep bʉp bə liŋ avès. Wo sə ci' fa
ves mvwès sə', ghà mòk wo kwasə ves.
Wo sə jəŋ ves co ŋgàa cì' mvwès ŋga vès
sə cèp zìnə.
9 Wo sə jəŋ ves co bʉ̀ʉ sə wà, ŋga liŋ avès
a yuhu lòma nə fòpwe' laŋ. Vès sə swirə
kpʉ, nə sə cum mali fo' ŋwʉm. Wo sə
tʉksə kɛ'ca ves vɛ'nə, vès kà sə' kpʉ.
10 Ntʉm sə yaaŋ ves wùriŋ, vès sə tse'
mali kwəkwa sə'. Vès ye ŋgàa jìŋ, nə sə
gʉ bwi bʉʉŋ ŋgàa ghàk. Bwìŋ sə ye co
vès ka yumok tse', ŋga bum sə Nwì à gʉ̀
pwe'fo' yàvès.
11 Haama ŋge' am bʉ̀ʉ Korè wèŋ, vès a
cèp bohòwèŋ, nə kà yumok swìhì lok fʉ̀k,
vès a muk tosə fa weŋ ntʉm avès pwe'.
12 Wèŋ sə tsərə-a də yumok cu mali fo',
ye də yà' cu ma sə ntʉ̀ʉ̀ wèŋ, ka bohòvès
yeŋ.
13 Mʉ̀ cèp bohòwèŋ co mʉ̀ sə cèp
bohòbwe am; ye də ŋgògʉ̀ də ya bum sə
ye ma lòoŋ fo' yəyərə fana wèeŋ muk tosə
ntʉm awèŋ sə' vɛ'nə.

Bum Sə Yà' Ka ŋgòTòrə Boŋ

14 Kà də ŋwèe be'lə bə ŋwə nə yi ka Nwì
riŋ də bə nà'a sə gʉ yumok dʉk. Bʉsə aco
bòŋ bə bʉp tse' yè'sə nsàp ŋge' yà? Kènə
aco marɛŋ bə mandzəm ye ŋge' anə va?
15 Yusə Krɛst tse' be'lə yà' fo' bə ŋkum
ze', yè'sə yà? Kènə də ŋwə nə yi dzəm
Krɛst bə nə yi ka Krɛst dzəm, wo tse' be'lə
yà?
16 Aco ndap Nwì tse' yà sə yà' ye
cù mò'fis bə tàap rùm ɛ? Mʉ̀ sə cèp
vɛ'nə bʉ̀ʉsə vesùwèeŋ ndap Nwì nə yi cu
ŋwəm nə. Yè'e yusə Nwì nə à cèp də,
<<Mʉ nə ci lak mʉŋgorə wo, nə cum
vesiwèŋ;
Mʉ nə ye Nwì àwo fana wo ye bʉ̀ʉ am.>>
17 <<Ye də a bəboŋ də wèeŋ tesə gɛsə
mʉŋgorə wo anə, nə ye yàwèŋ zok,
Cèp vɛ'nə Tà.
Wu tesə cu vɛ'nə, wù kà yumok sə yà' ka
rərɛŋ yeŋ jwɛ̀ŋ,
Fana mʉ nə jəŋ weŋ.
18 Mʉ nə ye tɛ̀' àwèŋ, fana wèŋ ye bwìŋ
yàwèŋ bwe am sə ndzə vəə mʉ̀.
Cèp yè'sə Tà Nwì nə yi tse' bum pwe' yi
nə.>>

7

1 Ŋge' am wèŋ, yà'a bum sə̀ Nwì a kàk fa vesùwèŋ sə, ye də vesùwèeŋ cuk fis mak bum sə̀ aco yà' gʉ̀ bʉ̀psə ŋgùpni' kè yòŋsəə avès àlɛ pwe'fo'. A gʉ̀ vɛ'nə ya ŋga vesùwèeŋ sə kuk kok bə mandzə̀ nə̀ rərɛŋ bʉ̀ʉ̀sə̀ vesùwèŋ sə wəp Nwì.

Pol Tsə̀' Fa Bʉ̀ʉ̀ Korè Wèŋ Də Yi Sə Kwa Bʉ̀ʉ̀ Tu Yà'wèŋ

2 Wèeŋ kotse' ves sə ntʉ̀ʉ̀ wèŋ bʉ̀ʉ̀sə̀ wèŋ rì də vès a ka ŋwə̀ nəmòk bʉ̀p gʉ̀; vès a ka ŋwə̀ nəmòk gʉ̀ bʉ̀psə, nə kà yu ŋwə̀ nəmòk sə̀' bòrə jə.

3 Ka də mʉ̀ sə cèp yè'sə ŋgònaaŋ bɛ̀ŋ mòk mʉtuhù wèŋ yeŋ. Mʉ̀ à tsə̀' fa weŋ fa' laŋ də wèŋ cu sə ntʉ̀ʉ̀ vès, a dzəm ye kpʉ̀ bə lùŋ.

4 Mʉ̀ rì də wèŋ tse' ntʉm nə̀ ŋgòyù mandzə̀ Nwì. Mʉ̀ sə kumŋgùŋ bʉ̀ʉ̀ wèŋ anə sə̀'. Mvə̀'nə̀ yà'a vɛ'nə fana mʉ̀ sə yə-a sə̀ ŋgə' fana ntʉm àm sə ye fifi, mʉ̀ sə kwa sə̀' wù kà fʉ̀k.

5 Mvə̀'nə̀ vès à kə̀ dzèŋ mvwe' nze Màsìdoniyà fana vès à ka fifi tse' lok. Ŋgə' à ye ma nə̀ fòpwe', bwìŋ sə kʉəm bə mok wèŋ, wʉə ye sə ntʉ̀ʉ̀ vès anə sə̀'.

6 Fana Nwì nə̀ yi fisə fagə̀ ŋwè ntʉm ghà nə̀ yumok sə bʉp yi nə fisə fa ves ntʉm avès. Taitòs ànə kə dzeŋ fana ntʉm fi ves.

7 Ka də vès a kwa mègù bʉ̀ʉ̀sə̀ də yi à kə̀ tsèŋ ves yeŋ. Vès a kwa mvə̀'nə̀ yi à tsə̀' fa ves mvə̀'nə̀ wèŋ ànə gʉ̀ yi fana ntʉm nje ye cəcuŋ yà'a sə̀'. Yi à tsə̀' ves də wèŋ sə dzəm ŋgòyə mʉ̀ vɛ'ɛ wùriŋ, nə ye mvə̀'nə̀ ntʉm a yaaŋ weŋ, nə ye fe'lə bə mvə̀'nə̀ wèŋ sə dzəm ŋgòtəəŋ fa mʉ̀ gèm. Bum yè'sə pwe' a gʉ̀ mʉ̀ ŋga'a mʉ̀ sə kwa ghaha ghaha.

8 A ye-a sə̀ də ŋwàk nə̀ mʉ̀ à còm fa weŋ fa' nə a fa ntʉm awèŋ ŋgə' fana mʉ̀ sə kà də mʉ̀ ànə riŋ-a bwɛ̀rɛ mʉ̀ ànə ka nà' còm dʉk. Mʉ̀ ànə dʉk-a vɛ'nə sə̀ laŋ bʉ̀ʉ̀sə̀ də mʉ̀ à yə də ntʉm awèŋ sə fa weŋ ŋgə' mvək momjo,

9 mʉ̀ sə kwa ŋga'a yè'e vɛ'ɛ wùriŋ. Ka də mʉ̀ sə kwa bʉ̀ʉ̀sə̀ də mʉ̀ a gʉ̀ ntʉm yaaŋ weŋ yeŋ, mʉ̀ sə kwa bʉ̀ʉ̀sə̀ də yaàŋ ntʉm àwèŋ nə a gʉ̀ weŋ, wèŋ nə kupsə mandzə̀ awèŋ nə. Nà'a nsàp yaàŋ ntʉm nə̀ Nwì dzəm nə. Ye də vès a ka weŋ yumok gʉ̀ bʉpsə fa lok.

10 A ye-a ŋga ntʉm yaaŋ ŋwè bə mandzə̀ Nwì, yà' gʉ̀ ŋwè yi kupsə mandzə̀ ye, nə tse' lùŋ fana ye də yumok ka fo' bʉp. Yaàŋ ntʉm nə̀ nà'a nsàp nə̀ nzeŋgòŋ nə jə vàgə̀ ye kpʉ̀.

11 Wèeŋ kʉk ja'a na yàwèeŋ yusə̀ yaaŋ ntʉm nə̀ bə mandzə̀ Nwì nə a gʉ̀ fa weŋ è. Nà' à gʉ̀ weŋ, wèŋ jəŋ yusə̀ mʉ̀ còm fa weŋ bə zeŋ sə gʉguŋ. Nà' à gʉ̀ʉ̀, ndàaŋwè pwe' fiŋ ncù, nà' gʉ̀ weŋ, wèŋ jok; nà' gʉ̀, wʉə ko weŋ; nà' gʉ̀ʉ̀, wèŋ dzəm də wèeŋ ye fe'lə mʉ̀ səmok; nà' gʉ̀ weŋ ŋgòye gʉguŋ bə mandzə̀ nə̀ nà'a zìnə nə; nà' gʉ̀ weŋ, wèŋ sə gʉhʉ̀ tsə'rə bum pwe' ŋgòye mok bəboŋ. Wèŋ a gʉ̀ tətè nə kà bɛ̀ŋ mʉtuhù wèŋ mok tse' fe'lə.

12 Mʉ̀ ànə com fa-a weŋ ŋwàk ànə sə̀ vɛ'nə fana yusə̀ gʉguŋ sə̀ yà' ànə gʉ̀ mʉ̀ ŋkuŋ mʉ̀ còm ŋwàk nə à ka bʉ̀ʉ̀ ŋwə̀ nə̀ wo gʉ̀ yi bʉp nə kè də bʉ̀ʉ̀ ŋwə̀ nə̀ yi ànə gʉ̀ bʉp nə yi nə yeŋ. Mʉ̀ à còm nà' lɛ ŋgògʉ̀ weŋ də wèeŋ rɛɛŋ mantombìi Nwì, mʉmvə̀'nə̀ wèŋ a fa ni' awèŋ bohòvès sə.

13 Yà'a yusə̀ vès à yə fana yà' gʉ̀ ntʉm boŋ ves vɛ'ɛ wùriŋ sə. À ka yà'sə megu, vès a kwa mvə̀'nə̀ Taitòs à tsə̀' fa ves kwəkwa nje mvəsə̀ wèŋ à gʉ̀ yi ni' wɛs yi yà'a sə̀'.

14 Mʉ̀ à sə kum ŋgùŋ bə liŋ awèŋ bohòyi də wèeŋ bʉ̀ʉ̀ sə̀ bəboŋ wùriŋ fana wèŋ a gʉ̀ cùu am sə kà wà cà. Yusə̀ mʉ̀ tsə̀' fagə̀ weŋ pwe', mʉ̀ ka weŋ mvwès ci' yuk fa, fana yà' nə yəəŋ nə sə̀' vɛ'nə də mvə̀'nə̀ vès à tsə̀' Taitòs də wèeŋ bʉ̀ʉ̀ sə̀ bəboŋ, a zìnə.

15 Taitòs nə dzəm wesə weŋ mok nsàp nə̀ bə jòŋ, mvə̀'nə̀ yi tsərə mvəsə̀ yi à kə yə weŋ, wèŋ yuk yi, nə le' tse' yi bo ma ba, nə sə wəp yi vɛ'ɛ wù kà fʉ̀k.

16 Mʉ̀ sə kwa yàm sə̀' wù kà fʉ̀k bʉ̀ʉ̀sə̀ də aco mʉ̀ naaŋ tu am bohòwèŋ, nə kà yumok mok tsərə̀.

8

Fəfa Nə̀ Nà'a Bəboŋ BohòKrətèŋ Wèŋ

1 Bwema avès, vès dzəm də wèeŋ riŋ
mvè'nə̀ bòvèm nə̀ Nwì a yəəŋ mʉmvwe'
coos sə̀ mvwe' nzeŋgòŋ Màsìdoniyà sə.
2 Ŋgə' nə̀ wo à yə, à mùmsə wo vɛ'ɛ
nsàp nə̀ bə ŋgʉi'. Yà' ànə ye-a sə̀ vɛ'nə
fana wo tse' mali kwəkwa sə ntʉù wo anə
wùriŋ. Ghà nə̀ wo ànə cum bə jiŋ nə̀bʉp
fana kwəkwa nə̀ sə ntʉù wo nə tesə kok
və bə nsàp fa mbo mòk vɛ'ɛ nə̀ wù kà fùk.
3 Aco mù kɛŋ də wo à ka yusə̀ aco wo
fa yà' fa megu, wo à fa nə ghak casə. Wo
ànə sə fa vɛ'nə ŋga ŋwə̀ nəmòk ka wo yi
sə̀ dʉk.
4 Wo à lɛŋ ves, nə lɛŋ gwərə ves vɛ'ɛ
zìnə də wo dzəm ŋgòye sə̀' sə mvwe' fàak
bùʉ Nwì wèŋ yè'sə, nə fa ŋgòtɛsə bùʉ
Nwì wèŋ mok sə̀'.
5 Yumok sə̀ vès ànə ka tsəm də aco yà'
ye vɛ'nə tsəm ànə ye də, wo à fa to ntòni'
awo bohòTà Jisòs ŋkuŋ nə fa. Wo à fa ni'
awo sə bohòvès sə̀' mvè'nə̀ Nwì dzəm.
6 Ntʉm a bòves bə fa-mbo bùʉ
Màsìdoniyà wèŋ nə vɛ'ɛ wùriŋ fana vès
dʉk də vèes tum Taitòs ŋgòkə̀ jə və̀ fəfa
ma nə̀ njàwèŋ nə. Yi ànə cep to bohòwèŋ
yi ŋkuŋ ntʉm awèŋ boŋ ŋgòfa yumok
fana vès də yi kə gʉ mesə fàak sə̀ bəboŋ
yè'sə sə̀' yi nə.
7 Vès rì tse' weŋ bəboŋ də wèeŋ nsàp
bù nə̀ wèeŋ yegə̀ mantombì bə bum
ŋkùuŋntèŋ. Mù rì də wèŋ sə fa ntʉm
awèŋ bohòJisòs ŋkùuŋntèŋ. Wèŋ rì
ŋgòtsòho fa bwìŋ ncèp nə̀ Nwì nə, wèŋ
rì bum sə̀ yà'a ma nə̀ bohòNwì, wèŋ rì
ŋgògù fàak Nwì bə ntʉm nə̀ mò'fis, fana
wèŋ dzəm ves sə̀' bə ntʉm nə̀ mò'fis.
Mvè'nə̀ bum yè'sə vɛ'nə fana vès sə kʉk
də wèeŋ ye li mantombì bə nsàp fàk nə̀
bəboŋ nè'nə sə̀'.
8 Ka də mù sə fa ŋàŋ də wèeŋ nə̀ gʉ
tsoŋ vɛ'nə yeŋ. Mù sə fù'rə ja'a fàk àwèŋ
nə bə sə̀ bʉʉ mok wèŋ, ya mʉ riŋ mvè'nə̀
dzədzəm àwèŋ cu sə.
9 Wèeŋ tsərə a nsàp bòvèm nə̀ Tà Jisòs
Krɛst ànə tse' nà'a è. Yi ànə ye ŋgà ghàk,
nə bʉʉŋ ŋgà jiŋ bùʉ tu awèŋ. Yi à gù
vɛ'nə də ya wèeŋ bʉʉŋ ŋgàa ghàk bùʉ
jiŋ ye nə.
10 Fana ntip njàm nə̀ aco mù fa weŋ bə
bum yè'sə a də, bə lùmŋgòŋ nə̀ nà' a cà
lònè'e, wèŋ à fa to wèŋ, nə tse' to ntʉm
nə̀ ŋgògù vɛ'nə sə̀' wèŋ.
11 Ye də a bəboŋ də wèeŋ gʉ mesə
yà'. Wèeŋ gʉ mesə yà' sə̀' bə ntʉm nə̀
kwəkwa, mʉmvè'nə̀ wèŋ ànə sə kwa to
ŋgòcèp də wèeŋ nə gʉ nsàp yumòk vɛ'nə
sə. Wèeŋ fa mʉmvè'nə̀ wèŋ tse'.
12 A ye-a ŋga ntʉm nə̀ ŋgòfa nə yo fana
Nwìi jəgə̀ ye yusə̀ ŋwè tse', ka də yi dʉkgə̀
də ŋwèe fa yusə̀ nà' ka tse' yeŋ.
13 Yusə̀ vès sə dzəm sə, ka də wèeŋ ye
ŋgə' ŋgòfa wùriŋ ya bʉʉ mok wèeŋ ghak
bə zeŋ yeŋ. Vès dzəm də bwìŋ pwe' tse'
yəyərə̀.
14 Wèŋ tse' ŋga'a yè'e ŋkʉùŋ fana wèeŋ
fa bʉʉ sə̀ wo sə jamə, ya nùmbu mòok
ye ŋga wo tse' bwì ŋkʉùŋ fana wo fa
bwi weŋ yusə̀ wèŋ sə jamə sə̀'. Yà'a
mʉmvè'nə̀ ndàaŋwè pwe' nə tse' yəyərə̀
sə.
15 A ye vɛ'nə fana yà' ye mvè'nə̀ wo à
còm də, <<Ŋwə̀ nə̀ yi ànə kʉp ŋkʉùŋ, à
ka ŋkʉùŋ ləlà tse'; ŋwə̀ nə̀ yi ànə kʉp ye
momjo, kà momjo ləlà sə̀' tse'.>>

Bùʉ Sə̀ Wo Nə̀ Kə̀ Jəŋ Fəfaa Sə̀ Lak Korè Sə

16 Vès kwasə Nwì vɛ'ɛ wùriŋ bʉʉsə̀ yi
gʉ Taitòs ŋgòtse' ntʉm nə̀ ŋgòtɛsə weŋ
sə̀' co vès.
17 Vès à də yi kə ye weŋ fana yi dzəm,
nə sə kwa ŋgòtɛsə ye sə̀' fana yi fʉhʉ
ŋgòlòo nə kə ye weŋ.
18 Vès sə tumsə be'lə yi bə moma mòk
nə̀ coos pwe' jəgə̀ yi co ŋwè bʉʉsə̀ yi
tsòhogə̀ Ntirə̀ nə̀ Bəboŋ nə bəboŋ wùriŋ.
19 Mòok sə̀' də a cokfis ŋwə̀ ènə coos sə,
də venəwèeŋ gi lo ŋgòjə lòbum sə̀ wo a
fa sə mvwe' lak Jòrosalèm. Fàak yè'sə nə
kuksə liŋ Tà fana nə niŋ tsok fa bwìŋ də
vès tse' kwəkwa ŋgòtɛsə mòk bə mòk.
20 Mvè'nə̀ vès sə tumsə wo vɛ'nə fana
vès tsəm də cèp cùu nə kà bə mvè'nə̀ vès
sə kotse' nsàp mbàm nə̀ wo a fa wùriŋ
ènə tesə̀.
21 Vès sə lap mandzə̀ nə̀ ŋgògù yusə̀
yà'a bəboŋ mʉlisə̀ Tà nə ye mʉlisə̀ bwìŋ
sə̀'.
22 Vès sə tumsə lòwo bə moma àvès
mòk səmok. Vès a mùmsə yi, nə ye də
yi ŋwə̀ nə̀ yi tse' ntʉm nə̀ ŋgòfàak. Ŋga'a

nə yi a rì tse' mok bəboŋ də wèŋ tse' ntʉm nə ŋgòfa fana yi sə ghaha, ghaha ŋgòtɛsə.
23 A ye-a ŋga bʉ̀ʉ mok cu sə wo ka Taitòs riŋ fana mʉ̀ dzəm ŋgòrɛŋsə də yi ŋwə nə a fàkgə vesi ŋgòtɛsə weŋ. Bwema mok sə yi sə gì bə yà'wèŋ yà'a yàwo bʉ̀ʉ sə a tum wo coos. Fàak sə wo sə gʉ̀ʉ sə sə gʉ̀ də liŋ Krɛst kuk.
24 Ye də wèeŋ niŋtsok fa wo də wèŋ dzəm wo. Wèeŋ gʉ wo vɛ'nə ya ŋga coos mok sə rɛɛŋ bə zeŋ, nə riŋ sə' də vèes kumgə ŋgùŋ bʉ̀ʉ wèŋ ŋga a zìnə.

9

Ntip Nə ŋgòFʉ̀hʉ Nòŋsə Fəfa

1 Anə ye co mʉ̀ kà weŋ bə nzak nə ŋgòtɛsə bʉ̀ʉ Nwì wèŋ còm fa yiskok.
2 Mʉ̀ dʉk vɛ'nə bʉ̀ʉsə mʉ̀ rì mvə'nə wèŋ tse' ntʉm nə ŋgòtɛsə nə laŋ. Mʉ̀ a kumŋgùŋ bə liŋ awèŋ bohòbʉ̀ʉ Màsìdoniyà wèŋ vɛ'ɛ wùriŋ. Mʉ̀ a tsə' wo də wèŋ bʉ̀ʉ Gris wèŋ à fʉ̀hʉ ŋgòfa laŋ, ye jəŋ bə lùmŋgòŋ nə nà' à cà nà'a. Fana ntʉm àwèŋ nə ŋgòfa ànə a yəmsə bwìŋ lo ŋkʉ̀ʉŋ.
3 Mʉ̀ sə tumsə lòbwema yè'e wèŋ ya wo ja'a də wèŋ fʉ̀hʉ bə mbàam awèŋ pap laŋ, mvə'nə mʉ̀ a tsə' fa wo də wèŋ à fʉ̀hʉ laŋ sə àlɛ. Mʉ̀ ka dzəm də yà'a kə bʉʉŋ tesə də mvə'nə mʉ̀ à sə kùm ŋgùŋ bə liŋ awèŋ sə mvwès dzəm.
4 A ye-a ŋga bʉ̀ʉ Màsìdoniyà mok wèŋ və venəwèŋ, nə kə ye də wèŋ ka ntòfʉ̀hʉ fana marè'tu nə ko ves vɛ'ɛ wùriŋ. Bʉsə mʉ kùmgə ŋgùŋ bə liŋ awèŋ sə, nə kà wəp. Mʉ ka-a ma njàwèŋ sə cèp, wèŋ riŋ də marè'tu nə ko weŋ sə'.
5 Nà'a njo nə mʉ̀ tumsə lòbwema yè'e wèŋ də wo lo to mantombì, wo ja'a də yusə wèŋ à kà' də wèeŋ nə fa sə, wèŋ a fa wes yà' laŋ. Də ya wèeŋ fa bə kwəkwa, a kà də wèeŋ fa bə ŋàŋ dʉk.
6 Wèeŋ kà swì də, ŋwə nə yi bì-a momjo, yi nə kʉp sə' momjo. Ŋwə nə yi bì-a ye ŋkʉ̀ʉŋ, nə kʉp sə' ŋkʉ̀ʉŋ.
7 Ndàaŋwè pwe' fa yusə yi tsərə kok sə ntʉ̀ʉ yi. Kà də ŋwèe fa bə ntʉm nə rərwi' kè bə ŋàŋ àlɛ' dʉk. Nwìi dzəmgə ye ŋwə nə yi fa bə ntʉm nə kwəkwa.
8 Aco Nwì fa casə to wu bum mʉmvə'nə wù sə tsəm sə. Aco yi gʉ to wu, wù tse' yusə wù dzəm pwe', nə gʉ mali wu, wù tse' mok co wù gʉ fàak sə bəboŋ bə zeŋ wùriŋ.
9 Ŋwàk Nwì sə cèp bə nsàp ŋwə ànə də,
Yi fagə ŋgàa jìŋ wèŋ nduk nə nduk,
Ntʉm ye nə ŋgògʉ̀ bəboŋ nə nə kà kupsə yu'.
10 Nwì nə yi fagə ŋgà fàk nzum ŋgwìi bum, nə fa bɛŋ də bwìiŋ zʉ, a yi nə yi nə yamsə fa weŋ ŋgwìi bum sə pwe' ya wèeŋ bi yà', fana yi nə gʉ yà', yà' kuk sə'. Yà'a mvə'nə fa-mbo nə wù sə fa nə nə tɛsə bwìŋ ŋkʉ̀ʉŋ sə.
11 Yi nə gʉ weŋ, wèŋ sə tse' bum ya ŋga wèeŋ sə fa mbo nùumbu pwe'. Ya ŋga bwìŋ ŋkʉ̀ʉŋ nə kwasə Nwì bə bum sə wèŋ a fa càsə wo yà' ndzə bohòvès sə.
12 Ye də mvə'nə wèŋ sə fa vɛ'nə fana wèŋ sə tɛsə bʉ̀ʉ Nwì sə wo sə jamə, nə sə gʉ bwìŋ ŋkʉ̀ʉŋ sə kwasə ghaha Nwì ghaha sə'.
13 Mʉmvə'nə wèeŋ fa fana yà' niŋtsok fa bwìŋ də wèŋ sə dzəm ŋgògʉ yusə ntirə nə bəboŋ nə sə dʉk fana wo kuksə Nwì bʉʉsə wèŋ a fa.
14 Yumòok sə' də wo nə dzəm weŋ wùriŋ, nə lɛŋ Nwì mʉtuhù wèŋ bʉʉsə wo yə də wèŋ tse' bəbo nə Nwì nə sə ntʉ̀ʉ̀ wèŋ ŋkʉ̀ʉŋ.
15 Vesùwèeŋ kwasə Nwì bə fəfa ye nə kaco cù cep to nà' yeŋ ènə.

10

Pol Sə Tsə' Rɛŋsə Fa Bwìŋ Də Yi Ŋgà Ntum Jisòs Zìnə

1 A mʉ̀ Pol, yusə mʉ̀ sə də mʉ cep ŋga'a yè'e sə tesə sə vəə mʉ̀. A mʉ̀ nə wo dʉkgə də mʉ ye vesùwèŋ si bə si fana mʉ̀ ye fʉ̀ə, anə ye ŋga mʉ̀ lògɛsə fo' fana yusə mʉ còm fa weŋ ye bə ŋàŋ nə. Mʉ̀ lɛŋ weŋ bə liŋ Jisòs nə yi ŋwə nə gəe' nə vɛ'ɛ wùriŋ də,
2 kà də wèeŋ gʉ co də mʉ vəə, mʉ̀ cep bohòwèŋ bə ŋàŋ dʉk. Mʉ̀ rì də mʉ nə cep li bə ŋàŋ bohòbʉ̀ʉ mok ŋga mʉ̀ vəə. Mʉ nə cep bə ŋàŋ anə bohòbʉ̀ʉ sə wo sə tsəm də mʉ̀ sə gʉ̀ fàak am sə ŋgòtse' swe' co bʉ̀ʉ sə sə nzeŋgòoŋ fàkgə ya'a wèŋ.

3 A zìnə də vès cu sə nzeŋgòŋ bə ŋgùpni', megu də a ye ŋga vès sə lʉ̀ ves nsàp bʉ̀ ànə fana vès kà bə ŋàaŋ ŋgùpni' avès sə lʉ̀.
4 Bum mà' dzè' sə vèes lʉ̀ bə zeŋ sə, ka sə sə nze yeŋ. A sə Nwì, sə yà' tse' ŋàŋ wùriŋ. Aco yà' ghak ŋkərə bʉ̀ʉ sə wo sə bɛ̀ŋ Nwì sə nzeŋgòŋ fɛŋ nə.
5 A yà'a də vèes kʉ̀əmsə màkgə nsàp ŋkərə nə wo tse' nà', nə sə dzeeŋ ŋgòrì Nwì, nə ye bə yusə yà' tse' nɛ̀ni' pwe'. Vèes jə fa lògə nsàap tsətsərəə yà'sə bohòKrɛst co ŋgàa ndapndzəm, də wo yuk bohòyi.
6 Ghà nə mʉ̀ rì fis wes bʉ̀ʉ sə wo yù bum sə mʉ̀ ànə com fa weŋ mʉtsətsə'rəə wèŋ fana mʉ̀ tʉksə bʉ̀ʉ sə wo sə kà yàwo yà' yùsə.

7 Wèeŋ kʉk ja'a yusə yà'a jəja. A ye-a ŋga ŋwə̀ nəmòk sə tsərə də yi ŋwəə Krɛst fana ŋgəŋgàŋ riŋ tse' də vèes sə' bʉ̀ʉ Krɛst anə co yi.
8 Kàmòk mʉ̀ sə kum ŋgùŋ bə ŋàaŋ sə Tà a fa ves sə ləlà. Wèŋ riŋ də yi fa ves yà' ŋgògʉ weŋ bə zeŋ də ya wèeŋ kuk lo mantombì, ka də ya vèes soŋ mak weŋ bə zeŋ sə nze yeŋ. A ye-a sə̀ də mʉ̀ sə kùm ŋgùŋ vɛ'nə fana marè'tu nə kà mʉ bə zeŋ ko.
9 Kà də wèeŋ tsərə də mʉ̀ còm wəpsə mègù weŋ bə ŋwàk dʉk.
10 Mʉ̀ dʉk vɛ'nə bʉ̀ʉsə̀ bʉ̀ʉ mok wèŋ sə dʉk də, mʉ còmgə ma ndzə ŋwàak, ncèp àm gʉŋ nja wùriŋ; mʉ və̀ bə tu am fana wo ye ŋga mʉ̀ mègù mʉbwes ŋwè ŋgwàŋ, yusə̀ mʉ̀ sə cep sə yà' kà bə ŋàŋ ye lok.
11 Nsàp bʉ̀ ànə wèeŋ riŋtse' də yusə̀ vèes còm tumsə̀ lògə yà' ndzə ŋwàak sə mègù sə̀' yusə̀ vèes və̀-a bə tu avès, vès gʉ sə̀' vɛ'nə.

12 Bʉ̀ʉ mok wèŋ cu sə wo gʉ̀gə̀ ni' awo də ya wo ye co bʉ̀ʉ sə̀ ghaŋ wùriŋ. Kaco vès baŋ to ntʉm, nə fʉ'rə to ni' avès bə bʉ̀ʉ yà'sə yeŋ. Wo fʉ̀hʉgə̀ ni' awo sə megu bə yusə̀ wo tsərə kok yà' sə ntʉʉ̀ wo. Wo fʉ̀hʉ vɛ'nə fana yà' sə ye də wo jì ŋkərə.

13 Bohòvès yàvès fana kaco vès sə kum ŋgùŋ ŋga vès ka yumok sə̀ yà'a kə̀kʉrə sə̀ co vès fʉhʉ ni' avès bə zeŋ tse' yeŋ. Vèes fʉhʉ yàvès bə fàak sə̀ Nwì a cì' nòŋsə fa ves sə. Wèŋ bə tu awèeŋ sə̀' fàak sə̀ yi cì' fa ves sə mamòk.
14 A ye-a ŋga vès sə kùm ŋgùŋ bohòwèŋ vɛ'nə fana yà' kà co də vès ànə ka weŋ ntòriŋ yuk ye; vès ànə kə tseŋ to weŋ bə Ntirə nə̀ Bə̀boŋ nə̀ Krɛst nə fa' vès.
15 Vès sə kà ŋgùŋ bə fàak sə̀ a gʉ̀ yà' bʉ̀ʉ mok wèŋ kùm. Nsàp kùmŋgùŋ ànə ka sə̀ mvwe' fàak sə̀ Nwì a cì' fa ves sə yeŋ. Vès tsəm də mvə̀'nə̀ wèŋ sə fa ntʉm awèŋ bohòKrɛst nə, nə sə kuk lo mantombì yà'a fana yà' gʉ ves ŋgòfàk ghaha lòmantombì mʉtsətsə'rə wèŋ sə̀'.
16 A ye vɛ'nə fana vès tsoho lo Ntirə nə̀ Bə̀boŋ nə mvwe' lak mok sə̀ yà' sàp càsə yàwèŋ yà'sə, nə kà ŋgùŋ bə fàak sə̀ ŋwə̀ nəmòk à fàk nòŋsə lòyi sə kùm.
17 A ye-a ŋga ŋwə̀ nəmòk dzəm ŋgòkùm ŋgùŋ fana yi kum bʉ̀ʉ Tà Nwì.
18 Bʉsə̀ ŋwə̀ nə̀ Tàa dʉk də nà'a kə̀kʉrə̀ fana wo jəŋ ŋgəŋgàŋ co ŋwə̀ nə̀ bə̀boŋ; ka ŋwə̀ nə̀ yi cèp yi bə cùu ye də yi vɛ' nà'a yeŋ.

11

Njo Nə̀ Pol Sə Tɛ' Fa Krətèeŋ Sə̀ Lak Korè

1 Mʉ̀ dzəm ŋgòcèp mʉncèp ləm, fana mʉ̀ lɛŋ weŋ ŋgòkontʉm, nə yu'rə fa mʉ momjo.
2 Mʉ̀ dzəm ŋgòcèp vɛ'nə bʉ̀ʉsə̀ mʉ̀ dzəm weŋ nsàp nə̀ wèeŋ me'rə-a mʉ, nə yuŋ lo ŋwə̀ nə̀ zok fana ntʉm yaaŋ mʉ wùriŋ. Nwì a fa mʉ nsàp dzədzəm ènə bohòwèŋ anə yi fana mʉ̀ sə wa weŋ wùriŋ. Wèeŋ co wà'ŋgwɛ̀ŋ mòk nə̀ yi ka ŋwə̀mbam riŋ, nə̀ mʉ̀ a dʉk də mʉ nə gusə fa megu yi bohòŋwə̀ nə̀ mò'fis; ŋwə̀ ànə Krɛst.
3 Wʉə sə ko mʉ də kàmòk mvə̀'nə̀ no ànə bòrə ŋwà nə̀ wo to yi də Iif bə ŋkərə̀ fana aco wo jipsə tu awèŋ, fana wèŋ swi ŋgòfa ni' awèŋ bohòKrɛst bə ntʉm nə̀ mò'fis.
4 Mʉ̀ riŋ də ŋwèe kə̀ tsòho fa-a weŋ Jisòs mòk nə̀ zok fana wèŋ dzəm gesə fa yi nà'

sə'. A ye-a ŋga wo kə̀ tsòho fa-a weŋ bə liŋ yòŋsə̀ mòk nə̀ zok fana wèŋ dzəm gesə nà' sə'. Wo kə tsoho fa-a weŋ Ntirə̀ nə̀ Bəboŋ mòk nə̀ zok, wèŋ dzəm nà' sə'.

5 Mʉ̀ tsəm də mʉ sə' ŋwə̀ nə̀ ghaŋ co bʉ̀ʉ sə̀ wèŋ sə jə wo co ŋgàa ntum sə̀ ghaŋ yà'sə.

6 A ye-a sə' də mʉ kà cù cèp kwè rìgə̀ fana mʉ̀ ka ləm yeŋ, mʉ̀ rì bum sə̀ Nwì yo. Vès a tsə̀' fa weŋ bum yè'sə pwe'fo' kɛ̀' ŋkʉ̀ʉŋntɛ̀ŋ laŋ.

7 Ghà nə̀ mʉ̀ à tsòho fa weŋ Ntirə̀ nə̀ Bəboŋ nə̀ Nwì nə, mʉ̀ à ka də wèeŋ lak mʉ fo' mbàm dʉk. Mʉ̀ à jə lòni' àm sə nze də ya wèeŋ ye yàwèŋ mʉtsə̀; ye də mʉ̀ à gʉ̀ yà'sə bʉp à?

8 Ghà nə̀ mʉ̀ à sə fàk bohòwèŋ, sə lak mʉ coos mok sə̀ zok; aco mʉ̀ dʉk də mʉ̀ à sə yə̀ wo ŋgòtɛsə weŋ.

9 Ghà nə̀ vesùwèŋ ànə ye sə, nùmbu nə̀ mʉ jamə yumok fana mʉ̀ kà weŋ ŋgə' sə̀ fa lok; bwema sə̀ wo à tesə mvwe' nzeŋgòŋ Màsìdoniyà yà'a à fa mʉ yusə̀ mʉ̀ sə jamə yà' pwe'fo' wo. Mʉ̀ à sə jə ŋkərə̀ də mʉ kà weŋ ni' nìrə̀, mʉ nə sə kərə mali də mʉ kà weŋ ni' sə̀' nìrə̀ yuk.

10 Zìnə nə̀ Krɛst nə cu sə ntʉʉ̀ mʉ̀, mʉ nə kum mali ŋgùŋ vɛ'nə mvwe' nzeŋgòŋ Gris pwe'fo' mʉ nə kà ŋwè ni' nìrə̀, yu nəmòk nə̀ co ŋwèe nə tsok fa mʉ də mʉ kà ŋgùŋ kùum nə kà ye.

11 Mʉ̀ à gʉ̀ vɛ'nə yè'sə bʉ̀ʉ yà? Wèŋ tsəm də mʉ̀ ka weŋ dzəm à? Nwì riŋtse' də mʉ̀ dzəm weŋ.

12 Mʉ nə sə gʉ mali mvə'nə̀ mʉ̀ sə gʉ̀ ŋga'a sə, də ya ŋga mʉ nə se noŋsə ŋgàaŋ bʉ̀ʉ sə̀ wo sə nɛ̀ni' sə jəja, nə sə dʉk də vesi wèeŋ fàk kʉ̀rəgə̀ yəyərə̀ yà'a wèŋ.

13 Bʉ̀ʉ yè'sə wèŋ ka ŋgàa ntum ye lok, wo ŋgàa bòrə̀ bwìŋ, nə sə jəŋ ni' awo də ŋgàa ntum Krɛst wèŋ.

14 Yè'sə ka yumok sə̀ co yà' gʉ ŋwè mərə yeŋ, Satà bə tu, yi bɛ̀ŋgə̀ masinjàa Nwì sə̀ wo ŋgàa marɛŋ sə.

15 Ye də a ye-a ŋga ŋgàa fàak ye wèŋ gʉ̀ bʉ̀sə ni' awo co ŋgàa fàak sə̀ wo yàwo kə̀kʉrə̀ sə fana yà' ka yu məmərə̀ ye. Wo nə̀ kà lə̀ nùu sə̀' mvə'nə̀ wo sə fàk sə.

Pol Fʉ̀'rə Ni' Ye Bə Bʉ̀ʉ Mok Sə̀ Wo Sə Kùm Ŋgùŋ

16 Mʉ̀ sə cèp fe'lə sèmok; kà də ŋwə̀ nəmòok jəŋ mʉ co ləm dʉk. A ye-a ŋga wèŋ jə mʉ vɛ'nə fana wèŋ fa mʉ mandzə̀ co ləm nə, ya mʉ kumŋgùŋ njàm sə̀' momjo.

17 Mʉ kumŋgùŋ vɛ'nə fana ka də Tà dʉk mʉ yi də mʉ cep vɛ'nə yeŋ, mʉ̀ sə cèp mègù co ləm.

18 Bwìiŋ ŋkʉ̀ʉŋntɛ̀ŋ sə̀ wo kùmgə̀ ŋgùŋ bə gaŋ sə̀ sə nzeŋgòŋ fɛŋ fana mʉ nə kum yàm sə̀'.

19 Wèŋ tsəm də wèŋ tse' ŋkərə̀ wùriŋ, fana bum ləm sə̀ bwìŋ gʉ̀gəə, wèŋ sə dzəm fa wo yà' bə kwəkwa.

20 Ŋwèe tum kɛ'cà weŋ ntum, wèŋ sə dzəm; wo sə fak zʉ swe' mʉtuhù wèŋ, wèŋ sə dzəm; wo sə te' bʉsə weŋ mvə'nə̀ yà' bòwo, wèŋ dzəm; wo kok təəŋ mʉtuhù wèŋ, wèŋ dzəm fa wo; wo sam weŋ bə bo mʉ sihì, wèŋ dzəm sə̀'.

21 A yà'sə də, a bohòmʉ̀ yàm marè'tu bʉ̀ʉsə̀ mʉ̀ à ka nsàp ŋàŋ nə̀ ŋgògʉ̀ to weŋ yàm vɛ'nə nə tse'-a?

Mʉ̀ dzəm ŋgòcèp fe'lə co ləm sèmok. A ye-a ŋga ŋwə̀ nəmòk cu nə̀ yi də aco yi kumŋgùŋ bʉ̀ʉ yumok fana aco mʉ̀ kum yàm bʉ̀ʉ zeŋ sə̀'.

22 Wo sə dʉk də wo bʉ̀ʉ Hibrù wèŋ à? Mʉ yàm sə̀' zeŋ. Kè wo sə dʉk də wo bʉ̀ʉ Izùrɛ à? Mʉ yàm sə̀' mòk. Kè wo də wo ŋgwì bʉ̀ Abràham à? Mʉ yàm sə̀' zeŋ.

23 Kènə wo sə dʉk də wo ŋgàa fàak Krɛst ɛ? Mʉ sə̀' mòk. Mʉ̀ ghak wo pwe'fo' mʉ̀. Mʉ̀ sə cèp yè'sə mok co ŋgà ŋaŋ. Mʉ̀ a fàk ghak wo gʉgʉŋ mʉ̀, nə ni ghak wo bə ndapndzəm sə̀' mʉ̀. Wo à lə̀p ghak bə ŋkwɛ̀s sə̀' mʉ̀ fana mʉ̀ swirə ghak wo kpʉ sə̀' mʉ̀ nə.

24 Wo à lə̀p mʉ nsàp lə̀lə̀p bʉ̀ʉ Jus wèŋ nə̀ ŋkwɛ̀s hum tɛ'-ncòp-vəke' nà'a kɛ̀' tàŋ.

25 Bʉ̀ʉ Rumà wèŋ à lə̀p mʉ nsàp nə̀ njàwo sə̀' kɛ̀' tɛ'; wo à tərə mʉ bə lìs kɛ̀' mò'fis; ŋgwes à bwì kɛ̀' màk gèsə mʉ sə ndzəpə̀ kɛ̀' tɛ'; mʉ̀ à naaŋ yiskok mʉ ndzəpə̀ tətè nùm co, tsok rɛŋ kɛ̀' mò'fis.

26 Bə gì am sə̀ mʉ̀ à sə gì kɛ'cà sə pwe'fo', mʉ̀ kʉəp kpʉ mvwe' sə̀ mantùŋ rwiŋ, nə ye bohòŋgàa yə̀ wèŋ. Mʉ̀ kʉəp

kpʉ bohòbʉ̀ʉ lak am sə wo bʉ̀ʉ Jus wèŋ, nə ye bohòbʉ̀ lakmvum wèŋ sə'. Mʉ̀ a kʉəp kpʉ mʉ ntòlak nə ye ŋgəà sə'. Mʉ̀ kʉəp kpʉ mvwe' ndzəp nə ghaŋ nà'a nə ye bohòbʉ̀ʉ sə wo dʉk bòrəgə də wo bʉ̀ʉ Krɛst yà'a.

27 Mʉ̀ à fàk, nə wo vɛ'ɛ wùriŋ. A kɛ̀' ŋkʉ̀ʉŋ sə mʉ kà lo mʉlisə mʉ̀ gèsə tsok rɛŋ; njè bɛŋ sə yaŋ mʉ, njè ndzəp sə yaŋ mʉ sə'. A kɛ̀' ŋkʉ̀ʉŋ sə mʉ̀ sə taŋ cum njè, mbʉəp sə ko mʉ, mʉ̀ kà cək tse'.

28 Mʉ bwes noŋsə bum mok sə̀ yà' ànə ye sə vɛ'nə fana ntʉm àm sə fa mʉ ŋgə' bə fàak am sə̀ yà' cu lòkɛ' mʉmvwe' coos sə wèŋ sə̀'.

29 Ŋwə̀ nəmòok ye wòwo fana mʉ̀ yuk ŋga ni' àm wo mʉ yàm sə̀'. Ŋwə̀ nəmòok gbʉ̀ ni sənə bʉp fana ntʉm àm yaaŋ mʉ vɛ'ɛ wùriŋ.

30 A ye-a də mʉ kumŋgùŋ fana mʉ̀ kum bə bum sə̀ yà'a nìtsə'gə̀ də mʉ ŋwə̀ nə̀ jì ŋàŋ sə.

31 Nwì nə̀ yi tɛ̀'ɛ Tà Jisòs, səsèfaa ye bə liŋ sə̀ ye sə nə̀ mvèsə. Yi rì də mʉ̀ sə kà yè'sə mvwès cì'.

32 Ghà nə̀ mʉ̀ à ye mvwe' lak Dàmaskù fana Govənònə̀ yi à sə fàk bohòŋkum Àritàs nà'a à nòŋsə sojà wèŋ mvwe' ncùu ŋka' lak sə də ya yà'wèeŋ ko mʉ.

33 Ànə geŋ bʉ̀ʉ mok fis casə mʉ bə tətoo ŋka' mok sənə ŋkòk fana mʉ̀ swìrə.

12

Nwìi Jəgə̀ Yusə̀ Yà'a Jì Ŋàŋ, Nə Gʉ Fàk Bə Zeŋ Sə̀'

1 A ye-a sə̀ də kùmŋgùŋ ka fàk tse' fana mʉ̀ tse' ŋgòkùm malì ŋgùŋ nə. Mʉ nə cep ŋga'a mok bə lo sə̀ mʉ̀ yə, nə ye bum mok sə̀ Tà a nìtsə̀' fa mʉ yà'.

2 Mʉ̀ rì ŋwə̀ nəmòk nə̀ yi krətèŋ, a ŋga'a lùumŋgòŋ hum-ncòp-kwè nə̀ wo à ko jə kok lòyi mʉmvwe' ntòbu nə̀ nà' sàp càsə mok pwe' nə. Yi ànə lo-a mbwa bə ŋgùpni' jəja vɛ'ɛ kè də yi ànə lo-a sə̀ bə yòŋsə̀ àlɛ', mʉ̀ ka riŋ; Nwì rì bə zeŋ yi.

3 Mʉ̀ rì də wo ànə ko jəŋ lo ŋwə̀ ànə mʉ Pàràde. Mʉ̀ ka sə̀' riŋ mali də yè'sə ànə ye bə ŋgùpni' jəja vɛ'ɛ kè də yi ànə lo-a sə̀ bə yòŋsə̀ àlɛ'; mʉ̀ ka riŋ, Nwì rì mègù bə zeŋ yi.

4 À kə̀ dzèŋ mbwa, yi yuk bum mok sə̀ kaco ŋwè cep to yà' yeŋ; yà' ye sə̀' də ŋwèe kà yà' cèp.

5 Bohòma nə̀ tu ŋwə̀ ànə fana aco mʉ̀ kumŋgùŋ. Bohòma nə̀ tu yàm fana kaco mʉ̀ kumŋgùŋ yeŋ. Aco mʉ̀ kumŋgùŋ lɛ bə bum sə̀ yà' sə nìtsə̀' də mʉ ŋgà jì ŋàŋ sə.

6 A ye-a ŋga mʉ̀ dzəm də mʉ kumŋgùŋ fana yà' kà co nsàp kùmŋgùŋ ŋwə̀ ləm ye, bʉ̀ʉsə̀ yusə̀ mʉ nə sə cep sə, yà'a zìnə. Megu də mʉ nə kà kum, bʉ̀ʉsə̀ mʉ̀ ka dzəm də ŋwə̀ nəmòok jəŋ mʉ co ŋwə̀ nə̀ ghaŋ bʉ̀ʉ zeŋ dzəm, yi jə mʉ lɛ co nsàp ŋwə̀ nə̀ yi à yə ŋga mʉ̀ sə gʉ̀ʉ, nə yuk ŋga mʉ̀ sə cèep.

7 Mvə'nə̀ mʉ̀ à yə bum maŋgəŋgèeŋ yè'sə, Nwì à ka dzəm də mʉ koksə ŋkwɛ̀ŋ, nə sə nɛni' bʉ̀ʉ bum maŋgəŋgèeŋ sə̀ mʉ̀ à yə yà' sə dzəm. Fana yi nə fa mʉ yumòk nə̀ nà à ye co njàk sòp tə mʉ ndzə ni'ì mʉ̀ anə. Nà' ànə ye bohòmʉ̀ anə co masinjà Satà, nə̀ yi sə ləp mʉ də ya mʉ kà ni' sə nɛ̀.

8 Mʉ̀ à lɛŋ fis bohòTà kɛ̀' tɛ', də yi jəŋ fis gɛsə nà' bohòmʉ̀ anə fo'.

9 Yusə̀ yi à cèp fəsə fa mʉ sə à ye də, <<Bòvèm nə̀ njàm nə a kʉ̀rə bohòwù anə laŋ. Bʉsə̀ ŋàaŋ sə̀ yàm sə gʉ wesəgə̀ mvwe' sə̀ jì ŋàaŋ fo'.>> Ye də mʉ nə kum ŋgùŋ, nə kwa wùriŋ ŋga mʉ wòwo, ya ŋga ŋàaŋ sə̀ Krɛst sə ye sə ntʉ̀ʉ mʉ̀ anə.

10 Ye də a ye-a ŋga mʉ wòwo, bwìŋ sə yak mʉ, bum sə gʉŋ ghak mʉ, bwìŋ sə gʉ mʉ bʉp, mʉ̀ sə ye ŋgə' bʉ̀ʉ Krɛst fana ntʉm àm kà mʉ ŋgə' sə fa; bʉ̀ʉsə̀ mʉ̀ rì də ghà nə̀ mʉ wəwo fana mʉ̀ ye gʉgʉŋ.

Ntʉm Yaaŋ Pol BohòBʉ̀ʉ Korè Wèŋ

11 Mʉ̀ bʉ̀sə ni' àm ŋgòcèp co ləm, ŋga gʉ̀ mʉ wèŋ ŋkuŋ mʉ gʉ vɛ'nə; ŋga anə ye co wèŋ sə kwasə mʉ wèŋ. A ye-a sə̀ də mʉ̀ ka ŋwə̀ mòk mʉ̀ yeŋ, fana mʉ̀ ka ŋwə̀ nə̀ maŋkwɛ̀ŋ bohòŋgàa ntum awèŋ sə̀ wo nsàp njàwo zok yà'sə mʉ̀ yeŋ.

12 Ghà nə̀ mʉ̀ à ye vesùwèŋ yà'a, fana mʉ̀ ko ntʉm, nə niŋtsok fa weŋ də mʉ

ŋgà ntum nə̀ zìnə̀. Mʉ̀ sə̀ gʉ̀ bum maŋgəŋgèŋ wùriŋ, mʉ̀ sə̀ gʉ̀ bum mok sə̀ yà' sə̀ nìtsə̀' mvə̀k sə̀'; mʉ̀ à gʉ̀ fàak sə̀ yà' tse' ŋàŋ sə̀' mʉŋgorə̀ wèŋ anə̀.

13 Yumok cu sə̀ mʉ̀ à gʉ̀ bohòcoos mok wèŋ, nə̀ kà weŋ yàwèŋ gʉ̀ fa yo à? Mègù nə̀ də̀ ghà nə̀ mʉ̀ à sə̀ fàkgə̀ vesùwèŋ co ŋgà ntum yà'a, mʉ̀ à sə̀ kà weŋ ni' bə̀ nzak mbàm nìrə̀. Bə̀ yà'sə̀, mʉ̀ sə̀ lɛŋ weŋ vɛ'ɛ də̀ kwəkwè' wèeŋ swi fa mʉ bə̀ jòŋ ànə̀.

14 Wèeŋ yeè, mʉ̀ sə̀ fʉ̀hʉ ŋga'a ŋgòkə̀ kɛ' yə̀ weŋ sə̀mok, nə̀ kɛ̀' tɛ'. Mʉ nə̀ kà weŋ ni' bə̀ nzak mbàm sə̀' nìrə̀; mʉ̀ dzəm weŋ, mʉ̀ ka bum awèŋ sə̀ wèŋ tse' dzəm. Bweŋke' ka tse' ŋgòlàp fa bum bohòtɛ̀' awo wo yeŋ, tɛ̀' tse' ŋgòlòksə̀ fa bwe ye yi.

15 Mʉ yàm yəyərə̀ ŋgòbʉpsə̀ yusə̀ mʉ̀ tse' pwe'fo', nə̀ bʉpsə̀ ni' àm sə̀' bʉ̀ʉ tu awèŋ. A ye-a ŋga mʉ̀ dzəm weŋ wùriŋ vɛ'nə̀, ye də̀ wèeŋ nə̀ dzəm mʉ yàm momjo à?

16 Bʉ̀ʉ awèŋ mok sə̀ cep bə̀ liŋ am də̀, <<A zìnə̀ də̀ yi vàgəə̀, yi kà ves ŋgə' bə̀ nzak mbàm lɛ fa anə̀; megu də̀ yi yà'sə̀ mʉ limŋgòŋ ŋwà nə̀ tàtè. Vès rì tse' də̀ yi a zʉ lòtsoŋ swe' bə̀ mandzà mòk bohòvès yè'sə̀ laŋ.>>

17 Kàcò, a yè'sə̀ bə̀ nsàp nə̀ fò? Bʉ̀ʉ sə̀ mʉ̀ a sə̀ tum wo bohòwèŋ yà'a, mòk à lim zʉ fʉk ŋwà nə̀mòk à?

18 Mʉ̀ lɛŋ Taitòs də̀ yi geŋ, nə̀ tumsə̀ be'lə̀ yi bə̀ moma mòk nà'a sə̀'. Wèŋ tsəm də̀ Taitòs ànə̀ lim weŋ à? Ves Taitòs nə̀ tsərəgə̀ nsàp nə̀ mò'fis, nə̀ sə̀ gʉ bum sə̀' nsàp nə̀ mò'fis, wèŋ ka vɛ'nə̀ riŋ à?

19 Kàmòk wèŋ sə̀ tsərə̀ də̀ yusə̀ vès sə̀ cèp yè'sə̀ vès sə̀ lap bə̀ zeŋ mandzà ŋgògʉ̀ də̀ ya vèes yəəŋ mʉlisə̀ wèŋ co bʉ̀ʉ sə̀ vèes bəboŋ àlɛ'. Hai' ka vɛ'nə̀ yeŋ. Vèes cèpgə̀ mvə̀'nə̀ Krɛst sə̀ dzəm də̀ vèes cep sə̀, mantombìi Nwì. Ŋge' am wèŋ, yusə̀ vèes gʉ̀gə̀ yà' pwe'fo', a yegə̀ ŋgòtɛsə̀ weŋ.

20 Wʉə̀ sə̀ ko mʉ də̀ kàmòk mʉ nə̀ kə̀ tseŋ weŋ, ŋga wèŋ ka nsàp nə̀ mʉ̀ dzəm də̀ wèeŋ ye vɛ'nə̀ nə̀ yeŋ. Mʉ̀ kà yàm bohòwèŋ anə̀ mvə̀'nə̀ wèŋ dzəm də̀ mʉ ye sə̀ sə̀' yə̀. Wʉə̀ sə̀ ko mʉ də̀ kàmòk mʉ nə̀ kə̀ tseŋ weŋ ŋga wèŋ sə̀ kʉ̀ə̀m, mok sə̀ waŋ bum bwìŋ, mok sə̀ jok, mok ye ŋgàa wi' bə̀ ŋgàa yàk bwìŋ wèŋ. Mok ye ŋgà caŋsə̀ ncəncàŋ, ŋgàa nɛ̀ni' nə̀ ye ŋga bum ram bʉp wes pwe'fo'.

21 Wʉə̀ sə̀ ko mʉ də̀ mʉ və-a fana marè'tu nə̀ ko mʉ mantombìi Nwì bʉ̀ʉ wèŋ. Fana mʉ̀ sə̀ waaŋ geŋ bohòbʉ̀ʉ sə̀ wo à gʉ̀ bʉp, nə̀ kà ntʉm awo kupsə̀. Mʉ nə̀ sə̀ waŋ bʉ̀ʉ sə̀ wo a gʉ̀ yusə̀ yà' ka rərɛŋ yeŋ, nə̀ sə̀ ko sàhà, nə̀ ye ncu nə̀ bʉp nə̀ anə̀ ye co ŋwè kà vɛ'nə̀ cu.

13

Pol Sə̀ Tip Bʉ̀ʉ Korè Wèŋ, Nə̀ Soŋ Wo Ntu' Sə̀mok

1 Nè'e ŋga'a nə̀ kɛ̀' tɛ' nə̀ mʉ nə̀ kə̀ kɛ' yə̀ weŋ. Wo à còm ndzənə̀ ŋwàk Nwì də̀, <<A ye-a ŋga wo jə̀ və̀ nzak mʉtuhù ŋwə̀ nə̀mòk, kaco nzak nə̀ zʉ yeŋ, tse'ŋga bwìŋ ba kè tɛ' àlɛ' dʉk də̀ wo a yə̀ bə̀ lis awo ŋkuŋ.>>

2 Mʉ̀ dzəm ŋgòtsə̀' fa bʉ̀ʉ sə̀ wo à gʉ̀ bʉp fa' mantombì yà'a yumok, nə̀ ye bə̀ mok yà'a pwe' sə̀'. Mʉ̀ ànə̀ cep bum yè'sə̀ mantombì fa' laŋ, ghà nə̀ mʉ̀ à kə̀ kɛ' yə̀ weŋ nə̀ kɛ̀' ba nà'a; fana mʉ nə̀ cep mali yà' ŋga'a mvə̀'nə̀ mʉ̀ ka vesùwèŋ yeŋ yè'e sə̀mok; də̀ mʉ və̀ fe'lə̀ mok fana mʉ nə̀ kà ŋwè mè'rə̀.

3 Mʉ nə̀ gʉ̀ vɛ'nə̀ bʉ̀ʉsə̀ wèŋ dzəm ŋgòyə̀ yumok sə̀ yà' sə̀ nìtsə̀' də̀ Krɛst sə̀ cèp càsə̀ bohòmʉ̀ yi anə̀ zìnə̀. Yi kà weŋ bə̀ wòwo kotse'gə̀, yi nìtsə̀'gə̀ ŋàaŋ ye mʉŋgorə̀ wèŋ anə̀.

4 A lɛ zìnə̀ də̀ wo à tɛ'lə̀ yi mʉntèəŋ bə̀ jì ŋàŋ, nə̀ ye sə̀' zìnə̀ də̀ yi cu bwìŋ ŋwəm sə̀' bə̀ ŋàaŋ sə̀ Nwì. Mʉmvə̀'nə̀ vesiwèeŋ mvwe' mò'fis, vèes jì ŋàŋ fana vèes nə̀ cum ŋwəm sə̀' bə̀ ŋàaŋ sə̀ Nwì sə̀, nə̀ kotse' weŋ bə̀ ŋàŋ anə̀.

5 Wèeŋ mum vèəm awèŋ, nə̀ ja'a-na də̀ wèŋ sə̀ fa mali ntʉm awèŋ bohòKrɛst nə̀ àlɛ. Wèeŋ riŋtse' də̀ Krɛst cu sə̀ ntʉʉ̀ wèŋ, tse'ŋga wèŋ a mùm vèm awèŋ nə̀ ye də̀ wèŋ-a gbʉ̀ mèmumsə̀.

6 Vès tsəm də̀ wèeŋ nə̀ kʉk ja'a ves, nə̀ riŋ də̀ vès ka yàvès gbʉ.

7 Mʉ̀ lɛŋ bohòNwì də wèeŋ gʉ lɛ yusə̀ yà'a nə ye kə̀kʉrə̀. Mʉ̀ lɛŋ vɛ'nə fana yà' kà də ya vèes yəəŋ co ma nsàp yumok, də fàak avès sə lòmantombì dʉk. Yusə̀ yà'a ca sə də vès dzəm də wèeŋ gʉ megu yusə̀ yà'a bə̀boŋ. Vès dzəm vɛ'nə, ŋga a ye-a sə̀ də yà'sə nə gʉ ves ŋgòyəəŋ co də vès gbʉ̀ laŋ na.
8 A vɛ'nə bʉ̀ʉsə̀ kaco vès gʉ yumok ŋgòtəhə lok zìnə yeŋ, vès tse' mègù ŋgògʉ̀ nà' lo mantombì.
9 A ye-a də vèes wòwo ŋga wèeŋ yàwèŋ gʉgʉŋ fana vès kwa cɛ̀bʉ̀ə̀. Yusə̀ vès sə lɛŋ Nwì bə zeŋ sə də wèeŋ foho təəŋ fe'lə rərəŋ sə̀mok.
10 Ye də mʉ̀ sə còm fa weŋ bum yè'e ŋga mʉ̀ ka ntòvə vɛ'nə ya ŋga mʉ vəə̀, mʉ̀ kà də mʉ jə ŋàaŋ sə̀ Tà a fa mʉ sə, nə kotse' weŋ bə bo sə̀ gʉgʉŋ dʉk. Yi a fa mʉ ŋàaŋ yà'sə ŋgògʉ̀ weŋ bə zeŋ də wèeŋ lo mantombì, ka də mʉ jəŋ lo weŋ bə zeŋ maŋkwɛ̀ŋ yeŋ.
11 Mʉ̀ sə mèsə ŋwàk àm nə mʉmvə̀k nè'e də bwema am wèŋ, wèeŋ cum bə̀boŋ. Wèeŋ te'e benə tsə'rə ncu àwèŋ, wèeŋ yuk yusə̀ mʉ̀ tsə̀' fa weŋ, wèeŋ cum cù mò'fis, wèeŋ cum bə fifi, fana Nwì nə̀ yi tse' dzədzəm, nə tse' fifi, nə ye wenə wèŋ.
12 Wèeŋ cepsə mòk bə mòk bə nsàp cə̀cèpsə̀ nə̀ də wèeŋ mò'fis. Bʉ̀ʉ Nwì sə̀ wo cu fɛŋ sə cèpsə gèsə weŋ pwe'.
13 Mʉ̀ lɛŋ də bə̀bo nə̀ Tà Jisòs Krɛst, nə ye dzədzəm nə̀ Nwì nə ye bohòwèŋ. Mook sə̀' də wèeŋ cumcòŋ nsàp nə̀ Yòŋsə̀ nə̀ Rərɛŋ tse' nà'a.

Ŋwàk nà Pol à Còm Fa Bʉ̀ʉ sà Mvwe' Nzeŋgòŋ
GÀLESIYÀ

Mʉmvà'nà wo à sə tsòhòlòNtirà nà Bàboŋ nà nà'a bə liŋ Jisòs nə bohòbʉ̀ lakmvum wèŋ, wo yuk nə yeto ŋgòdzəm nà'. Bwìŋ yeto ŋga'a ŋgòcèp kɛ'cà də, tse'ŋga bʉ̀ʉ yè'sə nòŋsə lʉ̀ʉk Musì, nə kom tu mbəmbam ŋkuŋ wo ye Krətèeŋ sà zìnə. Pol à tsà' rɛŋsə də ka də ŋwè tse' ŋgònòŋsə lʉ̀ʉk sə ŋkuŋ yeŋ. Yi sə tsok rɛŋsə də lʉ̀ʉk Musì sə sə nìŋtsà' fa ŋwè də yi ŋgà gʉ̀ bʉp. Nà' à sə koho tse' bwìŋ vɛ'nə tàtè kə wɛs bə mvàk nà Jisòs ŋgà lùŋsə bwìŋ à və nà'a. Yi də yusà yà' tse' ŋgògʉ̀ ŋwè ŋgòye kàkʉrà mʉlìsà Nwì mègù dzədzəm mò'fis. A ye-a ŋga wù tse' dzədzəm bohòJisòs fana Nwì gʉ bʉsə wu ŋga wu sə yəəŋ bohòyi mok co wù ka bʉp tse' lok. Ŋwà nà yi sə naaŋ mègù-a ye tu bə lʉ̀ʉk sə fana ye də yi cu mali yà'sə ŋkwɛ̀ŋ. Wu bɛ'lò-a Jisòs fana wù kà ŋkwèŋ mok ye.

1 Còm ŋwàk nè'e mʉ̀ʉ Pol nà mʉ ŋgà ntum Jisòs Krɛst. Ŋwè a ka mʉ yi cokfis, ŋwè kà mʉ yi də mʉ kə gʉ fàak yè'sə sà tum. A tumsə mʉ Jisòs Krɛst bə tu ye, nə ye Tɛ̀' àvès Nwì nà yi ànə lokoksə nà' mvwe' kpʉ nə.

2 Bwema sà ndzə nì'ì Jisòs sà vesiwèŋ cu fɛŋ pwe' sə cepsə wèŋ bʉ̀ʉ cos sà mvwe' nzeŋgòŋ Gàlesiyà pwe'.

3 Mʉ̀ lɛŋ də Tɛ̀' àvès Nwì nə ye Tà Jisòs Krɛɛst gʉ weŋ bàboŋ, nə fa weŋ fifi.

4 À ye Jisòs Krɛst bə tu ye nà yi ànə jəŋ ni' ye, nə fa nà' bʉ̀ʉ tu avès ya vesùwèeŋ tesə gɛsə mvwe' bʉp nà nà'a sənə nzeŋgòŋ nə. Yi ànə gʉ yè'sə fana yà' ye megu sà' mvà'nà Tɛ̀' àvès Nwì à sə tsərə sà' vɛ'nə anə.

5 Mʉ̀ lɛŋ də kàkuk ye bohòNwì anə mvèsà nà mvèsà.

Jəŋ Ŋkərà Də Wèeŋ Kà Ntirà Nà Bàboŋ Nə Mè'rà

6 Nwì a to weŋ casə bə bòvèm nà Krɛst də wèeŋ ye bʉ̀ʉ ye, wèŋ kurə bʉuŋ tsoŋ cəcuŋ vɛ'nə, nə yuŋ lo bwi ncèp mòk nà zok yè'sə va? Hàva', wèeŋ gʉ̀ yè'sə yà vɛ'nə ɛ?

7 Ntirà nà Bàboŋ mòk nà zok ka mok cum fe'lə. Mʉ̀ rì də bʉ̀ʉ mok wèŋ sə làp mandzà nà ŋgòcwi bʉsə ncèp nà bə liŋ Krɛst nə, ya wo jipsə weŋ.

8 A ye-a ŋga ŋwà nəmòk kà tsà' fa weŋ ncèp mòk nà zok nə noŋsə nà vès à tsòho to fa weŋ nà'a fana ndòbɛ' ŋgàŋgàŋ. Mʉ̀ sə dʉk yè'sə də a dzəm ye vès də vès kà kupsə ncèp ànə kè masinjà Nwì àlɛ' pwe' ndòbɛ' megu yi bɛ'lə.

9 Mʉ̀ sə cèp fe'lə sàmok mvà'nà vès cèp to fa' mantombì də, A ye-a ŋga ŋwà nəmòk kà tsà' fa weŋ ncèp mòk nà zok nə noŋsə nà vès à tsòho to fa weŋ, wèŋ yuk, nə dzəm nà'a fana ndòbɛ' ŋgàŋgàŋ.

10 Mʉ̀ cèp vɛ'nə ya kà də mʉ̀ sə lap mandzà də mʉ cep vɛ' bə vɛ' ya bwìiŋ kwa bohòmʉ̀, nə jəŋ mʉ co ŋwè yeŋ. Mʉ̀ sə làp yàm-e yusà yà'a nə gʉ Nwì kwa bə zeŋ. A ye-a də mʉ̀ sə làp mandzà ŋgògʉ̀ də ya bwìiŋ kwa bohòmʉ̀ wo fana mʉ̀ kà yà'sə ŋgà fàk Krɛst nà zìnə ye.

Pol Tsà' Rɛŋsə Mvà'nà Yi À Bʉ̀ʉŋ Ŋgà Ntum Jisòs

11 Bwema am wèŋ, mʉ̀ dzəm də wèeŋ riŋ tse' də ncèp nà mʉ̀ ànə tsoho fa weŋ ànə, nà' ka yu nà à tsərə kok nà' ŋwè yeŋ.

12 Mʉ̀ à ka nà' bohòŋwè jəŋ, ŋwè ànə ka mʉ nà' yi sà yə'rə fa. Jisòs Krɛst à nì tsà' fa mʉ nà' yi bə tu ye.

13 Wèŋ rì nsàp ŋwà nà mʉ̀ ànə ye ghà nà mʉ̀ à sə bɛ' to mègù mandzà bʉ̀ʉ Jus wèŋ nà'a laŋ. Mvàk ànə à ye, mʉ̀ à sə tʉ̀ksəgà bʉ̀ʉ cos nà Nwì nə vɛ'ɛ wùriŋ. Mʉ̀ sə gʉ̀ tsoŋ megu də mʉ ləsə nà' ləsə.

14 Bʉ̀ʉ sà vesi wèŋ à ye wàk pwe', mòk à ka mʉ kʉəp lok, bə mandzà nà mʉ̀ ànə sə bɛ' bum sà bʉ̀ʉ Jus wèeŋ gʉ̀gàə. Mʉ̀ à sə bɛ' mandzà bum sà tàcici avès wèŋ à sə gʉ̀ʉ bə ntʉm àm pwe' nà pwe'.

15 Yà' kə tesə və kə də, Nwì ànə cokfis noŋsə mʉ zok ŋga wo ka mʉ ntòdzə. Yi a to mʉ bə bòvèm ye də mʉ ye ŋwè nà nje.

16 Yà' ànə boŋ kok yi fana yi niŋtsok fa mʉ mo ye nə də ya mʉ tsoho fa bʉ̀ lakmvum wèŋ Ntirà nà Bàboŋ nà nà'a bə

liŋ ye nə. Yi ànə nitsok fa mʉ mo ye nə fana, ves ŋwè nè mò'fis à ka bə zeŋ taaŋ lok.
17 Mʉ̀ à ka də mʉ lo kə ye bʉ̀ʉ sə̀ Nwì ànə to to ntòwo co ŋgàa ntum Jisòs wo sə̀ wo cu Jòrosalèm yà'a sə̀ lò. Mʉ̀ à lòkok yàm, nə lo mvwe' nzeŋgòŋ Àràbiyà. Mʉ̀ à kə̀ cu fo', mʉ̀ bwìŋ foho və̀ mvwe' lak Dàmaskù.
18 À cà lùumŋgòŋ tɛ', mʉ̀ lo Jòrosalèm də mʉ kə ye Pità ya vesi riiŋ ni' avès. Vesi à cu fo' nùumbu hum-ncòp-tàŋ.
19 Mʉ̀ à ka ŋwè nəmòk nè yi ŋgà ntum Jisòs ye lok. Mʉ̀ à yə mègù Jem nè yi moma Tà Jisòs nà'a yiìyi.
20 Yusə̀ mʉ̀ sə còm fa weŋ yè'e zìnə. Nwì rì tse' sə̀' də mʉ̀ sə kà yè'sə mvwès cì'.
21 Yà'sə à mèe, mʉ̀ kɛ' lo mvwe' nzeŋgòŋ Sìriyà bə Sìlisiyà.
22 Mvə̀k ànə à ye ŋga bwema sə̀ wo cu mvwe' coos sə̀ mvwe' nzeŋgòŋ Jùdiyà wèŋ ka mʉ mʉlisè ntòye ja'a lok.
23 Wo à yuk mègù mvə̀'nə̀ bwìŋ a sə cèp kɛ'cà bə liŋ àm də, <<Ŋwè nè yi à sə tʉ̀ksəgə̀ vesùwèŋ, nə sə lap mandzə̀ də yi ləsə Ntirə̀ nè Bəboŋ nə nà'a sə tsòho fa bwìŋ ŋga'a də yà'a dzəmtse' bohòKrɛst.>>
24 Fana wo sə gɛ̀ŋ Nwì bʉ̀ʉ tu àm.

2

Pol Kə̀ Tsèŋ Ŋgàa Ntum Jisòs Sə̀ Mvwe' Lak Jòrosalèm

1 Lùumŋgòŋ hum-ncòp-kwè à càa fana mʉ̀ bwi foho lo fe'lə mʉ Jòrosalèm anə sə̀mok. À lòcà ves Bànabà fana Taitòs lo sə̀' vesi wèŋ.
2 Mʉ̀ à kok lòmbwa bʉ̀ʉsə̀ Nwì à nìtsə̀' fa mʉ də mʉ geŋ mbwa. Mʉ̀ à kə̀ dzèeŋ, mʉ̀ ye to ntòbʉ̀ʉ sə̀ bwìŋ à sə jəgə̀ wo co bʉ̀ʉ sə̀ mantombì mʉ cos nə̀ fo' nə wèŋ. Vesiwèŋ cum ntsə̀m, mʉ̀ tsok rɛŋsə fa wo yusə̀ mʉ̀ sə tsoho fa kɛ'cà bʉ̀ lakmvum wèŋ sə. Mʉ̀ à tsə̀' vɛ'nə bʉ̀ʉsə̀ mʉ̀ à ka dzəm də fàak sə̀ mʉ̀ à gʉ̀ to bə sə̀ mʉ̀ sə gʉ̀ ŋga'a wèeŋ maha wà dzəm.
3 Anə geŋ wo dzəm ncèp àm nə. À ye-a sə̀ də Taitòs nè vesi wèŋ à ye nə mo lak Gris fana wo à ka yi də yi nə kom tsoŋ tu mbəmbam ŋkuŋ ŋga yi ye krətèŋ dʉk fa.
4 Wo ànə taaŋ bə ncèp ènə bʉ̀ʉsə̀ bʉ̀ʉ səmok sə̀ wo à sə bòrə də wo krətèŋ wèŋ à wooŋ ni və̀ sə̀' fo', nə sə dzəm də wo kom fa Taitòs tu mbəmbam. Wo ànə wooŋ ni və ŋgòkə̀ ja'a ya wo riŋtse' mvə̀'nə̀ wo jipsə ncu àvès nə̀ Jisos Krɛst a fì mè'rə ves laŋ nə. Wo à sə dzəm yàwo də vèes cum mali co ŋkwɛ̀ŋ bohòlʉ̀ʉk bʉ̀ʉ Jus wèŋ sə.
5 Ànə geŋ vès kà wo mandzə̀ ko momjo vɛ'ɛ fa lok, ya vèes noŋsə bum sə̀ yà' cu bə Ntirə̀ nə Bəboŋ nə rərəŋ, ya wèeŋ nə kə tse' yà' ŋga yà' cu mègù sə̀' rərəŋ mvə̀'nə.
6 Bohòbòp bʉ̀ nə bwìŋ à sə jə wo co bʉ̀ʉ sə̀ mantombì yà'a, ghà nə̀ mʉ̀ ànə tsoho rɛŋsə wes fa wo Ntirə̀ nə Bəboŋ nə̀ mʉ̀ sə tsòho fa bwìŋ nə, fana wo à ka mʉ də yumok cu sə̀ mʉ nə gʉ ŋkuŋ dʉk lok fa. (Wèŋ riŋ à? Bʉ̀ʉ yà'sə wèŋ ànə ye-a sə̀ bʉ̀ʉ sə̀ mantombì vɛ'nə fana mʉ̀ à ka yàm yà'sə co yumok jəŋ bʉ̀ʉsə̀ bwìŋ mègù mʉlisə Nwì yəyərə pwe'.)
7 Bʉ̀ʉ sə̀ mantombì wèŋ sə à yə də Nwì a fa mʉ ncèp nə laŋ zìnə. Wo riŋ də yi tum mʉ ŋgòkə̀ tsòho fa Ntirə̀ nə Bəboŋ nə bohòbʉ̀ lakmvum, mvə̀'nə̀ yi ànə tumsə Pità fa' sə̀' bə ncèp nə̀ ŋgòkə̀ tsòho fa bʉ̀ʉ Jus wèŋ yà'a.
8 Wo à yə də Nwì nə̀ yi à fa Pità ŋàŋ, nə tumsə nà' ŋgòye ŋgà ntum ye bohòbʉ̀ʉ Jus wèŋ nə, mègù sə̀' yi nə, nə̀ yi a fa mʉ ŋàŋ də ya mʉ ye ŋgà ntum bohòlakmvum wèŋ.
9 Jem bə Pità nə ye Jon sə̀ Krətèeŋ sə̀ fo' jəgə̀ wo co bʉ̀ʉ awo sə̀ mantombì wèŋ à rɛɛŋ yàwo sə̀' də Nwì a fa mʉ nsàp fàk ènə laŋ zìnə. Fana wo fa ves Bànabà bo ŋgònìtsə̀' də vesi wèeŋ mok mvwe' mò'fis. Vesi wèŋ cep, nə dzəmtes mvwe' mò'fis də ves Bànabàa lo yàvès bohòbʉ̀ lakmvum ya wo lo yàwo bohòbʉ̀ʉ Jus wèŋ.
10 Wo à fa mègù ves ntip nə̀ mò'fis də vèes kà nà' swì. Nà' à ye də, vèes lòo, vès kà ŋgàa jìŋ sə̀ mʉŋgorə̀ wo wèŋ swì. Wo à sə cèp yè'sə ŋga mʉ̀ à sə tsərə sə ntʉʉ̀ mʉ̀ sə̀' wùriŋ də mʉ nə sə tɛsə ŋgàa jìŋ

wèŋ sə.

Pol Sa'rə Pità

11 Ghà nə Pità à kə̀ tsèŋ ves mvwe' lak
Antiyòk fana mʉ̀ à sa'rə yi jəja bʉ̀ʉsə̀
yumok sə̀ yi à gʉ̀ʉ à ye jəja kwaraŋgaŋ
də yà' ka rərəŋ yeŋ.
12 Yusə də Pità à və̀ to, yi sə zʉ be'lə
zʉzʉ bə bʉ̀ lakmvum wèŋ mvwe' mò'fis,
yumok kà fo' bʉp. Ânə geŋ Jem tum vesə
bʉ̀ʉ səmok wèŋ. Wo à kə̀ dzèeŋ, Pità kà
mok ŋgòzʉ be'lə bə bʉ̀ʉ sə̀ bə yà'wèeŋ
zʉgəə sə mok dzəm. Yi à gʉ̀ vɛ'nə bʉ̀ʉsə̀
yi ànə wəp bòp bʉ̀ nə̀ wo dʉkgə̀ də
tse'ŋga wo kom fa ŋwè tu mbəmbam
ŋkuŋ wo riŋ ŋgə̀ŋgàŋ co krətèŋ yà'a wèŋ.
13 Â ye vɛ'nə fana Krətèeŋ mok sə̀ wo
cugə̀ fɛŋ ŋga wo bʉ̀ʉ Jus wèŋ ye ŋgògorə
yàwo sə̀'. Wo à gʉ̀ tè Bànabà bə tu ye bɛ'
mok sə̀' nsàp mandzə̀ àwo nə.
14 Mʉ̀ ànə geŋ də mʉ ye də wo sə kà
mandzə̀ Ntirə̀ nə̀ Bəboŋ nə rərəŋ sə bɛ'
fana mʉ̀ cep bohòPità jəja də, <<Wù rì
də wu ŋwəə Jus, nə sə gʉ bum co ŋwè
lakmvum. Fana njo nə̀ wù sə̀ làp mandzə̀
ŋgòbwi' bʉ̀ lakmvum wèŋ də wo sə gʉ
bum yàwo mvə̀'nə̀ bʉ̀ʉ Jus wèeŋ gʉ̀gə̀
bum yè'sə bʉ̀ʉ yà?>>

Mandzə̀ Lùŋ Megu Mò'fis: Dzəm BohòJisòs Krɛst

15 Yusə də, vesi wèeŋ bʉ̀ʉ Jus sə̀ bwe
nze, vès ka pegè yeŋ. Vès ka bʉ̀ʉ sə̀ də wo
ka mandzə̀ nə̀ Nwì dzəm nà'nə riŋ yà'a
yeŋ.
16 Vès rì sə̀' də mandzə̀ nə̀ co ŋwè noŋsə
lʉ̀ʉk bʉ̀ʉ Jus wèŋ sə, də ya Nwìi dʉk də yi
ka jòŋ tse' bʉ̀ə̀. Megu ŋga ŋwè fa ntʉm ye
bohòJisòs Krɛst yiìyi ŋkuŋ fana Nwì dʉk
də ŋgə̀ŋgàŋ ka nzak tse'. Ye də vès yàvès
sə̀', vès a fa ntʉm avès bohòJisòs Krɛst
nə, ya Nwìi dʉk də vès ka nzak bohòyi
tse' bʉ̀ʉ Jisòs nə. Ka bʉ̀ʉsə̀ də vès nòŋsə
lʉ̀ʉk bʉ̀ʉ Jus wèŋ yeŋ. Bʉsə̀ ŋwèe nòŋsə
kpʉ-a lʉ̀k co yà, kaco Nwì dʉk də nà' ka
nzak tse' yeŋ lok.
17 Kàmòk aco ŋwə̀ nəmòk sə tsərə də
vès sə̀ vès sə làp ŋgòye kə̀kʉrə̀ bohòNwì
bə mandzə̀ nə̀ ŋgòdzəm bohòKrɛst nə də,
vèes sə̀' ŋgàa gʉ̀ bʉp bʉ̀ʉsə̀ vès sə kà lʉ̀ʉk
bʉ̀ʉ Jus wèŋ nəmsə̀ àlɛ'. A ye-a vɛ'nə zìnə
ye də Krɛst sə gʉ̀ ves ŋgògʉ̀ bʉp. A ye-a
ŋga nsàp tsətsərə̀ mòk cu vɛ'nə zìnə, ye
də nà'a bə jòŋ, bʉ̀ʉsə̀ aco Krɛst gʉ ŋwè
ŋgògʉ̀ bʉp anə yè'sə va?
18 Yusə lɛ də, a ye-a ŋga ŋwè mè'rə màk
lʉ̀ʉk bʉ̀ʉ Jus wèŋ, nə və kə te' lokoksə
fe'lə yà' sə̀mok, ye də ŋgə̀ŋgàŋ sə gʉ̀
yà'sə yusə̀ Nwì ka bə zeŋ kwa. Kè ka
vɛ'nə yeŋ-ɛ?
19 Â gʉ̀ mʉ sə̀ lʉ̀ʉk yà'sə ŋkuŋ mʉ̀ riŋ də
mandzə̀ nə̀ co də mʉ̀ noŋsə yà', nə kə ye
mantombìi Nwì co ŋwə̀ nə̀ bəboŋ bʉ̀ʉ zeŋ
bʉ̀ə̀. Yà'a mvwe' sə̀ mʉ̀ yəəŋ yàm mok
bohòlʉ̀ʉk sə co ŋwə̀ nə̀ mʉ̀ a kpʉ lòyàm
laŋ, co lʉ̀k kà mʉ yumok gʉ̀ fe'lə̀; a vɛ'nə
ya mʉ cum megu mok ncu nə̀ də Nwì tse'
mʉ yi.
20 Aco mʉ̀ dʉk də ghà nə̀ wo à tɛ'lə Krɛst
mʉntəəŋ nà'a, wo à tɛ'lə be'lə vesi bəbɛ'.
Nà'a njo nə̀ mʉ̀ cèp də ncu nə̀ mʉ̀ sə cu
nà' ŋga'a nè'e ka nə̀ njàm mok yeŋ fe'lə, a
ncu nə̀ Krɛst sə cu nà' ndzə ni'ì mʉ̀ anə yi.
Ncu nə̀ mʉ̀ cu sə nzeŋgòŋ fɛɛŋ ŋga'a, a
mok nə̀ də mʉ̀ fa ntʉm àm bohòmo Nwì
nə̀ yi à dzəm mʉ, nə fa ni' ye co satikà'
bʉ̀ʉ tu am.
21 A ye-a də ŋwèe noŋsə lʉ̀k ŋkuŋ Nwì
dʉk də ŋgə̀ŋgàŋ ka nzak tse' fana ye də
kpʉ nə̀ Krɛst ànə kpʉ nə nà' ka fàk tse'.
Bohòmʉ̀ yàm mʉ nə kà bəbo nə̀ Nwì nə
co yu nə̀ nà' ka fàk tse' vɛ'nə jə yuk.

3

Dzədzəm Làgə̀ Bə Səsè, Lʉ̀k Lə Ye Bə Ndò

1 Wèeŋ ləm à bʉ̀ʉ Gàlesiyà wèŋ? A
bʉsə weŋ ləm ndà? Vès à tsə̀' rɛŋsə fa
weŋ jəja bə kpʉ Jisòs Krɛst mvə̀'nə wo à
tɛ'lə yi mʉntəəŋ yà'a laŋ. Ka vɛ'nə yeŋ-à?
2 Mʉ fek megu-a weŋ ncèp nə̀ mò'fis
nè'e nɛ̀. Ghà nə̀ Yòŋsə̀ Nwì ànə ni sə
ntʉʉ̀ wèŋ fa' nà'a, ànə ye bʉ̀ʉsə̀ də wèŋ
sə nòŋsə lʉ̀ʉk bʉ̀ʉ Jus wèŋ à? Ka vɛ'nə
yeŋ. Ânə ye bʉ̀ʉsə̀ wèŋ anə yuk Ntirə̀ nə
Bəboŋ nə, nə dzəm nà'.
3 Wèeŋ jʉ̀'rə vɛ'nə yè'sə bʉ̀ʉ yà? Wèŋ
à yèto, wèŋ sə naaŋ tu bohòYòŋsə̀ Nwì
ŋgògʉ̀ weŋ ya wèeŋ ye yəyərə̀. Nə gʉ

kok bwi ŋga'a yà ŋkuŋ wèŋ li bɯɯŋ, nə sə gi mok bə ŋàaŋ sə yàwèŋ nɛ?
4 Wèŋ à rɛɛŋ mè bum sə yà'a gɯgɯŋ vɛ'ɛ wùriŋ laŋ. Ye də wèŋ jə bum yà'sə pwe' ŋga yà'a ca wà à? Mɯ̀ tsəm də yà'a nə kà wà lɛ cà.
5 Wèŋ a yə mvè'nə̀ Nwì a fa weŋ Yòŋsə̀ ye nə, nə sə gɯ fàak sə̀ gɯgɯŋ mɯtsətsə'rəə wèŋ sə̀' bə yòŋsə̀ ye nə sə̀ laŋ. Ye də wèŋ sə dɯk yè'e də yi a sə gɯ̀ nsàp fàk ènə bɯ̀ɯsə̀ wèŋ sə nòŋsə̀ lɯ̀ɯk sə à? Ka vɛ'nə yeŋ lok fɯk. A ye bɯ̀ɯsə̀ wèŋ à yuk Ntirə nə Bəboŋ nə, nə dzəm nà'.
6 Wèeŋ kɯk ja'a na yàwèeŋ Abràham è. Wo à còm ndzənə ŋwàk Nwì mvè'nə̀ yi ànə fa ntɯm ye bohòNwì fana Nwì jəŋ yi co ŋwə̀ nə̀ yi kəkɯrə̀.
7 Yà'sə sə nìtsə̀' fa vesùwèŋ də bɯ̀ɯ sə̀ wo fa-a ntɯɯm awo bohòNwì fana a wo sə̀ wo bwe Abràham sə.
8 Aco vès taŋ yumok ndzənə ŋwàk də, Nwìi nə̀ kə̀ jə bɯ̀ lakmvum wèŋ co wo jì jòŋ bɯ̀ɯsə̀ wo fa ntɯm awo bohòyi Nwì. Yà'a mvè'nə̀ Nwì-à fa ntirə nə̀ bəboŋ nə bohòAbràham njamòk. Nwì tsok fa Abràham nə də, <<Mɯ nə se nzeŋgòŋ nə pwe'fo' bɯ̀ɯ wù nə̀ mò'fis.>>
9 Ye də yà' mègù sə̀' mvək ànə də Nwì ànə se Abràham bɯ̀ɯsə̀ nà' à dzəm tse' ncèp ye, fana yi sègə̀ ndàaŋwè pwe' nə̀ nà' dzəm ncèp ye nə sə̀'.
10 Bɯ̀ɯ sə̀ wo sə naaŋ yàwo tu ŋgònòŋsə lɯ̀k pwe'fo' ndòo nə yuŋ wo. Wo à còm nòŋsə yà' ndzənə ŋwàk Nwì laŋ də, <<Ŋwə̀ nə̀ yi kà-a də yi bɛ' fi tse' lɯ̀ɯk sə̀ wo à còm ndzənə ŋwàk lɯ̀k sə làaŋ, nə sə gɯ mvè'nə̀ yà' sə də ŋwè tse' ŋgògɯ̀ɯ sə pwe' nə̀ pwe' gɯ̀ fana ye də ndòyù ŋgəŋgàŋ laŋ.>>
11 Vesùwèŋ rì də kaco lɯ̀ɯk sə gɯ ŋwè yi yəəŋ mɯlisə̀ Nwì co yi ka nzak tse' yeŋ. Bɯsə̀ yà' cu mvè'nə̀ wo à còm yà' ndzənə ŋwàk Nwì də, <<Ŋwə̀ nə̀ yi kəkɯrə̀ mɯlisə̀ Nwìi nə̀ cu fo' bɯ̀ɯsə̀ yi fa ntɯm ye bohòNwì.>>
12 Ŋgòfa ntɯm bohòNwì ka yumok ŋgògɯ̀ bə lɯ̀k tse' lok, bɯ̀ɯsə̀ lɯ̀k sə dzəm ye də ŋwèe noŋsə yà' nòŋsə. Bɯsə̀ yà' mègù mvè'nə̀ wo à còm yà' ndzənə ŋwàk Nwì də, <<A ye-a ŋga ŋwè nòŋsə wes lɯ̀ɯk sə làaŋ, fana ye də yi nə cum fo' bɯ̀ɯ lɯ̀ɯk sə.>>
13 Ye də ndòyù vesùwèŋ laŋ bɯ̀ɯsə̀ a ka lɯ̀ɯk sə làaŋ noŋsə wes. Krɛst à kə̀ ləksə fis ves yi, nə jəŋ ndònə̀ nà'a nə̀ njàvès nə, nə naaŋ mɯtuhù yi, nə kpɯ mɯntèəŋ. Yà'a mvè'nə̀ wo a còm yà' ndzənə ŋwàk Nwì də, <<Ŋwə̀ nə̀ wo kə'ə yi mɯ tɯhɯ̀ pwe', ye də yi bèk ndòbohòNwì laŋ.>>
14 Ye də Jisòs Krɛst à kə̀ jə ndònə̀ njàvès nə, də ya bɯ̀ lakmvum wèeŋ nə kə tse' sə̀sè nə̀ Nwì-a kà' Abràham də yi nə se nà' bə zeŋ nə sə̀'. Ya vesùwèeŋ tse' Yòŋsə̀ Nwì nə̀ yi a kàk də yi nə fa ves nə sə̀' bɯ̀ɯ Jisòs nə.

Kaco Lɯ̀k Kupsə Yusə̀ Nwì Kàk Yà' Yeŋ

15 Bwema am wèŋ, mɯ nə jəŋ yumok sə̀ vesùwèŋ rìŋ bə zeŋ pwe' nə tsok rɛŋsə fa weŋ nza' rɯ̀k nə ye ntirə nə̀ bəboŋ nə. Wèeŋ tsərə-a mvè'nə̀ bwìŋ ba zɯ rɯ̀k bə yumok. A yegə̀ də a ye-a ŋga wo dzəm tes bə zeŋ mvwe' mò'fis laŋ, ŋwə̀ nəmòk kà nà' mok kə̀ kùm fe'lə̀. Wo gɯ̀ wes nà', kaco ŋwə̀ nəmòk kə yamsə naaŋ gesə fe'lə yumok mbwa mok yeŋ.
16 Yà' mègù yà'sə sə̀' vɛ'nə bə rɯ̀k nə̀ Nwì ànə zɯ bə Abràham, nə kak fa nà' bə ŋgwì bɯ̀ ye mòk wèŋ yà'a. Wo ànə com bum yè'sə, yà' kà də Nwì ànə kak Abràham bə ŋgwìi bɯ̀ɯ ye sə pwe' ye. Yà' à ye də mègù ŋgwì ye nə̀ mò'fis, nə̀ a Jisòs Krɛst nə.
17 Yusə̀ mɯ̀ sə cèp sə də vɛ'ɛ. Nwì ànə zɯ rɯ̀k bə Abràham. Ye jəŋ mɯmvè'ànə, à cà lùumŋgòŋ ŋkɯ̀ kwè bə hum tɛ' ŋkuŋ Nwì kə fa bɯ̀ɯ Jus wèŋ lɯ̀ɯk sə̀ yàwo sə. Ye də lɯ̀ɯk yà'sə ka ŋàaŋ sə̀ ŋgògɯ̀ bupsə to yusə̀ Nwì à kàk, bə Abràham nə cep tes me sə tse'.
18 A tse' a bum sə̀ Nwì à fa bwe ye wèŋ bɯ̀ɯsə̀ a nòŋsə lɯ̀k, ye də a ka yà' bɯ̀ɯsə̀ yi à kà' kà'a tse'. Vesùwèŋ rì tse' zìnə lɛ də Abràham à tse' bum sə̀ bəboŋ yè'sə bohòNwì bɯ̀ɯsə̀ Nwì ànə kàk nà' də yi nə gɯ fa nà' vɛ'nə wà.

Njo Nə̀ Nwì Ànə Fa Bwìŋ Lɯ̀k Bɯ̀ɯ Zeŋ Nə

19 A ye-a vɛ'nə, ye də njo nə Nwì ànə
fa bwìŋ lʉʉk yà? Nwì ànə fa lʉʉk sə də
ya vesùwèeŋ riŋ bʉp bə zeŋ. Yi ànə fa
lʉʉk sə də yà'a sə niŋ tsok fa ves mandzə
mʉnə mvək momjo vɛ'ɛ, ŋkuŋ ŋgwì mo
Abràham nə Nwì à kàk də yi nə fa bum
sə bəboŋ bohònà' nə kə dzeŋ. Nwì ànə
fa lʉʉk ye sə ndzə bohòmasinjàa ye də
yà'wèeŋ kə casə fa ndzə bohòŋwə nəmòk
nə yi tə mʉtsətsə'rəə ŋwè nə ye yi, Nwì.
20 A ye-a də ŋwə nəmòk tə mʉtsətsə'rə,
ye də ŋgəŋgàŋ tə yà'sə mʉnə tu bwìŋ ba.
Bə ma nə də Nwì ànə kak Abràham fana
Nwì mègù fa'nə yiìyi bə tu ye.

21 Ye də yà' sə nìtsə' yà'sə də lʉk bə
yusə Nwì à kàk sə, sə ka mvwe' mò'fis gi
à? Hai' ka vɛ'nə yeŋ. Ànə ye-a də lʉʉk sə
tse' ŋàaŋ sə co yà' fa to ŋwè lùŋ bwɛ̀rɛ yà'
à gʉ to bwìŋ ŋgòyəəŋ bohòNwì co wo ka
nzak tse' sə'. Yusə mègù kə də nsàp lʉk
mòok vɛ'nə bʉ̀ə.
22 Wo à còm yà' ndzənə ŋwàk Nwì
də, ŋàaŋ bʉp kotse' nzeŋgòŋ nə pwe' yi.
Yè'sə ye vɛ'nə ya ŋga bʉʉ sə wo a fa ntʉm
àwo bohòJisòs Krɛst wèŋ, a wo sə wo nə
caŋ gɛsə bʉp, nə kə tse' bum sə Nwì ànə
kak də yi nə fa bʉʉ sə wo tse' dzədzəm
bohòKrɛst wèŋ sə.
23 Ȁ ye mantombì ŋga mandzə nə də
bwìiŋ dzəm bohòJisòs nè'e à ka ntòmuhu
to fana yà' sə səsə co lʉk ànə jəŋ bwìŋ
pwe', nə lok tes wo co ŋgàa ndapndzəm
wèŋ, tətè mandzə nə à kə muhu bohòvès
anə.
24 Lʉʉk sə ànə sə gʉmsə tse' bwìŋ
ŋgònìtsə' fa bwìŋ mandzə nə tətè kə wɛs
bə mvək nə Jisòs Krɛst à vəə. Yà' à ye
vɛ'nə tè ghà nə yi à və nə fana ye mok də
vès sə a fa ntʉm avès bohòyi, vesùwèeŋ
nə kə ye mʉlisə Nwì co bʉʉ sə wo ka nzak
tse'.
25 Nə ŋga'a nə mandzə nə a nɛ̀ɛŋ to
laŋ də vesùwèeŋ fa ntʉm bohòJisòs fana
vesùwèŋ ka yumok ŋgògʉmsə bwìŋ mok
tse' fe'lə.
26 Wèŋ sə wèŋ a be'lə mok weŋ Jisòs
wèŋ mvwe' mò'fis pwe'fo' wèeŋ mok bwe
sə Nwì bʉʉsə wèŋ a fa ntʉm bohòyi.
27 Ndàaŋwè pwe' nə yi a bàptɛsə laŋ, nə
ye bə Jisòs mok mvwe' mò'fis, fana ye də
ŋgəŋgàŋ a te' jə tse' yà'sə mok mandzə
nə Krɛst nə mvə'nə yi cugə ncu nje.
28 Ye də a ye-a ŋga wu ŋwəə Jus kè wu
ŋwè lakmvum àlɛ, zəzok ka fo' yeŋ. Wu
ye-a moŋkwɛ̀ŋ kè mo nze àlɛ, zəzok ka
fo' yeŋ. Wu ye-a ŋwèmbam kè ŋwàŋwè
àlɛ, zəzok ka fo' sə' yeŋ. A vɛ'nə bʉʉsə
wèŋ a be'lə pwe' ndzə ni'ì Jisòs, nə ye mok
mò'fis.
29 Ȁ ye-a də wèŋ cu sə bàa Jisòs fana ye
də wèeŋ ŋgwì bʉ Abràham, wèeŋ nə kə
tse' bum sə Nwì à kàk yi sə.

4

Wèŋ Ka Mok Ŋkwɛ̀ŋ Yeŋ, Wèeŋ Mok Bwe Nze

1 Mʉ dzəm ŋgòtsə' rɛŋsə fe'lə fa weŋ
bum yè'sə səmok. Yà' mègù co mo lʉə
mòk nə yi nə kə tse' bum tɛ̀' ye ntsə'mòk
pwe' yi. A ye-a sə̀ də bum tɛ̀' ye sə cu sə̀
ye vɛ'nə fana ghà nə yi cu ntòlʉə, yi megu
co ŋwə̀ nə yi ŋkwɛ̀ŋ.
2 Ghà nə yi cu mo lʉə ànə fana bʉʉ
mok wèeŋ nə sə kʉk yi, mok sə jəŋ fa yi
ŋkərə bə bum ye sə tətè tɛ̀' ye nə kə dʉk
ntsə'mòk də nà' gʉŋ kʉ̀rə laŋ.
3 Yà' mègù bohòvesùwèŋ sə̀' yəyərə
mʉmvək ànə. Ȁ ye to mantombì ŋga
vesùwèŋ ka bum sə Nwì sə pwe' làaŋ
ntòriŋ wes yà'a, vesùwèŋ ànə ye megu co
ŋkwɛ̀ŋ bə lʉʉk sə̀ bʉʉ sə̀ sə nzeŋgòŋ wèŋ
à sə yù yà' də wo sə bɛ' mandzə Nwì sə.
4 Mvək à kə̀ kʉ̀rə vɛ'ɛ kap fana Nwì
tumsə vesə mo ye sə nzeŋgòŋ anə.
Ŋwàŋwè dzə mo Nwì nə yi. Mo nə à ye
ŋwəə Jus nə sə bɛ' mandzə lʉʉk Musì sə
sə̀'.
5 Ȁ ye vɛ'nə də ya yi fis bʉʉ sə̀ wo cu sə
bàa lʉk wèŋ də ya ŋga wo bʉʉŋ lo mok
bwe Nwì wèŋ.
6 Ŋga'a nə̀ wèeŋ bwe Nwì wèŋ yè'sə,
Nwì a tumsə yòŋsə̀ mo ye nə də nà'a ni
sə ntʉʉ̀ vès. Yòŋsə̀ ye nə sə gʉ ves ŋgòto
yi də <<Pàpa, tɛ̀'.>>
7 Ye də wèŋ ka ŋga'a mok ŋkwɛ̀ŋ yeŋ,
wèeŋ mok bwe nze. Mvə'nə̀ Nwì a jə weŋ
mok co bwe ye fana wèŋ tse' bum sə̀ yi
nòŋsə fa yà' bohòbwe ye wèŋ sə̀' pwe'fo'.

Wèeŋ Bwi Foho Və Lɛ Mvwe' Mandzà Nà Zìnə

8 Â ye to mantombì ŋga wèŋ ka Nwì ntòriŋ fana wèŋ megu co ŋkwɛ̀ŋ bohòbum sà yà' ka Nwì yeŋ.
9 Ŋga'a nè'e wèŋ a rì Nwì mok laŋ; kènə mʉ dʉk lɛ də Nwì a rì weŋ mok co bwe ye wèŋ laŋ, fana wèŋ sə lap ŋgòfoho lòfe'lə mvwe' bum sà yà'a jì ŋàŋ wà, sà bʉ̀ʉ sà sə nzeŋgòŋ wèŋ sə gʉ̀ də wo sə bɛ' mandzà Nwì fo' yè'e bʉ̀ʉ yà? Wèŋ dzəm ŋgòfoho ye fe'lə co ŋkwɛ̀ŋ sòmok à?
10 Njo nà wèŋ sə nòŋsə kɛ'cà də nùmbu nè'e nà ghaŋ, ŋwə nè'e zok, mvàk nè'e zok nə ye bə lùumŋgòŋ wèeŋ yè'sə bʉ̀ʉ yà?
11 Wʉə sə ko mʉ bə nsàap bum sà wèŋ sə gʉ̀ yà'sə wùriŋ. Mʉ̀ sə tsərə də kàmòk fàak am sà mʉ̀ à gʉ̀ mʉtsətsə'rəə wèŋ yà'a nə maha bʉp fa' ŋgwàŋ àlɛ.

Pol Wa Də Bʉ̀ʉ Gàlesiyà Ka Yi Co Ŋge' Jəŋ Fe'lə

12 Bwema am wèŋ, mʉ̀ wup fa weŋ bo wùriŋ də wèeŋ ye co mʉ̀, sà' mʉmvə'nà mʉ̀ a bʉ̀ʉŋ mok sà' co wèŋ yè'e. Wèŋ a ka mʉ bʉp gʉ yuk.
13 Wèŋ rì də, ghà nà mʉ̀ à və to ŋgòtsòho fa weŋ Ntirà nà Bàboŋ nə nà'a, mʉ̀ ànə sə cum vesùwèŋ bʉ̀ʉsà mʉ̀ à sə yayaa.
14 Yiya àm nə ànə ye nsàp nà co wèŋ caŋ mʉ fana wèŋ kà mʉ co ŋwə nà wà sà ca màk. Wèŋ à kotse' mʉ bàboŋ co wèŋ sə kotse' masinjà Nwì. Aco mʉ̀ dʉk də wèŋ à kotse' mʉ co wèŋ sə kotse' Jisòs Krɛst bə tu ye.
15 Mvàk ànə à ye, wèŋ sə kwa bohòmʉ̀ vɛ'ɛ wùriŋ. A bʉp kok ŋga'a yà? Mvàk ànə à ye, wèŋ ye vɛ'ɛ kàkʉrə ŋgògʉ̀ fa mʉ yu yà pwe'fo'. Â nə ye-a sà də ŋwèe cokfis mvèmlis ye, nə fa mʉ də bwɛ̀rɛ yi à fa vɛ'ɛ nàk.
16 Wèŋ ka mʉ ŋga'a mok co ŋge' dzəm bʉ̀ʉsà mʉ̀ sə tsà' fa weŋ zìnə sə à?
17 Bʉ̀ʉ sà wo sə jipsə weŋ yà'sə wèŋ sə là ŋgàŋ də ya wèeŋ dzəm wo. Megu kə dʉk də, njo nà wo sə gʉ̀ vɛ'nə bʉ̀ʉ zeŋ nə ka bàboŋ yeŋ. Wo sə làp də vesùwèeŋ ga'a ya wèeŋ dzəm mok wo.
18 A lɛ bàboŋ ŋgòlʉəp ŋga a ye-a də njo nà wù sə gʉ̀ yi vɛ'nə nə nà bàboŋ na. Yè'sə zìnə nà ghà yà pwe'fo', a dzəm ye ŋga mʉ vesùwèŋ kè ŋga mʉ̀ ka fo' yeŋ pwe'.
19 Bwe am sà mʉ̀ tse' weŋ sə ntʉʉ̀ mʉ̀ vɛ'ɛ bàboŋni. Mʉ̀ sə yə fe'lə fa weŋ ŋgə' sàmok co ŋwà nà yi sə ghà mwe. Mʉ nə sə ye ŋgə' vɛ'nə tàtè tse'ŋga mʉ̀ yə bə lis am də wèŋ tse' nsàp kù gì nà Krɛst nə ŋkuŋ.
20 Mʉ̀ anə ye-a vesùwèŋ bwɛ̀rɛ də mʉ̀ riŋ ŋgòtsà' tsə'rə fa weŋ bum yè'sə làaŋ. Ŋkərə àm jip wes bʉ̀ʉ wèŋ pwe'.

Gbʉ' Nà Bə Liŋ Sàra Nə Ye Hagà

21 Wèŋ sà wèŋ sə dzəm də wèeŋ bɛ' mandzà lʉ̀k yà'a, wèŋ tsok mʉ də wèŋ sə rɛɛŋ yusà lʉ̀ʉk sə sə dzəm də wèeŋ gʉ sə sà pap à?
22 Wo à còm ndzənə ŋwàk lʉ̀k nə də, Abràham ànə tse' bwe ba. Yi ànə dzə mòk bə ŋwà nà yi mo ŋkwɛ̀ŋ, nə dzə mòk bə ŋwà nà yi ye mo nze.
23 Mo nà ŋwà ŋkwɛ̀ŋ ànə dzə nə, wo à dzə yi ye mvə'nà ndàaŋwè pwe' dzəgà mwe yè'e. Mo nà ŋwà nà yi mo nze à dzə nə à ye ye mvə'nà Nwì ànə kak Abràham vɛ'nə.
24 Ncèp ènə nja yè'sə bə gbʉ' mwè. Bàba sà ba, Hagà bə Sàra, wo tə yà'sə bə tu nsàap rʉ̀k ba sà Nwì a zʉ yà' yi. Hagà nà yi ŋwà ŋkwɛ̀ŋ nə tə bə tu rʉ̀k nà Nwì à zʉ nà' mʉnə nda Sinà ghà nà yi à sə fa Musì lʉ̀k nà'a. Bwe ŋwà ènə pwe'fo' wo à dzə wo co bwe ŋkwɛ̀ŋ wèŋ.
25 Mvə'nà Hagà tə bə tu lʉ̀k nà Nwì ànə gʉ mʉnə nda Sinà nà mvwe' nzeŋgòŋ Àràbiyà nə, fana yi tə fe'lə sà' bə tu lak Jòrosalèm nà niè' nè'e sà'. Bʉsà Jòrosalèm nə bə bwe ye wèŋ pwe' cu sà' ŋkwɛ̀ŋ bohòlʉʉ̀k sà Nwì ànə fa wo sə.
26 Jòrosalèm nà mʉbu nə ka ye ŋkwɛ̀ŋ yeŋ. Vèes yàvès bwe Jòrosalèm nà'nə.
27 Mvə'nà yi ma avès vɛ'nə fana a zìnə də yi tse' bwe ŋkʉ̀ʉŋ mvə'nà wo à còm bə lak yè'sə ndzənə ŋwàk Nwì də,

<<Wù ŋwà nà wù ka mwe dzə nə, kwa yu yo.

Wù ŋwà nə wù ka mwe gha yuk, gùrə yu
yo.
Bʉsə ŋwà nə yi cu jì mwe ànə nə kə tse'
nə casə ŋwà nə yi à lògù nə tse'
bwe.>>
28 Bwema am wèŋ, wèŋ a bʉ̀ʉŋ yàwèŋ
bwe Nwì bʉ̀ʉsə Nwì ànə kak vɛ'nə. Yà'
mègù sə' mvə'nə Nwì ànə kak Abràham
ŋkuŋ fana Sàra nə dzə Azìk yà'a.
29 Mo nə Hagà à dzə nà' mvə'nə
ndàaŋwè pwe' dzəgə mwe nə, à sə
tʉ̀ksəgə mo nə wo à dzə yi ye bə ŋàaŋ
Yòŋsə Nwì nə. Yà' mègù niè' sə' vɛ'nə.
30 Wo à còm ndzənə ŋwàk Nwì də, <<Bɛ'
fis gɛsə ŋwà ŋkwèŋ bə mo ye fo'. Ka
bəboŋ də mo ŋwà ŋkwèɛŋ nə kə tse' bum
tɛ̀' ye yi yeŋ. A kə tse' yà' lɛ mo nə ma
yee mo nze nà'a.>>
31 Bwema am wèŋ, yè'sə sə nìtsə' fa
vesùwèŋ də, vesùwèŋ ka bwe ŋwà ŋkwèŋ
nə yeŋ. Vesùwèeŋ bwe ŋwà nə yi ye mo
nze nà'a.

5

Vesùwèeŋ Kà Ŋkwèŋ Mok Bʉ̀ʉŋ Fe'lə̀

1 Krɛst ànə fiŋ me'rə vesùwèeŋ mvwe'
lʉ̀ʉk sə̀ yà' à sə kohotse' ves. Ye də wèeŋ
təəŋ gʉgʉŋ co bʉ̀ʉ sə̀ wo à swɛ̀'ɛ tesə laŋ
anə. Kà də wèeŋ gʉ co wèeŋ kə cum fe'lə
co ŋkwèŋ səmok dʉk.
2 Wèeŋ yu'rə ncèp àm nè'e bəboŋ. Mʉ̀
sə tsə̀' fa weŋ mʉ̀ʉ Pol də, a ye-a ŋga wèŋ
dzəm də bʉ̀ʉ yà'a wèeŋ kom fa weŋ tu
mbəmbam ŋkuŋ ya wèeŋ bʉʉŋ Krətèeŋ
sə̀ zìnə fana ye də wèŋ sə jə yusə̀ Krɛst à
gʉ̀ bʉ̀ʉ wèŋ yà'a co yà' ka fàk bohòwèŋ
anə tse'.
3 Mʉ̀ sə tsə̀' weŋ sə̀ mok də a ye-a ŋga
ŋwè kə kom tu vɛ'nə fana ye də ŋgəŋgàŋ
ni cu yà'sə mok sə bàa lʉ̀k, ŋgògʉ̀ yusə̀
lʉ̀k sə dʉk pwe'.
4 Wèŋ sə̀ wèŋ sə làp mandzə̀ də wèeŋ
nə̀ yəəŋ mʉlisə̀ Nwì co bʉ̀ʉ sə̀ bəboŋ njo
nə̀ də wèŋ sə nòŋsə lʉ̀k yà'a, mʉ tsok weŋ
də wèŋ a ga'a tesə bohòKrɛst laŋ. Wèŋ a
gèsə ni' awèŋ mvwe' sə̀ co bòvèm nə̀ Nwì
nə kà weŋ tɛsə̀.
5 Bohòvesùwèŋ sə̀ a sə kà tu bə yà'sə
naaŋ fana a sə kʉ̀k lis yàvès də Nwìi nə̀
kə̀ jə ves co bʉ̀ʉ sə̀ wo kəkʉrə mʉ lìsə̀
yi. A sə naaŋ yàvès tu bohòKrɛst bə ŋàaŋ
Yòŋsə̀ nə̀ Rərɛŋ nə də anə̀ kə̀ ye lì vɛ'nə.
6 A ye-a də ves Krɛst wèeŋ mvwe' mò'fis
fana ŋwə̀ nə̀ yi à kom tu bə nə̀ yi a ka kom
pwe', zəzok kà fo' ye. Yu nə̀ gʉgʉŋ nə
də, a fa ntʉm avès bohòJisòs Krɛst, nə sə
niŋtsok fa bwìŋ də a dzəm yi bə mandzə̀
nə̀ a sə dzəm mòk bə mòk.
7 Wèŋ a sə lòto fa' mantombì rərəŋ vɛ'ɛ
njʉ̀ʉŋ. Wèŋ sə kà zìnə nə ŋga'a mok bɛ'
fe'lə ŋga a bòrə weŋ ndà?
8 Mʉ̀ rì də ŋwə̀ nə̀ yi a sə̀ lòweŋ ma
nà'nə, ka Nwì nə̀ yi ànə to weŋ nə yeŋ.
9 A ŋgwàaŋ zìnə mvə'nə̀ wo dʉkgə̀ də,
<<Ku' nə̀ mò'fis gʉ̀ bʉpsəgə̀ mok>> yà'a,
kènə mʉ riŋ fò?
10 Vesùwèŋ bə Tà Jisòs Krɛɛst mvwe'
mò'fis fana yà'sə sə gʉ̀ mʉ ŋgòrìŋtse' də
wèeŋ nə tsərə megu sə̀' mvə'nə̀ mʉ̀ sə
tsərə yàm. Ŋwə̀ nə̀ yi sə làp mandzə̀ də
yi cwiŋ bʉsə weŋ ànə, a dzəm yi ye co
ndà pwe', Nwìi nə kà yi mè'rə̀.
11 Bwema am wèŋ, bohòmʉ̀ yàm yà'
nòjəja də mʉ̀ sə kà də ndàaŋwè pwe' kom
tsoŋ li tu ŋkuŋ tsòhò. Anə ye-a də mʉ̀ sə
tsòho fa bwìŋ vɛ'nə, ye də njo nə̀ wo sə
tʉ̀ksə mʉ ye kə bʉ̀ʉ yà? A ye-a də mʉ̀ sə
tsòho vɛ'nə bwèrɛ ntʉm kà ŋwə̀ nəmòk
bʉ̀ʉ ntəəŋ Krɛst sə̀ mʉ̀ sə tsòho sə yaaŋ
lok.
12 Aco mʉ̀ dʉk də bʉ̀ʉ sə̀ wo sə jipsə
kɛ'cà wèŋ yà'sə, wo kə yak ni' awo sə co
wo yak nàm.

Mè'rə Yòŋsə̀ Nwì Nə Niŋtsok Fa Wu Mvə̀'nə̀ Wu Gʉ Bum

13 Bwema am wèŋ, Nwì a to fis weŋ də
ya wèeŋ kà co ŋkwèŋ bohòyumok sə cu
malì. Ŋga'a nə̀ yi fiŋ mè'rə weŋ vɛ'nə
fana kà də wèeŋ dʉk də wo nè tosə fa
weŋ yà'sə mandzə̀ mòk də ya wèeŋ gʉ
mok yusə̀ yà' bòweŋ pwe' dʉk. Wèeŋ sə
dzəm lɛ mòk bə mòk, nə sə fak bohòmòk
bə mòk anə sə̀'.
14 Bʉsə̀ lʉ̀ʉk sə pwe'fo' a kì be'lə
ni' ndzənə mʉncèp nə̀ mò'fis nè'e də,
<<Dzəm moma yo mvə'nə̀ wù dzəm ni'
yò.>>
15 A ye-a də wèŋ sə gʉ̀ bum co
nàamŋgòŋ sə̀ wo lum swɛ̀'lə kɛ'gə̀ mok

yà'a fana wèŋ kərə pap. Bʉsə yà'a mʉmvə'nə wèeŋ nə gʉ bʉpsə wes ni' awèŋ pwe'fo'.

16 Yusə mʉ sə tsə' fa weŋ sə də wèeŋ me'rə Yòŋsə Nwì nə niŋtsok fa weŋ mandzə nə co də wèŋ gʉ bum yi, ya wèeŋ kà yusə ŋgùupni' awèŋ sə dzəm gʉ.

17 Yusə ŋgùpni' ŋwèe dzəmgəə, kaco yà' ye cù mò'fis bə yusə Yòŋsə Nwì dzəmgəə yeŋ. Wo ba fo', mòk ka ŋge' bə mòk yeŋ lok. Yà' sə nìtsə' yà'sə sə' də ye də kaco wù gʉ to yusə wù dzəm ŋgògʉ yà' yeŋ.

18 A ye-a ŋga Yòŋsə Nwì nə sə nì fa weŋ mandzə yi fana lʉk kà yumok ŋgògʉ bohòwèŋ tse'.

19 Kaco ŋwè mərə yiskok bum sə ntʉm ŋwè dzəmgə yà' yeŋ. Bum yà'sə co: sàhà, ŋgòtsərə mègù nzak ŋwàŋwè bə ŋwèmbam, gʉ bum jì marè'tu,

20 kuksə kɛ' bum sə wà co yà'a Nwì, rʉm, sə bèŋ bwìŋ, ŋkʉàm, kok ndù, bʉp ntʉm, wi', gègà'à, sə dzəm megu bòp bʉ njò,

21 sə tsərə megu bum bʉʉ mok, no jʉhʉ rùk, ŋgàa sʉə nə ye nsàap bum sə co yà'sə pwe'fo'. Mʉ sə sə weŋ ntu' mvə'nə mʉ ànə tsok to weŋ mantombì fa' laŋ də bʉʉ sə wo gʉgə nsàap bum yà'sə pwe'fo' nə kà mvwe' gaŋ ŋkum sə Nwì sə bə lis kə yə lok.

22 Bum sə yà' və yàwo bohòYòŋsə Nwìi vɛ'ɛ: dzədzəm, kwəkwa, fifi, kontʉm, kosèmanziŋ, gʉ bəboŋ bohòbwìŋ, ŋgòye zìnə bə bum pwe'fo',

23 fʉə, nə sə ko fəsə ni'. Bum yè'sə pwe', lʉk mòk ka nə nà' sə dʉk də kà yà' gʉ yeŋ.

24 Bʉʉ sə wo bʉʉ Jisòs Krɛst wèŋ a fweŋ màk gɛsə ntʉʉm awo sə yà'a gʉgə wo, wo sə gʉ bʉp yà'a laŋ. Yà' mègù co də wo à jə yà', nə tɛ'lə zə yà' mʉnə ntəəŋ Jisòs Krɛst.

25 Yòŋsə Nwì a fa ves lùŋ yi, ye də a bəboŋ də a dzəm ŋgòfa ni' avès pwe'fo' ndzə bohòyi, ya yi niŋtsok fa vesùwèŋ mandzə nə a cum ncu àvès yi.

26 Vesùwèeŋ kà ni' sə nɛ̀, vesùwèeŋ kà ŋwə nəmòk ntʉm jòksə, vesùwèeŋ kà yu ŋwə mòk sə wa.

6

Tɛsə Moma Yo, Nə Gʉ Fàha Yo Bəboŋ

1 Bwema am wèŋ, a ye-a ŋga wèŋ yə ŋwə nəmòk nə yi gbʉ ni sənə bʉp fana wèŋ sə wèŋ tə gʉgʉŋ bə bum sə ma nə Nwì yà'a, wèŋ tɛsə yi ya yi tesə kok və ca. Wèŋ kà bə nɛ̀ni' sə gʉ. Wèeŋ sə jəŋ ŋkərə sə' də ya wèeŋ kà ca sə' gbʉ ni lò.

2 Wèeŋ bək tɛsə fa ndàaŋwè pwe' ŋgə' ye. Wèeŋ gʉ-a vɛ'nə, ye də wèŋ sə nòŋsə lʉk nə Krɛst nə.

3 A ye-a ŋga ŋwə nəmòk sə jə ni' ye co yi yumok ŋga yi ka yumok yeŋ fana ye də ŋgəŋgàŋ sə bòrə ni' ye.

4 Ndàaŋwè pwe' mumsə ja'a fàha ye sə yi sə gʉ yà' pwe'fo' bəboŋ; a ye-a ŋga yà'a bəboŋ fana yi kwa bə yusə yi a gʉ yà' bə tu ye, ka də bʉʉsə yi gha' ŋwə nəmòk dʉk.

5 Njo nə ndàaŋwè pwe' nə bək tsə lì bum ye yi.

6 Ŋwə nə yi sə yə'rə jə ncèp nə Nwìi gapsə bum ye sə bəboŋ mamòk bə cicà nə nà' sə yə'rə yi nə.

7 Kà də ŋwèe jʉ'rə dʉk, kaco ŋwè bʉsə Nwì ləm yeŋ. Yusə ŋwè bì gèsə lòsə nze pwe'fo', yi nə kə kʉp mègù ntsə'mòk sə' zeŋ.

8 A ye-a ŋga ŋwè sə bì mègù bum sə ŋgùpni' ye sə dzəm yà', ye də yi nə kə tse' fo' bum sə bʉp nə ye kpʉ. Ŋwə nə yi sə bì ye bum sə Yòŋsə Nwì sə dzəm fana yi nə kə tse' ye lùŋ nə nà'a nə mamgə fo', nə yòŋsə nə fa yi.

9 Vesùwèeŋ gʉ tse' mam bəboŋ fo'. Vesùwèeŋ kà wò, bʉʉsə a kà-a teŋsə fana mvəək nə kə dzèŋ nùu nə anə kʉp zʉ bum sə vesùwèŋ à bì yà' sə.

10 Ye də vesùwèeŋ tse'-a mandzə ghà yà lòoŋ, a sə gʉ bəboŋ bohòbwìŋ; nə ye ghak lɛ bohòbwema avès sə vesùwèŋ tse' dzədzəm Jisòs Krɛst yà'a ntèŋ.

Ncèp Nə Nà' Ləsə

11 Wèeŋ ja'a na yàwèeŋ mvə'nə mʉ sə còm bə bo yàm yà' sə kùk ŋkpoho nɛ̀.

12 Mʉ tsok fa weŋ də bʉʉ sə wo sə dzəm də wo yəəŋ mʉ lisə bwìŋ co də wo bəboŋ yà'a, a wo sə wo sə bwi' lo weŋ də ya

wèeŋ kom tu mbəmbam sə. Wo sə gʉ̀ vɛ'nə mègù də ya bwìiŋ kà wo njo ncèp nə nà'a bə kpʉ Krɛst mʉntèəŋ nə tʉ̀ksə̀.
13 Bʉ̀ʉ sə̀ wo sə dʉk də bwìiŋ komtu yà'sə, wo sə kà yàwo lʉ̀ʉk bʉ̀ʉ Jus sə wèŋ sə sə̀' nòŋsə̀ wes. Wo sə làp mègù mandzə̀ nə̀ də wèeŋ kom vɛ'nə ya wo kumŋgùŋ də wèŋ dzəm ma nə̀ njàwo nə laŋ.
14 Bohòmʉ̀ yàm, kaco mʉ̀ kumŋgùŋ bʉ̀ʉ yumok yeŋ, ka ntèəŋ Tà Jisòs Krɛst àvès nə casə. Kpʉ ye nə a gʉ̀ nzeŋgòŋ nə ye bohòmʉ̀ mok co yusə̀ wà. Yà' mègù co bum sə̀ sə nzeŋgòŋ sə a kpʉ wes bohòmʉ̀ laŋ, fana mʉ̀ kpʉ yàm bohòwo anə sə̀'.
15 Ŋwə̀ nə̀ yi kom tu bə nə̀ yi a ka kom pwe'fo' zəzok ka yeŋ, ŋga wo tse'-a dzədzəm àwo laŋ na. Yu nə̀ gʉgʉŋ nə də Nwì a gʉ̀ bʉ̀sə vesùwèŋ mok bʉ̀ʉ sə̀ fi.
16 Bʉ̀ʉ sə̀ wo sə bɛ' mandzə̀ ncu nə̀ fi ènə, wo bʉ̀ʉ Izùrɛ sə̀ zìnə, sə̀ Nwì tse' wo yi, Nwìi fa wo fifi, nə koksə manziŋ bohòwo sə̀'.
17 Mʉ̀ sə cèp lə̀sə də, ye jəŋ ŋga'a lo mantombì, ŋwə̀ nəmòok kà mʉ ntʉm jòksə̀. Ləloo mvwe' sə̀ mʉni'ì mʉ̀ yè'e sə nìtsə̀' də mʉ ŋkwɛ̀ŋ Jisòs.
18 Bwema am wèŋ, mʉ̀ lɛŋ də Tà àvès nə̀ yi Jisòs Krɛɛst gʉ weŋ pwe' bə̀boŋ. Yà' a ye vɛ'nə.

Ŋwàk nà Pol à Còm Fa Bùu sà Mvwe' Lak
EFESÒ

Ŋwàk nà Pol à còm fa bùu Efesòènə yi à dzəm də bwìiŋ riŋ yusà Nwì sə fùhu nòŋsə. Yi də Nwì sə dzəm ŋgòjəŋ benə và bum pwe'fo' sà yi à gù yà' sə mvwe' mò'fis, bum sà mubu bə sà sə nzeŋgòŋ pwe'fo', də ya Jisos Krɛɛst ye ŋwà nà mantombì bə zeŋ yi (Taŋ mbùp 1:10). Ŋwà' nə sə cèp sà' də bwìŋ pwe' cum ncu nà cù mò'fis ènə bùu yusà Jisos Krɛst à gùu sə.

Ncèep gbu' sà ndzənə ŋwàk ènə sə rɛŋsə fa bwìŋ nsàp ncu nà bùu Nwì wèŋ tse' nà' mvwe' mò'fis bə Jisos Krɛst wèŋ nə. Mòok də cos nə co ni' ŋwè fana Jisòs ye ye tu. Kè co ndap nà wo ci nà' fana Jisòs ye lìs tò'ndap nə, bùu cos ye yàwo co mbàandap nə. Mòok də cos nə co ŋgwe ŋwè fana Jisòs ye bwi ye ndum. Ncèp nà yi tip làsə wo bə zeŋ nə də, wo jəŋ bum mà' dzèe' sà Nwì a fa wo sə nə ni tse' yà' pwe', ya ŋga wo ye gugun. Woo ye gugun fana maze' nə kà wo bə ŋkərà ye nə bòrà mà' (taŋ mbùp 6:11).

Sàsè Nà Nwì À Fa Ves Nə Və BohòJisos Krɛst

1 Còm ŋwàk nè'e mùu Pol nà Nwì a duk yi də mu ye ŋgà ntum Jisòs Krɛst nə. Mù sə còm fa nà' bohòbùu Nwì sà wo cu mvwe' lak Efesòwèŋ, wèŋ sà wèŋ sə bɛ' Jisos Krɛst bə zìnə nə ye wenə wèeŋ mvwe' mò'fis sə.

2 Mù lɛŋ də Nwì nà yi tɛ̀' àvès nə ye Tà Jisòs Krɛɛst ye bàboŋ bohòwèŋ, nə fa weŋ fifi.

3 Vesùwèeŋ kwasə Nwì. Yi Nwì nə ye Tɛ̀'ɛ Jisòs Krɛst nà yi Tà àvès nə. A kwasə yi bùusà yi a sè ves, nə be'lə ves Krɛst wèŋ mvwe' mò'fis, fana nə fa wes vesùwèŋ bum sà bàboŋ sà yà'a mvwe' gaŋ ŋkum ye sə pwe'.

4 Nwì ànə cokfis vesùwèŋ də a nə ye bùu ye bə Krɛst mvwe' mò'fis, ŋga wo ka nzeŋgòŋ nə ntògu. Yi ànə gu vɛ'nə də ya vesùwèeŋ ye bùu sà rərɛŋ sà a ka nzak mantombìi yi tse'. Yi ànə gu yè'sə bùu dzədzəm nà nje nə.

5 Nwì ànə duk noŋsə me sə vàə yi laŋ də yi nə jəŋ vesùwèŋ ŋgòye bwe ye. Yi à duk də yi nə gu ves vɛ'nə ndzə bohòJisòs Krɛst bùusà yà'a mvà'nà yà' à bòkùrə yi vɛ'nə.

6 Yi ànə niŋ fa ves bòvèm ye nə ndzə bohòmo ye nà yi dzəm nà' wùriŋ nə fana bwìŋ pwe'fo' kuksə liŋ ye sə bùu nsàp bòvèm ye ènə.

7 Mo ye nə à làk tiŋ fis tu avès bə nduəm ye, də ya Nwìi swi fa ves bup avès. Yà'a mvà'nà bòvèm nà Nwì nə yam vɛ'ɛ wùriŋ sə.

8 Yi a sès fa ves bòvèm ye nə vɛ'nə, nə fa ves bə ŋkərə nà ŋgòrì bum sà ye sə fo'.

9 Nwì ànə fuhu noŋsə me yusà yi nə gu yà' ndzə bohòKrɛst sə, sə vàə yi laŋ, fana yi niŋtsok fa ves yà', ŋga ŋwè à ka yà' riŋ yuk.

10 Yusà Nwì à sə dzəm də mvàək kùrə yi gu yà' sə, à ye də yi nə jəŋ benə və bum sà yi à gù sə pwe'fo' mvwe' mò'fis. Yi nə jəŋ benə və bum, sà yà' cu sə nze bə mubu pwe' mvwe' mò'fis fana Krɛst ye ŋwà nà mantombì bə zeŋ pwe' yi.

11 Vesùwèŋ a bùuŋ mok sà' bùu Nwì njo Jisòs Krɛst nə. Nwì ànə fuhu noŋsə laŋ də anə ye vɛ'nə, fana bum pwe' bùuŋ və megu mvà'nà yi dzəm kok gù vɛ'nə yi.

12 Yi a cokfis ves sà ànə naaŋ to tu bohòKrɛst yè'sə, də ya a gu bwìŋ wo kuksə liŋ Nwì sə.

13 Yà' ànə ye bohòwèŋ sà' vɛ'nə də, ghà nà wèŋ ànə yuk ncèp nà zìnə nà nà' à sə tsà' weŋ mvà'nà Nwìi nə fa weŋ lùŋ nə dzəm fana Nwì a fa weŋ Yòŋsà nà Rərɛŋ nà yi ànə kak ŋgòfa bùu ye wèŋ nə. Yòŋsà ye ènə ànə ye bohòwèŋ anə co ŋgwè ŋgònìŋtsà' də wèeŋ yè'sə bùu ye.

14 Yu nà mantombì nà Nwì à fa to bùu ye sə mvwe' bum sà yi à kàk wo sə, à ye Yòŋsà nà Rərɛŋ nə. Njo Yòŋsà nà Rərɛŋ ènə fana a rì də ghà nà Nwìi nà fìŋ mè'rə wes ves bohòbup fana yi nə fa mali ves bwees bum mok sà yi à kàk ves sə sà'. Yè'sə nə gu fana bwìŋ kuksə liŋ Nwì bə zeŋ sà'.

Pol Lɛŋ Fa Krətèeŋ Sə̀ Mvwe' Lak EfesòWèŋ Pìriyà

15 Nà'a njo nə̀ ghà nə̀ mʉ̀ à yuk mvə̀'nə̀ wèŋ fa ntʉm bohòTà Jisòs, nə ye mvə̀'nə̀ wèŋ dzəm bʉ̀ʉ̀ Nwì wèŋ fana,
16 mʉ̀ sə lɛŋ fa weŋ pìriyà nùumbu pwe'. Mʉ̀ ka ŋgòkwasə Nwì bʉ̀ʉ̀ tu awèŋ teŋsə yuk.
17 Mʉ lɛŋgə̀ Nwì Tà Jisòs Krɛst àvès nə̀ yi Tɛ̀' nə̀ yi tse' fònə. Mʉ lɛŋ yi, mʉ̀ sə dʉk də yi fa weŋ yòŋsə̀ nə̀ nà'a gʉ weŋ ŋgòtse' ŋkərə̀ nə̀ də ya wèeŋ sə riŋ tsə'rə Nwì.
18 Mʉ lɛŋgə̀ də yi muk tosə ŋkərə̀ə awèŋ ŋgòyə rì marɛŋ nə̀ nje nə, ya wèeŋ rɛɛŋ bə bum sə̀ yi a to weŋ də wèeŋ naaŋ tu bə zeŋ sə. Mok ye sə̀' də ya wèeŋ rɛɛŋ bə mvə̀'nə̀ bum sə̀ yi a kàk fa bʉ̀ʉ̀ ye wèŋ yam, nə boŋ,
19 nə ye mvə̀'nə̀ ŋàaŋ ye sə̀ yi sə fàk bə zeŋ ndzə ni'ì vès sə̀ vès à dzəm bohòyi sə, a yam co wù kà fʉ̀k to sə sə̀'. Ŋàaŋ sə̀ yi gʉ̀gə̀ fàk bə zeŋ ndzə ni'ì vès sə ya' mègù sə̀' ŋàaŋ sə̀ ghaŋ,
20 sə̀ yi à lòkoksə Jisòs Krɛst bə zeŋ mvwe' kpʉ, nə cumsə nà' bo ma mà'a yi mʉbu sə,
21 fana Jisòs Krɛst tse' ŋàŋ fo' nə casə nsàp yòŋsə̀ nə̀ fòpwe' nə̀ nà' tse' ŋàŋ mbwa yi. Yi yam ghak nsàp liŋ nə̀ fòpwe' nə̀ də nà' tse' ŋàŋ sə nze fɛŋ nə ye bə nzeŋgòŋ nə̀ nà' ye mantombì pwe'fo' sə̀' yi.
22 Nwì a benə bum pwe'fo', nə noŋsə fa Krɛst yi nəŋtes kù mbwa. Yi ŋga'a mok ŋkum bə bum pwe'fo' yi, Nwì a gʉ̀ yi ŋgòye tu bohòcos nə sə̀'.
23 Cos nə ŋgùpni' Krɛst. A zeŋ nə̀ nà' gʉ̀ yi ŋgòye wesə dak nə̀ dak, sə̀' mvə̀'nə̀ a yi nə̀ yi gʉ̀ wesəgə̀ bum pwe' ma nə̀ fòpwe'fo' dak yi nə.

2

Wèŋ Ànə Ye Bʉ̀ Kpʉkpʉ Ŋkuŋ Nə Luŋ

1 Bohòwèŋ yàwèŋ, wèŋ ànə ye to co bʉ̀ʉ̀ sə̀ kpʉkpʉ bʉ̀ʉsə̀ wèŋ ànə kà dʉk Nwì yuk, nə sə gʉ bʉp.
2 Ghà ànə à ye, wèŋ à sə bɛ' lòmègù bum sə̀ nzeŋgòŋ nə sə dzəm sə. Wèŋ sə yuk dʉk yòŋsə̀ nə̀ yi tse' yòŋsə̀ə ze', nə̀ yi sə fak sə ntʉ̀ʉ̀ bʉ̀ʉ sə̀ wo à gʉtu bohòNwì bə mvə̀'nə̀ ŋga'a yi nə.
3 Vesùwèŋ à ye mègù sə̀' co wo. Vesùwèŋ à sə cu ncu nə̀ ŋgùupni' avès à sə dzəm zeŋ. Vesùwèŋ sə gʉ bum sə̀ yà' sə bòni' avès sə, nə ye yusə̀ ŋkərə̀ avès dʉk də yà'a bəboŋ bohòvès anə. Vesùwèŋ à ye mègù sə̀' co mvə̀'nə̀ ndàaŋwè pwe' à ye sə, də a nə ye ŋgə' bʉ̀ʉsə̀ a tse' nsàp ntʉm nə̀ aco Nwì jòk bə zeŋ.
4 Vesùwèŋ ànə ye-a sə̀' vɛ'nə fana Nwì ye ŋwə̀ nə̀ yi tse' koksəmanziŋ vɛ'ɛ, nə tse' dzədzəm bohòvès sə̀' wùriŋ.
5 Fana mvə̀'nə̀ vesùwèŋ ànə ye mok co bʉ̀ kpʉkpʉ njo bʉp avès sə fana yi luŋsə be'lə ves bə Jisòs Krɛst. Wèŋ a tse' lùŋ yà'sə bʉ̀ʉ̀ bòvəm Nwì.
6 Mvəsə̀ ves Krɛst wèŋ à ye mok mvwe' mò'fis fana yi lòkoksə venə wèŋ, ŋgòcu venə wèŋ mʉnə dzə̀' nə̀ ghaŋ ma mʉbu.
7 Nwì ànə gʉ vɛ'nə də ya a kə̀ dzèŋ nùu, bwìŋ ye nsàp bəbo nə̀ yi ànə fa ves bohòJisòs Krɛst nə, nə riŋ mvə̀'nə̀ də bòvəm nə̀ nje nə yam vɛ'ɛ wùriŋ sə.
8 Nwì à lùŋsə weŋ bə bòvəm nə̀ nje mvə̀'nə̀ wèŋ a fa ntʉm awèŋ bohòKrɛst. Ka yumok sə̀ wèŋ à gʉ̀ʉ̀ yeŋ, Nwì a fa weŋ wà.
9 Yà' ka bʉ̀ʉ̀ nsàp fàk mòk nə̀ wèŋ a gʉ̀ʉ̀ yeŋ, ye də kaco ŋwè kumŋgùŋ bʉ̀ʉ̀ zeŋ yeŋ.
10 Vesùwèeŋ bo fàak Nwì. Yi à fʉ̀' càsə ves ndzə bohòKrɛst ya vesùwèeŋ sə gʉ bəboŋ, mvəsə̀ yi ànə fʉ̀hʉ nòŋsə də vesùwèeŋ nə gʉ sə.

Bʉ̀ʉ̀ Jus Bə Bʉ̀ Lakmvum Wèeŋ Mok Mò'fis Bʉ̀ʉ̀ Krɛst

11 Wèŋ sə ma bə tɛ̀' awèŋ à ye bʉ̀ lakmvum, wèŋ sə riŋ də wèŋ ànə ka bʉ̀ʉ̀ Nwì yeŋ. Bʉ̀ʉ̀ Jus sə̀ wo à sə kom yàwo tu ànə ye bʉ̀ʉ̀ Nwì wo fana wo sə to wèŋ yàwèŋ də bòp bʉ̀ nə̀ wèeŋ kà tu komgə̀. Kom tu nə mègù yumok sə̀ bwìŋ gʉ̀gə̀ yà' ma mʉnə ŋgùpni'.
12 Wèeŋ sə tsərə tse' də mvək ànə à ye ŋga wèŋ Krɛst wèŋ à ka njàŋ ye lok fʉk. Wèŋ ànə ka ŋgwì bʉ̀ Izùrɛ nə̀ Nwì à cokfis də wo bʉ̀ʉ̀ ye wèŋ sə yeŋ. Wèŋ ànə ye

yàwèŋ ŋkʉ̀ìŋ fana, nə kà bo sənə rʉ̀k Nwì nə yi à kàk ŋgòfa bʉ̀ʉ ye wèŋ bum fo' nə tse'. Wèŋ ànə ye yàwèŋ sə nzeŋgòŋ anə nsàp bʉ̀ nə wèŋ à ka tsətsərə mòk nə co wèŋ sə naaŋ tu fo' tse' lok. Wèŋ ànə ka Nwì rì lok.

13 Yà'a ŋga'a yè'e mok də, bʉ̀ʉsə̀ weŋ Krɛst wèeŋ mok mò'fis fana wèŋ sə̀ wèŋ ànə ye to fa' səsap sə a sòoŋ kʉəp və̀ mok laŋ bʉ̀ʉ ndʉəm Krɛst sə.

14 Jisòs Krɛst nə à jə və̀ fa ves fifi yi bə tu ye. Yi a jə be'lə və̀ bʉ̀ lakmvum wèŋ ŋgòye mok mò'fis bə bʉ̀ʉ Jus wèŋ. Yi à jə ŋgùpni' ye, nə fis mak gɛsə bəbɛ̀ŋ nə̀ nà' ànə sə təəŋ lok mʉtsətsə'rəə wo co mbàndap nə bə zeŋ.

15 A yà'sə də yi à kə̀ teŋsə lʉ̀ʉk bʉ̀ʉ Jus wèŋ bə bum lak awo sə̀ wo à sə gʉ̀gə̀ yà' sə̀' pwe'. Yi à gʉ̀ vɛ'nə də ya yi jəŋ be'lə və bòop bʉ̀ʉ sə̀ ba sə mvwe' mò'fis. Fana wo ye mok ŋgwì bʉ̀ nə̀ mò'fis nə̀ fi. Yà'a mʉmvə̀'nə̀ yi à jə və̀ fifi sə.

16 Ghà nə̀ Krɛst ànə kpʉ mʉntəəŋ fana yi fis gɛsə bəbɛ̀ŋ nə̀ nà' à sə yegə̀ mʉtsətsə'rəə bòop bʉ̀ʉ sə̀ ba sə. Yi à gʉ̀ vɛ'nə də ya yi jəŋ və bòop bʉ̀ʉ sə̀ ba sə bohòNwì co ŋgwì bʉ̀ nə̀ mò'fis.

17 Yà'a mvə̀'nə̀ Krɛst à jə və̀ ntirə nə̀ nà' tse' fifi, nə tsoho fa wèŋ sə̀ wèŋ cu səsap bə sə̀ wo kʉəp və̀ Nwì wèŋ sə̀'.

18 Vesùwèŋ pwe'fo' tse' yòŋsə̀ nə̀ mò'fis ndzə bohòKrɛst nə. Fana vesùwèŋ tse' mandzə̀ nə̀ ŋgòvə̀ mvwe' sə̀ Tɛ̀' cu sə sə̀'.

19 Ye də, wèŋ sə̀ wèeŋ bʉ̀ lakmvum sə, wèŋ ka ŋga'a mok ŋkʉ̀ìŋ yeŋ. Wèeŋ ŋga'a mok weŋ bʉ̀ʉ Nwì wèŋ pwe' bwe nze. Wèeŋ mok bwe sə̀ mʉ nda'à Nwì.

20 Kùumndap nə̀ ŋgàa ntum Nwì bə ŋgàa tsòhòbum Nwì wèŋ ànə ye to zeŋ wo nə fana, wèeŋ yàwèŋ ŋga'a sə̀' ndap ànə mamòk. Lìs nə̀ nà'a lìs tò'ndap nə, a Jisòs Krɛst bə tu ye.

21 A yi nə̀ yi kotse' ndap nə pwe' mvwe' mò'fis. Yi gʉ̀gə̀ nà' ŋgòkuk, nə ye ndap nə̀ nà'a zok nə̀ tse' nà' Tà Nwì.

22 Krɛst gʉ̀gə̀ wèŋ sə̀ wenə wèeŋ mvwe' mò'fis sə ŋgòye sə̀' ndap ànə mamòk. Nwìi cugə̀ mʉmvwe' ndap ànə bə yòŋsə̀ ye.

3

Pol Tsə̀' Rɛŋsə Bum Sə̀ Yà' Cu Səswihì BohòNwì

1 Bum yè'sə nə yeè nə vɛ'nə fana mʉ̀ Pol nə̀ mʉ̀ cu ndapndzəm nè'nə, mʉ̀ sə lɛŋ fa weŋ Nwì. Mʉ̀ cu ndapndzəm nə bʉ̀ʉ tu Jisòs Krɛst, də mʉ̀ sə tsòho fa liŋ ye sə bohòbʉ̀ lakmvum.

2 Mʉ̀ tsəm də wèŋ a yuk mvə̀'nə̀ Nwì a fa mʉ fàak yè'e bə bòvə̀m nə̀ nje də mʉ fak fa weŋ sə laŋ.

3 Nwì bə tu ye à nìtsə̀' fa mʉ yusə̀ yà' à cu səswihì bohòyi sə̀ ŋwè nəmòk ka bə zeŋ riŋ yuk. (Mʉ̀ a còm fa weŋ bə zeŋ momjo vɛ'ɛ laŋ.

4 A ye-a ŋga wèŋ ta-a yusə̀ mʉ̀ a còm sə fana aco wèŋ rɛɛŋ bə yusə̀ səswihì sə̀ mʉ̀ rì yà' bə liŋ Krɛst sə.)

5 Ŋwè ànə ka bə zeŋ mantombì ntòriŋ yuk. Nwì niŋ fa yà' ŋga'a bohòŋgàa ntum ye bə ŋgàa tsòhòbum ye wèŋ, sə̀ wo bʉ̀ʉ sə̀ Nwì a nòŋsə wo zok sə. Nwì a nìfa yà' bə yòŋsə̀ ye nə.

6 Yu nə̀ səswihì nə nè' də: mvə̀'nə̀ bʉ̀ lakmvum wèeŋ yuk Ntirə̀ nə̀ Bəboŋ nə, nə dzəm nà' fana wo tse' yàwo bum sə̀ bwe nze tse' yà' wo sə sə̀'. Wo mok mamòk bə ŋgùpni' nə̀ mò'fis nə fana wo tse' ma njàwo sənə bum sə̀ Nwì a kàk fa bʉ̀ʉ ye sə sə̀'.

7 Nwì a gʉ̀ mʉ yi də mʉ ye ŋgà fàk nə̀ Ntirə̀ nə̀ Bəboŋ nə. Yi a fàk sə ntʉʉ̀ mʉ̀ bə ŋàaŋ sə̀ ye sə fana yi nə fa mʉ fàak yè'sə bə bòvə̀m nə̀ nje də mʉ gʉ.

8 A ye-a sə̀ də mʉ̀ jə'rə càsə bʉ̀ʉ Nwì wèŋ sə pwe' mʉ̀ fana Nwì a fa mali mʉ fàak yè'sə bə bòvə̀m nə̀ nje. Fàak sə̀ yi a fa mʉ sə, a də mʉ tsoho lo fa bʉ̀ lakmvum wèŋ ma nsàp ghàk nə̀ Jisòs Krɛst tse', nə̀ kaco ŋwè cepto yeŋ nə.

9 Fàak am mook ŋgònìfa bwìŋ mvə̀'nə̀ bum sə̀ yà' cu səswihì bohòNwì, sə̀ yi ànə gʉ yà'a nə̀ kə̀ ye nùu. Nwì nə̀ yi ànə gʉ bum pwe' yi nə à lòksə swìhi bum yè'sə mvə̀'nə̀ à yè yèe.

10 Yi à swìhi yà' vɛ'nə də ya a kə̀ dzèŋ niè' nè'e fana yi jəŋ cos nə, nə niŋtsok nsàp ŋkərə̀ nə̀ yi tse' nə bə bum pwe'. Yi

nə niŋtsok fa nà' bohòyòŋsèə sə wo tse' ŋàŋ ma mʉbu wo sə.
11 Yà'a mvè'nè Nwì ànə gʉ bum sə yi ànə dʉk ntinə bʉ̀ə̀ də yi nə gʉ sə. Yi à gʉ̀ yà' ndzə bohòKrɛst nə yi Tà àvès nə.
12 Vesùwèŋ sə vès Krɛst wèeŋ mok mvwe' mò'fis sə, aco a və to mantombìi Nwì, nə kà wəp, bʉ̀ʉsə̀ vès a dzəm bohòTà Jisòs nə.
13 Ye də mʉ̀ lɛŋ weŋ wùriŋ də kà də wèeŋ bʉpsə ntʉm awèŋ də bʉ̀ʉsə̀ mʉ̀ sə yə ŋgə' bʉ̀ʉ wèŋ dʉk. Ŋgə' nè mʉ̀ sə yə nə, wèeŋ nə tse' swe' fo'.

Pìriyà Nè Pol À Lɛŋ Fa Bʉ̀ʉ EfesòWèŋ

14 Ye də nà'a njo nè mʉ təəŋgè bə tumfərə mantombìi Tɛ̀',
15 nè ŋgwì bʉ̀ nè ma mʉbu bə sè sə nze pwe' tse'gè liŋ awo bohòyi nə.
16 Mʉ lɛŋgè Nwì də yi fa weŋ yòŋsè ye ŋgògʉ̀ ntʉʉm awèeŋ tse' ŋàŋ. Nwì nə, yi tse' kèkuk vɛ'ɛ wùriŋ co yi gʉ fa weŋ vɛ'nə.
17 Mʉ lɛŋgè sè' də Krɛst kə cum sə ntʉʉ̀ wèŋ mvè'nè wèŋ a dzəm bohòyi sə. Mʉ lɛŋ də dzədzəm nè wèŋ tse' bohòmòk bə mòk nə co ŋgàaŋ-tʉ, nə gʉŋ co kùumndap, nə kà tsòhò.
18 Ya ŋga wèŋ, nə ye bə bʉ̀ʉ Nwì wèŋ pwe'fo', nə rɛɛŋ riŋ mvè'nè Krɛst dzəm ves maŋgəŋgèŋ sə. Dzədzəm nè nje nə nà'a wèwèŋ nə ye sèsap nə ye cəco nə tse' ntuəmtu sè'.
19 A ye-a sè də dzədzəm nè nje nə nà' yam vɛ'ɛ nsàp nè kaco ŋwè riŋ wes to nà' ye fana mʉ̀ lɛŋ də wèeŋ riŋ nà', ya ŋga nsàp ntʉm àwèŋ nə bʉʉŋ co nè Nwì dak nè dak.
20 Vesùwèeŋ kwasə Nwì nè yi tse' ŋàaŋ sè yi fàkgè bə zeŋ sə ntʉʉ̀ vès nə. Aco yi gʉ riŋ ghak, nə casə mvè'nè a sə fek yi, nə ye bə mvè'nè a sə tsərə.
21 Nwìi tse' kèkuk bʉ̀ʉ bʉ̀ʉ cos nə, nə ye bʉ̀ʉ tu Jisòs Krɛst bə ghà nè fòlòoŋ, nə kà mè yuk. Yà' ye vɛ'nə.

4

Wèeŋ Fak Mvwe' Mò'fis, Co Ŋwà Nè Mò'fis

1 Mʉ̀ nè mʉ̀ cu ndapndzəm bʉ̀ʉsə̀ də mʉ̀ sə fàk bohòTà nə, mʉ̀ lɛŋ weŋ vɛ'ɛ wùriŋ də wèeŋ cum ncu nè aco nà' kʉrə bə mvè'nè Nwì ànə to weŋ ŋgòcu sə.
2 Wèeŋ jəŋ ni' awèŋ sə nze, nə sə ye fʉ̀ə̀, nə ye də a ye-a ŋga ŋwè gʉ̀ yumok sə yà' ka wu boŋ, wù kà bə zeŋ nènàk jòk bʉ̀ʉsə̀ wèŋ tse' dzədzəm.
3 Wèeŋ lap mandzè nè ŋgòcu ncu nè mvwe' mò'fis, nè Yòŋsè Nwì a to weŋ ŋgòcu nə, ya ŋga wèeŋ cum bə fifi.
4 Vesùwèŋ tse' ni' nè mò'fis, nə tse' yòŋsè sè' nè mò'fis. Yà' mègù sè' mvè'nè yu sè Nwì à to weŋ ŋgònaaŋ tu bə zeŋ mantombì nə gù sè' mò'fis.
5 Vesùwèŋ tse' Tà nè mò'fis, a dzəmtse' sè' yusè mò'fis, nə ye sè' bàptɛ nè mò'fis.
6 Nwì mègù mò'fis nè yi Tɛ'ɛ bwìŋ pwe'. Yi tu bə bum pwe' yi. Yi jəgè bum pwe', nə sə gʉ fàak ye bə zeŋ. Yi kotse' bum pwe'fo' yi.
7 Fana Jisòs Krɛst a fa vesùwèŋ nsàap ŋkərèə zəzok. Yi fa ndàaŋwè pwe'fo' ma nje mvè'nè yi dzəm ŋgòfʉ̀k fa nà'.
8 Yà'a yusè ŋwàk Nwì sə cèp də,

<<Ghà nè yi ànə kok lo mʉbu sèsap fana,
Yi à jə lòbʉ̀ʉ sè yi ànə ghak wo bə dzè'
ŋkʉ̀ʉŋntèŋ;
Yi fa maŋgòŋ fəfa.>>

9 Ncèp nè də, <<yi ànə kok lo mʉtsə̀ sèsap>> nà'a yà'sə da? Nà'a yà'sə də yi ànə tsoŋ lo to ntòtsətsoŋ, ma nè sə mbwè nze.
10 Ye də ŋwè nè yi à tsə tsətsoŋ nə, a sè' yi nè yi à kok lòkəkok, mʉ ntòbu nə. Yi à kok lòvɛ'nə ya yi ye ma nè fòpwe'fo' yi.
11 A yi nè yi à fa maŋgòŋ wèŋ fəfa nə. Nsàap fəfaa sè yi à fa yà'wèŋ sə à ye də, yi à nòŋsə bʉ̀ʉ mok ŋgòye ŋgàa gè ntum ye, mok ŋgàa tsòhòbum ye, mok fàŋgəri, mok pastònə ye mok cicà wèŋ.
12 Yà'a mvè'nè yi ànə gʉ vɛ'nə ŋgògʉ̀ fʉ̀hʉ nòŋsə bʉ̀ʉ Nwì wèŋ də ya wo fak bohòyi Krɛst: ya wo ci lokoksə tes ni' nə.
13 Fana ya vesùwèŋ pwe' nə kə dzeŋ mok mvwe' sè də a tse' tsətsərə nè mò'fis bə yusè a dzəmtse' sə, nə ye bə yusè a rì yà' bə ma nè mo Nwì nə. A ye vɛ'nə fana yà' gʉ ves mok ŋgòbʉ̀ʉŋ bʉ̀ʉ sè vesùwèŋ a

gʉ vəp laŋ, a ye mok co Krɛst nə bə tu ye dak nà dak.
14 Fana vesùwèŋ kà mok co bweŋke' ye fe'lə ŋgòsə yu'rə kɛ'cà bum sə̀ bwìŋ sə yə'rə nə sə kupsə kɛ'cà ntʉm avès bə yusə̀ vesùwèŋ a dzəm sə; kè də ŋwə̀ mòk cì' mvwès fana nà' yuhu fʉ ntu'ù vès co də nà'a zìnə yà'a mok sə gʉ̀ fe'lə̀.
15 A ye lɛ də, vesùwèeŋ dzəm mòk bə mòk, ya a sə cep zìnə, ya vesùwèeŋ kuk ŋgòye kə̀kʉrə̀ co ni' Krɛst, nə̀ yi tu yi nə.
16 Yi tu yi fana ni' nə pwe' sə yuk bohòyi, fana ni' nə pwe' cu mò'fis mvə̀'nə̀ nzèhe ni' sə sə kohotse' nà' mvwe' mò'fis anə. Fana a ye-a ŋga ma ni' nə̀ fòpwe' sə gʉ̀ fàk ma nə̀ nje nə kə̀kʉrə̀ fana ni' nə pwe' kuk, nə gʉŋ bə dzədzəm.

Wèeŋ Cum Nsàp Ncu Nə̀ Fi

17 Mʉ̀ tə yàm bə ncèp nè'e, nə sə tip weŋ bə liŋ Tà də wèeŋ kà nsàp ncu nə̀ bʉ̀ pegè wèeŋ cugə̀ nà'a mok cu. Nsàp mandzə̀ nə̀ wo tsərəgə̀ bum yàwo nə̀ nà' ka fàk tse'.
18 Ŋkərə̀ àwo cu sənə mandzəm. Wo ka mvwe' ncu nə̀ Nwì nə̀ riŋ bʉ̀ʉsə̀ wo gʉgʉtu, nə kà yumok rì.
19 Marè'tu a mè mʉtuhù wo laŋ. Wo fa mègù ni' awo mok bə ŋgògʉ̀ jòŋ. Wo sə gʉ nsàap bum sə̀ bʉp nduk, nə kà mvə̀k kʉp.
20 Bohòwèŋ yàwèŋ, wèŋ à ka yumok mʉmvə̀'ànə bə liŋ Krɛst yə'rə.
21 Wèŋ à yuk lì liŋ ye lɛ laŋ, ka vɛ'nə yeŋ à? Wo à yə'rə fa wèŋ zìnə nə̀ nà'a bə liŋ Jisòs nə laŋ.
22 Ye də wèeŋ fweŋ mak gɛsə ni' àwèŋ nə̀ zəm nà'a fo', nà' à kʉ̀rə ye bə ncu àwèŋ nə̀ wèŋ ànə sə cum to mantombì nà'a. Bum sə̀ bʉp sə̀ yà' à sə bòweŋ sə à bòrə weŋ nə gʉ̀ bʉpsə wes ni' nə̀ zəm nə laŋ.
23 Wèeŋ tse' lɛ tsətsərə nə̀ fi ya wèeŋ rɛɛŋ bum mok bə mandzə̀ nə̀ fi.
24 Wèeŋ ni tse' mok ni' nə̀ fi, nə̀ wo a gʉ̀ nà', nà' tse' nsəsəə Nwì. Ni' nə̀ fi nə ncu nə̀ nà'a zìnə, rərəŋ bə rərɛŋ sə̀'.
25 Ye də wèeŋ kà mvwès mok sə cì'. Ŋwèe cep-a yumok bohòmoma ye, yà' ye megu yusə̀ yà'a zìnə, bʉ̀ʉsə̀ vesùwèeŋ pwe' ni' nə̀ mò'fis.
26 A ye-a ŋga wù jòok, wù kà də jə̀jòk nə gʉ wu ŋgògʉ̀ bʉp dʉk. Kà də wu yiskok bə vəəm jə̀jòk tè nùm kə ca co dʉk,
27 ya wu kà maze' nə mandzə̀ fa.
28 Ŋwə̀ nə̀ yi à sə yəgə̀-a yə̀, yi teŋsə. Yi fak mok bə bo ye zìnə, ya yi tɛsə to bʉ̀ʉ sə̀ wo ŋgàa jìŋ wèŋ.
29 Kà də ncèep sə̀ bʉp tesə kə̀ cùhu wèŋ dʉk. Wèeŋ cep megu lɛ ncèep sə̀ co yà' tɛsə bwìŋ fana yà' ye kə̀kʉrə̀ bohòŋwə̀ nə̀ wù sə cèp bohòyi nə. A ye vɛ'nə ya yà'a tse' swe' bohòbwìŋ.
30 Mòok sə̀' də kà də wèeŋ gʉ də ntʉm Yòŋsə̀ nə̀ Nwì nə yaaŋ dʉk. Wèeŋ riŋtse' də Yòŋsə̀ nə mʉni'ì wèŋ nə co ŋgwè ŋgònìŋtsə̀' də Nwì tse' weŋ yi, fana yi nə̀ kə̀ fìŋ mè'rə weŋ ŋga nùmbu nə kə̀ dzèeŋ.
31 Wèeŋ mè'rə mak gɛsə cʉcʉk, kà ntʉm ko, nə ye jə̀jòk wèŋ pwe'fo'. Ŋwèe kà də yi sə cep furə kɛ'ca, nə sə yak kɛ'ca bwìŋ dʉk. Ŋwèe kà mʉzə̀p tsətsərə̀ nə̀ bə jòŋ bohòŋwə̀ mòk sə vəə yi tse' lok fʉk.
32 Wèeŋ sə gʉ fa mòk bə mòk lɛ bə̀boŋ, nə sə tse' ntʉm nə̀ fə̀fwèŋ. Wèeŋ sə swifa mòk bə mòk mvə̀'nə̀ Nwì à swìfa weŋ mvə̀'nə̀ wèŋ à dzəm bohòKrɛst yà'a.

5

Wèeŋ Cum Ncu Nə̀ Nà'a Ncu Marɛŋ

1 Wèeŋ bwe Nwì sə̀ yi dzəm weŋ vɛ'ɛ wùriŋ, fana ye də wèeŋ sə gʉ bum sə̀' co yi.
2 Ncu àwèŋ nə̀ wèŋ sə cu nə, nà'a ye bə dzədzəm mvə̀'nə̀ Krɛst ànə dzəm ves sə̀', nə fa yòŋsə̀ ye bʉ̀ʉ vès yà'a. Yi fa yòŋsə̀ ye nə co fəfa mòk nə̀ nà' à rəm sàaŋ bòŋsə bohòNwì nà' ye sə̀' co satikà' bohòyi nə vɛ'.
3 Wèeŋ bʉ̀ʉ Nwì fana kà də wèeŋ gʉ co wo teŋ lok fʉk nzak sàhà bə liŋ awèŋ dʉk. Nzak sàhà bə bum sə̀ yà' ka rərɛŋ yeŋ pwe' nə ye ntʉm nə̀ ŋgòtsərə də wu tse' bum ŋkʉ̀ʉŋ wuwù nà'a kà bohòwèŋ yuhù yuk.

4 Ka bəboŋ co wèŋ sə cep kɛ'ca ncèep jòŋ bə ncèep ləm nə ye mansohòwèŋ yeŋ. Wèeŋ sə kwasə lɛ Nwì.
5 Wèeŋ riŋtse' də ŋwèe nə kà bè'lə yumok mvwe' gaŋ ŋkum Krɛst bə Nwì kə̀ tse' lok, ŋga a ye-a də yi sə ko sàhà, sə gʉ bum jòŋ nə ye nsàp ŋwə̀ nə yi sə dzəm ŋgòtse' bum ŋkʉ̀ʉŋ na. Ŋgà dzəm bum ŋkʉ̀ʉŋ ànə sə jə bum yà'sə co Nwì bohòyi.
6 Kà də ŋwə̀ nəmòok kə borə weŋ bə ncèep sə̀ wà bə bum sə̀ mʉ̀ tsə̀' weŋ yè'sə dʉk. Bum yà'sə, a zeŋ sə̀ yà'a gʉ̀gə̀ ŋkuŋ Nwì jok bohòbʉ̀ʉ sə̀ wo kà dʉk ye yukgə̀ sə.
7 Ye də wèeŋ kà bə nsàp bʉ̀ ànə wèŋ sə be'lə lok.
8 Wèŋ ànə ye to yàwèŋ fa' sə̀' ŋgàa cu sənə mandzəm. Ŋga'a nè'e wèŋ a bʉ̀ʉŋ və̀ mok bʉ̀ʉ Tà Jisòs fana ye də wèŋ cu mok mvwe' marɛŋ. Ye da wèeŋ cum mok ncu nə̀ aco nà' niŋtsok fa bwìŋ də wèeŋ ŋgàa marɛŋ anə.
9 Bʉsə̀ marɛŋ nə jə və̀gə̀ nto'o sə̀ bəboŋ co gʉ̀bòŋ bə kə̀kʉrə̀ nə ye zìnə sə̀'.
10 Wèeŋ lap mandzə̀ nə ŋgòyə'rə lɛ yusə̀ aco yà' gʉ Tà yi kwa.
11 Kà də wèeŋ fa gesə bo awèŋ sənə bum sə̀ wà sə̀ yà'a bum ndzəm yà'sə dʉk. Wèeŋ yə nsàap bum yà'sə, wèŋ fis vesə yà' lɛ mvwe' marɛŋ.
12 Ŋgòcèp bə nsàap bum sə̀ wo gʉ̀gə̀ yà' mvwe' səswihì sə a marè'tu wùriŋ.
13 Fana a ye-a ŋga bum pwe' tesə və̀ mvwe' marɛŋ fana yà' rɛɛŋ yəəŋ mvə̀'nə̀ yà' cu sə nə̀ zìnə.
14 Bʉsə̀ yusə̀ yà'a rɛɛŋ yəəŋ bəboŋ laŋ fana yà' bʉ̀ʉŋ mok marɛŋ. Nà'a njo nə̀ wo dʉkgə̀ də,

<<Wù ŋgà dzəmlo, yəəŋ lokok mvwe' kpʉ!
Ya ŋga Krɛst fa wu marɛŋ.>>

15 Ye də wèeŋ jəŋ ŋkərə̀ bəboŋ bə nsàp ncu àwèŋ nə̀ wèŋ sə cu nə. Wèeŋ cum co bʉ̀ʉ sə̀ wo tse' ŋkərə̀, nə kà co ləm cu.
16 Bʉp cu niè' wùriŋ fana mvə̀k nə̀ wèŋ tse' pwe'fo', wèŋ lap ŋgògʉ̀ bəboŋ.
17 Kà də wèeŋ bʉ̀ʉŋ ləm dʉk, wèeŋ lap nə riŋ yusə̀ Tà dzəm də wèeŋ gʉ.
18 Kà də wèeŋ no jʉhʉ rùk, yà'sə gʉ bʉpsəgə̀ mègù weŋ wà. Wèeŋ fa ntʉʉm awèŋ lɛ bohòYòŋsə̀ nə̀ Rərɛŋ nə ŋgòrwiŋ cu ca.
19 Wèeŋ sə cep bohòmòk bə mòk ndzənə ŋkìi sə̀ wo sə yəm nja ncèep Nwì, nə ye sə̀ co yà' kuksə̀ liŋ Nwì bə sə̀ Yòŋsə̀ nə̀ Rərɛŋ nə sə nìtsə̀' fa weŋ sə. Wèeŋ sə yəm fa Tà nsàap ŋkìi yà'sə sə̀' bə kwəkwa sə ntʉʉ̀ wèŋ anə.
20 Ghà nə̀ fòpwe' wèeŋ sə kwasə Nwì nə̀ yi Tɛ̀' nə, bə yu yà pwe'fo'. Wèeŋ sə kwasə yi mʉnə liŋ Jisòs Krɛst nə̀ yi Tà àvès nə.

Nzak Ŋgwe Bə Ndum

21 Mvə̀'nə̀ wèeŋ yukgə̀ Jisòs Krɛst fana wèeŋ yuk mòk bə mòk sə̀' vɛ'nə.
22 Bəba wèeŋ yuk bohòndum awo, co wèŋ sə yuk bohòTà Jisòs.
23 Bʉsə̀ ndum tse' ŋàŋ mʉtuhù ŋgwe ye yi co mʉmvə̀'nə̀ Krɛst tse' ŋàŋ mʉtuhù cos yi yè'e. Krɛst nə sə̀' ŋgà lùŋsə̀ cos nə, nə̀ nà'a ni' ye nə sə̀' yi.
24 Ye də bəba wèŋ tse' ŋgòyuk bohòndum awèŋ co mvə̀'nə̀ cos nə yukgə̀ bohòKrɛst sə.
25 Ma nə̀ bohòmbəmbam wèeŋ yàwo də, dzəm ŋgwe yo sə ntʉʉ̀ wù co mvə̀'nə̀ Krɛst ànə dzəm cos nə, nə kpʉ bʉ̀ʉ zeŋ yà'a.
26 Yi à gʉ̀ vɛ'nə də ya nà'a ye rərɛŋ ŋga yi cùk rɛŋsə nà' bə ndzəp nə ye ncèp nə̀ Nwì nə.
27 Ànə ye sə̀' də ya yi jəŋ gesə lo cos nə sə ntʉʉ̀ yi ŋga nà' sə fom ŋgwèŋ vɛ'ɛ ŋap. Ya nà'a ye rərɛŋ, nə kà jòŋ tse' lok. Nà'a kà kə̀kàk sə̀' ye lok fʉk, nə kà yumok nə̀ də yi gbʉ̀ bə zeŋ ləm tse' fʉk.
28 Yà'a mvə̀'nə̀ ndum wèŋ tse' ŋgòdzəm ŋgwe awo, co mʉmvə̀'nə̀ wo dzəmgə̀ ni' yawo. Ŋwə̀ nə̀ yi dzəm-a ŋgwe ye, ye də yi sə dzəm yà'sə ni' nə̀ nje.
29 Ŋwə̀ nəmòk ka ni' nə̀ nje bèŋ yuk. Yusə̀ yi gʉ̀gə̀ bə zeŋ sə də yi fagə̀ nà' zʉzʉ, nə sə jəŋ ŋkərə̀ bə zeŋ vɛ'ɛ bəboŋ, co Krɛst gʉ̀gə̀ bohòcos sə,
30 bʉ̀ʉsə̀ vesùwèeŋ ŋgùpni' ye nə mamòk.
31 A mvə̀'nə̀ ŋwàk Nwì sə cep də, <<Nà'a njo nə̀ ŋwèe nə me'rə tɛ̀' ye bə ma ye, nə

kə be'lə bə ŋgwe ye, bʉ̀ʉ sə ba sə bʉʉŋ mok ŋwə nə mò'fis.>>
32 Ncèp ènə co ca vɛ'ɛ wùriŋ. Mʉ̀ sə dʉk də nà' sə tsə' fa ves yumok bə mvə'nə Krɛst bə cos nə cu sə.
33 A bohòwèŋ yàwèŋ sə' də, ndu ŋwà nə fòpwe' dzəm ŋgwe ye co ni' nə nje fana ŋwà nə fòpwe' tse' ŋgòwəp ndu ye.

6

Nzak Ma Bə Tɛ̀' Nə Ye Bwe Awo

1 Ma nə bweŋke' wèeŋ yàwo də, wèeŋ yuk ma awèŋ bə tɛ̀' awèŋ co bʉ̀ʉ sə wo yùgə Tà Jisòs, bʉʉsə a vɛ'nə bəboŋ.
2 Rʉ̀k nə nà'a mantombì nə wo kak be'lə yumok bə zeŋ nə, a nə də, <<Wəp ma yòbə tɛ̀' yò.>>
3 Kəkàk nə nà'a fo' nə də, <<Ya ŋga bum pwe'fo' ye bohòwù anə bəboŋ, yòŋsə yòye sə nzeŋgòŋ anə sə' səsap.>>
4 A bohòtɛ̀' sə' də, kà də wèeŋ sə gʉ bwe awèŋ sə nsàp nə co wo jok dʉk. Wèeŋ sə yə'rə kok, nə sə tip kok wo lɛ bə mandzə nə Tà nə.

Nzak Masà Bə Bʉ̀ʉ Sə Wo Sə Fàk Ŋkwèŋ BohòYi

5 Bʉ̀ʉ sə wo sə fàk ŋkwèŋ wèeŋ yuk dʉk masàa awo sə yà' tse' wo sə nze fɛŋ sə. Wèeŋ wəp wo vɛ'ɛ tu no bə ntʉm nə mò'fis co wèŋ sə fàk bohòKrɛst.
6 Kà də wèeŋ fak megu vɛ'nə ŋga ŋwè sə kʉ̀k weŋ də ya wo kwasə weŋ dʉk. Wèeŋ gʉ yusə aco Nwì kwa bə zeŋ bə ntʉʉm awèŋ pwe'fo' co bʉ̀ʉ sə wèeŋ ŋkwèŋ bohòKrɛst.
7 Wèeŋ fak fàak ŋkwɛ̀ɛŋ awèŋ bə ntʉm nə bəboŋ co wèŋ sə fàk fa bohòTà; kà co bohòŋwè nə yi mègù ŋwè wà nè'e ye.
8 Wèeŋ riŋtse' də Tàa nə kə làk ndàaŋwè pwe' bə fàak sə bəboŋ sə ŋgəŋgàŋ a gʉ̀ʉ. A dzəm ŋgəŋgàŋ ye ŋkwèŋ bə nə yi ka ŋkwèŋ yeŋ pwe', yi nə làk yà' vɛ'nə.
9 Bohòwèŋ masàa sə wèŋ, wèeŋ kotse' ŋkwɛ̀ɛŋ awèŋ sə sə' bəboŋ, nə kà wo ntʉm sə sàksə. Wèeŋ riŋtse' də weŋ ŋkwɛ̀ɛŋ awèŋ sə wèŋ tse' masà nə mò'fis mʉbu. Masà àwèŋ nə mʉbu nə, yi kà ŋwə nəmòk gèm ko fagə.

Mandzə Nə Mo Jisòs Krɛst Tse' ŊgòMàk Dzè'

10 Ncèp nə mʉ̀ sə tip ləsə weŋ bə zeŋ nə də, wèeŋ jəŋ ŋàŋ bohòTà Jisòs ya ntʉʉm awèeŋ ye gʉgʉŋ, bʉ̀ʉsə ŋàaŋ ye sə yam vɛ'ɛ wùriŋ.
11 Nwì a fa weŋ bum màk dzè', ŋgòmàk dzè' weŋ maze' nə wèŋ fo'. Wèeŋ nitse' yà' pwe', ya ŋga wèeŋ ye gʉgʉŋ, maze' nə kà weŋ bə ŋkərə ye nə bòrə màk. 12 Dzè' nə a sə màk nə, vesùwèŋ sə kà nà' ves bwìŋ màk. A sə màk nà' ves yòŋsəə sə wo tse' ŋkʉ̀ì', sə wo cu ma mʉbu. A wo sə wo ŋkum nə ye mantombì bohòyòŋsəə ze' wèŋ sə wo tse' nzeŋgòŋ ndzəm nè'e wo.
13 Ye də jəŋ bum dzè'e sə Nwì a fa sə ŋga'a, ya ŋga ghà nə dzè' nə kə bà mok jwàŋ fana wèŋ təəŋ to mali gʉgʉŋ tètè kə lə, ya ŋwə nə yi sə bɛ̀ŋ weŋ nə kà weŋ ghak.
14 Wèeŋ təəŋ-na cʉ̀k, nə swi'tse' zìnə co korə sə gamə wèŋ. Wèeŋ jəŋ ncu nə rərɛŋ nə, nə nitse' nà' co cək nə ŋgòmàk dzè' nə mʉ ŋgùu nà'a.
15 Kùuŋgùp sə wèeŋ nə so tse', a ŋgòye fəfʉhʉ̀ ŋgòtsòho fa bwìŋ Ntirə nə Bəboŋ nə nà' tse' fifi nə.
16 Mòok sə' də mʉmvə'nə wèŋ fa ntʉm awèŋ bohòKrɛst yà'a, nà'a ye bohòwèŋ co ŋkə. Wèeŋ bək tse' nà', bʉ̀ʉsə nà'a zeŋ nə aco wèŋ limsə to ŋgiŋ sə maze' nə mak vèsə yà', yà' sə kʉə co mis sə bə zeŋ.
17 Wèeŋ jəŋ lùŋ nə Nwì a fa weŋ nə, nə ta tse' nà' co tàm dzè' nə. Wèeŋ jəŋ bwi ncèp nə Nwì nə, nə kotse' nà' co fèk nə yòŋsə nə a fa weŋ.
18 Wèeŋ sə lɛŋ pìriyà, nə sə fek Nwì də yi tɛsə weŋ. Wèeŋ sə lɛŋ bə mvək nə fòpwe' mʉmvə'nə yòŋsə nə sə gʉ̀ weŋ ŋgòlɛŋ sə. Ye də wèeŋ cum nca, nə kà wò. Wèeŋ sə lɛŋ fa bʉ̀ʉ Nwì wèŋ nùumbu pwe'fo'.
19 Wèeŋ lɛŋ fa mʉ yàm sə', də ghà nə mʉ dzəm ŋgòcèep fana Nwì fa mʉ ncèp nə ŋgòcèep nə, ya ŋga mʉ cu ŋgòtsòho

yusə̀ sə̀swihì sə̀ Ntirə̀ nə̀ Bə̀boŋ nə sə tsə̀' rɛŋsə fa mʉ̀ kà wʉə tse'.
20 A ye-a sə̀ də mʉ̀ cu ndapndzəm fana
mʉ̀ tə mvwe' kùu Krɛst njo nə̀ ŋgòtsòho
Ntirə̀ nə̀ Bə̀boŋ nə. Ye də wèeŋ lɛŋ fa mʉ
də mʉ tsoho nà' bə ŋàŋ mvə̀'nə̀ mʉ̀ tse'
ŋgòtsòho nà' sə.

Cə̀cèpsə̀

21 Moma àvès Tìkikòs nə̀ a dzəm yi
wùriŋ, nə̀ yi fàkgə̀ bohòTà bə zìnə ye nə,
nə tsok fa weŋ mvə̀'nə̀ mʉ̀ cu ya wèeŋ
riŋtse' bə zeŋ.
22 Nà'a njo nə̀ mʉ̀ tum yi də yi kə ye
weŋ nə, də ya wèeŋ riŋtse' mvə̀'nə̀ vès
cu fana yi gʉ ntʉʉm awèŋ ŋgòye cəcuŋ
sə̀'.
23 Mʉ̀ lɛŋ də Nwì nə̀ yi Tɛ̀' bə Tà Jisòs
Krɛst fa fifi bohòbwema sə pwe'. Wo
gʉ yà'wèŋ ŋgòdzəm mòk bə mòk, nə fa
ntʉm awo bohòKrɛst sə̀'.
24 Mʉ̀ lɛŋ də bə̀bo nə̀ Nwì nə ye
bohòbʉ̀ʉ sə̀ wo dzəm Tà Jisòs Krɛst àvès
nə bə nsàp dzədzəm nə̀ nà'a nə̀ kà mè
yuk nə.

Ŋwàk nà Pol à Còm Fa Bùu sà Mvwe' Lak FÌLIPIYÀ

Ŋwàk nà Pol à còm fa bùu Fìlipiyà ènə, yi à còm fa nà' yà'sə bohòcos nà yi à muk to tsə cip mvwe' nze Màsìdoniyà nə. Yi ànə còm ŋgòkwɛ'sə nà' ŋga yi cu ndapndzəm. Pol à kwɛ'sə wo də wo sə cum ncu nà krətèŋ tse' ŋgòcu nə. Mvəsà yi à sə kwɛ'sə wo, yi sə cep bə nza' kwəkwa kàkɛ', kàkɛ'.

Yi à còm sà' ŋgòkwasə bùu Fìlipiyà wèŋ sə bə bum sà wo à tumsə fa yi ŋgòtɛsə yi ŋga yi cu bə ŋgə'. Yi à jə mvàk ènə sà' ŋgòcèp də yà'wèeŋ ko ntum bə ŋgə' nà yi sə yə, nə ye bə ŋgə'ə sà yà'wèŋ sə yə sə sà'.

Pol à cèp ncèep mok sà gugun də, <<Ŋgòcu ŋwum a ŋgòsə naaŋ tu bohòKrɛst, nə ye də ŋgòkpu a sà' swe'>> (ye ŋgo 1:21). Yi à cèp sà' də bum sà yi à sə kùmgà ŋgùŋ bə zeŋ sə yà'a bohòyi ŋga'a mok co bèp (ye ŋgo 3:4-11). Yi cep mumvə'nà yi sə là gugun də ŋga yi nə kə ghak nə tse' làlà' nə (3:12-14). Yi yəm ŋkì mok ŋgòkùksə Jisòs bə zeŋ (ye ŋgo 2:5-11). Nè'nə ŋkì mòk nà mantombì nà nà' fom wùriŋ nà wo à còm nòŋsə nà'. Nà' sə cèp bum ba bə liŋ Jisòs: yi à jə ni' ye sə nze fana Nwì busə yi ŋwà nà ghaŋ.

1 Còm ŋwàk nè'e mùu Pol ves Timatì. A ves sà vèes ŋgàa fàk bohòJisòs Krɛst. Vès com fa nà' bohòwèŋ sà wèeŋ bùu Nwì pwe' sà wèŋ cu mvwe' lak Fìlipiyà, nə ye bùu awèŋ sà mantombì bə sà wo tɛsəgà mu cos.
2 Nwì nà yi tɛ' àvès bə Tà Jisòs Krɛst gu weŋ bəboŋ, nə fa weŋ fifi.

Pol Kwasə Nwì Nə Kwɛ'sə Krətèeŋ Sà Fìlipiyà

3 Ghà yà lòoŋ nà mu tsərəgà weŋ fana, mù kwasə Nwì àm.
4 Nə ye sà' duk də, ghà yà pwe' nà mu lɛŋ fagà weŋ pìriyà fana, mù lɛŋ bə kwəkwa sə ntuù mù.
5 A vɛ'nə bùu nsàp tətɛsà nà wèŋ à fa mu bə fàak Ntirà nà Bəboŋ nə. Wèŋ à tɛsə yèto mu nùmbu nà wèŋ à yuk to Ntirà nà Bəboŋ nə tàtè kə dzeŋ ŋga'a.
6 Mù rì bə nà zìnə duk də, yi Nwì nà yi à yèto nsàp fàk nà bəboŋ ènə sə ntuù wèeŋ nə gu mali yà' tàtè nùmbu nà Jisòs Krɛst nə və səmok.
7 Mu tsərəgà weŋ vɛ'nə busə wèŋ cu sə ntuù mù. Wèŋ à be'lə mu sənə bòvèm nà Nwì a fa mu. Yà' à yè jə taaŋ ghà nà mù à sə lù ŋgòdə Ntirà nà Bəboŋ nà Krɛst nə zìnə, tè kə dzeŋ ŋga'a nà mù sə cu mu ndapndzəmà.
8 Mvəsà mù duk də dzədzəm àm nà ghaŋ nà mù tse' nà' bohòwèŋ sə və bohòJisòs Krɛst bə tu ye fana, Nwì sə rì ye sà' də mù sə cèp zìnə.

9 Pìriyà njàm nà mù sə lɛŋ fa weeŋ duk də, dzədzəm awèeŋ sə kuk ghaha lo mantombì, nə ye bə ŋkərà nà bəboŋ sà'. Də wèeŋ tse' nsàp ŋkərà nà ŋgògàpsə rì yusà yà'a bəboŋ bə sà yà'a bup.
10 Yà'a ye vɛ'nə ŋga wèeŋ riŋ mvəsà ŋgòcokfis jə yusà yà' bògha' càsə pwe'. A sà' zeŋ sà yà'a nə tɛsə tè Krɛst kə bwi və nùu ŋga wèeŋ bùu sà rərɛŋ, wèŋ kà nzak tse'.
11 Ncum awèŋ sà wèŋ cu, ye megu bəboŋ, bəboŋ nà nà' və bohòJisòs Krɛst yiìyi. Bùu sà wo yə bum yè'sə, wo nə kwasə Nwì, nə kuksə yi.

ŋgòCu Ŋwum Yè'sə Yà? BohòMù A Krɛst

12 Bwema am wèŋ, yusà mù sə dzəm də wèeŋ riŋ tse' də, nsàp ŋgə' nà nà' a tsèŋ mu nà'a, nà' a tɛsə Ntirà nà Bəboŋ nə ŋgòlòmantombì.
13 Dògarìi sà wo kùkgà nto' ŋkum, bə bùu mok fɛŋ pwe' a rìŋ də mu ŋgà ndapndzəm bùusà mu mo ŋgà fàk Krɛst.
14 Mok sà' duk də, ndapndzəm nà mù a ni nə, a gunsə bwema ŋkùuŋ ma nà Tà gunsə. Wo sə gun ghaha nùumbu pwe' ŋgòtsòho ncèp Nwì, nə kà wuə tse'.
15 A lɛ də mok sə tsoho liŋ Jisos Krɛst bə njo nà də wo sə wa fàk am, nə sə làp ŋgòjə kù am. Mok sə tsoho yàwo bə ntum nà rərɛŋ làaŋ.

16 Wo yè'sə sə gù vɛ'nə bə dzədzəm bùusə wo rì pap də Nwì a fa mu fàak sə̀ ŋgòtəəŋ gèem Ntirə nə̀ Bə̀boŋ nə.
17 Mok sə sə kà liŋ Krɛst nə bə nə̀ zìnə tsòhò. Wo sə tsoho bə yòŋsə̀ wi' nə sə və̀ə wo. Wo sə duk ŋgwàaŋ də aco wo yamsə ŋgə' àm mvəsə̀ mù cu mu ndapndzəmə̀.
18 A ye-a sə̀' vɛ'nə, yumok kà bup. A ye-a də a sə və̀ə wo bup kè bə̀boŋ àlɛ, yà' ka mu yaaŋ, mù sə kwa yam-e bə zeŋ kwa. Yusə̀ gugun sə duk də bwìŋ sə yuk mali liŋ Krɛst. Yà'a mbwè njo nə̀ mù sə kwa nə.
19 Mu nə sə kwa sə̀' bùusə̀ mù rì duk də mu nə tɛsə li bùu pìriyàa awèŋ nə ye bə tətɛsə̀ nə̀ nà'a və bohòYòŋsə̀ Jisòs Krɛst.
20 Bə nə̀ zìnə, ntum àm tə gù duk də mu kà co marè'tu ko mu gù. A ye lɛ də ye jəŋ ŋga'a nə lo mantombì pwe', mu baŋ ntum ya mu kuksə Krɛst bə ni' àm pwe'fo'. A dzəm ye kpu kè lùŋ-è, mù dzəm ŋgòkùksə liŋ Krɛst.
21 Mù duk vɛ'nə bùusə̀ ŋgòcu ŋwəm nə yè'sə ya? Bohòmù yàm, a ŋgòrìŋ Krɛst, nə ye də ŋgòkpu, a sə̀' swe'.
22 A sə̀' duk də ŋga mù cu mali-a ŋwəm, aco fàak sə̀ mu gu tɛsə li bwìŋ sə̀'. Mù ka ma nə̀ mu lo riŋ.
23 Mù tə yè'sə mutsətsə'rə ndzəp. Mù dzəm də mu lo yu am kə cum ves Jisòs. Bògha' ca zeŋ nə nəm ŋgòcu sə nzeŋgòo fɛn.
24 Yumok sə̀ yà' gu càsə sə̀' duk də, mu cum mali ŋwəm bùu tu awèŋ.
25 Mù rì pap də yè'sə zìnə. Fana mù rì də mu nə cum mali ŋkuŋ ŋgògunsə weŋ bùu yusə̀ wèŋ a dzəm, ya wèeŋ tse' kwəkwa ŋkùunntɛ̀ŋ sə̀'.
26 Ya ŋga mu və̀ kə̀ tsècŋ weŋ səmok fana vesùwèŋ kwa mvwe' mò'fis bohòJisòs Krɛst bùu tu am.

Təəŋ Gugun Mvə'nə̀ Wèŋ Sə Naaŋtu Bə Ntirə̀ Nə̀ Bə̀boŋ Nə

27 Yusə̀ gugun sə də, ncu awèeŋ ye kə̀kurə bohòbwìŋ co bùu sə̀ wo a dzəm Ntirə̀ nə̀ Bə̀boŋ nə̀ nà'a nə̀ Krɛst nə. A ye-a vɛ'nə fana ŋga mù və̀ bə nə̀ mù ka və pwe', mù sə yuk də wèŋ tə gugun bə yusə̀ mò'fis, nə tse' cù mò'fis, nə sə lu mvwe' mò'fis bùu Ntirə̀ nə̀ Bə̀boŋ nə̀ wèŋ a dzəm nə.
28 Nə ye sə̀' də wèŋ sə kà bùu sə̀ wo bɛ̀ŋgə̀ weŋ wəp lok. Yà'sə nə gu wo riŋ də wo nə kpu bisə wà, wèŋ tse' yàwèŋ lùŋ nə̀ nà'a nə̀ kà mè. Nwìi nə niŋ tsok fa wo sə̀' vɛ'nə.
29 A də Nwì a fa weŋ mandzə̀ ŋgòdzəm bohòKrɛst, nə kà vɛ'nə mègù, wèŋ tse' ŋgòyə ŋgə' bùu yi sə̀'.
30 Nə̀ ŋga'a nè'e vesùwèŋ sə lù bə yusə̀ mò'fis. Cu malì lù nə̀ wèŋ nà ya taaŋ ŋga mù sə lù nà'a, haŋ ŋga'a wèŋ sə yuk də mù sə lù malì ntòzeŋ.

2

Tse' Nsàp Ntum Nə̀ Jisòs Krɛst Nà'a

1 Ncu awèŋ nə̀ wèŋ cu nà' co bùu Krɛst, kwɛ'səgə̀ weŋ à? Dzədzəm ye fisəgə̀ weŋ ntum à? Wèŋ tse' kwəkwa nə̀ mvwe' mò'fis weŋ yòŋsə̀ ye nə wèŋ à? Nə ye də wèeŋ tse'gə̀ ntum nə̀ bə̀boŋ nə ye koksə̀manziŋ bohòmòk bə mòk à? A vɛ'nə.
2 A ye-a vɛ'nə fana, mù dzəm də wèeŋ tse' nsàp tsətsərə nə̀ mò'fis, nə sə dzəm mòk bə mòk, nə ye cù mò'fis, ya mu kwa wesə.
3 Kà də wèeŋ me'rə wi' bə nèni' sə ntuù wèŋ duk. Wèeŋ jəŋ ni' awèŋ sə nze, nə kà bùu mok co wèŋ gha' wo weŋ sə kùk.
4 Ndàaŋwè pwe' lap mandzə̀ nə̀ ŋgògù yusə̀ co yà' tɛsə ŋwə̀ nəmòk sə̀', yi kà bə ni' nə̀ nje tsərə̀ mègù.
5 Wèeŋ tse' nsàp ntum nə̀ Jisòs Krɛst à tse' nà'a.
6 Yi à ye Nwì bə tu ye sə̀',
fana yi kà nsàp ntum nə̀ də yi nə mam tsooŋ bə Nwì yəyərə̀ tse'.
7 Yi me'rə mvwe' sə̀ ghaŋ yà'sə,
nə jə tsooŋ ni' ye sə nze, nə ye co ŋkwèŋ,
wo dzə yi mok co ŋwè vɛ'.
8 Mvəsə̀ yi à ye co ŋwè vɛ'nə fana,
yi jəŋ tsooŋ ni' ye sə nze səmok,
nə yuk yusə̀ Nwì à də yi gu, nə kə kpu mu ntəəŋ.
Nsàp kpu nə̀ a kpugə̀ vɛ'nə bùu sə̀ bup.
9 Bùu nsàp nə̀ yi à gù ènə fana,
Nwì a yamsə yi nsàp nə̀ wù kà fùk.
Nwì a fa yi liŋ sə̀ yà' yam gha' liŋ pwe'.

10 Ye də, bwìŋ pwe' nə kə təəŋ bə tumfərə
mantombìi Jisòs ŋgòkùksə yi.
A nə ye bʉ̀ʉ sə wo mʉbu bə sə nzeŋgòo
fɛŋ,
nə ye bə sə wo cu ma sə mbwè nze pwe'
nə kuksə yi.
11 Wo nə cep fis bə cùu awo jəja mvwe'
bwìŋ dʉk də Jisòs Krɛɛst Tà.
Yà'sə nə kuksə tɛ̀' ye Tà Nwì sə̀'.

Wèeŋ Rɛŋ Co Marɛŋ

12 A ye-a vɛ'nə fana, bwema am wèŋ,
mvə'nə̀ wèŋ à sə yuk nə kotse' ntirə̀ nə̀
bəboŋ nə ghà nə̀ mʉ̀ à ye vesùwèŋ yà'a
fana, mʉ̀ sə dʉk də gʉ gha' də wèeŋ kotse'
ŋga'a nə̀ mʉ̀ ka vesùwèŋ yeŋ nè'e. Wèeŋ
fak bə wʉə, nə sə jik ŋgògʉ̀ də lù nə̀ Nwì
a fa weŋ nə sə fak sə ntʉʉ̀ wèŋ.
13 Bʉsə̀ Nwìi fàkgə̀ mʉtsətsə'rə wèŋ
ŋgògʉ̀ weŋ də wèeŋ dzəm nə gʉ yusə̀ yi
dzəm yà'.
14 Bə yà pwe'fo' sə̀ wèŋ sə gʉ̀ʉ nə sə cep
ŋkʉ̀əm kà fo' sə tesə̀.
15 A ye vɛ'nə ya wèeŋ ye bʉ̀ʉ sə̀ wèeŋ
rərɛŋ, nə ye jì njo. Ya wèeŋ ye bwe
Nwì sə̀ ntʉm rərɛŋ sə̀ wèŋ cu sənə
nzeŋgònə̀ bʉ̀ʉ sə̀ ca ka rərəŋ yeŋ, wo
ŋgàa tè'èŋkup. Wèŋ tse' ŋgòsə rɛɛŋ
yàwèŋ mʉtsətsə'rə wo co ŋkèŋkàŋ sə
rɛɛŋ mʉbu,
16 mvəsə̀ wèŋ sə tsə̀' fa wo ncèp nə̀ nà'
tse' lùŋ nə. Wèeŋ gʉ-a vɛ'nə fana, nùmbu
nə̀ Krɛst və̀ sèmok, mʉ̀ sə kum ŋgù àm
bʉ̀ʉ wèŋ fana yà' kà ŋgwàŋ ye. Yà'a nə
sə niŋ dʉk də fàk am sə̀ mʉ̀ à gʉ̀, nə yis
ndùrə̀, yà' ka wà ca.
17 Dzədzəm awèŋ nə̀ wèŋ à tse' nà'
bohòNtirə̀ nə̀ Bəboŋ nə, nà'a co satikà'
bohòNwì. A ye-a də yòŋsə̀ am kə ye rùk
nə̀ wo jə-a nà', nə se gesə mʉnə satikà'
ànə, mʉ nə kwa, nə kwa vesùwèŋ lòoŋ
mvwe' mò'fis sə̀'.
18 Gù sə̀' mʉmvə'ànə dʉk də wèeŋ kwa
tsooŋ yàwèŋ sə̀'. Vesùwèeŋ kwa mvwe'
mò'fis.

Timatì Bə Ìpàfoditò

19 A ye-a ŋga Tà Jisòs fa-a ŋàŋ, mʉ̀ tsəm
də mvək momjo mʉ nə tumsə lo Timatì
ŋgòkə̀ ye weŋ. Mʉ nə tum yi ya yi bwì
vəə, yi tsok fa mʉ mvə'nə̀ wèŋ cu, ya
ntʉm am sə lʉm sə̀'.
20 Mègù yi Timatì nə nə̀ tsətsərə̀ vesi
yegə̀ nsàp nə̀ mò'fis. Yi tse'gə̀ weŋ sə ntʉʉ̀
yi vɛ'ɛ wùriŋ.
21 Bʉ̀ʉ mok pwe' sə tsərə gu bə fàak
awo, wo sə kà ma nə̀ Jisòs Krɛst tsərə̀.
22 Wèŋ rì yàwèŋ sə̀' laŋ də, Timatì ènə
ŋwə̀ nə̀ bəboŋ. Vesi a tsòho Ntirə̀ nə̀
Bəboŋ nə mvwe' mò'fis co mwe bə tɛ̀' sə
fàk wo.
23 Mʉ̀ sə tsəm də ghà nə̀ mʉ riŋ də anə
ye bohòmʉ̀ valɛ àlɛ ŋkuŋ mʉ tum yi laŋ.
24 Mʉ̀ rì tse' sə̀' zìnə dʉk də, mvək
momjo, Tàa nə gʉ co mʉ və bə tu am, nə
kə tseŋ weŋ sə̀'.

25 Mʉ̀ a tsərə də a bəboŋ ŋgòtum fəsə
fa weŋ moma avès Ipàfoditò, nə̀ yi a ye
masinjà àwèŋ, nə tɛsə mʉ. Yi a fàk, nə
jihi nzòŋ vesi bəbɛ', ŋgòtɛsə mʉ bə fàha
am.
26 Ntʉm ye sə fa yi ŋgə' ŋgòyə wèŋ
wùriŋ. Yi sə kà kwa lok də bʉ̀ʉsə̀ wèŋ
na yuk dʉk də yi a ya.
27 A lɛ zìnə də yi a ya laŋ anə. A gù jo
də yi a kpʉ. Megu də Nwì a koksə manziŋ
bohòvesi ba fo', yi kà kpʉ, ya ŋgə' mook
kà mʉnə ŋgə' nə̀ mʉ̀ cu bə zeŋ nè'e naàŋ
fe'lə lò.
28 Fana mʉ̀ sə dzəm wùriŋ də mʉ tum
yi kə ye weŋ, ya wèeŋ yə yi, ntʉʉm awèŋ
fi, ntʉm nə̀ njàm kà mok sə̀' rwi' fe'lə̀.
29 Yi və̀ə, wèŋ wumsə yi bə kwəkwa co
moma nə̀ ndzənə Tà. Wèeŋ yə nsàap bʉ̀ʉ
sə̀ co yi ànə, wèŋ wəp wo bəboŋ.
30 Bʉsə̀ yi jə yòŋsə̀ ye nsàp mok, nə
swirə kpʉ bʉ̀ʉ fàak Krɛst, nə fa mʉ tətɛsə̀
nə̀ à ye co wèŋ kà mʉ bə tu awèŋ kə̀ fa.

3

Mandzə̀ Nə̀ Zìnə Ngòye Rərəŋ BohòNwì

1 Bwema am, ncèp àm nə̀ ŋgòlèsə bə
zeŋ dʉk də, wèeŋ sə kwa bə bum sə̀ ma
nə̀ Tà Jisòs. A ye-a sə̀' də mʉ̀ sə com fe'lə
sə̀ yusə̀ mʉ̀ ànə com yà' mantombì laŋ
fana mʉ̀ sə kà bə zeŋ wò. Yà'a nə tɛsə
weŋ ya wèeŋ kà mandzə̀ jàm.

2 Wèeŋ kərə bə nsàp bʉ̀ nə̀ wo co ŋgbʉ, sə̀ wo sə dʉk dɛɛ, ŋwè tse' ŋgòsʉə tsə ŋgùpni' yà'a.
3 Bʉ̀ʉ sə̀ wo a kom fa wo tu sə̀ zìnə, co bʉ̀ʉ Nwì sə a vesùwèŋ. Bʉsə̀ vesùwèŋ kùksəgə̀ Nwì bə ŋàaŋ yòŋsə̀ ye, nə sə kwa bə ncu avès nə̀ ndzə ni'ì Jisòs Krɛst, vesùwèŋ ka tu bə bum sə̀ ma mʉ ŋgùpni' naaŋ.
4 A ye-a də bum sə̀ mʉ ŋgùpni'ì yà'sə yumok co Nwì jəŋ ŋwè bə zeŋ, də mʉ̀ dʉk də mʉ̀ a dzèŋ mvwe' sə̀ mʉ̀ gha' bʉ̀ʉ sə̀ wo sə jə yà' co yumok yà'sə pwe' mʉ̀.
5 Wo à kom fa mʉ tu mbəmbaam yàm ŋga mʉ nùumbu fwame'. Mvəsə̀ wo à dzə mʉ, mʉ ŋwèə Izùrɛ bə bòp lak Benjamè. Mʉ yè'sə mʉ ŋwèə Hibrù làaŋ vɛ'. A ye-a bə mandzə̀ nə̀ ŋgònòŋsə lʉ̀ʉk bʉ̀ʉ Jus wèŋ fana, mʉ̀ à ye ves bòp bʉ̀ nə̀ wo togə̀ wo dʉk də bʉ̀ʉ Faràsi nà'a.
6 À sə ye ma nə̀ ŋgòfa bʉ̀ʉ cos wèŋ ŋgə', fana mʉ̀ təəŋ mantombì bə zeŋ mʉ̀. Lʉ̀ʉk avès bʉ̀ʉ Jus pwe'fo', mʉ̀ ka nə̀ mò'fis gbʉ yuk, ŋga ye-a də aco yà' gʉ ŋwè ye kə̀kʉrə̀ na.
7 Bum yè'sə pwe', anə ye co mʉ̀ sə tsərə də yà'a swe' bohòmʉ̀, mʉ̀ a mè'rə màk yà' pwe' nə̀ pwe' co yusə̀ wà bʉ̀ʉ tu Krɛst.
8 Bə nə̀ zìnə am pwe', mʉ̀ jə yà' pwe' mok co yusə wà ya ŋga mʉ riŋ Jisòs Krɛst nə̀ yi Tà nə̀ njàm nə bʉ̀ʉsə̀ ŋgòrìŋ yi a yusə̀ yà' càsə bum pwe'. Mʉ̀ a mè'rə bum mok pwe' də yà'a bisə ntɛ̀ŋ bʉ̀ʉ yi. Bum pwe' mok bohòmʉ̀ co bèp də ya mʉ tse' Jisòs Krɛst,
9 ya mʉ ye vesi mvwe' mò'fis co ŋwə̀ ye. Mʉ̀ ka kə̀kʉrə̀ mʉ lisə̀ Nwì bə ŋàaŋ sə̀ yàm mok ye fe'lə, a bʉ̀ʉsə̀ mʉ̀ a fa ntʉm àm bohòJisòs. Ka bʉ̀ʉsə̀ də mʉ̀ a nòŋsə lʉ̀ʉk bʉ̀ʉ Jus sə̀' yeŋ. Mʉ kə̀kʉrə̀ bʉ̀ʉsə̀ Nwì a gʉ mʉ ŋgòye kə̀kʉrə̀ anə yi. Ŋgòye kə̀kʉrə̀ə və̀ mègù bə ntʉm nə̀ ŋwè fa nà' bohòKrɛst.
10 Yusə̀ mʉ̀ sə dzəm, a ŋgòrì yi, nə tse' ja'a nsàp ŋàŋ ye nə̀ yi à lòkok bə zeŋ mvwe' kpʉ nà'a. Mʉ̀ dzəm sə̀' dʉk də mʉ ye nsàp ŋgə' nə̀ yi à yə nə kpʉ, ya mʉ ye sə̀' co yi.
11 Yà'a mvə̀'nə̀ mʉ̀ tse' tsətsərə̀ də mʉ nə ye sə̀' mòk ŋgòlòkok mvwe' kpʉ sə.

Jihi Nzòŋ, Nə Kə Ləsə Fo'

12 Mʉ̀ sə kà dʉk də bum sə̀ mʉ̀ sə dzəm də mʉ tse' yè'sə, mʉ̀ tse' wes yà' laŋ dʉk. Ka sə̀' dʉk də mʉ yè'e, mʉ̀ ka jòŋ nə̀ mò'fis tse' sə̀' yeŋ. Yusə də mʉ̀ sə jihi nzòŋ ŋgònìk lòmantombì, ya mʉ kə tse' lə̀là̀k nə̀ Jisòs Krɛst a jə mʉ co ŋwə̀ ye bʉ̀ʉ zeŋ nə.
13 Bwema am wèŋ, mʉ̀ tsəm də mʉ̀ ka mvwe' sə̀ də mʉ̀ tse' yà' laŋ sə ntòkə dzeŋ. Yusə̀ mò'fis də mʉ̀ sə lʉ̀ bə ŋàaŋ am pwe'fo' ŋgòkə̀ dzèŋ mvwe' bum sə̀ ya' cu mantombì, nə swi mak bum sə̀ yà'a maŋkwèŋ fo'.
14 Fana mʉ̀ sə lògù mantombì də ya mʉ kə dzeŋ mvwe' ndʉ̀ʉ sə, ya mʉ tse' lə̀là̀k nə̀ Nwì à to mʉ ŋgòkə̀ tse' nà' bʉ̀ʉsə̀ mʉ ŋwèə Jisòs Krɛst nə. Nà'a də mʉ kə cum mʉbu.
15 A bəboŋ bohòvesùwèŋ sə̀ a gʉ bə ma nə̀ Jisòs laŋ pwe'fo' ŋgòtse' sə̀' nsàp tsətsərə̀ nè'nə. Ŋwə̀ nəmòok ye-a yo nə̀ yi sə tsəm yumok ca zok fana, Nwì gʉ yi rɛɛŋ bə zeŋ.
16 Yusə̀ gʉgʉŋ sə dʉk də vesùwèeŋ sə bɛ' lo mali yusə̀ vesùwèŋ nà sə yùu sə.

17 Bwema am wèŋ, wèeŋ sə bɛ' kù am, nə sə kʉk lis bohòbʉ̀ʉ sə̀ wo sə yù yà', bʉ̀ʉsə̀ vèes ŋgàa nì fa weŋ mandzə̀ nə̀ nà'a bəboŋ.
18 Mʉ̀ à tsə̀' weŋ bum yè'e mantombì kɛ̀' ŋkʉ̀ʉŋntɛ̀ŋ laŋ. Nə̀ ŋga'a nè'e, mʉ̀ sə cèp fe'lə yà' sə̀mok mok bə ndzəplis, dʉk də bwìŋ mʉŋgorə̀ wèŋ ŋkʉ̀ʉŋ sə̀ mandzə̀ awo sə nìtsə̀' də wo sə bɛ̀ŋ fàak sə̀ Jisòs à kpʉ mʉ ntə̀əŋ ŋgògʉ̀ʉ sə.
19 Wo kə̀ lə̀ nùu də bʉ̀ʉ yè'sə nə tse' ŋgə', bum sə̀ wo sə dzəm yà' bə ŋgùpni', yà'a bohòwo nwìi awo. Wo sə nɛ̀ ni' bə bum sə̀ anə ye co wo koksə marè'tu bə zeŋ. Tsətsərə̀ə awo cu mègù bə bum sə̀ sə nzeŋgòoŋ fɛn.
20 Fana vesùwèeŋ yàvès ŋgàa lak sə̀ mʉbu. Vesùwèŋ sə kʉ̀k mègù bohòŋgà lùŋsə̀ ves, Tà Jisòs Krɛst ŋgòtsə mʉbu.
21 Ghà nə̀ yi və̀ə, fana yi nə kupsə ŋgùpni' avès nə̀ bʉp nə̀ nà' ka ŋàŋ tse' nè'e, nə gʉ nà' ye co ni' nje nə̀ nà' tse' ŋàŋ. Yi nə gʉ vɛ'nə bə ŋàaŋ sə̀ yi tse'

ŋgògu̱ bum pwe' yà' ye sə vəmnzə'ə yi sə.

4

Ntip Nə Pol À Fa

1 Bwema am wèŋ, mu̱ dzəm weŋ, nə sə boŋ mu̱ co mu̱ ye weŋ wù kà fu̱k. Wèeŋ gu̱gə ntu̱m àm sə kwa, wèeŋ ŋguk àm nə mu̱ a sòp tes mu̱ tuhù mu̱. Wèeŋ bu̱u̱ Tà Jisòs, wèeŋ təəŋ mali gu̱gu̱ŋ.

2 Mu̱ sə cèp bohòYùdiyà də kwəkwè', bə Sintekèe mesə yusə mu̱tsətsə'rəə wo, nə cum mvwe' mò'fis co njɛ'ɛgù ndzə ni'ì Tà.

3 Mu̱ lɛŋ wu Sizigù, nə vesù tse' fàak sə mò'fis də, wu tɛsə bàa yè'sə wèŋ. Wo bə Kìlimè, nə ye bu̱u̱ mok sə vesiwèeŋ fàkgə mvwe' mò'fis yà'a pwe' a fàk gu̱gu̱ŋ ŋgògu̱ də Ntirə nə Bəboŋ nə nà'a lo mantombì. Liŋ awo cu ndzənə ŋwàk lùŋ.

4 Mvə'nə wèŋ cu ncu àwèŋ nùumbu pwe', wèeŋ sə kwa bə bum sə ma nə Tà Jisòs. Mu̱ sə cèp li səmok du̱k də wèeŋ kwa!

5 Wèeŋ ye fu̱ə weŋ bwìŋ wèŋ. Tà ka səsap mok cum.

6 Kà də wèeŋ sə fa ntu̱u̱m awèŋ ŋgə' bu̱u̱ yumok du̱k. Yusə wèŋ sə jamə lòoŋ, wèŋ sə lɛŋ bohòNwì. Ghà nə wèeŋ lɛŋ yi lòoŋ, wèŋ lɛŋ bə ntu̱m nə kwəkwa.

7 Fana fifi Nwì nə nà' yam càsə mvəsə co ŋwè tsərə pwe' nə ye sə ntu̱u̱ wèŋ bə tsətsərə awèŋ co yumok kà yà' gu̱. A vɛ'nə ŋga wèŋ sə nəmsə ntu̱m awèŋ bohòJisòs.

8 Nə ŋgòləsə bə zeŋ, bwema am wèŋ, wèeŋ sə tsərə megu bum sə yà'a zìnə sə co bwìŋ kwasə yà'. Yà'a ye bum sə ya' tse' bəboŋ nja, yusə yà'a rərəŋ, sə ya' tse' dzədzəm nə ye sə bwìiŋ yə-a yà', wo jəŋ yà' co yumok.

9 Wèeŋ sə gu̱hu̱ bum sə mu̱ à yə'rə weŋ, wèŋ nə dzəm yà', a bum sə wèŋ à yuk mvəsə mu̱ à sə cèp, nə sə gu̱. Yi Nwì nə yi fagə ves fifi, yi nə ye wenə wèŋ.

Pol Kwasə Bu̱u̱ Fìlipiyà Bə Tətɛsə

10 Mu̱ sə kwa, nə sə kwasə Tà Nwì wùriŋ bu̱u̱sə a sap wùriŋ, wèŋ nə yètoònə ŋgòtɛsə fe'lə mu̱ səmok. Mu̱ sə kà du̱k də wèŋ à swì mu̱ swìi du̱k, yusə də wèŋ à ka mvək mantombì anə tse'.

11 Ka də mu̱ sə cèp bu̱u̱sə mu̱ sə tsərə du̱k də mu̱ a sə dzəm yumok yeŋ. Bu̱sə mu̱ rì mvəsə ŋgòcu yu am bə kwəkwa ŋga mu̱ ka-a yumok tse' nà'.

12 Mu̱ rì ncu jìŋ bə ncu ghàk ba fo' mu̱. Mu̱ a rì nsàp nè'nə, nə ləəŋ bə zeŋ, ya ŋga mvwe' sə mu̱ cu, ghà yà pwe', ŋga mu̱ zəze' bə nə mu̱ cu njè, nə mu̱ tse' ŋku̱u̱ŋ kè də mu̱ tse' gù moòm ntilip pwe'fo', mu̱ rì mvəsə mu̱ cum yu am kəku̱rə.

13 A ye-a sə' bə nsàp nə fòlòoŋ, aco mu̱ cum riŋ bə zeŋ. Jisòs Krɛst fagə mu̱ nsàp ŋàŋ nà'nə yi.

14 A ye-a sə vɛ'nə, bòwùriŋ mvəsə wèŋ à tɛsə mu̱ ghà nə mu̱ a cu bə ŋgə' nà'nə.

15 Wèŋ bu̱u̱ Filipiyà, wèŋ rì yàwèŋ sə' du̱k də ghà nə mu̱ à yè'e mè'rə lak Màsìdoniyà ŋga mu̱ à sə tsòho to Ntirə nə Bəboŋ nə, à tɛsə gù mu̱ wèŋ. A sə fa kurə gù mbo vesùwèŋ, cos mòk nə zok a ka mu̱ tɛsə.

16 Fana mu̱ à cu mvwe' lak Tètàlonikà, ghà nə ŋga mu̱ ka yumok tse', wèŋ tum fa mu̱ sə'. Yè'sə à ka kɛ' mò'fis mègù.

17 Ka də mu̱ tes gha' ntu̱m àm bə bum sə wèŋ na tum fa mu̱ yeŋ. Mu̱ sə kwa gha' yàm bə swe' nə wèeŋ nə tse' bohòNwì bu̱u̱ bum sə wèŋ sə tum fa mu̱ yè'sə.

18 Yusə mu̱ a sə jamə yà' pwe', wèŋ a fa mu̱, nə fa casə cù. Mu̱ a yə bum sə wèŋ a tum fa mu̱ bohòÌpàfoditòlaŋ. Yà' a gu̱ mu̱, mu̱ sə kà yumok mok jamə fe'lə. Bum yè'sə co mve' làmindàa sə wo kɛ' fagə Nwì co satikà' yà' sə rəm saaŋ bòŋsə Nwì wùriŋ yà'a.

19 Nwì àm nə yi ŋgà ghàk maŋgəŋgèeŋ nə fa wèŋ yusə wèŋ sə jamə pwe'fo' ndzə bohòJisòs Krɛst.

20 Kəkùksəə ye bohòNwì nə yi Tɛ' àvès, nə kà mè yuk. Yà' ye vɛ'nə.

Cècèpsə Nə Nà' Ləsə

21 Cepsə fa mu̱ bu̱u̱ Nwì sə wo sə' bu̱u̱ Jisòs Krɛst yà'a pwe'fo'. Bwema sə vesiwèŋ cu fɛɛŋ cepsə weŋ sə' bəboŋ.

22 Bu̱u̱ Nwì sə wo fɛɛŋ cepsə weŋ sə', nə kà co sə wo mu̱ nto' Sizà yà'a ye wesə.

23 Bəbo nə Tà Jisòs Krɛst nə ye wenə
wèŋ.

Ŋwàk nə̀ Pol à Còm Fa Bʉ̀ʉ sə̀ Mvwe' Lak KÒLOSÌ

Lak Kòlosì sə̀ à ye mvwe' nzeŋgòŋ Esiyà. Pol a fa ntʉm ye bə nza' cos fana yi sə tumsə lo kɛ' ŋgàa fàk wèŋ mvwe' coos sə wùriŋ. Yi ànə yuk də cìcàa mok à kə̀ dzèŋ mvwe' cos Kòlosì nə, nə sə yə'rə fa bwìŋ də, a ye-a ŋga ŋwè dzəm də yi riŋ Nwì, nə tse' lùŋ nə dak àlɛ, ŋgə̀ŋgàŋ tse' ŋgòkùksə ŋàaŋ mok sə̀ yà'a yòŋsə̀. Wo sə yə'rə sə̀' də ŋwè tse' ŋgòdzə̀ nsàap zʉ̀zʉʉ mok nə gʉ tsooŋ bum mok co ŋgòkom tu mbəmbam sə̀'.

Pol à còm ŋgòrɛŋsə fa wo də Jisòos mo Nwì nə̀ yi tse' liŋ nə casə bum sə̀ Nwì à gʉ̀ lòoŋ. Yi tse' ŋàaŋ sə̀ ŋgòlùŋsə ŋwè sə yi, də bum mok sə̀ wo sə yə'rə fa wo yà'a jə gɛsə lògə̀ ŋwè sə̀sap bohòJisòs nə. Nwì ànə gʉ nzeŋgòŋ nə ndzə bohòJisòs fana mvə̀'nə̀ bum sə ànə sam bʉp fana yi sə gʉ̀ bòŋsə fəsə yà' sə̀' ndzə bohòJisòs nə. A ye-a də ŋwèe nə tse' lùŋ fana, yà' mègù bə liŋ Jisòs.

1 Sə còm ŋwàk nè'e mʉ̀ʉ Pol nə̀ Nwì a cokfis mʉ ŋgòye ŋgà ntum Jisòs Krɛst, ves moma àvès Timatì.
2 Vès sə còm fa nà' bohòbʉ̀ʉ Nwì sə̀ mvwe' lak Kòlosì sə̀ wo sə bɛ' Jisòs Krɛst bə nə̀ zìnə. Tà Nwìi fa weŋ fifi, nə gʉ weŋ bə̀boŋ

Pol Kwasə Bʉ̀ʉ Kòlosì Nə Lɛŋ Fa Wo Pìriyà Sə̀'

3 Ghà nə̀ vèes lɛŋgə̀ Nwì nə̀ yi Tɛ̀'ɛ Tà Jisòs Krɛst àvès bʉ̀ʉ wèŋ pwe', vès sə kwasə yi.
4 Vèes kwasəgə̀ yi vɛ'nə bʉ̀ʉsə̀ vès a yuk mvə̀'nə̀ wèŋ a fa ntʉm awèŋ bohòJisòs Krɛst, nə ye mvə̀'nə̀ wèŋ sə dzəm bʉ̀ʉ Nwì wèŋ pwe'.
5 Vès rì də wèŋ tse' nsàp ntʉm ànə bʉ̀ʉsə̀ wèŋ riŋ bum sə̀ Nwì a nòŋsə fa weŋ mʉbu bə̀boŋni. Wèŋ ànə yuk bum yè'sə ndzənə Ntirə̀ nə̀ Bə̀boŋ nə̀ nà'a zìnə nə.
6 Ntirə̀ ènə sə yuhu lòsənə ŋgònə lòoŋ. Bwìŋ yuk nà' fana nà' sə kupsə ntʉm awo. Nà' sə gʉ bwìŋ wùriŋ ŋgòdzəm bohòJisòs Krɛst. A sə̀' zeŋ nə̀ nà' à dzèŋ bohòwèŋ, nə kupsə ntʉm awèŋ sə̀'. Yè'sə ànə yeto ghà nə̀ wèŋ ànə yuk bə̀bo nə̀ Nwì, nə rɛɛŋ zìnə nə̀ yi sə gʉ̀ bohòŋgàa gʉ̀ bʉp wèŋ.
7 Ànə tsok to fa weŋ ntirə̀ ènə Ipafràs. Vès dzəm yi vɛ'ɛ wùriŋ. Venə wèeŋ fàkgə̀ bohòJisòs Krɛst bəbɛ'. Yi tə mʉŋgorə̀ wèŋ fa'nə mvwe' kùu avès, nə sə fak bohòJisòs Krɛst bə ntʉm nə̀ mò'fis.
8 Yi a tsə̀' ves yi də wèŋ tse' dzədzəm bohòbwìŋ, nsàp nə̀ nà' və̀ bohòYòŋsə̀ Nwì.
9 Ye jəŋ mvə̀'nə̀ vès à yuk bum yè'sə fana vès sə lɛŋ fa weŋ Nwì nùumbu pwe'. Vès sə lɛŋ yi də yi gʉ weŋ ŋgòrì bum sə̀ yi dzəm yà' pwe'fo' jəja paam. Yà' a ye vɛ'nə, wèŋ tse' nsàp ŋkərə̀ nə̀ nà' və̀ bohòYòŋsə̀ ye, fana wèŋ rɛɛŋ bum ye pwe' nə̀ pwe'.
10 Ŋkərə̀ ànə nə gʉ weŋ ŋgòcu nsàp nə̀ kə̀kʉrə̀ co bʉ̀ʉ Nwì, nə gʉ bum nsàp nə̀ yà'a sə boŋ yi, nə sə riŋ ghaha lo bum Tà Nwì mantombì.
11 Nwìi gʉ weŋ bə ŋàaŋ ye sə̀ yà' ghak yà pwe', ŋgòko ntʉm, nə təəŋ gʉgʉŋ ya a ye-a sə̀ yà pwe', wèŋ sə lo mali mantombì bə kwəkwa.
12 Wèeŋ sə gʉ̀ vɛ'nə wèŋ sə kwasə Tà Nwì àvès ghà yà lòoŋ bʉ̀ʉsə̀ a yi nə̀ yi a gʉ̀ weŋ ŋgòye kə̀kʉrə̀ ya wèeŋ kə tse' ma njàwèŋ sənə bum sə̀ yi a fʉ̀hʉ nòŋsə fa bʉ̀ʉ ye wèŋ yà' mvwe' marɛŋ sə.
13 Yi a jə fis gɛsə ves mvwe' ndzəm, nə noŋsə ves mvwe' marɛŋ nə̀ mo ye nə̀ yi dzəm nà' cu ŋkum fo' yi.
14 Mo ye ànə swifa ves bʉp avès, nə ywiŋ tiŋ fəsə ves bohòbʉp.

Jisòs Tse' Ŋàŋ Pwe' Yi

15 Ŋwə̀ nəmòk ka Nwì bə lis ye yuk. Mo ye nə̀ bwìŋ à yə yuk yi a nìtsə̀' fa ves mvə̀'nə̀ Nwì cu yi. Yi mo Nwì nə̀ yi tse' liŋ nə casə bum sə̀ Nwì à gʉ̀ lòoŋ.
16 Nwì à gʉ̀ bum pwe'fo' ndzə bohòyi mo ye nə. Bum sə̀ yà' cu sə nze co lis ye yà', bə sə̀ yà' cu mʉbu co lis kà yə wèŋ, co ze' bə masinjàa Nwì, nə ye nsàp ŋàŋ nə̀ fòpwe' nə̀ nà' cu. Bum yè'sə pwe', Nwì à

gʉ̀ yà' ndzə bohòyi, fana gʉ yà' də yà'a sə yuk bohòyi.
17 Mook sə̀' də Jisòs Krɛst à ye to mantombì yi. Bum pwe' cu làaŋ mvə̀'nə̀ yà'a yè'sə sə̀' bʉ̀ʉ Jisòs Krɛst nə.
18 Nə ye fe'lə sə̀' də, yi tu bohòcos nə̀ nà'a ni' ye nə sə̀' yi. Yi à yèto cos yi, bʉ̀ʉsə̀ yi à lòkok to mvwe' kpʉ yi. Yi mantombì bə bum yè'sə pwe' vɛ'nə, də ya a ye-a sə̀ yà lòoŋ, yi megu ye ŋwə̀ nə̀ mantombì.
19 Bum yè'sə vɛ'nə bʉ̀ʉsə̀ ànə boŋ kok Nwì də mo ye ye sə̀' ŋgàŋ mvə̀'nə̀ yi Nwì yi cu bə tu ye pwe' nə̀ pwe'.
20 Fana yi jəŋ mo ye nə, nə tɛs ŋkɛ̀ŋ bə zeŋ, ya bum pwe' ye fe'lə cù mò'fis sə̀mok. Yi à be'lə bum sə̀ sə nze bə sə̀ mʉbu ŋgòye cù mò'fis ndzə ni'ì yi vɛ'nə bə kpʉ mo ye nə̀ yi à kpʉ mʉntə̀əŋ nə.
21 Mvə̀k mòk à ye fa' sə̀' nə̀ weŋ Nwì wɛ̀ŋ à ka ŋge' yeŋ. Yà' à ye vɛ'nə bʉ̀ʉsə̀ wɛ̀ŋ à sə tsərə bʉp, nə sə gʉ sə̀' bum sə̀ bʉp.
22 Nə ye də nə̀ ŋga'a nè'e, Nwì a gʉ̀ də wenə wèeŋ ye fe'lə ŋge' sə̀mok. Yi a gʉ̀ yè'sə bə kpʉ mo ye mʉntə̀əŋ, nə̀ yi a kpʉ bə ŋgùpni' co ŋwè. Yi à kpʉ də ya wèeŋ tse' ntʉm sə̀ rərɛŋ; ya wèeŋ kə tə̀əŋ mantombìi Nwì ŋga wèeŋ rərɛŋ nə ye jì jòŋ zìnə bə zìnə.
23 Wèeŋ nə tə̀əŋ mantombìi Nwì rərɛŋ vɛ'nə ŋga wɛ̀ŋ nòŋsə mali-a ntʉm bə ncèp nə̀ Jisòs nə, ŋga wɛ̀ŋ tə gʉgʉŋ, nə kà tsòhò, nə sə naaŋ tu bə bum sə̀ Ntirə̀ nə̀ Bə̀boŋ nə à tsə̀' to weŋ də wèeŋ nə̀ tse' sə. Nà' mègù sə̀' Ntirə̀ nə̀ Bə̀boŋ nə̀ wo à tsòho fa bwìŋ ma nə̀ fòlòoŋ nə. A zeŋ nə̀ mʉ̀ʉ Pol, mʉ̀ sə tsòho fa bwìŋ.

Pol Sə Jihi Nzòŋ NgòFàk Gʉgʉŋ

24 Mvə̀'nə̀ mʉ̀ sə yə ŋgə' bʉ̀ʉ tu awèŋ, mʉ̀ sə kwa kwa. Mʉ̀ sə kwa vɛ'nə bʉ̀ʉsə̀ mʉ̀ sə yə ŋgə' sə̀' mvə̀'nə̀ Jisòs Krɛst ànə ye ŋgə' sə̀' bʉ̀ʉ cos nə̀ nà'a ni' ye, də ya ŋgə' nə̀ yi sə yə nə kə gʉ mesə fàak ye.
25 Mʉ ŋgà fàk bʉ̀ʉ cos wɛ̀ŋ. À gèsə fa mʉ fàak yè'sə ndzə bohòmʉ̀ Nwì, də ya mʉ tɛsə weŋ. Fàak sə dʉk də, mʉ tsoho fa bwìŋ yusə̀ yà' cu ndzənə Ntirə̀ nə̀ Bə̀boŋ lòoŋ fo'.
26 Ncèp nə̀ mʉ̀ sə tsə̀' fa bwìŋ ènə, a cà lùumŋgòŋ cèbʉ̀ə̀ ŋga nà' cu sə̀swihì, bwìŋ kà rì. Nə̀ ŋga'a nè'e yi a fis və̀ nà' mok jəja bohòbʉ̀ʉ ye wɛ̀ŋ.
27 Yà' à bòNwì də yi jəŋ ncèp nə̀ nà' à ye sə̀swihì ènə, nə niŋtsok fa bʉ̀ʉ ye wɛ̀ŋ nà' mvə̀'nə̀ nà' yam bòo, nə niŋtsok fe'lə nsàp maŋgəŋgèŋ swe' nə̀ nà' tse' bohònzeŋgònə pwe'. Ncèp nə̀ nà'a rɛɛŋ və̀ ènə, nà'a də, Jisòs Krɛst cu sə ntʉʉ̀ wɛ̀ŋ, fana aco wɛ̀ŋ naaŋ tu də wèeŋ nə̀ kə̀ tse' ma njàwɛ̀ŋ sənə bòoŋ Nwì sə.
28 Nà'a njo nə̀ vès sə tsòho fa bwìŋ Jisòs Krɛst nùumbu pwe' nə. Vès sə cep soŋ bwìŋ ntu', nə sə yə'rə wo bə ŋkərə̀ sə̀', də ya ndàaŋwè pwe' nə̀ yi ŋwə̀ə Jisòs Krɛst kə dzeŋ mvə̀'nə̀ Nwì sə dzəm.
29 Mʉ̀ sə fàk gʉgʉŋ bə bum yè'sə lòoŋ, nə sə jihi nzòŋ də mʉ gʉ mesə fàak ye sə bə ŋàaŋ sə̀ Nwì gèsə fa mʉ.

2

Pol Tsərə Krətèeŋ Mok Yà'a Sə̀'

1 Mʉ̀ dzəm ŋgòtsə' fa weŋ də wɛ̀ŋ cu sə ntʉʉ̀ mʉ̀ vɛ'ɛ gʉgʉŋ wùriŋ. Krətèeŋ sə̀ mvwe' lak Làòdisiyà bə mok sə̀ vesi wɛ̀ŋ ka si bə si ntòyenə yuk yà'a pwe', wo cu sə̀' sə ntʉʉ̀ mʉ̀.
2 Mʉ lɛŋgə̀ Nwì mʉ tuhù wɛ̀ŋ vɛ'nə də ya ŋga wèeŋ sə tse' dzədzəm bohòmòk bə mòk. Ya dzədzəm ènə jəŋ be'lə və weŋ mvwe' mò'fis nə sə kwɛ'sə weŋ. Mʉ̀ sə lɛŋ sə̀' də Nwìi rɛŋsə fa weŋ yu nə̀ nà' cu sə̀swihì nə̀ nà'a Jisòs Krɛst, ya wèeŋ riŋtse' bə zeŋ bə̀boŋni.
3 Jisòs Krɛst mègù yi nə̀ mò'fis nə̀ yi co ki ncù sə̀ aco yi muk fa bwìŋ mandzə̀ nə̀ ŋgòrì ŋkərə̀ nə̀ ma nə̀ Nwì. Nsàp ŋkərə̀ ènə nà' tse' swe' bohòŋwə̀ nə̀ yi rì nà' nə wùriŋ.
4 Mʉ̀ sə tsə̀' weŋ yè'sə də ya ŋga ŋwə̀ nəmòok kà weŋ bə cù kə̀ bòrə̀.
5 Mʉ̀ sə cèp yè'sə bʉ̀ʉsə̀ a sə kà-a si bə si sə̀ yenə, mʉ̀ sə tsərə weŋ də vesùwèeŋ bəbɛ'. Mʉ nə sə kwa ŋga bum pwe' sə lòlàaŋ, wɛ̀ŋ sə tə̀əŋ mali gʉgʉŋ ŋgòfa ntʉm awèŋ bohòJisòs Krɛst.

Ŋwèe Kà Weŋ Bə Ŋkərə̀ Nzeŋgòŋ Bòrə̀

6 Yusə gʉgʉŋ sə də, wèŋ a jə Jisòs Krɛst
co Tà àwèŋ laŋ fana, wèeŋ gi-a mok co
bʉ̀ʉ ye sə̀ zìnə.
7 Wèeŋ sə jəŋ ŋàaŋ awèŋ bohòyi, nə
sə kuk lo mantombì. Wèeŋ fa mam mali
ntʉm awèŋ bohòyi mvə'nə̀ wo à yə'rə to
weŋ, nə sə kwasə Nwì ghà yà lòoŋ.

8 Wèeŋ jəŋ ŋkərə də ya ŋwə̀ nəmòok kà
weŋ bə ŋkərə̀ nzeŋgòŋ nə̀ nà' ka fàk tse'
nè'e bòrə̀. Nsàp ŋkərə̀ ànə tesə kokgə̀ sə
vàə bwìŋ, nə ye bə yòŋsəə ze' wèŋ. Nà'a
kà bohòJisòs Krɛst tesə vàgə̀.
9 Zìnə nə̀ nà' a ca nə də, Jisòs Krɛst nə
cu bə tu ye pwe' nə̀ pwe' mvə'nə̀ yi Nwì
yi cu sə.
10 Wèeŋ tse'-a Jisòs Krɛst, ye də wèŋ sə
kà yumok sə̀ yà'a ma nə̀ Nwì mok jamə̀.
Yi ŋkum, nə tse' ŋàŋ mʉtuhù yòŋsəə ze'
wèŋ pwe' yi.
11 A yà'sə sə̀' də, wèŋ ànə be'lə weŋ
Jisòs Krɛst mvwe' mò'fis, fana yi à gwè
fa weŋ ŋgwè nə̀ ŋgònìtsə̀' bwìŋ də
wèeŋ bʉ̀ʉ ye wèŋ. A ye mantombì fa',
Nwì à fa bʉ̀ʉ Jus wèŋ ŋgwè nə̀ njàwo
ŋgònìtsə̀' fa bwìŋ, à ye də wo kom fa
wo tu mbəmbam. Nə̀ ŋga'a ŋgwè nə̀
njàwèŋ ka yusə̀ wo gʉ̀gə̀ yà' bə bo bwìŋ
yeŋ. Njàwèeŋ nə̀ nà' və̀ bohòJisòs Krɛst,
mvə'nə̀ yi ànə fis mak gɛsə ntʉm awèŋ sə̀
bʉp sə̀ wèŋ à tse' to mantombì yà'a.
12 Ghà nə̀ wo ànə baptɛsə weŋ, yà'
à ye yà'sə co wo tuuŋ be'lə weŋ Jisòs
Krɛst, nə lokok be'lə mvwe' kpʉ sə̀' wenə
wèŋ bəbɛ'. Yè'sə vɛ'nə bʉ̀ʉsə̀ wèŋ ànə
dzəmtse' bə ŋàaŋ Nwì sə̀ yi ànə lokoksə
Jisòs Krɛst mvwe' kpʉ bə zeŋ.
13 Wèŋ ànə ye co bʉ̀ʉ sə̀ wo à kpʉ laŋ
bʉ̀ʉsə̀ wèŋ à gʉ̀ bʉp, nə ye fe'lə bʉ̀ʉsə̀
wèŋ à ka ŋgwè nə̀ ŋgònìtsə̀' də wèeŋ bʉ̀ʉ
Nwì tse'. Fana Nwì swi fa vesùwèŋ bʉp
avès, nə lokoksə ves Jisòs wèŋ mvwe' kpʉ
bəbɛ'.
14 Vesùwèŋ ànə gbʉ nzak laŋ bʉ̀ʉsə̀
vès ànə ka lʉ̀ʉk Nwì noŋsə. Nwì yis fis
fa vesùwèŋ nzak nə pwe', nə naaŋ gesə
lo mʉtuhù Jisòs Krɛst ghà nə̀ yi à kpʉ
mʉntəəŋ nà'a.
15 Yi à jə gɛsə ŋàaŋ yòŋsəə ze' bə kpʉ
ye nə̀ mʉntəəŋ ànə fana nə niŋtsok fa
bwìŋ jəja kwaraŋgaŋ də ŋàaŋ ye gha'
ŋàaŋ yòŋsəə sə̀ bʉp lòoŋ fo'.

Bum Sə̀ Yà' Ka Fàk BohòƊwəə Jisòs Tse'

16 Bə bum yè'sə pwe'fo', kà də wèeŋ fa
mandzə̀ də ŋwə̀ nəmòok noŋsə fa weŋ
nsàp lʉ̀k mòk də wèŋ tse' ŋgògʉ̀ yà' co
də zʉ nə no megu nsàp yu nè'e, nə kà
nsàp nè'e ye dʉk. Ŋwèe kà də yi gʉ fa
weŋ lʉ̀k bə nsàp yu nə̀ wèŋ tse' ŋgògʉ̀ bə
ŋkàak lùmŋgòŋ, ŋwʉ-fi nə ye co nùumbu
dzə̀ wèŋ sə̀' dʉk.
17 Bum yà'sə pwe' co tsətsèŋ. Yà' sə nì
gèsə lòmantombì bə yu nə̀ nà'a nə̀ kə̀ ye
nə. Yu nə̀ tsətsèeŋ yè'sə sə nì gesə lòzeŋ
nə, Jisòs Krɛst bə tu ye.
18 Kà də wèeŋ yu'rə bohòbʉ̀ʉ sə̀ wo sə
làp mandzə̀ ŋgògʉ̀ bʉpsə weŋ bʉpsə yà'a
dʉk. Mʉ̀ sə dʉk bə nsàp bʉ̀ nə̀ co sə̀ wo
dʉkgə̀ də wèeŋ jəŋ tsoŋ ni' awèŋ sə nze,
nə kuksə masinjàa Nwì wèŋ yà'a. Nsàap
bʉ̀ʉ yà'sə wèeŋ dʉkgə̀ də Nwì tsə̀' wo
bum yè'sə co ndzənə lo vɛ'ɛ, ŋga wo sə nɛ̀
mègù yà'sə ni' wà nə̀ wà. Nsàap tsətsərə̀
awo yà'sə mègù sə nzeŋgòoŋ fɛn.
19 Fana wo sə kà bə Jisòs Krɛst nə̀ yi tu
bohòvesùwèŋ nə mok be'lə̀. Bʉ̀ʉ sə̀ wo sə
be'lə mvwe' mò'fis bə Jisòs Krɛst wèŋ yà'a
mègù wo sə̀ wo jəgə̀ ŋàaŋ awo bohòyi, də
ya wo sə kuk mvə'nə̀ Nwì sə dzəm də wo
kuk. Jisòs Krɛst a gʉ̀ cos nə ŋgòye mvwe'
mò'fis, mvə'nə̀ nzèhe ni' kotse'gə̀ ŋgùpni'
nə mvwe' mò'fis yè'e.
20 Mʉ̀ də wèŋ à kpʉ weŋ Jisòs Krɛst
wèŋ, yòŋsəə sə̀ ze' sə̀ sə nze fɛɛŋ ka ŋàŋ
mok mʉtuhù wèŋ tse' àlaa. Njo nə̀ wèŋ
sə gʉ bwi bum co bòp bʉ̀ nə̀ nzeŋgònə
tse' wo yi-e bʉ̀ʉ yà? Njo nə̀ wèŋ sə wəp
mali nsàap lʉ̀ʉk sə̀ co də,
21 <<Kà yu yè'e jwèŋ, kà yè'e zʉ ja'a, nə
kà yà'a kùm>> wèŋ bʉ̀ʉ yà?
22 Nsàap lʉ̀ʉk sə̀ vɛ'nə yè'e yà' mègù
bə bum sə̀ co ŋwèe zʉ-a yà', yà' me bisə
wà. Nsàp yəyə'rə̀ nà'nə, nà'a və̀ mègù
bohòtsətsərə̀ nə̀ bwìŋ.
23 Bwìiŋ tsərəgə̀ də nsàap lʉ̀ʉk yà'sə
bum ŋkərə̀ bohòNwì, bʉ̀ʉsə̀ yà'a gʉ̀gə̀
ŋwè bə ŋàŋ ŋgògʉ̀ bum sə̀ ŋgòkùksə
Nwì, nə sə jə lòni' awo sə nze, nə sə fa

ni' awo sə ŋgə' wèŋ. Bum yè'sə pwe'fo' yà'a wà nə̀ wà. Yà' ka ŋàaŋ mok sə̀ co yà' tɛsə ŋwè də ya njè yu nə̀ ŋgùpni' ye sə dzəm zeŋ kà yi ya tse'.

3

Jisòs Krɛst Bʉ̀sə Weŋ Bʉ̀ʉ Sə̀ Fi

1 Nə̀ wèŋ a lòkok mvwe' kpʉ weŋ Jisòs Krɛst wèŋ laŋ fana wèeŋ noŋsə gu ntʉm awèŋ bə bum sə̀ yà'a ma mʉbu. Wèeŋ fa ntʉm awèŋ lɛ fa'nə, bʉ̀ʉsə̀ yà'a mvwe' sə̀ Jisòs Krɛst cu fo' bo ma mà'a Nwì.

2 Wèeŋ sə tsərə megu bum sə̀ yà'a mbwa yà'sə, nə kà sə̀ sə nze fɛɛŋ sə tsərə.

3 Bʉsə̀ bə bum sə̀ ma sə nzeŋgòoŋ fɛɛŋ, wèeŋ yàwèŋ bə zeŋ mok co bʉ̀ʉ sə̀ wo a kpʉ laŋ. Yòŋsə awèŋ mègù mok nə̀ nà' cu bohòJisòs Krɛst ndzə bohòNwì, yi sə lòksə fa weŋ nà'.

4 Jisòs Krɛst nə̀ yi tse' yòŋsə̀ awèŋ nə̀ wèŋ cu ŋga'a ŋwəm bʉ̀ʉ yi nə kə yəəŋ ntsə'mòk fana wèŋ yəəŋ be'lə wenə wèŋ bəbɛ'. Wenə wèeŋ nə yəəŋ ntsə' ànə bə ŋàŋ vɛ'ɛ wùriŋ.

5 Ye də wèeŋ zə gɛsə bum sə̀ yà' cu ndzə ni'ì wèŋ sə̀ yà'a bum nzeŋgòŋ co: ko sàhà, fwɛ', ŋgòdzəm bum sə̀ yà'a bʉp, nə ye ŋgòwa kɛ'cà bum wèŋ. Bʉsə̀ ŋgòwa kɛ'cà bum vɛ'nə ye də wèŋ sə kuksə yà' co Nwì.

6 Yà'a nsàap bum sə̀ yà'a nə gʉ ŋkuŋ Nwì jok bohòbwìŋ, ŋgə' və.

7 Wèŋ à sə gì tə̀p to mantombì fa' sənə nsàap bum yà'sə, ghà nə̀ wèŋ à cu ntòca nà'a.

8 Nə̀ ŋga'a nè'e mʉ̀ sə tsə̀' weŋ də wèeŋ teŋsə nsàap bum yà'sə pwe'. Ŋwèe kà sə jòk, kà ntʉm cep, kà ŋwè ròm, kà liŋ ŋwə̀ nəmòk bʉpsə̀, nə ye sə̀' də ncèep sə̀ bʉp kà kə̀ cùhu wèŋ sə tesə̀.

9 Kà ŋwè mvwès sə̀' cì' fa, bʉ̀ʉsə̀ wèŋ a mè'rə màk ncu ŋwə̀ nə̀ zəm nə bə fàak ye laŋ.

10 Wèŋ tse' ŋga'a mok ncu ŋwə̀ nə̀ fi. Ŋwə̀ nə̀ fi nə̀ Nwì a gʉ̀ ènə, yi gʉ̀gə̀ nà' nùumbu pwe' ŋgòbòghaha lòmantombì ŋgòkə̀ ye sə̀' co yi Nwì, ya wèeŋ sə riŋ ghaha lo yi mantombì sə̀'.

11 Bʉsə̀ wèeŋ mok bʉ̀ʉ sə̀ fi fana ŋwə̀ nəmòk ka bohòwèŋ zok mok ye. Mòk ka mòk də nè'e ŋwəə Jus, nà'a ŋwə̀ lakmvum, jàmŋgaŋ bə ŋwə̀ nə̀ sə ŋgəà ka mok sə̀' yeŋ. Mòk ka mok də nè'e ŋwə̀ nə̀ wo kom fa yi tu ŋwəmbam, nè'e ŋwə̀ nə̀ wo ka yi kom fa yeŋ, ŋkwɛ̀ŋ bə molak wèeŋ mok bʉ̀ə̀. Bwìŋ pwe' mègù mok mò'fis bʉ̀ʉsə̀ Jisòs Krɛst mègù sə̀' mò'fis nə̀ yi tse' bwìŋ ma nə̀ fòpwe' yi.

12 Wèeŋ sə tsərə tse' də wèeŋ bʉ̀ʉ sə̀ Nwì a cokfis weŋ ŋgòye bʉ̀ʉ ye, yi dzəm weŋ. Wèeŋ tse' koksəmanziŋ bohòbwìŋ, nə sə gʉ bəboŋ. Wèeŋ jəŋ ni' awèŋ sə nze, nə ye fʉ̀ə̀, nə sə ko ntʉm sə̀'.

13 Kà də wèeŋ sə jok kɛ'ca bum nənàk dʉk. A ye-a ŋga ŋwə̀ nəmòk gʉ-a wu bʉp, wù swifa yi. A vɛ'nə bʉ̀ʉsə̀ Tà Jisòs Krɛst ànə swifa weŋ, wèŋ tse' ŋgòswìfa bwìŋ yàwo sə̀'.

14 Bə bum yè'sə pwe', nə̀ nà' gʉ gha' ca nə də, wèeŋ tse' dzədzəm bohòbwìŋ. Nà'a zeŋ nə̀ nà'a kì be'lə tse'gə̀ bum pwe' mvwe' mò'fis mpaaŋ nə̀ mpaaŋ.

15 Yusə̀ wèŋ sə gʉ-a pwe', yà'a ye bə fifi nə̀ Jisòs Krɛst a fa weŋ. Bʉsə̀ Nwì a to benə və̀ weŋ co ni' nə̀ mò'fis də ya wèeŋ cum bə nsàp fifi ànə. Wèeŋ cu wèŋ sə kwasə Nwì ghà nə̀ fòlòoŋ.

16 Wèeŋ gʉ də ncèp Jisòs Krɛst cum sə ntʉʉ̀ wèŋ nùumbu pwe'. Wèeŋ sə yə'rə, nə sə tip bwìŋ bə ŋkərə. Yəm nsàap ŋkì zəzok ŋgòkùksə Nwì bə zeŋ. Wèeŋ yəm, wèŋ sə kwasə Nwì sə ntʉʉ̀ wèŋ.

17 Fana a ye-a ŋga wèŋ sə gʉ-a sə̀ yà kè wèeŋ cep-a sə̀ yumok pwe', yà' ye megu bə liŋ Tà Jisòs Krɛst. Wèeŋ sə kwasə Nwì nə̀ yi tɛ̀' avès sə̀' bə liŋ ye sə.

Ncu Nə̀ Bə Dzədzəm Mʉnda'à

18 Ŋgwe yuk bohòndum bʉ̀ʉsə̀ a kə̀kʉrə bohòTà də yà'a ye vɛ'nə.

19 Ndum dzəm ŋgwe yo, nə kà də wù sə gʉ yi co yi yu nə̀ wà dʉk.

20 Bweŋke' wèeŋ yuk dʉk ma bə tɛ̀' awèŋ, bʉ̀ʉsə̀ wèeŋ gʉ̀ vɛ'nə, Tà sə kwa bohòwèŋ.

21 Tɛ̀' bə ma, kà də wèeŋ sə gʉ bwe awèŋ nsàp nə̀ co wo sə tɛ' kɛ'cà tɛ'lə dʉk.

22 Wèŋ sə wèeŋ fàkgə ŋkwèŋ bohòŋwè
sə nze fɛn, wèeŋ yuk dʉk masàa awèŋ sə
bə yusə wo sə tsə' weŋ lòoŋ. Kà də wu
fàk mègù ŋga masà yònə fo' ŋga yi kwasə
wu dʉk. Fàak, nə kà lis maŋkwèŋ kʉ̀k, co
ŋwè nə yi sə wəp Tà Nwì.
23 Bə yusə wù sə gʉ̀ lòoŋ, wù gʉ yà'
bə ntʉm nə mò'fis, bʉ̀ʉsə wù sə kà yà'
bohòŋwè gʉ̀ fa mègù. Wù sə gʉ̀ fa yà'
bohòTà Jisòs Krɛst.
24 Tà Jisòs Krɛɛst masà awèŋ yi. Wèŋ
rì sə' də yi nə nə kə làk weŋ bə bum sə
bəboŋ sə yi gʉ̀ nòŋsə fa bʉ̀ʉ ye wèŋ.
25 Ŋwə nə yi sə gʉ-a bʉp, wo nə kə làk
yi sə' bə bʉp. Nwìi kà ŋwə nəmòk gèm
ko fagə.

4

1 Wèŋ sə wèeŋ yàwèŋ masà, wèeŋ
kotse' bʉ̀ʉ sə wo sə fàk ŋkwèŋ bohòwèŋ
zìnə, nə sə gʉ wo bəboŋ. Wèŋ rì də wèŋ
tse' ŋwə nəmòk nə yi masà bohòwèŋ sə',
yi cu mʉbu.

Pol Sə Tip Fe'lə Bʉ̀ʉ Kòlosì Wèŋ

2 Wèeŋ sə lɛŋ pìriyà ghà yà lòoŋ. Wèeŋ
nəm lis awèŋ to, nə sə kwasə Nwì.
3 Wèeŋ sə lɛŋ fa ves sə' də Nwìi nɛ̀ fa
ves mandzə nə co vèes tsoho fa bwìŋ yusə
səswihì sə Nwì a tsə' fa ves bə liŋ Jisòs
Krɛst sə. Mʉ̀ cu yè' mʉ ndapndzəmə sə'
bʉ̀ʉ ncèp ènə.
4 Wèeŋ lɛŋ Nwì sə' də yi gʉ mʉ ya mʉ
tsoho rɛŋsə fa bwìŋ yà' mvə'nə mʉ̀ tse'
ŋgòtsə' fa wo sə.
5 Wèeŋ cu weŋ bʉ̀ʉ sə wo ka bʉ̀ʉ cos
yeŋ, wèŋ cum ncu ŋkərə. Ghà nə wèŋ
tse'-a mʉmandzə pwe', wèŋ sə gʉ wo
bəboŋ.
6 Ncèep cùu awèeŋ ye bəbwe', nə sə
lʉm co ci'. Ŋwə nəmòok fek-a weŋ
yumok, wèŋ riŋ ŋgòcèp fəsə fa yi bə
mandzə nə bəboŋ.

Pol Sə Cèpsə Làsə Wo

7 Tìkikòs nə yi moma avès nə vès dzəm
yi nə, yi nə kə tsoho fa weŋ mvə'nə mʉ̀
cu pwe' yi. Yi fàkgə vesiwèŋ bohòTà Jisòs
bə zìnə ye pwe'.
8 Mʉ̀ tumsə tsə gù yi bʉ̀ʉ njo nə də ya
wèeŋ riŋ mvə'nə ves cu fɛn. Nə ye sə' də
ya yi gʉ ntʉm awèeŋ sə kwa sə'.
9 Tìkikòs nə, yi bə molak àwèŋ nə liŋ
yee Onisimù nà'a bəbɛ'. Yi sə' moma àvès
nə vès dzəm yi. Yi fàkgə bohòJisòs sə' bə
zìnə ye pwe'. A wo sə wo nə tsoho fa weŋ
bum sə yà' a ye fɛɛŋ pwe'.
10 Aritakònə vesi cu ndapndzəm cèpsə
weŋ pwe'. Mak nə yi motɛ̀'ɛ Bànabà nà'a
cepsə weŋ sə'. Mʉ à tip weŋ laŋ də Mak
nə kə tsèŋ-a weŋ, wèŋ gʉ yi bəboŋ.
11 Jisòs nə liŋ ye mòok Jostòs nà'a
sə cèpsə weŋ sə' bəboŋ. Bʉ̀ʉ Jus sə
vesiwèŋ sə fàk bəbɛ' mègù wo sə tɛ' yà'sə.
Vesiwèŋ sə fàk ŋgògʉ̀ co bwìŋ riŋ gaŋ
ŋkum Nwì sə ntʉʉ̀ wo. Wo a tɛsə jə mʉ
vɛ'ɛ nsàp nə ntʉm boŋ mʉ.
12 Epafəràs nə yi sə' molak àwèŋ cèpsə
weŋ bəboŋ. Yi sə' ŋgà fàk Jisòs Krɛst. Yi
lɛŋgə Nwì mʉ tuhù wèŋ bə ŋàŋ də wèeŋ
kuk bə bum sə ma nə Nwì pwe'. Də wèeŋ
riŋ bum sə Nwì sə dzəm, nə sə yuk dʉk
ye.
13 Mʉ̀ a yə bə lis am mvə'nə yi a fàk
gʉgʉŋ bʉ̀ʉ wèŋ, wèŋ bʉ̀ʉ lak Kòlosì bə
sə Làòdisiyà nə ye lak Hìràpolìs.
14 Luk nə yi doktà àvès, nə a dzəm yi
wùriŋ, nə ye Dimà wèŋ cèpsə weŋ bəboŋ.
15 Cèpsə fa mʉ bwema sə mvwe' lak
Làòdisiyà bəboŋ. Cèpsə Nimfà bə cos nə
mʉnda'à yi nà'a sə'.
16 Wèeŋ ta ŋwàk nè'e, wèŋ tum fa cos
nə mvwe' lak Làòdisiyà ya wo taŋ nà' sə'.
Wèeŋ taŋ ŋwàk nə Làòdisiyàa nə tumsə
fa weŋ nà'a sə'.
17 Wèeŋ tsok fa Akipòdə mʉ̀ dʉk də, yi
fak wes fàak sə Tà a fa ndzə bohòyi yà'a.
18 Mʉ̀ʉ Pol, mʉ̀ còm fa weŋ cècèpsə
nè'e mok bə bo yàm. Wèeŋ sə tsərə kwaŋ
sə mʉ̀ cu bə zeŋ yè'e. Bèbo nə Nwìi ye
bohòwèŋ lòoŋ.

Ŋwàk nà Mantombì, nà Pol à Còm Fa Bùu sà Mvwe' Lak TÈTÀLONIKÀ

Lak Tètàlonikà à ye tu lak nà mvwe' nzeŋgòŋ Màsìdoniyà nə. Pol à kà mùk cos fo' yi. Pol nə, nə ye Timatì bə Silàs wèŋ à və fo' bəbɛ'. À ka sap fana bùu Juus mok wèŋ yeto ŋgòto liŋ Pol sə bup, bup. Wo à sə gù vɛ'nə bùusà wo à sə wa mumvà'nà Pol à sə tsòho ncèp Jisòs nə fana bùu awo mok sə yèto ŋgòbwì lòmok ma nà Pol nə. Yà' à ghak fana Pol me'rə lak Tètàlonikà sə. À sàp ko' fana Timatì com tsok vesə fa Pol nə mumvà'nà cos nà mvwe' lak Tètàlonikà nə sə gìi.

Pol à còm fa wo ŋwàk nà mantombì ènə ŋgòtsà' Krətèeŋ sə də wo ko ntum, nə təəŋ mali gugu. Wo à sə fek kɛ'cà yà' mu cos anə bə mumvà'nà də Jisòos nà bwì foho vəə. Wo à sə fek mok duk də, a ye-a ŋga ŋwè dzəm bohòJisòs, nə kpu ŋga Jisòs nə ka ntòbwi və, fana Jisòs nə kà bwì və ntsə'mòk, wo tse' yàwo lùŋ nà nà'a nà kà mè sà' àlɛ? Jisòs nə nə və yè'sə sèŋ nɛ? Pol à jə mvàk ènə ŋgòtsà' gesə fa wo də Jisòos nə bwi foho və. Yi vəə, yi jəŋ bùu sà wo à dzəm bohòyi nə kpu lo laŋ kè sà wo cu malì ntòŋwum àlɛ' pwe' ya bə yà'wèeŋ lo nə kə cum mok mvèsà nà mvèsà. Yi tsok wo də yà'wèeŋ sə fak mali megu vɛ'nə nə sə kontum, də Jisòs nə nà və tsə lì ntsə'mòk.

1 Còm ŋwàk nè'e mùu Pol, ves Silàs, nə ye Timatì wèŋ bəbɛ'. Vès sə còm fa nà' bohòbùu cos nà mvwe' lak Tètàlonikà. Vès lɛŋ də Tà Nwìi fa weŋ fifi, nə gu weŋ bəboŋ.

Pol Kwa Bə Fantum
Nə Ye Ncù Krətèŋ
Mvwe' Lak Tètàlonikà

2 Ghà nà vèes lɛŋgà Nwì nà yi tɛ' avès pwe', vès sə tsərə wèŋ. Vès sə kwasə yi bùu tu awèŋ.

3 Busà vèes tsərəgà fàak sà wèŋ à gù bùusà wèŋ à fa ntum awèŋ bohòTà avès Jisòs Krɛst ŋgòfàk bohòyi. Vès sə tsərə mvəsà wèŋ à fàk gugu bùusà wèŋ dzəm yi, nə ye mvəsà wèeŋ naaŋgà tu bohòyi bə ntum nà zìnə, nà co wèeŋ nə kà maŋkwèŋ foho yà'a sà'.

4 Bwetɛ' avès, vès rìŋtse' duk də Nwì dzəm weŋ, nə cokfis jə noŋsə weŋ də wèeŋ bùu ye.

5 Vès rì vɛ'nə bùusà ghà nà vès à jə və fa weŋ Ntirà nà Bàboŋ nà Jisòs Krɛst nə, nà' ànə ka bohòwèŋ co ncèep sà wà və. Nà' ànə ye bə ŋàaŋ Yòŋsà nà Rərɛŋ nə. Wèŋ à rì bàboŋ də Ntirà nà Bàboŋ nə ye zìnə. Wèŋ rì ncu avès nà bàboŋ nà vès à sə cu, ŋga vès cu vesùwèŋ sà'. Vès à cu vɛ'nə lòoŋ ya yà'a boŋ ma njàwèŋ.

6 Wèŋ ànə cum fu'rə nsàp ncu àvès, nə ye nà Tà nə. Wèŋ ànə ye na ŋgə' sà' wùriŋ fana wèŋ à jə ncèp Nwì nə bə kwəkwa. Kwəkwa nə nà' à və bohòYòŋsà nà Rərɛŋ nə.

7 Yè'sə ànə ye vɛ'nə fana, wèŋ ye mok bùu sà ŋgònìtsà' fa bwìŋ mandzà nà bùu sà wo à dzəm Jisòs pwe' tse' ŋgòye. Wèŋ à ye vɛ'nə bohòbùu sà mvwe' nzeŋgòŋ Màsìdoniyà, nə ye sà mvwe' nzeŋgòŋ Akayà.

8 Ncèp nà bə liŋ Tà nà nà'à sə ye ndzə nì'ì wèŋ nə à ka mvwe' nzeŋgòŋ Màsìdoniyà bə Àkayà ləsə megu. Yu sə də, bùu sà ma fòpwe' a yuk mumvà'nà wèŋ a fa ntuum awèŋ bohòNwì. Yà' nə yeè nə vɛ'nə fana, yu səmok sà vèes nə cep fe'lə bwi bə liŋ awèeŋ bùà.

9 Vès yuk də bùu yà'a wèŋ sə cèp mvà'nà vès ànə kà kɛ' ye weŋ, wèŋ gu ves bàboŋ yà'a. Wo cep mvəsà wèŋ a mè'rə rùum sà wà, nə bwi lo ma nà Nwì, ŋgòkùksə yi nà yi Nwì zìnə nə, nà yi cu ŋwəm.

10 Nə ye sà' də wèŋ sə tək mo ye nà yi Jisòs, ŋgòtsə və mubu. Yi nà Nwì à lòkoksə yi mvwe' kpu. A Jisòs nà yi a caŋsə gesə vesùwèŋ mvwe' dzà' nzak nà Nwìi nà kà sak bwìŋ bùu jàjòk ye.

2

Nsàp Ntum Nà Pol À Tse' ŋgòTsòho Nza' Nwì

1 Bwema avès, wèŋ rìŋtse' yàwèŋ sə' dʉk də mvə'nə̀ vès a kə̀ kɛ' yə weŋ yà'a, à ka wà ca.
2 Wèŋ rì mvəsə̀ wo ànə yak ves, nə yeŋsə ves ŋgə' mvwe' lak Fìlipiyà ŋkuŋ vès sə coho və ŋgòkə̀ yə weŋ mvwe' lak Tètàlonikà yà'a. Ànə ye-a sə̀ dʉk də bwìŋ ànə sə gʉ co də wo lok mandzə̀ də ya bum kà fo' fàk fana, Nwì ànə gʉ ya wʉə kà ves ko. Nwì ànə gʉ ves vɛ'nə fana, vès ko mali ntʉm ŋgòtsə̀' fa weŋ Ntirə̀ ye nə̀ Bəboŋ nə.
3 Ncèp àvès nə̀ vès sə dzəm də nà'a ni sə ntʉʉ̀ wèŋ nə, nà' ka bə tè'eŋkup yeŋ. Vès sə kà nà' wà tsòhòbasə̀. Nə ye sə̀' dʉk də vès sə kà mandzə̀ də vèes borə ŋwə̀ nəmòk bòrə làp.
4 Yusə lɛ vɛ'nə dʉk də, vès cèp mvəsə̀ Nwì dʉk də vèes cep. Nwì nə a kʉ̀k ja'a ves, nə də vèes kə̀kʉrə̀ co yi fa ncèp ye nə ndzə bohòvès. Fana mvə'nə̀ vès sə cèp bohòwèŋ, vèes kà mandzə̀ nə̀ ŋgògʉ̀ də ya bwìiŋ sə kwa bohòvès làpgə̀. Vèes làpgə̀ yàvès mandzə̀ nə̀ ŋgògʉ̀ʉ ya Nwìi kwa yi. Yi Nwì nə̀ yi riŋ yusə̀ yà' cu sə vəə vès.
5 Wèŋ rì sə̀' vɛ'ɛ bəboŋ dʉk də, mvəsə̀ vès à və̀ bohòwèŋ, vès à ka bə nsàp nə̀ ŋgòkwasə bòrə weŋ bə ncèp cù nə̀ bəboŋ wà və. Nwì rì də vès à cèp bum kà ŋgòjə yumòok awèŋ, nə ghak bə zeŋ ye.
6 Vès ànə ka mandzə̀ nə̀ co wèŋ, kè bʉ̀ʉ səmok sə̀ zok, kwasə ves sə̀' lap.
7 Nə ye sə̀' də vès co ŋgàa ntum Jisòs Krɛst, vès ànə fek-a weŋ ŋgòfa ves bum sə̀ vès dzəm, yà' kà bə jòŋ sə̀' ye. Fana vès ànə sə ye megu yu avès fʉ̀ə̀. Vès à ye fʉ̀ə̀, co ŋwà nəmòk nə̀ yi sə kʉ̀k bwe ye wèŋ vɛ'ɛ.
8 Njo nə̀ vès ànə dzəm weŋ wùriŋ fana, ntʉm boŋ ves ŋgògàp Ntirə̀ nə̀ Bəboŋ nə̀ nà' à və̀ bohòNwì nə vesùwèŋ. Vès à ye kə̀kʉrə̀ ŋgòkpʉ bʉ̀ʉ wèŋ sə̀'. Vès dzəm weŋ vɛ'ɛ cèbʉ̀ə̀.
9 Bwema am, wèŋ rìŋtse' mvəsə̀ vès à ci' ndùrù bə fàk vɛ'ɛ wùriŋ ghà nə̀ vès à ye vesùwèŋ yà'a. Mvəsə̀ vès à sə tsòho fa weŋ ntirə̀ nə, vès à fàk maràŋ bə ndzəmə̀ də ya vèes kà də vèes kʉk lis bohòwèŋ bə yusə̀ vès dzəm yà' dʉk.
10 Wèŋ, nə ye Nwì, rì sə̀' dʉk də ncu àvès nə̀ vès à cu vesùwèŋ, sə̀ wèeŋ Krətèŋ, nà' à ye rərɛŋ nə ye rərəŋ sə̀'. Yumok sə̀ co wo bɛŋ ves də yà' à ye bə jòŋ à ka yeŋ.
11 Wèŋ rì də vès à kotse' weŋ lòoŋ mvəsə̀ tɛ̀'ɛ kotse'gə̀ bwe ye.
12 Vès à sə kwɛ'sə weŋ, vès ce'e fa weŋ ncèep sə̀ ŋgòfisə weŋ ntʉm də ya wèeŋ cum nsàp ncu nə̀ nà'a kə̀kʉrə̀ bohòNwì. Bʉsə̀ yi Nwì nə̀ yi à co'fis weŋ ŋgòkə̀ tse' bo sənə gaŋ ye sə̀ yà'a vɛ'ɛ maŋgəŋgèŋ sə.

Pol Kwa Bə Dzədzəm Nə Ye Kontʉm Bʉʉ Tètàlonikà

13 Fana njo mòk cu malì nə̀ vèes kwasəgə̀ Nwì bʉ̀ʉ zeŋ sə̀'. Yusə də mvəsə̀ vès à jə və̀ fa weŋ ncèp Nwì, wèŋ yuk nà', nə jəŋ nà' co ncèp Nwì anə. Wèŋ à ka nà' co ncèp ŋwə̀ nə̀ sə nze fɛɛŋ jəŋ. Ŋga nà'a ncèp Nwì anə nə̀ zìnə. A sə̀' ncèp ènə nə̀ nà' sə kùm ntʉm awèŋ sə̀ wèŋ a dzəm Jisòs.
14 Mʉ̀ cèp vɛ'nə bʉ̀ʉsə̀, yusə̀ yà' a gʉ̀ weŋ, yà'a mègù sə̀' yusə̀ yà' a gʉ̀ bʉ̀ʉ coos Nwì sə̀ mvwe' nzeŋgòŋ Jùdiyà, bwema avès a. Vès sə dʉk bòp bʉ̀ʉ sə̀ wo bʉ̀ʉ Jisòs Krɛst yà'a. Wèŋ a yə ŋgə' ndzə bohòbʉ̀ʉ lak awèŋ sə̀' mvə'nə̀ wo à yə ŋgə' ndzə bohòbʉ̀ʉ Jus sə̀ wo bʉ̀ʉ lak awo.
15 Bʉ̀ʉ Jus yà'sə, a wo sə̀ wo à zə Tà Jisòs, bə ŋgàa tsòhòbum Nwì, nə fa ves ŋgə'. Bʉ̀ʉ yè'səə jòksəgə̀ Nwì ntʉm. Wo mègù co ŋgbʉ bə nàm bohòbwìŋ pwe'fo'.
16 Ghà nə̀ vès à sə tsòho fa bʉ̀ lakmvum ncèp nə̀ co nà' fa wo lùŋ nə fana, wo lap mandzə̀ co vèes kà yà'wèŋ tsòhòfa. Mvəsə̀ wo à gʉ̀ vɛ'nə yà'sə, ye də wo à gʉ̀ wesə nsàap bʉp awo sə̀ wo gʉ̀gə̀ sə pwe' mok laŋ. Nə yeè nə də wo jòksə Nwì ntʉm ŋgòsak wo laŋ.

Pol À Dzəm ŊgòKɛ' Yə Wo Səmok

17 Ŋgòcèp yumok bə ma nə̀ njàvès fana bwema avès wèŋ, yà'a kə̀ bʉ̀ʉŋ təəŋ də vesùwèeŋ nə ga'a tsoŋ mʉnə mvək momjo. Gəgà'à nə a mègù də vesùwèŋ a ka lis mok sə yenə bwɛ̀rɛ wèŋ a cu malì sə ntʉʉ̀ vès. Vès a làp mandzə̀ vɛ'ɛ gʉgʉŋ

dʉk də vèes ye fe'lə weŋ səmok, bʉ̀ʉsə mvəsə vesùwèŋ à gà'a yà'sə, a yaaŋ ves sə ntʉ̀ʉ̀ vɛ'ɛ wùriŋ.
18 Vès a dzəm də vèes bwi lo kə ye weŋ. Mʉ̀ bə tu am, mʉ̀ a làp mandzə ŋgòbwì fe'lə lòkəkɛ̀' fana Satà sə lok ves mandzə.
19 Yumok ka bʉp, bʉ̀ʉsə a sə wèŋ à gʉ̀ ŋkuŋ vès tse' naàŋ tu nə ye kwəkwa, ni' sə boŋ ves də ghà nə Tà Jisòos vəə, vèes nə kə təəŋ mantombìi yi co bʉ̀ʉ sə wo ca caŋ nə caŋ ghak.
20 Bə nə zìnə, vès sə kwa, ni' sə boŋ ves sə' bʉ̀ʉ wèŋ.

3

Timatì Kwɛ'sə Bʉ̀ʉ Tètàlonikà Wèŋ

1 Mvək nə ŋgòko ntʉm à ka mok yeŋ fe'lə fana, vès mam yàvès lak Atèn fɛɛŋ vəvès,
2 nə də Timatìi lo kə ye weŋ. Yi moma àvès, nə venəwèeŋ fàkgə bəbɛ'. Vèes fàkgə bohòNwì ŋgòtsòho fa bwìŋ Ntirə nə Bəboŋ nə nà'a bə liŋ Jisòs Krɛst. Vès tumsə yi də yi kə kwɛ'sə weŋ nə gʉ weŋ ya tu awèŋ sə wèŋ sə naaŋ bohòJisòos gʉŋ lo mantombì.
3 Ya kà də mok mʉtsətsə'rə wèeŋ foho lo maŋkwɛ̀ŋ bʉ̀ʉ nsàap ŋgə' sə wo sə fa weŋ yà'a dʉk. Wèŋ rì yàwèŋ sə' də bo Nwì cu ca sə', də wo fa ves nsàp ŋgə' ènə.
4 Ghà nə vesùwèŋ ànə cum ntòbəbɛ' yà'a, vès ànə tsok weŋ ŋga mvək nə à ka ntòdzeŋ, də wo nə yeŋsə vesùwèŋ ŋgə'. Fana wèŋ rì tse' sə' də yà'a nə ye megu sə' mʉmvə' àŋə.
5 Nà'a njo nə̀ mʉ̀ a tum Timatì nə. Mʉ̀ a ko fʉ̀k ntʉm bʉ̀ə fana mʉ̀ tum yi də yi kə kʉk ja'a-na də wèŋ sə fa malì ntʉm awèŋ bohòJisòs àlɛ. Mʉ̀ a sə mərə də kè ŋgà mùmsə bwìŋ nə a gʉ̀ weŋ, wèŋ gbʉ foho lo maŋkwɛ̀ŋ, ya fàha sə vès à gʉ̀ sə bisə wà àlɛ'.
6 Timatì nə a bwì foho və laŋ. Yi tsə' fa ves mvəsə dzədzəm àwèŋ cu. Yi də ntʉʉm awèŋ tə malì mègù bohòNwì, nə də wèŋ sə dzəm malì mòk bə mòk. Yi tsə' fa fe'lə ves mok sə' dʉk də wèeŋ tsərəgə ves vɛ'ɛ bəboŋ nùumbu pwe'. Malə a ko weŋ mvəsə malə a ko ves bohòwèŋ sə'.
7 Nə yeè nə də bwema avès-a, bə jamə nə ye ŋgə' nə vès sə yə nə pwe'fo' fana ntʉm avès kwa mvəsə vès à yuk də wèŋ sə lo malì mantombì.
8 Nə̀ ŋga'a nè'e yòŋsə kwɛ̀hɛ̀ nə ves. Ntʉm avèes nə sə boŋ vɛ'nə ŋga wèeŋ təəŋ mali-a gʉgʉŋ bə dzədzəm àwèŋ, weŋ Tà wèŋ mvwe' mò'fis na.
9 Nə̀ ŋga'a nè'e aco vès kwasə liŋ Nwì àvès bʉ̀ʉ tu awèŋ. Vès tse' ŋgòkwasə yi bʉ̀ʉ nsàp kwəkwa nə̀ vès tse' nà' mantombìi yi bʉ̀ʉ wèŋ.
10 Vèes fekgə̀ Nwì nùm bə ndzəm bə ntʉm avès pwe' də co yi gʉ ya vèes ye fe'lə si awèŋ səmok. Vèes ye weŋ ya vèes tɛsə weŋ bə yusə̀ wèŋ sə jamə mali yà' bə dzədzəm àwèŋ nə̀ bə liŋ Jisòs nə.
11 Nwì àvès nə̀ yi tɛ̀', nə ye Tà Jisòos fʉhʉ noŋsə mandzə̀ co vès kə ye weŋ səmok.
12 Nwìi gʉ co dzədzəm nə̀ wèŋ tse' nà' mʉtsətsə'rəə wèŋ, nə ye bohòbwìŋ pwe' nà'a kuk lo mantombì. Nà'a kuk, nə yam dzeŋ co mvəsə̀ vès dzəm weŋ yà'a.
13 Bə nsàp dzədzəm ènə fana yi nə gʉŋsə weŋ, wèŋ ye kəkʉrə̀ bə rərɛŋ sə̀' mantombìi Nwì àvès nə̀ yi Tɛ̀', nùmbu nə̀ Tà Jisòos nə̀ və bə bʉ̀ʉ ye sə̀ rərɛŋ sə.

4

Ncu Nə̀ Co Nà' Gʉ Nwì Yi Kwa

1 Ŋgòləsə lòbə zeŋ fana bwema avès, wèŋ a yə'rə jə nsàp ncu nə̀ wèŋ tse' ŋgòcu ya Nwìi nə kwa bohòwèŋ nə bohòvès laŋ. Wèŋ ànə sə cum lok to mantombì sə̀' vɛ'nə. Nə̀ ŋga'a nè'e fana vès sə lɛŋ weŋ nsàp nə̀ gʉgʉŋ bə liŋ Tà Jisòs də wèeŋ ghaha wesə ghaha.
2 Wèŋ rì tse' ntip sə̀ vès à fa weŋ bə ŋàaŋ Tà Jisòs yà'a laŋ.
3 Yusə̀ Nwì dzəm bohòwèeŋ dʉk də wèeŋ ye rərɛŋ, nə kà bo sənə nzak sàhà tse' lok.
4 Ndàaŋwè pwe' riŋ nsàp mandzə̀ nə̀ co bə ŋgwe yee cum. Wo cum bə nsàp mandzə̀ nə̀ nà'a ye bəboŋ bohòNwì, nə kà ywì'lə nzòŋ jə və.
5 Nà'a kà ncu nə̀ nà' mègù bʉ̀ʉ njè bəba kè mbəmbam ye. Bʉ̀ʉ pegè sə̀ wo ka Nwì riŋ cugə̀ yàwo vɛ'nə.

6 Bə nzak ŋwàŋwè bə ŋwèmbam ènə fana, ka bèboŋ co ŋwèe lim zʉ mòk yeŋ. Vès ànə tsok fa weŋ yè'sə mantombì laŋ. Nè ŋga'a nè'e vès sə sə mali weŋ ntu' gʉgʉŋ də Tà Nwìi nə kà nsàp ŋwè nè yi gʉ vɛ'nə mè'rè.
7 Nwì ànə to vesùwèŋ, ka də a sə kə koho sàhà yeŋ. Yi à to vesùwèŋ ŋgòcu ncu nè rərɛŋ co bʉ̀ʉ ye.
8 Ye də a ye-a ŋga ŋwè nəmòk dzèeŋ-a yusè vès yə'rə fa weŋ yè'sə, yi sə kà ŋwè dzèeŋ. Yi dzèeŋ Nwì nè yi fagè ves Yòŋsè ye nè Rərɛŋ nə.
9 Kaco vès com fa yiskok weŋ mvè'nè wèŋ tse' ŋgòdzəm bwema sè wo a dzəm Jisòs còmə yeŋ. Vès dʉk vɛ'nə bʉ̀ʉsè Nwì a yə'rə fa weŋ bə tu awèŋ mvè'nè wèŋ tse' ŋgò dzəm mòk bə mòk sə laŋ.
10 Wèŋ a nìtsə' fa bwema sè mvwe' nzeŋgòŋ Màsìdoniyà pwe' nsàp dzədzəm ànə. Fana bwema avès, vès sə lɛŋ də wèeŋ gʉŋ casə vɛ'nə càsə.
11 Wèeŋ kiŋ sə vəə wèŋ də wèeŋ cum ncu nè nà'a gəe'. Kà də wèeŋ sə gesə kɛ'cà cùu awèŋ bə nzak bwìŋ ŋga wo ka weŋ to dʉk. Fàk bum sè wèŋ dzəm yà' bə bo awèŋ. Vès ànə tsok weŋ yè'sə mantombì fa' laŋ.
12 Wèeŋ gʉ-a vɛ'nə fana wèeŋ nə gʉ bʉ̀ʉ sè wo ka Jisòs riŋ ŋgòjə weŋ co bwìŋ. Yà' ye sə' də yusè wèŋ dzəm yà' fana wèŋ kà lis bohòŋwè nəmòk kʉ̀k yiskok.

Mvèk Nè Tà Jisòos Nè Bwìŋ Vèə

13 Bwema avès a, vès dzəm də wèeŋ riŋtse' zìnə nè nà' cu bə bòp bʉ̀ nè wo a kpʉ lòyàwo laŋ. Wèeŋ riŋtse' ya wèeŋ cu, ntʉm kà weŋ bə zeŋ sə rwì'. Wèeŋ kà-a yà' rì fana, ntʉm sə rwi' weŋ co bʉ̀ʉ sè wo ka naàŋ tu də Jisòs Krɛɛst nè kə lòkoksə yà'wèŋ ntsə'mòk tse'.
14 Vès dzəm sə ntʉʉ̀ vès dʉk də Jisòs à kpʉ fana Nwì lòkoksə yi mvwe' kpʉ. Ye də vès sə dzəm sə' dʉk də Nwìi nə jəŋ fəsə və fe'lə bʉ̀ʉ sè wo ànə kpʉ bə Jisòs wèŋ bəbɛ'. Vès sə dʉk bʉ̀ʉ sè wo ànə kpʉ ŋga wo dzəm bohòyi.
15 Yusè vès sə də vèes yə'rə fa weŋ ŋga'a yè'e, a yəyə'rə nè Tà Jisòs. Nùmbu nè Tàa bwi foho vəə fana vesùwèŋ sè a cu ŋwəm, a nə kà mantombì nə me'rə bʉ̀ʉ sè wo à kpʉ laŋ maŋkwɛ̀ŋ ntòlòto.
16 Nùmbu ànə ye, wo nə kɛ' dʉksə ŋgù nè nà' tse' ŋàŋ. Ŋgì masinjà Nwì nè tu nə, nə cep, anə yuk ŋgì ntà Nwì ŋga wo fʉəp nà'. Tàa nə tesə tsoŋ mʉbu bə tu ye. Bʉ̀ʉ sè wo à dzəm Jisòs, nə kpʉ lo mee nə lokok mvwe' kpʉ ŋkuŋ,
17 fana Nwì kurə be'lə vesùwèŋ sè a cu malì ŋga'a ŋwʉm mvèk ànə sə mvwe' mò'fis, a kə tseŋ Tà mʉ mba'a. Yà'a mok mvèk nè vesùwèeŋ nè cu malìgè mok ves Tà wèŋ mvwe' mò'fis.
18 Nə yeè nə də bə ncèp ènə, wèeŋ jəŋ nà', nə fupsə ntʉm awèŋ bə zeŋ.

5

Fʉhʉ, Bʉsè Tà Jisòos Nə Bwi Foho Və

1 Bwema am wèŋ, njo nè də mʉ com yis fa weŋ ŋgòrìŋtse' ghà nè bum yè'sə nè kè ye nə bʉ̀è.
2 Bʉsè wèŋ bə tu awèŋ, wèŋ rìŋtse' vɛ'ɛ pap də nùmbu nè Tà nə nè kə vəə co ŋgà yè və nòoŋ ndzəmè, wù kà rì.
3 Ghà nè bwìŋ sə dʉk də, <<Bum pwe' mègù mok bèboŋ də ŋgə'ə bʉ̀è>> fana, wo ye megu ŋga ŋgə' nèbʉp və vɛ'ɛ vak. Yà'a nə və co mvəsè dzəmwee kogè ŋwàŋwè yè'e. Yà'a və vɛ'nə, fana wo kà swìrè.
4 Fana bohòma nè njàwèŋ, wèŋ ka sənə ndzəm cum, bwema am wèŋ na. Fana ntsə' nə nè kà weŋ co ŋgà yè və yi ŋga wèŋ ka riŋ kə tsèŋ.
5 Wèeŋ bòp bʉ̀ nè bohòmarɛŋ, wèeŋ bʉ̀ʉ sè wèeŋ gʉ̀gè bum ŋga a maràŋ bə nùm. Vesùwèŋ ka bòp bʉ̀ ŋgàa ndzəm yeŋ. A kà bum mvwe' sèswihì gʉ̀gè.
6 Nə yeè nə də bum yè'sə zìnə vɛ'nə fana, vesùwèeŋ kà də a sə dzəmlo co mvè'nè bʉ̀ʉ mok dzəmgè yà'a dʉk. Vesùwèeŋ sə kʉk kʉ̀'ʉ, nə sə ko ni' avès.
7 Mvèk nè bwìŋ dzəmgè lo, mok jʉhʉ rùk wèŋ pwe', a nè ndzəmè.
8 Nə ye də vesùwèeŋ yàvès bòp bʉ̀ ŋgàa marɛŋ. Vesùwèŋ tse' ŋgòko yàvès ni'. A tse' ŋgòtəhə lok ni' avès bə dzədzəm nə ye naaŋtu bohòNwì co ŋkè ŋga bʉp kà ves jwèŋ. A sə kʉk gesə lis àvès bə lù nè

Nwìi nə̀ kə̀ fa ves. Yà'sə nə ye co tàm mòk nə̀ a ta tse' nà' co yu səmok sə̀ bʉp kà ves tu jwɛ̀ŋ.
9 Ka də Nwì ànə cokfis vesùwɛ̀ŋ də ya yi fa ves ŋgə' yeŋ. Yi à cokfis ves ya a tse' lù nə̀ yi fa ves nà' ndzə bohòTà Jisòs Krɛst.
10 Yi Jisòs nə̀ yi à kpʉ bʉ̀ʉ vès, də ya a cum vesiwɛ̀ŋ bəbɛ'. Də ya ŋga a cu-a sə̀ ŋwəm bə ŋga a kpʉ, yà' lok gu yəyərə, ghà nə̀ yi vəə, anə̀ cu vesiwɛ̀ŋ.
11 Nə yeè nə vɛ'nə fana bòdə wèeŋ sə tɛsə mòk bə mòk, nə gʉ wo lo mantombì mvəsə̀ wèŋ sə gʉ̀ ŋga'a yè'e.

Ncèp Nə̀ Nà' Làsə Lòo

12 Bwema avès, vès sə lɛŋ weŋ də wèeŋ jəŋ bʉ̀ʉ sə̀ wo fàkgə̀ bohòwèŋ yà'a co bʉ̀ʉ sə̀ bwìŋ nə̀ zìnə. Wo sə̀ wo kʉ̀kgə̀ weŋ, nə sə yə'rə weŋ co bʉ̀ʉ sə̀ Tà Jisos yà'a.
13 Wəp wo, nə dzəm wo càsə yà pwe'. Gʉ̀ wo vɛ'nə bʉ̀ʉ nsàp fàk nə̀ wo sə gʉ̀ʉ. Wèeŋ cum cù mò'fis, nə kà sə kʉ̀əm.
14 Vès sə lɛŋ weŋ bwema avès-a, də wèeŋ tip ŋgàa wɛ' wèŋ. Wèeŋ kwɛ'sə bʉ̀ʉ sə̀ wo tse' wʉə, nə tɛsə sə̀ wo jì ŋàŋ. Wèeŋ sə ko ntʉm awèŋ bohòbwìŋ lòoŋ.
15 Kà də wèeŋ fa mandzə̀ də ŋwèe gʉ fəsə fa ŋwè bʉp bə bʉp dʉk. Yusə ye də, ghà yà pwe' nə̀ wèŋ cu, wèŋ tse' ntʉm nə̀ ŋgògʉ̀ bəboŋ bohòmòk bə mòk. Wèeŋ gʉ bohòbwìŋ lòoŋ sə̀' vɛ'nə.
16 Wèeŋ sə kwa ghà yà lòoŋ.
17 Wèeŋ sə gʉ pìriyà ghà nə̀ fòlòoŋ, nə kà wò.
18 Ŋga sə bʉp-a sə̀ yà pwe', wèeŋ sə kwasə Nwì. Yà'a yusə̀ Nwì dzəm də yà'a ye vɛ'nə bə ncu àwèŋ co bʉ̀ʉ Jisòs Krɛst.
19 Wèeŋ kà də wèeŋ limsə Yòŋsə̀ nə̀ Rərɛŋ nə ŋga yi kà fàha ye gʉ̀ dʉk.
20 Kà də wèeŋ bɛŋ ncèep sə̀ bʉ̀ʉ sə̀ wo sə tsòho bum sə̀ Nwì a nìŋtsə̀' fa wo dʉk.
21 Mùmsə ja'a yà' pwe'fo', nə bɛ' tse' sə̀ wèŋ yə də yà'a bəboŋ.
22 Wèeŋ kà bo sənə bʉp nə̀ mò'fis gèsə̀ lok.
23 Nwì bə tu ye, nə̀ yi fagə̀ vesùwèŋ fifi, yi noŋsə ncu àwèŋ kəkʉrə̀ bə mandzə̀ nə̀ fòpwe'fo'. Yumok kà bohòwèŋ bʉp lok. Yi noŋsə yà' nsàp nə̀ Jisòs Krɛst nə̀ yi Tà àvèes nə kə̀ bwì vəə, wèŋ ye jìnjo.
24 Yi Nwì nə̀ yi a to weŋ, yi nə gʉ yà', bʉ̀ʉsə̀ yi ŋwə̀ nə̀ zìnə.
25 Bwema avès, wèeŋ sə lɛŋ fa ves pìriyà yàvès sə̀'.
26 Cepsə fa mʉ bʉ̀ʉ sə̀ wo à dzəm Jisòs sə pwe' bə càcèpsə̀ nə̀ bəboŋ co bwema.
27 Mʉ̀ cèp bohòwèŋ bə ŋàaŋ sə̀ bohòTà də wèeŋ taŋ fa ŋwàk ènə bohòbʉ̀ʉ sə̀ wo à dzəm Jisòs pwe'fo'.
28 Bəbo nə̀ Tà àvès Jisòs Krɛst nà'a ye bohòwèŋ.

Ŋwàk nè Ba, nè Pol à Còm Fa Bùu sè Mvwe' Lak TÈTÀLONIKÀ

Jijipsè à cu malì mɯmvwe' cos nè mvwe' lak Tètàlonikà nə, bə nza' mɯmvè'nè Jisòos nè bwì vèə nə. Bùu mok à sə cèp də nùmbu nè Jisòos nè bwì và nə à cà lòlaŋ. Fana Pol com ŋwàk nè ba ènə ŋgòtsè' rɛŋsə fa wo bə zeŋ də ŋkuŋ Jisos Krɛst sə bwi və ŋga ŋkùì' ghaha sə nzeŋgòŋ anə vɛ'ɛ kə dzeŋ nsàp nè co wù kà fùk. Yi nə ye ŋkum sə nzeŋgòŋ ghà ànə yi. Yi nə bɛŋ wes nwì pwe', nə gu ni' ye co də yi Nwì yi ŋkuŋ fana Jisòs sə kə və.

1 Còm ŋwàk nè'e mùu Pol ves Sìlvanù nə ye Timatì wèŋ bəbɛ'. Vès còm fa nà' bohòbùu cos nè mvwe' lak Tètàlonikà wèŋ. Wo sè tse' wo Nwì nè yi Tè' avès nə ye Tà Jisòs Krɛst.

2 Vès lɛŋ də Nwì nè yi Tè' bə Tà Jisòs Krɛɛst gu weŋ bèboŋ, nə fa weŋ fifi.

Mvè'nè Jisòos Nè Kà Sak Nzeŋgòŋ

3 Vès tse' ŋgòkwasə Nwì ghà nè fòlòoŋ bùu wèŋ, bwema avès a. Vès tse' ŋgòkwasə yi vɛ'nə bùusè nsàp nè wèŋ sə fa ntum bohòNwì nə sə kùk lòmantombì. Nə ye sè' də dzədzəm àwèŋ nè wèŋ tse' bohòmòk bə mòk sə ghaha sè' ghaha.

4 Nà'a njo nè vèes kùmgè ŋgùŋ mvwe' kwe' bùu cos wèŋ bùu wèŋ sə. Vèes kùmgè ŋgùŋ bùusè wèeŋ kìgè ntum, nə sə dzəm ghaha bohòJisòs nə ghaha, ŋga wo sə tùksə weŋ, wèŋ sə ye ŋgə' sè'.

5 Yà'sə sə nìtsè' də Nwìi nə sak bə zìnə. Busè a ye vɛ'nə fana wèŋ ye kèkurè ŋgòkè ye mok mvwe' gaŋ ŋkum ye sè wèŋ sə yə ŋgə' bùu zeŋ sə.

6 Nwìi nə gu yusè yà'a kèkurè. Bùu sè wo sə yeŋsə weŋ ŋgə' yà'a, yi nè yeŋsə fəsə wo ŋgə' sè'.

7 Yi nə gu wèŋ sè wèŋ sə yə ŋgə' yà'sə ŋgòyòŋsə nə ye vès yàvès sè'. Yi nè gù vɛ'nə ghà nè Tà Jisòs tesə tsə và mubu bə masinjàa ye wèŋ sə wo tse' ŋàŋ. Yi nə və ndzənə ləm-mis,

8 nə yeŋsə bùu sè wo ka Nwì riŋ ŋgə', nə yeŋsə sè wo à ka yusè Ntirè nè Bèboŋ nè Tà Jisòs à sə tsè' nə bɛ' ŋgə' sè'.

9 Ŋgə' nè wo nə ye nə də wo nə maha wà nè kɛ' mò'fis. Wo nə kà mvwe' sè Tà cu bə bòoŋ ŋàaŋ ye sə sè' kè dzèŋ yuk.

10 Yè'sə nè ye nùmbu nè yi nè và ŋgòkè jə kèkuksè bohòbùu ye wèŋ, fana bùu sè wo ànə dzəm bohòyi nə sə mərə, nə sə kwa vɛ'ɛ wùriŋ. Wèeŋ nə ye sè' mɯŋgorè wo anə bùusè wèŋ a dzəm ncèp nè vès à tsè' fa weŋ nə.

11 Nà'a njo nè vèes lɛŋ fagè weŋ riŋriŋ nə. Vèes lɛŋgè Nwì də yi gu weŋ ŋgòye kèkurè bə ncu nè yi à to fis weŋ də wèeŋ cum nà' nə. Vès lɛŋ də yi gu ntuum awèŋ sè wèŋ tse' ŋgògù bèboŋ yà'a təəŋ megu vɛ'nə. Yi gu fàak awèŋ sè wèŋ sə gù bùusè wèŋ a fa ntum awèŋ bohòyi sə kə lə kèkurè bə ŋàaŋ ye.

12 Bum yè'sə ye-a vɛ'nə fana liŋ sè Tà Jisòs Krɛɛst nə boŋ bùu wèŋ, wèŋ boŋ bwi bùu yi sè'. Yè'sə vɛ'nə bə bòvèm nè Nwì àvès nə ye Tà Jisòs Krɛst.

2

Yusè Yà'a Nə Ye Ŋkuŋ Krɛst Bwi Və

1 Bə nzak nè Tà àvès Jisòs Krɛst ŋgòbwì vèə də ya vesiwèeŋ be'lə yi, nə kə cum mok bəbɛ' fana bwema am wèŋ, mù lɛŋ weŋ,

2 də kà də wèeŋ sə tsərə ju'rə kɛ'ca bə zeŋ vɛ'nə duk. Kà də wèeŋ sə saha ntuum awèŋ bə ncèp nè wo sə cèp də nùmbu nè Tàa nè bwì và nə à cà lòlaŋ nà'a sə duk. Kàmòk à cèp vɛ'nə ŋgà tsòhòbum Nwì mòk ŋga yi də yi tse' yumòk sè Nwì à tsè' yi, kè ŋwè nəmòk ŋga yi sə tsòho-a nzak Nwì àlɛ'. Kàmòk bùu mok wèŋ duk də vès à còm tumsə ŋwàk vɛ'nə vès àlɛ'.

3 Kà də wèeŋ me'rə ŋwè nəmòok borə fuk weŋ duk. Busè nùmbu ànə nə kà ntòvè tètè tse' ghà nè bwìiŋ nə sə guŋtu bohòNwì wù kà fùk nà'a kè dzèŋ ŋkuŋ. Anə ye sè' ŋga ŋwè nè ŋgà ŋgwap nə yəəŋ sè' ŋkuŋ. A sè' yi nè yi nè kè bisə ye ŋgwàŋ nə.

4 Ŋgà ŋgwap ènə nə kà ŋgeˈ bə bum
sə̀ bwìŋ kùksəgə̀ yàˈ co nwì ye fʉ̀k. Yi nə
bɛŋ bum sə̀ yàˈa co nwì pweˈfoˈ. Yi nə jəŋ
niˈ ye mʉbu, də yi ghak yàˈ pweˈ yi. Yi nə
kə ni cum mʉnə ndap Nwì nə̀ ghaŋ nə,
nə sə tsok də yi Nwì yi.

5 Mʉ̀ à tsə̀ˈ weŋ bum yèˈsə ghà nə̀
vesùwèŋ à ye nàˈa pweˈ laŋ. Wèŋ a swì
laŋ à?

6 Megu də yumok cu sə̀ yàˈ sə gʉ̀ də
bum yèˈsə kà ŋgaˈa ntòye. Wèŋ rì yu ànə
sə laŋ. Mvə̀k nə kʉ̀rə nùu fana ŋgà gʉ̀
ŋgwap nə nə yəəŋ.

7 Fàak ŋgwap sə sə fàk ŋgaˈa yèˈe
ntòsə̀swihì megu də yusə̀ yàˈa nə̀ ye sə
nə kà nto ye tətè wo fis gɛsə ŋwə̀ nə̀ yi sə
təəŋ lok yàˈ nə fo' ŋkuŋ.

8 Ŋgà ŋgwap nə yəəŋ ghà ànə, fana Tà
Jisòos nə kə zə nàˈ bə yòŋsə̀ nə̀ nje nə̀ yi
yòŋsə fis tsə kà cùhu yi. Ghà nə̀ Jisòos nə
və̀ nə, yi nə gʉ bʉpsə nàˈ bə ŋàaŋ ye sə̀
yi yəəŋ və̀ bə zeŋ sə.

9 Ŋgà ŋgwap nə nə və bə ŋàaŋ Satà,
nə sə gʉ kɛˈca nsàap maŋgəŋgèeŋ mok
ŋgòbòrə bwìŋ foˈ vɛˈɛ nduk nə̀ nduk. Yi
nə sə gʉ niŋ kɛˈca fa bwìŋ nsàap bum
mok sə̀ co wu kʉk yàˈ tu jip wu.

10 Yi nə borə bʉ̀ʉ sə̀ wo nə̀ bisə wà sə
wèŋ bə jòŋ. Bʉ̀ʉ yèˈsə wèeŋ nə̀ bisə njo
nə̀ wo à ka ncèp nə̀ zìnə nə ya wo tseˈ lùŋ
bʉ̀ʉ zeŋ nə dzəm.

11 Bʉsə̀ wo a gʉ̀ vɛˈnə fana Nwìi nə̀ gʉ
wo ŋgòtsərə mègù bum bə jòŋ, nə sə
dzəm sə̀ˈ zeŋ, ya wo sə dzəm megu mok
bum sə̀ yàˈa mvwès.

12 Nwìi nə̀ gʉ̀ vɛˈnə ya bʉ̀ʉ sə̀ wo à ka
zìnə nə dzəm, nə sə kwa yàwo ŋgògʉ̀ bʉp
yàˈa wèeŋ nə gbʉ nzak bohòyi.

Pol Kwɛˈsə Bʉ̀ʉ Tètàlonikà Də Wo Təəŋ Gʉgʉŋ

13 Vès tseˈ ŋgòkwasə tsə Nwì nə ghà yà
lòoŋ bʉ̀ʉ wèŋ, bwema avès a. Vès sə dʉk
wèŋ sə̀ Tà nə dzəm weŋ yàˈa. Nwì ànə
yeto, yi cok fis weŋ də wèeŋ nə tseˈ lùŋ.
Yi à gʉ̀ vɛˈnə bə ŋàaŋ yòŋsə̀ nə̀ nje nə də
ya wèeŋ ye bʉ̀ʉ ye wèŋ sə̀ wèeŋ rərɛŋ.
Yi à gʉ̀ vɛˈnə sə̀ˈ bə mandzə̀ nə̀ də wèŋ à
dzəm ncèp nə̀ nàˈa zìnə nə sə̀ˈ.

14 Nwì ànə to və weŋ yèˈsə bə mandzə̀
Ntirə̀ nə̀ Bə̀boŋ nə̀ vès à tsòho fa weŋ nə.
Yi à to weŋ yàˈsə də ya wèeŋ tseˈ fis ma
njàwèŋ sənə kə̀kuksə̀ nə̀ Tà Jisòs Krɛst
àvès nə sə̀ˈ.

15 Ye də bwema àvès, wèeŋ təəŋ gʉgʉŋ,
nə kotseˈ bum sə̀ vès à tsə̀ˈ wèŋ yàˈ sə̀ bə
cù kè vès à còm fa-a weŋ bə ŋwàk àlɛˈ
pweˈfoˈ cʉ̀k.

16-17 Tà Jisòs Krɛst àvès, nə ye tɛ̀ˈ àvès
Nwì a dzəm ves nə fisə fa ves ntʉʉm avès,
nə fa ves ŋàŋ ŋgòcèep nə gʉ megu yusə̀
yàˈa bə̀boŋ. Nwì a nìtsə̀ˈ fa ves dzədzəm
ye ya a sə lo mantombì, nə kà kə̀ mèsə̀
yuk. Yi à gʉ̀ ves ŋgònaaŋ tu də a nə̀ kə̀ tseˈ
bum sə̀ bə̀boŋ. Wo a gʉ̀ vɛˈnə bə bòvə̀m
njàwo nə.

3

Wèeŋ Sə Lɛŋ Fa Ves

1 Ŋgòlə̀sə lòo fana bwema avès, vès də
wèeŋ sə lɛŋ fa ves. Wèeŋ sə lɛŋ fa ves
də ncèp nə̀ Tà nə, nàˈa sə lo mantombì
nə̀nàk nə̀nàk, nə sə fom mvə̀ˈnə̀ ànə ye
bohòwèŋ yàˈa.

2 Wèeŋ sə lɛŋ fa ves mok sə̀ˈ də Nwìi
caŋsə fis ves ndzə bohòŋgàa gʉ̀ ŋgwap
bə bʉ̀ʉ sə̀ bʉp wèŋ. Vès dʉk vɛˈnə bʉ̀ʉsə̀
sə kà ncèp ènə bwìŋ pweˈfoˈ dzəm wes.

3 Yusə də Tà a ye zìnə. Yi nə gʉŋsə weŋ,
nə caŋsə gɛsə weŋ mvwe' Satà nə̀ yi ŋwə̀
nə̀bʉp nə.

4 Tà a gʉ̀ ves, vès kà məmərə̀ sə ntʉʉ̀
vès bʉ̀ʉ wèŋ tseˈ lok. Vès rì pap də wèeŋ
nə sə gʉ tseˈ megu bum sə̀ vès də wèeŋ
gʉ.

5 Vès lɛŋ də Tàa gʉ bʉsə ntʉʉm awèŋ ya
wèeŋ dzəm bohòNwì, nə fa weŋ kontʉm
nsàp nə̀ Krɛst.

ŋgòCu Ncu Wɛˈ Ka Bə̀boŋ Yeŋ

6 Yumook yèˈ, bwema avès, vès cèp
yèˈsə bə liŋ Tà Jisòs Krɛst, də ka də wèeŋ
sə beˈlə bə bwema sə̀ wo dzəm ŋgòcu ncu
wɛˈ dʉk. Vès sə dʉk bʉ̀ʉ sə̀ wo sə kà
mandzə̀ nə̀ vès à yəˈrə weŋ yù yàˈa.

7 Wèŋ riŋ yàwèŋ sə̀ˈ də wèŋ tseˈ
ŋgòfʉ̀ˈrə mandzə̀ ncu àvès. Ghà nə̀
vesùwèŋ à ye nàˈa, vès à ka ŋgàa wɛˈ yeŋ.

8 Vès à ka yu ŋwà nəmòk ŋga vès ka
lak zʉ yuk. Vès à fàk vɛ'ɛ, nə ci' ndùrə
nə maràŋ bə ndzəmə pwe', də ya vèes kà
ŋwà nəmòk ŋgə' wà yamsə fa.
9 Vès à sə gʉ̀ vɛ'nə yè'sə, vès à dzəm-a
də wèeŋ fa ves, yumok yà' kà bə jòŋ sə'
ye. Vès à gʉ̀ yè'sə ŋgògʉ̀ nì fa weŋ ya
wèeŋ bɛ' sə' zeŋ.
10 Vesùwèŋ ànə ye fa' vès tsok weŋ sə'
laŋ də, <<A ye-a ŋga ŋwà nəmòk dʉk-a
də yi kà fàk fàk, yi kà sə' zʉ.>>
11 Vès sə cèp yè'sə bʉ̀ʉsə vès yuk də
bʉ̀ʉ mok cu mʉŋgorə wèŋ sə wo sə cu
yàwo ncu wɛ'. Wo kà yumok fàk, nə sə
dzəm megu ŋgògbʉ̀ ni kɛ'cà sənə bum
bʉ̀ʉ mok wèŋ.
12 Vès sə cèp yè'e bohònsàp bʉ̀ ànə
ŋgòtip wo bə liŋ Tà Jisòs Krɛst də, wo ko
ni', nə fak zʉ bə bo awo.
13 Nə ye də kà də wèeŋ wo ŋgògʉ̀
bəboŋ dʉk, bwema avès a.
14 A ye-a ŋga ŋwà nəmòk bɛŋ ncèp nə
vès còm fa weŋ ndzənə ŋwàk nè'e fana
wèŋ kʉk tasə tse' yi bəboŋ, nə kà yumok
wenə wèŋ tse' be'lə lok. Wèeŋ gʉ vɛ'nə
ya marè'tu ko ŋwà ànə.
15 Nə ye sə' də wèŋ kà yi co yi ŋwà nə
wèŋ bɛŋ yi bɛŋnə gʉ̀. Wèeŋ tip yi lɛ co yi
ye sə' moma awèŋ.

Cəcèpsə Nə Nà' Ləsə

16 Vès lɛŋ də Tà nə yi fagə fifi yi nə fa
weŋ fifi, yi bə tu ye. Yi fa weŋ fifi bə
mandzə nə fòlòoŋ ghà yà lòoŋ sə'. Tà nə
ye bohòwèŋ pwe'fo'.
17 Mʉ̀ʉ Pol, mʉ̀ còm fa weŋ cəcèpsə ènə
mʉ̀ bə bo sə yàm. Nè'e yu nə wu yə nà'
ndzənə ŋwàk, wù riŋ də còm ŋwàk ànə
mʉ̀ nə. Ye'e mvə'nə mʉ còmgə yàm sə.
18 Mʉ̀ lɛŋ də bəbo nə Tà Jisòs Krɛst
àvèes ye bohòwèŋ pwe'fo'.

Ŋwàk nə̀ Mantombì, nə̀ Pol à Còm Fa TIMATÌ

Timatì à ye krətèŋ ŋga yi ntòmʉwà'ŋwè. Pol ànə fa noŋsə lo cos nə̀ mvwe' lak Efesònə ndzə bohòyi. Ŋwàk nə̀ Pol à còm to fa Timatì ènə nà' sə tip yi nja gʉgʉŋ bə bum tɛ'. Nə̀ mò'fis ŋgòfa ntip bə nzak yəyə'rə̀ nə̀ nà'a bə mvwès mʉmvwe' cos nə. Bùʉ mok sə yə'rə də bum sə̀ a sə yə yà' bə lis ènə yà'a bʉp. Bwìŋ à sə dʉk sə̀' də aco ŋwè kə tse' megu lùŋ ŋga yi tse' nsàp ŋkərə̀ mòk nə̀ bwìŋ ka nà' pwe' riŋ. Yi tse' ŋgòdzə̀ zʉzʉʉ mok, nə kà bo bə nzak gù sə̀' tse' lok ŋkuŋ. Pol còm ŋgòdʉk fa Timatì də nà'a kà tu bə yəyə'rə̀ə sə̀ mvwès yà'sə naàŋ.

Ŋwàk nə sə cèp mʉmvə̀'nə̀ aco wo sə gʉ bum mʉ cos sə̀', nə ye mʉmvə̀'nə̀ ŋgòkùksə Nwì. Nà' sə cep bə nsàp ŋwə̀ nə̀ bùʉ sə̀ wo mantombì mʉ cos tse' ŋgòye sə̀'. Nà' ləsə bə ntip bohòTimatì nə də yi ye ŋgà fàk nə̀ bəboŋ bohòJisos Krɛst. Yi sə riŋ fàha sə̀ yi tse' ŋgògʉ fa bohòbòop bwìŋ zəzok sə̀ wo a dzəm bohòJisòs nə.

1 Còm ŋwàk nè'e mùʉ Pol, nə̀ mʉ ŋgà ntum Jisòs Krɛst. Nwì nə̀ yi à lùŋsə ves nə, nə ye Jisòs Krɛst nə̀ vesùwèŋ sə naaŋ tu bohòyi nə, wo a dʉk wo də mʉ ye ŋgà ntum.

2 Mʉ̀ sə còm fa ŋwàk ènə bohòwù Timatì, nə̀ wu co mo àm, bʉ̀ʉsə̀ wù à fa ntʉm yòbohòJisòs Krɛst. Mʉ̀ lɛŋ Nwì nə̀ yi Tɛ̀' avès, nə ye Jisòs Krɛst nə̀ yi Tà àvès nə də wo gʉ wu bəboŋ, nə tɛsə wu bə koksəmanziŋ awo, nə fa wu fifi sə̀'.

Bùʉ Mok Sə Yə'rə Fa Bwìŋ Yusə̀ Zok

3 Ghà nə̀ mʉ̀ à sə lòmvwe' lak Màsìdoniyà yà'a à ye fana mʉ̀ tip wu də wu cum mvwe' lak Efesò. Bʉ̀ʉ mok wèŋ cu fo' sə̀ wo sə yə'rə fa bwìŋ nsàap bum mok sə̀ zok. Fana mʉ̀ dzəm də wu cum fo', nə gʉ wo də wo kà vɛ'nə mok sə gʉ̀.

4 Tsok fa wo sə̀' də wo teŋsə ŋgòtaaŋ ŋgàam sə̀ yà' ka fàk tse' yà'a. Wo kà də wo sə taaŋ kɛ'cà bum sə̀ bə nzak njàŋ dʉk. Nsàap bum yà'sə gʉ̀gə̀ bwìŋ ŋgòcàsə mvə̀k bə mamfenə̀ fana wo kà yusə̀ Nwì à fʉ̀hʉ nòŋsə̀ mantombì jə lò. Bwìiŋ fa ntʉm awo bohòNwì ŋkuŋ fana wo riŋ bum sə̀ Nwì dzəm yè'sə.

5 Njo nə̀ mʉ̀ dʉk wu vɛ'nə nə, də ya ŋga wo dzəm mòk bə mòk. Aco ŋwè dzəm to mòk bə mòk ŋga yi tse' ntʉm nə̀ rərɛŋ, nə ye ŋga yi tse' tsətsə'rə̀ə sə̀ kə̀kʉrə̀, nə fa ntʉm ye bohòNwì bə zìnə.

6 Bʉ̀ʉ mok wèŋ cu sə̀ wo a mè'rə bum sə̀ zìnə yè'sə, nə jam mandzə̀ nə, fana wo sə cep mok bum sə̀ kaco yà' jəŋ lo wo mvwe' mok yeŋ.

7 Wo sə dzəm də wo sə yə'rə fa bwìŋ lʉ̀k ŋga wo sə kà yusə̀ wo sə cèp sə sə̀' rɛɛŋ. Wo sə cèp yà' nə kà məmərə̀ tse', ŋga wo sə kà yà' sə̀ rɛɛ̀ŋ fʉ̀k.

8 A riŋ də lʉ̀ʉk yusə̀ bəboŋ, ŋga a ye-a də bwìŋ jə tse' yà' bə mandzə̀ nə̀ kə̀kʉrə̀ nə na.

9 Wèeŋ riŋ də Nwì ànə ka lʉ̀ʉk sə bohòbʉ̀ʉ sə̀ wo gʉ̀gə̀ bum bə mandzə̀ nə̀ rərəŋ nə nòŋsə fa. Yi à nòŋsə fa yà' bohòbʉ̀ʉ sə̀ wo gʉ̀ bʉpsəgə̀ yà', nə ye bʉ̀ʉ sə̀ wo kà yi yukgə̀. Yi à nòŋsə fa yà' bohònsàp bʉ̀ nə̀ co ŋgàa kà Nwì wəp, ŋgàa gʉ̀ bʉp, bʉ̀ʉ sə̀ wo sə kà mandzə̀ Nwì bɛ', sə̀ wo jəgə̀ bum sə̀ Nwì sə co yu ywì'lə-nzòŋ; bʉ̀ʉ sə̀ wo sə zə̀ tɛ̀' awo bə ma awo wèŋ, nə sə zə̀ bʉ̀ʉ mok wèŋ sə̀'.

10 Wo sə koho sàhà, mbəmbam sə nooŋ fe'lə sə̀' bə mbəmbam mok, wo sə yə bwìŋ, sə ci' mvwès, wo kɛŋ nə sə ci' mali mvwès. Nwì à nòŋsə fa lʉ̀ʉk sə bohònsàp bʉ̀ ènə, sə̀ wo sə gʉ̀ nsàap bum sə̀ yà' ka bə mandzə̀ yəyərə̀ nə̀ zìnə nə̀ vès ànə yə'rə fa weŋ fa' nə yeŋ.

11 Yəyə'rə̀ nə̀ zìnə nə, nà'a ye mandzə̀ nə̀ mò'fis bə Ntirə̀ nə̀ Bəboŋ nə̀ Jisòs Krɛst à fa ndzə bohòmʉ̀ nə. Ncèp nə sə tsə̀' bum maŋgəŋgèeŋ sə̀ yà' və̀ bohòNwì nə̀ yi tse' mègù ye yusə̀ yà'a bəboŋ nə.

Pol Tsə̀' Mvə̀'nə̀ Jisòs Krɛst A Gʉ̀ Yi Bəboŋ

12 Mʉ̀ kwasə Tà àvès Jisòs Krɛst nə̀ yi a fa mʉ ŋàŋ ŋgògʉ̀ fàak yè'sə. Mʉ̀ kwasə yi bʉ̀ʉsə̀ yi kʉ̀k ja'a mʉ co ŋwə̀ nə̀ mʉ̀ tse' zìnə, nə cokfis mʉ, də mʉ fak bohòyi.

13 Wèŋ rì də mʉ̀ ànə sə bʉpsə liŋ ye
sə fa'. Mʉ̀ à sə yeŋsə yi ŋgə', nə sə yak
yi, mʉmvə'nə mʉ̀ à sə gʉ̀ vɛ'nə bohòbʉ̀ʉ
ye yà'a. Bum yè'sə ànə ye-a sə̀ vɛ'nə
fana yi koksə mali manziŋ bohòmʉ̀ anə,
bʉ̀ʉsə̀ mʉ̀ ànə sə gʉ vɛ'nə ŋga mʉ̀ ka
bohòKrɛst ntòdzəm tse' fana nə kà zìnə
nə sə̀' ntòriŋ.
14 Jisòs Krɛst nə̀ yi Tà àvès nə a gʉ̀ mʉ
bə̀boŋ wùriŋ. Yi gʉ̀ mʉ, mʉ̀ nə dzəm
bohòyi, nə dzəm bʉ̀ʉ mok wèŋ sə̀'. Yi
gʉ̀ fagə̀ bʉ̀ʉ sə̀ bə yà'wèeŋ mvwe' mò'fis
mʉmvə̀' ànə.
15 Ncèp nə̀ mʉ̀ sə də mʉ cep nè'e ncèp
nə̀ zìnə, nə̀ aco ndàaŋwè pwe' dzəm
nà' də, Jisòs Krɛst à və̀ sə nzeŋgòŋ anə
ŋgòlùŋsə ŋgàa gʉ̀ bʉp wèŋ. Mʉ̀ʉ Pol, mʉ
ŋkum gʉ̀ bʉp wèŋ sə̀' mʉ̀.
16 Njo nə̀ Nwì a koksə manziŋ bohòmʉ̀
nə, də ya Jisòs Krɛst niŋtsok fa bwìŋ də
yi ŋgà ko rì ntʉm pap. Wo nə ye riŋ
yi vɛ'nə ŋga wo yə mvə'nə̀ yi ko ntʉm
bohòmʉ̀ nə̀ mʉ ŋkum ŋgàa gʉ̀ bʉp nə.
Yà'a mʉmvə'nə̀ mʉ co ŋwə̀ nə̀ mantombì
ŋgònìtsə̀' fa bʉ̀ʉ sə̀ wo nə̀ kə̀ dzəm
bohòyi nə tse' lùŋ wèŋ nsàp kontʉm ye
nə.
17 Yi ŋkum nə̀ mvèsə̀; bwìŋ kuksə yi nə̀
yi Nwì yiìyi nə. Yi Nwì nə̀ kaco bwìŋ ye
to yi bə lis yeŋ, kaco yi kpʉ sə̀' yeŋ. Bwìŋ
sə kuksə liŋ ye sə mvèsə̀ nə̀ mvèsə̀. Yà'a
ye vɛ'nə.
18 Mo àm Timatì, mʉ̀ sə fa ntip nè'e
ndzə bohòwù. Yusə̀ mʉ̀ sə gʉ̀ yè'sə, yà'a
kə̀kʉrə̀ bə yusə̀ ŋgàa tsòhòbum Nwì wèŋ
ànə cep fa' bə liŋ yo sə. Mè'rə ncèp ànə
cum sə ntʉʉ̀ wù anə gʉgʉŋ, ya wu sə mak
lo dzè' nə̀ Nwì mantombì bə̀boŋ.
19 Təəŋ mali bə dzədzəm yònə̀
bohòKrɛst nə gʉgʉŋ, nə sə gʉ yusə̀ wù
ànə yə'rə nə riŋ də ya'a kə̀kʉrə̀ sə. Bʉ̀ʉ
mok wèŋ cu sə̀ wo kà yusə̀ wo rì də ya'a
kə̀kʉrə̀ sə gʉ̀gə̀. Wo gʉ̀ vɛ'nə, nə gʉ bʉpsə
mʉmvə̀'nə̀ wo à dzəm tse' bohòKrɛst sə.
20 Nsàap bʉ̀ʉ sə̀ wo a gʉ̀ vɛ'nə mook
Hìminiyàs bə Àlèsandà. Mʉ̀ a fa wo ndzə
bohòSatà, ya wo yə'rə riŋ də wo kà liŋ
Nwì sə bʉpsə̀ kɛ'.

2

*Mandzə̀ Nə̀ Bʉ̀ʉ Nwì Tse' ŊgòKùksə
Nwì Mʉ Cos*

1 Ntip nə̀ mʉ̀ sə də mʉ fa to wu nə nè',
də bwìiŋ sə lɛŋ fa bwìŋ pwe' pìriyà. Wo
sə lɛŋ Nwì də nà'a fa bwìŋ pwe' yusə̀
yà'wèŋ sə jamə nə sə tɛsə wo bə ŋgə'
awo, wo sə kwasə yi bə yusə̀ yi sə gʉ̀ʉ
sə sə̀'.
2 Tsok fa wo də wo lɛŋ fa bʉ̀ ŋkəŋkum
wèŋ pìriyà, nə ye bʉ̀ʉ sə̀ wo mantombì
wèŋ sə̀', ya ŋga vesùwèeŋ tse' mandzə̀
ŋgòcu gəe', nə cum bə fifi fana nə sə
yuk Nwì; a riŋ ŋga'a ŋgòcu ncu nə̀ nà'a
bə̀boŋ nə.
3 A bə̀boŋ də wo lɛŋ fa bwìŋ vɛ'nə, yà'a
gʉ̀gə̀ Nwì nə̀ yi ŋgà lùŋsə ves nə kwa.
4 Bʉsə̀ yi dzəm də ndàaŋwè pwe' tse'
lùŋ nə riŋtse' zìnə nə.
5 Yusə də Nwì mègù mò'fis. Ŋwèe sə̀'
mò'fis nə̀ yi tə mʉtsətsə'rəə Nwì nə ye
bwìŋ, ŋgòjə be'lə və̀ yà' mvwe' mò'fis.
Ŋwə̀ ànə yi ŋwè bə ŋgùpni', yi Jisòs Krɛst.
6 A yi nə̀ yi ànə me'rə fa ni' ye ŋgòfiŋ
mè'rə bwìŋ bə zeŋ nə. Ghà nə̀ mvə̀k
ànə kʉrə fana yi niŋtsok fa bwìŋ də Nwì
dzəm də bwìŋ pwe' tse' lùŋ vɛ'nə.
7 Nà'a njo nə̀ yi à cokfis mʉ, nə gʉ mʉ
ŋgòye ŋgà ntum nə. Mʉ̀ sə cèp yè'sə
zìnə, mʉ̀ sə kà mvwès cì'. Yi ànə bʉsə
mʉ ŋgà ntum də ya mʉ tsoho lo ncèp nə̀
nje nə, nə sə yə'rə bʉ̀ lakmvum wèŋ sə̀'
ŋgòdzəm bum sə̀ zìnə yè'sə.

8 Mʉ̀ dzəm də mbəmbaam sə̀ ma
fòpwe' sə lɛŋ pìriyà. Wo cu ŋgòlɛŋ, wo
fis kok bo sə̀ rərɛŋ mʉtsə̀, nə kà jə̀jòk kè
ŋkʉ̀ə̀m àlɛ' sə ntʉʉ̀ wo tse'.

9 Ma nə̀ bohòbə̀ba yàwo də, wo ni
megu cə̀ək sə̀ ya'a kə̀kʉrə̀ bohòŋwàŋwè
ŋgòni ya'. Wo fʉhʉ ni' sə̀' bə mandzə̀ nə̀
nà'a kə̀kʉrə̀. Ka bə̀boŋ də wo jəŋ mvə̀k
ŋgòbak tu nsàp mòk, nə nisə ntìm bə
nsàp, tasə mviŋ sə̀' bə nsàp, nisə kwàŋ sə̀'
bə nsàp, nə ni cə̀ək sə̀ yà' gʉ ntèŋ wùriŋ
yeŋ.
10 Yusə lɛ də cə̀ək bàa sə̀ wo sə bɛ'
mandzə̀ Nwì wèŋ tse' ŋgòni yà', ya yà'a
yəəŋ bə̀boŋ, a ŋgògʉ̀ bə̀boŋ bohòbwìŋ.
11 Bə̀ba wèeŋ yə'rə jəŋ bum gəe', nə sə
niŋ də wo sə wəp bʉ̀ʉ sə̀ wo mantombì.

12 Mù ka dzəm də bəba yə'rə mbəmbam wèŋ dzəm, wo kà ŋàŋ mutuhù mbəmbam wèŋ wo sə tse'. Wo cum gəe'.
13 Busə Nwì ànə gu to ntòAdàm ŋkuŋ nə gu Iìf.
14 Yumok ye fe'lə sə' də, ŋwə nə wo à bòrə yi fana yi gu bup nə à ye ŋwàŋwè, à ka Adàm yeŋ.
15 Yè'sə ye-a sə vɛ'nə fana bəba nə luŋ ŋga wo dzə bwe, ŋga a ye-a də wo tse' malì dzədzəm bə ncèp nə zìnə nə, nə sə dzəm bwìŋ, nə ye rərɛŋ nə sə cum bə mandzə nə nà'a kəkurə nə na.

3

Mvə'nə Bùu Sə Wo Mantombì Mu Cos Tse' ŊgòYe

1 Wo cèpgə ncèp mòk də, <<A ye-a ŋga ŋwè dzəm də yi ye ŋwə nə mantombì mvwe' cos àlɛ, ye də yi dzəm yà'sə fàak sə bəboŋ.>> Ncèp ènə nà'a zìnə.
2 Ŋwə nə mantombì nə tse' ŋgòye ŋwə nə bwìiŋ sə kà yumok sə yà'a bə jòŋ bohòyi yə. Yi ye ŋwə nə yi tse' ŋgwe mò'fis, ye ŋwə nə yi jəgə bum fùə, ŋwə nə yi tse' tu, ŋwə nə bwìŋ wəpgə yi, yi ye ŋgà jàhà bə bwìŋ, nə ye ŋwə nə aco yi yə'rə riŋ to fa bwìŋ bum.
3 Yi kà ŋgà jùhù rùk ye, nə kà ŋgà lùlù sə' ye. Yi ye lɛ ŋwə nə fùə, nə kà ŋgà ŋkùəm ye, nə kà mbàm ləlà sə dzəm ti'.
4 Yi ye ŋwə nə yi sə kotse' rì ndap ye bəboŋ, bwe yee sə yuk yi, nə sə wəp yi.
5 Busə a ye-a ŋga ŋwè ka mvə'nə aco yi kotse' to ndap ye bəboŋ riŋ, ye də aco yi kotse' riŋ to cos nə Nwì nə va? A bùə.
6 Yi kà ŋwə nə yi a bùuŋ krətèŋ ghà ànə ye; bùusə kàmòk yi nə ye ŋgònèni', nə gbu ni sənə nzak bohòNwì, mvə'nə ŋkum ze' nə ànə gu, nə gbu yà'a.
7 Yusəmook sə' də, ŋwə nə mantombì nə tse' ŋgòye ŋwə nə bùu sə wo ka krətèŋ yeŋ wèeŋ wəpgə yi sə'; ya ŋga kà də bwìiŋ ye ŋgòto liŋ ye bup fana yi gbu ni sənə tam nə ŋkum ze' nə nòŋsə nə duk.
8 Ma nə bohòdikìŋ wèeŋ yàwo də, wo tse' ŋgòye bùu sə bwìiŋ wəpgə wo, nə ye bùu sə wo kà cù ba cèpgə, nə kà rùk ləlà sə no. Wo ye bùu sə wo kà ntum bə nzak mbàm ləlà sògə.
9 Wo sə dzəm tse' bum sə Nwì a nìtsə' fa bwìŋ sə, nə sə tse' tsətsərə nə nà'a kəkurə.
10 Wèeŋ mumsə ja'a nsàp bù ènə ŋkuŋ nə fa wo nsàp fàk ènə. A ye-a ŋga wèŋ ka yumok sə bup bohòwo ye, fana wèŋ fa wo fàak yè'sə.
11 Bəba wèeŋ nə ye tsoŋ sə' bùu sə bwìŋ wəpgə wo, nə kà ŋgàa ncəncàŋ ye. Wo ye bàa sə wo tse' tu, nə ye sə aco bwìŋ naaŋ tu bə yusə wo sə fàak.
12 Dikìŋ wèeŋ ye ŋgàa tse' ŋgwe mò'fis, mò'fis. Wo ye bùu sə wo rì ŋgòkotse' ndap awo bə bwe awo bəboŋ.
13 A ye-a ŋga wo gù fàak cos sə bəboŋ vɛ'nə, bwìiŋ nə wəp wo fana aco wo cep to yusə wo dzəm tse' yà' bə liŋ Jisòs Krɛst sə, nə kà yumok wəp.
14 Mù sə tsəm də mu nə kə kɛ' ye weŋ mvək momjo fana mù sə còm fa weŋ bum yè'e.
15 Busə kàmòk aco yumok gu mu, mù kà nənàk və àlɛ. Mù dzəm də wèeŋ riŋtse' mvə'nə aco bùu sə wo mvwe' bòp bù nə bùu Nwì wèŋ tse' ŋgòcu ncu njàwo nə. Wèŋ rì də bòp bù nə bùu Nwì nə a cos Nwì nə yi cu ŋwəm nə. Cos nə tàm tse'gə zìnə nə yi.
16 Yà' nòjəja də bum sə Nwì a nɛ̀ nìtsə' fa ves yà' bə mandzə ye nə yam vɛ'ɛ co wù kà fùk. Yusə də,

Ma nə bə ŋgùpni' ye, yi anə buuŋ ŋwè,
fana bwìŋ ye yi bə lis;
Ma nə bə yòŋsə ye, Nwì ànə niŋtsok fa
bwìŋ də yi ŋwə nə rərəŋ;
Bə ma nə masinjàa Nwì fana wo à yə yi
bə lis awo;
Bohòma nə bwìŋ fana wo à tsòho lòliŋ ye
sə sənə nzeŋgòŋ nə pwe';
Ma nə bohònzeŋgòŋ nə fana bwìŋ à
dzəm bohòyi;
Ma nə mubu fana Nwì ànə jəŋ kok lo yi
mubu anə, nə fa yi mvwe' ncum sə
ghaŋ wùriŋ.

4

Ncèp Nə Ze' Nə Borə Bwìŋ Bə Zeŋ

1 Yòŋsə nə̀ Nwì nə a tsə̀' fa ves jəja laŋ
də anə̀ ye ghà nə̀ nùumbu sə mè lòo fana
bu̱u̱ mok wèeŋ nə me'rə mandzə̀ nə̀ zìnə
nə̀ wo à dzəm tse' nə, nə yuŋ lo yusə̀
yòŋsəə ze' sə bòrə kɛ' bwìŋ bə zeŋ sə, nə
dzəm sə̀' yusə̀ yà' sə yə'rə fa bwìŋ sə.
2 Nsàap ncèep yè'sə sə tesə və̀ bohòbu̱u̱
sə̀ woo cì'gə̀ mvwès, nə kà mbɛŋ kòm,
ŋkərəə awo à jip laŋ.
3 Nsàp bu̱ ànə nə sə du̱k də, gù ka yusə̀
bəboŋ yeŋ, nə də nsàap zu̱zu̱u̱ mok cu sə̀
bwìiŋ kà yà' zu̱. Ŋga Nwì ànə gu̱ zu̱zu̱u̱
yà'sə də ya ŋga bu̱u̱ sə̀ wo a dzəm bohòyi
nə rɛɛŋ zìnə nə wèeŋ jəŋ yà', nə zu̱ yà',
nə kwasə yi fo'.
4 Yusə də, bum sə̀ Nwì à gu̱ yà' pwe'fo'
bəboŋ. Yusə̀ co ŋwèe dzeeŋ yà'a bu̱ə̀, ŋga
a ye-a də wo jə yà', nə kwasə yi bə zeŋ na.
5 Bum pwe' rərɛŋ bu̱u̱sə̀ ncèp Nwì sə
cèp vɛ'nə, nə ye bu̱u̱sə̀ wo lɛŋ pìriyà bə
zeŋ.

Pol Tsə̀' Fa Timatì
Mvè'nə̀ Yi Sə Gu̱ Fàak Nwì

6 A ye ŋga wù jə ntip yè'sə, nə tip
bwema mok sə wèŋ fana wù ye ŋgà fàk
Jisòs Krɛst nə̀ bəboŋ. Wu nə niŋ də ntu̱m
yògu̱ laŋ bu̱u̱sə̀ wù sə naaŋ tu bohòncèp
nə̀ Jisòs Krɛst, nə sə kotse' yəyə'rə̀ nə̀
zìnə, nə̀ wù a dzəm nà' gu̱gu̱ŋ nə.
7 Wu dzeeŋ taàŋ ŋgàam ləm sə̀ yà' ka
yumok bə ma nə̀ Nwì tse' yà'a. Yə'rə ni'
yòlɛ ŋgòcu nsàp ncu nə̀ aco nà' gu̱ Nwì
kwa.
8 Bu̱sə̀ a ye-a ŋga ŋwè yə'rə-a ŋgùpni'
ye ŋgòye gu̱gu̱ŋ fana yà' tse' swe'. Fana
a ye-a ŋga ŋwè yə'rə ntu̱m ye ŋgòbɛ'
mandzə̀ Nwì fana nà'nə boŋ ghak wùriŋ
bu̱u̱sə̀ ye də yi tse' swe' bə ncu nə̀ ŋga'a
nè'e, nə ye bə ncu nə̀ nà' cu mantombì
nə sə̀'.
9 Ncèp nə̀ mu̱ cèp ànə nà'a zìnə, kaco
ŋwè mərə fu̱k nà' yeŋ.
10 Nà'a njo nə̀ vèes gèsəgə̀ ŋàŋ, nə fak
vɛ'ɛ gu̱gu̱ŋ sə, bu̱u̱sə̀ vès a naaŋ tu avès
bohòNwì nə̀ yi cu ŋwəm, nə̀ yi ŋgà lùŋsə̀
bwìŋ pwe', nə ye lɛ bohòbu̱u̱ sə̀ wo a
dzəm bohòyi wèŋ.
11 Tsok fa bwìŋ ntip yè'sə, nə yə'rə wo
ŋgògu̱ yà' sə̀'.
12 Kà də wu gu̱ co bwìŋ sə jəŋ wu co
mweŋke' du̱k. Cum ncu yòlɛ bə mandzə̀
nə̀ aco bwìŋ ku̱k ja'a wu, nə sə gu̱ yàwo
sə̀' vɛ'nə. Sə gu̱ vɛ'nə bə mandzə̀ nə̀ wù
sə cèp ncèp, nə ye bə mandzə̀ nə̀ wù sə
gu̱ bum yo pwe'. Wu sə dzəm bwìŋ, nə
fa ntu̱m yòbohòNwì, nə cum ncu nə̀ nà'a
rərɛŋ.
13 Ye jəŋ ŋga'a tè mu̱ kə və fana wu jəŋ
mvək yòŋgòta fa bwìŋ ŋwàk Nwì, nə sə
tsoho fa wo ncèp Nwì, nə sə yə'rə wo sə̀'.
14 Tsərə tse' mvè'nə̀ bu̱ ŋkwàha bwìŋ
wèŋ ànə naaŋ fa wu bo mu̱tuhù fana ŋwə̀
mòk nə cep yumok bə liŋ yo, ŋga yi sə cèp
bə ŋàaŋ Nwì yà'a. Kà də wu swi mak li
ŋkərə̀ nə̀ Nwì à fa wu nùmbu ànə nà'a
du̱k.
15 Bum sə̀ mu̱ tsə̀' wù yè'sə, fa ntu̱m
yòfo', nə fa ŋàaŋ yo sə̀' fo', ya ŋga
ndàaŋwè pwe' nə sə ye mu̱mvè'nə wù sə
lòmantombì sə.
16 Jəŋ ŋkərə̀ bə ncu yònə̀ wù cu nà', nə
jəŋ ŋkərə bə yusə̀ wù sə yə'rə fa bwìŋ. Sə
gu̱hu̱ bum yè'sə, bu̱u̱sə̀ wu gu̱-a yà' fana
wu nə gem ni' yo nə ye bu̱u̱ sə̀ wo yuk wu
ŋga wù sə cèep sə.

Ntip Nə̀ Wù Tse' ŋgòFa Bu̱u̱ Cos Wèŋ

5

1 Kà də wu jwa ŋkwà' ŋwè du̱k, cep
bohòyi lɛ co yi tɛ̀' yò. Gu̱ bohòwàhanzùm
wèŋ co də wo bwema yo wèŋ.
2 Gu̱ bohòbàa sə̀ wo rèŋ laŋ wèŋ co də
wo ma yo wèŋ, nə gu̱ bohòwàhaŋgwɛ̀ŋ
wèŋ co də wo njɛ̀' yo wèŋ. Tsətsərə̀ yònə̀
wù tse' bohòwo nə, ye nə̀ nà'a rərɛŋ.

Bàa Yepmfə Wèŋ

3 Jəŋ ŋkərə̀ bohòbàa yepmfə, sə̀ wo bàa
yepmfə zìnə bə zìnə.
4 A ye-a ŋga ŋwà ŋgwemfə tse' bwe kè
bwe sə̀ bwe ye àlɛ' fana bwe sə wèŋ riŋ
to ntòmvè'nə̀ wo nə sə ku̱k ŋwə̀ awo nə
bə mandzə̀ nə̀ bəboŋ. Yà'a mvè'nə̀ wo nə
gu̱ ya wo lak bo fàak sə̀ wo à gu̱ fa bwe
sə. Nwì dzəm də yà'a ye vɛ'nə.
5 Bàa yepmfə sə̀ wo bàa yepmfə zìnə,
sə̀ wo ka bu̱u̱ sə̀ co yà' tɛsə wo tse', sə̀ wo
naaŋgə̀ tu awo bohòNwì yà'a. Wo sə lɛŋ
nùm bə ndzəm pwe' də Nwìi tɛsə wo.

6 Fana ŋwà ŋgwemfə nə̀ yi sə tsərə ye
bum sə̀ yà'a nə gʉ yi kwa, mègù ye yà'sə
co ŋwə̀ nə̀ yi a kpʉ laŋ, ŋga ye-a sə̀ də yi
cu fo' ŋwəm na.
7 Tsok fa bwìŋ də wo sə gʉ vɛ'nə ya ŋga
ŋwèe kà yumok sə̀ co yi to liŋ awo bʉp
bʉ̀ʉ zeŋ tse'.
8 A ye-a ŋga ŋwə̀ nəmòk sə kà njənjàaŋ
ye, nə ye wesə co ndap ye kʉ̀k fana ye də
ŋwə̀ ànə a mà' dzədzəm ye nə laŋ. Nsàp
ŋwə̀ ànə bʉp càsə ŋwə̀ nə̀ yi ka Nwì riŋ
lok.
9 Wu cu ŋgòcòm liŋ bàa yepmfə wèŋ
fana wù com megu liŋ bàa sə̀ wo a
dzèŋ lùumŋgòŋ hum ntùŋfu nə casə lo
mantombì, nə ye sə̀' nsàp ŋwà nə̀ bə ndu
ye nə à sə cugə̀ bəboŋ.
10 Yi ye ŋwà nə̀ bwìŋ rì yi də yi gʉ̀gə̀
bəboŋ. A ye nsàap bàa sə̀ wo à kʉ̀k bwe
awo bəboŋ; nə sə jaha bə ŋkʉ̀ìŋ wèŋ
mʉnda'à wo wùriŋ, nə cuk fa bʉ̀ʉ Nwì
wèŋ kù, nə tɛsə ŋgàa yə ŋgə' wèŋ, nə ye
sə̀ wo jə wes mvə̀k awo ŋgògʉ̀hʉ nsàap
bum sə̀ bəboŋ zok, zok, nduk.
11 Kà də wu com liŋ bàa yepmfə sə̀ wo
cu ntòbə ŋàŋ dʉk, bʉ̀ʉsə̀ wo nə dzəm
ŋgòlòfe'lə gù səmok fana nə kà ntʉm
ŋgòyù Krɛst mok ko fe'lə̀.
12 A ye-a ŋga wo gʉ̀ vɛ'nə fana ye də wo
gʉ̀ bʉp bʉ̀ʉsə̀ wo bʉpsə yusə̀ wo ànə kak
to bohòKrɛst sə laŋ.
13 Yumook sə̀' də, bàa yepmfə sə̀ wo cu
ntòbə ŋàŋ sə wèeŋ nə bʉʉŋ ŋgàa wɛ', nə
ye ŋgòni dzooŋ kɛ' ndap bwìŋ. Yumòk
nə nà' bʉp càsə wesə, a nə̀ də wo nə ye
ŋgòcaŋsə kɛ' ncəncàŋ, nə sə gbʉ ni kɛ'
bə bum sə̀ yà' ka yàwo yeŋ, nə sə cep kɛ'
yusə̀ yà' ka bəboŋ yeŋ.
14 Mvə̀'nə̀ bum yè'sə nə yeè nə vɛ'nə
fana mʉ̀ sə dʉk də a bəboŋ də bàa
yepmfə sə̀ wo cu ntòbə ŋàŋ wèeŋ jəŋ
ndum, nə dzə bwe, nə kʉk ndap awo
bəboŋ, ya bʉ̀ʉ sə̀ wo sə bɛŋ ves sə kà
yumok sə̀ co wo to liŋ avès bə zeŋ bʉp
tse'.
15 Mʉ̀ sə cèp vɛ'nə yè'sə bʉ̀ʉsə̀ bàa
yepmfə mok wèŋ a jàm mè'rə mandzə̀ nə̀
zìnə nə laŋ, nə bɛ' lo Satà.
16 A ye-a ŋga ŋwə̀ nəmòk cu nə̀ yi tse'
ŋwà ŋgwemfə mʉ ntòmbìi yi fana yi kʉk
lis bohòŋwà ànə. Kà də yi jəŋ fàak yà'sə,
nə tsə cos nə fo' dʉk, ya ŋga cos nə tse'
mandzə̀ ŋgòkʉ̀k rì lis bə bàa yepmfə sə̀
wo yàwo bàa yepmfə zìnə, zìnə sə.

Bʉ̀ʉ Sə̀ Mantombì Mʉcos

17 A bəboŋ də wo kʉk lis bohòbʉ̀
ŋkwàha bʉ̀ʉ sə̀ mʉ cos sə̀ wo gʉ̀gə̀ fàak
awo bəboŋ, kʉ̀k wo lis kɛ̀' ba. Mʉ̀ sə dʉk
bohòbʉ̀ʉ sə̀ wo fàkgə̀ gʉgʉŋ ŋgòtsòho
ncèp nə, nə sə yə'rə bwìŋ sə̀' yà'a wèŋ.
18 Wo à còm ndzənə ŋwàk Nwì sə̀' vɛ'nə
də, <<Kà də ŋwèe kiŋ lok cùu nàm nə̀ wo
gʉ̀gə̀ yi, yi sə ku gòmbì dʉk.>> Wo à còm
mok sə̀' də, <<Ŋwə̀ nə̀ yi fàk laŋ, wo tse'
ŋgòlàk yi.>>
19 A ye-a ŋga ŋwə̀ nəmòk jə və̀ nzak
mʉtuhù ŋwə̀ nə̀ mantombì fana wù kà
dzəm, tse'ŋga bwìŋ ba kè tɛ' àlɛ' dʉk də
wo a yə sə̀' ŋkuŋ.
20 Ŋwə̀ nə̀ yi gʉ̀-a bʉp, wù jwa sa'rə yi
mvwe' bwìŋ, ya ŋga mok sə wəp.
21 Mʉ̀ sə cèp bohòwù yè'e mantombìi
Nwì, nə ye Jisos Krɛst, nə ye masinjàa
Nwì sə̀ yi a cokfis sə də, wu noŋsə ntip
yè'sə, fana wu cu ŋgògʉ̀ yà', wù kà ŋwə̀
mòk gèm ko fa, nə kà nza' ŋgɛ' ca sə̀' gèsə̀.
22 Jəŋ ŋkərə̀ pap ŋkuŋ nə naaŋ fa ŋwè
bo mʉtuhù. Kà də wu tse' fʉk bo sənə
bʉp ŋwə̀ nəmòk dʉk. Cum ncu nə̀ nà'a
rərɛŋ.
23 Kà də wu sə no tse' megu ndzəp dʉk.
No rùk momjo njo vàəm yo sə̀ yà'a yagə̀
wu yà'a.
24 Bʉp sə̀ bʉ̀ʉ mok wèeŋ yəəŋgə̀ jəja,
bwìŋ pwe' riŋ də Nwìi nə sak wo bə zeŋ.
Bʉp sə̀ bʉ̀ʉ mok wèeŋ kà yəəŋgə̀ yàwo
maŋkwèŋ.
25 Yà'a bə ma nə̀ ŋgògʉ̀ bəboŋ sə̀' vɛ'nə,
bum sə̀ wo gʉ̀ yà' bəboŋ mook yəəŋgə̀
jəja, mok kà ntɛ̀ŋ yəəŋ cà fana yà'a nə̀ kà
səswihì sə̀' cu mam malì.

6

1 Bʉ̀ʉ sə̀ wo cu ŋkwèŋ wèeŋ wəp masàa
awo bəboŋ, ya ŋga bwìiŋ kà liŋ Nwì bʉ̀ʉ
wo sə bʉpsə̀, nə kà yusə̀ bʉp bə bum sə̀
vesùwèŋ sə yə'rə fa bwìŋ sə cèp.
2 Ŋkwɛ̀ɛŋ sə̀ masàa awo krətèŋ wèeŋ kà
masàa awo sə̀' co yusə̀ wà bʉ̀ʉsə̀ yà'wèeŋ
krətèŋ jə. Wo gʉ fa yà'wèŋ fàak sə̀ bəboŋ

sə ŋkʉ̀ʉŋ, bʉ̀ʉsə̀ wo sə tɛsə bə fàak awo sə krətèeŋ sə̀ wo dzəm yà'wèŋ sə. Timatì, wu yə'rə bwìŋ, nə tip wo bə bum yè'sə.

Ntip Bə Nzak Ghàk

3 Timatì, a ye-a ŋga ŋwə̀ nəmòk cu nə̀ yi sə yə'rə fa bwìŋ yumok sə̀ zok, sə̀ yà' ka mvwe' mò'fis bə ncèp nə̀ zìnə nə̀ Tà Jisòs Krɛst àvès nə yeŋ, nə sə bɛŋ yəyə'rə̀ nə̀ nà'a bə mandzə̀ nə̀ vès sə yù Nwì fo' nə,

4 fana ye də yi ŋgà nɛ̀ni', yi ka yumok riŋ. A yà'sə də ŋkərə̀ ye nə ləm, yi sə làp mègù ŋgòfi' dʉk, nə sə jəŋ və ŋkʉ̀ə̀m bə bum sə̀ bwìŋ sə cèep. Bwìiŋ fi' dʉk, nə sə kʉəm fana yà' gʉ bwìŋ, wo sə tse' ntʉm sə̀ cʉcʉk kè lʉ̀ wèŋ, nə gʉ bwìŋ ga'a, nə jəŋ və yàk bwìŋ, nə gʉ bwìŋ ŋgòmərə yusə̀ yà' cu sə vəə ŋwə̀ nəmòk.

5 Nsàp bʉ̀ ànə kʉ̀ə̀mgə̀ nùumbu pwe' bʉ̀ʉsə̀ ŋkərəə awo sə ka rərəŋ yeŋ. Wo ka zìnə nə mok riŋ. Wo tsəm də wo bɛ' mandzə̀ Nwì ya ŋga wo tse' swe' fo'.

6 A lɛ zìnə də a ye-a ŋga ŋwè sə bɛ' mandzə̀ Nwì, nə ze' bə yusə̀ yi tse' fana ye də yi tse' swe' maŋgəŋgèŋ.

7 Vesùwèŋ rì də vesùwèŋ ànə və sə nzeŋgòŋ fɛn botu, a nə̀ foho lòsə̀' botu anə.

8 Ye də a ye-a ŋga a tse' yusə̀ ŋgòzʉ nə ye cəək sə̀ ŋgòni fana yà'sə ye kəkʉrə̀ bohòvès anə.

9 Bʉ̀ʉ sə̀ wo dzəm ghàk wèeŋ nə tse' toho mə̀mumsə̀ nə̀nàk. Ntʉm nə̀ wo tse' nà' ŋgòdzəm bum nà'nə nə ye bohòwo co tam, nə̀ nà'a nə ko wo, nə gʉ wo dzəm bum ləm nə ye sə̀ co yà' yaŋsə wo ntʉm fana yà' gʉ wo gbʉ bisə.

10 Bʉsə̀ ntʉm nə̀ ŋgòdzəm mbàam, mandzə̀ nə̀ bʉp pwe' tesə vègè fa'nə. Bʉ̀ʉ mok wèŋ a mè'rə mandzə̀ nə̀ Krɛst nə, bʉ̀ʉsə̀ də wo dzəm mbàm, fana nə ye nsàap ŋgə' zəzok.

Pol Tipsə Timatì Də Nà'a Təəŋ Bə Mandzə̀ Nwì Gʉgʉŋ

11 A ye-a bohòwù yòfana Timatì, wu yòŋwəə Nwì; caŋ nsàap bum yà'sə pwe'fo'. Jihi nzòŋ ŋgòyù lɛ yusə̀ yà'a rərəŋ. Gʉ̀ yusə̀ aco Nwì kwa bə zeŋ, nə sə naaŋ tu yo bohòKrɛst, dzəm bwìŋ, sə kontʉm, nə sə ye fʉ̀ə̀.

12 Jihi nzòŋ, nə lʉ nsàp lʉ̀ nə̀ aco ŋwè lʉ nà' ŋga yi fa ntʉm ye bohòKrɛst nə, ya wu bɛ' ko lùŋ nə. Nà'a yà'sə lùŋ nə̀ Nwì ànə to wu də wu kə tse' nà' nə. Yi ànə to wu ghà nə̀ wù à təəŋ mvwe' bwìŋ, nə cep jəja də wù dzəm bohòKrɛst nà'a.

13 Mʉ̀ sə tsə̀' wu ncèp nè'e mantombìi Nwì nə̀ yi fagə̀ yòŋsə̀ bohòbum pwe', nə ye Jisòs Krɛst nə̀ yi à təəŋ mantombìi Poŋtiyòs Palè, nə cep fis zìnə ye jəja.

14 Mʉ̀ sə tsə̀' wu də, wu noŋsə ntip sə̀ mʉ̀ fa wu yè'e pwe'fo', nə kà mòk bʉpsə lok fʉ̀k, ya ŋga ŋwə̀ nəmòok kà liŋ yo bə jòŋ to tètè kə dzeŋ ghà nə̀ Tà àvès Jisòs Krɛst nə və sàmok nə.

15 Mvèk nə kʉ̀rə fana Nwìi nə gʉ yi, yi tesə və jəja. Yi Nwì nə̀ yi tse' mègù ye yusə̀ yà'a bàboŋ, yi tse' nzeŋgònə yiiyi, yi ŋkum bohòŋkəŋkum wèŋ pwe', nə ye Tà bohòtà wèŋ pwe' sə̀'.

16 Yi tse' lùŋ nə̀ kaco nà' me yeŋ, yi cugə̀ mʉtsətsə'rəə marɛŋ nə̀ kaco ŋwè kʉəp və to fo' yeŋ. Ŋwè ka yi bə lis ye yuk, nə ye sə̀' də kaco ŋwè ye to yi sə̀' yeŋ. Bwìiŋ wəp yi, fana ŋàaŋ ye sə cum geŋ fo' mvèsə̀ nə̀ mvèsə̀. Yà'a ye vɛ'nə.

17 Ma nə̀ bohòbʉ̀ʉ sə̀ wo ŋgàa ghàk sə nze fɛŋ fana tsok fa wo də wo kà ni' sə nɛ̀ŋ. Wo kà tu bə ghàha awo sə naaŋ bʉ̀ʉsə̀ ŋwè ka mvə̀'nə̀ yà'a nə me wes nə riŋ. Wo sə naaŋ tu awo lɛ bohòNwì bʉ̀ʉsə̀ yi ŋwə̀ nə̀ bo to, yi fagə̀ ves bum pwe'fo' ŋkʉ̀ʉŋntɛ̀ŋ, də ya vèes kwa bə zeŋ.

18 Wo sə gʉ bum sə̀ bàboŋ wùriŋ, wo tse' bo awo to, nə sə fa bwìŋ mbo. Yà'a yusə̀ yà'a nə gʉ wo, wo ye ŋgàa ghàak sə̀ zìnə sə,

19 bʉ̀ʉsə̀ a ye-a ŋga wo gʉ̀ vɛ'nə, ye də wo lòksə yà'sə bum sə̀ yà'a nə̀ tɛsə wo ntsə'mòk, fana wo nə kə tse' lùŋ nə̀ nà'a lùŋ nə̀ zìnə nə.

20 Timatì, jəŋ ŋkərə̀ bə yusə̀ Nwì a fa ndzə bohòwù. Kà cùu yo bə ncèep sə̀ ŋgwàŋ sə̀ yà' ka yumok bə ma nə̀ Nwì tse' yà'a gèsə̀, nə kà cù bə mfi'dʉk ləm sò. Bʉ̀ʉ mok wèŋ sə tsəm də a ncèep ŋkərə̀, ŋga yà' kà vɛ'nə yeŋ.

21 Bʉ̀ʉ mok wèŋ tsəm də wo tse' ŋkərə̀ fana yà' a gʉ̀ʉ wo jam mandzə̀ nə̀ ŋgòtse'

bum sə̀ vesùwèŋ a dzəm sə. Nwìi gʉ wu
bə̀boŋ.

Ŋwàk nə Ba, nə Pol à Còm Fa TIMATÌ

Pol à còm ŋwàk ènə ŋga yi cu mʉ ndapndzəmə̀ yiìyi fana yi dzəm ŋgòyə Timatì. À ye ŋga yi rì də mvə'nə̀ yi nə kpʉ kʉ̀rə laŋ. Yi à sə cèp ghak bə ntip sə̀ ŋgòtsòho ncèp nə̀ Nwì nə. Tu ncèp nə̀ gʉgʉŋ nə nja də, ŋwə̀ nə̀ yi dzəm-a ŋgòye mofàk Jisòs nə̀ zìnə nə, yi tse' ŋgòye co sojà nə̀ yi sə yu' dʉk. Yi ka tse' ŋgòkosə lo' marè'tu bohòŋkwà'ŋwə̀ ye nə̀ nà'a Jisos Krɛst nə. Yi tse' ŋgòye fə̀fʉhʉ̀ ŋgòyə ŋgə' bʉ̀ʉ fàak ye sə (ye ŋgoo 1:8, 2:3, 2:12, 2:15, 3:11, 4:5).

1 Còm ŋwàk nè'e mʉ̀ʉ Pol nə̀ mʉ ŋgà ntum Jisòs Krɛst. Nwì a fʉ̀hʉ nòŋsə yi də mʉ ye ŋgà ntum ye. Fàk am yè'sə də mʉ sə tsoho fa bwìŋ bə nzak lùŋ nə̀ nà' sə və̀ bohòJisos Krɛst nə.

2 Mʉ̀ sə còm fa ŋwàk nè'e bohòwùu Timatì mo àm nə̀ sə ntʉʉ̀ mʉ̀. Nwì nə̀ yi tɛ̀' nə ye Jisòs Krɛst nə̀ yi Tà àvèes gʉ wu bəboŋ, nə koksə manziŋ bohòwù, nə fa wu fifi sə ntʉʉ̀.

Pol Kwɛ'sə Timatì
ŊgòFàk Gʉgʉŋ, Nə Kà Wəp

3 Mʉ kwasəgə̀ Nwì bʉ̀ʉ wùu Timatì. Mʉ̀ sə fàk bohòyi bə ntʉm nə̀ rərɛŋ mvə'nə̀ tɛ̀' am wèŋ à fàak. Mʉ lɛŋgə̀ bohòyi maràŋ bə ndzəmə̀ lòoŋ də yi se wu ŋkʉ̀ʉŋntɛ̀ŋ.

4 Mʉ tsərə ndzəplis yo sə̀ wù a wa ghà nə̀ vesù à gà'a yà'a, ntʉm àm sə gʉ mʉ co mʉ ye fe'lə wù sə̀mok ya mʉ kwa.

5 Mʉ tsərə fe'ləgə̀ mok sə̀' mvə'nə̀ wù a fa ntʉm yòbohòJisòs bə nə̀ zìnə. Macici yòLuwìs ànə fa to ntʉm vɛ'nə yi, nə ye də ma yòYunìs fa sə̀'. Mʉ̀ rì də wu sə̀' vɛ'nə.

6 Mvə'nə̀ mʉ̀ rì də wu vɛ'nə fana mʉ̀ dzəm də mʉ tsok fa wu yumok. Wu lumsə ŋkərə̀ nə̀ Nwì a fa wu ŋgòfàk bə zeŋ ghà nə̀ mʉ̀ ànə naaŋ fa wu bo nà'a.

7 Rìŋtse' də Nwì a fa vesùwèŋ Yòŋsə ye nə̀ Rərɛŋ nə̀ nà' gʉ ves a kà wʉə tse'. Nà' a fa ves ŋàŋ, nə gʉ a dzəm bwìŋ, nə sə ko ni'.

8 Ye də kà də wu koksə marè'tu ŋgòtsòho fa bwìŋ liŋ sə̀ Tà sə dʉk. Nə ye sə̀' də kà də wu koksə marè'tu bohòmʉ̀ də bʉ̀ʉsə̀ mʉ ŋgà ndapndzəm sə̀' dʉk. Yusə də wu tse' lɛ nsàp ntʉm nə̀ ŋgòkə̀ ye ŋgə' bʉ̀ʉ Ntirə̀ nə̀ Bəboŋ nə sə̀'. Aco wù gʉ to yè'sə bə ŋàaŋ sə̀ Nwìi fa wu yà' yi.

9 A yi Nwì nə nə̀ yi a lùŋsə ves, nə dʉk ves də a cum ncu nə̀ nà'a rərɛŋ. Yi à gʉ̀ yè'sə, ka də a bʉ̀ʉ yumok sə̀ bəboŋ sə̀ vesùwèŋ a gʉ̀ yeŋ. Yi à gʉ̀ fa ves yè'sə ndzə bohòJisòs Krɛst ŋga yi tsəm kok gu sə vəə yi bə bòvəm ye ŋga nzeŋgòŋ ka ntòyeto.

10 Nə̀ niè' nè'e mvə'nə̀ Jisòs Krɛst ŋgà lùŋsə̀ bwìŋ a və̀ fana vesùwèŋ a rì mok bum sə̀ Nwì a sə tsərə də yi nə gʉ sə. Yusə̀ yi à vəə nə gʉ sə də yi à ghak ŋàaŋ kpʉ, nə jəŋ və lùŋ nə̀ nà'a nə̀ kà mè yuk mvwe' jəja. Mandzə̀ nə̀ yi à jə və̀ nà' à ye bə Ntirə̀ nə̀ Bəboŋ nə.

11 Nwì a naaŋ fa mʉ bo mʉ tuhù də mʉ tsoho sə̀' Ntirə̀ nə̀ Bəboŋ ènə. Mʉ sə̀' ŋgà ntum zeŋ, nə sə yə'rə fa bwìŋ sə̀' zeŋ.

12 Nà'a njo nə̀ mʉ̀ sə yə ŋgə' nə. Megu də marè'tu sə kà mʉ ko bʉ̀ʉsə̀ mʉ̀ rì ŋwə̀ nə̀ mʉ̀ a dzəm bohòyi nə bəboŋni. Mʉ̀ rì tse' sə̀' pap də yi tse' ŋàaŋ sə̀ ŋgònòŋsə bum sə̀ mʉ̀ a fa yà' ndzə bohòyi sə tətè kə dzeŋ nùmbu ànə nə̀ yi nə bwi və. *

13 Wù à yuk ncèp nə̀ zìnə nə̀ nà'a bə liŋ Jisòs Krɛst nə bohòmʉ̀ laŋ. Jəŋ ŋkərə̀ də wu sə yuŋ megu zeŋ. Wu sə gʉ̀ vɛ'nə, wù sə fa ntʉm bohòNwì, nə sə dzəm bwìŋ bʉ̀ʉsə̀ wu ŋwə̀ə Jisòs Krɛst.

14 Ncèp nə̀ Nwì a fa ndzə bohòwù ènə gʉ ntɛŋ wù kà fʉ̀k. Fana ye də wu jəŋ ŋkərə̀ də ŋwə̀ nəmòok kà nà' kupsə̀ bʉpsə̀. Yòŋsə̀ nə̀ Rərɛŋ nə̀ nà' cu ndzə ni'ì vès nə nə tɛsə wu ŋgògʉ̀ vɛ'nə.

15 Wù rì də bʉ̀ʉ sə̀ mvwe' lak Ɛsiyà pwe' a mè'rə tes mʉ mʉmʉ̀. Fùgelòbə Emoginìs a mè'rə mʉ sə̀'.

16 Ŋwə̀ nə̀ yi vesi mègù Onesiforòyiìyi. Yi gʉ̀gə̀ ntʉm àm sə ye fəfup. Yi kà marè'tu bə kwaŋ am yè'e sə̀' koksəgə̀. Mʉ̀

* **1:12 1:12** Aco ncèp ènə sə dʉk də, <<Yi tse' ŋàaŋ sə̀ ŋgònòŋsə bum sə̀ yi a fa yà' ndzə bohòmʉ̀ sə.>>

tsəm də Tàa nə se ndap ye bə nsàp nè yi
sə gʉ̀ ànə.
17 Yi à kə̀ dzèŋ mvwe' lak Rumà, yi lap
fok kɛ'ca mʉ vɛ'ɛ tətè yi ye mvwe' sə̀ mʉ̀
cu.
18 Mʉ̀ sə lɛŋ də Tà Nwìi gʉ Tà Jisòs
ŋgòkoksə manziŋ bohòyi nùmbu ànə nè
yi nè bwìŋ vəə. Wù rì mvə'nə yi à sə tɛsə
mʉ ghà nè mʉ̀ à ye mvwe' lak Efesòyà'a-e
bəboŋni.

2

Ŋgə' Nè Ŋgà Fàk Nwìi Nə Ye

1 Wùu Timatì mo àm, təəŋ gʉgʉŋ bə
ŋàaŋ sə̀ Jisòs Krɛst fagè bʉ̀ʉ ye wèŋ.
2 Wù à yuk bum sə̀ mʉ̀ a sə yə'rə kɛ'
mvwe' bwìŋ yà'a; jəŋ yà', nə yə'rə bwi fa
bʉ̀ʉ sə̀ wo zìnə nə ye kə̀kʉrə̀. Bʉ̀ʉ yè'sə
wèeŋ nə jəŋ yà', nə yə'rə bwi fa bʉ̀ʉ mok
wèŋ sə̀'.
3 Ye ŋgə' ma njòco sojà nè bəboŋ
bohòJisòs Krɛst.
4 Wù rì də ŋwə̀ nè yi sojàa kà ncu ye
co ŋwə̀ nè la'à mok cugè. Yi cugè ncu nje
ŋgògʉ̀ də ŋkwà'ŋwə̀ ye sə kwa.
5 Tsərə fe'lə-a mòk co ŋgà cacaŋ-è. Aco
wo də yi gha' bwìŋ yi, ŋga yi ka lʉ̀ʉk sə̀
wo nòŋsəgè də ŋwèe caŋ vɛ' bə vɛ' sə
pwe' noŋsə à?
6 Ŋgà fàk nzum nè yi fàkgè vɛ'ɛ bə
ŋàaŋ tse' togè bum sə̀ yà' tesə mʉnzùù
fi yi.
7 Tsərə bum sə̀ mʉ̀ tsə̀' fa wu yè'sə
bəboŋ. Tàa nə gʉ wu wù rɛɛŋ bə zeŋ
pwe'fo'.
8 Kà swì də Jisòs Krɛst nè yi à tesə
bohòbʉ̀ʉ Devìd à lòkok mvwe' kpʉ. Nà'a
Ntirə nè Bəboŋ nè mʉ̀ sə tsòho fa bwìŋ
nə.
9 Yà'a yusə̀ mʉ̀ sə yəə nə ŋgə' bʉ̀ʉ zeŋ
sə. Wo tasə mʉ yè' bə kwaŋ co ŋwə̀ nè yi
bʉpsə yumok. Megu də kaco wo tasə to
Ntirə nè Bəboŋ nə yeŋ.
10 Fana mʉ̀ sə ye lo yàm ŋgə' mantombì
bʉ̀ʉsə̀ bʉ̀ʉ sə̀ Nwì a cokfis wo yè'sə sə̀
ntɛ̀ŋ. Mʉ gʉ vɛ'nə ya wo dzəm bohòJisòs
Krɛst fana Nwì fa wo lùŋ nə nà'a nə kà
kə̀ mè yuk nə. Fana wo nə kə̀ tse' bum
sə̀ bəboŋ sə̀ yà'a nə kà mè yuk, sə̀ Nwì a
nòŋsə fa bʉ̀ʉ Jisòs wèŋ sə.
11 Ncèp mòok nè', nə nà' a zìnə, aco wù
riŋ yòsə̀' də a vɛ'nə, də,
A kpʉ-a ves Krɛst,
A nə lokok be'lə sə̀' vesiwèŋ.
12 A təəŋ be'lə-a venəwèŋ cʉ̀k,
A sak gaŋ ye sə̀' venəwèŋ.
A kà-a yi də yi nə njàvès jə,
Yi kà ves də vesùwèeŋ sə̀ ye sə̀' jə.
13 Vesùwèeŋ kà-a zìnə bohòyi ye,
Yi mègù ye ŋwə̀ nə yi yegè ye zìnə.
Kaco yi dzeeŋ yuk ni' ye yeŋ.

Fàk Co Nwì Dzəm Də, <<Ŋ̀, Wù Sə Fàak>>

14 Gʉ̀ bʉ̀ʉ yo wèŋ ŋgòtsərə tse' bum
yà'sə, nə kà swì. Cèp bohòwo, nə soŋ wo
ntu' bəboŋ mʉnə liŋ Nwì də wo kà mvèk
bə ncèep cùu sə̀ də ŋwə̀ nè'e riŋ ghak yi
kè nà'a àlɛ' sə càsə̀. Nsàp ànə ka fàk tse',
nà'a bʉpsəgè bʉ̀ʉ sə̀ wo yuk yà' bʉpsə.
15 Jihi nzòŋ, nə gʉ fàak yo bəboŋ
ya Nwìi dzəm də <<Ŋ̀, wù sə fàk
mʉmvə'nə.>> Ye nsàp ŋwə̀ nè kaco
marè'tu tesə sənə fàak yo yeŋ, nə ye ŋwə̀
nè wù rì ŋgòkotse' ncèp nè Nwì nə bə
mandzè nè bəboŋ.
16 Yusə də, kà də wu tse' bo sənə nsàp
taaŋgàam ləm sə̀ yà' ka fàk bohòNwì tse'
yà'a dʉk. Mʉ dʉk vɛ'nə bʉ̀ʉsə̀ yà'a jə fəsə
lògè bwìŋ mvwe' mandzè Nwì maŋkwɛ̀ŋ,
maŋkwɛ̀ŋ.
17 Ŋgàam awo yà'sə yegè co nsàp
mvwe' nè nà'a kà mègè, nə sə jək logə
mantombì nà'a. Hìminiyàs bə Fìlitù sə
yə'rə bwìŋ nsàap bum yà'sə.
18 Wo a jàm mè'rə mandzè nè zìnə nə
laŋ. Wo sə dʉk kɛ'cà də ŋgòlòkok mvwe'
kpʉ à cà lòmè laŋ. Wo gʉ vɛ'nə fana bʉ̀ʉ
mok wèŋ ye ŋgòmərə də zìnə nə ŋga'a
nè fòlɛ.
19 Bwìŋ sə mərə-a sə̀ vɛ'nə fana bʉ̀ʉ
Nwì wèŋ nə təəŋ gʉgʉŋ co kùumndap,
yà'a nè kà kupsə̀ yuk. Ŋgì ncèp nè wo
còm naaŋ mbwa nə də, <<Tà rì bʉ̀ʉ sə̀
yà'wèeŋ sə̀ ye. Ŋwə̀ nè yi də yi bɛ'
mandzè Tà Jisòs lòoŋ, yi cokfis ni' ye sənə
bʉp.>>
20 A yegè mʉnda'à ŋgà ghàk wù ye bum
sə̀ ŋgògèsə zʉzʉ mbwa zəzok. Mok sə yà'
gʉ ntɛŋ. Mok sə̀ ka ntɛŋ gʉgʉŋ yeŋ co

kʉ̀ʉŋ ncàk vɛ'ɛ. Sə̀ yà' gʉ ntɛŋ sə, wo fis mègù ya' nùmbu nzu. Mok sə ye sə̀ wo zʉ bum ca ghà nə̀ fòlòoŋ nzak kà ye.
21 Ye də a ye-a ŋga ŋwè cokfis gɛsə ni' sənə bʉp yè'sə pwe' fana yi nə ye mok co yu gèsə̀ zʉzʉ nə̀ nà' gʉ ntɛŋ. A vɛ'nə bʉ̀ʉsə̀ yi mok rərɛŋ. Yi tse' mok fàk. Yi mok kə̀kʉrə̀ co də ŋgà ndap nə gʉ fàk bə zeŋ nùmbu nə̀ sə bà bàa pwe'.
22 Ye də wu caŋ gɛsə mvwe' ŋgʉ̀ʉ wàhabwìŋ sə̀ yà'a jə lògə̀ wo ŋgògʉ̀ bʉp yà'a. Jihi nzòŋ ŋgòkə̀ gʉ̀ mègù yusə̀ yà'a kə̀kʉrə̀, nə sə naaŋ tu bohòJisòs gʉgʉŋ, nə tse' dzədzəm bohòbwìŋ, nə ye bə fifi. Wu gʉ̀ vɛ'nə ye də wù sə gʉ̀ sə̀ mvə̀'nə̀ bʉ̀ʉ sə̀ wo yù Tà bə ntʉm nə̀ mò'fis sə gʉ̀ʉ.
23 Kà də wu gesə cùu yo sənə bum ləm sə̀ jì ŋkərə̀ sə̀ bwìŋ sə cèep dʉk. Wù rì yòsə̀' də nsàap bum yà'sə jə və̀ mègù ŋkʉ̀ə̀m.
24 Ŋgà fàk Tà Nwì ka tse' ŋgòye ŋwə̀ nə̀ yi sə li ni kɛ' sənə ŋkʉ̀ə̀m yeŋ. Yi nə ye tsoŋ ŋwə̀ nə̀ fʉ̀ə̀ bohòbwìŋ pwe'. Yi tse' ŋgòye sə̀' ŋwə̀ nə̀ yi rì ŋgòyə'rə bwìŋ bə̀boŋ, nə ye fe'lə sə̀' ŋgà kontʉm.
25 Yi ye nsàp ŋwə̀ nə̀ bwìŋ bɛ̀ŋ-a yusə̀ yi cèep, yi rɛŋsə yà'wèŋ bə fʉ̀ə̀. Yi gʉ vɛ'nə, bʉ̀ʉsə̀ kàmòk aco Nwì kupsə ntʉʉm bʉ̀ʉ yà'sə wèŋ wo riŋ zìnə nə.
26 Ya ŋga ŋkərə̀ awo bwìŋ və̀ə, wo caŋ tesə sənə tam Satà nə̀ yi ŋgà bòrə̀ bwìŋ. Tam nə̀ yi anə kotse' yà' ca də yà'a sə yuk bohòyi nə.

3

Bum Sə̀ Bwìŋ Nə Sə Gʉ Ŋga Jisòs Kʉəp ŋgòVə̀ə

1 Mʉ̀ dzəm də wu rɛɛŋ də ghà nə̀ Jisòs kʉəp ŋgòbwìŋ və̀ə, ŋgə'ə nə ye vɛ'ɛ wùriŋ.
2 Bʉsə̀ bwìŋ nə sə gʉ bʉp wùriŋ. Bwìŋ nə sə dzəm megu ni' awo, nə sə dzəm mbàm; wo nə sə dzəm ŋgòtsòho kɛ' də mʉ vɛ'ɛ bə vɛ'ɛ, nə sə nɛ ni'. Wo nə sə yak kɛ'cà bwìŋ. Bweŋke' wèeŋ nə kà ma bə tɛ̀' mok sə̀' yuk. Bwìŋ kà ntʉm nə̀ ŋgòkwasə ŋwə̀ mok sə̀ tse', nə kà Nwì sə̀' wəp.
3 Bwìiŋ nə kà bʉ̀ʉ awo sə̀ mʉnda'à wo sə̀' sə dzəm. Bwìiŋ nə sə tse' ntʉm sə̀ gʉgʉŋ. Bwìiŋ nə sə ci' fa bʉ̀ʉ mok wèŋ mvwès. Bwìiŋ nə sə gʉ lo bum mvə̀'nə̀ wo dzəm nduk. Bwìiŋ nə sə ye ŋgàa ŋgwap, nə kà yumok sə̀ yà'a bə̀boŋ dzəm lok.
4 Bwìiŋ nə sə borə bwìŋ. Bwìiŋ nə kà dʉk sə yuk, nə ye ŋgàa koksə̀-ŋkwɛ̀ŋ. Wo zʉ nzeŋgòŋ, nə kà mvə̀k bə yusə̀ yà'a bə̀boŋ bohòNwì tse'.
5 Wo nə sə gʉ megu bum Nwì ma mʉŋgùp ni'ì, fana nə sə bɛŋ bwi ŋàaŋ sə̀ yà' cu nja sə. Kà ŋge' weŋ nsàp bʉ̀ ànə ko lok.
6 Yà'a nsàp bʉ̀ nə̀ wo gorə ni mʉnda'à bwìŋ bə ŋkərə̀. Wo ni vɛ'nə, nə ci' ko bàa sə̀ wo lo'. Bàa yè'sə wèŋ bə̀' ku' tse' bʉp bə marè'tu ndzə nì'ì wo nə sə jip kɛ' bə zeŋ.
7 Wo sə dzəm ŋgòyə'rə rì bum, nə kà zìnə nə rì yuk.
8 Nsàap mbəmbaam sə̀ vɛ'nə yè'e ka zìnə tse'. Wo yà'sə co bʉ̀ʉ sə̀ liŋ awo də Janè bə Jambrì, sə̀ wo à sə dzèeŋ dʉk Musì. Ŋkərə̀ə awo a bʉp yà'sə laŋ fana wo tse' dzədzəm nə̀ nà' a jabu.
9 Yusə də wo nə kà sə̀sap lòŋga bwìŋ ko mbwèe awo laŋ. Yà'a sə̀' mvə̀'nə̀ bʉ̀ʉ sə̀ ba yà'a à ye fana bwìŋ ko mbwèe awo.

Pol Tipsə Timatì Ŋgò Təəŋ Cʉ̀k Bə Zìnə Nə

10 Bohòwù yòTimatì, wù à rì zìnə nə bohòmʉ̀. Wù rì yusə̀ mʉ̀ sə yə'rə fa bwìŋ, nə riŋ ncu àm, nə riŋ fe'lə yusə̀ mʉ̀ sə dzəm ŋgògʉ̀ʉ. Wù à yə mvə̀'nə̀ mʉ̀ à fa ntʉm àm bohòNwì, nə ye mvə̀'nə̀ mʉ fʉ̀ə̀, nə sə dzəm bwìŋ, nə ye mʉmvə̀'nə̀ ŋgə' à sə̀ və̀ bohòmʉ̀, mʉ̀ təəŋ mali gʉgʉŋ.
11 Wù rì sə̀' mvə̀'nə̀ bwìŋ a yeŋsə mʉ ŋgə' mvwe' bòop lak sə̀ co Antiyòk bə lak Ikonòm bə lak Listà. Ŋgə'ə sə̀ yà' à və̀ bohòmʉ̀ pwe' mʉ̀ à təəŋ gʉgʉŋ fana Tà Jisòs nə fis gɛsə mʉ ca lòoŋ.
12 A zìnə də, ŋwə̀ nə̀ yi dzəm-a ŋgòbɛ' mandzə̀ Jisòs bə zìnə ye pwe', yi nə tse' tsoŋ ŋgə' bohòbwìŋ.
13 Bʉ̀ʉ sə̀ bʉp sə̀ wo dʉk bòrəgə̀ də wo dzəm Nwì yà'a nə sə bʉp ghaha lo ghaha.

Wo nə sə borə bwìŋ ŋga wo sə bòrə wo yàwo sə' bòrə.
14 Nə ye də wùu Timatì, dù mali mantombì bə zìnə nə wo à yə'rə wu, wù dzəmtse' cu̱k nə. Tsərə tse' bu̱u̱ sə wo à yə'rə wu.
15 Tsərə tse' sə' də wù à rì yè jə ŋwàk Nwì ŋga wù cu ntòmu̱mweŋke'. Ŋwàk Nwì ènə zeŋ nə aco nà' jə lo to wu ŋgòrì ŋkərə, nə kə tse' lùŋ nə nà'a nə kà mè. Nà' tse' ŋgòjə lo wu vɛ'nə ŋga wù fa ntu̱m yòbohòJisòs Krɛst.
16 Bum sə wo à còm yà' ndzənə ŋwàk Nwì lòoŋ fo', à tesə və bohòNwì. Yà' tse' fàk ŋgòyə'rə fa bwìŋ zìnə. Nə tse' fàk ŋgònì fa bwìŋ yusə yà'a jòŋ. Nə tse' fàk ŋgònìtsə' fa bwìŋ ŋgòtesə sənə jòŋ, nə təəŋ fe'lə rərəŋ sòmok. Nə tse' fe'lə fàk ŋgòyə'rə fa bwìŋ mandzə ncu nə nà'a kə̀ku̱rə̀.
17 Fana yà' gu̱ ŋwə nə yi fàk bohòNwì pwe' kà yusə yi tse' ŋgòrìi jamə. Fana yi ye kə̀ku̱rə̀ ŋgògu̱ nsàp fàk nə fòpwe'fo' nə nà'a bəboŋ.

4

Pol Ta Fa Timatì Kpu̱

1 Timatì, so'rə ntu' bəboŋ, nə yuk ncèp nè'e. Mu̱ sə cèp bohòwù gu̱gu̱ŋ mantombìi Nwì nə ye Jisòs Krɛst nə yi nə sak ndàaŋwè pwe'. Yi nə sak bu̱ kpu̱kpu̱ bə bu̱u̱ sə wo cu ŋwəm. Njo nə yi nə və ŋgòkə sak gaŋ ye fana mu̱ du̱k wu də,
2 Tsoho ncèp Nwì nə ghà nə fòlòoŋ, ŋga mvə'nə sə bòo nə ye mvə'nə sə bu̱p mwè pwe' wù tsòho. Sa'rə bu̱u̱ yo wèŋ ya wo teŋsə bu̱p awo sə wo sə gu̱u̱. Kwɛ'sə wo ya wo gu̱ bum bə mandzə nə nà' a ye bəboŋ. Ko ntu̱m nə kà teŋsə, nə sə yə'rə wo sə'.
3 Bu̱sə mvək sə vəə nə bwìŋ nə kà yəyə'rə nə nà'a zìnə yu'rə. Wo nə sə yuŋ lo gu yusə yà' sə bòwo. Wo nə sə to benə cicàa sə wo dzəm, də ya yà'wèeŋ yə'rə fa wo nsàap bum sə sə bòwo co wo yuk zeŋ.
4 Wo nə kà ŋgòyu'rə yusə yà'a zìnə mok dzəm. Wo nə dzəm ŋgòyu'rə kɛ'cà maŋgəŋgèeŋ sə wà.
5 Nə ye də bohòwù yò, ko ni' yò, nə təəŋ bə ŋkərə ghà nə fòlòoŋ. Ŋgə' və-a bohòwù, wù ko ntu̱m. Sə gu̱ fàha yo co fàŋgəri nə. Gu̱ fàha sə Nwì fa wu ŋgògu̱ lòoŋ sə'.
6 Bohòmu̱ yàm, mvək njàm nə ŋgòkpu̱ ku̱rə laŋ. Kpu̱ àm nə nà'a co mu̱ sə fè' mà' fa Nwì dzə rùk nə fi.
7 Mu̱ a lu̱ ma njàm bəboŋ laŋ, mu̱ a ca ca àm nə kə mesə sə' bəboŋ. Mu̱ tə malì bə zìnə àm nə.
8 Nə ŋga'a nè'e, lèlàk àm cu yo bu̱u̱sə mu̱ a gu̱ mvə'nə Nwì sə dzəm sə. Tà Jisòs Krɛst nə yi sakgə bum kə̀ku̱rə nə nə fa mu̱ nà' nùmbu nə yi nə vəə. Yi nə kà nsàp ènə bohòmu̱ fa mègù, yi nə fa ndàaŋwè pwe' nə yi tes lis mandzə bə kwəkwa ŋgòku̱k nùmbu nə yi nə bwìŋ vəə ànə.

Pol Fa Ləsə Timatì Ntip

9 Làp mandzə, nə və kə ye mu̱ jəjo yè'sə.
10 Dimà a mè'rə nòŋsə mu̱ nè' mu̱mu̱. Yi dzəm ŋgòbɛ' lòmègù mok bum sə bəboŋ sə sə nze fɛn. Yi a lòyuye mvwe' lak Tètàlonikà. Kresèŋ a lòye mvwe' lak Gàlesiyà fana Taitòs lo ye mvwe' nzeŋgòŋ Dàlmasiyà.
11 Luk cu mègù vesi mok yiìyi. Wu cu ŋgòvəə, wù jə və Mak, bu̱u̱sə aco yi tɛsə mu̱ bə fàk.
12 Mu̱ a tum lòTìkikòs mvwe' lak Efesò.
13 Wu vəə, wù jə və fa mu̱ cə̀k àm nə mu̱ à mè'rə nà' mvwe' lak Truwà bohòKapònà'a. Jə və fa mu̱ ŋwàak am sə'. Nə jə və fa mu̱ ŋwàak fàk am sə ya' tse' liŋ yà'a ntèŋ.
14 Àlèsandà ŋgà tɛŋlàm nà'a a gu̱ mu̱ bu̱p nsàp nə wù kà fu̱k. Nwìi nə làk fəsə yi sə' mvə'nə yi a gu̱ mu̱.
15 Sə gi yòbohòyi sə' bə ŋkərə. Bu̱sə yi a cèp ŋgògu̱ bu̱psə Ntirə nə Bəboŋ nə vɛ'ɛ bə ŋàŋ.
16 Mvə'nə mu̱ à təəŋ to mu̱ kot mantombì fa' ŋgòfì'lə ncù am yà'a, wo pwe' à mè'rə tes mu̱ mu̱mu̱. Mu̱ lɛŋ Nwì də yi kà wo yumok bu̱u̱ zeŋ gu̱!
17 Tà Jisòs à ye gù fo' vesi yi. Yi à sə fa mu̱ ŋàŋ fana mu̱ tsòho rì to ncèp nə

pwe'fo', ya bʉ̀ lakmvum wèeŋ yuk nà'. Yi a caŋsə gɛsə mʉ mvwe' cùu gwim.
18 Tà Jisòos nə caŋsə gɛsə mʉ mvwe' bʉp pwe', nə jəŋ lo mʉ bəboŋ mvwe' lak ye sə̀ mʉbu mvwe' dzə̀' ŋkum ye. Kə̀kùksə̀ə ye bohòyi, nə kà mè yuk. Yà'a ye vɛ'nə.

Cə̀cèpsə̀ Nə̀ Nà' Ləsə Mbwè

19 Cèpsə fa mʉ Prìsiliyà bə Âkwilà. Cèpsə fa mʉ bʉ̀ʉ mʉnda'à Ônesiforòlòoŋ.
20 Ɛ̂ratòs cu malìgə̀ ye yà' mvwe' lak Korè. Mʉ̀ a mè'rə Tròfimù mvwe' lak Mìlitù ŋga yi nòyiyaŋ.
21 Jihi nzòŋ nə və ŋga mvə̀k mbʉ̀ŋ ka ntòvə. Ɛ̂bulòbə Pudèn bə Linùs nə ye Klaodiyà wèŋ cèpsə wu bəboŋ. Bwema sə̀ fɛŋ sə pwe' cèpsə wu sə̀'.
22 Tà Jisòs sə kʉ̀k yòŋsə̀ yò. Bòvə̀m nə Tà nə ye bohòwù sə̀'.

Ŋwàk nə Pol à Còm Fa
TAITÒS

Taitòs à ka ŋwàə Jus yeŋ. Mvə'nə yi à bʉ̀ʉ̀ŋ krətèŋ fana yi tɛsə Pol bə fàak sə nà' à sə gʉ̀ lòo sə. Pol à còm fa ŋwàk ènə bohòyi ŋga yi sə cu mvwe' lak Krit. Pol nòŋsə Taitòs nə mvwe' lak Krit anə ya nà'a sə jəŋ ŋkərə bə fàha sə mʉmvwe' cos nə fo' nə.

Ŋwàk nə tse' bum tɛ' sə ŋgòcèp bə zeŋ. Nə mò'fis də nà' sə fa Taitòs ntip bə nsàp ncu nə aco bʉ̀ʉ̀ sə mantombì mʉ cos sə cum mʉtsətsə'rəə bʉ̀ʉ̀ lak Krit, sə wo wɛ' nə ye mfip. Ntip nə ba nə yi sə fa Taitòs nə də nà'a riŋ yusə ŋgòyə'rə bòop bʉ̀ʉ̀ sə zəzok mʉ cos sə. Ntip nə tɛ' nə də krətèŋ wèŋ tse' ŋgòye lɛ fʉ̀ə̀, nə sə ye bohòbwìŋ pwe' sə' bəboŋ. Wo kà liŋ ŋwə nəmòk bʉp to, nə kà də wo sə kʉəm sə' dʉk.

1 Còm ŋwàk nè'e mʉ̀ʉ̀ Pol nə mʉ ŋgà fàk Nwì nə ye ŋgà ntum Jisòs Krɛst. Krɛst nə a cokfis mʉ də ya mʉ tɛsə bʉ̀ʉ̀ sə Nwì a cokfis yà'wèŋ sə, ya ŋga wo fa ntʉm awo bohòyi, nə ye sə' də ya wo riŋ wesə zìnə nə nà'a gʉ̀gə ŋwè ŋgòwəp Nwì bə ntʉm nə mò'fis nə.
2 Mvə'nə mʉ̀ sə fàk bohòyi fana mʉ̀ sə naaŋ tu ŋgòkə tse' lùŋ nə nà'a nə kà mè nə. Nwì ànə kak bwìŋ njamòk laŋ də yi nə fa bwìŋ lùŋ ànə. Yi kà mvwès cì'gə.
3 Mvək nə à wɛ̀s fana yi fis və lùŋ nə. Yi à fis nì fa bwìŋ nà' bə ncèp nə yi a fa ndzə bohòmʉ̀ nə. Yà'a yusə yà' a gʉ̀ʉ̀ ŋkuŋ mʉ̀ sə tsòho fa bwìŋ ncèp ènə ŋga a dʉk mʉ vɛ'nə Nwì nə yi ŋgà lùŋsə ves nə.
4 Mʉ̀ sə còm fa ŋwàk nè'e wùu Taitòs. Wu co mo àm nə zìnə bʉ̀ʉ̀sə̀ vesù tse' dzədzəm nə mò'fis. Mʉ̀ lɛŋ Nwì nə yi Tɛ̀' àvès bə Jisòs Krɛst nə yi ŋgà lùŋsə ves nə də wo gʉ wu bəboŋ, nə fa wu fifi.

Fàak Sə Taitòs Tse' ŋgòGʉ̀ Mʉ Coòs Sə Mvwe' Lak Krit

5 Njo nə mʉ̀ ànə me'rə noŋsə wu mvwe' lak Krit à ye də ya wu gʉhʉ tsə'rə bum sə yà' ka mʉ cos anə mvə'nə yeŋ yà'a. Mok ye sə' də ya wu cok noŋsə lo bʉ̀ ŋkwàha bʉ̀ʉ̀ sə mʉmvwe' cos nə mvwe' buk lak nə fòpwe'. Sə tsəm tse' də mʉ̀ à dʉk wu də,
6 ŋwə nə wu cokfis yi də nè'e ŋwə nə mantombì fana ŋga yi ŋwə nə bwìŋ rì yi də yi ŋwə nə yi tse' zìnə, nə tse' megu ŋwàŋwè mò'fis. Bwe ye tse' ŋgòye bwe sə wo dzəm bohòJisòs Krɛst fana kùugì awo ye nsàp nə kaco bwìŋ dʉk fa wo də wo ŋgàa lohòntu' yeŋ, nə kà gʉgʉtu sə' ye.
7 Ŋwə nə yi mantombì co tu mʉ cos, nə sə fàk yà'sə fàak Nwì fana ye də kùugìi ye nə ye nsàp nə bwìŋ riŋ yi də yi ŋwə nə yi tse' zìnə. Yi kà ni' sə nɛ̀, nə kà bum nənàk sə jòk. Yi kà rùk ləlà dzəm, nə kà ŋgà lʉ̀lʉ̀ ye, nə kà mbàm ləlà dzəm.
8 Yi ye lɛ nsàp ŋwə nə yi dzəmgə də bwìŋ və nda'à yi, nə sə dzəm yusə yà'a bəboŋ. Yi ye ŋwə nə yi tse' ŋkərə, nə sə gʉ yusə yà'a kəkʉrə. Yi ye ŋwə nə yi sə fàk bohòNwì bə ntʉm mò'fis, nə ye ŋwə nə yi kogə ni'.
9 Yi nə ye tsooŋ nsàp ŋwə nə yi sə kotse' bum sə vès à yə'rə fa weŋ sə cʉ̀k, ya ŋga yi tip riŋ bʉ̀ʉ̀ mok wèŋ bə ncèp nə rərəŋ sə', ya yi niŋtsok fa to bʉ̀ʉ̀ sə wo sə fenə yi wèŋ də yà'wèeŋ bə jòŋ.

Pol Dʉk Də Taitòos Sa'rə Ŋgàa Gʉtu

10 Gʉgʉʉŋ tu bwìŋ cu wùriŋ, nə kà nsàp nə co wo sə yə'rə də bwìŋ kom tsooŋ tu mbəmbam yà'a ye wesə. Wo sə cèp ncèep ləm, nə sə borə bʉ̀ʉ̀ mok wèŋ.
11 Gʉ̀ wo ŋga wo lok cùu awo sə, bʉ̀ʉsə̀ wo sə yə'rə fa bwìŋ bum sə yà' ka zeŋ yeŋ, də ya wo tse' megu mbàm bə zeŋ. Yà'a yu marè'tu. Wo sə bòrə màk bwìŋ bə ndap awo pwe' bə nsàap ncèep awo yà'sə.
12 Ŋwə nəmòk nə yi la'à wo fa'nə, nə yi tsòhogə bum sə yà' ka ntòye nə, a dʉk də, <<Bʉ̀ʉ̀ lak Krit wèeŋ ŋgàa cì' mvwès, də yà'wèeŋ co nàamŋgòŋ, nə ye ŋgàa wɛ', nə sə dzəm megu ŋgòzʉ bum cùdak.>>
13 Yusə yi à cèp sə yà'a zìnə. Ye də wù tse' ŋgòcèp sa'rə wo gʉgʉŋ, ya wo dzəm megu yusə yà'a zìnə sə.
14 Kà də wo sə yu'rə ŋgàam sə ŋgwàŋ sə bʉ̀ʉ̀ Jus wèŋ sə tsòho kɛ' yà'a nə ye bə

lùuk sə̀ bùu sə̀ wo a bwì fa zìnə nə ŋkwɛ̀ŋ laŋ wèŋ a gù yà'a duk.
15 Ŋwèe ye-a ŋwə̀ nə̀ ntum rərɛŋ, ye də bum pwe' nə ye bohòyi sə̀' rərɛŋ. Ŋwə̀ nə̀ ntum nje a bup laŋ, nə̀ də yi ka dzədzəm tse' fana yumok ka bohòyi rərɛŋ yeŋ. A vɛ'nə bùusə̀ ŋkərəə awo bə tsətsərəə awo pwe' a bup wes laŋ.
16 Wo sə jəŋ ni' awo co bùu sə̀ wo rì Nwì, nə sə gu bum sə̀ yà' sə nìŋtsə̀' də wo bɛ̀ŋ Nwì nə. Wo yà'sə bùu sə̀ bup, nə ye gugutu, kaco wo gu yumok sə̀ yà'a bəboŋ yeŋ.

2

Pol Tsə̀' Fa Taitòs Yusə̀ Nà'a Yə'rə Fa Bwìŋ

1 Bohòwù yòfana wu yə'rə fa bwìŋ ncu nə̀ nà'a kəkurə bùu bum Nwì sə̀ zìnə sə.
2 Tsok fa bù ŋkwàha bwìŋ wèŋ də wo jəŋ bum pwe' fùə̀, wo ye nsàp nə̀ co bwìŋ wəp to wo, fana wo sə tse' tu sə̀'. Wo dzəmtse' bohòKrɛst nə bə nsàp nə̀ bəboŋ, wo sə dzəm bwìŋ, nə təəŋ gugun sə̀' nsàp nə̀ bəboŋ ànə.
3 Tsok fa bàa ŋkwàha bwìŋ wèŋ də wo sə gu bum co bùu sə̀ wo rì Nwì. Wo kà bwìŋ sə yò, nə kà rùk sə no jùhù. Wo sə yə'rə fa bwìŋ yusə̀ yà'a bəboŋ,
4 ya ŋga wo tip riŋ bwi wàhaŋgwɛ̀ŋ wèŋ ŋgòdzəm ndum awo, nə dzəm bwe awo sə̀'.
5 Wo yə'rə wo sə̀' ŋgòtse' ŋkərə̀, nə ye ŋgòye zìnə bohòndum awo sə̀ rərɛŋ, nə kotse' riŋ ndap awo bəboŋ. Wo ye bəboŋ, nə sə yuk ndum awo ya ŋga ŋwèe kà mandzə̀ mòk ŋgòcèp yumok sə̀ bup bə ncèp nə̀ Nwì nə bùu wo tse'.
6 Tsok fa bwe wàhanzùm wèŋ də wo jəŋ ŋkərə̀ bə ni' awo.
7 Yusə̀ wù sə gù yà' sə̀' pwe'fo', wù gu yà' bə nsàp mandzə̀ nə̀ co wo sə ye jəŋ fàak bəboŋ sə bohòwù. Bum sə̀ wù sə yə'rə fa bwìŋ fana wù yə'rə yà' bə zìnə, nə kà jap ŋàhà.
8 A sə tesə kə̀ cùhu wù anə ncèep sə̀ bəboŋ sə̀ kaco ŋwè cepto yumok sə̀ bup bə zeŋ yeŋ. A ye vɛ'nə ya ŋga marè'tu ko bùu sə̀ wo sə bɛ̀ŋ yusə̀ vesùwèŋ sə yə'rə sə, bùusə̀ wo ka yumok sə̀ bup ŋgòcèp bə liŋ avès sə tse'.
9 Tsok fa bùu sə̀ wo cu ŋkwɛ̀ŋ wèŋ pwe' də wo sə yuk masàa awo sə, nə sə gu co masàa awo sə sə kwa bohòwo bə yusə̀ wo sə gù sə lòoŋ. Wo kà duk sə fi',
10 nə kà bo sə sòhò. Wo sə fak lɛ bə mandzə̀ nə̀ aco bwìŋ naaŋ tu bohòwo, ya ŋga bwìŋ yə yusə̀ wo sə gù sə fana wo kwasə ncèp nə̀ a sə tsòho nà' bə liŋ Nwì nə̀ yi ŋgà lùŋsə̀ ves nə.
11 Ja'a yòo mvə̀'nə̀ Nwì a nìtsə̀' bòvəm nə̀ nje nə də ya ndàaŋwè pwe' tse' lùŋ-è.
12 A gù bòvəm ye nə ŋkuŋ vesùwèŋ rì ŋga'a də a me'rə bum sə̀ yà' ka bə mandzə̀ Nwì yeŋ, nə ye bum sə̀ yà' sə bòvesùwèŋ sə nze fɛɛŋ sə. Ya vesùwèeŋ cum lɛ ncu nə̀ bə ŋkərə̀, nə̀ nà'a rərəŋ mvə̀'nə̀ Nwì dzəm də a cum sə nzeŋgòŋ fɛŋ sə.
13 Vesùwèeŋ cum vɛ'nə, nə sə tək nùmbu nə̀ ghaŋ nə̀ a sə naaŋ tu bə zeŋ nə, ghà nə̀ Jisòs Krɛst nə̀ nìtsə̀' fa bwìŋ ŋàaŋ ye sə. Yi Jisòs Krɛst nə, yi Nwì àvès nə̀ ghaŋ, nə ye sə̀' ŋgà lùŋsə̀ ves.
14 Yi à fa yòŋsə̀ ye bùu tu avès də ya yi fiŋ me'rə fis vesùwèŋ bohòbup. A ye sə̀' də ya yi gu ves ŋgòye bùu sə̀ bə ntum rərɛŋ, ya a fa ntum ŋgògù mègù yusə̀ yà'a bəboŋ.
15 Tsòho fa bwìŋ bum yà'sə. Cèp bohòwo bə ŋgì nə̀ co ŋwə̀ nə̀ wo a fa yi ŋàŋ ŋgòcèp, nə tip wo ya ntuum awo boŋ, nə jwa sa'rə wo sə̀', ŋwèe kà wu co yusə̀ wà jə.

3

Ntip Bə Ncu Krətèŋ Mutsətsə'rəə Bùu Mok Wèŋ

1 Sə tsoho malì fa bwìŋ də wo sə jəŋ ni' awo sə nze bohòŋkwàha bùu sə̀ wo tse' lak sə wo. Wo sə wəp yà'wèŋ, nə sə fuhu ŋgògù nsàp fàk nə̀ fòpwe' nə̀ nà'a bəboŋ.
2 Wo kà liŋ ŋwə̀ nəmòk bup to, nə kà də wo sə kuəm sə̀' duk. Wo ye lɛ fùə̀, nə sə ye bohòbwìŋ pwe' sə̀' bəboŋ.
3 Wèeŋ riŋ də vesùwèŋ ànə ye to yàvès sə̀' ləm, vesùwèŋ kà duk sə yuk, nə sə jam mandzə̀. Vesùwèŋ à ye co ŋkwɛ̀ŋ

bohòbum sə yà' à sə bòves sə. Ntʉʉm avès à rwiŋ mègù ca bə bʉp, a sə waŋ bum bwìŋ, bwìŋ sə bɛŋ ves fana vesùwèŋ sə bɛŋ mòk bə mòk.

4 Ànə kə dzeŋ ŋga'a ghà nə Nwì nə yi ŋgà lùŋsə ves nə à nìtsə' fa ves bòvəm nə nje bə dzədzəm nə nje nə fana,

5 yi luŋsə vesùwèŋ. Yi ànə ka vesùwèŋ də bʉ̀ʉsə̀ a gʉ̀ yumok sə yà'a bəboŋ luŋsə, ànə ye bʉ̀ʉ koksəmanziŋ nə nje nə. Fana yi cuk rɛŋsə ntʉʉm avès, nə fa ves lùŋ nə fi, nə gʉ ves bə Yòŋsə nə Rərɛŋ nə ŋgòye mok bʉ̀ʉ sə̀ fi.

6 Yi à kɛ̀' sɛ̀s fa ves yòŋsə ye nə vɛ'ɛ cɛ̀bʉ̀ə̀. Yi fa ves nà' vɛ'nə ndzə bohòJisòs Krɛst nə yi ŋgà lùŋsə ves nə.

7 Yi ànə gʉ vɛ'nə ya ŋga vesùwèeŋ ye kəkʉrə bʉ̀ʉ bòvəm nə nje nə, ya vesùwèeŋ nə kə tse' lùŋ nə nà'a nə kà mè, nə a sə naaŋ tu fo' nə.

8 Ncèp ènə ncèp nə zìnə co a naaŋ tu fo'. Mʉ̀ dzəm də wu sə cep mali bə bum yè'sə gʉgʉŋ, nə kà teŋsə, ya bʉ̀ʉ sə̀ wo à dzəm bohòNwì yà'a wèeŋ sə tsərə nùumbu pwe' ŋgògʉ̀ yusə̀ yà'a bəboŋ. Yà'a ye kəkʉrə nə tse' swe' bohòbwìŋ pwe'.

9 Fana wù kà də wu sə fi'dʉk bə bum sə̀ yà'a bum ləm sə dʉk. Kà də wu sə fi'dʉk bə nzak ŋgàam sə̀ ŋgòta bə liŋ tàcici weŋ sə̀ njamòk dʉk, nə kà sə kʉ̀ə̀m, nə kà mamfenə̀ bə lʉʉk bʉ̀ʉ Jus wèŋ sə̀' gʉ̀. Nsàap bum yà'sə ka fàk tse', kaco yà' jəŋ lo ŋwè mantombì yeŋ.

10 A ye-a ŋga ŋwə̀ nəmòk fenə̀ wu bə bum sə̀ wù sə yə'rə fa bwìŋ sə fana wù tip to yi nə̀ kɛ̀' mò'fis, nə tip yi nə̀ ba. A ye-a ŋga yi ka sə̀ yuk fana wù co'rə fis bo ndzə ni'ì yi.

11 Riŋtse' də nsàp ŋkərə̀ ŋwə̀ ànə tətəŋ. Yi yà'sə ŋgà gʉ̀ bʉp, yi bʉpsə tu ye laŋ.

Ncèp Nə̀ ŊgòLəsə̀ Lòo

12 Ghà nə̀ mʉ tum fa-a wu Àtimàs kɛ̀ Tìkikòs də yi kə cum fo' àlɛ' wù caŋ və kə tseŋ mʉ mvwe' lak Nìkàpolìs, bʉ̀ʉsə̀ mʉ nə cum fo' tətè mbʉ̀ŋ ta ŋkuŋ.

13 Jihi nzòŋ gʉgʉŋ ŋgòtɛsə Zenàs ŋgà sak nzak bə Àpolòmvə̀'nə̀ wo nə sə gi sə, ya wo kà yumok jamə̀.

14 Gʉ̀ bʉ̀ʉ avès ya wo riŋ ŋgògʉ̀ bəboŋ, ya wo tɛsə ni' awo, nə sə tɛsə bʉ̀ʉ mok wèŋ sə̀'. Kà də wo sə casə bʉpsə mvə̀k wà dʉk.

15 Bʉ̀ʉ sə̀ vesi wèŋ cu fɛɛŋ pwe' cèpsə wu bəboŋ. Cèpsə bʉ̀ʉ sə̀ wo sə dzəm ves bʉ̀ʉsə̀ də wo a fa ntʉm awo bohòKrɛst yà'a. Bəbo nə̀ Nwì nə ye bohòwèŋ lòoŋ.

Ŋwàk nə Pol à Còm Fa FILIMƱ

Filimù à ye krətèŋ nə bwìŋ à rì yi vɛ'ɛ bəboŋ. Yi à tse' ŋkwèŋ ye wo sə to yi də Ònisimù. Ŋkwèŋ ye nə à ca lòo fana nə kə kʉrə bə Pol ŋga Pol nə ŋgà ndapndzəm. Pol nə à gʉ̀ʉ fana Ònisimù nə bʉʉŋ krətèŋ sə̀'.

Ŋwàk nə Pol à còm fa Filimù nə, yi à sə dʉk fa nà' nja də nà'a jəŋ ŋkwèŋ nà' nə yi sə tum fəsə fa nà' nə. Yi də nà'a jəŋ Ònisimù nə mok co moma nə nà'a krətèŋ sə̀', kà də nà'a jəŋ fəsə megu nà' co ŋkwèŋ nə yi swìfa nà' bʉp nà' laŋ dʉk.

Dzədzəm Filimù

1 Còm ŋwàk nè'e mʉ̀ʉ Pol nə mʉ ŋgà ndapndzəm bʉ̀ʉ Jisòs Krɛst. Còm be'lə nà' ves moma avès Timatì. Vès còm fa nà' bohòFilimù nə yi ŋge' nə ye ŋgà fàk vesi wèŋ.

2 Vès cèpsə njɛ̀'ɛ avès Afiyà nə ye Akipònə vesiwèeŋ lʉ̀gə̀ ma nə̀ Jisòs mvwe' mò'fis nə ye bʉ̀ʉ cos sə̀ wo kə̀ cugə̀ kwe' awo mʉ nda'à wù.

3 Nwì nə̀ yi Tɛ̀' àvès bə Tà Jisòs Krɛst gʉ fa weŋ bəboŋ bə fifi.

4 Moma àm Filimù, ghà nə̀ fòpwe' nə̀ mʉ lɛŋgə̀ pìriyà, mʉ̀ sə teŋ liŋ yo, nə sə kwasə Nwì àm.

5 A vɛ'nə bʉ̀ʉsə̀ mʉ yukgə̀ mvəsə̀ wù sə dzəm bʉ̀ʉ Nwì pwe', nə sə fa ntʉm yòbohòTà Jisòs Krɛst sə̀'.

6 Pìriyà njàm nə̀ mʉ̀ sə lɛŋ dʉk də, bəbe'ləə avès co krətèeŋ nə gʉ rɛŋsə fa ves yusə̀ bəboŋ sə̀ vesùwèŋ tse' ndzənə ncu avès ves Jisòs wèŋ.

7 Moma am ma, dzədzəm yòa fa mʉ kwəkwa nə ye ŋàŋ. Wù a fisə ntʉʉm bʉ̀ʉ Nwì pwe'fo'.

Ncèp Mok Bə Liŋ Ònisimù

8 Njo nə̀ mʉ ŋgà ntʉm Krɛst fana aco mʉ baŋ ntʉm ŋgòtsə̀' fa wu yusə̀ wù tse' ŋgògʉ̀ʉ.

9 Ye də dzədzəm àm sə gʉ̀ mʉ ŋgòlɛŋ wu lɛ bə fʉ̀ə. A mʉ̀ʉ Pol nə̀ mʉ ŋgà ntum nə̀ mʉ̀ tə mvwe' kùu Jisòs Krɛst, nə yeè nə nə̀ ŋga'a nè'e ŋgà ndapndzəm bʉ̀ʉ tu ye.

10 Mʉ̀ sə wup fa wu bo bʉ̀ʉ Ònisimù nə̀ yi mo àm ndzənə Krɛst. Mʉ̀ a bʉ̀ʉŋ tɛ̀' ye ghà nə̀ mʉ̀ à cu mʉ ndapndzəmə̀.

11 Mvək nəmòk à ye fa' nə̀ yi à ka bohòwù co ŋwè yeŋ. Nə̀ ŋga'a nè'e yi co ŋwè bohòwù, nə ye bohòmʉ̀ sə̀'.

12 Mvəsə̀ mʉ̀ sə tum fəsə fa wu yi ŋga'a yè'e, rìŋ də mʉ̀ tum fa wu yà'sə ntʉm àm.

13 Anə ye co vesi cum fɛɛŋ, mvè'nə̀ mʉ̀ cu mʉ ndapndzəmə̀ njo Ntirə̀ nə̀ Bəboŋ nə, ya yi sə tɛsə mʉ mvwe' sə̀ wù ànə ye ŋgòkə̀ tɛsə mʉ.

14 A sə dʉk də, mʉ̀ ka dzəm də mʉ ko wu bə ŋàŋ ŋgòtɛsə mʉ dzəm. Yusə də wu tɛsə mʉ bə bòvèm njòfana, kaco mʉ gʉ yumok yeŋ tse'ŋga wù dzəm.

15 Kàmòk à ye dʉk də Ònisimù nə à lògesə momjo vɛ'nə, ya yi bwi və, wenə cum mam mok kɛ̀' mò'fis.

16 Nə̀ ŋga'a nè'e, yi ka ŋkwèŋ mok megu, yi càsə ŋkwèŋ. Yi mok moma nə̀ bəboŋ. Yi bohòmʉ̀ vɛ'nə, yi nə casə mʉmvə'ànə yà'sə bohòwù, də yi ŋkwèŋ nə ye moma bʉ̀ʉ Tà sə̀'.

17 A ye-a də wu jəgə̀ mʉ co ŋwè yò, fana wù jəŋ fəsə yi mvəsə̀ anə ye-a mʉ, wù jəŋ mʉ.

18 Yi à gʉ-a wu bʉp, kènə də yi tse'-a wu kəa, wù naaŋ yà' mʉ liŋ mʉ̀.

19 Mʉ̀ʉ Pol, mʉ̀ sə còm yè'e bə bo am dʉk də, mʉ nə lak fəsə fa wu yà'. Kaco mʉ̀ tsok fa yis wu yè'e tsə̀'ə yeŋ də, wù bə tu yòcu bə kəa bohòmʉ̀ bʉ̀ʉ yòŋsə̀ yò.

20 Fana moma am, kwəkwè', bʉ̀ʉ liŋ Tà, gʉ mʉ bəboŋ. Gʉ ntʉm àm nà'a kwa co moma nə̀ ndzənə Krɛst.

21 Mʉ̀ rì zìnə də mvəsə̀ mʉ̀ sə còm yè'sə, wu nə gʉ mvəsə̀ mʉ̀ lɛŋ wu sə, nə gʉ casə càsə.

22 Yumok sə̀' dʉk də wu fʉhʉ noŋsə fa mʉ ndap, bʉ̀ʉsə̀ mʉ̀ sə tsəm dʉk də Nwìi nə yuk pìriyà awèŋ, nə gʉ mʉ bwi foho lo kə ye weŋ.

Cècèpsə Nə̀ Nà' Ləsə

23 Epafəràs, nə̀ yi cu ndapndzəm vesi bʉ̀ʉ tu Jisòs Krɛst, yi cepsə weŋ bəboŋ.

24 Bʉʉ yè'e sə vesiwèeŋ fàkgə mvwe' mò'fis, Mak, bə Àritakò, bə Demà nə ye Luk wèŋ cèpsə weŋ sə'.
25 Bəbo nə Tà Jisòs Krɛst ye bohòwenə wèŋ.

Ŋwàk nə Wo à Còm Fa Bʉ̀ʉ HIBRÙ wèŋ

Wo à còm fa ŋwàk ènə bohòbòop Krətèeŋ sə wo bʉ̀ʉ Hibrù wèŋ sə ŋgə' à sə və bohòwo wùriŋ. (Wo togə bʉ̀ʉ Hibrù sə də bʉ̀ʉ Jus sə'.) Yà'a sə yəəŋ co də wo nə yamak dzədzəm nə Krətèŋ wèŋ tse' nà' bohòJisòs nə. Ŋwə nə yi à còm ŋwàk nə à sə kwɛ'sə wo, nə sə tip wo də yà'wèeŋ təəŋ gʉgʉŋ bə dzədzəm nə yà' tse' nə.

Yi dʉk fa yà'wèŋ də Jisos Krɛɛst ŋwə nə Nwì à tum və yi ŋgònìtsə' fa bwìŋ mʉmvə'nə Nwì cu sə. Mʉmvə'nə yi mo Nwì fana ye də fàak ye sə yi à sə gʉ̀ʉ yam càsə bum pwe' sə wo à sə gʉ̀ yà' ŋga cu ntòmvək nə bwìŋ à sə yù lʉ̀ʉk sə zəm sə. A yà'sə də yi yam càsə ŋgàa tsòhòbum Nwì bə masinjàa Nwì, nə ye ŋgàa fa satikà' kè Musì àlɛ' sə'. Nà'a njo nə wo tse' ŋgòlòmantombì bə dzədzəm awo ŋga wo sə naaŋ tu bohòJisòs nə.

Mbʉ̀p nə hum-ncòp-mò'fis ndzə mvwe' ŋwàk Hibrù ènə sə cèp də, mandzə nə co ŋwè gʉ Nwì kwa mègù ŋgòtse' dzədzəm nə sə naaŋ tu bohòyi. Nà' sə taŋsə bwìŋ ŋkʉ̀ʉŋ sə wo à tse' nsàp dzədzəm nə Nwìi kwagə bə zeŋ nə. Mbʉ̀ʉp sə ba sə yà' ləsə ŋwà' ènə sə cèp mvəsə bʉ̀ʉ sə wo sə yù mandzə Nwì tse' ŋgòcu ncu àwo sə nze fɛnə.

Nwì Tsə' Ləsə Fa Bwìŋ Ncèp Ye Cùhu Mo Ye Nə

1 Nwì ànə cep to mantombì fa'a bohòtàcicii avès bə nsàap mandzə zok zok. Yi à cèp bohòwo vɛ'nə kɛ̀' ŋkʉ̀ʉŋntɛ̀ŋ. Yi à sə tsə' bwì ncèp ye nə cùhu ŋgàa tsòhòbum Nwì wèŋ.

2 Nə ye də bə nùumbu sə yà' sə ləsə lòyè'e yi a cèp bohòvès mok cùhu mo ye nə yi a tum və nə. Yi gʉ mo ye nə ŋgòtse' ŋàŋ bə bum ye pwe'fo'. Yi à gʉ̀ bum pwe' sə' ndzə bohònà'.

3 Bèbo nə Nwì nə sə rɛɛŋ yəəŋ mʉ lisə bwì bohòyi nə. Bwì yə yi, fana wo rìŋtse' nsàp ŋwə nə Nwì cu nə vɛ'ɛ pwe' nə pwe'. Nzeŋgònə cu malì fo' yè'sə sə' bʉ̀ʉ ncèp mo ye nə, nə nà' tse' ŋàŋ nə. Ghà nə yi à gʉ̀ rɛŋsə fis wes fa bwì bʉp awo fana yi lo kə cum yuye mʉbu bo ma mà'a Nwì nə yi maŋgəŋgèŋ, nə sə sak tsoŋ gaŋ ye mbwa.

Mo Nwì Gha' Masinjàa Nwì Wèŋ

4 Mvə'nə yi cu bo ma mà'a Nwì yà'sə fana yi yam càsə masinjàa Nwì pwe' yi. Vès rì vɛ'nə bʉ̀ʉsə liŋ sə Nwì a fa yi sə yà' yam ghak liŋ masinjàa Nwì sə wèŋ pwe'fo'.

5 Nwì bə tu ye à ka bohòmasinjà ye mòk nùmbu mòk dʉk yuk fa də,
<<Wu yè'e mo àm. Ye jəŋ ntinə, nə lo mantombì, mʉ yè'e tɛ̀' yo.
Mvə'nə yi à dʉk də,
Mʉ nə ye tɛ̀' ye, yi ye bwi mo àm>>
nə, yi ka bohòmasinjà mòk vɛ'nə dʉk. Mègù Jisòs yiìyi nə yi a cèp yuk fa nà' nsàp ncèp ènə.

6 Yumok ye fe'lə sə' də, ghà nə Nwì à də yi nə tum vesə motu ye nə sə nzeŋgòŋ fana yi cep də,
<<Masinjàa Nwì pwe' kuksə mo ye nə.>>

7 Yusə ghaŋ sə yi à cèp yuk bə liŋ masinjàa Nwìi də,
<<Yi gʉ̀ masinjàa ye co fəfə, nə gʉ bwe fàak ye yè'sə wèŋ co lʉm-mis.>>

8 Nə ye də ma nə mo ye nə fana Nwì à to nà' bə liŋ sə ye mvə'nə yi à cèp də,
<<Nwì, wu nə cum mam mʉnə kapràak ŋkum mvèsə nə mvèsə.
Wu nə sə sak gaŋ yo sə bə mandzə nə nà'a zìnə.

9 Wù dzəm mègù bum sə yà'a kəkʉrə mandzə nə Nwì,
Nə bɛŋ yusə aco yà' gʉ bʉpsə lʉ̀k nə Nwì nə pwe'fo'.
Nà'a njo nə Nwì nə yi Nwì yònə a gʉ̀ wu də wu yam,
Nə tse' kwəkwa nə nà' càsə sə ŋgɛ' yo mok sə wèŋ pwe'fo'.>>

10 Yumok sə yi à cèp fe'lə bə liŋ mo ye sə də,
<<Tà, a wù nə wù ànə gʉ nzeŋgòŋ,
ntòbu sə' bo fàha yo.

11 Wo nə bisə ŋgwàŋ, wù cum mali yòfo'.
Wo nə vəp co cək nə nà' rèŋ laŋ.

12 Wu nə lim benə wo co cək.

Wo nə kupsə, wù mam yòmvə'nə wù cu.
Lùumŋgòoŋ yo nə kà ye kə mè yuk.>>
13 Ncèp mòk nə Nwì ka nà'
bohòmasinjà ye mòk cep yuk fa sə' də,
<<Cum bo ma mà'a mʉ̀ fɛɛŋ
Tətè mʉ nə gʉ bʉ̀ʉ sə wo sə bɛ̀ŋ wu,
Wù nəŋ tes kù mʉ tuhù wo.>>
14 A ye-a vɛ'nə fana ye də masinjàa Nwìi
yè'sə ndà wèŋ? Wo mègù yòŋsəə sə wo
gʉ̀gə̀ fàak Nwì. Wo tɛsəgə̀ bʉ̀ʉ sə wo nə
tse' lùŋ.

2

Yu'rə, Nə Kiŋtse'
Ntirə Nə Bəboŋ Nə Cʉ̀k

1 Nə ye də a rìŋtse' də mo ye nə yam
càsə masinjàa Nwì wèŋ vɛ'nə fana nà'a
njo nə a kə'ə ntu' bə ncèp nə a yuk nà'
nə, ya kà də a yeto ŋgòmərə nə sə me'rə
kok nà' dʉk.
2 A rì də ncèp nə masinjàa Nwì wèŋ à
jə və fa bwì nə tse' ŋàŋ. Ŋwə̀ nə yi à ka
ncèp ènə noŋsə pwe' à tse' ŋgə' kəkʉrə.
3 Vesùwèŋ nə rì nə vɛ'nə fana ye də
ncèp nə co a nə swirə fʉk ŋgə'ə bʉ̀ə, ŋga
a yuk-a ncèp lùŋ nə Nwì nə, nə kà mbɛŋ
kòm na. Tà Jisòs ànə tsòho to ncèp ènə yi
bə tu ye. Bʉ̀ʉ sə wo ànə yuk ncèp nə à
nìtsə' sə' də ncèp nə nà'a zìnə.
4 Nwì à sə nìtsə' ye sə' də ncèp nə
zìnə bə mandzə̀ nə yi à sə gʉ̀ nsàap
maŋgəŋgèŋ zok zok. Nə ye də yi à gàpsə
fa bwìŋ ŋkərə nə nà' à və bohòYòŋsə nə
Rərɛŋ sə' mvə'nə yi dzəm.

Jisòs À Bʉ̀ʉŋ Ŋwè Ya Yi Tsok Fa Bwìŋ Mandzə̀ Lùŋ

5 Nzeŋgònə nà' cu ŋgòvəə, nə vès
sə cèp bə zeŋ nè'nə, Nwì à ka nà' də
masinjàa Nwìi tse' ŋàŋ fo' wo fa.
6 Yi à fa yà' lɛ bohòŋwè. Yà'a mvə'nə
wo à còm yà' ndzənə ŋwàk Nwì də,
<<O Nwì, mo ŋwèe yè'sə yu yà nə co wù
sə tsərə də wu kə tɛsə yi ɛ?
7 Wù à fəsə lòŋàaŋ ye fa' maŋkwɛ̀ŋ,
Nə gʉ yi yi jə'rə casə masinjàa Nwì wèŋ
mʉnə mvək momjo vɛ'ɛ.
Mʉmvək nə jo ànə à cà fana wù gʉ fe'lə
yi,
Yi yam co ŋkum nə ghaŋ nə bwìŋ sə gɛ̀ŋ
yi.
8 Wù gʉ yi də yi tse' ŋàŋ bə bum pwe' sə'
yi nə.>>
Wo à còm vɛ'nə də Nwìi gʉ ŋwè ŋgòtse'
ŋàŋ bə bum pwe' yi. A yà'sə də yumòk
nə co də ŋwè ka nà' ghak ka mok cum
fe'lə. Megu də vès ka ŋga ŋwè sə nìtsə'
nsàp ŋàŋ ènə mʉnə bum pwe' mʉlisə bwì
ŋga'a ntòye.
9 Vès sə yə lɛ Jisòs nə yi tse' ŋàŋ mʉnə
bum pwe' co ŋkum yi. Nwì ànə gʉ yi
mantombì fa' ghàr də yi jə'rə casə tsoŋ
masinjàa Nwì wèŋ. Ànə ye vɛ'nə bə
bòvəm nə Nwì, də ya ŋga yi kpʉ njo tu
bwìŋ. Fana Nwì à fa yi dzòk nə ghaŋ nə
co wo wəp yi ènə bʉ̀ʉsə yi à yə ŋgə', nə
kpʉ.
10 A gʉ̀ bum pwe'fo' Nwì, yà' cu fo' yà'sə
ŋgògʉ̀ ya yi yəəŋ ŋkʉ̀ʉŋ. Fana yà' ànə ye
kəkʉrə də Nwì à gʉ̀ Jisòs ŋgòye kəkʉrə
ma lòoŋfo' bə nsàp ŋgə' nə nà' à yə, ya
bwìiŋ bʉʉŋ və bwe ye, nə kə tse' bum sə
bəboŋ sə bə bòoŋ Nwì sə. Jisòs nə ŋwə̀ nə
mantombì yi nə ŋgònìtsə' fa bwì mandzə̀
lùŋ.
11 Yi Jisòs nə yi gʉ̀gə̀ bwì wo yəəŋ rərɛŋ
mantombìi Nwì, nə ye bə bʉ̀ʉ sə yi rɛŋsə
fisgə̀ fa wo bʉp awo sə pwe'fo' tse' mègù
tɛ̀' nə mò'fis. Nà'a njo nə Jisòs nə togə̀ wo
də bwema, nə kà marè'tu ŋgòto yà'wèŋ
vɛ'nə koksə̀ nə.
12 Ghà nəmòk à ye, Jisòs nə cep
bohòNwì də,
<<O Nwì, mʉ nə gʉ bwema am wèŋ, wo
riŋ liŋ yo.
Mʉ nə lokok təəŋ mvwe' kwe' bʉ̀ʉ yo
wèŋ,
Nə sə yəm gɛŋ liŋ yo sə.>>
13 Yi à cèp mòk sə' də,
<<Mʉ nə fa ntʉm àm bohòNwì.>>
Nə dʉk fe'lə mvək mòk sə' də,
<<Wèeŋ ye mʉ nè', ves bwe sə Nwì a fa
mʉ.>>
14 Bwe ye sə wèŋ mègù sə' co bwìŋ, wo
tse' bo bə kù sə'. Fana Jisòs bə tu ye və
ye sə' co wo, ya yi kpʉ ŋgògʉ̀ bʉpsə Satà.
A vɛ'nə bʉ̀ʉsə Satà nə ŋwə̀ nə yi tse' ŋàŋ
bə kpʉ yi.

15 Njo nə̀ wo ànə sə wəp kpʉ̀ fana ncu
àwo megu co wo ŋkwɛ̀ŋ vɛ'ɛ. Yi à vəə, yà'
kə gʉ̀ wo, wo swɛ'ɛ tesə mvwe' nsàp wʉ̀ə
ànə.
16 Yà' nòjəja də yi ànə ka ŋgòkə̀ tɛsə
masinjàa Nwì wɛ̀ŋ və. Yi à və̀ də yi kə
tɛsə ŋgwì bʉ̀ Abràham wɛ̀ŋ.
17 Ye də ànə ye kə̀kʉ̀rə̀ də yi bʉ̀ʉ̀ŋ co
bwema ye sə wɛ̀ŋ bə nsàp mandzə̀ nə̀
fòlòoŋ, ya yi ye co ŋkum ŋgà fa satikà'
àwo ŋgòfə̀k bohòNwì bə zìnə, nə tse'
koksə̀manziŋ bohòbwì, ya yi kwes fis fa
bwì fɛ̀ŋ awo.
18 Aco yi tɛsə riŋ to bʉ̀ʉ sə̀ wo sə yə
ŋgə' bə mə̀mumsə̀ vɛ'nə, bʉ̀ʉsə̀ yi bə tu
ye ànə ye to ŋgə' bə mə̀mumsə̀ mantombì
sə̀' vɛ'nə.

3

Jisòs Yam Gha' Musì

1 Bwema am wɛ̀ŋ, Nwì a to fis nòŋsə
weŋ zok ŋgòye bʉ̀ʉ ye. Ye də wèeŋ sə
tsərə Jisòs nə̀ a yi nə̀ yi tə mvwe' kùu Nwì.
Yi ŋgà fa satikà' nə̀ ghaŋ bohòvès bə bum
sə̀ vesùwèŋ sə fa ntʉm fo' sə.
2 Nwì ànə cokfis yi yi də yi gʉ fàak
yà'sə. Yi à sə gʉ̀ fàak sə̀ Nwì à fa yi sə
fana yi gʉ yà' bə zìnə ye pwe'fo'. Yà'
mègù sə̀' mvə̀'nə̀ Musì ànə gʉ fàak ye
bohòbʉ̀ʉ Nwì wɛ̀ŋ bə zìnə ye pwe'fo'
yà'a.
3 Jisòs yam gha' Musì yi, sə̀' co mvə̀'nə̀
ŋwə̀ nə̀ yi a ci ndap yam gha' ndap nə yi
yà'a.
4 Wu yə-a ŋga ndap tə, wù rì də à ci
nà' ŋwè. Yà' mègù sə̀' zìnə də bum sə̀
vesùwèŋ sə yə yà' pwe'fo', à gʉ̀ yà' Nwì.
5 A zìnə də Musì ànə gʉ fàak ye
bohòbʉ̀ʉ Nwì wɛ̀ŋ bə zìnə, sə̀ wo yà'sə co
ndap Nwì nə. Yi à gʉ̀ vɛ'nə ŋga yi mègù
mofə̀k. Fàak ye sə à sə nìtsə̀' gèsə lo yà'sə
bə sə̀ wo nə̀ kə̀ cèp bə zeŋ mantombì.
6 Ma nə̀ Jisòs Krɛst ye, yi à gʉ̀ fàak ye
bohòbʉ̀ʉ Nwì wɛ̀ŋ sə co mo Nwì nə nə̀
mwe bə tu. Bum pwe' à ye ndzə bohòyi
fana yi gʉ yà' bə zìnə ye pwe'. Vesùwèeŋ
yè'e sə̀' ndap ye nə, ŋga a ye-a də a sə
naaŋ tu bə bum sə̀ Nwì à kàk ves sə nə
kà sə mərə̀ na. Ŋga a sə kwa, nə sə tsərə
də nùmbu ànə kə wɛs tsoŋ.

Jəŋ Ŋkərə̀ Ya Wu Kà Mvwe' Ncum BohòNwì Bʉə

7 Yòŋsə̀ nə̀ Rərɛŋ nə sə cèp də,
<<A ye-a ŋga wèŋ yuk ŋgì nə̀ Nwì nə
ntinə,
8 Wèŋ kà də wèeŋ gʉŋ ntʉm dʉk.
Kà də wèeŋ gʉŋ tu mvə̀'nə̀ bʉ̀ʉ awèŋ ànə
gʉŋ fa' ghà nə̀ wo à sə gìhi ŋgəà,
Fana wo gʉŋ tu bohòNwì, nə mumsə ja'a
yi yà'a dʉk.
9 Ànə geŋ Nwì cep də,
<Tàcicii awèŋ ànə gʉŋ tu bohòmʉ̀,
Nə mumsə mʉ lùm mòk fa',
Ŋga wo à yə mè yusə̀ mʉ̀ ànə fak bohòwo
mʉnə lùumŋgòŋ hum kwè vɛ'ɛ
bə̀boŋni.
10 Nà'a njo nə̀ ntʉm à bʉp mʉ bohòwo
ŋkuŋ mʉ̀ cep də,
Wo ka ŋgògì sənə mandzə̀ àm dzəm fana
nə sə jam megu jàmə. Wo à bɛ̀ŋ
ŋgòrìŋ mandzə̀ nə.>
11 Ànə geŋ mʉ̀ jok, nə kɛŋ də, wo nə
kà ŋgòkə̀ cu yòŋsə mvwe' yàm və̀
yuk.>>
12 Bwema am wɛ̀ŋ, wèeŋ jəŋ ŋkərə̀ ya
kà də ŋwə̀ nəmòk mʉŋgorə̀ wèeŋ kə tse'
nsàp ntʉm nə̀ bʉp nə̀ aco nà' gʉ yi, yi kà
Nwì dzəm, nə me'rə mak mandzə̀ Nwì nə̀
yi cu fo' ŋwəm nə dʉk.
13 Yusə̀ wèeŋ sə gʉ sə lɛ də
wèeŋ sə tipsə bwìŋ ŋgòtse' ntʉm nə̀
ŋgòlòmantombì nùumbu pwe'. Wèeŋ sə
gʉ vɛ'nə ya ŋga lʉ̀ʉm sə̀ bʉp bòrəgə̀ bwìŋ
bə zeŋ yà'a kà weŋ bòrə̀. Yà'a bòrə-a weŋ
fana wèŋ gʉŋ bʉp lo tu bohòNwì. Ye də
wèeŋ gʉ yè'sə niè' nə̀ a tse' malì mvə̀k
mòk co ntinə nè'e fo'.
14 Wèeŋ riŋ də vesùwèeŋ ŋga'a ves
Jisòs wèŋ mvwe' mò'fis. Yè'sə zìnə ŋga
a kotse'-a bum sə̀ vesùwèŋ ànə yuk yà'
mantombì yà'a cʉ̀k tə̀tè kə ləsə na.
15 Ncèp nə cu malì ndzənə ŋwàk Nwì
də,
<<A ye-a ŋga wèŋ yuk ŋgì nə̀ Nwì nə
ntinə,
Wèŋ kà də wèeŋ gʉŋ ntʉm dʉk.

Kà də wèeŋ gʉŋ tu mvə'nə bʉ̀ʉ awèŋ ànə
gʉŋ fa' ghà nə wo à sə gìhi ŋgəà
Fana wo gʉŋ tu bohòNwì yà'a dʉk.>>
16 Bʉ̀ʉ sə̀ wo ànə yuk, nə sə gʉŋ tu à ye
ndà wèŋ? Ka bʉ̀ʉ sə̀ Musì à kə̀ fis və̀ wo
mvwe' nzeŋgòŋ Ijìp yà'a yeŋ nà?
17 Bʉ̀ʉ sə̀ wo ànə joksə yi ntʉm mʉnə
lùumŋgòŋ hum kwè à ye ndà wèŋ? Ka
bʉ̀ʉ sə̀ wo à gʉ̀ bʉp nə kpʉ, ni' awo nòoŋ
mam ŋgəà yà'a yeŋ nà?
18 Nə ye sə̀' də bʉ̀ʉ sə̀ yi ànə kɛŋ də wo
nə kà mvwe' ye ŋgòyòŋsə fo' kə̀ ni yuk
ndà wèŋ? Ka bʉ̀ʉ sə̀ wo à ka dʉk ye yuk
yeŋ nà?
19 Vesùwèŋ yə jəja də wo ànə ka fo' kə ni
to njo nə̀ wo ànə ka tu bohòNwì naàŋ.

4

Mʉmvwe' Nə̀ ŋgòCu Yòŋsə Fo'

1 Nwì a kàk ves də anə lo kə cum yoŋsə
mvwe' ye. Ye də a bəboŋ də a jəŋ ŋkərə
də kà də ŋwə̀ nəmòok kə tesə mʉŋgorə̀
vès nə̀ də yi ka ye fo' kə ni dʉk.
2 Vesùwèŋ a yuk Ntirə̀ Nwì nə̀ nà'a
bəboŋ nə, sə̀' mʉ mvə'nə̀ wo ànə tsok fa
tàcici avès wèŋ ghà nə̀ wo à ye ŋgəà yà'a
sə̀'. Megu də vesùwèŋ yə də ncèp nə̀ wo
ànə yuk nə à ka wo yumok tɛsə. Nà' ànə
ka wo tɛsə bʉ̀ʉsə̀ wo ànə yuk, wo kà yà'
sə ntʉʉ̀ wo dzəm.
3 A nə ni fo', nə cum yoŋsə mvwe' ye
sə vesùwèŋ sə̀ a dzəm ncèp nə̀ nje nə sə
ntʉʉ̀ vès sə. Nwì à cèp ma nə̀ bʉ̀ʉ sə̀ wo
à ka ncèp ye nə dzəm də,
<<Ànə geŋ mʉ̀ jok, nə kɛŋ də
Wo nə kà ŋgòkə̀ cu yòŋsə mvwe' yàm və̀
yuk.>>
À ka də mvwe' sə̀ ŋgòcu yòŋsə fo' ànə ye
bʉ̀ə̀ yeŋ. Bʉsə̀ yi ànə cep yè'sə ŋga yi gʉ̀
wes mè nzeŋgònə laŋ, nə yoŋsə yu ye.
4 Njo nə̀ yà' cu mʉmvwe' mòk ndzənə
ŋwàk Nwì anə də, nùmbu nə̀ sàmba à
dzèeŋ, ŋga Nwì gʉ̀ wes fàak ye fana yi
cum yoŋsə yuye.
5 Mvwe' sə̀ ŋgòcu yòŋsə sə ànə ye fo' yo
vɛ'nə fana yi cep mali də, <<Wo nə kà
mvwe' yàm sə kə̀ cu yòŋsə yuk.>>
6 A rì də mvwe' sə̀ ŋgòkə̀ cu yòŋsə fo' sə
cu yo. Nə riŋ sə̀' də bʉ̀ʉ sə̀ wo ànə yuk
nə kà sə ntʉʉ̀ wo dzəm, wo ànə ka fo' ni
lo.
7 Fana Nwì a fa malì mʉmvə̀k mòk sə̀mok
nə̀ yi sə to nà' də ntinə, nà'a ŋga'a. Ye
jəŋ mvə'nə̀ bʉ̀ʉ yà'sə wèŋ à ka fo' kə ni
yà'sə fana, lùumŋgòŋ ànə ca ma ŋkwɛ̀ŋ
anə wùriŋ fana Nwì cep casə yumok cùhu
Devìd. Yusə̀ yi à cèp sə, a sə̀' ncèp nə̀ wèŋ
a yuk nà' sə̀' laŋ. Nà'a də,
<<A ye-a ŋga wèŋ yuk ŋgì nə̀ Nwì nə
ntinə,
Wèŋ kà də wèeŋ gʉŋ ntʉm dʉk.>>
8 A rì də mvwe' sə̀ ŋgòyòŋsə fo' nə̀ yi à cep
ènə ka nzeŋgònə̀ Josùwà ànə jə lo bwe
Izùrɛ fo' nà'a yeŋ. Bʉsə̀ ànə ye-na də a
zeŋ bwɛ̀rɛ də yi à ka maŋkwɛ̀ŋ bə mvə̀k
nəmòk nə̀ zok mok cep fe'lə.
9 Ncèp ye ènə sə nìtsə̀' də bʉ̀ʉ Nwì wèŋ
tse' lì yəyòŋsə̀ mòk yo. Nà' mègù co nsàp
nə̀ Nwì ànə cum yoŋsə nùmbu nə̀ sàmba
nà'a.
10 Ŋwə̀ nə̀ yi cu yòŋsə nsàp yəyòŋsə̀ ènə,
yi mè'rə fàak ye pwe'fo', nə yoŋsə mvə'nə̀
Nwì ànə yoŋsə ye.
11 Ye də a lʉ gʉgʉŋ də ya a kə cum
yoŋsə mʉmvwe' ànə. Kà də mook ye ŋgà
gʉtu co tàcici avès wèŋ ànə gʉŋ tu, nə kà
kə̀ dzèŋ yà'a dʉk.
12 A rì də ncèp nə̀ Nwì cu ŋwəm nə tse'
ŋàŋ vɛ'ɛ wù kà fʉ̀k. Nà' cəp càsə fèk nə̀
nà' tse' ncəp ma ba. Nà'a lògə̀, nə kə ni
dzeŋ haaŋ mvwe' sə̀ ntʉm ŋwè bə yòŋsə̀
ye kə̀ tɛs. Nà'a kə̀ dzèŋgə̀ mvwe' ntʉ̀k,
nə casə vəp, nə lo ndzə tsətsə'rə̀ anə.
Nà'a lòvɛ'nə, nà' kə fis və yusə̀ ŋgèŋgàŋ
sə tsərə bə yusə̀ ntʉm ye sə fàk pwe'fo'
mvwe' jəja.
13 Yumok ka bohòNwì səswihì yeŋ lok.
Bum pwe'fo' nòmʉlisə̀ yi jəja kwaraŋgaŋ.
Vesùwèeŋ nə̀ kə̀ təəŋ ntsə'mòk man-
tombìi yi, nə sə tsok bə cùu avès yusə̀ vès
à gʉ̀ʉ.

Jisòos Yəyərə̀ ŋgòYe Ŋkum Ngà Fa Satikà' Àvès Nə̀ Ghaŋ

14 Vesùwèeŋ kotse' bum sə̀ a yuk yà', nə
dzəm yà' sə cʉ̀k. A gʉ vɛ'nə njo nə̀ a tse'
ŋgà fa satikà' nə̀ ghaŋ nə̀ yi tə mantombìi
Nwì bʉ̀ʉ tu avès. Ŋgà fa satikà' ènə Jisòs

nə yi mo Nwì, nə yi a lòmʉbu mvwe' sə̀ Nwì cu.
15 Ŋgà fa satikà' àvès nə, yi ka ŋwə̀ nə̀ də a sə yə-a ŋgə', yi kà bə zeŋ rɛɛ̀ŋ yeŋ. A vɛ'nə bʉ̀ʉsə̀ yi sə̀' co vès. Nsàp mèmumsə̀ nə̀ fòpwe'fo' à və̀ yuk bohòyi laŋ, megu də yi kà nə̀ mò'fis gbʉ̀.
16 Ye də vesùwèeŋ nə və mvwe' kapràak Nwì nə̀ yi ŋgà bòvèm bohòbwì nə, nə kà wəp. Yà'a mvwe' sə̀ Nwìi nə koksə manziŋ bohòvès, nə gʉ ves bə̀boŋ, nə tɛsə ves ghà nə̀ à sə làp də ŋwèe tɛsə ves.

5

1 A rì də wo cokfisgə̀ ŋgà fa satikà' mʉŋgorə̀ bʉ̀ʉ ye wèŋ. Wo nòŋsəgə̀ yi də nà'a təəŋ fa wo bohòNwì, nə sə fa satikà' nə ye fəfaa mok bohòNwì bə bʉp awo sə̀ wo gʉ̀ʉ. 2 Njo nə̀ yi sə̀' ŋwè co vès, nə tse' sə̀' nsàp ntʉm nə̀ aco nà' gʉ yi, yi gʉ bʉp fana yi nə riŋ ŋgòkotse' bʉ̀ʉ sə̀ wo sə jam mandzə̀ njo nə̀ wo ka bə̀boŋ kè bʉp àlɛ riŋ.
3 Mʉmvə̀'nə̀ yi tse' nsàp ntʉm ànə fana nà'a njo nə̀ yi tse' ŋgòfa satikà' bə tu sə̀ ye sə̀' mvə̀'nə̀ yi sə fa bə tu bʉ̀ʉ mok wèŋ sə.
4 Yumòk nə̀ vès rì nà'a sə̀' də, kaco ŋwè tsərə kok megu sə ntʉʉ̀ yi, nə dʉk də yi bʉʉŋ ŋgà fa satikà' ya bwìiŋ jəŋ yi co ŋwə̀ nə̀ ghaŋ yeŋ. Ŋwèe bʉ̀ʉŋgə̀ ŋgà fa satikà' ŋga Nwì to yi yi, mvə̀'nə̀ yi ànə to Aròŋ lùm mòk fa' yà'a.
5 Krɛst à ye sə̀' nsàp ŋwə̀ ànə. Yi ànə ka ni' ye yi, də yi ye ŋgà fa satikà' koksə. Nwì à cokfis yi yi. Yi nə̀ yi ànə dʉk fa Krɛst nə də,
<<Wu yè'e mo àm. Ye jəŋ ntinə nə lo
mantombì, mʉ ye tɛ̀' yònə.>>
6 Yi à dʉk fe'lə fa nà' mvwe' mok sə̀' də,
<<Mʉ̀ koksə wu ŋgà fa satikà' nə̀ mvèsə̀,
kɛ̀' mò'fis,
nsàp nə̀ Màcisidèk à ye nà'a.>>
7 Ghà nə̀ Jisòs à cu malì mʉ nzeŋgòŋ fɛɛŋ fo' fana yi lɛŋ pìriyà mòk bohòNwì nə̀ yi tse' ŋàaŋ sə̀ aco yi fis to Jisòs nə mvwe' kpʉ nə. Yi lɛŋ torə fis pìriyà ènə bə ŋàŋ, nə sə waŋ bə ndzəplis. Ânə geŋ Nwì yuk yi bʉ̀ʉsə̀ yi ànə jəŋ lo ni' ye sə nze bohònà' anə.
8 Yi ànə ye mo Nwì sə̀ yo, yi yə'rə riŋ wesə mali mandzə̀ nə̀ ŋgòyuk dʉk Nwì bə nsàp ŋgə' nə̀ yi ànə ye maŋkwɛ̀ŋ.
9 Nwì ànə gʉ wes yi də nà'a ye kə̀kʉrə̀ ma lòoŋfo' vɛ'nə fana Jisòs nə à ye mok ŋwə̀ nə̀ ndàaŋwè pwe' nə̀ nà' yuk-a dʉk ye, yi tse' lùŋ fo'.
10 Ânə geŋ Nwì fa yi nsàp ŋàŋ nə̀ ŋgòye ŋgà fa satikà' nsàp nə̀ Màcisidèk à ye nà'a.

BòŊgòKùu', Nə Zʉ Bɛŋ Sə̀ Bɛŋ Bwèrɛ Jə'rə̀ Ko Wu

11 Vès tse' bum wùriŋ ŋgòtsə̀' fa weŋ bə nzak ŋgà fa satikà' ènə. Megu də a gʉgʉŋ ŋgòtsə̀' fa weŋ bʉ̀ʉsə̀ wo tsə̀'gə̀ weŋ yumok, wèŋ kà bə zeŋ ntə̀ntɛ̀ŋ rɛɛŋ tohò.
12 Vès sə kwà' yàvès də anə ye co ŋga'a ŋga wèŋ sə yə'rə fa bʉ̀ʉ mok wèŋ bum sə̀ ma nə̀ Nwì. Yà' sə yəəŋ bwì fe'lə də wèŋ cu malì co ŋwə̀ nəmòk kə yə'rə fa fe'lə weŋ bwe bum sə̀ wo yə'rə yètogə̀ yà' ma nə̀ Nwì anə ntòyèto yà'a. Anə ye co wèŋ sə zʉ ŋga'a bɛŋ sə̀ bɛŋ co bʉ̀ʉ sə̀ wo gʉ vəp laŋ. Wèŋ nə sə nòmalì nə ntòmbwi. Nè'e nsàp nə̀ fòvɛ'nə-ɛ?
13 Ŋwə̀ nə̀ yi nogə̀ ye mbwi, ye də ŋgə̀ŋgàaŋ molə. Yi ka yusə̀ wo sə yə'rə bə mandzə̀ nə̀ kə̀kʉrə̀ nə ntòriŋ.
14 Ŋwə̀ nə̀ yi zʉgə̀ ye bɛŋ sə̀ bɛŋ, a ŋwə̀ nə̀ aco yi tsərə to bə tu ye. Yi a yə'rə, nə riŋ ŋgògàpsə rì bʉp bə bə̀boŋ laŋ.

6

1 Nə yeè nə vɛ'nə fana a bə̀boŋ də a lo lɛ mantombì ŋgòyə'rə bum sə̀ gʉgʉŋ ma nə̀ Krɛst nə co bʉ̀ʉ sə̀ gʉgʉŋ wèŋ. Kà də a cum mam mali bə bum sə̀ jə̀jə̀p sə̀ wo a yə'rə to fa ves yà'a dʉk. A kà də a sə yə'rə yiskok megu nə̀ də, bwìiŋ bwi fa bʉp awo ŋkwɛ̀ŋ nə̀ aco nà' jəŋ və fa wo kpʉ, nə dzəmtse' bohòNwì nà'a mok sə dʉhʉ̀.
2 Vesùwèŋ a yə'rə rì wes bə nzak bàptɛ nə ye bə nzak nə̀ ŋgònaaŋ fa ŋwè bo mʉtuhù wèŋ laŋ. A yə'rə mok sə̀' də bwìiŋ nə̀ kà lòkok mvwe' kpʉ, nə riŋ mvə̀'nə̀ wo nə̀ kà sak lə̀sə nzak nùu sə.
3 Vesùwèŋ a yə'rə rì wes bum yà'sə pwe' laŋ, Nwìi tɛsə-a fana a lo mok mantombì.

4 A tse' ŋgòlòmantombì bù̶sə̀ mandzəə bù̶ə̀ nə̀ co wù gu̶ ya bù̶u̶ sə̀ wo a rìŋ bum yè'sə nə kə foho dzeeŋ fe'lə yà' yà'a foho və̀ səmok. Nsàp bù̶ ènə ànə ye to me marɛŋ nə̀ Nwì nə, nə riŋ bəbo nə̀ Nwì nə sə̀'. Wo à tse' yuk mè Yòŋsə̀ nə̀ Rərɛŋ nə yàwo sə̀' laŋ.

5 Wo à mùm ja'a, nə riŋ də ncèp nə̀ Nwì nə nà'a bəboŋ. Wo à mùm ja'a ŋàaŋ sə̀ yà' cu bə nzeŋgòmòk nə̀ nà'a nə̀ kə̀ və̀ ntsə'mòk nə sə̀'.

6 A ye-a ŋga bù̶u̶ sə̀ wo à rì bum yè'sə pwe', kə̀ foho dzèeŋ fe'lə yà' sə̀' wo sə, ye də mandzə̀ nə̀ ŋgòfəsə və̀ wo bù̶ə̀. Bu̶sə̀ anə ye co wo sə tɛ'lə fe'lə mo Nwì mu̶ntəəŋ nə̀ kɛ̀' ba, nə sə fa-à nə yi marè'tu mu̶tsətsə'rəə bwìŋ.

7 Mvwe' nze nə̀ mbù̶u̶ŋ ligə̀ fo' bəboŋ, zu̶zu̶ sə tesə bohòbù̶u̶ sə̀ wo sə fàk nà' sə fana Nwì gù̶ boŋsə mvwe' nze ànə.

8 A ye-a də ŋgaŋ sə̀ bu̶p sə kùk mègù mvwe' yà'sə wo, fana ye də nze nə ka fàk tse'. Nwì ku̶əp ŋgòyàk mu̶mvwe' ànə. Wo nə və kə tɛŋ vəpsə bu̶psə mu̶mvwe' ànə fo' wà.

Wèeŋ Təəŋ Gu̶gu̶ŋ Ma Nə̀ Nwì

9 Ŋge' am wèŋ, vès sə cèp-a sə̀ vɛ'nə fana ŋga vès rì weŋ yàwèŋ rìi. Vès rì də wèŋ sə yù mandzə̀ nə̀ bəboŋ nə tse'è nə lùŋ fo'.

10 Nwìi gù̶gə̀ bum ye bə mandzə̀ nə̀ nà'a zìnə. Kaco yi nə swi fàak sə̀ wèŋ à gù̶ yà' yeŋ. Mvə̀'nə̀ wèŋ à tɛsə bù̶u̶ ye wèŋ, nə sə tɛsə̀ malì nə ŋga'a yè'e, yi nə kà yà' sə̀' swì. Bum sə̀ wèŋ sə gù̶ yà'sə pwe' sə nìtsə̀' də wèŋ dzəm yi.

11 Yusə̀ yà' cu sə ntu̶ù̶ vèes də wèŋ pwe'fo' wèeŋ jihi nzòŋ, nə təəŋ gu̶gu̶ŋ tè kə ləsə. Wèeŋ gu̶ vɛ'nə ya wèeŋ nə kə tse' bum sə̀ wèŋ sə naaŋ tu də wèeŋ nə̀ kə̀ tse' sə.

12 Kà də ŋwèe koksə wɛ' du̶k. Wèeŋ bɛ' lɛ kùu bù̶u̶ sə̀ wo sə dzəm mandzə̀ nə̀ zìnə nə yà'a, nə sə təəŋ gu̶gu̶ŋ. Nà'a nsàp bù̶ nə̀ wo nə̀ kə̀ tse' bum sə̀ Nwì a kàk wo sə.

Nwìi Kà Bwì Bòrəgə̀

13 Mvə̀'nə̀ Nwì ànə sə kak fa Abràham yumok fana yi à kèŋ bə liŋ sə̀ ye, ŋgònìtsə̀' də yi nə gu̶ tsoŋ li yusə̀ yi kàk nà' sə. Yi ànə kɛŋ bə liŋ ye vɛ'nə bu̶sə ŋwə̀ nəmòk nə̀ nà' càsə fe'lə yi co yi kɛŋ bə liŋ nà' à ye bù̶ə̀.

14 Nwì ànə kak fa Abràham nə də, <<Gu̶ kpu̶ tsoŋ yà, mu̶ nə se wu, Abràham. Mu̶ nə gu̶ ŋgwì bù̶ yòyam vɛ'ɛ sə̀' wùriŋ.>>

15 Ànə geŋ Abràham ko ntu̶m, nə təəŋ gu̶gu̶ŋ tètè yi à kə̀ tse' yusə̀ Nwì à kàk yi sə.

16 A rì də ŋwèe kèŋgə̀ kèŋ, yi kɛŋ bə liŋ ŋwə̀ nəmòk nə̀ nà' yam càsə yi. Bwìŋ kèŋgə̀ kèŋ vɛ'nə fana ye də nzak mèe.

17 Ye də Nwì ànə dzəm ŋgònì fa bù̶u̶ sə̀ yi ànə kak yà'wèŋ yumok sə wèŋ də yi nə kà cùu ye kupsə̀ yuk. Fana yi kɛŋ bə liŋ ye ŋgònìtsə̀' də yi nə gu̶ yusə̀ yi du̶k sə.

18 Kə̀kà' nə ye ŋgòkɛ̀ɛŋ yà'sə bum sə̀ ba sə̀ kaco mòk kupsə yeŋ, Nwì ka mvwès bə zeŋ sə̀' ci' yuk. Bum sə̀ ba yà'sə gù̶gə̀ vès sə̀ a ca təhə tu avès bohòNwì sə ŋgòko ntu̶m, nə sə naaŋ tu ŋgòkə̀ tse' yusə̀ Nwì à kàk də a nə̀ kə̀ tse' ntsə'mòk sə.

19 Kaco ntu̶u̶m avès saha yeŋ bù̶u̶sə̀ a rì də Nwìi kakgə̀ yumok, yà' kà wà cà. Naaŋ tu nə̀ a tse' bə bum sə̀ Nwì a kàk ves yè'sə gù̶gə̀ ves fana vès nɛŋ tosə ndàa sə̀ ŋgòni lòmvwe' dzoŋ sə̀ rərɛŋ sə̀ mu̶ ndap Nwì nə̀ ghaŋ sə.

20 A vɛ'nə bù̶u̶sə̀ Jisòs bə tu ye a kə̀ nìŋ to fa ves fo' yi. Jisòs nə yi ŋgà fa satikà' nə̀ ghaŋ, nsàp nə̀ Màcisidèk à ye nà'a.

7

Màcisidèek Ŋgà Fa Satikà' Nə̀ Yi Ghak Aròŋ

1 Ŋwə̀ nə̀ wo to liŋ ye də Màcisidèk ènə à ye ŋkum mvwe' lak mok sə̀ wo to fo' də Salèm. Yi à ye sə̀' ŋgà fa satikà' Nwì, yi Nwì nə̀ yi yam càsə pwe' nə. Mvə̀k nəmòk à ye Abràham lo mvwe' mà' dzè' nə kə zə bù̶ ŋkəŋkum mok. Yi ànə sə bwi foho və fo' fana Màcisidèk nə kə tseŋ yi mandzə̀, nə se yi.

2 Yi ànə kə tseŋ Abràham nə vɛ'nə fana Abràham nə gapsə bum sə̀ yi jə və̀ mvwe' dzè' sə pwe' bòp hum, nə fa nà' bòp mò'fis. Liŋ Màcisidèk nə ya'sə də, Ŋkum nə̀ yi gù̶gə̀ bum kə̀ku̶rə̀. Liŋ ye mook sə̀' də, Ŋkum Salèm. A ya'sə də, Ŋkum ŋgà fifi.

3 Ŋwà nəmòk ka ŋgwì bʉ̀ ye riŋ lok. Wo
ka ghà nà wo à dzə yi kè ghà nà yi anə
kpʉ sà' riŋ. Yi ye yà'sə co mʉmvà'nà mo
Nwì cu, bʉ̀ʉsà yi mam ye ŋgà fa satikà'
nà mvèsà.
4 Ye-na yònsàp ŋwà nà Màcisidèk yam
è. Abràham nà yi à ye tɛ̀', nà yi à yèto
ŋgwì bʉ̀ Izùrɛ yi nə à gàpsə bum sà yi à
fɛ̀s jə và mvwe' dzè' sə bòp hum, nə fa
Màcisidèk nə bòp mò'fis.
5 Lʉ̀k Musì sə tsà' də bwe Izùrɛ pwe' nə
gapsə bum awo sà wo tse' sə bòp hum,
nə cokfis noŋsə bòp mò'fis ca. Wo cokfis
vɛ'nə, wo fa yà' bohòŋgàa fa satikà' sà wo
tesə mʉmvwe' ndap Levì. A rì də ŋgàa fa
satikà' yè'sə wèŋ à sə tse' bum yè'sə ŋga
sə fa wo yà' bwema awo sà wo pwe' ŋgwì
bʉ̀ Abràham.
6 Nà Màcisidèk nə ye zok. Yi à ka ŋwàə
Levì sà yeŋ, fana Abràham fa mali yi bòp
nà mò'fis nə. Ànə geŋ yi se Abràham nə
sà', Abràham nà Nwì à nə zʉ rʉ̀k bə nà'
nə.
7 A riŋ jəja də ŋwà nà yi sègà mòk, ye
də yi yam càsə ŋwà nà yi sè nà' nə yi.
8 Bwe Levì sà wo à sə jə bòp nà mò'fis
sənə sà hum yè'sə wèŋ à ye bʉ̀ʉ sà wo
kpʉgàə. Ŋwàk Nwì sə tsà' də Màcisidèk
nà yi à jə ye nə, cu fo' ŋwəm.
9 Mvà'nà Abràham ànə jəŋ bum yè'sə,
nə kə fa Màcisidèk yè'sə fana aco a dʉk
də, à fa Màcisidèk nə yà' Levì, yi nà bwe
ye wèŋ sə jə nsàap bum yà'sə niè' wo sə.
10 Aco a dʉk vɛ'nə bʉ̀ʉsà ghà nà
Abràham à kà fa Màcisidèk nə bum yè'sə,
à ye ŋga yi ka tàcicii Levì nə ntòdzə.
11 A cep-a bə fàak ŋgàa fa satikà' sà
wo à ye bwe Levì sə. Nwì ànə fa bwe
Izùrɛ wèŋ lʉ̀ʉk Musì fana yà' à ye bə
nsàp mandzà nà ŋgàa fa satikà' sà wo
à ye bwe Levì à sə gʉ̀ fàak awo. À ye-a
də fàak sà ŋgàa fa satikà'a yè'sə wèŋ à
sə gʉ̀ʉ sə à ye kàkʉrà ya bwìiŋ ye jì njo
mantombìi Nwì, bwɛ̀rɛ njo mòk à ka yeŋ
nà də ŋgà fa satikà' mòok və fe'lə sàmok.
Ŋgà fa satikà' nà wo də yi ye nsàp nà
co Màcisidèk à ye nə, yi kà mok nsàp nà
Aròŋ ye fe'lə.
12 A zìnə də a ye-a ŋga ŋgà fa satikà'
mòk và nà nsàp mandzà nje zok fana lʉ̀ʉk
nə kupsə tsoŋ yàwo sà'.
13 Tà Jisòs àvès nà a sə cèp bə liŋ ye
nè'nə, yi a tesə và ye bə bòp lak nà zok.
Ŋgà fa satikà' nà mò'fis à ka mvwe' bòp
lak ànə tesə yuk.
14 A rì bəboŋ làaŋ də Tà àvèes ŋgwì bʉ̀
Judà. Ghà nà Musì à sə cèp bə mandzà
ŋgàa fa satikà' wèŋ, yi à ka lak yà'sə fʉ
ntu'ù ŋwà nà mò'fis tèŋ yuk.

Jisòos Ŋgà Fa Satikà' Mòk Co Màcisidèk

15 Bə nzak ŋgàa fa satikà' wèŋ fana a
rɛɛŋ bòŋsə gha' fe'lə bə zeŋ bʉ̀ʉsà ŋgà fa
satikà' mòk a tesə và nà yi co Màcisidèk.
Jisòos ŋgà fa satikà' mòk co Màcisidèk.
16 Yi ànə ye ŋgà fa satikà' ka də a
mvà'nà lʉ̀k sə dzəm də wo jəŋ yi yeŋ. Yi
ŋgà fa satikà' bʉ̀ʉsà yi tse' ŋàaŋ sà ŋgòfa
ŋwè lùŋ nà ka co nà' me yuk yeŋ.
17 Vès riŋ yè'sə bʉ̀ʉsà yà' cu ndzənə
ŋwàk Nwì də,

<<Wù, wu nə ye ŋgà fa satikà', nsàp nà
Màcisidèk à ye nà'a nà mvèsà.>>

18 Vès sə yə də lʉ̀k nà nà' à ye mantombì
à kupsə bʉ̀ʉsà nà' ànə ka ŋàŋ tse' nə kà
fàk bohòbwìŋ sà' tse'.
19 Yà'a lʉ̀ʉk Musì yà'sə ànə kaco yà' gʉ
ŋwè yi ye kàkʉrà mʉ lisà Nwì yeŋ. Nwì a
jə và yumòk nà bògha' lɛ zeŋ. Fana a yə
də lʉ̀k mòk nà nà' bòghak lɛ zeŋ sə vàə.
Nà' sə vàə ŋgòfa ves naàŋ tu nà bəboŋ,
nà aco nà' gʉ ves a kʉəp və ŋgʉ ni'ì yi.
20 Yu nəmòok sà' də, ghà nà Nwì ànə
dʉk də Jisòos nà ye ŋgà fa satikà' nà
mvèsà fana yi kɛŋ be'lə bə kèŋ. Ghà nà
ŋgwì bʉ̀ Levì wèŋ ànə sə kok gaŋ ŋgàa fa
satikà' yà'sə fana ŋwà nəmòk à sə kà kèŋ
fo' kèŋgà.
21 Ma nà Jisòos ye də ghà nà Tà Nwì à
koksə yi ŋgà fa satikà' fana yi kɛŋ bə kèŋ.
Tà Nwì à kèŋ də,

<<Wu nə ye ŋgà fa satikà' nà mvèsà.
Yusà mʉ̀ cèp yè'e nə kà kà kupsà yuk.>>

22 Njo kèŋ nà Nwì à kèŋ nè'nə fana Jisòs
tə bohòvesùwèŋ co ŋwà nəmòk nà a yə
yi, a sə riŋ tse' də rʉ̀k nà a zʉ nà' ves Nwì
wèŋ nə, nà'a gʉgʉŋ zìnə.

23 Yu nəmòok sə̀' də, ŋgàa fa satikà' sə̀ wo à ye ŋgwì bwe Levì wèŋ sə ànə ye yàwo wùriŋ bʉ̀ʉsə̀ mòok kpʉ, mòk kok.
24 Nə̀ Jisòos ye zok. Yi nə̀ kà ye kpʉ yuk. Ŋwə̀ nəmòk nə̀ zook nə kà mvwe' ye sə co ŋgà fa satikà' mòk kə̀ cu yuk.
25 Nà'a njo nə̀ yi tse' ŋàŋ pwe' nə̀ pwe' ŋgòfa lùŋ bohòŋwə̀ nə̀ yi cà-a bohòyi ŋgòvə̀ bohòNwì. Yè'sə vɛ'nə bʉ̀ʉsə̀ yi cu fo' ghà yà lòoŋ, nə sə lɛŋ pìriyà mʉtuhù vesùwèŋ bohòNwì.
26 Ye də Jisòs nə ŋgà fa satikà' nə̀ yi kʉ̀rə bohòvès vɛ'ɛ kap. A vɛ'nə bʉ̀ʉsə̀ yi rərɛŋ, yi ka bʉp tse', nə kà jòŋ sə̀' tse' lok. Yi ye zok bohòŋgàa gʉ̀ bʉp wèŋ, yi ye mʉbu səsapni.
27 Ŋgàa fa satikà'a mok yà'a wèŋ à sə fàha satikà' nùumbu pwe', nùumbu pwe'. Wo à sə fa to satikà' bə bʉp sə̀ yàwo bə tu awo ŋkuŋ nə sə fa sə̀ bʉ̀ʉ bʉp sə̀ bʉ̀ʉ mok wèŋ. BohòJisòs ye, yi à sə kà nsàp satikà' anə fa bʉ̀ʉsə̀ yi ànə fa satikà' nje kɛ̀' mò'fis nà' kʉrə vɛ'nə nə̀ mvèsə̀. Satikà' ènə, a nə̀ yi à fa ni' ye bohòNwì, nə kpʉ nà'a.
28 Bohòlʉ̀ʉk Musì, bʉ̀ʉ sə̀ bwìŋ, sə̀ wo tse' jòŋ ànə sə ye ŋgàa fa satikà' wo. Bə nza' kɛ̀ŋ nə̀ Nwì à kɛ̀ɛŋ, nə̀ nà'a jə mvwe' kùu lʉ̀ʉk Musì sə fana Nwì a koksə mok mo ye nə̀ yi kə̀kʉrə nə̀ mvèsə̀.

8

Jisòos Ŋgà Fa Satikà' Àvès Nə̀ Bə Rʉ̀k Nə̀ Fi

1 Yusə̀ vès sə cèp sə də, a tse' nsàp ŋgà fa satikà' nə̀ ghaŋ ànə nə̀ yi tə bə tu avès. Yi cu bo ma mà'a Nwì nə̀ yi maŋgəŋgèŋ nə̀ yi sə sak ŋkum mʉbu nə.
2 A yi nə̀ yi tə fa bwìŋ mʉ nda'à Nwì mvwe' nə̀ rərɛŋ nà'a. A fo' mvwe' sə̀ zìnə sə̀ à gʉ̀ Tà Nwì, ka ŋwè yeŋ.
3 Fàak sə̀ ŋgàa fa satikà' wèeŋ gʉ̀gəə də, wo sə faha nsàap satikà' zəzok bohòNwì. Ye də a kə̀kʉrə də ŋgà fa satikà' nə̀ yi tə mvwe' tu avès nə fa Nwì ye sə̀'.
4 Yumòok sə̀' də, yi ànə sə cum-a sə nze fɛɛŋ, yi kà ŋgà fa satikà' ye, bʉ̀ʉsə̀ ŋgàa fa satikà' wèŋ cu fɛnə yo, sə̀ wo sə gʉ̀ yàwo mvə'nə̀ lʉ̀ʉk Musì sə dzəm sə.
5 Fàak sə̀ ŋgàa fa satikà' sə wèŋ sə gʉ̀ sə, yà' mègù yà'sə co tsə̀tsèŋ wà. Yusə̀ zìnə sə, a yusə̀ wo sə gʉ̀ yà' mʉbu. Tàap sə̀ wo à gʉ̀ yà' bə nsàp cə̀k mòk nə̀ ŋgòkùksə Nwì mbwa nà'a mègù sə̀' tsə̀tsèŋ. Nà' sə nìtsə̀' mvə'nə̀ mvwe' sə̀ wo kùksəgə̀ Nwì cu mʉbu. Nà'a njo nə̀ Nwì ànə cep bohòMusì ghà nə̀ yi ànə də yi gʉ ndap nə də, <<Jəŋ ŋkərə̀ də bum pwe' ye megu mʉmvə'nə̀ mʉ̀ a tsə̀' fa wu mʉmvwe' nda Sinà yà'a.>>
6 A ŋgà'a də a yə də Nwì a fa Jisòs Krɛst fàk sə̀ yà' yam càsə fàak ŋgàa fa satikà'a mok wèŋ sə. Nə ye sə̀' də rʉ̀k nə̀ yi sə càsə fa ves nà' nə bògha' sə̀' zeŋ, bʉ̀ʉsə̀ Nwì a kàk ves bum sə̀ yà' bògha' sə̀ mantombì sə̀' bʉ̀ʉ zeŋ.
7 Rʉ̀k nə̀ wo à zʉ to nà' mantombì nə ànə ye-na kʉ̀kʉrə ŋgòtɛsə bwìŋ bwɛ̀rɛ Nwì à ka nə̀ ba mok jəŋ və.
8 A yə də Nwì à yə də bʉ̀ʉ ye wèŋ à ka nà' noŋsə bʉ̀ʉsə̀ yi ànə dʉk də,
<<Mvə̀k sə vəə nə̀ mʉ nə zʉ rʉ̀k nə̀ fi ves bʉ̀ʉ Izùrɛ nə ye bʉ̀ʉ Judà wèŋ.
Sə cep vɛ'nə Tà Nwì.
9 Nè'nə nə kà mok co rʉ̀k nə̀ mʉ̀ à zʉ nà' ves tàcicii awo wèŋ,
Ghà nə̀ mʉ̀ ànə kotse' wo bə bo am,
Nə fis wo mvwe' nzeŋgòIjìp nà'a mok ye.
Wo à ka rʉ̀k nə̀ vesiwèŋ à zʉ nə noŋsə.
Fana mʉ̀ bwì fa wo ŋkwèŋ, nə co'krə fis bo am bohòwo.
Sə cèp vɛ'nə Tà Nwì.
10 Rʉ̀k nə̀ mʉ̀ʉ Tà nə̀ mʉ̀ sə cèp nə nə̀ zʉ nà' ves bʉ̀ʉ Izùrɛ wèŋ nə vɛ'ɛ:
Nùmbu ànə kə̀ dzèŋ nùu,
Mʉ̀ gʉ ya lʉ̀ʉk am ni sə ntʉʉ̀ wo,
Fana wo sə tsərə megu mok zeŋ nùumbu pwe'.
Mʉ nə ye Nwì àwo, wo ye bʉ̀ʉ am.
Sə cèp vɛ'nə Tà Nwì.
11 Njo mòok nə kà ye nə̀ co wo sə kə dʉk ŋwə̀ mòk kè moma awo àlɛ də,
<A bə̀boŋ də wu riŋ Tà Nwì> mok ye,
Bʉsə̀ wo pwe'fo', nə̀ ŋkwà'ŋwè bə nə̀ mweŋkɛ' pwe',
Wo rì mʉ.

12 Anə ye vɛ'nə bù̱u̱sə mu̱ nə koksə
manziŋ bohòwo bə bum sə bu̱p sə
wo à gù̱ pwe'.
Mu̱ nə swi bisə bu̱p awo sə sə'.>>
13 Mvə'nə Nwì cèep, nə to liŋ rù̱k nə fi
fana ye də rù̱k nə mantombì nə rèŋ bu̱p
laŋ. A riŋ də a ye-a ŋga yumok rèŋ laŋ,
nà'a nə bisə wà.

9

Satikà' Nə Jisòs Nə, Casə Yà Lòoŋ

1 Rù̱k nə wo à zu̱ to mantombì nə, nà' à
tse' lù̱u̱k sə ŋgònì fa bwìŋ mvə'nə wo tse'
ŋgòkùksə Nwì. Mvwe' mok à ye sə wo
ànə gu̱ noŋsə də ya bwìiŋ nə sə kə kuksə
Nwì fo'.
2-3 Mu̱mvwe' nə wo à sə gù̱m dzòoŋ fo'
bə cə̀k ènə, ànə ye mvwe' sə wo à sə to
fo' də Tàbanikə̀. Wo à sə fa satikà' mbwa.
Wo à sə gù̱m dzòoŋ nà' pwe', wo kə ci
mu̱ndap mòk mbwa nə̀ rum ba. Wo à kə'ə
lok ncùu rum nə̀ mà mbwèndap nə bə
cə̀k. Wo to fo' də mvwe' sə̀ yà' rɛŋ càsə.
Bum sə̀ wo à nə̀msə mvwe' rum nə̀ mò'fis
nə à ye laàm bə teberə̀ nə ye brɛd nə̀ wo à
nòŋsə ŋgòkùksə Nwì fo'. Wo à sə to rum
nə̀ bum yè'sə fo' nə də mvwe' sə̀ rərɛŋ
sə. 4 Kàm nə̀ wo à sə tèŋ rèmsəgə̀ bum fo'
ŋgòkùksə Nwì bə zeŋ à ye sə̀' mu̱mvwe'
nə̀ nà' rɛŋ càsə ènə. Wo à gù̱ nà', nə yok
laŋsə wes nà' bə guù pwe'fo'. Ŋkùp nə̀
nà' tə bə tu rù̱k nə̀ Nwì à zu̱ bə bù̱u̱ Izùrɛ
wèŋ nə à ye fo'. Wo à yok ŋkùp ànə sə̀' bə
guù. Wo à nòŋsə nsàp bɛŋ nə̀ də manà
nà'a sə̀' sənə ŋkùp nà'nə. Wo à gèsə yà'
sənə to'kù̱ŋ mòk nə̀ wo à gù̱ nà' sə̀' bə
guù. Ntu̱mbàŋ Aròŋ nə̀ nà' à to mvù nà'a
à ye sə̀' ca. Yusə̀ yà' ànə ye ləsə ca à ye lìs
ba sə̀ Nwì ànə com naaŋ lù̱u̱k ye mbwa.
5 Yumok à ye mu̱ tu ŋkùp anə ba. Wo
sə to yà' də ceròbim. Mòk cum ŋgu̱ ŋkùp
ma mòk, mòk cum ma mòk. Wo saŋ
və bàap awo kə be'lə mu̱tsətsə'rə mvwe'
bù'rə nə̀ Nwìi swìsə fagə̀ bwìŋ bu̱p awo
fo'. Yà' ànə ye fo' ŋgònìtsə̀' fa bwì də Nwìi
fa'nə. A nə kà bum yà'sə ŋga'a pwe'fo'
cèp rɛŋsə̀ wes.
6 Mvə'nə wo ànə gu̱hu̱ tsə'rə wes
mu̱mvwe' ànə fana, ŋgàa fa satikà' wèŋ
sə ni mu̱mvwe' ndap nə nùumbu pwe'.
Wo sə ni mvwe' rum nə̀ kə̀ ncùhu ŋgògù̱
fàha awo fo'.
7 À sə ni mègù mvwe' rum nə̀ màmbwè
ndap nə ŋkum ŋgàa fa satikà' nə yìiyi.
Yi à sə ni mègù mbàa nùmbu nə̀ mò'fis
sənə lùmŋgòŋ. Mvə̀k ànə ye, yi lo mbàa
bə ndu̱əm nàm ŋgòkə̀ mìs fa Nwì njo bu̱p
ye sə̀ yi a gù̱ yi bə tu ye. Yi kə mis fe'lə
mok sə̀' bə bu̱p sə̀ bù̱u̱ Nwì wèŋ a gù̱u̱
ŋga wo ka riŋ sə̀'.
8 Mu̱mvə'nə̀ à ye, fana Yòŋsə̀ nə̀ Rərɛŋ
nə jə bum yè'sə ŋgòyə'rə fa vesùwèŋ də,
a ye-a ŋga ndap Nwì tə mali fo' vɛ'nə, ŋwè
kà mvwe' rum nə̀ rɛŋ càsə, nə̀ Nwìi fo'
ànə kə ni lòyuk.
9 Nà'nə yà'sə nsàp yumòk nə̀ nà' sə
nìtsə̀' fa vesùwèŋ mvə'nə̀ bum sə̀ niè' sə
cu. Yà' sə nì fa ves də kaco satikà' nə̀ ŋwè
fa bohòNwì gu̱ də yi riŋ də yi rərɛŋ yeŋ.
10 Bum sə̀ ŋgòkuksə Nwì fo' yè'sə yà'
mègù bum sə̀ a yəgə̀ yà' bə lis yè'e.
Yà' mègù bum sə̀ co bɛŋ bə nəno nə
ye mandzə̀ nə̀ ŋgòcùhu rɛŋsə ni'. Yà'sə
bum sə̀ ŋgògù̱ ŋwè ŋgòyəəŋ rərɛŋ mu̱lisə̀
Nwì. Bum nzeŋgòŋ yè'sə ànə tse' fàak
mvə̀k momjo wà kə dzeŋ ghà nə̀ Nwì à
kupsə bum mok bə mandzə̀ nə̀ fi.

11 Nə̀ ŋga'a nè'e Krɛst a və laŋ. Yi
ŋgà fa satikà' bə nsàp mandzə̀ nə̀ fi nə̀
nà'a jəŋ və bum sə̀ bə̀boŋ. Yi gù̱gə̀ fàak
ye mvwe' Tàbanikə̀ nə̀ nà' yam gha', nə
boŋ ghak nə̀ sə nze fɛɛŋ nè'e. Wo à ka
mu̱mvwe' ànə bə bo ŋwè gu̱, nà' kà ma
sə nze sə̀' ye.
12 Ghà nə̀ Krɛst à kə̀ cà ni lòmvwe' sə̀
yà' rɛŋ càsə sə fana yi ànə ni megu fo' kɛ̀'
mò'fis, nə lə təəŋ vɛ'nə. Yi ànə ni fo' bə
ndu̱əm sə̀ ye. Ànə ka bə ndu̱əm mbòŋ kè
ndzə àlɛ yeŋ. Yi à jə ndu̱əm ye sə, nə kə
fiŋ me'rə fis ves bə zeŋ mvwe' ŋgə' nə̀ vès
à tse' njo bu̱p sə̀ vès à gù̱u̱ sə mok mvèsə.
13 Wo à cì bwìŋ bə ndu̱əm mbòŋ bə
ndzə, nə kɛ' wo bə və mombòŋ nə̀ wo
tèŋ vèpsə mu̱ni'ì, ya ŋgùupni' awo yəəŋ
mu̱lisə̀ Nwì rərɛŋ.
14 A ye-a də ndu̱əm nàm tse' ŋgòrɛŋsə
bwì nsàp ànə, ye də aco ndu̱əm sə̀ Krɛst
rɛŋsə ntu̱m ŋwè nə casə yà lòoŋ. Yi à

jə ni' ye nə nà' ka bʉp tse', nə fa nà' co satikà' mʉtuhù vès. Yi à gʉ̀ vɛ'nə bə ŋàaŋ Yòŋsə̀ Nwì nə̀ yi kà mè yukgə̀ nə. Ndʉəm ye yà'sə gʉ̀gə̀ ntʉʉm avès ŋgòye rərɛŋ. Ya a kà bʉp sə̀ co yà' jəŋ və fa ves kpʉ sə gʉ̀hʉ̀ malì, vesùwèŋ sə bɛ' lɛ mandzə̀ Nwì nə̀ yi cu ŋwəm nə.

Kpʉ Nə̀ Jisòs Nə A Fa Yi Nàŋ ŋgòGʉ̀ Rʉ̀k Nə̀ Fi

15 Nə yeè nə vɛ'nə fana Krɛst nə tə mʉtsətsə'rəə bwìŋ bə Nwì yi njo kpʉ ye nə̀ yi à kpʉ nə. Yi sə gʉ̀hʉ tsə'rə rʉ̀k nə̀ fi ya ŋga bʉ̀ʉ sə̀ Nwì ànə cokfis wo ŋgòye bʉ̀ʉ ye sə wèeŋ nə kə tse' bum sə̀ Nwì à kàk wo sə. Wo tse' yà', wo tse' yà' mok nə̀ mvèsə̀ kɛ̀' mò'fis. Kpʉ ye nə fiŋ me'rə bwìŋ mvwe' ŋgə' nə̀ wo tse' njo bʉp sə̀ wo ànə gʉ, ghà nə̀ rʉ̀k nə̀ zəm nə ànə tse' mali ŋàŋ ntòfo' nà'a.

16 Ta kpʉ co wo zʉ rʉ̀k. Ŋwèe tagə̀ kpʉ fana tse'ŋga yi kpʉ ŋkuŋ wo gʉ yusə̀ yi à cèp nòŋsə lòsə.

17 Ghà nə̀ yi cu-a ntòfo' fana kpʉ nə̀ yi ta nə nə kà fàk tse'.

18 Nà'a njo nə̀ rʉ̀k nə̀ Nwì ànə zʉ to bə bwìŋ wèŋ mantombì nə à tse' ŋàŋ ŋga ndʉəm à ye fo' sə̀' ŋkuŋ.

19 Ghà nə̀ Musì à tsə̀' fa bwìŋ lʉ̀ʉk sə̀ Nwì à fa də wo nə sə bɛ' zeŋ sə fana yi tsoho wes fa yà'wèŋ, nə jəŋ mvùu ŋgaŋ mok nə̀ wo to nà' də hisòp, nə be'lə nà' bə ndàp nə̀ bəbaŋ, nə gesə yà' sənə ndʉəm mombòŋ sə̀ yi tòrə yà' bə ndzəp, nə mis ŋwàk rʉ̀k nə fo'. Yi mis wes ŋwàk nə, yi jəŋ yà', nə mis fa bʉ̀ʉ sə̀ wo fo' sə pwe'fo'.

20 Yi ànə mis wes fa yà' vɛ'nə fana yi sə kəa də, <<Yè'e ndʉəm sə̀ yà'a ŋgòkì ŋge' ndzənə rʉ̀k nə̀ Nwì a dʉk də wèeŋ noŋsə nà'.>>

21 Fana Musì nə jə ndʉəm sə, nə mis tàbanikə̀ nə, nə ye bum sə̀ wo kùksəgə̀ Nwì bə zeŋ sə sə̀' pwe'.

22 A zìnə də mandzə̀ nə̀ lʉ̀ʉk Musì à ye də, à ye ŋga wo dzəm-a də wo gʉ yumok ya yà'a ye rərɛŋ fana tse'ŋga ndʉəm kə dzeŋ tsoŋ lì fo' ŋkuŋ. Bum sə̀ wo à sə gʉ̀gə̀ jì ndʉəm à ye mègù momjo. Fana mandzə̀ nə aco wo swifa ŋwè bʉp yè'sə bʉ̀ə̀, tse'ŋga ndʉəm cʉəm sə nze.

23 Ànə ye to mantombì anə kə̀kʉrə̀ də wo gʉ vɛ'nə ya wo gʉ bum sə̀ yà' à ye co tsə̀tsə̀ŋ ŋgònìtsə̀' bum sə̀ yà'a ma mʉbu yà'sə ye rərɛŋ. Nə ye fe'lə sə̀' də, a bə̀boŋ ŋgòfa satikà' nə̀ nà' bògha' zeŋ mʉ tùhù bum sə̀ yà'a nsàp nə̀ ma mʉbu nə, nə noŋsə satikà' nə̀ bə nàm wà.

24 Ŋgàa fa satikà' mok yà'a à ni lòyàwo mʉmvwe' ndap nə̀ ànə gʉ nà' bo bwìŋ. Yè'sə à ye mègù co tsə̀tsə̀ŋ wà ŋgònìtsə̀' mvə̀'nə̀ mvwe' sə̀ Nwìi cugə̀ə cu. Krɛst à ni lòye mvwe' sə̀ Nwì cu mʉbu anə bə tu. Yi tə mantombìi Nwì anə bʉ̀ʉ tu avès.

25 Yumòok sə̀' də, ŋkum ŋgàa fa satikà' bʉ̀ʉ Jus wèŋ nə à sə nigə̀ mà mvwe' rum ndap tàbanikə̀ nə lùum ŋgòŋ bə lùumŋgòŋ pwe'. Yi à sə nigə̀ ye sə, kà bə ndʉəm ye sə̀ ndzə ni'ì yi ye. Jisòs à ni ye kɛ̀' mò'fis, nə fa Nwì ni' ye sə̀' kɛ̀' mò'fis anə.

26 Ànə ye-a də yi tse' ŋgòni càsə kɛ̀' mò'fis də bwɛ̀rɛ yi à yə ŋgə' kɛ̀' ŋkʉ̀ʉŋ, ye jəŋ mvə̀'nə̀ wo à gʉ̀ nzeŋgònə sə. Yusə à ye də, yi à və̀ sə nzeŋgòŋ kɛ̀' mò'fis me vɛ'nə. Yi à və̀ yè'sə bə mvək njàvès nə̀ niè' nə̀ nzeŋgòŋ nə sə kʉəp ŋgòmè nè'e. Yi à və̀ə, nə fa ni' ye nə satikà' ŋgòyis fis fa bwìŋ bʉp awo sə̀ wo à gʉ̀ʉ pwe', mvèsə̀ nə̀ mvèsə̀.

27 Ma nə̀ bwìiŋ yàwo də ndàaŋwè pwe' nə̀ kpʉ kɛ̀' mò'fis. Yi kpʉ wes, yi kə sak nzak bohòNwì.

28 Ma nə̀ Jisòs ye də yi à kpʉ sə̀' kɛ̀' mò'fis. Yi kpʉ mʉnə tu bwì, ŋgòjə fis lòbʉp awo. Yi nə̀ bwì və̀ fe'lə sə nzeŋgòŋ fɛɛŋ sə̀mok. Yi və̀ nà'nə, kà mok ŋgòkə̀ jə lòfis bʉp bwì mok ye. Yi nə və ŋgòkə̀ fa lùŋ bohòbʉ̀ʉ sə̀ wo sə tək yi wèŋ.

10

Satikà' Jisòs Nə, À Ye Kɛ̀' Mò'fis, Nə Ye Mvèsə̀

1 Lʉ̀ʉk bʉ̀ʉ Jus wèŋ mègù co tsə̀tsə̀ŋ ŋgònìtsə̀' nsəsə̀ə bum sə̀ bə̀boŋ sə̀ yà'a nə̀ kə̀ ye ntsə'mòk. Kaco yà' niŋtsok riŋ pap nə̀ pap mvə̀'nə̀ bum yà'sə nə̀ kə̀ ye sə sə̀' yeŋ. Ŋgàa fa satikà' wèŋ à sə fagə̀ satikà'a sə lùumŋgòŋ pwe'. Nsàap satikà'a yà'sə à ka ŋàaŋ sə̀ ŋgògʉ̀ ŋwə̀ nə̀ yi dzəm ŋgòvə̀ bohòNwì ye rərɛŋ tse'.

2 Yà' ànə tse'-a nsàp ŋàŋ ànə bwɛ̀rɛ bwìŋ
kà satikà' nùumbu lòoŋ vɛ'nə sə fahà. A
vɛ'nə bʉ̀ʉsə̀ ànə ye-a də satikà'a sə à gʉ̀-
a wo ŋgòye bəboŋ bwɛ̀rɛ ntʉʉm awo kà
mok də wo tse' malì nzak mok sə sahà
fe'lə̀.
3 Mvə̀'nə̀ wo ànə sə gʉhʉ yà' lùumŋgòŋ
pwe'fo' fana satikà'a sə sə gʉ wo ŋgòtsərə
malì bʉp awo sə sə̀mok.
4 A vɛ'nə njo nə̀ a yə nə riŋ də kaco
ndʉəm mbòŋ kè ndzə tse' to ŋàaŋ sə̀
ŋgòyìs fis bʉp ŋwè yeŋ.
5 Nà'a njo nə̀ Jisòs à ye ŋgòvə̀ sə
nzeŋgòŋ, yi cep bohòNwì də vɛ'ɛ.
<<Wù ka satikà' nə̀ wo fa nà' bə bum sə̀
co nàm dzəm.
Wù a gʉ̀ fa mʉ lɛ ŋgùpni' nə̀ mʉ nə fa wu
satikà' fo'.
6 Wo jəgə̀ yà', nə tɛŋ vəpsə də wo sə fa
satikà', kè sə̀ wo fagə̀ yà' də ya yà'a
yis fis gɛsə fa wo bʉp awo nà'a,
Wu kà bə zeŋ sə̀' kwagə̀.
7 Ye də mʉ̀ cèp yàm də,
<Nwì, mʉ nè'.
Mʉ̀ və̀ ŋgòkə̀ gʉ̀ yusə̀ wu nə kwa bə zeŋ,
Mvə̀'nə̀ wo à com nòŋsə ndzənə ŋwàk
yònə.> >>
8 Yi à cèp ncèp ànə, yi dʉk yà'sə də
satikà'a sə̀ bwìiŋ fagə̀ yà'sə, Nwìi kà bə
zeŋ kwagə̀. Satikà'a sə̀ wo à sə fa yà'sə
yusə̀ lʉ̀ʉk bʉ̀ʉ Jus wèŋ à sə dzəm zeŋ.
9 Fana yi cep fe'lə sə̀' də, <<Mʉ nè', mʉ̀ və̀
ŋgòkə̀ gʉ̀ yusə̀ wu nə kwa bə zeŋ.>> Sə̀
nìtsə̀' jəja də yi sə jə fis gɛsə lʉ̀k nə̀ zəm
nə ŋgòjə və̀ mok lʉ̀k nə̀ fi.
10 Vesùwèeŋ ŋga'a mok rərɛŋ bʉ̀ʉsə̀ Jisòs
a gʉ̀ yusə̀ Nwì dzəm sə. Yi à jə ni' ye, nə
fa nà' co satikà' kɛ̀' mò'fis, nə kʉrə təəŋ
vɛ'nə.
11 Ŋgàa fa satikà'a sə̀ mantombì wèŋ
à sə təəŋ ŋgògʉ̀hʉ fàak awo bohòNwì
nùumbu pwe'. Ghà nə̀ wo sə fàk pwe'
wo sə fa megu sə̀' nsàp satikà' nə̀ mò'fis
nə̀ wo fagə̀ səsa nə. Yusə də, kaco nsàp
satikà' ànə yis fis to bʉp sə̀ bwìŋ a gʉ̀ sə
yeŋ.
12 Ma nə̀ bohòJisòs Krɛst ye, yi à fa satikà'
nje kɛ̀' mò'fis nə̀ nà' tse' ŋàŋ ŋgòyìs fis fa
bwì bʉp awo mvèsə̀. Yi à gʉ̀ wes vɛ'nə, yi
lo, nə kə cum yuye nze bo ma mà'a Nwì.
13 Yà'a mvwe' ncum ye sə̀ yi cu ŋga'a fo',
nə sə tək nùmbu nə̀ Nwì nə̀ gʉ̀ʉ, yi nəŋ
tes kùu ye mʉtuhù bʉ̀ʉ sə̀ wo bɛ̀ŋgə̀ yi
pwe'.
14 Yà'a mvə̀'nə̀ yi ànə jəŋ megu satikà' nə̀
mò'fis, nə gʉ bʉ̀ʉ sə̀ yi à rɛŋsə wes wo sə
də wo mam mok kəkʉrə̀ vɛ'nə mvèsə̀.
15 Yòŋsə̀ nə̀ Rərɛŋ nə sə nìtsə̀' fa vesùwèŋ
jəja sə̀' də satikà' nə̀ Jisòs ànə fa kɛ̀' mò'fis
nə, nà' kʉrə sə̀' vɛ'nə. Yi ànə dʉk to də,
16 Tà nə à dʉk də,
<<Nè'e rʉ̀k nə̀ mʉ nə̀ zʉ nà' Vesiwèŋ ŋga
nùmbu nə kə̀ dzèeŋ.
Mʉ nə gʉ lʉ̀ʉk am ni sə ntʉʉ̀ wo,
Fana wo sə tsərə megu mok zeŋ nùumbu
pwe'.>>
17 Yòŋsə̀ nə̀ Rərɛŋ sə cep malì sə̀mok də,
<<Mʉ nə swisə fa wo bum bʉp awo sə̀ wo
à gʉ̀ pwe'fo'.>>
18 A ye-a də Nwì a swì wes fa bwì bʉp awo
laŋ, ye də bwìiŋ teŋsə ŋgòsə faha satikà'
bʉ̀ʉsə̀ yà' ka fàk mok tse'.

Vesùwèeŋ Sooŋ Kʉəp Və BohòNwì Nə Kà Wəp

19 Bwema am wèŋ, ndʉəm sə̀ Jisòs sə a
nɛ̀ tosə fa vesùwèŋ mandzə̀ nə̀ ŋgòcà ni
lòmvwe' sə̀ Nwì cu sə nə kà wəwəp tse'
laŋ.
20 Jisòs a nɛ̀ tosə mandzə̀ nə̀ fi nə̀ nà'
tse' lùŋ nə laŋ. Yi a nɛ̀ tosə nà' bə ŋgùpni'
ye. Yà' gʉ̀ co yi a nɛ̀ tosə ndàa sə̀ ŋgòni
lòmvwe' dzoŋ sə̀ mʉ mvwe' ndap Nwì sə̀
yà' rɛŋ càsə pwe' yà'a.
21 A tse' bə ŋgà fa satikà' nə̀ yi yam
wùriŋ sə̀'. A yi nə̀ yi sə kʉ̀k ndap Nwì
nə̀ nà'a bʉ̀ʉ ye wèŋ pwe' yi.
22 Ye də vesùwèeŋ fa ntʉm avès bohòyi,
nə kà sə mərə lok. A sooŋ kʉəp və
bohòNwì bə ntʉʉm avès pwe'fo'. Ndʉəm
sə̀ Jisòs sə a wɛ̀ŋsə fa ves ntʉʉm avès laŋ,
a ka nzak mok tse' fe'lə. Yu səmook sə̀' də,
vesùwèeŋ mok bʉ̀ʉ sə̀ wo a cùk rɛŋsə ni'
awo bə ndzəp sə̀ rərɛŋ.
23 Vesùwèeŋ təəŋ mali gʉgʉŋ, nə sə
naaŋ megu tu avès bə bum sə̀ ànə dʉk
to də a dzəm də yà'a nə̀ kə̀ vəə sə. A kà
də a sə mərə fe'lə sə ntʉʉ̀ vès mok dʉk,
bʉ̀ʉsə̀ Nwì a kàk ves laŋ, a rì sə̀' də yusə̀
Nwì kàk yà', kaco yà' ca wà yeŋ.

24 Vesùwèeŋ lap mandzà nà ŋgògʉ̀ bwìŋ də wo tse' ntʉʉm sà bàboŋ ŋgòtse' dzədzəm bohòmòk bə mòk, nə sə gʉ fàak sà bàboŋ.
25 Vesùwèeŋ kà də a teŋsə ŋgòsə vè mvwe' mò'fis ŋgòkùksə Nwì mvà'nà bʉ̀ʉ mok wèŋ a teŋsə yà'a dʉk. A sə gʉ ghaha lɛ nsàp nà aco bwì tse' ntʉʉm sà ŋgòlòmantombì. Vesùwèeŋ gʉ vɛ'nə bʉ̀ʉsə a rì də nùmbu nà Tà Jisòos nə bwi foho və nə kʉəp laŋ.

Jəŋ Ŋkərà, Kà Də Wu Mè'rà Zìnə Nə Gʉ Bʉp Dʉk

26 Vesùwèŋ riŋ mandzà nà zìnə nə laŋ. A ye-a ŋga a rì nà' vɛ'nə nə me'rə noŋsə nà', nə sə gʉ bʉp fana ye də satikà' mòk nà wo nə fa fe'lə ŋgòyìs fis nsàp bʉp ànə ka mok cum fe'lə.
27 Ye də ŋgèŋgàaŋ riŋ də yi cu bʉp bʉ̀ʉsə yi rì də Nwìi nə sak yi, yi gbʉ nzak. Nsàp lʉm mis mòk nà'a bə jòoŋ nə kə te' bərə fis bʉ̀ʉ sà wo bèŋgà Nwì wèŋ liɛp.
28 Ma nà bə lʉ̀ʉk Musì ye də, a ye-a ŋga ŋwè gʉ̀ bʉpsə-a lʉ̀k ye, bwì ba kè tɛ' ye yi bə lis fana wo zə megu yi zəə, wo nə kà manziŋ bohòyi koksə lok fʉk.
29 A ye-a də a mʉmvə' ànə ye də anə ye yè'sə va bohòŋwə nə yi jə mo Nwì co yu ywì'lə nzòŋ-ɛ? Bʉsə a yà'sə də ŋwə ànə jə ndʉəm Krɛst sà wo à zʉ rʉ̀k fo', yà' nə yis fis fa yi bʉp ye sà' sə co yusə wà. Yi yàk Yòŋsə Nwì nə nà'a sègə bwìŋ nə sə' laŋ.
30 Vesùwèŋ rì ŋwə nə yi a cèp də, <<Mʉ nə lak fəsə riŋ fòo bʉp mʉ̀. Mʉ nə lak kəa sə' mʉ̀.>> Yi à dʉk sə' də, <<Tà Nwìi sakgə̀ bʉ̀ʉ ye wèŋ yi.>>
31 A ndònə bʉp bohòŋwè ŋgògbʉ̀ sənə tam Nwì nə yi cu ŋwʉm nə.

32 Wèeŋ tsərə fəsə-a maŋkwɛ̀ŋ ghà nə wèŋ ànə rɛɛŋ to bə bum sə ma nə Nwì nà'a nɛ̀. Ghà ànə à ye, wèŋ sə ye ŋgə' vɛ'ɛ wùriŋ, wèŋ kà teŋsə. Wèŋ à ko ntʉm, nə təəŋ mali gʉgʉŋ.
33 Bwìŋ à sə yà'rə kɛ'cà weŋ mvwe' bwìŋ, nə sə gʉ weŋ ŋgwap. Ghà nəmòk a ye sə' nə wèŋ ànə sə be'lə kɛ'cà wenə wèŋ ŋga wo sə yə ŋgə'.
34 Wèŋ à sə koksə manziŋ bohòŋgàa ndapndzəm wèŋ. Wo fep jəŋ bum awèŋ, wèŋ kà yà' co yumok jə, bʉ̀ʉsə wèŋ à sə rì də wèŋ tse' yumòk nə nà' cu mantombì nə nà'a nə kà bʉp yuk, nə boŋ ghak sə zeŋ.
35 Ye də kà də wèeŋ sə sooŋ foho lo maŋkwɛ̀ŋ dʉk, bʉ̀ʉsə ŋwə nə yi ko-a ntʉm, nə təəŋ gʉgʉŋ tè kə lə fana yi nə tse' lèlàk nə ghaŋ wùriŋ.
36 A bàboŋ də wèeŋ kontʉm, nə təəŋ mali gʉgʉŋ. Ya ŋga wèeŋ gʉ̀ mvà'nà Nwì dzəm vɛ'nə fana wèŋ kə tse' bum sə yi à kàk də yi nə fa bwìŋ sə yàwèŋ sə'.
37 Yà' cu ndzənə ŋwàk Nwì də,
<<Mvàk momjo fana ŋwə nə yi nə və nə
sə vàə.
Yi nə kà tàtè mok cu fe'lə.
38 Bʉ̀ʉ am sə wo gʉ̀gə̀ yusə Nwì dzəm
wèeŋ nə cum fo',
Bʉsə wo fa ntʉm awo bohòNwì.
A ye-a ŋga ŋwə nəmòk foho maŋkwɛ̀ŋ,
Ye də ntʉm àam nə kà bohòŋwə ànə kwa
lok.>>
39 Bohòvès yàvès, vès ka nsàp bʉ̀ nə vèes nə foho maŋkwɛ̀ŋ ya vèes nə bisə nà'nə yeŋ. Vèes nə fa ntʉm avès lɛ bohòNwì ya vèes nə kə tse' lùŋ nə nà'a nə kà mè yuk nə.

11

Yusà Aco Dzədzəm Gʉ To

1 A ye-a ŋga ŋwè tse' dzədzəm sə ntʉʉ̀ yi, ye yè'sə va? Yà' ye də yi rì pap də yusə yi sə naaŋ tu fo' yà'sə yi nə tse' yà'. Yi riŋ sə' də yusə yi ka yà' bə lis jəja vɛ'ɛ ye sə yà' cu tsə lì fo'.
2 Nwì ànə kwa bohòbʉ̀ njamòk wèŋ bʉ̀ʉsə wo ànə tse' nsàp dzədzəm ànə sə ntʉʉ̀ wo bohòyi.
3 Mvà'nà vesùwèŋ tse' nsàp dzədzəm ànə fana a gʉ̀ zeŋ ŋkuŋ a rɛɛŋ də Nwì à cèp mègù mʉ cùhu, nə gʉ nzeŋgòŋ nè'e fo'. A yà'sə də bum sə a sə yə yà' ŋga'a sə nze fɛŋ bə lis yè'e, à tesə və mvwe' bum sə kaco lis ye to yeŋ.

Abè

4 Abè ànə tse' nsàp dzədzəm ànə ŋkuŋ nə fa Nwì fəfa nà' à bògha' nà tàtà ye Ken. Nwì à jə yi sə' co ŋwə nà kàkʉrə

bʉʉsə yi ànə fa ntʉm bohònà' vɛ'nə. Nwì a nìtsə' fa ves də yè'sə vɛ'nə bʉʉsə yi à jə bum sə Abè ànə fa yi sə. Abè nə à kpʉ lò-a sə ntinə bʉ̀ə fana a sə yə'rə jə malì yumok bohòyi bʉʉsə yi ànə tse' nsàp dzədzəm ènə.

Enòk

5 Enòk ànə tse' sə' nsàp dzədzəm ènə fana Nwì nə jəŋ bisə lo yi mʉbu ŋwəm, də ya nà'a kà kpʉ yə. Nwì à jə lòyi, ŋwè kà yi mok yə fe'lə. Yà' cu ndzənə ŋwàk Nwì də ghà nə yi ànə cum ntòfo', yi à sə cugə ncu nə Nwì à kwa bə zeŋ.

6 A ye-a ŋga ŋwè ka nsàp dzədzəm ànə tse' fana kaco yi gʉ fʉk Nwì kwa yeŋ lok. Bʉsə a ye-a ŋga ŋwə nəmòk dzəm-a də yi və bohòNwì, yi nə fa tsoŋ ntʉm də Nwì cu fo' yo, nə dzəm sə' də Nwìi làkgə ndàaŋwè pwe' nə nà' làp və yi.

Nuà

7 Nuà ànə tse' sə' nsàp dzədzəm ènə ŋkuŋ nə yu'rə mvə'nə Nwì à tsə' yi də ndzəp nə kə rwiŋ ntsə'mòk yà'a. Yi ànə ka bə lis ntòye fana yi dzəm yusə Nwì cèp sə, nə gʉ ŋgwes mòk nə ghaŋ. Yi à gʉ nà' də ya yi bə bʉʉ ye wèeŋ nə ni cum ca ghà nə ndzəp və-a fana wo luŋ. Yi ànə gʉ vɛ'nə fana bʉʉ sə sə nzeŋgòŋ sə à gbʉ nzak bohòNwì. Ànə geŋ Nwì jəŋ yi co ŋwə nə bəboŋ bʉʉsə yi à tse' nsàp dzədzəm ànə.

Abràham

8 Abràham ànə tse' sə' dzədzəm ènə ŋkuŋ yi nə yuk Nwì mvə'nə nà' à tsə' yi ŋgòmè'rə lak ye, nə lo mvwe' mok sə yi nə fa nà' sə. Yi à ye'e mè'rə lak ye, nə lo, ŋga yi ka mvwe' sə yi sə lòo sə sə riŋ.

9 A sə' bʉʉsə yi ànə naaŋ tu bohòNwì vɛ'nə ŋkuŋ fana yi sə cum co ŋkʉ̀ìŋ mvwe' nze nə Nwì à kàk yi nə. Yi à sə nòoŋ kɛ'cà fo' mʉmvwe' duŋ. Yi ànə ye megu fo' bə mo ye Azìk nə ye Jàkop mo Azìk sə ànə geŋ Nwì kak fa wo yàwo sə'.

10 Abràham à sə kʉ̀k gèsə lòye mantombì mvwe' lak sə Nwì. Yà' tə mʉnə kùum sə gʉgʉŋ sə yà'a nə kà kə̀ə̀ŋ gbʉ yuk.

Sàra

11 Sàra ànə tse' dzədzəm sə' nsàp ànə ŋkuŋ Nwì gʉ, yi zʉʉŋ, nə dzə fa Abràham mwe ŋga yi rèŋ fop mvə nə càsə mvèk. Yè'sə à ye vɛ'nə bʉʉsə yi ànə tse' nsàp dzədzəm nə də kaco Nwì kak yumok, nə kà yà' gʉ yeŋ.

12 Bum yè'sə ànə ye ŋga Abràham nə rèŋ fop mvə sə' bəboŋni. Yi ànə reŋ-a sə' vɛ'nə fana ŋgwì bʉ ye nə à kə ye co ŋkə̀ŋkàaŋ sə mʉbu, nə ye ŋgwansa co ŋwè kà ta to.

13 Bʉʉ sə njamòk yà'sə pwe'fo' à kpʉ ŋga bum sə Nwì ànə kak bwìŋ sə à ka wo kə tseŋ fana wo sə naaŋ mali tu bohòNwì. Wo à yə gèsə lòyà' sèsap, nə kwa bə zeŋ. Wo ànə sə cep fis mʉ cùhu wo jəja də wo sə nzeŋgòŋ fɛŋ ŋkʉ̀ìŋ wèŋ.

14 Ŋwèe cèp fis vɛ'nə fana ye də yi sə tsə' yà'sə də yi sə tsərə də lak ye sə lak sə cu mantombì mvwe' səmok.

15 Wo à swì bisə mvwe' sə wo ànə ye'e və to mantombì sə. Wo ànə sə tsərə mali-a yà', bwɛ̀rɛ də wo à bwì foho lòlaŋ.

16 Yusə wo ànə gʉ yàwo à ye də, wo à sə kʉ̀k gèsə lòlis awo mantombì mvwe' lak mok sə bògha' zeŋ, sə lak yà'sə ma mʉbu. Nà'a njo nə wo à sə togə Nwì də Nwì nə njàwo fana yà' kà Nwì bʉp nə. A rì də yè'sə vɛ'nə bʉʉsə yi a gʉ tsə'rə nòŋsə fa wo mvwe' ncum awo yo.

17 Mvə'nə Abràham ànə tse' nsàp dzədzəm ènə fana Nwì à mùmsə yi, yi dzəm də yi nə fa nà' mo ye Azìk nə mò'fis nə co satikà' anə ntèŋ. Yè'sə ànə ye ŋga Nwì ànə tsok Abràham nə sə laŋ də nà'a nə kà tse' ŋgwì bwìŋ wùriŋ. Yi sə dzəm mali ŋgòfa mo ye co satikà' anə.

18 Yi sə dzəm yè'sə ŋga Nwì à tsə' yi sə' laŋ də ŋgwì bʉ nə yi nə kə tse' nə, nə tesə bohòAzìk nə.

19 Abràham à dzəm sə ntʉʉ yi də aco Nwì lokoksə to ŋwè mvwe' kpʉ. Aco a dʉk də Azìk nə ŋwə nə yi à kpʉ mè yè'sə laŋ, nə tesə və kə tseŋ tè' ye Abràham nə səmok.

Azìk Bə Jàkop Nə Ye Jòsep

20 Azìk ànə tse' sə' nsàp dzədzəm nà'nə ŋkuŋ yi se Jàkop bə Esò. Yi à tsòho fa yà'wèŋ bum sə bəboŋ sə Nwì nə fa wo yà' ntsə'mòk sə.

21 Ànə ye sə' bʉʉ nsàp dzədzəm ènə ŋkuŋ Jàkop se bwe Jòsep ba. Yi ànə se

yà'wèŋ ŋga yi kʉəp ŋgòkpʉ. Yi ànə sə gʉ̀ yè'sə ŋga yi yəhə naaŋ mʉnə ntʉmbà ye, nə sə kuksə Nwì.
22 Â ye sə̀' bʉ̀ʉ nsàp dzədzəm ànə ŋkuŋ fana mvə'nə Jòsep ànə kʉəp ŋgòkpʉ fana yi cep bə mvə'nə bwe Izùrɛ wèeŋ nə kə̀ tesə ntsə'mòk mvwe' lak Ijìp. Yi à tsə̀' fa yà' sə̀' də yi kpʉ, ŋga yà' cu ŋgòlòo, yà' jəŋ lo vəp ye sə̀'.

Musì

23 Ânə ye bʉ̀ʉ nsàp dzədzəm ènə ŋkuŋ ma bə tɛ̀'ɛ Musì dzeeŋ yusə ŋkum Ijìp à cèep, nə kà wəp. Â ye ŋga ŋkum nə à fa ŋàŋ də a ye-a ŋga bʉ̀ʉ Izùrɛ dzə-a bwembam, wo zə yà' pwe'fo'. Wo ànə ye ŋga mo nə bòwùriŋ fana wo swihi nà' mʉnda'à ŋwʉ tɛ'.
24 Â ye bʉ̀ʉsə̀ Musì ànə tse' nsàp dzədzəm ènə ŋkuŋ fana mvə'nə yi à gʉ, yi dzeeŋ də wo kà yi də à tək yi mo ŋkum Feròsə jə.
25 Yi à dzəm də bògha' bohòyi ŋgòyə ŋgə' bə bʉ̀ʉ Nwì bəbɛ', nə noŋsə ŋgòyuk lʉ̀m sənə bʉp nə̀ nà'a nə̀ cà bisə ntsə'mòk wà.
26 Yi à dzəm də a ye-a ŋga bwìŋ yà' yi njo Ŋkum ŋgà gèm bwìŋ fana boŋ ghak yi lɛ zeŋ, nə noŋsə ŋgòtse' ghàha sə̀ yà' cu mvwe' nze Ijìp pwe'. Yi à sə gʉ̀ yè'sə vɛ'nə pwe'fo' bʉ̀ʉsə̀ yi à sə kʉ̀k gèsə lòlis ye mantombì bə lèlàk nə̀ nà'a nə̀ kə̀ ye ntsə'mòk.
27 Musì ànə ye'e me'rə nze Ijìp sə̀' bʉ̀ʉsə̀ yi à tse' nsàp dzədzəm ànə. Yi à ka də aco ŋkum nə jok, nə gʉ yi yumok wəp. Yi à təəŋ gʉgʉŋ, nə sə lo mantombì co yi sə yə Nwì nə̀ bwìiŋ kà yi mʉlisə yəgə̀ nə bə lis.
28 Yi ànə tse' nsàp dzədzəm ènə bohòNwì ŋkuŋ fana yi yeto ŋkà' Pasobà nə̀ wo kàgə̀ nà' də bʉ̀ʉsə̀ masinjà Nwì à cà la'à wo nà'a. Yi à tsə̀' fa bʉ̀ʉ Izùrɛ wèŋ də yà'a mis ŋgʉ ncùu awo bə ndʉəm ya masinjà Nwì nə̀ ŋgà jə və̀ kpʉ vəə, nà' kà də nà'a zə bwe mbəmbam sə̀ wo bwe tu bʉ̀ʉ Izùrɛ wèŋ dʉk.
29 Bʉ̀ʉ Izùrɛ wèŋ à tse' sə̀' nsàp dzədzəm ènə ŋkuŋ nə kə to ndzəp nə̀ bəbaŋ nà'a sə kùhu co wo sə gì mʉmfèŋ. Bʉ̀ʉ Ijìp wèŋ à də wo to yuŋ yà' fana ndzəp nə bək kurə lo wes wo wis.

Rahàp

30 Ânə ye sə̀' bʉ̀ʉ nsàp dzədzəm ènə ŋkuŋ fana ŋka' sə̀ wo à bom dzòoŋ lak Jèrikù bə zeŋ kəəŋ gbʉ. Yà' à kəəŋ gbʉ̀ ŋga bʉ̀ʉ Izùrɛ wèŋ sə gì dzòoŋ yà' mʉnə nùumbu sàmba.
31 Rahàp nə̀ yi à ye ŋwà sàhà nà'a ànə tse' sə̀' nsàp dzədzəm ànə ŋkuŋ kpʉ nə kà yi tsèŋ. Yi a jə bʉ̀ʉ Izùrɛ sə̀ wo à və̀ co mfʉəp ŋgòkə̀ kʉ̀k ja'a lak sə̀ fo' sə, nə swihi yà'wèŋ mʉnda'à yi. Ghà nə̀ bʉ̀ʉ sə̀ wo à ka Nwì yuk à sə kpʉ fana Rahàp nə kà ye kpʉ.

Bʉ̀ʉ Mok Sə̀ Wo À Tse' Dzədzəm Sə̀'

32 Mʉ ta-a wo bə liŋ mò'fis mò'fis wo kà kə̀ mè. Mvək nə̀ co mʉ̀ tsoho fa weŋ bə liŋ bwìŋ co Gidiyòbə Baràk, bə Samsì bə Jeptà, bə Devìd bə Samwè nə ye ŋgàa tsòhòbum Nwì wèŋ yè'e bʉ̀ə̀.
33 Wo à màk dzè' bə lak mok wèŋ, nə ghak wo bʉ̀ʉsə̀ wo ànə tse' dzədzəm bohòNwì. Mok wèŋ à sak gaŋ bə mandzə̀ nə̀ bəboŋ. Bum sə̀ Nwì à kàk wo pwe', wo à tse' yà'. Gwim wèŋ à lòho cù sə̀' bʉ̀ʉ wo.
34 Mok wèŋ à ni sə misə̀, mis kà wo jwɛ̀ŋ. Bwìŋ lap də wo mak dzè' nə zə yà'wèŋ ca, wo swirə. Wo sə yəəŋ co wo jì ŋàŋ, nə sə gʉ fàak ŋàŋ vɛ'ɛ wù kà fʉ̀k. Mok wèŋ à tse' ŋàŋ, nə bɛ' bʉ̀ ŋgàa màk dzè' sə̀ wo və̀ mvwe' lak mok wèŋ, wo caŋ.
35 Bəba mok wèŋ à tse' dzədzəm ènə sə̀' nə jəŋ fe'lə bʉ̀ʉ awo sə̀ wo ànə kpʉ mvə'nə wo lòkok mvwe' kpʉ səmok. Wo ànə yeŋsə mok wèŋ ŋgə' vɛ'ɛ nsàp nə̀ wo à ləp kʉrə mok wèŋ vəp bə ntòk tətè wo kpʉ. Wo à sə yə ŋgə' vɛ'nə, wo kà də wo dzeeŋ Nwì ya wo kà ŋgə' yə dʉk. Ânə ye vɛ'nə bʉ̀ʉsə̀ wo ànə sə tsərə də wo nə̀ kə̀ lòkok mvwe' kpʉ nə kə cum ncu nə̀ bògha' zeŋ.
36 Wo à sə ywì'lə mok, nə sə ləp mok wèŋ. Wo tasə mok bə kwaŋ, nə nisə wo ndapndzəm.
37 Wo à təm zə mok wèŋ bə lìs, gwɛ' tirə mok ba, nə gwɛ' zə mok wèŋ bə fèk.

Nsàp bʉ̀ ànə wèŋ à ye ŋgàa jìŋ. Wo à sə nihi tse' ŋgùup nàm co cəək awo, bwìŋ sə yeŋsə wo ŋgə' vɛ'ɛ wùriŋ nə sə tʉksə wo.
38 Wo à sə jàm kɛ'cà ŋgəà bə ndahà wèŋ. Wo sə nooŋ kɛ' mvwe' mbwèe lìs bə sə mvà'ə wèŋ. Nzeŋgòènə à ka kəkʉrə bohònsàp bʉ̀ ànə ŋgòcu ca yeŋ.
39 Bʉ̀ʉ ya'sə pwe' à tse' nsàap liŋ sə̀ ya' sə yuhu malì fo' yè'sə bʉ̀ʉsə̀ wo ànə tse' dzədzəm bohòNwì. Ànə ye-a sə̀ vɛ'nə fana wo à ka bum sə̀ Nwì à kàk bʉ̀ʉ ye sə tse'.
40 Nwì ànə sə fʉhʉ noŋsə bum mok sə̀ bògha' zeŋ də ya'a ye niè' nə̀ vesùwèeŋ sə̀' fo' ènə. Yi gʉ vɛ'nə ya yi be'lə vesiwèŋ ŋkuŋ nə gʉ də a ye kəkʉrə bəbɛ'.

12

A Kʉ̀k Tse' Megu Lis Avès BohòJisòs

1 Mvà'nə̀ a yə də bwìiŋ vɛ'ɛ wùriŋ sə̀ wo a nì fa ves mandzə̀ nə, nə sə kʉ̀k nə ves fana a bəboŋ də a mak gɛsə bum sə̀ aco yà' jipsə ves pwe'fo'. A me'rə bʉp sə̀ yà' lèm tse' ves co ndàm, nə təəŋ gʉgʉŋ ŋgòca ca nə̀ nà' nòsə kʉ̀k ves də a caŋ ènə.
2 Vesùwèeŋ kʉk tse' megu lis avès mʉni'ì Jisòs. A yi nə̀ yi ànə muk fa ves mandzə̀ də a tse' dzədzəm nə yi, nà'a nə̀ kə̀ mè ntsə'mòk sə̀' ndzə bohòyi anə. Yi à mè'rə fa ni' ye də yi kpʉ kpʉ marè'tu mʉ ntəəŋ, nə kà marè'tu nə co yumok jə. Yi ànə gʉ vɛ'nə də ya yi kə tse' kwəkwa nə̀ nà' cu mantombìi yi nə. Yà'a mvà'nə̀ yi cu mvwe' gaŋ Nwì sə mʉnə kapràk bo ma zʉ.
3 Wèeŋ tsərə megu Jisòs nə̀ ŋgàa gʉ̀ bʉp wèŋ à sə bɛ̀ŋ yi fana yi ko ntʉm ye nà'a. Wèeŋ tsərə yi vɛ'nə ya kà də wèeŋ wo ŋga ntʉʉm awèeŋ fi lo maŋkwɛ̀ŋ dʉk.
4 Lʉ̀ nə̀ wèŋ sə lʉ̀ nà' weŋ bʉp nə, nà' ka nsàp nə̀ gʉgʉŋ nə̀ co də wèŋ kpʉ bʉ̀ʉ zeŋ nà'a ntòkə dzeŋ.
5 Mʉ̀ tsəm də wèŋ na swì bisə ncèp Tà Nwì nə̀ nà'a gʉ̀gə̀ bwìŋ wo sə ko ntʉm, nə̀ də yi sə to weŋ də bwe ye nà'a laŋ. Yi sə cèp də,
<<Mo àm, a ye-a ŋga Nwì gʉ̀ də wu ye ŋgə' bʉ̀ʉ yumok sə̀ wù gʉ̀ fana wù kà jap bə zeŋ ŋàhà.
A ye-a ŋga yi sa'rə wu, wù kà də wu jok jò'o dʉk.
6 Wèeŋ tsərə tse' də ŋwà nə̀ Tà Nwì dzəm yi nə, a sə̀' yi nə̀ yi yeŋsəgə̀ nà' ŋgə'.
Yi ləp mègù ŋwà nə̀ yi jə nà' co mo ye.>>
7 Ye də ŋgə' nə̀ wèŋ sə yə nə yà'sə yəyə'rə nə̀ Nwì sə fa weŋ. Yà' sə nìtsə' də Nwì sə kotse' weŋ yà'sə co bwe ye. Wèŋ à yə yuk mo nə̀ yi gʉ̀ bʉp, tɛ̀' nə kà yi ləp yo-à?
8 A ye-a də wèŋ sə gʉ̀ bʉp, nə kà ŋgə' bʉ̀ʉ zeŋ mvà'nə̀ bwe ye wèeŋ yəgəə yə fana ye də wèŋ ka yà'sə bwe ye sə̀ zìnə yeŋ. Wèeŋ yà'sə bwe sàhà, sə̀ wo ka tɛ̀' tse'.
9 Tɛ̀' avès sə̀ wo à dzə ves ləpgə̀ vesùwèŋ də a gʉ̀ bʉp, vesùwèŋ sə dzəm fa wo də tɛ̀' avès wèŋ sə gʉ̀ mvà'nə. Ye də kaco a dzəm fa ghak tɛ̀' àvès nə̀ mʉbu ya a tse' lùŋ yeŋ nà?
10 Ŋgə'ə sə̀ tɛ̀' avès wèeŋ yeŋsəgə̀ ves mom ghàr yà'sə yegə̀ mvà'nə̀ wo rì də a vɛ'nə bəboŋ bohòwo. BohòNwì ye, yi yeŋsəgə̀ vesùwèŋ ŋgə' bə mandzə̀ nə̀ nà'a nə tɛsə ves ŋgòye rərɛŋ sə̀' co yi.
11 Ghà nə̀ wo yeŋsəgə̀ ves ŋgə' də a gʉ̀ yusə̀ bʉp fana a kà bə zeŋ kwa. A kə̀ dzèŋ maŋkwɛ̀ŋ, ŋgə' nə̀ wo à yeŋsə ves nə jə və yusə̀ bəboŋ. A vɛ'nə bʉ̀ʉsə̀ bʉ̀ʉ sə̀ wo yə-a nsàp ŋgə' ènə, nə jəŋ nà' co yusə̀ bəboŋ fana nà'a nə gʉ wo ŋgòye kəkʉrə, nə cum yu awo bə ntʉm nə̀ fifi.
12 Ye də wèeŋ nɛp tsə'rə bo bə kùu awèŋ bəboŋ, nə kà wò.
13 Wèeŋ gi sənə mandzə̀ nə̀ nà'a rərəŋ nə, ya kà də bʉ̀ʉ sə̀ wo sə cəhə cəhə wèeŋ foho cum lo wesə mok sə nze dʉk, a bəboŋ də wo gʉŋ lɛ gʉʉ.

Wu Dzèeŋ-a Nwì Wù Kà Kə̀ Swìrə̀

14 Wèeŋ jihi nzòŋ ŋgòlàp mandzə̀ nə̀ də weŋ bwìŋ pwe'fo' cum bə fifi. Wèeŋ jihi nzòŋ sə̀' ŋgòcu ncu nə̀ nà'a rərɛŋ, bʉsə ŋwèe kà-a ncu nə̀ rərɛŋ cu, yi kà Nwì kə̀ yə yuk.
15 Wèeŋ jəŋ ŋkərə ya kà də mòok mam maŋkwɛ̀ŋ, nə kà bòvəm nə̀ Nwì nə kə̀ tse'

dʉk. Wèeŋ jəŋ ŋkərà sà' də kà də ŋwè nəmòok bʉʉŋ bohòwèŋ co lìcʉk, nè wu jwɛ̀ŋ nà', wu kà jwɛ̀ŋ fe'lə-a yà pwe', yà' sə cʉk megu mok cʉ'ʉ nà'a dʉk. Nsàp bʉ̀ ànə fagè ŋgə', nə sə gʉ bʉpsə ncu bʉ̀ʉ mok wèŋ.

16 Wèeŋ jəŋ ŋkərà ya kà də ŋwè nəmòok ko sàhà, nə kà mvèk bə bum sè ma nè Nwì tse' dʉk. Esòànə ye nsàp ŋwè ànə fana yi seŋ mwè ye njo zʉzʉ.

17 Wèŋ rì də à kà dzèŋ maŋkwɛ̀ŋ Esònə lap mandzà də tɛ̀' yee se yi fana yà' kà fàk. Yi à wa fis ndzəplis, mandzà kà mok ŋgòkupsə yusà yi à gʉ̀ʉ sə ye fe'lə.

18 Wèeŋ riŋ mvwe' sè wèŋ tə yà'sə. Wèŋ ka mvwe' sè bʉ̀ʉ Izùrɛ wèŋ ànə təəŋ ghà nəmòk fa' yà'a təəŋ. Wo à təəŋ mvwe' nda nè wo to nà' də Sinà. Aco ŋwè jwɛŋ nà' bə bo. Mvèk ànə à ye, mis à kʉə, ndzəm seŋ, marɛŋ kà mok rɛŋ fana fèfə sə ca nèbʉp.

19 Bʉ̀ʉ sè wo ànə ye fo' sə wèŋ à yuk ŋga ntàŋ sə cèep, nə yuk ŋga ŋgì ŋwè cèp sè', fana wo lɛŋ dʉk də wo kà ŋgì mòk mok yuk fe'lə.

20 Bʉ̀ʉ sə wèŋ à cèp də yusà ŋgì ànə cep sə yà' gʉ gha' ŋàŋ. Ànə ye ŋga ŋgì nə cèp də, <<A ye-a ŋga ŋwè jwɛ̀ŋ nda nè'e, a dzəm ye megu nàmŋgòŋ, wo təm zə yi bə lìs.>>

21 Bum sè wo à yə yà' fo' à ye co wù caŋ bisə, fana Musì kə cep fis də, <<Wʉə ko mʉ, ni' ghə'rə mʉ sè'.>>

22 Bohòwèŋ yàwèŋ, wèŋ kà dzèŋ mvwe' nda nè wo togè nà' də nda Zayòŋ nà'a laŋ. Wèŋ kà dzèŋ mvwe' lak Nwì nè yi cu ŋwəm nə. Wo togè mvwe' lak ye də Jòrosalèm nè mʉbu. Masinjàa Nwì wèŋ kà benə fo' nsàp nè co ŋwè kà ta to, nə sə sam kɛ'ca yu awo fo'.

23 Wèŋ cu yàwèŋ mʉŋgorà bʉ̀ʉ Nwì sè wo bwe tu bohòyi. Bwe sè yi ànə com noŋsə liŋ awo mʉbu anə laŋ. Wèŋ tə mantombìi Nwì nè yi sakgè bwì pwe' yi nə. Wèeŋ yàwèŋ bə bʉ̀ʉ sè wo a sə gì bə mandzà nè Nwì fana Nwì nə gʉ wo ŋgòye kèkʉrà sè' yà'a.

24 Wèŋ a və kà dzèŋ ŋgʉ ni'ì Jisòs nè yi ànə təəŋ mʉtsətsə'rəə ŋwè bə Nwì yi ghà nè wo ànə zʉ rʉ̀k nə. Wèŋ sə kʉ̀k gesə lo lis awèŋ mantombì mvwe' ndʉəm ye sè yà' sə nìtsə' yumok sè bòghak zeŋ, nə noŋsə yusà ndʉəm Abè à sə nìtsə' sə.

25 Ye də wèeŋ jəŋ ŋkərà, nə kà ŋgì ŋwè nè yi sə cèp bohòwèŋ niè' dzèèŋ. Bʉ̀ njamòk wèŋ ànə dzeeŋ yusà ŋwè nè yi à sə tsòho fa wo ncèp nè Nwì à sə tsə' wo, nə kà kà swìrə. Mvè'nè wo ànə ka swìrə yà'sə, ye də, a ye-a vesùwèŋ sè a sə yuk ŋgì ŋwè nè yi sə cèp vèsə ma mʉbu nə, nə dzeeŋ nà' sə', a kə swirə yàvès ŋga a gʉ̀ va?

26 Ghà ànə à ye, ŋgì Nwì gʉ nzeŋgòpwe' tsoho. Nè ŋga'a nè'e yi kà' də, <<Mʉ nə tsə'rə nzeŋgòŋ nə kɛ̀' mò'fis sèmok ŋkuŋ. Mʉ nə tsə'rə nà' mok bə ntòbu ba fo'.>>

27 Ncèp nè də, <<kɛ̀' mò'fis sèmok,>> nà'a sə nìtsə' ves də Nwìi nə fis gesə bum sè yi ànə gʉ yà' sè aco yà' tsoho pwe'fo', ya ŋga a cum megu mok bum sè yà' kà tsòhòto.

28 Vesùwèeŋ kwasə Nwì bʉ̀ʉsə yi a nòŋsə ves mvwe' gaŋ sè kaco yumok tsərə to yà' yeŋ. Vesùwèeŋ kwasə yi, nə kuksə nə wəp yi sə' nsàp nè co yi kwa bohòvès sə'.

29 A gʉ vɛ'nə bʉ̀ʉsə Nwì àvès nə yi co nsàp mis mòk nè nà'a tɛ̀ŋ səsəgè bum pwe', nə kà yumok mè'rə lok fʉ̀k.

13

Yusè Aco Yà' Gʉ Nwì Yi Kwa

1 Mʉ̀ dzəm ŋgòtsə' fa weŋ də, wèeŋ yà'sə bwema mvwe' mò'fis, wèeŋ sə dzəm mòk bə mòk sè'.

2 Wèeŋ muk noŋsə ncùu awèŋ to bohòŋkʉ̀ìŋ wèŋ. Bʉ̀ʉ mok wèŋ ànə gʉ to me vɛ'nə laŋ, nə nisə masinjàa Nwì mʉnda'à wo anə ŋga wo ka riŋ.

3 Wèeŋ kà bʉ̀ʉ sè wo cu mʉ ndap-ndzəmə swì. Wèeŋ sə koksə manziŋ bohòwo co wenə wèŋ cu be'lə mʉ ndap-ndzəmə anə bəbɛ'. Wèeŋ sə tsərə bʉ̀ʉ sè wo sə yə ŋgə' sè', bʉ̀ʉsə wèŋ tse' yàwèŋ ŋgùpni' sè' co wo.

4 A bèboŋ də ndàaŋwè pwe' noŋsə lʉ̀ʉk sè yà' cu mʉtsətsə'rəə ŋgwe bə ndum. Ŋgwe ye zìnə bohòndu ye, ndum ye bohòŋgwe ye sè' vɛ'nə. Wèeŋ rɛɛŋ də

Nwìi nə kə sak ŋgàa koho sàhà bə ŋgàa ko nto wèŋ.
5 Wèeŋ jəŋ ŋkərə də wèeŋ kà mbàm ləlà dzəm ti'. Wèeŋ tse' lɛ ntʉm nə də yusə wèŋ tse', yà'a kəkʉrə bohòwèŋ. Yà'a ye vɛ'nə bʉ̀ʉsə̀ Nwì a cèp də,
<<Ncə̀p nə̀ co mʉ nə swi yuk weŋ ka yeŋ
lok fʉk.>>
6 Ye də a baŋ ntʉm nə cep də,
<<Tà Nwìi ŋgà ko fa ves gèm àvès yi, mʉ
nə kà yumok wəp,
Bʉsə̀ kaco ŋwè gʉ mʉ yumok yeŋ saam.>>
7 Wèeŋ tsərə bʉ̀ʉ sə̀ wo à nì fa to weŋ mandzə̀, nə tsoho fa weŋ ncèp Nwì yà'a. Wèeŋ tsərə ncu nə̀ wo à cu, nə dzəmtse' bohòNwì sə̀' mvə̀'nə̀ wo à dzəmtse' yàwo yà'a.
8 Jisòs Krɛst kà kupsə̀gə̀, ntinə bə zòŋ bə luwa pwe', yi mègù mvə̀'nə̀ mò'fis.
9 Wèeŋ jəŋ ŋkərə, kà də bum sə̀ bwìŋ sə yə'rə və̀ yà' fi kupsə ntʉʉm awèŋ, wèŋ me'rə mandzə̀ nə̀ zìnə nə dʉk. Bòvə̀m nə̀ Nwìi nə gʉŋsə ntʉʉm awèŋ yi. Lʉʉk sə̀ ŋgònòŋsə yà' bə nzak zʉzʉ ka fàk tse'. Yà'a kà bʉ̀ʉ sə̀ wo nòŋsəgə̀ yà' bə yumok tɛsəgə̀.
10 Mvwe' mok cu sə̀ wo a fa satikà' bʉ̀ʉ vès fo'. Ŋgàa fa satikà' sə̀ wo sə fàk mvwe' tàap cə̀k sə̀ wo sə kùksə Nwì mbwa wèŋ ka mandzə̀ nə̀ co wo kə zʉ bum satikà' avès tse'.
11 Ŋkum ŋgà fa satikà' wèeŋ fagə̀ Nwì satikà' njo bʉp yi. Yi cu ŋgògʉ̀ yà', yusə̀ yi jəŋ nisə və mʉmvwe' ndap Nwì nə̀ ghaŋ nə, mègù nduəm nàam sə. Bwìŋ bək fis gɛsə lo nàam sə mʉntòlak anə fo', nə kə tɛŋ səsə yà', ŋwè kà zʉ.
12 Yà'a mvə̀'nə̀ Jisòs bə tu ye à kə̀ kpʉ ma sə mbi sə, ya yi rɛŋsə fis fa bwìŋ bʉp awo bə nduəm ye sə.
13 Ye də vesùwèeŋ tesə yàvès mʉntòlak anə sə̀', nə kə tseŋ yi, ya bwìiŋ yàk jamsə yi, vesi wèŋ ye lok ca bəbɛ'.
14 A vɛ'nə bʉ̀ʉsə̀ a ka lak sə̀ yà'a nə̀ cu mam malì fo' sə nzeŋgòoŋ fɛŋ tse'. A sə kʉ̀k gèsə lo lis avès mantombì mvwe' lak sə̀ anə kə̀ cu fo' ntsə'mòk sə.
15 Vesùwèeŋ sə kwasə Nwì nùumbu pwe'fo'. Kwəkwasə̀ àvès nə nə ye co satikà' nə̀ a sə fa nà' bohòKrɛst ŋgòcàsə fa bohòNwì. Satikà' nə nə cù sə fa nà' yi, cùu sə̀ yà'a dʉkgə̀ də Jisòos Tà.
16 Kà də wèeŋ swi ŋgògʉ̀ fa bwì bə̀boŋ dʉk. Bum sə̀ wèŋ tse', wèŋ fa bʉ̀ʉ sə̀ wo ka tse' yàwo sə̀', bʉ̀ʉsə̀ yà'sə nsàap satikà'a sə̀ Nwìi kwagə̀ bə zeŋ sə.
17 Wèeŋ yuk dʉk bʉ̀ ŋkwàha bʉ̀ʉ awèŋ, nə jəŋ lo ni' awèŋ sə nze bohòwo. Wo sə kʉ̀k weŋ wo co bʉ̀ʉ sə̀ wo nə̀ kə̀ təəŋ ntsə'mòk kə̀ mantombìi Nwì, nə tsoho fa nà' fàha yàwo sə̀ wo à gʉ̀ʉ. Wèeŋ yuk wo ya ŋga wo tse' ntʉʉm sə̀ kwəkwa mvə̀'nə̀ wo sə gʉ̀ fàak sə. Wèeŋ kà-a vɛ'nə gʉ̀, ye də wo nə sə fak manziìŋ manziŋ, fàak awo sə̀ wo sə gʉ̀u sə kà weŋ bə yumok sə̀' tɛsə̀.
18 Wèeŋ sə lɛŋ fa ves nùumbu pwe'fo'. Vès rì tse' də ntʉʉm avèes rərɛŋ. Vèes dzəmgə̀ yàvès ŋgògʉ̀ bum pwe' bə mandzə̀ nə̀ nà'a rərəŋ nə.
19 Mʉ̀ lɛŋ weŋ vɛ'ɛ wùriŋ də wèeŋ sə lɛŋ fa ves, ya mʉ tse' mandzə̀ nə̀ co mʉ̀ və kə ye fe'lə weŋ sə̀mok jəjo yè'sə.

Pìriyà Nə̀ Ŋgà Còm Ŋwàk Nè'e À Gʉ̀ʉ

20 Nwì nə̀ yi fagə̀ bwìŋ fifi sə ntʉʉ̀ a lòkoksə Tà Jisòs mvwe' kpʉ. Nduəm Jisòs a gʉ̀ rʉ̀k nə̀ à zʉ ves Nwì wèŋ nə ŋgòtəəŋ mam gʉgʉŋ nə̀ mvèsə̀. Jisòs nə co ganakù' nə̀ ghaŋ nə̀ yi sə kʉ̀k vesùwèŋ sə̀ a bʉ̀ʉ ye sə.
21 Ye də mʉ̀ lɛŋ də yi nə gʉ wèŋ ŋgòye kəkʉrə, nə kà yumok jamə. Wèeŋ gʉ bum sə̀ yi sə dzəm də wèeŋ gʉ yà'. Mʉ̀ lɛŋ sə̀' də Nwìi fak sə ntʉʉ̀ wèŋ casə ndzə bohòJisòs Krɛst, ya ŋga a cum nsàp ncu nə̀ aco nà' gʉ yi kwa bə zeŋ. Kə̀kùksəə ye bohòyi Jisòs Krɛst nə mvèsə̀ nə̀ mvèsə̀. Yà'a ye vɛ'nə.

Ncə̀p Nə̀ Nà' Ləsə Mbwè

22 Bwema am wèŋ, mʉ̀ lɛŋ weŋ də wèeŋ ko ntʉm, nə yu'rə ncèp àm ènə. Ŋwàk nə̀ mʉ̀ com fa weŋ nə ka səsap yeŋ.
23 Mʉ̀ dzəm də wèeŋ riŋ də moma avès Timatì a tesə ndapndzəm ŋga'a mok laŋ. Yi kə̀ tsèŋ-a mʉ nə̀nàk, vesi və kə ye weŋ bəbɛ'.
24 Wèeŋ cepsə fa mʉ bʉ̀ʉ awèŋ sə̀ mantombì bə mok sə̀ wo bʉ̀ʉ Nwì wèŋ

pwe'fo'. Bwema sə mvwe' nzeŋgòŋ Italì
yà'a wèŋ cèpsə weŋ bəboŋ.
25 Bəbo nə Nwìi ye bohòwèŋ lòoŋ fo'.
Yà' a ye vɛ'nə.

Ŋwàk JEM

Ŋwàk nə Jem à còm ènə nà' rwiŋ mègù bə ntip sə yà'a bə bum sə yà'a yegə nùumbu pwe'. Yi sə cep bum sə bə gbʉ' mok sə yà' nòjəja. Yi sə jə yà' ŋgòtip bwìŋ bə nsàp ŋkərə nə a bəboŋ də ŋwèe tse' nà', nə ye bə ncu nə bohòKrətèŋ wèŋ. Ŋwàk ènə cèpgə gʉgʉŋ də ŋwə nə yi dzəmtse' Krɛst fana yà' tse' ŋgòyəəŋ bə fàha sə ŋgəŋgàŋ sə gʉ̀ yà'.

1 Còm ŋwàk nè'e mʉ̀ Jem, nə mʉ mo ŋgà fàk Nwì, nə ye Tà Jisòs Krɛst. Mʉ̀ cèpsə bwe Izùrɛ sə bòp hum-ncòp-ba sə wo sam cu lo mʉnə nzeŋgòŋ nə pwe' bəboŋ.

Məmumsəə Yu Nə Aco Nà' Gʉŋsə Wù

2 Bwe tɛ̀'lam wèŋ, ŋga nsàap məmumsə zəzok sə tesə və-a bohòwèŋ, wèŋ tse' ŋgòkwa cɛ̀bʉ̀ə,

3 bʉ̀ʉsə wèŋ rì dʉk də bum yè'sə mùmsə weŋ də wèŋ sə fa malì ntʉm awèŋ bohòNwì àlɛ, fana yà' gʉŋsə weŋ.

4 Təəŋ bə nsàp ntʉm nə nà'a gʉgʉŋ tè ya wu ye kəkʉrə bə bum pwe', nə kà yumok jamə.

5 A ye-a ŋga ŋwə nəmòk mʉtsətsə'rə wèŋ ka ŋkərə nə co yi gʉ riŋ yumok bə zeŋ tse', yi lɛŋ bohòNwì, Nwìi nə fa yi. Yi fagə ndàaŋwè pwe' bo to bə kwəkwa.

6 A ye-a ŋga ŋwè sə lɛŋ yumok bohòNwì, yi dzəmtse' sə ntʉʉ̀ yi də yi nə tse' yà', yi kà də yi sə mərə sə ntʉʉ̀ yi dʉk. Bʉsə ŋwə nə yi mərə-a, ye də yi co ndzəp nə fəfə bwì' lògə nà' ma si bə ma ŋkwɛ̀ŋ.

7 Nsàp ŋwə nə yi mərəgə bum nà'nə kà tsəm də yi nə tse' yumok bohòTà Nwì tsəm.

8 Bʉsə yi tse' tsətsərə ba, nə kà yusə yi dzəm rì.

9 Krətèŋ nə yi ŋgà jìŋ, yi tse' ŋgòkwa, bʉ̀ʉsə Nwì a kùksə yi.

10 Fana moma nə yi ye ŋgà ghàk, yi tse' ŋgòkwa sə', bʉ̀ʉsə Nwì a bʉ̀sə yi ŋwə nə jo, bʉ̀ʉsə yi nə ca gesə lo co mvə'nə nzàam ŋgaŋ yɛ'gə yè'e.

11 Nùum togəə, a curə ntɛ̀ŋ, nzàam ŋgaŋ yɛ' gbʉ sə nze, fana mvəsə yà' anə sə fom sə me nə mvèsə. Yà'a sə' mʉmvə'nə ŋgà ghàak nə kpʉ mak noŋsə bum ghàak ye sə vɛ'nə.

12 A rɛŋsi bohòŋwə nə məmumsə sə və bohòwù, fana wù sə təəŋ mali gʉgʉŋ; bʉ̀ʉsə wù gha'-a məmumsə nə, fana wu nə kə tse' lèlàk nə nà'a lùŋ nə Nwì a kàk də yi nə fa ndà lòoŋ nə nà' dzəm yi nə.

13 Nsàp məmumsə nà'nə vəə, fana kà də ŋgəŋgàaŋ dʉk də Nwì sə lap mandzə də yi gbʉ dʉk. Bʉsə kaco wo mumsə Nwì bə bʉp yeŋ, fana Nwìi kà ye ŋwè bə bʉp sə mùmsəgə.

14 Məmumsə vəgə bohòŋwè ŋga yi tsərə kok bum sə bʉp sə ntʉʉ̀ yi.

15 Ŋwèe tsərə bum sə bʉp yè'sə fana yi gʉ bʉp. A ye ŋga bʉp kùu' nà' jəŋ və kpʉ.

16 Bwema am wèŋ, kà də wèeŋ jipsə tu awèŋ dʉk.

17 Yusə yà'a bəboŋ pwe' tsəgə mʉbu bohòNwì, yi nə yi a gʉ̀ marɛŋ. Nwì bə tu ye kà kupsəgə. Kaco yi bʉʉŋ lo, nə me'rə noŋsə ves sə ndzəmə yeŋ.

18 Nwì à dzəm ko' yi də yi cok fis ves, nə gʉ ves a bʉʉŋ bwe ye bə ncèp cù nje nə zìnə nə, də ya vesùwèeŋ ye bʉ̀ʉ ye sə mantombì bə bum sə yi a gʉ̀ sənə nze nə pwe'.

Yuk Nə Gʉ

19 Bwema am wèŋ, wèeŋ kà yè'e swì yuk. A ye-a sə ndà lòoŋ, yi noŋsə ntu' to ŋgòyuk bum, nə jəŋ mvək fʉ̀ə ŋkuŋ nə cep, nə ye sə' fʉ̀ə ŋkuŋ yi jok.

20 Bʉsə ŋwèe jok-a, kaco yi gʉ riŋ to yusə bəboŋ sə co Nwì kwa bə zeŋ yeŋ.

21 Fana nà'a njo nə mʉ̀ sə tsə' weŋ də, wèeŋ fis ŋkʉ̀ì' sə ntʉʉ̀ wèŋ sə, nə kà jòŋ sə gʉ̀ kɛ'cà. Fa ni' awèŋ ndzə bohòNwì, nə dzəm tse' megu ncèp ye nə wèŋ ànə yuk to mvəsə yi a gesə nà' sə ntʉʉ̀ wèŋ. Mègù ncèp nà'nə nə aco nà' fis weŋ mvwe' kpʉ.

22 Bo bohòwèŋ cɛ̀bʉ̀ə də ŋga wèeŋ yuk-a ncèp ye nə, wèŋ sə gʉ yà'. Bʉsə ŋwə nə yi yuk megu-a yà' bə ntu', nə kà sə gʉ̀, fana ye də yi sə bòrə ni' ye.

23 Yi co ŋwà nəmòk nà yi kʉk ja'a si ye
ndzənə darəgà', nə ye mvè'nà yi cu.
24 Yi yə tsərə mè si ye bəboŋ, fana yi lo
ntɛŋ, yi swi bisə mvəsə yi anə ye sə jwaŋ.
25 Wu kʉk ja'a-na lʉʉk Nwì sə̀ yà'a
yəyərə̀, sə̀ yà'a fi mè'rəgə̀ bwìŋ mvwe'
bʉp sə, fana nə sə gʉ mʉmvè'nà yà' sə
tsə̀' wu, fana Nwìi nə se wu bə bum yo sə̀
wù sə gʉ̀ lòoŋfo'. Bʉsə̀ wù sə gʉ̀ yà', nə
kà də wù sə yu'rə mègù bə ntu', nə swi
bisə dʉk.
26 Ŋwə̀ nəmòk tsərə-a ye də yi ye ŋwə̀
nà yi sə bɛ' mandzə̀ Nwì, nə kà lʉm ye
bɛŋ, fana ye də mandzə̀ Nwì nà yi sə yùu
nə, nà'a wà. Yi sə bòrə yà'sə ni' ye.
27 Bum sə̀ Tà Nwìi kʉ̀k ja'agə̀ ye də yà'a
mandzə̀ nà zìnə nə ye rərɛŋ, a ŋga ŋwè
sə tɛsə bwe njìŋ bə bàa yepmfə sə̀ wo
sə yə ŋgə', nə sə jəŋ ŋkərə̀ bə ni' ye də
ya bum nzeŋgòoŋ kà yi ŋgògʉ̀ yusə̀ bʉp
bòrə̀.

2

Bwìŋ Pwe' Yəyərə̀ BohòNwì

1 Bwema am wèŋ, wèŋ sə̀ wèŋ à fa
ntʉm awèŋ bohòTà Jisòs Krɛst, nə̀ ŋwə̀
nəmòk kaco yi mok kuk dzeŋ, wèŋ tse'
ŋgòjəŋ bwìŋ pwe' yəyərə̀.
2 Yusə̀ mʉ̀ sə dʉk sə vɛ'; A dʉk-a də
bwìŋ və̀ mvwe' kwe' bʉ̀ʉ cos bwìŋ ba, ŋgà
ghàk bə ŋgà jìŋ. Ŋgà ghàk nə ni tse' cə̀k
nə tasə mviŋ sə̀ yà' gʉ ntɛŋ nə̀ bʉp ndzə
bohòyi, nə̀ ŋgà jìŋ nə ni ye bwe gàa cə̀k.
3 Wo və̀ə, wèŋ lap dzə̀' nə̀ bəboŋ, nə
dʉk fa ŋgà ghàk nə də, <<Hooyo' və̀
bəboŋ, kə̀ cà cum fɛn.>> Nə dʉk fa ŋgà
jìŋ nə ye dʉk də, <<Təəŋ tse' yòfa' nə,>>
kè də, <<Kə̀ cum yòsə nze ŋgʉ kùhu mʉ̀
fɛn.>>
4 Wèeŋ gʉ-a vɛ'nə, ye də wèŋ kʉk wo
ka mʉ lisə̀, nə dʉk sə və̀ə wèŋ də mok
bògha' mok yeŋ à? Wèeŋ gʉ-a vɛ'nə, ye
də wèŋ sə sak bwìŋ, nə sa'a nə bə jòŋ.
5 Bwema am wèŋ-a, yè; Nwì a ghàksə
ŋgàa jìŋ yà'sə bə dzədzəm nə̀ yà'wèŋ tse'
bohòyi, nə dʉk də wo nə kə tse' mvwe'
ncum mvwe' lak sə̀ yi a kà' nòŋsə fa bʉ̀ʉ
sə̀ wo dzəm yi.
6 Fana wèŋ jə ŋgàa jìŋ co bʉ̀ʉ sə̀ wà.
Ŋga a sə̀ dàpsə lògə̀ weŋ mʉ kot mvwe'
nzak ndà wèŋ? A yegə̀ sə̀ ŋgàa ghàak sə.
7 A soho bʉpsəgə̀ liŋ Jisòs sə̀ bəboŋ sə̀
wèŋ tse' yà'a ka sə̀ wo yeŋ à?
8 A bəboŋ də wèeŋ noŋsə lʉ̀k nə̀ Nwì
nə̀ yi ŋkum à còm nòŋsə ndzənə ŋwàk
ye də,
<<Dzəm moma yo mvè'nə̀ wu dzəmgə̀ ni'
yò.>>
9 A ye-a ŋga wèŋ sə jə bwìŋ də mok ghak
mok, fana ye də wèŋ gʉ̀ bʉp, nə gbʉ̀ʉ
nə lʉ̀k Nwì laŋ, bʉ̀ʉsə̀ wèŋ ka lʉ̀k nje nə
noŋsə.
10 Yusə də, ŋwèe nòŋsə-a lʉ̀ʉk sə lòoŋ,
nə gʉ bʉpsə megu nə̀ mò'fis, ye də yi
yəyərə̀ bə ŋwə̀ nə̀ yi gʉ̀ bʉpsə ye yà' lòoŋ.
11 Bʉsə̀ Nwì nə̀ yi à dʉk də, <<Ŋwèe kà
nto ko>>, à dʉk sə̀' də, <<Kà ŋwè zə.>> Ye
də wu ka-a nto kogə̀, nə zə ŋwè, wu gu sə
ŋgà gbʉ̀ lʉ̀k co ŋwə̀ nə̀ yi à gbʉ̀ yà' pwe',
bʉ̀ʉsə̀ wù zə ŋwè.
12 Ye də wèeŋ sə cep bum, nə sə gʉ bum
co bʉ̀ʉ sə̀ wèŋ rì də Nwìi nə̀ kə̀ sak weŋ
bə lʉ̀k nə̀ yi a nòŋsə. Lʉ̀k ye nə tse' ŋàŋ
sə̀ ŋgòfis me'rə bwìŋ mvwe' bʉp.
13 Nwìi nə sak ŋwə̀ nə̀ yi kà manziŋ
koksègə̀ sə̀' jì manziŋ, fana bʉ̀ʉ sə̀ wo
koksəgə̀ manziŋ ka ŋgòwəp nzak yeŋ.

ŊgòTse' Dzədzəm Nə Ye ŊgòGʉ̀ Fàk

14 Bwema am wèŋ, a ye-a ŋga ŋwè dʉk-
a də yi dzəm bohòJisos Krɛst, wù kà yà'
bə fàak sə̀ yi sə gʉ̀ʉ yə, ye də dzədzəm
nè'nə nsàp nə̀ fòlɛ? Aco nsàp dzədzəm
nà'nə tɛsə yi à? A bʉ̀ə̀.
15 A dʉk-a də moma yònə̀ ŋwəmbam kè
nə̀ ŋwàŋwè ka cə̀k tse', nə kà zʉzʉ sə̀' tse',
16 yi və bohòwù, wù dʉk fa gu yi bə cù
də, <<Gèŋ bəboŋ, Nwìi se wu, mbʉəp kà
wu ko, ye zəze', njèe kà wu ya mbà,>>
nə kà yi yusə̀ co yi tɛsə ni' ye bə zeŋ fa,
ye də yu bəboŋ sə̀ wù gʉ̀ sə yà?
17 Dzədzəm bohòncèp Nwì mègù sə̀'
vɛ'nə də, nà' kà-a fàk sə gʉ, ye də
dzədzəm ànə kpʉ laŋ, nà' ka fàk tse'.
18 Kàmòk aco ŋwə̀ nəmòk dʉk də,
<<Aco ŋwə̀ nəmòk tse' ye dzədzəm, mòk
sə gʉ ye fàk.>> Ŋwèe dʉk-a vɛ'nə, mʉ
fek ŋgèŋgàŋ dʉk də, yi niŋ tsok fa-a mʉ

dzədzəm ye nə jì fàk, ya mʉ niŋ tsok fa yi dzədzəm am bə fàak sə̀ mʉ̀ sə gʉ̀ʉ.
19 Wù dzəm nə̀ zìnə də Nwì mègù yi nə̀ mò'fis à? A vɛ'nə bəboŋ. Wù rì sə̀' də yòŋsəə ze' wèeŋ dzəmgə̀ sə̀' vɛ'nə nə sə wəp, nə sə kaŋ. Nsàp dzədzəm nà'nə ka fàk tse'.
20 Ho'ò, wù ləm! Wù sə dʉk yè'e də wo tsok wu tsə̀'ə də, wù tse'-a dzədzəm nə̀ nà'a kà fàkgə̀, ye də nà'a wà à?
21 Wèeŋ kʉk ja'a na. Wèŋ rì də tàcici àvès Abràham a bʉ̀ʉŋ ŋwə̀ nə̀ kə̀kʉrə̀ bohòNwì bʉ̀ʉ nsàp fàk nə̀ yi a gʉ̀ də yi fa mo ye Azìk co satikà', ka vɛ'nə yeŋ à?
22 Aco wèŋ ye yàwèŋ sə̀' də dzədzəm ye à sə gì yùrə be'lə mvwe' mò'fis bə fàak ye, fana fàak ye sə gʉ boŋsə wesə dzədzəm ye nə.
23 Yà'a mvwe' sə̀ yà' à yəəŋ də yusə̀ wo à còm ndzənə ŋwàk Nwìi zìnə. A nja də, <<Abràham à dzəm yusə̀ Nwì à cèep, fana
Nwì jəŋ yi co ŋwə̀ nə̀ kə̀kʉrə̀.>>
Wo to fa yi liŋ mok də, Ŋge'e Nwì.
24 Wèŋ yə yàwèŋ sə̀' dʉk də ŋwèe yegə̀ bəboŋ bohòNwì bə nsàp fàk nə̀ yi gʉ̀ʉ, ka bʉ̀ʉ dzədzəm yiìyi megu.
25 Ŋwà sàhà nə̀ wo à to liŋ ye də Rahàp nà'a à ye bohòyi sə̀' vɛ'nə. Yi à ye ŋwə̀ nə̀ bəboŋ bohòNwì sə̀' njo fàk. A ye ŋga yi à ko swìhi ŋgàa mfʉəp bʉ̀ʉ Izùrɛ, nə casə wo mvwe' mandzə̀ nə̀ zok.
26 Mègù sə̀' mʉmvə̀'nə̀ ni' ŋwèe ye-a jì yòŋsə̀, ye də nà' kpʉ laŋ yà'a, dzədzəm nə̀ jì fàak sə̀' dzədzəm nə̀ nà'a kpʉkpʉ.

3

Ŋgə' Nə̀ Aco Lʉm Ŋwè Jəŋ Və

1 Bwema am wèŋ, ka bəboŋ co wèŋ ŋkʉ̀ʉŋntɛ̀ŋ lap mandzə̀ ŋgòye ŋgàa yə'rə̀ bwìŋ bum yeŋ, bʉ̀ʉsə̀ səsak njàvès nə̀ vèes yə'rəgə̀ bwìŋ bum nə̀ kə̀ gʉ nduk.
2 Vès pwe'fo' gʉ̀gə̀ jòŋ nəbʉp. Ŋwə̀ nəmòk ye-a yo nə̀ yi kà cù bə jòŋ cèpgə̀, ye də yi ka jòŋ tse' lok. Ye də aco yi riŋ ŋgòkotse' ni' ye bə nsàp mandzə̀ nə̀ fòlòoŋ.
3 A gèsə fagə̀ nàambà'rə̀ kwaŋ mʉ cùhu də ya wo yuk dʉk, yà' gʉ wo ŋgògì lòmvwe' sə̀ a dzəm pwe'fo'. 4 Ja'a na ŋgwes sə̀ ghaŋ, sə̀ yà'a gìgə̀ mʉ ndzəpə̀ yè'e nɛ̀. Yà' yam maŋgəŋgèŋ, nə sə gi bə ŋàaŋ sə̀ fəfə̀ sə bwì' lòyà' yi. Nà' yam-a sə̀ vɛ'nə fana ŋwə̀ nə̀ yi cu ca sə bʉsə kɛ' nà' bə mʉ bès tʉ mòk, nà' sə lo mvwe' sə̀ yi sə dzəm sə.
5 Yà'a mvəsə̀ lʉm ŋwè mègù sə̀' mʉmvə̀' anə. Nà' gù mwejo, nə sə cep bum sə̀ ghaŋ. Ja'a na yòo mvəsə̀ aco mʉ ŋà' mis nə̀ jo vɛ'ɛ tɛŋ wes mfèŋ nda ɛ̀.
6 Lʉm nə gù sə̀' co mis. Nà' tse' nsàap bʉp sə̀ sə nzeŋgòŋ fɛɛŋ pwe' mbwa. Yi cu ndzə ni'ì vès, nə sə gʉ bʉp ye ŋgòsam kɛ' lo bə ni' nə lòoŋfo'. Lʉm nə bwe'gə̀ mis nə̀ co nà' tɛŋ səsə wes yòŋsə̀ ŋwè lòoŋ nə̀ lòoŋ, ye jəŋ mvə̀'nə̀ wo à dzə yi, nə kə dzeŋ mvə̀'nə̀ yi kpʉ. Nsàp mis nà'nə tesə vègə̀ mvwe' tèm mis nə bə tu.
7 Bwìŋ tse' ŋkərəə sə̀ ŋgògʉ̀ nàamŋgòŋ bə swiŋ sə̀ mʉbu nə ye bə nàamndzəp wèŋ lòoŋ yuk dʉk. Nsàap yè'sə lòoŋ bwìŋ a gʉ̀ mè yà', yà' yuk dʉk sə̀' laŋ.
8 Yu nə̀ mò'fis də ŋwè ka lʉm də ya nà'a yuk dʉk ntògʉ yuk. Bʉp rwiŋ mbwa nəbʉp, nə kà mvək ŋgòcu yòŋsə jə. Nà' tse' lik sə̀'.
9 A kwasəgə̀ Tà Nwì nə̀ yi tɛ̀' avès sə̀' bə zeŋ, nə sə yak bwìŋ sə̀ Nwì a gʉ̀ wo ŋgòsəsə yi sə̀' bə zeŋ.
10 Ŋgòkwasə nə ye ŋgòyàk bwìiŋ tesə vègə̀ sə̀' mvwe' cùu sə̀ mò'fis. A nə ye co bum yè'sə kà vɛ'nə ye, bwema am wèŋ na.
11 Kaco mvwe' sə̀ ndzəəp tesə kokgə̀ sə nze, ndzəp nə ye lə̀lʉm nə ye fe'lə sə̀' cʉcʉk yeŋ.
12 Kaco tʉ lèmu' zəm pià yeŋ. Kaco ndi' mèŋgù zəm lèmu' sə̀' yeŋ. Nə ye sə̀' də, kaco ndzəp nə̀ nà' sə tesə nə ye cəcəp ye fe'lə sə̀' bəboŋ yeŋ.

Nsàap Ŋkərə̀ Ba

13 Ŋgà ŋkərə̀ ye-a mʉtsətsə'rə wèŋ yo, yi sə gʉ-a bum bəboŋ ya bwìiŋ riŋ də yi ŋgà ŋkərə̀. Yi sə gʉ yà' bə fʉ̀ə ŋgònì də yi tse' nsàp ŋkərə̀ nə̀ bəboŋ nə.
14 Fana wu tse'-a cəpntʉm, nə ye ŋgà wa bum bwìŋ, nə ye wi', kà də wu sə kum kɛ'ca ŋgùŋ də wù tse' ŋkərə̀ dʉk. Wu yà'sə ŋwə̀ nə̀ wù təhə lok zìnə bə mvwès.

15 A vɛ'nə bu̱u̱sə ŋkərə nə nà' tsə mu̱bu bohòNwìi kà nsàp nà'nə yegə̀. Nà'a ŋkərə nə sə nze fɛn, nà' ka yòŋsə Nwì tse', nà'a vègə bohòSatà.
16 Mvwe' sə̀ bwìŋ sə wa bum bu̱u̱ mok, nə sə ye wi', fana bum kà fo' yəyərə bə cù mò'fis gì. Nsàap bu̱p sə̀ fòlòoŋ nə ye fa'nə sə̀'.
17 Nsàp ŋkərə nə nà' tsə ma mu̱bu bohòNwìi yegə̀ ye rərɛŋ, nə ye fifi bə fù̱ə̀. Nsàp ŋkərə ànə ka gu̱gu̱tu tse', nà'a koksəgə̀ manziŋ bohòbwìŋ, nə sə gu̱ tse' megu bəboŋ ghà yà lòoŋ. Ŋwə̀ nə̀ yi tse' nsàp ntu̱m ànə kà kupsəgə̀, yi kà bwìŋ sə̀' sə bòrə̀.
18 Yà' kə̀ ləsə də, bu̱u̱ sə̀ wo fagə̀ bwìŋ fifi sə bì ŋgwìi fifi, yà'a kùu', nə gu̱ŋ, fana wo kə ku̱p megu fo' gù̱bòŋ.

4

Wu Ko Bum Nzeŋgòŋ Ŋge' Wù Kà Ŋge'e Nwì Ye

1 Nsàp nə̀ wèŋ sə lù̱lù̱, nə sə ku̱əm kɛ' sə və̀ bohòwèŋ yè'sə fò? Yà' sə tesə və̀ bohònsàp ntu̱m jòŋ nə̀ wèŋ tse'. Nsàp ènə sə lù̱ ndzə ni'ì wèŋ nùumbu pwe'.
2 Wèŋ sə dzəm bum, nə kà yà' tse', fana wèŋ ye ŋga'a də wèeŋ zə bu̱u̱ mok wèŋ. Wèŋ sə dzəm bum co wèŋ bɛ' ko yà' bə ŋàŋ, nə kà yà' tse', fana wèŋ sə ku̱ə̀m, nə sə lu̱lù̱. Njo nə̀ wèŋ sə kà bum yè'sə tse', a bu̱u̱sə̀ wèŋ sə kà Nwì də yi fa weŋ lɛŋ.
3 Wèŋ sə lɛŋ, wèŋ kà sə tse' bu̱u̱sə̀ yusə̀ wèŋ sə tsərə ŋgògu̱ bə zeŋ sə bu̱p. Wèŋ sə lɛŋ mègù bum yè'sə də wèeŋ tse' yà' ŋgògu̱ ntu̱u̱m awèeŋ sə kwa.
4 Wèeŋ ŋgàa ko nto wèŋ, co wèŋ ka riŋ də ŋwə̀ nə̀ yi ye-a ŋge' bə bum sə̀ sə nze fɛɛŋ, kaco yi ye to ŋge' bə Nwì yeŋ riŋ à? A ye-a sə̀ ndà, ŋga yi də yi ko ŋge' bə bum nzeŋgòŋ, ye də yi gu̱ ni' ye ŋgà bɛ̀ŋ Nwì.
5 Yusə̀ ya'a ndzənə ŋwàk Nwìi du̱k də, <<Yòŋsə̀ nə̀ Nwì a nòŋsə nà' ndzə ni'ì vèes dzəmgə̀ də a ye bu̱u̱ ye nəbu̱p>>, ya'a ka ŋgàm yeŋ.
6 A gu̱gu̱ŋ ŋgòyù mandzə̀ Nwì, nə ye də bòvèm nə̀ yi tse' ŋgòfa ves, tse' gha' ŋàŋ yi nə noŋsə bum sə̀ bu̱p sə̀ ntu̱u̱m avès sə dzəm. Ŋwàk Nwì nə sə tsə̀' də,

<<Nwì bɛ̀ŋ bu̱u̱ sə̀ wo nègə̀ ni',
Nə sə fa ŋàŋ bohòbu̱u̱ sə̀ wo kà ni' nègə̀.>>

7 Nà'a njo nə̀ mu̱ sə tsə̀' weŋ də, wèeŋ fa ni' awèŋ bohòTà Nwì, nə bɛŋ Satà, ya yi caŋ me'rə weŋ.
8 Wèeŋ sooŋ ku̱əp və Nwì ya yi ku̱əp və weŋ. Wèŋ ŋgàa gu̱ bu̱p, wèeŋ və kə cuk bo awèŋ, nə ye wèŋ bu̱u̱ sə̀ wèŋ ka tsətsərə rərəŋ tse', gu̱ ntu̱u̱m awèeŋ ye rərɛŋ.
9 Wèeŋ tsərə bu̱p sə̀ wèeŋ gù̱gəə̀, nə kɛ' ŋgùŋ bə waŋ. Wèeŋ teŋsə ywì, nə waŋ wa, si awèŋ sə̀ ya' sə rɛɛŋ ya'a kupsə, ya'a kpu̱ dèmm.
10 Wèeŋ jəŋ ni' awèŋ sə nze bohòTà Nwì ya yi nə le' lokoksə weŋ mu̱tsə̀.

Kà Ŋwè Yò

11 Bwema am wèŋ, ka bəboŋ co wèŋ sə yoŋ ŋwə̀ mòk yeŋ. Ŋwə̀ nə̀ yi yo-a moma ye, kè də yi sak nà' àlɛ', ye də yi sə gu̱ ya'sə bohòlu̱k Nwì. A ye-a ŋga wù sak lu̱k nə, ye də wù ka ŋwə̀ nə̀ wù sə gu̱ yusə̀ lu̱k nə sə du̱k yeŋ, wu ŋwə̀ nə̀ wù sə tsərə də wù gha' ŋàaŋ lu̱k nə.
12 Ŋgà fa lu̱k, nə ye ŋgà səsak mègù mò'fis, yi Nwì, a sə̀ yi nə̀ yi tse' ŋàaŋ sə̀ ŋgòlùŋsə ŋwè, nə ye ŋgòzə nà'. Fana wu yè'sə ndà nə̀ co wù sak bwe tɛ̀'ɛ yo ɛ?

Ŋwè Ka Zòŋ Riŋ

13 Wèeŋ yu'rə na jo è, wèŋ sə̀ wèŋ sə du̱k də, <<Ntinə kè zòŋ è' a nə lo mvwe' lak ya'a bə ya'a, nə kə cum fo' lùmŋgòŋ mò'fis, nə seŋ bum fo', nə tse' swe'.>>
14 Ŋga wèŋ ka yusə̀ ya'a nə gu̱ yòŋsəə awèŋ sə zòŋ anə riŋ. Yòŋsəə awèŋ sə yè'sə yu yà? Yà' megu co mu̱mbà' nə̀ wu yàaŋ yəgə̀ nà' nə̀ zəzòŋ, ghàr nà' sam bisə nà'a.
15 Bògha' co wèŋ du̱k lɛ də, <<A ye-a ŋga Tà Nwì dzəm-a vɛ'nə, ŋga a cu ŋwəm, vesùwèeŋ nə gu̱ yu yè'e bə yu yà'a.>>
16 A ŋga'a də wèŋ sə kùmŋgùŋ, nə sə tse' cù nəbu̱p. Nsàp cèp cù nə bə làŋgàŋ nà'nə bu̱p.

17 Ye də ŋwà nà yi rì də yè'e yusə̀ bə̀boŋ sə̀ co yi gʉ̀ yà', nə kà yà' gʉ̀, ye də yi gʉ̀ bʉ̀p.

5

Ntip Nə̀ BohòBʉ̀ Ŋgàa Ghàk

1 Ŋgàa ghàk wèŋ, wèeŋ yu'rə fa mʉ̀-a momjo è. Wèeŋ waŋ kɛ' torə ŋgùŋ bʉ̀ʉ nsàp ŋgə' nə̀ nà' sə və̀ bohòwèŋ mvə̀k momjo.

2 Ghàak awèŋ sə bì bʉ̀p lòo, nzə̀k zʉ̀ və̀psə wes bə̀bòoŋ cə̀ək awèŋ laŋ.

3 Ndu a ta wes mbàam awèŋ, ndu sə tə ŋgònitsə̀' də wèŋ tse' njo, yà'a nə ta ŋgùup ni' awèŋ co mis tɛ̀ŋ yà' yi. Wèŋ sə lòsə nòŋsə mbàam awèŋ, nə kà rì də nze nə kʉə̀p ŋgòmè laŋ rì à?

4 Wèŋ a ka bʉ̀ʉ sə̀ wo a fàk mʉ̀ nzuù wèŋ mbàam awo lak fa. Yuk-a mvə̀'nə̀ wo sə wa è. Nwì Tà nə̀ ghaŋ a yuk wa bʉ̀ʉ yè'sə laŋ.

5 Wèŋ a zʉ̀ jə nze nè'nə tè nə sə gʉ̀ bum mvəsə̀ yà' bòweŋ. Wèŋ a zʉ̀, nə fʉə co mbòŋ nə̀ yi sə tə̀k nùmbu nə̀ wo nə sʉə yi.

6 Wèŋ a sak bʉ̀ʉ sə̀ bə̀boŋ co wo bʉ̀ʉ sə̀ bʉ̀p, nə zə wo. Wo cum megu gəe'.

Ko Ntʉ̀m Nə Sə Lɛŋ Nwì

7 Ko ntʉ̀m bwema am, tə̀tè Tà kə və. Kʉ̀k ja'a mvəsə̀ ŋga nzum tə̀kgə̀ də zʉ̀zʉʉ kʉ̀rə mʉ̀ nzuù yi e. Yi kogə̀ ntʉ̀m mvə̀k lùm tè mbʉ̀ŋ kə li.

8 Wèŋ tse' ŋgòtə̀k sə̀' vɛ'nə tə̀tè Tà nə və. Və̀və ye nə kʉə̀p yè'sə laŋ.

9 Wèeŋ kà də wèeŋ ŋwʉ̀rə kɛ'ca də ŋwà nəmòk sə kà mvəsə̀ wèŋ dzəm sə gʉ̀ ŋwʉ̀rə̀, bwema am wèŋ na. Njo nə də ya Nwìi kà weŋ kə̀ sak. Ŋgà sak nzak nə kʉə̀p ŋgòvə̀ laŋ.

10 Tsərə na ŋgàa tsòhòbum Tà Nwì sə̀ wo anə ye to mantombì yà'a nɛ̀. Wo yà'a nsàap ŋgàa yə ŋgə', nə sə ko ntʉ̀m.

11 Vès dʉ̀k də wo cu bə kwəkwa bʉ̀ʉsə̀ wo ànə sə ye ŋgə' vɛ'nə, fana wo kiŋ ntʉ̀m, nə təəŋ mali gʉgʉŋ, nə kà mè'rə̀. Mʉ̀ rì də wèŋ à yuk mvəsə̀ Jup à kì ntʉ̀m ghà nə̀ mə̀mumsə̀ a və bohòyi, fana Tà Nwì kə se yi maŋkwɛ̀ŋ yà'a laŋ. Bə nə̀ zìnə, Tà tse' koksə̀manziŋ bohòvès cɛ̀bʉ̀ə̀.

12 Yumòk sə̀ yà' gʉ̀ càsə də, wèeŋ cu ŋgòcèp yumok, wèŋ kà kɛ̀ŋ, bwema am wèŋ a. Kà də wèeŋ kɛŋ ntòbu kè nzeŋgòŋ, kènə də wèeŋ kɛŋ to liŋ yumok dʉ̀k. Bòdə wèeŋ dʉ̀k megu də <<Ŋ>> ŋga wèŋ dzəm, nə dʉ̀k də <<Hai'>> ŋga wèŋ ka dzəm.

13 A ye-a ŋga ŋwà nəmòk sə yə ŋgə', boŋ də yi lɛŋ Nwì, fana a ye-a ŋga mòk sə kwa ye kwa, yi yəm kuksə liŋ Nwì bə ŋkì.

14 Ŋgà yiyaŋ ye-a mʉtsətsə'rə wèŋ yo, yi to bʉ̀ ŋkwàha bʉ̀ʉ sə̀ mʉ cos, wo kə lɛŋ fa yi pìriyà. Wo lɛŋ, wo yok yi bə mve' mʉnə liŋ Tà Jisòs.

15 Pìriyà nə̀ wo lɛŋ nà' bə dzədzəm nə, nà'a nə gʉ yiya nə me. Tà Jisòos nə gʉ yi gʉŋ fe'lə sə̀mok. A ye-a ŋga yi à gʉ̀ bʉp, Nwì swifa yi yà' sə̀'.

16 Fana bòbohòwèŋ də, mòok tsoho fa mòk bʉp ye sə̀ yi gʉ̀ʉ, mòk tsoho fa mòk sə̀' vɛ'nə, ya mòok lɛŋ fa mòk, mòk lɛŋ fa mòk nə sə̀', ya yiyaŋ kà weŋ ya, ya Nwìi luŋsə weŋ. Nsàp pìriyà ŋwà nə̀ yi kə̀kʉrə̀ tse' ŋàŋ nja ŋgògʉ̀ bum nə̀bʉp.

17 Âlajà à ye sə̀' ŋwè co vesùwèŋ vɛ'ɛ, nə lɛŋ Nwì nə zìnə də mbʉ̀ʉŋ kà li. Mbʉ̀ŋ à ci'i, nə kà sə nze cʉəm mʉnə lùumŋgòŋ tɛ' bə bwes.

18 Ânə geŋ, yi lɛŋ fe'lə sə̀mok, mbʉ̀ŋ li tsoŋ mʉbu nə̀bʉp, fana bum to.

19 Bwema am wèŋ, a ye-a ŋga mòk mʉtsətsə'rə wèŋ jàm me'rə-a mandzə̀ Nwì nə̀ zìnə nə, fana mòk kə jəŋ fəsə və yi sə̀mok.

20 Rìŋtse' də a ye-a sə̀ ndà pwe' nə̀ yi fis fəsə və̀ ŋgà gʉ̀ bʉp mvwe' bʉp ye, ŋwà ànə bwi və mvwe' mandzə̀ nə̀ bə̀boŋ, fana ye də yi fèp fis fa ŋgà gʉ̀ bʉp ànə yòŋsə̀ ye mvwe' kpʉ, nə swihi bʉp sə̀ co wù kà fʉ̀k.

Ŋwàk nə̀ Mantombì nə̀ PITÂ à Còom

Tu njo nə̀ Pità à còm ŋwàk ènə bʉ̀ʉ zeŋ nə, a də ya yi fisə fa krətèŋ wèŋ ntʉm bə ŋgə'ə sə̀ bwìŋ sə fa wo də bʉ̀ʉsə̀ wo a dzəm bohòJisòs sə. Yi à sə cèp kùm mali bə nzak Ntirə̀ nə̀ Bəboŋ nə. Yi sə dʉk də mʉmvə̀'nə̀ Jisòs à lòkok mvwe' kpʉ, nə kak də yi nə bwi və ntsə'mòk, yà'a gʉ̀gə̀ krətèŋ wèŋ ŋgòko ntʉm. Yi də mvə̀'nə̀ yà'wèeŋ rìŋtse' vɛ'nə fana yà'wèeŋ jihi nzòŋ ghà nə̀ ŋgə' və̀ə, bʉ̀ʉsə̀ a yà'sə yumok sə̀ yà' sə mùmsə wo. Wo riŋ sə̀' də nùmbu nə̀ Jisòos kə̀ yəəŋ jəja fana yà'wèeŋ nə̀ tse' lə̀lək àwo.

1 Còm ŋwàk nè'e mʉ̀ʉ Pità nə̀ mʉ ŋgà ntum Jisòs Krɛst. Mʉ̀ sə còm fa ŋwàk ènə bohòwèŋ bwe Nwì sə̀ wèeŋ ŋga'a ŋkʉ̀iŋ lakmvum. Wèŋ sə̀ wèŋ sam cu lòmvwe' nze Poŋtòs, Gàlesiyà, Kàpàdosiyà, Ɛsiyà nə ye Bìtiniyà.

2 Tà Nwì ànə swek noŋsə weŋ ŋga yi dzəm kok gù sə və̀ə yi də wèeŋ nə ye bʉ̀ʉ ye. Anə gèŋ, yi gʉ̀ rɛŋsə weŋ bə yòŋsə̀ ye də ya wèeŋ nə sə yuk dʉk Jisòs Krɛst fana ndʉəm ye cùk rɛŋsə weŋ. Nwìi gʉ weŋ bəboŋ, nə fa weŋ fifi wùriŋ.

Lùŋ Nə̀ Krətèŋ Wèŋ

3 Vesùwèeŋ kwasə Nwì nə̀ yi Nwì, nə ye tɛ̀'ɛ Jisòs Krɛst, bʉ̀ʉsə̀ yi à tse' koksə̀manziŋ ye cɛ̀bʉ̀ə̀, nə gʉ ves a tse' dzədzə nə̀ fi nə. Yi fa ves nà' bə mandzə̀ nə̀ də yi à lòkoksə Jisòs Krɛst mvwe' kpʉ. Yè'sə zeŋ sə̀ yà'a gʉ̀gə̀ ves ŋkuŋ vès sə naaŋ tu də vesùwèeŋ nə̀ kə̀ lù sə̀'.

4 Yà'a njo nə̀ vès sə kʉ̀k gèsə lòlis mantombì sə̀' də vèes nə kə tse' bum wùriŋ sə̀ Nwì a nòŋsə fa bʉ̀ʉ ye. Yi sə nòŋsə fa weŋ yà' mʉbu mvwe' sə̀ kaco yà' bi yeŋ. Yà'a nə kà bʉp, nə kà sə̀' rèŋ.

5 Bum yè'sə sə̀ yàwèŋ. Wèŋ sə̀ Nwì a nòŋsə weŋ bə ŋàaŋ ye bəboŋ bʉ̀ʉsə̀ wèŋ a dzəmtse' bohòyi. Yi noŋsə weŋ də wèeŋ nə̀ kə̀ tse' lùŋ nə̀ nà' cu də nà'a nə yəəŋ ghà nə̀ nzeŋgònə mèe.

6 Wèeŋ kwa bə bum sə̀ Nwì sə gʉ̀ fa weŋ yè'sə kwa, a ye-a sə̀ də wèeŋ nə ye gesə nsàap ŋgə' zok zok mʉmvə̀k moòmjo na.

7 Nsàap ŋgə' yè'sə sə və̀ bohòwèŋ ŋgòmùmsə ja'a weŋ də wèŋ sə fa ntʉm awèŋ bohòNwì zìnə àlɛ. A dʉk-a nsàp ntɛŋ nə̀ wo togə̀ nà' də guù nà'a. Bwì sə tɛŋ yà' sə misə̀ ya ŋga ma nə̀ bəboŋ nə cum fo'. Yà' mègù sə̀' vɛ'nə bə ntʉm awèŋ nə̀ nà' gʉ ntɛŋ nə casə ntɛŋ guù nə. Wo tse' ŋgòmùmsə nà' sə̀' ya nà'a cum mali fo' sə̀' gʉgʉŋ. A vɛ'nə ya nùmbu nə̀ Jisòs Krɛst nə̀ bwì və̀ sə nzeŋgòoŋ fɛɛŋ wo kwasə weŋ, nə fa weŋ ŋguk.

8 Wèŋ ka-a Jisòs Krɛst nə bə lis sə̀ ye yuk, wèŋ sə dzəm malì yi. Nə̀ ŋga'a wèŋ ka yi sə̀' ye, wèŋ sə naaŋ mali tu bohòyi fana wèŋ sə kwa wù kà fʉ̀k.

9 Bʉ̀ʉ yà? Bʉsə̀ wèŋ sə tse' swe'e yusə̀ wèŋ à sə fa ntʉm fo' sə. Swe'e sə lùŋ nə̀ nà'a nə̀ kà mè.

10 À mègù sə̀' lù nə̀ nà'a nə̀ kà mè ènə nə̀ ŋgàa tsòhòbum Nwì wèŋ à làp, nə kʉk ca bəboŋ ŋgòrì tse' nà'. Ŋgàa tsòhòbum Nwì sə wèŋ ànə tsok noŋsə nsàp bòvə̀m nə̀ Nwìi nə̀ niŋ fa weŋ ènə taŋntɛ̀ŋ.

11 Yòŋsə̀ Jisòs Krɛɛst nə̀ nà' à ye sə ntʉ̀ʉ̀ wo à sə tsòho fa wo bə nsàp ŋgə' nə̀ Krɛst nə̀ kə̀ yə, nə ye nsàp fònə̀ yi nə tse' bwi nà' maŋkwɛ̀ŋ. Wo à sə làp sə̀' ŋgòrì mvə̀k nə̀ bum yè'sə nə̀ ye, nə ye də ya'a nə̀ ye valɛ.

12 Ànə gèŋ, Nwì niŋ tsok fa wo dʉk də ntirə̀ ènə ka nə̀ njàwo yeŋ. Yi niŋ tsok fa wo də, tse' ntirə̀ ànə wèŋ. Nə ye də bʉ̀ʉ sə̀ wo tsòhogə̀ Ntirə̀ nə̀ Bəboŋ nə a tsə̀' weŋ yà' ŋga'a sə̀'. Yòŋsə̀ nə̀ Rərɛŋ nə̀ nà' ànə tsooŋ mʉbu nə à fa wo ŋàŋ ŋgòcèp càsə ncèp ànə. Masinjàa Nwì wèŋ sə dzəm ŋgòrì yà' yàwo sə̀'.

Wèeŋ Ye Bʉ̀ʉ Sə̀ Rərɛŋ

13 Ye də mvəsə̀ Nwì a nìŋtsə̀' fa weŋ nsàp bòvə̀m nje nə̀ nà' yam wùriŋ ènə fana wèeŋ jəŋ ŋkərə̀, nə ko ni' awèŋ ya wèeŋ naaŋ megu tu awèŋ bə bum sə̀ wèeŋ nə̀ kə̀ tse' yà' wèŋ sə. Yà'a nə̀ kə̀ ye yàwèŋ nùmbu nə̀ Jisos Krɛst nə̀ kə̀ yəəŋ fe'lə sə̀mok nə.

14 Wèeŋ yùgà bum sà Nwìi dzəmgà dʉk
də wèeŋ gʉ yà'. Wèeŋ kà də wèeŋ gʉ fe'lə
bum sà yà' à sə bòto weŋ taaŋ ŋga wèŋ
ka Ntirə nə Bəboŋ nə ntòrì yà'a mok dʉk.
15 Nwì nə yi a to weŋ ŋgòye bʉ̀ʉ ye nə,
yi rərɛŋ fana wèŋ tse' ŋgòye bə mandzəə
awèŋ pwe' rərɛŋ sə' co yi nə.
16 Yà'sə mègù sə' yəyərə mvəsə wo
ànə com noŋsə lo ndzənə ŋwàk Nwì
mantombì dʉk də,

<<Ye bə mandzəə yo pwe' rərɛŋ bʉ̀ʉsə
mʉ yàm sə' rərɛŋ.>>

17 Mvə'nə wèŋ sə lɛŋ Nwì, wèŋ sə to yi
də Tɛ̀'. Tɛ̀' àwèŋ Nwì nə sakgə ndàaŋwè
pwe' yəyərə bə yusə ŋgəŋgàŋ gʉ̀ʉ, fana
a bəboŋ də wèeŋ niŋtsok fa yi wəwəp,
nə cum ncu nə bəboŋ ŋga'a nə wèŋ cu
co ŋkʉ̀ìŋ sə nzeŋgòŋ fɛn.
18 Wèŋ rì dʉk də ghà nə Nwì ànə fis gɛsə
weŋ mvwe' nsàap bum lak sə wà, sə tɛ̀'
awèŋ ànə ni tsok weŋ, yi à ka weŋ bə
mbàm nə nà'a nə cà wà nè'e ywiŋ.
19 Yi à ywiŋ weŋ bə ndʉəm Jisòs sə yà' gʉ
ntɛŋ vɛ'ɛ wù kà fʉ̀k. Yà' ànə ye co wo à jə
nsùŋga nə nà' à ka yu səmok sə bʉp mʉ
ni'ì yi tse', nə sʉə nà', nə jə və fa Nwì co
yu cop.
20 Ŋkuŋ Nwì à sə kə̀ gʉ̀ nzeŋgònə ŋga yi
ànə cok noŋsə Krɛst laŋ də yi nə kə tɛsə
ves. Nə ŋga'a nè'e, yi nì fa-a nə ves Krɛst
nə.
21 Vesùwèŋ tse' mandzə̀ ŋgònaaŋ tu
bohòNwì yè'sə bʉ̀ʉ Krɛst nə. Bʉsə̀ Nwì
ànə lokoksə yi mvwe' kpʉ, nə kuksə yi
wùriŋ. A bʉ̀ʉsə̀ Nwì ànə gʉ vɛ'nə ŋkuŋ
vesùwèŋ tse' mandzə̀ nə̀ ŋgòfa ntʉm
bohòyi, nə sə kʉk gesə lis bohòyi sə̀'.
22 Wèŋ a rɛŋsə tsə'rə ni' awèŋ bə mandzə̀
nə̀ də wèŋ sə bɛ' zìnə nə fana yà'a gʉ̀ də
wèeŋ sə dzəm bwema awèŋ bə mandzə̀
nə̀ zìnə nə. Ye də ncèp njàm nə̀ mʉ̀ sə
cep fa wèeŋ dʉk də, wèeŋ dzəm mòk bə
mòk, nə lo mantombì.
23 Sə tsərə tse' də wo a dzə fe'lə weŋ nə̀
kɛ̀' ba. Dzədzə ènə à və̀ bʉ̀ʉ ŋàaŋ ncèp
ye nə̀ nà' tse' lùŋ nə. Nsàp lù ènə, nà'a kà
mègə nə kà sə kupsə̀ yuk.
24 Yè'sə mègù mvəsə̀ wo à còm nòŋsə
ndzənə ŋwàk Nwì dʉk də,

<<Bwìŋ pwe' gù co ŋgaŋ sə̀ yà'a kpʉgə̀
yè'e.

Nzùum awo sə̀ wo sə fom mègù co
nzàamŋgaŋ sə̀ ghàr vɛ'ɛ yà' kpʉ nə
yɛ' gbʉ yè'e.>>

25 Fana bohòncèp nə̀ Tà Nwì nə ye, nà'a
cu maligə ye fo'. Nè'e zeŋ, ncèp Ntirə nə̀
Bəboŋ nə̀ wo à tsòho fa weŋ nə.

2

Tà Nwì A Cokfis Nòŋsə Weŋ NgòYe Bʉ̀ʉ Ye

1 Mvə'nə̀ wèŋ rì də bum yè'sə vɛ'nə
fana ncu awèŋ nə̀ wèŋ cu, kà bʉp tse'
fe'lə̀. Kà ŋgòŋ mok lim fe'lə̀, nə kà bum
cù ba sə cèp. Kà yu ŋwà nəmòk wa, nə
kà liŋ ŋwè bʉpsə̀.
2 Wèeŋ bwe Nwì sə̀ wo a dzə weŋ fi.
Wèeŋ waŋ njè nsàp mbwi nə̀ bəboŋ nə̀
nà'a ze'səgə̀ yòŋsə̀ nə. Mbwi nə̀ nà' tse'
ŋgòkùksə wù tè wù gʉŋ lo mvwe' lùŋ.
3 Bʉsə̀ wèŋ à yu'rə ja'a bəbo nə̀ Tà Jisòs,
nə riŋ də nà'a bòcèbʉ̀ə laŋ.
4 Wèeŋ sooŋ kʉəp və bohòyi nə̀ yi lìs
kùmndap. Bwì à də yi ka fàk tse'. Nə ye
də Nwì a swe' fis yi də yi tse' fàk wùriŋ.
5 Wèŋ sə̀ wèŋ a tse' lùŋ nə laŋ fana,
bòdə wèeŋ ye co lìis sə̀ aco wo ci ndap
Nwì bə zeŋ. Wèeŋ ye sə̀' co ŋgàa fa
satikà' nə sə fa Nwì nsàp satikà' nə̀ nà'a
rərɛŋ nə̀ yi nə ko jəŋ nà'. Yi dzəm nà'
bʉ̀ʉ fàha sə̀ Jisòs Krɛst.
6 Yèè! Yà' cu ndzənə ŋwàk Nwì sə̀' də,

<<Mʉ̀ sə nòŋsə lìs mòk nə̀ bəboŋ
Mvwe' ntʉm lak àm nə̀ wo togə̀ fo' də
Zayòŋ.
Nà'a lìs tò'ndap nə̀ mʉ nə ci ndap àm
mbwa.
Lìs ènə, mʉ̀ a cokfis yi, nə̀ yi tse' fàk
wùriŋ.
Ndàaŋwè pwe' nə̀ yi naaŋ na tu bohòlìs
ènə,
Ŋgəŋgàaŋ nə kà wà kə̀ màhà.>>

7 Yusə dʉk də, lìs ènə tse' fàk wùriŋ
bohòwèŋ sə̀ wèŋ naaŋ tu bohòyi. Nə ye
də bohòbòp bʉ̀ nə̀ wo ka tu bohòyi naaŋ,
fana riŋ də,

<<Lìs nə̀ ŋgàa bom ndap wèŋ à dzèeŋ mà'
nà' də nà'a bʉp nə,

Nà' kà tse' gha' fe'lə fàk sà' yi nə.>>
8 Yu səmok cu malì bə lìs ènə ndzənə
ŋwàk Nwì sà' ŋkuŋ. Yu sə dʉk də,
<<Bwìiŋ nà lʉ'rə mbwa, nə gbʉ.>>
Njo nà bwì nə gbʉ vɛ'nə nə, a bʉ̀ʉsà
wo a ka yusà Nwì a cèp yuŋ. Nwì ànə
fʉhʉ noŋsə me mantombì də yà'a nə gbʉ
vɛ'nə.
9 Nə ye də wèeŋ yàwèŋ bʉ̀ʉ sà Nwì à
cok fis nòŋsə weŋ yi. Wèeŋ yàwèŋ bòp
bʉ̀ ŋgàa fa satikà' sà mʉ nto' Nwì. Wèeŋ
ŋgwì bʉ̀ Nwì. Wèeŋ nsàp bʉ̀ nà zok. Yi a
to fis jə weŋ də ya wèeŋ kwasə liŋ ye, nə
niŋ fa fàak ye bohòbwì. Bʉsà yi à fis gɛsə
weŋ mvwe' ndzəm, nə jəŋ lo weŋ mvwe'
nsàp marɛŋ nà co ŋwè kà cèp to.
10 Wèŋ à ka mantombì bòp lak bwì bə tu
awèŋ yeŋ. Nà ŋga'a nè'e wèeŋ mok bòp
lak nà Nwì. Wèŋ à ye bʉ̀ʉ sà Nwì a sə kà
manziŋ bohòwèŋ koksàgà. Nà ŋga'a nè'e
Nwì sə koksə manziŋ bohòwèŋ.

Bʉ̀ʉ Nwìi Wəp Bʉ̀ Ŋkəŋkum Sà Sə Nzeŋgòŋ

11 Ŋge' am wèŋ, wèeŋ riŋ tse' dʉk də
wèeŋ ŋkʉ̀ìŋ. Nzeŋgòŋ nè'e ka mvwe'
ncum awèŋ yeŋ. Ye də bòco wèŋ kà ni'
awèŋ bum sà yà' sə dzəm yà' yà'a fa,
bʉ̀ʉsà yà' sə mà' dzè' bə yòŋsəə àwèŋ sə.
12 Mvə'nà wèŋ cu mʉtsətsə'rə bʉ̀ʉ sà
wo ka Nwì riŋ fana wèeŋ cum ncu nà
bəboŋ. Wèeŋ cum vɛ'nə ya ŋga wo dʉk-a
də wèŋ sə gʉ̀ bʉp fana, wo ye bəbo awèŋ
nà wèŋ sə gʉ̀ʉ, wo kuksə Nwì nùmbu nà
yi nə və.
13 Wəp ŋkwàha bʉ̀ʉ sà wo a co' nòŋsə
wo də wo sə sak bwìŋ bʉ̀ʉsà Tà Jisos Krɛst
sə dzəm vɛ'nə. Wèeŋ yuk ŋkum nà ghaŋ
nà yi gha' mok pwe' nà yi cu mvwe' lak
Rumà.
14 Nə yuk govənòo sà wo a nòŋsə
yà'wèŋ də wo yeŋsə ŋgàa gʉ̀ bʉp wèŋ
ŋgə', nə kwasə ŋgàa gʉ̀ bəboŋ wèŋ yà'a,
wəp wo sà'.
15 Bʉsà Nwì sə dzəm dʉk də wèeŋ lok
cùu ŋgàa ləm sà wo ka yumok riŋ bə fàha
awèŋ sà bəboŋ.
16 Wèeŋ cum-a mok co bʉ̀ʉ sà yumok
ka wo ko kiiŋ tse'. Kà də wèeŋ jəŋ nsàp
ncu awèŋ ènə ŋgògʉ̀ bʉp bə zeŋ dʉk.
Ncu àwèŋ nà wèŋ cu nə nà'a ye də wèeŋ
ŋkwɛ̀ŋ bohòNwì.
17 Wèeŋ wəp ndàaŋwè lòoŋ fo', nə
dzəm bwema sà wo à dzəm Jisòs. Wèeŋ
wəp Nwì nə ye ŋkum nà yi gha' mok wèŋ
nà mvwe' lak Rumà nə sà'.

Ko Ntʉm Bə Ŋgə'
Nà Wù Yə Jìnjo Co Krɛst

18 Wèŋ sà wèŋ sə fàk bohòbʉ̀ʉ mok,
wèeŋ jəŋ ni' awèŋ sə nze bohòwo. Wèeŋ
yuk dʉk awo sà'. Wèeŋ gʉ vɛ'nə bohòwo
sà wo tse' ntʉm sà bəboŋ nə ye sà wo bʉp
ntʉm wèŋ pwe'.
19 Yi fa-a wu ŋgə' ŋgwàŋ ŋga wù ka
yumok bʉpsə, fana wù ko ntʉm yò, bʉ̀ʉsà
wù rì də Nwìi dzəmgà nsàp ŋwà ànə, fana
Nwìi nə kwa bohòwù.
20 A ye-a ŋga wo ləp ŋwè də yi gʉ̀ bʉp
ŋga yi gʉ̀ nà' laŋ nà zìnə fana yi sə ko
ntʉm, ye də yi ka yà'sə yumok gʉ, bʉ̀ʉsà
yi sə yə ŋgə' bʉ̀ʉ yusà yi rì yà' laŋ. Nə ye
də ŋwà nà yi ka yumok bʉpsə, wo yeŋsə
yi ŋgə' wà fana Nwìi nə dzəm fa yi də ŋ̀,
yi gʉ̀ kàkʉrà.
21 Nà'a njo nà Nwì à cok fis nòŋsə wu
ŋgòko ntʉm vɛ'nə. Bʉsà Krɛst bə tu ye à
yə ŋgə' bʉ̀ʉ wèŋ, nə niŋ noŋsə lo fa weŋ
də ya wèeŋ gi yuŋ mvwe' kùu ye sə.
22 Yi à ka bʉp nà mò'fis gʉ yuk. Ŋwè kà
ntsə'mòk ŋga limŋgòŋ tesə tsə kà cùhu yi
sà' yuk yuk.
23 Ghà nà wo à sə yà' yi, yi à ka yà'wèŋ
yak fəsə. Wo à yeŋsə yi ŋgə', yi kà də yi
nə gʉ yà'wèŋ bʉp sà' dʉk. Yi à mè'rə fa
gù ni' ye ndzə bohòNwì nà yi sakgà nzak
bə zìnə.
24 Krɛst bə tu ye à bàk kok lòbʉp avès
mʉntèəŋ ndzə ni'ì yi, nə kpʉ bə zeŋ. Yi à
gʉ̀ vɛ'nə ya vesùwèeŋ ye mok co bʉ̀ʉ sà
wo kpʉ mè'rə bʉp laŋ, nə cum mok ncu
nà rərɛŋ. Wèŋ à lù bʉ̀ʉ mvwe' ye sà yi à
ko.
25 Wèŋ ànə ye co nsùŋgaaŋ sà wo à
jàm mandzà. Nà ŋga'a nè'e wèŋ a foho
và ŋgòyù ganakù' nə nà yi ŋgà nòŋsə
yòŋsəə awèŋ.

3

Ncu Ŋgwe Bə Ndum

1 Bohòma njàwèŋ yep bwìŋ, wèŋ tse' ŋgòjəŋ ni' awèŋ sə nze bohòndum awèŋ. A ye vɛ'nə ya ndum mok ye-a sə̀ wo ka ncèp Nwì ntòdzəm, wo nə bʉʉŋ ŋga ŋgwe nə ka yumok ntòcep lok.
2 Bʉsə̀ wo yə ncu àwèŋ nə̀ nà'a rərəŋ bə wəwəp nə̀ bəboŋ nə.
3 Kà də wèeŋ fʉhʉ megu ni' awèŋ ŋgòyəəŋ bəboŋ bə nsàp mandzə̀ nə̀ ŋgòba' tu, kè nisə ntìim ntɛŋ sə̀ yà' sə bà'a bà'a bə cə̀k wèŋ dʉk.
4 Bòlɛ də wèeŋ fʉhʉ ntʉʉm awèŋ. A ye-a ŋga wu fʉ̀ə̀, nə sə ko ni', nà'a nsàp fə̀fʉhʉ̀ nə̀ bəboŋ. Nsàp nə̀ ŋgòye vɛ'nə ènə, Nwì dzəm nà' wùriŋ.
5 Yà'a mvə̀'nə̀ bàa sə̀ wo à sə yùgə̀ mandzə̀ Nwì nə sə naaŋ tu bohòyi lùum mok wèŋ à sə fʉhʉ ni' awo vɛ'nə, nə sə yuk ndum awo wèŋ.
6 Sàra ànə ye nsàp ŋwà nà'nə mòk. Yi à sə yukgə̀ ndu ye Abràham, nə sə to nà' dʉk də, <<Masà àm.>> Wèeŋ yà'sə ŋga'a mok bwe Sàra ŋga wèŋ sə gʉ̀ bəboŋ, nə kà yumok sə wəp na.
7 Mègù sə̀' vɛ'nə bohòwèŋ mbəmbam də mvəsə̀ wèŋ cu bə yep awèŋ, rìŋtse' də yi ka ŋàŋ co wù tse'. Wèeŋ kotse' wo bəboŋ. Njo nə də wo nə̀ kə̀ tse' lùŋ nə̀ Nwìi nə̀ kə̀ fa bwì nə yàwo sə̀', wenə wèŋ bəbɛ'. Wèeŋ gʉ mʉmvə̀' ànə ya wèeŋ gʉ̀ pìriyà fana yumok kà nà' bʉpsə̀.

Ye Ŋgə' Njo Gʉ̀ Bòŋ

8 Ncèp àm nə̀ ŋgòlə̀sə bə zeŋ, a dʉk də wèŋ pwe' tse' sə̀' nsàp ntʉm nə̀ mò'fis. Bwema sə̀ wo à dzəm bohòJisòs pwe', wèeŋ dzəm wo. Wèeŋ tse' koksə̀manziŋ, nə tse' ntʉm nə̀ fə̀fwèŋ, nə jəŋ ni' awèŋ sə nze bohòmòk bə mòk.
9 A ye-a ŋga ŋwà nəmòk gʉ-a weŋ bʉp, wèŋ kà yi bʉp sə̀' gʉ̀ fəsə̀ fa. A ye-a sə̀' dʉk də ŋwà nəmòk yà' weŋ, wèŋ kà yi sə̀' yàk fəsə̀. Dʉk fa nsàp ŋwà ànə lɛ dʉk də, <<Nwìi tɛsə wu.>> Bʉsə̀ Nwì a to weŋ, nə kak ŋgòsè weŋ.
10 Yà' cu ndzənə ŋwàk Nwì dʉk də,
<<A ye-a ŋga ŋwà nəmòk dzəm-a dʉk
də yi cum ncu nə̀ bəboŋ nə bə
kwəkwa,
Fana yi kà cùu sə̀ bʉp tse'.
Yi kà mvwès sə cì'.
11 Yi tse' ŋgòbʉ̀ʉŋ mè'rə mandzə̀ gʉ̀ bʉp,
Nə yuŋ mandzə̀ nə̀ ŋgògʉ̀ bəboŋ.
Yi lap fifi bə ntʉm ye pwe'fo' zìnə.
12 Wèŋ rì də Tà Nwìi kʉ̀k tesgə̀ lis
bohòbʉ̀ʉ sə̀ wo kə̀kʉrə̀,
Nə sə yuk yusə̀ wo sə lɛŋ bohòyi,
Fana Yi sə bɛŋ bʉ̀ ŋgàa gʉ̀ bʉp wèŋ.>>
13 A ye-a dʉk də wèŋ sə̀ làp mandzə̀ nə̀ ŋgògʉ̀ bəboŋ bə zìnə àwèŋ pwe'fo' fana ye də aco ŋwə̀ nə̀ yi gʉ weŋ bʉp ye yè'sə ndà?
14 A ye-a nə̀ də wèŋ sə yə ŋgə' njo nə̀ wèŋ gʉ̀ bəboŋ fana wèŋ sə kwa bə zeŋ kwa. Bə yà'sə lòoŋ, kà də bwìiŋ wəpsə weŋ dʉk, nə kà ntʉm awèŋ ŋgə' sə fa.
15 Wèeŋ fa megu ntʉm awèŋ bohòKrɛst də yi mègù Tà sə ntʉʉ̀ wèŋ yi. Sə̀ fʉhʉ ghà yà lòoŋ nə̀ wù cu ŋgòtsə̀' fəsə fa ŋwə̀ nə̀ yi fek-a weŋ njo nə̀ wèŋ sə naaŋ tu bohòJisòs na.
16 Wèeŋ cu ŋgòtsə̀' fa yi, wèŋ ye fʉ̀ə̀, nə sə niŋ wəwəp sə̀'. Wèeŋ noŋsə ntʉm awèŋ rərɛŋ ya ŋga marè'tu nə ko bʉ̀ʉ sə̀ wo sə yàk weŋ ŋga wo yə də ncu awèeŋ bəboŋ co bʉ̀ʉ sə̀ wo sə yù mandzə̀ Jisòs Krɛst.
17 Bʉsə̀ ŋga Nwì dzəm-a də wèeŋ ye ŋgə' fana yà' boŋ ghak də wèeŋ ye ŋgə' ŋga wèŋ gʉ̀ bəboŋ, nə noŋsə ŋgòye ŋgə' njo nə̀ wèŋ gʉ̀ bʉp.
18 Jisòs Krɛst bə tu ye ànə ye ŋgə', nə kpʉ bʉ̀ʉ bʉp avès nə̀ mvèsə̀. Yi nə̀ yi ŋwə̀ nə̀ rərɛŋ à yə ŋgə' bʉ̀ʉ tu bʉ̀ʉ sə̀ wo ka rərɛŋ yeŋ, ya yi jəŋ və weŋ bohòNwì. Wo ànə zə yi bə ŋgùpni', fana yi lokok fe'lə bə yòŋsə̀.
19 Yi ànə kpʉ, yòŋsə̀ ye nə lo kə ye yòŋsə̀ə bʉ̀ʉ sə̀ wo à kpʉ mantombì, nə tsoho fa yà'wèŋ ncèp nə̀ Nwì. Ye'e yòŋsə̀ə sə̀ Nwì ànə ko lok noŋsə wo fo'.
20 A bʉ̀ʉ sə̀ wo ànə gʉŋtu bohòNwì. Wo ànə gʉŋtu bohòNwì ghà nə̀ Nuà ànə sə gʉ ŋgwes. Nwì ànə ko ntʉm də ya yà'wèeŋ bʉʉŋ fana yà' cà wà. Ànə luŋ megu mʉ ndzəpə̀ anə bwì fwame', wo sə̀ wo ànə ni ŋgwes nə.
21 Ndzəp nə̀ wo ànə ca ca nə, ànə ye co a bàptɛ. Nà' à sə nì tsə̀' gèsə lòmantombì bə ndzəp bàptɛ nə̀ nà'a fisgə̀ weŋ mvwe' bʉp awèŋ njo nə̀ Jisòs Krɛst ànə lokok

mvwe' kpʉ nà'a. Nà' ka yusəmok bə ŋgòcù fis fa ŋwè ndom sə mʉ ŋgùpni' tse'. Nà'a nsàp yumok nə vèes jəgə nà' ŋgòbʉ̀ʉŋ və bohòNwì, nə lɛŋ yi də yi cuk rɛŋsə fa ves ntʉm avès.
22 Krɛɛst à lòmʉbu, yi cu mbwa bo ma mà'a Nwì. Yi ŋwə nə ghaŋ bohòmasinjàa Nwì bə yà lòoŋ sə yà' tse' ŋàŋ wèŋ yi.

4

Ncu Ŋgà Rì Nwì

1 A rì də Jisòs Krɛst ànə ye ŋgə' bə ŋgùpni'. Ye də wèeŋ fʉhʉ ŋgòyə ŋgə' bə ŋgùpni' sə' mvə'nə yi ànə ye ya wèeŋ ye gʉgʉŋ. Bʉsə ndàaŋwè pwe' nə yi à yə-a ŋgə' bə ŋgùpni' ye fana ye də yi a gà'a bə ntʉm nə ŋgògʉ̀ bʉp laŋ.
2 Ye jəŋ ŋga'a nə lo mantombì, ncu ye sə nzeŋgòŋ fɛɛŋ nə ye ŋgòyù bum sə Nwì dzəm vɛ'nə. Yi nə kà yusə ŋwè sə dzəm yi yù.
3 Wèŋ a càsə mvək wùriŋ ŋga wèŋ sə gʉ̀hʉ bum sə bʉ̀ʉ sə wo ka Nwì rì dzəmgə ŋgògʉ̀ʉ. Â nə ye mantombì, wèŋ à sə gʉ̀gə bʉp, nə kà lis maŋkwɛ̀ŋ kʉ̀k. Wèŋ à sə ko sàhà mvə'nə yà' bòweŋ, nə kà taŋsə. Wèŋ à sə jʉ̀hʉ rùk, nə sə rooŋ ni', nə sə binə no kɛ' rùk. Wèŋ à sə kùksə bum sə wà co Nwì, nə sə kuksə bə nsàp mandzə nə bʉp.
4 Nə ye də nə ŋga'a nè'e, wèŋ sə kà mok wenə wèŋ mok be'lə fe'lə, wèŋ sə kà nsàp bʉp nə ləlà nà'nə mok gʉ̀ fe'lə. Wo sə mərə fana nà'a njo nə wo sə yak weŋ.
5 Yusə dʉk də mvək sə vəə nə nsàap bʉ̀ʉ yà'sə nə kə sak nzak bohòNwì. Wo nə sak mvəsə wo à cu ncu àwo sə nzeŋgòoŋ fɛn. Nwìi nə sak bʉ̀ʉ sə wo cu ŋwəm bə sə wo à kpʉ laŋ wèŋ pwe'.
6 Nè'e njo nə wo ànə kə tsoho fa bʉ̀ kpʉkpʉ wèŋ Ntirə nə Bəboŋ nə də ya wo tse' nsàp lùŋ nə Nwì, nə nà'a ndzənə yòŋsə nə. Nwì ànə sak me wo ghà nə wo ànə ye ŋwəm sə' laŋ mvəsə wo sakgə ndàaŋwè lòoŋ.

Kùugìi YòCo Krətèŋ

7 Nzeŋgòŋ nə kʉəp ŋgòmè laŋ. Ye də wèeŋ fʉhʉ, nə jəŋ ŋkərə ya wèeŋ nə riŋ mvəsə ŋgòlɛŋ pìriyà.
8 Yusə yà' yam casə pwe'fo' dʉk də wèeŋ sə dzəm mòk bə mòk bə ntʉm awèŋ pwe'fo'. Bʉsə ŋwèe dzəm-a ŋwè, dzədzəm nà'nə gʉ yi, yi kà bʉp nə mòk nə sə gʉ̀ʉ yə.
9 Noŋsə ncùu awèŋ to bohòndàaŋwè lòoŋ. Wèeŋ gʉ̀ vɛ'nə, wèŋ kà bə zeŋ sə cèp ŋwəm kɛ'cà.
10 Nwì a fa ndàaŋwè pwe' ŋkərə ŋgògʉ̀ bum bə nsàap mandzə zəzok. Ye də ndàaŋwè pwe' kotse' nsàp mandzə ŋkərə nə nje bəboŋ. Yi nə sə fak bə zeŋ mvəsə co nà' tɛsə bʉ̀ʉ səmok wèŋ sə'.
11 Ŋwə nə aco yi cep riŋ yusəmok, fana yi sə tsoho megu co Nwì nə sə cèp yi bə tu ye. Ye sə' də ŋwə nə aco yi tɛsə ŋwè fana yi tɛsə nà' bə ŋàaŋ sə Nwì a fa yi yà' yi. Yi gʉ vɛ'nə ya bwìiŋ yə, wo kuksə liŋ sə Nwì bʉ̀ʉ Jisòs Krɛst. Ŋàaŋ yee sə ye fana bwìiŋ kuksə yi mvèsə nə mvèsə. Yà'a ye vɛ'nə.

Ŋgə' Nə ŋgòYə Nà' Bʉsə Də Wu Krətèŋ

12 Ŋge' am wèŋ, məmumsəə sə yà' gʉ wùriŋ sə və bohòwèŋ. Wèeŋ kà də wèeŋ mərə kɛ'cà bə zeŋ co a nsàp yu nə wèŋ nə ka riŋ dʉk.
13 Wèeŋ kwa ləlɛ kwa dʉk də ŋgə' nə Jisòs Krɛst à yə, weŋnə wèŋ sə yə nà' bəbɛ'. Ye də kwəkwa awèeŋ nə yam casə yà pwe' nùmbu nə wo nə yə fòye sə yi tse' sə jəja.
14 A rɛŋsi bohòwèŋ ŋga bwì sə ya'rə kɛ'cà-a weŋ də bʉ̀ʉsə wèŋ sə bɛ' mandzə Jisòs Krɛst na. Yà'sə sə nì tsə' dʉk də Yòŋsə nə Nwìi mʉ tuhù wèŋ. Yi nə yi maŋgəŋgèŋ nə.
15 A ye-a ŋga ŋwə nəmòk sə yə ŋgə' fana kà də yi ye ŋgə' bʉ̀ʉsə də yi ŋgà zə bwìŋ kè ŋgà yə kè ŋgà gʉ̀ bʉp àlɛ ye. Ŋwèe kà ŋgə' bʉ̀ʉsə də yi sə gbʉ̀ ni kɛ'cà sənə bum bwìŋ wèŋ wàwà sə' yə.
16 Fana a ye-a ŋga ŋwè yə ŋgə' də bʉ̀ʉsə yi krətèŋ fana yi kà də yi koksə marè'tu dʉk. Yi kwasə Nwì bʉ̀ʉsə wo sə jə yi co ŋwəə Krɛst.
17 Yusə dʉk də, mvək kʉ̀rə laŋ nə ŋgòkə sak yèto nzak bohòbʉ̀ʉ Nwì wèŋ. Nə yeè nə də a ye-a ŋga bum sə vesùwèŋ

rì yà' ŋga'a yè'e mègù yà'sə ntòyèyèto,
fana yà'a nə kə ye wesə yè'sə nsàp nə
fòbohòbùu sə wo à bèŋ Ntirə nə Bəboŋ
nə Nwì nə ɛ?
18 Mvəsə ŋwàk Nwì nə sə cèp duk də,
<<A guguŋ ŋkuŋ bùu sə wo kəkurəə nə
tesə də wo ka nzak bohòNwì gbu.
A ye-a vɛ'nə, ye də yà'a nə guŋ wesə yè'sə
nsàp nə fò
bohòbùu sə wo kà Nwì wəpgə yà'a nɛ?>>
19 Bùu sə wo sə yə ŋgə' bùusə Nwì duk
vɛ'nə yi fana wo sə gu mali bəboŋ, nə fa
ni' awo pwe' ndzə bohòNwì nə nà' à gù
wo. Yi Nwì nə yi gùgə yusə yi kak də yi
nə gu pwe'.

5

Ntip Nə BohòƗkwàha Bùu Sə Mu Cos

1 Mù tse' muncèp mòk nə mù dzəm
ŋgòtsə' fa nà' bohòwèŋ bùu sə wèeŋ
ŋkwàha bwìŋ mu coos. Mu yàm sə' ŋwə
nə mantombì. Mù ànə ye mvəsə Krɛst à
yə ŋgə' bə lis am. Mu nə kə ye mòk nə
ŋgòtse' kəkuksə ye ma mòk nùmbu nə yi
vəə. Nà'a njo nə mù sə lɛŋ weŋ də,
2 Jəŋ ŋkərə bə bùu Nwì sə yi a fa
ndzə bohòwèŋ yà'a bəboŋ. Sə kuk wo
mvəsə ganakùu' kùkgə nàam ye. Kà də
wèeŋ kuk wo co a bə nza' ŋàŋ duk, wèeŋ
kuk wo lɛ bùusə də wèŋ tse' ntum nə
kwəkwa ŋgòkùk wo. Kà də wèeŋ noŋsə
to mantombì mbàam sə wo nə lak weŋ fo'
duk. Wèeŋ fak bə ntum nə rərɛŋ.
3 Kà də wèeŋ niŋ tsok fa bùu sə Nwì
a fa ndzə bohòwèŋ sə ŋàŋ duk. Gù bum
ləlɛ bə nsàp mandzə nə co ŋga bwì pwe'
yə-a, wo nə dzəm ŋgòbɛ' lònsàp nà'nə.
4 Ya nùmbu nə Jisòs Krɛst nə yi ŋkum
ganakù' bwìŋ pwe' nə tesə və jəja fana yi
nə fa weŋ ləlà' nə nà'a kà bupgə. A yà'a
də yi nə gu wèŋ yəə bə fò.

Ntip Nə BohòKrətèeŋ Sə Wèŋ

5 Bohòwèŋ wàhabwìŋ, yà' mègù sə'
vɛ'nə də wèeŋ wəp bù ŋkwàha bwìŋ
wèŋ. Wèŋ pwe' sə wəp mòk bə mòk,
nə sə jəŋ ni' awèŋ sə nze, nə ye guguŋ
ŋgòfàk bohòmòk bə mòk, bùusə yà' cu
ndzənə ŋwàk Nwì duk də,
<<Nwìi bèŋgə bùu sə wo nègə ni',
Nə sə se sə wo jəgə ni' awo sə nze.>>
6 Ye də wèeŋ jəŋ ni' awèŋ sə nze
bohòNwì, yi nə yi tse' ŋàŋ, ya mvək nə
nje nə kurə fana yi fis kok weŋ mutsə.
7 Me'rə fa yu yà pwe' sə yà' sə gha' weŋ
ndzə bohòyi bùusə yi sə tsərə weŋ.
8 Jəŋ ŋkərə, nə muk noŋsə lis awèŋ to, nə
sə kuk, bùusə ŋkum ze', yi ŋwə nə wenə
wèŋ cu bə dzè' nə sə gi kɛ'ca. Yi sə gì kɛ'ca
co gwim nə yi sə wa làp ŋwə nə co yi ko
zə nà'. 9 Təəŋ guguŋ co yi kà weŋ gha',
nə sə fa mali ntum awèŋ bohòNwì. Sə
riŋ tse' duk də bwe tè'ɛ yo sə wo krətèŋ
pwe' sə yə ŋgə' sə' mumvə'nə wèŋ sə yə
yà'sə sənə nzeŋgònə ma fòlòoŋ.
10 A ye ŋga wèeŋ yə ŋgə' ghàr, fana
Nwìi nə tɛsə weŋ. Bum sə bəboŋ pwe'
və mègù bohòyi. Yi à to weŋ ŋgòkə tse'
kəkuksə ye mamòk bùu Jisòs Krɛst. Yi
Nwì nə bə tu yee nə gu tsə'rə weŋ bə nsàp
yu yà lòoŋ. Yi nə kə te' lokoksə weŋ bə
ŋàŋ, nə tes weŋ mumvwe' kùum sə guguŋ
ya wèeŋ təəŋ guguŋ.
11 Ŋàaŋ ŋkum yee cum mali gu sə ye.
Yà'a ye vɛ'nə.

Ncèp Nə Nà' Ləsə

12 Mù còm fa weŋ muŋwàk ènə ŋga tɛsə
mu Sìvanù. Mù rìŋtse' də yi ŋwə nə yi
bɛ'gə mandzə Krɛst bə zìnə ye pwe'. Mù
còm ŋwàk ènə ŋgòkwɛ'sə weŋ ya wèeŋ
təəŋ guguŋ. Bum sə mù còm tsə' weŋ
pwe', a bum sə Nwì bə zìnə. Fana wèeŋ
kotse' bum yè'sə cùk.
13 Cos nə mvwe' lak Babilòŋ fɛɛŋ, nə
Nwì a cokfis wo co yi à cokfis weŋ nə,
cèpsə weŋ bəboŋ. Mo àm Mak cèpsə weŋ
sə' bəboŋ.
14 Wèeŋ cepsə mòk bə mòk bə nsàp
cəcèpsə nə nà' sə nìtsə' dzədzəm. Wèŋ sə
wèeŋ bùu sə Krɛst pwe', fifi ye bohòweŋ.

Ŋwàk nè Ba nè PITÀ à Còom

Pità à còm ŋwàk nè ba ènə ŋgòcèp bə mvwèes sè bùu mok wèŋ sə yə'rə yà' mu cos nə sə. Wo à sə duk də Jisòos nə kà mok bwì và. Yi sə tsok fa wo də Jisòs sə cu mam vɛ'nə bùusə yi ka dzəm də ŋwè nəmòok bisə dzəm, yi sə fa mandzè də ndàaŋwè pwe' buuŋ gɛsə mvwe' bup awo ŋkuŋ ya yi bwi foho və.

1 Còm ŋwàk nè'e mùu Saimù Pità, nè mu mo ŋgà fàk Jisòs Krɛst nə ye sè' ŋgà gè ntum ye. Mù sə còm fa nà' bohòwèŋ bùu sè wèŋ a fa ntum awèŋ bohòyi yà'a. Jisòs Krɛst nə gùgè bum ye pwe' bə mandzè nè kèkurè də ya vesùwèeŋ fa ntum bohòyi. Nsàp yu nè yi a gù fa weŋ nə yà' bòkùrə bə sè yi a fa vès sə. Jisòs Krɛst nə Nwì nə ye sè' ŋgà lùŋsə ves.

2 Mù lɛŋ də mvè'nè wèŋ sə rì lòTà Jisòs nə ye Nwì fana, Nwìi nə gu də bèbo ye bə fifi ye yam ghaha bohòwèŋ anə yamə.

Wèeŋ Cum Ncu Nè Co Nà' Niŋ Də Nwì A To Weŋ Laŋ

3 Nwì nə a jə ŋàaŋ ye sè ghaŋ sə, nə fa vesùwèŋ bum sè a sə dzəm yà' pwe' ŋgòcu ncu nè bèboŋ, nè co nà' gu Nwì kwa. Yi a gù də vesùwèeŋ tse' bum yè'sə bə mandzè nè də vès rì ŋwè nè yi a to ves nə. Yi a to ves bùusè yi maŋgəŋgèŋ nə ye sè' bèboŋ.

4 Yi a gù vɛ'nə fana ye də yi fa vesùwèŋ bum sè yi ànə kak ves yà', sè yà' tse' swe' bohòvesùwèŋ wùriŋ sə. Yi à gù vɛ'nə də ya wèeŋ swirə bup nè nà' cu sənə nzeŋgòŋ nə, nè nà' sə tesə và bohòbup sè bwì sə dzəm yà' sə, fana nə tse' lɛ nsàp ntum nè nà'a co nè Nwì.

5 Ye də mvè'nè wèŋ a fa ntum awèŋ bohòJisòs fana yà'a kà fa'nə lè təəŋ. Wèeŋ jihi nzòŋ gugun, nə yamsə naaŋ gesə bum mok sè bèboŋ mbwa; wèeŋ ye də wèŋ yamsə naaŋ də wèeŋ kà sənə bup nènàk gbù ni. Nə yamsə naŋ fe'lə ŋkərè nè ŋgòrì bum sè ma nè Jisòs.

6 Anə kà ŋkərè mègù, wèeŋ yamsə naaŋ fe'lə nè ŋgòko ni' awèŋ mbwa sè'. Wèeŋ sə ko ni' fana wèŋ yamsə naŋ gesə kontum mbwa. Wèeŋ sə ko ntum, wèŋ yamsə naaŋ fe'lə ŋgògù bum sè yà'a bə mandzè Nwì pwe'.

7 Wèeŋ sə gù bum sè yà'a bə mandzè Nwì sə fana wèŋ yamsə naaŋ nè ŋgòjə ndàaŋwè pwe' co moma yo. Wèeŋ sə jə ndàaŋwè pwe' vɛ'nə fana wèŋ yamsə naaŋ nè ŋgòdzəm bwìŋ mbwa sè'.

8 A ye-a ŋga wèŋ sə gù bum yè'sə, nə sə gu ghaha yà' ghaha fana ye də mvè'nè wèŋ a rì Tà àvès Jisòs Krɛst sə nə kà wà ye, ncu awèŋ nə nə tse' fàk bèboŋni.

9 Bùu sè wo sə kà-a yàwo vɛ'nə gù fana wo co ŋwè nè yi kà sèsap yə gèsègè, wo co ŋwè nè lis ye à loho laŋ. Wo a swì bisə də Jisòs à cùk fis fa wo bup awo sè wo à gù sə laŋ.

10 Bwema am wèŋ, bum yè'sə nə yeè nə vɛ'nə fana mù lɛŋ weŋ wùriŋ də wèeŋ jihi nzòŋ, nə gu ŋga yà'a niŋtsok də Nwì a to cok fis jəŋ weŋ də ya wèeŋ ye bùu ye wèŋ anə zìnə. Wèeŋ gù-a vɛ'nə fana wèŋ kà maŋkwɛ̀ŋ gbù fohòlòyuk.

11 Yà'a mvwe' sè Nwìi nə muk fa li weŋ mandzè nè ŋgòkè ni mvwe' gaŋ ŋkum sè Tà àvès Jisòs Krɛst, nè yi sè' ŋgà lùŋsè vès nə; fana a cum mam mok vesi wèŋ nè mvèsè.

12 Bum yè'sə nə yeè nə vɛ'nə fana mù dzəm də mu sə tsərə fa weŋ yà'. Mù rì sè' də wèŋ a rì zìnə nə sè' laŋ, nə sə təəŋ nə bə zeŋ sè' gugun.

13 Megu də nè mù cu tse' ntòfo' bə lis nè'e fana yà' sə bòmu yàm də mu sə tsərə fa weŋ yà' ghà yà lòoŋ, ya ŋga wèeŋ ye mali bə zeŋ cəcuŋ.

14 Mù rì də ka mok sèsap cum fe'lə ya mu fweŋ mak gɛsə ŋgùpni' nè'e fo'. Mù rì vɛ'nə bùusè Tà àvès Jisòs Krɛst a tsè' mu vɛ'nə yi jəja.

15 Mu nə jihi nzòŋ, nə lap noŋsə fa weŋ mandzè nè co də a ye-a ŋga mù kpu lòyàm sè laŋ fana wèŋ sə tsərə mali bum yè'sə fo'.

Vès Sə Tsè' Ka Bum Sè Ŋwè Tsərə Kok Yeŋ

16 Vès a tsə' fa weŋ mvə'nə Tà àvès Jisòs Krɛst ànə tesə və bə ŋàŋ yà'a laŋ. Bum sə vès a tsə' fa weŋ yà'sə, ka ncèep cùu sə wà sə bwìŋ a tsərə kok gù yà' bə ŋkərəə yàwo, nə sə cep yeŋ. Yà'a yumok sə vès a yə ŋàaŋ ye sə bə lis avès.
17 Ghà nə Tà Nwì ànə yamsə yi, nə kuksə yi nə, à ye ŋga vèes sə' fo'. Vès à yuk mvə'nə Nwì nə yi yam càsə ndàaŋwè pwe' yi nə à sə cèp də, <<Nè'e mo àm nə mʉ dzəm yi, yi gʉ̀gə̀ ntʉm àm sə kwa wùriŋ.>>
18 Vès à ye mʉmvwe' nda nə Nwì ànə və mbwa nà'a ves Tà Jisòs wèŋ bəbɛ', nə yuk ŋgì nə mvə'nə nà' sə cèp vèsə mʉbu bə ntu' avès.
19 Vesùwèŋ rì tse' ŋga'a mok pap də bum sə ŋgàa tsòhòbum Nwì wèŋ sə njamòk à cèp sə yà'a zìnə bʉ̀ʉ bum sə vès a yə yè'sə. Ye də anə boŋ bohòwèŋ wùriŋ ŋga wèŋ fa-a ŋkərə awèŋ bohòncèp ènə, bʉ̀ʉsə nà'a co laàm nə nà' sə rɛŋ mvwe' ndzəndzəm tətè kə dzeŋ ghà nə tsok sə də a rɛŋ. Ghà nə sɛ̀tsok kok kàmòk fana wèŋ ye rɛɛŋ wes bum sə ntʉʉ̀ wèŋ anə. *
20 Yusə gʉgʉŋ sə a də wèeŋ riŋ də, bum sə ŋgàa tsòhòbum Nwì wèŋ à cèep, nə com ndzənə ŋwàk Nwì sə à ka yumok sə bwì à tsərə kok yà' sə vəə wo bə ŋkərə nə njàwo yeŋ.
21 Ncèp nə ŋgàa tsòhòbum Nwì wèŋ à cèep nə wo à ka nà' bə ŋàaŋ yàwo cep, Yòŋsə Nwì ànə ni sə ntʉʉ̀ wo ŋkuŋ nà' sə gʉ wo, wo cep bum sə yà' sə tesə və bohòNwì.

2

Jəŋ Ŋkərə Bə Mvwèes Sə Bʉ̀ʉ Mok Sə Yə'rə

1 Ànə ye to mantombì fa', bʉ̀ʉ sə wo à sə dʉk də wo sə tsòho bum Nwì ŋga wo sə cì' mvwès wèŋ à ye mʉŋgorə bʉ̀ʉ Nwì wèŋ. Yà'a niè' sə' vɛ'nə də bʉ̀ʉ sə wo yə'rə fagə bwì mvwès wèeŋ nə ye mʉŋgorə wèŋ sə'. Wo nə wooŋ və, nə sə yə'rə fa bwìŋ yəyə'rə nə bə jòŋ nə nà'a nə gʉ bʉpsə bwìŋ. Wo nə dzeeŋ masà àwo nè yi ànə kə tiŋ və tu awo yi nə mwè. Anə kà sàp fana nsàp ŋgə' nə bʉp nə və mʉ tuhù wo bʉ̀ʉ nsàp yu nə wo sə gʉ̀ ànə.
2 Bwìŋ ŋkʉ̀ʉŋ nə bɛ' mandzə awo nə jì marè'tu nə. Bʉ̀ʉ yè'sə wèeŋ nə gʉ bwì wo sə cèp bum sə bʉp bə mandzə Nwì nə nà'a zìnə nə.
3 Ŋgàa yə'rə fa bwì mvwès yè'sə wèeŋ dzəm mègù də wo tse' bum pwe'fo' wo. Fana wo sə borə kɛ' weŋ bə mvwès də ya wo tse' swe' awo fo'. Ŋwə̀ nə yi sakgə̀ nzak ànə fʉhʉ ye ntinə bʉ̀ə̀ ŋgòyeŋsə wo ŋgə'. Anə kà sàp fana yi mesə wo pwe'fo'.
4 Ja'a na yàwèeŋ yusə Nwì ànə gʉ mvə'nə masinjàa Nwì mok wèŋ ànə gʉ bʉp yà'a nɛ̀. Yi à ka wo wà me'rə. Yi à ko màk gèsə wo mvwe' ŋgə' nə sə misə. Wo nòca bə kwaŋ, ndzəm sə seŋ ca sə' ŋkʉŋ. Wo nə cum mam ca vɛ'nə tətè kə wɛs nùmbu sak nzak.
5 Bʉ̀ʉ sə njamòk sə wo à gʉ̀ bʉp yà'a, yi à ka wo wà sə' me'rə. Yi ànə gʉ ndzəp rwiŋ, nə zə wes wo. Bʉ̀ʉ sə yi ànə gʉ yumok kà wo gʉ̀ sə, à ye mègù Nuà nə yi à sə tsòho fa bwì də wo gʉ yusə yà'a bəboŋ. Â swìrə mègù Nuà nə bə ndap ye, wo à ye bwìŋ sàmba.
6 Bʉ̀ʉ sə wo à sə cugə̀ mvwe' lak Sodòm bə Gòmorà yà'a wèŋ à gbʉ̀ nzak bohòNwì sə'. Nwì à tɛ̀ vəpsə lak yà'sə pwe' nə pwe'. Yi à gʉ̀ vɛ'nə ŋgònì fa bʉ̀ʉ sə wo nə kà bohòyi yuk də yi nə kə̀ yeŋsə yà' ŋgə' ntsə'mòk.
7 Yi ànə caŋsə gɛsə megu Lot yiìyi, nə yi à sə bɛ' ye mandzə nə nà'a zìnə. Lot nə à sə yəgə̀ nsàap bʉp sə lak yà'sə wèŋ à sə gʉ̀gə̀ə fana ntʉm sə yaa yi.
8 Yi à sə cugə̀ mʉtsətsə'rəə bʉ̀ʉ sə bʉp yà'sə wèŋ, nə sə ye bʉp sə wo à sə gʉ̀ʉ sə nùumbu pwe'. Yi à sə yukgə̀ bum sə bʉ̀ʉ sə wèŋ à sə cèep sə sə'. Bʉp sə bʉ̀ʉ sə wèŋ à sə gʉ̀ʉ sə à sə yaaŋ bʉp yi sə ntʉʉ̀ co wù kà fʉ̀k, bʉ̀ʉsə yi à ye ŋwə̀ nə yi à sə bɛ' ye mandzə̀ nə nà'a kə̀kʉrə̀.
9 Bum yè'sə sə nì fa vesùwèŋ də Tà Nwì rì mandzə̀ nə aco yi noŋsə bʉ̀ʉ ye wèŋ ya wo swirə ŋgə' nə nà'a nə kə̀ və nə. Bum yè'sə sə nì fa vesùwèŋ sə' də yi rì mvə'nə

* **1:19 1:19** Sɛ̀tsok nə wo sə to nè'nə, a Jisòs, bʉ̀ʉsə ndzənə ŋwàk Bum sə Nwì a Nìtsə' Fa Jon 22:16, fana wo to Jisòs sə' bə liŋ yà'sə vɛ'nə.

aco yi sə gʉ ŋgàa gù bʉp wèŋ tètè kə wɛs nùmbu nè yi nə sak yà'wèŋ, nə yeŋsə wo ŋgə'.
10 Bùʉ sè wo nè yə ŋgə' ènə nə casə bwìŋ pwe', a nsàap bùʉ sè wo gù mègù yàwo yusè ntʉʉm awo sə dzəm də wo gʉ yà'a; nə ye fe'lə bùʉ sè wo bèŋgè ŋgòyuk bohòbùʉ sè yà'wèeŋ mantombìi wo.

Ŋgə' Nè Nà' Sə Tə' Bùʉ Sè Wo Sə Gù Bʉp

Bùʉ yà'sə wèeŋ kà yumok wəpgè nə ye sə' gʉgʉtu. Wo kà yòŋsèə sè bwìŋ tse' ŋgòwəp wo yà'a sə' wəp, wo sə yak yà' yàak.
11 A mègù-a sè masinjàa Nwì wèŋ sè wo gʉ ghak ŋgàa yə'rè fa bwìŋ mvwès yè'sə, wo kà liŋ yòŋsèə sə mantombìi Tà yàkgè.
12 Bùʉ yè'sə wèŋ cèpgè yusè bʉp bə yumok sè wo ka bə zeŋ rɛɛŋ. Wo sə gù bum bə mandzè ləm, co nàam ŋgaŋ sè wo kʉ̀rə mègù ŋgòtəm zə wo təmə. A zìnə də mvè'nè wo sə bʉpsə bùʉ mok yà'sə, wo nè kè kpʉ màha ntsə'mòk wà.
13 Ŋgə' nè wo sə fa bwìŋ ànə, Nwìi nè làk fəsə wo sə' bə ŋgə'. Bùʉ yè'sə wèŋ sə dzəm mègù ŋgògʉ yusè ni' awo sə dzəm yà'. Bum sè ndzəmè, wo sə gʉhʉ yàwo yà' maràŋ kwaŋ. Nsàp mandzè àwo ànə sə jə vè marè'tu bohòbùʉ Nwì wèŋ wù kà fʉ̀k. Wo zʉ be'ləgè zʉzʉ wenə wèŋ mvwe' mò'fis, wo sə wooŋ lo mali ŋgòkè gʉ bʉp, nə sə kwa bə zeŋ.
14 Wo jə mvèk àwo pwe' ŋgòtsərə mègù bə nza' ko nto, wo gʉ bʉp, nə kà wòlok. Wo yə bùʉ sè wo ka gʉgʉŋ bə bum sè ma nè Nwì yeŋ fana wo borə yà' ŋgòmè'rə mandzè nè Nwì nə. Wo à ləəŋ yàwo bə nsàp nè ŋgòtsərə də wo tse' megu bum pwe' wo nà'a laŋ. Nsàp bʉ̀ ànə a gbʉ̀ nzak bohòNwì tè.
15 Wo a mè'rə mandzè nè rərəŋ nə, nə bɛ' lònə mok nè bə jòŋ. Wo a bɛ' lòmok mandzè Balàm nè mo Biyònà'a. Balàm nə à ye ŋwè nè yi à sə kwa ŋgògʉ yusè bʉp ya yi tse' mbàm fo'.
16 Ànə geŋ Nwì nə jwa sa'rə yi bə bʉp ye nə. Ànə ye də mvomndè' nè yi kà cù cèpgè nè'e à cèp bohòyi co ŋwè sə cèp yi. Yi à cèp vɛ'nə, nə gʉ ŋgà tsòhòbum Nwì nə yi teŋsə ŋgògʉ yu ləm yè'sə.
17 Ŋgàa mvwèes yè'sə wèŋ mègù co mvwe' sè ndzəp à sə tesəgè fo', nə yum bisə lo. Wo mègù sə̀' co mbàk nè fəfə kə̀ bwì' samsə nà' ŋga nà' ka mbʉ̀ŋ ntòli. Nwì a fʉ̀hʉ nòŋsə fa wo mvwe' ŋkəŋkɛs ndzəm nè wo nè kə̀ cu fo' laŋ.
18 Wo cèp fomsə bòŋsə ncèep sè wà kə̀ cùhu wo, nə sə lap ŋgòbòrə bʉ̀ʉ sè wo sə də wo me'rə mandzè bʉ̀ʉ sè wo ka Nwì riŋ sə. Wo sə làp ŋgòbʉ̀sə yà'wèŋ vɛ'nə də ya yà'wèeŋ sə gʉ megu bum sè yà' sə bòni' awo sə.
19 Wo sə kak fa bʉ̀ʉ yà'sə wèŋ də yà'a nə cum bə tu yà' mvè'nè yà' dzəm, ŋga wo sè wo sə cèp sə cu ŋkwɛ̀ŋ bohòbʉp. A vɛ'nə bʉ̀ʉsè yusè yà'a ko kìiŋ tse'-a ŋwè lòoŋ, ye də ŋgèŋgàŋ cu ŋkwɛ̀ŋ bohòyu ànə.
20 A ye-a ŋga bʉ̀ʉ sè wo ànə riŋ me Jisòs Krɛst nè yi Tà nə ye ŋgà lùŋsə vès, nə caŋ tesə sənə bum nzeŋgòŋ sə aco yà' bʉpsə ŋwè sə fana nə kə gbʉ ni ca sèmok; ye də ncu àwo nè maŋkwɛ̀ŋ nə bʉp càsə mvè'nè wo à ye to mantombì.
21 A ye-a vɛ'nə ye də ànə boŋ ghak lɛ co wo kà mandzè nè zìnə nə rì yuk, nə noŋsə də wo rì wes yà' làaŋ, nə me'rə fe'lə lʉ̀ʉk Nwì sè rərɛŋ sə, nə kà yà' mok bɛ'.
22 Nsàp nè wo gʉ̀ ànə sə nì də ncèp nè bwìiŋ cèpgè nə nà'a zìnə. Ncèp nè də, <<Ŋgbʉ lu, nə kə te' zʉ fe'lə yà' sèmok.>> Ncèp mòk ye sə̀' də, <<Wo cùk fa ŋgùnaŋ ni' də ya yi ye rərɛŋ, yi bwi lo, nə kə nooŋ dzərə sənə mwɛ' sèmok.>>

3

Jisòos Nə Və Tsooŋ Mvè'nə Yi À Kàk Nə

1 Ŋge' am wèŋ, nè'e ŋga'a ŋwàk àm nè ba nè mʉ̀ còm fa weŋ. Ndzənə ŋwàak am sè ba sə pwe'fo', mʉ̀ a sə làp mandzè ŋgòtsərə fa weŋ bum yè'sə, ya wèeŋ riŋ tse' yusè yà'a rərəŋ sə.
2 Mʉ̀ a còm bum yè'sə ya wèeŋ sə tsərə ncèep sè ŋgàa tsòhòbum Nwì sè rərɛŋ wèŋ à cèp njamòk də yà'a nè kə̀ ye ntsə'mòk sə. Wèeŋ sə tsərə tse' lʉ̀ʉk sè Tà Jisòs nè yi sə̀' ŋgà lùŋsə vès, à tsə'

weŋ cùhu ŋgàa ntum ye sə yi à tum yà' də wo kə tsok wèŋ ŋgògʉ̀ʉ yà'a.
3 Yusə mʉ̀ sə dzəm də wèeŋ riŋ to sə
də, ghà nə nzeŋgòŋ nè'e kʉəp ŋgòmèe
fana bwìiŋ nə tesə və sə wo nə sə gʉ bum
mvə'nə bòwo. Bʉ̀ʉ yè'sə wèeŋ nə sə ywi
ncèp nə Nwì nə.
4 Wo nə sə dʉk də, <<Jisòs ànə kak
də yi nə bwi və səmok àlaa? Yi nə yeè
nə fò? Tɛ̀' avès wèŋ à kpʉ wes lòntinə
bʉ̀ə̀, bum pwe' cu malì mvə'nə yà' ànə ye
to mantombì; yumok nə mò'fis ka kupsə
lok.>>
5 Bʉ̀ʉ sə wo sə cèp vɛ'nə yè'sə, wo dzəm
tsə mègù wo ŋgòbɛ̀ŋ də Nwì ànə cep bə
cù wà fana ntòbu bə nze tesə və. Yi ànə
gʉ nzeŋgòŋ nə bə ndzəp fana a yà'sə də
nzeŋgòŋ à tesə ndzənə ndzəp.
6 Yi à jə sə̀' ndzəp, nə gʉ bʉpsə nzeŋgòŋ
nə bə zeŋ ghà nə ndzəp ànə rwiŋ nə, nə
ses lok nzeŋgòŋ nə pwe' nà'a.
7 Nwìi nə sə nòŋsə ntòbu bə nzeŋgòŋ
sə yà' cu ŋga'a fo' yè'e sə̀' bə ncèp ye nə
də yà'a nə cu lì vɛ'nə tàtè kə dzeŋ nùmbu
nə mis nə tɛ̀ vèpsə yà' pwe'. Yà'a nə cu fo'
tàtè kə dzeŋ nə̀ yi nə sak bwìŋ pwe', nə
ləsə bʉ̀ʉ sə̀ wo à ka mandzə̀ ye bɛ' yà'a
wèŋ.
8 Ŋge' am wèŋ, yumòok mò'fis nə̀ wèeŋ
kà nà' swì. Yu nə də lùumŋgòŋ ncùhù
mò'fis bə nùmbu nə̀ mò'fis mègù bohòTà
Nwì pwe'fo' yəyərə̀, zəzook fo' bʉ̀ə̀.
9 Bʉ̀ʉ mok sə tsərə də Tà sə càsə mvə̀k
ŋgwàaŋ wùriŋ, nə kà yusə̀ yi ànə kak də
yi nə gʉ sə gʉ̀. Yusə də Nwì sə ko ntʉm,
bʉ̀ʉsə̀ yi sə kà də ŋwə̀ nəmòok bisə dzəm.
Yi sə dzəm də ndàaŋwè pwe' kupsə, nə
bwi fa bʉp awo ŋkwɛ̀ŋ.
10 A ye-a sə̀ vɛ'nə fana, Tà Jisòs Krɛɛst
nə̀ bwì və̀ ye vèə. Yi nə̀ və̀ co ŋgà yə̀ və̀
yi. Mvə̀k ànə ye, bwìŋ yuk ŋga sə cwì
vɛ'ɛ nəbʉp, fana bum sə̀ yà'a ma mʉbu
nə nom bisə wà. Bum pwe' sə vəp wes,
nzeŋgòŋ nə bə bum sə̀ yà' cu ca sə pwe'fo'
nə nom bisə wes wà.

Fa Ni' YòBohòNwì Nə Sə Tək

11 Mvəsə̀ vesùwèŋ rì də bum pwe' nə̀ kə̀
nòm bisə vɛ'nə fana ye də a bèboŋ də a
cum ncu nə̀ nà'a vɛ'ɛ bèboŋ wùriŋ. Wèeŋ
noŋsə fa ni' awèŋ bohòNwì pwe' nə̀ pwe',
nə sə yuk yi bə bum pwe' sə̀'.
12 Wèeŋ sə kʉk megu lis bə nùmbu
nə̀ Nwìi nə̀ və̀ nə, nə sə lap mandzə̀
ŋgògʉ̀ sə̀' gʉgʉŋ co də nùmbu ànə kə
dzeŋ nənàk. Nà'nə nùmbu nə̀ ntòbu nə
sə nom bisə fana bum pwe' sə vəp wes.
13 Megu də Nwì a kàk vesùwèŋ laŋ də
yi nə gʉ ntòbu nə̀ fi bə nzeŋgòŋ nə̀ fi sə̀',
fana bum nə megu mok fo' pwe' sə̀ bəboŋ.
Yà'a yusə̀ a sə kʉ̀k ŋga'a zeŋ sə.
14 Ŋge' am wèŋ, mvə'nə̀ wèŋ sə tək
nùmbu ànə fana wèeŋ lap mandzə̀ gʉgʉŋ
co yi kə̀ bwì və̀ə, yi tseŋ weŋ ŋga wèŋ ka
jòŋ bohòNwì gʉ; ya weŋ Nwì wèeŋ ye cù
mò'fis bə fifi.
15 Wèeŋ jəŋ lɛ də njo nə̀ Tà Jisòs sə kà
ntòvə̀ nə, a ŋgòfa mandzə̀ də ya ndàaŋwè
pwe' tse' lùŋ. Tətà àvès Pol nə̀ vesùwèŋ
dzəm yi nà'a còm fagə̀ weŋ, yi sə tsok
weŋ sə̀' vɛ'nə bə ŋkərə̀ nə̀ Nwì a fa yi nə.
16 Ndzənə ŋwàak ye sə̀ yi còmgə̀ yà'
lòoŋ, yi sə cep kum bə zeŋ mʉmvə'ànə.
Yi còmgə̀ bum mok ndzənə ŋwàak ye sə,
sə̀ yà' gʉ ŋgòrɛɛŋ yà'. Bʉ̀ʉ mok sə̀ ŋkərə̀ə
awo ka pap təəŋ, nə ye sə̀' ŋga wo ka
yumok riŋ wèŋ fana wo jəŋ ncèep ye
sə, nə sə cwiŋ bʉsə yà' mvə'nə̀ wo cwi
bʉ̀səgə̀ ncèep mok sə̀ ndzənə ŋwàk Nwì
vɛ'nə. Mvə'nə̀ wo sə gʉ̀ vɛ'nə fana ye də
wo sə to naaŋ ŋgə' mʉ tuhù wo.
17 Ŋge' am wèŋ, mvəsə̀ wèŋ rì yàwèŋ
bum yè'sə laŋ fana wèeŋ jəŋ ŋkərə̀ də ya
bʉ̀ʉ sə̀ wo sə kà yàwo mandzə̀ Nwì bɛ'
yà'a kà weŋ ma njàwo nə̀ bə jòŋ sə̀ lò. Ya
kà də wo kpɛs fis weŋ mvwe' yàwèŋ sə̀
bəboŋ sə̀ wèŋ tə yà'a dʉk.
18 Wèeŋ gʉ lɛ nə̀ ŋgòrì ghaha lòTà àvès
Jisòs Krɛst nə̀ yi ŋgà lùŋsə̀ ves, nə sə
gʉŋ wesə lo mantombì bə bòvəm nje nə.
Vesùwèeŋ fa yi kəkuksə̀ nə kà teŋsə̀ yuk.
Yà'a ye vɛ'nə.

Ŋwàk Nà Mantombì nà JON à Còom

Jon à còm ŋwàk ènə ŋga bwìŋ sə yə'rə də bum sà aco ŋwè ye bə lis, nə jwɛŋ bə bo pwe'fo' bʉp. Wo sə dʉk də bum sà bàboŋ mègù sà yà'a ma nà ndzənə yòŋsà. Fana ŋwèe kà də yi sə dʉk də mʉ gʉ̀-a vɛ' yà' ye bʉp kè bàboŋ dʉk, bʉ̀ʉsà bum pwe' sà yi sə gʉ̀ bə ni' ye yəyərà. Mʉmvà'nà wo à tse' nsàp tsətsərà ànə fana wo sə dʉk də ànə ka yeŋ co Jisòs mo Nwì tse' ŋgùpni' yeŋ.

Jon com ŋgòcèp càsə bum ba: də bwìiŋ cum cù mò'fis bə Nwì nə ye bə mo ye Jisos Krɛst. Yi còm sà' də bwìiŋ jəŋ ŋkərà bə bum sà mvwès sà bʉ̀ʉ mok sə yə'rə kɛ' yà'a bʉ̀ʉsà yà'a nə gʉ bʉpsə ncu nà cù mò'fis ènə. Yi sə tsok mali fa wo də Jisòs à ye ŋwè bə nà zìnə, nə ye də ŋwà nà nà' dzəm-a Nwì fana nà' tse' ŋgògì gì nà nà' tse' marɛŋ nja.

Ncèp Nà Nà' Tse' Lùŋ Nə

1 Yumòk à ye to ye fo' nà mʉ à yuk nà', nə ye nà' bə lis am, nə jwɛŋ nà' bə bo sà'. Yu ànə a Ncèp nà nà'a lùŋ nə, ŋga nà'a Jisòs mo Nwì.

2 Lùŋ nə ànə yəəŋ, fana vès ye yi, nə sə tsà' fa-à nə weŋ bə nzak lùŋ nà nà'a nà kà mè, nà nà' à ye to ntòbə tɛ̀' Nwì ŋkuŋ vès ye nà' nə.

3 Vès sə tsà' fa weŋ bum sà vès à yə, nə yuk yè'sə, ya ŋga wèeŋ cum ncʉ̀ mò'fis vesùwèŋ. Vèes cum cù mò'fis ves Tà Nwì nə ye mo ye Jisòs Krɛst wèŋ.

4 Njo nà vès còm bum yè'sə də ya kwəkwa nà vesùwèŋ nə yam tsə'rə wesə bàboŋ.

Sə Gi Sənə Marɛŋ Bʉsà Nwìi Marɛŋ

5 Ncèp nà vès à yuk bohòmo ye, nə sə tsà' fa-à nə wèŋ nə də, Nwìi rərɛŋ co marɛŋ, yi ka ŋgà ndzəndzəm ye lok saam.

6 A ye-a ŋga vesùwèŋ dʉk də, ves Nwì wèŋ cu cù mò'fis, nə sə gi sənə mandzəm, fana ye də yusà vesùwèŋ sə cèp, nə sə gʉ sə pwe'fo' mvwès.

7 Vesùwèeŋ gì-a sənə marɛŋ, mʉmvà'nà yi sà' sənə marɛŋ, ye də vesùwèeŋ mvwe' mò'fis. Jisòs mo ye sə cùk rɛŋsə fis fa ves bʉp avès bə ndʉəm ye.

8 A ye-a ŋga vesùwèŋ dʉk-a də a ka ŋgàa gʉ̀ bʉp yeŋ, ye də vesùwèŋ sə bòrə ni' avès, vesùwèŋ ka zìnə nə riŋ lok nà mvèsà.

9 A ye-a ŋga vesùwèŋ gʉ̀ bʉp, nə dzəm fis kà cùhu vès, fana yi ŋwà nà zìnə, yi nə ye sà' kàkʉrə ŋgòswì fa ves, nə cuk rɛŋsə fis fa ves bʉp avès sə.

10 A ye-a ŋga vesùwèŋ dʉk də, a ka bʉp gʉ, ye də vesùwèŋ sə dʉk yà'sə də yi ŋgà cì' mvwès. Ye də ncèp ye nə ka sə ntʉʉ̀ vès yeŋ.

2

1 Bwe am wèŋ, mʉ̀ sə còm fa weŋ bum yè'e də ya wèeŋ kà bʉp gʉ̀. A ye-a ŋga ŋwà nəmòk gʉ̀-a bʉp, Jisòs Krɛst cu yo nà yi nə təəŋ mantombìi Tɛ̀' àvès Nwì, nə lɛŋ fa nà'. Yi ye ŋwà nà yi kàkʉrà.

2 Jisòos co yu cop nzak bohòNwì ya yi swifa ves fɛ̀ŋ avès. Yi ka yu cop nzak bohòvesùwèŋ mègù, yi bohònzeŋgòŋ nə pwe'fo'.

3 Yusà aco yà' niŋtsok də vesùwèŋ rì Nwì, a ŋga vesùwèŋ sə noŋsə-a ncèp ye nə na.

4 Ŋwà nəmòk dʉk-a də yi rì Nwì, nə kà yusà Nwì sə dʉk gʉ̀, fana ye də ŋgèŋgàaŋ ye ŋgà cì' mvwès. Yi ka zìnə nà Nwì nə riŋ lok nà mvèsà.

5 Ŋwà nà yi gʉ̀gà-a yusà Nwì də yi gʉ fana nà'a yi nà yi dzəm Nwì bə ntʉm ye pwe'fo' nə. Nà'a mandzà nà aco vesùwèŋ riŋ də a cu ndzə ni'ì Nwì zìnə.

6 Ŋwà nà yi dʉk-a də yi bə Nwì mvwe' mò'fis fana yi tse' ŋgògì nsàp gì nà Jisos Krɛst à gìi.

Dzəm Moma Yo Bwèrɛ Wù Kà Marɛŋ Nə Tse'

7 Ŋge' am wèŋ, yusà mʉ̀ sə còm fa weŋ yè'e, ka yumok sà fi yeŋ, yà' mègù yusà zəm sà wèŋ ànə riŋ yà' mantombì fa' sə. Yusà zəm yè'sə, a ncèp nà wèŋ ànə yuk me nà' laŋ nə.

8 A ye-a sə vɛ'nə fana yusə mʉ sə còm fa weŋ yè'sə sə fi sə'. Yu ànə à yəəŋ bə nsàp ncu Jisòs, nə ye bə nə njàwèŋ sə'. Nà'a nə fi bʉ̀ʉsə ndzəm sə cà gɛsə lòfana marɛŋ nə zìnə sə yè ŋgòrɛɛŋ vəə.

9 A ye-a ŋga ŋwə̀ nəmòk dʉk-a də yi cu mvwe' marɛŋ, nə sə bɛŋ mali moma ye fana ye də ŋgəŋgàŋ cu mali ŋga'a ntòsənə mandzəm.

10 A sə' zìnə də ŋwə̀ nə̀ yi dzəm-a moma ye fana ye də yi cu sənə marɛŋ. Yumok ka bohòyi co yi gbʉ yeŋ.

11 Fana mamòk nə sə' də ŋwə̀ nə̀ yi bèŋ-a moma ye, ye də yi cu sənə ndzəm, nə sə jam kɛ' ca, bʉ̀ʉsə mandzəm lok yi lis laŋ.

Kà Nzeŋgòŋ KòBwèrɛ KəkòNwì Ka Sə Ntʉʉ̀ Wù Yeŋ

12 Bwe am wèŋ, mʉ̀ sə còm fa weŋ ŋwàk nè'e bʉ̀ʉsə wèŋ a tse' səswìfa bə bʉp awèŋ mʉŋkwɛ̀ɛŋ liŋ Jisòs Krɛst.

13 Mʉ̀ sə còm fa weŋ tɛ̀' bʉ̀ʉsə wèŋ rì yi nə̀ yi ànə ye ŋga nzeŋgòŋ ka ntòyeto nə. Weŋ wàhabwìŋ, mʉ̀ sə còm fa weŋ bʉ̀ʉsə wèŋ a ghak ŋkum ŋgà gʉ̀ bʉp nə laŋ.

14 Weŋ bwe am, mʉ̀ sə còm fa weŋ bum yè'e bʉ̀ʉsə wèŋ rì tɛ̀' àvès Nwì. Mʉ̀ sə còm fa weŋ tɛ̀' bʉ̀ʉsə wèŋ rì yi nə̀ yi ànə ye ŋga nzeŋgòŋ ka ntòyeto nə. Mʉ̀ sə còm fa weŋ wàhabwìŋ bʉ̀ʉsə wèŋ tse' ŋàŋ. Ncèp nə̀ Nwì cu sə ntʉʉ̀ wèŋ, fana wèŋ ghak ŋkum ŋgà gʉ̀ bʉp nə.

15 Kà də wèeŋ dzəm nzeŋgòŋ bə bum sə̀ nzeŋgòŋ nə tse' sə̀' dʉk. Bʉsə̀ wèeŋ dzəm-a nzeŋgòŋ, ye də dzədzəm nə̀ tɛ̀' àvès ka sə ntʉʉ̀ wèŋ yeŋ.

16 Bum sə̀ nzeŋgòŋ nə tse' pwe', a bum sə̀ ŋgùpni' sə dzəm yà', bum sə̀ co bwìiŋ yəgə̀ yà', nə sə waŋ yà' də wo dzəm ŋgòtse' yà', nə ye yusə̀ bwìiŋ nɛ̀gə̀ ni' bə zeŋ sə nzeŋgòŋ fɛɛŋ pwe'fo'. Mòk ka yu nə̀ nà' və̀ bohòTɛ̀' yeŋ, yà' mègù lòoŋ sə̀ sə nze fɛɛŋ.

17 Nzeŋgòŋ nə sə cà lòcàa, nà' sə cà lòbə bum sə̀ yà'a ca sə̀ bwìŋ dzəmgə̀ yà' sə pwe'. Fana ŋwə̀ nə̀ yi sə gʉ̀-a ye yusə̀ Nwì dzəm, yi nə̀ cu mam malìgə̀ fo'.

Wèeŋ Kərə Bə Bʉ̀ʉ Sə̀ Wo Bɛ̀ŋgə̀ Krɛst

18 Bwe am wèŋ, nzeŋgòŋ nə kʉəp ŋgòmèe. Tsərə tse' mvə'nə̀ wo ànə tsok weŋ dʉk də nzeŋgòoŋ kʉəp ŋgòmè fana ŋwə̀ nə̀ yi bɛ̀ŋgə̀ Krɛst nə nə və. Nsàap bʉ̀ʉ yà'sə a və̀ ŋkʉ̀ʉŋntɛ̀ŋ laŋ. Fana aco vesùwèŋ riŋ də nzeŋgòŋ nə kʉəp ŋgòmè laŋ.

19 Bʉ̀ʉ yè'sə a tesə lògɛsə mʉtsətsə'rə vès bʉ̀ʉsə̀ wo à ka ŋkùp ma nə̀ njàvès yeŋ. Wo ànə yeŋ-a ŋkùp ma njàvès bwɛ̀rɛ də wo à ka tesə lò. Wo a tesə lòvɛ'nə fana yà' ni tsok jəja də wo ka ŋkùp ma nə̀ njàvesùwèŋ yeŋ.

20 Wèeŋ yàwèŋ bʉ̀ʉ sə̀ Jisòs Krɛst a sè wèŋ, nə fa weŋ Yòŋsə̀ nə̀ Rərɛŋ nə fana wèŋ rì yàwèŋ zìnə nə laŋ.

21 Njo nə̀ mʉ̀ sə còm fa weŋ nə, ka də a bʉ̀ʉsə̀ wèŋ ka zìnə nə riŋ yeŋ. A bʉ̀ʉsə̀ wèŋ rì zìnə nə, nə riŋ sə̀' dʉk də kaco mvwès tesə yuk ndzənə zìnə yeŋ.

22 A ye-a mʉmvə̀' ànə zìnə, ye də ŋgà cì' mvwèes yè'sə ndà? A ndàaŋwè pwe' nə̀ yi bɛ̀ŋ də Jisòs ka ŋkum ŋgà gèm bwìŋ nə̀ Nwì à tum vèsə sə nze nə yeŋ. Ŋwə̀ nə̀ yi dzèeŋ-a nà' vɛ'nə ye də nà'a ŋwə̀ nə̀ yi ŋgà bɛ̀ŋ mo Nwì bə tɛ̀' ye nə sə̀'.

23 Mʉ̀ sə dʉk yè'sə dʉk də ŋwə̀ nə̀ yi dzèeŋ-a mo ye nə, yi ka bə tɛ̀'ɛ nà'nə yeŋ. Ye də ŋwə̀ nə̀ yi dzəm-a mo ye nə, yi tse' tɛ̀' nə sə̀'.

24 Wèeŋ riŋ tse' pap də wèeŋ kotse' ncèp nə̀ wèŋ à yuk to mantombì nà'a sə ntʉʉ̀ wèŋ cʉ̀k. Bum sə̀ wèŋ ànə yuk to yè'sə cu-a sə ntʉʉ̀ wèŋ, ye də wèeŋ nə cum malì mvwe' mò'fis weŋ mo nə, nə ye tɛ̀' nə.

25 Tsərə tse' də Jisòs Krɛst à kà' nòŋsə lòfa vès lùŋ nə̀ nà'a nə̀ kà mè nə.

26 Mʉ̀ còm fa weŋ yà'a bə mandzə̀ bʉ̀ʉ sə̀ wo sə làp ŋgòbòrə weŋ.

27 Wèeŋ yàwèŋ bʉ̀ʉ sə̀ Jisòs Krɛst a sè wèŋ bə yòŋsə̀ nə̀ nje, nà' cu sə ntʉʉ̀ wèŋ. Nà'a njo nə̀ wèŋ ka tse' ŋgòlàp ŋwə̀ nəmòk ŋgòyə'rə weŋ tse' nə, bʉ̀ʉsə̀ yòŋsə̀ ànə sə yə'rə weŋ ŋgòrì bum pwe'. Yusə̀ Yòŋsə̀ nə sə yə'rə weŋ sə, yà'a zìnə, mvwès ka nja yeŋ. Nà'a njo nə̀ mʉ̀ sə dʉk weŋ də wèeŋ cum malì weŋ Jisòs mʉmvə̀'nə̀ Yòŋsə̀ nə sə yə'rə fa weŋ.

28 Bwe am wèŋ, mʉ̀ sə dʉk fe'lə səmok
də wèeŋ təəŋ mali ndzə ni'ì Jisòs, ya ŋga
nùmbu nə yi bwì foho vəə, vesùwèŋ ye
bə kwəkwa, a kà də a swihi lis bə marè'tu
dʉk.
29 Wèŋ rì də Jisòos ŋwə̀ nə̀ kə̀kʉrə̀. Aco
wèŋ riŋ tse' sə̀' də ndàaŋwə̀ pwe' nə̀ yi
gʉ̀gə̀ bum kə̀kʉrə̀ fana ye də yi mo Nwì.

3

Ŋwə̀ Nə̀ Yi Mo Nwì Zìnə Kà Bʉp Gʉ̀hʉ̀gə̀

1 Kʉk ja'a na yòo ma nsàp dzədzəm nə̀
Tɛ̀' nə tse' bohòvesùwèŋ-ɛ. Yi dzəm ves
vɛ'ɛ tətè nə to fa ves liŋ də vesùwèeŋ
bwe Nwì, ŋga a zìnə də vesùwèeŋ bwe
Nwì anə. Njo nə̀ bʉ̀ʉ sə̀ sə nzeŋgòoŋ kà
vesùwèŋ rìgə̀, a bʉ̀ʉsə̀ wo ka tɛ̀' àvès Nwì
sə̀' riŋ.
2 Ŋge' am wèŋ, vesùwèeŋ ŋga'a yè'e
bwe Nwì. A ka nsàp bʉ̀ nə̀ vesùwèeŋ
nə kə bʉʉŋ nùu, ntòrɛɛŋ tsə'rə. Yu nə̀
mò'fis nə̀ a rì nə də, nùmbu nə̀ Jisòs vəə,
vesùwèeŋ nə ye co yi, bʉ̀ʉsə̀ a nə ye yi bə
lis kwaraŋgaŋ mʉmvə̀'nə̀ yi cu sə.
3 Ŋwə̀ nə̀ yi tse'-a nsàp naaŋ tu ènə
sə ntʉʉ̀ yi sə nòŋsə ni' ye rərɛŋ njàaŋ
mvə̀'nə̀ Jisòos ye sə̀' rərɛŋ njàaŋ sə.
4 Ŋwə̀ nə̀ yi gʉ̀gə̀-a bʉp, ye də yi gʉ̀
bʉpsə lʉ̀k nə̀ Nwì, bʉ̀ʉsə̀ yusə̀ wo togə̀
yà' də bʉp sə, a ŋgòkà lʉ̀ʉk Nwì nòŋsə̀.
5 Wèŋ rì də njo nə̀ Jisòs Krɛst à və̀ sə
nze fɛn, a ŋgòjə lòbʉp avès. Yi ka ye bʉp
ndzə ni'ì yi tse' lok nə̀ kɛ̀' mò'fis.
6 Ye də ŋwə̀ nə̀ yi cu ndzə ni'ì Jisòs Krɛst
kà bʉp gʉ̀hʉgə̀. Ŋwə̀ nə̀ yi gʉ̀ malìgə̀-a
bʉp ye də ŋwə̀ ànə ka nà' ntòye yuk, nə
kà nà' sə̀' rì lok fʉ̀k.
7 Bwe am, ŋwə̀ nəmòok kà weŋ bòrə̀.
Ŋwə̀ nə̀ yi gʉ̀hʉgə̀ bum kə̀kʉrə̀ pwe',
ŋwə̀ ànə yi kə̀kʉrə̀ mvəsə̀ Jisos Krɛst sə̀'
kə̀kʉrə̀ sə.
8 Ŋwə̀ nə̀ yi gʉ̀gə̀-a bʉp, ye də yi mo
Satà. Bʉsə̀ Satà cu ye ŋgà gʉ̀ bʉp, mvə̀'nə̀
à yèto yèe. Njo nə̀ Jisòs mo Nwì à və̀ sə
nzeŋgòŋ fɛn, də ya yi kə gʉ bʉpsə fàak
sə̀ Satà sə gʉ̀ pwe'.
9 Ŋwə̀ nə̀ yi mo Nwì bə nə̀ zìnə, yi kà
bʉp gʉ̀hʉ̀gə̀. Bʉsə̀ yi tse' mok nsàp ntʉm
nə̀ Nwì, fana kaco yi gʉ bʉp yeŋ.
10 Yusə̀ yà' sə nìtsə̀' zəzok nə̀ nà' cu
mʉtsətsə'rəə bwe Nwì nə ye bwe sə̀ Satà
sə yè'. Ŋwə̀ nə̀ yi kà bə̀boŋ gʉ̀gə̀, ye də
ŋgəŋgàŋ ka mo Nwì yeŋ. Ŋwə̀ nə̀ yi kà
dzədzəm bohòmoma ye tse'gə̀, ye də yi ka
mo Nwì sə̀' yeŋ.

Ŋwə̀ Nə̀ Yi Tse' Lùŋ Zìnə Kà Moma Ye Bɛ̀ŋgə̀

11 Ncèp nə̀ wèŋ ànə yuk to mantombì
nə nè' də, wèeŋ dzəm mòk bə mòk.
12 A kà nsàp ntʉm nə̀ Ken, nə̀ yi à ye
ŋwəə Satà à tse', nə zə moma ye nə̀ bə
nà' à ye vəm mò'fis nà'a tse'. Ken nə à
zə moma ye nə yè'sə bʉ̀ʉ yà? Yi à zə nà'
bʉ̀ʉsə̀ nà' à sə gʉ̀ yusə̀ yà'a kə̀kʉrə̀ fana
yi sə gʉ̀ ye bʉp.
13 Yè'sə ànə ye-a vɛ'nə, ye də a ye-a ŋga
nzeŋgòŋ nə bɛ̀ŋ-a weŋ sə̀' fana wèŋ kà də
wèeŋ mərə də a vɛ'nə bʉ̀ʉ yà lɛ dʉk.
14 Vesùwèŋ rì yàvès də a cà tesə ndzə
bohò kpʉ laŋ, a cu mok mvwe' lùŋ.
Vesùwèŋ rì də yè'sə zìnə bʉ̀ʉsə̀ vesùwèŋ
tse' dzədzəm bohòbwema avès. A yà'a
mok jəja də ŋwə̀ nə̀ yi ka moma ye dzəm,
ye də yi cu malì ntòndzə bohòkpʉ.
15 Ŋwə̀ nə̀ yi sə bɛ̀ŋ-a moma ye, ye də yi
ŋgà zə bwìŋ. Wèŋ rì sə̀' də ŋgà zə bwìŋ
ka lùŋ nə̀ nà'a nə̀ kà mè nə tse' lok.
16 Ye'e mʉmvə̀'nə̀ aco a rì tse' dzədzəm
sə, də Jisòs Krɛst à fa tu ye bohòvès. Ye
də aco a fa tu avès bohòbwema avès sə̀'.
17 A ye-a ŋga ŋwə̀ nəmòk tse' bum,
nə ye moma ye ŋga nà' ka yumok tse',
yi kà manziŋ ŋgòtɛsə nà' tse', yà'sə ni
tsok də yi ka dzədzəm nə̀ Nwìi fagə̀ ŋwè
ŋgòdzəm moma ye sə ntʉʉ̀ yi tse'.
18 Bwe am wèŋ, bum yè'sə ye-
a mʉmvək ènə fana boŋ də kà də
vesùwèeŋ sə dʉhʉ mègù bə cù dʉk də
vesùwèŋ tse' dzədzəm dʉk. Vesùwèeŋ sə
niŋtsok dzədzəm nə̀ zìnə ya lis ye sə̀'.
19 A yà'a zeŋ sə̀ aco yà' niŋtsok fa
vesùwèŋ də a ma nə̀ zìnə nə. A sə̀' zeŋ nə̀
aco nà' gʉ ves a ko to ntʉm kù mantombìi
Nwì,

20 ŋga ntʉm avès sə sak-a ves, də vesùwèeŋ bʉ̀ʉ sè bʉp. A sə rì də Nwì yam ghak ntʉm avès, nə riŋ bum pwe' sè'.
21 Ŋge' am wèŋ, a ye-a ŋga ntʉm avès sə kà ves sak, ye də aco vesùwèŋ təəŋ lì kù mantombìi Nwì, nə kà wəp.
22 Fana yusə vesùwèŋ fek-a yi, vesùwèŋ tse' yà', bʉ̀ʉsə vesùwèŋ sə nòŋsə lʉ̀ʉk ye, nə sə gʉ yusə yà' sə bòyi.
23 Lʉ̀k ye nə də vɛ', də vesùwèeŋ dzəm bohòmo ye Jisòs Krɛst, nə dzəm mòk bə mòk mvə'nə Jisòs à dʉk.
24 Ŋwə nə yi nòŋsəgə-a lʉ̀ʉk sə Nwì fana ye də yi cu ndzə ni'ì Nwì, Nwì cum bwi ndzə ni'ì yi sə'. Nè'e mandzə nə aco vesùwèŋ rì də Nwì cu vesiwèŋ, a bʉ̀ʉ yòŋsə nje nə yi a fa ves nə.

4

Mùmsə Ja'a Yòŋsəə Sə Ŋkuŋ Nə Dzəm Yà'

1 Ŋge' am wèŋ, kà də wèeŋ yàaŋ dzəm fa ndàaŋwè pwe' nə yi dʉk də yi tse' Yòŋsə Nwì dʉk. A bəboŋ ŋgòmùmsə ja'a də yi tse' Yòŋsə Nwì anə zìnə àlɛ. Bʉsə bʉ̀ ŋgàa tsòhòmvwèes sə nzeŋgòŋ anə ŋkʉ̀ʉŋntɛ̀ŋ sə wo sə dʉk də wo sə tsòho ncèp nə Nwì nə.
2 Mandzə nə aco wèŋ riŋ də yi tse' Yòŋsə Nwì àlɛ' vɛ': ŋwə nə yi cèp tosə fis-a jəja də Jisòs Krɛst à və sə nze bə ŋgùpni' laŋ fana ye də yi tse' Yòŋsə Nwì.
3 Fana ŋwə nə yi dʉk-a ye də Jisòs à ka bə ŋgùpni' sə nze və, ye də yi ka Yòŋsə Nwì tse'. Ŋwə ànə tse' yà'sə yòŋsə ŋwə nə yi bɛ̀ŋgə Jisòs, nə wèŋ à yuk dʉk də yi nə kà və sə nze fɛŋ nə. Mʉ̀ tsə' wèŋ bə zìnə də yi ŋga'a sə nzeŋgòŋ anə.
4 Bwe am wèŋ, wèeŋ yàwèŋ bwe Nwì, wèŋ a gha' ŋgàa cì' mvwès sə laŋ, bʉ̀ʉsə yòŋsə nə nà'a sə ntʉ̀ʉ wèŋ gʉ ghak yòŋsə nə sə nze nə.
5 Ŋgàa tsòhòkɛ' mvwès yà'sə yàwo bʉ̀ʉ nzeŋgòŋ, ye də yusə wo sə cèp pwe' mègù bum nzeŋgòŋ. Fana bʉ̀ʉ sə sənə nzeŋgòŋ sə sə yu'rə fa wo.
6 Vesùwèeŋ yàvès bwe Nwì. Bʉ̀ʉ sə wo rì Nwì yu'rəgə yàwo bohòvès. Ŋwə nə yi ka-a mo Nwì yeŋ, yi kà bohòvès yu'rəgə. Nà'a mandzə nə aco vesùwèŋ riŋ də ŋwè tse' yòŋsə nə zìnə kè yòŋsə nə mvwès àlɛ' nə.

Ŋwə Nə Yi Dzəm-a Bwìŋ Ye Də Yi Mo Nwì

7 Ŋge' am wèŋ, bòdə vesùwèeŋ dzəm mòk bə mòk. Nwì gʉ̀gə yi ŋkuŋ vesùwèŋ riŋ mvə'nə a dzəm bwìŋ, ye də ŋwə nə yi dzəm-a bwìŋ, yà' sə tsok də yi mo Nwì, yi rì Nwì sə'.
8 Ŋwə nə yi kà bwìŋ dzəmgə, ye də yi ka Nwì riŋ, bʉ̀ʉsə Nwì mègù ye sə dzədzəm.
9 Mandzə nə Nwì a nì tsə' fa ves də yi dzəm ves nə vɛ'; yi à tumsə fa vesùwèŋ kwə'rə mo ye sə nzeŋgòŋ də ya vesùwèeŋ tse' lùŋ ŋkwɛ̀ɛŋ yi.
10 Ka də vesùwèŋ à dzəm to yi vès yeŋ, Nwì ànə dzəm to ves yi ŋkuŋ, nə tumsə fa ves mo ye co yu cop nzak bə fɛŋ avès. Yà'a nìtsə' dzədzəm nə nà'a zìnə nə.
11 Ŋge' am wèŋ, wèeŋ ye-na yàwèŋ sə', Nwìi dzəm-a vesùwèŋ mʉmvək ènə, a kà ni' avès dzəm à?
12 Ŋwə nəmòk ka Nwì bə lis ntòye yuk, megu də vesùwèŋ dzəm-a mòk bə mòk, ye də Nwì cu ndzə ni'ì vès, fana dzədzəm nə nje nə gʉŋ wesə ndzə ni'ì vès anə.
13 Yusə aco yà' gʉ̀ vès rì də a cu ves Nwì mvwe' mò'fis, Nwì ye bwi vesiwèŋ sə', a bʉ̀ʉsə yi a fa ves Yòŋsə ye sə ntʉ̀ʉ vès.
14 Vès a yə bə lis avès də Tɛ' a tumsə vèsə mo ye də nà'a və kə luŋsə bʉ̀ʉ sə sə nzeŋgòŋ. Vès nə sə tsə' fa-à nə bwìŋ də yu yè'sə zìnə.
15 Yusə də, a ye-a sə ndà pwe' nə yi cèp fis dʉk də Jisòs Krɛst mo Nwì, ye də Nwì cu ndzə ni'ì ŋwə ànə, yi cum bwi ndzə ni'ì Nwì sə'.
16 Vesùwèŋ a riŋ mʉmvə'nə Nwì dzəm ves zìnə ŋkuŋ nə fa ntʉm avès fo' lòoŋfo'.

Nwì mègù ye dzədzəm. Ŋwə nə yi tse'gə-a dzədzəm, ye də yi cu ndzə ni'ì Nwì, Nwì cum bwi ndzə ni'ì yi sə'.
17 A ye-a ŋga dzədzəm nə Nwì cu sə ntʉ̀ʉ vès dak, fana nùmbu nə Nwìi sak ves, vesùwèŋ təəŋ, nə kà wʉə tse'. Bʉsə mandzə avès nə sə nzeŋgòŋ fɛɛŋ nà'a co nə Jisòs Krɛst.
18 Yusə də, wʉə ka ndzənə dzədzəm yeŋ. Dzədzəm cu-a sə ntʉ̀ʉ vès dak, fana

yi bɛ' fis gɛsə wʉə pwe'fo'. Fàha wʉə mègù ŋgòwəp ŋgə' nè də ŋwè gbʉ̀ nzak. Ye də ŋwə nè yi tse'-a wʉə sə ntʉ̀ʉ̀ yi, ye də yi ka dzədzəm nè Nwì sə ntʉ̀ʉ̀ yi dak tse'.
19 Vesùwèŋ tse' dzədzəm sə ntʉ̀ʉ̀ vès, nə ye bohòNwì sə' bʉ̀ʉsə Nwì à tse' to dzədzəm bohòvès yi.
20 Ŋwə nəmòk dʉk-a də yi dzəm Nwì, nə sə bɛŋ moma ye, ye də ŋwə ànə ŋgà cì' mvwès. Bʉsə ŋwè ka-a moma ye nə yi yəgə nà' bə lis dzəm, mandzə nè co yi nə dzəm Nwì nə yi ka nà' ye yuk nə bʉ̀ə.
21 Lʉ̀k nə Nwì à nòŋsə nə də, ŋwə nè yi dʉk-a də yi dzəm Nwì, yi dzəm moma ye sə'.

5

Bwe Nwì Wèŋ Tse' Ŋàaŋ Sə ŋgòGhak Nzeŋgòŋ Bə Zeŋ

1 Yumook yè' də, ŋwə nè yi dzəm-a də Jisòs Krɛst ŋkum ŋgà gèm bwìŋ nè Nwì à də yi nə tum vesə sə nzeŋgòŋ nə fana, ye də ŋwə ànə mo Nwì. Ŋwə nè yi dzəm-a tɛ̀' mwe, ye də yi dzəm mo nà'nə.
2 Aco vès rì tse' dʉk də vesùwèŋ dzəm bwe Nwì, ŋga vesùwèŋ dzəm-a yi, nə sə noŋsə lʉ̀ʉk ye na.
3 Mʉ̀ sə dʉk yè'sə də, a ye-a ŋga vesùwèŋ sə nòŋsə lʉ̀ʉk Nwì, yà' ye yà'sə də vesùwèŋ sə dzəm yi. Yusə yi sə dʉk də vesùwèèŋ gʉ sə, yà' ka gʉgʉŋ yeŋ,
4 bʉ̀ʉsə bwe Nwì pwe'fo' tse' ŋàaŋ sə ŋgògha' nzeŋgòŋ nə bə zeŋ. Mvə'nə vesùwèŋ sə fa ntʉm avès bohòJisòs, a yà'sə mandzə nè aco vesùwèŋ ghak nzeŋgòŋ nə bə zeŋ.
5 Yà'sə sə tsə' də ŋwə nè aco yi ghak nzeŋgòŋ nə, a ŋwə nè yi dzəm də Jisòos mo Nwì.

Mandzə Tɛ' Sə Aco A Riŋ Jisòs Bə Zeŋ

6 Mvə'nə Jisòs Krɛst à və sə nzeŋgòŋ fɛn, yi à cà sə ndzəpə̀, nə ca ndzənə nduəm. Yi à ka sə ndzəpə̀ ca megu, yi à cà ndzənə nduəm sə'. Yu səmook sə' də Yòŋsə nə Rərɛŋ nə nìtsə' fagə ves nsàp ŋwə nə Jisòs cu nə. A dzəm yusə yi cèpgə sə, bʉ̀ʉsə yi cèp mègù zìnə.
7 Ye də vès tse' mandzə tɛ' sə yà' sə nìtsə' də Jisòos mo Nwì.
8 Mandzəə sə tɛ' yà'sə, mòok Yòŋsə nə Rərɛŋ nə, mòk ye ndzəp, mòk ye nduəm. Bum sə tɛ' yè'sə wo pwe'fo' cu cù mò'fis.
9 A ye-a ŋga bʉ̀ʉ sə wà tsə' də wo a yə yumok, fana vesùwèŋ sə dzəm fa wo nta ŋga'a Nwì nə yi ghak bwìŋ à? Yà'a mʉmvə'nə yi tsə' fa ves də mo ye cu sə.
10 Ŋwə nə yi dzəm-a də Jisòos mo Nwì, ye də yi rìŋ də bum yè'sə yà'a zìnə.
11 Ŋwə nə yi ka-a yusə Nwì cèp yè'sə dzəm, ye də yi sə dʉk yà'sə də Nwìi ŋgà cì' mvwès, bʉ̀ʉsə yi ka yusə Nwì cèp bə tu mo ye sə dzəm. Yusə Nwì a tsə' fa ves sə, a də yi a fa ves lùŋ nə nà'a nə kà mè. Lùŋ nə nà'a nə kà mè nə, nà'a ndzə bohòmo ye Jisòs.
12 Ncèp ènə jəja də, ŋwə nə yi tse'-a mo Nwì, ye də yi tse' lùŋ nə. Ŋwə nə yi ka mo Nwì tse', ye də yi ka lùŋ ànə sə tse' lok.

ŋgòKə̀ Mèsə Lòo

13 Mʉ̀ com fa weŋ sə wèŋ a dzəm liŋ mo Nwì bum yè'sə, ya ŋga wèeŋ riŋ də wèŋ tse' lùŋ nə nà'a nə kà mè nə.
14 Yè'e yusə vesùwèŋ rì sə də, a ye-a ŋga vesùwèŋ fek yi yumok ŋga yà' kʉ̀rə-a yi vɛ'nə fana yi yuk fa ves yà'.
15 A ye-a də yi yukgə̀ ves ghà nə vesùwèeŋ cèpgə̀ bohòyi pwe'fo', fana aco a riŋ sə̀' də yusə a fek-a yi lòoŋ, ye də a tse' yà' laŋ.
16 A ye-a ŋga ŋwə nəmòk kə̀ tseŋ moma ye nə ndzə ni'ì Jisòs ŋga nà' sə gʉ̀ bʉp, fana yi lɛŋ fa nà' pìriyà, ŋga bʉp nə yi gʉ̀ nə ka-a nsàp nə co nà' jə və fa nà' kpʉ yeŋ nə. Yi lɛŋ-a vɛ'nə, Nwìi nə fa li moma ye ànə lùŋ. Tse'ŋga bʉp nə yi gʉ̀ nə nsàp nə nà'a jə fa vàgə̀ ŋwè kpʉ nà'a. Bʉp mòok nə ŋwèe gʉ nà', nà' jəŋ və fa yi kpʉ. Mʉ̀ ka də ŋwə nə yi gʉ̀-a nsàp bʉp ànə, wèŋ lɛŋ də Nwìi fa nsàp ŋwə ànə lùŋ dʉk.
17 Bʉp pwe'fo' mègù bʉp, megu də bʉp mook sə ŋwèe gʉ̀-a yà', yà' kà yi kpʉ jə və fa.

Ncèp Nə ŋgòLəsə

18 Vesùwèŋ rì tse' də, ŋwə nè yi ye-a mo Nwì fana yi kà bʉp sə gʉ̀hʉ̀. A vɛ'nə

bʉ̀ʉsə mo Nwì gʉ̀msəgə yi ya ŋga Satà kà mandzə nə ŋgòjwɛ̀ŋ yi tse'.

19 Vesùwèŋ rì yàvès də vesùwèeŋ bwe Nwì. Nzeŋgòŋ nə pwe'fo' cu ndzə bohòSatà.

20 Vesùwèŋ rì də mo Nwì a və sə nzeŋgòŋ fɛɛŋ ŋgògʉ̀ də vesùwèŋ rɛɛŋ bum ya ŋga vesùwèeŋ riŋ Nwì nə zìnə nə. Mvə'nə a ves mo ye Jisos Krɛst mvwe' mò'fis fana vesùwèeŋ mvwe' mò'fis ves Nwì nə zìnə nə. Jisòos Nwì nə zìnə nə. Yi tse' lùŋ nə nà'a nə kà mè nə.

21 Bwe am wèŋ, wèeŋ jə ŋkərə bə tu awèŋ ya kà də wèeŋ noŋsə yumok sə zok sə ntʉʉ̀ wèŋ co Nwì dʉk.

Ŋwàk nə Ba
nə JON à Còom

Ghà nə Jon ànə com ŋwàk ènə à ye ŋga bʉ̀ʉ sə wo sə yə'rə Ntirə nə Bəboŋ nə sə gìhi yə'rə lòkɛ' nà' mʉtsə. Bʉ̀ʉ mok sə wo à sə yə'rə yàwo bum mvwès à sə gìhi sə' vɛ'nə, fana Jon sə tip Krətèŋ wèŋ də yà'a jəŋ ŋkərə bə nsàp bʉ̀ nə yà'wèŋ sə jəŋ nisə mʉ ndà'à.

Jon Cèpsə Krətèeŋ Mok Wèŋ

1 Còm ŋwàk nè'e mʉ̀ nə mʉ ŋkwà'ŋwè mʉ cos. Mʉ̀ cèpsə wu, Âvà, nə Nwì a swekfis wu bə bwe yo* sə mʉ̀ dzəm weŋ sə ntʉʉ̀ mʉ̀ zìnə sə. Sə kà weŋ mʉ̀ dzəm mègù, sə dzəm weŋ bʉ̀ʉ sə wo rì zìnə nə Nwì nə pwe'fo'.

2 Vès dzəm weŋ bʉ̀ʉsə ncèp nə zìnə nə cu sə ntʉʉ̀ vès, fana nà'a nə cum mali ca nə mvèsə.

3 Nwì nə yi tɛ̀' àvès bə Jisòs Krɛst mo ye gʉ̀ vesùwèŋ bəboŋ, wo tse' koksəmanziŋ bohòvès, nə gʉ vesùwèŋ ŋgòtse' fifi sə ntʉʉ̀ vès. Bum yè'sə, vesùwèeŋ nə tse' yà' mʉmvə'nə vesùwèŋ sə bɛ' zìnə nə, nə sə dzəm ni' avès.

A Dzəm Ni' Avès

4 Mʉ̀ sə kwa nə bʉp mʉmvə'nə mʉ̀ a yuk də bwe yo mok sə bɛ' zìnə nə tɛ̀' àvès Nwì a nìtsə' fa ves nə.

5 Âvà, yusə mʉ̀ sə dzəm ŋgòcèp sə ka yumok sə fi yeŋ, yà' mègù sə ncèp nə vès ànə tse' to mantombì nə də, vesùwèeŋ dzəm ni' avès.

6 Mandzə nə aco vesùwèŋ niŋ tsok də vesùwèŋ dzəm Nwì, a ŋgònòŋsə lʉ̀ʉk ye. Lʉ̀k nə wèŋ à yuk mantombì nə də, wèeŋ cum ncù nə nà'a bə dzədzəm.

Bʉ̀ʉ Sə Wo Bèŋ Jisos Krɛst

7 Yusə yà' gʉ̀ ŋkuŋ mʉ̀ cep vɛ'nə a bʉ̀ʉsə ŋgàa cì' mvwès a ram lòsənə nzeŋgòŋ nə ŋkʉ̀ʉŋntɛ̀ŋ. Bʉ̀ʉ yè'sə sə bɛ̀ŋ də Jisòs Krɛst à ka sə nzeŋgòŋ bə ŋgùpni' co ŋwè və. Nsàp ŋwə̀ ànə yi yà'sə ŋgà cì' mvwès nə, nə ye ŋgà bɛ̀ŋ Jisòs nə wo à dʉk nə.

8 Wèeŋ jəŋ ŋkərə də yusə wèŋ a fàk sə wèeŋ kà bə zeŋ wà kə màhà. Wèeŋ jihi nzòŋ ya wo kà weŋ jipsə ya wèeŋ kə tse' lələk awèŋ dak mʉmvə' nə.

9 Ŋwə̀ nə yi naaŋ gèsə-a yumok mʉnə yusə Jisòs a yə'rə fa bwìŋ, nə kà zeŋ yù mègù, ye də ŋwə̀ ànə ka bə Nwì yeŋ. Ŋwə̀ nə yi tə mègù-a ye bə yusə Jisòs a yə'rə sə fana ye də yi bə Nwì, nə ye mo ye Jisòs Krɛst wèŋ mvwe' mò'fis.

10 A yà'sə də a ye-a ŋga ŋwə̀ nəmòk və̀-a bohòwèŋ, nə sə yə'rə yusə zok nə noŋsə sə Jisòs à yə'rə sə fana wù kà yi mvwe' nòoŋ fa, nə kà yi də <<Və̀ bəboŋ>> sə' dʉk lok.

11 Mʉ̀ dʉk vɛ'nə bʉ̀ʉsə ŋwə̀ nə yi cèpsə-a nà' ye də yi be'lə bə nà' bə nsàp bʉp nə yi sə gʉ̀ nə.

Cəcèpsə

12 Bum mok cu ŋkʉ̀ʉŋntɛ̀ŋ sə mʉ̀ tse' ŋgòcòm fa weŋ, fana mʉ nə kà yà' còm, bʉ̀ʉsə mʉ̀ sə və̀ bə kù am ŋgòkə̀ ya weŋ, ya ŋga vesùwèeŋ yenə si bə si, nə kwa nəbʉp.

13 Bwe njɛ̀' yo nə Nwì a swekfis yi sə cèpsə wu bəboŋ.

---

* **1:1 1:1** Âvà nə yi ma nə bəboŋ nə yà'a cos nə fana bwe ye sə ye yàwo krətèŋ wèŋ. A vɛ'nə sə' ndzənə ŋgo nə 13.

Ŋwàk nə Tɛ'
nə JON à Còom

Jon à còm ŋwàk nə tɛ' ènə ŋgòkwasə ŋwə nəmòk nə liŋ ye à ye də Gayòs bu̱usə nà' à sə tɛsə bu̱u̱ sə wo à sə tsòho Ntirə nə Bəboŋ nə. Yi sə fa nà' ntip də nà'a jəŋ ŋkərə bu̱u̱ ŋwə nə bu̱p nə wo togə yi də Dìyotrefis nà'a.

1 Còm ŋwàk nè'e mu̱ nə mu̱ ŋkwà'ŋwè mu̱ cos. Mu̱ còm nà' ŋgòcèpsə ŋge' àm Gayòs nə mu̱ dzəm yi nəbu̱p.
2 Ŋge' àm Gayòs, mu̱ sə lɛŋ fa wu pìriyà du̱k də bum pwe' ye bəboŋ bohòwù. Nə ye sə' də wu cu, yiyaŋ kà wu ya, mvə'nə yòŋsə yòcu sə' bəboŋ yà'a.
3 Mu̱ à kwa ŋku̱u̱ŋntèŋ bu̱usə bwema mok à və, nə tsok fa mu̱ də wù sə yù zìnə nə bə ntu̱m yòpwe'. Wo a du̱k də wù sə yù zìnə nə vɛ'nə ghà nə fòlòoŋ.
4 Mvə'nə mu̱ yuk-a də bwe am sə yù zìnə nə Tà Nwì à fa ves, fana ncèp ànə gu̱ mu̱, mu̱ kwa càsə yà pwe'fo'.

Jon Kwasə Gayòs

5 Ŋge' àm, wù sə gu̱ yusə yà'a zìnə mvə'nə wù sə tɛsə bwema sə̀ ndzə ni'ì Jisòs, ŋga a ye-a sə̀ də wo ŋku̱ìŋ bohòwù na.
6 Bu̱u̱ sə̀ wù a tɛsə wo yà'sə a tsə̀' fa cos nə̀ fɛŋ nə mu̱mvə'nə̀ wù dzəm wo, nə sə tɛsə wo. Kwəkwè', sə tɛsə mali wo mu̱mvə'nə̀ wo sə gì yà'sə, bu̱usə̀ nà'a mandzə̀ nə̀ aco krətèŋ tse' ŋgòfàk bohòNwì.
7 Bu̱u̱ yè'sə wèŋ a tesə lòŋgòfàk bohòJisòs Krɛst, nə kà yumok bohòbu̱u̱ sə̀ wo ka Nwì riŋ wèŋ jə lok.
8 Ye də a bəboŋ bohòvesùwèŋ krətèŋ ŋgòtɛsə bu̱u̱ yè'sə, ya yà'a ye də vesùwèŋ be'lə bo venəwèŋ bə fàak sə̀ zìnə sə̀ wo sə gu̱u̱ sə.

Jon Də Nà'a Sə Kərə BohòDìyotrefis, Nə Sə Kwasə Dìmàtiròs

9 Mu̱ a còm mu̱ŋwàk nəmòk, nə tum fa gesə lo cos nə, fana Dìyotrefis kà nà' yuye co còm nà' ŋwè jə, də yi dzəm ŋgòye ŋwə nə ghaŋ yi.
10 Mu̱ və nùu ŋkuŋ mu̱ gu̱ bwìŋ riŋ yusə yi sə gu̱ yà'sə. Yi sə caŋsə ncəncàŋ bə liŋ am. Yu nə nà' bu̱p càsə cùu, nsàp nə yi sə dzèeŋ də krətèeŋ sə̀ wo və mvwe' lak mok wèeŋ kà mu̱ nda'à yi nòòŋ, nə sə lok mandzə̀ bohòbu̱u̱ sə̀ wo sə dzəm ŋgòtɛsə krətèeŋ yè'sə. Yi yə-a bu̱u̱ sə̀ wo dzəm ŋgòtɛsə wo fana yi sə lap mandzə̀ ŋgòbɛ' fis yà' mu̱ cos.
11 Fana wù ŋge' àm, mu̱ ka dzəm də wu yuŋ mandzə̀ nə̀ ŋgògu̱ nsàp bu̱p ànə dzəm, yù lɛ mandzə̀ nə̀ ŋgògu̱ bəboŋ. Bu̱sə̀ ŋwə̀ nə̀ yi gu̱gə-a bəboŋ fana yi ŋwəə Nwì. Ŋwə̀ nə̀ yi gu̱gə̀ ye bu̱p ka Nwì ntòye yuk.
12 Dìmàtiròs ye ŋwə̀ nəmòk nə̀ bwìŋ pwe' sə du̱k də yi sə gu̱ bəboŋ. Bəbo nə̀ yi sə gu̱ nə sə nìtsə' də yi ŋwə̀ nə̀ bəboŋ anə zìnə. Fana mu̱ dzəm yàm sə̀' də yi bəboŋ anə. Wù rì də yusə̀ mu̱ cèpgə̀ yà' ye zìnə.

Ncèp Nə ŊgòLəsə

13 Bum ŋku̱u̱ŋntèŋ sə̀ mu̱ tse' ŋgòcòm fa wu, fana mu̱ nə kà yà' ndzənə ŋwàk còm yiskok.
14 Bu̱sə̀ mu̱ sə làp mandzə̀ mvək momjo ŋgòkə̀ yə wu, ya ŋga vesùu yenə lis, nə taaŋ ŋgàm.
15 Ŋge' àm, cum còŋ. Bu̱u̱ ŋge' yo sə̀ wo cu fɛɛŋ cèpsə gèsə wu pwe'fo'. Cèpsə fa ves ŋge' avès wèŋ mò'fis mò'fis.

Ŋwàk JUD

Jud nə yi à ye moma Jem à còm ŋwàk nè'e yi. Bwìiŋ dʉkgə̀ də wo à ye bwema Jisos Krɛst, megu də wo à ka yàwo vɛ'nə com (ye Màtiyò13:55). Yi à còm nà' ŋgòtip bwìŋ də yà'a jəŋ ŋkərə̀ bʉ̀ʉ bum sə̀ bʉ̀ʉ mok wèŋ sə yə'rə fa bwìŋ yà'a. Wo à sə cwi bʉ̀sə nza' Nwì nə sə dʉk də aco ŋwè gʉ bʉp mok ntèŋ, bʉ̀ʉsə̀ Nwì a swì wes fa bwìŋ bʉp awo laŋ. Jud sə dʉk də bʉ̀ʉ yà'sə ka Nwì riŋ lok nə̀ kè' mò'fis fana Nwìi nə̀ kà wo mè'rə̀.

1 Còm ŋwàk nè'e mʉ̀ʉ Jud. Mʉ ŋgà fàk Jisòs Krɛst, nə ye moma Jem. Mʉ̀ sə còm fa nà' bohòwèŋ sə̀ Tè' àvès Nwì a dzəm weŋ, nə swek weŋ fana Jisòs Krɛst sə jəŋ ŋkərə̀ bohòwèŋ yà'a.

2 Mʉ̀ lɛŋ də Nwìi koksə manziŋ bohòwèŋ, nə gʉ də wèeŋ cum bə fifi sə̀'. Mʉ̀ sə lɛŋ sə̀' də wèeŋ ye nə rɛɛŋ dzədzəm ye nə. Mʉ̀ lɛŋ də wèeŋ tse' bum yè'sə nduk nə̀ nduk.

Ŋgàa Yə'rə̀ Fa Bwì Bum Mvwès

3 Ŋge' am wèŋ, mʉ̀ a sə dzəm wùriŋ ŋgòcòm fa weŋ bə nzak lùŋ nə̀ Nwì a fa vesùwèŋ nə. Mʉ̀ tsərə fe'lə maŋkwɛ̀ŋ də mʉ com fa weŋ lɛ ŋgòlʉ̀ gʉgʉŋ ŋgònòŋsə mali ntirə̀ nə̀ wèŋ a dzəmtse' bə liŋ Krɛst nə. Nwì a fa bʉ̀ʉ ye wèŋ nà' nə kè' mò'fis, nə̀ anə kà mok kupsə̀ yuk.

4 Mʉ̀ tsərə vɛ'nə bʉ̀ʉsə̀ bʉ̀ʉ mok sə̀ wo a bɛ̀ŋ ŋgòrì Nwì wèŋ a wooŋ ni mʉŋgorə̀ wèŋ anə. Wo sə làp ŋgòcwi bʉ̀sə ncèp nə̀ nà' sə tsə̀' bwìŋ bə bòvèm nə̀ Nwì tse' nà' bohòvès nə. Wo cwi ncèp nə ya wo tse' mandzə̀ nə̀ ŋgògʉ̀ nsàp bʉp nə̀ wo dzəm ŋgògʉ̀ʉ pwe'. Wo gʉ̀ vɛ'nə, nə sə dzeeŋ Jisòs Krɛst nə̀ yi Masà nə ye Tà àvès yi yìiyi nə. Wo à còm nòŋsə yà' ndzənə ŋwàk Nwì laŋ də Nwìi nə̀ kə̀ yeŋsə nsàp bʉ̀ ànə ŋgə'.

5 Wèŋ rì bə ncèp nə̀ mʉ̀ sə dʉk də mʉ cep fa weŋ nè'e pwe'fo' laŋ, fana mʉ̀ dzəm ŋgòcèp malì fa weŋ nà', ya wèeŋ tsərə li nà' fo'. Ncèp nə də, ghà nə̀ Tà ànə tɛsə bʉ̀ʉ ye wèŋ fana wo tesə mvwe' nzeŋgòŋ Ijìp yà'a, à kə̀ dzèŋ maŋkwɛ̀ŋ yi à zə malì bʉ̀ʉ mok mʉtsətsə'rə wo sə̀ wo à ka dʉk ye yuk wèŋ.

6 Mòok sə̀' də masinjàa Nwì sə̀ wo à ka mvwe' sə̀ Nwì à də wo cum fo' sə cum yà'a, wo à tasə wo bə kwaŋ nə̀ nà'a nə̀ kà fiìŋ yuk. Wo à màk gèsə lòwo sə mvwe' sə̀ ndzəm seŋ tə ŋkiŋ, nə sə tək nùmbu nə̀ ghaŋ nə̀ Nwìi nə̀ sak bwìŋ nə.

7 Wèeŋ kʉk ja'a na lak Sodòm bə Gòmorà, nə ye bə buk lak sə̀ yà' à kʉəp fo' yà'a nɛ̀. Bʉ̀ʉ sə̀ fo' sə à sə gʉ̀ bʉp, nə sə ko sàhà nsàp nə̀ anə ye co ŋwè kà vɛ'nə gʉ̀ yuk, nə kà mbɛŋ kòm lòk. Ànə geŋ wo ye ŋgə' sənə mis nə̀ nà'a kà liìŋgə̀. Yè'sə à ye ŋgòsə̀ bwìŋ pwe' ntu' də wo yuk dʉk, nə kà nsàp ànə gʉ̀.

8 Bʉ̀ʉ sə̀ wo a ni mʉŋgorə̀ wèŋ yè'sə wèŋ, wo ka yàwo zok yeŋ. Wo tsərəgə̀ bum sə̀ yà' ka zeŋ yeŋ fana wo gʉ bʉp bə ni' awo, nə kà ŋàaŋ Nwì co yumok jə, nə sə yak masinjàa Nwì wèŋ sə̀ wo sə̀ ghaŋ wùriŋ sə.

9 A mègù-a sə̀ ŋkum masinjà Nwì nə̀ liŋ ye də Makè nà'a, ghà nə̀ bə Satà à kʉ̀əm bə vè ni' Musì nà'a fana yi à ka ze' nə ncèp nə̀ bʉp cep fa. Yi à dʉk fa mègù nà' də, <<Mʉ̀ mè'rə wu weŋ Tà.>>

10 Bohòbʉ̀ʉ yè'sə yàwo, wo yàk bə bum sə̀ wo ka bə zeŋ rɛɛŋ mwè. Wo mègù co nàam ŋgaŋ, wo gʉ̀ mègù bum sə̀ yà' kok sə ntʉʉ̀ wo. Wo gʉ vɛ'nə fana, wo sə jəŋ naaŋ nzak mʉ tuhù wo nə̀ nà'a nə̀ làsə wo ntsə'mòk.

11 Wo cu bʉp. Wo sə yù kùu Ken nə̀ yi à zə moma ye. Wo caŋ gbʉ sənə bʉp də ya wo tse' mbàm fo', mvè'nə̀ Balàm ànə gʉ yà'a. Wo nə̀ kpʉ sə̀' bʉ̀ʉsə̀ wo a gʉ tu bohòNwì mvè'nə̀ Korà à gʉ tu, nə kpʉ yà'a.

12 Ghà nə̀ wèeŋ cugə̀ ŋgòzʉ zʉzʉ awèŋ co bʉ̀ʉ Jisòs wèŋ fana bʉ̀ʉ yè'sə wèŋ sə jəŋ və fa weŋ marè'tu. Wo cu, nə sə no rùk mvwe' mò'fis, nə sə tsərə megu ni' awo, nə kà marè'tu tse'. Wo mègù co mbàk nə̀ fəfə̀ kə̀ bwì' samsə nà' ya nà'a kà mbʉ̀ŋ ntòli. Wo co tʉ sə̀ mvək a kʉ̀rə co wo zəm nto' laŋ fana wo kà zəm. Wo co tʉ sə̀ wo cok fis yà' co'o fana yà' kpʉ bʉp.

13 Wo mègù co ndzəp nə fəfə bwì'lə nà' fana bʉp sə wo sə gʉ̀ʉ sə ye co jep sə̀ yà' dùk na mʉ tu ndzəp anə. Wo co ŋkə̀ŋkàaŋ sə̀ wo a jàm mè'rə bù'rə̀ə awo sə̀ wo təəŋgə̀ fo' sə. Nwì a fʉ̀hʉ nòŋsə fa wo mvwe' ŋkəŋkɛs ndzəm nə wo nə̀ kə̀ cu ca mvèsə̀ laŋ.

14 Enòk nə̀ wu ta yè jə mʉni'ì Adàm, yi ye tàcici nə̀ sàmba nà'a, yi à cèp fa' sə̀' bə nsàp bʉ̀ ènə. Yi à dʉk də, << Wèeŋ ye, Tà sə və̀ bə masinjàa ye sə̀ rərɛŋ vɛ'ɛ ncùhù nduk nə̀ nduk.

15 Yi sə və̀ ŋgòkə̀ sak bwì pwe'. Yi nə gʉ nzak ko wes bʉ̀ʉ sə̀ wo à ka Nwì yuk bʉ̀ʉ nsàap bʉp awo sə̀ wo à sə gʉ̀ʉ, nə ye bʉp sə̀ wo à cèp yà' bə liŋ ye wèŋ.

16 Bʉ̀ʉ yè'sə wèeŋ ŋwə̀m kɛ'gə̀ də bum sə kà bò, nə sə ce'e bum sə̀ yà' ka bə̀boŋ yeŋ. Wo gʉ̀ mègù bum sə̀ ntʉm awo sə dzəm. Wo ŋgàa kùm ŋgùŋ, nə sə cep la'rə boŋsə fa bwìŋ cù wà, ya ma nə̀ njàwo sə boŋ.>>

Jud Fa Krətèŋ Wèŋ Ntip

17 Bohòwèŋ yàwèŋ fana bwema am wèŋ, wèeŋ kà də wèeŋ swi bisə yusə̀ ŋgàa ntum Tà àvès, Jisòs Krɛst, à tsə̀' də yà'a nə̀ kə̀ ye ntsə'mòk yà'a dʉk.

18 Wo à tsə̀' weŋ dʉk də, <<Ghà nə̀ nzeŋgòoŋ kʉəp ŋgòmè nùu fana bwìiŋ nə tesə və, nə sə ywi'lə weŋ. Bʉ̀ʉ yè'sə wèŋ, wo kà Nwì yu'gə̀. Wo gʉ̀ mègù bum sə̀ ntʉm awo sə dzəm.>>

19 Yà'a wo sə̀ wo jə və̀gə̀ gə̀gà'à mʉŋgorə̀ bwìŋ. Wo yà'sə bʉ̀ʉ nzeŋgòŋ wèŋ, wo ka Yòŋsə̀ nə̀ Nwì nə tse'.

20 Bwema am wèŋ, bohòwèŋ yàwèŋ fana wèeŋ lap mandzə̀ ŋgòtəəŋ malì gʉgʉŋ bə Ntirə̀ nə̀ Bə̀boŋ nə̀ wèŋ à dzəm nà' nə; Nwì ànə niŋtsok fa weŋ nà' yi. Wèeŋ sə lɛŋ, wèŋ sə yu'rə bohòYòŋsə̀ nə̀ Rərɛŋ mvə̀'nə̀ yi sə tsə̀' weŋ mandzə̀ nə̀ ŋgòlɛŋ bohòNwì.

21 Wèeŋ sə gi mali bə mandzə̀ nə̀ co Nwì sə dzəm mali weŋ fo'. Wèeŋ sə gʉ vɛ'nə, mvə̀'nə̀ wèŋ sə tək Tà Jisòs Krɛst də yi nə kə̀ jə lo weŋ bə koksə̀manziŋ ye, nə fa ves lù nə̀ nà'a nə̀ kà mè yuk nə.

22 Wèeŋ tse' koksə̀manziŋ bohòbʉ̀ʉ sə̀ wo sə mùu malì və̀m bə ma nə̀ Nwì nə.

23 Bʉ̀ʉ mok wèŋ cu sə̀ wèŋ tse' ŋgòcaŋsə gɛsə fis wo co wèŋ sə fis wo sə mvwe' mis. Mook sə̀ wèeŋ nə koksə manziŋ bohòwo. Megu də wèeŋ sə̀ lək bʉp awo sə̀ wo sə gʉ̀ʉ sə. Wèeŋ kà cə̀ək awo sə̀ wo a gʉ̀ bʉpsə yà' bə bʉp awo yà'a bə bo awèŋ jwɛ̀ŋ lok.

Vesùwèeŋ Kwasə Nwì

24 Vesùwèeŋ kwasə Nwì nə̀ aco yi noŋsə to weŋ, wèŋ kà gbʉ̀ nə. Ghà nə̀ yi nə̀ nì ŋàaŋ ye, nə sə sak bwìŋ, yi jəŋ və weŋ ŋgòkə̀ təəŋ kù mantombìi yi, wèŋ təəŋ jì nzak, nə kwa wùriŋ.

25 Vesùwèeŋ kuksə Nwì nə̀ yi mègù Nwì yi nə. A yi nə̀ yi a fa vesùwèŋ lùŋ ndzə bohòTà àvès, Jisòs Krɛst nə. Kə̀kuksə̀ə ye bə liŋ ye, nə ye gaŋ ŋkum ye sə̀ ghaŋ sə, ŋàaŋ yee kà kə̀ mè yuk. Bum yè'sə ye vɛ'nə mvə̀'nə̀ yà' à yè jə, nə kə dzeŋ ntinə, nə ye mvèsə̀ nə̀ mvèsə̀. Yà'a ye vɛ'nə.

Ŋwàk Bum sə Nwì à Nìtsə' Fa Jon

Ŋwàk nə Jon à còm ènə nà' sə tsə' bum ŋkʉ̀ʉŋntèŋ sə yi à sə yə yà' co yi sə yə lo, ŋga Nwì sə nìtsə' fa yi yà' yi. Jon nə dʉ̀' nja də Nwì a nìŋ fa yi bum yè'sə, də anə kà sàp ŋga yà' bʉ̀ʉŋ və zìnə laŋ. (Taŋ mbʉ̀p 1:1). Ncèep gbʉ' ndzənə ŋwàk ènə wùriŋ. Bum mok sə yi à yə sə, a sə wo à còm yà' ndzənə ŋwàk Nwì ma nə Rʉ̀k nə zəm nə sə'. Bwìiŋ jəgə gbʉ' sə, nə sə tsok rɛŋsə lo yà' bə mandzə zəzok wùriŋ. Megu də tu ncèp nə ŋwàk nə tse' ŋgòtsə' fa bwìŋ nə nòye sə jəja də Nwìi nə ghak bʉ̀ʉ sə wo sə bèŋ yi bə Satà pwe'fo' ndzə bohòJisòs Krɛst. Fana yi nə sə cum bə bʉ̀ʉ sə wo à còm liŋ awo ndzənə ŋwàk lùŋ sə. Wo nə ye bʉ̀ʉ ye, yi ye Nwì yà'wèŋ sə'.

A ye-a sə' də bum sə nja sə ka pwe' pap rɛɛŋ wes fana ŋgà còm ŋwàk nə sə tsə' fa vesùwèŋ də bʉ̀ʉ sə wo ta-a, nə sə yu'rə bum sə ndzənə ŋwàk ènə fana Nwìi nə se wo (taŋ mbʉ̀p 1:3).

Bum Sə Wo À Còm Ndzənə Ŋwàk Nə

1 Nè'e ŋwàk bum sə Nwì à nìtsə' fa Jisòs Krɛst də nà'a tsok fa ŋgàa fàha nà' wèŋ, də yà'a nə ye vɛ'nə ghàr. Ànə geŋ, Jisòs tumsə masinjà ye də nà'a kə tsok fa ŋgà fàk ye Jon bum yè'sə.

2 Fana Jon nə bə tu ye à còm ncèp Nwì nə Jisòs à nìtsə' fa yi nə pwe'. Yi à còom, nə niŋtsok fa bwì jəja kwaraŋgaŋ.

3 Rɛŋsi bohòndàaŋwè pwe' nə yi jə ncèp nə nà'a və bohòNwì ènə, nə taŋ fis nà' mʉtsə. Rɛŋsi sə' bohòbʉ̀ʉ sə wo yuk ncèp ènə, nə gʉ mvə'nə nà' sə dʉk sə', bʉ̀ʉsə mvək nə bum yè'sə nə ye sə kʉəp laŋ.

Jon Cèpsə Coòs Sə Sàmba Sə Nze Esiyà Sə

4 Mʉ̀ Jon ŋgà còm ŋwàk nè'e, mʉ̀ sə cèpsə weŋ coos sə sàmba sə mvwe' nzeŋgòŋ Ɛsiyà yà'a bəboŋ. Mʉ̀ lɛŋ də Nwìi gʉ weŋ bəboŋ, nə fa weŋ fifi sə'. Yi Nwì nə yi cu ŋga'a, nə ye nə yi à ye to mantombì, nə ye fe'lə sə' yi nə yi nə kə və fe'lə nə. Bəboŋ bə fifi ènə nə nà' və bohòyòŋsəə sə sàmba sə wo tə mvwe' kapràak ye sə, yà'a ye bohòwèŋ sə'.

5 Bəbo ènə və bohòJisòs Krɛst sə', nə yi ŋwə nə aco a naaŋtu bohòyi co ŋgà tsə' zìnə bə bum Nwì. A sə' yi nə Nwì à lòkoksə to mvwe' kpʉ fana yi ye ŋkum bohòŋkum sə sə nze pwe' yi. A kwasə yi bʉ̀ʉsə yi à dzəm ves, nə kpʉ bohòvès sə' də ya yi fiŋ me'rə fis ves mvwe' bʉp avès bə ndʉəm ye.

6 Yi a gʉ̀ ves ŋgòye bʉ̀ʉ sə mvwe' gaŋ ye. Nə gʉ ves sə' ŋgòye co ŋgàa fa satikà', nə sə fa gùrə ŋgòkùksə liŋ tɛ̀' ye Nwì. Bwìŋ kuksə Jisòs nə, ŋàaŋ pwe' bohòyi nə mvèsə nə mvèsə. Yà'a ye vɛ'nə.

7 Wèeŋ ye, yi sə və ndzənə mbàk fana, lis bwì pwe' nə ye yi. Bʉ̀ʉ sə wo à sòp yi nə ye yi sə'. Bʉ̀ʉ sə sənə nzeŋgònə pwe' nə warə də, <<À jap mʉ̀ yà?>> bʉ̀ʉ vèvə ye nə. Yà'a mvə'nə a nə ye lì vɛ'nə. Yà'a ye vɛ'nə.

8 Tà Nwì àvès sə cèp də, <<Ŋgòyèto a mʉ̀, ŋgòlèsə a sə' mʉ̀.>>* Yi Nwì nə yi cu ŋga'a nə ye nə yi à ye to mantombì, nə ye fe'lə sə' yi nə yi nə kə və fe'lə nə. Yi tse' ŋàŋ pwe' yi, ŋàaŋ mok ka sə yà' càsə yi mok cum fe'lə.

Jon Yə Jisòs Bə Lis

9 Mʉ̀ Jon nə mʉ̀ sə còm ŋwàk nè'e, mʉ moma àwèŋ nə vesùwèŋ a be'lə mvwe' mò'fis bə Jisòs. Vesùwèŋ sə yə lòŋgə' bəbɛ', nə sə təəŋ gʉguŋ bʉ̀ʉsə a tse' lo' Jisòs co ŋkum àvès. Nùmbu mòk à ye ŋga mʉ̀ cu mvwe' mʉlak mòk nə wo to nà' də Patmòs. Mʉlak ènə à ye ndzə tsətsə'rə ndzəp. Wo à bɛ' gesə lòmʉ fo' də bʉ̀ʉsə mʉ̀ à sə tsòho ncèp Nwì nə ye bum sə Jisòs à nìtsə' də yà'a zìnə sə.

10 Mʉ̀ à ye fo', ŋga a nùmbu dzəə bʉ̀ʉ Nwì wèŋ. Yòŋsə nə Nwì à vəə, nə kotse'

* **1:8 1:8** Wo à còm to ŋwàk nè'e, mvwe' sə Yamba sə cep də ŋgòyèto à ye də Alfà bə ncèep Grik. Mvwe' sə Yamba sə cep də ŋgòlèsə à ye də Òmegà bə ncèep Grik. Alfà ye ncòm nə nà' yèto ncòom Grik sə, Òmegà ye nə nà' lèsə.

mʉ ghà ànə. Mʉ̀ yuk ŋga ŋgì mòk sə cep fʉ ŋkwɛ̀ɛŋ mʉ̀ co wo sə fʉəp ntàŋ vɛ'ɛ.
11 Ŋgì nə dʉk fa mʉ də, <<Jəŋ ŋwàk, nə com bum sə̀ wù sə yə yè'e, nə tum fa lo coos sə̀ sàmba. Coos sə̀ mvwe' lak Efesò, Sìminà, Pègamùm, Tìyatirà, Sadìs, Fìlàdefiyà nə ye Làòdisiyà.>>
12 Ànə geŋ mʉ̀ bʉʉŋ də ya mʉ ye ŋwə̀ nə̀ yi sə cèp bohòmʉ̀ ènə. Mʉ̀ à bʉ̀ʉŋ, mʉ̀ ye yumok sàmba co bəbwe dzòok sə̀ wo à gʉ̀ yà' bə nsàp ntɛŋ nə̀ wo togə̀ nà' də guù nà'a, sə̀ co wù tes kàk mbwa. 13 Mʉ̀ ye ŋwə̀ nəmòk ŋga yi səsə co mo ŋwè, ŋga yi tə mʉtsətsə'rəə bəbwe dzòok tes kàk sə. Yi à ni tse' cə̀k nə̀ nà' sap co sàro. Yi swi' tiŋ yak nà' mʉŋgùu bə korə nə̀ wo à gʉ̀ nà' sə̀' bə guù.
14 Nʉ̀əmtu ye sə fop pup pup co mbàk. Lis ye sə kʉə co lʉm mis.
15 Kùu ye à sə rɛŋ daàŋ daàŋ co ntɛŋ nə̀ wo tè kə̀ vòho. Ŋgì ye ye co sə gbʉ̀ cəcwà ndzəp nə̀ ghaŋ.
16 Yi à kotse' ŋkə̀ŋkàŋ sàmba ndzənə bo ma zʉʉ ye. Fèk mòk nə̀ nà' à tse' ncʉəp ma ba à tesə tsə kə̀ cùhu yi sə̀'. Si ye à sə rɛŋ co nùm sə to nə̀ maràŋ.
17 Mʉ̀ à yə yi, mʉ̀ coho gbʉ nooŋ tsoŋ mvwe' kùu ye, co ŋwə̀ nə̀ yi kpʉ laŋ vɛ'ɛ. Fana yi naaŋ fa mʉ bo ma zʉ ye mʉ ni'ì, nə dʉk fa mʉ dʉk də, <<Kà wəp. A mʉ̀ nə̀ mʉ mantombì nə ye maŋkwɛ̀ŋ sə̀' mʉ̀.
18 A mʉ̀ nə̀ mʉ̀ cu ŋwəm nə. Mʉ̀ à kpʉ, nə lokok fe'lə sə̀mok. Mʉ nə cum mok mvèsə̀ nə̀ mvèsə̀. Ki ncùu kpʉ nə ye nzeŋgòŋ yòŋsə̀ə bʉ̀ kpʉkpʉ pwe' cu ndzə bohòmʉ̀.
19 Còm-a bum sə̀ wù yə ŋga'a yè'e pwe' ndzə ŋwà'à. Còm sə̀ yà'a nə ye ŋga'a nə ye sə̀ yà'a nə̀ kə̀ ye ntsə'mòk sə̀'.
20 Mʉ rɛŋsə wu bə bum sə̀ wù yə sə. Ŋkə̀ŋkàaŋ sə̀ sàmba sə̀ wù yə ndzə bohòmʉ̀ yà'a, a masinjàa am sə̀ wo kʉ̀kgə̀ coos sə̀ sàmba sə. Bəbwe teberə̀ə kàak sə̀ sàmba sə yàwo coos sə̀ sàmba sə.>>

2

Ŋwàk Cos Nə̀ Mvwe' Lak Efesò

1 Ŋwə̀ nə̀ mʉ̀ à yə nə à dʉk fa malì mʉ sə̀' dʉk də, <<Còm fa masinjà àm nə̀ yi kʉ̀kgə̀ cos nə̀ mvwe' lak Efesònà'a dʉk də, nè'e ncèp nə̀ nà' və̀ bohòŋwə̀ nə̀ yi kotse' ŋkə̀ŋkàaŋ sə̀ sàmba sə ndzə bohòyi. Nə ye sə̀' yi nə̀ yi gìkɛ'gə̀ mʉtsətsə'rəə bwe dzòok sə̀ kàak təəŋgə̀ mbwa sə.
2 Mʉ̀ rì wes ncu àwèŋ pwe'fo'. Mʉ̀ rì mvə'nə̀ wèeŋ fàkgə̀ bə ŋàŋ, nə ye mvə'nə̀ wèŋ sə ko ntʉm, nə sə təəŋ mali gʉgʉŋ. Mʉ̀ rì mvə'nə̀ wèŋ sə jùm fis bʉ̀ʉ sə̀ bʉp mʉŋgorə̀ wèŋ yà'a sə̀'. Nə riŋ fe'lə mvə'nə̀ wèŋ a mùmsə ja'a bʉ̀ʉ sə̀ wo sə dʉk bòrə basə də wo ŋgàa ntum am ŋga wo ŋgàa mvwès yà'a sə̀'.
3 Wèŋ sə ko ntʉm, wèŋ a yə ŋgə' bʉ̀ʉ mʉ̀ cɛ̀bʉ̀ə̀, nə kà teŋsə̀.
4 Megu də yumook nè' nə̀ nà' sə kà mʉ vesùwèŋ bò. Yu nə də wèŋ sə kà mʉ mok mvə'nə̀ wèŋ à sə dzəm to mʉ mantombì yà'a mok dzəm fe'lə̀.
5 Ye də wèeŋ tsərə fəsə mvə'nə̀ wèŋ à sə dzəm to mʉ yà'a, nə bwi fa bʉp awèŋ ŋkwèŋ, nə sə gʉ̀ mʉmvə'nə̀ wèŋ à sə gʉ̀ to mantombì. Wèeŋ kà-a vɛ'nə gʉ̀, mʉ̀ və, nə kə cok fis gɛsə teberə̀ àwèŋ nə̀ kàak təəŋgə̀ mbwa nà'a.
6 A ye-a sə̀ vɛ'nə fana yumòok nè' nə̀ sə bòmʉ vesùwèŋ bʉ̀ʉ zeŋ. A də wèŋ sə bèŋ bum sə̀ bʉ̀ʉ Nikolà wèŋ sə gʉ̀ yà'a nə̀ bʉp sə̀' co mvə'nə̀ mʉ̀ sə bèŋ yà'.
7 Ŋwə̀ nə̀ yi tse'-a ntu' ŋgòyuk bum bə zeŋ, yi yuk-a yusə̀ Yòŋsə̀ Nwì sə cèp bohòcoos sə. Ŋwə̀ nə̀ yi təəŋ-a gʉgʉŋ tètè nə ghak mèmumsə̀ fana nà'a yi nə̀ Nwìi nə̀ fa yi mandzə̀ də yi ni lo nə kə zʉ nto' tʉ lùŋ nə̀ yi à bì nà' mvwe' nzum ye nə.

Ŋwàk Cos Nə̀ Mvwe' Lak Sìminà

8 <<Còm fa masinjà àm nə̀ yi kʉ̀kgə̀ cos nə̀ mvwe' lak Sìminà nà'a dʉk də, nè'e ncèp nə̀ nà' və̀ bohòyi nə̀ yi mantombì sə̀' yi, nə ye maŋkwɛ̀ŋ sə̀' yi nə. Yi nə̀ yi à kpʉ, nə lokok fe'lə sə̀mok nə.
9 Mʉ̀ rì ŋgə' nə̀ wèŋ sə yə. Mʉ̀ rì də wèeŋ ŋgàa jìŋ. Ŋga zìnə nə də wèeŋ ŋgàa ghàk bə mandzə̀ mòk. Mʉ̀ rì nsàap mvwèes sə̀ bʉ̀ʉ sə̀ wo sə to borə ni' awo də wo bʉ̀ʉ Jus yà'a sə cì' fa weŋ yà'a sə̀'. Bʉ̀ʉ yà'sə wo ka bʉ̀ʉ Jus yeŋ lok, wo yà'sə bòp bʉ̀ Satà wèŋ.

10 Ŋga sə də a və-a bohòwèŋ sə̀ nsàp ŋgə' nə̀ fòpwe', kà də wèeŋ wəp dʉk. Yèè, Satàa nə mumsə weŋ, nə gesə mok sə̀ mʉtsətsə'rəə wèŋ anə mʉ ndap-ndzəmə̀. Nsàp ŋgə' ànə nə cum dzeŋ megu nùumbu hum. A ye-a sə̀ də wu nə kpʉ bʉ̀ʉ mʉ̀, wù təəŋ mali bohòmʉ̀ gʉgʉŋ, ya mʉ nə lak wu bə tàm nə̀ nà'a lùŋ nə. 11 Ŋwə̀ nə̀ yi tse'-a ntu', yi yu'rə-a yusə̀ Yòŋsə̀ Nwì sə cep bohòcoos wèŋ. Ŋwə̀ nə̀ yi təəŋ-a gʉgʉŋ, nə ghak məmumsə̀ fana ye də kpʉ nə̀ nà' sə̀ və maŋkwɛ̀ɛŋ nə kà yi jwɛ̀ŋ lok.

Ŋwàk Cos Nə̀ Mvwe' Lak Pegamùm

12 <<Còm fa masinjà àm nə̀ yi kʉ̀kgə̀ cos nə̀ mvwe' lak Pegamùm nà'a dʉk də, nè'e ncèp nə̀ nà' tesə̀ və̀ mʉ cùhu ŋwə̀ nə̀ yi tse' fèk nə̀ bə ncəp ma ba nə.

13 Mʉ̀ rì mvwe' sə̀ wèŋ cu yà'sə̀ bəboŋ də a fo' mvwe' ntʉm lak Satà. Mʉ̀ rì də wèŋ sə̀ dʉk mègù də wèeŋ bʉ̀ʉ am. Wo a zə Antipà nə̀ yi à sə ye zìnə bohòmʉ̀ fa'nə, də bʉ̀ʉsə̀ yi à cèp fis jəja də yi ŋwə̀ àm. Wo à zə yi vɛ'nə, wèŋ kà mʉ sə̀' bɛ̀ŋ.

14 Megu də bum mok cu sə̀ wèŋ sə gʉ̀ʉ sə̀ yà' sə kà mʉ bò. Bʉ̀ʉ mok cu mʉtsətsə'rəə wèŋ sə̀ wo sə gʉ̀ nsàap bum lak sə̀ co rùm wèŋ, co sə̀ Balàm à sə yə'rə fa bwì yà'a. A yi nə̀ yi à tipsə Balàk ŋgòjə lòbʉ̀ʉ Izùrɛ wèŋ mvwe' gʉ̀ bʉp nə. Yi à gʉ̀ vɛ'nə ŋkuŋ wo sə zʉ bum sə̀ bʉp sə̀ co bum rùm, nə sə koho sàhà sə̀'.

15 Bʉ̀ʉ mok cu mʉŋgorə̀ wèŋ sə̀' sə̀ wo sə bɛ' mandzə̀ Nikolà. Wo sə gʉ̀ nsàap bʉp sə̀ Balàm à yə'rə yà'a.

16 Ye də wèeŋ kupsə-a wàp, bwɛ̀rɛ mʉ nə və vɛ'ɛ nənàk, nə lʉ ves bʉ̀ʉ yà'sə wèŋ bə fèk nə̀ mʉ cùhu mʉ̀ nə.

17 Ŋwə̀ nə̀ yi tse'-a ntu' ŋgòyuk bum fo', yi yuk-a bum yè'sə sə̀ Yòŋsə̀ Nwì sə cèp bohòcoos sə. Ŋwə̀ nə̀ yi təəŋ-a gʉgʉŋ tètè nə ghak məmumsə̀ fana, mʉ nə fa yi bɛŋ Nwì sə̀ kaco lis ye yà' yeŋ sə. Mʉ nə fa fe'lə yi lìs nə̀ fəfop nə̀ wo còm naaŋ lìŋ sə̀ fi mbwa. Ŋwə̀ nəmòok nə kà liŋ sə rì lok. A nə riŋ megu yà' ŋwə̀ nə̀ mʉ̀ fa yi yà' nə.

Ŋwàk Cos Nə̀ Mvwe' Lak Tìyàtirà

18 <<Còm fa masinjà àm nə̀ yi kʉ̀kgə̀ cos àm nə̀ mvwe' lak Tìyatirà nà'a dʉk də, nè'e ncèp nə̀ nà' tesə̀ və̀ mʉ cùhu mo Nwì. Yi nə̀ lis ye sə kʉə co lʉm mis, kùu ye sə rɛŋ daàŋ daàŋ co ntɛŋ nə̀ wo tɛ̀ŋ kə̀ misə̀ nə.

19 Mʉ̀ rì ncu àwèŋ bəboŋ. Mʉ̀ rì də wèŋ tse' ntʉm nə̀ ŋgòdzəm mòk bə mòk. Mʉ̀ rì sə̀' mvə'nə̀ wèŋ tə bə mandzə̀ nə̀ zìnə bohòmʉ̀, mʉ̀ rì də wèeŋ fàkgə̀ gʉgʉŋ, nə sə ko ntʉm sə̀'. Mʉ̀ rì sə̀' laŋ də bum sə̀ wèŋ sə fàk ŋga'a pwe'fo', bòghak zeŋ nə noŋsə mvə'nə̀ à ye to mantombì.

20 Mègù də yumòk cu mò'fis nə̀ wèŋ sə gʉ̀ nə̀ mʉ̀ ka nà' dzəm. Yu nə də, wèŋ sə mè'rə ŋwà nə̀ wo to yi də Jesebè nà'a ŋgòcu mʉtsətsə'rəə wèŋ. Yi sə dʉk də yi sə tsòho ncèp Nwì, ŋga a mvwès wà. Yi sə gʉ̀ bʉ̀ʉ am wèŋ ŋgòkoho sàhà, nə sə zʉ kɛ'ca bum rùm wèŋ nduk.

21 Mʉ̀ a fa yi mʉmvòk momjo də ya yi teŋsə ŋgògʉ̀ bʉp ye sə, fana yi kà dzəm ŋgòmè'rə ko sàhà dzəm.

22 Ye də mʉ nə gʉ yi, yi kok kèe yiyaŋ maràŋ ya bə bʉ̀ʉ sə̀ bə yà'wèeŋ kogə̀ nto sə wèeŋ nə ye ŋgə' bəboŋni. Mʉ nə gʉ li vɛ'nə tse'ŋga wo mè'rə mandzə̀ àwo ànə.

23 Mʉ nə zə bwe ye sə pwe'fo'. Mʉ nə gʉ vɛ'nə ya cos pwe' riŋ də mʉ̀ rì tse' vəəm bwì pwe'fo'. Mʉ nə lak ndàaŋwè pwe'fo' mvə'nə̀ yi à gʉ̀ fàak ye.

24 <<Nə ye də bohòwèŋ bwes bʉ̀ʉ sə̀ mvwe' lak Tìyatirà, wèŋ a ka mandzə̀ Jesebè nə yuŋ. Wèŋ na ka bum ŋwʉŋwa sə̀ Satà sə rì. Ye də bohòwèŋ yàwèŋ, mʉ̀ ka yumok zok sə̀ mʉ̀ sə dʉk wèeŋ gʉ tse'.

25 Megu də wèeŋ kotse' bum sə̀ wèŋ a yə'rə yà'a cʉ̀k tètè mʉ̀ bwi və.

26 Nə ye də bohòbòp bʉ̀ nə̀ wo tə gʉgʉŋ tètè nə kə ghak məmumsə̀, nə sə gʉ yusə̀ mʉ̀ sə dzəm, fana mʉ nə fa wo ŋàŋ bə bòop lak sə̀ zəzok sə pwe'fo'.

27 Mʉ nə fa wo ŋàaŋ sə sə̀' mvə'nə̀ tɛ̀' am a fa mʉ. Wo nə sə sak gaŋ mʉtuhù bòop lak yè'sə bə ntò' ŋkum nə̀ wo à gʉ̀ nà' bə ntɛŋ. Wo nə ləp və'rə yà' co mvə'nə̀ ŋwèe ləp və'rəgə̀ kʉ̀ʉŋ ncàk yà'a.

28 Bʉ̀ʉ sə̀ wo ghak məmumsə̀ yè'sə, mʉ nə̀ fa wo sɛ̀ŋtsok sə̀'.

29 Ŋwə nə yi tse'-a ntu' ŋgòyuk bum fo' fana yi yu'rə-a bum sə Yòŋsə Nwì sə tsə' fa coos sə.

3

Ŋwàk Cos Nə Mvwe' Lak Sadìs

1 <<Còm fa masinjà àm nə yi kʉ̀kgə cos nə mvwe' lak Sadìs nà'a dʉk də, nè'e ncèp nə nà' tesə və bohòyi nə yi tse' yòŋsəə Nwì sə sàmba, nə tse' ŋkəŋkàaŋ sə sàmba sə. Mʉ rì ncu àwèŋ nə wèŋ cu nə. Bwìiŋ tsərəgə də wèŋ cu ŋwəm, ŋga wèŋ a kpʉ laŋ.

2 Wèeŋ lokok mvwe' lo wàp, nə lumsə fe'lə mʉyòŋsə nə nà' sə kàha malì nà'a, ya kà də nà'a kpʉ liiŋ wesə dʉk. Mʉ yə də ncu àwèŋ ka kəkʉrə pap mantombìi Nwì yeŋ.

3 Ye də bòghak də wèeŋ tsərə fəsə maŋkwèŋ bə bum sə wèŋ ànə yuk to yà', nə jəŋ yà' yà'a. Wèeŋ sə gʉ yà', nə bwi fa bʉp awèŋ ŋkwèŋ. A ye-a ŋga wèŋ ka lokok, ye də mʉ nə və nə kə tseŋ weŋ co ŋgà yə̀ və yi, wèŋ kà mvək nə yi vəə nə rì.

4 <<Megu də wèŋ bʉ̀ʉ Sadìs mok sə wèŋ ka ŋkʉ̀ʉŋ yeŋ, wèŋ a nòŋsə ni' awèŋ rərɛŋ. Bʉ̀ʉ yà'sə nə nitse' cèək sə fəfop, nə gi venə wèŋ bʉ̀ʉsə wo kəkʉrə ŋgògì venə wèŋ vɛ'nə.

5 Bʉ̀ʉ sə wo təəŋ gʉgʉŋ tətè nə ghak məmumsə fana wo nə ni cèək fəfop sə' vɛ'nə. Nə ye sə' də mʉ nə kà liŋ awo ndzənə ŋwàk lùŋ yisə fis. Mʉ nə təəŋ mantombìi Tɛ̀' am nə ye masinjàa ye wèŋ, nə tsok jəja də wo bʉ̀ʉ am.

6 Ŋwə nə yi tse'-a ntu' ŋgòyuk bum bə zeŋ, yi yu'rə-a bum sə Yòŋsə Nwì sə tsə' fa coos sə.

Ŋwàk Cos Nə Mvwe' Lak Fìlàdefiyà

7 <<Còm fa masinjà àm nə yi kʉ̀kgə cos nə mvwe' lak Fìlàdefiyà nà'a dʉk də, nè'e ncèp nə nà' tesə və bohòmo Nwì nə rərɛŋ, nə ye sə' yi nə yi zìnə nə. Yi tse' ki ncùu ŋkum Devìd ndzə bohòyi. Yi lok-a ncùu sə, ŋwə nəmòk kà mùk, yi mùk-a yà', ŋwè kà sə' lok fe'lə.

8 Mʉ rì ncu àwèŋ. Mʉ rì də wèŋ a ye-a sə jì ŋàŋ, wèŋ sə yuk dʉk àm laŋ. Wèŋ a ka də wèŋ ka bʉ̀ʉ am yeŋ sə' bɛŋ yuk. Ye də mʉ a mùk nòŋsə fa weŋ ncùu sə kaco ŋwə nəmòk lok yà' yeŋ.

9 Wèeŋ ja'a àwèŋ mvə'nə mʉ nə gʉ bʉ̀ʉ sə wo bòp bʉ Satà, nə sə ci' mvwès də wo bʉ̀ʉ Jus yà'a nè. Mʉ nə gʉ wo ŋgòkə təəŋ bə tumfərə sə ŋki'ì wèŋ, nə wup fa weŋ bo, ya wo riŋ də mʉ dzəm weŋ.

10 Wèŋ a yuk dʉk àm, nə təəŋ bə kontʉm laŋ. Mvə'nə wèŋ a yuk mʉ vɛ'nə, mʉ nə noŋsə weŋ bəboŋ, ghà nə ŋgə'ə nə və sənə nzeŋgònə pwe' ŋgòmùmsə bwì.

11 <<Anə kà sàp ŋga mʉ və laŋ. Wèeŋ kotse' bum sə wèŋ tse' yà'sə cʉ̀k. Wèeŋ kotse' cʉ̀k ya ŋwə nəmòok kà lèlàk awèŋ nə kə fèp jə lò.

12 Bʉ̀ʉ sə wo təəŋ-a gʉgʉŋ tətè nə ghak məmumsə fana mʉ gʉ wo co tàaŋ-ndap Nwì àm, wo nə mam fo' tətè nə kà cohòyuk. Mʉ nə com naaŋ liŋ Nwì àm mʉni'ì wo. Mʉ com naaŋ fe'lə fa wo liŋ lak Nwì àm nə nà'a də, Jòrosalèm nə Fi, nə nà' sə tesə tsooŋ mʉbu bohòNwì àm nə. Mʉ nə com naaŋ fa wo liŋ am sə fi mʉni'ì wo anə sə'.

13 Ŋwə nə yi tse'-a ntu' ŋgòyuk bum bə zeŋ fana yi yu'rə-a bum sə Yòŋsə Nwì sə tsə' fa coos sə.

Ŋwàk Cos Nə Mvwe' Lak Làòdisiyà

14 <<Còm fa masinjà àm nə yi kʉ̀kgə cos àm nə mvwe' lak Làòdisiyà nà'a dʉk də, nè'e ncèp nə nà' tesə və bohòŋwə nə liŋ yee də, <Yà'a ye vɛ'nə.> Yi zìnə, nə ye ŋwə nə aco a naaŋ tu bohòyi. Nwì à gʉ̀ bum pwe' də yà'a yeto və bohòyi nə.

15 Mʉ rì ncu àwèŋ bəboŋ. Wèŋ ka bohòmʉ̀ fifi yeŋ, nə kà cəcuŋ sə' ye. A nə boŋ ghak də wèeŋ ye lɛ mòk mʉtsətsə'rəə bòop bum sə ba yè'sə.

16 Nə yeè nə də wèŋ mègù yəyarə fana mʉ nə te fis mak weŋ mʉ cùhu mʉ fo'.

17 Wèŋ sə dʉk də wèeŋ ŋgàa rɛŋsi nə ye ŋgàa ghàk də wèŋ sə kà yumok jamə. Wèŋ sə dʉk vɛ'nə, nə kà rì də wèeŋ co bwìŋ koksə manziŋ bohòwèŋ rì. Wèeŋ ŋgàa jìŋ, sə gi mbwè to, nə ye ŋgàa ntwì lis.

18 Ye də mʉ̀ sə tip weŋ dʉk də, wèeŋ və kə ywiŋ guù sə wo a tɛ̀ rɛŋsə yà' daàŋ,

daàŋ bohòmʉ̀, ya ŋga wèeŋ tse' ghàk. Wèeŋ kə ywiŋ jəŋ cəək fəfop sə' bohòmʉ̀ ya ŋga wèeŋ lok marè'tu awèŋ fo', nə ywiŋ ncəp sə ya ŋga wèeŋ gesə mʉlisə wèŋ ya wèeŋ ye bum.
19 Mʉ jwagə ŋwə nə mʉ̀ dzəm yi, nə tʉksə sə' yi nə, ya ŋga yi tse' ŋkərə. Ye də wèeŋ ye cəcuŋ, nə bwi fa-a bʉp awèŋ ŋkwɛ̀ŋ.
20 Wèeŋ ye, mʉ̀ tə sə ncùhu, nə sə kum; a ye-a ŋga ŋwə nə yi yuk ŋgì àm nə muk fa mʉ ncùu sə fana, mʉ nə ni lo mʉnda'à yi anə. Mʉ ni lòmbwa, vesi zʉ be'lə bɛŋ mvwe' mò'fis.
21 Ŋwə nə yi təəŋ-a gʉgʉŋ tətè nə kə ghak məmumsə fana mʉ nə fa yi mandzə ŋgòcu vesə mʉmvwe' kapràk àm. Yi nə cum be'lə venə mvə'nə mʉ̀ ànə ghak yàm sə', nə kə cum be'lə ves Tɛ̀' àm mʉnə kapràk ye.
22 Ŋwə nə yi tse'-a ntu' ŋgòyuk bum bə zeŋ, yi yu'rə-a bum sə Yòŋsə Nwì sə tsə' fa coos sə.>>

4

Jon Yə Kapràk Nwì Mʉbu

1 Yà'sə ànə ca wes me fana mʉ̀ ye fe'lə yumok səmok. Mʉ̀ à yə ŋga ncùu sə mʉbu mùhu nòto. Mʉ̀ yuk fe'lə ŋgì nə nà' à cèp co ntàŋ nə mʉ̀ à yuk to nà' fa' mantombì nà'a. Yi to mʉ, nə dʉk də, <<Kok və fɛŋ ya mʉ niŋtsok fa wu bum sə yà'a nə kə ye ntsə'mòk.>>
2 Ânə geŋ Yòŋsə Nwì kə kotse' mʉ vɛ'ɛ ghà ànə. Mʉ̀ ye kapràk mʉbu anə ŋga ŋwè cu mbwa.
3 Si ŋwə nə yi à cu mʉmvwe' kapràk nə à sə bà'a rɛŋ kɛ' ncòm bəbaŋ bə fəfop wèŋ, co nsàap lìis mok sə wo togə yà' də Damùn nə ye Rubì. Mvəmvòk à gʉ̀m dzòoŋ kapràk nə. Nà' à tse' ncòom lìs nə wo togə nà' də emerà, yà'a co ncòom ŋgaŋ sə fi.
4 Mʉ̀ à yə fe'lə kapràak mok hum ba-ncòp-kwè. Yà' à təəŋ gʉ̀m dzòoŋ gèsə lòkapràk mòk nə ghaŋ nə mʉtsətsə'rə. Mʉ̀ ye bʉ̀ ŋkwàha bwì sə' hum ba-ncòp-kwè ŋga wo nitse' cəək sə fəfəp, nə cum yak mʉnə kapràak yè'sə. Wo à ta tse' tàam ŋkum mʉtuhù wo. Tàam sə à ye sə wo à gʉ̀ yà' bə guù lòoŋ.
5 Mbʉ̀ŋ à sə bà'a, nə sə cwiŋ və mvwe' kapràk nə vɛ'ɛ nəbʉp. Mʉ̀ ye kàk sàmba ŋga yà' sə kʉə rɛŋ mvwe' kapràk nə vɛ'ɛ bʉ̀əmm. Kàak yè'sə à tə bə tu yòŋsəə Nwì sə̀ sàmba sə.
6 Mʉ̀ ye tə̀m mòk mantombìi kapràk nə. Tə̀m nə à sə rɛŋ vɛ'ɛ njàaŋ.

Mʉ̀ à yə fe'lə yusəmok kwè ŋga yà' tse' yòŋsə̀. Wo təəŋ dzooŋ kapràk nə. Wo à tse' lis ŋkʉ̀ʉŋntɛ̀ŋ. Lis sə à ye mʉni'ì wo, ma si bə maŋkwɛ̀ŋ wèŋ pwe'.
7 Nə mantombì nə à səsə co gwim. Nə ba səsə ye co ndu-mbòŋ. Nə tɛ' à tse' si sə̀ yà' səsə si ŋwè. Nə kwè nə à səsə ye co mpì nə yi sə dzòoŋ dzòoŋ.
8 Nə fòpwe' à tse' bàp ntùŋfu. Ni' awo sə à ye gù liis-lis, bə sə ŋkwɛ̀ŋ bàp mwè pwe'. Wo sə yəm ŋkì nùm bə ndzəm, nə kà teŋsə̀ lok. Wo sə yəm dʉk də,
<<Nwì, wu rərɛŋ, wu rərɛŋ, wu rərɛŋ.
Wù à ye to wù, cu ŋga'a sə̀' wù,
Anə̀ kə̀ və̀ ntsə'mòk sə̀' wù.
Tà mayumòk, Tà mayumòk wu Tà, Nwì nə̀ ghaŋ nə.>>
9 Bum sə̀ kwè sə̀ wo à tse' yòŋsə̀ sə à sə yəm ŋkì ŋgòkùksə nə sə kwasə liŋ ŋwə nə̀ yi à cu mʉnə kapràk nə. Yi nə̀ yi cu mvèsə̀ nə̀ mvèsə̀.
10 Wo yəm vɛ'nə fana bʉ̀ ŋkwàha bʉ̀ʉ sə̀ hum ba-ncòp-kwè sə wèŋ gbʉ sə nze, nə kuksə yi sə̀'. Wo cok noŋsə tàam awo sə mantombìi kapràk ye nə, nə sə dʉk də,
11 <<Mbè, Tà, nə ye Nwì,
wu kə̀kʉrə̀ bohòbwì ŋgòkùksə wu, wəp wu nə fa wu ŋàŋ.
Bʉsə̀ wù à gʉ̀ bum pwe' wù.
Wù à tsərə kok sə̀' wù də bum pwe' ye.>>

5

Wo Sə Kùksə Mo Nsùŋgaŋ Nə Yi À Lòkok Mvwe' Kpʉ

1 Ânə geŋ, mʉ̀ ye ŋga ŋwə nə yi cu mʉnə kapràk nə kotse' ŋwàk mòk bo ma zʉ. Ŋwàk nə à ye nsàp nə co wù lim nà'. Wo à còm nà' ma mʉŋkwɛ̀ŋ bə ndzə ntòpwe'fo'. Wo jəŋ lìŋ, nə lem lok nà' bə zeŋ bòp sàmba.

2 Mʉ ye masinjà Nwì mòk nə yi tse' ŋàŋ,
yi sə fuŋ bə ŋàŋ də, <<Ŋwè nə yi kʉrə co
yi yep fis to lìiŋ yè'e, nə firə to ŋwàk nè'e
ndà?>>
3 Ŋwè à ka nə mò'fis mʉbu kè sə
nzeŋgòŋ kè mvwe' bʉ kpʉkpʉ àlɛ nə co
yi muk nà' yeŋ.
4 Mʉ à yə vɛ'nə, waŋ ko mʉ bʉusə ŋwè
nə mò'fis co yi muk nà' à ka yeŋ.
5 Fana ŋkwà'ŋwè mòk mʉtsətsə'rəə
sə hum ba-ncòp-kwè sə à dʉk mʉ də,
<<Tsəp; kà wa bʉusə ŋwè nəmòok yo nə
co yi muk. Yèè, ŋwə nə wo to yi də Gwim
nə yi tesə mvwe' bòp lak Judà, nə yi ŋgwì
ŋkum Devìd nà'a kəkʉrə ŋgòyep fis lìiŋ
sə, nə muk ŋwàk nə. Yi à ghak bum pwe'
yi.>>
6 Fana mʉ ye Mo Nsùŋgaŋ mòk ŋga yi
tə mʉtsətsə'rəə kapràk nə bə bum sə kwè
sə wo tse' yòŋsə sə. Bʉ ŋkwàha bʉu sə
hum ba-ncòp-kwè sə wèŋ təəŋ gʉm gesə
lo yi mʉtsətsə'rə. Nsùŋga nə à sə yəəŋ
co wo à zə yuk yi mantombì laŋ. Yi à tse'
ndoŋ sàmba, nə tse' lis sə' sàmba. Lis sə
sàmba yè'sə à sə təəŋ mʉnə tu yòŋsəə
Nwì sə sàmba sə yi à tumsə vesə yà' sənə
nzeŋgònə ma nə fòpwe' sə.
7 Fana Mo Nsùŋgaŋ nə və, nə kə jəŋ
ŋwàk nə nà' ye ndzənə bo ma zʉʉ ŋwə
nə yi cu mʉnə kapràk nə.
8 Yi ànə jəŋ ŋwàk nə vɛ'nə fana bum sə
ŋwəm kwè sə bə bʉ ŋkwàha bʉu sə hum
ba-ncòp-kwè sə wèŋ bʉhʉ mantombìi yi
anə sə nze. Ndàaŋwè à tse' luŋ, nə tse'
ŋgàp nə wo à gʉ bə guù bə làmindà ca.
Làmindàa sə à təəŋ mʉnə tu pìriyàa bʉu
Nwì pwe'fo'.
9 Wo à yəm ŋkì nə fi. Wo sə yəm də,

<<Wu kəkʉrə ŋgòjə ŋwàk nə, nə yep fis
lìiŋ sə.

Bʉsə wo à zə wu fana wù ywiŋ fa Nwì
bwì sənə nzeŋgònə pwe' nə pwe'
bə kpʉ yònə.

Wù à ywiŋ və wo mvwe' bòop lak pwe',
mvwe' ncèep lak pwe' nə ye mvwe'
ŋgwìi bwì pwe'fo' sə'.

10 Wù a gʉ wo ŋgòye mok mvwe' gaŋ
ŋkum Nwì, nə gʉ wo ŋgòsə fa gùrə
co ŋgàa fa satikà'a sə ŋgòkùksə
Nwì.
A sə' wo sə wo nə kok ŋkum sə nzeŋgòŋ
anə.>>
11 Mʉ à kʉk fe'lə mok fana mʉ ye mas-
injàa Nwì, nə yuk ŋgìi awo. Wo à ye vɛ'ɛ
ncùhù malà' co wù kà ta to. Wo à təəŋ
dzòoŋ kapràk nə bə bum sə ŋwəm kwè
bə bʉ ŋkwàha bʉu sə hum ba-ncòp-kwè
sə wèŋ pwe' mʉtsətsə'rə.
12 Wo sə yəm fuŋ fis dʉk də,
<<Oòwùu Mo Nsùŋgaŋ nə wo à zə,
Wu kəkʉrə ŋgòtse' ŋàŋ.
Wu kəkʉrə ŋgòtse' ghàk
Wu kəkʉrə ŋgòtse' ŋkərə pwe'.
Wu kəkʉrə ŋgòtse' yòŋ.
Wu kəkʉrə wù co bwì pwe' kuksə wu.
Wu kəkʉrə co bwì kwasə wu.
Wu kəkʉrə co liŋ yoo yam lo man-
tombì.>>
13 Ànə geŋ mʉ yuk ŋgìi bum sə mʉbu
bə sə nze nə ye sə wo cu ma sə mbwè
nzeŋgònə wèŋ pwe'. Mʉ yuk ŋgìi bum
sə ma sə ndzəpə bə ŋgìi bum sə yà' tse'
yòŋsə ŋga wo cu-a sə ma fòkè fòpwe' nə
pwe', ŋga wo sə yəm ŋkì. Wo sə yəm dʉk
də,
Vès kwasə wù nə wù cu mʉnə kapràk,
Nə kwasə Mo Nsùŋgaŋ nə sə'.
Vès kùksə wu, nə yamsə liŋ yo.
Vès sə dʉk də kapràk yònə ye gaŋ yoo
mam gəgeŋ fo' mvèsə nə mvèsə.
14 À nə ye vɛ'nə, yum sə kwè sə wèŋ kwi'
də, <<A ye vɛ'nə.>> Fana bʉ ŋkwàha bʉu
sə wèŋ bʉhʉ sə nze, nə kuksə yi.

6

Mo Nsùŋga Nə Ye ŋgòYep Fis Lìiŋ Sə Sàmba Sə

1 Ànə geŋ, mʉ ye ŋga Mo Nsùŋga nə
yep fis to lìiŋ nə mò'fis mvwe' lìiŋ sə
sàmba sə. Yi à yep ntɛ̀ŋ, mʉ yuk ŋgì yum
sə wo kwè sə mòk. Ŋgì nə à cèp bə ŋàŋ
co mbʉŋ sak yi vɛ'ɛ. Nà' cep də, <<Tesə
vəə.>>
2 Mʉ ye fe'lə nàmbà'rə nə fəfop ŋga nà'
tesə vəə. Mʉ ye ŋga ŋwə nəmòk yi kok cu
mʉnə nàmbà'rə, nə kotse' wòmŋgiŋ ndzə
bohòyi. Wo à fa yi tàm ŋwə nə ghaŋ mòk.
Yi à lòsə ŋgòghak lòmok sə ŋkuŋ.

3 Mo Nsùŋga nə yep fis lìŋ nè ba, ŋgì yu nè ba cep sə'. Ŋgì nə dʉk də, <<Tesə vèə.>>
4 Nàmbà'rə nè bèbaŋ tesə və ŋga wo fa ŋwè nè yi kok cu mbwa nə ŋàŋ ŋgòkè jə fis lògɛsə fifi sənə nzeŋgòŋ nə ya bwìiŋ lʉlʉ̀, nə zə ni'. Yi à kotse' fèk nè ghaŋ ndzə bohòyi sə'.
5 Yi yep fis nè tɛ', yu nè tɛ' cep sə' də, <<Tesə vèə.>> Mʉ̀ ye ŋga nàmbà'rə nè səseŋ tesə vèə. Mʉ̀ ye ŋga ŋwè nè yi kok cu mbwa nə kotse' kilù ndzə bohòyi.
6 Mʉ̀ yuk gʉ̀ co ŋgì mòk cèp vèsə mvwe' bum sə kwè sə dʉk də, <<Ŋwèe nə jə mbàam sə yi fàk yiskok nùmbu mò'fis, nə ywiŋ ndooŋ rɛès tɛ', nə jə fe'lə sə' mbàam ntsə' fàk mòk, nə ywiŋ ndooŋ gòmbì ntùŋfu.>> Yi dʉk fe'lə sə' də, <<Wèeŋ kà mve' nə ye rùk gʉ̀ bʉpsə.>>
7 Fana Mo Nsùŋga nə yep fis fe'lə lìŋ nè kwè. Mʉ̀ yuk ŋga yum sə ŋwəm sə nè kwè cèp də, <<Tesə vèə.>>
8 Mʉ̀ ye nàmbà'rə mòk nè yi kpʉ ncòm dèmm vɛ'. Liŋ ŋwè nè yi à kok cu mʉnə nàmbà'rə ènə à ye də Kpʉ. Nzeŋgòŋ yòŋsèə bʉ̀ kpʉkpʉ à sə bɛ' lòŋwè ènə sə' maŋkwèŋ. Wo à fa wo ŋàŋ də wo zə bwìŋ bòp mò'fis sənə bòp kwè bə bʉ̀ʉ sə sə nzeŋgòŋ sə pwe'. Də wo zə wo bə fèk, nə jəŋ və njè bə yiyaŋ nə ye fe'lə bə nàam sə bʉp sə co yà' ko bwìŋ.
9 Yi yep fe'lə lìŋ nè tàŋ nə. Mʉ̀ ye yòŋsèə bʉ̀ʉ sə wo à zə wo də bʉ̀ʉsə wo à dzəm Nwì bə zìnə, nə sə tsoho ncèp ye nə wèŋ. Yòŋsèə bʉ̀ʉ yè'sə à ye ma sənə mbwè kàm nè wo fagè satikà' bohòNwì fo'.
10 Wo à wa furə fis bə ŋàŋ də, <<Oò, wùu Nwì Tà nə wù tse' bwìŋ pwe' wù. Wu rərɛŋ nə ye zìnə. Wù sə dʉk də vèes nə cum mali fɛn, nə kə dzeŋ sèŋ ŋkuŋ ya ŋga wu nə sak bʉ̀ʉ sə sə nzeŋgòŋ sə wo à zə ves yà'a, nə tʉksə wo-ɛ?>>
11 Ànə geŋ, wo fa cèk nè fəfop bohòndàaŋwè pwe' bə tu. Wo tsok fa fe'lə yà' sə' də, yà'a cum yoŋsə tse' ntòvɛ'nə bʉ̀ʉsə wo ka pwe'fo' ntòme wes. Wo də bwema yà'wèŋ mok sə wo sə fàk lo' bohòNwì cu lì sə nzeŋgònə nə zə wo sə' ŋkuŋ.
12 Mʉ̀ ye fe'lə ŋga Mo Nsùŋga nə yep fis lìŋ nè ntùŋfu nə. Mʉ kʉk à, ŋga nzeŋgòŋ sə tsòho vɛ'ɛ bə ŋàŋ wù kà fʉ̀k. Nùm seŋ bʉʉŋ bìp, bìp, bìp co gàcèk nè səseŋ. Ŋwə baŋ bʉʉŋ ye co ndʉəm jwaàŋ.
13 Ŋkèŋkàŋ sə coho gbʉ tsoŋ mʉbu co bwe ŋgwìi piàa sə yè' wo.
14 Ŋgùp ntòbu à nòm bisə vɛ'ɛ ywep kɛ̀' mò'fis, co wo lim gɛsə kəà. Nda pwe'fo' nə ye bə nze sə yà' à ye mʉtsətsə'rəə ndzəp pwe', à coho gɛsə fo'.
15 Bwìŋ pwe' à sòbo bə caŋ ŋgòkè swìhi. Ŋkəŋkum wèŋ, bʉ̀ ŋkwàha bwìŋ wèŋ, ŋkum sojà wèŋ, ŋgàa ghàk nə ye bə bʉ̀ʉ sə wo tse' liŋ wèŋ, ŋkwèŋ bə bwe nze wèŋ pwe' à ca swìhi. Mok à ca ni sənə mvòk, mok swìhi nooŋ kɛ' bə mbwèe lìs wèŋ nduk.
16 Wo waŋ to nda bə lìs wèŋ də yà'a kə kəəŋ gbʉ mʉ ni'ì wo ya ŋwè nè nà' cu mʉnə kapràk nà'a kà wo yə, ya wo caŋ gɛsə mvwe' ŋgə' nè Mo Nsùŋga də yi fa wo nə sə'.
17 Bʉsə mvèk awo ŋgòjòok və laŋ, ŋgà mù' cùu nə kà ye.

7

Wo Naaŋ Fa Bʉ̀ʉ Izùrɛ Wèŋ Mok Ncòom Nwì

1 Yà'sə ànə me fana mʉ̀ ye masinjàa Nwì kwè ŋga wo tə mvwe' tò'o nzeŋgòŋ kwè fo'. Wo à sə təəŋ fo', nə sə kotse' fəsə fəfəə sə bə tò'o nzeŋgòŋ sə kwè sə də ya yà'a kà cà. Fəfè à sə kà mʉmvwe' nze nə cà, kà mʉ ndzəpè sə' cà, nə kà mʉ tʉhʉ̀ sə' cà lok.
2 Fana mʉ̀ ye fe'lə masinjà Nwì mòk nè yi ànə tesə və ma ntonùm. Yi à kotse' yu nè ŋgòbɛ̀ŋbo bə zeŋ ndzə bohòyi. Á ye yu bɛŋbo nè Nwì nè yi cu ŋwəm nə. Masinjà Nwì nə à to fuŋ masinjàa mok sə kwè, sə Nwì anə fa wo ŋàŋ ŋgòbʉpsə nzeŋgòŋ, nə ye ŋgòbʉpsə ndzəp sə'.
3 Yi tsok fa yà'wèŋ də yà'a kà nzeŋgòŋ kè ndzəp àlɛ ntòbʉpsə̀. Yi də yà'a yuk tətè tse'ŋga wo còm naaŋ fa wes ŋgàa fàak Nwì wèŋ ncòm mʉ nzà sihì ŋkuŋ.
4 Ànə geŋ mʉ̀ yuk mvè'nə wo tsə' də a bwì sʉ̀nɛ sə wo tse' ncòom yè'sə mʉsihì

wo sə. Wo à dʉk də a bwì ncùhù ŋkʉ̀ mò'fis bə ncùhù hum kwè-ncòp-kwè, sə wo à tesə mvwe' buhu lak Izùrɛ mò'fis, mò'fis.
5 Bʉ̀ʉ sə wo à naaŋ fa wo ncòm mvwe' buk lak Judà à ye bwì ncùhù hum-ncòp-ba. Buk lak Rubè à ye ncùhù hum-ncòp-ba. Buk lak Gaàd à ye ncùhù hum-ncòp-ba.
6 Buk lak Asà à ye ncùhù hum-ncòp-ba. Buk lak Naptalè à ye ncùhù hum-ncòp-ba. Buk lak Manasà à ye ncùhù hum-ncòp-ba.
7 Buk lak Saimʉ̀ à ye ncùhù hum-ncòp-ba. Buk lak Levì à ye ncùhù hum-ncòp-ba. Buk lak Ìzakà à ye ncùhù hum-ncòp-ba.
8 Buk lak Zebulòà ye ncùhù hum-ncòp-ba. Buk lak Jòsep à ye ncùhù hum-ncòp-ba, nə ye mvwe' buk lak Benjamè sə' bwì ncùhù hum-ncòp-ba.

Bwì Co Wù Kà Ta To Sə Kùksə Nwì

9 Yà'sə à mèe, mʉ̀ ye fe'lə bwì vɛ'ɛ nduk nə nduk co ŋwè kà ta to. Bʉ̀ʉ yè'sə wèŋ à tesə və mvwe' bòop lak pwe', mvwe' ncèep lak zəzok nə ye mvwe' ŋgwìi bwì pwe'fo' sə'. Wo à sə təəŋ mantombìi kapràk Nwì nə ŋga nsùŋgaŋ nə sə' fo'. Wo à nitse' cəək sə fəfəp, nə kotse' maŋ ndzə bohòwo lòoŋ.
10 Wo à sə fu torə fis mʉtsə dʉk də,
<<Nwì àvès nə yi cu mʉnə kapràk ye nə
a fa ves lùŋ yi.
Yi fa càsə ves nà' ndzə bohòMo Nsùŋgaŋ
nə.>>
11 Masinjàa Nwì pwe' à təəŋ dzòoŋ gèsə lòkapràk nə, bə yum sə kwè sə wèŋ nə ye bʉ̀ ŋkwàha bwì sə wèŋ mʉtsətsə'rə. Fana masinjàa sə pwe' bʉhʉ sə nze, nə kuksə Nwì.
12 Wo sə dʉk də,
<<A ye vɛ'nə.
A yi Nwì àvès nə nə yi kəkuk.
A kwasə yi, yi tse' ŋkərə pwe' yi.
A gurə kuksə yi, yi tse' ŋàŋ pwe'.
Liŋ yee yam lo mantombì, gaŋ ye kà lə
yuk.
Yà'a ye vɛ'nə.>>
13 Ŋkwà' ŋwè mòk mò'fis à fek mʉ dʉk də, <<Wù rì nsàp bʉ̀ nə wo nitse' cəək sə fəfəp yè'e, nə riŋ mvwe' sə wo vəə à?>>
14 Mʉ̀ dʉk fa yi də, <<Pàpa mʉ̀ ka riŋ, tsok fa mʉ.>> Yi dʉk mʉ dʉk də, <<Bʉ̀ʉ sə wù sə yə wo yà'a, a wo sə wo à təəŋ, nə ca tesə bə mvək ŋgə' nə bʉp nà'a. Wo à cùk fopsə cəək awo yà'a bə ndʉəm Mo Nsùŋgaŋ nə.
15 Nà'a njo nə wo tə mantombìi kapràk Nwì nùm bə ndzəm, nə sə kuksə yi mʉnda'à yi sə. Ŋwə nə yi cu mʉ kapràak nà'a, yi nə ye bə yà'wèŋ nùumbu pwe', yumok kà wo gʉ̀.
16 Njè bɛŋ bə njè ndzəp nə kà wo mok ya yuk fe'lə, nùm kà wo mok sə' to tèŋ barə yuk.
17 A nə ye vɛ'nə bʉ̀ʉsə Mo Nsùŋgaŋ nə yi mʉtsətsə'rə mvwe' kapràk nà'a, yi nə ye co ganakù' àwo yi. Yi nə gʉmsə lo yà'wèŋ mvwe' ndzəp nə nà' tse' lùŋ, wo no. Nwìi nə yisə fis fa wo ndzəplis awo mʉ lisə wo pwe'.>>

8

Mo Nsùŋgaŋ Nə Yep Fis Liŋ Nə Sàmba Nə

1 Yà'sə à cà gɛsə, mʉ̀ ye ŋga Mo Nsùŋga nə yep fis liŋ nə sàmba nə. Yi à yep nà' fana bum pwe' dʉk dok. Ŋwè kà kwis, kwis lok tətè kə dzeŋ mvək mom səsap ntèŋ.
2 Fana mʉ̀ ye ŋga'a masinjàa Nwì sə sàmba sə ŋga wo tə mantombìi Nwì. Wo à fa wo pwe'fo' ntàŋ mò'fis, mò'fis.
3 Masinjà Nwì mòk à və kə təəŋ mvwe' kàm nə wo fagə Nwì satikà' fo'. Yi à kotse' tasà nə wo à gʉ̀ nà' bə guù ndzə bohòyi. Wo à fa yi làmindà ŋkʉ̀ʉŋ də yi tɛŋ torə be'lə yà' bə pìriyàa bʉ̀ʉ Nwì wèŋ, mʉmvwe' kàm nə wo fagə Nwì satikà' mbwa nə. Wo à gʉ̀ kàm nə nà' tə kə mantombìi Nwì nə bə guù.
4 Ndindi làmindàa sə à lòkok be'lə lòmʉtsə bohòNwì bə pìriyàa bʉ̀ʉ sə wèŋ, ndzə bohòmasinjà Nwì nə.
5 Fana masinjà Nwì nə cup jəŋ mis mvwe' kàm nə. Yi naaŋ mis sə mʉnə tasà nə, nə mak tsooŋ vesə yà' sə nzeŋgòŋ. Mvə'nə yi à màk tsoŋ yà' ntèŋ mbʉ̀ŋ ba'a lìɛŋ, nə sa'rə nə bʉp fana nzeŋgòŋ nə tsoho.

Ntàaŋ Sə̀ Kwè Sə̀ Mantombì Sə

6 Yà'sə̀ à càa, masinjàa Nwì sə̀ wo sàmba sə wèŋ à fʉ̀hʉ ŋgòfʉəp ntàaŋ sə̀ wo kotse' sə. 7 Masinjà nə̀ mantombì à fʉəp nə̀ nje. Mʉ̀ ye ŋga ŋgwìŋ sə̀ wo tòrə yà' bə mis nə ye ndʉəm gbʉ̀ tsoŋ sə nze. Nzeŋgònə sə, co wo à gàpsə-a nà' bòp tɛ', ye də sə fis bòp mò'fis. Tʉ sə̀ nzeŋgònə à sə wes sə̀' co bòp mò'fis sənə bòp tɛ' sə̀'. Ŋgaŋ sə̀ sə nzeŋgòŋ nə pwe' à sə sə̀' vɛ'nə.

8 Ânə geŋ, masinjà nə̀ ba fʉəp ntàŋ nə̀ nje nə sə̀'. Mʉ̀ ye yumòk co nda vɛ'ɛ ŋga nà' sə kʉə bə mis. Wo jəŋ nà', nə kə mak gesə sə ndzəpə̀ pwòò.

9 Mʉ̀ ye ŋga wo à gàpsə-a ndzəp pwe'fo' bòp tɛ', ye də bòp mò'fis à bʉ̀ʉŋ wes ndʉəm pwe'. Bum sə̀ yà' tse' yòŋsə̀ sə ndzəpə̀ pwe', bòp mò'fis sənə sə̀ tɛ' à kpʉ wes sə̀'. Fana bòp ŋgwes tosə̀ ndzəp mò'fis sənə sə̀ tɛ' à bʉp wes sə̀'.

10 Masinjà nə̀ tɛ' à fʉəp nə̀ nje. Ŋkə̀ŋkàŋ mòk nə̀ ghaŋ nə̀ nà' à sə kʉə co kàk à yəəŋ mʉbu. Nà' à tsə mbwa, nə kə gbʉ mʉ ndzəpə̀, nə ye mvwe' bwe ndzəp tesəgə̀ sə̀'. Wo à gàpsə-a ndzəp pwe' bòp tɛ', ye də yi à gbʉ̀ mʉnə bòp nə̀ mò'fis.

11 Liŋ ŋkə̀ŋkàŋ nə à ye də Cʉcʉk. Nà' à gbʉ̀ʉ, bòp ndzəp nə̀ mò'fis sənə bòp tɛ' à cʉk bʉp wes pwe'. Bʉ̀ʉ sə̀ wo à no ndzəp nə à kpʉ vɛ'ɛ wùriŋ.

12 Masinjà nə̀ kwè fʉəp ntàŋ nje. Yi à fʉəp, yà' ko tiŋ fis nùm ma bòp mò'fis sənə bòp tɛ', nə ye ŋwə sə̀' vɛ'nə. Yà' à ko ŋkə̀ŋkàŋ sə̀' bòp mò'fis sənə bòp tɛ'. Â nə ye vɛ'nə fana bòp marɛŋ àwo sənə sə̀ tɛ' à liiŋ. Maràŋ bə nə̀ ndzəmə̀ pwe', marɛŋ à ka yeŋ mvwe' bòp mò'fis sənə tɛ'.

13 Mʉ̀ à kʉ̀k fe'lə, mʉ̀ ye ŋga mpì mòk sə dzòoŋ mʉbu sə̀sap. Yi kɛ' dʉksə ŋgùŋ dʉk də, <<Ghʉghi', ghʉghi', ŋgə' èè. A nə ye ŋgə' nə̀bʉp bohòbʉ̀ʉ sə̀ wo cu sə nzeŋgòŋ, ghà nə̀ ŋga wo yuk mvə̀'nə̀ masinjàa sə̀ wo bwehe cu tɛ' yà'a fʉəp ntàaŋ awo.>>

9

Ntàŋ Nə̀ Tàŋ Nə

1 Ânə geŋ, masinjà nə̀ tàŋ fʉəp ntàŋ nje. Mʉ̀ ye ŋga ŋkə̀ŋkàŋ mòk gbʉ̀ tsoŋ mʉbu. Wo à fa ki sə̀ ŋgòmùk ncùu wʉ sə̀ yà'a kà làgə̀ yà'a bohòyi.

2 Ŋkə̀ŋkàŋ nə à mùk ncùu sə fana ndindi kok ca sik, sik, sik co wo tɛ̀ kòp nə̀ ghaŋ. Ndindi sə à sə lòmʉbu, nə kə lok nùm bə ntòbu nə pwe' mpaaŋ. Maràŋ bʉʉŋ co a ndzəmə̀.

3 Ŋgwim à tesə tsoŋ mʉmvwe' ndindi sə vɛ'ɛ wùriŋ, nə kə lok nzeŋgòŋ pwe'. Wo gʉŋ bə nsàp ŋàŋ mòk vɛ'ɛ co nsàp ŋgam mòk nə̀ wo togə̀ nà' də sə̀kopiyònà'a.

4 Wo à tipsə ŋgwim sə də, yà'a kà bum sə̀ yà' to tesə kok ma sə nze nə̀ mò'fis zʉ bʉpsə̀ lok. Wo də yà'a tʉksə megu bʉ̀ʉ sə̀ yà'wèŋ ka ncòom Nwì mʉ nzà sihì wo tse'.

5 Ka də ŋgwim sə zə bʉ̀ʉ yè'sə wèŋ sə̀' yeŋ. Wo tʉksə yà'wèŋ, nə fa wo ŋgə' mʉnə ŋwə tàŋ. Ŋgə' nə̀ wo yeŋsə fa bʉ̀ʉ yè'sə nə, aco sə ta wo sə̀kopiyòvɛ'ɛ. Sə̀kopiyòo nə ta-a ŋwè, nà' yaaŋ cep casə mvə̀'nə̀ nu tagə̀ ŋwè.

6 Mʉnə ŋwə sə̀ tàŋ yà'sə, bwìiŋ nə lap kpʉ bʉ̀ə. Bwìŋ nə dzəm vɛ'ɛ wùriŋ də kpʉ ko gɛsə lo wo, kpʉ kà wo sə̀' ko.

7 Ŋgwim sə à səsə co nàambà'rə̀ sə̀ wo fʉ̀hʉ yà' ŋgòkə̀ màk dzè' fo'. Yumok ye mʉtuhù wo co tàm ŋkum nə̀ wo gʉ̀ bə guù. Si awo à səsə si ŋwè.

8 Nʉ̀əmtu awo à ye co nʉ̀əmtu bəba; nzòŋ awo cəp co nzòoŋ gwim.

9 Wo à təhə lok ŋgùuŋ awo bə bap yumok co ntɛŋ, fana mvə̀'nə̀ wo à sə dzòoŋ, bàap awo sə cwiŋ co bòp nàambàrə̀ sə sə̀ lòyu nə̀ wo togə̀ nà' də cariyònà'a mvwe' dzè'.

10 Wo à tse' ntə̀ŋsə̀ sə̀sap co ntə̀ŋsə̀ sə̀kopiyò. Wo à sə ta tʉksə bwì mʉnə ŋwə sə̀ tàŋ sə bə ntə̀ŋsə̀ə yè'sə.

11 Ŋkum awo nə̀ yi tse' wo nə, a masinjà nə̀ yi tse' ŋàŋ bə wʉ sə̀ yà'a kà làgə̀ sə. Bʉ̀ʉ Jus wèeŋ to yi bə ncèep lak awo də Abadòŋ fana bʉ̀ʉ Gris wèŋ to yi yàwo də Âpoliyòŋ. Liŋ ye yè'sə dʉk də, Ŋgà bʉpsə̀ bum.

12 Yà'a mvə̀'nə̀ ŋgə' nə̀ mò'fis lə̀ tə vɛ'nə. Cu malì ŋgə' ba sə̀ yà'a nə və ŋkuŋ.

Ntàŋ Nə Ntùŋfu Nə

13 Ànə geŋ, masinjà Nwì nə ntùŋfu nə fʉəp ntàŋ nə nje. Yi à fʉəp, mʉ̀ yuk ŋga ŋgì mòk sə tesə və mvwe' njoŋ gʉəp sə kwè, sə kàm nə wo à gʉ̀ nà' bə guù nə; kàm nə təəŋgə mantombìi Nwì.

14 Ŋgì nə dʉk fa masinjà nə ntùŋfu nə yi tse' ntàŋ ndzə bohòyi nə də, <<Fìŋ mè'rə masinjàa mok sə kwè sə wo à kì nòŋsə wo mvwe' ndzəp Yufèretìs yà'a.>>

15 Wo fiŋ me'rə wo ya wo lo kə zə wes bòp bwì mò'fis sənə bòp tɛ'. Wo à kì nòŋsə wo ŋgòtək mvək ànə, sənə nùmbu ànə, bə ŋwə ànə sənə ŋkà'ŋgòŋ ànə.

16 Bʉ̀ʉ mok à ye ŋgàa ko' nàambà'rə sə'. Wo tsok mʉ də bʉ̀ʉ sə wo kok yàwo nàambà'rə pwe' à ye malà' ŋkʉ̀ ba.

17 Sə' mvək ànə mʉ̀ ye mali nàambà'rəə sə bə bʉ̀ʉ sə wo a kok yà' sə sə'. Wo à nitse' ntɛŋ mok mʉŋgùu wo, yà' sə baŋ co mis, nə sə seŋ co nswɛŋbʉ, nə sə barə co ni' ndu tətàm sə'. Nàambà'rə sə à tse' tu awo co tu gwim. Wo nɛ̀ cù, mis bə ndindi nə ye zok ŋkàŋ sə rəm duk tesə kwàa nəbʉp.

18 Bum sə tɛ' sə yà' à sə tesə kə cùhu yè'sə, a zeŋ sə yà' à zə wes bòp bʉ̀ nə mò'fis sənə bòp tɛ' sə.

19 Ŋàaŋ nàambà'rə sə à ye kə cùhu bə mà ntəŋsəə wo. Ntəŋsəə awo sə à ye co tu no vɛ'ɛ. Wo à sə tʉ̀ksə bwì bə nsàp ntəŋsə ànə vɛ'nə.

20 Bʉ̀ʉ sə wo à ka yàwo sənə ŋgə' ènə kpʉ, à ka ntʉm awo kupsə. Wo à sə kùksə malì yòŋsəə ze' nə ye bum lak co rùm sə'. Wo à jə ntɛŋ co guù, bə sivà nə ye bron wèŋ, nə gʉ rùum sə fo'. Bʉ̀ʉ mok gʉ yàwo bə lìs, mok gʉ bə tʉ sə'. Wo à sə kùksə bum sə wà yè'sə vɛ'nə ŋga kaco yà' ye bum yeŋ, nə kà bum sə' yuk, nə kà sə' gì.

21 Wo à ka də wo kupsə ntʉm awo nə kà bwì mok zə sə' dʉk. Wo à sə tesə malì rʉ̀m fo', sə ko sàhà, nə sə yəyə.

10

Masinjà Nwì Mòk Jə Və Mʉŋwàk Mòk

1 Mʉ̀ à yə fe'lə ma ŋkʉ̀ŋkʉ̀m masinjà Nwì mòk ŋga yi tsə mʉbu. Cək nə yi à nitse' mʉ ni'ì yi, à ye mbàk, fana mvəmvòk naaŋ dzooŋ yak mʉ tuhù yi. Si ye sə kʉə co nùm, kùu ye ye co a ntseŋ mis nə ghaŋ.

2 Yi à mùk tse' mʉŋwàk mòk nə jo vɛ'ɛ ndzə bohòyi sə'. Yi à təəŋ, yi tes kùu ye sə ma màk mʉ ndzəpə̀, nə tes sə ma ŋkwìp mʉ ŋkà'a.

3 Yi à to fuŋ bə ŋgì nə ghaŋ co gwim sə cwì yi vɛ'ɛ. Mvək nə yi à to vɛ'nə, mbʉ̀ŋ sak kɛ̀' sàmba ŋgòdzəm fəsə fa yi.

4 Ŋgìi mbʉ̀ŋ sə sàmba sə à sa' vɛ'nə fana mʉ̀ də mʉ com bum sə wo cèp sə. Ŋgì mòk cep vesə bohòmʉ̀ mʉbu də, <<Kà yà' còm, ya ŋwèe kà yà' rì. Yà'a cum swihi vɛ'nə.>>

5 Ànə geŋ, masinjà nə yi nə tes kù ma mòk sə ndzəpə̀, nə tes mòk mʉ ŋkà'a nə fis tse' kok bo ye sə ma màk mʉtsə̀,

6 nə kɛŋ bə liŋ Nwì nə yi cu ŋwəm nə. Yi à kɛ̀ŋ Nwì nə yi à gʉ̀ ntòbu, gʉ nzeŋgòŋ nə gʉ ndzəp, nə ye bə bum sə yà' cu sənə bum yè'sə pwe'fo'. Yi də, <<Mvək ka ŋgòcàsə mok yeŋ.

7 Mvək nə masinjà nə sàmba nə fʉəp ntàŋ nje, fana bum sə Nwì à sə fʉ̀hʉ swìhi yà'a nə tesə və jəja fana yi gʉ wesə yusə yi à sə dzəm ŋgògʉ̀ʉ sə. Yà'a nə ye megu mvə'nə yi tsə' fa ŋgàa tsòhòbum Nwì wèŋ sə.>>

8 Mʉ̀ yuk fe'lə ŋga'a ŋga ŋgì nə nà'a nə cep to mantombì fa' mʉbu cèp bohòmʉ̀ də, <<Dù, nə kə jəŋ mʉŋwàk nə ndzə bohòmasinjà Nwì, nə yi mùk tse' nà', nə tes kù ma mòk sə ndzəpə̀ ma mok mʉ̀ ŋkà'a nà'a.>>

9 Fana mʉ̀ kə dʉk fa masinjà nə də yi fa mʉ ŋwàk nə. Yi dʉk mʉ də, <<Kòzʉ. Nà'a nə ye kə cùhu wù lʉ̀lʉm co nu, nə ye sə vəə wù bʉp.>>

10 Mʉ̀ à jə ŋwàk nə, nə zʉ nà'. Nà' ye kə cùhu mʉ̀ anə lʉ̀lʉm. Mʉ̀ à mì gèsə nà' sə vəə, nà' kə ye ca bʉp.

11 Wo à tsə' fa fe'lə mʉ də, <<Nwìi nə gʉ mali wu ŋgòrì bum ye mok ŋga wu tsoho yà'. Bum sə nə ye bə liŋ tò'o lak wùriŋ, nə ye bə bòop bʉ̀ʉ sə wo tse' ncèp zəzok, nə ye ŋgwìi bwì sə' wùriŋ bə ŋkəŋkum awo sə'.>>

11

Bwì Ba Sə Tsòho Ncèp Nwì

1 Ànə geŋ, wo fa mʉ rərəŋ mòk nə wo fʉ̀kgə̀ bum bə zeŋ, nə dʉk mʉ də, <<Dù, nə kə fʉk ja'a ndap Nwì nə ghaŋ nə bə zeŋ, nə fʉk kàm nə̀ wo fagə̀ Nwì satikà' mbwa nà'a sə̀'.>> Wo à tsə̀' mʉ sə̀' də mʉ fʉk wes, mʉ̀ taŋ bʉ̀ʉ sə̀ wo cu mbwa ŋgòkùksə Nwì sə̀' pwe'.

2 Nə kà mvwe' sə̀ yà'a ma sə mbiŋ yà'a fʉ̀k. Wo də mʉ me'rə yà'sə vɛ'nə bʉ̀ʉsə̀ yà'a mvwe' sə̀ wo à mè'rə fa fo' bohòbʉ̀ lakmvum. Wo nə gi nəŋ ntʉm lak nə̀ rərɛŋ anə mʉnə ŋwə hum kwè-ncòp-ba.

3 <<Mʉ nə tumsə bʉ̀ʉ am bwìŋ ba, wo nə nitse' gàa cəək sə̀ wo wagə̀ kpʉ bə zeŋ yà'a. Mʉ nə fa wo ŋàŋ ŋgòtsòho ncèp Nwì mʉnə nùumbu ncùhù mò'fis bə ŋkʉ̀ ba, bə hum ntùŋfu.>>

4 Bʉ̀ʉ sə̀ ba yè'sə, wo yà'sə co nsàp tʉ nə̀ yi zəmgə̀ ŋgwì wo sə to nà' də Olìp nà'a. Wo ye fe'lə sə̀' bwe teberə̀ə laàm sə̀ ba sə̀ yà' tə mantombìi Tà nə̀ yi tse' nzeŋgòŋ yi nə.

5 A ye-a ŋga ŋwə̀ nəmòok dʉk-a də yi gʉ wo bʉp, mis tesə kə̀ cùhu wo, nə tɛŋ vəpsə bʉ̀ʉ sə̀ wo də wo gʉ bʉp sə. A nə ye yà'sə mok vɛ'nə də ŋwə̀ nə̀ yi dʉk-a də yi gʉ wo bʉp pwe', ŋgə̀ŋgàŋ kpʉ megu kpʉ.

6 Mvə̀'nə̀ wo nə sə tsoho ncèp nə̀ Nwì nə fana, wo nə tse' ŋàaŋ sə̀ aco wo lok ntòbu, mbʉ̀ŋ kà li. Wo nə tse' ŋàaŋ sə̀ ŋgògʉ̀ ya ndzəp pwe' bʉʉŋ wes ndʉəm sə̀'. Wo nə tse' ŋàaŋ sə̀ aco wo to və nsàp ndònə̀ wo dzəm pwe' sə nzeŋgòŋ anə.

7 Wo tsòho wes ncèp nə fana nàm ŋgaŋ nə̀ bʉp nə̀ yi cu sənə wʉ sə̀ yà' kà lègə̀ nə nə tesə və, bə yà'wèŋ lʉ. Nàm ènə nə ghak wo, nə zə wo.

8 Vèeŋ ni' awo sə nə nooŋ sə ntòmandzə̀ lak sə̀ wo tɛ'lə Tà àwo fo' mʉntə̀əŋ sə. Wo a to fa lak yà'sə liŋ ŋgònìtsə̀' mvə̀'nə̀ yà' cu dʉk də lak Sodòm bə lak Ijìp.

9 Bwìŋ nə tesə və mvwe' bòop lak sə̀ sənə nzeŋgòŋ nə pwe' nə̀ pwe', lak nə̀ mò'fis nə kà bwehè cu. Wo nə və, nə kə kʉk ja'a vèeŋ ni' bʉ̀ʉ yè'sə mʉnə nùumbu tɛ' bə bwes, nə kà dzəm də ŋwèe tuuŋ yà' dzəm.

10 Bwe nzeŋgòoŋ nə kwa kpʉ bʉ̀ʉ sə̀ ba yè'sə vɛ'ɛ wùriŋ. Wo nə kaŋ kpʉ sə, nə sə fa kɛ' bwì bum wà nduk nə̀ nduk. Wo nə sə kwa vɛ'nə də bʉ̀ʉsə̀ yà' à sə tsòho ncèp Nwì, ncèp nə sə jə və fa wo ŋgə' wùriŋ.

11 Nùumbu sə̀ tɛ' bə bwes sə à càa, Nwì yoŋsə gesə fa wo yòŋsə̀, wo yəəŋ fəsə səmok. Mvə̀'nə̀ wo à lòkok, wʉə ko bʉ̀ʉ sə̀ wo à yə wo sə vɛ'ɛ nəbʉp.

12 Ànə geŋ, bʉ̀ʉ sə̀ ba yè'sə yuk ŋga ŋgì ŋwə̀ mòk sə to vèsə wo mʉbu bə ŋàŋ dʉk də, <<Wèeŋ kok və mbwinə.>> Bʉ̀ʉ sə̀ ba sə wèŋ à lòkok lòmʉbu ndzənə mbàk ŋga bʉ̀ʉ sə̀ wo sə bɛ̀ŋ yà' sə wèŋ sə yə bə lis.

13 Mvə̀k ànə à ye ntɛ̀ŋ fana nzeŋgòŋ tsoho bə ŋàŋ wùriŋ. Lak sə̀ wo à ye fo' sə, bòp nə̀ mò'fis sənə bòp hum à kəəŋ gbʉ̀ bʉp wes pwe'. Nà'a kəəŋ vɛ'nə, nə zə bwì ncùhù sàmba. Bwees bʉ̀ʉ mok sə̀ wo à bwehe cu sə à wəp vɛ'ɛ wùriŋ fana wo kuksə nə yamsə liŋ Nwì nə̀ mʉbu nə.

14 Yà'a mvə̀'nə̀ ŋgə' nə̀ ba nə lə̀ tə vɛ'nə. Ŋgə' nə̀ tɛ' nə və mali mvə̀k ghàr.

Ntàŋ Nə̀ Sàmba Nə

15 Masinjà nə̀ sàmba à fʉəp ntàŋ nə̀ nje nə fana mʉ̀ yuk ŋga ŋgìi bwì sə cèp vèsə mʉbu. Ŋgìi sə sə cep bə ŋàŋ dʉk də,

<<Mvə̀k kə̀ dzèŋ laŋ nə̀ Tà Nwì àvès bə
Krɛst nə̀ yi ànə tumsə lo nà' sə
nzeŋgòŋ nə kok gaŋ nzeŋgòŋ nə
laŋ.
Wo nə cum maligeŋ ŋkum mok wo mvèsə̀
nə̀ mvèsə̀.>>

16 Ànə ye vɛ'nə fana, bʉ̀ ŋkwàha bʉ̀ʉ sə̀ hum ba-ncòp-kwè, sə̀ wo cu mʉnə kapràk sə wèŋ gbʉ sə nze mantombìi Nwì, nə kuksə yi.

17 Wo dʉk də,

<<Wùu Nwì Tà, nə̀ wù tse' ŋàŋ pwe',
Wù à ye to mantombì wù, cu malì ŋga'a
sə̀' wù.
Vès kwasə wùriŋ mvə̀'nə̀ wù a jə ŋàaŋ
yo sə̀ yà' yam vɛ'ɛ sə, nə kotse'e nə
nzeŋgòŋ nə bə zeŋ.

18 Bwe nzeŋgòŋ a sə jòk bohòwù,

Fana mvə̀k njòŋgòjòok kʉ̀rə̀ə nə sə̀' nə̀
wu nə sak bʉ̀ kpʉkpʉ.

A sə' mvək nə wu nə lak ŋgàa fàha yo sə
wo à sə tsòho ncèp yònə.
Wu nə lak bu̱u̱ yo pwe'fo', ŋkwàha bwì
nə ye bweŋke' sə'.
Nè'e sə' mvək nə wu nə bu̱psə bu̱u̱ sə wo
à sə bu̱psə nzeŋgòŋ nə.>>
19 Wo à cèp wes vɛ'nə fana ndap Nwì
muhu nooŋ mu̱ ntòbu to. Mù ye casə gèsə
lo ŋkùp nə nà' tə mu̱nə tu rù̱k nə Nwì à zu̱
bə bu̱u̱ ye nə mbwa. Fana mbù̱ŋ sə ba'a,
nə sə cwiŋ. Nzeŋgòŋ à tsòho, ŋgwìŋ sə
gbu̱ yɛ' tsooŋ sə' nəbu̱p.

12

Jon Yə Ŋwà Nəmòk Nə Ye Bə Ŋòroŋ

1 Ànə geŋ nsàp yumòk yəəŋ mu̱bu nə
nà' ghak mu̱ mu̱tuhù. Ŋwà nəmòk, ŋga
yi nitse' nùm mu̱ ni'ì yi, nə nəŋ tes kùu
ye mu̱ nə ŋwu̱. Yi ta tse' tàm ŋkum bə
ŋkəŋkàŋ mbwa hum-ncòp-ba.
2 Mvək à ku̱rə yi də yi dzə mwe, fana
yi sə waŋ torə fis ŋga mo nə sə lum yi.
3 Yumòk nə nà' à ghak mu̱ à yəəŋ fe'lə
mu̱bu anə səmok. Mù à yə ma ŋku̱ŋku̱m
ŋòroŋ mòk nə bəbaŋ ŋga yi tse' tu sàmba
bə ndoŋ hum. Yi à ta tse' tàam ŋkum bə
tu ye sə mò'fis, mò'fis lòoŋ fo'.
4 Yi à ləp kùrə màk tsoŋ ŋkəŋkàŋ sə
nze, bòp mò'fis sənə bòp tɛ' bə ntəŋsə ye.
Yi à təəŋ kə mantombìi ŋwà nə yi sə ghà
mwe nə də ya yi ko zu̱ mo nə ghà nə wo
dzə nà'.
5 Ànə ka sap, ŋwà nə dzə mombam. Yi nə
ye ŋkum bohòlak sə sə nze pwe', nə sə
sak bə ntò' ntɛŋ ndzə bohòyi. Wo à dzə
fis mo nə ntèŋ, wo le' jəŋ yi, nə caŋsə gɛsə
lo yi mvwe' kapràk Nwì nə.
6 Ŋwà nə yi à dzə mo nə à ca lòye ŋgəà
mvwe' sə Nwì à fu̱hu̱ nòŋsə fa yi. Wo
nə sə jəŋ ŋkərə bohòyi fo' mu̱nə nùumbu
ncùhù mò'fis bə ŋku̱ ba bə nùumbu hum
ntùŋfu.
7 Ànə nə gèŋ, dzè' tesə mu̱bu. Masinjà
Nwì mòk nə ghaŋ nə liŋ yee Makè nà'a
bə masinjàa ye wèŋ à təəŋ ŋgòlu̱ ŋòroŋ
nə bə masinjàa ye sə'.
8 Makè wèŋ à ghak wo fana wo kà mok
dzəm də yà'a cum fe'lə mu̱bu mok dzəm.
9 Fana wo à jə ŋòroŋ nə, nə mak tsoŋ
vesə yi sə nze bə masinjàa ye sə wèŋ
pwe'. Ŋku̱ŋku̱m ŋòroŋ ànə, a rərèŋ no
nə liŋ yee Satà, ŋkum ze' sə bu̱p wèŋ. Yi
à sə bòrə bwì sə nzeŋgòŋ pwe' sə' yi.
10 Fana mù yuk ŋgì mòk nə ghaŋ ŋga
nà' sə cèp vèsə mu̱bu du̱k də, <<Lùŋ nə
nà' tesə və bohòNwì àvès kə tsèŋ ves laŋ.
Ŋàaŋ ye bə gaŋ ŋkum ye nə ye ŋàaŋ sə
Krɛst nə yi à tum nə wèŋ pwe' yè' mok
mvwe' jəja kwaraŋgaŋ. A vɛ'nə bu̱u̱sə
ŋwə nə yi à sə təəŋgə mu̱tuhù bwema
avès, nə sə lap wo nzak nùm bə ndzəm
nà'a, wo a fis màk gɛsə yi mu̱bu laŋ.
11 Bwema avès sə wèŋ à ghak yi bə
ŋàaŋ ndu̱əm Mo Nsùŋgaŋ, nə ye bu̱u̱sə
wo à sə tsòho də ncèp ye nə zìnə sə'. Wo
à gù ntu̱u̱m awo sə' də a ye-a sə' də wo
kpu̱ kpu̱, nzak kà fo' ye.
12 Ye də kwəkwa ye mu̱bu. Bu̱u̱ sə
mu̱bu pwe' wèeŋ ŋak yàwèŋ sə'. A bu̱p
bohònzeŋgòŋ, nə ye bə ndzəp sə', bu̱u̱sə
Satà tsooŋ lòca. Yi sə jòk vɛ'ɛ bu̱u̱sə yi rì
də mvək ye nə, nà'a ləm.>>
13 Ŋòroŋ nə à rì də wo bɛ' màk tsoŋ yi
sə nze laŋ fana yi ye ŋgòjùm ŋwà nə nà'
dzə mombam nə də yi bɛ' ko nà'.
14 Ànə ye vɛ'nə fana wo fa ŋwà nə bàp co
bàap mpì nə ghaŋ, də ya yi dzooŋ caŋ lo
gɛsə mvwe' no nə bə zeŋ. Yi nə dzooŋ
lo ŋgəà mvwe' sə wo fu̱hu̱ nòŋsə fa yi
fo' fu̱hu̱. Wo nə sə jəŋ ŋkərə bohòyi fo'
mu̱nə lùumŋgòŋ tɛ' bə bwes.
15 Ànə geŋ, no nə lu fis ndzəp kə cùhu
yi co ndzəp nə ghaŋ, də ya ndzəp nə bək
kurə lo ŋwà nə.
16 Ncàk à tɛsə ŋwà nə wùriŋ. Ncàk à nè
cùu ye, nə no wes ndzəp sə ŋòroŋ nə lu
fis sə.
17 Ànə ye vɛ'nə fana ŋòroŋ nə jok
bohòŋwà nə vɛ'ɛ nsàp nə bu̱p. Yi lokok
lo də yi lo kə mak dzè' bə bwe ŋwà ènə
mok wèŋ. Bwe ŋwà ènə mok sə, a bu̱u̱ sə
wo yukgə du̱k Nwì, nə dzəm ncèp Jisòs.
18 Ŋòroŋ nə à kə tesə təəŋ ndzə ŋgu̱
ndzəp mòk nə ghaŋ.

13

Nàam Sə Bu̱p Ba

1 Ŋòroŋ nə ànə təəŋ vɛ'nə fana, mʉ̀ ye
nàmŋgòmòk nə bʉp ŋga yi sə tesə kok sə
ndzəpə̀ anə. Nàmŋgònə à tse' tu sàmba,
nə tse' ndoŋ hum. Yi à ta tse' tàam ŋkum
mʉnə ndoŋ sə mò'fis mò'fis lòoŋ. Wo à
còm naaŋ fa yi nsàap liŋ sə̀ bʉp zəzok
mʉnə tu ye sə sə̀' lòoŋ. Liŋ nə̀ fòpwe' à
sə yàk Nwì yàak.
2 Nàm nə̀ mʉ̀ à yə nə, yi à ye co mba, nə
tse' bo wəwə̀ŋ bə ŋkurə sə̀sap co bo nsàp
nàm mòk nə̀ wo togə̀ nà' də bɛ̀ɛ̀, nə ye
bə cùu ye co gwim. Ŋòroŋ nə à jə nsàp
ŋàŋ ye bə ŋàaŋ ŋkum ye pwe'fo', nə fa
nàm nə̀ bʉp ènə. 3 Tu nàm ànə mòk à tse'
bap mvwe' nəmòk mbwa nə co nà' zə yi,
megu də mvwe' nə à mè laŋ. Nàm ènə
à gʉ̀ nzeŋgòŋ pwe' mərə yi bʉ̀ə̀ fana bwì
pwe' bɛ' lo mok mandzə̀ ye.
4 Bwì pwe' à sə kùksə ŋòroŋ nə də
bʉ̀ʉsə̀ nà' fa ŋàaŋ nà' bohònàm nə. Wo à
sə kùksə nàm nə sə̀', nə sə dʉk də, <<Ŋwə̀
nəmòk kaco nàm nè'e dzeŋ, kaco ŋwə̀
nəmòk lʉ to bə nàm ènə sə̀' yeŋ.>>
5 Ŋòroŋ nə à fa nàm ènə ŋàaŋ sə̀
ŋgònɛŋni' nə sə ci' mvwès bə liŋ Nwì. Wo
à fa yi ŋàŋ ŋgògʉ̀ yusə̀ yi dzəm pwe'fo'
mʉnə ŋwʉ hum kwè-ncòp-ba.
6 Ànə geŋ, yi yeto ŋgòcì' fa Nwì mvwès,
nə sə gʉ bʉpsə liŋ Nwì sə bə mvwe' ncum
Nwì sə wèŋ pwe'. Yi à gʉ̀ vɛ'nə bohòbʉ̀ʉ
sə̀ wo cu mʉbu pwe' sə̀'.
7 Wo à mè'rə yi sə̀' də yi lʉ bə bʉ̀ʉ Nwì
wèŋ, nə ghak yà'wèŋ. Wo à fa ŋàŋ sə̀' də
yi ye co ŋkum bohòbʉ̀ʉ sə̀ sənə nzeŋgòŋ
nə pwe' nə̀ pwe', nə mò'fis kà bwehè cu
fʉ̀'.
8 Bʉ̀ʉ sə̀ sə nzeŋgòŋ pwe' nə kuksə
yi. Bʉ̀ʉ sə̀ wo və̀ mvwe' bòop lak pwe',
mvwe' ncèep lak pwe', nə ye mvwe' ŋgwìi
bwì pwe'fo' sə̀'. Bʉ̀ʉ sə̀ wo nə kà yi kùksə,
megu bʉ̀ʉ sə̀ wo à còm nòŋsə liŋ awo
ndzənə ŋwàk lùŋ nə̀ Mo Nsùŋgaŋ nə̀ wo
à zə yi tse' nə. Liŋ yè'sə, wo à còm nòŋsə
yà' ŋga nzeŋgòŋ nə ka ntòyeto.
9 Ŋwə̀ nə̀ yi tse'-a ntu' ŋgòyuk bum fo'
ye də yi yu'rə na.
10 Ŋwə̀ nə̀ wo à dʉk də wo nə̀ ko lok yi
ntsə'mòk fana ncə̀əp bʉ̀ə̀, wo nə̀ ko lì yi
korə. Ŋwə̀ nə̀ wo à gʉ̀ yi də wo nə̀ zə yi bə
fèk fana wo nə̀ zə lì yi bə fèk anə. Nə yeè
nə vɛ'nə fana a bə̀boŋ də bʉ̀ʉ Nwìi wèeŋ
təəŋ gʉgʉŋ, nə sə fa ntʉʉm awo bohòTà.
11 Ànə geŋ, mʉ̀ ye fe'lə nàm ŋgòŋ
mòk nə̀ bʉp sə̀mok ŋga yi tesə və̀ ma
mʉ ŋkà'a. Yi à tse' ndoŋ ba co mʉfwè'
nsùŋgaŋ, nə sə cep bə ŋgì co ŋòroŋ.
12 Yi à sə gʉ̀ bum wùriŋ mʉnə tu nàm
mòk nə̀ mantombì nə. Yi à gʉ̀ bʉ̀ʉ sə̀ sənə
nzeŋgòŋ nə pwe' ŋgòkùksə liŋ nàm mòk
nə̀ mantombì nə. Nàm nə̀ mantombì nə
a yi nə̀ yi tse' bap mvwe' mòk mʉnə tu ye
mòk co nà' zə yi nə.
13 Nàm nə̀ maŋkwɛ̀ŋ ènə à gʉ̀ bum
maŋgəŋgèŋ vɛ'ɛ wùriŋ. Yi à gʉ̀ mis tsoŋ
mʉbu, nə və sə nze mʉ lisə̀ bwì jəja
kwaraŋgaŋ.
14 Yi à gʉ̀ maŋgəŋgèŋ wùriŋ mʉnə tu
nàm mòk nə̀ mantombì nə fana yi borə
wes bwì sənə nzeŋgòŋ nə pwe'fo' bə
zeŋ sə̀'. Nàm ènə à tsə̀' fa bwì dʉk də,
yà'wèeŋ ci tes yumok nə̀ nà'a nə təəŋ
mʉnə tu nàm nə̀ mantombì nə ŋgògʉ̀ də
ya liŋ nàm ànə yam lo mantombì. Nàm
nə̀ yi à də wo kuksə liŋ ye nə, a nə̀ yi à
tse' mvwe' fèk mʉ tuhù co nà' zə yi fana
yi kà kpʉ nə.
15 Wo à dzəm də nàm nə̀ maŋkwɛ̀ŋ nə
yoŋsə gesə fa yu nə̀ wo ci nə yòŋsə̀, ya
nà'a tse' ŋàaŋ sə̀ ŋgòcèp cù, nə tse' ŋàaŋ
sə̀ ŋgòzə ndàaŋwè pwe' nə̀ nà' sə kà yi
kùksə̀.
16 Nàm nə̀ ba ènə à gʉ̀ sə̀' də wo naaŋ
fa ndàaŋwè pwe'fo' ncòm mʉ nzà sihì kè
ndzənə bo ma màk àlɛ. Ŋkwà'ŋwè bə
mweŋkɛ' nə ye ŋwə̀mbam bə ŋwàŋwè
pwe' à tse' tsoŋ ncòm ènə, ŋwə̀ nə̀ mò'fis
nə kà bwehè cu.
17 Ŋwə̀ nə̀ yi kà-a ncòm ànə tse', kaco
yi ywiŋ yumok yeŋ, nə kà yumok sə̀' sèŋ.
Ncòm ènə à ye liŋ nàm ŋgòŋ nə, nə ye sə̀'
nombà nə̀ nà' təəŋgə̀ mʉnə liŋ ye sə.
18 Bwìŋ tse' ŋkərə̀, nə riŋ nombà ènə.
Ŋwə̀ nə̀ yi tse'-a ŋkərə̀ fana yi nə riŋ li
yusə̀ nombà ènə tə fo' sə. Nà'a nombà
ŋwè, nà'a ŋkʉ̀ ntùŋfu bə hum ntùŋfu-
ncòp-ntùŋfu.

14

Bʉ̀ʉ Mo Nsùŋgaŋ Nə Wèŋ Sə Yəm Ŋkì

1 Mʉ̀ à yə Mo Nsùŋgaŋ nə ŋga yi
tə mʉmvwe' nda mòk nə wo to nà' də
Zayòŋ. Yi à təəŋ fo' bə bwì ncùhù ŋkʉ̀
mò'fis bə ncùhù hum kwè-ncòp-kwè. Wo
à còm naaŋ liŋ ye bə liŋ tɛ̀' ye mʉ nzà sihì
bʉ̀ʉ yè'sə pwe'fo'.
2 Mʉ̀ yuk ŋgì mòk ŋga nà' sə cèp vèsə
mʉbu co sə gbʉ cəcwà ndzəp. Ŋgì nə sə
cwiŋ sə̀' co mbʉ̀ŋ sə kùm yi, nə sə boŋ lo
co wo sə buk luŋ vɛ'ɛ.
3 Bʉ̀ʉ yà'sə pwe', a təəŋ kə̀ mantombìi
kapràk nə, bə mantombìi yum sə̀ kwè sə̀
wo cu ŋwəm sə, nə ye kə mantombìi bʉ̀
ŋkwàha bwì sə̀ hum ba-ncòp-kwè sə wèŋ.
Wo à təəŋ vɛ'nə, nə sə yəm ŋkì nə̀ fi. Ŋkì
ènə kaco ŋwə̀ nəmòk yə'rə riŋ to nà' yeŋ.
A rì mègù nà' bʉ̀ʉ sə̀ ncùhù ŋkʉ̀ mò'fis bə
ŋkʉ̀ hum kwè-ncòp-kwè sə, sə̀ Jisòs à làk
tiŋ fis wo mʉŋgorə̀ bʉ̀ʉ sə̀ sə nzeŋgòŋ sə.
4 Yà'a wo sə̀ wo à ka ni' awo bə bə̀ba
gʉ̀ bʉpsə yuk, wo cu mvə'nə̀ wo à dzə
wo. Wo sə yuŋ bɛ' kɛ' lo Mo Nsùŋgaŋ nə
mvwe' sə̀ yi sə lòpwe'. Yi a ywiŋ fis wo
mʉŋgorə̀ bwì, nə noŋsə wo zok ŋgòye
bʉ̀ʉ Nwì nə ye sə̀ ye sə̀'.
5 Wo ka mvwès ci' yu' nə kà mʉ zə̀p jòŋ
sə̀' tse' yuk.

Masinjàa Nwì Sə̀ Tɛ'

6 Mʉ̀ à yə fe'lə masinjà Nwì mòk sə̀mok
ŋga yi sə dzòoŋ mʉbu sə̀sap ntɛ̀ŋ. Yi à
sə jə və̀ Ntirə̀ nə̀ Bə̀boŋ nə̀ nà'a nə̀ kà
mè yuk ŋgòtsə̀' fa nzeŋgòŋ nə lòoŋ. Yi
nə tsok fa bohòbuhu lak pwe' nə ye bə sə̀
wo tse' ncèep lak zəzok pwe'fo', nə̀ mò'fis
nə kà bwehè cu.
7 Yi cep fis bə ŋàŋ də, <<Wèeŋ wəp Nwì,
nə kuksə yi, bʉ̀ʉsə̀ mvə̀k kʉ̀rə laŋ nə̀ yi
nə sak nzak ndàaŋwè pwe'. Ye də wèeŋ
kuksə yi. Yi nə̀ yi a gʉ̀ ntòbu bə nzeŋgòŋ,
nə gʉ ndzəp sə̀ ghaŋ bə sə̀ jo wèŋ pwe'.>>
8 Masinjà Nwì mòk à bɛ'ɛ nə̀ mantombì
nə, nə sə cep də, <<Yi gbʉ̀ laŋ. Lak sə̀
ghaŋ sə̀ wo to yà' də Babilòŋ sə gbʉ̀ laŋ.
Lak sə̀ yi à sə gʉ̀ bwì sənə nzeŋgòŋ nə
lòoŋ ŋgòno rùk ye, rùuk sə gʉ wo, wo sə
yuŋ lo ko sàhà sə̀'.>>
9 Masinjà nə̀ tɛ' à və̀ə, nə sə cep fis bə
ŋàŋ dʉk də, <<Ndàaŋwè pwe' nə̀ yi sə
kùksə nàm nə, nə sə kùksə yu nə̀ wo à
ci nà' bʉ̀ʉ liŋ nàm nə, nə dzəm sə̀' də wo
naaŋ fa yi ncòom nàm nə mʉ nzà sihì yi
kè ndzə bohòàlɛ pwe',
10 wo nə̀ yə mvə̀'nə̀ Nwìi jòkgə̀ə. Nwìi
nə jok bohòyi, yà' ye co a rùuk sə̀ yà' cəp
gʉ bʉp vɛ'ɛ wùriŋ. Ŋgə̀ŋgàaŋ nə no wes
yà' pwe' ŋga yi ka kù cok. Yi nə ye ŋgə̀' nə̀
co wù kà fʉ̀k sə misə̀. Mis sə nə sə kʉə co
wo gèsə ca ŋkàŋ, fana yi sə ye ŋgə' ca ŋga
masinjàa Nwì sə̀ rərɛŋ bə Mo Nsùŋgaŋ nə
wèŋ sə yə.
11 Ndindi mis sə̀ wo nə sə ye ŋgə' ca
sə nə sə kok, nə kà tiìŋ yuk. Bʉ̀ʉ sə̀ wo
à sə kùksə nàm bə yu nə̀ wo ci tes nà'
ŋgòyamsə liŋ ye, nə ye bə bʉ̀ʉ sə̀ wo à
naaŋ ncòom liŋ ye wèŋ pwe'fo' nə kà lo
mʉ lisə̀ gèsə yuk nə̀ mvèsə̀, maràŋ bə
ndzəmə̀ pwe'.>>
12 Ye də bʉ̀ʉ Nwì sə̀ wo sə bɛ' yusə̀ Nwì
sə dʉk, nə sə dzəmtse' mali Jisòs sə̀' wèeŋ
nəŋ tes-a kù gʉgʉŋ.
13 Fana mʉ̀ yuk fe'lə ŋgì mòk ŋga nà' sə
cèp tsə və̀ mʉbu anə sə̀' də, <<Còm bum
yè'e còmə; rɛŋsi bohòbʉ̀ʉ sə̀ wo a kpʉ
ŋga wo a dzəm bohòTà laŋ.>> Yòŋsə̀
Nwì nə sə dzəm də, <<A vɛ'nə. Ye jəŋ
ŋga'a lo mantombì, fàha sə̀ wo à sə gʉ̀ʉ
mè laŋ. Wo nə cum yoŋsə, nə sə kwa,
bʉ̀ʉsə̀ wo yə lə̀là' àwo nə̀ wo tse' bə fàha
sə̀ wo à gʉ̀ʉ sə.>>

Mvə̀k Nə̀ ŋgòKʉp Kʉ̀rə

14 Mʉ̀ kʉk fe'lə sə̀mok, mʉ̀ ye mbàk nə̀
fəfop. Ŋwə̀ nə̀ yi à cu mʉnə mbàk anə
à səsə co Mo Ŋwè. Yi ta tse' tàm ŋkum
nə̀ wo à gʉ̀ nà' bə guù, nə kotse' fɛ̀cɛ̀s nə̀
cəcəp ndzə bohòyi.
15 Fana masinjà Nwì mòk tesə tsoŋ mʉ
ndap Nwì nə̀ ghaŋ nə. Yi fuŋ gesə fa lo
ŋwə̀ nə̀ yi cu mʉnə mbàk nə də, <<Mvə̀k
kʉ̀rə ŋgòkə̀ kʉp bum sə̀ mʉ nzuù sə laŋ.
Bum sə̀ wo à bì yà' sənə nzeŋgòŋ nə a
gʉ laŋ. Jə fɛ̀cɛ̀s yònə, nə ye ŋgòkə̀ kʉp
yà'.>>
16 Yi à dʉk vɛ'nə fana, ŋwə̀ nə̀ yi à cu
mʉnə mbàk nə wʉŋsə yak fɛ̀cɛ̀s ye nə
vɛ'ɛ, nə kʉp wes bum sə̀ sə nzeŋgòanə
pwe'.

17 Mʉ ye fe'lə masinjà Nwì mòk səmok
ŋga yi tesə tsə və̀ mʉ ndap Nwì nə̀ mʉbu
nə. Yi à tse' fɛ̀cɛ̀s nə̀ cəcəp ndzə bohòyi
sə̀'.
18 Fana mʉ̀ ye fe'lə masinjà mòk səmok.
A ye yi nə̀ yi kumsəgə̀ mis sə̀ mvwe' kàm
nə̀ wo fagə̀ Nwì satikà' fo'. Yi à tesə və̀
fo', nə sə cep fuŋ fa masinjà mòk nə̀ yi
anə tse' fɛ̀cɛ̀s nə̀ cəcəp nə də, <<Yeè, nto'o
ndik tʉ nə̀ wo togə̀ nà' də grep nà'a bà
laŋ. Jəŋ fɛ̀cɛ̀s yò, nə ci' yà' fo'.>>
19 Yi à dʉk vɛ'nə, masinjà nə wʉŋsə yak
fɛ̀cɛ̀s nə, nə ci' mak gesə lo yà' mvwe'
sə̀ wo kə ŋamgə̀ yà' fo' sə. Wo ŋam yà'
vɛ'nə, yà' ye yà'a gbʉ̀' nə̀ nà' təə mʉnə
tu yusə̀ Nwìi nə gʉ bʉ̀ʉsə̀ yi jòk bə bwìŋ
ŋkʉ̀ʉŋ.
20 Mvwe' sə̀ wo ŋamgə̀ yà' fo' sə ka
ma mʉ ntòlak yeŋ. Wo à ŋam ŋgwìi
grep sə də ya ndzəp sə tesə. Ndʉəm tesə
nja co ndzəp. Ndʉəm sə caŋ vɛ'ɛ tètè lo
kìlometà ŋkʉ̀ tɛ', nə ye bə cəco sə kʉəp
lo kwiŋ mò'fis.

15

*Masinjàa Nwì Sàmba Sə̀ Wo Jə Və̀ Ŋgə'
Sàmba*

1 Yà'sə à mèe, mʉ̀ ye fe'lə yu
maŋgəŋgèŋ mòk mʉbu səmok nə̀ ŋkərə̀
bisə mʉ bʉ̀ʉ zeŋ pwe'. Mʉ̀ à yə masinjàa
Nwì sàmba ŋga wo kotse' nsàap ŋgə'
zəzok sə̀' sàmba. Yè'sə ànə ye mok
ləsə̀ mbwè ŋgə', sə̀ Nwìi nə jəŋ və yà'
ŋgònìtsə̀' wes jə̀jòk ye.
2 Mʉ̀ à yə yumok sə̀' nə̀ nà' à ye co
ndzəp nə̀ ghaŋ. Ndzəp nə gʉ co wo tòrə
be'lə mis bə gə̀las. Mʉ̀ à yə bʉ̀ʉ sə̀ wo à
ghak nàm nə, nə ye bə yu nə̀ wo à ci fa
yi, nə bɛŋ nombà liŋ ye sə wèŋ ŋga wo tə
ŋgʉ ndzəp anə. Wo pwe' à kotse' luŋ sə̀
Nwì a fa wo.
3 Wo à sə yəm ŋkì Musì nə̀ yi à ye ŋgà
fàk Nwì, nə ye bə ŋkì Mo Nsùŋgaŋ nə
wèŋ. Wo à sə yəm dʉk də,
<<Nwì àvès Tà, wù tse' ŋàŋ pwe' wù.
Bo fàha yo yam càsə cù, bwì pwe' mərə
yà'.
Tse' lak sə̀ sə nzeŋgòŋ pwe' wù.
Yusə̀ wu gʉ̀ pwe'fo' rərəŋ nə ye zìnə.
4 Wùu Tà, ŋwə̀ nə̀ mò'fis nə̀ co yi kà wu
wəp ka yeŋ.
Bwì pwe' nə kuksə megu liŋ yo.
Ŋwə̀ nə̀ Rərɛŋ mègù wù.
Buhu lak sə̀ sənə nzeŋgòŋ nə pwe'fo' nə
kuksə megu wu,
Bʉsə̀ wo yə də bum yo pwe' rərəŋ.>>
5 Mʉ̀ à kʉ̀k fəsə sə̀mok fana mʉ̀ ye ŋga
ndap Nwì mʉbu nòto. A yè'sə tàap cə̀k
nə̀ nà' sə nì tsə̀' də Nwìi fo'.
6 Fana masinjàa Nwì sə̀ sàmba sə̀ wo à
jə və̀ ŋgə' sə̀' sàmba sə tesə mbwa. Wo à
nitse' cə̀ək sə̀ fəfop pup, pup. Wo swi' ci'
yak yà' mʉ ŋgùu bə korə guù.
7 Fana yum sə̀ kwè sə̀ wo cu ŋwəm sə,
mòk à lòkok, nə fa yak masinjàa sə wèŋ
ŋgàp mò'fis, mò'fis bə tu awo lòoŋ fo'.
Wo à gʉ̀ ŋgàap sə bə guù fana ŋga cu ca
jòho ntʉm Nwì nə̀ yi cu ŋwəm mvèsə nə̀
mvèsə̀ nə.
8 Ndindi à tesə və̀ mvwe' yòoŋ Nwì bə
ŋàaŋ ye, nə kə loho mʉmvwe' ndap nə
vɛ'ɛ mpaaŋ. Ŋwə̀ nə̀ co yi ni mʉmvwe'
ndap nə à ka yeŋ lok tètè ŋgə'ə sə̀ masinjà
sàmba a jə və̀ sə à mè wes ŋkuŋ.

16

*Masinjàa Sə Jə Və̀
Ŋgə' Sə̀ Sàmba Sə*

1 Mʉ̀ yuk sə̀' ŋga ŋgì mòk sə cèp
vèsə sə̀' mvwe' yà'sə. Ŋgì nə à sə cèp
fuŋ fa masinjàa Nwì sə̀ sàmba sə wèŋ
də, <<Wèeŋ jə ŋgàap jòho ntʉm Nwì
sə̀ sàmba sə, nə kə kɛ' mak gesə lo sə
nzeŋgòŋ.>>
2 Fana masinjà mòk lokok to, nə kə kɛ'
mak gesə tsoŋ lo yusə̀ sənə ŋgàp nje nə
sə nzehè. Yi à kɛ̀' màk ntɛ̀ŋ, ywɛ̀' to bwìŋ
ni' pwe', nə sə yaaŋ wo vɛ'ɛ. Bʉ̀ʉ sə̀ ywɛ̀'
à to wo yè'sə à ye bʉ̀ʉ sə̀ wo à tse' ncòom
nàm nə, nə sə kuksə yu nə̀ wo à ci nà'
mʉnə liŋ ye nə.
3 Masinjà nə̀ ba à kə̀ kɛ̀' gèsə ye sə
mvwe' ndzəp nə̀ ghaŋ nə. Ndzəp pwe'
gweŋ bʉʉŋ co ndʉəm ŋwə̀ nə̀ kpʉkpʉ.
Bum sə̀ yà'a cugə̀ sə ndzəpə̀ anə pwe' à
kpʉ wes pwe' nə̀ pwe'.
4 Ànə geŋ masinjà nə̀ tɛ' à kə̀ kɛ̀' màk
gèsə ŋgàp nə̀ nje sə mvwe' mantùŋ bə

bwe ntak ndzəp wèŋ. Ndzəp sə bʉʉŋ lo sə' co ndʉəm.
5 Mʉ̀ yuk ŋga masinjà nə̀ yi kʉ̀kgə̀ ndzəp, yi sə cèp də, <<Wù Nwì àvès nə̀ wù cu, ŋga wù à ye to mantombì sə̀', wu rərɛŋ. Bum sə̀ wu sakgə̀ pwe', yà'a rərəŋ mvə̀'nə.
6 Bʉ̀ʉ sə̀ wo à zə bʉ̀ʉ Nwì nə ye bə ŋgàa tsòhòbum Nwì wèŋ, wù fa wo ndʉəm də wo no. A vɛ'nə kə̀kʉrə̀, yà' kʉ̀rə bə fàha awo sə bòŋ.>>
7 Fana mʉ̀ yuk fe'lə ŋga ŋgì mòk sə cèp vèsə mvwe' kàm nə̀ wo fagə̀ Nwì satikà' mbwa nə sə̀'. Ŋgì nə sə cep də, <<Nwì, Tà nə̀ ghaŋ nə. Yusə̀ wu sakgə̀ pwe', yà'a rərəŋ nə ye zìnə.>>

8 Masinjà nə̀ kwè à jə ŋgàp nje, nə kə fe' mak gesə mʉnə nùm. Nùm tse' bwi ŋàŋ ŋgòtɛ̀ bwì co mis.
9 Nùm nə à tɛ̀ bwì vɛ'ɛ wùriŋ. Bohòwo ŋgòkupsə ntʉm awo, nə kuksə Nwì nə̀ yi tse' ŋàŋ bə bum yè'sə fana wo kà dzəm. Wo à bʉ̀ʉŋ yàk Nwì vɛ'ɛ bəboŋ.

10 Masinjà nə̀ tàŋ à kə̀ fè' màk gèsə ŋgàp nə̀ nje mʉmvwe' kapràk nàm nə̀ yi à tesə kok sə ndzəpə̀ nə. Ndzəm dʉk mvwe' lak sə̀ nàm nə cu ŋkum fo' sə pwe' jìk. Bwì sə lum lʉm awo mvə̀'nə̀ sə yaaŋ wo vɛ'ɛ kpʉ bwì.
11 Wo yak Nwì nə̀ mʉbu bʉ̀ʉ ŋgə' nə̀ wo sə yə nə ye sə̀' bʉ̀ʉ ywɛ̀'ɛ sə̀ yà'a sə yaaŋ wo sə. Wo kà dzəm ŋgòmè'rə bʉp awo sə̀ wo sə gʉ̀ sə dzəm lok.

12 Masinjà nə̀ ntùŋfu à kə̀ fè' gèsə ŋgàp nje sənə ndzəp nə̀ ghaŋ nə̀ wo togə̀ nà' də Yufèretìs nà'a. Ndzəp nə zərə wes pwe', də ya ŋkəŋkum sə̀ wo və̀ ma nùm wèeŋ tse' mandzə̀ ŋgòto càa.
13 Fana mʉ̀ ye yòŋsəə sə̀ bʉp tɛ', ŋga wo səsə co mbòtòk vɛ'ɛ. Wo à tesə tsoŋ kə̀ cùhu ŋòroŋ nə bə kə̀ cùhu nàm ŋgòŋ nə ye kə̀ cùhu ŋwə̀ nə̀ ŋgà bòrə̀ bwì də yi ŋgà tsòhòbum Nwì.
14 Yòŋsəə yè'sə a yòŋsəə ze'. Wo tse' ŋàŋ ŋgògʉ̀ bum mok vɛ'ɛ sə̀ co wù kʉk tətè nə sɛɛŋ mam. Wo lo, nə sə to benə ŋkəŋkum sə̀ sənə nzeŋgòŋ nə pwe' də yà'wèeŋ fʉhʉ ŋgòmàk dzè' nùmbu ànə, nə̀ Nwìi nə̀ nìtsə' fa bwì ŋàaŋ ye də yi jòk ntinə nə.
15 (Yeè, wèeŋ kà swì də, <<Mʉ nə və ŋga wèŋ ka riŋ, co ŋgà yə̀ və̀ yi. Anə ye bəboŋ bohòŋwə̀ nə̀ wo nə tseŋ yi ŋga yi cu nca. Ya kà də wo jəŋ lo gɛsə cəək ye, yi gi mvwe' bwì nswɛ̀'mbwè marè'tu ko yi dʉk.>>)
16 Fana yòŋsəə ze' sə wèŋ à gʉ̀ ŋkəŋkum sə̀ sə nzeŋgòŋ sə ŋgòkə̀ tɛstu mvwe' sə̀ wo togə̀ fo' bə ncèep Hibrù wèŋ də Amajidòŋ yà'a.
17 Anə geŋ, masinjà nə̀ sàmba nə fe' mak gesə lo ŋgàp nje nə mʉtsə̀. Fana ŋgì mòk cep vesə mʉnda'à Nwì mvwe' kapràk ye nə. Nà' cep fis bə ŋàŋ də, <<Yà' mè wes mok laŋ.>>
18 Ŋgì ànə à cèp wes vɛ'nə fana mbʉ̀ŋ ba'a, nə sə cwiŋ, nzeŋgòŋ nə tsoho sə̀' pwe'fo'. Nà' à tsòho nsàp nə̀ nzeŋgòŋ nə à yè yèe, nà' à ka ntsə'mòk vɛ'nə tsoho yuk.
19 Ntʉm lak nə̀ ghaŋ nə à saha gà'a bòp tɛ'. Bwe bòop lak sə̀ sə nzeŋgòŋ pwe', à kəəŋ gbʉ̀ wes pwe'. Yà'a mvə̀'nə̀ Nwì à tsərə tse' lak sə̀ ghaŋ sə̀ wo to yà' də Babilòŋ yà'a, nə gʉ də wo ye ŋgə' bʉʉsə̀ yi jòk bohòyà'wèŋ. Yi à gʉ̀ yà' wo ye ŋgə' bəboŋni co ŋgàp rùk nə̀ cəcəp nə̀ wo kotse' wu də wu nə no wes tsoŋ nà' bə ŋàŋ.
20 Lak sə̀ yà' à ye mʉtsətsə'rəə ndzəp pwe' à kəəŋ gbʉʉ nə cəəŋ bisə lòsə ndzəpə̀ anə. Nda à kəəŋ gbʉ̀ wes sə̀' pwe'fo'.
21 Ŋgwìiŋ sə̀ ghaŋ à sə gbʉ̀hʉ tsə mʉbu, nə sə gbʉ bwìŋ mʉni'ì. Ŋgwìŋ nə̀ mò'fis à sə rwì' co bàm rɛ̀s bə tu. Ŋgə' ànə à bʉp vɛ'ɛ kpʉ bwì. Bwì yak Nwì bʉ̀ʉ ŋgə' nə̀ bʉp nə̀ wo yə nə.

17

Ŋwà Sàhà Nə̀ Nje Cà Cù

1 Yà'sə à mè wes fana masinjà mòk mʉtsətsə'rəə sə̀ sàmba sə̀ wo anə tse' ŋgàp sə à və̀, nə kə dʉk mʉ dʉk də, <<Vàə, ya mʉ niŋ tsok fa wu mvə̀'nə̀ ŋwà sàhà nə̀ sàha ye ghak ŋàŋ nà'a nə ye ŋgə'. Ŋwà sàhà nə̀ wù yə ànə, yi tə yà'sə co bə

tu lak mok sə wo ci yà' mvwe' ndzəp fo' wùriŋ.
2 Ŋkəŋkum sə sə nzeŋgòŋ a ko wes sàhà bə ŋwà sàhà ènə pwe'fo'. Bʉ̀ʉ sə sənə nzeŋgòŋ nə pwe' a no rùuk sàha ŋwà ènə sə yi sə fa wo sə tətè nə gbʉ mbum, nə sə yuŋ megu nsàp nə nje nə.>>
3 Mʉ̀ à ye ndzə bohòyòŋsə Nwì fana masinjà Nwì jəŋ lo mʉ ŋgəà. À kə̀ dzèŋ fo', mʉ̀ ye ŋwà nəmòk ŋga yi kok cu mʉnə nàm ŋgòŋ mòk nə bəbaŋ. Wo à jə liŋ sə ànə ye co tse' megu yà' Nwì, nə com ramsə naaŋ fa nàm nə yà' mʉ ni'ì yi pwe'fo'. Nàm nə à tse' tu sàmba bə ndoŋ mbwa hum.
4 Ŋwà nə à nitse' cəək sə bəbaŋ sə yà' gʉ ntɛŋ vɛ'ɛ wùriŋ. Yi à jə guù bə bum mok sə yà'a ba'agə ba'a, bə ntəntuŋ wèŋ, nə fʉhʉ ni' ye bə zeŋ vɛ'ɛ pap. Yi kotse' ŋgàp mòk ndzə bohòyi nə wo à gʉ̀ nà' bə guù. Ŋgàp nə à rwiŋ mègù ca bə bum jòoŋ sə bʉp sə yà' à tesə və̀ bə sàha sə̀ yi kogə̀ sə.
5 Wo à còm naaŋ fa yi liŋ mok mʉ nzà sihì yi bə gbʉ' də,

LAK SƏ GHAŊ SƏ DƏ BABILÒŊ
MA Bʉ̀ ŊGÀA KO SÀHÀ
NƏ YE Bʉ̀ ŊGÀA Gʉ̀ BʉP
JÌ MARÈ'TU SƏNƏ NZEŊGÒŊ

6 Mʉ̀ yə sə̀' də ŋwà nə à jʉ̀hʉ mbum nduəm bʉ̀ʉ Nwì sə̀ wo à zə wo də bʉ̀ʉsə̀ wo sə bɛ' mandzə̀ Jisòs.
Mʉ̀ à yə ŋwà ènə fana mʉ̀ mərə wùriŋ.
7 Fana masinjà Nwì nə fek mʉ də, <<Wù sə mərə yà? Yuk, mʉ tsok rɛŋsə fa wu gbʉ' nə̀ nà' cu bə ŋwà ènə. Mʉ nə rɛŋsə fa wu bə nàm ŋgòŋ nə̀ yi tse' tu sàmba bə ndoŋ hum, nə̀ yi bə̀k tse' ŋwà ènə nə sə̀'.
8 Nàm ànə à ye to mantombì fa' ŋwəm, ŋga'a nè'e yi ka ŋwəm mok yeŋ fe'lə. Yi nə tesə kok sənə wʉ sə̀ yà'a kà lə̀gə̀ sə fana yi lo mvwe' sə̀ yi nə kpʉ bisə mok kɛ̀' mò'fis. Bʉ̀ʉ sə̀ wo cu sə nzeŋgòoŋ nə mərə wùriŋ ŋga wo yə nàm nə. Wo nə mərə bʉ̀ʉsə̀ nà' à ye to ŋwəm, nə kà ŋwəm mok sə̀ ye fe'lə, nə dʉk də yi nə̀ kà və̀ malì sə̀mok. Yè'sə bʉ̀ʉ sə̀ wo à ka liŋ awo ndzənə ŋwàk lùŋ com gesə fa yuk mvə̀'nə̀ nzeŋgòŋ nə à yè yèe.
9 <<Bwìŋ jəŋ ŋkərə̀, nə riŋ bum yè'sə. Tu sə̀ sàmba yà'a a nda sə̀ sàmba sə̀ ŋwà nà'a kok cu mbwa sə.
10 Yà' tə yà'sə sə̀' mʉnə tu ŋkəŋkum sàmba. Ŋkəŋkum yè'sə, sə̀ tàŋ à gbʉ̀ cà gɛsə lòyàwo laŋ. Sə sak gaŋ sə ŋga'a nə̀ mò'fis fana mòk cum fe'lə mò'fis nə̀ yi nə sə və ye maŋkwɛ̀ŋ. Nà'a nə vəə, yi nə sak megu gaŋ ye sə sə̀' mvə̀k momjo wà, kà tətè ye.
11 Nàm ŋgòŋ nə̀ yi à ye to fa' ŋwəm, nə kà nə ŋwəm ŋga'a yeŋ nə, yi ye ŋkum nə̀ fwame'. Yi lo' gù sə̀' bə bòp ŋkəŋkum sə̀ wo sàmba sə. À nə lə də wo nə gʉ bʉpsə yi.
12 <<Ma nə̀ ndoŋ sə̀ hum sə̀ wù yə yà'a, a yà'a ŋkəŋkum sə̀ wo ka gaŋ yàwo ntòkok. Wo nə koksə wo gaŋ, wo ye lok bə nàm nə wèŋ bəbɛ'. Wo nə kà mvwe' gaŋ sə tətè cu. Anə megu mvə̀k ghàr vɛ'ɛ sənə nùmbu nə̀ mò'fis.
13 Ŋkəŋkum sə̀ hum yè'sə, wo nə tse' megu cùu sə̀ mò'fis də nàm nə ŋkum nə̀ ghaŋ bohòwo pwe' yi.
14 Wo nə mak dzè' bə Mo Nsùŋgaŋ Nwì fana Mo Nsùŋgaŋ nə nə ghak wo yi. Yi nə ghak yà' bʉ̀ʉsə̀ yi ŋkum nə̀ yi tse' ŋkəŋkum pwe' yi nə ye Tà nə̀ yi tse' tà wèŋ pwe' sə̀' yi. Ŋkum nə̀ fòpwe' nə wup fa tsoŋ yi bo, nə dʉk də <Tà.> Bʉ̀ʉ yee nə ghak bə yà'wèŋ bəbɛ'. Bʉ̀ʉ yee sə̀ yi to nə cokfis yà'wèŋ fana wo sə bɛ' mandzə̀ nje bə zìnə.>>
15 Masinjà Nwì nə dʉk mʉ də, <<Ndzəp nə̀ wù yə nà' ŋga ŋwà sàhà nə cu fo' nà'a, nà' tə yà'sə mʉnə tu bwì wùriŋ bə lak sə̀ sənə nzeŋgòŋ nə lòoŋ fo', sə̀ wo sə cèp ncèep lak pwe'.
16 Ndoŋ sə̀ hum sə̀ wù yə yà'a bə nàm ŋgòŋ, wo nə bʉʉŋ bɛŋ ŋwà sàhà nə. Wo nə fep wes lo cə̀ək ye pwe', nə me'rə yi nswɛ̀'mbwè. Wo nə zʉ tiŋ ye sə, nə tɛŋ yi bə mis sə̀'.
17 Nwì a gʉ̀ wo yi də wo tse' cùu sə̀ mò'fis, ya yà'wèeŋ gʉ yusə̀ yi à dzəm də yà'a nə ye vɛ'nə sə, nə fa ŋàaŋ awo bohònàm ŋgòŋ nə sə̀'. Yà'a nə cum mam

vɛ'nə tətè bum sə yi à cèp sə nə yeŋ mvə'nə yi à cèp sə.
18 Ŋwà nə wù yə yi ànə, a yà'sə ntʉm lak nə ghaŋ nə yi tse' ŋkəŋkum sə sənə nzeŋgòŋ nə pwe'fo' yi nà'a.>>

18

Lak Babilòŋ Gbʉ̀ Laŋ

1 Yà'sə à mèe, mʉ̀ ye fe'lə masinjà Nwì mòk səmok ŋga yi tsə və mʉbu. Yi à tse' ŋàŋ vɛ'ɛ wùriŋ. Mvə'nə yi à vəə, marɛŋ ye rɛŋ wes nzeŋgòŋ nə pwe'.
2 Yi sə fuŋ fis bə ŋàŋ dʉk də, <<Lak Babilòŋ, sə yà'a lak sə ghaŋ sə, yà' gbʉ̀ laŋ. Nà' gbʉ vɛ'ɛ nsàp nəbʉp, nə bʉp nə. Ŋwə nəmòok fo' mok bʉ̀ə, megu mok fo' ze' bə yòŋsəə sə bʉp wèŋ. Jìgawà' bə nsàap swiŋ sə bʉp pwe' sə kə yiskok gù fo' mok wo.
3 Yi gbʉ̀ vɛ'nə bʉ̀ʉsə bʉ̀ʉ sə sə nzeŋgòŋ wèŋ à sə noho rùuk ye, yà' ye yà'a də bə yà'wèŋ sə koho sàhà fana yà' bʉpsə wo. Njo nə yi à tse' ghàk ləlà bʉ̀ʉ sàhà nə fana yà' gʉ̀ ŋgàa sèŋ bum ntɛŋ wèŋ bʉʉŋ wes ŋgàa ghàk pwe'.>>
4 Ànə geŋ, mʉ̀ yuk fe'lə ŋgì mòk sə' ŋga nà' sə cèp tsə və mʉbu anə sə' ŋkuŋ. Ŋgì nə sə dʉk də, <<Bʉ̀ʉ am wèŋ, wèeŋ tesə gɛsə mvwe' lak yà'sə fo'. Wèeŋ tesə ya wèeŋ kà bʉp wenə wèŋ sə gʉ̀ be'lə, ya wèeŋ kà ŋgə' nə yi nə ye nə wenə wèŋ yə be'lə.
5 Wèeŋ riŋ sə' də bʉp sə yi sə gʉ̀ tətè yà' kùk təəŋ lo mʉtsə co nda yà'a, Nwì a ka yà' swi.
6 Bʉp sə yi a gʉ̀ fa bwìiŋ foho və fe'lə mʉtuhù yi. Nsàp ŋgə' nə yi a fa bwìiŋ foho və mʉtuhù yi sə' mvək ànə kɛ̀' ba. Rùuk ye sə cəcəp sə yi sə fa bwì yà'a, wo fa fəsə yi sə yà' cəp càsə ye sə kɛ̀' ba, yi no yà'.
7 Mvə'nə yi à sə cu to fa', nə sə dʉk də yi ŋwà nə ghaŋ, nə sə yuk lʉ̀m nə bʉp yà'a, ŋgə' nə ye bə manziŋ və bohòyi sə' vɛ'nə. Bʉsə yi à sə nɛ̀ni' də, <Mʉ ŋkum, mʉ̀ ka ŋwà ŋgwemfə yeŋ, fana mʉ nə kà kpʉ sə wa yuk.>
8 Njo nə yi a sə cèp nsàap bum yè'e vɛ'nə fana ŋgə'ə nə ko yi nùmbu mòk. Nùmbu ànə ye, yi nə yaŋ, manziŋ ko yi, njè yaŋ yi fana mis tɛŋ yi sə'. A nə ye vɛ'nə bʉsə Nwì nə yi Tà àvès nə, yi tse' ŋàŋ nə ghak bum pwe', nə sak cì' nzak ye nə yi.>>

Bwìŋ Sə Wa Kpʉ Babilòŋ

9 Ŋkəŋkum sə sə nzeŋgòŋ sə bə yà'wèŋ à sə koho sàhà nə sə cum ncu lʉ̀m sə, nə ye ndindi sə mis sə tɛŋ səsə lak yà'sə, fana wo nə bək bo awo mʉ tuhù, nə waŋ.
10 Wʉə nə ko wo fana wo kə təəŋ mvwe' səsap, nə sə kɛ'ŋgùŋ də, <<Hàva' èè, wʉrək. Tà wèŋ na. Wù lak Babilòŋ nə wù a tse' ŋàŋ vɛ'ɛ wùriŋ nə, ŋgə' və, nə kə ləsə gesə wu moòm ghà nə nàk vɛ'nə èè?>>
11 Ŋgàa sèŋ bum wèŋ pwe' nə waŋ sə' bʉ̀ʉsə ŋwə nə ŋgòywiŋ bum awo ka mok yeŋ fe'lə.
12 Lak yà'sə à sə ywiŋ bum sə wo nihi yà' mʉ ni'ì wo sə wo à gʉ̀ bə nsàap ntɛŋ mok sə bəboŋ co guù bə sivà. Bə nsàap lìis mok sə yà'a bà'a bòŋsəgə wùriŋ. Wo à sə sèŋ nsàap cək zəzok bə cəək tu wèŋ sə yà' kosə mbàm. Wo sə seŋ nsàap tʉ sə wo gʉ̀ bum sə mʉ nda'à bə zeŋ, bum sə wo gʉ̀ bə ntɛŋ nə ye lìis sə yà' sə kʉə rɛŋ bòŋsə vɛ'ɛ wùriŋ wèŋ.
13 Mok ye bum sə yà' rəm bòco làmindà, mfòoŋ sə bəboŋ, mbòŋ bə nsùŋgaŋ nə ye bə nàambàrə sə yà'a səgə cariyòwèŋ sə'. Wo à sə ywiŋ bum yè'sə tətè nə ywiŋ bə bwì co ŋkwèŋ sə'.
14 Ŋgàa sèŋ bum sə wèeŋ nə dʉk də, <<Bum sə wù a sə tes ntʉm fo' sə cà lòwes pwe'fo'. Ghàha yo bə bum sə wù à sə tse'gə yà', nə sə yuk lʉ̀m fo' sə pwe', wu nə kà yà' mok rəmsə yuk.>>
15 Wʉə nə ko ŋgàa sèŋ bum wèŋ sə wo à tse' bum bohòyi sə bʉ̀ʉsə wo yə mvə'nə lak yà'sə sə yə ŋgə'. Wo nə kə təəŋ mvwe' səsap, nə bək naaŋ bo awo mʉ tuhù, nə sə waŋ də,
16 <<Hàva'-èè, wʉrək. Yè'sə ndòmòk bohòlak yà'sə vɛ'nə àlɛ-òò. Yi a sə ye to fɛŋ co ŋwà nəmòk nə yi fom ŋgwèŋ vɛ'ɛ wùriŋ, sə ni cəək sə fəfop bə sə bəbaŋ wèŋ. Nə sə ye sə' co ŋwà nə yi sə fʉ̀hʉ

ni' bə bum sə̀ yà' sə bà'a vɛ'ɛ sə̀ wo à gʉ̀ yà' bə guù liis sə̀ yà' kosə mbàm.
17 Ja'a na yàwèeŋ mvə̀'nə̀ ghàha ye sə dʉk gù vɛ'ɛ ncuk kɛ' mò'fis, nə ca gɛsə lo.>>

Bʉ̀ ŋkwàha bʉ̀ʉ sə̀ wo tse' ŋgwes bə bʉ̀ʉ sə̀ wo fàkgə̀ ca, nə ye bʉ̀ʉ sə̀ wo tse'gə̀ mbàam yàwo bə fàha sə̀ ma sə ndzəpə̀ pwe'fo' à təəŋ sə̀' mvwe' sə̀sap.
18 Wo təəŋ fo', nə sə fuŋ mvə̀'nə̀ wo yə ŋga ndindi mis sə lòkok mʉtsə̀ ŋga lak sə sə sə. Wo sə cep də, <<Á yè yèe, lak mok ka co yè'e ntòyam dzeŋ yuk.>>
19 Wo à gbʉ̀ dzərə sə nze, nə sə kɛ'ŋgùŋ də, <<Ghʉghi', a ndòbohòlak yè'sə. Bʉ̀ ŋgàa tse' ŋgwes mʉ ndzəpə̀ pwe' a bʉ̀ʉŋ ŋgàa ghàk bʉ̀ʉ ghàha lak yè'sə. Wèeŋ ja'a na mvə̀'nə̀ yà' mè gɛsə gù vɛ'ɛ kɛ̀' mò'fis è.>>

Lak Babilòŋ Tse' ŋgòYə ŋgə' Vɛ'ɛ Bòŋ

20 Bwe mʉbu wèeŋ sam, nə kwa bʉ̀ʉ lak Babilòŋ gbʉ̀ laŋ. Ŋgàa ntum Jisòs bə ŋgàa tsòhòbum Nwì wèeŋ ŋak sə̀'. Bʉ̀ʉ Nwì pwe' kwa ŋak vɛ'nə bʉ̀ʉsə̀ Nwì a làk fəsə fa lak yà'sə fòo sə̀ yi à yeŋsə weŋ ŋgə' sə laŋ.
21 Fana masinjà Nwì mòk à vəə, nə kə le' ma ŋkʉ̀ŋkʉ̀m lìs mòk co ŋgòk, nə mak bisə gesə lo nà' sənə ndzəp nə̀ ghaŋ nə, nə cep də, <<Yà'a mvə̀'nə̀ wo nə kʉəmsə mak lak sə̀ ghaŋ sə̀ wo to yà' də Babilòŋ yà'a vɛ'nə fana ŋwè kà yà' mok yə fe'lə̀.
22 Bwìŋ nə kà ŋga ŋwè sə buk luŋ, kè ŋga wo sə fʉəp ndìŋgòm, kè fʉəp ntàŋ nə ye ŋga bwì sə yəm ŋkì fo' mok yuk fe'lə̀. Ŋgà gʉ̀ tsərə̀ bum bə bo nə kà mok mvwe' lak yà'sə sə̀' ye. Wo nə kà ŋga ŋgòk cèp də ŋwè sə gòk bɛŋ fo' mok sə̀' yuk fe'lə̀.
23 Kàak nə kà fo' mok sə̀' kʉə yuk. Wo nə kà gùrə fo' də wo bək ŋwàŋwè mok sə̀' fa yuk. Bʉ̀ ŋgàa sèŋ bum sə̀ mvwe' lak awèŋ à ye bʉ̀ʉ sə̀ bwì sə nzeŋgòŋ wo. Wèŋ à sə bòrə wes bwì pwe' bə rəəm awèŋ sə̀', yà'a ŋga'a mok bʉ̀ə̀.
24 Lak yà'sə yə ŋgə' vɛ'nə bʉ̀ʉsə̀ wo yə nduəm ŋgàa tsòhòbum Nwì bə bʉ̀ʉ Nwì mok weŋ nə ye bʉ̀ʉ sə̀ wo à zə wo sə nzeŋgòoŋ fɛŋ pwe'fo' mvwe' lak yà'sə.>>

19

Wo Yəm Ŋkì Mʉbu ŊgòKùksə Nwì

1 Yà'sə à mèe, mʉ̀ yuk ŋga ŋgìi bwì sə ywɛ̀' mʉbu vɛ'ɛ ŋkʉ̀ʉŋntɛ̀ŋ. Wo à sə yəm ŋkì, nə sə gurə bə ŋàŋ dʉk də,
<<Hàlìluyà, kwasə Nwì.
A yi nə̀ yi gʉ̀ tàtè a tse'è nə lùŋ nə.
Kə̀kuk bə ŋàŋ pwe' ye bohòyi.
2 Yi ŋwà nə̀ yi tse' zìnə,
Yi sakgə̀ nzak nje bə mandzə̀ nə̀ nà'a kə̀kʉrə̀.
Yi sak nzak ŋwà sàhà nə̀ sàhà ye sə à sə bʉpsəgə̀ nzeŋgòŋ nə nà'a,
Nə lak fəsə fa nà' fòo sə̀ ŋwà nə à zə bwe ŋgàa fàha ye sə.>>
3 Wo à dʉk fe'lə də <<Hàlìluyà>> sə̀mok.
Wo də,
<<Ndindi sə̀ yà' sə lòkok mvwe' lak yà'sə mvə̀'nə̀ yà' sə sə,
Nə kà teŋsə̀ yuk.>>
4 Fana bʉ̀ ŋkwàha bʉ̀ʉ sə̀ hum ba-ncòp-kwè, bə yum sə̀ kwè sə̀ wo cu ŋwəm sə à bʉhʉ sə nze, nə kuksə Nwì nə̀ yi cu mʉnə kapràk nə. Wo à sə kùksə yi, wo sə cep də,
<<Hàlìluyà, a ye vɛ'nə.>>
5 Mʉ̀ yuk ŋga ŋgì mòk sə cèp tesə və̀ mvwe' kapràk Nwì. Nà' sə cep də,
<<Wèŋ bʉ̀ ŋkwàha bwì bə bweŋke' pwe'fo' sə̀ wèŋ fàk bohòNwì, nə sə wəp yi,
Wèeŋ kuksə Nwì àvès nə.>>
6 Mʉ̀ yuk fe'lə yumok co a ŋgìi bwì vɛ'ɛ nduk nə̀ nduk. Ŋgìi sə yuhu co sə gbʉ̀ cəcwà nə ye co mbʉ̀ŋ sə kùm yi sə̀'. Ŋgì nə sə cep fis də,
<<Halìluyà, Nwì àvès nə̀ yi sə̀' Tà àvès,
Yi tse' bum pwe' mok ndzə bohòyi.
Yi yèto gaŋ ŋkum ye laŋ.
7 Vesùwèeŋ ŋak, nə kwa bəboŋ,
Nə kuksə liŋ ye sə̀ ghaŋ sə.
A vɛ'nə bʉ̀ʉsə̀ mvə̀k kʉ̀rə laŋ nə̀ Mo Nsùŋgaŋ Nwì nə nə gʉ gù.
Ŋgwegù nə fʉ̀hʉ ni' ye ŋgòlògùu sə sə̀' laŋ.
8 Nwì fa yi cə̀ək sə̀ fəfop ŋgòni,
Yà' rɛŋ vɛ'ɛ, nə sə ba'a sə̀'.>>

Cəək sə fəfop yà'sə tə mʉnə tu bum sə bəboŋ sə bʉ̀ʉ Nwì wèŋ à gʉ̀ʉ.

9 Fana masinjà nə yi à cèp to bohòmʉ̀ mantombì fa' nà'a dʉk fe'lə mʉ də, <<Còm bum yè'e: A rɛŋsi bohòŋwə nə wo to yi də yi və mvwe' gùu Mo Nsùŋgaŋ nə.>> Yi à cèp wes vɛ'nə fana yi dʉk fe'lə mʉ sə' də, <<Cep yè'sə Nwì bə tu ye.>>

10 Ànə geŋ mʉ̀ gbʉ tsooŋ sə nze də ya mʉ kuksə masinjà Nwì nə fana yi dʉk mʉ də, <<Kà vɛ'nə gʉ̀. Mʉ̀ mègù sə̀' ŋgà fàk Nwì co wù, nə ye sə̀' co moma nə̀ fòpwe' nə̀ yi jə ncèp nə̀ zìnə nə̀ Jisòs à nìtsə' fa bwì nà' nə. Wù tse' ŋgòkùksə mègù Nwì yiìyi.>> Zìnə nə̀ Jisòs à nìtsə' fa bwì nə, a ntʉm ncèp nə̀ ŋgàa tsòhòbum Nwì wèŋ à sə tsòho fa bwì nə.

Ŋwə̀ Nə̀ Yi À Kok Nàmbà'rə̀ Nə̀ Fəfop

11 Fana mʉ̀ ye ŋga ntòbu mùhu nòto. Mʉ̀ ye gesə nàmbà'rə̀ nə̀ fəfop mbwa. Liŋ ŋwə̀ nə̀ yi à kok cu mʉnə nàmbà'rə̀ nə à ye də, <<Ŋwə̀ nə̀ zìnə nə̀ aco a naaŋ tu bohòyi.>> Yi kəkʉrə bə mandzə̀ nə̀ yi sakgə̀ nzak, nə ye bə mvə̀'nə̀ yi màkgə̀ dzè'e ye sə̀'.

12 Lis ŋwə̀ ènə à ye co sə kʉə lʉm mis. Yi à ta tse' tàam ŋkum mʉtuhù yi vɛ'ɛ ŋkʉ̀ʉŋntɛ̀ŋ. Wo à còm naaŋ fa yi liŋ mòk mʉ ni'ì yi nə̀ yi rì mègù nà' yi yiìyi.

13 Yi nitse' cək mòk ŋga wo à cì nà' bə ndʉəm. Wo to liŋ ye mok sə̀' də, <<Ncèp nə̀ Nwì.>>

14 Bʉ̀ʉ sə̀ mʉbu pwe' à sə bɛ' lòyi co də a ŋgàa mà' dzè'. Wo à nitse' cəək sə̀ yà'a rərɛŋ nə ye fəfəp. Wo pwe' à kok cu mʉnə nàambà'rəə sə̀ fəfəp.

15 Fèk mòk à tesə tsoŋ kə̀ cùhu yi. Nà'a fèk nə̀ yi nə ləsə lak sə̀ fòpwe' bə zeŋ, nə ghak yà'wèŋ, wo sə̀ wo kà yi dzəmgə̀. Yi nə kok gaŋ sə̀ gʉgʉŋ mʉtuhù wo nə sə sak bə ntò' ntɛŋ, nə kə ŋam fis ndzəp nto'o grep mvwe' sə̀ wo ŋamgə̀ sə. Yè'sə nə sə niŋ tsok mvə̀'nə̀ də Nwì yi tse' ŋàŋ pwe' yi, nə sə jok vɛ'ɛ wù kà fʉ̀k.

16 Wo à còm naaŋ fa yi liŋ ye mʉ cə̀'ə yi bə mʉ bù'u yi sə̀'. Liŋ sə̀ wo à còm sə à ye də, <<Ŋkum nə̀ yi tse' ŋkəŋkum pwe' yi, nə ye Tà nə̀ yi tse' tà pwe' yi.>>

17 Mʉ̀ yə fe'lə sə̀' ŋga masinjà Nwì mòk tə mʉnə nùm nə̀ nà'a togə̀ nè'e. Yi sə to fuŋ swiŋ sə̀ yà' a zʉgə̀ vèeŋ bum də, <<Wèeŋ və, nə kə zʉ ŋkà' nə̀ ghaŋ nə̀ Nwì to nə.

18 Wèeŋ kə zʉ vèeŋ ŋkəŋkum bə vèe ŋkum sojà nə ye bʉ̀ʉ awo sə̀ wo tse' ŋàŋ sə wèŋ. Wèeŋ kə zʉ vèe nàambà'rə̀ nə ye vèeŋ bʉ̀ʉ sə̀ wo kokgə̀ yà' sə̀'. Wèeŋ kə zʉ vèeŋ bwì pwe'fo', vèe ŋkwɛ̀ŋ bə bwe lak nə ye vèeŋ ŋkwàha bwì bə bweŋke' wèŋ pwe'.>>

19 Ànə geŋ, mʉ̀ ye nàm ŋgòŋ nə bə ŋkəŋkum sə̀ sə nzeŋgòŋ anə bə sojàa awo wèŋ. Wo à benə ŋgòdə wo mak dzè' bə ŋwə̀ nə̀ yi ànə kok cum mʉnə nàmbà'rə̀ nə̀ fəfop nə bə sojàa sə̀ nà' wèŋ pwe'fo'.

20 Wo à gha' yà'wèŋ, nə ko nàm ŋgòŋ nə, nə ko bə ŋwə̀ nə̀ yi à sə bòrə bwì də yi sə tsòho bum Nwì nà'a wèŋ. Yi nə̀ yi à sə gʉ̀ maŋgəŋgèŋ mantombì fa' mʉnə tu nàm nə nà'a. Yi ànə borə bʉ̀ʉ sə̀ wo tse' ncòom nàm nə, nə ye sə̀ wo à sə kùksə yu nə̀ wo à bom nà' ŋgòyamsə liŋ nàm nə sə̀' bə nsàap maŋgəŋgèeŋ yà'sə. Wo à ko jə nàm nə bə ŋgà bòrə bwì nə pwe' ŋwəm, nə kə mak gesə lo wo sənə mis mòk nə̀ ghaŋ co tèm. Mis nə sə kʉə fo' bə ŋàŋ co wo gèsə ca ŋkàŋ.

21 Ŋwə̀ nə̀ yi à kok cu mʉnə nàmbà'rə̀ nə̀ fəfəp nə à jə fèk nə̀ nà' à tesə tsə kə cùhu yi nə, nə zə wes ŋgàa màk dzè'e mok sə bə zeŋ lòoŋ fo'. Ànə geŋ swiŋ wèŋ pwe' baaŋ və, nə kə zʉ vèeŋ awo sə tètè wo ze' mpʉʉŋ mpʉʉŋ.

20

Jisòos Nə Sak Gaŋ Lùumŋgòŋ Ncùhù Mò'fis

1 Mʉ̀ à yə masinjà mòk sə̀' ŋga yi tsə tesə mʉbu. Yi à kotse' ki wʉ sə̀ yà'a kà làgə̀ sə ndzə bohòyi. Yi kotse' kwaŋ mòk nə̀ ghaŋ vɛ'ɛ ndzə bohòyi anə sə̀'.

2 Yi à ko ŋòroŋ nə, nə kiŋ nà' bə kwaŋ nə vɛ'ɛ mpaaŋ, də nà'a nə cum vɛ'nə mʉnə lùumŋgòŋ ncùhù mò'fis. Ŋòroŋ ànə, yi no nə̀ yi à ye to mantombì fa' ntinə bə ntinə bʉ̀ə nà'a. A sə̀' yi nə, nə̀ liŋ ye mook də Satà, nə̀ yi sə̀' ze' nə.

3 Masinjà Nwì nə à jə yi, nə kə mak gesə lo sənə wʉ sə ya'a kà làgè sə. Yi mak gesə nà' ca, nə lok bə ki, nə lem boŋsə ncùu wʉ sə bəboŋ də ya nà'a kà tesə kok. Yi də nà'a nə cum ca vɛ'nə mʉnə lùumŋgòŋ ncùhù mò'fis, nə kà ŋgò kə bòrə kɛ' bwì sənə nzeŋgòŋ mok cu. Lùumŋgòoŋ sə ncùhù yè'sə me wes ntsə' nə ŋkuŋ wo fiŋ me'rə tsoŋ yi mʉnə mvàk moòm ghàr vɛ'ɛ.

4 Mʉ̀ à yə kapràak mok ŋkʉ̀ʉ̀ŋntɛ̀ŋ, ŋga bwì cu mbwa. Bʉ̀ʉ̀ sə wo à cu mbwa sə à ye bʉ̀ʉ̀ sə wo a fa wo ŋàŋ ŋgòsak fa bwì nzak. Mʉ̀ à yə yòŋsəə bʉ̀ʉ̀ sə wo à zə wo də ya'wèŋ cèp fis kə cùhu wo də wo dzəm bohòJisòs, nə sə tsoho fa bwì ncèp Nwì ya'a sə'. Yè'sə bʉ̀ʉ̀ sə wo à ka nàmŋgòŋ nə kè yu nə wo à ci ŋgòyamsə liŋ ye nə nà'a co Nwì kuksə. Wo à ka sə' dzəm də wo naaŋ fa wo ncòom nàm nə mʉ nzà sihì kè ndzə bohòwo àlɛ sə' dzəm. Bʉ̀ʉ̀ sə wo à kpʉ sə, à lòkok və mvwe' kpʉ ŋwəm, nə sə kə sak gaŋ bə Krɛst. Wo à sak vɛ'nə tətè lùumŋgòŋ ncùhù mò'fis.

5 Ya'a mvə'nə bwì a lòkok to mvwe' kpʉ, ntò nə kɛ' mò'fis. Bʉ kpʉkpʉʉ mok sə pwe' à ka yàwo lòkok tətè lùumŋgòoŋ sə ncùhù mò'fis à cà ŋkuŋ.

6 A rɛŋsi bohòbòp bʉ nə wo lòkok mvwe' kpʉ nə mantombì ènə. Nwì a sè fis wo yà'sə zok. Kaco kpʉ nə kɛ' ba nə jwɛŋ fe'lə wo mok yeŋ. Wo nə sə gʉ bum sə ŋgòkùksə Nwì nə ye Krɛst sə' co ŋgàa fa satikà' bohòNwì, fana bə ya'wèŋ kok gaŋ sə mʉnə lùumŋgòŋ ncùhù mò'fis.

Wo Gha' Satà Laŋ

7 Lùumŋgòoŋ sə ncùhù sə cà fana wo nə fiŋ me'rə Satà mvwe' sə yi cu ndapndzəm sə.

8 Yi nə gi kɛ' wes lak nzeŋgòŋ nə ma nə fòpwe'fo' ŋgòbòrə bwì. Liŋ lak yè'sə wo togè yà' də Gòg bə Magòg. Yi nə to benə ya'wèŋ mvwe' mò'fis də bə ya'wèeŋ təm dzè' bə Nwì wèŋ. Wo nə ye vɛ'ɛ wùriŋ co ŋgwansaa sə sə ŋgʉ ndzəp yè'e.

9 Wo maŋ lo mvwe' nzeŋgòŋ nə fo' pwe'fo'. Wo kə kʉrə lok mvwe' sə bʉ̀ʉ̀ Nwì wèŋ cu sə sə', mvwe' lak sə a fo' ntʉm lak nə Nwì dzəm nə. Wo təəŋ dzooŋ vɛ'nə, mis tsooŋ mʉbu, nə ləsə wo fo' lòoŋ.

10 Fana wo à jə ze' nə yi à sə bòrəgə wo nə, nə mak gesə lo nà' sənə mis nə nà'a co tèm, nə sə kʉə co wo gèsə ca ŋkàŋ nə. Ya'a sə' mvwe' sə nàm nə bə ŋgà bòrə bwì də yi sə' ŋgà tsòhòbum Nwì nə, cu sə' ca. Wo nə cum ca, nə sə ye ŋgə' nə maràŋ bə nə ndzəmə pwe'fo' mvèsə nə mvèsə.

Sak Nzak Nə Nà'a Mok Nə Ləsə Mbwè

11 Mʉ̀ à ye fe'lə kapràk mòk nə ghaŋ nə nà'a fəfəp, ŋga ŋwə nəmòk kok cu mbwa. Yi tesə və ntɛ̀ŋ, ntòbu bə nzeŋgòŋ nom bisə wes fo' pwe' wà.

12 Mʉ̀ ye bweŋke' bə ŋkwàha bwì wèŋ sə wo ànə kpʉ taaŋntɛ̀ŋ ŋga wo tə kə mantombìi kapràk nə. Wo à jə və ŋwàha mok, nə muk yà'. Wo muk fe'lə ŋwàk mòk sə' nə nà'a ŋwàk lùŋ. Ŋwə nə yi à cu mʉnə kapràk nə à sə sak nzak bwì yi. Yi à sə sak wo bə yusə wo à còm nòŋsə ndzənə ŋwàak sə də ya'wèŋ à gʉ̀ʉ̀.

13 Bwì pwe' à ye fo', nə mò'fis kà bwehè. Bʉ̀ʉ̀ sə wo à kpʉ ma sə ndzəpè, à tesə foho və fe'lə sə'. Kpʉ bə nzeŋgòŋ yòŋsəə bʉ kpʉkpʉ pwe' à tum fəsə vèsə bʉ̀ʉ̀ awo maŋkwɛ̀ŋ, ya wo sak ya'wèŋ bə bum sə wo à gʉ̀ʉ̀.

14 Fana wo à ko jə kpʉ bə nzeŋgòŋ yòŋsəə bʉ kpʉkpʉ pwe', nə mak gesə lo wo sənə tèm mis nə. Tèm mis ànə kpʉ nə ba nə.

15 Ŋwə̀ nə wo à ka liŋ ye ndzənə ŋwàk lùŋ nə ye pwe', wo ko mak gesə lo yi sənə tèm mis nə.

21

Jòrosalèm Nə Fi

1 Ànə geŋ mʉ̀ ye ntòbu nə fi bə nzeŋgòŋ nə fi sə'. Ntòbu bə nzeŋgòŋ nə mantombì nə à cà wes lòlaŋ. Ndzəp nə ghaŋ nə à ka mok sə yeŋ fe'lə.

2 Mʉ̀ ye ŋga'a lak sə rərɛŋ sə wo to yà' də Jòrosalèm nə fi nə, ŋga nà' tesə tsoŋ mʉbu. Nà' à sə tesə tsoŋ və ya'sə bohòNwì. À ye ŋga wo fʉ̀hʉ tsərə nà' co wo fʉ̀hʉ wà'ŋgwɛ̀ŋ ŋgòfa lòndu ye.

3 Mʉ̀ yuk ŋga ŋgì mòk sə cèp vèsə mvwe' kapràk nə bə ŋàŋ də, <<Yeè, Nwì

və ŋgòcu mok bə bwì wèŋ mvwe' mò'fis. Yi nə sə cum bə yà'wèŋ, wo nə ye bʉ̀ʉ ye, yi ye Nwì yà'wèŋ sə̀'.
4 Yi nə yisə fis fa wo ndzəplis awo pwe'fo'. Kpʉ nə kà mok ye yuk, manziŋ kà sə̀ ye fe'lə̀, waŋ kà mok sə̀ ye, yaàŋni' kà sə̀ ye yuk fe'lə̀. A nə ye vɛ'nə bʉ̀ʉsə̀ bum sə̀ zəm a cà lòwes laŋ.>>

5 Ŋwə̀ nə̀ yi à cu mʉnə kapràk nə cep fe'lə də, <<Yeè, mʉ̀ sə gʉ̀ bum pwe' mok fi nə̀ fi.>> Nə dʉk mʉ sə̀' də, <<Còm bum yè'sə, bʉ̀ʉsə̀ ncèp ènə nə kà wà cà, nà'a zìnə.>>
6 Yi dʉk fa mali mʉ də, <<Fàak am mè wes mok laŋ. A mʉ̀ nə̀ mʉ Alfà nə ye Omegà, nə̀ mʉ̀ yèto nə ye nə̀ mʉ̀ ləsə. Mʉ nə fa ndzəp nə̀ nà' sə kì tesə və mvwe' ndzəp nə̀ nà'a mantùŋ lùŋ nə bohòndàaŋwè pwe' nə̀ ntʉm sə sə yi. Mʉ nə fa yi yà' wà.
7 Ŋwə̀ nə̀ yi gha'-a pwe'fo', mʉ̀ fa yi bum yè'sə sə̀' pwe'. Mʉ nə ye Nwì ye, yi ye mo àm.
8 Nə ye də bohòbòp bʉ̀ nə̀ wo ŋgàa wʉə, ŋgàa kà zìnə tse' wèŋ, ŋgàa gʉ̀ bʉp sə̀ cà cù wèŋ, ŋgàa zə bwì, nə ye ŋgàa kohòsàhà wèŋ pwe', wo nə̀ yə ŋgə' nə̀ wù kà fʉ̀k. Bʉ̀ʉ sə̀ wo ŋgàa fe ŋgam wèŋ, ŋgàa gʉ̀ rùm bə ŋgàa cì' mvwès wèŋ pwe'fo' wo nə̀ yə ŋgə' sə̀' wù kà fʉ̀k. Nsàap bʉ̀ʉ sə̀ wo gʉ̀ bum sə̀ bʉp yè'sə pwe', wo nə ko wo, nə mak gesə lo wo sənə tèm mis nə̀ nà' sə kʉə co wo gèsə ca ŋkàŋ. Nà'a yà'a kpʉ nə̀ ba nə.>>

9 Masinjà Nwì mòk mʉŋgorə masinjàa sə̀ sàmba sə̀ wo à tse' ŋgàap ŋgə' sàmba sə, à dʉk mʉ də, <<Vàə ya mʉ niŋtsok fa wu wà'ŋgwèŋ nə̀ yi ŋgwe Mo Nsùŋgaŋ nə.>>
10 Ànə gèŋ, Yòŋsə Nwì ko wumsə mʉ, fana masinjà nə jəŋ lo mʉ mvwe' nda mòk nə̀ nà' sàp vɛ'ɛ wùriŋ. À kà dzèŋ fo', yi niŋtsok fa mʉ lak Nwì sə̀ yà'a rərɛŋ sə̀ wo to yà' də Jòrosalèm ŋga yà' sə tesə tsə mʉbu bohòNwì.
11 Marɛŋ Nwì à sə rɛŋ fo' vɛ'ɛ, lak sə sə ba'a co nsàp lìs mòk nə̀ wo togə̀ nà' də jaspà. Yà' sə rɛŋ vɛ'ɛ daàŋ daàŋ.
12 Wo bom dzoŋ yà' bə ŋka' sə̀ yà' à sàp lòmʉtsə̀ vɛ'ɛ wùriŋ. Ŋka' sə à tse' ncù hum-ncòp-ba. Masinjàa ye fo' sə̀' hum-ncòp-ba sə̀ wo sə jə ŋkərə̀ bə ncùu ŋka' sə mò'fis, mò'fis. Wo à còm naaŋ liŋ bòp bwe Izùrɛ wèŋ sə̀ hum-ncòp-ba mʉnə tu ncùu ŋka' sə mò'fis mò'fis lòoŋfo'.
13 Ŋka' sə à tse' ncù tɛ' tɛ' ma mò'fis. Ncù à ye ma ntonùm tɛ', ma nconùm sə̀' tɛ', ma kəkok sə̀' tɛ' nə ye ma tsətsoŋ sə̀' tɛ'.
14 Wo à ci kùum ŋka' sə mʉnə lìs hum-ncòp-ba. Wo à còm naaŋ liŋ bwe ŋgàa ntum Mo Nsùŋgaŋ sə̀ wo à ye hum-ncòp-ba sə mʉnə lìis sə mò'fis, mò'fis.
15 Masinjà nə̀ yi à cèp bohòmʉ̀ nə à tse' ntɛŋ mòk nə̀ wo fʉ̀kgə̀ bum bə zeŋ, ŋga wo à gʉ̀ nà' bə guù. Yi à jə və nà' ŋgòfʉ̀k lak sə bə zeŋ, nə fʉk ncùu ŋka' sə bə mbàaŋ sə sə̀'.
16 Masinjà nə à fʉ̀k lak sə, nə ye də yà'a yəyərə, ma mòk à ka ma mòk sap ghak. Ma nə̀ mò'fis à ye co kìlometà ncùhù ba bə ŋkʉ̀ ba. Yà' à ye vɛ'nə ma kwè fo' bə kəkok wèŋ pwe'.
17 Masinjà nə à fʉ̀k mbàaŋ ŋka' sə sə̀', yà' tesə mità hum sàmba. Yi à sə fʉ̀k yà' sə̀' mvə'nə̀ bwìiŋ fʉ̀kgə̀ bum.
18 Wo à ci mbàaŋ sə bə lìs nə̀ wo to nà' də jaspà nà'a. Wo à ci lak sə yàwo bə guù sə̀ yà' sə rɛŋ vɛ'ɛ wùriŋ co gèlas.

19 Kùum ŋka' sə̀ yà' à təəŋ dzooŋ lak sə, wo à gʉ̀ yà' bə nsàap lìs hum-ncòp-ba də ya ŋga yà'a fom boŋ wùriŋ. Lìis sə à tse' ncòom sə̀ bəboŋ wùriŋ. Mòk à ye fəfəp, mòk bəbaŋ, mòk səseŋ wèŋ nduk nə̀ nduk. Liŋ lìs mòk à ye də, jaspà, nə̀ ba də safì, nə̀ tɛ' àgàte, nə̀ kwè emerà;
20 nə̀ tàŋ onèk, nə̀ ntùŋfu də kàniliyà, nə̀ sàmba kwaas, nə̀ fwame' berì, nə̀ vəke' topà, nə̀ hum krìsopàràs, nə̀ ncòp-mò'fis də jàsiŋ fana nə̀ ncòp-ba nə də ametìs.
21 Wo à gʉ̀ ncùu ŋka' sə bə lìs nə̀ bəboŋ nə̀ wo to də perèl nà'a. Wo à gʉ̀ ncù fòpwe' bə lìs mò'fis, mò'fis. Mandzəə sə̀ mvwe' lak yà'sə, wo à gʉ̀ yà' bə guù, yà' sə rɛŋ daàŋ daàŋ daàŋ.

22 Mʉ̀ à ka ndap Nwì mvwe' lak yà'sə ye bʉ̀ʉsə̀ Nwì nə̀ yi Tà àvès, nə tse' ŋàŋ pwe' yi nə, bə Mo Nsùŋgaŋ nə à ye fo'.

23 Bʉ̀ʉ sə̀ fo' sə à ka fàk bə nùm kè ŋwə àlɛ tse', bʉ̀ʉsə̀ marɛŋ Nwì à sə rɛŋ fo'. Mo Nsùŋgaŋ nə à sə rɛŋ mvwe' lak yà'sə sə̀' co laàm.
24 Bʉ̀ʉ sə̀ sə nzeŋgòŋ nə sə gi ye jəŋ sə̀' bə marɛŋ ènə. Ŋkəŋkum sə̀ sənə nzeŋgòŋ nə pwe' nə jə və ghàha awo sə̀ fo'.
25 Ncùu ŋka' sə nə sə nooŋ megu to ghà nə̀ fòlòoŋ, ŋwè kà yà' lok bʉ̀ʉsə̀ ndzəm nə kà fo' seŋ yuk.
26 Wo nə̀ jə və ghàk bə bòoŋ nzeŋgòŋ pwe'fo' fo'.
27 Megu də yumok sə̀ yà'a bʉp nə̀ kà mandzə̀ ŋgòkə̀ ni fo' tse' lok. Ŋgàa gʉ̀ bum marè'tu bə ŋgàa cì' mvwès wèeŋ nə̀ kà fo' sə̀' kə̀ ni yuk. Bʉ̀ʉ sə̀ wo nə̀ ni fo', mègù wo sə̀ wo à còm nòŋsə liŋ awo ndzənə ŋwàk lùŋ nə̀ Mo Nsùŋgaŋ nə.

22

Ndzəp Nə Ye Tʉ Sə̀ Yà'a Fagə̀ Bwìŋ Lùŋ

1 Masinjà nə à jə lòmʉ, nə kə niŋ tsok fa mʉ mantùŋ nə̀ nà'a fagə̀ bwì lùŋ nə. Ndzəp nə à sə bà'a, nə sə rɛŋ vɛ'ɛ njàaŋ. Ndzəp nə à sə tesə və̀ mvwe' kapràk Nwì bə Mo Nsùŋgaŋ nə.
2 Nà'à sə kì cà mʉtsətsə'rəə ndu mandzə̀ nə̀ mvwe' lak yà'sə. Tʉ sə̀ ŋgwìi sə fagə̀ bwì lùŋ à təəŋ tsoŋ lòŋgʉ mantùŋ anə ma ba fo'. Tʉ sə zəmgə̀ nsàap ŋgwì hum-ncòp-ba sənə lùmŋgòŋ nə̀ mò'fis. Yà'a zəmgə̀ nsàp nto' nə̀ zok bə ŋwʉ nə̀ fòpwe'. Wo sə jəŋ mvùu tʉ sə, nə sə gʉ mesə fa bwì mvwe' lak pwe' yiyaŋ awo bə zeŋ.
3 Mʉ zàp yu nəmòk nə̀ co Nwì kà bə zeŋ kwa kà fo' ye yuk nə̀ kɛ̀' mò'fis. Yu nə̀ nà'a nə ye fo' mègù kapràk nə̀ tse' nà' Nwì nə ye bə Mo Nsùŋgaŋ nə. Bʉ̀ʉ ye wèeŋ nə sə kuksə yi sə̀' fo'.
4 Wo nə ye si ye, fana wo com naaŋ fa wo liŋ ye sə mʉ nzà sihì wo.
5 Ndzəm nə kà mok sə̀ ye, bwì kà fàk bə laàm kè nùm àlɛ sə̀' tse' fe'lə̀, bʉ̀ʉsə̀ Tà Nwì, yi bə tu yee nə ye marɛŋ àwo. Wo nə̀ kok gaŋ mok mvèsə̀ nə̀ mvèsə̀.
6 Ànə geŋ, masinjà Nwì ànə dʉk fa mʉ də, <<Ncèep yè'sə zìnə, co ŋwè dzəm tse' yà'. Tà Nwì àvès nə̀ yi fagə̀ ŋgàa tsòhòbum ye yòŋsə̀ ye də wo tsoho ncèp ye nə, tumsə vèsə masinjà ye nə yi. Yi tumsə nà' də nà'a kə tsok fa bʉ̀ʉ sə̀ wo sə bɛ' mandzə̀ ye wèŋ bum sə̀ yà'a nə ye mvèk ghàr.>>
7 Jisòs də, <<Kà swì də mʉ nə bwi və mvèk ghàr swì. A nə ye rɛŋsi wùriŋ bohòŋwə nə̀ yi nòŋsə bum sə̀ yi yuk yà' ndzənə ŋwàk ènə, bʉsə Nwì nìtsə̀' fa bwìŋ yà' yi bə tu ye.>>

Jisòs Kʉəp ŋgòBwì Vàə

8 Mʉ̀ Jon, mʉ̀ a yuk bum yè'sə bə ntu'u am, nə ye yà' sə̀' bə lis am. Mʉ̀ à yuk nə ye wes yà' vɛ'nə fana, mʉ̀ bʉhʉ tsoŋ mantombìi masinjà nə sə nze də mʉ kuksə yi.
9 Fana yi dʉk mʉ də, <<Kà vɛ'nə gʉ̀, mʉ̀ mègù sə̀' ŋgà fàk Nwì co wù bə bwe ma yo sə̀ wo ŋgàa tsòhòbum Nwì. Mʉ̀ megu sə̀' co ndàaŋwè pwe' nə̀ yi sə nòŋsə ncèp nə̀ nà' cu ndzənə ŋwàk ènə. Ŋwə̀ nə̀ co wo kuksə yi mègù Nwì yiìyi.>>
10 Yi à dʉk fa fe'lə mʉ sə̀' də, <<Bum sə̀ Nwì nìtsə̀' yà' ndzənə ŋwàk nè'e yè'e, kà də wu swihi yà' dʉk. Gʉ̀ də ndàaŋwè pwe'fo' riŋ bə zeŋ, bʉ̀ʉsə̀ mvèk bohòbum yè'sə ŋgòye, kʉəp laŋ.
11 Mvèək mok bʉ̀ə̀ fana mè'rə ŋwə̀ nə̀ yi sə gʉ̀ ye bʉp sə gʉ̀ ntɛ̀ŋ. Ŋgà gʉ̀ bum sə̀ jì marè'tu sə gʉ ye sə̀' ntɛ̀ŋ. Nə ye də ŋwə̀ nə̀ yi sə gʉ̀ ye yusə̀ yà'a kə̀kʉrə̀ sə gʉ ye sə̀'. Ŋwə̀ nə̀ yi sə bɛ' ye mandzə̀ nə̀ Nwìi sə bɛ' lo ye sə̀' ntɛ̀ŋ.>>
12 Jisòs sə dʉk də, <<Yu'rə na yè, mʉ̀ sə foho və mvèk momjo. Mʉ vèə, mʉ̀ tse' və bə yusə̀ mʉ nə lak ndàaŋwè pwe' bə zeŋ. Mʉ nə lak ndàaŋwè pwe'fo' mvè'nə̀ fàak ye sə̀ yi à gʉʉ.
13 Mʉ Alfà nə ye Òmegà*, nə̀ mʉ̀ à yèto, nə ye nə̀ mʉ̀ lèsə sə̀' mʉ̀, mʉ ŋwə̀ nə̀ mantombì nə ye nə̀ maŋkwɛ̀ŋ. Bum pwe' à yèto və bohòmʉ̀, bum pwe' nə̀ kə̀ mè sə̀' bohòmʉ̀.>>

* **22:13 22:13** Alfà nə a liŋ ncòm nə̀ nà' yèto bə ncòom sə̀ ŋgòcòm ncèep lak bʉ̀ʉ Gris wèŋ fo'. Wo togə̀ liŋ ncòm nə̀ nà' lèsə nə də Òmegà.

14 Rɛŋsi bohòbʉ̀ʉ sə wo à cùk cəək awo rərɛŋ. Yà'a wo sə wo nə tse' mandzə nə ŋgòni lòmʉmvwe' lak yà'sə, nə zʉ nto'o tʉ nə nà'a fagə bwì lùŋ nə.
15 Bʉ̀ʉ sə wo nə kà kùu awo mvwe' lak yà'sə kə nəŋ yùu' a bʉ̀ʉ sə wo co ŋgbʉ, bù ŋgàa rʉ̀m, ŋgàa kohòsàhà, ŋgàa zə bwì, ŋgàa gʉ rùm, nə ye ŋgàa cì' mvwès nə sə kwa bə zeŋ kwaa.
16 <<Mʉ Jisòs, mʉ tum fa weŋ masinjà àm də ya yi tsok fa weŋ bum yè'e pwe' bʉ̀ʉ cos àm lòoŋ fo'. A mʉ ŋgwì bwì ŋkum Devìd nə ye sə' mʉ nə mʉ sɛ̀ŋtsok nə.>>
17 Yòŋsə Nwì bə ŋgwegù Mo Nsùŋgaŋ nə wèŋ, bə nà' sə dʉk də, <<Vəə.>> Ndàaŋwè nə yi yuk ncèp ènə, wo dʉk sə' dʉk də, <<Vəə.>> Ndàaŋwè nə njè ndzəp nə nà'a fagə bwì lùŋ nə sə ya-a yi, yi və sə', nə kə no. Yi və, nə kə no wà.
18 Mʉ sə sə ntu'u ndàaŋwè pwe' nə yi yuk ncèp nə nà' tesə və bohòYòŋsə Nwì, sə wo com yà' ndzənə ŋwàk nè'e dʉk də, a ye-a ŋga ŋwə nəmòk yamsə naaŋ gèsə lòyumok mʉnə ncèp ènə, Nwìi nə yamsə naaŋ gesə lo fa yi ŋgə' sə wo còm yà' ndzənə ŋwàk ènə sə'.
19 Nə ye sə' də, a ye-a ŋga ŋwə nəmòk cok fis-a ncèp mòk nja sə', Nwìi nə cok fis gesə ma nje sə'. Yi nə kà bo sənə tʉ nə nà'a fagə bwì lùŋ nə tse', nə kà mvwe' lak nə rərɛŋ sə wo còm yà' ndzənə ŋwàk nè'e sə kə ni.
20 Yi nə yi sə də bum yè'sə zìnə nə sə dʉk də, <<Zìnə, mʉ sə bwì və mvək momjo.>> A kwi' də, <<Mè'rə yà'a ye vɛ'nə, Vəə Tà Jisòs.>>
21 Bəbo nə Tà Jisòos ye bohòbʉ̀ʉ Nwì wèŋ pwe'fo'. Yà'a ye vɛ'nə.